ಶ್ರೀ ರಸ್ತು.

ಶ್ರೀಗುರು ಬಸವಲಿಂಗಾಯನಮಃ.

ಸಟೀಕಾ ಪ್ರೌಢರಾಯನ ಕಾವ್ಯವು.

—(ವಾರ್ಧಿಕ ಷಟ್ಪದಿ.)—

ಶ್ರೀಮಹೀಧರಸುತಾ ಹೃದಯಕಮಲಮರಾಳ । ಶ್ಯಾಮಗಾತ್ರ ಪ್ರಿಯ ನೇತಾಮರಸ ಶರವಿಜಯ । ಹೇಮಕುಂತಳ ದಿವಿಜಪತಿನತಪದಾಂಭೋಜ ನಾಮಗಾನಪ್ರೇಮನೇ ॥ ಸೋಮಶೇಖರಪನ್ನಗಾಭರಣ ಭಕ್ತಜನ । ಪ್ರೇಮಿಯೇನತಕಲ್ಪಕುಜಕುಮುದಸಖಗೋಪ । ಧೂಮಧ್ವಜಾಕ್ಷದುರಿತವ ಪರಿದು ಪಾಲಿಪುದು ಕಾಮಿತವನಿತ್ತು ಮುದದೀ ॥ ೧ ॥ ಕರಿಚರ್ಮಧರದುರಿತ ಧೂರನಂ ಧೀರನಂ । ಪರಮಋಷಿಹೃತ್ಕಮಲ ವಾಸನಂಸ್ವೇಶನಂ । ನಿರತನಿರ್ಮಲನಿಗಮ ವೇದ್ಯನಂ ಹೃದ್ಯನಂ ಭವರೋಗಕುರುವೈದ್ಯನಂ । ಗಿರಿಸುತಗೆಯರಮೈಯ್ಯನಿತ್ತನಂಸತ್ಯನಂ । ಸರಸಿಜಾಪ್ತಸುತ ಕಂದರ್ಪಪುರಮರ್ದನಂ । ಶರಣಕುಜಚೈತ್ರನಂ ಭವಶರಧಿಚೈತನಂ ಬಲ್ಲಂತೆನುತಿಪೆನಾನು ॥ ೨ ॥ ಪದಿನಾಲ್ಕುಲೋಕಕ್ಕೆಮಾತೆಗರಭುಕ್ತಿಪ್ರೀತೆ । ಮದಸೊಕ್ಕಿದಸುರರನುಗೆಲಿದೆಭಕ್ತರಿಗೊಲಿದೆ । ಮುದದಿದಶಕಕುಬಕಧಿಪಶಿಯಿಪುರಹರಸತಿಯೆ ಸುರಮುನಿಪಮುಖ್ಯನುತಯೆ ವಿಧಿವಾಣಿಶಚ್ಯರುಂಧತಿ ಮುಖ್ಯನತಚರಣೆ । ಕುಧರಪತಿಮೇನಕಾ ಜಾತೆದನು

ನಮ್ಮ ಬುಕ್‌ಡಿಪೋದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವೇದಾಂತಗ್ರಂಥಗಳು, ಕಾವ್ಯಗ್ರಂಥಗಳು, ಶಿವಪುರಾಣಗಳು, ಚಾತುರ್ಯವಾದ ಕಥೆಗಳು, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳು, ವೈದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳು, ಯಕ್ಷಗಾನ ಗ್ರಂಥಗಳು, ವೀರಶೈವ ಮತಗ್ರಂಥಗಳು, ನಾಟಕಗಳು, ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಂಥಗಳು ಇನ್ನು ಅನೇಕವಿಧವಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸುಲಭಕ್ರಯಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಬೇಕಾದವರು ವಿ. ಪಿ. ಪೋಷ್ಟುಮೂಲಕವಾಗಿ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ... *

—(ನಮ್ಮ ವಿಳಾಸ)—

ಶ್ರೀ. ಶಿವಲಿಂಗಂಶೆಟ್ಟಿ,

ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಕ್‌ಡಿಪೋ ಏಜಂಟ್ ಬಳ್ಳಾರಿ.

ಜರಭೀತಿ । ಮದನಹರನರ್ಧಾಂಗಿ ಮನದಿಷ್ಟವಿತ್ತೆನ್ನ ಪಾಲಿಪುದು ಹೈಮವ
ತಿಯೇ ॥೩॥ ಧರಣಿಯೊಳುನಿನ್ನಂಶಿಕರ ನೋಡಿದಾಕ್ಷಣದಿ । ಕರದಿಂದಸ್ಪರ್ಶ
ನವಮಾಡಿ ಸ್ನಾನಂಗೈಯ್ಯ । ದುರಿತಕೋಟಿಗಳುಬಿಟ್ಟೋಡುತಿಹುವೆಂತೆಂಬ
ವರವೇದಪೌರಾಣದಿ ॥ ನೆರೆತಿಳಿದು ಸ್ನಾನವಂ ಮಾಡುತಿಹಜನರಘವ । ಪರಿ
ಹರಿಸಿಮೋಕ್ಷಮಂಕೊಡುವ ಗಂಗಾದೇವಿ । ಹರಶಿರೋನಿಲಯೆ ನಿನ್ನಯಮ
ಹಿಮೆಯಂ ಪೊಗಳಲರಿದರಿದುಪೊರೆವುದನ್ನ ॥೪॥ ವಿಘ್ನರಾಜವಿನಾಯಕನೆಸಲ
ಹುದೀಕೃತಿಗೆ। ವಿಘ್ನಬಾರದತೆರದಿನಿರ್ವಿಘ್ನತೆಯನೆಸಗಿ। ಸುಜ್ಞಾನಮಂಬೆರಸಿ
ಸುಗುಣತ್ವನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ಪ್ರಾಜ್ಞನೆಂದೆನಿಸಿಸಲಹಿ । ಯಜ್ಞಶತನತಪಾದಸುತ
ನಿನ್ನ ಪೊಗಳಲ್ಕ।ಭಿಜ್ಞರಲ್ಲದೆಯೆನ್ನ ಜಡಮತಿಗಗೋಚರವು।ಅಗ್ನಿ ಜನಕಗ್ರಜನೆ
ಯತಿಪ್ರೇಮದಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನೆಂದೆನಿಸಿ ಸಲಹು ॥೫॥ ಹರಿಗಿರಿಜೆಯೊಶ್ವರುಂ
ಚಿತ್ರಮಂಟಪದಲ್ಲಿ । ಹರುಷದೊಳುಕುಳಿತಿರಲು ಭಿತ್ತಿಯೊಳುಬರೆದಿರ್ದ । ಕರಿ
ಕೂಟಕಂಡು ಶಂಕರಗೆತೋರಿಸಿನಗಲು ಕುವರಪುಟ್ಟಿದನೆಂಬರು । ಕರಟಿಕರಿ
ಣಿಗಳಾಗಿ ಶಂಭುವಂಬಿಕೆಯೊಡನೆ । ಸುರದಿಂದಿರೆ ಗಣಪನೊಗೆದನೆಂದೆಂಬದಂ
ತಿರಲು । ಮೈತಿಮಿರಪುತ್ರಳಿಮಾಡಿಯುದಕೆ ಜೀವನವಿತ್ತಳೆಂದುಸುರ್ವರು ॥೬॥
ಆತೆರದಿಪೇಳ್ವುದುಂ ಸಹಜಮಲ್ಲಿಂತೆಂದು । ವಾತಶೂಲತಂತ್ರದಲ್ಲಸುರೇಂದ್ರನ
ಹಳುಳಗೆ । ಸತಿಯೊಪ್ಪುವಳು ಭೂತಿಯೆಂಬುವಳ್ಸತಿಸಹಿತ ಮಿರಲವರ್ಗೆಸುತರಿ
ಲ್ಲದೆ ॥ ಅತಿಚಿಂತೆಯಿಂದಗುರುವಪ್ಪಶುಕ್ರನಕೇಳೆ । ಸಿತಗುಮುಖಿಮೃಗದಮುನಿ
ಯಡಿಗೆಪೋಗೆಂದೆನಲು । ನತಿಗೈದುಬರಲವಳ ಕರಿಣಿಯಂಮಾಡಿತಾ ಕರಿಯಾ
ಗಿನಿರದಖಿಯುಷಿಪ ॥೭॥ ವನಿತೆಭೂತಿಯುಯುದರದಲ್ಲಿ ಗಜಮುಖನೆಂಬ। ದನುಜ
ಪುಟ್ಟಲ್ಕೆದ್ವಿಪರೂಪಮಂಬಿಟ್ಟುಮು । ನ್ನಿನತೆರದಿತನ್ಮೋಪ ನಡಿಗೆಪೋಗಿರಲಿ
ತ್ತಗಜಮುಖನು ತೃಣಬಿಂದುವಾ ॥ ದಿನದಿನವುಸೇವಿಸಿ ದ್ವಿಸಾಹಸ್ರವರುಷ
ತಪ । ವನುಮಾಡಿ ಹರನೊಲಿಯದಿರಲು ಮದನೇಬಿಟ್ಟು । ಘನಕಷ್ಟದಿಂದ
ನಾಲಿಗೆಯುಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರಕಿಟ್ಟು ಶ್ಲೇಷ್ಮವನೆಸವಿದೂ ॥೮॥ ಒಂದುಪಾದದಿ
ನಿಂದುಲಂಬಿಕಾಯೋಗದಲಿ । ಕುಂದದೆಪ್ಪತ್ತುಸಾವಿರವರುಷ ತಪಗೈಯ್ಯ ।
ಕಂದುಗೊರಳಂಪ್ರಸನ್ನತೆಯಾಗ ದಿರಲೋರ್ವ್ವಶಿವತತ್ವವೇದಿಬಂದೂ ॥ ಮಂ
ದಮತೆಯೇಭಿನ್ನ ಯೋಗಶ್ಲೇಷ್ಮದಮರಕೆ । ಇಂದುಧರನೊಲಿಯ ನಿದನುಳಿ
ದುಪರ್ಣಾಹಾರ । ದಿಂದನೋಡೆನಲಂತುಗೈಯ್ಯೆ ಶಂಕಗಮೆಚ್ಚಿ ವರಬೇಡೆನೆ
ಹರ್ಷದಿ ॥೯॥ ಸುರರಸುರರೆಲ್ಲತನ್ನಯುಸೇವೆ ಗೈವಂತೆ । ಹರನಿಂದವರಪಡೆ
ದುಮಾರಣನಗರವನ್ನು । ನೆರೆಪಾಲಿಸುತ್ತೆನಿರ್ಜರರ ಪೀಡಿಸುತಿರಲುಮೊರೆಯಿಟ್ಟ
ರೆಲ್ಲಶಿವಗೆ ॥ ಕರಿಗೊರಳತನ್ನಕಂಠದಲಿ ಲಂಬೋದರನ । ತ್ವರಿತಪುಟ್ಟಿಸಿಯ
ಚೆಲವೆಂಬ ಭೂತವತಂದು । ವರಮೂಷಕನಮಾಡಿ ವಾಹನಕೆಕೊಟ್ಟು ಗಜ

ಮುಖಖಳನಸಂಹರಿಸೆನೆ ||೧೦|| ಮೃಡನನೇಮದಿ ದೈತ್ಯನಂಕೊಂದುಮರಳಿಶಿವನಡಿಗೈದಿಸುಖಮಿರಲು ಚೂತಫಲಮಂಶಂಭು। ಪಿಡಿದಿರಲುಶರಜನ್ಮವಾರಣಾಸ್ಯರುಬೇಡೆ ಕೊಡದೆಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಬಳಸಿ || ತಡೆಯದೇಮುಂಬಂದವರ್ಗೆಕೊಟ್ಟಪನೆನಲು । ಷಡುಲಪನಪೋಗೆವಿಘ್ನೇಶಹರನಂಸುತ್ತಿ । ಜಡಜಭವನಂಡವಗಣಿತವಿಹುದುನಿನ್ನೊಳಗೆ ಕೊಡುಪಂಣನೆಂದುಬೇಡೆ ||೧೧|| ಇಂದುಧರಮೆಚ್ಚಿ ಫಲವಿತ್ತುನರನಾಗ ಸುರಗಂಧರ್ವ ಗರುಡಮನುಮುಖ್ಯರಾದವರಿಗೆ । ಒಂದುಳಿಯದೆಲ್ಲವಿದ್ಯಾಪ್ರದಾಯಕನೆಂದು ಗಣಪನಾಮವನೆಕೊಟ್ಟ || ಇಂದುಮೊದಲಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವೇದವ್ರುನುತಿಸ । ಲೆಂದುಬೋಧಪ್ರಸಾದವನೀಯೆ ಸರ್ವರಿಗೆ। ಕಾಂದದೇಮತಿಯಿತ್ತು ಸಲಹುದಕೆಕರ್ತೃಬಿಡದೀಗ ರಕ್ಷಿಪುದೆನ್ನನೂ ||೧೨|| ತಾರಕನಬಾಧೆಗಳ್ಕತ್ತ ಸುರರೈತಂದು । ಮಾರಹರಪೊರೆಯೆಂದುದೂರಿಡಲುನಿನ್ನಮುಖ । ವಾರಿಜವನೋಲ್ಕಿ ಕರಮುಗಿದು ಪೇಳ್ಕೊಂಡು ಬಂದುದನುಜರನೆಕೊಂದೂ || ಸೂರೆಯುಂಮಾಡಿ ದೈತ್ಯರಪುರವಪಾಳ್ಗೈದು|| ತಾರಕಾಸುರನೆಂಬುವಭಿಧಾನದಿಂದೆಬ್ಬಂ । ದಾರಕರಪೊರೆದಕ್ರೌಂಚಾರಿ ರಕ್ಷಿಪುದೆನ್ನಸಾರಾಯಮತಿಯನಿತ್ತು ||೧೩|| ಪಕ್ಷಿರಥಪದ್ಮಭವಶಕ್ರಸುರಮುಖ್ಯರನು । ತಕ್ಷಣದಿಕರದೊಯ್ದುತಮ್ಮನಿಜಪುರದೊಳಗೆ । ದಕ್ಷಯಾಗವನೆಸಗಿಮುಕ್ಕಣ್ಣಗರಿಯಾಗೆಪಣೆಗಣ್ಣ ಮುನಿತುಮಲುಗೆ || ಅಕ್ಷಿಯಿಂದುದ್ಭವಿಸಿಬೆಸನಪಡೆದುಂಪೋಗಿ ದಕ್ಷನಂಸಂಹರಿಸಿ ನೆರದಿರ್ದವಿಪ್ರರಿಗೆ । ಶಿಕ್ಷೆಯುಂಮಾಡಿಶಿವಗೊಪ್ಪಿಸಿದ ವೀರಭದ್ರೇಶಸಲಹುದುಸಂತತಂ ||೧೪|| ರೂಪಿಂಗೆರೂಪಾಗಿರೂಢಿಯೊಳು ಚರಿಸಿನೀ । ರೂಪಿಂಗೆನಿಶ್ಶೂನ್ಯ ನಿರಾತ್ಮಯನಾಗುತ್ತ । ಪಾಪಸಂಸೃತಿ ತಾಪಶರಧಿಕುಂಭಜನೆನಿಸಿ ನಿಲಿಸಿನಿಜಪುಣ್ಯದಯದಿ || ಆಪರಮಕಲ್ಯಾಣಪುರದ ಬಸವೇಶಶಿವ । ರೂಪಲಕ್ಷದತೊಂಭತ್ತಾರುಸಾವಿರಕೆಸ। ಲ್ಲಾಪದಿಂಪಾಕಗೈದುದನೆಲ್ಲಸಲಿಸಿಬಸವಂಗೊಲಿದ ಪ್ರಭುವೆಸಲಹು ||೧೫|| ಬಸವನೆಂದರೆಪಾಪದೆಸೆಗೆಟ್ಟುಪೋಗುವದು ಬಸವನೆಂದೆಂಬಮೂರಕ್ಷರದ ಘನತೆಯನು । ಉಸವಸರಲಿನ್ನಳವಲ್ಲಫಣಿರಾಜಗರಿಬರಿದು ಬುಬಾಭಯನಾಶವು || ಪುಸಿಯಲ್ಲಸಾಯೆನಲುಸರ್ವಸಂಪತ್ತ್ಕಕ್ಕಜಸವಕ್ಕವಾ । ಎನಲುವಾಗ್ಮನೋತೀತನೇ ವೃಷಭೇಶನಿನ್ನಮಹಿಮೆಯಪೊಗಳಲಿಂತಹುದು ಶಿಶುವೆಂದುಪೊರೆವುದೆನ್ನ ||೧೬|| ಮೃಡನನೇಮದಿ ಬಸವದಂಡನಾಯಕನು ತನ್ನೊಡನೆ ಪಿಳ್ಳರಯಿಪ್ಪತ್ತುಗಣಸಹಿತತಾಂ। ಪೊಡವಿಗೈತಂದು ಗುಂಡಿಗೆಯಮಾದರಸರಿಗೆ ಬಾಲಪ್ರೀತಿಯದಕ್ಕಿಸಿ || ಸಡಗರದಿ ಬಿಜ್ಜಳನವೋಲಗದಿಲಿಪಿಬೇಳೆ । ಗಡಣದಿಂದೋದಲರಸಂ ಮಂತ್ರಿತನವೀಯೆದೃಢದಲಗಣಿತಪವಾಡನ ತೋರಿವಾದಿಗಳಗೆದ್ದ ವೃಷಭೇಶಸಲಹು ||೧೭|| ಬಸವರಾಜಂಗೊಲಿದು ಮುಗ್ಧಸಂಗಯ್ಯನೆಂ । ದೆಸೆವನಾಮವತಾಳ್ದ ಮಲ್ಲಿಂದ

ಪೊರಮಟ್ಟು । ಋಷಿರೂಪದಿಂತಿಂಗಳೇಶ್ವರದಬಿಲದೊಳಗೆ ಏಳ್ನೂರಬರಿಸವಿ
ರ್ದು ॥ ವಸುಧೆಯೊಳುನಿತ್ಯವಗಣಿತಪವಾಡವಮೆರೆದು । ವಸವಾಗಿವುಪ್ಪಾರಗಿ
ರಿಯೆಂಬಪುರದಿರಾ । ಜಿಸುವಸಂಗಮನಾಥಸಲಹು ಸಂಪದವಿತ್ತು ಸಂತತಂಬಿ
ಡದೆಮ್ಮನು ॥೧೮॥ ಧರೆಯೊಳಿಹಭಕ್ತರುದುರಾಚಾರದಿಂನಡೆವು । ತಿರೆಮಲ್ಲಿಕಾ
ರ್ಜುನನೆಪರಮಜಂಗಮರೂಪ । ಧರಿಸಿಯಿಳೆಗೈದಿ ಶಿವಲಿಂಗಮಂಕೊಟ್ಟುದುರಿ
ತವನೊರಸಿ ಭಕ್ತಿಯರುಹಿ ॥ ಚರಿಸುತಿರೆಪರ್ಜನ್ಯತಡೆದು ಜನಮೊರೆಯಿಡಲು
ಕರೆದುವೃಷ್ಟಿಯಸಕಲಜೀವಿಗಳಸಂತವಿಸಿ । ವರಶಾಂತಮಳೆಯಮಲ್ಲೇಶನಾ
ಮದಿಮೆರೆದೆ ಗುರುತಂದೆಬಿಡದೆಸಲಹು ॥ ಇಂದುಶೇಖರಸಂಗಮೇಶ್ವರ ಪರಬ್ರ
ಹ್ಮಬಂದೆನ್ನ ಹೃತ್ಕಮಲಕರ್ಣಿಕದಿನೆಲೆಗೊಂಡು । ಹಿಂದೆಜವನಿಕೆಯಮರೆಸೂ
ತ್ರಧಾರಿಯು ಸೂತ್ರಚಂದ್ರದಿಂಸರಿವಂದದಿ । ಇಂದುನಿನ್ನಯ ಸೂತ್ರಬಲದಿ
ಮುಂದಿನಬೊಂಬೆ । ಯಂದದಿಂಕೃತಿಯನಾಂ ಪೇಳುವೆನು ಎಳ್ಳನಿತುಕುಂದು
ಕೊರತೆಯು ನಿನ್ನ ದೈಸೆನಿಮ್ಮಂಘ್ರಿದಯದಿಂದ ಮುಂದುಸುರ್ವೆನಿದನು ॥ ನಿರು
ಪಮನಿರಾಲಂಬ ನಿರ್ವೇದ್ಯನಿರ್ಭೇದ್ಯ ನಿರತನಿತ್ಯಾನಂದನಿಷ್ಕಾರಣನಿರ್ಹರಣ ।
ನಿರಘನಿಶ್ಶೂನ್ಯನಿಜರೂಪ ನಿರ್ಲೇಪನೇಚಿದ್ರೂಪಚಿನ್ಮಯನಹೆ ॥ ಪರಮಾತ್ಮ
ತದ್ರೂಪ ಪರಮೌನಿಹೃದ್ದೀಪ । ಹರಶರಣಸಲ್ಲಾಪ ಪರವಾದಿಯೊಳುಕೋಪ
ಪರಬೊಮ್ಮ ಸಂಗಮೇಶ್ವರದೇವನೀಕೃತಿಯ ನಡಸುವುದುಯೆಡರಿಲ್ಲದೆ ॥೨೧॥
ಶರಧಿಯೊಳುಜೈವಾತೃಕಂಪುಟ್ಟಿ ಜಗಕೆಪ್ರಭೆ । ಮೆರೆವಂತೆಯಕ್ಕನಾಗಮ್ಮಗ
ಳವುದರದಿಂ ಹರುಷದೊಳುಜನಿಸಿ ಷಟ್ಸ್ಥಳವನುದ್ಧರಿಸಿದಾ ಚನ್ನಬಸವೇಶನ
ಲಹು ॥ ಹರಗಣವುರುದ್ರಗಣ ದೇವಗಣಮೊದಲಾದ । ವರಪ್ರಮಥಗಣಮತ್ತೇ
ರಸರುಮರವತ್ತುಮೂ । ವರಪುರಾತನರಡಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರಗಿ ಶಿವಭಕ್ತರ್ಗೆ
ಶರಣೆಂಬೆನು ॥೨೨॥ ಮಡಿವಾಳದೇವಯ್ಯ ಮಂಚಣ್ಣ ಮನುದಾರಿ । ಹೊಡೆಹು
ಲ್ಲಬಂಕಯ್ಯ ಮೋಳಿಗಿಯಮಾರಯ್ಯ । ಕಡುಗಲಿಯಕೋಲ ಶಾಂತಯ್ಯರೇ
ಚಯ್ಯ ಯಪ್ಪಣ್ಣ ಸತ್ಯಣ್ಣ ಮುಖ್ಯಾ ॥ ದೃಢಭಕ್ತಬಸವೇಶ ನೊಡನೆಕೈಲಾಸ
ದಿಂ । ತಡೆಯದೈತಂದ ಏಳ್ನೂರಯೆಪ್ಪತ್ತುಗಣ । ದಡಿದಾವರೆಗಳನಾಂಬಿಡದೆ
ಕೊಂಡಾಡುತ್ತ ನಡಸುವೆನು ಕೃತಿಯನಿದನು ॥೨೩॥ ಶಾರದೆಯೆನಿನ್ನ ಕರುಣಾ
ರಸವಜಿಹ್ವೆಯೊಳು । ಪೊರಯಿಸಿಶರಣರುನ್ನತಿಕಾವ್ಯಕಥೆ ಗೂನಬಾರದೋಲು
ಮಾಡುವುದುಬಡಮತಿಗೆ ವರವಿತ್ತು ಪರಮೇಷ್ಟಿರಾಣಿವಾಣಿ ॥ ಭೂರಮಣಪ್ರ
ಹುಡಂಗೆ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯಕಥೆ । ಸಾರದಿಂಪೇಳ್ದುದಾವಾರ್ಧಿಕಷಟ್ಪದಿಯ ।
ದಾರದಿಂದಿವ್ಯಮಣಿಯನು ಪೋಣಿಪಂತೆಗುರುಮಂಘ್ರಿಬಲದಿಂದುಸುರ್ವೆನು॥೨೪
ವರಮಳೆಯಮಲ್ಲೇಶ ನುರುಶಿಷ್ಯತೋರೆಸಾಲ । ಪರಗಣೆಯಕೊಲ್ಲಾರಪುರಕೆ
ದೇಶಾಯಿನಾ । ಡೆರೆಯನಾಹಕ್ಕರಿಯಕುಲದಗ್ರ ಗೃಹವೆನಿಪಹರಭಕ್ತಶಂಕ

ರಂಗೆ ‖ ಉರುಪುತ್ರನಣ್ಣೀಂದ್ರನಾತ್ಮಜನದೃಶ್ಯಾಖ್ಯ । ವಿರಚಿಸಿದಗುರುಬಲ
ದಿಪ್ರೌಢರಾಯನಕಾವ್ಯ । ವಿರೆತಪ್ಪುತಿದ್ದುವುದುಸಿಮ್ಮಕಿಂಕರನೆಂದು ಶಿವಭ
ಕ್ತನೊಲಿದುಬೇಗ ‖ ೨೫ ‖ ಧರಣಿಪನೆ ಪ್ರೌಢರಾಯನಕಾವ್ಯಕಂಪೊದಲು।
ಪರಿಯುದೆಂತೆನೆ ರತ್ನನಿಧಿಕಡಲು ಪೇರ್ಮೆಯಿಂ । ದಿರಲದೇಕೆನಹರಿಗೆ ಸಿರಿಯು
ಪುರಹರಗೆ ಶಶಿಕಲೆಯು ಗೀರ್ವಾಣ ಪತಿಗೆ ‖ ವರಮಹಾಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯ
ಕೊಟ್ಟಸುರರಿಂ ಗಮೃತ । ನರಮುಖ್ಯರಾದರ್ಗೆ ರತ್ನಮೌಕ್ತಿಕ ವಿತ್ತ ।
ಸರಿಯಿಲ್ಲವೆನ್ನಯು ಪುದಾರತನಕೆಂದಬ್ಧಿ ಪೆಂಪಿನಿಂ ದೆಸೆದಿರ್ದುದು ‖ ೨೬ ‖
ಕುಂಭಜನತುತ್ತಿಗೊಳ ಗಾದೆಂಬಪರಶುರಾಮ । ನಂಬಿಗೆ ಗುರಿಯಾದೆ ಭಂ
ಗವಾಯಿತೆನ್ನ । ತಂಬುನಿಧಿಯುಳುವಂತೆ ಸಿಡಿವಹನಿಕಂಬನಿಯು ನವತೆರೆ
ಯು ಪೊಡಲದುಃಖ ‖ ಅಂಬುಜಾಂಬಕನಳಿಯ ನಂಬುಜಜವೊಮ್ಮಗನು ।
ಅಂಬುಜಾರಿಯು ಮಣುಗನೆಂಬ ವುಲ್ಲಾಸತೆರೆ । ಮುಂಬರಿಯೆ ಹರ್ಷರಸದಿಂ
ನಗುವಂತೆತಾ ನಿರ್ವ್ವಗೆಯೊಳೊಪ್ಪುತಿಹುದು ‖ ೨೭ ‖ ಇಂತೆಸೆವ ಯಿಂಗಡ
ಲ ಮಧ್ಯದೊಳಂತಾರಾದ್ರಿ । ಪಂತದಿಂಬೆಳದು ತನಗಾರುಸರಿಯಿಲ್ಲವೆಂ । ದಿಂ
ತ ಖಿಳಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಕೊಂದೆ ಕೀಲ್ಕಂಬತಾನಾಗಿ ರಾಜಿಸುತಿರ್ಪುದು ‖ ಅಂತ
ಕಾಂತಕನ ಮಹದಾಲಯವು ಗಿರಿಯುಶಿಗ । ಸಂತದಲಿ ಪೊಗಳಲಚ್ಚರಿಯಾಗಿ
ರವಿಶಶಿಯು । ನಂತಬೆಳಗಿಂದೆ ನವರತ್ನ ಚಿಂತಾಮಣಿಗೆ ತವರೆನಿಸಿಮೆರೆವುತಿಹು
ದು ‖ ೨೮ ‖ ಸಿರಿಯಾಣ್ಮಪರಮೇಷ್ಟಿ ಶತಧರ್ಮಮುಖ್ಯಸಿ । ಗ್ವರಪುರವುಗರು
ಡಗಂಧರ್ವ್ವರಪ್ಸರರುಕಿಂ । ನರರು ಕಿಂಪುರುಷವಿಧ್ಯಾಧರರು ಸಿದ್ಧಸಾಧ್ಯರ ಗೃ
ಹಗಳಲ್ಲಿರ್ಪವು ‖ ತರತರದಿಮೆರೆವುತಿಹ ವರಮುನಿಗಳಾಶ್ರಮವು । ಪರಿಪರಿ
ಯುಬಣ್ಣದಿಂ ದೆಸೆವಸುರಭೇನುಗಳು । ತೆರಪಿಲ್ಲದಿರುತಿರ್ಪ ಸುರಕಜದ ಸೊಬ
ಗಿಂದೆ ರಜತಾದ್ರಿಸೊಗಯಿಸುವುದು ‖ ೨೯ ‖ ಆರವಿಂದಭವಪೊಗಳ ಲರಿದಾದ
ನಾಮೇರು । ಗಿರಿಯುದಕ್ಷಿಣಸೆಗೆ ಭರತಖಂಡದೊಳುನೆರೆ । ಮೆರವಭಪ್ಪನ್ನ
ರಾಷ್ಟ್ರವುರಂಧ್ರಬಳ್ಳಾಳಚೋಟಕಂಧ್ಯೆಮವಲಹ ‖ ಕೋರಹಕುರಂಗಸಿಂ
ಗಳ ಗಂಧಮಾದನಂ । ಕಾರಿಕರಸಾವಂತಲಂಬಕರ್ಣ್ಯಕಪದ । ತುರಗಮುಖ
ಚೆಂಚುಕೇರಳಬಾದಮಧ್ಯಕರ್ಸ್ಪಕಾರ್ಯಸ್ತ್ರೀಸಿಂಹಳ ‖ ೩೦ ‖ ಲಾಳಬರ್ಬರಪಾಂ
ಡ್ಯತುರುಕಾಣ್ಯತುಳುವನೇ । ಪಾಳಸಿಂಹಮರಾಳಕಾಶ್ಮೀರಕೊಂಗುಮಲೆ ।
ಯಾಳಚೋರಟದ್ರವಿಡತ್ರಿಗಳಾಣ್ಯ ಕಾಳಿಂಗಕಾನೋಜ ಕಾಂಭೋಜವು ‖
ಚೋಳಕೊಂಕಣಕೊಡಗುಕರ್ಣಾಟ ತೆಲುಘಾಣ್ಯ । ಗೌಳಘೂರ್ಜರಮಂಗ
ವಂಗವತ್ಸರದೇಶ । ಮಾಳವಂಮಗದ ಬಂಗಾಳಹಮ್ಮೀರ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಪಂ
ಚಾಳಮುಖ್ಯಾ ‖ ೩೧ ‖ ಇಂತೆಸವಭಪನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರದೊಳಗಧಿಕಸೀ । ಮಂತ
ಬಣಿಯೆನಿಪಕುಂತಳದೇಶಮೆರವುದ । ತ್ಯಂತಸೊಬಗಿಂಪೊಗಳಲಳವಲ್ಲನಗರ

ನಗರದಿಪಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ। ಕಂತುಹರನಾಲಯವು ಕೂಪಕೆರೆಕಾಲುವೆಯು। ಮುಂ
ತೆಸೆವತೋಟತಾವರೆಕೊಳಂ ಕಾಯ್ವ್ಂಣನಂತಫಲಕರವೃಕ್ಷಲತೆಗಳಿಂ ಬಹು
ಚೆನ್ನ ವಾಗಿರಾಜಿಸುತಿರ್ಪುದು ॥ ೨೨ ॥ ಎಲ್ಲಿನೋಡಿದರೆಯುಂತಾವರೆಯಕಾ
ಸಾರ್ರವೆಲ್ಲನೋಡಿದರೆಯುಂ ಮನಸಿಜನಬಿಲ್ಲಬೆಳೆ । ಯೆಲ್ಲಿನೋಡಿದರೆದಾಳಿಂ
ಬನಿಂಬೆಯುದ್ರಾಕ್ಷವಳ್ಳಿಪನಸಂಕಿತ್ತಳೆ। ಎಲ್ಲಿನೋಡಿದರೆ ಪೂಕಾಯ್ವ್ಂಣ್ಣು
ತಳಿತಮರ । ವೆಲ್ಲಿನೋಡಿದರೆ ಯಳಿಯಂಚೇಗಿಳಿಸೋಗೆಗಳು ॥ ಮೆಲ್ಲಿನೋಡಿ
ದರನ್ನ ಸತ್ರವರ ವಟಿಗೆಗಳ್ ತೋರ್ಪವಲ್ಲಲ್ಲಿನಿಚ್ಛಂ ॥ ೨೩ ॥ ಚಾರುಯೌವ
ನದತರಳೆಯರುಕಳಸದೊಳುಪಂ । ನೀರುಪಿಡಿದಾಗಹೊರಬಾಗಿಲೊಳುನಿಂದಿ
ರಲು । ದಾರಿಗರುತೋಯಮುಂಕುಡಿ ನೆವದಿಂಪೋಗಿ ವಾರಿಜಾನನವನೋಡಿ॥
ಪೂರನಂಬಿನ ಘಾಯಪ್ರೂರೈಸಿ ನಡೆಗೆಟ್ಟು । ಧೀರತನದಿಂದ ಕೈಯೂರೆದ್ದು
ಕಾಮನವಿ । ಕಾರದೊಳುಪೋಪಪುರುಷರನೋಡಿ ನಾರಿಯರು ತಮತಮಗೆ
ನಗುತಿರ್ಪರು ॥೨೪॥ ಇಂದು ವದನದಕೇಶಿಮುಡಿಯ ಕಡೆಗಣ್ಕಣೆಯ । ಹೊಂ
ದಿರ್ದಬಿಲ್ಲಕುಡಿಹುಬ್ಬ ಕೋಮಲಗಾತ್ರ । ದಿಂದೆಸೆವಯೆಳೆವೆಂಗಳುದಕವನು
ನೀಡುತಿಹರದರಂದ ವೇನೆಂಬೆನು ॥ ಕುಂದರದನೆಯರಂಗಲಾವಣ್ಯಕರಗಿಕರ।
ದಿಂದಿಳಿವತೆರದಿನೀದರ್ಾರೆ ಹಸ್ತದ್ವಯದಿ । ನಿಂದಜಲದೊಳ್ಳೆ ಳಲಕಂಡುಸಾ
ಕೆನ್ನ ದೇಹೊರಸಾರದೀಂಟುತಿಹರು ॥ ೨೫ ॥ ಪರಮುಸೊಬಗಿಂದಲೆಸೆವಾದೇಶ
ವೆಂಣಿನವು । ಖರದಂತೆವೊಪ್ಪಿವಿದ್ಯಾನಗರವೆಸೆಯೆಘಣಿ । ವರತನ್ನ ಪೆಡೆಯೆ
ತ್ತಿನೋಡುತಿಹನೆಂಬಂತೆ ಮೆರೆವಕೋಟೆಯ ತೆನೆಗಳು ॥ ನರನಾಗಪುರಗಳ
ನು ಜರಿವುತಮರಾವತಿಗೆ । ಸರಿಯಪ್ಪೆನೆಂದುಬ್ಬ ಬೆಳದಪೋಯೆಂಬಂತೆ । ಥ
ರದಬಹುಚೆಲ್ವಿಂದಲಾಪಟ್ಟಣದ ಸುತ್ತಕೊತ್ತಳಗಳುರೆತೋರ್ಪವು ॥ ೨೬ ॥
ತಮ್ಮಭೂಪನೊಳುಕಾದುವರುನರರಿಲ್ಲೆಂದು ಹಮ್ಮಿನಲಿಸಗ್ಗ ಗರೆಕರೆವಂತೆಕ್ಕೈ
ಯೆತ್ತಿ । ಗಮ್ಮನೆಯಡೆಂಕಣಿಗ ಳೆಸೆಯೆಪುರಕ್ಕೈತಪ್ಪ ಪರಿಜನದ ಸುಕ್ಷೇಮವ॥
ತಾವುದದಿಕೇಳ್ವಂತೆ ಪರಿಪರಿಯ ರತ್ನಚಯ । ದಿಂಮೆರೆವ ಗೋಪುರದಲಿಂ
ದು ಸೂರ್ಯರವೀಥೀ । ರಮ್ಯತರವಾಗೆರಾಜಿಸುವಿಕ್ರ್ಯಲಾದೊಳಂಗಡಿಗಳಿಂದೆ
ಪೊಳಲೆಸೆದುದು ॥ ೨೭ ॥ ಸೊಲ್ಲಜಾಣರುಭಾಗ್ಯವಂತರು ವಿವೇಕಿಗಳು । ಪು
ಲ್ಲಶರಕ್ರೀಡೆಯೊಳು ಚೌರಾಶಿಬಂಧನವ । ಬಲ್ಲವರುಭಾಷೆಪಾಲಕರು ಷೋಡ
ಶಕಲೆಗಳೆಲವರಿತ ಪ್ರೌಢರೂ ॥ ಬಲ್ಲಿದರು ಫಾಲಾಕ್ಷ ಪದಕಮಲ ಪೂಜಕರು
ಗೆಲ್ಲವಾರ್ತೆಗಳು ವಿದ್ಯಾನಗರದೊಳಗೆಲ್ಲ । ಖುಲ್ಲರುಂಕಪಟಮೂರ್ಖರುಮೂ
ಢಮುಖಹೀನ ರಿಲ್ಲವಾಪಟ್ಟಣದೊಳು ॥ ೨೮ ॥ ಛಪ್ಪನ್ನ ದೇಶದೊಳಗಿದಕೆ ಸ
ಮವಾದಪುರ । ವಿಪ್ಪುದೇದುರ್ಲಭವೆನುತ್ತೆ ಬುಧರೆಂಬನುತಿ । ಗೊಪ್ಪಿರಾಜಿ
ಸುವ ವಿದ್ಯಾನಗರವಾಳುವಂ ಪ್ರೌಢಭೂವರಚಂದ್ರನು ॥ ಕಪ್ಪುಗೊರಳನ

ಭಕ್ತಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯಜನ । ದೊಪ್ಪಿನಲಿ ಮಂತ್ರಿತನ ಮನ್ನಡಸುತಿರಲಾಮ । ಲ್ಲಿಪ್ಪರಾಕಂದಾಳ ಪೆದ್ದಯಾಚಾರ್ಯ ರೆಂತೆಂಬವೈಷ್ಣವ ಗುರುಗಳು ॥೩೯॥ ಜನಪಂಗೆನವಮಾಸಭಾರತವಬೋಧಿಸುತ । ಲನುನಯದಿಮೆರವಣಿಗೆಯಂ ಮಾಡಿ ಸುಖವಿರಲು । ಮನಸಿಜಾರಿಯಭಕ್ತ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನದ ನೋಡಿತನ್ನಯುಚಿತ್ತದಿ ॥ ಘನವೀರಶೈವಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಿಪ್ಪತೊಂದು । ಮನೆಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕಶ್ರೇಷ್ಠನಾದಕುಮಾರಕನು । ಬಂಕನಾಥನೆಂದೆಂಬಗುರುಪದವನಜಯುಗಳವನೆನೆಲೆಗೊಳಿಸುತ ॥ ೪೦ ॥ ಪ್ರಮಥಗಣಪ್ರಭುದೇವ ಪೇಳ್ದವಚನಂಗಳಿಗೆ । ಕ್ರಮದಿಯೇಕೋತ್ತರಶತಸ್ಥಲದಸೂತ್ರಗಳ । ರಮಣೀಯವಾಗಿವರ್ಣಕಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಮಾಡುತೇ॥ ಅಮರಾಪಗಾಜೂಟ ನಕಳಂಕನಹಿಭೂಷ । ನುಮೆಯಾಣ್ಮವೃಷಭವಾಹನವೂರ್ಧ್ವರೇತನೆ । ಸುಮನಸರಿಗಾರಾಧ್ಯಸುಜ್ಞಾನಿಗಳ ಹರಣಸೀಸಲ್ಲದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ॥ ೪೧ ॥ ಹರರೂಪವಾದ ನೂರೊಂದುಸುರವಿಕ್ತರುಂ । ಕರತಲದನಾಗಯ್ಯ ಕಲ್ಮಠದಪ್ರಭುದೇವ । ವರವೀರರೊಣೆಯಚಾಮರಸರಾರಾಧ್ಯರುಂ ನೆರದರಾಭಕ್ತರೆಲ್ಲರ್ ॥ ಭರದಿಂದ ಭೋರ್ಗರೆವ ಭೇರಿನಿಸ್ಸಾಳಗಳು । ತರತರದಲೊದರುತಿಹ ಕಾಹಳಾದಿಗಳಿಂದ । ಧರೆಯೊಳಚ್ಚರೆಯೆನಿಸಿ ಮೆರೆಯಿಸಿದರಿರುಳು ಯೇಕೋತ್ತರ ಶತಸ್ಥಳವನೂ ॥ ೪೨ ॥ ಬತ್ತರದಿಭೋರ್ಗರೆವ ವಾದ್ಯದಬ್ಬರವಕೇ। ಳುತ್ತೆದ್ದುಕಂಧಾಳ ಪೆದ್ಧಯುಪ್ಪರಿಗೆಯನೆ । ಹತ್ತಿನೋಡುತ್ತಿಳಿದು ಬೆಳಗಲಿಕೆಪೃಥ್ವಿಪತಿಯೋಲಗದಿ ಕುಳಿತುಕೇಳ್ದಂ । ಇತ್ತನುಡಿವುದುಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯ ರಾತ್ರಿಯಲಿ । ಸತ್ತವರವೊಸಗೆಯೋಹೆತ್ತಸಾರಂಭವೋ । ಮತ್ತೆಗಡಿಬಿಡಿಯದೇನೆನ್ನು ಕೇಳಲು ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನಿಂತೆಂದನು ॥ ೪೩ ॥ ಆಡಬಹುದೇಸ್ವೈರ ವರಸಿನೋಲಗದಲ್ಲಿ । ಮಾಡಬಹುದೇಲಜ್ಜೆ ಸುರತಸಂಗ್ರಾಮದೊಳು । ಬೇಡಬಹುದೇದಾನುಕೀಳಕುಲದವರಲ್ಲಿಬಡವ ಬಲ್ಲಿದಕೂಡೆ॥ ಪಾಡುಪಂಥದ ಮಾತನುಡಿವ ಪಾತಕಕ್ಕೀ । ಡಾದನರರು ಶಿವಭಕ್ತರಸುಭೃತ್ಯರಿಗೆ ಖೋಡಿರುಡಿವರೆ ಕೊಲೆಯ ಕುಜನನುಂಗ್ವದಿಂ ಸ್ವರ್ಗಕವ ಚಿಗಿಯಲುಂಟೇ ॥ ೪೪ ॥ ಸತ್ತವರವೊಸಗೆ ನಿಮ್ಮರೆಯಿಸಿದಭಾರತವು । ಮತ್ತೆಕೇಳುವುದೆಮ್ಮ ಶರಣತತ್ತ್ವತ್ಸವದೊ। ಳುತ್ತಮದಪೇಳಿಯೊಳು ಮುಕ್ತಿಯೆಂಬುವಶಿಶುವ ಭಕ್ತ್ಯಂಗನೆಯುಪೆತ್ತಳು॥ಚಿತ್ತಜಾರಿಯಭಕ್ತಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯಸರ । ವೆತ್ತಿಗರ್ಜಿಸಲೊಡನೆ ಕಂದಾಳಪೆದ್ದಿತಲೆ । ಗುತ್ತಿನಿಮ್ಮಯಶರಣ ವರವಚನದೊಳಿಗೊಂದ ಮುದದಿಂದಪಾಡಿರೆಂದ ೪೫॥ ಪೇಳಲಾನೇನರಿಯೆನೆನೆಸೂಳೆವಣ್ಣಳೊಳು । ಮಾಳದೇವಿಯುಸೀತೆದೇವಿಯುಂಬುವಪಾತ್ರ । ಮೇಳದವರೆಲ್ಲಬಲ್ಲರುಚೋಪ್ಯವೇನೆಂದು ಪಾಡಿಸಿದನವರೆಂದಲೆ । ಕೇಳಯ್ಯವೊಂದು ಕೋಣನಕೊಂಬಿ ನಲಿಮೇಲೆ । ಯೋಳುನೂರಿ

ಪ್ರತ್ತುಶಾದಿಬಾವೆಂಬುಕ್ತಿ । ಕೇಳವಂತರೋದಿಸುತಲೆಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯ ಪೇಳ
ರ್ಥವಿದಕೆಂದೆನೆ ॥ ೪೬ ॥ ನಮಗೆಪೇಳೆನಲಿಕ್ಕೆ ನಾವೇನುಪಾತಕರೆ । ನಿಮಗೆತಿ
ಳಿದರೆನೀವೆಪೇಳ್ದರಾಂಕೇಳ್ವೆನೆನೆ । ಅಮಮಯಿದಪೇಳ್ವುದೇ ನಚ್ಚರಿಯೆನಾ
ಪೇಳ್ವೆಬನವಸಿಯಪುರವನಾಳ್ವ ॥ ಮಮಕಾರರಾಯನೋಲಗದಿಮದ್ದಳೆಯಅ।
ಲ್ಲಮನೆಂಬವಂ ಕಾಮಲತೆಯೆಂಬನೃತ್ಯದಾ। ರಮಣಿಗವಸೋಲಿರಲ್ಕವಳಳಿಯೆ
ಭ್ರಾಂತಿಯಲಿಪೇಳ್ದೊಗಟುಪದ್ಯಪೆನಲು ॥ ೪೭ ॥ ಹರಹರಯನುತ್ತೆರಡುಕರ
ವರ್ಣಕ್ಕಿಡ । ಲ್ಕರಸನಚ್ಚರಿಪಡುತ್ತಿಲೆಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯ । ಭರತಿಹಸ್ತದ್ವಯದಿ
ಕಿವಿಯಮುಚ್ಚಿದಪರಿಯನರುಹಿಕೊಡಬೇಕೆನಲ್ಕೆ ॥ ಪರಬಮ್ಮ್ರಮಾಯೆಗೊಳಗ
ಹುದೆನಿರ್ಮಾಯಂಗೆ । ಯರರೆಮಾಯಾಮೋಹವೆಂಬನುಡಿಗೇಳ್ವಪರಿ । ಬರು
ವುದೆಂದಾಸುತ್ರೋತ್ರದಿ ಕೈಯ್ಯನಿಟ್ಟನೆನೆಭೂಪಮಗುಳಿಂತೆಂದನು॥೪೮॥ ಎಲೆ
ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯ ಈವಚನದರ್ಥವನು । ಚೆಲುವಾಗಿಪೇಳನಲು।ಹದಿನೆಂಟುಮತ
ದವರು। ತಲೆದೂಗುವಂತದಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಂ ಮಾಡೆಬೆರಗಾದುದೆಲ್ಲಸಭೆಯು
ಭಲಭಲರೆಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನೀನಹುದೆಂದು । ಬಲಿದಪ್ಪಿನೆರೆದೆಜನಕೊಂಡಾಡೆ
ನೃಪಮೆಚ್ಚಿ । ನರಿದುತ್ರಿಸರದಪದಕ ರುದ್ರಕಂಕಣವಕೊಡುತಿರಲು ಮುಕುಂ
ದಪೆದ್ದಿ ॥ ೪೯ ॥ ಧರಿಣಿಪನೆ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನಾಡಿದನುಡಿಗೆ । ಪರಿಕಿವುದುತ
ಮ್ಮಶರಣರು ಮಾಯಿಮೋಹಕ್ಕೆ । ಬೆರಸಿದರೊಯಿಲ್ಲವೋ ತಿಳಿದದನುಬಳಿಕ
ಮಂನಿಸುವುದನಿತಕೆತಡೆಯೆನೆ । ಅರಸುತಾಂಕೊಡುತಿರ್ಪಸನ್ಮಾನವನ್ನಿಲಿಸಿ ।
ಹರಭಕ್ತಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯಮುಖ ನೋಡಲ್ಕೆ । ಪರಿಯಚಾಮರಸಯ್ಯತಿಳವು
ತತಿಹರುಷದಿಂ ಭೂಪನೊಡನಿಂತೆಂದನು ॥ ೫೦ ॥ ಇಳೆಯಾಣ್ಮಕೇಳೆಂದುಪಕ್ಷ
ದವದಿಯೊಳಾನು । ತಳುಹದಿದಕುತ್ತರವತಹೆನೆಂದುಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಬಳಿಕಗು
ರುಧ್ಯಾನದಿಂತನ್ನಗೃಹಕಂಪೋಗೆ ಮುಕ್ಕಂದಪೆದ್ದಿತಮ್ಮ । ನಿಳಯಕ್ಕೈದಲ್ಕಿ
ತ್ತಲೆಲೆಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯ । ತಿಳುಪೆನಗೆ ಚಾಮರಸರಾಧ್ಯ ಬಪ್ಪನ್ನೆಗಂ । ಕಳೆ
ಯಧರಸಿದನ ಶರಣರ ಕಥೆಯನೆನೆಭೂವರಗೆ ಶರಣನಿಂತೆಂದನು ॥ ೫೧ ॥ ಗು
ರುವೆಜಯಪರಬಂಮದಿರವೆಜಯಸದಮಲದ । ಕರುವೆಜಯಸತ್ಯದಾಗರವೆಜ
ಯನತಕಲ್ಪ । ತರುವೆಜಯತರಣಿಶಶಿಕೋಟಿಸುರುಚಿರಗಾತ್ರಭರವೆಜಯಭ
ಕ್ತಜನರ । ಪುರವೆಜಯಭವಪಾಶ ಹರಿಯೆಜಯ ಮುಕ್ತಿಪಥ । ವರವೆಭಕ್ತರಿ
ಗಭಯಕರವೆ ಜಯಜಯಪರಾ । ತ್ಸರವೆಜಯವರಮಳೆಯಮಲ್ಲೇಶ ಮದ್ಗು
ರುವೆಮನದಿಷ್ಟವಿತ್ತುಸಲಹೈ ॥ ೫೨॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಂಣೇಂದ್ರ ತನಯಾದ್ಯಶ್ಚ ಮಹಾಕವಿ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ
ಪ್ರೌಢರಾಯನ ಕಾವ್ಯದೊಳು ಪ್ರಥಮಸಂಧಿ ಸಂಪೂರ್ಣವು.
ಅಂತು ಸಂಧಿ ೧ಕ್ಕಂ ಪದನು ೫೨ಕ್ಕಂ ಮಂಗಳಮಹ.

ಜಯಶಂಭುಲಿಂಗ.

—(ಒಂದನೆಯ ಸಂಧಿ.)—

ಕಲ್ಯಾಣಪುರಸಿದ್ಧಾಂತಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಮನೀಷಿಗಳ್ ।
ಪ್ರೌಢರಾಯನಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಕ್ವಚಿದರ್ಥವಪೇಳುವರ್ ॥

ಶಿವಲಿಂಗಪ್ರಸಾದಿಯಾದ ಅದೃಶ್ಯನೆಂಬ ಸಿದ್ಧಮಹಾಕವಿಯಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಡುವ ಪ್ರೌಢರಾಯನಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಮಂಗಳಶ್ಲೋಕದೊಳು ಶ್ರೀಮಹೀ- ಮರಾಳ, ಪಾರ್ವತೀಹೃದಯ ಕಮಲರಸವನ್ನು ಹಂಸನಂತೆ ಅನುಭವಿಸುವನೆ - ಶ್ಯಾಮಗಾತ್ರ-ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ । ತಾಮರಸಶರ=ಮನ್ಮಥ । ಹೇಮಕುಂತಳ=ಹಿರಣ್ಯಕೇಶನೆ । ಪ್ರೇಯ=ಯಿಷ್ಟ । ಕುಜ=ವೃಕ್ಷ । ಗೋಪ=ಸೂರ್ಯ । ಧೂಮಧ್ವಜ=ಅಗ್ನಿ ||೧|| ಸು-ಈಶ=ಸ್ವೇಶ । ಉರು=ಅಧಿಕ । ಸರಸಿಜಾಪ್ತಸುತ=ಯಮ । ಭೈತ್ರ=ಹರಿಗೋಲು ||೨|| ಗರಭುಕ್=ನಂಜುಂಡ||೩|| ಅಂಶಿಕರು=ಅಂಶದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವರು, ಶುಚಿಗಳನ್ನು ||೪|| ಯಜ್ಞಶತ=ಇಂದ್ರ । ಅಗ್ನಿಜನ=ವಿಪ್ರ ||೫|| ಕೂಟ=ಮಿಥುನವನ್ನು । ಕರಟಿ=ಗಂಡಾನೆ । ಕರಣಿ=ಹೆಣ್ಣಾನೆ । ಹರಗಿರಿಜೆಯರು ಆನೆಗಳಾಗಿ ರಮಿಸಲು ಗಜಮುಖನು ಪುಟ್ಟಿದನೆಂಬುವದೊಂದು ಪುರಾಣಸಿದ್ಧ । ಗೌರಿಯು ತನ್ನ ಪೈತಿವುರಿನ ಮಣ್ಣಿನಿಂಮಾಡೆ ಶಿವನಿಂ ಜೀವ ಕಳೆಗೊಂಡವನೆ ಗಣಪತಿಯೆಂಬುವದೊಂದು ಪುರಾಣ ||೬|| ಸಿತಗು=ಚಂದ್ರ ಮೃಗಮುನಿ ವ್ಯಾಘ್ರಪಾದನು ||೭|| ಬ್ರಹ್ಮ-ಆರಂಧ್ರತಲೆಯಮೇಲಿನ ತೂತು । ಶ್ಲೇಷ್ಮ=ಅಮೃತ । ಇದೇ ಲಂಬಿಕಾಯೋಗ ||೮|| ಶ್ಲೇಷ್ಮದ ಮರಶರೀರ, ಪರ್ಣತರುಗೆಲೆ ||೯ || ನಿರ್ಜರರ=ದೇವತೆಗಳನ್ನು । ಅಚಲಭೂತ ಪೃಥಿವೀತತ್ವ । ಗಜಮುಖ ಖಳ, ಆನೆಯಮೊಗದ ರಾಕ್ಷಸ ||೧೦|| ಶರಜನ್ಮ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ । ಲಪನ=ಮುಖ । ಜಡಜಭವನ ಬ್ರಹ್ಮನ ||೧೧|| ಕರ್ತೃ=ಸ್ವತಂತ್ರನೆ ॥ ವಾತೂಲವೆಂಬ ತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಇರುವಕಥೆ;—ಅಸುರೇಂದ್ರನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸನ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಭೂತಿಯೆಂಬುವಳು ಪುತ್ರಾರ್ಥಿನಿಯಾಗಿ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯ ವಚನದಿಂದ ವ್ಯಾಘ್ರಪಾದನೆಂಬ ಮುನಿಯಬಳಿಗೆ ಪೋಗಲು ಅವಳನ್ನು ಹೆಣ್ಣಾನೆಗೊಳಿಸಿ, ಋಷಿಯೂ ಆನೆಯಾಗಿ ರಮಿಸಲು ಗಜಮುಖಾಸುರನು ಹುಟ್ಟಿ ತೃಣಬಿಂದು ಮುನಿಗೆ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿ ಶಿವನನ್ನು ಕುರಿತು ತಪವಂಗೈದು ವರವಂಕೊಂಡು ದೇವರ್ಕಳಂ ಪೀಡಿಸಲು ಶಿವನು ತನ್ನ ಕೊರಳಿನಿಂದ ಲಂಬೋದರನಾದ ಗಜಮುಖಸ್ವಾಮಿಯಂ ಪುಟ್ಟಿಸಿ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಲು ಅವನು ಆ ದೈತ್ಯನಂ ಕೊಂದನು. ಒಂದುದಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಶಿವನು ಮಾವಿನಹಣ್ಣನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪಿಡಿದುತೋರಲು ಗಜಮುಖ

ನೂ ಕುಮಾರನೂ ತನಗೆ ತನಗೆಂದು ಬೇಡಲಾಗಿ ನಿಮ್ಮೊಳು ಯಾರು ಮುಂದಾಗಿ ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂಗೈದಿ ಬರುವರೋ ಅವರಿಗೀವೆನೆಂದು ಪೇಳಲು ಅಂತ ಮಾಡಿಬರುವೆನೆಂದು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಪೋದನು. ಗಜಮುಖನು ಶಿವನಿಗೆಪ್ರದಕ್ಷಿಣವಂ ಗೈದು ಅನೇಕಕೋಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳು ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿರುವದರಿಂದ ಅನೇಕ ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣಗಳಾದವು ಪಣ್ಣಂ ತನಗೆ ಕೊಡಪೇಳಿ ಬೇಡಿದ್ದರಿಂದ ಶಿವನು ಸಂಪ್ರೀತನಾಗಿ ನಿನಗೆ ಜ್ಞಾನಾಧಿಕ್ಯವಿರುವದರಿಂದ ನೀನು ಸಕಲಾತ್ಮರಿಗೂ ಬುದ್ಧಿಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವದಕ್ಕೊಡೆಯನಾಗು, ಸಕಲ ಕಾರ್ಯ್ಯಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೀನು ವೇದಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಡುವನಾಗು ಎಂದು ಗಣಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನೆಂದು ॥ ೧೩ ॥ ಸಾರಾಯುಮತಿ=ಸ್ಥಿರವಾದ ಲಾಭವುಳ್ಳ ॥೧೪॥ ಅನಿತು=ಅಷ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ । ಅಲುಗೆ=ಚಲಿಸು। ಅರಿ=ಶತ್ರು ॥೧೫॥ ಶರಧಿ=ಕಡಲು । ಪ್ರಭು=ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ॥೧೭॥ ಪೊಡವಿಗೆ=ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ । ಪವಾಡ=ಶಪಥ ॥೧೮ ॥ ತಿಂಗಳೇಶ್ವರ=ಗ್ರಾಮವಿಶೇಷ । ಬಿಲ=ಗವಿ । ವಸುಧೆ=ಭೂಮಿ । ಬರಿಸಂ=ಸಂವತ್ಸರ । ವಸವಾಗಿ-ಚನ್ನಾಗಿ ॥೧೯॥ ಪರ್ಜನ್ಯಮಳೆ=ವೃಷ್ಟಿಸಂತವಿಸಿ । ಸಂತೋಷಗೊಳಸಿ ॥ ೨೦ ॥ ಜವನಿಕೆಯ ತೆರೆಯಸೂತ್ರಧಾರಿ ಗೊಂಬೆಯ ಕುಣಿಸುವ ಧಾರವನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವನು. ಐಸೆ=ಆಗಿರಳು । ಉಸುರ್ವೆನು ಪೇಳುವೆನು ॥೨೧॥ ನಿರ್=ಇಲ್ಲದ ಚಿತ್=ಜ್ಞಾನ, ರೂಪ=ಆಕಾರ, ಮಯ=ಪ್ರಚುರ, ಪರಿಣಾಮ=ಸಲ್ಲಾಪ ಸಂಭಾಷಣ, ಕೃತಿ=ಗ್ರಂಥ, ಪಡರು=ವಿಘ್ನ ॥೨೨॥ ಚೈವಾತ್ರಕಂ ಚಂದ್ರ ಉದರ=ಬಸುರು । ಶರಣು=ನೀನೇ ರಕ್ಷಕನೆಂಬ ಪ್ರಪತ್ತಿ ॥೨೩॥ ಮಡಿವಾಳ=ಅಗಸ ಕಾಯಕವುಳ್ಳ । ಕಡುಗಲಿಯ=ಬಹಳಸಮರ್ಥನಾದ।ಅಡಿದಾವರೆಗಳ=ತಾವರೆಯಹಾಗಿರುವ ಅಡಿಗಳನ್ನು ॥೨೪॥ ಜಿಹ್ವೆ=ನಾಲಿಗೆ ಊನ ಕೊರತೆ, ಬಡಮತಿಗೆ=ಅಲ್ಪಬುದ್ಧಿಗೆ, ವರವಬೇಡಿದ್ದನ್ನು । ದಾರ=ಸೂತ್ರ ೨೫ ॥ ಕಿಂಕರ=ಸೇವಕ ಮಳೆಯಸಂಪ್ರದಾಯದ ಮಲ್ಲೇಶಗುರುವಿನ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿಯು ತೊರೆಸಾಲಸೀಮೆ ಪರಗಣಾ ಕೊಲ್ಲೂರುನಾಡಿಗೆ ದೇಶಾಯಿಪಟ್ಟದ ಕರಿಯಕುಲದ ಮೊದಲನೆಯ ಮನೆಯ ಶಿವಭಕ್ತಶಂಕರರೆಂಬವರು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧರು ಅವರಮಗ ಅಣ್ಣೇಂದ್ರನು, ಆತನ ಮಗನೇ ಅದೃಶ್ಯಸಿದ್ಧಮಹಾಕವಿ ಈತನೇ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು. ॥೨೬॥ ಪೇರ್ಮೆ=ಹೆಚ್ಚಿಕೆ, ಸಿರಿ=ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಗೀರ್ವಾಣಪತಿಗೆ=ಇಂದ್ರನಿಗೆ, ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯ=ಅಮೃತ, ಅಪ್ಸರಸಿಯರು, ಐರಾವತವೆಂಬಾನೆ, ಉಚ್ಚೈಶ್ರವವೆಂಬ ಕುದುರೆ, ಕಾಮಧೇನುವೆಂಬಾಕಳು, ಚಿಂತಾಮಣಿಯೆಂಬರತ್ನ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ, ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯೆಂಬಿವು. ॥೨೭॥ ಕುಂಭಜ=ಅಗಸ್ತ್ಯ, ಭಂಗ=ಪರಾಭವ, ಕಂಬನಿ=ಕಣ್ಣೀರು, ಅಂಬುಜಾಂಬಕನು=

ಕಮಲಲೋಚನ ವಿಷ್ಣುವು ಅಂಬುಜಜ=ಕಮಲಸಂಭವ-ಬ್ರಹ್ಮ ಮೊಮ್ಮಗ ಮಗಳಮಗ, ಅಂಬುಜಾರಿ=ಚಂದ್ರ, ತೆರೆ=ಅಲೆ, ಅಣುಗ=ಮಗ, ಇರ್ಬಗೆ ಎರಡುಬಗೆ, ಸಮುದ್ರವು ಅಲೆಗಳಿಂದ ಮೊರೆಯುತ್ತಿರಲು ದುಃಖದಿಂದ ಅಳು ತ್ತಿರುವಹಾಗೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ನಗುತ್ತಿರುವಹಾಗೂ ಇತ್ತೆಂದು ಎರಡು ಬಗೆಯಾಗಿ ಕವಿಯು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಿಸಿದನು. ॥೨೪॥ ತಾರಾದ್ರಿ=ಮೇರುಗಿರಿ, ಅಂತಕಕಾಂತಕನ=ಮೃತ್ಯುಂಜಯನ, ತವರು=ಹುಟ್ಟಿದಮನೆ ॥೨೯॥ ಧರ್ಮ-ಯಜ್ಞ, ಪರಿಪರಿಯ=ಬಗೆಬಗೆಯ, ರಜತಾದ್ರಿ=ಕೈಲಾಸ ॥೩೦॥ ಛಪ್ಪನ್ನ ಐವತ್ತಾರು. ॥೩೧॥ ಸೀಮಂತಮಣಿ=ಬೈತಲೆಯಬೊಟ್ಟು, ಕಂತು-ಮನ್ಮಥ ೩೩ ॥ ಕಾಸಾರ=ಕೊಳ. ಮನಸಿಜನಬಿಲ್ಲ = ಹುವ್ವಿನ, ತಳಿತ=ಚಿಗುರಿದ, ಅಳಿ=ತುಂಬಿ, ಅಂಚೆ=ಹಂಸೆ, ಸೋಗೆ=ನವಿಲು, ನಿಚ್ಚ=ನಿರಂತರ ॥೩೪ ವಾರಿಜಾನನವ=ತಾವರೆಯಹಾಗಿರುವ ಮುಖವನ್ನು, ಮಾರನ=ಕಾಮನ, ೩೫॥ ಇಂದುವದನದ=ಚಂದ್ರನಹಾಗಿರುವ ಮೋರೆಯುಳ್ಳ, ಕೇಕಿಮುಡಿಯ-ನವಿಲಿನಂತಿರುವ ತುರುಬುಳ್ಳ ಕಡೆಗಣ್ಣಣೆಯ=ಬಾಣಗಳಂತಿರುವ ಕುಡಿನೋ ಟಗಳುಳ್ಳ, ಬಿಲ್ಲಕುಡಿಹುಬ್ಬ=ಬಿಲ್ಲಿನಹಾಗೆ ಬೊಗ್ಗಿರುವಕೊನೆಯುಳ್ಳ, ಕುಂದ ರದನೆಯರ=ಮಲ್ಲಿಗೆಯಹಾಗಿರುವ ಹಲ್ಲುಗಳುಳ್ಳ ಹೆಂಗಳೆ, ಅಂಗಲಾವಣ್ಯ= ಮೈಯ್ಯಚಲುವಿಕೆ, ಕರಗಿ=ನೀರಾಗಿ, ಕರವಿಂದ=ಹಸ್ತಬಿಂಬವನ್ನು, ಇಳಿ ವ=ಸೋರುತ್ತಿರುವ, ತೆರವಿ=ಬಗೆಯಿಂದ, ನೆಳಲ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವನ್ನು. ಸಾರ ದೆ=ಹೋಗದೆ ॥೩೬॥ ದೇಶವೆಂಣ್ನ=ದೇಶವೆಂಬ ಹೆಂಣ್ನ, ಮುಕುರದಂತೆ= ಮೂಗುತಿಯ ವಲಯದಹಾಗೆ, ವಿದ್ಯಾನಗರ=ಆನೆಗೊಂದಿ ಫಣಿವರ=ಶೇಷ ನಾಗಪುರ=ಬೋಗವತಿ, ಅಮರಾವತಿ=ಸ್ವರ್ಗ, ಉರೆ=ಅಧಿಕವಾಗಿ ॥೩೭॥ ಕಾಡುವ=ಸೆಣಸುವ, ಹಮ್ಮಿನಲಿ ಗರ್ವದಿಂದ, ಸಗ್ಗಿಗರ = ದೇವರ್ಕಳನ್ನು, ಡಂಕಣಿಗಳು=ಧ್ವಜಗಳು, ಇಕ್ಕೆಲ ಎರಡುಕಡೆ, ಪೊಳಲು=ಪಟ್ಟಣ ॥ ೩೮ ಚೌರಾಶಿ=ಎಂಭತ್ತುನಾಲ್ಕು, ಪ್ರಸುಡ=ಪ್ರೌಢ. ಖುಲ್ಲರು ಕುತ್ಸಿತರು ॥೩೯ ಚಂದ್ರ=ಪ್ರಕಾಶಕ. ಆನೇಗೊಂದಿಯನ್ನಾಳು ಪ್ರಸುಡರಾಯನಿಗೆ ಕಂಡಾ ಳ ದೊಡ್ಡಯಾಚಾರ್ಯನೆಂಬ ವೈಷ್ಣವನು ಗುರುವಾಗಿದ್ದನು. ಆತನನ್ನು ಮು ಕ್ಕಂದ ಪೆದ್ದಿಯೆಂದು ಕರೆಯುವದುಂಟು ॥೪೦॥ ಆ ವೈಷ್ಣವ ಗುರುವು ಪ್ರೌ ಢರಾಯನಿಗೆ ೯ ತಿಂಗಳು ಭಾರತ ಪುರಾಣ ಹೇಳಿ ಮಂಗಳವಾಡಿ ಪುಸ್ತಕವ ನು ಮೆರವಣಿಗೆ ಗೊಳಿಸಿದನು. ಬಳಿಕ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನೆಂಬ ಮಂತ್ರಿ ವೀರ ಶೈವದಲ್ಲಿ ೨೧ ನೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಬಂಕನಾಥಗುರುವಿನಪಾದವನ್ನು ಧ್ಯಾ ನಿಸುತಲಿದ್ದನು. ॥೪೧॥ ಬಳಿಕ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರಿಯು ಪ್ರಭುಲಿಂಗದೇವರ ನೂ ರೊಂದುಸ್ಥಲದ ಸೂತ್ರವಚನಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಶಿವಸರ್ವೋ

ತ್ರವುನೆಂಬ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಹಾಕಿಸಿದನು. ||೪೨|| ಬಳಿಕ ಶಿವಭಕ್ತರೆಲ್ಲ ರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನೂರೊಂದುಸ್ಥಲದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ವೈಭವ ದೊಂದಿಗೆ ರಾತ್ರಿಯೊಳು ಮೆರವಣಿಗೆಮಾಡಿಸಿದನು. ||೪೩|| ವೈಷ್ಣವಗುರುವು ತನ್ನ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರ್ದ ಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತದ ಮೆರವಣಿಗೆಯಂ ಕಂಡು ಮಾರನೇದಿನ ಅರಸಿನ ನೋಲಗಕೆ ಪೋಗಿ ಮಂತ್ರಿ ಯನ್ನು ಕುರಿತು ನಿನ್ನೆಯ ರಾತ್ರಿಯೊಳು ಬೀದಿಯೊಳಗೆ ಬಹಳ ಗದ್ದಲವಾಗಿ ತ್ತು ಅದೇನು ಸತ್ತವರ ಮೆರವಣಿಗೆಯೋ ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ||೪೪|| ಸುರತ ಸಂಗ್ರಾಮ = ರತಿಕಲಹ, ಲಜ್ಜೆ = ನಾಚಿಕೆಯನ್ನು, ಕೀಳ = ನಿಕೃಷ್ಟವಾದ, ಪಾಡುಪಂಥ-ಆಡಿದಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ಈಡು-ಗುರಿ, ಖೋಡಿ-ಸುಳ್ಳು ತಪ್ಪು, ಕೊಲೆ ಯು ಜೀವಹಿಂಸೆಯು, ಚಿಗಿಯಲು-ಹಾರಲು ಉಂಟೆ-ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವವು ||೪೫|| ನೀವುಮಾಡಿದ ಭಾರತೋತ್ಸವವೇ ಸತ್ತಹೆಣದ ಮೆರವಣಿಗೆ ಯಾಗಿರುತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಶಿವಶರಣರುಮಾಡಿದ ಉತ್ಸವವಾದರೊ ಹುಟ್ಟಿದಹಬ್ಬದ ಮೆರವಣಿಗೆಯೇಅಹುದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಶಿವಭಕ್ತಿಯೆಂಬ ಮಡದಿಯುಸಮುಹೂ ರ್ತದಲ್ಲಿಮುಕ್ತಿಯೆಂಬ ಮಗುವನ್ನು ಹಡದಳು ಇಂತುಯೆತ್ತಿದಸ್ವರದಿಂದ ಮಂ ತ್ರಿಹೇಳಲಾಗಿ ವೈಷ್ಣವಗುರುವು ಶಿವಶರಣರವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಯೊಂದನ್ನು ತಾನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು||೪೬|| ಅದಕ್ಕರ್ಥ ಹೇಳುವದಕ್ಕೆ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯ ದು ವಚನಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬರುತ್ತೇ ಕೇಳೆಂದು ಸಂಗೀತದವರಿಂದ ಹಾ ಡಿಸಿದನು ||೪೭|| ಅದಕರ್ಥವೇನೆಂದು ವೈಷ್ಣವಗುರುಬೆಸಗೊಳಲ್ಕೆ ನಾವದನು ಪೇಳಲ್ಪತ್ತಕ್ಕ ಪಾತಕರಲ್ಲವಾಗಿ ನಿಮಗೆತಿಳಿದರೆ ನೀವೇಪೇಳಿರೆಂದುಮಂತ್ರಿನು ಡಿಯಲು ವೈಷ್ಣವಗುರುವು ಅದನ್ನು ಪೇಳುವ ದೇನಾಶ್ಚರ್ಯವು ಬನವಾಸಿ ಯೆಂಬ ಪುರವನ್ನು ಆಳುವ ಮಯೂರ ರಾಯನ ಓಲಗದಲ್ಲಿ ಮದ್ದಳೆಯಂ ಬಾಜಿಸುವ ಅಲ್ಲಮ ನೆಂಬವನು ಕಾಮಲತೆಯೆಂಬ ನಟಿಯನ್ನು ಮೋಹಿಸಿಯಿ ದ್ದನು ಅವಳುಸಾಯಲಾಗಿ ಅಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಅವನುಮಾಡಿದ ಓಂಟಪದ್ಯವೇ ಯಿದು ಎಂದು ವೈಷ್ಣವಗುರುವು ಹೇಳಿದನು ಅದಂಕೇಳಿ ಮಂತ್ರಿಯು ಕಿವಿ ಗಳಂ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಅದೇಕೆ ಯೆಂದು ಪ್ರೌಢರಾಯಂ ಕೇಳಲಾಗಿ ಮಾ ಯಾರಹಿತನಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ಮಾಯಾಮೋಹವಾಗುವದೆಂಬ ಅಸತ್ಯ ವಚ ನವನ್ನು ಈ ವೈಷ್ಣವ ಮುಖದಿಂದ ಕೇಳಬೇಕಾದೀತೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ಅಂ ಥಾಪಾಪಕೊಳ್ಳಗಾಗದಂತೆ ಮುಂದಾಗಿಯೇ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡೆ ನೆಂದು ಮಂತ್ರಿನುಡಿದನು || ೪೮ || ಆದರೆ ಈಪ್ರಭುವಚನಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀ ನೆಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ರಾಯಂಕೇಳಲಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಯು ಸಭೆಯೊಳಗಿ ದ್ದವರೆಲ್ಲರು ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಾಡಿ ಹೇಳಿದನು ಅದಕೊಪ್ಪಿ ಹೊರ

ಯು ತ್ರಿಸರಪದಕವನ್ನೂ ರುದ್ರಕಂಕಣವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗೆ ಸನ್ಮಾನಿಸಬೇಕೆಂ
ದು ರಾಯನು ದ್ಯೋಗಿಸಿದನು । ಮುಕ್ಕಂದಪೆಪ್ಪ ಕಂದಾಳ ಪೆಪ್ಪಯೆಂದುಪಾ
ಠಾಂತರವು ॥ ೫೦॥ ವೈಷ್ಣವಗುರುವು ಧೊರೆಯನ್ನು ಕುರಿತು, ಮಂತ್ರಿ ಹೇ
ಳಿದ್ದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿರಿ ಶಿವಶರಣರು ಮಾಯಾಮೋಹಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟವರೊ ಅಲ್ಲ
ವೋ ? ಈ ವಿಷಯವು ನಿರ್ಣಯವಾದ ಬಳಿಕ ವಿದ್ವತ್ಸಂಭಾವನೆಯಂ ಕೊ
ಡಬಹುದೆಂದನು ಅರಸು ಆದಂ ಕೇಳಿ ಕೊಡುತಿರ್ದ ಸನ್ಮಾನವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಜ
ಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯರ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಲಾಗಿ ಹತ್ತಿರದೊಳಗಿದ್ದ ಚಾಮರಸಯ್ಯ
ನು ಇಂಗಿತವರಿತು ಧೊರೆಯ ಕೂಡೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ॥ ೫೧ ॥ ಅಣ್ಣ ಆಳುವ
ನು । ಪಕ್ಷಹದಿನೈದು ದಿನ । ತಳುಹದೆ ಕಾಲವನ್ನು ತಪ್ಪದೆ । ರಾಘ್ಯ ಅರಾಧ್ಯ
ಬಪ್ಪನ್ನೆಗಂ ಬರುವತನಕ । ಧೊರೆಯೇ ೧೫ ದಿನದಗಡುವಿನೊಳಗಾಗಿ ಈ
ವೈಷ್ಣವನಿಗೆ ಉತ್ತರತರುತ್ತೇನೆಂದು ಬಿನ್ನೈಸಿ ಚಾಮರಸನು ಹೊರಟು
ಹೋಗಲು ವೈಷ್ಣವನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋದನು ಆಮೇಲೆ ಪ್ರೌಢರಾಯ
ನು ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನಂ ಕುರಿತು ಚಾಮರಸಾರಾಧ್ಯನು ಬರುವತನಕ ಶಿವಶರ
ಣರಕಥೆಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿ ಮಂತ್ರಿ ಹೇ
ಳುತ್ತಾನೇ ॥ ೫೨ ॥ ಗುರುವೆ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವನೆ । ಇರವೇ ಯ
ಕ್ಕೆಯ । ಸತ್ತಾರೂಪನೆಂಬುಭಾವವು । ಕರುವೆ ಪಡಿಯಚ್ಚೇ ಅಗರವೆ ಕಣಿ
ಯ । ಪೊರವೆ ರಕ್ಷಣವೇ । ಪರಾತ್ಪರವೆ ಹೆಬ್ಬಾದ್ದಕೆಂತಲೂ ಹೆಬ್ಬಾದವನೆ।
ಜಯ ಸರ್ವೋತ್ತಮನಾಗಿರು ॥ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ॥ ... *

ಪ್ರಥಮ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

—(ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ.)—

ಸೂಚನೆ॥ ಮೃಡಶರಣಸೀಮಂತ ಮಣಿಘಟ್ಟವಾಳಯ್ಯ । ಬಡಿಹೋರಿ
ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ ಕಾಳಿದಾಸನುಬಾಣ । ಕಡುಜಾಣನು ಮಯೂರಮೊದಲಾದವರ
ಕಥೆಯ ಪ್ರೌಢವಿಪಗೆ ಪೇಳ್ದನೊಲಿದೂ ॥ ... *

ಪದನು॥ ಸ್ಥಲಜಲಾನಲ ಮರುದ್ಗಗನರವಿಸೋಮಾತ್ಮ । ಚೆಲುವಪ್ಪ
ಪೆಂಚಂಗಶೂನ್ಯ ಕಾಯನನಾಮ। ಕಲಧೌತಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಪೊಗಳಲಸದಳವಾದ
ಗ್ರಹವಿರೆ ಸ್ಮಶಾನನಿಲಯಾ ॥ ಸಲೆಪ್ರೇಮಪಾತಾಳ ದತ್ತುತ್ತಲೇಪಾದ'ಕಲಿ
ವೀರಶೈವಚೇತೋಬ್ಜ ದೊಳಗಿಹನೆನ್ನು । ತುಲಿವಪೌರಾಣಗಳಕೇಳ್ದು।ಪೊಗ
ಳ್ಕರಿದು ಸಂಗಮೇಶ್ವರಪ್ರಸನ್ನಾ ॥ ೧ ॥ ಕೇಳುಭೂನಾಥ ಶರಣರದೊಂದು

ಸತ್ಕಥೆಯು । ಪೇಳುವೆನುಬಡಮತಿಗೆ ತಕ್ಕನಿತಕೆಳಗೆಮೇ । ಲೆಳೆದುಲೋಕ ಕಧಿಕವು ಶಿವಾಮಯೆನಿಪ ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿಶಿವನೂ ॥ ಓಲಗದಿನಿಸ್ಮವಿಷ್ಟರದೊ ಳಿರೆಪರಿವಿಧಿಯು । ಫಾಲಲೋಚನನಯೆಡಬಲದಲ್ಲಿ ವೀಣೆಯಂ । ಕೇಳಿಸುತ ಸಾರದವುಂದೆನಿಂವಿರೆಶಂಭು ಭುವನದಿರವೇನೆಂದನು ॥ ೨ ॥ ಅಲಿಪುದುದೇವ

—(ಘಟ್ಟಿವಾಳಯ್ಯನ ಕಥೆ.)—

ಮನಾಥವಾಯಾತೀತ । ಭೂಲೋಕದೊಳುಭಕ್ತಿ ಮಸಳಿಸಿತು ನೀವುಕರು ಣಾಲೋಕನಂಗೈದು ಶಿವಸಮಯಪೆಚ್ಚಿಸುವುದೆಂದು ಮುನಿಪೆನ್ನೈಸಲು॥ ಶೂ ಲಧರಬಸವರಾಜನ ಕರೆದುನೀಂಭಕ್ತಿ। ಲೀಲೆಯನುಧರಣಿಯೊಳುನಟಿಸುಪೋ ಗೈಯೆಂದು । ನೀಲಗಳಪಂಚವರುಷವನಿತ್ತು ಪ್ರಮಥಗಣವೆರಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟ ನಾಗ ॥ ೩ ॥ ಶಿವನಿರೂಪದೊಳು ಬಸವೇಶಪ್ರಮಥರುಸಹಿತ । ವವನಿಗವತರಿ ಸಲ್ಕೆಮತ್ತೋರ್ವಗಣನಾಥ । ನವರಂತೆನಾಂಪೋಗಿ ಬಹೆನೆನಲ್ಕಲ್ಲಿಪ್ಪ ಪರಗ ಣಂಗಳುನುಡಿದರು ॥ ಅವರುತಮ್ಮಯರುದ್ರಕನ್ನಿಕೆಯು ಸಹಿತಪೋದವರು । ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿಯುತರಾಗಿಯೋ । ಗವನಡಸುತಿಹರವರ್ಗೆನೀನೋರ್ವ ಪೋಗಿವಾಡುವಕಜ್ಜವುಂಪೇಳೆನೇ ॥ ೪ ॥ ಪೊಡವಿಯೊಳುಜಡಸ್ತ್ರೀಯಳೋ ರ್ವಳ ಮದುವೆಯಾಗಿ । ಬಿಡದೆನಡಿಸುವ ಭಕ್ತಿಯೋಗಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನ । ನಡೆ ಯಬಿದರ್ೊಡೆಬಿಟ್ಟವಳನಾಂ ವಿರಕ್ತಿಯಂಪಿಡಿವೆನೆನಲಿಂತೆಂದರೂ ॥ ನಡಿದಂತೆ ನಡೆವಗಟ್ಟಿಗನೆಂದು ಗಹಗಹಿಸಿ । ಸಡಗರದಿಘಟ್ಟಿವಾಳಯ್ಯನೆನೆ ಪೆಸರಿನಿಂ । ತಡವೇಕೆಪುಟ್ಟೆಂದು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟರಾಕ್ಷಣದಿ ಮರ್ತ್ಯರೊಳಗವತರಿಸಿದಂ ॥೫॥ ಇರುತಿರುತ ನಾರಿಯರೊಳೋರ್ವಳ ಮದುವೆಯಾಗಿ । ಪರಮಸುಖವಂಕೊಂ ಡುಮುದ್ದಳೆಯನುಡಿಸಿನಟ । ವರಕಾಯಕವಮಾಡಿ ದೊರೆತರ್ಥವುಂಚರಕೆಭ ಕ್ತಿಯಿಂನಡೆಸುತಿರಲು ॥ ಪುರುಷನಿಂಪಲವಿವಸವಾಗಲಾತನಸತಿಯು । ಕಿರು ಬುದ್ಧಿಗಳಕಲಿತು ತವುರೊಳಿರಲೊಬ್ಬನೊಳು । ಪುರುಷ ಗ್ರಾಮದೊಳೋರ್ವ ನೊಡನಸುರತವನೆಸಗೆಯೋಪ ನಿಯುದತೆರದೊಳು ॥ ೬ ॥ ನಿಲ್ಲದಾಕ್ಷಣದಿ ಗೃಹಕೃತ್ಯಂಗಳಂತೀರ್ಚಿ । ನಲ್ಲನೊಡನೊಂದು ಪರ್ಯಂಕದೊಳು ಬಂದೊರಗಿ ವಲ್ಲಭನವುೂಗಪಿಡಿದು ಸುರಸಾರ್ದೈದು ಭರಣಗಳಲುಗಲೀಯದಿಳಿದು ॥ ಮೆಲ್ಲ ನಡಯಿಟ್ಟು ಪೊರವಟ್ಟುಜಾರನಪೊರ್ದಿ । ಪುಲ್ಲಶರತಾಪವುಂಕಳೆದು ರುಚಳಿ ಯುಬಂದು । ಸೊಲ್ಲಿಸದೆಸುಖದಿಂದೆ ಮಂಚದೊಳುಮಲಗುತೀತೆರದಿ ಪಲಕಾ ಲವಾಗಿ ॥ ೭ ॥ ಒಂದುದಿನನಿದ್ದೆಗವಿಯಲುಪೋಗದಿರೆವೇಳೆ । ಸಂದಿತವಳೇಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲೆಂದುಜಾರಕಡು । ನೊಂದುಕಳವಳದಿಂದೆ ಬಂದುಪೊರನಿಂದು ಸನ್ನೆಗ ಳಿಂದಕರೆಯಲೊಡನೆ ॥ ಚಂದದಲಿಘಟ್ಟಿವಾಳಯ್ಯ ನೆಲ್ಲವಳಿದು । ಬಂದೀಗ ಪೊರಗೆನಿಂದಿರ್ಪಜಾರನೆಂದುಬಲು । ಹಿಂದವಳನೆಚ್ಚರಿಸಿ ನೀನೇಳುನವನೊಡೆ

ಯೆಂದುಕಳುಹಿಸಿತನ್ನೊಳು ॥ ೮ ॥ ಮನದೊಳಗೆತಿಳಿದು ಶಿವಯೋಗಸುಜ್ಞಾ
ನದಿಂ । ತನುಕೆಡುಗುಸಂಸಾರ ವೆಂಬುದೇಲೇಸೆಂದು । ಮನೆದಳಗುಹಾರಗಳು
ಯುವತಿಯೆಂಬಳು ಸೂಳೆಧನಕನಕವಸ್ತುವಾಶ ॥ ಇನಿತುಭೋಗದಬಯಕೆಬ
ಲೆಯೊಳಗೆಸಿಲ್ಕಿರಲು । ಚಿನುಮಯನಮರತು ಜಂದ್ರಾದಿತ್ಯರುಳ್ಳನಕ । ಜನನ
ಮರಣಗಳೆಂಬ ಜಂತ್ರದೊಳುತಿರುಗಿ ಬಳಲಿಜೆಂಡಪರಾತ್ಮರೂ ॥೯॥ ಹೊನ್ನು
ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ತನ್ನದೆಂಬನೆಮೂರ್ಖ । ಹೊನ್ನುಭೂಪಾಲರಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಕಾ
ಮುಕಜನಗಳು । ಮಣ್ಣು ಬಲವಂತಗಲ್ಲದೆಬಹುದೆ ಭ್ರಾಂತಿಯುಲಿಕಣ್ಣುಗೆಟ್ಟರೆ
ಬಾರದು ॥ ಎನ್ನಧನಸುಜ್ಞಾನವೆಂಬಾಗ ಮದವಚನ । ನಿಂನರಿತುಕೊಳಬೇ
ಕಿವಳಗೊಡವೆಬೇಡೆಂದು । ತನ್ನೊಳಗತಾನರಿತು ತರುಣಿಯರಿಯುದತೆರದಿನಿ
ಷ್ಪ್ರಪಂಚದೊಳಿರುತಿರೆ ॥೧೦॥ ಒಂದುದಿನಘಟ್ಟಿವಾಳಯ್ಯನರಸಿಯು ತವ್ರುರ
ಮಂದಿರಕೆಪೋಗೆನೆಂದೋಪಸಹಜಾರವಾ । ನಂದಪಿಂಬಂಡಿಯನುಮಾಡಿಮೂ
ವರುತೆರಳಿ ಬರುತಿರಲುದಾರಿಯಲ್ಲಿ ॥ ಮುಂಪೇದುವಬಾವಿಯಿರಲವಳು ಮನ
ದಿವು । ತ್ರೊಂದುಬುದ್ಧಿಯನೆನದು ಪುರುಷನಂಕರೆದುಬಸಿ । ಲಿಂದೆಬಾಯಾರಿ
ಹುದು ಕೂಪದೊಳಗಿದುನೀರ್ತಂದು ಕುಡಿಸುವಿದೆನ್ನುತ ॥೧೧॥ ಅಂಡಲೆವ್ರುತಿರೆ
ಘಟ್ಟಿವಾಳಯ್ಯಕರುಣದಿಂ । ಗಿಂಡಿಯುಂಕೊಂಡುಮೆಲ್ಲನೆ ಇಳಿದುನೀರ್ದುಂಬಿ
ಕೊಂಡುಬರ್ಪ್ಪನಿತರೊಳುಜಾರನುಂ ತಾನುಹೇರ್ಗಲ್ಲವನ ಮೇಲುರುಳಿಸೆ ॥
ಗುಂಡುತಾಕಿದತೆರದಿ ನರಳುತೆಯ್ಯನೆಬರಲು । ಖಂಡೆಯದಿಮಂಡೆಯಲಿಪ್ರೊ
ಡೆದುಕೂಪದಿಹಾಕಿ । ಗಂಡಹೆಂಡಿರುಯೆಂದಿಗಾದೆವನುತಾಪಾಣ್ಬೆ ಕಂಡಳಾತವ್ರು
ರೂರನು ॥ ಪುರವನ್ಪೊಗುವನಿತರೊಳಗಲ್ಲಿನಭುಜಂಗನೀ । ತೆರನರಿತುತನ್ನವಧು
ವಿನಹಸ್ತವಂಪಿಡಿಯೆ । ಭರದಿಂದಬಂದಜಾರನು ಮೆರಡನೆಯಕೈಯ್ಯ ಪಿಡಿದು
ತನ್ನರಸಿಯನುತ । ಪರಿಪರಿಗಳಿಂದೆನ್ನ ತನ್ನ ಸತಿಯೆಂದೊಂದು । ಕರಕರಗ
ಳಿಂದೆಗುದ್ದಾಡುತವಳಂಪಡೆದ । ವರಬಳಿಗೆಬಂದುಪೇಳಲ್ಕವರು ಮೌನದಿಂದ
ಚಲಿಯುವೇನೆಂದನೂ ॥೧೩॥ ಇತ್ತಕೂಪದಿಬಿದ್ದಘಟ್ಟಿವಾಳಯ್ಯತಾ । ಚಿತ್ತ
ಜಾಂತಕನಾಜ್ಞೆಯಿಂದೆದ್ದು ಬಂದುತು । ಮತ್ತೆಮಾವನಮನೆಯೊಳಿವರಿಂದ
ಮುನ್ನಿರಲಳಿಯಸೆಂದರಿಯುದವರು ॥ ಉತ್ತಮನತೋರುತಿಹೆ ಯೆತ್ತಣಿಂಬಂದೆ
ನೀಂ । ಮತ್ತನ್ನ ಮಗಳಪಣೆ ಯೆಕ್ಕರವನೋಡಿಯಿವ । ರಿತ್ತಂನೆವ್ರೊತ್ತಾಡು
ತಿಹರುನಾಯುವತಿಪ್ಪಿ ಕೊಡಕೇಳಿಕರೆದನವಳಾ ॥ ೧೪ ॥ ಬರಲವಳ ಕಾಲ್ವಿಡಿ
ದು ಸರಿಭಾಗದಿಂಸೀಳಿ । ಯೆರಡುಕಣ್ಣನೆಮಾಡು ತೀರ್ವರಿಗೆಕೊಡಲಲ್ಲಿ । ನೆರ
ದಜನರತ್ತ ಮಾವಂಚಿರಗುವಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತ ಗಂಡಳಿಯನೆಂದು ಕುರುಹಿ
ಟ್ಟು ಶೋಕಿಸುತ ಪರಿಪತಿಯು ಲೊಪ್ಪಿಸಿದೊ । ಡಿರದೆವೈರಾಗ್ಯದೊಳು ಪ್ರೊರ
ಮಟ್ಟು ಕಲ್ಯಾಣ । ಪುರದೊಳಗೆ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಭಿಕ್ಷಮಂಬೇಡುತ್ತೆ ಪರಮಸುನಿ

ರಕ್ತಿಯಿಂದೆ ॥ ೧೫ ॥ ಆಡವಿಯುಂ ನಗರಗಿರಿ ತಿಪ್ಪೆ ಯುಪ್ಪರಿಗೆಗೃಹ । ಗು
ಡಿಯುಂ ಗುಡಾರವೆಂದೆಂಬ ಭೇದವನಳಿದು । ದೃಢಯೋಗದಿಂ ದರಲ್ಕಿ ತಿಬಸವ
ಣ್ಣ ಮಾಡುವಭಕ್ತಿ ಬಿನ್ನಹಕ್ಕೆ ॥ ಅದಿಗೆಯಾಗಲುಭೇರಿ ನುಡಿಯೆಯವಗೇಳುತ್ತ
ವೃಷರೂಪ ಜಂಗಮವು ತಡೆಯದಲೆ ಪೋಗುತಿರೆ । ನಡುದಾರಿಯಲಿ ಘಟ್ಟಿ
ವಾಳಯ್ಯ ಜಂಗಮವ ಕಂಡವಗಿಂತೆಂದನು ॥ ೧೬ ॥ ಬಸವೇಶನರಮನೆಯ
ಮುಸುರೆಗಡಿಗೆಯಮುತ್ತ । ಲೆಸಗದ್ವೈದುವಮುಕ್ಷಿಕಗಳಂತೆ ಯೆನುವವರು । ಮ
ಸಗಿಕೋಪದೊಳವನ ಬೈದುಭಂಗಿಸಿ ಲಿಂಗಮುಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಪೋಗೆ ॥
ಬಸವರಾಜನಗೃಹದ ಪೊಕ್ಕುದಕಮುಂಕೊಂಡು । ವಿನಯದಿಂದಾರೋ ಗಣೆಗೆ
ಮೂರ್ತಮಾಡಿರ । ಲ್ಸ್ಮಮಲಿಂಗವ ಕಳದ ಘಟ್ಟಿವಾಳಯ್ಯ ತಾನೊಂದು ಬು
ದ್ಧಿಯನ ನೆನದನು ॥ ೧೭ ॥ ಗಿರಿಕಲ್ಲಮೆನಿಪಪೇರ್ಗುಂಡ ಪೊತಿವಿಕಟ್ಟಿ । ಕೊ
ರಳೊಳಳವಡಿಸಿ ಬರುತಿರೆ ಪುರದಜನಕೇಳೆ । ವರಮಹಾಲಿಂಗವೆಂದೆನುತ ಬಸ
ವೇಶ್ವರನಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ್ಗೆ ಬಂದೂ ॥ ಪೊರವಳಯಕಾರು ಪೋಗದವ್ರೋಲು
ಪೇರರೆಯ । ಪೊರಬಾಗಿಲೊಳಗಿಳುಹಿಕೊಂಡಿರಲ್ಕರಮನೆಗೆ । ತರುವಪಾಲ್ದ
ಧಿಬೆಣ್ಣೆ ಮಧುಗಜಲ ಮೊದಲಾದಕಂಬಿಗಳು ತಡದಿರಲ್ಕೆ ॥ ೧೮ ॥ ಮನೆಯೊಳಿ
ಹ ನೀಲಲೋಚನದೇವಿ ಕಂಬಿತಡ । ದನುವಕೇಳುತಲರಸಿನೋಲಗದೊಳಿ
ರುತಿರ್ಪ । ಘನಬಸವರಾಜಗುರುರೇಂದೋರ್ವ ಭೃತ್ಯನಂ ಭಿತ್ತಿಯಿಂವಿಳುಹಿಕ
ಳುಹಿ ॥ ಅನುಚರನು ಸುರೆಬಸವದಂಡನಾಯಕಬಂದು । ವಿನಯದಿಂಪರಿದಲಿಂ
ಗವತರಿಸಿಕೊಡಿಸಲ್ಕೆ । ನಿನಗೆ ಈರ್ವರುಪುರುಷರೇ ಘಟ್ಟಿವಾಳಯ್ಯ ಯೆನಲು
ಮುಗುಳ್ನಿಂತೆಂದನು ॥ ೧೯ ॥ ತೋರುವೆನು ಒಂದೆರಡು ಮೂರಾಗಬಲ್ಲದದು ।
ಆರುಹದಿನಾರು ಮೂವತ್ತಾರು ನೂರುಹದಿ । ನಾರುಮಗಣಿತಕೋಟಿಯಾಗು
ತಿಹುದನಿತೆಲ್ಲ ವೊಂದೆತಾನಾಗಿ ತೋರ್ಕುಂ ॥ ಆರ್ಮೈವ್ರದೆಂದು ಪೇರ್ಗುಂವಿಷ್ಟ
ಲಿಂಗದೊಳು । ಸೇರಿಸುತಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮಥಜಂಗಮದಪದ । ವಾರಿಜಕೆಪ್ರೀ
ರಮಡಲು ತೆಗದಪ್ಪತಾನಂದ ವಾರಿಧಿಯೊಳಾಳ್ದರೆಲ್ಲ ॥ ೨೦ ॥ ಸತ್ತುಂಸಮಾ
ಧಿಹೊಳಗಿರಲಿಲ್ಲಕಾಯವುಸ । ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆಲಾಸಮುಂ ಪೊಗಲಿಲ್ಲನಿತ್ಯನೆಸ । ಚಿ
ತ್ತಜಾಂತಕರೂಪ ಚರಲಿಂಗ ಹಸ್ತದೊಳು ನಿರವಯುವನಿಜಸಮಾಧಿ ॥ ಉತ್ತ
ಮವಚನವನ್ನು ವೀರೆಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯ । ಮತ್ತೆಸಿಡರುಲಿಂಗವಿಲ್ಲವಿಲ್ಲವ್ರಯೆಂ
ದು । ಗೊತ್ತುತಿಳಿಯದ ಪಾಂಗುಲಿಂಗದೊಳಗೆರಕದಿಂ ಬಯಲಾದ ನರಸಕೇ
ಳೈ ॥ ೨೧ ॥ ನರನಾಥ ತಲೆದೂಗೀ ಬೆರಗಾಗಿ ಮನಕಿರುಗಿ । ಹರಶರಣರನ್ನ

—(ಬಂಡಿಹೋರಿ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನಕಥೆ.)—

ತಿಯಕಥೆಯನಿನ್ನೊಂದನೀ । ನೊರೆವ್ರದಸೆಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯ ಪೇಳ್ದನ್ನೃಪಗೆಮ
ತ್ತೊಂದುಸತ್ಕಥೆಯನು ॥ ಧರಣಿಯೊಳು ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನೆಂಬ ಶರಣನುನ್ರೊಂದು।

ಪುರದೊಳಿರುತಲ್ಲಿ ಹೊಲಗದ್ದೆಯುಂಮಾಡುತಿರೆ। ಬರಗಾಲದಿಂದೆತ್ತ ಸಾಯೆಚಿಂತಿಸಲೋರ್ವ ಕರದೊಂದಕೊಡಲಾಕ್ಷಣ ||೨೨|| ಹೂಡಲಿಕ್ಕದರಜೋಡಿಲ್ಲದಿರೆ ಮನೆಯೊಳಗೆ। ಹೂಡದಿಹುದೊಂದು ಹೊಸಹೋರಿಯನೆಜೋಡಿಸಿಯೆ। ಹೂಡಲೆಳೆಯದಿರೆ ಬಡಿಬಡಿದುಬೇಸತ್ತು ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳುಬೆಳೆಯುತಿರಲು || ಮಾಡಲಿನ್ನೇನುಮನೆಯೊಳು ದವಸವಿಲ್ಲೆಂದು। ಪಾಡಳಿದುಚಿಂತಿಸುತಿರ್ದರಗೆ ಗುರುರೂಪದೊಳು। ರೂಢಿಗಚ್ಚರಿಯೆನಲು ಹರಬಂದುಕನಸಿನೊಳುಬೇಡೆ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯಕ್ಲೇಶ ||೨೩|| ಹೊಲಗದ್ದೆಯುಂಬಿಟ್ಟು ಹೋರಿಯುಂಬಡಿವಂತೆ। ಛಲದಿಭಕ್ತರಕೈಯ್ಯ ಬಡಿದು ಗುದ್ದಿಸಿಕೊಂಡು। ಸಲಿಕಾಯಕವತಂದು ಜಂಗಮಾರ್ಚನೆಯುಮಾಡೆಂದು ಶಿವಪೇಳಿಪೋಗೆ। ಬೆಳಗಲಿಕ್ಕೆದ್ದು ಮಜ್ಜನಮಾಡಿಶಿವಭಕ್ತನಿಲಯಕ್ಕೆಪೋಗಿ ಬಡಿದೆನಗೆಕಾಯಕಕೊಟ್ಟು। ಕಳುಹೆನಲ್ಕಾರುಕೊಳ್ಳದಿರಲ್ಕೆ ತಾನೊಲ್ಲೆನೆಂದು ||೨೪|| ಹಸಿದಳಲಿಬಂದುಚಿಂತಿಸುತ ಮನೆಯೊಳಗೆಮಲಗಿರಲ್ಸ್ವಪ್ನದೊಳು। ಕಂತುಹರ ಒಂದುಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ ಭಕ್ತರುಪ್ರೋಣಗ। ಲುತಿಟ್ಟ ಭಕ್ತನನುಬಲುಹಿಂದತರೆಬಡಿವದು ವ್ರತವನಡೆಸೆಂದನೆ || ಇಂತೆಂದುಪೇಳಲೀತೆರದಿನಡೆಯುತ್ತಿರಲ। ನಂತಕಾಲಂಕಳೆಯಲೋರ್ವಭಕ್ತನಧಾನ್ಯ। ಮಂತರುತಿರಲ್ಕಂಡು ಜಂಗಮಕೆನೀಡುತಿಹನೆಂದು ಕೊಲ್ಲದಲೀಯದಿರಲು ||೨೫|| ಪ್ರೊಢಯದಿರ್ದಡೆಪ್ರೋಗೆ ಧಾನ್ಯವನುಬಿಡೆನೆಂದು। ಬಡಿವುತೆನ್ನಂ ಕಳುಹೆನಲ್ಕವರು ಪೊಲ್ಲದಿರೆ। ವ್ರುಢಭಕ್ತಿತಡವಾಯಿತೆಂದು ಪ್ರಾಣವಬಿಡಲು ಬೆರಗಾಗಿಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನ || ಮಡದಿಯುಂಕರತಂದು ಕೇಳೆನಿಮ್ಮಯಕರದಿ। ಮೃಢಶರಣನಂಗುದ್ದಿದರೆ ಹರಣಬಹುದೆನಲ್। ಕಡುಬೇಗಗುದ್ದಲ್ಕೆ ಕಂಡರೆದುಕಾಯಕವಕೊಂಡುಗೃಹಕ್ಕೈದೆಪೋದ ||೨೬|| ಜನರೆಲ್ಲಹರ್ಷದಿಂ ಬಡಿಹೋರಿಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ। ಘನಶರಣನಹುದೆಂದು ಕೊಂಡಾಡುತಿರೆಪುರದಿ। ದಿನವುಕಾಯಕತಂದು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಭಕ್ತಿಯನುನಡೆಸುತಿರಲು || ಮನವರಿತುಕರಪೀಠದಲ್ಲಿರ್ಪಲಿಂಗದೊಳು। ತನುವುನಿರವಯವಾಗಿ ನಿಜಪದವನೆಯ್ದಿಸೆಂ। ದನುನಯದಿ ಭೂವರಗೆಹರ್ಷವೆಗ್ಗಳಿಪಂತೆ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನುರ್ದಂ ||೨೭|| ಒರವೆನಿನ್ನೊಂದುಕಥೆಹರಭಕ್ತರುನ್ನತಿಯ। ಧರಣಿಯೊಳು ಧಾರಾಪುರವನಾಳ್ವ ಭೋಜಭೂ।

—(ಕಾಳಿದಾಸನ ಕಥೆ.)—

ವರನಸುತೆಪದ್ಮಾವತಿಯು ವಿದ್ಯೆಗಳಕಲಿತು ಕುಶಲತ್ವದಿಂದಿರುತಿರೆ। ಅರಸುತಾನೊಂದುದಿನ ನಿನ್ನ ಕುಲವೇನೆಂದು। ವರರುಚಿಯುಕೇಳೆನಿಮ್ಮಯಸಭಾಸ್ಥಳದೊಳಿಗು। ವರವಿಚಾರಿಸೆ ತಾವೆಯುಸುರ್ವರೆಲ್ಲರಂಬೆಸಗೊಳಲಿತ್ತಿಳಿಯದಾಗೆ ೨೮ || ಶಿವದನೆಪದ್ಮಾವತಿಯುಪೇಳ್ವೆನೆಂದುಪಿತ। ಗುಹುರಿದಳುಪಕ್ಷದವಧಿಯನಿದಕೆಬೇಕೆಂದುಬಿಸಜಾಕ್ಷಿ ಮರಹಿಟ್ಟುಮನದೊಳಗೆಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರಲೊಂದುದಿ

ವಸದಲ್ಲಿ || ಎಸೆವಮೃದುವಾಸಿನೊಳು ವರರುಚಿಯುಮಲಗಿರಲು ಹಸಿದಾಸನೆ ಯುಕಂಡು | ತರುಣೀರತ್ನೆಯುಬ್ಬಸದಿಂದ ಲಡಪಚ್ಚಿ ಯೆಂದೇಳೆತಿಗಳನೆಂದ ರಿತ್ತುತಾತ್ರಗೆಪೇಳಲು ||೧೯|| ಅರಸತಾಕೇಳಿದನು ವರರುಚಿಯುನಸುದೆನಲು | ತ್ರರಳೆಯಿವಳತ್ರಿಚಪುರೆ ನಿಜವೆಂದುತನ್ನ ಮನ | ದಿರುಹಿನೋಳ್ಬ ತಿಯಿಟ್ಟಿರುತ್ತಿ ರಲ್ಕೊಂದುದಿನ ನರನಾಥನಿಂತೆಂದನು || ಹರಿಣಶಿಶುನೇತ್ರೆ ಪದ್ಮಾವತಿಗೆತಕ್ಕ ಸುಂ | ದರಸುಗುಣಪುರುಷನಂ ತರುವುದೆನಲೊಳಿತೆಂದು | ಕುರುಬನಂಕರತಂ ದುಜನಮರಿಯದೋಲ್ತನ್ನ ಮಂದಿರದೊಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ||೨೦|| ಒಂದೆರಡುಮಾ ಸನೀರೆರದುಪರಿಮಳದ್ರವ್ಯ | ಸಂದಿಸಂದಿಗೆತೀಡಿ ಪರಮಾನ್ನ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳ| ಚಂ ದದಿಂದುಣಿಸಿ ವಸ್ತ್ರವನುಹಿಡಿಸಿ ರತ್ನ ಖಚಿತಾಭರಣಗಳನೆತೊಡಿಸಿ || ಬಂದರಸಿ ಗತಿಪ್ರಸುಡನೆಂದೊರೆಯೆಕರೆದುತಾ | ರೆಂದಟ್ಟಲೈತಂದುಮಾಮಹೇಶ್ವರನಿಂ ವ್ನ | ನಿಂದುರಕ್ಷಿಸಲೆಂದು ಜನಪನಂಪರಸೆನುತ ಕುರುಬಗಂ ಕಲಿಸಿತರಲು || ೨೧ || ಬಾಯೊಳಗೆಜಪಿಸುತ್ತ ಬರುತರಸನಂಕಂಡು | ಕಾಯದೊಳುನಡುನ ಡುಗಿಯುಡಮರೆತುಪುಸ್ಮೃಡಾ | ರಾಯೆನಲುಭೂಪ ವರರುಚಿಯುಮೊಗವಂ ನೋಡೆ ಊಯೆನಲುಮಾಮಹೇಶ || ರಾಯಕೇಳ್ಸ್ಮೃಡಯೆನಲು ಸ್ರಷ್ಟರ ಸೃಷಿಸುವಶಿವ | ರಾಯೆನಲು ನಿಮ್ಮರಕ್ಷಿಸಲೆಂಬಪರಕಯಾ | ನಾಯವಿದು ಕೇಳೆಂದುವರರುಚಿಯುಪೇಳಲ್ಕೆ ಜನಪಹರ್ಷಿತನಾಗುತಾ || ೨೨ || ತವಕದಿಂ ದಾಗಪದ್ಮಾವತಿಯುಸಂಭ್ರಮದಿ | ವಿವಹವನುಮಾಡಿ ಯೆವನಿಪ್ಪಶಯನದಗ್ರ ದ | ಕ್ಕಿವಳಕಳುಹಲಾತ್ಕತ ಪರ ಂಕದಡಿಯಲ್ಲಿ ಯುಡಗಿರಲ್ಕಂಡುಕರೆದು | ತವೆ ಕೆಡ್ತ್ರಿನೆಂದು ಮಂಚದಮೇಲೆಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ | ಜವದಿಂದಮೃಗನಾಭಿಮ್ಯೆಗೆಪೂಸುವೆ ನೆಂದು | ಯುವತಿಯುಣಿಮಾಡಿ ಮುದಿರಿಸಲ್ಕೆಸವಿಮಳಿಯೆ ನಸ್ಸೆಯೋಪೇಳಿಂ ದೆನೆ ||೨೩|| ಕೆಟ್ಟೆನಕಟಾಯೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿಮರುಗುತ್ತ | ಕಟ್ಟಳಿದುಕಪ್ಪುರ ದವೀಳ್ಯವನು ಕೊಡಲವನು | ಹುಟ್ಟಿದಂದಿನಮೊದಲು ಹಸಿಯುಸೊಪ್ಪನೆತಿಂ ದುದಿಲ್ಲ ವಟ್ಟಲ್ಲದಾನು || ದಿಟ್ಟಯಡಕೇಳುತ ಕವಾಟಮಂಬಲಿಯುಲ್ಕೆ | ಬಿಟ್ಟ ಡೆನ್ನಂಬೇಡದಷ್ಟು ಕುರಿಯಂಕೊಡುವೆ | ಯಿಟ್ಟಡೆನ್ನಿಂದಲೇ ನಡುದೆಂದು ಮೊರೆಯಿಡಲುಸೆಟ್ಟನಿವಕುರುಬನೆನುತ || ೨೪ || ತರುಣಿಚಿಂತಿಸುತನಡೆತಂದು ಮಾಕಾಳಿಯಾ | ವರಭವನಮಂಪೊಕ್ಕು ಮುಂದೆನಿಂದೆಲೆದೇವಿ | ವರರುಚಿ ಯು ಯುನ್ನೊಳುವಿರೋಧದಿಂ ಕುರುಬನಂತಂದು ಪುರುಷನಮಾಡಿದಂ || ಒರ ವೆನಾನಿನ್ನೀನ ನನ ಪಣೆಯಕ್ಷರವ | ಕರುಣದಿಂದವಗೆವಿದ್ಯೆಯನಿತ್ತು ನೀನೆ ನ್ನ | ಪೊರೆವುದಲ್ಲದೊಡೀಗಲೆನ್ನ ಪರಣವನಿನ್ನ ಚರಣಕ್ಕೆ ಸೂರೆಗೊಡುವೆಂ || ೨೫|| ದೃಢವಿಡಿದುದ್ವೈನಂ ಕೊಂಡಾಡುವದನೋಡಿ | ಕಡುಜೇಗದಿಂದೆದ್ದು ಡೆಯುತೊಂಡಿಲವತೆಗದು | ಕೊಡಲವಳುಕೈಕೊಂಡುಬಂದವನಮಸ್ತಕಕೆಮು

ಡಿಸಿಮಯೂರನೆಸಗಳಿಗೆ ॥ ಮಡದಿಯೆಚ್ಚರಿಸೆ ಪಾಲ್ಗೊಟ್ಟ ಕರ್ಪೂರವೀಳ್ಯ । ಮುಡಿ
ಸಿತ್ತು ಗಂಧಪರಿಮಳ ಲೇಪನವಮಾಡು । ತೊಡನೆಯೆಲೆನಲ್ಲಕಮಲವಿ ಕಮಲ
ಪುಟ್ಟಿತೆಂಬುವಕೇಳಿ ಬಲ್ಲೆನೆನಲು ॥೩೬॥ ಪ್ರಮದೆಯಾನುಡಿಗೆತಾಂ ಪರಮಹ
ರ್ಷಿತನಾಗಿ । ರಮಣೀಮಣಿಯೆನಿನ್ನ ಮುಖಕಮಲದೊಳು ನೇತ್ರ । ಕಮಲಪು
ಟ್ಟಿದುದೆನಲು ತನುವೆರಡುಬೆಚ್ಚಂತೆ ತಕ್ಕೈಸಿಮುಂದಾಡುತ॥ ಹಿಮಧರಾತ್ಮಜೆ
ಯುವಲ್ಲಭನಸುಖವಾಕ್ಷಣವಿ । ಕ್ರಮಕಶ್ಲೋಕದೊಳೆಸಗಿ ಈರ್ವರೊಂದಾಗಿ
ರುತ । ವಿಮಲಕವಿತೆಯಪೇಳೆ ಕವಿಕಾಳಿದಾಸನೆಂ ಬಭಿಧಾನವಮಾಡುದಾಗಿ ॥
೩೭ ॥ ನರಪಭೋಜೇಂದ್ರನಸಭೆಯೊಳಿಪ್ಪಮುನ್ನೂರ । ಅರವತ್ತು ಕವಿಗಳಿಗೆ

—(ಮಯೂರಬಾಣರ ಕಥೆಗಳು.)—

ಹಿರಿಯನೇತಾನಾಗಿ । ಯಿರಲಲ್ಲಿಬಾಣನು ಮಯೂರನೀರ್ವರು ತನ್ನೊಳತಿವಿ
ರೋಧಿಸೆಬಾಣನು ॥ ಅರಸಿಗೇಕಾಂತದೊಳಗೆಂದನು ಮಯೂರಕವಿ । ಗುರೆ
ಶರೀರದಿಕುಷ್ಠವೆನೆಭೂಪಸಟೆಯೆನಲು । ಪರಿಕಿಸಿದಮೇಲೆನ್ನ ಪುಸಿಗನಂಮಾ
ಳ್ಪುದೆನೆ ನಾಳೆನೋಡುವೆನೆಂದನು ॥೩೮॥ ದಿನಪನುದಯಕ್ಕರನ ನೀರಾಟಕಂ
ಪೋಪ । ವಿನಯದಲಿಪುರುಷರಾದವರಿರವೆ ಬರಲೆಂದು । ಮನೆಮನೆಗೆಡಂಗುವ
ಸಾರಿಸೆಮಯೂರನಂ ಬಾಣನುಪಟಳವನರಿತು । ಆನವಕಾಣುವೆನೆನುತ ಸೂ
ರ್ಯನಂಪ್ರಾರ್ಥಿಸ । ಲ್ಕಿನವರವನಿತ್ತನಾಳೆಯದಿನ ಸುವರ್ಣಮದು । ತನುವಾ
ಗಲೆಂದುಖದ್ಯೋತಪೋಗಲ್ಕಿತ್ತ ಜಲಕೇಳಿಗೆಲ್ಲಪೋಗಿ ॥೩೯॥ ಹರುಷದಿಂದಾ
ಡುತ್ತ ಜಲದೊಳು ಮಯೂರನಂ । ಧರಣಿಪಂಬಡಿದು ಬಾಚಳಿಯನೋಡುವನೆ
ವವಿ । ಶರಿರವಪರೀಕ್ಷಿಸೆ ಸುವರ್ಣದಿಂತಿರಲಾಗ ಮನಗೈಯ್ದು ಬಾಣಗೆಂದಾ ಪರ
ರಪುಸಿಯೆಂದೆ ನಿಂದಿಸಿಯೊಡಲಹೊರಕೊಂಬ । ಕಿರುಬುದ್ಧಿಯೇಕೆಂದುಕೋ
ಪಿಸಲ್ಕೆಲೆದೇವ । ಇರುಳಡಂಗುರಸಾರೆಯುರದು ರವಿಯೊಂದಲೊಂದಿನದವರಪ
ಡದನೆನಲು ॥೪೦॥ ಆಗಲವನಂಕರದು ಕೇಳಹುದೆನಲುಚೆರ । ಗಾಗಿಭೂಪಾಲ
ಕೊಂಡಾಡುತಿರೆಬಾಣನುರಿ । ಯಾಗಿತನ್ನೆಯಕರವ ಕಡಿದಿಟ್ಟು ಸರ್ವಜನನೋ
ಡುತಿರೆಹರನಪೊಗಳ್ದ ॥ ನಾಗಭೂಷಣನಾಗ ಪರಿವಂದಿತಾಂಘ್ರಿಯುಗ । ನಾಗ
ಕುಂಡಲನಾಗ ಪತಿಚರ್ಮಧರದೇವ । ನಾಗನರಲೋಕರಕ್ಷಕನೆ ರಕ್ಷಿಸುವುದೆಂ
ದುನುತಿಸೆ ಹರಸುಮ್ಮನಿರಲು ॥೪೧॥ ಗೋತ್ರಜೆಯವಾಮವಕ್ಷೋಜಕರಕಲಿ
ತಗುಹ । ಮಾತ್ರಕಾಧರಸುಧಾರಸಲೋಲಜಿಹ್ವನೆ । ನೇತ್ರತ್ರಯನೆಯೆಂದು
ನುತಿಸಲ್ಕೆಮೇನಕಾಸುತೆಕೇಳುತೆಲಿದೇವನೆ ॥ ಧಾತ್ರಿಯೊಳುಹಾಸ್ಯವಾಡುವ
ಬಾಣಗೊರವಿತ್ತು । ಪಾತ್ರವನೆಪ್ರೊಲಿಸುವುದೆನಲೊಲಿದು ಕೇಳದಂ । ಸ್ತೋ
ತ್ರನಿಂತೇಕೆನಲು ಮೋಟಕುಂಟರು ಭಂಡುಗೈವುದೇಧಿಟವೆಂದನು ॥೪೨॥ ಈ
ನುಡಿಗೆಸರ್ಪಾಂಕಧರ ಮೆಚ್ಚಿ ಕರವಿತ್ತ । ಧ್ಯಾನಿಸದೆಮತ್ತೆ ಬೇಡೆನೆ ಮೋಟ

ನೊಂದರಿಗೆನಾನುಮವಯುವವ ಕೊಡುವಂತೆನಗೆವರವಪಾಲಿಸಿ ಕೊಡುವುದಂ
ತ್ರದಲ್ಲಿ ॥ ನೀನೊಲಿದುಸಾಯುಜ್ಯಪದಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವೆನೆ । ಭಾನುಶಶಿ
ಕೋಟಿಗಾತ್ರಾರ್ಕಾಗ್ನಿ ಶಶಿನೇತ್ರ । ಮೇಕಾತ್ಮಜೆಯರಸ ನಲಹೆಂದುನುತಿ
ಸಲ್ಕೆಪರಮೇಶ್ವರನುಮೆಚ್ಚುತ ॥೪೩॥ ಬೇಡಿದವರಗಳಿತ್ತು ಹರಪೋಗಲಾಬಾ
ಲ । ರೂಪಿಯೊಳುಕರಚರಣವಿಲ್ಲದರಿಗೀವುತಿರೆ । ಪಾಡುಪಂಥದಲಾಮಯೂರ
ರವಿಯನ್ನು ನೆನೆಸಿ ಕಾಯಶುದ್ಧವಮಾಡೆನೆ ॥ ಆಡಲಿನ್ನೇನೈಮಯೂರಮುನಿಶಾ
ಪಕ್ಕೆ । ಬೀಡಾಬಿಕುಷ್ಟದಿಂಬಾಲರ್ಕಲಿಂಗವನು । ಹಾಡಿಸೀಂಪಡೆವುದೆನ್ನಿಂ
ದಾಗದೆನಲಿತ್ತ ಶಿವಭಕ್ತಸಾದನವನು ॥ ೪೪ ॥ ಎದ್ದದಯಕೇಳುಗಳಿಗೆಯೊಳಿ
ಸ್ನಾನಂಗೈದು । ಶುದ್ಧಾಂಗನಾಗಿರುದ್ರಾಕ್ಷಭಸ್ಮವಧರಿಸಿ । ಪದ್ಮದೇರನನಖ
ನನೊಂಬತ್ತು ಪದ್ಯದಿನ್ನಿ ಕ್ರಿಸೇಳುಕಾಲನೆಲುವಾ ॥ ಬದ್ಧದಿಂ ಮೇಲಕ್ಕೆಕಟ್ಟಿ
ಕೆಳಗೊಂದಲುಗ । ತಿದ್ದಿವೂರ್ದಣಿಯಮಾಡಿಟ್ಟು ನೆಲುನೊಳಿರ್ದು । ಮದ್ದೇವ
ನೋಡೆಂದದರಕಾಲ್ಗಳಂಕೊಯ್ಯೆ ರುದ್ರಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ॥೪೫॥ ಕರವಪಿಡಿದಾ
ಮಯೂರನಿಗೆವರವಿತ್ತುಶಿವ । ಪುರಕೆಹರಪೋಗಲ್ಕೆಕಾಳಿದಾಸಂಕೇಳಿ । ಮ
ರಣರಹಿತಗೆಮೂರುಬಾರಿ ದೃಶವೇರಿಸಲು ಹರನೊಲಿದುನಿನ್ನಿಷ್ಟವ ॥ ಕರುಣಿ
ಸುವೆಬೇಡೆನಲುನವಣಿಮೂಗಳಯೊಣಿಕೆ । ವರಚಕ್ಷುವನೆಕೊಡುವುದೆಂಪುಕೊಂ
ಡಾಡಲ್ಕೆ । ಗಿರಿಜೇಶನಿತ್ತತ್ತಪೋಗಲ್ಕೆ ಧರಣಿಯೊಳುಕಣ್ಣಂಧಕರಿಗೀವುತಾ ॥
೪೬ ॥ ಮೇತಿನಿಯೊಳೀಶರವಿ ಸಕಲಭೋಗಂಗಳಿಂದ । ಭೇದವಿಲ್ಲದಬಾಣಕಾ
ಳಿದಾಸಮಯೂರ । ಸಾದರವಿಭೋಜನಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತಿರ್ದು ಹರನೊಲವಪ
ಡದರೆಂದೂ ॥ ವಾದಿಜನಗಜಸಿಂಹ್ಮಶಿವಭಕ್ತಮೌಳಿಮಣಿ । ಯಾದಸಚಿವನುಜ
ಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯಕರುಣದಲಿ । ಭೂಧವಗೆಗೇಳಲ್ಕೆಕೇಳಿ ಹರ್ಷವತಾಳ್ದು ಮಗು
ಳೊಂದಪೇಳೆಂದನು ॥೪೭॥ ಗುರುವೆಜಯುಪರಬೊಮ್ಮದಿರವೆಜಯ ಸದಮಲಾ
ದರವೆಜಯುಸತ್ಯದಾಕರವೆಜಯನತಕಲ್ಪ । ತರುವೆಜಯುಜಯುತರುಣಿಶಶಿಕೋ
ಟಿರುಚಿಗಾತ್ರಭರವೆಜಯ ಭಕ್ತಜನರಾ ॥ ಪ್ರೊರವೆಜಯ ಭವಪಾಶಹರವೆಜ
ಯುಮುಕ್ತಿಪಥ । ವರವೆಜಯುವಭಯಕರ ಮೆರವೆಜಯುಜಯುಪರಾ । ತ್ಸರವೆ
ಜಯುವರವುಳಿಯುಮಲ್ಲೇಶ ಮದ್ಗುರುವೆಮನವಿಷ್ಟವಿತ್ತುಸಲಹ್ಯೆ ॥ ೪೮॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾದೃಶ್ಯ ಮಹಾಕವಿಪ್ರಣೀತವಾದ ಪ್ರೌಢ
ರಾಯನಕಾವ್ಯದೊಳು ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೨ಕ್ಕಂ ಪದ ೧೦೦-ಕ್ಕಂ ಮಂಗಳಮಸ್ತು.

—(ಎರಡನೇ ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭಃ)—

ಸೂಚನೆ ॥ ಮೃಡ ಆತ್ಮರನ್ನು ಸುಖಗೊಳಿಸುವ ಶಿವ । ಪೊಡವಿಪಗಿಪ್ಪ ಧೀವಿಪನಿಗೆ ಪ್ರೌಢರಾಯನಿಗೆ ॥೧॥ ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿಯಾದ ರೂಪನಿರಾಕಾರನು; ಕೈಲಾಸವಾಸಿಯಾದರೂ ಸುಡುಗಾಡಿನಲ್ಲಿರುವನು ಪಾದವು ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ವೀರಶೈವರ ಮನದೊಳಗುಂಟು, ಇಂತು ಪುರಾಣಗಳಿಂ ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟಲೀಲೆಯುಳ್ಳ ಸಂಗಮೇಶ್ವರನೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾತಂದು ಮಂಗಳವು ॥ ೨ ॥ ಏಳೆರಡು=ಹದಿನಾಲ್ಕು=ಶಿಖಾಮಣಿ, ಶಿರೋರತ್ನದಂತೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ।ಓಲಗದ ಸಭೆಯೊಳಗೆ। ವಿಷ್ಟರ=ಆಸನ । ಭುವನದ=ಲೋಕದ । ಇರವು=ಸ್ಥಿತಿ ॥ ೩ ॥ ಮನ್ನಾಥ=ನನ್ನೊಡೆಯ । ಮಸಳಿಸಿತು=ಮಲಿನವಾಯಿತು । ಸಮಯ ಮತವನ್ನು । ಮುನಿ=ನಾರದನು । ನಡಿಸು=ಆಡು । ವರುಷ=ವರ್ಷ ॥೪॥ ಚರ್ಯಾ, ಕ್ರಿಯಾ ಜ್ಞಾನ, ಯೋಗ, ಈ ನಾಲ್ಕೂ ನಿಗಮಾಗಮ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾದ ಶೈವ ರಹಸ್ಯಾದ್ವೈತದಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷೋಪಾಯಂಗಳು । ಕಜ್ಜ=ಕಾರ್ಯ ॥೫॥ ಜಡ=ಮೂಢಳಾದ । ವಿರಕ್ತಿಯಂ=ನಿರಾಶೆಯನು ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕು । ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟರು=ಕಳುಹಿಸಿದರು । ಮರ್ತ್ಯರೊಳು=ಸಾಯುವಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ। ಪಾಠಾಂತರ ಮರ್ತ್ಯದೊಳಗೆ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದಂ ಹುಟ್ಟಿದನು ॥ ೬ ॥ ದೊರೆತ ಸಿಕ್ಕಿದ, ಚರಕೆ ಚರಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಜಂಗಮರಿಗೆ । ನಡೆಸು=ಆರಾಧನೆಮಾಡುತ್ತ । ಕಾಯಕ=ಕಾಯಪೋಷಣಾರ್ಥವಾದಕೆಲಸ । ಕಿರು=ಅಲ್ಪ । ತವರೊಳು=ತಾಯಿಯಮನೆಯಲ್ಲಿ । ಸುರತ ಸಂಭೋಗ । ಓಪನು=ಗಂಡನು ॥೭॥ ತೀರ್ಚಿ=ತೀರಿಸಿ । ನಲ್ಲನ=ಗಂಡನ ಪರ್ಯಂಕ=ಮಂಚ । ಅರೈದು=ವಿಚಾರಿಸಿ। ಅಲುಗಲೀಯದೆ=ಕದಲದಂತೆ ಪ್ರಾಪಿಸಿ=ಹೊಂದಿ । ಫುಲ್ಲಶರ=ಮನ್ಮಥ । ಸೊಲ್ಲಿಸದೆ=ಮಾತಾಡದೆ ॥ ೮ ॥ ತವಿಸುಲು=ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು । ಸ್ಫುರ=ಹೊರಗೆ । ಸನ್ನೆ=ಸಂಜ್ಞೆ। ಜಾರ ಮಿಂಡ । ದನವ= ಪಶುಗಳನ್ನು ॥ ಘಟ್ಟಿವಾಳಯ್ಯನು ಒಬ್ಬಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ತನ್ನ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಅವಳು ತವರಮನೆಯಲ್ಲಿ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯಂ ಕಲಿತುಬಂದು ಗಂಡನಿಗೆ ತಿಳಿಯದಹಾಗೆ ಮಿಂಡನೊಡನೆ ಸೇರುತ್ತ ಗರ್ಭಯು ಹಾಗೆ ಇದ್ದಳು । ಒಂದುದಿನ ಮಿಂಡನು ತನ್ನಬಳಿಗೆ ಅವಳು ಬರುವಹೊತ್ತು ಸಂದು ಹೋದ್ದರಿಂದ ತಾನೆ ಅವಳ ಮನೆಯಬಳಿಗೆ ಪೋಗಿ ಸನ್ನೆಯಮಾಡಿ ಕರೆಯುತ್ತಿರಲು ಘಟ್ಟಿವಾಳಯ್ಯನು ಅದಂತಿಳಿದು ತಾನೇ ಅವಳಂ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಮನೆಕೆಲಸ ಮಾಡಹೇಳಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು ॥ ೯ ॥ ಸಂಸಾರ ಜನನಮರಣ ದುಃಖಪ್ರವಾಹ । ಆಶೆಯೆಂಬ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲ್ಕಿ । ಜಂತ್ರ, ಯಂತ್ರ

ರಾಟವಾಳ ॥ ೧೦ ॥ ಹಣವು ಧೊರೆಗಳವಾಲು, ಹೆಣ್ಣು, ವಿಟರವಾಲು, ಭೂ ಮಿ ಬಲವಂತರವಾಲು । ಜ್ಞಾನವೇ ನಿತ್ಯಧನವಾಗಿರುತ್ತೆ ॥೧೧॥ ಓಪ=ಗಂ ಡನು ॥೧೨॥ ಅಂಡಲೆವುತ=ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ । ಗಿಂಡಿ=ಸಣ್ಣಸ್ಥಾಲಿ । ಅನಿ ತರೊಳು=ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ । ನರಳುತ=ನಾತನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತ।ಉಂಡೆಯು-ಕತ್ತಿ ಕೂಪಬಾವಿ । ಪಾಣ್ಬೆ=ಹಾದರಗಿತ್ತಿ ॥೧೩॥ ಭುಜಂಗ=ವಿಟಪುರುಷ । ಕೆರ ನು=ಬಗೆಯನ್ನು । ಚಾರ=ಮಿಂಡ ॥೧೪॥ ಚಿತ್ತಜಾಂತಕನ=ಕಾಮಾಂತ ಕನಾದಶಿವನ । ಇದರಿಂದ=ಇವರಿಗಿಂತಲೂ । ಫಣಿಯುಕ್ಕರವ=ಫಣಿಯುಬರ ಹವನ್ನು ॥ ೧೫ ॥ ಕುರುಹಿಟ್ಟು=ಗುರ್ತುಹಿಡಿದು ॥ ಬಳಿಕಸಂಸಾರವೇತೊಡ ಕು ಶಿವಜ್ಞಾನಯೋಗವೇ ಮೋಕ್ಷಸಾಧನವೆಂದರಿತು ವಿರಕ್ತಸಮಭಾವನೆ ಯಿಂದ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಮನಬಂದಂತೆಬಿಟ್ಟು ತಿಳಿಯದವನಂತೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾ ಗಿದ್ದನು ಒಂದುದಿನ ಅವಳು ತವರುಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಮಿಂಡಗಾರನ ನ್ನೇ ಬಾಡಿಗೆಯ ಬಂಡಿಯವನನ್ನಾಗಿ ಕರದುಕೊಂಡು ಆರಣ್ಯದದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಗಂಡನನ್ನು ಕುರಿತು ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಬಾಯಾರುತ್ತೆ ಭಾ ವಿಯಲ್ಲಿಳಿದು ನೀರತಂದುಕೊಡಹೇಳಿ ಬೇಡುತಲೂ, ಆತನು ಪೋಗಿ ಭಾವಿ ಯಲ್ಲಿಳಿದು ನೀರನೊಗೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವಳು ಅವಳಮಿಂಡನುಂ ಸೇರಿಮೇ ಲಿನಿಂದ ಭಾವಿ ಯೊಳಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡಕಲ್ಲನ್ನು ಪುರುಳಿಸಿದರು, ಅದುತಾಕದೆತಪ್ಪಿ ಹೋಯಿತು ಆದಾಗ್ಯು ಅವನು ತಗುಲಿದಂತೆ ನರಳಾಡುತ್ತ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರುತ ಲು ಅವನನ್ನು ಕತ್ತಿಯಿಂದ ತಲೆಯುಂಕಡಿದು ಭಾವಿಯಲ್ಲಿಹಾಕಿ ಮಿಂಡನೊಂ ದಿಗೆ ತವರಿನವರವೂರಿಗೆ ಹೋದಳು ಅಲ್ಲಿರುವ ಮಿಂಡನೊಬ್ಬನು ಬಂದು ಈ ಸಂಗತಿಯುಂತಿಳಿದು ಇವಳಂ ಸೇರದನು. ಹೀಗೆ ಇಬ್ಬರು ಮಿಂಡರು ನನ್ನಹೆಂ ಡತಿ ಯೆಂತಲೂ, ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೆಂತಲೂ, ಕೈಗಳಂಪಿಡಿದು ಸೆಳದಾಡುತ್ತಿ ರಲು, ತೌರುಮನೆಗೆತಿಳಿಯಿತು ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಶಿವಾಜ್ಞೆಯಿಂದ ಭಾವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಘಟ್ಟಿವಾಳಯನ್ನು ಬದುಕಿಬಂದು ಅತ್ತೆಮಾವಂದಿರಬಳಿಗೆ ಸೇರಿ ಯಿ ದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅವರು ಅಳಿಯನೆಂದು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳದೆ ಯಾರೋ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಯೆಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದರು ಅವನಂಕರೆದು ತಮ್ಮಮಗಳಿಗೆ ಯಿಬ್ಬರು ಪುರುಷರು ಹೆಣಗಾಡುತ್ತಿರುವ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ತಿರೀಸಹೇಳಲು ಘಟ್ಟಿವಾಳ ಯ್ಯನು ಅವಳಂ ಕರೆದು ಎರಡಾಗಿಸೀಳಿ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಗುಸರಂಮಾಡಿ ಬದುಕಿ ಸಿ ಇಬ್ಬರುಮಿಂಡಂದರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ತಾನು ವೈರಾಗ್ಯದಿಂದ ಕಲ್ಯಾ ಣಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಭಿಕ್ಷಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು ॥ ೧೬ ॥ ಭೇದವನ್ನು=ದ್ವೈ ತಜ್ಞಾನವನ್ನು । ಅಳಿದು=ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಂಡು । ರವ=ಶಬ್ದ । ಜಂಗ ಮವು=ಚರಮೂರ್ತಿಗಳು ॥ ೧೭ ॥ ಮುಸುನೆ, ಪಕ್ವದವ್ವೊಲಿಗೆ ಐದುವ=ಬ

ರುವ | ಮಕ್ಷಿಕಂಗಳು=ನೊಣಗಳು | ಮಸಗಿ=ರೇಗಿ | ಅವನ=ಘಟ್ಟಿವಾಳಯನನ್ನು | ಭಂಗಿಸಿ=ಸೋಲಿಸಿ | ವಿಸರದಿಂದ=ಗುಂಪಿನೊಡನೆ| ಆರೋಗಣೆಗೆ=ಊಟಕ್ಕೆ, ಮೂರ್ತಮಾಡಿ=ಕುಳಿತು, ಕಳದ = ಜೋಗಲಾಡಿಸಿ ಕೊಂಡ, ಗಿರಿಕಲ್ಲು=ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆಸರಿಯೋ ಎಂಬಂತಿರುವ, ಕಂಬಿ=ಕಾವಡಿ || ೯|| ನೀಲಲೋಚನದೇವಿ=ಗಂಗಮ್ಮ, ಅನು=ಬಗೆ, ಭಿತ್ತಿ=ಪೌಳಿಗೋಡೆ ಅನುಚರ=ಸೇವಕ, ಪರಿದ=ಕಿತ್ತುಹೋದ, ಪುರುಷರೆ ಗಂಡಂದಿರಹಾಗೆ ಇಬ್ಬರು ದೇವರುಗಳೋ ||೧೦|| ಅರ್ಸೆವುದು=ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ-ದೀಕ್ಷೆಮಾಡಿ ಗುರುವುಕೊಟ್ಟದ್ದು. || ಕಥಾವಚನ:—ಬಸವೇಶನ ಮನೆಗೆ ಚರಮೂರ್ತಿಗಳು ಆರೋಗಣೆಗೆ ಪೋವುದಂ ಕಂಡು ಮುಸುರೆಯ ಗಡಿಗೆಗೆ ಮುತ್ತುವ ನೊಣಗಳಹಾಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಂದು ಘಟ್ಟಿವಾಳಯ್ಯನು ಅವರಂಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಅವರು ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡು ಅವನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬಸವರಾಜನ ಮನೆಗೆಸೇರಿದರು, ಘಟ್ಟಿವಾಳಯ್ಯನು ದೊಡ್ಡಗುಂಡು ಕಲ್ಲನ್ನು ಮಹಾಲಿಂಗವೆಂದು ಕೊರಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಬಸವೇಶನ ಮನೆಯಬಾಗಿಲಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿಡಲು ಜನಸಂಚಾರ ನಿಂತುಹೋಯಿತು, ಅದಂ ಕೇಳಿ ಬಸವರಾಜಂ ಬಂದು ನಯದಿಂದ ಆತನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನು ತರಿಸಿಕೊಡಲು ಧರಿಸಿಕೊಂಡನು. ನಿನಗೆ ಎರಡುಲಿಂಗವೋ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆತನು ನೋಡಿರಯ್ಯಾ ಒಬ್ಬ ಶಿವನೇ ಬಹುರೂಪವಾಗಿ ಕಡೆಗೆ ಏಕರೂಪವಾಗುವನೆಂದು ಆ ದೊಡ್ಡಗುಂಡನ್ನು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯಗೊಳಿಸಿದನು. ಆ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕಂಡವರೆಲ್ಲರು ಸಂತೋಷಗೊಂಡರು. || ೧೧ || ಘಟ್ಟಿವಾಳಯ್ಯನ ಶರೀರವು ಸಾಯಲೂ ಇಲ್ಲ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೂ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ, ಶಿವಪೂಜೆಯ ಧ್ಯಾನ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತನ್ನ ಗುರುವಿತ್ತ ಲಿಂಗದೊಳಗೈಕ್ಯವಾಗಿ ಚಿದಂಬರ ಸಾರೂಪ್ಯವೆಂಬ ಬಯಲಾಯಿತು. || ೧೨ || ಮಧುರಗಿರಿ ವೈಷ್ಣವ ಮತದಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನವಾಗಿದ್ದ ಮನವು ವೀರಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಬರಲಾಗಿ ದುರ್ಭಿಕ್ಷ ||೧೩|| ಹೂಡಲಿಕ್ಕೆ=ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕೆ, ಜೋಡು=ಜೊತೆ, ಹೋರಿ=ಎಳಯೆತ್ತು, ಬೇಸತ್ತು=ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ದವಸ=ಧಾನ್ಯ, ಪಾಡು=ಪ್ರಯತ್ನ=ರೂಢಿಗೆ=ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ, ಕ್ಲೇಶ=ದುಃಖ ||೧೪|| ಬಡಿವ=ಹೊಡೆಯುವ, ಸಲೆ=ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಅರ್ಚನೆ=ಪೂಜೆ, ಬೆಳಗಲಿಕ್ಕೆ-ಬೆಳಕಾಗುತಲೂ ಮಜ್ಜನ=ಸ್ನಾನ, ನಿಳಯ=ಮನೆ, ಕಾಯಕ=ಕಾಯಪೋಷಣಾರ್ಥವಾದ ಭಿಕ್ಷೆ, ಆರು=ಯಾರು, ಅಳಲಿ=ದುಃಖಿಸಿ ||೧೫ || ಸ್ವಪ್ನ =ಕನಸು, ಭತ್ತ-ನೆಲ್ಲು, ವ ತವ=ಶಿವಭಕ್ತರಕ್ಕೆಯುಳಿ ಪೆಟ್ಟುತಿನ್ನದೇ ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ತೆಗದುಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲವೆಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು, ಅನಂತ=ಬಹು, ಕೊಲ್ಲದಲೆ=ಹೊಡೆಯದೆ,

೨೬॥ ಬದಿವುತ=ಹೊಡೆಯುತ್ತ, ಪ್ರಹಭಕ್ತಿ = ಚರಮೂರ್ತಿಯೇ ಶಿವರೂಪವೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಪಾದಪೂಜೆಮಾಡಿ ಆರೋಗಣೆಗೆ ಇಕ್ಕುವಕೆಲಸವು ತಡವಾಯ್ತು=ಹೊತ್ತುಮಿಂಚಿತು, ಮಡದಿಯಂ=ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕರದಿ=ಕೈಯಿಂದ, ಕಾಯಕವ=ಧಾನ್ಯ ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ॥ ೨೭॥ ಹರ್ಷದಿಂ=ಸಂತೋಷದಿಂದ, ದಿನವು=ಪ್ರತಿದಿನದಲ್ಲಿಯು, ಗುರು=ಶೈವದೀಕ್ಷೆಕೊಟ್ಟವನು, ಲಿಂಗ ಧರಿಸಿದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ, ಜಂಗಮ=ಚರಮೂರ್ತಿ, ಕರಪೀಠದಲ್ಲಿ=ಎಡಗೈಯೆಂಬಗದ್ದುಗೆಯಲ್ಲಿ, ತನು=ಶರೀರ, ನಿರ್ವಯವ=ಅವಯವವಿಲ್ಲದ್ದು, ಪಾರಾಂತರ ನಿರ್ವಯಲು ಭೂತಾಕಾಶವಿಲ್ಲದ ದಹರ ಚಿದಂಬರಲಿಂಗ ನಿಜಪದವನು, ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವಾದ ಶಿವಾನಂದ ಪರಮಸಾಮ್ಯವೆಂಬ ಸಾರೂಪ್ಯ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ॥ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ॥ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನೆಂಬ ಶಿವಭಕ್ತನು ಕೃಷಿಜೀವಿಯಾಗಿರಲು ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಎತ್ತು ಸಾಯಲಾಗಿ ಒಂದೆತ್ತಿನ ಜೊತೆಗೆ ಯೆಳೆಯಹೋರಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ವುಳುವಾಗ ಅದು ಎಳೆಯಲಾರದೆ ಬೆಳೆ ಕೆಟ್ಟುಹೋದ್ದರಿಂದ ಚಿಂತಿಸುವಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ್ನದೊಳಗಾದ ಶಿವಾಜ್ಞೆಯಿಂದ ಶಿವಭಕ್ತರಮನೆಗಳಿಗೆಹೋಗಿ ಭಿಕ್ಷಬೇಡಿ ಅವರು ತನ್ನನ್ನು ಹೊಡೆದಹೊರತು ಭಿಕ್ಷಕೈಕೊಳ್ಳದೆ ಆಮೇರೆ ಹೊಡಸಿಕೊಂಡು ತಂದ ಪದಾರ್ಥದಿಂದ ಜಂಗಮಾರ್ಚನೆ ಮಾಡುತಿರಲು ಒಂದುದಿನ ಯಾರೂ ಹೊಡೆಯಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಹಸಿದುಮಲಗಿದಾಗ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಶಿವಾಜ್ಞೆಯಾದಪ್ರಕಾರ ಶಿವಭಕ್ತರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವನಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ನೆಲ್ಲನ್ನು ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿ ತರತೊಡಗಲು ಅವರು ಹೊಡೆದರೆ ಪೆಟ್ಟುತಿಂದೇ ಧಾನ್ಯತಂದು ಗಣಾರಾಧನೆ ಮಾಡುತಿದ್ದನು, ಇದೇ ಅವನಿಗೆ ಕಾಯಕವಾಗಿತ್ತು, ಒಂದುದಿನ ಒಬ್ಬಭಕ್ತನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವನಹಾಕಿದ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅವನು ಜಂಗಮಾರ್ಚಕನೆಂದು ಹೊಡೆಯಲಿಲ್ಲವು ಹೊಡೆದಹೊರತು ಧಾನ್ಯತರುವದಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ನಿತ್ಯಕಟ್ಟಿ ಜಂಗಮಾರ್ಚನೆಗೆ ಹೊತ್ತುಮಿಂಚಿತೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸತ್ತುಹೋದನು. ಬಳಿಕಾ ಮನೆಯವರು ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನ ಹೆಂಡತಿಯ ಬಳಿಗೆಬಂದು ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಕೇಳಲಾಗಿ ಶಿವಭಕ್ತರು ಅವನನ್ನು ಗುದ್ದಿದರೆ ಬದುಕುವನೆಂದು ಹೇಳಿದಳು, ಅವರುಹಾಗೆಮಾಡಲು ಬದುಕಿ ಎದ್ದು ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಮನೆಗೆತಂದು ಶಿವಪೂಜೆಮಾಡಿದನು, ಈಮೇರೆ ಬಹುಕಾಲವು ತಪವನ್ನು ನಡಸಿ ಕಡೆಗೆ ಶಿವಯೋಗದಿಂದ ತನ್ನ ಕರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾದನು ॥೨೮॥ ಧಾರಾಪುರ=ಮಾಳವದೇಶದರಾಜಧಾನಿ, ಕುಶಲತ್ವ=ಚತುರತೆ, ವರರುಚಿ=ವ್ಯಾಕರಣಕಾರಮುನಿ ॥೨೯॥ ಅವಧಿ=ಗಡು, ಬಿಸಜಾಕ್ಷಿ-ತಾವರೆಯಹಾಗೆ ಕಣ್ಣುಳ್ಳವಳೆ, ಮರೆಹೊಕ್ಕು = ಮರೆಯಾಗಿಯಿದ್ದು, ಸಾಸಿನೊಳು=ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ, ಹಸಿತಾನನೆ = ನಗೆಮೊಗದವಳು, ಅಡಪಚ್ಚಿ-ಅಡ

ಅಪ್ಪ ಅಚ್ಚಿಯೆಂದು ತಿಗಳಮಾತುಗಳು, ನಿದ್ದೆಹೋಗುವರನ್ನು ಅಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಎಬ್ಬಿಸಿದರ ಸ್ವಜಾತಿಭಾಷೆ ಹೊರಡೋಣವು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿರುತ್ತ ||೩೦|| ಅತಿಚದುರೆ=ಬಹುಜಾಣೆ, ಹರಿಣಶಿಶುನೇತ್ರೆ = ಜಿಂಕೆಯಮರಿಯ ಕಣ್ಣಿನ ಹಾಗೆ ಕಣ್ಣುಳ್ಳವಳು, ಸುಗುಣಿ=ಒಳ್ಳೇಗುಣವುಳ್ಳ, ಮಂದಿರ=ಮನೆ ಒಳಿತು ಒಳ್ಳೇದು ಒಪ್ಪಿಗೆ ||೩೧|| ಜನಪನಂ=ಧೊರೆಯನ್ನು, ಪರಸೆ=ಆಶೀರ್ವದಿಸುವ ದಕ್ಕೆ ||೩೨|| ಸೃಷ್ಟಸೃಷ್ಟಿಸುವ=ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವವನು ಶಿವ ಹರ್ಷಿತ=ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನು ||೩೩|| ವಿವಾಹ=ವಿವಾಹ ಮದುವೆ ಶಯನಗೃಹ=ಮಲಗುವ ಮನೆ, ಅಡಗಿ=ಅವಿತು, ಜವದಿಂದ=ಬೇಗದಿಂದ, ಮೃಗನಾಭಿ=ಕಸ್ತೂರಿ, ಯುವತಿ=ಪ್ರಾಯದಹುಡುಗಿ, ಅಣಿ=ಸಿದ್ಧ, ಸವಿ ರುಚಿ ||೩೪|| ಅಕಟಾ=ಅಯ್ಯೋ, ಕಟ್ಟುಅಳಿದು=ಕಟ್ಟಳಿದು, ಲಜ್ಜಾ=ಬಂಧವನುಬಿಟ್ಟು, ಕಪ್ಪುರ=ಪಚ್ಚಕರ್ಪೂರ, ವೀಳ್ಯ = ವೀಟಿಕೆ ತಾಂಬೂಲ, ಅಟ್ಟಲ್ಲದೆ=ಅಡಿಗೆಮಾಡಿದ ಹೊರತು, ಅನು=ನಾನು, ದಿಟ್ಟೆ=ದಕ್ಷಳು, ಕವಾಟವಮಂ=ಕದವನ್ನು; ಬಲಿಯಲ್ಕೆ=ಮುಚ್ಚಿ ಬೀಗಹಾಕುತಲು, ಇಟ್ಟಡೆ-ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ಅಸುದು=ಆದೀತು, ಮೊರೆ=ದೀನಧ್ವನಿ ||೩೫|| ಮಾಕಾಳಿಯ=ಮಹಾಕಾಳಿಯ, ವರಭವನವಮಂ=ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಗುಡಿಯನ್ನು, ವಿರೋಧ=ವೈರ, ಬರವೆನು=ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಸೂರೆ=ಕೊಳ್ಳೆ ||೩೬|| ದೃಢ=ಘಟ್ಟಿಪಟ್ಟು, ಕೊಂಡಾಡುವದ=ಸ್ತುತಿಸುವದನ್ನು, ದಂಡೆಯತೊಂದಿಲವ=ಹುವ್ವಿನಸರದ ಚೆಂಡನ್ನು, ಮಸ್ತಕಕೆ=ತಲೆಗೆ, ಗಳಿಗೆ-ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ೩೦ನೇ ಭಾಗ, ಲೇಪನ=ತೊಡೆಯುವದು, ನಲ್ಲ=ಪ್ರಿಯನೇ, ಕಮಲ=ತಾವರೆ ||೩೭|| ಪ್ರಮದೆ=ಹೆಂಗಸು, ರಮಣೀಮಣಿಯೆ=ಸ್ತ್ರೀರತ್ನವೇ, ನೇತ್ರ=ಕಂಣ್ಣು, ಚೆಚ್ಚಂತೆ=ಚಿರತಹಾಗೆ, ಹಿಮಧರ=ಮಂಜಿನಬೆಟ್ಟದ, ಆತ್ಮಜೆಯ-ಮಗಳಾದ ಪಾರ್ವತಿಯ, ವಲ್ಲಭನ=ಪ್ರಿಯನಾದ ಶಿವನ, ಸುಖವ = ಸುಖರೂಪದ ಅಂಶವು ತಾನವ ಮಲವೆಂಬ ಪಾಶವೆರಸಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ವಿಷಯಾನಂದವನ್ನು ಅಂದರೆ ರತಿಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಕ್ರಮಕಕೋಕದೊಳು- ಕ್ರಮವಾದ ರತಿಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಕಾರ, ಇದಕ್ಕೆ ವಾತ್ಸ್ಯಾಯನ ತಂತ್ರವೆಂತಲೂ ಹೆಸರುಂಟು. ಅಭಿಧಾನಂ=ಹೆಸರು || ಭೋಜರಾಜನ ಮಗಳು ಪದ್ಮಾವತಿಯು ಯುಕ್ತಿತಂತ್ರದಿಂದ ವರರುಚಿಯೆಂಬವನ ಜಾತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಹೇಳಲಾಗಿ ಅವಳ ಚಾತುರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಸೂಯೆಗೊಂಡು ವರರುಚಿಯು ಕುರುಬರಹುಡುಗನಿಗೆ ಮಹಾಪುರುಷನ ವೇಷಹಾಕಿ ತನ್ನ ಪಾಂಡಿತ್ಯದಿಂದ ಅವನ ಅವಿವೇಕದ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಸಮ್ಮತವಾಗುವ ಅರ್ಥಹೇಳಿ ರಾಯನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ಕುರುಬನಿಗೆ ಮೋಸವಮಾಡಿ ಮದುವೆಮಾಡಿಸಿದನು. ಅವಳು ಗಂಡನಿಗೆ

ವಿದ್ಯಾಸಿದ್ಧಿಯಾಗಲೋಸುಗ ರುದ್ರಶಕ್ತಿಯಾದ ಮಹಾಕಾಳಿಯಂ ಆರಾಧಿಸಿ ಲಬ್ಧವಾದ ಹುವ್ವಿನಚೆಂಡನ್ನು ಗಂಡನಿಗೆಕೊಡಲಾಗಿ ಆ ಕುರುಬನು ಆಗಲೇ ಮಹಾ ಪಂಡಿತನಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ಚದುರನಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಮಹಾಕವಿಯಾದನು ಅವನೇ ಕಾಳಿದಾಸನೆಂಬುವನು ||೩೮|| ವಿರೋಧಿಸೆ=ದ್ವೇಷಿಸಲು ಏಕಾಂತದೊಳಗೆ=ರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ, ಕುಷ್ಟ=ತೊಂಣು, ಸಟಿ=ಸುಳ್ಳು, ಪರಕಿಸಿದ=ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ, ಪುಸಿಗನಂ=ಸುಳ್ಳುಗಾರನಂ ||೩೯|| ದಿನಪನ=ಸೂರ್ಯನ ನೀರಾಟಕಂ=ಜಲಕ್ರೀಡೆಗೆ, ಪೋಪ=ಹೋಗುತ್ತಾನೆ, ಉಪಟಳವ=ಉಪದ್ರವನ್ನು, ಅನುವ=ಅನುಕೂಲವನ್ನು, ಇನ=ಸೂರ್ಯ, ಸುವರ್ಣಮಯ=ಭಂಗಾರದ ಪರಿಣಾಮ, ತನು=ಮೈಯಿ, ಖದ್ಯೋತ=ಸೂರ್ಯ ||೪೦|| ಬಾಚಳಿಯ=ಬಾಚಂಡೆಯನ್ನು, ಶರೀರನ=ಶರೀರವನ್ನು ಮೈಯನ್ನು, ಪರರ ಹೆರವರನ್ನು, ನಿಂದಿಸಿ=ಪಳಿದಾಡಿ ಒಡಲಹೊರಕೊಂಬ=ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವ, ಕಿರುಬುದ್ಧಿ=ಅಲ್ಪಾಲೋಚನೆ, ಇರುಳೆ=ಹಿಂದಿನರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೆ ರವಿಯಿಂದ=ಸೂರ್ಯನಿಂದ, ವರವ-ಕುಷ್ಠದೇಹವು ಸುವರ್ಣಮಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಲಿ ಎಂಬ ಬಗೆಯನ್ನು ||೪೧|| ಅವನಂ=ಮಯೂರಕವಿಯನ್ನು, ಉರಿ=ಸಿಟ್ಟು, ನಾಗಭೂಷಣ=ಸರ್ಪಾಭರಣ, ನಾಗಪತಿ=ಶೇಷ, ನಾಗಪತಿ=ಗಜಾಸುರ ||೪೨|| ಗೋತ್ರಜೆಯ=ಪಾರ್ವತಿಯು, ವಾಮವಕ್ಷೋಜ=ಎಡದಮೊಲೆಯಲ್ಲಿ, ಕರಕನಿತ=ಕೈಯಿಟ್ಟವನೆ, ಗುಹ=ಜಿಹ್ವನೆ, ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ತಾಯಿಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯು ಕೆಳತುಟಿಯರುಚಿಯೆಂಬ ಅಮೃತದಲಿ ಆಶೆಗೊಂಡನಾಲಿಗೆಯುಳ್ಳವನೇ, ಮೇನಕಾಸುತೆ=ಗಿರಿರಾಯನ ಹೆಂಡತಿಯ ಮಗಳು, (ಗೌರಿ) ಪಾತ್ರ=ಯೋಗ್ಯ, ಮೋಜ=ಗುಜ್ಜುಕುಂಟ ಹೇಳುವ, ಭಂಡುಗ್ಗೆದೇ=ಹಾಸ್ಯವಾಡುವುದೆ, ದಿಟ=ನಿಶ್ಚಯ ||೪೩|| ಹರಿಣಾಂಕಧರ=ಚಂದ್ರಶೇಖರ, ಕರವಿತ್ತು, ಕೈಕೊಟ್ಟು, ಅವಯವವ=ಅಂಗವನ್ನು, ವರವ-ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು, ಸಾಯುಜ್ಯ=ಲಿಂಗೈಕ್ಯ, ಭಾನು=ಸೂರ್ಯ, ಗಾತ್ರ=ಮೈಯಿ|| ೪೪|| ಇಲ್ಲದರ್ಗೆ=ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ, ಪಾಡುಪಂಥ=ಶಪಥ, ಬಾಲಾರ್ಕಶಿವಲಿಂಗ ಎಳೆನೇಸರೆಂಬ ಲಿಂಗ ||೪೫|| ಪಡ್ಡುದೇರನ=ಗರುಡವಾಹನನ, ಸಖನ=ಮಿತ್ರನಾದ ಶಿವನನ್ನು, ಅಲುಗ=ಕತ್ತಿಯನ್ನು, ತಿದ್ದಿ=ನೆಟ್ಟಗೆನಿಲ್ಲಸಿ, ಪ್ರಾರ್ಬ್ಬ ಊರಿ ||೪೬|| ಮರಣರಹಿತಗೆ=ನಾಶವಿಲ್ಲದ ಶಿವಗೆ, ದೃಶವ=ಫಾಲನೇತ್ರವನ್ನು, ಲಕ್ಷಾನು=ಸಂಧಾನದಿಂ ಬಲ್ವಾರ್ಚನೆಗೈವುದೆಂದು ಭಾವವು. ಮೂಗಳ=ಮೂರುಕೊಳಗ, ನವಣೆ=ಸೀಪಾರಧಾನ, ಅಂಧಕರಿಗೆ-ಕುರುಡರಿಗೆ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ || ಭೋಜರಾಯನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ೩೬೦ಮಂದಿ ಮಹಾಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಳಿದಾಸನೇ ಮುಖ್ಯನು, ಮತ್ತು ಮಯೂರಕವಿ, ಬಾಣಕವಿ ಇವರು ಪ್ರ

ಸಿದ್ಧರು. ಇವರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾವಿರೋಧಪುಟ್ಟಿ ಮಯೂರನ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಕುಷ್ಠ ಹುತ್ತಿರುವ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಬಾಣನು ಧೊರೆಯೊಂದಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಬಗ್ಯೆ ವ್ಯಾರಲ್ಲಿರುವ ಪುರುಷರೆಲ್ಲರನ್ನು ಜಲಕ್ರೀಡೆಗೆ ಕರೆಯಿಸಲು ಮಯೂರನು ಆ ದಿನದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಶರೀರವು ಸುವರ್ಣಛಾಯುವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವಂತೆ ಸೂರ್ಯನಿಂದ ವರವನ್ನು ಪಡಕೊಂಡುಬರಲಾಗಿ ಧೊರೆಯು ಜಲಕ್ರೀಡೆಯನೆವದಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿನೋಡಿ ಬಾಣನಮಾತು ಸುಳ್ಳಾಯಿತೆಂದು ಜರದಾಡಲು, ಬಾಣನು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ತನ್ನ ಮಾತಿನ ಶಪಥಪ್ರಕಾರ ಕೈಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಳಿಕ ಶಿವನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ವರವಂಪಡೆದು ಕೈಯಿತದ ಕುಂಟರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕೈಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳವನಾದನು. ಬಳಿಕ ಮಯೂರನು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ತನ್ನ ಕುಷ್ಠರೋಗವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಸೂರ್ಯನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಎಲಾ ನೀನು ಶಿವಭಕ್ತನಾದ ಬಾಣಕವಿಯ ಶಾಪದಿಂದಕೆಟ್ಟಿದ್ದೀಯೆ ನಿನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ನನ್ನಿಂದಾಗದು ನೀನು ಬಾಲಾರ್ಕಲಿಂಗವನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ಇಷ್ಟವಪಡಕೊಳ್ಳಹೇಳಿ ಪೋಗಲಾಗಿ ಮಯೂರನುಸೌರಮತವಂ ಬಿಟ್ಟು ಶಿವಭಕ್ತನಾಗಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡಮಾಡಿ ಕತ್ತಿಯಂನೆಟ್ಟು ಮೇಲುಗಡೆ ನಲುವಂಕಟ್ಟಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನಲುವಂಕತ್ತರಿಸಿಬಿದ್ದು ಪ್ರಾಣವಂ ಶಿವಾರ್ಪಣಂಗೈವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರುದ್ರನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅವನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವಂಕೊಟ್ಟನು. ಇದೆಲ್ಲವಂ ಕೇಳಿ ಕಾಳಿದಾಸನು ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹಣೆಗಣ್ಣಿಟ್ಟು ಬಿಲ್ವಾರ್ಚನೆ ಮಾಡಲು ಮೂರುಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಶಿವನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಮೂರುಕೊಳಗ ತುಂಬುವಷ್ಟು ನವಣೆ ಎಷ್ಟುಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳದ್ದೋ ಅಷ್ಟುಲೆಕ್ಕದ ಕಣ್ಣನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುವಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ವರವಪಡಕೊಂಡು ಕುರುಡರಿಗೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದನು. ... ... ೪೮॥

ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗದುದು.

ಮೂರನೇಯಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.

—(ಬಡವಿಯಮಗ ಮಾಧವರಾಯನಕಥೆ,)—

ಸೂಚನೆ ॥ ಬಡವಿಯಾತ್ಮಜನಪ್ರಾಣಕೆ ಬಿಡದೆಸುತನಶಿರ । ಗಡಿಸಿಪಟುಭಟಗೆ ತನ್ನ ಯುಹರಣಮಂಕೊಟ್ಟು। ಮೃಡಲೋಕಸಾರ್ಥಮಾಧವರಾಯಕರವೀರರಾಯರಾಕಥೆಕೇಳ್ವುದು ॥ ... ... *

ಪದನು ॥ ಸೋಮಧುರ ಕಾಮಪುರ ವಿಜಯಗಿರಿನಂದನೆಯ । ಪ್ರೇಮಿಜಾನತತ್ಪ್ನ ಭೂಮಿರುಹಭಯದೂರ । ಭೀಮಭವವಾರ್ಧಿ ಬಡಬಾನಲನೆಭವ

ಭಗ್ನ ಕಾಮಿತ ಫಲಪ್ರದಾಯೊ । ವ್ಯೋಮಗಂಗಾಜೂಟನಿಟಲಾಕ್ಷಗಿರಿಸಾರ್ವ
ಭೌಮಜಾಮಾತಜನ್ಮ ವಿರಹಿತಸಕಲಸುಖ । ಧಾಮದಯದಿಂದಲನವರತವಾ
ಲಿಪುದೆನ್ನ ಸಂಗಮೇಶ್ವರಪ್ರಸನ್ನ ॥ ೧ ॥ ಧರಣೀಶಕೇಳೊಂದುಕಥೆಯನ್ನು ಬಿ
ಜವಾಡ । ಪುರದೊಡೆಯು ಹರಿಹರನು ಸತಿಪುರುಷ ಭಕ್ತಿಯಿಂ । ವಿರಲವರ್ಗೆ
ಮಂದಮತಿಯು ಕುಮಾರ ಮಾದಲಾಂಬಿಕೆಯೆಂಬ ಮಗಳುಸಹಿತ ॥ ಸರುಷ
ದಲಿರಾಜ್ಯವನು ಪಾಲಿಸುತಲೊಂದುದಿನ । ವರಶಾಸ್ತ್ರಸಂಪನ್ನ ವಿಪ್ರನೋ
ರ್ವನಕರೆಸಿ । ಪರಳಗತಿವಿದ್ಯವನು ಕಲಿಸುಜೀಡಿವಧನಕೊಡುವೆ ದಿಟತಪ್ಪೆನೆನ
ಲು ॥ ೨ ॥ ಅವನಿಪನನೇಮವಿಡಿದಾತನಂ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ನವದಿವ್ಯಮಂಟ
ಪದೊಳಖಿಳಾರ್ಭಕರನೆರಹಿ। ಸುವಿವೇಕದಿಂದೆಪಲಕಾಲ ಮಕ್ಷರವಕಲಿಸಲೊಂ
ದುದಿವಸದಲ್ಲಿ ॥ ತವೆಛಿದ್ರಮಲಿನಾಂಬರವನುಟ್ಟುಬಡವಿಧವೆ । ಕುವರನಂಕರ
ತಂದುಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರಗಿವಿ । ದ್ಯವಪೇಳಿಪೊರೆವುದೆಂದಾವಿಪ್ರ ನಡಿಯಮೇಲ್
ಬಿದ್ದು ರೋದಿಸುತಿರ್ದಳು ॥ ೩ ॥ ಕಂದಪುಟ್ಟಿದವೊದಲುಕಾಣ ದೆಂಣೆಯತಲೆ
ಗೆ ಒಂದಲ್ಲದುಡತಿಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ । ಬೆಂದೊಡಲಹೊರೆವೆನೆಂದಡೆಯೆನ
ಗೆವಿಕ್ಕಿಲ್ಲನಿನಿತುದಿನವೀಪುರದೊಳು ॥ ಕುಂದನೆಣಿಸಿದತಿರಿದು ಸಲಹಿನಿಮ್ಮ
ಪದಾರ । ವಿಂದಕೊಪ್ಪಿಸಿದೆ ಮಾಧವನಿವನಪೆಸರುಮುದ । ದಿಂದವಿದ್ಯವಕಲಿ
ಸಿಪೊರೆಯೆನಲ್ಕಬಲೆಯಂ ಸಂತೈಸುತಿಂತೆಂದನು ॥ ೪ ॥ ಕಂತಹರಪಾಲಿಸು
ವನೆಲೆತಾಯೆನಿನಗವನ । ಚಿಂತೆಬೇಡೆಂದವಳಬೀಳ್ಕೊಡುತ ಲಕ್ಷರವಪಂತದಿಂ
ಪ್ರತಿವಿಡಿದು ವೋದಿಸಲು ತಿಳಿದೆಲ್ಲರೊಳಗೆಹೆಗ್ಗಡಿಯಾದನು ॥ ಇಂತಿರಲುಭೂ
ಪನೊಂದಿವಸ ವೋದುವಮಠಕೆ ॥ ಸಂತಸದಿಬಂದುನೋಡುತಮಾಧವನಕಂ
ಡು । ಪಿಂತೆಬಂದವಗನಿತಕಲಿಸಿದೆಯೊ ಮತ್ತಿನಯನವನಿಂಗಿತಕನಿಷ್ಠನೇ ॥
೫॥ ಭೂಪಕೋಪಿಸಿಪೋಗ ಲಾವಿಪ್ರ ದುಗುಡುದಿಪ್ರ । ಳಾಪಿಸುತಲಿವನಕೊ
ಲ್ಲುವೆನೆಂದುನಿಶ್ಚಯಿಸಿ । ಯಾಪುರದಪೊರವಳಯದಲ್ಲಿ ಮಾರಿಯಗುಡಿಗೆವೋ
ದುವರ್ಭಕರುಸಹಿತಾ ॥ ತಾಪೋಗಿಕುಳಿತು ದುರ್ಗಯಪಿಂದಪುಸ್ತಕವ। ಸ್ಥಾ
ಪಿಸುತಮರೆತು ಬಂದಂತೆಮಠಕೈತಂದು । ಗೋಪನಸ್ಮಿಯಿಸಿನಿಶೆಬಲಿದುಭಯ
ದೋರುತಿರೆ ಮಾದವನಕರೆದೆಂದನೂ ॥ ೬ ॥ ಮಗನೆಬಾಮಾಕಾಳಿಯಾಲಯ
ದಿಪುಸ್ತಕವ । ಪಗಲೆಪೋಗಿದರ್ಗ ಮರೆತುಬಂದಿಹೆನೀಗೆ । ಜಗುಳದೇನೀ
ಪೋಗಿ ತೊರಿತದಿಂತವುದೆನೆ ಪುರವಪೊರಮಟ್ಟುಬಂದೂ ॥ "ನಗಜಾತೆಗುಡಿಗೆ
ಬರಲಾಗಯೆದಬಲವಿಪೇ । ದೊರ್ಗಲುಡಿಗೆಕೆಂಡಗಳದಂಡೆರಕ್ತಕುಡಿದ । ನೆಗ
ನೆಗದುಕೂಗಾಡಿ ಕುಣಿವುತಿಹಭೂತಗಳ ಕಂಡುಮಾಧವಹೆದರದೇ ॥ ೭ ॥
ಮುಂದಅಡಿಯಿಟ್ಟು ಕಾಳಿಯಗುಡಿಯ ನೊಳಪೊಕ್ಕು । ವಂದನವಮಾಡಿಯೆ
ಲೆದೇವಿಭೂಪನಕೋಪ । ದೆಂದೆವೋದಿಸುವಣ್ಣಮೃತ್ಯುವಾಗಲ್ಕೆನ್ನ ಕಳುಹಿ

ದನು ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ॥ ಇಂದುಕಾಯ್ಕಲ್ಲೆಂದುನಮಿಸೆದುರ್ಗಗೆಕರುಣೆ । ಬಂದುಸುರಗರುಹೀನೀನೀಪ್ರರಕ್ಕೊಡೆಯುನಾ । ಗೆಂದುಪಣೆಗಕ್ಷತೆ ಯನಿಟ್ಟುಚತುರಂಗಬಲವಿತ್ತು ಕಳುಹಿದಳಾಕ್ಷಣ ॥ ೮ ॥ ಪರಿಮಾಣವಿಲ್ಲದಾದೇವಿಕರುಣಿಸಿದ ಬಲ । ವೆರಸಿಭೋರ್ಗರೆವವಾದ್ಯದರವದಲಾಪುರದ । ಪ್ರೊಳಲೊಳಗೆಯೆ ಪರಿಪರಿಭೂಪಕೇಳಿ ಜವಗಾಗಿಮಂತ್ರಿಗಳಕರಸಿ । ಪರಿಯುಂವಿಚಾರಿಸುವ್ರದೆ ನೆಬಂದುಕಾಳಿ । ವರವಿತ್ತುದೆಲ್ಲವನು ಮರಳಿಬಂದರುಹುತಿರ । ಲರಸನಚ್ಚರಿವಟ್ಟುಮನದಿಮಂತ್ರಣಗೈದು ಮಗುಳವರೊಳಿಂತೆಂದನು ॥ ೯ ॥ ಶಶಿಯುಸೂಡಿದ ದೇವ ನೊಲಿದಿತ್ತಬಳಿಕವನು । ಗಸವಲ್ಲವವನೊಗನೆ ಕದನೆಸಲ್ಲದುನನ್ನ । ಶಿಶುಮಾದಲಾಂಬಿಕೆಯುಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆಯು ಮಾಳ್ಪೆನರಸುತನಪಟ್ಟಗಟ್ಟಿ ॥ ಜನವಡೆವೆನೆಂದಿದಿಗೋರ್ಂಡಾಗಕರಕಂದು । ಬಿಸಜಗಂಧಿಯುನು ಕೈಗೂಡಿಸುತಬಹಳಸಂತಸದಿಂದೆ ರಾಜಮುದ್ರೆಯು ನಾತಗೊಪ್ಪಿಸುತಾಸುಖದೊಳಿರುತಿರ್ದನು ೧೦ ॥ ಸತಿಸಹಿತಮಾಧವ ನೃಪಾಲರಾಜ್ಯವನಾಳೆ । ಸುತನೋರ್ವಜನಿಸಲ್ಕಿಬಸವನಾಮವನಿಟ್ಟು । ಹಿತವಿಸಲಸುತಲೊಂದುದಿವಸನವ ನ್ಯೋಡಬರುತಲೇಕಾಂತತಲದಿ ॥ ಶತಪತ್ರನೇತ್ರೆಸಹಕುಳಿತುರಲುವೃಕ್ಷದೊಳ । ಗತಿಚೆಲ್ವಪಕ್ಷಿಯಿರೆದೇವನೀಂಶರವೆಚ್ಚಿ । ಹತಿಸಿತನಗೀಯುಬೇಕೆಂಬ ರಮಣಿಯನುಡಿಗೆ ರಾಯುಬಾಣವಪ್ರೊಡಲು ॥ ೧೧ ॥ ಏನುಮರೆಯೆದಕಂದನೆಸೆವಕಣೆಯುಂಪಿಡಿಯು । ಲಾನರಪಚರಗಾಗಿದೇನು ಕಾರಣವೆನಲು । ಜ್ಞಾನವ್ರಳ್ಳಭರ್ಕನುಪೇಳ್ದತಂದೆಯುಾಡೆ ಹರ್ಷದಿಂದೊಂದುಕಥೆಯು ॥ ಮೀನಕೇತನರೂಪ ಮಧುರಗುಣಸ

—(ಕೊಲೆಪಾತಕದ ಉಪಕಥೆ.)—

ಲ್ಲಾಪ । ದಾನಮಾನಾದಿಗುಣ ಶಾಲಿಕೇಶವರಾಯು । ತಾನೊಲಿದುರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳುತಿರೆ ಸುತರಿಲ್ಲ ದಿರಲೋರ್ವಯೋಗಿಬಂದು ॥ ೧೨ ॥ ಧಾರುಣಿಗೆಕೈಲಾಸ ಶ್ರೀಗಿರಿಯು ಕಂಡರೆಕು । ಮಾರನಹನೆನೆದಂತಿಗಳಲ್ಲಿಗೈದಿಬಹು । ದಾರಿಯೊಳಗೊಂದು ಮಂಗನುಮರಿಯತಕ್ಕೈಸಿಮರದಮೇಲಿಹುದಕಂಡೂ ॥ ನಾರಿಮಾನರಶಿಶುವಬೇಡೆಬಾಣವತೊಟ್ಟು ಭೂರಮಣನೆಸೆಯಲದುತಪ್ಪಿಮಸಾಯಲ್ಕೆ । ಘೋರಶೋಕದೊಳೆಪಿರಿಯಪ್ಲವಂಗವು ಶಾಪವಿತ್ತುದಾಭೂವರಂಗೇ ॥೧೩॥ ಮುಂದೆನಿನೆಗೋರ್ವಸುತನಾಗುತಿಹನವನೆನ್ನ । ಕಂದನಂತೆಯೆಸಾಯಲೆಂದುಶಾಪವನೀಯೆ । ಮಂದಿರಕೆಬಂದೋರ್ವತೆರಳನಂಪಡೆಯೆ ದಶರಥನಶರದಿಂದಳಿದನು ॥ ತಂದೆನೀನೆಸುವಬಾಣವಬಿಡದೆಪಿಡಿಡೆನದ । ರಿಂದೆನಲುತಿಳಿದುಕೊಂದವರಕೊಲ್ಲಿಸುವನೇಮ । ವೆಂದುಮನೆಗೈದಿಸುಖದಿಂದಿರಲ್ ದ್ವಾದಶಾಬ್ದಗಳಾಗಲಾಕುಮಾರ ॥ ೧೪ ॥ ಒಡನೆತನ್ನಯಮಿತ್ರಮಂತ್ರಿಸುತಸಹಿತಬಹು । ನಡಗರದಿವ್ಯಶಾಲಿಯುಂ ಸ್ರೋಗಿಬರುತಿರಲು ಬಡವಿಯಾತ್ಮಜನೋರ್ವ ಬೀದಿಯೊ

ಳಗಾಡುತ್ತಿರೆ ಸಖನಶ್ವತುಳಿಯುಳ್ಳಿಯೋ ॥ ಪ್ರೌಢವಿಪತಿಕೋಪಿಸಲು ನಾನುಸ್ವೈ
ರಿಪೆನುಕಂ । ಗೆಡಬೇಡವೆಂದುಗೆಳೆಯುಂಗ ಭಯಮಂಕೊಟ್ಟು । ಮಡಿದನೆನ್ನ
ಶ್ವಪದ ಪತಿಯೊಂದೆಯೆನ್ನುತ್ತಲರವುನೆಯುಪ್ರೊಕ್ಕನಿತಾತ್ತ ॥ ೧೫ ॥ ಅರಸಿನಾ
ತ್ಮಜನಶ್ವನಿನ್ನ ಸುತನಂಮೆಟ್ಟಿ । ಮರಣವೈದಿದನೆಂದುಪೇಳಲವಳ್ಕೈತಂದು ।
ಹೊರಳುತತಿದುಃಖಗೈವುದನೋಡಿ ನೆರದಜನಕೊಲೆಗೆ ಕೊಲೆಯುನುಕೊಡಿಸು
ವಾ ॥ ಧರಣಿಪತಿ ಯಡಿಗೆಪ್ರೋಗೆನಲೆತ್ತಿಕೊಂಡುಕಡು । ಮರುಗುತ್ತ ರಾಜಸ
ಭೆಗೈತಂದುಮುಂದಿಟ್ಟು । ಮೊರೆಯೊಧರ್ಮಿಷ್ಠರಿರ ಮೊರೆಯೊ ಭೂಪಾಲಕನೆ
ಪ್ರೊರೆಯಿರ್ರ್ಯೆ ಪೊರೆಯಿರೆನತ ॥ ೧೬ ॥ ಅತ್ತೆಯತ್ತಿಗೆಯಿಲ್ಲ ವಣ್ಣತವ್ಮದಿರಿಲ್ಲ।
ಅತ್ತೆಮಾವನು ಭಾವಮೈದುನನು ಮೊದಲಿಲ್ಲ । ಹೆತ್ತವರುಮಿಲ್ಲನಾವಿನಿಯಿಲ್ಲ
ಮರೆವುದಕೆ ಮತ್ತೆನಗೆ ಪುತ್ರರಿಲ್ಲ ॥ ವಿತ್ತದಾಸೆಯುಮಿಲ್ಲವೆನ್ನ ದುಃಖವಕೇಳು
ಉತ್ತಮನೆಯರಸೆಂದು ಮೊರೆದೆಕಂದನಕೂಡ । ತೊತ್ತುಜನ್ಮವನೀಗಿದಪೆ
ನೆಂಬವನಿತೆಯೊಳು ಮಂತ್ರಿಯುತ್ತರಕೊಟ್ಟನು ॥ ೧೭ ॥ ಅಳಿದವರಕೂಡ
ವುಳಿದವರೆಕೊಲ್ಲುವರುಂಟೆ । ಬಳಿಕಬೇಡಿದಧನವಕೊಡುವೆನೊಲ್ಲದಡಿರದೆ ।
ತಳರೆಂದುಮಂತ್ರಿಗರ್ಜಿಸಿನುಡಿಯೆ ಭೂಪನಸಚಿವನಮೇಲೆ ಕೊಪಿಸುತಾತ್ತ ॥ ತಿಳಿ
ಪುದಾಡುವರೆಗೊಲೆಗಾಂ ಕೊಲೆಯಕೊಡದಹಂ । ದುಳಿದೆನಾದಡೆ ನನ್ನವ್ರ
ತಭಂಗವಾಗುವದು । ತಳುವೇಕೆಬೇಗಬಾಲನ ಹಿಡಿದುತರಲೆಂದು ಚರರಿಂದೆಕ
ರಸಲೊಡನೆ ॥ ೧೮ ॥ನೆರದಜನಪರಿವಾರ ಸಚಿವನೆರೆಹೊರೆಯರಂ । ಪರಿಪರಿಯ
ಸಾತ್ವಿಗಳ ಕೇಳುತಿಳಿಯದೆ ತನ್ನ । ತರಳನಂಕರೆದಿವನ ಕೊಂದೆರಾರೆನಲು ಮೆ
ನ್ನಿಂದಳಿದನೆಂದುಸುರಲು ॥ ಮರಣವಾದವಗಾವತೆರನೆನಲು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ । ಸರಿ
ಯದನ್ನನೆಕೊಟ್ಟು ಪರನ ವರಪಡೆಯೆಂದು । ಗುರುಮಾತ್ರ ಪಿತ್ರವಂದನೆಯ
ಗೈದಿ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಪೊರಮಟ್ಟು ಬಂದುಬೇಗ ॥೧೯॥ ಎಡಬಲದೊಣೆಟ್ಟಳಸಿ
ನಡೆವಜನರೋವಿಸುತ । ಮಡದಿಯರು ದುಃಖದಿಂದಾರತಿಯ ಹಿಡಿಕೊಂಡು ।
ಪ್ರೌಢನಿಪತಿಯೇಕಿಂತು ಮರುಳಾದನೆಂದು ತವ್ಮೊಳುತಾವೆ ಮಾತಾಡುತ ॥
ಒಡನೊಡನೆ ಶೋಕದಿಂದೆಲ್ಲರೊಂದಾಗಿಭೋ । ರಡುತಬರಲಿತ್ತ ಕೈಲಾಸದೊ
ಳು ಗಿರಿಸುತೆಯು । ಮೃಡಗೆಮೊರೆಯಿಟ್ಟು ಭೂದೇವತಾದೃಶಕುವರನಂ ಕೊ
ಲ್ಲುವದು ॥ ಚಿತವಲ್ಲ ॥ ೨೦ ॥ ಎಂದುಬಿನ್ನೈಸುತಪದೇವಿಯಂ ಸಂತೈಸಿ ।
ಮುಂದೆದ್ರುಭಭಾವವನ್ನರಿದ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ। ತಂದಪೆನೆನುತ್ತಹರ ನೋಡುತ್ತಿರಲಿ
ತ್ತತವ್ಮಯಪಿತನನೇಮದಿಂದ ॥ ಬಂದಭಟನಂಕರೆವು ತೆಲಪ್ರಾತನ್ನಯಸಿವ
ಚಂದದಿಂಕಡಿದುಭೂಪಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯನಿಡುವು । ದೆಂದುಬಾಲಕಪೇಳೆ ಕರವಾ
ಲಮುನ್ನಿಗಿದುಕೊರೆದು ತುಂಡಿಸಿತಲೆಯನು ॥ ೨೧ ॥ ಅರಸಿನಿವಿರಲ್ಲಿತಂಟಿಡಲು
ಬೆರಗಾಗಿಶಿರ । ವರಿವಪರಿಯೆಂತೆಂದು ಕೇಳೆತನ್ನಯುಗೋಣ । ನರಿದುಭೂವ

ರನಮುಂದಿರಿಸೆ ಚೋದ್ಯಮಂಬಟ್ಟು ಮಂತ್ರಿಯೊಡನಿಂತೆಂದನು ॥ ತರಳಬಡ
ನಿಯಮಗಗೆ ವರಪುತ್ರನಂಕೊಟ್ಟ। ಚರಪಾತ್ರಕಂತನ್ನ ಹರಣವಿತ್ತಪೆವೆಂದು
ಕರವಮುಗಿಯೆ ದೇವನಿನ್ನೊಡನೆಬಂದಪೆನೆನ್ನು ತೆಲ್ಲರನುವಾಗುತಿರಲು ॥ ೨೨ ॥
ಕೊಲೆಗೆಕೊಲೆಸಮನಾದ ಬಳಿಕನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಾ । ಕೊಲೆಯತೀರ್ಚುವರಾರುವ್ರ
ತಭಂಗವಮಾಡುವುದು । ಚಲುವಪ್ಪುದೇಯೆಂದು ಬಲುದೈನ್ಯದಿಂದವರಸಂತೈಸಿ
ತನ್ನಿರವ ॥ ನಲುವಿಂದಕೊರವುತಿಳ ದೃಢತೆಯಂಕಂಡುಹರ । ನೊಲಿದುನಿಜ
ರೂಪತೋರುತ ನಿನ್ನ ಭೀಷ್ಟವನು । ಸಲೆಕೊಡುವೆಬೇಡೆನಲು ಕಣ್ದೆರದುನ
ಮಿಸಿನುತಿಗೈದು ಮಗುಳಿಂತೆಂದನು ॥ ೨೩ ॥ ಮಡಿದವರಹರಣಮಂಕೊಡುವು
ದೆನಲುಸುವಿತ್ತು । ನಡೆಸಮ್ಮಪುರಕೆನಲು ವಿಧವೆಯಾತ್ಮಜನಿಂದೆ । ಮೃಡನೆನಿಂ
ಮಡಿಗಂಡೆ ನವನಬಿಟ್ಟ್ಯಾನೋರ್ವ ಜಾರನೆನೆಸಿವಮೆಚ್ಚುತಾ ॥ ಒಡವಿಯಾತ್ಮ
ಜಭಟನು ಪ್ರೊಡವಿಪತಿಸುತಮಡಪಿ । ಯೊಡನವರ ಪುಷ್ಪಕದಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಪ್ರೀ
ಮಳೆಯು । ನಡಗರದಿವ್ಯ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಪ್ರಹುಡತಿರೆಯಾಣ್ಮ
ಕೇಳ್ಳೈ ॥ ... ... ೨೪॥

—(ಕರವೀರಭೂಪಾಲನ ಕಥೆ.)—

ನರಪಕೇಳಿನ್ನೊಂದುಕಥೆಯ ನಿಮಗೊರವೆಕಾ । ಕ್ಮೀರದೇಶದಲ್ಲಿಸೆವ
ಶಾಲ್ಮಲಿಯಪುರದರಸು । ಕರವೀರಭೂಪಾಲಹರುಷದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳುತಿ
ರಲೊಂದುದಿವಸ ॥ ಪರಮವುಲ್ಲಾಸದಿಂದುಪ್ಪರಿಗೆಯುಲ್ಲಿಕುಳಿ । ತಿರುತಮಂತ್ರಿ
ಯಗೃಹದಕಡೆಗೆನಿಟ್ಟಿಸಿನೋಡೆ । ಸ್ಮರಸತಿಯರೂಪು ಸಿರಿದೇವಿಯಾಶೃಂಗಾ
ರವೆರಡು ವೊಂದಾದತೆರದಿ ॥ ೨೫ ॥ ಕಲಕೀರನುಡಿಯು ಕುಡಿಹುಬ್ಬುಗಳೆಸಿಂ
ಗಾಡಿ । ಹೊಳವಹೊಂಬಣ್ಣದಲತಾಂಗ ಪ್ರೊಸಜವ್ವನದ । ಸುಳಿನಾಭಿಯಿಂದೆ
ಸೆವಬಡಬಾಸೆ ಸ್ಮರನನೆತ್ತದವಲಗೆಯಂತಜೆನ್ನು ॥ ಮಳೆಯಿಂದನೊಕ್ಕೇರಿಬೆ
ಳದಬಾಳೆಯಕಂಭನೆ । ಗಳಪೊಲ್ವಬಟ್ಟದೊಡತಿಲಕುಸುಮನಾಸಿಕಂ । ತಳಿರ
ಡಿಯುತುರುಗೆವೆಯು ನಳಿತೋಳುಕುಡಿನೋಟ ಕನ್ನಡಿಯಸಮಕದಪಿನ॥೨೬
ಹರಿಮಧ್ಯೆ ಚಂಪಕಸುಗಂಧಿ ಕಳಹಂಸಗತಿ । ಯರವಿಂದದಳನೇತ್ರ ಕುಮುದ
ಕುಟ್ಮಳಕುಚೆಯು । ಮರಿದುಂಬಿಗುರುಳೆಮನಸಿಜನ ಮೋಹದನರಳೆಕಂಬುವಿ
ನತೆರಡಗಳಳೆ ॥ ಪರಮಗಂಭೀರಹೃದಯಳು ಪಲ್ಲವಾಧರೆಯು । ಗಿರಿಜಘನದ
ರಹಸಿತವದನೆಕುಟ್ಮಳರದನೆ । ಹರನೀಲವೇಣಿ ಪಿಕವಾಣಿರನ್ನದಗೊಂಬೆಯಂ
ತಿರ್ಪ್ಪಂಡನರಸಾ ॥೨೭॥ ಕಾಣುತ್ತಧರಣೀಶನೆದೆಯೊಳಗೆ ಮನ್ಮಥನು। ಬಾಣ
ತೆಟ್ಟುಗಿಯಳ್ಕಿಭ್ರಮೆಗೊಂಡುನ್ಮೈಮರತು । ಕ್ಷೋಣಿಯೊಳುಬಿದ್ದು ಹಂಬಲಿ
ಸುತಿರಲಲ್ಲಿರ್ದಭೃತ್ಯರುಗಳೆಲ್ಲನೆರದು ॥ ಮಾಣದನಿಬರುತಕ್ಕ ಸೇವೆಯಿಂದುಪ

ಚರಿಸಿ । ಪ್ರಾಣಸಂಕಟವಾಗೆ ಚರಸೋರ್ವನತಿವೇಗ । ಬಾಣಪ್ರಹಾಸನಸ ದೇವಶರ್ಮಂಗದನು ಪೇಳಲವಬಂದುಕೇಳ್ದ ॥ ೨೯ ॥ ಎಲೆದೇವಮಾಜದಮನೋ ಭ್ರಾಂತಿಯೇನಿಸುದು । ಸಲೆನಿನ್ನ ಕಾಮಿತವ ಮಾಡದೊಡನಾವಿರ್ದುಫಲವೇ ನುನಿನ್ನಾಪ್ತ ಸೇವಕನೊಳುಸುರಿದಿಸ ಕಜ್ಜವಾವುದುಪೇಳೆನೇ ॥ ಪಲವುಮಾ ತೇಕೆನಮ್ಮುಖಿವಿ ರಾಜಿಪಸರ್ವ । ನೀಯುದೊಳಗೋರ್ವ ಸ್ತ್ರೀರತ್ನವಂ ಕಂಡುಸ್ಮರ । ಬಲೆಯುಲ್ಲಿಸಿಲ್ಕಿಜೀವನಕಡೆಯುವಸ್ಥೆಯುಲಿ ನಿಂದಿಸುಡನೇಪೇಳ್ವೆ ನು ॥೨೯॥ ಇಂತೆನಲುಮಂತ್ರೀಶತಿಳಿದು ಮನದೊಳುತನ್ನ । ಕಾಂತೆಯಿಸು ದೆಂದುತಿಳಿದಿದನುಪೇಳುವಡೆಭೂ । ಕಾಂತಸರಣಂಗಳೆವಮಣಿಗೆದ್ರೋಹವಮಾ ಡಿದಂತಸುವೆನುತ್ತ ಘೋರೆಯೀ ॥ ಚಿಂತೆಯನುಮರೆನೀನು ಕಂಡವಳನಿರುಳೊ ಳೇ । ಕಾಂತಕ್ಕೆಬರಿಸುವೆನು ಬಿಡುದುಮ್ಮನವನೆನುತ । ಸಂತವಿಸಿ ತನ್ನ ಮನೆ ಗೈದಿ ಸತಿಗದವೇಳಿಸಿಂಗರಿಸಿಕಳುಹಲೊಡನೆ ॥೩೦॥ ನಾರಿಪತಿಧರ್ಮದೊಳುಫೇ ರಿವಾಸನಕೊಂತ । ಕಾರಿನಡೆತಂದು ಭೂವರನಮಂಚವಸಾರೆ । ಬಾರೆಂದು ಕರನಿಡಿದುಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ನೀನಾರವಳುಪೇಳೆಂದೆನೇ ॥ ಆರಗೊಡವೇನರ ಸೆಮಾರಬಾಣಕಮನವ । ಸೂರೆಗೊಟ್ಟವನಿಗೆ ವಿಚಾರವಿನ್ನೆಲ್ಲಿಸುದು । ಕಾರಿ ಯವನೋಳ್ಪರಲ್ಲದೆತಮ್ಮ ಸುಜ್ಞಾನದಾರಿಯುರಿವವರಾರೆನೇ ॥೩೧ ॥ ಶಿವನಾ ಣೆಯಿಟ್ಟವಳಪೇಳೆಂದುಜಿಸಗೊಳೆ । ಲ್ಕವನಿಪನೆನಿನ್ನ ಮಂತ್ರಿಗೆದೇವಶರ್ಮಂಗೆ । ಯುವತಿತಾನೆಂದುಸುರೆ ಕೇಳ್ದನಕಟಕಟಪರನಾರಿಯೆಂದರಿಯೆನಾನು । ಏವರಿ ಸದೆವಾರವಧುವೆಂದು ಕರಸಿದೆನಿನ್ನ । ಭವನಕ್ಕೆಪೋಗೆಂದು ಕರಮುಗಿದುಬೀ ಳ್ಕೊಟ್ಟು । ಶಿವಧರ್ಮಕೆಲ್ಲರಾಜ್ಯವನಿತ್ತು ರುದ್ರೇಶಲಿಂಗದಾಲಯಕೆ ಬಂದು ॥ ೩೨॥ ಕೊರದುತನ್ನಯತನುವ ಖಂಡಗಳನರಳೆಂದು । ಹರುಷದಿಂದಿಂಡೆದಂಡೆ ಯಕಟ್ಟಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ । ಸುರಿವರೋಹಿತದಿಮಜ್ಜನವೆರದು ಚರ್ಮವಸ್ತ್ರವಮಾಡಿಪ್ರೋ ದಿಸಲಾಗ ॥ ಹರನೊಲಿದುಕರವಿಡಿದು ಮನವಿಷ್ಟಬೇಡೆನಲು ವರತನುವಧರಣಿ ಯೊಳುಕರವೀರಪ್ಯೊಗಿಡವ । ನೆರವಾಡಿರಚಿಸಿಂದುಲಿಂಗರೂಪವನಿಟ್ಟು ಧರಿಸಿ ಕೊಂಬುದುವರವನೇ ॥೩೩॥ ಅವನಿಧರಸುತೆಯರಸಕೊಲಿದು ಕರವೀರಭೂ । ಧದನತನ್ನೊಳಗಡಕ ಗೈಯಲಾಕ್ಷಣಸಗ್ಗ । ದವರುಪೂಮಳೆಗರೆದುನೆರದಜನ ಕೊಂಸಾಡೆ ಹರನೊಳಗೆಯಿರಕವಾದ ॥ ಭುವಿಯಲ್ಲಿಕುಸುಮದೊಳುಲಿಂಗದಾ ಕೃತಿತಾಳ್ದು । ತವಮೆರೆವಕರವೀರ ಪುಷ್ಪತರುವೋಡೆಂದು । ಶಿವಶರಣಜಕ್ಕ ಣಾಚಾರ್ಯಮುದದಿಂ ದೊರೆದವರಪ್ರಸುಡರಾಯರೊಡನೆ ॥ ೩೪ ॥ ಗುರುವೆಜ ಯುಸರದೊಮ್ಮ ವಿನವೆಜಯು ಸದಮಲಾ । ದರವೆಜಯು ಸತ ದಾಕರವೆಜಯುನ ತಕಳ್ಪ । ತರುವೆಜಯೆ ತರುಣಿಶಶಿಕೋಟಿ ಸುರುಚಿರಗಾತ್ರಭನವೆಜಯು ಭಕ್ತ ಜನರ ॥ ಪೊರೆವಜಯುಭವಪಾಶ ಹರವೆಜಯುಮುಕ್ತಿಪಥ । ವರವೆಜಯುನಿರ್ಘ

ಯಾಕರವೆನೆ ವೆಜಯು ಪರಾ | ತ್ಪರವೆಜಯುಪರಮಳೆಯುಮಲ್ಲೀಶ ಮದ್ಗುರುವೆ ಮನಪಿಷ್ಟವಿತ್ತುನಲಕ್ಷ್ಯೆ || ... ... ೩೫||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಚ್ಛಿವಯೋಗ ಸಿದ್ಧಾದ್ಯಶ್ವಮಹಾಕವಿ ಪ್ರಣೀತವಾದ ಪ್ರೌಢ ರಾಯುನಕಾವ್ಯದೊಳು ತೃತೀಯಸಂಧಿ ಸಮಾಪ್ತವಾದುದು.

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೩ಕ್ಕಂ ಪದ್ಯ ೧೩೫ಕ್ಕಂ ಮಂಗಳಮಹಾ.

—(ಮೂರನೆಯಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭ.)—

ಸೂಚನೆ|| ಬಡವಿ=ದರಿದ್ರಳು, ಪ್ರಾಣಮಂ = ಪ್ರಾಣವನ್ನು, ಮೃಢ ಲೋಕವ=ಕೈಲಾಸವನ್ನು ||೧|| ಸೋಮಧರ=ಚಂದ್ರನನ್ನು ಧರಿಸಿದವನೆ ಕಾಮಪುರವಿಜಯ=ಮನ್ಮಥನನ್ನು ತ್ರಿಪುರಗಳನ್ನೂ ಗೆದ್ದವನೆ, ಸೋಮಸು ತೆಂಟಾನ್ಮಕ ಶರವಿಜಯುಯೆಂದು ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಪಾಠವಿದೆ. ಭೂಮಿರುಹ= ವೃಕ್ಷ, ಭೀಮ=ಭಯಂಕರ, ಭವವಾರ್ಧಿ = ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ, ಬಡಬಾನಲ=ಹೆಣ್ಣುಕುದುರೆಯ ರೂಪವಿಂದ ನೀರನ್ನು ಹೀರುವ ಬೆಂಕಿಯ ಹಾಗೆ ಶೋಷಕನಾದವನೆ, ಜೂಟ=ಜಡೆಗಂಟು, ಗಿರಿಸಾರ್ವಭೌಮಜಾಮಾತ ಪ್ರ್ವತರಾಯನ ಅಳಿಯನೆ ||೨|| ತರಳಗೆ=ಹುಡುಗನಿಗೆ, ತಪ್ಪೆನು=ತಪ್ಪು ವವಿಲ್ಲ ||೩|| ನೇಮ=ಆಜ್ಞೆ, ನವ=ಹೊಸತಾದ, ಮಂಟಪ=ಸಾಲೆ, ಅರ್ಭ ಕರ=ಹುಡಗರನ್ನು, ತವೆ=ತಾನಾಗಿ, ಛಿದ್ರಮಲಿನಾಂಬರವನು=ತೂತಾಗಿ ಮಾಸಿದಬಟ್ಟೆಯನ್ನು, ವಿಧವೆ=ಗಂಡನಿಲ್ಲದವಳು, ರೋಧಿಸುತ=ಅಳುತ ||೪ ಕಂದ=ಮಗು, ಒಡಲ=ಮೈಯನ್ನು, ಹೊರವೆನು= ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು ಅರವಿಂದ=ಹೆಬ್ಬಲ್ಲಿಸುವ್ವು, ಅಬಲೆಯಂ=ಹೆಂಗಸನ್ನು ||೫|| ಹೆಗ್ಗಡಿ=ಮ ಹಾಗಣ್ಯ, ಪಿಂದೆ=ಹಿಂದೆ, ಪಂಥ=ಶಪಥ, ಮತ್ತನಯ=ನನ್ನಮಗ, ಕನಿ ಷ್ಠನೆ=ಚಿಕ್ಕವನೆ ||೬|| ದುಗುಡ=ದುರ್ಗುಣ, ಪ್ರಳಾಪ=ಅಳುವ, ಪೊರವ ಳಿಯ=ಹೊರಗಿನ ಸುತ್ತುಬಯಲು, ಅರ್ಭಕರು=ಹುಡುಗರು, ಸ್ಥಾಪಿಸುತ ಇಡುತ, ಮಠಕೆ=ಸಾಲೆಗೆ, ಗೋಪನು=ಸೂರ್ಯ, ಬಲಿದು=ಬಲವಾಗಿ ||೭|| ಮಾಕಾಳಿ=ಮಹಾಕಾಳಿ, ಆಲಯ=ಗುಡಿ, ಜಗುಳದೆ=ತಪ್ಪದೆ, ದಂಡೆ=ಪ ತ್ತಿರ, ಕೂಗಾಡಿ=ಕೂಗಿ ಆಡಿ ||೮|| ವಂದನವ=ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಅಣ್ಣ- ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, ಮೃತ್ಯು=ಮರಣ, ಕಾಯ್=ರಕ್ಷಿಸು, ಕರುಣೆ=ದಯೆ || ೯|| ಪರಿವಾರ=ಪರಿವಾರ, ಕರುಳಿಸಿದ=ಕೊಟ್ಟ, ಪೌರವಳಿ=ಪೊರೆಬಯ ಲು. ಬಿಗಸು=ಸ್ತಬ್ಧ. ಅನುಸಲ್ಲಿ-ತಿಳಿಹಿಸಲು, ಮಂತ್ರ= ಮಂತ್ರಾಲೋ ಚನೆ, ಮಗಳ್=ಮತ್ತೆ ||೧೦|| ಸೂಡಿದ=ಮುಡಿಕೊಂಡ, ಅಸವು=ಸಾಧ್ಯ, ಶಕ್ಯ, ಕದನ=ಯುದ್ಧ, ಮಾಳ್ಪೆ=ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಜಸವಡವೆಂ=ಕೀರ್ತಿ

ಯುತ್ತೇನೆ, ಬಿಸಜಗಂಧಿಯನು = ತಾವರೆಯಹಾಗೆ ಪರಿಮಳವುಳ್ಳವಳನ್ನು ॥ ೧೧॥ ಏಕಾಂತತಲ = ರಹಸ್ಯಸ್ಥಳ, ಶತಪತ್ರನೇತ್ರಸಹ-ಕಮಲಾಕ್ಷಿಯೊಡನೆ, ವೃಕ್ಷ = ಮರ, ಶರವೆಚ್ಚ = ಬಾಣವಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ, ಹತಿಸಿ = ಕೊಂದು ಪೊಡಲು = ಸಂಭಾಷಸಗೈಯ್ಯಲು ॥೧೬॥ ಕಣೆಯಂ = ಬಾಣವನ್ನು ॥ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹವಚನ ॥ ಬೆಜವಾಡ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಆಳುವ ಹರಿಹರರಾಯನು ಮೂಢನಾದ ಮಗನನ್ನು ಹಾರುವನಬಳಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆಕಲಿಯಲ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು ಆಗ ಕಡುಬಡವಿಯಾದ ಮುಂಡೆಯೋರ್ವ್ವಳು ಕಷ್ಟದಿಂದ ಮಗನಂಸಲಹಿ ಆ ಸಾಲೆಗೆತಂದುಬಿಡಲು ಆ ಹುಡುಗನು ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ವಿದ್ಯೆಕಲಿಯುತ್ತಿರಲು ಪರೀಕ್ಷಾದಿನದಲ್ಲಿ ಧೊರೆಬಂದು ನೋಡಿ ತನ್ನ ಮಗನು ಆ ಹುಡುಗನಿಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡನಾದ್ದರಿಕ್ಕಾಗಿ ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಉಪಾಧ್ಯನು ಆ ಬಡಹುಡಗನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸುವ ತಂತ್ರಹುಡಿಕಿ ಊರಹೊರಗಿನ ಕಾಳಿಕಾಲಯದಲ್ಲಿ ತಾನು ಹಗಲುಮರೆತುಬಂದಿರುವ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತರಬೇಕೆಂಬ ನೆನವಿಟ್ಟು ನಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆಕಳುಹಿಸಲು ಆ ಜಾಣಹುಡುಗನು ದೆವ್ವಗಳಿಗೆ ಹೆದರದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆಹೋಗಿ ಮಹಾಕಾಳಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿ ಆ ದೇವತೆ ಅದುಗ್ರಹಿಸಿ ಶಿವಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಧೊರೆತನವಾಗುವಂತೆ ವರಕೊಟ್ಟು ಸೈನ್ಯವಿತ್ತು ಕಳುಹಿದಳು ದಂಡೆತ್ತಿಬಂದ ಮಾಧವರಾಯನ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಹರಿಹರರಾಯ ಕೇಳಿ ಸಮಯೋಚಿತವರಿತು ತನ್ನ ಮಗಳಾದ ಮಾದಲಾಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಧೊರೆತನವನ್ನು ಅವನಿಗೆಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟನು. ಕೆಲವುಕಾಲಕ್ಕೀ ಮಾಧವರಾಯನು ಪತ್ನೀಪುತ್ರರೊಂದಿಗೆ ವನವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಹೆಂಡತಿಯು ಮರದಲ್ಲಿರುವ ಗಿಳಿಯನ್ನು ಕೊಂದುಕೊಡಹೇಳಿ ಬೇಡಲು, ರಾಯನು ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಾಣವನ್ನು ಜೋಡಿಸುವಾಗ್ಯೆ ಸಣ್ಣವನಾದ ಅವನಮಗನು ಬಾಣವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸದಂತೆ ಹಿಡಿದು ತಡೆಯಲಾಗಿ ಆ ಮಗುವು ತಂದೆಗೆ ಕಥೆಯಂ ಪೇಳತೊಡಗಿದದೆಂತೆನೆ ॥ ಮೀನಕೇತನರೂಪ = ಮನ್ಮಥನಂತೆ ಚೆಲುವನಾದ, ದಾನಮಾನಾದಿಗುಣಶಾಲಿ = ದಾತೃತ್ವವು ಅಭಿಮಾನವು ಮುಂತಾದ ಗುಣಗಣಂದ ಒಪ್ಪುತ್ತಿರುವ, ಸುತರು-ಮಕ್ಕಳು, ಯೋಗಿ = ಜಂಗಮನು ॥೧೩॥ ಶ್ರೀಗಿರಿಯು = ಶ್ರೀ ಶೈಲವನ್ನು, ಅಹನು = ಆಗುತ್ತಾನೆ, ಬದಿಬರ = ಹೋಗಿಬರುವ, ಮಂಗನು = ಕೋತಿಯು, ತಕೈಸಿ = ಮುದ್ದಾಡಿ, ನಾರಿ = ಅರಸಿಯು, ವಾನರಶಿಶುವ = ಕೋತಿಯ ಪಿಳ್ಳೆಯನು, ಅದು = ಬಾಣ, ಘೋರ = ಭಯಂಕರವಾದ, ಪಿರಿಯ ಪ್ಲವಂಗ = ದೊಡ್ಡಕಪಿ, ಶಾಪವ = ನಿಗ್ರಹವಚನವನ್ನು ॥೧೪॥ ಒರ್ವ = ಒಬ್ಬ, ಎನ್ನಯ-ನಿನ್ನ, ಅಂತ = ಹಾಗೆ, ಮಂದಿರಕೆ = ಮನೆಗೆ, ತರಳನಂ = ಮಗನನ್ನು, ಪಡೆಯೆ = ಹೆರುತಲು, ದಶರಥನ = ಅಯೋಧ್ಯಾನಗರದ ರಾಯನ, ಎಸುವ = ಬಿ

ದುತ್ತಿರುವ, ನೇಮ=ನಿಯಮ, ದ್ವಾದಶಾಬ್ದಗಳು=ಹನ್ನೆರಡುವರ್ಷಗಳು ॥ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನ ॥ ಗುಣಶಾಲಿಯಾದ ಕೇಶವರಾಯನೆಂಬ ಧೊರೆಯು ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳುತ್ತ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಶಿವಯೋಗಿಯೋರ್‍ವನು ಬಂದು ದಕ್ಷಿಣಭೂಮಿಗೆ ಕೈಲಾಸವಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಶೈಲಕ್ಕೆಹೋಗಿ ದೇವದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರೆ ಪುತ್ರಹುಟ್ಟುವನೆಂದು ಉಪದೇಶವಾದಿದ್ದರಿಂದ ರಾಜದಂಪತಿಗಳು ಯಾತ್ರೆಹೋಗಿ ಬರುವದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮರದಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡಕೋತಿಯೊಂದು ಮರಿಯನ್ನು ಮುದ್ದಾಡುತ್ತಿರಲು ರಾಣಿಯು ಅದರನ್ನು ಬೇಡಲಾಗಿ ಧೊರೆಯು ಬಾಣದಿಂದ ದೊಡ್ಡಕೋತಿಯನ್ನು ಹೊಡದರೆ ಅದುಗುರಿತಪ್ಪಿ ಮರಿಗೆತಗಿಲಿ ಅದು ಸಾಯಲಾಗಿ ಆ ವ್ಯಸನದಿಂದ ದೊಡ್ಡಕೋತಿಯು ಪೂರ್‍ವಜನ್ಮತಪೋಬಲದಿಂದ ಧೊರೆಗೆ ತನ್ನಂತೆಯೇ ಮಗಹುಟ್ಟಿ ಬಾಣತಗಿಲಿಸತ್ತು ಹೋಗಲೆಂದು ಶಪಿಸಿತು. ಬಳಿಕ ಅವನಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದವಾಗನು ದಶರಥರಾಯನ ಬಾಣದಿಂ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟನು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಬಾಣವನ್ನು ನಾನು ತಡದೆನೆಂದು ಮಾಧವರಾಯ ಮಗನು ಹೇಳಲಾಗಿ ಇನ್ನುಮೇಲೆ ನನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೀವಹಿಂಸಕರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತೇನೆಂದು ಮಾಧವರಾಯನು ಕಟ್ಟಳೆಮಾಡಿಕೊಂಡನು ॥೧೫॥ ಮಿತ್ರ=ಗೆಳೆಯನಾದ ಮಂತ್ರಿಸುತನ, ವೈಹಾಳಿಯಂ=ಕುದುರೆಯ ಸವಾರಿಯನ್ನು, ಬಡವಿಯ=ದರಿದ್ರಳ, ಸಖನ=ಸ್ನೇಹಿತನ, ಅಶ್ವ-ಕುದುರೆ, ಸೈರಿಪೆನು=ಕ್ಷಮಾಪಣ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕಂಗಡಬೇಡ=ಅಂಜದಿರು, ಅಶ್ವಪದಹತಿಯಿಂದ=ಕುದುರೆಯು ಕಾಲುಗಳಿಂದ ತುಳಿದುದರಿಂದ, ಅರಮನೆಯ=ಪೂರ್ಣವಾದ ರಾಜಗೃಹವನ್ನು ॥೧೬॥ ಮೆಟ್ಟಿ=ತುಳಿದು, ಅವಳು-ಬಡತಿ, ಕೊಲೆಗೆಕೊಲೆ=ಕೊಂದವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಿಕೆ, ಮರುಗುತ್ತೆ=ದುಃಖಿಸುತ್ತ, ಮೊರೆ=ಗೋಲು, ಓಧರ್ಮಿಷ್ಠರಿರಾ=ಪುಣ್ಯವಂತರೇ, ಪೊರೆಯಿರಿ ರಕ್ಷಿಸಿರಿ ॥೧೭॥ ವಿತ್ತದ=ಹಣದ, ತೊತ್ತು=ದಾದಿ, ಜನ್ಮ=ಶರೀರ, ನೀಗಿದಪೆನು=ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವೆನು, ವನಿತೆ=ಹೆಂಗುಸು ॥೧೮॥ ಬಲ್ಲದೊಡೆ ಬೇಡವಾದರೆ, ತಳರು=ಹೋಗು, ಗರ್ಜಿಸಿ=ಗರ್ದಿಸಿ, ಸಚಿವನ = ಮಂತ್ರಿಯ, ಕೊಲೆ=ಕೊಲ್ಲುವಿಕೆ, ವ್ರತ=ನಿಯಮಕ್ಕೆ, ಭಂಗಂ=ಹಾನಿ ತಳುವು-ಕಾಲಹರಣ, ಬೇಡರಿಂದೆ=ದೂತರಿಂದ, ನೆರದ=ತುಂಬಿದ, ಆರ್=ಯಾರು ಉಸುರಲು=ಹೇಳಲು ॥೧೯॥ ತೆರನು=ಬಗೆ, ಸರಿಯದೆ=ತಪ್ಪದೆ, ಬೀಳ್ಕೊಂಡು=ಅಪ್ಪಣೆಯಂ ಪಡೆದು ಪೊರಮಟ್ಟು=ಹೊರಹೊರಟು ॥೨೦॥ ಇಟ್ಟಣಿಸಿ ಗುಂಪಾಗಿ, ರೋಧಿಸುತ=ಅಳುತ್ತ, ಮರುಳು=ಹುಚ್ಚನು, ಘೋರಿಡುತ=ಕೂಗುತ್ತ, ತಾದೃಶಕುವರನ=ಅಂಥಾ ಹುಡುಗನನ್ನು ॥೨೧॥ ಬಿನ್ನೈಸು=ವಿಜ್ಞಾಪಿಸುತ, ದೃಢಭಾವಮಂ=ಸ್ಥಿರನಿಶ್ಚಯವನ್ನು, ತಂದಪೆನು=ತರು

ತ್ತೇನೆ, ಕರವಾಲವಮಂ=ಕತ್ತಿಯನ್ನು, ಉಗಿದು=ಒರಗಳೆದು, ಕೊಡು=ಕುಯ್ಯು ॥೧೨॥ ಅರಿದ=ಕತ್ತರಿಸಿದ, ಗೋಣನು=ಕೊರಳನ್ನು, ಚೋದ್ಯಂ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು, ವರ=ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ, ಚರನ=ದೂತನ, ಅಸುವ=ಪ್ರಾಣವನ್ನು, ಅನು=ಸಿದ್ಧ ॥೧೩॥ ಕೊಲೆ=ಸತ್ಯ, ತೀರ್ಚುವರು=ತೀರಿಸುವರು, ಚೆಲುವಪ್ಪುದೆ=ಚೆನ್ನಾದೀತೋ, ದೈನ್ಯದಿಂದ=ಬಡತನದಿಂದ, ನಲುವಿಂದ-ಸಂತೋಷದೊಡನೆ, ದೃಢತೆ=ನಿಶ್ಚಯುವೃತ್ತಿಯನ್ನು, ನಿಜರೂಪ=ಸಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮಾಕಾರ. ಅಭೀಷ್ಟ=ಬೇಕಾದ್ದನ್ನು, ಸಲೆ=ಸಲ್ಲುವಂತೆ, ಬೇಡು=ಕೇಳಿಕೋ, ಮಗುಳ್=ಮತ್ತೆ ॥೧೪॥ ಮಡಿದ=ಸತ್ತ. ಅಡಿಗಂಡೆ=ಪಾದದರ್ಶನಮಾಡಿದೆ, ಪುಷ್ಪಕ=ವಿಮಾನ, ಸಡಗರ=ಅವಸರ, ತಿರೆಯಾಣ್ಮ=ಭೂಪತಿಯೇ ॥ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನ ॥ ಮಾಧವರಾಯನು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಲೆನಡೆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕೊಲೆಮಾಡಿದವನನ್ನು ಕೊಲೆ ಕೊಡಿಸುತ್ತೇನೆಂದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಂಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಆ ಧೊರೆಯ ಮಗನು ಮಂತ್ರಿಯಮಗನೊಂದಿಗೆ ಕುದುರೆಗಳನ್ನೇರಿ ವಿಹಾರವಾಗಿ ಹೊರಟಾಗ ಆ ನಗರದ ಬಡಮುವಿಕಿಯ ಮಗನಾದ ಹುಡುಗನನ್ನು ಮಂತ್ರಿಯ ಮಗನ ಕುದುರೆಯು ತುಳಿದು ಕೊಂದಿತು, ಮಂತ್ರಿಯಮಗನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಧೊರೆಯಮಗನು ಆ ಕೊಲೆಯು ತನ್ನಿಂದ ನಡದದ್ದೆಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದನು. ಸತ್ಯವ್ರತನಾದ ರಾಯನು ವಿಚಾರಮಾಡದೇ ಮಗನಮಾತನ್ನೇ ನೆಚ್ಚಿ ಮಗನಿಗ ಕೊಲದಂಡವನ್ನು ನೇಮಿಸಿದನು, ಮಗನತಲೆಯನ್ನು ಕಡಿದುತಂದು ತೋರಿ ಕಟಿಕರನಾದ ಭೃತ್ಯನನ್ನು ಹೇಗೆ ನೀನು ಕೊಂದೆಯೆಂದು ಅರಸುಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಲು ಆ ಭೃತ್ಯನು ಹೀಗೆಂದು ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೆ ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂದನು ಆಗ ಧೊರೆಯು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಆ ಭೃತ್ಯನಿಗಾಗಿ ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ತರಿಯಲುಜ್ಜುಗಿಸಲು ಪಾರ್ವತೀಶನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಸತ್ತವರನ್ನು ಬದುಕಿಸಿ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಸಶರೀರವಾಗಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಕೊಂಡುಹೋದನು. ॥೧೫॥ ಕಾಶ್ಮೀರ=ಕಾಶ್ಮೀರದೇಶ, ಉಲ್ಲಾಸ=ಸಂತೋಷ, ಉಪ್ಪರಿಗೆ=ಮೇಲ್ಮಚ್ಚು, ಗೃಹದ=ಮನೆಯ, ನಿಟ್ಟಿಸಿ=ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಸ್ಮರಸತಿಯ=ರತೀದೇವಿಯ, ಸಿರಿದೇವಿ=ಲಕ್ಷ್ಮಿ ॥೧೬॥ ಕಲ=ಒಂದುಬಗೆಯ ಸವಿಯಾದ, ಕೀರನುಡಿಯು=ಗಿಳಿಯ ಸ್ವರದಹಾಗಿರುವದು ಮಾತು, ಕುಡಿಹುಬ್ಬು=ಬೊಗ್ಗಿಯಿರುವ ಹುಬ್ಬು, ಸಿಂಗಾಡಿ=ಬಿಲ್ಲಿನಹಾಗಿರುವುದು, ಹೊಂಬಣ್ಣದ = ಭಂಗಾರದ ಬಣ್ಣವುಳ್ಳ, ಲತಾಂಗ=ಬಳ್ಳಿಯಹಾಗಿರುವ ಮೈ. ಸುಳಿನಾಭಿಯಿಂದ=ಜಲಪ್ರವಾಹದೊಳಗಿನಚಕ್ರ, ಗುಂಡಿಯಹಾಗೆ ಕಾಣುವಹೊಕ್ಕಳಿನಿಂದ, ಬಡಬಾಸೆ = ಹೊಟ್ಟೆಯಮೇಲೆ ಸಣ್ಣಗಿರುವ ರೋಮಾವಳಿ, ನೆತ್ತವಲಗೆ-ಪಗಡೆಯಾಡುವಹಲಿಗೆ

ಸೊಕ್ಕು=ಸೊಂಪು, ಬಟ್ಟ=ದುಂಡಾದ, ತಿಲಕುಸುಮ ನಾಸಿಕಂ=ಯೆಳ್ಳಿನ ಹುವ್ವಿನಹಾಗಿರುವ ಮೂಗು, ತಳಿರಡಿಯು=ಚಿಗುರಿನಹಾಗಿರುವ ಅಂಗಾಲು ತುರುಗೆವೆಯು=ತುಂಬಿದ ರೆಪ್ಪೆಗೂದಲು, ನಳಿತೋಳು=ತಾವರೆಯದಂಟಿನ ಹಾಗಿರುವ ಬಾಹು, ಕುಡಿನೋಟ=ಓರೆಯಾದದೃಷ್ಟಿ ಕದಪಿನ=ಕನ್ನಡಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿರುವ ಕನ್ನೆಗಳುಳ್ಳ ಕುಡಿಹುಬ್ಬು ಸಿಂಗಾಡಿಯೆಂಬಲ್ಲಿ ಹುಬ್ಬುಗಳಂ ನು ಸಿಂಗಾಡಿಯ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ರೂಪಕಾಲಂಕಾರವು, ಮಿಕ್ಕದ್ದು ಉಪಮಾಲಂಕಾರವು ||೨೭|| ಹರಿ=ಸಿಂಹದಹಾಗಿರುವ, ಮಧ್ಯೆ-ಸೊಂಟವುಳ್ಳವಳು, ಚಂಪಕಸುಗಂಧಿ=ಸಂಪಿಗೆಯ ಹುವ್ವಿನಂತೆ ಸುವಾಸನೆಯುಳ್ಳವಳು, ಕಲಹಂಸಗತಿ=ಅರಸಂಚೆಯಂತೆ ಸೊಗಸಾದ ನಡಿಕೆಯುಳ್ಳವಳು ಅರವಿಂದದಳನೇತ್ರೆ=ತಾವರೆಯ ಎಸಳಿನಂತೆ ನೀಲವಾಗಿಯೂ ಚೆಲುವಾಗಿಯು ಇರುವ ಕಣ್ಣುಳ್ಳವಳು, ಕುಮುದಕಟ್ಮಳಕುಚೆಯು = ಬಿಲುದಾವರೆಯ ಮೊಗ್ಗುಗಳಂತೆ ಬಣ್ಣಿನೆಯುಬ್ಬಿದ ಮೊಲೆಗಳುಳ್ಳವಳು, ಮರಿದುಂಬಿಗುರುಳೆ=ಭ್ರಮರಶಿಶುಗಳಂತೆ ಮಿರುಗುತ್ತೊಲೆದಾಡುವ ಬೈತಲೆಯುಳ್ಳವಳು | ಮನಸಿಜನ ಮೋಹದಸರಳು=ಕಾಮನಸಮ್ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರವೆ, ಕಂಬು=ಶಂಖ, ಗಳ=ಕೊರಳು. ಪರಮಗಂಭೀರಹೃದಯು=ಬಹಳ ಅಳವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳವಳು ಅಂದರೆ ಅವಳ ಹೃದ್ಗತವನ್ನು ಊಹಿಸುವುದು ಪ್ರಯಾಸವೆಂದು ಭಾವವು. ಪಲ್ಲವಾಧರೆ=ಎಳೆಚಿಗುರಿನಂತೆ ಕೆಂಪಾಗಿಯೂ ಮಿಣುವಾಗಿಯೂ ಮೃದುವಾಗಿಯೂ ಸವಿಯಾಗಿಯೂ ಹೊಳೆಯುವ ತುಟಿಯುಳ್ಳವಳು, ಗಿರಿಜಘನೆ-ಬೆಟ್ಟಗಳೋ ಎಂಬಂತೆ ತೋರವಾದ ಪಿರ್ರೆಗಳುಳ್ಳವಳು (ಅಂದು) ದರಹಸಿತ ವದನೆ=ಕಿರುನಗೆಯ ಮೊಗದವಳು, ಕುಟ್ಮಳರದನೆ=ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮೊಗ್ಗುಗಳಹಾಗಿರುವ ಹಲ್ಲುಗಳುಳ್ಳವಳು, ಪಾಠಾಂತರ=ಫಣಿವೇಣಿ ನಾಗರ ಜಡೆಯುವಳು, ಪಿಕವಾಣಿ=ಕೋಗಿಲೆಯಂತೆ ಶ್ರಾವ್ಯವಾದ ವಾಕ್ಕುಳ್ಳವಳು, ರನ್ನದ ಗೊಂಬೆ=ರತ್ನಪ್ರತಿಮೆ. ಪಾಠಾಂತರ=ಸರಸದಿಂದೆರದ ಮಿಸುನಿಯಪುತ್ಥಳಿ ಭಂಗಾರದ ಗೊಂಬೆಯಂತಿರ್ದಳು ||೨೮|| ಎದೆ=ಮನಸ್ಸು, ತಟ್ಟು=ತಗಲಿ, ಉಗಿಯಲ್ಕೆ=ಹೊರಹೊರಡಲು, ಭ್ರಮೆಗೊಂಡು=ಭ್ರಾಂತಿಪಟ್ಟು ಕ್ಷೋಣಿಯೊಳು=ನೆಲದಲ್ಲಿ, ಕಾಬಲಿಸುತ್ತ=ಪೇಚಾಡುತ್ತ, ಮಾಣದೆ=ಬಿಡದೆ, ಸಂಕಟ=ಕಷ್ಟ, ಪ್ರಧಾನ=ಮಂತ್ರಿ || ೨೯ || ಮೂಜದೆ=ಮರೆಮಾಡದೆ, ಮನೋಭ್ರಾಂತಿ=ಮನಸಿನ ಅನ್ಯಥಾಜ್ಞಾನ, ಕಾಮಿತವ = ಬಯಸಿದ್ದನ್ನು, ಆಪ್ತ=ಧೈರ್ಯಹೇಳುವ ವಿಶ್ವಾಸಿ, ಕಜ್ಜಂ=ಕೆಲಸವು, ಸಮ್ಮುಖದಿ-ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಿಪ-ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ, ಹರ್ಮ್ಯನಿಲಯ-ಉಪ್ಪರಿಗೆಯಮನೆ ಸ್ಮರಬಲೆ-ಕಾಮಪೆಬಲೆಯಹಾಗೆ ತೊಡಕಾಗಿರುವುದು ಜೀವನ-ಬದಿಕಿರುವಿಕೆ ಕಡೆಯವಸ್ಥೆ

ಮಾಣದಕೆ ||೩೦|| ಇದನು-ಇವಳು ಮಂತ್ರಿಯ ಹೆಂಡತಿಯೆಂಬುವುದನ್ನು, ಪೇಳುವಡೆ-ಹೇಳಿದರೆ, ಭೂಕಾಂತೆ-ಧೊರೆ, ದಣಿಗೆ-ಸ್ವಾಮಿಗೆ, ದ್ರೋಹ-ಅಪಕಾರ, ಇರುಳೊಳು-ಕತ್ತಲೆಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ||೩೧|| ನಾರಿ-ಹೆಂಗಸು, ಭೇರಿ-ಬರಡೋಲಿನಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಕಳು, ಹೊಂತಕಾರಿ-ಶಕ್ತಿಸ್ವರೂಪಳು, ಪ್ರತಿಜ್ಞಾನಿರ್ವಾಹಕಳು | ಕಾರಿಯುವ=ಕೆಲಸವನ್ನು, ಗೊಡವೆ=ಗೋಜು, ಸೂರೆ=ಕೊಳ್ಳೆ, ದಾರಿ=ಮಾರ್ಗವನ್ನು || ೩೨ || ಅಣೆ=ಆಜ್ಞೆ, ಬೆಸಗೊಳಲು=ಕೇಳಲು, ಯುವತಿ=ಹೆಂಡತಿ, ಉಸುರೆ=ಹೇಳಲು, ಪರನಾರಿ=ಹೆರವನ ಹೆಂಡತಿ ವಿವರಿಸದೆ=ವಿಶೇಷವಿಚಾರಮಾಡದೆ, ವಾರವದು=ಸೂಳೆ ಭವನಕ್ಕೆ=ಮನೆಗೆ ಶಿವಧರ್ಮಕೆ=ಶಿವಪ್ರೀತಿಕರವಾದಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ || ೩೩ || ತನುವನು=ಮೈಯನ್ನು, ಕೂರದು=ಕುಯಿದು, ಕಂಡವೆ=ತುಂಡುಗಳೆ, ಅರಳು=ಪುಷ್ಪ, ಇಂಡೆ=ಮುದ್ದೆ, ದಂಡೆಯ=ಸರವನ್ನು ಸುರಿವರೋಹಿತದಿ=ಸೋರುವರಕ್ತದಿಂದ, ಮಜ್ಜನವೆಸಗು=ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಿ, ಆಗೆ=ಆಗಲೆ, ಇಷ್ಟ=ಬೇಕಾದ್ದನ್ನು, ಕರವೀರ=ಕಣಿಗಿಲ || ೩೪ || ಅವನಿಧರಸುತೆಯ=ಬೆಟ್ಟದಮಗಳ| ಅಡಕಗೈಯಲು=ಒಳಿತಮಾಡಲು, ಸಗ್ಗದ=ಸ್ವರ್ಗದ, ಎರಕ=ಏಕ ಐಕ್ಯ, ಕರವೀರಪುಷ್ಪತರು=ಕಣಿಗಿಲಹವ್ವಿನಗಿಡ || ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ || ಕಾಶ್ಮೀರದೇಶವನ್ನು ಪಾಲಿಸುತಿರ್ದ ಕರವೀರರಾಯನು ಒಂದುದಿನ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಮೇಲಿನಿಂದ ಮಂತ್ರಿಯಮನೆಯ ಕಡೆಗೆನೋಡಿದಾಗ ಕಡುಚೆಲುವೆಯಾದ ಹೆಂಗಸನ್ನುಕಂಡು ಮೋಹಿಸಿ ಕಾಮಾತಿರೇಕದಿಂದ ವಿರಹವನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಬಿದ್ದು ಹೋದನು. ಆಗ ಸೇವಕರು ಉಪಚರಿಸಿದಾಗ್ಯು ಅವನ ಪ್ರಾಣನಿಲ್ಲುವಹಾಗೆ ತೋರದಿರಲು ಮಂತ್ರಿಗೆತಿಳಿದು ಆತನುಬಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಮೇಲೆ ಅರಸಿಗೆ ಮೋಹವಿರಬಹುದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಅದರನ್ನು ಅರಸಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿ ಪ್ರಾಣಹೋದೀತು ಹಾಗಾದರೆ ತಾನುದಣಿಗೆದ್ರೋಹಮಾಡಿದಂತಾದೀತು ಆದ್ದರಿಂದ ತತ್ವವನ್ನು ಆತನಿಗೆ ತಿಳುಹಿಸದೆ ಆಪದ್ಧರ್ಮಪ್ರಕಾರ ಉಪಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಧೊರೆಯನ್ನು ಕುರಿತುನೀನು ಯಾವಸ್ತ್ರೀಯಳನ್ನುಕಂಡು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುವೆಯೋ ಅವಳನ್ನು ಇಂದಿನರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಬಳಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಭರವಸೆಕೊಟ್ಟುಸದ್ಯಕ್ಕೆಪ್ರಾಣವನ್ನುಳುಹಿ ಮನೆಗಬಂದು ಹೆಂಡತಿಗೆ ಧರ್ಮಸೂಕ್ಷ್ಮವಹೇಳಿ ಒಡಂಬಡಿಸಿ ಅಲಂಕಾರಗೊಳಿಸಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು ಅವಳು ಪತಿವ್ರತಾಧರ್ಮದಿಂದ ಧೊರೆಯಮಂಚದ ಬಳಿಗೆಬರುತಲು ಆತನು ಅವಳನ್ನುಕೈಹಿಡಿದುಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ನೀನಾರೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಲಾಗಿ ಆಕೆಯು ಪ್ರಭುವೆ ಕಾಮೋದ್ರೇಕವಾದವರಿಗೆ ಕಾರ್ಯಾಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಹುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲವಾಗಿ ನನ್ನ

ನ್ನು ವಿಚಾರಿಸದೇ ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ ನೀನೋಡಿಕೊಳ್ಳೆಂದಳು. ಅದರಿಂದ ಆತನಿಗೆ ಸಂದೇಹತೋರಿ ಶಿವನಮೇಲೆ ಆಣೆಯಿಟ್ಟು ನೀನಾರೋಪೇಳೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡನು. ಆಗ ಆಹೆಂಗುಸು ತಾನು ಮಂತ್ರಿಯಾದ ದೇವಶರ್ಮನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯೆಂದು ಬಿನ್ನೈಸಿದಳು, ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಯನು ಪರಸ್ತ್ರೀಗಮನ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಪ್ತನಾಗಿ ಆಕೆಗೆಕೈಮುಗಿದು ನಿನ್ನ ಮನೆಗೆಹೋಗೆಂದು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಶಿವಧರ್ಮ ನಡೆಯುವಬಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ತಾನು ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ರುದ್ರೇಶ ಲಿಂಗದೇವರ ಗುಡಿಗೆಬಂದು ತನ್ನ ಶರೀರವನ್ನು ತುಂಡುತುಂಡಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹುವ್ವಿನ ಸರದಂತೆಕಟ್ಟಿ ತನ್ನ ರಕ್ತದಿಂದ ರುದ್ರಾಭಿಷೇಕವಮಾಡಿ ತನ್ನ ಚರ್ಮವಂಸುಲಿದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ವಸ್ತ್ರವೆಂದರ್ಪಿಸಿ ವೀರಶೈವ ಹಠಯೋಗದಿಂದ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆನೀಡಲು ಹರನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಭಕ್ತನಂ ಬದುಕಿಸಿ ವರವಂಬೇಡೆನಲು ತಾನು ಶಿವಲಿಂಗದೊಳಗೈಕ್ಯವಾಗಿ ಮುಕ್ತನಾಗಬೇಕೆಂತಲು ತನ್ನ ಶರೀರವು ಹುವ್ವಿನ ಗಿಡವಾಗಿಹುಟ್ಟಿ ಲಿಂಗವಂತವೆನಿಸಿ ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ಒದಗುತ್ತಿರಬೇಕೆಂತಲೂ ಬೇಡಲಾಗಿ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಅಂತುಗೈಯ್ಯೆ ಶರವೀರರಾಯನು ಲಿಂಗೈಕ್ಯಗೊಂಡನು ಆತನತನುವೇ ಕಣಿಗಿಲಗಿಡಗಳಾಗಿ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನೆಗಳಿತು ಅದರ ಹುವ್ವಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸರಗಳಮೇಲೆ ಲಿಂಗಾಕಾರ ಕಾಣುವದರಿಂದ ಆ ಪುಷ್ಪವು ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದುದೆಂದು ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನು ಪ್ರೌಢರಾಯಂಗೆ ಪೇಳಿದನು ॥ ೩೫॥

ಮೂರನೆಯಸಂಧಿ ಸಮಾಪ್ತವು.

—(ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ದೇವರ ದಾಸಯ್ಯನ ಕಥೆ.

ಸೂಚನೆ ॥ ಶರಣದಾಸಯ್ಯಗಳಬಳಿಗೆ ಚರಮೂರ್ತಿಗಳು । ಹರುಷದಿಂ ಬಂದು ಸಂಸಾರದೇಶಾಂತರದ । ತೆರನಪೇಳೆನೆ ಪತಿವ್ರತೆಯರಾ ಕಥೆಗಳಲಿಸಾಕ್ಷ್ಯವನು ಪೇಳನವರ್ಗೆ ॥ ... ... *

ಪದನು ॥ ದೃಗಕರ್ಣಕಟಿಸೂತ್ರ ದುರಿತವಾರಿಧಿಬೈತ್ರ । ಜಗಕರ್ತೃಕಂಪಾತ್ರ ಜಲಜಾರಿವಿತಿಹೋತ್ರ । ಪಗಲಾಳ್ವ ತ್ರಿಣೇತ್ರ ಪರಮ ಋಷಿ ಕುಜಚೈತ್ರ ಪಾಪವಲ್ಲಲರಿವಿತ್ರ ॥ ೩ಗಕೋಟಿಚಿರಗಾತ್ರ ಕಮಲಾಕ್ಷನುತಿಪಾತ್ರ । ದಿಗುವೃತ್ರಪತಿಮಿತ್ರ ವಿಬುಧೇಶ ನತಗೋತ್ರ । ಮುಗಳರಸಮನದಿಷ್ಟವಿತ್ತ ಪಾಲಿಪುದೆನ್ನ ಸಂಗಮೇಶ್ವರಪ್ರಸನ್ನ ॥ ೧ ॥ ವಿರಚಿಸುವೆ ನಿನ್ನೊಂದು ಪರಮಪಾವನಕಥೆಯ । ಧರಣಿಪನೆದೇವರಾದಾಸಯ್ಯನೆಂದೆಂಬ । ಶರಣಹೊಟ್ಟಲಕೇರಿ

ಯಲ್ಲಿ ಸುಗ್ಗಲದೇವಿಯರಿಗೆ ಗುರುವಾಗಿರುತಲೀ ॥ ಪರಮತವಗೆದ್ದು ಪ್ರತ್ತರ
ನಾಥಲಿಂಗವನು । ವರಸುಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೈದೊಡನೆದೇಶಿಂಗಭೂ । ವರಸಭಕ್ತನ
ಮಾಡಿ ವೀರಕ್ತಿಯಿಂದೆ ದೇಶಾಂತರವಚರಿಸಿ ಬಳಿಕ ॥ ೨ ॥ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲಿ
ಜ್ಞಾನಜ್ಞಾದಿಂ ವೈರಾಗ್ಯ । ಮುಕ್ತಿಕಡೆಯಲ್ಲಿಪ್ಪುದೆಂದು ಪೇಳುವಶಾಸ್ತ್ರ।
ಡುಕ್ತಿಯಿಂ ತನ್ನೊಳಗೆತಿಳಿದು ಭಕ್ತಿಯುವಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಯೋಚನೆಯೊಳು॥
ಭಕ್ತಿಯನಂಡಸುದಕೆ ಮನಧರ್ಮಗಳಬಲ್ಲ । ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆನಡೆಯುದೆಂದಪಿಳ
ದೇಶಕಳ । ಯುಕ್ತಿಯಿಂದರಸಬೇಕೆಂದು ಮಂತ್ರಣಗೈದುಪೊಂದು ಬುದ್ಧಿಯ
ನೆನೆಸಿದು ॥ ೩ ॥ ಮುದದಿಂದ ಮಳಲಕ್ಕಿಸವುವೆರಸಿಗಂಟಕ್ಕಿ। ಮದನಧನುವಂ
ಕರದಿಪಿಡಿದು ಜಲಕಾಷ್ಠವು । ಟ್ಟದೆಪಾಯಸವಮಾಡಿನೀಡ ಬಲ್ಲಂತಹಜ್ಞಾ
ಡಡಂವಿವರನಾಗಿ ॥ ಸದುಭಕ್ತಿಯನ್ನ ಡಹಿದನೆನೆಂದುದೇಶವು। ಧ್ವದಿನೋಡು
ತಿರೆಕೇಳ್ದ ಜನವೆಲ್ಲಬೆರಗಾಗಿ । ಮದುವೆಯೊಲ್ಲದ ಕೊಂದುಪಾಯದಿಂತಿರುಗು
ತಿಹನೆಂದು ಹಾಸ್ಯವಮಾಡಲು ॥ ೪ ॥ ಪನ್ನೆರಡು ಬರಿಸವೀತೆರದಿಂದೆತಿರುಗು
ತಿಸು । ಕನ್ನೆ ದೂರೆಯುಬಳಲಿ ಮುದ್ದೆನೂರ್ ಸಂಕಣ್ಣ । ಚನ್ನೆ ಶಿವದೇವಿಯರ
ಮಗಳುದ್ಗಳಿಯು ನವವತ್ಸರದೊಳಿರುತಿರಲ್ಕೆ ॥ ಪನ್ನಂಗಧರಭಕ್ತದಾಸಯ್ಯ
ನವರಗೃಹ । ವನ್ನು ಪೊಗಲಿಕ್ಕೈದ್ದುವನ್ನ ತಾಸನವಿಕ್ಕೆ । ಸನ್ನುತಲಮುಹೂ
ರ್ತಗೈಸಿನೀವ್ ಬಂದಹದನೆನ್ಮೊಡನೆ ಪೇಳ್ವುದೆನಲು ॥ ೫ ॥ ಜಲಕಾಷ್ಠವಿ
ಲ್ಲದೀ ಮಳಲಕ್ಕಿಯನುಪಾಕ । ಚಲುವಾಗಿಮಾಡಬಲ್ಲಡೆ ಕೊಡುವುದಿವಳೆನಗೆ।
ನೆಲದೊಳಿಲ್ಲದಚೋದ್ಯವಾಗದೆನೆ ಯಾಗದಿರ್ದೊಡೆವ್ರೋ ಪೆಪ್ರೋಗೆನಲ್ಕೀ ॥
ಸಲಿಲಜಾದಳದಾಯತಾಕ್ಷಿ ದುಗ್ಗಳದೇವಿ । ಹೊಲಬನೆಲ್ಲವತಿಳಿದು ಮಳಲಕ್ಕಿ
ಪಿಡಿಯೆಕ್ಕೈ। ಯಲಿಯಕ್ಷು ದಂಡಪ್ರೊಂದೇಕೊಡಲು ಯಿದರಿಂದಲಾಗುವದೆಸ್ವಾ
ಮಿಯೆನಲು ॥ ೬ ॥ ನಿನಗೆಬೇಕಾದಷ್ಟುತಂದುಕೊಳ್ಳೆನೆತರಿಸಿ । ಅನುನಯವಿ
ಬುಡತುಮಿಯರಸಗಳಂಬೇರ್ಬೇರೆ । ವಿನಯದಿಂಕೈಯಾಲಿಯಿಂತೆಗೆಯಿಸಿಯ
ದಪ್ಪಿಯನೆಬಸಿಲಿಂದೊಣಗಿಸಿ ॥ ಘನತವಕದಿಂದೆಕಿಚ್ಚನೆಮಾಡಿಯಿಡದಕ । ಬ್ರ
ನಹಾಲಕಾಯಲಿಟ್ಟದರೊಳಗೆ ಮಳಲಕ್ಕಿ । ಯನುಹಾಕಿಕಾದುಕ್ಕೆ ತನಿಪಾ
ಲ ನೀಡಮಳಲಿಳಿದು ಪಾಯಸತೇಲುವಾ ॥ ೭ ॥ ಘನಚದುರಿನಿಂದ ದರ್ವಿಯತಿ
ರುಹಿ ಮಳಲಳಿದು । ವಿನುಗುತ್ತ ತೇಲ್ವತಂಡಲವ ಮತ್ತೊಂದುಭಾ । ಜನಕೆ
ಸುರಿಸಲೊಕ್ಕಂದು ಮಳಲಿಲ್ಲದಂತಚ್ಚ ಪಾಯಸವುಬೇರೆಯೆಗಲು ॥ ಅನುನಯ
ದಿದೇವರಾ ದಾಸಯು ಗೆಡಮಾಡೆ । ವಿನಯದಿಂದುಂಡು ಪ್ರದಕವಕೊಂಡುವೀ
ಟಕೆಯ। ಮನವರಿದುಮಾಡಿಯಾಕಕನ್ನಿಕೆಯು ಸಕಲಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಮದುವೆ
ಯಾಗಿ ॥ ೮ ॥ ಸತಿಪತಿಗಳೀರ್ವರೊ ಮನ್ಯವಾಗಿಸೀರೆಗಳ । ನತಿಚೋದ್ಯ ತರ
ದಿಂದೆನೆಯ್ದುಮಾರುತಲಿಭೂ । ನುತರಾಗಿಗುರಲಿಂಗ ಜಂಗಮದಭಕ್ತಿಯನುನ

ದನುತಿರಲೊಂದುದಿವಸ ॥ ಶತಕುಂತಳರೂಪಚರಮೂರ್ತಿ ಊರ್ವಶಿಬರಲು । ನತಿಸಿಯೆಲೆದೇವ ಒಂದುದಪೇಳ್ವುದೆನಲವರು । ಮತಿಮಂತದಾಸಯ್ಯೆ ಪೇಳುನ ವ್ಮಿತ್ರಬ್ಬರೊಳುಬಂದಮಾತಿನತೊಡಕನು ॥ ೯ ॥ ಎಂದುಸುರದೇವರಾದಾಸಯು ಕೇಳ್ವಮುದ । ಬಿಂದೆರಗಿಗದ್ಧಗೆಯಮೇಲೆ ಮುಹೂರ್ತಂಗೊಳಿಸಿ । ಇಂದುನಿವೊಳ್ಳುಬಂದದಾವ ಮಾತದಮಾಜದೆನ್ನೊಡನೆ ಪೇಳ್ವುದೆನಲು ॥ ಇಂದುಮುಖಿಯುದಮುದುವೆಯಾಗೆಸಂಸಾರದೊಳು । ಕೊಂದುವುದುಸುಖವೆ ಯೆಲ್ಲವನುಳಿದುಸುವಿರಕ್ತಿ । ಯೆಂದೆದೇಶಾಂತರವ ಚರಿಸುವುದುಲೇಸೊಪೇಳೆಂದೆನಲ್ಕಂತೆಂದನು ॥೧೦॥ ಪತಿವಾಕ್ಯವೇಸತ್ಯ ಪತಿಶೀಲವೇಶೀಲ । ಪತಿಯುತೋತ್ರವೆಮಂತ್ರ ಪತಿಯೆತನ್ನಯನಿತ್ಯ । ಪತಿಯುಂಡುಮಿಕ್ಕುದೇಶೇಷ ಪತಿಮನೆವಾಸಪತಿದೈವವೆಂದೆಂಬುವಾ ॥ ಸತಿಯಿರಲುಸಂಸಾರಲೇಸುಮಲ್ಲದೆಬರಿದೆ । ಕೃತದಿಂದನಡೆವಪತ್ನಿಯುಬಿಟ್ಟು ದೇಶಾಂತರವೇಸುಖವು । ಪತಿವ್ರತಾಂಗನೆಯಿರುನ್ನತಿಮುನಿವಗೊರೆವೆ ಸಾಲಿವುದೆಂದನು ॥ ... ೧೧॥

—(ಅನಲಾದೇವಿಯ ಕಥೆ.)

ಆನಿಯಲಿಕೇಳತ್ರಿಋಷಿಯುಸತಿ ಅನಸೂಯೆ। ಯಾದೇವಿಪತಿಭಕ್ತಿಯಂ ಮಾಡಲೋಸುಗವೆ । ಮಾದೇವನಂಭಜಿಸಿ ಪನ್ನೆರಡುಸಾಸಿರದಿತಲೆನವಿರಲುಡಿಗಿಪಡೆದು ॥ ಸಾದರದಿಸಾಕಿರ್ದವುಗಳು ಮನಲಿಯುಹನಸಿ । ಲಾದರುಂಮದುವೆಯೆಂಬುದನೊಲ್ಲೆನೆಂದುದೃಢ । ಮಾದಬುದ್ಧಿಯು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಲ್ಕಾಕಾಶವಾಕಾದುದೇನೆಂಬನು ॥೧೨॥ ತರುಣಿರತ್ನವೆಕೇಳುನಿನ್ನಪಣೆಯಕ್ಕರದಿ । ಬರೆದಿಹುದುಕೇಳುವನಾದವ ಪುರುಷನೀನೊಲ್ಲ । ದಿರೆಬಿಡುವದೆಯೆನಲು ಕೇಳ್ದನು ಚಿಂತಿಸುತಲಲ್ಲಿರಲಿಬಾರದೆಂದ ॥ ಅರೆಗಳಿಗೆತಡೆಯದಾಕ್ಷಣ ತಳರ್ದುಬಂದುಹಿಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿಪರನಂಕುರಿತು ತಪವಬಲಿದುನಿ । ಚ್ಚಿರಗಿನಿಂದಿರಲಿತ್ತಲನಸೂಯೆದೇವಿವಲ್ಲಭನಪಾದವ ತೊಳೆಯುತಾ ॥ ಬಳಿಕತನ್ನಯಶಿರದಮೇಲೆ ಪಾದೋದಕಂ । ಗಳಚೆಲ್ಲಿಕೊಳ್ವುದೇಸೇಮವಿರಲೊಂದುದಿನ ಚಳಿಗಿರಿಯದೆಸೆಗೆಚೆಲ್ಲಲುನಿತ್ಯದಂತಲ್ಲದತ್ತನೀ ಜಪತಪರಿಯು ॥ ತಿಳಿಜನಲ್ಕನಲಿಯುಂ ತಪವಮಾಳ್ಪೆಡೆಯಲ್ಲಿ । ಬಳಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಗ್ನಿ ನೋಂಡಳೆಂದುದಕವನು । ತಳಿದೆನೆನೆಬಗಾಗಿನೀನಿಲ್ಲಿಯುವಳಲ್ಲಿ ಈಮಾತುಸಟಿಯೆಂದನೇ ॥೧೪॥ ಮನ್ನಾಥ ಮುನಿರಾಯನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯಧರ್ಮ । ದಿನ್ನಾನುಮವಳತ್ತ ಚೆಲ್ಲಿಜಲದಿಂದಗ್ನಿ । ಮನ್ನಿಸುತತಣುವಾಗಿಯೆನಲಿಯುಳಿದಿರ್ಪಳೆನೆ ನೋಳ್ಪೆನಾವ್ನಡೆಯೆಸುತಾತ್ತ ॥ ಚೆನ್ನೆಯೆಡೆಗಂಬಂದುನೋಡಿ ಶಿಖಿಶೀಲವಾ । ದುನ್ನತಿಯುತಿಳಿದು ತನ್ನರಸಿಪತಿವ್ರತೆಯೆಂದು । ವೃನ್ನತೋತ್ತಪವಿ ತರಳೆಯುಬಳಿಗೆನಬಿಡೆಂದು ಮಗಳೆನಿನಗೇಕೆತಪವು ॥ ೧೫॥ ಪಲಕಾಲತಪಮಾಡಲೇನು ಪುರುಷಿಲ್ಲದೆ । ಫಲವಪ್ಪಕಜ್ಜಮಂ ಪೇಳ್ವೆನಿನ್ನಯಮನದ । ಛಲವಬಿಟ್ಟೀಗ ಗಮ್ರೆವೆಮದುವೆಯಾಗೆಂದು ಬಲುತೆರದೊ

ಳೊಪ್ಪುಗೊಳಿಸಿ ॥ ನಲುವಿಂದಘೋರಮುನಿಯೆಂಬ ಹೆಳವನರೂಪ। ದಲಿವಿಪ್ರ
ಲ್ಕಾತನಂತೆಂದು ಮದುವೆಯಮಾಡಿ । ಯೆಲೆತನುಜೆಪತಿಸೇವೆ ಗೈಯೆಂದುಬೀ
ಳ್ಕೊಂಡು ಬಂದರಾತ್ರಮಕೀಶ್ವರರು ॥೧೬॥ ಇತ್ತಲನಲೆಯುಗಂಡನಂಹೊತ್ತು
ಕೊಂಡುಮನ । ದತ್ಯತಿರುತಿರುಗುತ್ತೆ ಕಲ್ಯಾಣಪುರಕೈದಿ। ಬಿತ್ತರದಗೃಹಕೇ
ರಿಗಳನೋಡುತ್ತೈತರುತಲಾ ಪಥವಬಿಟ್ಟುನಡೆಯೇ ॥ ಸುತ್ತಿಪೋಗುವತೆರನವಿ
ಸ್ತರಿಪೆಪೇಳೆಂದು । ಚಿತ್ತವಲ್ಲಭಕೇಳಲಾಯನಲೆಪುರುಷದಿಂ । ಬಿತ್ತರಿಸಿದಳು
ಘೋರಮುನಿಯೆಂಬ ತನ್ನ ಪೆಗಲೊತ್ತಿರ್ದಪುರುಷನೊಡನೆ ॥೧೭॥ ಕೇಳ್ಕನೋ
ವಲ್ಲಭನೆನೀನಿಂಪುರದೊಳಿರ್ಪ । ಸೂಳೆವೆಂಣುಗಳರಸಿ ಪದ್ಮಾವತಿಯುಕೊಂಡ
ಕೀಳುಜಲವುಂಡಾಂಟಬಾರದೆಂದೇ ಮರಳಿಬಂದೆನೆನಲಿಂತೆಂದನು ॥ ಕಾಲಕ
ಕಿವೇಣಿಪದ್ಮಾವತಿಯು ಸಂಗದೊಳು । ಬಾಳುವಂತೊಂದುದಿನ ಮಾಡೆಂದುಪೇ
ಳಲ್ಕೆ । ನಾಳಿನಾನೊಪ್ಪುಗೊಳಿಸುವೆನೆಂದು ಸಂತೈಸಿಬಮ್ಮನಾ ಗುಡಿಯೊಳಿಳಿ
ದು ॥೧೮॥ ಆರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಬಮ್ಮನಾಲಯುವ ಪೊರಮಟ್ಟು । ವಾರಾಂಗನೆಯ
ಮನೆಯುಬಾಗಿಲಂಪೊಕ್ಕುಕುಳಿ । ನಾರಿಯುಂಗಳವಸಾರಿಸಿ ಕುಂಕುಮದರಂಗ
ವಲ್ಲಿಗಳಿಂಗರಿಸುತ ॥ ಆದರಿಯದೋಲ್ಕತಿರುಗಿ ಕಾಂತನೋಲೈಸುತಿರೆ। ನೀರ
ಜಾಪ್ತೋದಯವಿ ಪರಿಜನಂಕಾಣುತ್ತ। ಲಾಪಜೀವಿಗದತೋರೆ ಚೋದ್ಯವಪ
ಟ್ಟುಮರುದಿನಕೆಕಾವಲಿಟ್ಟು ॥೧೯॥ ನಗನಾಗಸುರಮುನಿಗಳಾರಾದಡಂಬಿಡದೆ
ಕನತರುವ್ರದೆನ್ನ ಬಳಿಗೆಂದು ನೇಮಿಸಲೊಡನೆ । ತರಣಿಯಸ್ತಮಿಸೆನಿಶೆಬಲಿಯೆ
ಯೆನಲಾಯಿ ಭೆಂದಿಂದೆಮುನಿ ನದಿವಸದಾ ॥ ಪರಿಯಂತೆರಂಗವಲ್ಲಿಯತುಂಬು
ತಿರೆಕಂಡು । ಕರದೊಯ್ದುಪದ್ಮವತಿಗೊಪ್ಪಿಸಲ್ಕೆಲೆನೀನು । ಪರಮೆಯು ಪತಿ
ವ್ರತೆಯು ಗಣಿಕೆಯರಮನೆಗೆಬಂದುದಕೆ ಕಾರಣವದೇನು ॥೨೦॥ ಎಂದುಕೇಳ
ಲ್ಕೆಯನಲಾದೇವಿ ನಸುನಗುತ । ಲೆಂದಳೆನ್ನಯಪುರುಷ ನೆನಗೆಬಲುಮನಸೋ
ತು । ಕಂದರ್ಪಶರಕೆಗುರಿಯಾಗೆಯೆನ್ನನು ಕಳುಪೆಪ್ರೋಜನಾಜ್ಞೆಯಮೀರಲು
ಇಂದುರವಿಯುಳ್ಳನಕ ನರಕದೊಳು ಮುಳುಮುಳುಗಿ । ಕೊಂದಿರ್ಪರೆಂದೆಂಬ
ನೀತಿಯುಂಟಾಗಲದ । ರಿಂದೆನಿನ್ನಯಗೃಹಕೆಬಂದೆ ಮನ್ನಿಸಿಕಾಂತನಿಂದುನೆ
ರವ್ರದುಯೆಂದಳು ॥೨೧॥ ಎಂದಡಾಪದ್ಮಾವತಿಯು ಬೆರಗುವಟ್ಟುನಿ । ನ್ನಂದ
ದಿಂಪತಿಭಕ್ತಿ ಮಾಳ್ಪವರಕಾಣೆನೀ । ನಿಂದಿರುಳೆ ಕರಕೊಂಡುಬಾಯೆಂದುಕ
ಳುಹಲ್ಕೆಹರುಷದಿಂದೋಪನದಿಗೆ ॥ ಬಂದುಭಾಷೆಯಪೇಳ್ದು ಸಂಜೆಯಾಗಲ್ಕೆ
ನಲು । ವಿಂದಪೆಗಲೊಳುಪೊತ್ತು ಪದ್ಮಾವತಿಯಮನ । ಮಂದಿರವಪೊಕ್ಕು
ಮಂಚವಮೇಲೆಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಪೊರಮಟ್ಟುಕಾಪಿಟ್ಟಿರ್ದಳು ॥೨೨॥ ಸರೋಜಾನನೆಪ
ದ್ಮವತಿ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದೆಸವಿ । ಸರಸಮಾತುಗಳಾಡಿ ಕಳ್ಳಿರ್ದುಕರವಿಡಿದು । ವರ
ಪರಿಮಳಂಗಳಂತೀಡಿ ವೀಳೆಯವಿತ್ತುಸ್ಮರಯುದ್ಧಕನುವಾಗಲು ॥ ಭರದಿಂದೆ

ತಕ್ಕೈಸಿಬಲುನೇಹವನುಮಾಡಿ । ನೆರದುಮುನಿತಕ್ಕರಂತೀರಿಸಲು ಸಮುಗಳದು
ಕರದುಸತಿಯುಳಿವೆಗಲಿಪತ್ತಿ ಪ್ರರಮಂಪ್ರೋಟು ಬರುತಿರಲುನಿಶೆಯೊಳ್ಳಾಗ॥೨೩
ಪರಮಮುನಿಮಾಂಡವ್ಯ ನಿರುತಿರಲ್ಕವನರಸಿ । ಯುರುಚಂಚಲೆಯುಚಪಲೆಯೆಂ
ತೆಂಬರೀಶ್ವರಾ । ಕರಣಸಂಚಲವರತು ಮುನಿಮುನಿದುವೈರಾಗ್ಯದಿಂದತಪಗೈ
ಯ್ಯುವೋಗೆ ॥ ತರುಣಿಯುರುತಮ್ಮೊಡನೆ ಮುಳಿದುಪೋದವನಿಮನ । ವರತಪ
ವಕೆಡಿಸಬೇಕೆಂದುತೊನಸಿಗಳಾಗು । ತೆರೆಯುರಗೆಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಚಿತ್ತಪಲ್ಲಟಿಸೆಬಡಿ
ದೊತ್ತಿಮುಳ್ಳಿಂದೂರುತಾ ॥೨೪॥ ಚಿತ್ತದೋಳ್ಕೊಂಡವಗೆ ಕೊಲೆಯೆಂಬುದಂ
ತಿಳಿದು । ಮತ್ತೆತಪವನುಮಾಡುತಿರಲು ಆಕಾಶನುಡಿ । ಯಿತ್ತುಶೂಲವನಿಕ್ಕಿದ
ವರ್ಗೆಶೂಲವೆ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯೆಂಬಸಂಕಲ್ಪಕಳೆದು ॥ ಉತ್ತಮರುಮುನಳಿತಪಮಾಡೆ
ಫಲವಿಲ್ಲನಡುಗುತ್ತ । ಮೇಣಡಶೂಲವನುಮಾಡಿ ನೆಲದಿಸೆಡಿ । ಸುತ್ತದರಮೇಲೆ
ತಾಪೇಳೆಕಾಬೆರ್ನ್ನದಾಗುತ್ತ ಬಿನ್ನೊಳುಮೂಡಲೂ ॥೨೫॥ ಕನಲುತ್ತಶೂ
ಲಾಗ್ರದೊಳಗಿರುತ್ತಿರಲಿತ್ತ । ಲನಲಾಯುಸುದಕಾಣದ ವಸಬಳಿಯಲ್ಲಿಹಾ ।
ಯ್ವನಿತಸೊಳಗವಳನಲ್ಲನ ಚರಣಮಾಂಡವ್ಯಮುನಿಗೆ ತಾಗಲ್ಕಾತನು ॥ ಘನ
ರೋಷದಿಂನುಡಿದನೆನ್ನ ನೋಯಿಸಿದವರ । ಇನನುದಯವಾಗೆ ತಲೆಸಾಸಿರ
ಹೋಳಾಗ । ಲೆನುತಶಪಿಸಲ್ಕೆ ದಿನಮಣಿಯೆನೀ ನುದಿಸದಿರು ಶಿವನಾಣೆನಿನಗೆಂ
ದಳು ॥೨೬॥ ಪರಮಪತಿವ್ರತೆಯಿಟ್ಟ ಆಣೆಗತಿನಡುಗುತ್ತ । ಅರವಿಂದಸಖಮೂ
ಡದಿರಲು ವಿಬುಧರುಸಹಿತ । ಸುರಪನೈತಂದು ಶಂಕರಗೆಮೊರೆಯಿಟ್ಟರೆಲಪರ
ಮಾತ್ಮಪರಿತುಷ್ಟನೇ ॥ ದುರಿತಪರ್ವತ ಕುಲಿಶಧೂರ್ಜಟಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ । ಖರ
ಕರನಕಾಣದೆಮ್ಮಯ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳು । ನೆರೆಕೆಟ್ಟವೆಂದುಪುರಹರಗೆಬಿನ್ನೈಸೆ
ವಿಷಗಳನವರಸಂತೈಸುತಾ ॥೨೭॥ ಭವಹಿತಭಕ್ತವತ್ಸಲ ಭವಾಂಬುಧಿಬಡಬ
ತವಕದಿಂದನಲಾಯ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗುತ್ತ । ಯುವತಿರತ್ನ ವೆಶೇಳು ರವಿಗಾಣೆ
ಯಂಬಿಟ್ಟು ಬೇಡುನಿನ್ನಿಷ್ಟವೆನಲು ॥ ಶಿವನಡಿಗೆನಮಿಸಿದಿನಮಣಿಗೆಕೊಂಡಾ
ಣೆಯಿನ । ಭುವನಕ್ಕೆಸೂರ್ಯನೊಗ ದೋರುತಿರೆಯುನಲಾಯಿ । ಧವನನುಸ್ತಕ
ಮೊಡೆದುಪದಿನಾರುವರ್ಷದಾ ಲಾವಣ್ಯಪುರುಷನಾದ ॥೨೮॥ ಬೇಡೆನಲೆನಿನ್ನಿ
ಷ್ಟವೇನೆನಲ್ ಪರಶೂಲ । ಕೇಡಾದಮಾಂಡವ್ಯಮುನಿಯು ಮುನಿಸತಿಯುರಂ ।
ನೋಡಿಸಂತಸದಿಂದೆ ನಲಿಹೆಂದೆನಲಿಬೇಡ ಸರ್ವಜಗದೀಶಮೆಚ್ಚಿ ॥ ಬೇಡಿದಂತಿ
ತ್ತ್ಯಯೆಲಿತರಳೆನಿನ್ನೋಪನೊಡ । ಗೂಡಿಸುಖಮಿರ್ಪ್ಪಬೇಸರವಾಗೆ ಶಿವಪುರಕೆ
ಜೋಡಿನಲಿಬಾಯೆನುತ । ಶಿವಪೋದನೆಂದು ಪಾಸಯ್ಯ ಮುಗುಳಿಂತೆಂದನು ॥

—(ಪೌಲಸ್ತ್ಯನ ಕಥೆ.)—

ಪರರೂಪಜಂಗಮವೆ ಇನ್ನೊಂದುಸತ್ಕಥೆಯು । ನೊರೆವೆನಾಲಿಪುದಾಪ
ಪರಮೇಷ್ಠಿಯಾತ್ಮಜಂ । ಗಿರೆನಾಮ ಪೌಲಸ್ತ್ಯಬ್ರಹ್ಮನಾತನ ಸತಿಯುಕ್ಕೆ

ಕಸಯು ಯೆಂಬಳೂಲಿದು ॥ ವರನಾದವನೋಡಲು ಪೋಪನೆಸೇವೆಗೈಪ್ರತ್ತೆ। ತರ
ಳೆಯಾಸತ್ತು ಕಾರ್ಯದೊಳಲಸತೆಯುತೋರೆ । ಪುರುಷನವಳಂತರಂಗವ ತಿಳಿದಿ
ವನುಳಿದುಪೋಪೆತಪಕೆಂಬನಿತರೋಳ್ ॥೩೦॥ ತರುಣಿಯುತವರ್ಮನೆಗೆಕರೆಯೆ
ಬರೆಕಳುಹಿಸದೆ । ಮರಳಿಮುಂದಿನಮಾಸದೊಳಗೀ ದಿನದೊಳ್ನೀಂ । ತಿರುಗಿ
ಪೋಗೆನಲುಕೈಕಸೆಯು ಪತಿಸೇವೆಯನುದಾಸೀನಮಾಡಲಾಗಿ ॥ ತೆರಗಂಡು
ಕರೆದು ಶಿವಪೂಜೋಪಕರಣಗಳ।ಮರೆಯದೆಡೆಮಾಡಿಮೊಗದೊಳೆಯುಲುದಕವ
ನಿತ್ತು। ಮರಳಿಕೇಳದೆಪೋಗಿದೇನಿರೂಪವ್ರುಯೆಂದು ಶೌಚಕ್ಕೆಪೋಗಲೊಡನೆ।
ಸಾದರದಿಶಿವಪೂಜೆಗೆಡೆಮಾಡಿಶೌಚಕ್ಕೆ । ಪೋದಕಾಂತೆಗೆಜಲವಕೊಡದೆ ಮರ
ತೇತವರ್। ಹಾದಿಹಿಡಿದವಳತ್ತಪೋಗಲಾತಂಬಂದು ಚಪ್ಪರದಕಂಬಕೊರಗಿ ॥
ಆದರದಿತೋಯಮಂತಹಳೆಂದುನಿಂದಿರಲು। ಪೋದುದೈದಶಮಾಸವತ್ತ್ಕೈಕಸೆ
ಕರೆಯು। ದಾದನೆಂದೆನುತಪಿತೃಮಾತೃಗಳಬೀಳ್ಕೊಂಡುಬಂದಳೋಪನಭವನಕೆ
ಬಂದವಳು ಪೊಳಪೊಕ್ಕು ಚಪ್ಪರದಕಂಬಕ್ಕೆ । ಹೊಂದಿನೀರ್ತಹಳೆಂದುನೋ
ಡುತಿಹನಲ್ಲನನು । ವಂದಿಸುತಲ್ಲಿರ್ಪಕಾರಣ ಮದೇದೆನಲು ನೀನುಗಕಕಪ್ಪ
ನ್ನಗಂ ॥ ನಿಂದಿರ್ದೆಯೆನಲಂಜಿಗಪ್ಪನೇತಂದಿತ್ತು । ಮುಂದೆನಿನ್ನಂತೋಪನೊ
ಡನೆಬಾಳ್ವುದುಕಷ್ಟ । ಮುಂದೆನಲು ನಿನ್ನಂತವಳ ಕೂಡೆನಾಂಬಾಳ್ವುದತಿ
ಕಷ್ಟಮೆಂದುಸುರ್ದನು ॥ ೩೩ ॥ ಪಲದಿವಸವೀತೆರೆದೊಳಿರು ತಿರುತಲೊಂದು
ದಿನ । ನಿಲಯಮಂಪೊರಮಟ್ಟು ಪೋಗುತಿರೆಸತಿಕೇಳ್ದ । ಳೆಲೆನಲ್ಲಯೆತ್ತಪೋ
ದಪೆಯೆನಲು ಶೌಚಕ್ಕೆಪೋಗಿ ಬಹೆನೆಂದುತೆರಳ ॥ ಜಲಜಾಕ್ಷಿನೀರ್ತಂದು
ಪುರುಷಬಪ್ಪನ್ನೆಗಂ । ಛಲದಿಂದೆನಿಂದಿರಲ್ಕತ್ತಲಾತಂಪೋಗಿ । ನೆಲುವಿಂದಲ
ರುಣಾದ್ರಿಯಲ್ಲಿ ತಪಗೈವುತಿರೆನೆಲದಿಜಡೆ ಬೇರ್ವರಿದವು ॥ ೩೪ ॥ ವುತ್ತುದೇಶ
ದಿ ಬೆಳದುಸರ್ಪಗಳು ಸೇರಿದಲು । ಬೆತ್ತಗಳ್ ಹುಬ್ಬಗಡ್ಡದರೋಮ ಹೊದೆರ
ಸೇ । ಪುತ್ತಪೆಣ್ಣಂಡಿರಡು ಗೀಜಗವುಗೂಡಿಕ್ಕಿದತ್ತಬ್ಬ ಬಾಳುತಿರಲು ॥ ವು
ತ್ತೊಂದುದಿನದಿಗ್ರಾಸಕೆ ಗಂಡುಪಕ್ಷಿತಾಂ ॥ ಹೊತ್ತಾರೆಪೋಗಿಕವಲದತಂ
ಡುಲಗಮೆ । ಬ್ಲುತ್ತಿರಲು ಮಿತ್ರನಸ್ತಮಿಸಲದರೊಳು ಸಿಲ್ಕಿಬೆಳಗಾಗೆಮನೆಗೆ
ಬರಲು ॥ ೩೫ ॥ ಅರವಿಂದ ಪರಿಮಳವತಿಳಿದುಪೇಳೀಜಗಂ । ಬರಬೇಡೆಪೋಗು
ನಿನ್ನಿರ್ದವಳಕೂಡೆನೀ । ವಿರುಪೋಗುನಿನಗೆನಗೆ ಸರಿಪೇಳದೆಂದು ಗ್ರಕೋ
ಪದಿಂ ಪೊರಡಿಸಲ್ಕೆ ॥ ಚರಗಾಗಿಗಂಡುಗೀಜಗನುಡಿದು ದೆಲೆಸತಿಯೆ । ಅರೆಗಳಿ
ಗೆ ನಿನ್ನಗಳಿ ಜೀವಿಸುವನಲ್ಲವಿಂ । ತರಿಯಬೇನಿನ್ನ ಮನ ಬರಿದೆಕಾಡುವ್ರುದೊ
ಳಿತೆ ಸುಗುಣಾವೆಣ್ ಸೀಮಂತವೇ ॥ ೩೬ ॥ ಪಲತೆರೆದಿಪಕ್ಷಿದೈನ್ಯವನುನೋಡಿ
ಪೆಣ್ಣುಹಿದು । ದೆಲೆಕಾಂತೆ ನೀನೆನಿನ್ನ್ಮಳನಾಡದೆನಗೊಂದು । ಬಂದನಂಬು
ಗೆಂದು । ನಿತ್ತ್ಯಮುನ್ನದೆಸೆ ತನ್ನಿರವಪೇಳ್ಭಾಷೆಯನುಡಿದುದು ॥ ಲಲನೆನಿನ್ನ

ನೆಕೇಳುನಿನ್ನೊಡನೆ ಪ್ರೌಢದಾಂ। ಫಲತಪವಮಾಳ್ಪಪೌಲಸ್ತ್ಯಮುನಿಪಾಪ
ಕ್ಕೆ। ಸರಿಸಂಡಪೆನು ಯೆಂದು ನುಡಿಯಲಾತನದೋಷವೇನೆಂದು ಕೇಳಲೊಡ
ನೆ॥ ೩೭ ॥ ವ್ರತವಪಿಡಿ ವಿಪ್ರತ್ತುವರುಷ ಯೋಗದೊಳಿಪ್ಪ। ಪತಿಯುಬರಲೆಂ
ದುನೀರ್ವ್ವಡಿದು ಸತಿನಿಂದಿರಲು। ಶತಕಾಲವಾಗೆ ಫಲವಿಲ್ಲವ ಘವೆಂದುದಂಪತಿ
ಳೊಂದಾಗಿ ಯಿರಲು॥ ಹಿತವಚನವಾಗಲದು ಕರ್ಣ್ಣಕ್ಕೆಪೌಲಸ್ತ್ಯ। ಸತಿಭೀ
ತಿಯಿಂದೆದ್ದು ಕೃತತಪವನೀಡಾಡಿ। ಸತಿಯುಬಳಿಗಂಬಂದು ಫಲವಬಿಡಿವಿಪ್ರವ
ಳನೋಡಿತವೆಬೆರಗಾದನು॥ ೩೮॥ ಎಲೆನೀರೆನಿನ್ನ ಮನದಿಷ್ಟವಾವುದುಪೇಳು
ವ್ರೊಲಿದೆಸಾನಿನಗೆನೀಪೇಳ್ದ ಬಯಕೆಯನೀಗ। ಸಲಿಸುವೆನುಸಟೆಯಿಲ್ಲಿ ಕಲವಾ
ಣಿ ಯುಹಿವೇಣಿ ಯೆನಲವಳುನಸುಲಜ್ಜೆಯಿಂ ॥ ತಲೆವಾಗಿನಿಂದು ಮನ್ನಾಥ
ನೀಮನೆಯೊಳಿರೆ। ಸಲೆಸತ್ತುಪುತ್ರರಂಪಡೆವೆ ದಶವರ್ಷದಾ। ಫಲಸಿದ್ಧಿಪತ್ತೆ
ನ್ನ ದಿವ್ಯರೂಪಿಂದೆ ಬಹುರದುಸಿವಾಲಿಪುದೆಂದೆನೆ॥ ೩೯॥ ವನಿತೆಯಾಡಿದನು
ಡಿಗೆ ಘನಹರ್ಷಮಂತಾಳ್ದು । ಮನಸಿಜಕ್ರೀಡೆಗನುಕೂಲ ವಸ್ತುವನೆರಹಿ।
ಯೆನುನಯದಿ ಕಳೆಯಜಾಣ್ಮೆಯತೋರಿಸಲು ವೇರಿಪರಿಪರಿಯ ಬಂಧದಿಂದ॥
ವಸುದವಡನೆಯುಸೆಂತವಿಟ್ಟು ತಪಸಿಗೆಪೋಗೆ । ಲಿನಿದುಟಿಯುಬಳಿಗೆಗರ್ಭವಂ
ಕುದಿಸಿತಾಕ್ಷಣದಿ। ಮಿನುಗುವಮೊಗವುಬೆಳ್ಪತೋರಿನಡು ಕಟ್ಟಳೆಯುವಿೊರೆ
ಗರ್ಭದನುನಾರಿ॥ ೪೦॥ ನವಮಾಸಪೂರ್ಯ್ಯೆಸೆ ದಶಕಂಠರಾವಣನ। ತಪಕದಿಂ
ಪೆತ್ತು ಸಲಹುತ್ತಿರಲುಸುತನುಸ। ತ್ವವನೋಡು ತತಿಹಿಗ್ಗಿಮನಟಿ ಮತ್ತೊಂ
ದು ವ್ರತಮನ್ನೆಸದಳೆಂತೆಂದನೆ ॥ ಭವವಿಂಪೊರಗೆಸುಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತಂಡುಲದಿ।
ಸುವಿವೇಕವಿಂ ರಜತಗಿರಿಯೆನಿರ್ಮ್ಮಿಸಿಮೇಲೆ। ಭವರಹಿತಲಿಂಗವನು ಗೊಳಿಸಿನಿ
ತ್ಯದೊಳು ಮನೆಯಿಂಪೋಗಿ ಭಜಿಸಿಮುಡಿ॥ ೧೪॥ ನಿದ್ರಾವಿರಹಿತರಂಪೊ
ರೆವೆಖಳರಂತೊರವೆ। ಸದ್ರೂಪಸಾದೃಶ್ಯರಹಿತನಿಟಿಲಾಕ್ಷನೆಹಿ। ವಾದ್ರಿಜೆಯ
ವಕ್ಷೋಜ ಕುಂಕುಮದಲಂಕಿತಸುಪಕ್ಷ ಕ್ರೌಂಚಾರಿಪಿತನೇ॥ ಭದ್ರಕರರು
ದ್ರ ಮದ್ರಮಣ ಸಠಬಿಂಪಲರು। ಣಾದ್ರಿಯೊಳುಮಾಳ್ಪತಪಸಿದ್ಧಿಸಲಿಸುತನು
ಲಂ। ಕಾದ್ರಿಪತಿ ಯಾಗಲೆಂದೇಪೊಗಳಿಪ್ರೊಡಮುಟ್ಟಿ ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದತಂದೂ
೪೨॥ ಸೊಗಸಿಂದೆಸುತಗೆಭೋಜನಸ್ಯೆಸುತಿರಲೊಂದು। ಪಗಲು ಪೂಜಗೆಪೋ
ಪಸಮಯದೊಳು ಮಾತೆಯಾ। ಸೆರಗಪಿಡಿದೆನ ಗುಣಲ್ನೀಡಿ ಪೋಗುವುದೆಂ
ದು ಬಿಡದೆಬಳ್ಲಾಡುತಿರಲು॥ ಜಗುಳಿಜಬರಿಸಿಕೊಂಡು ಪೋಗಿಶಿವನಂಭಜಿಸಿ
ಭಗವತ್ಪ್ರಸಾದವನುತಂದು ತರಳಗೆನೀಡೆ । ಸೊಗಸಾಗೆಸವಿದುಮಾತೆಯ
ಮೊಗವನೋಡಿಮುಗುಳ್ನಗೆಯಿಂದ ಲಿಂತೆಂದನು॥ ೪೩॥ ನಿರತನೀಂಪೋಗಿ
ಪೂಜಿಸಿಬಪ್ಪಪುರಹರನ। ಗಿರಿಯೆಲ್ಲಿರುದುತೋರುನಾನೀಕ್ಷಣದಿಪೊತ್ತು। ತ
ರುವೆತಡವೇಕೆಂದು ಬಿಡದೆಕರಕರೆಯ ಬಹುಪರಿಯಿಂದೆ ಮಾಡುತಿರಲು॥ ತ್ರ

ಳನಿವನೆಂತೊಡಂಬಡಿಪೆನೆಂದೆನು ತೆಲೆಲೆಮರುಳೆ ತಾರಾಪಥದೊಳಿರುವಚೆಳ್ಳಿಂ ದಸಲೆ । ಮೆರವೃತ್ತಿಯುದೇ ಕುರುಹುಪೋಗೆಸಲ್ತವಕದಿಂ ರಜಿತಾದ್ರಿಗೈತಂದನು ॥ ೪೪ ॥ ಪಡಪವಳುಪೇಳ್ವ ಕುರುಹಿದೆಯೆಂದುಮಸ್ತಕದಿ ಜಡೆಯುದೇಪಾಯಲಲ್ಲಾಡೆಶಾಂಕರಿಕಂಡು । ಮೃಡನೆನಬೆಸಗೊಳ್ಳೆರಾವಣ ನಿರವಪಾರ್ವತಿಗೆ ಪೇಳಿಪಾದಾಂಗುಷ್ಠದಿ ॥ ಕಡುಬೇಗವಿಂದೊತ್ತೆಪಾತಾಳದೊಳಗಿಳಿದು । ಬಿಡದೆಸಾಸಸ್ರವತ್ಸರಗಳಿರೆಶಿವನಗಜೆ । ಯೊಡಗೂಡಿಸರ್ವಸ್ಥಳಗಳೆಲ್ಲ ನಾರೈದು ನೋಡುತಲ್ಲಿಗೆಬಂದನು ॥ ೪೫ ॥ ಅತ್ತೊಂದು ಕುಜದಲ್ಲಿ ಕೋತಿಯುಂಪ್ರಸವದಿಂ । ಮತ್ತೊಂದುಭೂಜಕ್ಕೆ ಪಾರೆಮಾಂಸವು ಸಿಲ್ಕಿಸುತ್ತೊಣಗಿರಲು ಮರುತನಬ್ಬರಕೆ ಝೇಂಕರಿಸಿ ಝೇಂಕಾರನಾದತುಂಬೇ ॥ ಕೃತ್ತಿವಾಸನುಘೋಷಕೊಲಿದು ನಾಟ್ಯವನಾಡೆ । ಪತ್ತುಶಿರತನ್ನ ಕರವರಿದು ಹೊಳವಂಮಾಡಿ । ಯೊತ್ತ್ರಲೆಗಡಿದುಬುರುಡೆ ನರತಂತಿಗೆಳೆಮಾಡಿ ಸಪ್ತಸ್ವರಗಳನುಡಿಸೇ ॥೪೬॥ ಧರೆಯಲ್ಲಿ ರಾವಣನಹಸ್ತವೆಸರಾಯ್ತದಕೆ । ಹರಮೆಚ್ಚಿಬೇಡುನಿನ್ನಿಷ್ಟವೇನೆನೆಮೂರು । ವರೆಕೋಟಿಯಾಯುಷ್ಯಮಷ್ಟವಿಧ ದೈಶ್ವರ್ಯಲಂಕೆರಾಕ್ಷಸರೊಡೆತನ ॥ ವರಸುಲಕ್ಷಣದಷ್ಟಕೋಟಿವೆಣ್ಗಳಭೋಗ ಪರುಷಕಣಕಾಮಧೇನುವುಚಿಂತಿತಾರ್ಥಮಣಿ । ನೆರಕಲ್ಪತರುಪಾರಿಜಾತಲೆಕರ ಬೆರಳನೆಲ್ಲಬೇಡೆಪರಮೇಶನಿತ್ತಾ ॥೪೭॥ ಇನಿತೆಲ್ಲವನು ಬೇಡಿಕೊಂಡುರಾವಣಪೋಗ । ಲನಿಮಿಷರೊಳದ್ರಿರಿಪುಪರಮೇಷ್ಠಿಶೌರಿಸಹ । ಮನಸಿಜಾರಿಯು ಬಳಿಗೆಬಂದೆರೆಗುತೆಲೆ ದೇವದನುಜಗಿನಿತೇಕೆಕೊಟ್ಟೆ ॥ ಅನುಗೆಟ್ಟೆವೆಮಗೆಬಾಳ್ವೆಲ್ಲ ಕೊಡಬೇಡವೆಂ । ದೆನಲುಮೊದಲಿತ್ತ ಬಳಿಕಿಸ್ನಾಗದೆಸೆವಿಷ್ಣು । ವನಘನೇಯಿದನುಳಿದು ಮರಳಿಬೇಡಿದನಿತ್ತು ಪೊರೆವುದೆಂದೆರಗಿಪ್ಪೋಡಂ ॥ ೪೮ ॥ ದಶಶಿರನುಬರುತಿರ್ಪದಾರಿಯೊಳುದನುಜಾರಿ । ಪೂಸತೊಂದು ಬಾಳೆಗಂಬವನುಬುಡಮೇಲಾಗಿ । ವಸುಧೆಯೊಳುನಟ್ಟು ನೀರೆರವುತಿರೆ ರಾವಣಂಕಂಡಾತನಂ ನುಡಿಸಿದಾ ॥ ಅಸಮಮೂರ್ಖನೆಯೆನಲು ನಾನಲ್ಲನೀಮೂರ್ಖ । ಶಶಿಧರನಕೂಡೆ ಸಕಲೈಶ್ವರ್ಯಮಂಪಡೆದು । ಎಸೆವರ್ಧಕೋಟಿಯಾಯುಷ್ಯವಮರದೆಯೆನಲು ರಾವಣನು ತಿರುಗಿದವನ ॥ ೪೯ ॥ ಪುರಕೆಮರಳಿಯು ಪೋಗಿನಮಿಸಿಮೊದಲಿತ್ತುದಂ । ತರಲಿಶಂಕರನೆಯೆನಗರಕೋಟಿ ಯಾಯುಷ್ಯ । ಕರುಣಿಪುದು ಕಾಮಾರಿಯೆಂದುನುತಿಗೈವುತಿರೆಕರಿಗೊರಳ ನಿಂತೆಂದನು ॥ ಅರೆಕೋಟಿಯುಂಕೊಟ್ಟೆ ಮರಳಿಬೇಡದಿರೆಂದು । ಹರಬೆಸಸೆರಾವಣಂ ಲಂಕಾಪ್ರಗಬರಲು । ಪರಮೇಶಮೊದಲಿತ್ತುದನಿತೆಲ್ಲಪೋಗಿ ಯರೆಕೋಟಿಯೇ ನಿಜವಾದುದು ॥ ೫೦ ॥ ಈಸೆಗವಿಸುಖಮಿರುತ ರಾವಣಂಶೂರ್ಪನಖಿ । ಮಾತುಕರ್ಣದೊಳಾಂತು ಸೋತುಲಾವಣ್ಯಕ್ಕೆ । ಸೀತೆಯನುಕದ್ದೊಯ್ಯೆರಘುನಾಥ ಕೋಪದೊಳು ಪೇತುವನೆ

ಕಟ್ಟಿಕಪಿಯಾ ॥ ಪಾತ್ರತವನ್ನೆಗಪಿ ಶರಧಿಯುದಾಟಿದಶಮುಖನೆ । ಘಾತಿಸುತ ತನ್ನಳಿಸಿನೆಯುಮುರಳಿತಂದಗ್ನಿ । ಜಾತಿಯುಂಮಾಡಿಸತಿಗೂಡಿ ಸೌಖ್ಯದೊಳಿರ್ದ ಕೇಳಿಚರಮೂರ್ತಿಗಳಿರಾ ॥ ೫೧ ॥ ಗುರುವೆಜಯಪರಬೊಮ್ಮಪಿರವೆಜಯುಸದ ಮಲಾ । ದರವೆಜಯುಸತ್ತದಾಕರವೆಜಯುನತಕಲ್ಪ । ತರುವೆಜಯುಜಯತರಣಿ ಶತಕೋಟಿರುಚಿಗಾತ್ರ ಭರವೆಜಯುಭಕ್ತಜನದ ॥ ಪ್ರೇರವೆಜಯುಮುಕ್ತಿಪಥ । ವರವೆಜಯುವಭಯಕರ ಮೀರವೆಜಯುಜಯಪರಾ । ಸ್ವರವೆಜಯುವರವುಳೆಯ ಮಲ್ಲೀಶಮದ್ರುರುವೆ ಮನವಿಷ್ಟವಿತ್ತುಸಲಹೂ ॥ ೫೨॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸಿದ್ಧದಕ್ಷ ಮಹಾಕವಿಪ್ರಣೀತವಾದ
ಪ್ರೌಢರಾಯನ ಕಾವ್ಯದೊಳು
ನಾಲ್ಕನೆಯಸಂಧಿ ಸಂಪೂರ್ಣವು.

ಅಂತು ಸಂಧಿ, ೪, ಕ್ಕಂ, ಪದನು ೧೪೭ಕ್ಕಂ ಮಂಗಳಮಹಾ.

—(ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ.)—

ಸೂಚನೆ ॥ ದಾಸಯ್ಯಗಳ= ದೇವದಾಸಯ್ಯನ, ಚರಮೂರ್ತಿಗಳು- ಜಂಗಮರು, ಸಂಸಾರ=ಗೃಹಸನಾಗಿರುವಿಕೆ, ದೇಶಾಂತರ=ವಿರಕ್ತನಾಗಿತಿರು ಗುತ್ತಿರುವಿಕೆ, ತೆರನ=ಉತ್ತಮವಾದ ರೀತಿಯನ್ನು, ಸಾಕ್ಷ್ಯವನು = ನಿದ ರ್ಶನವನ್ನು ॥ ೧ ॥ ಈ ಪದ್ಯವು ಲಕ್ಷಣಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯದೋಷಕ್ಕುದಾಹ ರಣವಾಗಿರಬಹುದಾಗಿ ತೋರುತ್ತೆ. ಬಹುಪುಸ್ತಕಪಾಠ ಸಂಪ್ರತಿಪತ್ತಿಯಿಂ ದ ಈ ಕವಿತ್ವದರೀತಿಯೇ ಇಷ್ಟಗದೆಂದರಿತು ತಿದ್ದುವ ಗೋಜಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದಂತೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿರುವೆವು ॥ ದೃಕ್ಕರ್ಣಕಟಿಸೂತ್ರ = ಕಣ್ಣೇಕಿವಿ ಯಾದಸರ್ಪವೇ ನೃಡಿದಾರವಾಗಿಯುಳ್ಳವನೆ, ದುರಿತವಾರಿಧಿವಹಿತ್ರ = ಪಾಪ ವೆಂಬಕಡಲಿಗೆ ತೆಪ್ಪವಾದವನೆ ಜಗತ್ಕರ್ತೃಕಪಾತ್ರ=ಬ್ರಹ್ಮಶಿರಃಕಪಾಲವೇ ಪಾತ್ರನಾಗುಳ್ಳವನೆ, ಜಲಚಾರಿ=ತಾವರೆಯುಹಾಗೆ ಚಂದ್ರ, ವೀತಿಹೋತ್ರ- ಅಗ್ನಿ, ಪಗಲಾಕ್ಷ=ಅಹಃಪತಿ ಸೂರ್ಯ, ಇವರೇತ್ರಿನೇತ್ರ=ಮೂರುಕಣ್ಣುಗ ಳಾಗಿವುಳ್ಳವನೆ, ಪರಮರ್ಷಿಕಜಚೈತ್ರ=ಮಹಾಮುನಿಗಳೆಂಬ ಮರಗಳಿಗೆ ಚೈ ತ್ರಮಾಸದಂತೆ ಸಾಫಲ್ಯಕರನೆ, ಪಾಪವಲ್ಲರೀಲವಿತ್ರ=ಪಾತಕವೆಂಬ ಬಳ್ಳಿಗೆ ಕುಡುಗೋಲಾದವನೆ, ಖಗಕೋಟಿರುಚಿಗಾತ್ರ = ಕೋಟಿಸೂರ್ಯರ ಕಾಂತಿ ಯುಳ್ಳಮೈಯುಳ್ಳವನೆ, ಕಮಲಾಕ್ಷನುತಿಪಾತ್ರ = ತಾವರೆಯಂತೆ ಕಣ್ಣುಳ್ಳ, ಅಂದರೆ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಸ್ತೋತ್ರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯನಾದವನೆ, ದಿಗುತ್ತರಪತಿಮಿತ್ರ— ದಸೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಡಕಲಿಗೆಒಡೆಯನಾದ ಕುಬೇರಂಗೆ ಗೆಳೆಯನಾದವನೇ, ದಿವಿಜೇ

ಕಳತ್ರ=ನಗ್ಗರಣ್ಣನಿಂ ಪೊಡಮಡಲ್ಪಟ್ಟವನೇ, ಗೋತ್ರಮಾಗಳನ=ಪಾರ್ವತೀಪತಿಯೇ, ಅರಿಸಮಾಸ=ಅಪಶಬ್ದ, ಅಪಸಂಧಿ=ವಿಸಂಧಿ, ಅನುಚಿತಪದ ವ್ಯರ್ಥಪದ, ಮುಂತಾದ ದೋಷಗಳು ಈ ಗ್ರಂಥದೊಳು ಬಹುವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವವು, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಸಾಕ್ಷರದಲೋಭದಿಂದಲೂ ಉಚಿತಪದಾನ್ವೇಷಣ ದಾರಿದ್ರ್ಯದಿಂದಲೂ ಅಂತಾಗಿರಬಹುದೆಂದೆಣಿಸಿ ಲೇಖಕ ಪ್ರಮಾದಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪರಿಹರಿಸಿ ಅಪಪಾಠಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿದ್ದಿ ತ್ರಿಪುಸ್ತಕ ಸಂಪ್ರತಿಪನ್ನ ಪಾಠವನ್ನೇ ಗ್ರಹಿಸಿ, ಇಲ್ಲಿಂದ (ಸ್ಥಿತಸ್ಯಗತಿಶ್ಚಿಂತನೀಯಾ) ಎಂದು ಮುನ್ನಿಸಲ್ಪಡುವುದು. ‖ ೨ ‖ ದೇವರದಾಸ=ಶಂಭುದಾಸ, ಕೊಟ್ಟಲಕೇರಿ=ಒಂದುಗ್ರಾಮ, ಸುಗ್ಗಲದೇವಿ=ಒರ್ವಳು ಮಹಾತ್ಮಳು, ಪರಮತ=ವೈಷ್ಣವಮುಂತಾದ್ದು, ಉತ್ತರನಾಥಲಿಂಗ=ಕೇದಾರೇಶ್ವರ, ದೇಶಿಂಗಭೂವರ=ಜಯಸಿಂಹಭೂಪಾಲ, ದೇಶಾಂತರ=ಅನ್ಯದೇಶ ‖೩‖ ಭಕ್ತಿ=ಶಿವನೇ ಸೇವ್ಯನೆಂಬ ಜ್ಞಾನ, ಜ್ಞಾನ=ಶಿವನೇ ಸತ್ಯಾತ್ಮನೆಂಬ ಅರುಹು, ವೈರಾಗ್ಯ ಮಲಮಾಯಾಕರ್ಮಗಳು ಬೇಡವೆನ್ನುವಿಕೆ, ಮುಕ್ತಿ=ಶಿವಸಾರೂಪ್ಯ ಸಾಮರಸ್ಯ, ಮನಧರ್ಮ=ಮನೋಧರ್ಮ, ಶಕ್ತಿ = ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೆಂದರೆ ಹಂಗಾಸು, ಯುಕ್ತಿ=ಉಪಾಯ ‖ ೪ ‖ ಮದನಧನು=ಕಬ್ಬಿನಜಳವೆ, ವಿವಾಹ = ಮದುವೆ ಭಕ್ತಿ=ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಗೃಹಸ್ಥನು ಮಾಡತಕ್ಕಸೇವೆ ‖೫‖ ವತ್ಸರ-ವರ್ಷ ಪನ್ನಗಧರ=ಸರ್ಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಶಿವ, ಅವರ=ಸಂಕಣ್ಣ ಶಿವದೇವಿಯರ, ಮುಹೂರ್ತಗೈಸಿ=ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ‖೬‖ ಜಲಕಾಷ್ಠಂ=ನೀರುಸೌದೆಯು ಮಳಲಕ್ಕಿಯನು=ಮಣಲುಬೆರತ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು, ಇವಳು = ಇವಳನ್ನು, ನೆಲದೊಳು=ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಚೋದ್ಯ=ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಸಲಿಲಜದಳಾಯತಾಕ್ಷಿ=ಪದ್ಮಪತ್ರವಿಶಾಲಲೋಚನೆ, ಹೊಲಬನು=ಕೇಸವನ್ನು, ಇಕ್ಷುದಂಡ=ಕಬ್ಬಿನಜಳವೆ ‖೭‖ ಅನುನಯದಿ=ಅನುಸರಣನ್ಯಾಯದಿಂದ ಬೇರ್ಬೇರೆ=ಬೇರೆಬೇರೆ ಅಲಿಯಿಂ=ಗಾಣದಿಂದ, ಹಿಪ್ಪಿ=ರಸವಿಲ್ಲದ ಸಿಗುರು, ಘನತವಕ=ಹೆಚ್ಚಾದ ಅಕ್ಕರೆ, ಕಿಚ್ಚು=ಬೆಂಕಿ ‖೮‖ ಚದುರಿನಿಂದ=ಚಾತುರ್ಯದಿಂದ, ದರ್ವಿಯು=ಸೌಟನ್ನು, ತಂಡುಲವ=ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು, ಭಾಜನಕೆ = ಪಾತ್ರೆಗೆ, ಅಚ್ಚಪಾಯಸವು =ಅಪ್ಪಟವಾದ ಪರಮಾನ್ನವು, ದೇವರ=ಶಿವನ, ಆದಾಸಯ್ಯಗೆ=ಆಭಕ್ತನಿಗೆ, ಎಡೆ=ಭೋಜನಪಾತ್ರ, ಕನ್ನಿಕೆ=ಕನ್ಯಕೆ ‖ ೯ ‖ ಒಮ್ಮನ=ಐಕಮತ್ಯ, ಸೀರೆ=ಕೆಂಗಳವಸ್ತ್ರ, ಚೋದ್ಯತರ=ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯ, ಭಕ್ತಿಯನು=ಪೂಜೆಯನ್ನು, ಶಿತಿಕಂಠ=ಕಂದಗೊರಳ. ಈರ್ವರು=ಇಬ್ಬರು, ಮತಿಮಂತ=ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ತೊಡಕು=ಸಿಕ್ಕು ‖ ೧೦ ‖ ಗದ್ದುಗೆ=ಪೀಠ, ಮುಹೂರ್ತಂಗೊಳಿಸಿ=ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ಇಂದು=ಈದಿನದಲ್ಲಿ, ಸಂಸಾರ=ಗೃಹಧರ್ಮ

ವಿರಕ್ತಿ=ವೈರಾಗಿತನ ॥ *

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹವಚನ.)—

ಪೊಟ್ಟಲಗೆರೆಯೆಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೇವರದಾಸಯ್ಯನೆಂಬ ಶಿವಶರಣನು ಸುಗ್ಗಲದೇವಿಗೆ ಗುರುವಾಗಿ ವೈಷ್ಣವಾದಿಗಳ ಮತಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು ಉತ್ತರನಾಥ ಲಿಂಗವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಮಾಡಿ ದೇಶಿಂಗಭೂಪಾಲನನ್ನು ಶಿಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಯಿಟ್ಟು ಕಡೆಗೆ ತಾನು ವೈರಾಗ್ಯದಿಂದ ದೇಶಾಂತರತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದು ಒಂದುದಿನ ಮೋಕ್ಷವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ವೈರಾಗ್ಯವಿರಬೇಕು ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೇ ವೈರಾಗ್ಯಹುಟ್ಟದು ಪರಗುರುಭಕ್ತಿ ಮಾಡದೇ ಜ್ಞಾನಹುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ ಗುರುದೇವತಾರ್ಚನೆಯೇಭಕ್ತಿ ಅದನ್ನು ನಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ಬಲ್ಲ ಅನುಕೂಲವಾದ ಹೆಂಡತಿಯಿರಬೇಕು ಅಂಥಾಜಾಣೆಯು ದೊರೆತರೆ ಮದುವೆಯಾಗುವದೇ ಲೇಸೆಂದು ಆಲೋಚನೆಗೈದು ಮರಳನ್ನು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಸಮವಾಗಿಬೆರಸಿ ಗಂಟುಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕೈಯಲೊಂದು ಕಬ್ಬಿನಜಳವೆಯಂಪಿಡಿದು ದೇಶದೇಶದ ಊರೂರಿನ ಶಿವಭಕ್ತರಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಿಕೆಯನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತ ಕಟ್ಟಿಗೆಯು ನೀರೂಯಿಲ್ಲದಲೇ ಮರಳಕ್ಕಿಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತಶುದ್ಧವಾದ ಪಾಯಸವಮಾಡಿ ನೀಡಬಲ್ಲ ಜಾಣೆಯಾದರೆ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂನಕ್ಕು, ಮದುವೆಯೊಲ್ಲದ್ದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಎತ್ತುಗಡೆಮಾಡಿದಾನೆಂದು ಹಾಸ್ಯಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಮುದ್ದನೂರು ಸಂಕಣ್ಣನೂ ಶಿವದೇವಿಯೂ ಎಂಬ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ದುಗ್ಗಳೆಯೆಂಬ ॥ ೯ ॥ ವರ್ಷದಕನ್ಯೆ ಇರಲಾಗಿ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಈದೇವದಾಸಯ್ಯನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಆಗುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಆ ದುಗ್ಗಳೆದೇವಿಯೆಂಬ ಹುಡುಗಿಯು ದಾಸಯ್ಯನಕೈಯ್ಯಲಿದ್ದ ಮರಳಕ್ಕಿಯಗಂಟನ್ನು ತೆಗದುಕೊಂಡು ಕಬ್ಬಿನಜಳವೆಯು, ಒಂದೇಸಾಲದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿ ದಾಸಯ್ಯನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಬ್ಬಿನಜಳವೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ನೀರೂ ಸೌದೆಯಿಲ್ಲದೇ ಮರಳಕ್ಕಿಯನ್ನು ಅಟ್ಟುಮಣಲಿಲ್ಲದಪಾಯಸವನ್ನು ಸವಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ಎಡೆಮಾಡೆಂದು ನೇಮಿಸಿದನು । ಆಹುಡುಗಿಯು ಕೈಗಾಣದಿಂದ ಕಬ್ಬಿನ ಜಳವೆಗಳ ಬುಡದಹಾಲು ಬೇರೆಕೊನೆಯಹಾಲು ಬೇರೆಗಡಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗದಿಟ್ಟು ಅದರಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ಒಣಗಿಸಿ ಒಲೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿ ಮೊದಲು ಬುಡದಹಾಲು ಕಾಯಲಿಟ್ಟು ಮರಳಕ್ಕಿ ಹಾಕಿ ಕುದಿದು ಉಕ್ಕುಬಂದಾಗ ಕೊನೆಯ ಹಾಲು ಹಾಕುತಲೂ, ಮರಳು ಕೆಳಗಿಳಿದು ಅಕ್ಕಿಮಾತ್ರವೇ ತೇಲುವಂತೆ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ಸೌಟಿನಿಂದ ತಿರುಹಿ ತೇಲಿದ ಅಕ್ಕಿಯ ಪಾಯಸವನ್ನು ಬೇರೇಗಡಿಗೆಗೆ ಬೊಗ್ಗಿಸಿ ಸುರಿಕೊಂಡು ಮರಳಿಲ್ಲದಂತೆ ಪರಮಾನ್ನ ಮಾಡಿ ಇಡುತಲೂ, ದಾಸಯ್ಯನು ಶಿವಪೂಜೆ

ಮಾಡಿಸಿದು ತೃಪ್ತನಾಗಿ ಅವಳಂ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಆದಂಪತಿಗಳು ಸೀರೆಗಳನ್ನು ನೆಯ್ದು ಮಾರುವ ಕೆಲಸದಿಂದ ಬಂದಧನದಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಭಕ್ತಿಯನ್ನು ನಡಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಆತನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲೋಸುಗ ಇಬ್ಬರ ಜಂಗಮಯ್ಯರ ರೂಪದಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ವಿವಾದಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ನ್ಯಾಯತೀರಿಸೆಂದು ದೇವರದಾಸಯ್ಯನನ್ನು ಕುರಿತು ಒಬ್ಬ ಜಂಗಮನು ಹೆಂಡತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಸಾರಿಯಾಗಿ ಹರಗುರುಭಕ್ತಿಯಿಂ ನಡಸುವುದೆ ಉತ್ತಮವೆಂದನು ಮತ್ತೋರ್ವನು ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ದೇಶಾಂತರತಿರುಗುತ್ತ ಶಿವಯೋಗಿ ಯಾಗುವುದೇ ಲೇಸೆಂದನು ಆಗ ದಾಸಯ್ಯನು ಪತಿವ್ರತಿಯಾಗಿಯು, ಗುಣಶಾಲಿಯಾಗಿಯು, ಅನುಕೂಲಳಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಹೆಂಡತಿಯು ದೊರೆತರೆ ಸಂಸಾರವೇ ಲೇಸು ಗಂಡನಮನಸಿಗೆ ಸಮನಾಗಿನಡದು ಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಗ್ಯಳಾದ ಹೆಂಡತಿಯು ದೊರೆಯದೇ ಹೋಗುವುದಾದರೆ ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ದೇಶಾಂತರ ಹೋಗುವುದೇ ಉತ್ತಮವೆಂದು ಹೇಳೆ ಅದುಹೇಗೆಂದು ಆಚರಮೂರ್ತಿಗಳು ಕೇಳಲಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಒಪ್ಪಗೊಳಿಸ ಲೋಸುಗ ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಉತ್ತಮ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಉಪಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಹೇಳತೊಡಗಿದನವೆಂತೆನೆ||೧೧||

ಮನೆ=ವಾಸಸ್ಥಲ, ದೈವವು=ದೇವರು, ಸತಿ=ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಹೆಂಡತಿ, ತೋತ್ರ=ಸ್ತೋತ್ರ, ಕೃತಕವಿಂ=ಕೃತ್ರಿಮದಿಂದ, ಉನ್ನತಿಯನು=ಹೆಚ್ಚಿಕೆಯನ್ನು, ಒರೆವೆನು=ಹೇಳುತ್ತೇನೇ, ಆಲಿಪುದು=ಕೇಳಬೇಕು || ೧೨ || ಮಾದೇವನಂ=ಮಹಾದೇವನನ್ನು, ಪನ್ನೆರಡುಸಾಸಿರದ=ಹನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರವರುಷಗಳಲ್ಲಿ, ತಲೆನವಿರಲಿ=ಮಂಡೆಯ ಕೂದಲಿನಿಂದ, ಉಡಿಗಿ=ಮಗಳನ್ನು, ಕನಸಿಲಿ=ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ, ಆಕಾಶವಾಕು=ಅದೃಶ್ಯವಚನ ||೧೩ || ರತ್ನವಿಶ್ರೇಷ್ಠಳೆ, ಅಕ್ಕರ=ಅಕ್ಷರ, ಹೆಳವ=ಕಾಲಿಲ್ಲದಕುಂಟ, ತಡೆಯದೆ=ನಿಲ್ಲದೆ ತಳರ್ದು=ಹೊರಟು, ಬಲಿದು=ಬಲಪಡಿಸಿ, ನಿಚ್ಚೈಸಿ=ನಿಶ್ಚಯಗೊಂಡು, ವಲ್ಲಭನ=ಗಂಡನ || ೧೪ || ಪಾದೋದಕ=ಚರಣತೀರ್ಥ, ನೇಮ=ನಿಯಮ ಚಳಿಗಿರಿಯ=ಹಿಮಾಚಲದ, ಅತ್ತ=ಆಕಡೆಗೆ, ಬೆಸಸಿದ=ಚೆಲ್ಲಿದ, ಪರಿಯ=ರೀತಿಯನು, ಮಾಳ್ಪೆಡೆ=ಮಾಡುವಸ್ಥಲ, ಉದಕವನ್ನು=ನೀರನ್ನು, ತಳಿದೆನು=ಚೆಲ್ಲಿದೆನು, ಸಟೆ=ಸುಳ್ಳು || ೧೫ || ಮನ್ನಾಥ=ನನ್ನೊಡೆಯ, ರಾಯ=ರಾಜ, ಭಕ್ತಿಯಧರ್ಮದಿಂ=ಸೇವಾಪುಣ್ಯದಿಂದ, ಅತ್ತ=ಕಡೆಗೆ, ಮನ್ನಿಸುತ=ಕ್ಷಮಿಸುತ, ತಣ್ಣು=ಶೀತಳ, ಆವ್=ನಾವು, ಎಡೆ=ಸ್ಥಲ, ಶಿಖಿ=ಬೆಂಕಿ ಉನ್ನತಿಯ=ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು, ಉತ್ಸವ=ಉತ್ಸಾಹ || ೧೬ || ಪಲ=ಬಹು, ಪುರುಳು=ಪ್ರಯೋಜನ, ಅರ್ಘ=ಸತ್ಫಲವು, ಸುಪ್ರಯೋಜನವು ಅಪ್ಪ ಅಗುವ, ಫಲವ=ಫಲವನ್ನು, ಗಮ್ಮನೆ=ಸಂತೋಷವಾಗಿ, ಒಪ್ಪಗೊಳಿಸಿ-

ಒಪ್ಪಿಸಿ, ಎಂಬ=ಎಂಬವನು, ಕಳವಸ=ಕುಂಟನ, ತನುಜೆ=ಮಗಳು, ಪತಿ ಸೇವೆ=ಗಂಡನಿಗೆ ಉಪಚಾರ, ||೧೭|| ಅನಲೆ=ಅನೇಕರಾಯೆಂದು ಪಾಠಾಂತರ, ಬಿತ್ತರದ=ವಿಸ್ತಾರದ, ಕೇರಿ=ಬೀದಿ, ಐತರುತ=ಬರುತ್ತ, ಪಥವ=ದಾರಿಯನ್ನು, ತೆರನ=ಬಗೆಯನ್ನು, ಚಿತ್ತವಲ್ಲಭೆ=ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದವನೆ || ೧೮ || ಅರಸಿ=ಒಡತಿ, ಕೊಂಡ=ಮೈಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡ, ಕೀಳುಜಲವುಂ=ನಿಕೃಷ್ಟವಾದನೀರನ್ನು, ಮರಳಿ=ಸುತ್ತಿ ಕಾಲಘಣಿವೇಶಿ ಕರಿಯನಾಗರಿನಂತೆ ಜಡೆಯುಳ್ಳವಳೆ, ಸಂಗ=ಸಂಪರ್ಕ,ಬಾಳುವ=ಸುಖವಾಗಿರುವ, ಸಂತೈಸಿ=ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿ ||೧೯ || ಬ್ರಹ್ಮಾಲಯವ=ಜಿನಬ್ರಹ್ಮನಗುಡಿಯನ್ನು, ವಾರಾಂಗನೆಯು=ಸೂಳೆಯು, ಕುಲನಾರಿ=ಉತ್ತಮಕುಲದ ಗರತಿ, ರಂಗವಲ್ಲಿ=ಸ್ಥಳದನಡುವೆ ಬಳ್ಳಿಯಂತೆ ಒಪ್ಪುವಚಿತ್ರರೇಖೆಗಳು, ಆರ್=ಯಾರು, ನೀರಜಾಪ್ತೋದಯದಿ=ತಾವರೆಯಗೆಳೆಯನು ಮೂಡಿದ ಮೇಲೆ, ರೂಪಜೀವಿಗೆ=ಸೂಳೆಗೆ, ಮರುದಿನಕೆ=ಮಾರನೆಯ ದಿವಸಕ್ಕೆ ||೨೦ ತರಣಿ=ಸೂರ್ಯ, ನಿಶೆ=ರಾತ್ರಿ, ಪರಮಳು=ಶ್ರೇಷ್ಠಳು, ಗಣಿಕೆಯರ=ಸೂಳೆಯರ || ೨೧ || ನಸು=ಕೊಂಚ, ಪುರುಷ=ಗಂಡ || ಮನಸೋತು=ಆಶೆಪಟ್ಟು, ಕಂದರ್ಪಶರಕೆ=ಕಾಮ ಬಾಣಕ್ಕೆ, ಒಪನ=ಒಡೆಯನ, ಅನಕವರೆಗೂ, ನರಕ=ದುರ್ಗತಿ, ಪೊಂದಿ=ಸೇರಿ, ನೀತಿ=ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ. ಮನ್ನಿಸಿ=ಸೈರಿಸಿ, ಕಾಂತನ=ನನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು, ನೆರವುದು=ನೀನು ಕೂಡಬೇಕು || ೨೨ || ಅಂದದಿಂ=ಬಗೆಯಿಂದ, ಇರುಳೆ=ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೆ, ಭಾಷೆಯು=ಶಪಥವನ್ನು, ಸಂಜೆ=ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲ, ಪೆಗಲೊಳು=ಭುಜದಮೇಲೆ, ಶಯನ ಮಂದಿರವ=ಮಲಗುವ ಮನೆಯನ್ನು ||೨೩|| ಪದ್ಮವತಿ=ಪದ್ಮಾವತಿ ವಾತುಗಳ=ಮಾತುಗಳ, ತೀಡಿ=ಲೇಪಿಸಿ, ಸ್ಮರಯುದ್ಧ=ರತಿ ನೇಹ=ಸ್ನೇಹ, ಪೆಗಲು=ಹೆಗಲು, || ೨೪ || ಸಂಚಲ=ಅಸ್ಥಿರತ್ವವನ್ನು, ಮುನಿದು=ಕೋಪಗೊಂಡು ಮುಳಿದು, ಶೊನಸಿ=ತೊಣಚಿಹುಳ, ಎರೆಯೆರಗೆ=ಬಿದ್ದುಬೀಳೆ, ಪಲ್ಲಟಿಸೆ=ವಿಪರೀತಬಾಗೆ, ಒತ್ತಿ=ಚುಚ್ಚಿ, ಊಗುತ=ಅವ್ರಕುತ್ತ || ೨೫|| ತಪವನು=ಅನಶನವ್ರತ ಧ್ಯಾನಗಳಿಂದ ಕಾಯಕ್ಲೇಶವನ್ನು, ಆಕಾಶ ಗಗನವಾಣಿ, ಶೂಲ=ಕವಗುವೊನೆ ಗೋಲು, ಸಂಕಲ್ಪ=ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಫಲವೇನು=ಫಲವಿಲ್ಲ, ನಡಿಸುತ್ತ=ಹೂಳಿಸುತ್ತ, ಕಾಜೀರ್ಣನ್ನು=ಕಬ್ಬಿಣ ಮೂಡಲು=ಕಾಣಿಸಲು ಹೊರಡಲು || ೨೬ || ಅಗ್ರ=ಕೊನೆ, ಅದ=ದಾರಿಯೊಳಗೆ ಮಾಂಡವ್ಯನು ಶೂಲಕ್ಕೆ ಗುರಿರೋಣವನ್ನು, ಹಾಯ್ವ=ಹೋಗುವ, ನಲ್ಲನ=ಪ್ರಿಯನ, ಇನನ=ಸೂರ್ಯನ, ಸಹಸ್ರ=ಸಾವಿರ ಕೋಳು ಭಾಗ, ಕಿಪಿಸಲ್ಕೆ=ಬಯಲು ದಿನಮಣಿಯು ಕೂರನೆ ಆಣೆ=ಅಜ್ಞೆ || ೨೭ ||

ಪತಿವ್ರತೆ ಎಂಬಲ್ಲಿ ವ್ರಯೆಂಬ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಶಿಥಿಲದ್ವಿತ್ವವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕು ಇಂಥಾಪ್ರಯೋಗವುಷ್ಟೋ ಇವೆ, ಅರವಿಂದಸಖ=ಸೂರ್ಯ ಮೂಡದೆ ಉದಯಿಸಿದೆ ಪರಮಾತ್ಮ ಉತ್ಕೃಷ್ಟನಾದ ಆತ್ಮನೆಂದರೆ ಈಶ್ವರದುರಿತ ಪರ್ವತಕಾಲಿಕ ಪಾಪವೆಂಬ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಡಿಲಾದವನೆ । ಧೂರ್ಜಟಿ ಗಂಗೆಯಿಂದ ಭಾರವಾದಜಡೆಯುಳ್ಳವನೆ । ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ವಿಷಮಲೋಚನನೆ । ಖರಕರನ=ತೀಕ್ಷ್ಣಕಿರಣನ । ವಿಷಗಳನ=ಗರಕಂಠನ ॥ ೨೪ ॥ ವತ್ಸಲದಯೊಳು । ಭವವಾರಿಧಿಬಡಬ ಸಂಸಾರದಕಡಲಿಗೆ ಶೋಷಕ । ಕೊಂಡಾಣೆ ಇಟ್ಟ ಆಣೆಯುನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆಕೊಂಡೆನು।ಧವನ-ಗಂಡನ ಮಸ್ತಕ-ತಲೆ ಲಾವಣ್ಯ-ಚೆಲುವಿಕೆ॥ ಕುಷು=ಗುರಿ, ಓಸನ=ಭರ್ತಾರನ, ಚೀನರಂ=ಚೇಚಾರು, ಜೋಡಿಸಲಿ-ಜೋಡೆಯಿಂದ, ಶಿವಪುರಿಕೆ=ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ॥ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನ ॥ ಅತ್ರಿಮಹರ್ಷಿಯು=ಪತ್ನಿಯಾದ ಅನಸೂಯಾದೇವಿ ಮಹಾದೇವನಂ ಕುರಿತು ಹನ್ನೆರಡುಸಾವಿರವರ್ಷ ತಪವಂಗೈಯಲು ಆಕೆಯು ಮಂಡೆಗೂದಲಿನಿಂದ ಅನಲೆಯೆಂಬ ಕನ್ನೆ ಹುಟ್ಟಿ ಮದುವೆಯುನ್ನೊಲ್ಲದೇ ಇರಲು ನಿನಗೆ ಹೆಳವನು ಗಂಡನಾಗುತ್ತಾನೆಂದು ಆಕಾಶವಾಣಿಯು ಹೇಳುತಲು, ಆ ಸುಡಗಿ ವಿರಕ್ತಳಾಗಿ ಹಿಮಾಚಲದಲ್ಲಿ ತಪವನ್ನಾಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು, ಇತ್ತ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅನಸೂಯೆಯು ಪ್ರತ್ಯಹವೂ ತನ್ನ ಗಂಡನಾದ ಅತ್ರಿಮುನಿಯ ಚರಣತೀರ್ಥವನ್ನು ತನ್ನ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿಕೊಳುತಿದ್ದವಳು ಒಂದುದಿನ ಪತಿಪಾದೋದಕವನ್ನು ಹಿಮಗಿರಿಯಕಡೆಗೆ ಚೆಲ್ಲಲು, ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಅತ್ರಿಮುನಿಯು ಕೇಳಲಾಗಿ ಅನಲೆಯು ಶಿವಯೋಗದಲ್ಲಿರುವ ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಕಾಡುಕಿಚ್ಚುರಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಆಕೆ ಸುಟ್ಟುಹೋಗದಹಾಗೆ ಚೆಲ್ಲಿದೆನೆಂದು ಅನಸೂಯೆ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಧಿಟವರಿತು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂತಸಗೊಂಡು ಕೆಲವುಕಾಲಕ್ಕೆ ಅನಲೆಗೆ ಬುದ್ಧಿಹೇಳಿ ತಪವಂಬಿಡಿಸಿ ಅಘೋರಮುನಿಯೆಂಬ ಹೆಳವನನ್ನು ಮದುವೆಮಾಡಿ ಪತಿಸೇವೆಗೈವುದೇ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ತಪವೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿ ಅನಲೆಯು ಕುಂಟುಗಂಡನನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ದೇಶದೇಶ ತಿರುಗುತ್ತ ಕಲ್ಯಾಣಪುರದಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಾವತಿಯೆಂಬ ಸೂಳೆಯನ್ನು ಬಯಸಿದ ಗಂಡನಿಗೆ ತಾನೇ ಕುಂಟನಗಿತ್ತಿಯಾಗಿ ಪತಿಸೇವೆ ಸಲಿಸಿ ರಾತ್ರಿಯೊಳು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬರುತಿದ್ದಳು. ಮಾಂಡವ್ಯನೆಂಬಮುನಿ ಬಬ್ರುರುಹೆಂಬಿರಕಾಟ ಪಡಲಾರದೇ ವಿರಕ್ತನಾಗಿಪೋಗಿ ತಪವಂಗೈವುತ್ತಿರೆ ಆ ಹೆಂಡಿರು ತೊಣಚೆಗಳಾಗಿ ಆತನಕಿವಿಗೆ ಬಡಿದು ತಪೋವಿಘ್ನವಂ ಮಾಡತೊಡಗಲೂ, ಅವನು ಅವುಗಳಂ ಹಿಡಿದು ಮುಳ್ಳಿನಿಂದಚುಚ್ಚಿ ಬಿಸುಟು ಆ ಜೀವಹಿಂಸೆಮಾಡಿದನಾದುದ ನೆನಪಿನೊಂದಿಗೆ ಮಾಳ್ಪ ತಪವಂಗೈಯೆ, ನಿನಗೆ ಶೂಲಗುಚ್ಚಿ ಕೊ

ಕ್ಷುದ್ರವೆಂದು ಆಕಾಶವಾಣಿ ನುಡಿಯಲಾಗಿ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಉಪಾಯದಿಂದ ಪರ್ಯವಸಾನಗೊಳಿಸಿ ಕಳೆಕೊಳ್ಳುವೆನೆಂದು ಮೋಹದಿಂದ ಶೂಲವನ್ನು ಮಾಡಿ ನೆಲದಲ್ಲಿನಟ್ಟು ಅದರಮೇಲೆ ತಾನು ಬೀಳಲಾಗಿ ಪಾಪಕರ್ಮ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದಿಂದ ಅದು ಕಬ್ಬಿಣದ ಶೂಲವಾಗಿ ಚುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಡಲಾಗಿ ಅವನು ನರಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಅನಲೆಯುಕಾಣದೇ ಆ ಶೂಲದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಪೋಗಲು ಅವಳಗಂಡನ ಕುಂಟುಕಾಲು ಶೂಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾಂಡವ್ಯಗೆ ತಗುಲಿ ನೋವಾಗುತಲು ಆತನು ರೋಷದಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ನೋಯಿಸಿದವನತಲೆಯು ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಹೋಳಾಗಿ ಹೋಗಲೆಂದು ಶಾಪಕೊಟ್ಟನು. ಅನಲೆಯು ಪತಿವ್ರತೆಯಾದುದರಿಂದ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಉದಯಿಸಬೇಡವೆಂದು ಶಿವನಾಣೆಯಿಟ್ಟು ತಡೆಯಲಾಗಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯೋದಯವೇ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋಗಲು ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿಂದ ಶಿವನು ಅನಲೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಬೇಡಿದವರಗಳಂ ಕೊಟ್ಟು ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಮಾಂಡವ್ಯನನ್ನು ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯರನ್ನು ನಿರುಪಾಧಿಕವಾಗಿ ಬದುಕಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಕುಂಟನಾದ ಮುದಿಗಂಡನನ್ನು ಚೆಲುವನಾದ ಪ್ರಾಯದ ಗಂಡನಂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ದೇಹಾಂತದಲ್ಲಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಸೇರಲು. ಅನಲಾದೇವಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಯಿತ್ತು ಪೋದನೆಂದು ದಾಸಯ್ಯನು ಚರಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನು. ಈ ಕಥೆಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವದಕ್ಕೆ ಕೆಲಕೆಲಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದರು ಇದು ಬೇರೆಯಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ‖ ೨೦ ‖ ಪರಮೇಷ್ಠಿ = ಬ್ರಹ್ಮ, ವರ = ಗಂಡ, ಆಸತ್ತು = ಆಯಾಸಗೊಂಡು, ಅಲಸತೆ-ಆಲಸ್ಯವನ್ನು ಅಂತರಂಗವ = ಮನೋವೃತ್ತಿಯನ್ನು, ಅನಿತರೊಳ್ = ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ‖ ೨೧ ‖ ಉದಾಸೀನ = ಉಪೇಕ್ಷೆ, ತೆರ = ಬಗೆಯನ್ನು, ಉಪಕರಣ = ಸಾಮಗ್ರಿ) ಎಡೆ ಚಾರು=ಶುದ್ಧಸ್ಥಲ, ಜೋಡಿಸಿದನ್ನೈವೇದ್ಯಪಾತ್ರ, ನಿರೂಪ = ಅಪ್ಪಣೆ ‖೨೨‖ ಶೌಚ = ಮಲನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಶುದ್ಧಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ತವರಹಾದಿ = ತೌರುಮನೆಯದಾರಿ, ಭವನ = ಮನೆ ‖೨೩‖ ಪೊಂದಿ = ಒರಗಿ ವಂದಿಸುತ್ತ = ಪ್ರೊಡಮಡುತ, ತಪ್ಪನ್ನೆಗಂ = ತದುವವರೆಗು. ಗಮ್ಮನೇ = ಬೇಗನೇ ‖೨೪‖ ನಿಲಯಮಂ = ಮನೆಯನ್ನು, ಬಹೆನು = ಬರುವೆನು, ಜಲಜಾಕ್ಷಿ = ಕಮಲನೇತ್ರೆ, ನಲವಿಂದ = ಸಂತೋಷದಿಂದ, ಅರುಣಾವಳಿಯಲ್ಲಿ = ಕಿರುಣಾವಳಿಯೊಳಗೆ, ವರಿದವು = ಹರಿದವು, ಇಳಿದವು ‖೨೫‖ ಪುತ್ತು = ಹುತ್ತುಹುತ್ತ, ಸರ್ಪ-ಹಾವು ಚಿತ್ತ = ಪೇತ್ರ, ರೋಮ = ಕೂದಲು, ಕೋದರು = ಹೊಪೆ ಪ್ರೊದೆ, ಗೀಜಗವು ಗಿಜಗನಹಕ್ಕಿ, ಪತ್ರಬ್ಧ = ಹತ್ತುವರ್ಷ, ಗ್ರಾಸ = ಆಹಾರ, ಕೊತ್ತಂಬರಿ = ಕೊತ್ತು ಅರೆ, ತಂಡುಲ = ಅಕ್ಕಿ, ಮೆಲ್ಲುತ್ತ = ಮೇಯುತ್ತ, ಮಿತ್ರ = ಸೂರ್ಯ

ಸಿಲ್ಕಿ=ಸಿಕ್ಕಿ, ಕಮಲ=ಸಾವಿರಕಳಿನ ಕೆಂದಾವರೆಯುಹುವು ||೩೬|| ಅದರಿಂದಪರಿಮಳವ=ತಾವರೆಯ ಹುವ್ವಿನವಾಸನೆಯನ್ನು, ನಿನ್ನೆಯರ್ದ ಅವಳ=ನಿನ್ನಿರ್ದವಳ, ಉಗ್ರಕೋಪ=ಕ್ರೂರವಾದ ಸಿಟ್ಟು, ಅಗಲಿ=ಬಿಟ್ಟು, ಒಳಿತೆ=ಒಳ್ಳೇದೇ, ಸುಗುಣವೆಣ್ಣೇಮಂತಪೆ=ಒಳ್ಳೇಗುಣದಳುಳ್ಳ ಹೆಂಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಷ್ಮೆ ||೩೭|| ಪಲತೆರದಿ=ಬಹುಪ್ರಕಾರದಿಂದ, ದೈನ್ಯವನು = ದೀನಭಾವವನ್ನು, ಭಾಷೆ=ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ಲಲನೆರನ್ನನೆ=ಸ್ತ್ರೀರತ್ನವೇ ಎಂದು ಭಾವವು, ಪುಸಿದಡೆ=ಸುಳ್ಳುಹೇಳಿದರೆ, ಆಂ=ನಾನು, ಛಲ=ಹಠ ಕಪಟ ||೩೮|| ನೀರ್ವಿಡಿದು=ನೀರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಶತಕಾಲವಾಗೆ = ನೂರುವರ್ಷವಾದಾಗ್ಯೂ, ಅಘವು=ಪಾಪವು, ದಂಪತಿಗಳು=ಗಂಡಹೆಂಡಿರು, ಕರ್ಣಕ್ಕೆ-ಕಿವಿಗೆ ಕೃತತಪವಂ=ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ತಪಸ್ಸನ್ನು, ಈಡಾಡಿ=ಕಳಕೊಂಡು, ತವೆ=ಚನ್ನಾಗಿ, ಸ್ವೈರಗಾದನು ಎಂದು ಪಾಠಾಂತರವು ||೩೯|| ನೀರೆ=ಹೆಂಗಸೇ, ಒಲಿದೆ=ಒಪ್ಪಿದೆ, ಸಲಿರುವೆನು=ಸಲ್ಲುವಂತೆ ಕೊಡುವೆನು, ಕಲ = ಅವ್ಯಕ್ತ ಮಧುರ, ಅಹಿ=ಸರ್ಪ, ಲಜ್ಜ=ನಾಚಿಕೆ, ಪಾಗಿ=ಬೋಗ್ಗಿ, ಅಫಲಸಿದ್ಧಿ = ಫಲಕರವಾದ ತಪೋನಿಶ್ಚಯವನ್ನು, ಪತ್ತು = ಪಡೆದು, ದಿವ್ಯರೂಪಿಂದೆ=ಕ್ರೀಡಾಪೋದ ಮದಕಾಂತಿಗಳುಳ್ಳ ರೂಪದಿಂದ, ಬಹುರಮಿಸಿ=ಬಹಳವಾಗಿ ಕ್ರೀಡಿಸಿ ||೪೦|| ಮನಸಿಜಕ್ರೀಡೆಗೆ=ರತಿಗೆ, ಅನುಕೂಲವಸ್ತುವ=ಬೇಕಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು, ಅನುನಯದಿ=ಅನುಸರಣ ನೀತಿಯಿಂದ, ಕಳೆಯು=ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರದ, ಜಾಣ್ಮೆಯ=ಚಾತುರ್ಯವನ್ನು, ನಲುವೇರಿ=ಸಂತೋಷಹೆಚ್ಚಿ, ಬಂಧ=ರತಿಗೆಯೋಗ್ಯವಾದ ಪಟ್ಟು, ವನಜವದನೆ=ನೀರಿನಲ್ಲಿಹುಟ್ಟಿದ ತಾವರೆಯಹಾಗೆ ಮೊಗವುಳ್ಳವಳನ್ನು, ಇನಿದುಟಿಯಳಿಗೆ=ಸಿಯಾದ ತುಟಿಯುಳ್ಳವಳಿಗೆ, ಅಂಕುರಿಸಿತು=ಮೊಳತುದು, ಮಿನುಗುವ=ಹೊಳೆಯುವ, ಕಟ್ಟಳೆಯಮೀರೆ=ಪರಿಮಿತಿಯನ್ನ ತಿಕ್ರಮಿಸಿ ದಪ್ಪವಾಗಿ ||೪೧|| ದಶಕಂಠ=ಹತ್ತು ಕೊರಳುಳ್ಳ, ರಾವಣ=ರಾವಣ ರಾಕ್ಷಸ, ಮೂರುಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪಾಠಗಳವೆ, ತವಕದಿಂ=ಕುತೂಹಲದಿಂದ, ಸತ್ವವ=ಬಲವನ್ನು, ಹಿಗ್ಗಿ-ಉಬ್ಬಿ, ಭವನದಿಂ=ಮನೆಗಿಂತಲು, ತಂಡುಲದಿ=ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ, ಸುವೇಕದಿಂ ಒಳ್ಳೇ ವಿಮರ್ಶದಿಂದ. ಭವರಹಿತ=ಜನ್ಮದುಃಖವಿಲ್ಲದ || ೪೨ || ನಿದಾನ್ರವಿರಹಿತರಂ=ದೇವತೆಗಳನ್ನು, ಪೊರವೆ=ರಕ್ಷಿಸುತ್ತೀಯೆ ಖಳರಂ=ದುಷ್ಟರನ್ನು ತೊರವೆ=ಬಿಡುತ್ತೀಯೆ, ಸದೂ್ರಪನಾದೃಕ್ಕರಹಿತ=ಒಳ್ಳೇಆಕಾರಸಾಮ್ಯವಿಲ್ಲದವನೆ, ಅಥವಾ ನಿರಾಕಾರ=ನಿರುಪಮ, ನಿಟಿಲಾಕ್ಷ=ಫಾಲಾಕ್ಷ, ಹಿಮಾದ್ರಿ=ವಕ್ಷಪಾರ್ವತಿಯ ಮೊಲೆಯ ಕುಂಕುಮದಿಂದ ಗುರ್ತಾಗಿಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಎದೆಯುಳ್ಳವನೆ, ಭದ್ರಕರ = ಮಂಗಳಮಾಡುವನೆ, ಮುದ್ರಮಣ=ನನ್ನೊಡೆ

ಯಪತಿ ॥೪೩॥ ಉಣಲ್ನೀಡಿ=ಉಣಬಿಕ್ಕಿಟ್ಟು, ಬಲ್ಕಾಡುತಿರಲು=ಬಹುಪೀಡಿಸಲು, ಜಗುಳ್ಳ=ಸರಿದು ಒದರಿ, ಜಬರಿಸಿ=ಗದರಿಸಿ, ಭಗವತ್ಪ್ರಸಾದವನು=ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು, ತರಳ=ಬಾಲಕ ಸವಿದು=ರುಚಿನೋಡಿ, ಮೊಗ=ಮುಖ ॥೪೪॥ ಮರುಳೆ=ಹುಚ್ಚನೆ, ತಾರಾಪಥ=ಆಕಾಶ, ಕುರುಹು=ಗುರುತು, ತವಕದಿಂ=ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ, ರಜತಾದ್ರಿ=ಕೈಲಾಸ ॥೪೫॥ ಪಾಯಲು=ಹಾಯಲು, ಶಾಂಕರಿ=ಗೌರಿ, ಪಾದಾಂಗುಷ್ಠದಿ=ಕಾಲಹೆಬ್ಬೆರಳಿನಿಂದ, ಆರೈದು=ವಿಚಾರಿಸಿ ॥೪೬॥ ಪ್ರಸವ=ಹರಿಗೆ, ಭೂಜ=ಮರ, ಅಬ್ಬರ=ಘೆಷರ್ಣ, ಝೇಂಕಾರ=ಅನುಕರಣಧ್ವನಿ, ಕೃತ್ತಿವಾಸನು=ತೊಗಲುಡಿಗೆಯುವನು, ನಾಟ್ಯ=ಕುಣಿತ, ಶಿರ=ತಲೆ, ಹೊಳವಂ=ದಂಡಿಗೆಯನ್ನು, ಒರ್ತಲೆ ಒಂದುತಲೆ, ತಂತಿ=ತಂತ್ರಿ, ಸಪ್ತಸ್ವರ=ಸ ರಿ ಗ ಮ ಪ ಧ ನಿ ॥೪೭॥ ರಾವಣಹಸ್ತ=ಒಂದುಬಗೆ ಕಿನ್ನರಿವಾದ್ಯ, ಮೂರೂವರೆಕೋಟಿ = ಮೂರೂಮುತ್ತು ಅರೆಕೋಟಿ, ಅಷ್ಟವಿಧೈಶ್ವರ್ಯ=ಅಣಿಮಾದ್ಯಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಗಳು, ಪರುಷಕಣೆ=ಕಬ್ಬಿಣಕ್ಕೆ ಸೋಕಿದರೆ ಬಂಗಾರವನ್ನಾಗಿಮಾಡುವಕಲ್ಲು ಇದನ್ನೆ ಸ್ಪರ್ಶವೇಧಿನೀ ಶಿಲೆಯೆನ್ನುವರು. ಕಾಮಧೇನು=ಬೇಡಿದ್ದನ್ನು ಕೊಡುವಆಕಳು, ಚಿಂತಿತಾರ್ಥಮಣಿ=ಆಲೋಚಿಸಿದ ಅರ್ಥವನ್ನು ನಡಸಿಕೊಡುವ ರತ್ನ, ಕಲ್ಪತರು=ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವಮರ ॥೪೮॥ ಅನಿಮಿಷರೊಳು=ಕಣ್ಣುರೆಪ್ಪೆಯಿಲ್ಲದ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅದ್ರಿರಿಪು=ಇಂದ್ರ, ಶೌರಿ=ವಿಷ್ಣು, ಮನಸಿಜಾರಿ=ಶಿವ, ದನುಜಗೆ=ಕಶ್ಯಪನ ಹೆಂಡಿರಲ್ಲಿ ದನುವೆಂಬವಳ ಸಂತತಿಯೊಳು ಪುಟ್ಟಿದವನೆಂದು ಯೌಗಿಕಾರ್ಥವು. ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ರಾವಣಾಸುರನೆಂದು ಭಾವವು. ಆಕಳತುಪ್ಪವನ್ನು ಆಜ್ಯವೆಂಬರರಿವುದು ಅನು=ಅನುಕೂಲ, ಬಾಳ್ವೆ=ಬಾಳುವೆ, ಇಡನು=ಈಗಕೊಟ್ಟಿರುವದನ್ನು, ಉಳಿದು=ಬಿಟ್ಟು ॥೪೯॥ ದನುಜಾರಿ=ವಿಷ್ಣು ವಸುಧೆ ಧನವಿರುವುದು ನೆಲದೊಳು ಅಸಮ=ಸಮಾನರಿಲ್ಲದ ಅಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಾದ, ಮೂರ್ಖ=ತಾನೂ ಅರಿಯದೇ ಹೆರವರು ಹೇಳಿದಹಿತವನ್ನೂ ಗ್ರಹಿಸದವನು, ಶಶಿಧರ=ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಅರ್ಧಕೋಟಿ=ಐವತ್ತುಲಕ್ಷ ॥೫೦॥ ಕರುಣಿಪುದು=ಕೊಡು ನುತಿ=ಸ್ತೋತ್ರ, ಕರಿಗೊರಳ=ನೀಲಗ್ರೀವ, ನಿಜ=ಸತ್ಯ ॥೫೧॥ ಶೂರ್ಪನಖಿ=ಮೊರದಂತಿರುವ ಉಗುರುಗಳುಳ್ಳವಳು, ಒಯ್ಯೆ=ಕೊಂಡುಹೋಗಲು, ಸೇತು=ಕಟ್ಟೆ ಪಾತ್ರ=ಗುಂಪು, ಲಲನೆಯ=ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಅಗ್ನಿಜಾತೆಯ=ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವಳನ್ನಾಗಿ ॥ ... ... *

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನ.)—

ಬ್ರಹ್ಮನ ಮಗಳಾದ ಪೌಲಸ್ತ್ಯಮುನಿಯ ಕೈಕಸೆ ಯೆಂಬವಳ ಮದು

ಮೆಯಾಗಿರೆ ಗಂಡನು ಶೌಚಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ನೀರುಕೊಡದೇ ತಪೋವನಗೆ ಹೋದಕೈಕಸೆಯು ಬರುವ ೧೦ತಿಂಗಳತನಕ ಪೌಲಸ್ತ್ಯನು ಶೌಚವಿಲ್ಲದೇನಿಂತಿರಲು ಆಕೆಯು ಬಂದು ಆರೋಷದಿಂದ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಗಂಡನು ಶೌಚಕ್ಕೆಪೋಗುವೆನೆಂ ಪೇಳಿ ತಿರುಗಾಮರಿಗೆ ತಪವಂಗೈಯಲು ಪೋದಾಗ ಅವಳು ೨೦ ವರ್ಷದತನಕ ಶೌಚಕ್ಕೆಂದು ನೀರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪತಿಸೇವೆಗಾಗಿ ನಿಂತೇಯಿದ್ದಳು, ಅತ್ತ ತಪವಂಗೈವ ಪೌಲಸ್ತ್ಯ ನಗದ್ದ್ರಿ ಬಿಂದು ಅದರೊಳಗೆಗೂಡಿಕ್ಕಿ ಹೆಣ್ಣುಗಂಡು ಗೀಜಗಪಕ್ಷಿಗಳು ಸಂಸಾರವಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಗಂಡುಪಕ್ಷಿ ಆಹಾರಕ್ಕೆಂದು ಹೋಗಿ ದೊಡ್ಡತಾವರೆಯ ಹುವ್ವಿನಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಮೆಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದು ಸಂಜೆಯಾಗುತ್ತಲು ಕಮಲವು ಮೊಗ್ಗಾಗೆ ರಾತ್ರಿಯೊಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಬೆಳಗಾದಮೇಲೆ ಹುಷ್ಪರಳಲು ಮನೆಗೆಬರಲಾಗಿ ಪರಕಾಂತಾಸಂಗ ಶಂಕೆಯಿಂದ ಹೆಣ್ಗೀಜಗಂ ಜರಿದಾಡಲಾಗಿ ತಾನಂತವನಾದಡೆ ಪೌಲಸ್ತ್ಯಮುನಿಯುಮಾಡಿದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಹೋದೇನೆಂದು ಪೇಳಿದ ಗಂಡುಗೀಜಗವನ್ನು ಕುರಿತು ಅದೇನೆಂದು ಹೆಣ್ಗೀಜಗಂ ಕೇಳಲಾಗಿ ಪೌಲಸ್ತ್ಯನ ಶೌಚಕ್ಕೆ ಪೋಗುವೆನೆಂದು ಪೇಳಿಬಂದು ೨೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ತಪವಂಗೈವುತ್ತಿರೆ ಇವನ ಮಡದಿಯಾದ ಕೈಕಸೆಯು ಶೌಚಕ್ಕೆ ನೀರುಪಿಡಿದು ಗಂಡಬರುವನೆಂದು ಅಂದಿನಿಂದ ಇನ್ನೂ ನಿಂತೇ ಇರುವಳು. ಪತಿವ್ರತೆಯನ್ನು ಅಷ್ಟುಕ್ರಮಗೊಳಿಸುವ ಪಾಪಿಯಿವನೆಂದು ಗಂಡುಗೀಜಗಂ ಪೇಳಲಾಗಿ ಆ ಸಂವಾದವಂ ಕೇಳಿದ ಪೌಲಸ್ತ್ಯನು ತಪವಂತೊರೆದು ತನ್ನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆಬಂದು ನೀರಂಪಿಡಿದು ನಿಂತಿರ್ದಹೆಂಡತಿಯುಂ ಕಂಡು ಮೆಚ್ಚಿ ವರವಂಬೇಡೆನಲು ನೀನು ಇದುವರೆಗೂ ಎನ್ನೊಡನೆಬಾಳಿಯಿರ್ದಡೆ ೧೦ ಪುತ್ರರಂ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಆ ಫಲವೆಲ್ಲವು ಒಂದೇಸಲ ಕೂಡಿಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡ ಕೈಕಸೆಗೆ ಪೌಲಸ್ತ್ಯನನುಗ್ರಹದಿಂದ ೧೦ ತಲೆಗಳ ರಕ್ಕಸನುಪುಟ್ಟಿ ತಾಯಿಯಿಂದ ಶಿವಭಕ್ತನಾಗಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆಪೋಗಿ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಲು ಶಿವನು ಉಂಗುಟದಿಂ ಮೆಟ್ಟಲು ಪಾತಾಳಸೇರಿ ಸಾವಿರಾರು ವರುಷವಾದಮೇಲೆ ತನ್ನ ನೋಡಬಂದ ಶಿವಂಗೆಭಕ್ತನಾಗಿ ಒಂದುಗಿಡದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದುಗಿಡಕ್ಕೆ ಬಸುರಿಯಾದ ಕೋತಿಹಾರಿದಾಗ ಗರ್ಭಕಳಚಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುಬಿದ್ದು, ಹಾಗೆಯೇ ಒಣಗಿ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಝೇ ಎಂದು ಮೊರೆವಾಗ ನಾಟ್ಯವಾಡಿದಶಿವಂಗೆ ಅಂತುನಾಟ್ಯವಾಡುವುದೇ ಪ್ರಿಯವಾದೀತೆಂದರಿತು ರಾವಣನು ತನ್ನ ತೋಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ದಂಡಿಗೆಯಂಮಾಡಿ ಒಂದುತಲೆಯುಂ ಕುಯ್ದು ಬುರುಡೆಯುಂ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಮೈಯಿಂದ ನರವಂಕಿತ್ತು ತಂತಿಯಂಕಟ್ಟಿ ಕಿನ್ನರಿಯುಂ ಮಾಡಿ ಆ ವಾದ್ಯದೊಡನೆ ಶಿವಾಪದಾನಂಗಳಂ ಕೀರ್ತಿಸುತ್ತ ಚಿರಕಾಲವು ಕುಣಿದಾಡುತ್ತಿರೆ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಪ್ರಸನ್ನ

ನಾಗಿ ರಾವಣನಕೋರಿಕೆಪ್ರಕಾರ ಮೂರುವರೆಕೋಟಿ ಆಯುಷ್ಯಮುಂತಾದವುಗಳಂ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿದನು. ವಿಷ್ಣ್ವಾದಿದೇವತೆಗಳು ಶಿವನಂಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ರಾವಣನು ಬರುವದಾರಿಯಲಿ ಬಾಳೆಯಮರವಂ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿನಟ್ಟು ನೀರು ಹುಯ್ಯುತ್ತಿರಲು ಅವನದಂನೋಡಿ ಮೂರ್ಖನೆಂದಾಡೆ ನಾನಲ್ಲಮೂರ್ಖ ಶಿವನಿಂದ ಮೂರುವರೆ ಕೋಟಿಯಾಯುಷ್ಯಪಡೆದು ಉಳಿದ ಅರೆಕೋಟಿಯನ್ನು ಪಡೆಕೊಳ್ಳದೇ ಬಂದ ನೀನೇ ಮೂರ್ಖನೆಂದು ವಿಷ್ಣುವು ಹೇಳಲಾಗಿ ಮಹಾಮೋಹಿತನಾದ ರಾವಣನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆಬಂದು ಶಿವನಂ ಸ್ತುತಿಸಿ, ಮೆಚ್ಚಿಸಿ ಮರಳಿಯು ಅರೆಕೋಟಿಯಾಯುಷ್ಯವಂ ಬೇಡಲಾಗಿ ಶಿವನು ಅದನಿತ್ತು ಇನ್ನು ಕೇಳಬೇಡನೆಂದು ಕಳುಹಿಸಲು ಲಂಕೆಗೆ ಬಂದನು, ಅರೆಕೋಟಿಯೇ ಸತ್ಯವಾಗಿ ನಿಂತಿತಲ್ಲದೇ ರಾವಣನ ಅಚಾತುರ್ಯದಿಂದಲೇ ಮುಂಚೇಪಡೆದಿರ್ದ ಮೂರುವರೆಕೋಟಿಯು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹೋಯಿತು, ಬಳಿಕ ಕಪಟಶೂರ್ಪನಖಿಯೆಂಬ ತಂಗಿಯುಮಾತಿನಿಂದ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕದ್ದೊಯ್ದ ರಾವಣನಂ ರಾಮನು ಕಪಿಬಲದೊಂದಿಗೆ ಕಡಲಿಗೆ ಸೇತುವೆಯಂ ಕಟ್ಟಿ, ಲಂಕೆಗೆಪೋಗಿ ರಾವಣಾದಿಗಳಂ ಕೊಂದು ಅಗ್ನಿಪ್ರವೇಶ ಶುದ್ಧಳಾದ ಸೀತೆಯಂತಂದು ರಾಜ್ಯವಾಳಿದನೆಂದು ಪತಿವ್ರತಾ ಪ್ರಭಾವ ಶಿವಪೂಜಾಫಲಂಗಳನ್ನು ಚರಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೆ ದೇವರದಾಸಯ್ಯ ಹೇಳಿದನು ॥ ... ... ೫೦॥

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಶ್ರೀರಸ್ತು

—(ಐದನೆಯ ಸಂಧಿ.)—

—(ಮದನವಿಜಯ ರಾಯನ ಕಥೆ.)—

ಸೂಚನೆ ॥ ಸುಗುಣದದುರ್ಗುಣದ ಸತಿಯರಿರವಂಪೇಳ್ವೆ । ಸೋಗೆಮುಡಿದುಗ್ಗಳೆಯಪತಿಭಕ್ತಿದೋರಿಯಿಂ । ತಾಗಸಂಸಾರಸುಖಮಲ್ಲದೊಡೆದೇಶಾಂತ್ರಲೀಸೆಂದವರಕಳುಹಿದಾ ॥ ... ... *

ಪದನು ॥ ಹರಿತನುಜೆಗಧಾರ್ಂಗವಿತ್ತ ಹರಿಯುಂಪೊತ್ತ । ಹರಿಯಶೂಲದೊಳಿಟ್ಟ ಹರಿಗೆಪದನಿಯಕೊಟ್ಟ । ಹರಿಸುಜಾಮಾತ ಹರಿಹರಕರ್ಣಕರದಿಧರಹರಿಸ್ಪದಸು ಕೃತಮುಂದಿರಾ ॥ ಹರಿಯಾತ್ಮಭವಗೊಲಿದೆ ಹರಿನಾಥಹರಿಗೆಹರಿ । ಹರಿಮಿತ್ರಹರಿನೇತ್ರ ಹರಿಜಮಸ್ತಕಪಾತ್ರ । ಹರಿಪೌತ್ರಸತಿಪಿತಗೆಕರನಸಪ್ರವನಿತ್ತ ಕರುಣಿಗುರುಸಂಗಮೇಶ ॥ ೧ ॥ ಗುರುವೆಬಿನ್ನೈಸುವೆನುಸತಿಯರೊಳು ಗುಣಗಳನು । ಅರಸಿದಡೆಪ್ರಬಳಿಲ್ಲಮುನ್ನಿನಾ ಭೂವರರುತರುಣಿಸುತಸಕಲಭೋಗವಬಿಟ್ಟು ಪೋದಪದಪಿಸ್ಸೈಸೆನಿಮ್ಮಂಘ್ರಿಗೆ ॥ ಧರಣಿಯೊ

ಳುವಸವಂತಪುರಕೆ ಲೋಕೈಕಜಯು । ನರನಾಗಿಸತಿಕಮಲಗಂಧಿಸಹ ರಾಜ್ಯ
ವನು । ಪರುಷವಿಂದಾಳುತ್ತ ಮದನವಿಜಯನಯೆಂದಕುವರನಂಪಡೆದಬಳಿಕಾ
೦॥ ಸುತಗೆದ್ವಾದಶವರುಷವ್ಯೊದಗಲಿಕೆಪಟ್ಟವನು । ಹಿತವಿಂದೆಕಟ್ಟಿಲೋಕೈ
ಕಜಯುಪರಲೋಕ । ಗತಿಗೆಪೋಗಲ್ಕಿತ್ತ ಮದನವಿಜಯಕ್ಷಿತಿಪಸುಖದಿರಾಜ್ಯ
ವನಾಳುತಾ ॥ ಅತಿಚತುರೆರತ್ನ ವತಿಯೆಂಬವಳನಂ ವರಿಸಿ । ಪೃಥಿವಿಪಾಲರೊ
ಳಧಿಕನೆದೆನಿರುತಲೊಂದುದಿನ । ಹತಿಸುವೆನುಕ್ರೂರಮೃಗಗಳನೆಂದು ಮನದಿ
ಯೋಚನೆಗೊಂಡುಪೊರಮಟ್ಟನು ॥ ೩ ॥ ಪೊಡೆವೆತಮ್ಮಟಭೇರಿನಿಸ್ಸಾಳಗಡಿ
ಬಡಿಯು । ಬಿಡದೆಸೂಳೈಸುವಾಕಾಹಳೆಯುಹೆಗ್ಗಾಳೆ । ಕೊಡಕೊಡೆದುನಡೆವ
ಕರಿತುರಂಗಂಗಳಿಂ ರಥಪದಾತಿಸಹಬಲದಿಂದಲೀ ॥ ಪ್ರೌಢವಿಯೊಡವಂತೆ ಭೋ
ರಿಡುತಗಣದಿಂಭೂಪ । ನಡೆತರುತಲಡವಿಯೊಳು ಬೇಂಟೆಯಂನಾಡುತಿರೆ । ಕ
ಡುಚೆಲ್ವಿನೊಂದೆರಳೆ ಮದನವಿಜಯನಮುಂದೆ ಸುಳಿಯಲದನಂಕಂಡನೂ ॥ ಆ
ಗಳಾಮೃಗವಕಾಣುತಲಿ ತನ್ನಶ್ವವನ । ಸಾಗಿಸಿದನದರಬೆಂಬಳಿವಿಡಿದುತವಕ
ದೊಳು । ಬೇಗದಿಂಪೋಗಿಹಿಮಗಿರಿಯ ತ್ರಿಪುರಾಂತಲಿಂಗದಗುಡಿಯಪೋಗು
ವನಿತಕೇ ॥ ಲಾಗಿನಿಂಕೊಡೆ ಹರಿಹರಿಣತಮ್ಮಯಶಾಪ । ನೀಗಿ ಗಂಧರ್ವರೂ
ಪವತಾಳ್ದು ನಿಂದಿರಲು । ಭೂಗಮಿತನಾಗಿ ನೀನಾರೆಂದುಬೆಸಗೊಳಲುಪೇಳ್ದರ
ವರರಪಿನೊಡನೇ ॥ ೪ ॥ ವಿಮಲಮತಿಮದನವಿಜಯನೆಕೇಳು ಪೂರ್ವವನು। ಸು
ಮನಸ್ಕನೆಂಬಗಂಧರ್ವನೆನಗೀಶಾಪ । ಸಮನಿಸಿಡಂದಂಪೇಳ್ವೆ ನಾನೊಂದುದಿವ
ಸದಲಿವೇದಶಿಖಿ ಮುನಿಯುವನದಿ ॥ ಗಮಿಸುತಿರೆಮುಂದಗಾಣದ ಲೊಂದುಗಿಳಿ
ಮರಿಯು। ಸಮಶಕ್ತಿಯಿಂದದರಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನಿಡಲು । ಶ್ರಮವಿಂದಲದುಪ್ರ
ರಣಗಳೆಯಲಾ ಮುನಿಶಿಷ್ಯಶಾಂತನಂದನ ನೆಂಬುವ ॥ ೬ ॥ ಪರಿಯನೆಲ್ಲವ
ನೋಡಿಬೈದುಭಂಗಿಸಿಯೆನ್ನ । ಕರವಿಡಿದುಗುಳದೊಯ್ದು ವೇದಶಿಖಿಮುನಿವರಂ
ಗರುಹಲ್ಕಲತಿಕೋಪದಿಂದಾತ ವಾಪಿಸಿದನೇನೆಂದೆ ನದ್ಭುತವನು ॥ ಧರಣಿಪತಿ
ಮದನವಿಜಯನಕೆಡುರೆಯಾಗೆನಲು । ಕರಣತತಿನಡುನಡುಗಿ ವಂದಿಸುತಲೆಲೆ
ದೇವ । ಅರಿಯದಾಡಿದಕೆನಿತುಮುಳಿದಡಾನುಳಿವೆನೇ ಕರುಣನಿಧಿಪಾಲಿಸೆನಲು
॥ ೭ ॥ ಎಲವೊಕೇಳಿದುಮುನ್ನ ಲೋಪ್ವ ಮೂಲಿಕೆಪಿದ್ದ । ಸಲಗೆಯಲಿಸೂರ್ಯ
ವರ್ಣಾಖ್ಯ ಮುನಿವನದಲ್ಲಿ। ಬಲುಹಿಂದಲೊಂದುಕೋತಿಯುಮರಿಯುದೊಯ್ದು
ತಿರಲೀಕಕುಂಡಲನೆಂಬವಂ ॥ ಸಲೆತನ್ನ ಗುರುನಿನೊಡನುಸುರಲ್ಕೆ ರೋಷದಲಿ
ಗಿಳಿಯಾಗಿಪುಟ್ಟೆಂದುಪೇಳಲಲ್ಲಿನುತಿರಲು । ತುಳಿದುಕೊಂದುದರೆಂದೆತುರಗವಾ
ಗೆನೆದೇವ ನಿಶ್ಶಾಪವೆಂದಿಗೆನಲು ॥೮॥ ಮುನ್ನ ನಿನ ಗಸುತ್ತೆ ಬೇಚರೆವಿನುಭುವ
ಬ। ಪನೆ ಗಂಧರ್ವನಕನಮುನಿಯುತಪದೊಳಗ । ಆನ್ನ ಬಗೆಯವೆಪೋಪನು
ರಳೆಯಾಗಿರುಯೆನಲು ನಿಶ್ಶಾಪವನೆಬೇಡಲು ॥ ಮನ್ನಿಸುತಕೇಳೆಲವೊಸುಮನಸ

ನೆನೀನುಪೋ | ಗಿನ್ನು ತ್ರಿಪುರಾಂತಲಿಂಗದ ಬಳಿಯಕೂಡಲೈ | ವುನ್ನೀಗಿ ಗಂಧರ್ವರಾರೆನಲು ಸುಮನಸಮುನಿನಗೆವಾಸನಾದನು ॥ ೯ ॥ ಹರಿಣವಾದವ ನಾನುನನ್ನ ಪೆಸರುಂ ಖಭುವು | ಅರಸೆನಿನ್ನ ಯುದಯುದಿ ನಿಶ್ಶಾಪವಾಯ್ತುನಗೆ ಕರುಣಿಸುವುದಪ್ಪಣೆಯೆನೆನಲು ಭೂವರನವ್ಮಪುರದೂರವಾದುದೆವುಗೇ ॥ ತೆರ ನಪೇಳೆನಲು ಅಂಬರಕೇಳಿಯೆಂಬಖುಷಿ | ವಂಗಾತನಂಪೇಳಿಕಳುಹಿಪೋದನು ಯೆತ್ತ | ಹರುಷದಲಿವುದನವಿಜಯನು ಮುನಿಯುಮೇಲೆಲ್ಲ ಪುತ್ತುಬೆಳದಿಹುದ ಕಂಡು ॥೧೦॥ ಜಲವಪೋಯ್ದೊಯ್ಸುತ್ತವನೆಲ್ಲಕರಗಿಸುತ | ಪಲುವಿಂದರಿಸಿ ಯುದೇಹವಶುದ್ಧ ವಾಡಲ್ಕೆ | ಪಲಕಾಲಮುಚ್ಚಿದ್ದಕಣ್ಣ ಮೆಲ್ಲನೆತೆರದು ಕೇಳಬ ಲವನಿಟ್ಟಿಸುತಲೀ ॥ ಎಲೆವುಗನೆನೀನಾರುನಿನ್ನ ಪೆಸರೇನಾದ | ಕೆಲಸಕ್ಕೆತೆಗ ದುದನುಪೇಳೆಂದುಬೆಸಗೊಳಲು | ಸಲೆಬೇಟೆಯಿಂದಪಥಗೆಟ್ಟುಬಂದೆನುವುದನ ವಿಜಯ ಎನ್ನ ಯನಾವುವು ॥೧೧॥ ವುರಳಿನವ್ಮಯುಪುರಕೆ ಪೋಪಿರವಪೇಳ್ವ ದೆನೆ | ಗಿರಿಜಾತೆಯಾಲಯವಿದೇನೋಡು ನಿನ್ನ ವುನ | ದಿರಪುಕ್ಕೆಸಾರುವುದು ಪೋಗೆಂದುಕಳುಹಲ್ಕೆ ಬಂದುಗೌರಿಯುಕಾಣುತ ॥ ಕರಿದಮಂನೀಡಾಡಿ ಕರ ಸಂಪುಟವಿನಿಂದು | ಗಿರಿರಾಜವೋನಕಾಸುತೆಯೆ ಗಿರಿಮಂದಿರೆಯೆ | ಗಿರಿಧರಾ ತ್ಮಜಧಟಹರಪ್ರಿಯೆ ಪಾಲಿಪುದುಪರಮಸಂತೋಷದಿಂದ ॥೧೨॥ ಎಂದುಪಲ ತೆರದಿಂದೆನುತಿಸಲ್ಕೆವೋನಕಾ | ನಂದನೆಯುಕರುಣದಿಂದೆಲೆವುಗನೆ ನಿನ್ನ ವುನ ಬಂದದಂಬೇಡೆನಲು ಇರಿವೆನೊದಲಾನೆಕಡೆ ಸಕಲಜೀವನರಾಶಿಯಾ ॥ ಚಂದ ಚಂದದಭಾಷೆಗಳನೆಲ್ಲತಿಳಿವಂತೆ | ಇಂದುಧರನರ್ಧಾಂಗಿಪಾಲಿಸೆನೆ ಲೊರವಿತ್ತು ಮುಂದೆಗವುನದವಾವುಗೆಯುಕೊಟ್ಟು ಪುರಕೆಪೋಗೆಂದು ಬೀಳ್ಕೊಂಡಲುಬಳಿ ಕಾ ॥೧೩॥ ಗಿರಿಶರಧಿನದರಾಷ್ಟ್ರಪುರ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ | ಪರಿಪರಿದುನೋ ಡುತ್ತೈತರುತಿರಲ್ಕಿತ್ತ ಭೂ | ವರನೊಡನೆಬೇಂಟೆಪೈತಂದಬಲ್ಲವೆಲ್ಲತಿರುಗಿ ಬೇಸ ಬಳಲೀ ॥ ಧರಣೀಶವುದನವಿಜಯನನೆಲ್ಲಿಕಾಣದೆ | ವುರಳಿತವ್ಮಯ ಪೊಳಲ ಪೊಕ್ಕುರತ್ನಾವತಿಗೆ | ತೆರನನೆಲ್ಲವಪೇಳೆವುರುಗಿಹರಣದ ಹಂಗದರಿದುಸಂಬ ಸುತಿಹಳು ॥೧೪॥ ನಲ್ಲಹಾಹಾನಿನ್ನ ನಗಲಿಜೀವಿಸುವಳಾ | ನಲ್ಲಹಾಹಾನಿನ್ನ ಪೋಲ್ವರೀಧಾರುಣಿಯೊ | ಖಿಲ್ಲಹಾಹಾ ಯುಖಿಳಭೂಪಾಲರೊಳಗೆನೀಬಲ್ಲಹ ನೆಹಾಯೆಂದಳೂ ॥ ಪುಲ್ಲಶರರೂಪಹಾಹಾಯೆಂದುಹಂಬಲಿಸಿ | ಪುಲ್ಲೆಗಂಗಳು ಪೊರಳುತಿರೆಕಂಡುಪರಿವಾರ | ವೆಲ್ಲರತಿದುಃಖದಿಂದೆಲೆತಾಯೆ ನಾವುಪೋಗಿ ನ್ನೊವ್ಮಯರಸಿಬಹೆವು ॥೧೫॥ ಎಂದುಸಂತವಿಸಿವುರುದಿವಸಪೊರವಟ್ಟುವೆಂ ದೆಂದು | ವಾರಾರುಸುಳಿಯದೆಠಾವುಠಾವುಗಳ | ಪೊಂದುಳಿಯದಕತರಸಿಬಂ ದುಭೂಪನೆ ಕಾಣದೆಂದವರುಪೇಳಲಾಗೇ ॥ ಸುಂದರಿಯುಕಳವಳಬಿಟ್ಟುವುಂ ತ್ರಿಯುಕರಸಿ | ಚಂದನದಕಾಷ್ಟದಿಂದಗ್ನಿಯುಂಪುಟವಾಡಿ | ಸಂದುನೇವುಸಿ

ದಿಂದ ||೩೦|| ಧನಕನಕಧರಣಿ ಭಂಡಾರಚೋಕ್ಕನಭಾಗ್ಯ | ವನಿತಮಾನಮಿತ್ರ ಪ್ರಜಪರಿವಾರಬಂಧುಗಳ | ಮನವಲ್ಲಿ ಜರಿವುತ್ತಲಷ್ಟಭೋಗಗಳೆಲ್ಲ ತೃಣವೆಂದುಲಕ್ಷ್ಯವಿಡದೇ || ಘನತರದವೈರಾಗ್ಯಬಲಿದುಕಾನೋರ್ವನೇ | ವನವಾಸಕಂಪೋದನಾಮುದವಿಜಯನೆಂ | ದನುನಯದಿ ಚರಮಾರ್ತಿಗಳಿಗೆ ದಾಸಯ್ಯಪೇಳಿದ ಪ್ರಹುಢರಾಯಕೇಳ್ವೈ || ... ... ೩೧||

—(ಪಾರಿಯಾತ್ರಿಕ ರಾಯನಕಥೆ.)—

ಈ ತೆರದಿಪತಿವ್ರತಾಂಗನೆಯುರಿರವಂಪೇಳ್ದ ಭೀತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಪರಿಚುಕಾಡುತಿಹಕಪಟಸ್ತ್ರೀ | ವಾತ್ರದೊಳಗೆಂದು ಕಥೆಯಂಪೇಳ್ವೆ ಕೇಳೆಂದು ದಾಸಯ್ಯನಿಂತೆಂದನು || ಖ್ಯಾತಿಯುಳ್ಳ ಮಲ್ಲಿಕಾಪುರವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣವ| ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಾಳ್ವಪ್ರಜೆಪರಿವಾರಸಹಿತಖಿಳ | ಭೂತಳಾಧಿಪರಸೀ ಮಂತಮಣಿಯೆಂದೆನಿಸಿ ಸುಖವಿ ರಾಜ್ಯಂಗೈಯುತ || ೩೨ || ವಿಮಲಮತಿಪಾರಿಯಾತ್ರಿಕ ಭೂಪನಿರಲನಗೆ | ಕಮಲಾಂಗಿ ಚಂದನಸುಗಂಧಿಯುಂ ದೀರ್ವರುಂ | ರಮಣಿಯುರುವರಸಿರುತ ಸವತಿಮಚ್ಚರದಿಂನೆ ಭರಣಮೌಕ್ತಿಕರತ್ನವಂ || ಸಮವಾಗಿಬೇಡಲಾತೆರದಿಂದಕೊಟ್ಟದಂ | ಪ್ರಮದೆಯುರುಕದನವಂಬಿಡದೆ ವೈರದೊಳಿರಲು || ರಮಣಬೇಸತ್ತಿವರಿಗಾವತೆರನೆಂದು ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಹುಢನಕೇಳಲು || ೩೩ || ತರುಣಿಯುರಮನಬುದ್ಧಿ ವಾರಿಜೋದ್ಭವಗರಿದು| ಪೊರೆನೆನಿನ್ನೊಂದುಕಥೆಯುಂ ಕೇಳು ಧರಣಿಯೊಳು | ವರಕನಕವತಿಯೆಂಬ ಪುರದಲ್ಲಿ ಯಿರುತಿರ್ಪಭಾಗ್ಯನಿಧಿಯೆಂಬಾತಗೆ || ಅರಸಿಯರು ಈರ್ವರುಂತವ್ವೊಳಗೆ ತಾವೆಬಸು | ವಿರಸದಿಂ ಸಕಲಭಾಗ್ಯವನೆಲ್ಲ ಪತಿಯೆಂದೆ | ಸರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾಂತನಸೇವೆದೇಸವನುಸಮನಾಗಿಬೇಡೆಪುರುಷ || ೩೪ || ಎಡದರ್ಧದೇಸವನು ಹಿರಿಯುವಳಿಗಿತ್ತುಬಲ | ಗಡೆಯತನುಭಾಗವಂ ಚಿಕ್ಕವಳಿಗೊಪ್ಪಿಸಲು | ಯೆಡಬಬಕೆ ನಿಂದುಮಜ್ಜನವಭೋಜನವೀಳ್ಯಸಮನಾಗಿ ಮಾಡಿಸುತಲೀ || ಬಡದೆಯೊಪರಿಯೊಂದೆವಡೆವುತಿರಲೊಂದುದಿನ| ಕಡುಬೇನೆಬಂದುಹಿರಿಯುವಳೊರಗಿರಲುಚಿಕ್ಕ | ಮಡದಿಯುದಕವತಂದು ಕಾಲ್ತೊಳೆಯುಲುಜ್ಜಗಿಸೆಯರ ಯುದೆಡಗಾಲನಿದಲೂ||೩೫|| ಧರವೆನಿನಗೀಕಟಕಿಶತ್ರುವಿನಚರಣವನು | ಯಿರಿಸಿದೇಕನ್ನ ಮುಂದೆಂದುನೀಗಿರ್ಗಂಡಿಯುಲಿ | ತ್ವಲಿತದಿಂಪೊಯ್ಯನರಳು ತಲಾಗಪಿರಿಯುವಳಕರದು ನಿಂನದಿಯುಬಡಿದಾ || ತೆರವನನೋಡನೆತನ್ನ ಕರದೊಳಿಹ ಚೆಂಬಿನಲಿ | ಭರದಿಂದೆಪೊಡೆಯಲ್ಕೆ ಎರಡು ಮೊಳಕಾಲೊಡದು | ಸುರಿವುತಿರರಕ್ತತೆರತೆರಿಸುತ್ತಭಾಗ್ಯನಿಧಿ ಮೂರ್ಖನಾಗಿರುತಿರ್ದನೂ || ೩೬ || ಭೂರಮಣನತಿಯುರೆಂ ತಾದೊಡಂಕಲಹವನಿ | ವಾರಿಸಲುಮವರನಾಳುವ್ರದೆ ಪುರುಷನಧೈರ್ಯ | ಸಾರಿಪೇಳಿದೆ ನಂಬದಿರುಯೆಂದು ಬೇಲ್ಕೊಂಡುನಾಗಲಿಕಪೋಡನತಾ || ಪಾರಿಯಾತ್ರಿ ಕನಿ

ತ್ಯ ಸಕಲಸಂಪದಗಳನು । ಯೊರುಭಾಗವ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಮಾಜ್ಞೆ ಯೊಳಿಟ್ಟು। ನಾರಿಕಮಲಾಂಗಿಚಂದನಗಂಧಿ ಯೊರ್ವರನುಭೀಪತತಿದಿಂದಾಳಲೂ ॥ ೩೭ ॥ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರಾಗಿಯೊಂದೆ ಜಠರದೊಳೊಗೆದ। ಮಕ್ಕಳೆಂಡದೊಳಿರುತ ಪೊಂ ಪುವಿನ ಮಂಚದೊಳು । ಜಕ್ಕುಲಿಸಿಮುಲಗೆರತ ತಮ್ಮತ ಮೊಳುಳುಭಾಷೆಯುಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರ್ದರೂ। ಸೊಕ್ಕು ಜವ್ವನೆಮಾಡುದ ಮಾಜದೆನ್ನೊಡನೆ।ಚಿಕ್ಕಂ ದು ಮೋದಲಾದುದ ಪೇಳುಪಿಂದೇನು । ಸಿಕ್ಕು ತೊಡಕಿಲ್ಲದಾನುಸುರ್ವೆನಿಂ ನಾಣೆಯಿನೆ ಕಮಲಾಂಗಿಯಿಂತೆಂದಳೂ ॥ ೩೮ ॥ ತಂಗನಾನೊಮ್ಮೆ ಕಳವಿಂನೆ ಪೊಲ್ಕುಡಿದ । ರತ್ನಂಗಳಂಭಂಗಾರಮೊದಲಾಗಿಕದ್ದುದಂ । ಹಿಂಗದಲ್ಲವಪೇಳಿ ಸೀಂಪೇಳುನಿನ್ನಂತರಂಗವಂ ಭ್ರಂಗಾಳಕೇ ॥ ತುಂಗಕುಚಯೆನಲವಳುತಲೆ ವಾಗಿತಕ್ಕೈಸಿ। ಯುಂಗವೆರಡಾಗಿ ಪಾ ವ್ಮವೊಂದೆ ಈರ್ವರದು । ಆಂಗಜ ನಯಾನೆಯುಂಜದೆಪೇಳುಪೆನ್ನೊಡೆಯ ಯೆಡುಗಲ್ಲವನಲುಗಲು ॥ ೩೯ ॥ ಆಗಳ ತಿಬೇಗವಿಂದವಳಹೃದಯುವ್ರುಕರಗಿ। ಈಗಪೇಳುವೆನಕ್ಕ ನಿನ್ನೊಳಿರಲಂಗಜನ ಪೊಗಣೆಯಯಿಸುಗೆಯುಂ ತಾಳಲಾರದೆಪೋಜೋಗಿಯುಂ ನೆರೆದೆನೆನಲು॥ಸೋ ಗೆಗಂಗಳೆಪೇಳುಯಿದುದಾವದೊಡ್ಡಿತಂ । ಭೋಗಿತಲಾಪ್ತ ಜನಕರಕೆಸೋಲ ದರಾರು । ನಾಗರಿಪುಮಧ್ಯೆ ನಾಚಿಕೆ ಬೇಡವೆಂದವಳಸಂಶ್ಲೇಷ ಮರುದಿವಸದಿ॥ ೪೦ ॥ ಕಮಲಾಪುನಸ ವಿಕೆಕೆಮಲಗಳ್ಮುಗಿವುತಿರೆ । ಕಮಲಾಂಗಿಕಾಂತನೊ ಳು ಕಮಲಶಂನಾಟಮೊಳು । ಕಮಲಕಮಲಕೆನೋಡಿ ಚೆಂದುಟಿಯುಸವಿವು ತಿರೆಕಮಲಗಡೆಯುಚ್ರುವಾಡೆ । ಕಮಲಾಕ್ಷನಾತ್ಮಜ ಶ್ರಮಗಳದುಕಾಂತನಡಿ। ಕಮಲಕ್ಕೆನಮಿಸಿಮುಖ ಕಗುಲಮಂಪಸರಿಸುತ । ರಮಣನಿನ್ನೊಡನುಸುರಲಂ ಜವೆನೆನಲ್ ಪೆದರಬೇಡಪೇಳೆನ್ನೆಳೆನಲು ॥ ೪೧॥ ಅಡಲೇನರಸೆಯಾಡಿದರೆಸವತಿ ಯುಸೇರ। ದಾಡುತಿಪಳೆಂಬರಾಂಪುಟ್ಟಿದಮೊದಲುಸುಳ್ಳೆ । ನಾಡಿದವಳಲ್ಲವವ ಳಿಂದೆಲೇಕೇಳಿದೆನುನಿನ್ನ ತಜೀವನಗಲಿ । ಜೋಡಿಜೋಗಿಯು ನೆರದಳನೆಭೂಪ ಚರಗಾಗಿ । ಪಾಡಲಿದುಯಿನ್ನೊಮ್ಮೆಯೆನ್ನಿಕಿವಿಗೇಳುವಂ । ತಾಡಿಸೆನಲಾತ ನಂ ಆರರಿಯುದಂತೆ ಪರ್ಯಂಕದಡಿಯೊಳಗಡಗಿಸಿ ॥ ೪೨ ॥ ಪುರುಷದೊಳುಚಂ ದನಸುಗಂಧಿಯುನುಕರದೊಯ್ದು । ವಂಶಯೆನಗೃಹದಿಮಂಚದೊಳೀರ್ವರುಂ ಮಲಗಿ । ಸರಸವಾತುಗಳಾಡುತಲೆ ತಂಗಿಜೋಗಿಯನು ನೆರೆದುದಿನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸುರೆನೆ॥ನೊಸವಕೋಟಿಯು ತೆನೆಗೆಪಾಶವನು ಕಟ್ಟಿಳಿದುನೆರೆಕುಂಭದೊಳುಸೀ ರೆಯುನೆತುಂಬಿ ಅಗಳ್ಳಿರ । ತ್ವರಿತದೊಳುದಾಂಟಿ ಈತೆರವಿನದಿಯುಂಪಾಯು ಜೋಗಿಯೊಡಗೂಡಿಮರಳೆ ॥೪೩॥ ಬರುತಿರ್ಪನೆಂಬನಿತರೊಳುಗೆಮಂಚದಕೆಳ ಗೆ । ಕರವಾಲಿಮುಂಗ್ಗುಡಿವಕಾಂತನುಲುಪಂಕೆಂಡು । ಅರಿದು ಮತ್ತಿಂತೆಂದಳ ನ್ನೇವನಿದೆತಿಳಿದಚ್ಚತ್ತ ನೀಚನಪಿನ ॥ ತೆರನಪೇಳಕ್ಕಯ್ಯ ಯೆನೆಮಂಚದಡಿ

ಯೊಂದ | ಹೊರನಿಂದಕನನೆನ್ನ ಕೇಳ್ಕೆಡಿಟವೆಂದವ | ನರಣಕ್ಕೆ ಮುನಿದೆಯುಂದ
ಶಿಖರದಿಪಿರಿಯುಮುದಿಯು ಖಡ್ಗದಿಂತುಂಡಿಸಲ್ ‖ ೪೪ ‖ ಕಮಲಾಂಗಿಯುಳಿ
ಯಲೇಚಂದನಸುಗಂಧಿಯೊಳು | ಸಮುಸುಖವಿಪಾರಿಯಾಶಿಶಸಿರು ಪ್ರೊಂದುವಿನ
ರಮಣಿಚಂದನಗಂಧಿಯೋಗಿಯುಂ ಭೋಗಿಸುವ ತೆರನೆಲ್ಲವನುಕಂಡನು ‖ ಪ್ರ
ಮದೋತ್ತಮೆಯುಕೊಂದೆಸೀ ಪಾಪ್ಕೆಯುಂಬೆಂದು | ಭ್ರಮೆಗೊಂಡು ವೈರಾ
ಗ್ಯದಿಂದಷ್ಟಭೋಗಭಾಗ | ರಮಣನುರೆಬಿಟ್ಟುದೇ ಶಾಂತರಕ್ಕೈದಿದನೆಂದ ದಾ
ಸಯ್ಯ ಜಂಗಮರ್ಗೆ ‖ ೪೫ ‖ ಸತಿಯಿಂದಸದ್ಗತಿಯು ಸತಿಯಿಂದದುರ್ಗತಿಯು
ಸತಿಯಿಂದಲೇ ಪುಣ್ಯ ಸತಿಯಿಂದಲೇಪಾಪ | ಸತಿಯಿಂದಸತ್ಕೀರ್ತಿ ಸತಿಯಿಂದ
ಅಪಕೀರ್ತಿಸತಿಯಿಂದ ಸಕಲಭಾಗ್ಯ ‖ ಸತಿಯಿಂದಸುಖವೆಂತು ಸತಿಯಿಂದದುಃ
ಖಮುಂ | ಸತಿಯಿಂದಹಿತವಿಲ್ಲ ಸತಿಯಿಂದ ಹಿತವಿಲ್ಲ | ಸತಿಯಿಂದ ಮಾನದಪ
ಮಾನಪೇಳ್ವದೆನ್ನ ಸತಿಯಗುಣನೋಡಿರೆಂದು ‖೪೬‖ ಕರೆಯೆದುಗ್ಗಳಿಯೆದ್ದು
ಪತಿಯಬಳಿಗಂಬಂದು | ಕರದಕಾರಣವೇನುಸ್ವಾಮಿಯೆನೆಕುಂಚಿಗೆಯು | ತರ
ಸೇಳೆತಲೆಯಮೇಲಿರ್ದುದಂ ತೆಗೆದಿತ್ತು ಪೋಗಿತಂಡುಲವತಳಿಸುತ್ತಿರೆ ‖ ಮಗು
ಳೆಬಾಯೆನಲು ಯೆತ್ತಿರ್ದಮುಸಲವಂ | ತರದಲ್ಲಿಬಿಡೆ ಬೇಳದಿರೆಬರಲುದೀಪವ
ನು | ತರುವ್ರದೆಳೆಗಂಟಿಕ್ಕಬೇಕೆನಲು ತಂದೀಯೆ ತರುಣಿಯನು ನೋಡೊರದೊ
ಳು ‖೪೭‖ ದಿನಕರಸ್ತಮಿಸುತಿರೆವರೆಗಾತ ಕರೆಕರೆದು | ವನಜಮುಖಿಗೊಂ
ದೊಂದು ಪುಶಿಗೆಲಸಪೇಳುತಿರ | ಲನುನಯುವಿಬರುತಿರ್ಪ ಸತಿಯಸದ್ಗುಣಶೀಲ
ವನು ಯತಿಗಳಿಗೆತೋರಿ ‖ ದಿನದೀಪಮುಸ್ತಕ್ಕೆ ತಲೆಯಮೇಲಿರ್ದುದನು|ಮನ
ವೊಲಿದುಕೊಡಲಾಕೆಯುಂತಿರಲುಸಂಸಾರ | ಘನಲೇಸುಮಿಲ್ಲದೊಡೆದೇಶಾಂತ್ರ
ಪರಮಸುಖವೆಂದೊರೆದ ದಾಸಯ್ಯನು ‖ ೪೮ ‖ ಇಂತಪ್ಪ ಕಥೆಗಳನುಕೇಳ್ವಚರ
ಮೂರ್ತಿಗಳು | ಸಂತಸದಿಪ್ರೋಗಲುಂ ಮತ್ತೆದುಗ್ಗಳೆಸಹಿತ | ಕಂತುಮರ್ದನ
ನಡಿಯುನೆನವೃತ್ತವಾದಿಗಳ ಪಂಥವನುಬಿಡಿಸಿಮನ ‖ ಅಂತರಂಗದೊಳಿರಿಸಿ ಶಿವ
ಮತವನುದ್ಧರಿಸಿ | ಅಂತಕಾಂತಕನಿಂದೆ ತಪಸಿದ್ಧಿಯಂಪಡೆದು | ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ
ದೆಭಕ್ತಿಗೈದಂತ್ಯದಲ್ಲಿಷ್ಟಲಿಂಗದೊಳುಚೆರದನರಸೇ ‖೪೯‖ ಗುರುವೆಜಯುಪರ
ಬೊಮ್ಮವಿರವೆಜಯು ಸದಮಲಾ | ದರವೆಜಯುಸತ್ಯದಾಕರವೆಜಯುನತಕಲ್ಪ ‖
ತರುವೆಜಯುಜಯು ತರುಣಶಶಿಕೋಟಿ ರುಚಿಗಾತ್ರ ಭರವೆಜಯುಭಕ್ತಜನರಾ ‖
ಪೊರೆವೆಜಯುಭವಪಾಶ ಹರವೆಜಯುಮುಕ್ತಿಪಥ | ವರವೆಜಯುವಭಯಕರವೆ
ರವೆಜಯುಜಯುಸರಾ | ತ್ರಿನಗವೆಜಯುವರಮಳೆಯಮಲ್ಲೇಶ ಮದ್ಗುರುವೆಮಾನವಿ
ಷ್ಟವಿತ್ತುಸಲಹೈ ‖ ... ... ೫೦‖

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದದೃಶ್ಯ ಮಹಾಕವಿ ಪ್ರಣೀತಮಪ್ಪ ಪ್ರೌಢರಾಯನಕಾ
ವ್ಯದೊಳು ಪಂಚಮ ಸಂಧಿ ಸಮಾಪ್ತವು. ಸಂಧಿ ೫ಕ್ಕೆ ಪದ ೨೩೩.

ಸೂಚನೆ|| ಸೊಗುಣ = ಸುಗುಣ| ಏಕಾರ್ಣಾಕ್ಷರವಡಿಯಾಗ ಪದ್ಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಆ ಲೋಭವಿಂದ ಗಕಾರವಾ್ರಸಕ್ಕೆ ಬೇರೆಪದವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಸೊಗುಣವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಕವಿದೋಷವೇ ಹೊರತು ಲೇಖಕ ಪ್ರಮಾದ ಜನಿತವೆಂದು ತೋರುವದಿಲ್ಲ ದೇಶಾಂತ್ರ = ದೇಶಾಂತರ, ಸೊಗೆ = ನವಿಲು ||೧ ಹರಿ = ವಿಷ್ಣುವಿನ ತನುಜೆಗೆ = ನಾರಾಯಣಿಯೆಂಬ ಉಮಾದೇವಿಗೆ = ಅಥವಾ ಗಂಗೆಗೆ ಹರಿಯಂ = ದಕ್ಷಾಧ್ವರದಲ್ಲಿ ಜಿಂಕೆಯಾಗಿಓಡಿದಯಜ್ಞಪುರುಷನನ್ನು ಹರಿಯ = ಯಮನನ್ನು, ಹರಿಗೆ = ಮಂಡೂಕಮುನಿಗೆ, ಪದವಿ = ಕೈಲಾಸ, ಅಥವಾ ಹರಿಗೆ = ಇಂದ್ರನಿಗೆ, ಪದವಿಯು = ಸ್ವರ್ಗರಾಜ್ಯವನ್ನು | ಹರಿಯ = ವಿಷ್ಣುವಿನ, ಜಾಮಾತ = ಅಳಿಯ, ಗಂಗಾಧರ = ನಾದ್ದರಿಂದಲೇ ಭಾವವು, ಅಥವಾ = ಐಕಿಲ್ವೆಟ್ಟಕಳಿಯ, ಹರ = ಬ್ರಹ್ಮಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹರಿಸುವನೆ, ಹರಿ ಸರ್ಪಗಳನ್ನು, ಕರ್ಣ = ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಧರಿಸಿದವನೆ, ಹರಿ = ವಿಷ್ಣ್ವಾದಿಗಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ, ಕೃತ = ಮಾಡಿದ, ಮಂದಿರ = ಮನೆಯುಳ್ಳವನೆ, ಹರಿಯಿಂದ ಧ್ಯಾನಿಸಲ್ಪಡುವನೆಂದು ಭಾವವು, ಹರಿಯಾತ್ಮಭವಗೆ = ಕಾಮಿನಿಗೂ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೂ, ಒಲಿದೆ = ಪ್ರಾಣವು ತಲೆಯೂ ಉಳಿಯುವಂತೆ = ಪ್ರಸನ್ನನಾದೆ, ಹರಿನಾಥ = ಮೋಹಿನೀರೂಪನಾದ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಒಡಯನೆ, ಹರಿಗೆಹರಿ = ಯಮನಿಗೆ ಯಮನೆ, ಅಥವಾ ನರಸಿಂಹನಾದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಹರಿಸಿದಶರಭನೆ, ಹರಿಮಿತ್ರ = ವಿಷ್ಣುಮಿತ್ರ, ಹರಿನೇತ್ರ = ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರಾಗ್ನಿಗಳೇ ಕಣ್ಣಾಗಿಉಳ್ಳವನೆ, ಹರಿಜಮಸ್ತಕಪಾತ್ರ = ಬ್ರಹ್ಮಕಪಾಲಧಾರಿ, ಹರಿ = ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ಪೌತ್ರ, ಮೊಮ್ಮಗನಾದ ಅನಿರುದ್ಧನ, ಸತಿ = ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಉಷೆಯ, ಪಿತಗೆ = ತಂದೆಯಾದ ಬಾಣಾಸುರಗೆ || ೨ || ಅರಸಿದರೆ = ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ, ಪುರುಳು = ಜೀವಾಳ, ಬಿನ್ನೈಪೆ = ವಿಜ್ಞಾಪಿಸುವೆನು, ಅಂಘ್ರಿ = ಪಾದ, ವಸವಂತ = ಪಟ್ಟಣದಹೆಸರು, ಕುವರ = ಕುಮಾರ ||೩ || ದ್ವಾದಶ = ಹನ್ನೆರಡು, ಒದಗಲಿಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಬರಲು, ಪರಲೋಕ = ಕೈಲಾಸ, ಅತಿಚತುರೆ = ಬಹುಜಾಣೆ, ವರಿಸಿ = ಬಯಸಿ, ಹತಿಸುವೆನು = ಕೊಲ್ಲುವೆನು, ಕ್ರೂರಮೃಗ = ದುಷ್ಟಜಂತು || ೪|| ತಮ್ಮಟ = ತಪ್ಪಟೆ, ಭೇರಿ = ನಗಾರಿ, ನಿಸ್ಸಾಳ = ದೊಡ್ಡನಗಾರಿ, ಗಡಿಬಿಡಿ = ಕೋಲಾಹಲ ಗದ್ದಲ, ಸೂಳೈಸುವ = ಧ್ವನಿಮಾಡುವ, ಕಾಹಳೆ = ಕೊಂಬು, ಹೆಗ್ಗಾಳೆ = ದೊಡ್ಡತಾಳೆ ಕೊಡಕೊಡದು = ಝಾಡಿಸಿಕೊಂಡ, ಕೊಬಿನಿಕೊಂಡು, ಕರಿ = ಆನೆ, ತುರಗ = ಕುದುರೆ, ಪದಾತಿ = ಕಾಲಾಳು ಸಹ = ಸಹಿತವಾದ, ಗಡಣ = ಗುಂಪು, ಎರಳೆ = ಜಿಂಕೆ || ೫ || ಸಾಗಿಸಿದನು = ಓಡಿಸಿದನು ಬೆಂಬಳಿ = ಬೆನ್ನಿನಬಳಿ, ಅನಿತಕೆ = ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ, ಬಾಗನಿಂ = ವೇಗದಿಂದ ನೀಗಿ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಂಡು || ೬ || ಪೂರ್ವವನು = ಹಿಂದೆನಡದದ್ದನ್ನು, ನಮನಿ

ಸಿದುದಂ=ಘಟಿಸಿದ್ದನ್ನು, ಅಸಮಶಕ್ತಿ=ಅಸಮಾನಬಲ ॥ ೭ ॥ ಭಂಗಿಸಿ=ಪರಾಭವಗೊಳಿಸಿ, ಮುಜಡ=ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡರೆ, ಕರಣತತಿ=ಇಂದ್ರಿಯಸಮೂಹ ॥ ೮ ॥ ಸಲಿಗೆ=ಸ್ನೇಹ ಬಳಿಕೆ, ಉಸುರಲ್ಕೆ=ಹೇಳಲಾಗಿ ನಿಶ್ಶಾಪಶಾಪಪರಿಹಾರ ॥ ೯ ॥ ಋಭುವು=ಗಂಧರ್ವನ ಹೆಸರು, ಮನ್ನಿಸುತ=ಕ್ಷಮಿಸುತ್ತ, ಸುಮನಸ=ಸುಮನಸ್ಕ, ಅಘಮಂ=ಪಾಪವನ್ನು ವಾಹನ=ಸವಾರಿ ॥ ೧೦ ॥ ಹರಿಣ=ಜಿಂಕೆ ॥ ಪುತ್ತು=ವಲ್ಮೀಕ ॥ ೧೧ ॥ ರಿಸಿ=ಋಷಿ, ಕೆಲಬಲ ಎಡಬಲ, ನಿಟ್ಟಿಸುತ=ನೋಡುತ ॥ ಪಥಗೆಟ್ಟು=ದಾರಿಸಿಕ್ಕದೆ ॥ ೧೨ ॥ ಕೈಸಾರುವುದು=ಕೈಗೂಡುವುದು, ಶರಿರ=ಶರೀರ ದೇಹ, ಕರಸಂಪುಟ=ಕೈಮುಗಿಯುವಿಕೆ, ಗಿರಿಧರ=ಮಂದರವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಆತ್ಮಜನ=ಮಗನಾದ ಮನ್ಮಥನ, ಅಘಟ=ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹರ=ನಾಶಮಾಡಿದ ರುದ್ರನಿಗೆ, ಪ್ರಿಯೆ=ವಲ್ಲಭೆ ॥ ೧೩ ॥ ಚಂದಚಂದದ=ನಾನಾಪ್ರಕಾರವಾದ ಒರವಿತ್ತು=ವರವಕೊಟ್ಟು, ಗಮನದ=ನಡೆಯುವ, ಪಾವುಗೆ=ಪಾದುಕೆ ಪಾವಕೊರಡು ಬೀಳ್ಕೊಡಲು=ಕಳುಹಿಸಲು ॥೧೪॥ ಸಗಧಿ=ಸಮುದ್ರ, ನದಹೊಳೆ, ರಾಷ್ಟ್ರ=ದೇಶ, ಪರಿಪರಿದು=ಸಂಚರಿಸಿ,ಪೊಳಲ=ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಮರುಗಿ=ದುಃಖಿಸಿ, ಹರಣದ=ಪ್ರಾಣದ, ಹಂಗ=ಆಶೆಯನ್ನು, ಹರಿದು=ಬಿಟ್ಟು, ಹಂಬಲಿಸುತ=ಚಿಂತಿಸುತ ॥೧೫॥ ಹಾ=ಎಂಬುವದು ಅವ್ಯಯದುಃಖ ಚಿಂತೆ, ಅಳುವು=ವ್ಯಥೆ,ಅಯ್ಯೋಯೆಂಬೀ ಅರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತ ನಲ್ಲ ಪ್ರಿಯನೆ, ಅಗಲಿ=ಬಿಟ್ಟು ಪುಲ್ಲಶರ=ಪುಷ್ಪಬಾಣ ಮನ್ಮಥ=ಪುಲ್ಲೆಗಂಗಳು ಜಿಂಕೆಯ ಕಣ್ಣಿನಂತೆ ಕಣ್ಣುಳ್ಳವಳು, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಮರಸಿ=ಮತ್ತೊಂದು ಸಲಹುಡುಕಿ, ಬಹೆವು=ಬಹೆವು ಬರುವೆವು ॥೧೬ ॥ ಎಂದೆಂದು=ಯಾವಾಗಲೂ ಆರಾರು=ಯಾರುಯಾರು, ಠಾವು=ಸಲ್ಥ, ಪುಟಸ್ಪುಟ ಸಿತಿಕೊಂಡಕೆ ಅಗ್ನಿಕುಂಡಕ್ಕೆ ॥ ೧೭ ॥ ಬಲಗೊಂಡು=ಪ್ರದಕ್ಷಿಣವಮಾಡಿ, ಪರಿ=ದಗೆ ॥೧೮ ॥ ಅನುನಯ ಅನುಸರಣನ್ಯಾಯ ಮನಸಿಜಾಪ್ತನು ಮನ್ಮಥಪ್ರಿಯ ವಸಂತಕಾಲವು, ವಿನಯದಿಂ ಯೆಂಬುವದನ್ನು ಬಿನ್ನೈಸ ಯೆಂಬುವದ ರೊಂದಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕು, ತರು=ಮರ ಲತೆ=ಬಳ್ಳಿ, ವಿದ್ರುಮ=ಚಿಗುರು ॥೧೯॥ ಮಾದಲ=ಮಾತುಲುಂಗ । ಬೋರು ಎಳಚಿ ಅರಿಟಾಳ=ದಿಂಡುಗ, ಮುಡಿವಾಳ=ಬಾಳದಬೇರು ॥ ೨೦ ॥ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ=ಅಗಲ, ಮಂಟಪ=ಚಪ್ಪರ, ಹೊಂದಿ ಸೇರಿ, ಮಾಡುತ, ಅಗಿಯುತ್ತೊಂದು ಬಾದವು, ಗೊಂದಣ=ಗುಂಪು, ಕುಂದು ಲೋಪ, ಮಾಜದೇ=ಮರೆಮಾಡದೆ ॥ ೨೧ ॥ ಇನಿತು=ಇಷ್ಟು, ಮೊತ್ತ=ಗುಂಪು ಭಾಷೆ=ಮಾತು, ತೆರನಂ ಬಗೆಯನ್ನು, ಶಪಥ=ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ॥ ೨೨ ॥ ಅಂದು=ಆದಿನ, ಎರವು=ತಪ್ಪು, ಮೌನ=ಮಾತಾಡದಿರುವಿಕೆ ॥೨೩॥ ವಿವ

ಸತ್ರಯ=ಮೂರುವಿನ, ಪೀವರ=ಬಲಿತ, ಸ್ತನಯುಗಳ=ಎರಡು ಮೊಲೆಗಳುಳ್ಳವಳು ॥ ೨೪ ॥ ಯುಗಕರವ=ಕರಿಯುಗವನು=ಯೆರಡುಕೈಗಳನ್ನು ನಗಧರಾತ್ಮಜವಿಜಯ=ಮದನವಿಜಯರಾಯನೆ, ಈ ಕವಿಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪದಶುದ್ಧಿಯು=ಸಾರ್ಥಕ್ಯವೂ ಚಿಂತ್ಯವಾಗಿರುವುದು ॥ ೨೫ ॥ ಪುಳಿನ-ಹೊಯ್ಗೆ ಮರಳತಿಟ್ಟು ನಾಭಿಯಳೆ=ನಾಭಿಯುಳ್ಳವಳೆ, (ಅವಳ್‌ಯೆಂಬಕಡ ಅಳ್‌ಪ) ಯೋಗವಾಗಿದೆ) ಬೃಂದ=ಗುಂಪು, ಪೋತ=ಮರಿ, ಝೇಂಕೃತಿ=ಝೇಂಕಾರ ಮಾವು=ಮಾವನ್ನು ॥ ೨೬ ॥ ತರಳಾಕ್ಷಿ=ಚಂಚಲನೇತ್ರ, ಅಂಗವು=ಮನಸ್ಸು, ತರೆವೆ=ರೀತಿಯೆ ಒರದು=ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಯೆಂದು ಭಾವವು, ಗೋಣನು=ಕೊರಳನ್ನು ಆರವೆನು=ಕೊಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೆನೆ, ಮೊರದು=ಕೂಗಿ ಮಹಿಜ=ಮರ ॥ ೨೭ ॥ ತಡಿಯ=ದಡದಲ್ಲಿರುವ, ಕೊಲ್ಲೀಕೊನೆ ಮೆಲ್ಲುತ=ತಿನ್ನುತ್ತ, ಹೋ=ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಪಿಡಿವೊಡೆ=ಹಿಡಿಯುವದಕ್ಕೆ, ಉಬ್ಬಸ=ಉಸುರುಬಿಗಿದಸಂಕಟ ॥ ೨೮ ॥ ತಲ್ಲಣಿಸಿ=ಕಳವಳಗೊಂಡು, ಕುಲ್ಲತನ=ದುಷ್ಟತ್ವ ಸಲ್ಲೀಲೆ=ಒಳ್ಳೇವಿನೋದ ॥ ೨೯ ॥ ಇರಬೇಕು ಹೆಂಡತಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಅಕ್ಕರವ=ಅಕ್ಕರೆಯ ॥ ೩೦ ॥ ತೊರೆವೆ=ಬಿಡುವೆ ಅನು=ಸಿದ್ಧನು ಕಲಿಸು ಇದ=ಕಲಿಸಿದ, ಅಳಿವು=ನಾಶ, ಜಾಳಿಸುವುದು=ಹೊತ್ತುಕಳೆಯುವದು, ಏತರನೀತಿ=ಯಾವವತರದನ್ಯಾಯ ॥ ೩೧ ॥ ಭಂಡಾರ=ಭಾಂಡಾಗಾರ (ಖಜಾನೆ) ಬೊಕ್ಕಸ=ಹಣದಚೀಲ, ಭಾಗ್ಯ=ಶ್ರೀಮಾಕಾರಾದಿಗಳು ಪ್ರಜೆ-ರೈತರು ಪರಿವಾರ-ಬಳಿಯಜನ ತೃಣ=ಹುಲ್ಲಿನಕಡ್ಡಿ,ವೈರಾಗ್ಯ-ನಿರಾಶೆ

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹವಚನ.)—

ವಸವಂತಪುರದಲ್ಲಿ ಲೋಕವಿಜಯನೆಂಬ ರಾಯನಮಡದಿ ಕಮಲಗಂಧಿಗೆ ಮಗನಾದ ಮದನವಿಜಯನೆಂಬ ಹುಡುಗನು ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ತಂದೆ ಪರಲೋಕಗತನಾಗಲು ಪಟ್ಟಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರತ್ನಪ್ರಭೆ ಎಂಬವಳಂ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಒಂದುದಿನ ಪಟ್ಟದಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ಬೇಂಟೆಗೆ ಹೊರಟು ಒಂದು ಹುಲ್ಲೆಯನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಹೋಗಲು ಆವನೋರ್ವನೆ ಹಿಮಾಚಲದ ಮೇಲಿರುವ ತ್ರಿಪುರಾಂತ ಕಲ್ಲಿಂಗದ ಗುಡಿಯ ಬಳಿಗೆ ಸೇರುವಾಗ್ಯೆ ಅವನ ಕುದುರೆಯೂ ಆ ಹುಲ್ಲೆಯೂ, ಇಬ್ಬರು ಗಂಧರ್ವರಾಗಿ ಕಾಣಿಸಲು ನೀವಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ ಮದನವಿಜಯನೊಡನೆ ಆ ಗಂಧರ್ವರು ಹೇಳಿದ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಾಂತವೇನೆಂದರೆ. ... *

ಸುಮನಸ್ಕನೆಂಬ ಗಂಧರ್ವನಾದ ನಾನು ವೇದಶಿಖಿ ಮುನಿಯ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಮರಗಿಳಿಯನ್ನು ತುಳಿದದ್ದರಿಂದ ಆದುಸಾಯಲಾಗಿ ಶಾಂತನಂದನನೆಂಬ ಶಿಷ್ಯನಿಂದ ಆ ವಾರ್ತೆಯಂ ಕೇಳಿ ವೇದಶಿಖಿಮುನಿಯು ಸ

ನ್ನನ್ನು ಕುದುರೆಯಾಗೆಂದು ಶಪಿಸಿದನು. ಏಕೆಂದರೆ ಸೂರ್ಯವರ್ಣನೆಂಬ ಮುನಿಯು ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋತಿಯುಮರಿಯು ಆತನ ಬಳಿಯೊಳಿದ್ದ ಸಿದ್ಧ ಮೂಲಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಂಡುಹೋಗುತ್ತಿರಲು ಏಕಕುಂಡಲವೆಂಬ ಶಿಷ್ಯನಿಂದ ಆ ವಾರ್ತೆಯಂ ಕೇಳಿದ ಸೂರ್ಯವರ್ಣಮುನಿಯು ಆ ಕೋತಿಯುಮರಿಯನ್ನು ಗಿಳಿಯು ಮರಿಯಾಗೆಂದು ಶಪಿಸಿದನಾದ್ದರಿಂದ ಅದರನ್ನೇ ನೀನೀಗ ತುಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೀಯೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಕುದುರೆಯೇ ಆಗಬೇಕೆನಲು ನಾನು ವಿಶಾಪಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲು ವೇದಶಿಖಿಮುನಿಯು ನನಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ ಎಲೆ ಸುಮನಸ್ಕನೆ ನಿನ್ನ ಗೆಳೆಯುದ ಋಭುವೆಂಬ ಗಂಧರ್ವನು ನಿನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕುವ ತ್ವರೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದರ್ಶನನೆಂಬ ತಪೋವನವಂ ಹೊಕ್ಕು ಆತನ ದರ್ಶನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು ಜಿಂಕೆಯಾಗೆಂದು ಆ ಮುನಿಯು ಶಪಿಸಲಾಗಿ ವಿಶಾಪವಂಬೇಡಿಕೊಂಡು ಋಭುವಿಗೆ ಸುಮನಸ್ಕನೂ ನೀನೂ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕ ಲಿಂಗದಬಳಿಗೆ ಸೇರಿದಾಗ ಶಾಪವಿಮೋಚನ ವಾಗುವದೆಂದು ವಿಶ್ವದರ್ಶನನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆಯಾಗಿ ನೀನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೆಂದು ವೇದಶಿಖಿಮುನಿ ಹೇಳಿದನು, ಹಾಗೆಯೇ ನಾನು ಕುದುರೆಯಾಗಿ ನಿನಗೆ ವಾಹನವಾಗಿದ್ದೆನು, ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ನಿನ್ನಿಂದಶಾಪವಿಮೋಚನವಾಯ್ತು ಹೋಗುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಮದನವಿಜಯನು ತನಗೆ ದಿವ್ಯಾಶ್ವವಿಲ್ಲವಾಯ್ತು ತನ್ನ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಬಹಳದೂರವಾದ್ದರಿಂದ ಅಶಕ್ಯವಾಗಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿಹೋಗಿರಿ ಎಂದು ಕೇಳಲಾಗಿ ಆ ಗಂಧರ್ವರು ಅಂಬರಕೇಶಿಯೆಂಬ ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಮದನವಿಜಯನು ಅಂಬರಕೇಶಿ ಮುನಿಯ ಮೈಮೇಲೆ ಹುತ್ತಬೆಳದು ಯೋಗನಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿರುವದಂ ಕಂಡು ಬಹಿರ್ಮುಖಗೊಳ್ಳಿಸುವದಕ್ಕುಪಾಯವ ಚಿಂತಿಸಿ ಕಣ್ಣನೇ ನೀರಿನಿಂದ ಹುತ್ತಕ್ಕಭಿಷೇಕಮಾಡ ತೊಡಗಲು ಮಣ್ಣು ಕರಗಿಹೋಗಿ ಮುನಿಯುಕಣ್ಣುತೆರದು ಮದನವಿಜಯನ ವಾರ್ತೆಯಂ ಕೇಳಿ ಗಿರಿಜಾತ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗೆಂದು ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿ ಅವನು ಗಿರಿಜೆಯನಾರಾಧಿಸಿ ಆಕಾಶಗಮನ ಸಾಧನವಾದ ಪಾದುಕಾಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಪಿಪೀಲಿಕಾದಿ ಸಕಲಜಂತುಗಳ ಭಾಷಾಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ವರವಪಡಕೊಂಡು ಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಇತ್ತ ಬೇಟೆಗೆ ಆತನಕೂಡೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಪರಿವಾರವು ಧೊರೆಯಂಕಾಣದೆ ಹುಡುಕಿಬೇಸತ್ತು ನಗರಿಗೈದಲು ರತ್ನಪ್ರಭೆಯು ಗಂಡನನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಲಾರದೆ ಅಗ್ನಿಪ್ರವೇಶವಂಗೈವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮದನವಿಜಯನೇ ಬಂದು ರಮಣಿಯೊಡನೆ ಮೋಹವಿಂಕ್ರೀಡಿಸುತ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಂದುದಿನ ಇರುವೆಗಳಪಂಗ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು ಅವುಗಳ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ವಿಚಿತ್ರಾರ್ಥವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ರಾಯನು ಪರವಶನಾಗಿನಗು

ತಲು, ರತ್ನಪ್ರಭೆಯು ನನ್ನೊರ್ವರ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ನೀನು ನಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವೇನೆಂದು ಕೇಳಲಾಗಿ ತನಗೆ ಗಿರಿಜಾದೇವಿಯು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಕಲಿಸಿದ್ದಾಳೆ ಅದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಜಂತುಗಳ ಭಾಷೆಯು ತನಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಾದ್ದರಿಂದ ಆಶ್ಚರ್ಯವಂ ಕೇಳಿ ನಕ್ಕೆನೆನುತಲು, ಅವಳಾಮಂತ್ರವಂ ತನಗುಪದೇಶ ಮಾಡ ದಿದ್ದರೆ ಸಾಯುವೆನೆಂದು ಶಪಥಮಾಡಲಾಗಿ ರಾಯನು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿ ದರೆ ತಾನೇಸಾಯುವಂತೆ ಗಿರಿಜಾನ ಮನವಿದೆ, ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಿಯಪತ್ನೀ ಮರಣ ಸಂಭವಿಸುತ್ತೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯದಿಂದ ಕಾಲಕಳೆಯುವೆನೆಂದುಯೋ ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಯೋಗ್ಯಕಾಲ ಬಂದಾಗ ವನದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂದು ಗಡುವು ಕಟ್ಟಲು ಅವಳು ಹಾಗೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕಾಡಿದ್ದರಿಂದ ವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಸಾಯಲು ಆಗ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೂ ಬದುಕಿಸಿ ತಾನೂ ಸಾಯದೇ ಉಳಿಯುವದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತ ಮಾವಿನ ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ಶುಕದಂಪತಿಗಳ ವಿವಾದವಂ ಕೇಳಿದನು ಹೆಣ್ಣುಗಿಳಿಯೂ ಗಂಡುಗಿಳಿಯೂ ಎರಡು ಹಣ್ಣುಗಳಂ ಮೆಲ್ಲುತ್ತಿರುವಾಗ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಹಣ್ಣು ಜಾರಿ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಹೋದ್ದರಿಂದ ತಂದುಕೊಡಹೇಳಿಕಾಡಿಸಿದ ಹೆಣ್ಣುಗಿಳಿಗಾಗಿ ಗಂಡುಗಿಳಿಯು ನೀರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಹಣ್ಣೂ ಸಿಕ್ಕದೇ ಬದುಕಿದ್ದೇ ಲಾಭವೆಂದು ಒಂದು ನನ್ನ ಹಣ್ಣನ್ನೇ ಉಳಿದಷ್ಟನ್ನು ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಮೆದ್ದು ಸುಖವಾಗಿರೋಣ ವೆನ್ನುತಲು ನೀನು ಆ ಹಣ್ಣನ್ನೇ ತಾರದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಾಣ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿಕೊಂಬೆನೆಂದು ಹೆಣ್ಗಿಳಿ ಹೇಳಿದಾಗ ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮಡನ ವಿಜಯ ರಾಯನಂತೆ ಹೆಂಡತಿಗಾಗಿ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕಳಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟ ಮೋಹವಿಂದ ಚಿಂತಿಸುವದಕ್ಕೆ ನಾನಷ್ಟು ಭ್ರಾಂತನಲ್ಲವೆಂದು ಗಂಡುಗಿಳಿಹೇ ಳಿತು. ಅದನರಿತು ರಾಯನು ರತ್ನಪ್ರಭೆಯೇ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಹೋಗುವಂತೆ ಗಿರಿಜಾದೇವಿಯ ಆಜ್ಞೆಯಿರುತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ್ಯೂ ಅವಳು ನನ್ನಂ ಮೋಸಗೊಳಿಸುವದಕ್ಕೆ ನೀನು ಏನೇನೋ ಹರುಬುಗಳನ್ನು ನುಡುಕುತ್ತೀಯೆ ಇದರಿಂದ ನೀನು ಸಾಯುವೆಯೋ ಹಣೇಬರಹ ತೀರುವತ ನಕ ಹೋಗಲಾರಿ? ಎಂದಳು. ಅದಂಕೇಳಿ ಆಹಾ ಇಷ್ಟುಪ್ರಿಯಳೆ ನನಗೆಶತ್ರು ವಾದಮೇಲೆ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಗಸವಿಲ್ಲವೆಂದು ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟ ನು. || ೩೦ || ಕಪಟಸ್ತ್ರೀವ್ರಾತ = ವಂಚಕರಾದ ಹೆಂಗಸರಗುಂಪು || ೩೨ || ಮಚ್ಚರ = ಮತ್ಸರ ಜಿದ್ದು, ಭರಣ = ಭೂಷಣ, ಪ್ರಮದೆಯರು = ಹೆಂಗಳು, ಪ್ರಬುದ್ಧ = ಜ್ಞಾನ ||೩೪|| ಅರಸಿಯರು = ರಾಣಿಯರು ಮಾಡಿ = ಹಂಚಿ ||೩೫ ಮಜ್ಜನ = ಅಭ್ಯಂಜನ, ಬೇನೆ = ನೋವು, ಉಜ್ಜುಗಿಸೆ = ಉದ್ಯೋಗಿಸಲು, ೩೬|| ಕಟಕಿ = ಕಾಪಟ್ಯ, ಮೂರ್ಖ = ಮುಡುಬ || ೩೭ || ಧೈರ್ಯ = ಬುದ್ಧಿವಂ

ತಿಕೆ, ಸಾರಿ=ಡಂಗುರಿಸಿ, ನಂಬದೆ=ನೆಚ್ಚದೆ, ನಾಗಲಿಕ=ನಾಗರಿಕ ಈತನು ಎರಡು ||೩೯|| ಜಠರ=ಬಸುರು, ಜಕ್ಕುಲಿಸಿ=ಝಕ್ಕಿಸಿ, ಸೊಕ್ಕು=ಜವ್ವನೆ ಮದಸಿದವಾಲಿಯು, ಮಾಜದವಳ=ಮುಚ್ಚದೆ ||೩೯|| ಹಿಂಗದೆ=ಹಿಂದೆಗೆಯದೆ ಭೃಂಗಾಳಕೆ=ತುಂಬೆಗುರುಳವಳೆ ||೪೦|| ಕರಗಿ=ಆದ್ರವಾಗಿ, ಪ್ರಾಗಣೆಯ-ಪುಷ್ಪಬಾಣದ, ಎಸುಗೆ=ಪಟ್ಟು, ಸೋಗೆಗಂಗಳೆ=ಮಯೂರಾಕ್ಷಿ, ಇದು ಅಪೂರ್ವಪ್ರಯೋಗವು. ದೊಡ್ಡಿತಂ=ದೊಡ್ಡದು, ಘೋಗಿತಲ್ಪಾತ್ಮಜನ=ಶೇಷಶಯನನಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಗನಪ್ಪ ಮನ್ಮಥನ, ನಾಗರಿಪುಮಧ್ಯೆ = ಸಿಂಗನಂತೆ ಸೊಂಟವುಳ್ಳವಳೆ ||೪೧|| ಕಮಲಾಪ್ತ=ಸೂರ್ಯ, ಕಮಲಾಂಗಿ=ಕಮಲದಂತೆ ಕೋಮಲವಾದ ಮೈಯುಳ್ಳವಳು, ಕಮಲಶರ=ಮನ್ಮಥ, ಕಮಲಕಮಲಕೆ=ಮುಖಮುಖವನ್ನು, ಕಮಲಗಡೆ=ನೇತ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ, ಅಶ್ರು=ಕಣ್ಣೀರು, ಕಮಲಾಪನ=ವಿಷ್ಣುವಿನ || ೪೨ || ಸೇರದೆ=ಸಹಿಸದೆ, ಆಂ=ನಾನು, ಪಾಡು=ಸೌಖ್ಯ, ಒಮ್ಮೆ=ಒಂದುಸಲ, ಆಡಿಸು=ಹೇಳಿಸು ||೪೩|| ಮಾತು=ಮಾತು, ನೆರದುದ=ಸೇರಿದ್ದನ್ನು, ತನಗೆ=ಕೊತ್ತಳಕ್ಕೆ, ಪಾಶ=ಹಗ್ಗ ಕುಂಭ=ಗಡಿಗೆ, ಅಗಳ್=ಕಂದಕ ||೪೪|| ಕರವಾಲ=ಕತ್ತಿ, ಉಲುಹು=ಶಬ್ದ ಅನ್ನೆವರ=ಆವೇಳಿಗೆ, ಎಚ್ಚತ್ತೆ=ಎಚ್ಚರುಗೊಂಡೆ, ತೆರನ = ಬಗೆಯನ್ನು, ಹೊರ=ಹೊರಗೆ, ಮುನಿದೆ=ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡೆ || ೪೫ || ಅಳಿಯಲು=ಸಾಯಲು, ಪಾಣ್ಬೆಯಿಂದ=ಹಾದರಗಿತ್ತಿಯಿಂದ || ೪೬ || ಸತಿ=ಪತಿವ್ರತೆ. ಸದ್ಗತಿ ಸ್ವರ್ಗ, ದುರ್ಗತಿ=ನರಕ ಸತಿ=ಹೆಂಡತಿ, ಹಿತ=ಇಷ್ಟ || ೪೭ || ಕುಂಚಿಗೆ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ತಳಿಸು=ಕುಟ್ಟು ಮಗುಳೆ=ಮತ್ತೆ ಮುಸಲವುಂ=ವನಿಕೆಯನ್ನು ಅಂತರದಲ್ಲಿ=ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಎಳೆ=ನೂಲನ್ನು || ೪೮ || ದಿನಕರ=ಸೂರ್ಯ ಅಸ್ತಮಿಸುತ ಕಾಣದೇ ಹೋಗುತ್ತ, ವನಜಮುಖಗೆ=ಕಮಲವದನೆಗೆ, ಪುಸಿ ಸುಳ್ಳು, ದಿನದೀಪ=ಸೂರ್ಯ, ಆದನು=ಕುಂಚಿಗೆಯನ್ನು, ಒಲಿದು = ಒಪ್ಪಿ, ದೇಶಾಂತ್ರ=ದೇಶಾಂತರ, ಮರವು=ಹೆಚ್ಚಾದ ||೪೯|| ಕಂತುಮರ್ದನನ=ಶಿವನ, ಮತವನು=ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು, ಅಂತಕಾಂತಕ=ವೃತ್ಯುಂಜಯ ||

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಮಲ್ಲಿಕಾಪುರವನ್ನು ಆಳುವ ಪಾರಿಯಾತ್ರಿಕ ರಾಯನಿಗೆ ಕಮಲಾಂಗಿ ಚಂದನಗಂಧಿ ಎಂಬೀರ್ವರು ಹೆಂಡತಿಯರು, ಸವತಿತನದಿಂದ ಕಾದಾಡಲು ಸುವರ್ಣ ರತ್ನಾಭರಣಾದಿಗಳಂ ಸಮಭಾಗವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಟ್ಟಾಗ್ಯೂ ಕಾದಾಡುತ್ತಲೇ ಇರಲಾಗಿ ನಾಗರಿಕರಲ್ಲಿಪ್ರೌಢನಾದವನೊಡನೆ ಥೊರೆಯು ಇಬ್ಬರ ಹೆಂಡಿರಕಾಟಕ್ಕೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಲಾಗಿ ನಾಗರೀಕನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ; ಉಪಕಥೆ—ಕನಕಾವತೀ ಪುರದಲ್ಲಿ ಭಾಗ್ಯನಿಧಿಯೆಂಬ ರಾಯನಿಗೆ ಇಬ್ಬ

ರು ಹೆಂಡತಿಯರು ಇದ್ದು ಬಿಡದೆ ಸಮವಾಗಿ ಪತಿಸೇವೆಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಅವರ ಮೌರ್ಖ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಧೊರೆಯು ತನ್ನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಎಡಭಾಗವನ್ನು ಹಿರಿಯಳಿಗೂ ಬಲಭಾಗವನ್ನು ಕಿರಿಯಳಿಗೂ ಸೇವಾಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಯೇರ್ಪಡಿಸಿ ಇರಲು, ಒಂದುದಿನ ಹಿರಿಯವಳು ದೇಹಾಲಸ್ಯದಿಂದ ಮಲಗಿರುವಾಗ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೀರುತಂದು ಕಾಲಂತೊಳೆಯುವದಕ್ಕೆ ಬರಲಾಗಿ ರಾಯನು ಜ್ಞಾಪ್ತಿಮರತು ಎಡಗಾಲನ್ನೀಡಲು ಅವಳು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ನನ್ನ ಸವತಿಯಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದಕಾಲನ್ನು ನಾನೇಕೆ ಸೇವಿಸುವೆನೆಂದು ಕೈಯೊಳಿರ್ದ ತಂಬಿಗೆಯಿಂದಹೊಡೆಯಲಾಗಿ ಕಾಲುಮುರಿದುದು, ಅದಂಕಂಡು ಹಿರಿಯಳು ಬಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಲನ್ನು ಮುರಿದಳು, ಭಾಗ್ಯನಿಧಿಯಾದ ಧೊರೆಯೂ ಕೂಡ ಮುಡುಬನಾಗಿರಬೇಕಾಯ್ತು, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಎಂತಾದರೂ ಸವತಿಕಾಳಗ ತಪ್ಪುವದಿಲ್ಲ ಅಂಥವರನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಳುವುದೇ ಪುರುಷನಸಾಮರ್ಥ್ಯವು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡರನ್ನು ನೀನು ನೆಚ್ಚಬೇಡವೆಂದನು. ಪಾರಿಯಾತ್ರಿಕ ರಾಯನು ಹೆಂಡತಿಯರಿಗೆ ಸೊತ್ತುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಸಮಭಾಗ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಸಮವಾಗಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಭೋಗಿಸುತ್ತಾ ಪ್ರೇಮಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಕೆಲವು ಕಾಲದಮೇಲೆ ಅಕ್ಕನಾದವಳು ತಂಗಿಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ತೋರುತ್ತ ಸಲುಗೆಯನ್ನು ಬೆಳಸಲು ಅವರೀರ್ವರು ಒಬ್ಬ ತಾಯಿಯ ಮಕ್ಕಳಹಾಗೆ ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದೇ ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ಸರಸಸಲ್ಲಾಪಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗ ವಿನೋದವಾಗಿ ನಾವಿಬ್ಬರು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಮೊದಲು ಇಂದಿನವರೆಗೂ ನಾವು ನಾವು ಅಂತರಂಗವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಮರೆಮಾಡದೇ ಸತ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳೋಣವೆಂದು ಶಪಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಚಿಕ್ಕವಳನ್ನು ನೀನು ಹೇಳಿದ್ದಾದಮೇಲೆ ನನ್ನ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂದು ದೊಡ್ಡವಳು ನೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿ ಕಿರಿಯಳು ಮೋಸಹೋಗಿ ತಾನುಮಾಡಿದ ಕಳವು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪತಡಮಾಡುತಲು ಹಿರಿಯವಳು ಪುಸಲಾಯಿಸಿ ಕೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಚಿಕ್ಕವಳು ತನ್ನ ಕಾಮಪೂರ್ತಿಯಾಗದೇ ಜೋಗಿಯ ಮೇಲೆ ಮನಸಿಟ್ಟೆನೆಂದು ಗೂಢವ್ಯಭಿಚಾರವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಸೂಚಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡವಳು ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು ಆ ವಿಷಯವು ಯಾರನ್ನು ಬಿಟ್ಟದ್ದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ವಿಕಾರವಾಗಿರುತ್ತೆ, ತಥಾಪಿ ಹೆಂಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವದೆಂದು ಲೋಕಾಭಿರಾಮವಾಗಿ ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿ ನಂಬಿಕೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿದ್ದು ಒಂದುದಿನ ರಾತ್ರಿಯೊಳಗೆ ವಿಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಗಂಡನಸಂಗಡ ದೂರಲಾಗಿ ಅವನುಚಿಕ್ಕವಳು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ತಾನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕೇಳಿದಹೊರತು ನಂಬಲಾರೆ ಯೆನ್ನುತಲು ದೊಡ್ಡವಳು

ತೋರಿಸುವೆನೆಂದಳು, ಮತ್ತೊಂದುದಿನ ಧೊರೆಯು ಖಡ್ಗಪಾಣಿಯಾಗಿ ಮಂಚದಕೆಳಗೆ ಅವಿತಿರುವಾಗ ದೊಡ್ಡವಳು ವಿನೋದವಾಗಿ ತಂಗಿಯನ್ನು ಉಬ್ಬಿಸುತ್ತ ಮಂಚದಮೇಲೆ ಮಲಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಂಗಿಯೆ ಜೋಗಿಯನ್ನು ನೀನೆಂತುಕಾಣುವಿ ನನಗು ಹೇಳೆಂದುಕೇಳಲಾಗಿ ಅಕ್ಕಾ! ನಾನು ಕೋಟೆಯ ಕೊತ್ತಳವಿಂದ ಹೆಗ್ಗದಮೇಲಿಳಿದು ಸೀರೆಯನ್ನು ಗಡಿಗೆಯೊಳಿಟ್ಟು ನೀರಲ್ಲಿ ಜೋರಲುಹಾಕಿ ಅದರನ್ನು ಹಿಡಿಕೊಂಡು ಈಜಾಡುತ್ತ ಅಗಳ್ತೆಯನ್ನು ದಾಟಿಹೋಗಿ ಜೋಗಿಯೊಂದಿಗೆ ನೆರಪುಮರಳಿ ಹಾಗೆಯೇಬಂದು ತೋಯುದೇ ಉಳಿದ ಅದೇಸೀರೆಯನು ಉಟ್ಟು ಐಬುಕಾಣದಂತೆ ಅರಮನೆಗೆಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವೆ ಯೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ್ಯೆ ಮಂಚದಕೆಳಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ,ಕದಲಿದಂತಾಗಲು ಆಚಿಕ್ಕರಾಣಿಯು ಚದುರೆ ಯಾದ್ದರಿಂದ ಅಷ್ಟುಬೇಗನೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕ್ಕದಂತೆಎಂಬನೇಳಗೆ ನಿದ್ದೆಯೆಚ್ಚರವಾಯ್ತಕ್ಕಯ್ಯಾ ಆದಿನನಿನಗೆ ಹೇಳತೊಡಗಿದ್ದ ಕನಸು ಇಂಥಾದ್ದಾಗಿದೆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾದೀತೇ ಎಂಬುವಾಗ್ಯೆ ಧೊರೆಯು ದಿಟವೆಂದುನಂಬಿ ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡು ದೊಡ್ಡವಳ ನೋಡಿ ಎಲೆಗೆ ಕನಸನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡವಳ ಮಾತನ್ನು ದಿಟವೆಂದು ನನಗರುಹಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸುತಿದ್ದೆಯಲ್ಲವೆ ನೀನಿನ್ನೆಷ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚಿನವಳೋ ನಿನಗೆ ಮರಣವೇ ಶೀಕ್ಷೆಯೆಂದು ತಲೆಯಂಕಡಿದುಹಾಕಿ ಚಿಕ್ಕಹೆಂಡತಿಯಂ ನೆಚ್ಚಿ ಕೆಲವುಕಾಲ ಮೋಹವಾಗಿ ಭೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದನು, ದೈವವಶದಿಂದ ಚಿಕ್ಕವಳುಮಾಡುವ ಹಾದರದ ಸಾಹಸವನ್ನು ಕನಸೆಂದು ಹೇಳಿಯಿದ್ದಪ್ರಕಾರ ಧೊರೆಯೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಂಡದ್ದರಿಂದ ಛೀ ಛೀ ಹೆಂಗಳಿಗೆ ಕಾಮಾತಿರೇಕದಲ್ಲಿ ಎಂಥವರಿಗಾದರೂ ಕಾರ್ಯಾಕಾರ್ಯ ತೋರುವದಿಲ್ಲವಾಗಿ ಲೋಕದೊಳಗೆ ಯಾವಹೆಂಗಸನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವದಕ್ಕಿಲ್ಲವಾಗಿ ಹೆಂಗಸಿಲ್ಲದೆ ಸಂಸಾರ ನಡೆಯದ್ದರಿಂದ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮವೇ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲೆಂದು ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ವನವಾಸಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು. ... ... *

—(ದಾಸಯ್ಯನ ಕಥೆಯು ಮುಕ್ತಾಯವು.)—

ಈಮೇರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸೌಗುಣ್ಯಕ್ಕೂ ದೌರ್ಗುಣ್ಯಕ್ಕೂ ನಿದರ್ಶನಗಳಾದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ದಾಸಯ್ಯನು ಚರಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಬಿನ್ನೈಸಿ ತಾನು ಮೊದಲುವಿರಕ್ತನಾಗಿದ್ದವನಾದರು ಯೋಗ್ಯರಾದಸತಿಯು ದೊರೆತದ್ದರಿಂದ ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿದ್ದೇನೆ ನೋಡಿರೆಂದು ಅಂಗಳದ ಬಳಿಮಗ್ಗದ ಗದ್ದುಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ತಾನು ಮಡದಿಯನ್ನು ಕೂಗಲು ಆ ದುಗ್ಗಳಾದೇವಿಯು ಸ್ವಾಮಿಯೇ ನಪ್ಪಣೆ ಎಂದು ಕೇಳುತಲು ದಾಸಯ್ಯನು ಕುಂಚಿಕೆಯನ್ನು ತತ್ತಾರೆಂದರೆ ಒಳಗಿನಿಂದ ತರುವಷ್ಟು ವ್ಯವಧಾನಮಾಡಿದರೆ ಗಂಡನತಲೆಗೆ ಬಿಸಿಲಝಳಬಲು

ನಾವೀತೆಂದು ತತ್‌ಕ್ಷಣವೆ ತನ್ನ ತಲೆಯಮೇಲಿದ್ದ ಕುಂಚಿಕೆಯನ್ನೇ ತೆಗೆದು ಕೊಟ್ಟು ತಾನು ಬರಿಯತಲೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಗಿ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಳು ಆಗ ಮರಳಿಯು ದಾಸಯ್ಯನು ಕರೆಯಲಾಗಿ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ವನಿಕೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟು ಬರುವಷ್ಟು ತಡಮಾಡಲಾಗದೆಂದು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಗಂಡನಬಳಿಗೆ ಬರುವಲ್ಲಿ ಅವಳಪಾತಿವ್ರತ್ಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ವನಿಕೆಯು ಕೆಳಗೆಬೀಳದೇ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತಿತ್ತು ಮುಂಜಾಗಿದೆ ಎಳೆಯನ್ನು ಗಂಟ್ಟಿಕ್ಕಬೇಕು ದೀವಿಗೆಯನ್ನು ತಾರೆನ್ನುವಾಗ್ಯ ತತ್‌ಕ್ಷಣದೀಪವಂಬೆಳಗಿದಳು ಈಮೇರೆ ಸಂಜೆಯಾಗುವ ತನಕಬೇಕೆಂದು ಬಗೆಬಗೆ ಹರುಬುಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಆ ಪತಿವ್ರತೆಯು ಸ್ಮರಣೆಯೊಡನೆ ಪತಿಚಿತ್ತವನ್ನರಿತು ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು, ಮೂರನೆಯದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಆಕೆಯತಲೆಗೆ ಬಿಸಿಲುತಗಲದಂತೆ ದಾಸಯ್ಯನು ಕುಂಚಿಯನ್ನು ಆಕೆಗೆಕೊಟ್ಟು ಚರಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಿಕಳುಹಲು ಅವರುಉತ್ತಮಸ್ತ್ರೀಯಳಿದ್ದರೆ ಸಂಸಾರವೇಲೇಸೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಪೋದರು ಬಳಿಕದಾಸಯ್ಯನುಶಿವಮತವನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಗೈಯುತ್ತಿದ್ದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗೈಕ್ಯವಾದನು

ಐದನೆಯಸಂಧಿ ಸಮಾಪ್ತವು.

ಶ್ರೀ ರಸ್ತು.

—(ಆರನೆಯಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ಸೂಚನೆ॥ ಶರಣೆಸದ್ಗುಣಭರಣೆ ವರವೀರಸಂಗವ್ವೆ । ಹರಶರಣಡಕ್ಕೆಯಾವಮಾರಿದೇವಯ್ಯಶಂಕ । ಕರದಾಸಯ್ಯಗಳಕಥೆಯ ಭೂವರನೊಡನೆಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯಪೇಳ್ದ ॥ ... ... *

ಪದನು॥ ಗೋಧರನಿವಾರಧೃತಗೋಜರಿಪುಮೌಳಿಧೃತ । ಗೋಧರಸದ್ರಪೇಯ ಗೋಪಕಂಕಣಗೈಯ । ಗೋಧರಾತ್ಮಜಯ ಸೂನೃತವಚನಸಲ್ಲಾಪವಿದಳಿತಶ್ರವಣಪಾಪ ॥ ಗೋಧರಾಗೋಪಸುತ ಗೋವರದಗೋಧರಶರಾಸನಾಂಕಿತಪಾಣಿ ಗೋಪರಥ । ಗೋದಶಸಹಸ್ರನತಗೋಧವ ಕೃಪಾಂಬುಧಿಯೆಸಂಗಮೇಶ್ವರಪ್ರಸನ್ನ ॥ ೧ ॥ ಧರಣಿಗತಿಜೋದ್ಭವಹಕಥೆಯವಿಸ್ತರ

—(ವೀರಸಂಗವ್ವೆಯ ಕಥೆ.)—

ವನಾ । ನೊರೆವೆನಾಲಿಪುದು ಭೂಮಿವರಧರ್ಮವರ । ಪುರಫಲ್ಲಿಪ್ರಾಶರನ ಪೂಜಿಸುವಮಂತ್ರದೇವತೆಯೊ ಕಲಧೌತಲತೆಯೋ ॥ ಕರಿಗಮನೆಕಂಠೀರವಮಧ್ಯೆ ಕಂಬುಗ್ರೀವೆ । ಗಿರಿಜಘನೆಶುಗುಣೆ ಶುಕವಾಣಿಕಾಳಹಿವೇಣಿ । ವರವೀರಸಂಗವ್ವೆಯೆನಿಪವಾರರಾಂಗನಾಮಣಿಯು ರಾಜಿಸುತಿರ್ದಳು ॥ ೧ ॥ ಶಿವಭಕ್ತರಲ್ಲದ

ನೃರನಡಿಕೆಯಿಲ್ಲವಳ್ಗೆ । ಶಿವಜಂಗಮದಸೇವೆಯಿಲ್ಲದೇಪೆಱತೊಂದು । ಸವಣಿಸಲ್ಕಿಲ್ಲಪರನುತಿಯಿಲ್ಲದೇ ಮಿಕ್ಕಸರಸುತಿಗೆಮನವಿಲ್ಲ ॥ ಭವಹಿತನಲ್ಲದಿಲ್ಲನ್ಯದೈವದಭಜನ । ತವೆಯಿಲ್ಲಪಿರುತಿರಲು ಪ್ರೊಂದುದಿನಶಿವಕೇಳಿ । ಭುವನದಿಂಕೈಲಾಸಕೊಯ್ದು ಬೇಕೆಂದು ವಿಟರೂಪಮಂತಾಳ್ದುಬೇಗ ॥ ೩ ॥ ಪುರುಷದಿಂದಾಪುರವನೊಳಪೊಕ್ಕುನೋಡುತ್ತೆ । ತರುತಮುಂಬರಲು ಯೆಳೆವೆಂಗಳ್ಚಿತ್ತ್ರದಿಸಿಂಗರವಾಗಿನಿಂದಿರ್ದರೇನೆಂಬೆನಚ್ಚರಿಯ ತನ್ನನುರುಹಿದ ಖಶಿಯಲಿ ॥ ವರಚತುರ್ದಲವಶಿಂಗರಿಸಿಮನಸಿಜರಾಜ । ಪುರನೆದಿರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂದಿರ್ದನೋಯೆಂದೆಂಬ । ತೆರದಿರಾಜಿಸುತಿರ್ದುದಾಪೊಳೆಗೇರಿ ಶಂಕರಸದಾಶಿವನುಕಣ್ಡೆ ॥ ೪ ॥ ಇಂದುಧರನೊಲಿದೀರ ಸಂಗವ್ವೆಯಾಗೃಹಕೆ । ಬಂದವನೆಸುತ್ತ ಭಾಸ್ಕರ ಪಶ್ಚಿಮಾಂಬುಧಿಯ । ಹೊಂದಿದನೊಯೆಂಬತೆಱದಿಂದೆ ಯಿನನಸ್ತಮಿಸೆ ಮೂಡಲೆಂತೆಂಬಪೆಣ್ಣ ॥ ಮುಂದೆಲೆಯಸೂಸಕದ ನವರತ್ನ ಬಿಂಬಫಲ । ವಂದದಿಂರಾಜಿಸುವತೆಱದಿಪಶ್ಚಿಮದೆಶೆಯ । ಬಂದುಮುಸುಕಿತು ಮಬ್ಬು ಮೆಲ್ಲನಲ್ಲಲ್ಲಿಗೊಂದೊಂದುತಾರೆಗಳುತೋಱೆ ॥ ೫ ॥ ಅರವಿಂದಮುಗಿದಿರಲು ನೀಲೋತ್ಪಲಂನಗಲು । ತರತರದಲುಡುಗಣಗಳೊಪ್ಪಿರಾಜಿಸುತಿರಲು । ಪರಸೋಳ್ದು ವೀರಸಂಗವ್ವೆಯುಮನೋರಥವ ಕೊಡಬಂದನೋಳ್ಪೆನೆಂದು ॥ ಪರಿಣಾಂಕನುದಯಿಸುತತನ್ನ ಸಿತದೀಪ್ತಿಯಿನು । ಪರಹುದನಡೇನೆಂಬೆ ಸುತಬಂದನೆಂದುಬ್ಬಿ । ವರಪಯೋಂಬುಧಿಮೇರೆವರಿದು ಧರಣಿಯುಮುಸುಕಿದಂತೆ ಸಬೆಜೊನ್ನ ಮೆಸೆಯೆ ॥೬॥ ಇಂತುಸೊಬಗಿಂದೆಸೆವ ಶಿವನಪ್ರಕಾಶದೊಳು । ಕಂತುಮರ್ದನಮುಂದಕಡಿಯಿಟ್ಟುನಡೆತರಲು । ಸಂತಸದಿಹಾವಭಾವವಿಲಾಸವಿಭ್ರಮದಕಾಂತೆಯರು ಕಣ್ಡೆಸೆದರು ॥ ದಂತಿಮದಗಮನೆಯೋರ್ವ್ವಳುನಲ್ಲತಡೆಯಲರಿ । ಚಿಂತೆಯಿಂದಿರಬರಲು ಕೈವಿಡಿದುವಂದುಯೀ । ಕಾಂತತಳಕೊಯ್ದು ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿದಳದೇನೆಂಬೆ ತನುವೆರಡುಬೆಚ್ಚಂಡವೀ ॥ ೭ ॥ ಎಲ್ಲಿನೋಡಿದರುಮದ್ದಳೆತಾಳತಂತಿವರ । ವೆಲ್ಲಿನೋಡಿದರುಬತ್ತೀಸರಾಗದರಚನೆ । ಯೆಲ್ಲಿನೋಡಿದರುಯೆಳೆವೆಂಗಳಿಗೆ ನೃತ್ಯಸಾಧನವಪೇಳುತಲಿರುವರು ॥ ಎಲ್ಲಿನೋಡಿದರುಮಿತ್ತರದರ್ಪಮುಗಗಳೊಳಗೆ । ನಲ್ಲನೊಡನತಿರ್ಹರ್ಷವಾಡುತ್ತ ಪಾಡುತ್ತ । ಲೆಲ್ಲಿನೋಡಲುಭರತಶಾಸ್ತ್ರಕಟ್ಟಳೆಗಳನುಸೊಲ್ಲಿಸುವಬೆಲೆವೆಣ್ಗಳು ॥ ೮ ॥ ಒಂದಡೆಯೊಳೋರ್ವ್ವವೇಶಿಯುನಲ್ಲಬಾರನೇ । ಕೆಂದುತನ್ನಯಸಖಿಯು ಕರದುಗಲ್ಲವಪಿಡಿದು । ಮಂದಗಮನೆಯೆಮಾಜಲೇಕೆಮನದನ ನಂ ಕಾಣದಾನುಳಿವೆನೆಂತು ॥ ಕಂದರ್ಪಕಾಡುತಿಪ್ಪಕಡೆಯುವಸ್ಥೆಗೆಪ್ರಾಣ । ಬಂದಿಪುದುಬೇಗಕರತಾರೆಂದುಕಳುಹಲ್ಕೆ । ತಂದವನಕಾಲ್ವಿಡಿದೊಡಂಬಡಿಸಿಕರದೊಯ್ದು ಕಂಡುಹರ್ಷಿತಳಾದಳು ॥ ೯ ॥ ಕನ ಯೊಳೆಸೆವರನ್ನದಪುತ್ಥಳಿಯತೆರದಿ । ಪೊನ್ನುಳ್ವಿಟರಕಂಡತಿಮೋಹನಂಜಿಕ್ಕಿ । ಚುನ್ನವಾಡುತ

ಚುಬುಕವಿತ್ತುಚೆಂದುಟಿಯು ಪೀಯೂಷವನು ಪೀರ್ದುಮುದದಿ || ಬನ್ನಣೆಯ
ಮಾತಾಡಿಬಲುನಂಬುಗೆಯುಮಾಡಿ | ಮನ್ನಿಸುತಲೆನಗೆ ನೀನಲ್ಲದಾರಿಲ್ಲೆಂದು |
ನಿನ್ನ ಮನಸಿಲ್ಕಿಸದಿರೆಂದುಮುದಿಪಾಣ್ಬೆ ಮಗಳಿಗೆಬುದ್ಧಿ ಪೇಳುತಿಹಳು || ೧೦ ||
ಅರೆಬಿರಿದಸಂಪಗೆಯುಲಿರ್ನಾಸಿಕದಬೆದ| ದ್ವಿರದಳೆಗಂಗಳಸಂಗಧರ್ಮದಂತಿಹಪು
ರ್ಬ | ಮರಿದುಂಬಿಗುರುಳ ಮಣಿಖಚಿತಕನ್ನಡಿಕದಪುಕಳೆಕುಲಿಶವದನರದದ ||
ತುರುಗೆವೆಯುತೆಳ್ಪುಸಿಯು ಅರ್ಧೇಂದುನಿಟಿಲಬಸು | ಸಿರಿಕರ್ಣಕಂಬುಗಳಕಲ
ಶಕುಚನಳಿತೋಳು | ಹರಿವಂಧ್ಯ ಗಿರಿಜಘನ ಬಾಳೆದೊಡೆಬಡಬಾಸೆಯೆಳವೆಣ್
ಣೆವಿರ್ದರು ||೧೧|| ಕಡೆಗಣ್ಣನೋಟದಿಂನೋಡಿ ಕಾಲೆಡಿಸುತ್ತ | ಲೊಡನೊಡ
ನೆನೋಡುತವ ನೆದಯುದ್ಧೈರ್ಯದಕೀಲ | ಸಡಲಿಸುತ್ತತನ್ನೊಳಗೆತಾನೆತಾಂನಾ
ಚುತ್ತ ನೆಲಗಡಯುನಿಟ್ಟಿಸುತ್ತ || ತಡಯೆದೆನೋಡದಂದದಿನೋಡುತಲುತನ್ನ |
ಕಡೆಗಾತನಂಬರಿಸಿ ಕುಡಿವದಿವನೋಟದಿಂ | ನಡೆದುಬಪ್ಪನಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿಸಂ
ಚಲನೋಟದಿಂದವನ ಮರುಳುಮಾಡಿ || ೧೨ || ಹರುಷದಿಂಬಿಡದೆವಿಟ್ಟಿಸಿನೋ
ಡುತಲಿಕಣ್ಣ | ತೆರದುನೋಡುತ್ತಲ್ಲಿಯೇ ಮಂತ್ರಣಂಗೈದು | ಹರಿದುನೋಡು
ತ್ತಲವನಕೊರತೆನೆರತೆಗಳನಾರಿಸುತ ಪ್ರರವೀಸಿನೋಡಿ || ಪುರುಷನಿವಪ್ರಾಪ್ತ
ನಲ್ಲೆಂದುಕಾಂಕ್ಷೆಯನುಳಿದು | ಅರೆಗಣ್ಣಿನಿಂದನೋಡುತಜಗುಳಿಪ್ರೋಗುತಿಹ
ಧರಣಿಗತ್ರಿಚೋದ್ಯದರ್ಶನೆರಾದ ಸೂಳೆಯರಕಂಡುಬೆರಗಹರುವಿಟರು || ೧೩ ||
ಮುಂದೊಂದುತಾವಿನೊಳು ಮಂದಗಜಗಮನೆಮುಡಿ | ಚಂದದಲಿಕಟ್ಟುತಿಪ್ಪಂ
ದವಿನ್ನೇನೆಂಬೆ | ಕಂದರ್ಪನಾಹವದಿಕಂಜದಳನೇತ್ರೆ ಪೊಂಗಳಸಮಂಪ್ರೋಲ್ವ
ಕುಚವು || ಕುಂದರದನಜತೊಂಡೆದುಟಿಯು ನಳಿದೋಳುಗಳು | ಮುಂದೆಕದ
ನಕ್ಕೆಸಮಶಕ್ತಿಯಿಂದಾಹವದಿ | ಪಿಂದಿರ್ದುನಡುಗುತಿಹುದೆಂದು ಕಚಭಾರವಂ
ಪಿಡಿದುಬಂಧಿಸಿಬಿಟ್ಟಳು || ೧೪ || ಭೃಂಗನಿಭವೇಣಿಯೋರ್ವಳು ಕುಚವತೆಗದು
ಬೆಳ | ದಿಂಗಳಾತಂಪಿನೊಳು ಕುಳ್ಳಿರ್ದಿರಲ್ವಿಟಕಂಡು | ಹಿಂಗದಬ್ಬರವಟ್ಟುತಲೆ
ದೂಗಲಾವನಿತೆ ಕೇಳಲವನಿಂತೆಂದನು || ಅಂಗಜನಸುಮಣಿಯೇಪೇಳ್ವೆನೇನೆಂ
ದುಘನ | ತುಂಗಕುಚದಲ್ಲಿ ಕೀಲಿಸಿದಂತೆಯನ್ನೆರಡು | ಕಂಗಳಿವುನಟ್ಟಿರಲು
ಕೀಳದಿರೆಶಕ್ತಿಯಲಿಶಿರವ ನಲುಗಿದೆನೆಂದನು ||೧೫|| ನಾರಿಯರುವಿಟರಥನಸೂ
ರೆಯುರುಸ್ಮರಹವದ | ಧೀರೆಯರುದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕಾರಿಯರುಲಕ್ಷಣಾ | ಪೂರೆಯು
ರುಬಲುಕೊಂತಕಾರಿಯರು ಕಾಮುದನಾ ಹಾರಿಯರುರುಚೆದುರಿನ|| ದಾರಿಯರು
ಮನಸಿಜವಿಕಾರಿಯರು ಭುಜಗಕುಲ | ಮಾರಿಯರುಮದನಜಯ ಭೇರಿಯರು
ರಾಜಿಸುವ | ಚಾರುಯೌವನದವಾರಾಂಗನೆಯರಾಸೊಬಗವರ್ಣಿಸುವಡರಿದು
ನೋಡೇ ||೧೬|| ಕಡೆಗಣ್ಣಿನಿಂದೆವಿಟರಂಗವನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ | ಕುಡಿನೋಟವೆಂಬ
ಪಾಶದಿಬಿಗಿದುಕಟ್ಟುಸವಿ | ನುಡಿಯೆಂಬಶೆಟಕಿಂದೆಳದೆಳದು ತನ್ನಯಾಬಳಿಗವ

ನಬರಿಸಿಕೊಂಡು ॥ ಬಿಡದೆಮಾಡುವಬಾಹ್ಯದುಪಚಾರಕಂಬಕ್ಕೆ । ತೊಡಕಿಸುತ
ತತ್ರಿತಾಮುಹರಕಾಲದಹೊನ್ನ । ಬಿಡಿಸಿವಿಷಯದನಂಜನಿಕ್ಕಿ ಕೊಲ್ಲದೆಬಿಡದು
ವಿಟರಸೂಳೆಯರುಧಿಟವಿ ॥೧೭॥ ನುಡಿಗಳೋಮೋಹನದ ಜಡಿಗಳೋರತಿಲತಾ
ಕುಡಿಗಳೋವಿಟರಹೆಡಗೂಡೆಗಳೊಭುಜಗಬಾ । ಯ್ದಡೆಗಳೋಮೋಹನದಪು
ಡಿಗಳೋಕಾಮುಕರಬಿಡದೆ ಸುಡುತಿಹವಿರಹದಾ ॥ ಕಿಡಿಗಳೋಕಾಮಚಕ್ರೇ
ಶ್ವರನಚತುರಂಗಪಡೆಗಳೋ ಭೋಗಿಜನಹೃತ್ಕಮಲಭೇದದಾ । ರಡಿಗಳೋ
ಯೆಂಬತೆರದಿಂದೆ ಗಣಿಕೆಯರಮಾತುಗಳುಸೊಗಯಿಸುತಿರ್ಪವು ॥೧೮॥ ಸ್ತನಗ
ಳೋತಾವರೆಯಮನೆಗಳೋವಿಟರಮನ । ವನಗಳೋಮೋಹಲತೆಕೊನೆಗಳೋ
ಸ್ಮರದುರ್ಗ । ತೆನೆಗಳೋತನುಕಾಂತಿ ಪಾಲುಕಾದುಕ್ಕಿರ್ದ ಕೆನೆಗಳೋಕಾಂತಿ
ಭೂಮಿ ॥ ಬನಗಳೋಭಾವಜನಗೃಹಕಿಟ್ಟಕಲಶಭಾ । ವನೆಗಳೋ ಭುಜಗ
ದೃಗಮೃಗವಿಪ್ಪಗಿರಿಯಬಲು । ಮೊನೆಗಳೋಯೆಂಬಂತೆ ರಾಜಿಸುವಕುಚದಕಾ
ಮಿನಿಯರಲ್ಲೊಪ್ಪಿರ್ದರು ॥೧೯॥ ಆನೆಸಿಕ್ಕಿದುಬಳ್ಳಿಕಲತಿಮೋಹವನುಮಾಡಿ ।
ನೀನದರಕಡಿದರಸಸೂರೆಗೊಂಬಾಸಮಯ । ನಾನರಿದುನಿನ್ನಕುಧರದ್ವಯವ
ಕೈವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡದತಿಳಿಯದೆ ॥ ಮಾನಿನಿಯೆಅಳನಾಡುತಸಗಟಸಾಡುವರೆ
ಮೀನಲೋಚನೆಮಾತುನಿಜವೆಂದುತಿಳಿದುಸನು । ಮಾನವಿಡಿಯೆಂದೋರ್ವತನ್ನಿ
ನಿಯಳೊಡನೆ ಚತುರಂಗವಾಡುತನುಡಿದನು ॥ ೨೦ ॥ ಮಾರಚಕ್ರೇಶ್ವರನಮ
ಚ್ಚಿನಶರದಕತ್ತಿ । ವಾರಿಜೋದ್ಭವನೇಕೆ ಸುರರಸಂಜೀವನಕೆ । ಶೌರಿತಾಬರ
ಲೇಕೆಶಿಖಿಗೋ ಶರಾಸನಕ್ಕಿಂದುವಿನಕುರುಹದೇಕೆ ॥ ತಾರೆಪತಿಯರ್ಧದಲಿಚೆ
ಲ್ವರಿದವುಪರಮ । ಮೇರೆಯಿಲ್ಲದೆಮಿಹಿರನಿಶಿವರರುಚರಿಸುವರೆ । ಸಾರೆನ್ನನ
ಲ್ಲನಂನೆರದುಗೆಸಹಜವೆಂದಳಾಳಿಯೋರ್ವಳುಮಾಳಗೆ ॥೨೧॥ ಸ್ಮರಚಾಪವಿಭ್ರ
ಮಭ್ರೂಧರಶಶಿನಿಟಲೆಯೆ । ಸ್ಮರಸಿಂಧುರದಗಮನೆ ಸ್ಮರನಾರಿಮರಿಗುರುಳೆ ।
ಸ್ಮರವೈರಿಧರ್ಮವಕ್ಷೋಜೆ ಸ್ಮರಹರಕಾಂಡ ಚತುರಾವತಾರಮಧ್ಯೆ ॥ ಸ್ಮರಕೇ
ತನೇಕ್ಷಣೆಯಸ್ಮರತೇರಸವಿನುಡಿಯೆ । ಸ್ಮರಬಾಣಗಳಪೋಲುವಂಗಿ ಸ್ಮರಕಾ
ಳಿಸರಿ । ಸ್ಮರಹವಕೆಬೇಗಬಾಯೆಂದು ರಂಜಿಸಿಕದರನೋರ್ವ ವಿಟತನ್ನಿನೆಯ
ಳಾ ॥೨೨॥ ಕದಳೀಫಲದಚೂತಧಿನಿದಾದತನಿವಣ್ಣ । ಮದನಚಾಪದರಸಂದಾ
ಡಿಮದಬೀಜದ್ರವ । ಮದುಘೃತವೆಖರ್ಜೂರವೊದಲಾದಮಧುರಂಗಳೆಲ್ಲಪನ್ನಗ
ವೇಣಿಯಾ ॥ ವಿಧುಮುಖದತುರುಗೆವೆಯತಿಲ ಕುಸುಮತಾಸಿಕದ । ಬಿದರಿದೆಳೆ
ಮುಲ್ಲೆಗಣ್ಬಡಬಾಸೆವೃತ್ತಸ್ತ । ನದನಿತಂಬನಿಯಧರ ಪೀಯೂಷಕಣೆಯಿಲ್ಲ
ವೆಂದೋರ್ವವಿಟನುಡಿದನು ॥೨೩॥ ಎಲ್ಲಿನೋಡಿದರೆಯೆಳೆವೆಂಗಳುಪ್ಪರಿಗೆಯೊಳು
ನಲ್ಲರನ್ನ ಮರ್ದಪ್ಪಿಗಲ್ಲವನ ಚುಂಬಿಸುತ । ಸೊಲ್ಲಿಸುತಸೊಕ್ಕಿದೆಕ್ಕೆಯೊಳುಮ
ರದೊರಗುತ್ತ ಬುಲ್ಲವಿಸಿಜವೆಗೊಳಿಸುತಾ ॥ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆವಿಟರ ಕಾಲ್ವಿಡಿದು

ಲಂಬಿಸುತ । ಲೊಲ್ಲದವರನ್ನೊಲಿಸಿ ಯೊಲಿದವರಕಾಡುತ್ತ । ಚೆಲ್ಲಿಗಂಗಳೆಯು ರತಿಚಮರಬೀಸುತಲ್ಲಿರ್ಪರೆ ನೆಂಬೆನಾಕೇರಿಯೊಳ್ ॥೨೪॥ ಸಿಂಗರದತಾಣಸೊಬಗಿನಸಂತೆಸತಿಕುಟಿಲ । ದುಗಡಿಶಕಾವಸ್ಥೆಗಳನಂಡೆನಾಗರವ್ರು । ಕಂಗಳತಿಹಬ್ಬಕಾಮುದಸುಗ್ಗಿಯಾಪ್ಪೊಲಂ ಭಂಗಿಭಾವದೊಳೆಚೆಳವಾ ॥ ಇಂಗಿತದಬೀಡುಬೀಟದತೋಟವೋಪದತ । ರಂಗತವಕದಗೊತ್ತು ಬೆಡಗಿನುದ್ಭವಭೂಮಿ । ಯಂಗಜನಯುವಸರಸರಂಗಳಂತಿಹಸೂಳೆ ನೆಂಗಳಾಕೇರಿಯೆಸೆಯೆ ॥೨೫॥ ಇನಿತುಸೊಬಗಿಂದಿರಾಜಿಸುತಲಿರುವಾವಾರ । ವನಿತೆಯರನೋಡುತ್ತತಾನವರ್ಗೆ ಕಾಣಿಸದೆ । ಮನಸಿಜಾಂತಕನ್ಮುಂದೆ ಬರೆವಿಸುನಿಯುಪ್ಪರಿಗೆ ನವರತ್ನಖಚಿತದಿಂದಷುನೆದ್ವಾರ ವಜ್ರದಕವಾಟಮಣಿಗೆಲಸದಿಂ । ದನುವಾದಪಚ್ಚೆಗಳಕಂಬದೊಳೆಪೊಂಬಿತ್ತಿ । ಮಿನುಗುತಿಪವರವೀರಸಂಗವ್ವೆಯಾಲಯಕೆ ಶಂಭುಶಂಕರಬಂದನು॥೨೬॥ಅ ಗಜನಕೋಟಿರೂಪವನುಕೇಳ್ಪಡಿಸುತ್ತೆ।ತಂಗಕುಚೇವಿರಸಂಗವ್ವೆ ಎಂಬಳಗೃಹದಿ । ಯೆಂಗಳೆದಿನಿಂದರಲುಕರದೊಯ್ದು ವುನ್ನತಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಸುತ ॥ ಮಂಗಳಾತ್ಮಕಬಂದಕಾರಣವಪೇಳೆನಲು । ಅಂಗನೆಯೆಕೇಳು ಸ್ಮರಕಾಲಸನ್ನೆಗೆನಿನ್ನ । ಅಂಗವಸ್ತ್ರವಬೇಡಬಂದೆಕೊಟ್ಟುಳುಹೆನ್ನಭೃಂಗನಿಭವೇಣಿಯೆನಲು ॥ ೨೭ ॥ ಹೊನ್ನುಕೊಟ್ಟಲ್ಲ ದಂಗಕೆವಸ್ತ್ರಬಾರದನೆ । ಚೆನ್ನಕೇಳಲೆನಾನುತೃಪ್ತಿಯಾದಡೆಪುಣ್ಯ । ಹೊನ್ನುತಾನಲ್ಲವೇ ಕೇಳೆನ್ನ ಮನೆದಿಷ್ಟವನ್ನು ನೀಸಲಿಸೆನ್ನಲು ॥ ಮುನ್ನನಿಮ್ಮಾಜ್ಞೆಯಲಿ ನಡಸುತಿಪ ಕಾಯಕದ । ಹೊನ್ನಿಲ್ಲದಿರೆ ಭಕ್ತಿಯಿನ್ನೆಂತು ನಡವುದೆನೆ । ಮನ್ನಿಸುತ ಲವಲಿಜ್ಞೆಯುರಿತು ಧನವಂಕೊಟ್ಟು ತನ್ನ ಕರವವಳೊಳಿಟ್ಟು ॥ ೨೮ ॥ ಗಂಧಪರಿಮಳದ್ರವ್ಯಮೃಗನಾಭಿ ಮೊದಲಾದ ಚಂದದಿಂವೀರ್ವರಂಗಕೆಲೇಪನವಮಾಡಿ । ಕೆಂಧರಕೆಕತ್ತುರಿಯತೀಡಿ ಕಮಲಗಳಿಂದೆಂದಂಡೆಗಳಮಾಡಿಸೂಡಿ । ಅಂದದಾಭರಣವನು ಗೊಳಿಸಿಸದ್ವ್ಯಾಸನಗ । ಳಿಂದೆಸೆವಕುಸುಮ ಪಾಪಿಗೆಯುವಾಣಿಮಂಚದೊಳು । ಹೊಂದಿಕುಳಿತೀರ್ವರುಂ ಕಪ್ಪುರಗವೀಳ್ಯವನುಮಾಡಿ ಸವಿಮಾತನಾಡ ॥ ೨೯ ॥ ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರುಪ್ಪೊರೆನೋಟದಿಂ ನೋಡುತ್ತ । ಲೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ಹೆಗಲೆಮೇಲೆ ಕೈಗಳಹೇರಿ ಯೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ಮಂಡಲೆಗಳಲಸೆಜೃಂಭಿಸುತಚುಂಬಿಸುತತಾಡನಗಳಿಂ ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರನು ಬಿಗಿಯಪ್ಪುತ್ತ ಲೊಪ್ಪುತ್ತ । ಲಿಬ್ಬರೀತೆರದೋಳಿರೆತರುಣಿಪುರುಷನಗೆಲ್ಲು । ವಬ್ಬರವಶಿವಕಂಡು ದಿವಸಕಲೆಯುಂಮುಟ್ಟು ಚೌರಾಶಿಬಂಧದೊಳಗೆ ॥೩೦॥ ಮಂದಗಜಗಮನೆಮಧುಕರವೇಣಿಗಿಳಿವಾಣಿ । ಇಂದುಮುಖಿವಸುಕಲ ಶಕುಚೆಕಮಲದಳನೇತ್ರ । ಚಂದಹಾಸ್ಯದವೀರಸಂಗವ್ವೆಯಾ ಮನಕೆಬಂದು ಕರಣಂಗಳಿಂದ॥ ಬಂಧದಿಂನೆರನೆರದು ನಯನನೋಟಸಮರಸದಿ । ಕುಂದರದನೆಯನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿಮರುಳುಮಾಡಿಮುದ

ಏಂದೆಮಂಚದಮೇಲೆ ಸುರತಮೂರ್ಛೆಯು ಗೊಳಿಸಲೆಂದೊರಗೆಲಾ ಸಮಯ ದೀ ॥ ೩೧ ॥ ಮಾತುಹೇಳಿರಸುಮುನಿ ನಿಕರದಿಕ್ಪಾಲಗಿರಿ । ಜಾತೆಯಾಣ್ಮನ ಸುಳುಹಲನಸಿನೊಳ್ಕಾಣಿಸಿಪ । ರೀತವೆಂದುಚ್ಚರಿಪ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳದಂತಿರ ಲೀಗಸಂಗವ್ವೆಯಾ ॥ ಪ್ರೀತಿಗೋಸುಗವಾಗಿ ನಿಜರೂಪಮಂಧರಿಸಿ । ಖ್ಯಾತಿ ಸದಯಿಲ್ಲಿಪ್ಪನಿದಕೆಕುಕ್ಕೂಎಂದು। ಭೂತಳದಜನರನೆಚ್ಚರಿಪಂತೆ ತಾಮ್ರಚೂ ಡಂ ಕೂಗಿದಂಮುದದೊಳು ॥ ೩೨ ॥ ದಿನಕರಂಮೂಡೆಘನಕತ್ತಲೆಯುಬಿ ಟ್ಟೋಡೆ । ವನಜಗಳೇನಲಿದಾಡೆನೈದಿಲೆಯು ಮೊಗಬಾಡೆ ॥ ಮನಮನೆಗೆವಿ ದ್ಯಾಂಸ ರುದಯರಾಗವಮಾಡೆ । ತನತನಗೆಮಲಗಿದವಪೆದ್ದದ್ದು ನೆರುಗಾಡೆ ॥ ವನಜಾಪ್ತತನ್ನರಥವಡರ್ದು ಮೂಡಣಗಿರಿಯಪತ್ತಿದಂ ಪ್ರಭೆಯುಗೂಡೆ॥೩೩॥ ತರುಣಿಮುವಿಸಲ್ಕೆ ತಡವೇಕಿವಳಕೈಲಾಸ । ಪುರಕೊಯ್ಯ ಬೇಕೆಂದುತವಕದಲ್ಲಿ ಹರನೆದು। ತರುಣಿಯುನುಯೆಚ್ಚರಿಸಿಕರವಿಡಿದುತಕ್ಕೈಸಿಗಲ್ಲವನುಪಿಡಿದಲುಗುತ ಮರಿದುಂದೆಗುರುಳೆ ಮಾನಿನಿಕೇಳು ನಿನ್ನಿಂದ। ಪರಮಷಡ್ವಿಧಲಿಂಗ ತೃಪ್ತಿಯಾ ದವುಯೆನಲು । ತೆರನದೆಂತೆನಲು ಶಂಕರನೊರೆದನಂತಸ್ಥದಿರವನ ವಳರಿವಂದ ದಿ ॥ ೩೪ ॥ ಹೆಂಗಳಶಿರೋಮಣಿಯನಿನ್ನ ಚಲ್ವಿಕೆಗೆಶಿವ । ಲಿಂಗತೃಪ್ತಿಯಿದಾ ಯ್ತು ಆಚಾರಲಿಂಗನಿಂ । ನಂಗಸದ್ಭಾವನೆಗೆ ಸುಖಿಸಿತು ಚೆಲ್ವಮೃದುವಾತ ಗಳಿಗೆಪ್ರಸಾದ ॥ ಲಿಂಗಸಂತೋಷಿಸಿತು ಅಧರಾಮೃತದೊಳುಗುರು । ಲಿಂಗ ವಾನೆಂದಿಸಿತು ಸರಸದೆಕ್ಕೆಗಳಿಂದೆ । ಜಂಗಮಸುಲಿಂಗಸೊಗಯಿಸಿತಂ ಇನಿತೆ ಲ್ಲರಿಂಮಾಲಿಂಗಮುದವಡೆದುದು ॥ ೩೫ ॥ ಕಾಂತೆಕೇಳಿಂತಾರುಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸುಖ ಮಾಯ್ತು । ಕಂತುಮರ್ದನನಿಂನಸುಖದಿರಸ್ತ್ರಿಸಲೆಂದು । ತಾಂತೆರೆಳೆಶಂಭು ವೆಂದರಿದು ಜಂಗಮಲಿಂಗಮಾಂದಕೊತ್ತೆಯನೆಕೊಟ್ಟ ॥ ಮುಂತ್ತೈದು ಲಿಂಗ ಭೋಗಕೆಮೋಕ್ಷಧನವೀಯ। ದೆಂತುಪೋಗುವೆಯೆಂದು ಜಡದೆಭರನಿಂತುಡು ಕೆ । ಯಂತಕಾಂತಕನೆ ಗುಬಿಡಿಸಿ ಬಯಲಾಗಲ್ಕೆ ಚಿಂತಿಸುತಲಿಂಕೇಂದಳು ॥ ೩೬॥ ಅರರೆಪಾಪಿಯಕಣ್ಣಿಪರುಸಕಲ್ಲಾದಂತೆ । ಹುರುಡಧನಮಂಕಾಣದೆಡಹಿ ಪೋದಂತಾಯ್ತು । ಧರಣಿಧರವರತನಯಳರಸನಿರುಳಿದ್ದನಗೆ ದೊರಯದೇ ಪೋದನಕಟಾ ॥ ತರುಣಿಚೋಳಾದೇವಿಕಮಳೆವ್ವೆನಂಜವ್ವೆ । ಯರಿಗೊಲಿದು ತನ್ನ ನಿಜಪುರಕೆಕೊಂಡೊಯ್ದುತೆ। ಕರೆಯುಪಿನ್ನೊಳು ಕೊರತೆಯಿಟ್ಟು ಪೋ ದಪಹರಣವಿಡುವುದೇ ಕಷ್ಟವೆಂದು ॥೩೭॥ ಪನ್ನಗಧರನುಯೆನ್ನ ಜರಿದುಪೋ ದಾಬಳಿಕ । ಯಿನ್ನೆಕಗೆನ್ನಬಾಳುವೆಯೆಂದು ಕಂಭಕ್ಕಚನ್ನಾಗಿ ಕೊರಲು ಗಕಟ್ಟಿಪಾಯ್ವುತ್ತಿರಲು ಹರಬಂಧುಕರನಬಿಡಿದು। ತನ್ನ ನಿಜರೂಪವನತೋ ರಿತೋಯಜಗಂಧಿ । ನಿನ್ನ ಮನದಿಷ್ಟಾರ್ಥವನುಬೇಡು ಜೇಡೆನಲು । ಎನ್ನ ಧ ನಕೊಟ್ಟಡನಿತೇಸಾಕುಮತ್ತೆನಾನೊಲ್ಲೆನೆಶಿವನೆಂದನು ॥ ೩೮ ॥ ಎಲೆಮನು

ಳೆನಾನಾರುಲಿಂಗನೀನೇಯುಂಗ । ಬೆಲಿಯುಕೊಟ್ಟವರುಂಟೆ ಲಿಂಗಾಂಗಯೋ
ಗದೊಳು । ಚೆಲುವಿಬಿಟ್ಟನ್ನೊಲವಪಡೆಯುಂದುಗಲ್ಕನತಳ್ಳಾಗುತ । ಒಲಿದುಪಿಡಿ
ದೆತ್ತಿಕೊಳುಪುವನಿವಾನದೊಳಿಟ್ಟು। ನಲುವಿಂದಕೈಲಾಸಪುರಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು
ಸೆ। ದಲೆಯುನೆಂದೂರೆದನಾಪ್ರಭುಷಭೂವರನೊಡನೆ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನಾಗ॥

—(ಡಕ್ಕೆಮಾರದೇವಯ್ಯ, ಶಂಕರದಾಸಯ್ಯರಕಥೆಗಳು.)—

ಧರಣಿಗಧಿನಾಥಕೇಳ್ಕತೊಂದು ಕಥೆಯುವಿ। ಸ್ಥಂಪಶಿವಭಕ್ತಡಕ್ಕೆಯಮಾ
ರಿದೇವಯ್ಯ ರಾಜ್ಯದೊಳುಡಕ್ಕೆಯುಬಾರಿಸುತ ಲಷ್ಟವರಣದಮಹತ್ವವಬೇ
ರುತ॥ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವಭಜಸಿಭೆಜಿತವಧಸಿ। ಪರನಕ್ಷಮಾಲೆಯುನಲಂಕರಿ
ಸಿಶಿವಮಂತ್ರ । ಅರುಹಿಂದೆಜಪಿಸಿಪಾದಾಂಬು ಪ್ರಸಾದವನು ಸಲಿಸಿಮುಕ್ತಿ
ಯುಪಡೆವ್ರದು ॥ ೪೦ ॥ ಇಂತಷ್ಟಪರಣದೊಳಗೊಂದೊಂದನೇನಂಬಿ । ಕಂ
ತುಹರನೊಲವಪಡಪವರುಪಲಿಕೆಲರುಂಟು । ಸಂತಸದಿತಿಳಿದುನಂಬುವುದೆಂದು।
ಸಾರುತ್ತೆಡಕ್ಕೆಯುನೆಬಾರಿಸುತ್ತೆ ॥ ಭ್ರಾಂತಳಿದುನಿಂಬಪತ್ರವನುತಲೆಮುಡಿ
ಯುಲ್ಲಿ । ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲದೆಕಟ್ಟಿಮಾರುಡಿಯುಕುಣಿಸುತ್ತ । ಪಂಥದಲಿಭಕ್ತರಾಲ
ಯದಿ ಕಾಯಕತಂದುನಿತ್ಯವ್ರತವನಡಿಸುತ ॥ ೪೧ ॥ ಪಲಕಾಲವಿಂತೆರದಿನಿ
ತ್ಯಕಾಯಕವಾಡಿ । ನಲುವಿಂದೆಜಂಗಮಾರ್ಚನೆಗೈವುತೊಂದಿವಸ । ಮಲಹ
ರಾತ್ಮಕಭಕ್ತರಲ್ಲಿಕಾಯಕಗೊಂಡುಬರಲಿದಿದೊಳೊಂದುಗೃಹವು ॥ ಚೆಲುವಾ
ಗಿಕಣ್ಗೆ ರಾಜಿಸಲು ದ್ವಾರದೊಳಿಹರ । ನಿಲಯುವಾರದುಯೆಂಬು ಬೆಸಗೊಳಲಿ
ಲ್ಲವ್ವೆಟ್ಟಿ । ದಲಿಯುನವತಾರ ಶಂಕರದಾಸಮಯ್ಯ ಗಿರಿಜೆಯುಶಾಪದಿಂಬಂದಿಹ
೪೨॥ ಎಂದಾಗವಕ್ರಪದಪೇಳಿಕರವುಗಿದುಗಿರಿ । ನಂದನೆಯುಶಾಪಶಿವಗೆಂತಾ
ದುದೆನಗೆಪೇ । ಳೆಂದೆನಲುಕೇಳೊಂದುದಿವಸ ಪ್ರಮೋದಹಿತಶಂಕರ ವೋಲಗಂ
ಗೊಟ್ಟಿರೇ ॥ ಮಂದಸ್ಮಿತಾನನದಿ ಮಾದೇವಿಕರವುಗಿದು । ಇಂದುಶೇಖರನೆ
ಧರಣಿಯೊಳಿಪ್ಪಸುಕ್ಷೇತ್ರ । ದಂದವನುತೀರ್ಥಗಳನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಮನದಾ
ಪೇಕ್ಷೆಯಾದುದೆನಲು ॥ ೪೩ ॥ ಅಂಬಿಕಾದೇವಿಯಾಡಿದನುಡಿಗೆ ಹರುಷದಿಂ ।
ತ್ರ್ಯಂಬಕಂಗರುಡ ಗಂಧರ್ವಸುರಮುನಿದೈತ್ಯ । ತುಂಬುರರುಕಿಂಪುರುಷಕಿನ್ನ
ರರುಸಹಬೇಗಸಂಸಿಯಿಂ ಬೀಳ್ಕೊಡುತ್ತ ॥ ಲಂಬೋದರನಮಾತೆಸಹನಂದಿ
ವಾಹನಂಕುಂಭಿನಿಗೆನಡೆತಂದು ಅಷ್ಟಪರ್ವತಸಪ್ತ । ಅಂಬುಧಿಯುಮುನ್ನೂ
ರು ಅರವತ್ತುನದಿತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳನೋಡುತ್ತೈದೆ ॥ ೪೪ ॥ ಇಂತೆಲ್ಲತಳದಮಹಿ
ಮೆಗಳವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತೆ । ಸಂತಸದಿಮುಂದೆ ಬರೆಮಾಹಡಂಬರನಗರ । ದಂತರದಿ
ವ ಭಿಚಾರದಿಂದಳಿದ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಂಕತಳದಿಜಾತೆ॥ ಕಂತುಮರ್ದನಪೇಳು
ನಡೆತಪ ದಾರಿಯೊಳು । ಕಾಂತೆಪುರುಷರ ಶಸ್ತ್ರದಿಂ ಕೊಂದುಬಿಸುಟಹುದೆ ।
ನೀಂ ಶಿಳುಪೆನಲ್ ಜಾರವಿಷಯುದಿಂತತ್ತವರ ಚಿಂತೆನಿನಗೇತಕೆನಲು ॥ ೪೫ ॥

ಪುರಹರನೆಯೆರಿಪಿಕೊಂಡಳಿದವರಕಂಡುಮನ । ಮರುಗದೇಯರಿವರಗೂಡವೇ ತಕೆಂದದನನಗೆ । ಅರುಹಿಕೊಡಬೇಕೆಂದುನಗಜಾತೆ ಬಿನ್ನವಿಸೆ ಪರಮೇಶನಿಂ ತೆಂದನು ॥ ಗಿರಿಸುತೆಯೆಕೇಳಿವರನೋಡಿದರೆ ಅತಿಪಾಪ । ದೊರಕೊಂಬುದೆ ನಲಿವರುಮಾಡಿದಫಲವೇನೆನಲು । ಧರಣಿಗತಿದೋಷಹಾದರವಾಡಿ ಸತ್ತರೆನೆ ಹಾದರವದೆಂತೆನಲ್ಕೆ ॥ ೪೬ ॥ ಪಶುಶಿಶುವ್ರುಸಹತ್ಯೆಯೆಸಗುವನನಿಂದಕನ । ಪುಸಿಗಕ್ರೂರರಪರರಪೀಡಕರಪತಿಯುದಾ । ಸಿಸುವಸತಿಗುರುತಂದೆಯುಂಡೊ ಡೆಯನವಿಶ್ವಾಸರ್ವಶಿಷ್ಯಸುತತತಮ್ಮಬಂಟ ॥ ಪಿಸುಣಜೋಯಿಸಕು ಲಾಲನವೇ ಶಿದೂತಾಜ್ಞ । ವಸುಧೇಶವೈದ್ಯಗಾಣಿಗಚಿತ್ರಿಕರದೋಷ । ವಿಸರಕಿವ್ಮಡಿದು ರಿತಯಿವರನೋಡಿದರೆನಲು ಪುಮನಗುತಲಿಂತೆಂದಳು ॥ ೪೭ ॥ ಗರಧರನನಿವು ಗಿದರಸಂಶಯಮದೇತಕ್ಕೆ । ಧರಣಿಜನಕಕ್ಕ ವಾಗಾದ್ಯತೀತನೆನಿನ್ನ । ಸ್ಮರ ಣೆಗೊಂಡಿರೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿದೋಷಗಳು ದೆಸೆಗೆಟ್ಟುಪೋಡುತಿಹುವು ॥ ಖರ ಕರಗೆನಿಶೆವಾಳ್ವುದೇನುನಿಮಗೆಯುನಿಮ್ಮ । ಪೊರೆಯೊಳಿರ್ದಾನುಮಳುಕುವ ಳಲ್ಲವೆನ್ನೊಡನೆ । ಕರುಣನಿಧಿಪುಶಿಯದುಸುರೆಂದು ಪಾರ್ವತಿನುಡಿಯೆಸಸುನಗು ತಲಿಂತೆಂದನು ॥ ೪೮ ॥ ಕೇಳಿದನಕಶನವೇನಿಳಯದೇನಡೆನಿನಗೆ । ನಾಳೆಪೇ ಳುವೆನುಸಟಿಯಲ್ಲೆಂದುಮುಂದಕ್ಕೆ । ಭಾಳಲೋಚನನು ಪ್ರಮಥಾಳಿಸಹಿತೈದಿ ದಂವಾಗಡಮಹಾಕ್ಷೇತ್ರಕೇ ॥ ಕೇಳುವುದುದೇವಿಪುಣ್ಯಸ್ಥಳದಮಹಿಮೆಯುಂ। ವ್ಯಾಳಪತಿಗರಿದುಪೊಗಳಲ್ಕೈದುದಿವಸನೀ । ನಾಳಿಯುರಸಹಿತಿಹುದುನಾಂಗ ಣಸಮೂಹದೊಡನೈದಿಬಕೆದೇಶನೋಡಿ ॥ ೪೯ ॥ ತವೆಚಿತ್ರತರಗೃಹವರಚಿಸಿ ಗಿರಿಜೆಯನಿರಿಸಿ । ಶಿವಪ್ರಮಥಗಣಸಹಿತಪೋಗಿ ಮರುದಿವಸದೊಳು । ಅವನಿ ಧರಸುಗಿಯುಡುವ ಪಟ್ಟವಾಳಿಯನಾಣ್ಯವಸನಗಳಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಾ ॥ ಭವರಹಿತ ಮಾಯೆಯಿಂಮೂಷಕವನೊಳಪೊಗಿಸಿ । ಶಿವೆಯುಮುದ್ರೆಯುಕಿಂಚಿದಳಿಯದೊ ಲುವಸ್ತ್ರಗಳ । ನವಛಿದ್ರಮಾಡಿರಲುದೇವಿಸ್ನಾನವುಮಾಡಿ ಸೀರೆಗಳತರಕೇಳ ಲು ॥೫೦॥ ತಡೆಯದೆವಿಲಾಸಿನಿಯುಬಂದುಪೆಟ್ಟಿಗೆತೆಗೆಯ । ಉಡುವವಸ್ತ್ರಗ ಳೆಲ್ಲಛಿದ್ರವಾಗಿರೆಹೆಪರಿ । ಮೃಡನರಸಿಯೆಡಿಗನಿತನೆಲ್ಲವನು ತಂದಿಡಲುಕಂಡು ಕಡುದುಗುಡವಾಗಿ ॥ ಉಡುವದಕ್ಕೊಂದುಳಿಯದೊಲು ಕಡಿದವೇಗ್ಗೈವೆ । ಮ ಡದಿಯುರವೋಹರವೆ ಪೇಳೆಂದುಚಿಂತೆಯಿಂ । ಮಡಿಸೂಗಿಸುಸು ರೆವೃತಿರಲಾ ಳಿಯುರ್ಕಂಡು ಚಿರಗಾಗಿಚಿಂತಿಸುತಿರೆ ॥೫೧ ॥ ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶಿವನಾಗರಿಕಚಿ ಪ್ಪಿಗನ । ವೇಷವನುಧರಿಸಿಯುದುರಿದದಂತದೋಳ್ಗಾಯಿ । ವಿಾಸೆಗಡ್ಡಗಳೆಲ್ಲ ಬಿಳಿದುಕೈಯ್ಯಲಿಹಿಡಿದಕತ್ತರಿಯುಗಜಗಟ್ಟೆಗೆ ॥ ವಾಸಿದಂಗಡಮಲಿನದಂಗಿ ಮುಂಡಾಸದಿಂ । ದಾಸುಮಾಡಿದಪ್ರೋರಬಾಗಿಲೊಳುನಿಂದಾಗ । ಲೇಸುಬ್ರ ದವಸನಪರಿಪಿರಲು ನೋಡಲಂತೆವಾಳ್ಪೆಪಾಲಿಪರುಂಟಿನೆ ॥೫೨॥ ರಾಜಕುಲಪವ

ರೋಷೋದ್ರ್ವಳುಕೇಳಿಬಂದುಗಿರಿ । ರಾಜನಂದನೆಗುಸುರಿಕರಸಿ ಪರಿಜನದನೆಲ್ಲ ।
ಮಾಜಿಮುನ್ನಂತೆಪ್ರೊಲಿವುದಬಲ್ಲಡುಸುರೆನಲು ತರವೇಳ್ದುತರಿಸಿನೋೞದಿ ॥ ಸಾ
ಜಪಾಡುವೆವೊದಲು ಪರಿಯಂತೆವಾಳ್ಪೆವುನ। ದೋಜೆಯಂಕೊಟ್ಟಪೆಯೊಪೇ
ಳಿನಲುಮರುಳೆನಾಂ। ಮೂಜಗಕ್ಕೊಡತಿನೀಂ ಬೇಡಿದೇನಾದಂಡಕೊಡುವೆನೂ
ಜೆಯುಪಿಡಿಯನೆ ॥ ೫೩ ॥ ಬಲ್ಲಿದರಭಾಷೆಬಡವಂಗಾಸೆನಿಮಗೆಸಟೆ । ಸೊಲ್ಲನು
ಡಿನಿಜವಾಗಿ ಯೆನಗೆನಂಬುಗೆಯಿತ್ತು। ಯಿಲ್ಲಿಸೇವೆಯಕೊಂಬುದಲ್ಲದೊಡೆಪ್ಪೋ
ಪೆನೆನೆಸರಹರಾಯಿನಿತುದಿವಸ । ಸೊಲ್ಲಿತ್ತುತಪ್ಪಿದವಳಲ್ಲನಿನ್ನಿಷ್ಟವನು। ನಿಲ್ಲ
ದಿತ್ತಪೆನುಕರಿಮುಖಸಾಣೆನಿನ್ನೆದೆಯ । ಜಲ್ಲಳಿದುಪ್ರೊಲೆಯೊಂದುಕಲ್ಲಣಗಿನುಡಿ
ಯಲ್ಕೆಸೊಲಾಸದಿಂಪ್ರೊಲಿದನ ॥ ೫೪ ॥ ಚಂದದಿಂಬಣ್ಣಬಗೆಗಳನರಿತುಪೊಲಿ
ದುವೊದ । ಲಂದದೊಲುವಾಡಿಕೊಡೆದೇವಿ ತನ್ನೊಳುಮೆಚ್ಚಿ । ಅಂದವಾದವು
ವಸ್ತ್ರನಾಗರಿಕನಿನ್ನ ಮನಬಂದುದಂಬೇಡುವುದೆನೆ ॥ ಎಂದನಾಕಪಟಬಿಪ್ಪಿಗ
ನಾಡಶಿವಶಿಪೆಗೆ । ಇಂದುಮುಖಿನಿನ್ನಚೆಲ್ವಿಕೆಗೆ ಭ್ರಮಿಸಿದೆಕಾಮ । ದಂದುಗ
ದಿನುಖಿಸಿ ಪ್ರೊರೆಯೆಂದೆನಲು ಮೇನಕಾತ್ಮಜೆಬೆಡಬಿಬೆರಗಾದಳು ॥೫೫॥ ಕಟ್ಟ
ನಕಟಕಟಿವನಿಗಾಂಭಾಷೆಯಂಕೊಟ್ಟು । ಬಿಟ್ಟನಿವನೆಂಜರಿದುದಿಲ್ಲಲಾಮುಂ
ದಿಡಕೆ । ಬಟ್ಟೆಯಾವುದುಯೆಂದು ಚಿಂತಿಸುತಕೇಳ್ವಿಳಿವಸ್ತ್ರಭಿನ್ನಹನೆನಿನಗೆ
ಕೊಟ್ಟಪೆನುಪ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಚತುರ್ವಿಧಪದಂಗಳನು । ಪಟ್ಟಗಟ್ಟುವೆನುದೇವೇಂ
ದ್ರಪದಕೀನುಡಿಯ ಬಿಟ್ಟುಬೇಡೆಲವೊಬೇರೊಂದುವರವಂ ನನ್ನಭ್ರಷ್ಟಮಾ
ಡುವುದೊಳ್ಳಿತೇ ॥೫೬॥ ದೇವಿನೀನಿಂತುಕೋಪಿಸಲೇಕೆಬಡವರಿಂ। ದಾವುದುಮು
ನ್ನಪೆಪ್ಪೋಗುತಿರಲುಭಾಷೆಯೆನಿತ್ತು । ಸೇವೆಯಂಕೊಂಡಿಂತು ಮೋಸವನು
ಮಾಡುವುದಿದಾವನೀತಿಯುಪೇಳೆನೆ ॥ ಕಾವಲಂಪಟದಿಂದೆಫಲವಿಲ್ಲಿಗಳಿಗೆಯಾ
ಕಾವರಕೆಕೆಟ್ಟುಪ್ಪೋದವರು ಪಲಕೆಲರುಂಟು । ಸಾವಿಲ್ಲದುದಕೊಡುವೆನುಖ
ವಿಂದೆಬಾಳ್ವುದೆನೆನುಗುಳಾತನಿಂತೆಂದನು ॥ ೫೭ ॥ ಪಸಿದವಗೆತಾಂಬೂಲತೃ
ಪ್ತಿನಿಂಗಾಹಾರ । ಬಿಸಿಲಿಂದೆಪಣಿದವಗೆತಪ್ತ ಜಲಸೊಗಯಿಪುದೆ । ಕುಸುಮ
ಶರತಾಪವನುತವಿಸುನಿನ್ನಯಭಾಷಪ್ರಿಯಾದಡಾಂಪ್ಪೋಪೆನು ॥ ಗಸಣಿಯೇ
ತಕೆಯೆನಲುದೇವಮಾನವನೊಮಾ ॥ ನಿಸನಲ್ಲಶಿವನಾಹನೆಂದಾತ್ಮದೃಷ್ಟಿಯ।
ಟ್ಟೊಸೆದುನೋಡಲುತಿಳಿಯೆನಸು ಲಜ್ಜೆತಲೆದೋರಿಬಸವಳಿದು ಜಿಂಡಾದಳು ॥
೫೮ ॥ ಅಳವಳಿವ್ರತತಿಚಿಂತೆಯೆಂಡಮುಗಬಾಡಿರ್ದ ॥ ಳಿಳೆಧರಾತ್ಮಜೆಯಯಿರ
ವಂಕಂಡುದಯೆಬಂದು । ತಳುಹಿಲ್ಲದೇತನ್ನರೂಪಮಂ ತೋರಿಶಿವತಗದಪ್ಪಿಗ
ಲ್ಲವಿಡಿದು । ನಳಿನಾಕ್ಷಿಕ್ರೋಧಮಂ ಮರತುಸುಖಿಸುವುದೆನಲು। ಕಳೆಧರನೆಯೆ
ನ್ನ ಯಭಿಮಾನಭಂಗವಮಾಡಿ । ಬಳಿಕೆನ್ನತಿಳುಪುವುದು ಶಾಕುಪೋಗೆಂದುಗ
ರ್ಜಿಸಿದಳಾಳ್ವೆಮುವತಿಯು ॥ ೫೯ ॥ ಇಂದುಮುಖಿಕೇಳುಹಾದರದಿರವಪೇಳೆಂ

ದು । ಡಿಂದುಕೋರಿದನುತಪ್ಪೆನ್ನದೇನೆಂದೆನಲು । ತಂದು ಗೊರಳನೆಕೇಳುನ
ಯುರೊಳು ಗುಣವನರಸಿದರೇನು ಹುರುಳಿಲ್ಲವು । ತಂದೆಗುರುವಣ್ಣ ತಮ್ಮಂಣು
ಮೊದಲಾದರೊಳು । ಕಂದರ್ಪ ಕ್ರೀಡೆಗೆಳಸುವರುತಮ್ಮಯಪುರುಷ । ಚಂದಿ
ರನೆವ್ರೋಲ್ವ ನಾದೊಡೆಯೊಲ್ಲದನ್ಯನಂಹಂದಿಯಂತಿರಳಸುವರ್ ॥೬೦॥ ಉರ
ಗಭರಣನೆಯೆನ್ನ ವರವುಹಾತಿವ್ರತ್ಯ । ಕುರುಭಂಗತರುತಿರ್ದ್ದೆ ಶಾಪವನಪಿಡಿ
ವ್ರದೆನೆ । ತರುಣೀನೀಂಜಾರತ್ವವೆಂತೆನಲು ತೋರಿಸಿದೆನತಿಕೋಪವೇತಕೆನ
ಲು ॥ ಕರುಣದಲಿನೆನದರಿಗೆದೋಷ ಕಣ್ಣಲಿನೋಡಿ । ದರವಾಪಕಣೆಯಿಲ್ಲವೆಂ
ದೆನಗೇಳಿಶಂ । ಕರನೆತೋರಿದುದುದುರ್ಗ್ಗುಣವಲ್ಲ ವೋಯೆನಲುತಪ್ಪೆನ್ನದೆಂದು
ತಿಳಿದು ॥ ೬೧ ॥ ಮಂಗಳವುಯಾಂಗಿಮನಬಂದಂತೆಸಾಧಿಸಿನೆ । ಹಿಂಗದವನಿ
ಯೊಳ್ಜನಿಸಿಸಿಂಪಿಂಗನಾಗಿಗುರು । ಲಿಂಗಜಂಗವುವಿಡಿದುಜಡೆಯುಶಂಕರನಲ್ಲಿ
ಬೆರದುಶಾಪವನೀಗೆನೆ ॥ ಅಂಗನೆಯೆನಿನ್ನ ನೆಂತಗಲಿಪ್ಪೆನೆನ್ನರ್ಧ । ದಂಗವನು
ಕುಯ್ದುಕೊಳ್ಳೆನಗೋತ್ರಸುತೆಕೃಪಾ । ಪಾಂಗದಿಂನೋಡಿತಕ್ಕೈಸಿ ಮುದ
ದಿಂತಣ್ಣದಿರಥರಂಗಿಂತೆಂದಳು ॥ ೬೨ ॥ ಕೆಂದುಗೊರಳಿಂದರಾಜಿಸುತಿರ್ಪ್ಪಶಂ
ಕರನ । ಮುಂದಿರ್ಪಕನ್ನಡಿಯನೋಡಿಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತ । ದ್ವಂದ್ವವನುತೆಗದು
ಸುವನಿತ್ತುಧಾತ್ರಿಯುಲಿಗೋವಿಂದದು ವ್ಮುವ್ವೆಯುಂದು॥ ಚಂದದಲಿಪೆಸವಿಟ್ಟು
ನಿಮಗೆಶಂಕರಲಿಂಗ । ನಿಂದೆಪದವಹುದೆಂದು ಹರಿಗಿರಿಜೆಕೈಲಾಸ । ಮಂದಿರಕೆ
ಪೋಗಲ್ಕೆ ಪರುಷದಿಂದಲ್ಲಿರುತಜಡೆಯುಶಂಕರಲಿಂಗನ ॥ ೬೩ ॥ ಕರದಿಂತಲು
ಬಿಸಿ ಗೋವಿಂದಪೆಸರಳಿದುಶಂ । ಕರದಾಸಮಯ್ಯನೆಂದಭಿದಾನದಿಂದತ । ನ್ನ
ರಸಿಶಿವದಾಸಿಯೆಂಬೀಗ್ವರತಿಪ್ಪೇಮದಿಂದಿರುತಶಂಕರಲಿಂಗದ ॥ ಕರುಣದಿಂದು
ರಿಗಣ್ಣವಡದುಪರದೈವಗಳ । ನುರುಪಿವಾದಿಸಿದವರ ನೊರಸಿಶಿವಮತವನು । ದ್ಧ
ರಿಪಶಂಕರದಾಸಯ್ಯಗಳ ಗೃಹವು ವಾರಯ್ಯಕೇಳೆಂದಿಂತೆನೆ ॥೬೪ ॥ ಶರಣೆಂ
ದುಬಾಗಿಲ್ಗೆಕೈಮುಗದು ನಿಜಭವನ । ಶಿರದೈದಿಯಾರಾತ್ರಿಯಂ ಕಳೆಯುತು
ದಯಪೊಳು । ಹರಪೂಜೆಗೈದುಶಂಕರದಾಸಮಯ್ಯಗಳವರಗೃಹದಿಬಂದುನಿಂ
ದು ॥ ಹರುಷದೊಳುವಾರಡಿಯಕೇಳಿಸುತಿರೆಕಂಡೀತ । ಹರಭಕ್ತನೆಂದುತಿಳಿ
ಯದೆಕೋಪದೊಳುಮನೆಯ । ಪೊರಡೆಂದು ಗರ್ಜಿಸಲುಪೋಗದಿರ ಲುರಿಗ
ಣ್ಣತೆರದುಸುಡಲೆಂ ದಾಕ್ಷಣ ॥ ೬೫ ॥ ಕೇಳುಭೂಪಾಲಶಂಕರದಾಸಮಯ್ಯ
ಗಳ । ಭಾಲಲೋಚನಕೆವಾರಿ ಯುದಹಿಸುಪೋಗೆಂದು । ಪೇಳಿಕಳುಹಲ್ಕಂ
ದು ಸುಡಲಾರದೇ ಸುತ್ತಿಸುತ್ತುತಿರಲಾಕ್ಷಣದೊಳು ॥ ಹೇಳಲಿಂನೇನನುರಿಗಂ
ಣವಾರುಡಿನುಂಗಿ । ಘೋಳಿಟ್ಟುಕೂಗಿಯೆ ಶಂಕರ ಧಾಸಮಯ್ಯಗಳು । ಕೋ
ಳು ಪೋದುದು ಜಗವಿದೆಂದು ಚಿಂತಿಸುತಿರಲು ಬಸವೇಶಬಂದು ಕೇಳಿ ॥ ೬೬ ॥
ಪರದೈವ ನಮ್ಮಮುಂದೇಕೆಂದು ಕೋಪದೊಳು । ಹರಭಕ್ತರಲ್ಲಘನ ಪೊರ

ಬೂದಿಯುಂವಾಳ್ಪ | ಪ್ರಿರಿಗಂಣವಾರಿ ನುಂಗಿದಚೋದ್ಯ ಪೇಳೆನಲು ಬಸವೇಶ
ನಿಂತೆಂದನು || ಶರಣಮಣಿಮಾರಯ್ಯ ನಿರವತಿಳಿದವರಾರು | ಶರಿರಡಕ್ಕೆಯುಮಾ
ಡಿಭಾವಕ್ರಿಯುದಹೊದಕೆ || ಆರುಹೆಂಬನೇಣಿನಿಂ ಸ್ಥೂಲಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳೆರಡೆಹೊ
ಡೆಚಂಡಕಟ್ಟೆನುಡಿಸೆ || ೬೭ || ಪರಮಭೋಧಾಂಗನೆಯುಮಾರಿರೂಪದಿಕಾಣಿಸಿ
ಕರಿಗೊರಳಭಜಕರಿಂಕಾಯುಕವತಂದುಸಲೆ | ಚರಭಕ್ತಿಯನು ನಡೆಸುತಿಪ
ನೆಂದು ಪೇಳಲಿಕೆಮಾರಯ್ಯ ಮಾರುಡಿಯನು | ಕರವಿಷ್ಟಲಿಂಗದೊಳ ಗಡಗಿ
ಸಲುಕಂಡುಶಂ | ಕರದಾಸಮಯ್ಯಗಳುಬಂದು ವಂದನೆಗೈದು | ಶರಣನಿಮ್ಮ
ಯುಮಹಿಮೆಯರಿಯದಾದೆವ್ರು ಯೆಂದುಬಸವೇಶಸಹಿತನುತಿಸೆ || ೬೮ || ಪರಪ
ರಾಯೆಂದು ಶಂಕರದಾಸಮಯ್ಯಗಳು | ಹರುಷದಿಂ ನುತಿಸಲ್ಕೆಮಾರಯ್ಯನಾ
ಗಳಾ | ಕರದಿಷ್ಟಲಿಂಗದಿಂ ಪೊರಮಡುತಲುರಿಗಂಣನಪರಿಮಿತವಾಗುಗುಳ
ಲು || ಚರಗಾಗಿನಮಿಪಿಸರ್ವರು ತಮ್ಮಸ್ಥಳಕ್ಕೆದೆ | ಶರಣಮಾರಯ್ಯ ಕಾಯು
ನಡಸಿ ಕಡೆಯಲಿ | ಪರಕಲಾಂತಕಭೀಮೇಶ್ವರನೆಂಬತಮ್ಮಿಷ್ಟಲಿಂಗದೊಳ
ಚರದರರಸೆ || ೬೯ || ಗುರುವೆಜಯ ಪರಬಮ್ಮದಿರವೆಜಯ ಸದಮಳಾ | ದರ
ವೆಜಯ ಸತ್ಯದಾಗರವೆಜಯ ನತಕಲ್ಪ | ತರುವೆಜಯಜಯತರುಣಿ ಶಶಿಕೋ
ಟಿರುಚಿಗಾತ್ರ ಭರವೆಜಯಭಕ್ತಜರನ || ಪೊರೆವೆಜಯಭವಪಾಶಹರವೆಜಯ
ಮುಕ್ತಿಪಥ | ವರವೆಜಯವಭಯಕರವೊರವೆಜಯಜಯಪರಾ | ತ್ಪರವೆಜಯ
ವರಮಳೆಮಲ್ಲೇಶ ಮದ್ಗುರುವೆಮನದಿಷ್ಟವಿತ್ತುಸಲಹೈ || ೭೦||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸಿದ್ಧಾದ್ಧೃಶ್ಯ ಮಹಾಕವಿಪ್ರಣೀತವಾದ ಪ್ರೌಢರಾಯನ
ಕಾವ್ಯದೊಳು ಷಷ್ಠಸಂಧಿ ಸಮಾಪ್ತವು.

ಅಂತುಸಂಧಿ೬ಕ್ಕಂ ಪದನು ೩೦೭ಕ್ಕಂ ಮಂಗಳಮಹ,

—(ಆರನೆಯಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ಸೂಚನೆ || ಶರಣೆ=ಶಿವದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡವಳು, ಭರಣ=ಆಭರಣ || ೧ ||
ಗೋಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ನಿಘಂಟುಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದಲೂ ತಿಳಿ
ಯಬರುವ ಅರ್ಥಗಳು. ವೃಷಭ, ಸ್ವರ್ಗ, ಕಿರಣ, ವಜ್ರ, ಜಲ, ಪಶು ಚಂದ್ರ
ವಾಯು, ಸೂರ್ಯ, ಆಕಳು, ದೃಷ್ಟಿ, ಬಾಣ, ದಿಕ್ಕು, ತಾಯಿ, ಮಾತು ಭೂ
ಮಿ, ವೃಷಭ, ಯೋಗಿ, ಅಷ್ಟಸಗವೆಂಬ ಮೂಲಿಕೆ ಅಂತು ೧೮ ಗೋಧರಸಿವಾ
ಸಜೆಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಗೋಜರಿಪು=ಕಾಲಶತ್ರು, ಮೌಳಿಧೃತಗೋಧರ = ಚಂದ್ರ
ಶೇಖರ, ಗೋಪಕಂಕಣಗೈಯ್ಯ = ವಜ್ರದತೋಡಾಗಳು ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿಯುಳ್ಳ,
ಗೋಧರಾತ್ಮಜೆಯು=ಗಿರಿಜಾತೆಯು, ಸೂನೃತ=ಸತ್ಯ, ಗೋಧರ=ಇಂದ್ರ,

ಗೋಪವರ=ಬ್ರಹ್ಮ, ಗೋಪಸುತ=ಕೃಷ್ಣ, ಗೋ=ಗೋವುಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರಿಗೆ ವರಕೊಟ್ಟವನೆ, ಗೋಧರ=ಮೇರುವೆಂಬ, ಶರಾಶನ=ಬಿಲ್ಲಿನಿಂದ, ಅಂಕಿತ=ಗುರ್ತುಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಪಾಣಿ=ಕೈಯುಳ್ಳವನೆ, ಗೋಪತಿ=ವೃಷಭವಾಹನನೆ, ಗೋದಶ=ಬ್ರಹ್ಮ, ಗೋಸಹಸ್ರ=ಇಂದ್ರ, ಗೋಧವ=ಬಸವ ॥೩॥ ಕಲಧೌತ=ಭಂಗಾರ, ಕಂಠೀರವಮಧ್ಯೆ = ಕಂಠೀರವ ಇರಬೇಕು ಇದ್ದರೆ ಪಾದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಷರಹೆಚ್ಚುತ್ತೆ, ಕರಿವೈರಿಮಧ್ಯೆ ಎಂದಿರಬಹುದು ಕಾಳಹಿ=ಕಾಲಾಹಿ ॥೩॥ ನುತಿ=ಸ್ತೋತ್ರ, ಹವಣಿಸಲ್ಕೆ = ಅಣಿಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಪೆರತು=ಬೇರೆ, ವಿಟ=ಸೂಳೆಗೆಯ್ವಗಾರ ॥ ೪ ॥ ಉರುಹಿದ=ಸುಟ್ಟ, ಚತುರ್ಬಲವ=ಚತುರಂಗಸೈನ್ಯವನು ॥ ೫ ॥ ಈರ=ವೀರ, ಶಿವನು ಸೂಳೆಯಮನೆಗೆ ಬರುವನೆಂದು ತಾನಿರದೆ ಸೂರ್ಯನು ಅಸ್ತಮಾನನಾದನೋ ಯೆಂತೆನಲು ಕತ್ತಲೆ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕೆಂಬ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮುಂದಲೆಯೋ ಎಂತಲೂ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಅವಳ ಆಭರಣರತ್ನಗಳೋ ಎಂತಲೂ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಾಲಂಕಾರ ॥೬॥ ನೀಲೋತ್ಪಲಂ=ನೈದಿಲೆ, ಉಡು=ನಕ್ಷತ್ರ; ಹರಿಣಾಂಕ=ಚಂದ್ರ, ತಾವರೆಮುಗ್ಗಿತು ನೈದಿಲೆಯರಳಿತು, ಚುಕ್ಕೆಮಾಡಿದವೆಂದು ಸಭಾವೋಕ್ತ್ಯಲಂಕಾರ, ಸಸಿಜೊನ್ನಂ=ಚಂದ್ರಜ್ಯೋತ್ಸ್ನೆ, ಪಯೋಂಬುಧಿ=ಪಾಲ್ಗಡಲು, ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಾಲಂಕಾರ ॥೭॥ ಹಾವಾದಿಗಳು=ಸ್ತ್ರೀಯರ ಶೃಂಗಾರಚೇಷ್ಟೆಗಳು, ಒಯ್ದು=ಕರಕೊಂಡುಹೋಗಿ, ಬೆಚ್ಚ=ಬೆಸೆದ ॥೮॥ ಬತ್ತೀಸ=ಮೂವತ್ತೆರಡು, ಸಾದನ=ಅಭ್ಯಾಸ, ಇತ್ತರದ=ಎರಡುಕಡೆ, ಹಮ್ಮ್ಯ=ಉಪ್ಪರಿಗೆ, ಭರತ=ನಾಟ್ಯವಿದ್ಯೆ, ಬೆಲೆವೆಣ್ಗಳು=ಸೂಳೆಯರು ॥೯॥ ಗಲ್ಲ=ಗಡ್ಡ, ಅನ್ನನಂ=ಪ್ರಿಯನನ್ನು, ಕಂದರ್ಪ=ಕಾಮ, ಕಡೆಯವಸ್ಥೆ=ಮರಣ ॥ ೧೦ ॥ ಪೊನ್ನು=ಧನ, ಮೋಹವೆಂಬ ನಂಜುರೂಪಕಾಲಂಕಾರ, ಚುನ್ನ=ಬೈಗಳು ಕ್ಷುಣ್ಣ, ಚುಬುಕ=ಕೆನ್ನೆ, ಚೆಂದುಟಿ=ತಯೋಧರ, ಪಿಯೂಷ=ಅಮೃತ, ಪೀದರ್ಕ-ಹೀರಿ, ಬನ್ನಣೆ=ವರ್ಣನೆ, ಸಿಲ್ಕಿಸದೆ=ಸಿಕ್ಕಿಸದೆ, ಪಾಣ್ಬೆ=ನೂಳೆ ॥ ೧೧ ॥ ಎರಳೆ=ಜಿಂಕೆ, ಧರ್ಮ=ಬಿಲ್ಲು, ಕುಲಿಶ=ವಜ್ರ, ರದನ-ಹಲ್ಲು, ತೆಳ್ಪುಟಿಯೆಂಬುವದು ಅಪೂರ್ವಪ್ರಯೋಗವು, ಸಿರಿ=ಶ್ರೀಕಾರ, ನಳಿ=ತಾವರೆದಂಟು ಮಿಕ್ಕದ್ದು ಪೂರ್ವೋಕ್ತಾರ್ಥವು ಸ್ತ್ರೀವರ್ಣನೆ ॥ ೧೨ ॥ ಕಾಲ್ಗೆಡಿಸುತ್ತ=ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತ, ಕೀಲಸಡಲಿಸುತ=ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ ಬರಿಸಿ=ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಕುಡಿವರಿವ=ಕೊನೆಸೋಕುವ ॥೧೩॥ ಮಂತಣ=ಆಲೋಚನೆ, ನೆರತೆ=ಪೂರ್ಣತೆ, ಅರಸುತ=ಹುಡುಕುತ, ಜಗುಳಿ=ಜಾರಿ ಇವು ಸೂಳೆಯರತಂತ್ರಗಳು ॥೧೪॥ ಮುಡಿ=ತಲೆಗಂಟು, ಅಸಮ=ಅಸದೃಶ, ಪಿಂದೆ-ಹಿಂದೆ ಕಚಭಾರ=ಕೂದಲುಗುಂಪು ಇತರಾಂಗಗಳು ಕಾಮನ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಮುಂದು

ಪೇಳುತ್ತಿರಲು ಇದು ಹಿಂದೆನಿಂತು ಕುಣಿಯುತ್ತೆಂದು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಶಿಕ್ಷಿಸುವಳೋ ಎಂಬಂತೆ ಕೇಶಪಾಶವುಂ ಕಟ್ಟಿದಳು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಾಲಂಕಾರ ॥ ೧೫ ॥ ನಿಭ=ಸಮಾನ, ಕುಚ=ಮೊಲೆ, ಘನ=ತೋರವಾದ, ತುಂಗ-ಎತ್ತರವಾದ ಕೀಲಿಸಿದ=ತಗುಲಿಸಿದ, ನಟ್ಟು=ಹೂಳಿಕೊಂಡು ॥೧೬॥ ಸೂರೆ = ಕೊಳ್ಳೆ, ಹವ=ಆಹವ, ಧೀರೆ=ದಿಟ್ಟಳು, ಪೂರೆ=ಪ್ರನಾಪಸ್ವರೂಪಳು, ವ್ಯಾಹಾರಿಯರು=ಮಾತುಳ್ಳವರು, ಚದುರಿನ=ಚಮತ್ಕಾರದ, ಮಾರಿ=ಮೃತ್ಯು, ಭೇರಿ ದುಂದುಭಿವಾದ್ಯ, ಸೊಬಗ=ಸೊಗಸನ್ನು ॥೧೭॥ ಸೆಟಕು=ಒದಮಾನ, ಸೌಟು=ಕೊಕ್ಕಿಗೋಲು, ಬಾಹ್ಯದ=ಹೊರಗಿನ, ಪಿತಾಮಹರ=ತಾತಂದಿರ, ೧೮॥ ಜಡಿ=ಬಿಡದೆ ಸುರಿವಮಳೆ, ಕುಡಿ=ಕೊನೆ, ಹೆಡೆಗೂಡೆ=ಕುಕ್ಕೆ, ತಡಿ-ಕಟ್ಟುಕಲ್ಲಿ, ಪುಡಿ=ಚೂರ್ಣ, ಕಿಡಿ=ಬೆಂಕಿಯಚೂರು, ಪಡೆ=ಸೈನ್ಯ ಆರಡಿ ತುಂಬೆ ॥೧೯॥ ಸ್ತನ=ಮೊಲೆ, ನನೆ=ಹುವ್ವು, ವನೆ=ಮನೆ, ತೆನೆ-ಕೊತ್ತಳ ಕೆನೆ=ಹೆಪ್ಪು, ಬನ=ವನ, ಭಾವಜ=ಮನ್ಮಥ, ಭಾವನೆ=ಸನ್ಮಾನ ದೃಗ-ದೃಷ್ಟಿ, ಮೃಗ=ಬೇಟೆಯಾಡಲ್ಪಡುವ ಜಂತು ॥೨೦॥ ಅರಸ=ಧೊರೆ, ರಸ-ರುಚಿ, ಸೂರೆಗೊಂಬ=ಪೇದೆಮಾತಾಗುವ ಅನುಭವಿಸುವ, ಆನೆ=ಗಜ ಸಾಸೆ ಕುಧರದ್ವಯುವ=ಕುದುರೆ ಕುಚ, ಆಳ=ಭಾವಗರ್ಭೋಕ್ತಿ ಪೇದೆ, ಸಗಟನು=ಸಮುಯುದ್ಧವನ್ನು ಸಮರತಿ, ಶ್ಲೇಷಮೂಕಧ್ವನ್ಯರ್ಥದಿಂದ ಪ್ರಕೃತಾರ್ಥವನರಿವುದು ॥೨೧॥ ಮಾರಚಕ್ರೇಶ್ವರನ=ಕಾಮರಾಯನ, ಮಚ್ಚಿನ=ನೆಚ್ಚಿಕೆಯಾದ, ವಾರಿಜೋದ್ಭವ=ಬ್ರಹ್ಮ, ಸಂಜೀವನಕೆ=ಬದುಕಿಸುವದಕ್ಕೆ, ಶೌರಿ=ವಿಷ್ಣು, ಶರಾಸನ=ಬಿಲ್ಲು, ಕುರುಹು=ಗುರ್ತು ತಾರೆಪತಿ=ಚಂದ್ರ ಪರಮೆ=ಹೆಣ್ಣು ತುಂಬೆ, ಮಿಹಿರ=ಸೂರ್ಯ, ನಿಶಿವರ = ಚಂದ್ರ, ಸಾರು=ಹೇಳು, ತಾವರೆಪತಿಯೆಂಬುವದರಿಂದ ಮುಖವೂ, ಪರಮೆಯೆಂಬುವದರಿಂದ ಕುರುಳೂ, ಮಿಹಿರನಿಶಿವರರೆಂಬುವದರಿಂದ ತಾಟಂಕಗಳೂ, ವಾರಿಜೋದ್ಭವನೆಂಬುವದರಿಂದ ತುಟಿಯೂ, ಗಮ್ಯವಾಗುವದರಿಂದ ವಿಷಯನಿಗರಣವಾಗೆ ಸಂಭೋಗಚಿಹ್ನವು ಊಹ್ಯವಾಗಿರ್ಪುದು ॥೨೨॥ ಸ್ಮರಚಾಪವಿಭ್ರಮಭ್ರೂ=ಕಾಮದ ಬಿಲ್ಲಿನಂತೆ ವಿಲಾಸವುಳ್ಳ ಹುಬ್ಬಿನವಳೆ, ಅರ್ಧಶಶಿನಿಟಿಲೆ=ಅರೆಮರೆಪಣೆಯುಳೆ, ಸಿಂಧುರ=ಆನೆ, ಸ್ಮರನಾರಿ=ಕಾಮನಹೆದೆ ಅಂದರೆ ಭೃಂಗ, ಧರ್ಮಬಿಲ್ಲು ಅಂದರೆ ಮೇರುವಂತೆ, ವಕ್ಷೋಜೆ=ಮೊಲೆಯುಳ್ಳವಳೆ, ಕಾಂಡ=ಬಾಣ, ಚತುರ=ಚತುರ್ಥ, ಅವತಾರ = ನೃಸಿಂಹ, ಇಲ್ಲಿ ಭಾಗತ್ಯಾಗಲಕ್ಷಣೆಯೊಂದ ಸಿಂಹ್ಯವೇ ಲಕ್ಷ್ಯಾರ್ಥವು. ಸ್ಮರಕೇತನ=ಮೀನು, ಸ್ಮರನತೇರು=ಗಿಳಿ, ಸ್ಮರನಬಾಣಗಳು=ಅರನಿಂದಾಶೋಕಾದಿಗಳು, ಸ್ಮರಕಾಳೆಸರಿ-ಕೋಕಿಲಸ್ವರೆ ॥೨೩॥ ಕದಳಿ=ಬಾಳೆ, ಚೂತ=ಮಾವು, ಇನಿತು=ರುಚ್ಯ, ತನಿವ

ಣ್ಣಂ=ಪೂರ್ವಪಕ್ವಫಲ, ಮದನಚಾಪ=ಕಬ್ಬು, ದ್ರವ=ರಸ, ತಿಲ=ಎಳ್ಳು ನಿತಂಬಿನಿ=ಹೆಂಗಸು, ಪಿಯೂಷ=ಅಮೃತ, ಎಣೆ=ಸಮಾನ ||೨೩|| ಗಲ್ಲ= ಗಡ್ಡ, ಸೊಲ್ಲಿಸುತ=ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತ, ಎಕ್ಕ=ಏಕಾಂತಪಕ್ಕ, ಬುಲ್ಲವಿಸಿ= ಬೋಳೈಸಿ, ಬಿದೆ=ಭೇದ, ಲಂಬಿಸುತ=ಎಳೆಯುತ್ತ, ಒಲಿಸಿ=ಜೀಕೆನ್ನಿಸಿ, ಚೆಲ್ಲಿಗಂಗಳೆಯರ್ = ಚಪಲಾಕ್ಷಿಯರ್, (ಅಪೂರ್ವ ಪ್ರಯೋಗವು) ಕೇರಿ= ಬೀದಿ ||೨೪|| ಸಿಂಗರ=ಶೃಂಗಾರ, ತಾಣ=ಸ್ಥಲ, ಸೊಬಗು=ಕಾಂತಿ, ಸಂತೆ=ಗುಂಪು, ಕುಟಿಲ=ಕೃತ್ರಿಮ, ದಶಾವಸ್ಥೆಗಳ-ಚಕ್ಷುಃಪ್ರೀತಿರ್ಮನಸ್ಸಂಗ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಆಗರವು=ಕಣಿ, ಹಬ್ಬ=ಸುಗ್ಗಿ ಸಮೃದ್ಧಿ, ಬಂಗಿ = ಕಳಂಜವೆಂಬ ಸಿದ್ಧಪತ್ರ, ಭಾವ=ರಸನು, ಇಂಗಿತ=ಮನೋಗತ, ಬೇಡು=ಮೈದಾನ, ಜೀಟ=ವಶೀಕರಣತಂತ್ರ, ತರಂಗ=ಅಲೆ, ತವಕ=ಉತ್ಕಂಠೆ, ಬೆಡಗು=ಚೆಲುವಿಕೆ, ಉದ್ಭವಭೂಮಿ=ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಾನ, ಅವಸರ=ಸಮಯ, ಸ್ವರೂಪೋ=ತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಾಲಂಕಾರ || ೨೬ || ಮಿಸುನಿ=ಭಂಗಾರ, ದ್ವಾರ= ಬಾಗಿಲು, ಕವಾಟ=ಕದ, ಮಿನುಗು=ಪ್ರಕಾಶಿಸು, || ೨೭ || ಕೀಳ್=ಕಡಿಮೆ, ಅಂಗಳ=ಅಂಗಣ, ಮಂಗಳಾತ್ಮಕ=ಶುಭಸ್ವರೂಪನೆ, ಸ್ಮರಕಾಲಸನ್ನೆ=ಗುಹ್ಯಾವರಣ || ೨೮ || ಹೊನ್ನು=ಧನ, ಪುಣ್ಯ=ಧರ್ಮ, ಸುಲಿಸು=ನಡೆಯಿಸು, ಕಾಯಕ=ಕೆಲಸ || ಇಚ್ಛೆ=ಆಪೇಕ್ಷೆ, ಕರ=ಕೈ || ೨೯ || ಮೃಗನಾಭಿ=ಕಸ್ತೂರಿ, ಕಂಧರ=ಕೊರಳು, ತೀಡ=ಪೂಸಿ, ದಂಡೆ=ಮಾಲೆ || ೩೦ || ವಿಜೃಂಭಿಸುತ=ರೇಗುತ್ತ, ತಾಡನ=ಹೊಯಿಲೀಣ । ಅಪ್ಪು=ಆಲಿಂಗನ, ಅಬ್ಬರ=ಅತಿಶಯ, ದಿವಸಕಳೆ=ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಕಾಮುಕಳೆ=ಇರುವಸ್ಥಳ ಚೌರಾಶಿ=ಎಂಭತ್ತುನಾಲ್ಕು, ಚತುರಶೀತಿ || ೩೧ || ವಸುಕಲಶ=ಭಂಗಾರದಕೊಡ, ಕರಣ=ಇಂದ್ರಿಯ, ಬಂಧ=ಪಟ್ಟು, ಕುಂದರದನೆ=ಮಲ್ಲಿಗೆಯಂತಿರುವ ಹಲ್ಲಿನವಳು, ಸುರತಮೂರ್ಛೆ=ಅತ್ಯಂತದೇಹವಿಸ್ಮೃತಿ, ಒರಗಲು= ಮಲಗಲು || ೩೨ || ಮಾತುಹೆಂಣರಸು=ವಾಣೀಶನಾದಬ್ರಹ್ಮನು, ಸುಳುಹುಗತಿಯನ್ನು, ಕಾಣೆ=ನೋಡಲು, ವಿಪರೀತ=ಇಲ್ಲ || ಖ್ಯಾತಿಸದೆ=ಪ್ರಕಟಿಸದೆ, ಶಿವನು ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೂ ಅಗೋಚರನೆಂದು ವೇದಹೇಳುತ್ತಿದರೋ ವೀರಸಂಗವ್ವೆಯಬಳಿಯಲ್ಲಿ ವಿಟರೂಪನಾಗಿದ್ದಾನೆಂದು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಸುವ ಬಗ್ಗೆಯೋಯೆಂಬಂತ ಕೋಳಿಕೂಗಿತು, ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಾಲಂಕಾರ || ೩೩ || ದಿನಕರ=ಸೂರ್ಯ, ವನಜ=ನೀರಿನಲ್ಲಿಹುಟ್ಟಿದ, ನೈದಿಲೆ=ರಾತ್ರಿಯರಳುವಹೂವು, ಫೌಜು=ದಂಡು ಚಕ್ರವಾಕಂ=ಕೊಕ್ಕವಕ್ಕಿ, ಉದಯರಾಗ=ಅರುಣೋದಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೇಳುವವರಿಗೆ ರಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವದು, ವನಜಾಪ್ತ=ಸೂರ್ಯ, ಅಡರ್ದು=ಏರಿ, ಮೂಡಣ=ಮೂಡುವಕಡೆಯಲ್ಲಿರುವ||೩೪

ತರಣಿ=ಸೂರ್ಯ ತವಕ=ಹಾರೈಕೆ ಎಚ್ಚರಿಸಿ=ಅರುಹುಗೊಳಿಸಿ, ಷಡ್ವಿಧ= ಆರುಬಯುಳ್ಳ, ಲಿಂಗ=ಲೀನಾರ್ಥಗಮಕದ ಅಂದರೆ ಅಡಗಿಯಿರುವ ತತ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಗೋಚರಿಪಂತೆ ಸೂಚಿಸುವಗುರ್ತ್ತು॥ ಅಂತಸ್ಥ=ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಇವರು ಸ್ಥಿತಿಯುನ್ನು ॥ ೩೪ ॥ ಶಿವಲಿಂಗ ಜಾಗ್ರದವಸ್ಥಾಭಿಮಾನಿ ಚಕ್ಷುರ್ನಿಷ್ಠವಿಶ್ವಾತ್ಮಕಜೀವಸಾಕ್ಷಿಯೆಂದರಿಪುದು । ಆಚಾರಲಿಂಗ=ನಾಶಿಕಾಭಿಮಾನ್ಯಘ್ರೀಶದೇವಸಾಕ್ಷಿ ಭಿಷಕ್ತಮಚೈತನ್ಯವೆಂದರಿವುದು । ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಅಮೃತೇಶ್ವರಾಖ್ಯವೆಂದಾಗಮವೇದ್ಯ=ಇದರನ್ನೇಹ್ರೀಂಕಾರೇಶ್ವರವೆಂತಲೂ ಷಾಪ್ರಸಾದಪಂಚಾಕ್ಷರ ಲಿಂಗವೆಂತಲೂ, ಮಂತ್ರಾಮ್ನಾಯ ವೇದಿಗಳನ್ನುವರು, ಗುರುಲಿಂಗ । ಆನಂದಮಯಕೋಶಾಭಿಮಾನಿಜೀವಸಾಕ್ಷಿಯೆನಿಸುವುದು। ಜಂಗಮಲಿಂಗ=ಪುರುಷಾತ್ಮಕವಾದ ಚರಮೂರ್ತಿಯೆಂದರಿವುದು, ಮಹಾಲಿಂಗ=ಮಹಾಲಿಂಗ, ಎಕ್ಕಸ=ಕಲ್ಪಿತವಿಶೇಷದವ್ಯಂಜಕವಚನ ॥೩೬॥ ಒತ್ತೆ= ಪ್ರತಿನಿಧಿದ್ರವ್ಯ, ಅಡವ=ಮೋಕ್ಷವೆಂಬುದೇಧನ ತುಡುಕೆ=ಹಿಡಿಯಲು, ಬಯಲು=ಅದೃಶ್ಯವಾದ ಚಿದಂಬರಸ್ವರೂಪ ॥ ೩೭॥ ಅರರೆ=ಎಲಲಾ, ಅರೆ ಅರೆ ಪರುಸ=ಸ್ಪರ್ಶವೇಧಿಮಣಿ, ಧನ=ನಿಕ್ಷೇಪ, ಇಡುವುದು=ಧರಿಸಪುದು ॥೩೮॥ ಕೂರಲುಗ=ಕ್ರೂರವಾದಕತ್ತಿಯನ್ನು, ಪನ್ನಗಾಧರ=ಪನ್ನಗಧರ ॥ ೩೯ ॥ ಷಡಾಮ್ನಾಯಲಿಂಗಸ್ವರೂಪನೇ ನಾನು ಅಂಗಸ್ವರೂಪಳೇನೀ ನುತತ್ವಂಶಬ್ದಾರ್ಧಗಳಾದ ಲಿಂಗಾಂಗಗಳಿಗೆಸಂಗವೇತತ್ವ ಇದನ್ನು ಪಡೆಯುದೇ ಛಲವಾದಿಯುಹನೇಭವಿ, ಅಂತೆದಲ್ಲಿದೆಲಿಂಗಾಂಗಸಂಗಿಯಾಯೆನ್ನೊಲವ ಪಡಿವೆನೆಂಬುದು ಶಿವ್ರೋಪ ದಿಷ್ಟಾರ್ಥವಿಂಗೈಕ್ಯರಹಸ್ಯವು ॥ *

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನ.)—

ಧರ್ಮಪುರವೆಂಬ ಪುರದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗಜಂಗಮ ಭಕ್ತಳಾದ ವೀರಸಂಗವ್ವೆ ಎಂಬ ಸೂಳೆಯೋರ್ವ್ವಳು ಮಹಾಧನವನಾರ್ಜಿಸುತ್ತ ಶಿವಾರ್ಪಣಂ ಗೈಯ್ಯುತ್ತಿರೆ ಹರನುಮೆಚ್ಚಿ ವಿಟರೂಪನಾಗಿ ಬಂದು ಒಂದು ರಾತ್ರಿಯೊಳು ಆಕೆಗೆ ಭೋಗತ್ತ್ರಲಿಂಗ ತತ್ವವನರುಹಿ ಬಯಲಾಗಿಪೋಗುತಲು ಆಕೆಯು ಹಠಯೋಗದಿಂದ ಹರಣವನ್ನೀಗಲುಜ್ಜುಗಿಸೆ ಪರಮೇಶ್ವರಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯವಳಂ ಸಶರೀರವಾಗಿ ವಿಮಾನದೊಳ್ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದನೆಂಬುದು॥ ೪೦ ॥ ಡಕ್ಕೆ=ಢಕ್ಕಾ, ಡೋಲು, ಡಮರುಗವೆಂದು ಕೆಲವರೆನ್ನುವರು ವರಣ= ಅವರಿಣ, ಮಹತ್ವ=ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಬೀರುತ=ಕೊಡುತ, ಗುರು = ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ, ಭಜಿತ=ಅಕ್ಷಮಾಲೆ, ಶಿವಮಂತ್ರ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ೮ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳು ॥೪೧॥ ಸಾರುತ್ತ=ಹೇಳುತ್ತ, ಭ್ರಾಂತಿ ಅಳಿದು=ಭ್ರಾಂತಳಿದು, ನಿಂಬಪತ್ರ=ಬೇವಿನಸೊಪ್ಪು, ನಿತ್ಯವ್ರತ = ಜಂಗಮಾರ್ಚನೆ ॥೪೨॥

ಮಲಹರಾತ್ಮಕ=ಮಲಪಾಶವನ್ನು ಹರಿಯುವ ಆತ್ಮೇಶ್ವರ = ಶಿವ, ಎರಲ್ವಿಟ್ಟದಲಿಯು=ವ್ಯೋಮಕೇಶನು, ॥೩೩॥ ಡಕ್ಕೆಮಾರಿದೇವಯ್ಯನೆಂಬಾತನು ಭಸ್ಮರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಿಯಾಗಿ ಶಿವಮಂತ್ರವಂ ಜಪಿಸುತ್ತ ಜಂಗಮ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವಂ ಕೊಳ್ಳಲು ತಲೆಗೂ ಉಡಿಗೂ ಬೇವಿನಸೊಪ್ಪು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅಷ್ಟಾವರಣ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಸಾರಿ ಡಕ್ಕೆ ಬಾರಿಸುತ್ತ ಶಿವಭಕ್ತರಮನೆಗಳಿಂದ ಭಿಕ್ಷತರೋಣವೇ ಗುರುವುಕೊಟ್ಟ ಕಾಯಕವಾಗಿ ನಡಸುತ್ತಿರಲು, ಒಂದುಮನೆಯ ದ್ವಾರಪಾಲಕನಾದ ವಕ್ರಪಾದನೆಂಬುವನಿಂದ ಶಂಕರದಾಸಯ್ಯನ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದನದೆಂತೆನೆ ॥೪೩॥ ವಕ್ರಪದ=ಒಬ್ಬ ದ್ವಾರಪಾಲಕನ ಹೆಸರು, ಉಮೆ=ಪಾರ್ವತಿ, ಓಲಗ=ಸಭೆ, ಸುಕ್ಷೇತ್ರ = ಪುಣ್ಯಸ್ಥಲ, ತೀರ್ಥ=ಪುಣ್ಯೋದಕ ॥೪೪॥ ಅಂಬಿಕಾ=ಗೌರಿ, ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ=ಮುಕ್ಕಂಣನು. ದೈತ್ಯ=ದಿತಿಪುತ್ರ, ಸನ್ನೆ =ಸಂಜ್ಞೆ, ಮಾತೆಸಹ = ಮಾತೆಯೊಡನೆ, ನಂದಿವಾಹಂ=ವೃಷಭೇಂದ್ರನ ವಾಹನವಾಗಿವುಳ್ಳವನು, ಕುಂಭಿನಿ-ಭೂಮಿ ೪೫॥ ತಳ=ಸ್ಥಳ, ಅಂತರ=ನಡುವೆ, ಕಾಂತೆಪುರುಷರ=ಕಾಂತಾಪುರುಷರ ಜಾರ=ಹಾದರ ॥೪೬॥ ಮರುಗದೇ=ಚಿಂತಿಸದೆ, ಅತಿ=ಬಹಳ, ಅಘ-ಪಾಪ ಎಂತು=ಹೇಗೆ ॥೪೭॥ ನಿಂದಕ=ದೂಷಕ, ಪುಸಿಗ=ಅನೃತವಾದಿ, ಪೀಡಕ-ಹಿಂಸಕ, ಉದಾಸಿಸುವ= ಅಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡುವ, ಮೀರ್ವ = ಅತಿಕ್ರಮಿಸುವ, ಬಂಟ=ಭೃತ್ಯ, ಗುರುವಂಮೀರುವ ಶಿಷ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಕ್ರಮಾಲಂಕಾರ ಪಿಸುಣ=ಛಾಡಿಗ, ಜೋಯಿಸ=ಶಾಕುನಿಕ, ಕುಲಾಲ = ಕುಂಬಾರ, ವೇಶಿ=ಸೂಳೆ, ದೂತ =ನೀಚಸೇವಕ, ಅಜ್ಞವಸುಧೇಶ=ಅರಿಯದ ಅರಸು, ವೈದ್ಯ ಭಿಷಗ್ಜೀವಿ ಗಾಣಿಗ=ತಿಲಘಾತುಕಃ ॥೪೮॥ ಪಾಗಾದ್ಯತೀತ=ವಾಂಗ್ಮನೋದೂರ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿ ಹಾರುವನನ್ನ ಕೊಲ್ಲುವುದೇ ಮುಂತಾದ್ದು, ಭಂಗಾರದಕಳವು ಹೆಂಡಕುಡುಕತನ ಇತ್ಯಾದಿ ಖರಕರಗೆ=ಸೂರ್ಯಗೆ ನಿಶಿ=ರಾತ್ರಿ ಅಳುಕುವ=ಹೆದರುವ, ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಕತ್ತಲೆಯಿಲ್ಲ, ಶರಣರಿಗೆ ಪಾಪವಿಲ್ಲವೆಂದುಭಾವವು ॥ ದೃಷ್ಟಾಂತಾಲಂಕಾರವು ॥೪೯॥ ಕೇಳಿದನಕ = ಕೇಳಿದಹೊರತು ಕೇಳುವಪರ್ಯಂತವೆಂದರ್ಥವು. ಅಶನ=ಆಹಾರ, ವ್ಯಾಳಪತಿ=ಶೇಷ ಆಳಿ ಸಖಿ, ॥೫೦॥ ಚಿತ್ರತರ=ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಮರು = ಅನಂತರ, ಅವನಿಧರತನಯೆ=ಗಿರಿಜೆ, ಭವರಹಿತ=ಶಿವ, ಮೂಷಕ=ಇಲಿ, ಕಿಂಚಿತ್ = ಕೊಂಚ, ಅಳಿಯದೊಲು=ಕಡಪಂತೆ, ಮುದ್ರೆ=ಮೊಹರು, ॥೫೧॥ ವಿಲಾಸಿನಿ=ಚಾರಳಾದ ಹೆಂಗಸು, ಛಿದ್ರ=ತೂತು, ಮಡದಿ=ಸ್ತ್ರೀ, ಮೊಹರವೆ = ಮುದ್ರಾ ರೂಪಿಣಿ, ನಿಯಾಮಕಳ=ಶ್ರೇಷ್ಠಳು, ಸುಪ್ಪರಿವೃತ=ಉಳುರಿಕ್ಕಿತ್ತ ॥೫೦ ನಾಗರಿಕ=ನಗರದಲ್ಲಿರುವ, ವೇಸ = ವೇಷ, ದಂತ=ಹಲ್ಲು, ಬೋಳ್=ಬ

ಕ್ಕೆ, ಬಿಳಿದು=ನೆರತುದು, ಗಜ=೨ ವೆಾಳೆ, ಮಲಿನ=ಕೊಳಕಾದ, ಮುಂ ಜಾನ=ಪಾಗು, ಏಸು=ಎಷ್ಟು, ಪರಿದು=ಹರಿದು ||೫೩|| ಮಾಜ=ಕಾಣದಂ ತೆಮಾಡಿ, ಮುನ್ನಂತೆ=ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಾಗೆ, ಸಾಜ=ಸಹಜ ಒಜೆ=ಇಷಾ ರ್ಥ, ಏನಾದರು=ಏನಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯು ||೫೪|| ಭಾಷೆ=ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ಸೊಲ್ಲ=ಮಾ ತನ್ನು, ನಂಬುಗೆ=ಭರವಸ, ಜಲ್ಲು=ಭಯ, ಕಲ್ಲಣುಗಿ=ಗಿರಿನಂದಿನಿ ||೫೫|| ಅಂದ=ಸೊಗಸು, ಕಪಟ=ವಂಚಕ, ಶಿವೆ=ಗೌರಿ, ಭ್ರಮಿಸಿದ=ಭ್ರಾಂತಿ ಗೊಂಡೆ, ದಂದುಗ=ವ್ಯಾಪಾರ, ಮೇನಕಾತ್ಮಜೆ=ಗಿರಿಜೆ ||೫೬|| ವಿಟ್ಟನು= ಧೂರ್ತನು, ಬಟ್ಟೆ=ದಾರಿ, ವಸ್ತ್ರಭಿನ್ನಕನು = ತುನ್ನವಾಯನು, ಚಿಪ್ಪಿಗ, ಚತುರ್ವಿಧಪದಂಗಳು=ಸಾಲೋಕ್ಯ, ಸಾಮೀಪ್ಯ, ಸಾರೂಪ್ಯ, ಸಾಯುಜ್ಯ ಗಳು, ಭ್ರಷ್ಟ=ವ್ರತಭಂಗ ||೫೭|| ಮೋಸ=ವಂಚನೆ ಕಾಮಲಂಪಟ=ಕಾ ಮಾಶಕ್ತ, ಕಾಮರ=ಕಾಮ್ಯವರ, ಸಾವಿಲ್ಲದುದ = ಅಮರತ್ವವನು || ೫೮ || ಆಚಾರ=ಭೋಜನ, ತಪ್ತಜಲ=ಬಿಸಿನೀರು, ಕುಸುಮಶರತಾಪ = ಕಾಮ ಜ್ವರ, ತವಿಸು=ತಪ್ಪಿಸು. ಗಗಣಿ=ಆಯಾಸ, ಮಾನಿಸ=ಮನುಷ್ಯ ಆಹನು ಆಗುವನು, ಆತ್ಮದೃಷ್ಟಿ=ಅಂತರ್ಮುಖಧ್ಯಾನ, ಒಸೆದು = ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಿ, ಬಸವಳಿದು=ಹಸಗೆಟ್ಟು ||೫೯|| ಅಳವಳಿದು=ಅಜಾಗ್ರತೆಗೆಟ್ಟು, ಇಳೆಧರ=ಇಳಾ ಧರ, ತಳುಹು=ಅವಕಾಶ, ಕಳೆಧರ=ಕಳಾಧರ, ಅಭಿಮಾನ = ತಾನು ಪತಿ ವ್ರತೆಯೆಂಬ ಅಹಂಕಾರ, ಹೈಮವತಿ=ಹಿಮವಂತನ ಮಗಳು ||೬೦|| ಇಂದು ಈದಿನದಲ್ಲಿ, ಎನ್ನದು=ನನ್ನದು, ಕಂದುಗೊರಳನ=ನೀಲಗ್ರೀವನ, ಹುರು ಳು=ಸಾರ, ಚಂದಿರನ=ಚಂದ್ರನ, ನಿಳಸುವರ್=ಬಯಸುವರು ||೬೧|| ಪಾ ತಿವ್ರತ್ಯ ಪತಿಯನ್ನು ಕುರಿತನಿಯಮ, ಉರುಭಂಗ=ಪಚ್ಚಾದಹಾನಿ, ಪಿಡಿ- ತಕ್ಕೊ, ಜಾರತ್ವ=ವ್ಯಭಿಚಾರ, ಕರಣ=ಅಂತರಂಗ, ಎಣೆ = ಸಮಾನ || ೬೨|| ಮಯ=ಪ್ರಚುರ, ಹಿಂಗದೆ=ಹಿಂಜರಿಯದೆ, ಸಿಂಪಿಗನು=ಚಿಪ್ಪಿಗನು, ನೀಗು=ಕಳಕೊ, ಅಗಲಿ=ಬಿಟ್ಟು, ಅಂಗವನು = ಮೈಯನ್ನು, ಗೋತ್ರ ಸುತೆ=ಗಿರಿಜೆ, ಕೃಪಾಪಾಂಗ=ಕರುಣಾಕಟಾಕ್ಷ, ತಕೈಸಿ = ವಿಚಾರಿಸಿ. ತಣ್ಣದಿರಧರಂಗೆ=ಚಂದ್ರಮೌಳಿಗೆ ||೬೩|| ಕಂದುಗೊರಳು=ಪ್ರಕೊರಳು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತದ್ವಂದ್ವವನು=ಪಡಿನೆಳಲಾದ ಎರಡು ರೂಪಗಳನ್ನು, ಅಸುವ= ಪ್ರಾಣವನ್ನು, ಧಾತ್ರಿಯಲಿ=ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ಪದವು=ಮುಕ್ತಿ || ೬೪ || ಕರ ದಿಂದಲುದಿಸಿ=ಕೈಯಿಂದಹುಟ್ಟಿ, ಅಂದರೆ ಶಿವದೀಕ್ಷೆಯಂಕೊಂಡು ಶಿಷ್ಯನಾ ಗಿ, ಅಭಿಧಾನ=ಹೆಸರು, ಪರದೈವ=ಅನ್ಯದೇವತೆ, ಉದಿಸಿ=ಹುಟ್ಟಿ, ಒಲ ಸಿ=ಕೊಂಡು, ಉದ್ಧರಿಸಿ=ಎತ್ತಿ ಅಂದರೆ ವೃದ್ಧಿಮಾಡಿ ||೬೫|| ಶರಣು=ರಕ್ಷ ಕನು, ಆಪ್ಪು=ಹೋಗಿ, ಗೈದು=ಮಾಡಿ, ಮಾಗುಡಿ=ಮಾರಿಯೆಂಬ ದೇವತೆ

೬೬|| ಬಾಲಲೋಚನ=ಹಣೆಗಂಟು, ದಹಿಸು=ಸುಡು, ಕೋಳು=ಕೊಳ್ಳೆ
೬೭|| ಪರದೈವ=ಅನ್ಯದೇವತೆ, ಪೊರೆ=ಹೊರೆ, ಚೋದ್ಯ=ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಇರವ
ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು, ಹೊದಕೆ=ತೊಗಲು, ಅರುಹು=ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನ, ನೇಣು=ಹ
ಗ್ಗ, ಸ್ಥೂಲ=ಸ್ಥೂಲದೇಹ, ಅಥವಾ=ಮಹದ್ರೂಪ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ=ಸೂಕ್ಷ್ಮ
ದೇಹ, ಅತವಾ=ಅವ್ಯಕ್ತತತ್ವ, ಕಾರ್ಯಕಾರಣಗಳೆಂದು ಭಾವವು. || ೬೮ ||
ಪರಮಬೋಧ=ಶಿವಾತ್ಮೈಕಸಿದ್ಧಿ, ಅಥವಾ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಗಬುದ್ಧಿ=ಕಾ
ಯಕಭಿಕ್ಷೆ, ಚರ=ಜಂಗಮ, ಕರದ=ಕೈಯೊಳಗಿನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ=ದೀಕ್ಷಾ
ಲಬ್ಧ, ಅಡಗಿಸಲು = ತಿರೋಧಾನಗೊಳಿಸಲು, ಡಯೊಕರಣವೆಂದು ಕೆಲವರ
ಮತವು, ವಂದನ=ಅಭಿವಾದನ ||೬೯|| ಅಪರಿಮಿತ=ಪರಿಮಾಣವಿಲ್ಲದ್ದು, ಅ
ಸಂಖ್ಯಾತವೆಂದು ಭಾವವು. ಪರಕೆಲಾಂತಕ= ಅನ್ಯಮತನಾಶಕ, ಬೆರತರು-
ಕೂಡಿದರು, ಅರಸೇ=ಪ್ರೌಢರಾಯನೇ || ಕಥಾಸಂಗ್ರಹವು || ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ
ಪಾರ್ವತಿಯು ಭೂಲೋಕದ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರತೀರ್ಥಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂ
ದುಹಾರೈಸಿ ಶಿವನಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ಪರಮೇಶ್ವರನು ಸಪರಿವಾರನಾಗಿ ತೀರ್ಥ
ಯಾತ್ರಾಲೀಲೆಗೆ ಪೊರಮಟ್ಟು ಮಾಗಡವೆಂಬ ನಗರದಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರು
ವಾಗ ದಾರಿಯೊಳು ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರೀರ್ವರು ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿರುವುದಂ
ಗಿರಿಜಾದೇವಿ ನೋಡಿ ಇದೇನೆಂದು ಕರನಂಬಿಸಗೊಳ್ಳಲು ಹಾದರದಿಂದ ಸತ್ತ
ವರಸುದ್ಧಿಯಂ ನೀನೇಕೆ ವಿಚಾರಿಸುವೆಯೆಂದು ಮಹಾದೇವಂ ನುಡಿಯೆ ಗೌ
ರಿಯು ಹಾದರವೆಂದರೆ ಅದೆಂತಿರ್ಪುದೆಂದು ಕೇಳಲಾಗಿ ಹೇಳುವೆನೆಂದು ಒಪ್ಪು
ಗೊಳಿಸಿ ಮಾಗಡನಗರಕ್ಕೈದಿ ಇಚ್ಛಾಮಾತ್ರದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯೊಂದು ದಿವ್ಯಭವ
ನವಂ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಗೌರಿಯೇ! ಸಖೀಜನಸಮೇತಳಾಗಿ ನೀನೀದಿವ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದೊಳ
ಗೈದುವಿನ ವಿರ್ಪಡೆ ನಾನದರೊಳಗಾಗಿಯೇ ಬರುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ಗೌರಿಯಂ
ಬಿಟ್ಟು ಶಿವನೋರ್ವನೇ ಪ್ರಮಥಪರಿವಾರ ಪರಿವೃತನಾಗಿ ಪೋಗಿ ನಿಜಮಾಯೆ
ಯಿಂ ಮಾರನೆಯದಿನ ರಾತ್ರಿಯೊಳು ಇಲಿಗಳಂ ಕಳುಹಿಸಲು ಅವು ಗೌರೀದೇ
ದೇವಿಯ ಪಟ್ಟೆಸೀರೆಗಳಿರುವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳೊಳ್ಪೊಕ್ಕು ಸಕಲ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು
ಛಿದ್ರಛಿದ್ರವಾಗಿ ಕಡಿದುಬರಲು ಗೌರಿಯು ಮಿಂದುಬಂದು ಅಚ್ಛಿದ್ರವಸ್ತ್ರವಿ
ಲ್ಲದೆ ಚಿಂತಿಸುತಿರುವಾಗ್ಗೆ ಮಾಯಿಕನಾದ ಮಹೇಶ್ವರನು ಮುದಿಚಿಪ್ಪಿಗನವೇ
ಷದಿಂದ ಬಾಗಿಲ್ಗೆ ಬಂದು ಹರಿದ ಅರಿವೆಗಳನ್ನು ಅಯಬಿಲ್ಲದಂತೆ ಹೊಲಿಯುಲಾ
ಪುನೆಂದು ಕೂಗಲಾಗಿ ಗೌರಿಯು ಅವನಂ ಕರೆಯಿಸಿ ವಸ್ತ್ರಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ರ
ಪ್ಪುಮಾಡಿ ಕೊಡಹೇಳಲು, ಅವನು ತಾನುಬೇಡಿದ್ದನ್ನು ಇನಾಂನವಿಕೊಡು
ವಂತೆ ವಾಗ್ದಾನಮಾಡಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಸಮ್ಮತವಾಗುವಂತೆ ರಪ್ಪುಮಾಡುವೆನೆಂ
ದು ಹೇಳಲಾಗಿ ಶಿವಮಾಯಾಮೋಹಿತಳಾದ ಗೌರಿಯು ಭವಿಷ್ಯದನರ್ಥವಂ

ತಿಳಿಯದೇ ನೀನು ಬೇಡಿದ್ದನ್ನು ಕೊಡುವೆನೆಂದು ನಂಬುಗೆಯಿತ್ತ ಬಳಿಕ ಮಾಯಾತುನ್ನವಾಯುನು ವಸ್ತ್ರಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಯಥಾಪೂರ್ವವಾಗಿರುವಂತೆ ಹೊಲಿದು ಸವರಣಗೊಳಿಸಿ ತೋರಿಸಲು ಗಿರಿಜೆ ಸಂತುಷ್ಟಳಾಗಿ ನೀನೇನಂ ಬೇಡುವೆಯೋ ಕೇಳು ಕೊಡುವೆನೆನಲು, ನೀನೆನ್ನೊಡನೆ ಕೂಡಿ ರಮಿಸಬೇಕೆಂಬ ಚಿಪ್ಪಿಗನ ವಾಕ್ಯವು ಕರ್ಣಕಠೋರವಾಗೆ ಗೌರಿಯು ರೋಷಮಂ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಸತ್ಯಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ನಿರ್ವಹಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಚಿಪ್ಪಿಗನಿಗೆ ನೀತಿಯಂ ಪೇಳಿ ನೀನಿಂತುಂ ಕೇಳದಿರು ನಿನಗೆ ಹರಿಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರಾದಿ ಪದವಿಗಳ್ಮಂತಾದ ಸಕಲಕಾಮಿತಂಗಳ ನೀವೆನೆಂದಳು ಆ ಚಿಪ್ಪಿಗನುನೊಪ್ಪದೆ ನೀಸನ್ನುತವಾದಿನಿಯಾದೊಡೆ ಪೋಗುವೆನೆಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ನುಡಿಯೆ ಪಾರ್ವತಿಯು ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆತನಂ ಶಿವನೆಂದರಿತು ನಾಚಿಗೆಗೊಂಡು ಖಿನ್ನಳಾಗಲು, ಕರುಣಾನಿಧಿಯಾದ ಶಿವನು ಮಾಯಾರೂಪಮಂ ತೊರೆದು ನಿಜರೂಪದಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಗಿರಿಜೆಯನ್ನಾಲಿಂಗಿಸಿ ಸಮಾಧಾನವಂಪೇಳೆ ಅನ್ಯನಶರಣಳಾದೆನ್ನನಿಂತು ಅನರ್ಹವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೈದುದರಿಂದ ನೀನು ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ನರನಾಗಿ ಪುಟ್ಟುಹೋಗೆಂದು ಶಾಪವಂಕೊಡಲು, ಶಿವನು ಗೌರಿಯಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಕರುಣಾಪಾತ್ರನಾಗೆ ಸರ್ವಜ್ಞಳಾದ ಉಮಾದೇವಿಯು ಲೀಲಾದರ್ಪಣವಂ ಹರನ ಮುಂದಿರಿಸಲ್ಕದರೊಳು ಗೌರೀಶಂಕರರ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಗಳೆರಡು ಕಾಣಿಸಲು ಆ ಛಾಯಾರೂಪಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಪ್ರಾಣಕಳೆಯಂ ಕೊಟ್ಟು ನೀವು ಮರ್ತ್ಯರೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿ ಗೋವಿಂದನೆಂತಲೂ ದುಮ್ಮವ್ವೆಯೆಂತಲೂ ಪೆಸರ್ವಡೆದಿರ್ದು ಜಡೆಯಶಂಕರನಬಳಿಯೊಳು ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಬರಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಆಮೇರೆ ಪ್ರತಿನಿಧಕಲ್ಪನದಿಂದ ವಿಶಾಪವಂ ಗೈದಳಾಗಿ ಪಾರ್ವತೀಪರಮೇಶ್ವರರು ಲೀಲಾವಿಭೂತಿಯೊಳು ನಿತ್ಯಾನಂದದಿಂದಿರ್ದರು. ಉತ್ತ ಹರಗೌರೀ ಛಾಯಾಪುರುಷರೀರ್ವರುಂ ಭೂಲೋಕದೊಳಗವತರಿಸಿ ವಿಶುದ್ಧವೀರಶೈವ ದೀಕ್ಷೆಪಡೆದು ಗುರುಕೃತನಾಮಕರಣದಿಂ ಶಂಕರದಾಸನೆಂತಲೆ ಪೆಸರ್ವಡೆದು ಭಕ್ತಿಯುನಡಸುತ್ತಿರಲ್ಕೆ ಶಂಕರಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಶಂಕರದಾಸಂಗೆ ಪಣೆಗಣ್ಣುದಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಆ ಮಹಾತ್ಮನು ಅನ್ಯದೇವ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಂ ಸುಟ್ಟು ಪರವಾದಿಗಳಂ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ, ವೀರಶೈವಮತವ ನುದ್ಧರಿಸಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ ಭಕ್ತನಾಗಿರುವನೆಂದು ವಕ್ರಪಾದನೆಂಬ ದ್ವಾರಪಾಲಕನು ಡಕ್ಕೆಮಾರಯ್ಯನೆಂಬ ಶರಣಂಗೆ ಪೇಳಳಾಗಿ ಆತನದಂ ಕೇಳಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಮಾರನೆಯದಿನ ನೇಸರ್ಮೂಡಿದ ಬಳಿಕ ಶಿವಪೂಜೆಯಂ ಗೈದು ಕಾಯಕವತರಲು ಪೊರಮಟ್ಟು ಶಂಕರದಾಸಯ್ಯನ ಮನೆಗೆಪೋಗಿ ಮಾರಿಯಂ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರೆ ಬೇವಿನಸೊಪ್ಪಂ ನೋಡಿ ಈತನು ಅನ್ಯದೇವತಾ ಭಕ್ತನೆಂದರಿತು ನಿನಗೆ ನೀಡುವದಿಲ್ಲ ಪೋಗುಪೋಗೆ

ನಲ್ಕೆ ಆತಂ ಪೋಗವಿರೆ ಶಂಕರದಾಸನು ತನ್ನ ಫಾಲನೇತ್ರವಂ ತೆರದು ಮಾರಿಯಂ ಸುಡಸೇಳಿ ಅಗ್ನಿಯಂ ಕಳುಹಲು ಆ ಮಹಾಜ್ವಾಲೆಯು ಹೊಮ್ಮಿಕೊಂಡಿತಲ್ಲಿದೆ ಮಾರಿಯಂ ಸುಡಲಾರದೆ ಬಳಸುತ್ತಿರಲು ಡಕ್ಕೆಮಾರಿಯೇ ಫಾಲಲೋಚನನಾಗಿ ಅಗ್ನಿಯಂ ನುಂಗಿಬಿಡಲಾಗಿ ಶಂಕರದಾಸಯ್ಯನು ಅದಂ ಕಂಡು ಇದೇನಚ್ಚರಿ ಓಹೋ? ಅನ್ಯದೇವರ್ಕಳಂ ಸುಡಲಾಪುವ ಪಣೆಗಣ್ಣಿಯಂ ಇತರ ದೇವತೆಯೇ ಬಳಸಿದುದಾಗಿ ಶಿವನಕಟ್ಟಳೆಮೀರಿ ಲೋಕನಿಂದಿಗೆ ಹಾಳಾದುದನುತ್ತಿರುವಾಗ್ಗೆ ಪ್ರಮಥಾಗ್ರಣಿಯಾದ ಬಸವದಂಡಾಧೀಶ್ವರನಲ್ಲಿಗೈತಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ಶಂಕರದಾಸಯ್ಯನೇ ಕೇಳು ಈ ಡಕ್ಕೆಮಾರಯ್ಯನೆಂಬ ಶರಣನು ಶಿವಯೋಗಸಿದ್ಧನಾಗಿ ತನ್ನ ಶರೀರವೆಂಬ ಡಕ್ಕೆಭಾವ ಕ್ರಿಯಾಯೋಗವೆಂಬ ತೊಗಲಂಬಿಗಿದು ಶಿವಭಕ್ತಿಯೆಂಬಸೂತ್ರವಂಕಟ್ಟಿ ಸ್ಥೂಲಸೂಕ್ಷ್ಮ ತತ್ವಗಳೆಂಬ ಹೊಡೆಚಂಡುಗಳಿಂದ ನುಡಿಸುತ್ತ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯೆಂಬ ಮಾರೀಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಕುಣಿಸುತ್ತಿರುವನಾಗಿ ತಂದ ಕಾಯಕದಿಂದ ಚರಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುಣಿಸುತ್ತಿರುವನಾಗಿ ತಂದಕಾಯಕದಿಂದ ಚರಭಕ್ತಿಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವನು ಈತನ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವಂ ಬಲ್ಲವರಾರೆಂದುಸ್ತುತಿಮಾಡಿ ಪೊಡಮಡಲ್ಕೆ ಶಂಕರದಾಸಯ್ಯನಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರುಂ ಡಕ್ಕೆಮಾರಯ್ಯಂಗೆ ವಂದಿಸಿ ಹರಸ್ಮರಣವಂಗೈಯ್ಯೆ ಆತನು ತನ್ನ ಕರದಿಷ್ಟಲಿಂಗದೊಳಗೆ ಮಾರೀಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಅಡಗಿಸಿ ಮಹಿಮೆಯಂ ತೋರಿ ಬಳಿಕ ಕರದಿಷ್ಟಲಿಂಗದಿಂದಲೇ ಅನಂತ ಫಾಲನೇತ್ರಗಳಂ ಪೊರಮಡಿಸಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಮಂ ತೋರಿ ಅದರೊಳಗೊಂದನ್ನು ಮರಳಿ ಶಂಕರದಾಸಯ್ಯಂಗೆ ನೀಡಲು ಸರ್ವರುಂ ನಿಜನಿವಾಸಂಗಳಗೈದುದದು ಬಳಿಕ ಡಕ್ಕೆಮಾರಯ್ಯನು ಅದೇ ಪರಿಯೊಳ್ ಚಿರಕಾಲವು ಕಾಯಕವತಂದು ಭಕ್ತಿಯಂ ನಡಸುತಿರ್ದು ಕಡೆಗೆ ಪರಕಲಾಂತಕ ಭೀಮೇಶ್ವರನೆಂಬ ನಿಜೇಷ್ಟಲಿಂಗದೊಳು ಬೆರತು ಮುಕ್ತನಾದನೆಂದು ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನು ಪ್ರೌಢರಾಯಂ ಗುಸುರಿದನು ॥ ... ... *

ಇಂತು ಆರನೆಯಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಶ್ರೀರಸ್ತು.

—(ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿ.)—

ಸೂಚನೆ ॥ ಅಮರಗುಂಡದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಂವಾಗೀಶ। ವಿಮಲಮತಿವೇಳ್ಕುತ್ತುರುರಿಲಿಂಗದೇವಯ್ಯ। ತಮರಹಿತರಾಕಥೆಯ ಪ್ರಥುಭೂವರನೊಡನೆ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯಪೇಳ್ದ ॥ ... ... *

ಪದನು ॥ ಅರ್ಜುನ ಶಿಲೋಚ್ಚಯಸ್ಥಿತನರ್ಜುನಾಸ್ತ್ರದನೆ। ದುರ್ಜನ

ಮಹಾವಿಪ್ರಕುಲಿಶಪ್ರಹರನೇಕರಾಯ । ವರ್ಜಿತಮದಾಪಸ್ಮಮಧುಚ್ಛೇದಿಮನವಿಷ್ಟವರೆಪನೇಡಮುರುಗಧರಾ ॥ ನಿರ್ಜರಾಧಿಪಮುಖ್ಯಕಕುಬೇಶನಮಿತ್ರಚರ । ಣೋರ್ಜಿತಸುಮಿತ್ರಸಿತಬೀಪ್ತಖುಷಿದುರ್‍ವ್ಯಗೋ । ಪರ್ಜನ್ಯಬಾಲರಿಂಗೊಲಿದ ಭವಗುರುಸಂಗಮೆಶರಕ್ಷಿಸುಸಂತತಂ ॥ ೧ ॥ ಇಂತುಪೇಳಲಾಗಪ್ರಹುಡಭೂವರಕೇಳಿ । ಸಂತೆಸವಿಶಲೆದೂಗಿ ಯಷ್ಟಾವರಣಘನತೆ । ಯಂಪೇಳೆಂದನಲುಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯರ್ಮಗಳಿಂತೆಂದ ಭೂಪನೊಡನೇ । ಅಂತ್ಯವಾದಿಯೆಪೇಳ್ವಡರಿದುವಿಧಿಯಿಂದ್ರರಿಗೆ । ಮುಂತೆನಾಬಲ್ಲನಿತನುಸುರ್ವಪೆನು ಕೇಳುಭೂ । ಕಾಂತನಿರ್ಮಳಚಿತ್ತನಾಗಿ ಕಲ್ಮಷವಳಿದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಾಲಿಸುವ್ರದು ॥ ೨॥

—(ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳ ಘನತೆ)—

ಅಷ್ಟಾವರಣದಘನವೆಷ್ಟೆಂದು ಪೇಳುವೆನು । ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಗಾವಜಾತಿಯುಮನುಜನಾದೊಡಂ । ನಿಷ್ಠೆಯುನಲಿನಂಬಧರಿಸಿದಡೆಯುಘಕೋಟಿಗಳುಬಿಟ್ಟೋಡುವವುಭೂವರಾ ॥ ದೃಷ್ಟವನುಪೇಳುವೆನು ಜನನಮರಣವನಳಿದು । ಕಷ್ಟವನುಕೆಡಿಸಿಕಾಲನಬಾಧೆಪಿಡಿಸಿಮನ । ದಿಷ್ಟಮಂಕೊಡಿಸಿಶಿವಪದದಕುರುಹಿಡಿಸಿಚತುರ್ವಿಧಪದವಕರುಣಿಸುವ್ರದು ॥ ೩ ॥ ದುರಿತಕೋಟಿಯುನೊರಸಿಪರಮಲಿಂಗವನಿತ್ತ । ಗುರುವಿಡಿದುಲಿಂಗದಂಗದಿಚರವನರಿವ್ರತ್ತ । ವರಭಸಿತರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯುಂಧರಿಸಿಶಿವಮಂತ್ರಮಂಜಪಿಸಿಪಾದೋದಕಂ॥ ಪರಮಪ್ರಸಾದನಪಿದಷ್ಟಾವರಣಗಳಂ ನೆರೆನಂಬಿಮುಕ್ತಿಯುಂ ಪಡದಿಷ್ಟಲಿಂಗದೊಳು । ಬೆರತಶರಣರಕಥೆಯುನೊರೆವೆನೆಂಥಾಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನಿಂತೆಂದನು ॥ ೪ ॥ ಗುರುವಿಂದಮುಕ್ತಿಪಡೆದರಕಥೆಯುನುಸುರ್ದಪೆನು। ಧರಣಿಪನೆಯುಮರಗುಂಡದೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಂ

—(ಗುರುಭಕ್ತನಕಥೆ.)—

ವರಪಂಡಿತನುಶಿಷ್ಯನಾತಂಗೆ ಗುರುಭಕ್ತಿನಿಷ್ಠತಂಗುರುಭಕ್ತನು ॥ ಗುರುಶೇವೆಯಲ್ಲದನ್ಯರಸೇವೆತನಗಿಲ್ಲ । ಗುರುಪಾದಪೂಜೆಯಲ್ಲದ ಪೂಜೆಮುನ್ನಿಲ್ಲ । ಗುರುಮಾತೃಗುರುವೆಪಿತೃ ಗುರುದೈವವೆಂದುನಂಬಿಗುತಿರಲೊಂದುದಿವಸ ॥೫॥ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯುಮಾಡಿ ಶಿವಪ್ರಸಾದವಸಲಿಸಿ । ಹಿಂಗದೆಲ್ಲಾಶಿಷ್ಯರಿಂದೆಸೇವೆಯುಕೊಳುತ । ಮಂಗಳಾತ್ಮಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾಖ್ಯಯು ಪಂಡಿತರು ಭಕ್ತಿಂಪ್ರಸಂಗಗಳೊಳು ॥ ಸಂಗಡಿಯುಶಿಷ್ಯರೆಲ್ಲರು ನೆರದುಗುರುಭಕ್ತ । ನಂಗಗುಣವೆರಿಯದಲೆಕೊಂಡಾಡುತಿಪರೆಂದು । ಹಿಂಗದೆಯೊಳಾಡುತಿರೆ ತಿಳಿದುತಾನವನಿಂಗಿತವತೋರಿಕೊಡುವೆನೆಂದು ॥ ೬ ॥ ಧಾರುಣಿಯುಮೇಲೆಪುರುಷದಿತಾವುಕುಳ್ಳಿರ್ದ್ದಚಾರುತರಮಪ್ಪ ಮಂಚವನು ಸಿಂಗರಿಸಿಪೋ । ಲೇರೆಂದುಶಿಷ್ಯರೆಲ್ಲರಕರದುನೇಮಿಸಲುತಾವ್ರೆಲ್ಲಿ ವೆಂದರವರು ॥ ಧೀರಗುರುಭಕ್ತನೆಂಬೇಗಪರ್ಯಂಕವನು । ಸಾರಿಪವಡಿವ್ರುದೆನಲುಗುರ್ವಾಜ್ಞೆಯುಂಮಿರ। ಬಾರದೆಂದೇರಲ್ಕೆಯೆಲ್ಲರತಿಕೋ

ಪದೊಳುಕ್ರೂರನಂ ಕೊಲುವೆವೆಂದು ॥ ೭ ॥ ಘುಡಿಘುಡಿಸಿಯೆಲ್ಲರೊಂದಾಗಿ ಧೂರ್ತನತಲೆಯು । ಪೊಡಿಯಬೇಕೆಂದವರುನುಡಿವುತಿರೆ ಗುರುಕೇಳೆ । ಕಡು ಕ್ರೂರತರಮಪ್ಪಶೂಲವನುನೆಡಿಸಿ ಶಿಷ್ಯರುಗಳೆಲ್ಲರನುಕರದು ॥ ಗೊಡೆಗೊಡೆ ಯಿದೇಕೆಗುರುಪಾದವನುನಂಬರ್ದ। ದೃಢಭಕ್ತರೈನೀವು ಗುರುಭಕ್ತಿಹೀನನಾ ಗೊಡವೆಯೇತಕೆಬೇಗನಡಿಸಿರ್ದಶೂಲವನು ತಡೆಯದೇರುವೃಥೀಗೇನೆ ॥ ೮ ॥ ಬಾಲಕರುನಾವೇರಬಲ್ಲೆವೇಗುರುಭಕ್ತಿ । ಶೀಲನವವೊಡಲೆಮಂಚವನೇರಿದಂತಿದರ । ಮೇಲೆಕುಳ್ಳಿರ್ಪ ನಾತಗೆನೇವಿಸಿವುದೆನಲು ಕರದನಾಗುರುಭಕ್ತನಾ॥ ಲೋಲಬಾಗುರುಭಕ್ತಿಮೂಲಬಾಮುಕ್ತಿಯುನಿ । ಶಾಲಬಾರ್ರೈಯೆನಲುಬಂದ ನೀನೆಡಿಸಿರ್ಪ । ಶೂಲಮಂನೇರೆನಲುಮೇಲೇರಿ ಮಂಡಿಸಿದೆಸರ್ವಜನಬೆರಗಾಗಲು ॥ ೯ ॥ ಗುರುನಿರೂಪದಲಿಳಿದುಬರೆ ಶಿವಸಹೋದರರು । ಕರಮುಗಿದುವಂದನೆಯುಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮಯಕರುಣ' ನೆರಸಿಸಲಹುವುದೆಂದು ಹರುಷದಿಂದೆಲ್ಲರುಂ ಗರುಸೇವೆಯುಂಗೈವುತ ॥ ಮರಳಿಯೊಂದಿನೆದಿ ಪುಷ್ಪವತರುವುದಕೆಪೋಗು । ತಿರಲು ಗುರುಪಾದರಕ್ಷೆಯ ಕಾಣದೆಡಹಲ್ಕೆ । ಹರಹರ ಗುರುದ್ರೋಹಿಯಾದೆನೆನ್ನುತ ತನ್ನ ಚರಣವನು ಕಡಿದುಬಿಸುಟಂ ॥೧೦ ॥ ಎಲ್ಲರಚ್ಚರಿನೆಟ್ಟು ಪೋಗಲ್ಕಮರಗುಂಡ । ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಂಡಿತರ ಮುಂದೆಪೇಳಲವ । ರಲ್ಲಿಗೈತಂದು ತಮ್ಮಯಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂ ಮೆಲ್ಲನಾರೈದುನೋಡೇ ॥ ಬಲ್ಲಿದನಗುರುಭಕ್ತನಡಿಯುವೊದಲಂತಾಗೆ । ಭುಲ್ಲವಿಸಿತೆಗದಪ್ಪಿಗೊಂಡು ತನ್ನ ಚರಣ। ದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿಯನಿತ್ತು ಕರದಿಷ್ಟಲಿಂಗದೊಳು ನಿರವಯುವರಾದರವರು ॥ ೧೧ ॥

—(ವಾಗೀಶನಕಥೆ.)—

ಅರಸಕೇಳಿನೊಂದು ಕಥೆಯ ಕೈಲಾಸದೊಳು। ಹರಿವಿಧಿಯು ಮುನಿನಿಕರ ವಿಂದ್ರಾದಿಗ್ವರರು । ಗರುಡ ಗಂಧರ್ವ ದನುಜಾಮರರುಗಡದೊಳುಶಿವನವೋಲಗದೊಳಿರಲು ॥ ಸುರಮುನಿಯುತುಂಬುರರು ಬಂದುಹರಗಭಿನಮಿಸಿ। ಕರದಿವೀಣೆಯು ಪಿಡಿದುಸಪ್ತಸ್ವರಂಗಳಂ । ಸರಿಗರಿಗಮಗಧ ಪಮಪಧ ಪಧನಿಸ ಯೆಂದುಗಾನವಪಾಡಲು ॥ ೧೨ ॥ ಚೆಲುವಡಧನಾಸಿ ಭೂಪಾಳದೇಶಾಕ್ಷಿಮಂ । ಗಳಕೌಶಿಕಿಯು ಮಾಳವಂಧನ್ಯಾಸಾರಾಯಿ್ಣ ।ಲಲಿತೆಮಾಧವಿದೇವಗಾಂಧಾರಿಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಬಹುಳಘೂರ್ಜರಿವರಾಳಿ ॥ ಪಳವಮಂಜರಿನಾಂಟಿಬಂಗಾಳಿರಾಮಕ್ರಿ । ಮಲಹರಿಕುರಂಜಿಗುಂಡಕ್ರಿಯಯುರೇಗುಪ್ತಿ । ಸಳಿವಸಾಳಂಗ ದೇಶಿಯು ಅಹಿರಿಯೆಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು ಸ್ತ್ರಿರಾಗಂಗಳು ॥ ೧೩ ॥ ನೆರೆವಿ ೯ ರಾಗ ಕಲ್ಯಾಣಿ ತೆಲುಕಾಂಭೋಜ । ಸ್ಮರಸಖನುಚ್ಚರಿಸಾಳಂಗಘಂಟಾತೋಡಿ । ಪುರುಷರಾಗವ್ರುಯೆಂಟುಸಹಿತ ಬತ್ತೀಸಕ್ಕೆ ಅರಸುರಾಗವ ಸಂತನು ॥ ಪರಗೆವಸನಂತಪ್ರೂಜೆಯುಮಾಡಿಸಲ್ಲದೇ । ಅರಸುರಾಂಗವಪಾಡ ಬಾರದೆಂದನು

ಳಿದು | ಅರವತ್ತುನಾಲ್ಕುಗೀತವು ಯೆಂಬತೆಂಟು ಪ್ರಬಂಧನೂರೊಂದುತಾಳ
೧೪|| ಪರೆವರೆಘುಂಕಾರ ಘೋಷವಿಕಂಠಮುಖಹೃದಯ | ಓರವಾಗುತಾಲು
ಗೆಯುಪ್ರಾರ್ದ್ವಾಂಗವೆಂಬೀಳು | ಸ್ವರವಜನವರಿತುಕರಿತುರಗವಜಿಹಿ ಸಿಂಹವೃ
ಷಭೆಕೋಕಿಲಸರಗಳಿಂ || ಧರಣಿಧರಸುತೆಯುರಸದು ಹೀಣಧೃತಕರಶಿರಸ| ಸಿರಿ
ವಾಣೀಶಚಿ ಪುರಂಧರಿ ಮುಖ ನತಚರಣೆ | ಪರವುನೋಕಾರಣಿಯೆನುತೀರ್ವರ
ನುತಿಸಿ ತುಂಬುರು ನಾರದರ || ಪಾಡಲು || ೧೫ || ರಾಗವನುಕೇಳ್ದು ಗಿರಿಜಾ
ತಪರ್ಷದಲಿತಲೆ | ದೂಗುತಿರೆಪರಮೇಶಕಂಡು ಧಾರುಣಿಯಲ್ಲಿ | ವಾಗೀಶ್ವರ
ನೆಶಿಷ್ಯನಿವರಿಗಿವ್ನುಡಿ ಗಾನಕುಶಲನಹನೆದೆನಲ್ಕೆ || ನಾಗಭೂಷಣನೆ ಅವರೀ
ರ್ವ್ವರುಂಗುರುಶಿಷ್ಯ | ರಾಗರಾಗವಿಮೊರೆವಭೇದವೆನ್ನೊಳುವಾಜ | ದೀಗಪೇ
ಳುವುದೆಂದುಬಿನ್ನೈಸೆಭವಹರನು ಪೇಳಲಿಕ್ಕನುವಾದನು || ೧೬ || ಮೇನಕಾ
ತ್ಮಜೆಕೇಳುಚೋಳಮಂಡಲದೊಳಗೆ | ಜೈನವಂಶದಲಿತಿರುವಲಿನಾಚಿಸಹಧರ್ಮ
ರೇನಪುಟ್ಟಿರುತತಿರುವಘಿಯೆಂಬಪುರದಲ್ಲಿ ಸುಖದಿಂದೆಬಾಳುತಿರಲು || ಜ್ಞಾನ
ಪಲ್ಲಟಿಸಿತಿರುವಲಿನಾಚಿಲಿಂಗವನು | ತಾನೊಲಿದುಧರಿಸಿಶಿವಪೂಜೆಯಂಮಾಡು
ತಿರೆ | ಹೀನಮತದೊಳಗಿರ್ದ ಧರ್ಮಸೇನಂಕಂಡುಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಹಾಸ್ಯವಾಡೆ ||
೧೭ || ಅವಳುತನ್ನ ಯುವನದಿಕಡುನೊಂದುಲಿಂಗಕ್ಕೆ | ವಿವಿಧಾರ್ಚನೆಗಳಿಂದ
ಭಜಿಸಿವಂದನೆಗೈದು | ಭವಹರನೆನನ್ನಣ್ಣಜಿನಮತದೊಳಿಹನವನಬಿಡಿಸಿಶಿವ
ಮತಕೆತಂದು | ಶವನೆನಿನ್ನಡಿಂಗರಿಗನಂಮಾಡಿ ಪೊರೆಯೆಂದು | ಯುವತಿಯೊತೆ
ರದಿಂದೆಬೇಡಿಕೊಳುತಿರಲವಗೆ | ಅವಯುವಗಳಾಡದೊಲುಶೂಲರೋಗವು ಪು
ಟ್ಟಿಪಾಪ್ರಣಾಂತ್ಯವಾಗುತಿರಲು || ೧೮ || ಮೃಡಪೂಜೆಗಾನುಹಾಸ್ಯವಮಾಡಿದು
ದರಿಂದ | ಲಡಸಿದುದುಬೇನೆಯೆಂಬುದತಿಳಿದುತನ್ನೊಳಗೆ | ತಡವೇತಕೆಂದು
ತನ್ನಂಪೂರಿಸಿಕೊಂಡುಬಂದನುಜೆ ತಿರುವಲನಾಚಿಗೆ || ಬಿಡದೆಹರಭಕ್ತನಂ
ಮಾಡಿಸಲಹುವ್ರದೆಂದು ಕಡುದೈನ್ಯಬಡಲುಲಿಂಗವಧರಿಸೆರುಜೆಪೋಗೆ | ಧೃಢ
ಭಕ್ತಿಯಿಂದಿರುತಲೊಂದುದಿನ ತಿರುವಘಿಯ ಸೋಮೇಶ್ವರಾಲಯದೊಳು ||
೧೯|| ಓಲಗದೊಳಿರಲೋರ್ವಭಕ್ತನಾಕ್ಷಣಪುಷ್ಪ | ಮಾಲೆಯಂ ತಂದುಯಿೂ
ತನಕ್ಕೈಯ್ಯಕೊಡೆತೆಗದು | ಶೂಲಧರನಿಗೆಧರಿಸಪೋಗೆಲಿಂಗವು ನುಡಿದುದೆಲೆನಿ
ನಗೆದೀಕ್ಷೆಯಾದ || ಮೇಲೆಮುಟ್ಟುವುದನಕೆ ಪಿಡಿಯದಿರುಯೆನಕೇದರಿ | ಬಾಲೆ
ತಿರುವಲಿನಾಚಿಯಿಂದ ಜ್ಞಾನವುಪುಟ್ಟಿ | ನೀಲಕಂಧರಸೋಮನಾಥ ನಿಂದು
ಪದೇಶಗೊಳನೀರಶೈವನಾದಂ ||೨೦|| ಗುರುವಿಂದೆವಾಗೀಶನೆಂಬಪಸರನೆವಡದು
ಧರಣಿಯೊಳುಚರಿಸುತ್ತ ಶಿವಮತವನುದ್ಧರಿಸಿ | ಪರವಾದಿಗಳವಾಡಿಮೂಕರಂ
ಜೈಸುತ್ತ ವಾಗೀಶನಿರಲಿತ್ತಲು || ತಿರುವಣೂರಲ್ಲಿಯೆಷ್ಟ್ಯತಿಯೆಂಬುವಂಯಿರುತ
ಹರಭಕ್ತರೊಳುಸಂಗದಿಂದಭಕ್ತಿಯುಪುಟ್ಟಿ | ಗುರುವೃತನಗಾರೆಂದುಬೆಸಗೊ

ಲುತಿರುವಘೆಯಪುರದಲ್ಲಿ ಜೈನಮತದವ ॥ ೨೧ ॥ ಪರಿಹರಿಸಿ ಶಿವಮತೋದ್ಧಾರನೆನಿಪಾತನೇ । ಗುರುವುನಿನಗೆಂದು ಸುರಯಿದೆದೀಕ್ಷೆಯೆಂದರಿತು । ಕೆರೆಭಾವಿಗಳನವರಹಸಿರಿಂದೆಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಿರಲಿತ್ತ ಗುರುರಾಯನು ॥ ಚರಿಸುತ್ತವಾಗೀಶತಿರುವಣೂರಿಗೆಬಂದು । ಪರಹಿತಾರ್ಥದಧರ್ಮವಾಗದೆನಲೋಗ್ಯವಶಂ। ಕರಭಕ್ತವಾಗೀಶಧರ್ಮವೆನಲನಿತರೊಳ್ಬಂದೆರಗುತಾಯತಿಶ್ರೀ ॥ ೨೨ ॥ ಮನ್ನಿಸುತಸಕಲಸಂಭ್ರಮದಿಂದೆಯಿದಿರ್ಗೊಂಡು । ತನ್ನ ಗೃಹದೊಳಿಯೆಂಕೆ ಕರದೊಯ್ದುಹರುಷದಿಂ । ದುನ್ನತಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕಾಲೋಪಚಾರದಿಂ ಸತ್ಕರಿಸುತ॥ ಎನ್ನ ಭವವಿಪಿನಶಿಖಿಯೆನ್ನ ಭವಗಿರಿವಜ್ರ । ನೆನ್ನೊಡೆಯ ನೆನಗೆ ದೀಕ್ಷೆಯನಿತ್ತು ಸಲಹೆಂದು । ಬಿನ್ನೈಸೆಗುರುರಾಯ ಮಾಂಸಪಿಂಡವನಳಿದು ಮಂತ್ರಪಿಂಡವನೆಮಾಡಿ ॥ ೨೩ ॥ ತ್ರಿವಿಧಸ್ಥಲವಪೇಳಿತ್ರಿವಿಧಾತ್ಮನಂತಿಳುಹಿ । ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗವನುಸುರ್ದುತ್ರಿವಿಧತನುವನೆಯರುಹಿ । ತ್ರಿವಿಧಾಂಗವಂತೋರಿತ್ರಿವಿಧಗುಣಗಳ ಬೇರಿತ್ರಿವಿಧಾಕ್ಷರಗಳಸಾರಿ ॥ ತ್ರಿವಿಧದಿಂದುದ್ಭವಿಸಿದುದನೆಲ್ಲಬೋಧಿಸುತ । ತ್ರಿವಿಧಮಲಗಳನಳಿದುತ್ರಿವಿಧಕ್ಕೆ ಮನವಿಡಿಸಿ । ತ್ರಿವಿಧವಾಚರಿಸುತ್ತತ್ರಿವಿಧಮಧ್ಯದೊಳಿರ್ಪ್ಪತ್ರ್ಯಂಬಕನನೆರೆಕಾಣಿಸಿ ॥ ೨೪ ॥ ಆರುಲಿಂಗದಭೇದವಾರುಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ । ನಾರುಲಿಂಗವನಾರುಹಸ್ತಕ್ಕೆ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ । ಯಾರುಲಿಂಗದಲಿ ಮೂವ್ವತ್ತಾರಮಾಡಿ ಇನ್ನೂರಹದಿನಾರತೋರಿ ॥ ಬೇರಿಲ್ಲದಂತೆಯೆ ಅವನು ಮೂರಕೆತಂದು । ಮೂರೆರಡಮಾಡಿ ಯೆರಡೊಂದನೇ ಮಾಡುತ್ತ । ತಾರಕಬ್ರಹ್ಮವಿದು ತಪ್ಪದೇನೆಂಬೆಂದು ಸಾರಿಪೇಳುತಲಿರ್ದನೂ ॥ ೨೫ ॥ ದೋಷವನುಸುಟ್ಟುರಸಿಯಾಸೆಬಂಧವಬಿಡಿಸಿ । ಭಾಷೆಬಲ್ಪಿಂಪಿಡಿಸಿಕ್ಲೇಶವೆಂಬುಸತುಳಿಸಿ । ಯೀಶನಂಘ್ರಿಧ್ಯಾನಹೃದಯದೊಳು ನೈಗೊಳಿಸಿ ಘೋಷನಿರ್ಘೋಷತೋರಿ ॥ ದ್ವೇಷವನುಧಿಕ್ಕರಿಸಿಪ್ರಾಶರನಸಲೆಗೆಲ್ಲು । ವಾಸುಮಂತ್ರವಕಲಿಸಿಯಂಗದೊಳಗಡಗಿರ್ಪ । ಶೇಷನಂತಿರುಹಿನೊರೆವಾಲುಂಬಬೋಧಪ್ರಸಾದವನುಮಾಸತಿಸನು ॥೨೬॥ ಅರುಚಕ್ರದನೆಲೆಯು ಆರುಅಧಿದೇವತೆಯು । ಆರುಬೀಜಾಕ್ಷರವನಾರರೊಳು ಸುಳುಹುತಿಹ । ಮಾರುತನಕುರುಹಿಡಿಸಿಯಾರುಸ್ಥಲನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ಯಾರುವರ್ಣವಬೋಧಿಸಿ ॥ ಅರರಿಯದೊಲುನಾಲ್ಕುಆರುಹನ್ನೆರಡುಹದಿ । ನಾರುಯೆರಡನೆ ಅರುಹಿಕೊಟ್ಟು ಮದಗಳಸುಟ್ಟು । ಮೊರುದುನ್ಮನಿಯೊಳಿಹ ಸಾರಾಯಜ್ಯೋತಿಯನು ತೋರಿದನುಗುರುರಾಯನು॥ ೨೭॥ ಇನಿತೆಲ್ಲವನುತಿಳುಹಿ ಘನಮಹಿಮಾತೆರಳಲ್ಕೆ। ಅನಘನಿನ್ನಗಲಿಯರೆಘಳಿಗೆ ಜೀವಿಸಲಾರೆ । ಅನುನಯದಿನಿನ್ನೊಡನೆಬರ್ಪೆನೆನೆಯೆಲಿಮಗನೆ ಧನಕನಕಪುತ್ರಮಿತ್ರ । ವನಿತೆಮನನೆಮೊದಲಾದ ಅಷ್ಟಭೋಗವಬಿಡವೆ। ಯೆನಗೀಪಮಾದಬಾಂದತೆರದೊಳದರಲ್ಲಿ । ತನುಸುಖದೊಳಿರ್ದುಚಿನ್ಮಯನೊಡನೆ ಮನವುಲ

ಯುವಾಗಿರ್ಪುದೇಲೇಸೆನೆ ||೨೮|| ಬಡವನಿಗೆಭಾಗ್ಯಬರೆ ಬಡತನವಬಯಸುವನೆ
ಯೆಡವಿಬಿದ್ದವನಕೈವಿಡಿದೆತ್ತಿ ಕೆಡುಕುವರೆ ||ಮಡುವಿನೊಳ್ಮುಳುಗಿದನಡಿಗೆ
ಹಾಕದೆ| ಬಳಿಕಲೊಡನವನಮುಳುಗಿಸುವರೆಮೃಡರೂಪ ನಿನ್ನ ಪದಕಮಲವ
ನುಮರೆಹೊಕ್ಕೆ | ಬಿಡದೆಸಲಹುವುದೆಂದು ಗುರುಸ್ತೋತ್ರವನುಮಾಡಿ | ದೃಢ
ಗೊಂಡುನಿತ್ಯಗುರುವಾದಧ್ಯಾನದೊಳಿಪ್ಪನೆಂದು ಶಂಕರಪೇಳಲು ||೨೯|| ಶಿವನೆ
ಶಂಕರನೆಯಿಷ್ಟತಿಯುನಿಲ್ಲಿಗೆಕರಸಿ | ತವಕದಿಂದೆನಗೆಗಾನವನು ಕೇಳಿಪುದೆಂ
ದು | ಅವನಿಧರವರತನುಜೆಬಿನ್ನೈಸೆ ಕಾಮಾರಿನಂದಿಕೇಶಗೆನೇಮಿಸೇ || ಪವ
ಮಾನಸಖನೇತ್ರಪೇಳಲಾಕ್ಷಣಪೋಗಿ | ಭವಹಿತನಡಿಗೆ ಬಾಯೆನಲಾತನೊ
ಲ್ಲವಿರೆ | ಅವರಳಸ್ವರೂಪವಾಗೀಶನಂ ಕರಕೊಂಡುಬರಲುಶಂಭುವಕಾಣುತ ||
೩೦ || ಇಂದುಶೇಖರಗೆವಂದನೆಗೈದುವಾಗೀಶ | ನಿಂದುಕರದ್ವಂದ್ವಗಳಮುಗಿ
ದುಯೆನ್ನನುಕರಸಿ | ತಂದುದಂಪಾಲಿಪುದು ಕಂದುಗೊರಳನೆಕಾಲಕರ್ಮಹರ
ಯೆಂದುನುತಿಸಿ || ಮಂದಸ್ಮಿತಾನನದೊಳೆಂದನಾಪರಮೇಶ | ನಿಂದುನಿನ್ನಯ
ಶಿಷ್ಯಯೆಷ್ಟತಿಯುನೀಕರಸಿ | ತಂದುಗಿರಿನಂದಿನಿಗೆ ರಾಗವನುಕೇಳಿಸುವುದೆಂ
ದುಮದನಾರಿನುಡಿಯೇ ||೩೧|| ಪರನಾಜ್ಞೆಯಿಂದೇಳಿಬರದುನಿಜಶಿಷ್ಯಂಗೆ| ಭ
ರದಿಂದೆಕಳುಹೆಕಾಣುತೆ ಮಸ್ತಕದಿತಾಳ್ದು | ಬರುತಿರಲುಶಂಭುವಾಗೀಶರೂಪ
ದಲಿದಿರ್ವ್ವಂದುಕರೆಕೊಂಡುಪೋಗಿ || ನೆರದಿರ್ದಸಭೆಯೊಳಗೆರಾಗವನುಪಾಡಿಸ
ಲು | ಸುರರುನಾರದಗಿರಿಜೆ ತಲೆದೂಗಶಿವಮೆಚ್ಚಿ | ಗುರುಶಿಷ್ಯರಿಬ್ಬರಿಗೆ ಗಣ
ಪದವನಿತ್ತು ಗುರುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವಿದು ಭೂವರಾ || ೩೨||

—(ಪೇಳ್ಕುತ್ತರನೆಂಬ ಭಕ್ತನಕಥೆ.)—

ಭೂರಮಣಕೇಳ್ ಚೋಳಮಂಡನದಿಮಂಡವು | ತ್ತೂರಲ್ಲಿಪೇಳ್ಕುತ್ತರೆಂಬ
ಭಕ್ತರುಮಿರುತೆ | ವೀರಶೈವಾಚಾರ್ಯರಿಂದೆ ದೀಕ್ಷೆಯಪಡೆದುಗುರುಲಿಂ
ಗ ಪೊಂದೆಯೆಂದೂ || ನಾರಿಸುತಮಿತ್ರಧನಕನಕ ಮೊದಲಾದನಂ | ಸಾ
ರವೆಲ್ಲನತೊರೆದು ಸರ್ವದಾಗುರುಪಾದ | ವಾರಿಜವನಗಲಿಯೆರೆಗಳಿಗೆ ಜೀ
ವಿಸಲಾರ ದಿರುತಿರಲು ಮೋಕ್ಷಕರ್ತೃ || ೩೩ || ಮಗನಬಾಯೆಂದುವನ
ಕರೆದು ಬುದ್ಧಿಯಪೇಳಿ | ಹಗಲಿರುಳುಮಿಲ್ಲಿಂದೆ ನಿನ್ಮಾಲಯದೊಳಿರ್ದು|
ಮಿಗೆನಿನ್ನ ಸಲಹಿದರೆಸೊಗಸಾಗಿ ಮನೆಯುಜೀಹಸವನಡಸುವುದೆಂದೆನೆ | ಅಘ
ನಾಶನಿಮ್ಮಡಿಯು ನಗಲಿರುವನಲ್ಲವೆನೆ | ಯುಗಪಾದರೆಕ್ಷೆಗಳಕೊಟ್ಟು ಯುವ
ನೇನಂಬಿ | ಜಗದವರರೀತಿಯಲಿ ಗೃಹಕೃತ್ಯವನು ನಡಸುಪೋಗೆಂದುಬಿಳ್ಕೊ
ಡಲ್ಕೆ || ೩೪ || ದ್ವಂದ್ವಪಾದುಕೆಗಳ ಶಿರದೊಳಾಂತು ನಿಲಯಕ್ಕೆ | ಬಂದಪ್ಪಟ
ಪ್ರಾಜೆಗಳ ನಿತ್ಯ ನಡುಸುತೆತನ್ನ | ದಂದುಗಕೆ ಪೋಗಬೇಕಾಗೆ ತಲೆಯೊಳು
ತಾಳ್ದು ಪೋಪನೀತೆರೆದಿಂದಲಿ | ಇಂದುಧರನಾದಡೆಯು ಮಸ್ತಕವಮಣಿಯೆ

ನಾ । ನಿಂದೆಂಬನೇಮವಮಾಗಿರಲೊಂದು ದಿವಸ ಪ್ರೊಲ ॥ ದಿಂದೆಬರುತಿರೆ ತನ್ನ ನಿಜರೂಪತಾಳ್ದು ಹರಬಂದವನಮುಂದೆನಿಲಲು ॥ ೩೫ ॥ ಗಿರಿವರಾತ್ಮಜೆಯರಸನಿರವನೆಲ್ಲನಕಂಡು । ಪರಿಶಂಬ್ಯ್ಯಗೊಳದೆಮುಂದಕೆಸಾಗುತಿರೆಶಂಭು । ಬೆರಗಾಗಿ ಮುಂಬರಿದು ಭರದಿಂದೆ ಪೋಗುತಿಹದಾರಿಯೊಳ ಅಡ್ಡನಿಂದು । ಅರವಿಂದಭವ ದೇವರಾಜ ದಿಕ್ಪಾಲಕರು । ಮರದೊಮ್ಮೆಕನಸಿನೊಳು ಕಾಣದಿಹರೂಪಕಂ । ಡೆರಗದೇಸುಮ್ಮನೇತಕೆಪೋಪೆ ಪೇಳೆನಲು ವೇಳ್ಕುತ್ತರಿಂತೆಂದರು ॥೩೬॥ ವನಜಶರಹರನಿಮಗೆಮನವುಮುನ್ನೆರೆಗಿಹುದು। ತನುವೆರಗಲೇತಕ್ಕೆಯೆನ್ನ ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ । ಮಿನುಗುತಿಹಪಾದುಕೆಯುನಿಮ್ಮದಲ್ಲವೆದೇವಶಿವನಗುರುವೆಶಿವನು ॥ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲೆಂಬ ನಿಮ್ಮನುಡಿಸಟೆಯೊಯೆನೆ । ಚಿನುಮಯನು ಮೆಚ್ಚಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಕರದೊಯ್ದು । ಜನಪಗುರುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಬಲ್ಲನಿತಪೇಳುವೆನು ಕೇಳೆಂದ ಜಕ್ಕಣಾರ್ಯ ॥೩೭ ॥ ವಿವರಿಸುವೆ ನಿನ್ನೊಂದು ಕಥೆಯುಲಾ

—(ಉರಿಲಿಂಗದೇವರಕಥೆ.)—

ಲಿಸುಭೂಪ । ಭುವನದೊಳು ಸಕಲಸೊಬಗಿಂದೆ ಜಸವಡೆದಿರ್ದ । ಅವಸಕಂದಾಪುರದಲಿಪ್ಪವುರಿಲಿಂಗದೇವರು ಶೈವತಾಚಾರ್ಯರು॥ ಶಿವಭಕ್ತಸಂದೋಹವೀರಶೈವದದೀಕ್ಷೆ । ಯುವನೀವುದಕ್ಕೆ ತಾವೇಗುರುಗಳಾಗಿರುತ । ಭವದಪೇರಂಕಿತ್ತು ಧರಣಿಯೊಳು ಮೆರವುತ್ತಭಕ್ತರನು ಪೊರೆವುತಿರಲು ॥ ೩೮ ॥ ಒಂದುದಿನನಂದವಾಡವುಯೆಂಬ ಗ್ರಾಮದೊಳು । ಚಂದದಿಂಸೂರ್ಯನೆಂಬ ಸದ್ಭಕ್ತಗಾ । ನಂದದಲ್ಲುಪದೇಶಮಾಡಲೋಸುಗದೀಕ್ಷೆ ಮಂಟಪವರಚಿಸಿತಾವು ॥ ಇಂದು ಶೇಖರಪೂಜೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿಗೆಪರರು । ಬಂದಪರೆನುತ್ತ ಪೊರಬಾಗಿಲನೆಬಂಧಿಸಿದರೆ । ಅಂದಿರುಳಿಪೆದ್ದಣ್ಣನೆಂಬವಂ ಕಳವಿಂಗೆಬಂದುದ್ವಾರವನೆನೋಡಿ ॥ ೩೯ ॥ ಅಲ್ಲಿಂದಮಾಳಿಗೆಯುನೇರು ತಗವಾಕ್ಷದೊಳು । ವುಲ್ಲಶರಹರಪೂಜೆಕಾಣು ತಚ್ಚರಿವಟ್ಟು । ಎಲ್ಲವನುಮರೆತು ನಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿರಲ್ಕಿತ್ತ ಮಾಡಿದ ಕ್ರಮಪನೇನೆಂಬೆನು ॥ ಸಲ್ಲಿಲೇಯೊಂದಷ್ಟವಿಧದ ಪೂಜೆಗಳಿಂದ । ಲಲ್ಲಿಶಿವನರ್ಚನೆಯು ಮಾಡಿಮಂಟಪಕ್ಕೈದಿ । ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದೆ ಗುರುಗದ್ದುಗೆಯ ಮೇಲೆಕುಳ್ಳಿರಲಿತ್ತಶಿಷ್ಯಮುದದಿ ॥ ೪೦ ॥ ಪರಮಮಜ್ಜನಗೈದುಭಸ್ಮದನುಲೇಪದಿಂ। ವರದಿವ್ಯಗಂಧವಂಧವೆಂಧರಿಸಿಪುಷ್ಪವಸೂಡಿ । ಹರನಕ್ಷಿಮಾಲೆಗಳಕೊರಳೊಳಗಲಂಕರಿಸಿ ಬಂದು ಗುರುಪಾದಕೆರಗಿ । ಕರಣಶುದ್ಧಿಯೊಳಗೀರೆಂಟು ವುಪಚಾರಾಷ್ಟ । ತೆರಪೂಜೆಯುಂಮಾಡಿ ನಾಲ್ವರಾಚಾರ್ಯರೀ । ಪರಿಯಿಂದೆಭಜಿಸಿಯೆಡಬಲದಲ್ಲಿ ನೇಗದಿರ್ಪಶಿವಭಕ್ತತತಿಗೆನನಿಮಿಸಿ ॥ ೪೧ ॥ ರಂಗದಲ್ಲಿಯುತುಂಬಿನಾಲ್ಕುದಿಕ್ಕಿಗೆನಾಲ್ಕು । ಪೊಂಗಳಸಗಳನಿಟ್ಟು ಮಧ್ಯ ಮಣಿಗೆಲಸದಿಂ । ಕಂಗೊಳಿಪ ಕಳಸಮನ್ನಿಕ್ಕಿ ವಸ್ತ್ರಸುವರ್ಣರತ್ನಗಳ ನೈದೆಯಿರಿಸಿ॥ ಮಂಗಳೋ

ದಕವಸೋದಿಸಿತುಂಬಿಗಂದಾಕ್ಷ । ತಂಗಳಿಂದರ್ಚ್ಚಿಸುತ್ತಗುರುಸಮ್ಮುಖದಿಕುಳಿತು । ಹಿಂಗದೇನಾಚ್ಯರಾಚಾರ್ಯರುಂ ತರಿತಮ್ಮವೇದಘೋಷಂಗಳೊಡನೆ ॥ ॥ ೪೦ ॥ ಹರಿಯುದಯ ರುಗ್ವೇದ ದಕ್ಷಿಣಯಜುರ್ವೇದ ವರಪಶ್ಚಿಮದಿಸಾಮುಬಡಗಲಥರ್ವಣವನು । ಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ದೂರ್ವಾಂಕುರದಿ ಕಳಸದುದಕವನು ಗುರು ಸಹಿತಲಾಶಿಷ್ಯನ ॥ ಶಿರವಸಿಂಹಾಸನವು ಯೆಂದುಮನದೊಳಗರಿತು ಹರಭಾವಪೂಜೆಯುಂ ಮಾಡಿ ಯಾಭಕ್ತನಂ । ಹರಸುತ್ತಹಸ್ತಮಸ್ತಕಯೋಗವಿಂ ಕರುಣಗರೆವುತ್ತಹರ್ಷದಿಂದ ॥ ೪೧ ॥ ವರಮೂಲಮಂತ್ರವನು ಗುರುವುಬೋಧಿಸಲಾಗ । ಹರುಷದಿಂ ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಜ್ಞಾನಪಲ್ಲಟಿಸಲ್ಕೆ ಗುರುಚರಣಕೆರಗುವುದು ಪೆದ್ದಣ್ಣನೆಲ್ಲವಂ ನೋಡಿತನ್ನಾಲಯಕ್ಕೆ ॥ ತಿರುಗಿ ಬಂದಾ ರಾತ್ರಿಯಂಕಳದು ಕಾಷ್ಟತೃಣ। ಹೊರಯನೊಂದೊಂದ ಗುರುಲಿಂಗದೇವತಗೃಹಕೆ । ನಿರತವುಂಹಾಕುತ್ತಪೆದ್ದಣ್ಣ ನಿರುತಿರಲ್ ಕೊಂದುದಿನ ಗುರುರಾಯನು ॥ ೪೨ ॥ ಎಲೆಕೇಳು ಪೆದ್ದಣ ನೀತರುವ ತೃಣಕಾಷ್ಟ । ಬೆಲೆಯನ್ನು ತೆಗದುಕೋ ಬೇಕಾದರೆಯುನಮ್ಮ । ನಿಲಯಕ್ಕೆ ತರುವುದಲ್ಲದೊಡೆ ಬರಬೇಡವೆಂ ದತಿಗರ್ಜಿಸಲ್ಯಾತನು ॥ ನಲುವಿಂದನಂದವಾಡದ ಸೂರಭಕ್ತಂಗೆ । ಸಲೆದೀಕ್ಷೆ ಇತ್ತಂತೆ ಯೆನ್ನ ಸಲಹವುದೀಗ । ಬೆಲೆಯನಾನೊಲ್ಲೆನೆನೆದೀಕ್ಷೆಯಂತೆನೆ ಕಂಡುದೆಲ್ಲವನು ಪೇಳಲೊಡನೆ ॥ ೪೩ ॥ ಉರುಲಿಂಗದೇವರುಂ ಮೌನದಿಂದಿರೆನಿತ್ಯ । ತರುವಂತೆತಂದು ಲಿಂಗವಧರಿಸೆನುತೆಬಹಳ । ಪರಿಯಿಂದಕಾಡುತಿರೆ ಸಮ್ಮನಿರಲೊಂದು ದಿನಪೊರೆಯಕ್ಕೆ ಪೋದಲ್ಲಿಗೆ ॥ ಭರದಿಂದ ಬೆನ್ನತ್ತಿಪೋಗಿ ಲಿಂಗವಬೇಡೆ । ತೆರನೇನವಾಳ್ವನಿವಗೆಂದುಮನದೊಳುತಿಳಿದು । ಕರಕರೆಯಕಳದಲ್ಲಿದೇ ಬಿಡನೆಮತ್ತೊಂದು ಕಲ್ಲಕರದಿಂದೆಪಿಡಿದು ॥ ೪೪ ಘೀದಗಡಿಜಾಯೆಂದು ನಿಜಾಂದೊಳಿಹಕಲ್ಲ । ಬೈದುಕೊಡೆಹಸ್ತದ್ವಯ ಪಿಡಿದುಜಯವೆಂದು ಸಾದರದಿಮರಳಿತನ್ನ ಯಮನೆಗೆಬಂದು ಗುರುಧ್ಯಾನದಿಂನಿತ್ಯ ಬಿಡದೇ ॥ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆಯಿದೇಚಾರ್ಥಗದಿಘೀಯುಂದು ಘೀದೆಗಡಿಜಾಯೆನುತಗುರುವುಬೋಧಿಸಿದಮಂತ್ರೊದಯವೆನುತ್ತರಿತಸರ್ವಕಾಲಂಪಠಿಸಿಭಾವದೋಳ್ಳಿಂಗವಾಗೆ ॥ ೪೫ ॥ ಭಾವಶುದ್ಧದಿಲಿಂಗವದುಭಜಿಸಿಗುರುಪಾದ । ಸೇವೆಗಳನಲಸದನುದಿನನಡಸುತಿರೆಬಳಿಕ । ಭೂವಗಂನಂಜರಾಜನು ಬಹಳಸಾಹಸದಿಕೆರೆಯನಗಿಸುತ್ತಿರಲ್ಕೆ ॥ ತಾವೊಂದುದೊಡ್ಡಿತಹ ಅರಯುಮಧ್ಯದೊಳಿರಲು ಯಾವುದ್ದನಗಿಸಿದೊಡೆನೀರಿಲ್ಲವಿರೆಶಿಲ್ಪಿ । ಭಾವಜ್ಞರಂಕರೆಸಿಕೇಳಲ ಘಟಿತವಿಹುದುಪೇಳೆನಮ್ಮಿಂದಾಗದು ॥ ೪೬ ॥ ಎಲೆಭೂಪಪೇಳೆಂದುಕೇಳಲ್ಕೆ ಮಧ್ಯದೊಳು ॥ ಮಿನುಗುತಿಹಬೆಟ್ಟವುಂ ಕಡೆಗೆಹಾಕುವರಾರು । ಅನುವಿಂದಕೆಗೆವರಾದೊಡೆವುದಕ ಬಹುದೆಂದು ಪೇಳಪೊಗಲ್ಕಿತ್ತಲು ॥ ವನಜನಾಥನುತನ್ನ

ಮನೆದಲ್ಲಿಥ್ಥಾ ನಿಸುತ । ಘನಮಹಿಮರಲ್ಲದಾರಿಂದಾದದೆಂದರಿತು । ಅನಘಪ್ರಿ ಲಿಂಗದೇವರಕರಸಿಶಿಷ್ಯಪೆದ್ದಣ್ಣಸಹಿತೈತಂದರು ॥ ಬಂದಶರಣರಭರವಕಂಡ ರೆಸನಿವಿರೆದ್ದುವಂದನವಗೈದುನ್ನತಾಸನದಿಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ। ತಂದೆಗಳಿಗೊಂದುಪೆಸ್ನ ಪಗೈವೆಕರೆಯೊಳಿಪ ಅರೆಯುಪ್ರೊರೆಯುಕ್ಕೆಕಿತ್ತು ॥ ತಂದುಹಾಕುವರಿಲ್ಲದೇವ ಯೆನೆಕೇಳಿಮುದ । ದಿಂದೆಶಿಷ್ಯನಮುಖವನೋಡೆ ಗುರುಪದಹೃದಯ। ಮಂದಿ ರದಿನೆಲೆಗೊಲಿಸಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವತೆಗದು ಜಾಡಗಡಿಜಾಯೆಂದನು ॥ ೫೦ ॥ ಪರ ಮಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಪ್ಪೋಗಿ। ಅರಗಲ್ಲಮೇಲೆಕೀಲಿಸಿದಂತೆಕುಳ್ಳಿ ರಲು। ನೆರದಸಜ್ಜನಸಹಿತಭೂವರನು ನೋಡುತಿರೆಘೇದಗಡಿಜಾಯೆಂದನು ॥ ಭರದಿಂದಕಿತ್ತುಪ್ರೊರೆಯುಕೆಕೊಂಡುಬರಲಿಕ್ಕೆ ॥ ಶರಧಿಯೋಳ್ ಕೆರೆತುಂಬಿಸ ರ್ವಜನಕೊಂಡಾಡಿ । ಅರಸುಪ್ರೊಡವಟ್ಟು ಬೀಳ್ಕೊಡೆಬಂದು ಶಿಷ್ಯಪೆದ್ದಣ್ಣನಂ ಪ್ರೊಗಳುತೊಡನೆ ॥ ೫೧ ॥ ಸೃಷ್ಟಿಗಚ್ಚರಿಯುತೋರಿಸಿಮೆರದ ಗುರುಭಕ್ತಿ । ನಿಷ್ಟನಿವನಹುದೆಂದು ಮುನ್ನಿತ್ತಕಲ್ಲುತಾ। ನಿಷ್ಟಲಿಂಗವೆ ಯಾಗಿತೊಳಗು ತಿಹುದಂಕಂಡು ವೃಷಬೇಶಗಳವಾಡುತ ॥ ಅಷ್ಟವೈಭವದಿಂದಲಾಚಾರ್ಯಪೀ ಠಕ್ಕೆ । ಶ್ರೇಷ್ಠನಂಮಾಡಿ ಯುರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಯನೆಂದ। ಭೀಷ್ಟಪೆಸರಿಡಲುಭ ಕ್ತಿಯುನಡಿಸಿತನ್ನಿಷ್ಟಲಿಂಗೈಕ್ಯವಾದನರಸೆ ॥ ೫೨ ॥ ಗುರುವೆಜಯ ಪರಬ ಹ್ಮದಿರವೆಜಯ ಸದಮಳಾ। ದರವೆಜಯ ಸತ್ಯದಾಗರವೆಜಯ ನತಕಲ್ಪ । ತರುವೆಜಯಜಯತರುಣಿ ಶಶಿಕೋಟಿರುಚಿಗಾತ್ರ ಭರವೆಜಯಭಕ್ತಜರನ ॥ ಪೊರೆವೆಜಯ ಭವಪಾಶ ಹರವೆಜಯ ಮುಕ್ತಿಪಥ। ವರವೆಜಯ ವಭಯಕರ ಮೆರವೆಜಯ ಜಯಪರಾ । ತ್ಪರವೆಜಯ ವರಮಳೆಯ ಮಲ್ಲೇಶಮದ್ಗುರುವೆ ಮನದಿಷ್ಟವಿತ್ತುಸಲಹೈ ॥ ... ... ೫೩॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸಿದ್ಧಾದೃಶ್ಯ ಮಹಾಕವಿಪ್ರಣೀತವಾದ ಪ್ರೌಢರಾಯನ
ಕಾವ್ಯದೊಳುಸಪ್ತಮಸಂಧಿ ಸಮಾಪ್ತವು.
ಅಂತುಸಂಧಿ೭ಕ್ಕಂ ಪದನು ೩೬೦ಕ್ಕಂ ಮಂಗಳಮಹಾ,

—(ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ಸೂಚನೆ॥ ಉತ್ತರರು=ಉರಿಲಿಂಗ ॥೧॥ ಅರ್ಜುನಶಿಲೋಚ್ಚಯ=ಕೈ ಲಾಸ, ಅರ್ಜುನ=ಪಾಂಡವ, ಅಸ್ತ್ರ=ಪಾಶುಪತ, ಕುಲಿಶಪ್ರಹರ=ಇಂದ್ರ ವಪುವರ್ಜಿತ=ವಪುರ್ವರ್ಜಿತ ಅನಂಗ, ಮಧುಭೇದಿ=ವಿಷ್ಣು, ಡಮರುಗ= ಡಮರುಗ, ಕಕುಬೇಶದಿಕ್ಪಾಲ ಉರ್ಜಿತ=ಉದ್ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ॥೨॥ ಅಂತ್ಯವ= ಕೊನೆಯನ್ನು, ವಿಧಿಯಿಂದ್ರರಿಗೆ=ವಿಧೀಂದ್ರರಿಗೆ ॥೩॥ ಘನತೆ=ಮಹಾತ್ಮ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಗೆ=ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ, ನಿಷ್ಠೆ = ಸ್ಥಿರಚಿತ್ತ, ದೃ

ಕ್ಷವನು=ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವನ್ನು, ಅಳಿದು=ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ, ಕಾಲನ=ಯಮನ, ಶಿವಪದದ=ಮೋಕ್ಷದ ||೪|| ದುರಿತ=ಪಾತಕ, ಲಿಂಗದ=ಲಿಂಗವುಳ್ಳ, ಅಂಗದಿ=ಮೈಯೊಡನೆ, ಚರನ=ಜಂಗಮರೂಪವನ್ನು, ಮಂತ್ರಮಂ = ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ, ಷಡಕ್ಷರ=ದಶಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು, ಪ್ರಸಾದ=ಗುರುಭುಕ್ತ ಶೇಷ, ೧ ದೀಕ್ಷೆಯುಂಕೊಟ್ಟ ಗುರುವಿನಸೇವೆ, ೨ ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಗ, ೩ ಜಂಗಮಾರ್ಚನೆ, ೪ ಭಸ್ಮಾವಕುಂಠನ, ೫ ರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಣ, ೬ ಶಿವಮಂತ್ರಜಪ, ೭ ಪಾದೋದಕಸ್ವೀಕಾರ, ೮ ಪ್ರಸಾದಗ್ರಹಣ ಇವೇ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳು. ಜಾತಿಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಯಾರಿಗುಂಟಾದರೂ ಅವರನ್ನು ಶಿವಭಕ್ತರೆನಿಸಿ ಶಿವಪದಕ್ಕೆಳುಹುವವು ೫|| ನಿಶ್ಚಿತಂ=ನಿಶ್ಚಲನಾದವನು, ಸೇವೆ=ಭಕ್ತಿ ||೬|| ಪ್ರಸಾದೆ=ಪ್ರಸಾದ, ಭಕ್ತನಂ=ಗುರುಭಕ್ತನನ್ನು, ಸಂಗತಿಯ=ಜೊತೆಯ, ಅಂಗಗುಣ=ಚಿತ್ತಸ್ವಭಾವ ಹಿಂಗಡೆಯೊಳು=ಪರೋಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಇಂಗಿತವ=ಹೃದ್ಗತವನ್ನು ೭|| ಚಾರುತರ=ಅತ್ಯಂತ ಮನೋಹರವಾದ, ಪರ್ಯಂಕ=ಮಂಚ, ಸಾರಿ=ಸೇರಿ ||೮|| ಧೂರ್ತ=ದಿಟ್ಟನು, ಗೊಡೆಗೂಡೆ=ಗೋಣಗಾಡುವಿಕೆ, ಭಕ್ತಿಹೀನನು=ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವನು ||೯|| ಬಾಲಕರು=ಚಿಕ್ಕವರು, ಭಕ್ತಿಶೀಲನು=ಭಕ್ತಿಯೇ ಸ್ವಭಾವವಾಗಿ ವುಳ್ಳವನು, ಮೂಲ=ಬೇರು, ಮಂದಿಸಲು=ಕೂಡಲು ||೧೦|| ನಿರೂಪ=ಆಜ್ಞೆ. ಶಿವಸಹೋದರರು=ಗುರುವಿನಬಳಿ ದೀಕ್ಷೆಪಡೆದವರು, ಪಾದರಕ್ಷೆ=ಕೆರೆ, ಚರಣ=ಪಾದ ||೧೧|| ಆರೈದು=ಪೋಷಿಸಿ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಬಲ್ಲಿದನ=ತರುಬಲವುಳ್ಳ, ಭುಲ್ಲವಿಸಿ=ಉಲ್ಲಾಸಗೊಳಿಸಿ, ನಿರವಯವರು=ಅವಯುವಶೂನ್ಯರು || ... ... *

—(ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹ.)—

ಅಮರಗುಂಡದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಪಂಡಿತರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮಂದಿಶಿಷ್ಯರು ಗುರುಸೇವೆ ಗೈವುತ್ತಿರ್ದರು, ಅವರೊಳಗೆ ಗುರುಭಕ್ತನೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಒಬ್ಬನು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಸೇವಿಸುತ್ತಿರಲು ಒಂದುದಿನ ಗುರುವು ಮೆಚ್ಚಿ ಅವನಂ ಶ್ಲಾಘಿಸಲಾಗಿ ಮಿಕ್ಕಶಿಷ್ಯರು ಅದಂ ಸೈರಿಸದೇ ಗುರುಭಕ್ತನಂ ಪರೀಕ್ಷಿಸದೆ ಗುರುಗಳು ಕೊಂಡಾಡಿದರ ನಾವೇನುಮಾಳ್ಪದೆಂದು ಹಿಂದಗಡೆ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡರು. ಅದನರಿತು ಗುರುವು ತಾನು ನೆಲದಲ್ಲಿಕುಳಿತು ಶಿಷ್ಯರೆಲ್ಲರಂ ಮಂಚವನೇರಿರೆನಲು ಅವರಂತು ಗೈಯ್ಯದಿರೆ ಗುರುವಾಕ್ಯ ಗೌರವದಿಂದ ಗುರುಭಕ್ತನ್ಯನು ಮಂಚವನೇರುತಲು ಗುರುವುಮೆಚ್ಚಿದಾಗ್ಯು ಶಿಷ್ಯರು ಅದರನ್ನು ದೋಷವೆಂದೆನಿಸಿ ಗುರುಭಕ್ತನ್ಯನಂ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರೆ ಗುರುಗಳರಿತು ಬೇಗನೆ ನೆಲದೊಳು ಕ್ರೂರಶೂಲವಂನೆಡೆಸಿ ಶಿಷ್ಯರೆಲ್ಲರಂ ಕರೆದು ಶೂಲಾರೋಹಣವಂ ಮಾಡಿರೆನೆ ಅವರು ತಮ್ಮಕೈಲಾಗದು,

ಗುರುಭಕ್ತಯ್ಯನಾದರೆ ಅಂದು ಮಂಚವೇರಿದಂತೆ ಇಂದು ಶೂಲವನ್ನೂ ಏರ ಲಾಪುವನೆನ್ನುತಲು ಗುರುವು ಗುರುಭಕ್ತಯ್ಯನಂ ಕರೆದು ಹಾಗೆಯೇ ಪೇಳ ಲಾಗಿ ಶೂಲವನ್ನೇರಿ ಮಂಡಿಸಲ್ಕೆ ಗುರುವು ಕರುಣಿಸಿ ಇಳಿದುಬರಹೇಳೆ ನಿರ್ವ್ರ ಣನಾಗಿ ಬರುತಲು, ಗುರುಭಕ್ತಿಪ್ರಭಾವವಮಂ ಕಂಡು ಎಲ್ಲರೂ ಸುಮ್ಮನಿರ್ದ ರು. ಮತ್ತೊಂದುದಿವಿನ ಗುರುವು ಪುಷ್ಪಾಪಚಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಪೋಗುತ್ತಿರಲು ಪಾದರಕ್ಷೆಯಂ ಕಾಣದೆ ಎಡಹಲಾಗಿ ಗುರುಭಕ್ತಯ್ಯನು ತಾನುಗುರುದ್ರೋ ಹಿಯಾದೆನೆಂದು ತನ್ನ ಚರಣವನ್ನು ಕಡಿದುಕೊಂಡನು ಆ ವಾರ್ತೆಯಂ ತಿಳಿದು ಗುರುಗಳು ಬಂದು ಕರುಣಿಸಲಾಗಿ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಕಾಲುಬೆಳೆದುದು ಇಂತು ಗುರುಸೇವೆಯೆಂಬ ಪ್ರಥಮಾವರಣ ಭಜನದಿಂದಲೇ ಗುರುಭಕ್ತಯ್ಯ ನು ಇಷ್ಟಲಿಂಗೈಕ್ಯಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದನು. ... ... *

೧೨॥ ಗಡಣ-ಗುಂಪು, ಅಭಿನಮಿಸಿ-ವಂದಿಸಿ, ಸರಿಗಮಪದನಿ=ಸಪ್ತಸ್ವರಗಳು ೧೩॥ ಬಹಳಘೂರ್ಜರಿ ॥೧೪॥ ಬತ್ತೀಸ=ಮೂವತ್ತೆರಡು, ವಸವಂತಪ್ರೋತ- ವಸಂತೋತ್ಸವ, ಪ್ರಬಂಧ=ಕಲ್ಪನಾಕಥೆ ॥೧೫॥ ಸ-ಷಡ್ಜ = ನವಿಲುಸ್ವರ, ರಿ-ವೃಷಭಸ್ವರ, ಗ-ಗಾಂಧಾರ ಮೇನಕಿಸ್ವರ, ಮ-ಮಧ್ಯಮಕ್ರೌಂಚಸ್ವರ, ಪ-ಪಂಚಮ ಕೋಕಿಲಸ್ವರ, ಧ-ಧೈವತಸ್ವರ, ತುರಗಹೇಷಾಸ್ವರ ನಿ-ನಿಷಾದ ಗಜಬೃಂಹಿತಸ್ವರ, ದ್ರುಹಿಣಧೃತಕರಶಿರಸ=ಕರಧೃತದ್ರುಹಿಣಶೀರ್ಷ ಅಪೂರ್ವ ಸಮಾಸವಿನ್ಯಾಸವೆಂ ದರಿವುದು ॥೧೬॥ ತೊಗುತ=ಕದಲಿಸುತ್ತ, ರಾಗದಿ= ಆಕ್ಕರೆಯಿಂದ ॥೧೭॥ ಜೈನ=ಜಿನಸಂಬಂಧಿ, ಪಲ್ಲಟಿಸಿ = ವಿಪರೀತವಾಗಿ, ಧಿ ಕ್ಕರಿಸಿ=ನಿಂದಿಸಿ ॥೧೮॥ ಕಡು=ಬಹಳ, ವಿವಿಧ=ಹಲವುಬಗೆ, ಡಿಂಗರಿಗ= ಭಕ್ತ, ಅವಯವ=ಅಂಗ ॥೧೯॥ ಅಡಸಿದುದು=ಅಮರಿಕೊಂಡಿತು ॥೨೦॥ ಕೈ ಯ್ಯ=ಕೈಯಲ್ಲಿ, ಶೂಲಧರ=ಶಿವ, ದೀಕ್ಷೆ=ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಗವ್ರತ ॥ ೨೧ ॥ ಮೂಕರುಂ=ಉತ್ತರ ಹೇಳಲಾರದವರನ್ನು ಸಂಗ=ಸಂಬಂಧ ॥೨೨॥ ಎನಿಪ ಎಣಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ, ಅರ್ಘದ=ಪ್ರಯೋಜನವುಳ್ಳ ॥೨೩॥ ಸಂಭ್ರಮ-ಉತ್ಸವ ಒಳೆಯಿಂಕೆ=ಒಳಕ್ಕೆ, ಕಾಲೋಪಚಾರ=ಸಮಯೋಚಿತಸೇವೆ, ಸತ್ಕರಿಸುತ ಪೂಜಿಸುತ್ತ, ಭವವಿಪಿನಶಿಖಿ=ಜನ್ಮದುಃಖವೆಂಬ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಅಗ್ನಿಸ್ವರೂಪನೆ ಭುವಗಿರಿವಜ್ರ ಜನ್ಮವೆಂಬ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಡಿಲಾದವನೆ, ಮಂತ್ರಪಿಂಡ=ಮಂತ್ರ ಮಯಶರೀರ ॥೨೪॥ ತ್ರಿವಿಧಸ್ಥಲ=ಚಕ್ಷುಸ್ಕಂಠಹೃದಯಗಳು, ತ್ರಿವಿಧಾತ್ಮ ವಿಶ್ವತೈಜಸಪ್ರಾಜ್ಞರು, ಆತ್ಮಾಂತರಾತ್ಮ=ಪರಮಾತ್ಮರು, ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗ= ಗುರುಲಿಂಗ, ಇಷ್ಟಲಿಂಗ, ಚರಲಿಂಗಗಳು. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಮನೋಲಿಂಗ ಆತ್ಮ ಲಿಂಗಗಳು. ತ್ರಿವಿಧತನು=ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರಣಗಳು. ತ್ರಿವಿಧಾಂಗ= ಕ್ರಿಯಾಯೋಗ ಭಾವಗಳು. ತ್ರಿವಿಧಗುಣ=ಸತ್ವರಜಸ್ತಮಗಳು, ತ್ರಿವಿಧಾ

ಕ್ಷರ=ಅಕಾರೋಕಾರ ಮಕಾರಗಳು. (ವೃಷಭ ಬಸವ) ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಬಂ, ತ್ರಿವಿಧವಿಂದುದ್ಭವ=ಗರ್ಭಮಂತ್ರಬೋಧಗಳಿಂ, ತ್ರಿವಿಧಮಲ-ಆಣವ, ಕಾರ್ಮಿಕ=ತಾಸವಂಗಳು, ತ್ರಿವಿಧ=ಪುತ್ರದಾರಧನೇಷಣಗಳು ತ್ರಿವಿಧಾಹಂಕಾರಗಳು, ತ್ರಿವಿಧ=ಕಾಯಿಕ ವಾಚಕ ಮಾನಸಿಕಂಗಳು, ತ್ರಿವಿಧ=ಇಡಾಪಿಂಗಳಾ ಸುಷುಮ್ನೆಗಳು ನಾದಬಿಂದುಕಲೆಗಳು. ತ್ರ್ಯಂಬಕ = ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಯವಾದ ಚಿಜ್ಜ್ಯೋತಿ ॥೨೩॥ ಆರುಲಿಂಗ = ಷಡಾಮ್ನಾಯ, ಆರುಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ=ಷಟ್ಕರಣತೃಪ್ತಿ ಅಥವಾ ಭಾವಾದಿ ಶಿವೋಕ್ತಗಳೇ ಪೂರ್ವಸಂಧ್ಯುಕ್ತಗಳು. ಆರುಲಿಂಗ=ಷಡಕ್ಷರಗಳು, ಆರುಹಸ್ತ = ಷಟ್ಕರನ್ಯಾಸ, ಆರುಲಿಂಗ=ಷಟ್ತತ್ವಸೃಷ್ಟಿನ್ಯಾಸ, ಮೂವತ್ತಾರು=ಷಟ್ತ್ರಿಂಶತ್ತತ್ವನ್ಯಾಸ, ಇನ್ನೂರ ಹದಿನಾರು=೬-೩೬-೨೧೬, ತತ್ವಷಡಂಗಪ್ರಸ್ತಾರನ್ಯಾಸ, ಮೂರಕ್ಕೆ=ತ್ರಿಪುಟಿಗೆ, ಎರಡು=ತತ್ವಂಪದಾರ್ಥಗಳು. ಒಂದನೇ-ಪ್ರಣವ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ಇದೇ ಲಯನ್ಯಾಸ, ತಾರಕ=ಭವಸಾಗರದಿಂ ತರಿಸಗೊಳಿಸುವುದು, ಏಕಾಕ್ಷರತಾರಕ-ಓಂ ದ್ವ್ಯಕ್ಷರ=ಶಿವ, ತ್ರ್ಯಕ್ಷರ = ಬಸವ, ಚತುರಕ್ಷರ=ಮಹಾಜೀವ, ಪಂಚಾಕ್ಷರ = ನಮಃಶಿವಾಯ, ಇತ್ಯಾದಿ ನಿಗಮಾಗಮಪುರಾಣ ಜ್ಞಾನಾರ್ಥವಂ ಬರೆದಿರುವೆವು, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿ ಕಾರ್ಥಮಂ ದೀಕ್ಷಾ ಗುರುಮುಖದಿಂದಲೇ ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು ॥೨೬॥ ಕ್ಲೇಶ=ಅವಿದ್ಯೆ ಮುಂತಾದ, ಘೋಷ=ನಾದ, ಶೇಷ = ಪ್ರಾಣ ಅಥವಾ ಕುಂಡಲಿ, ನೊರೆವಾಲು=ಮಸ್ತಕಾಮೃತ, ನಾಲಿಗೆಯೇ ಶೇಷನಾದರೆ ಲಂಬಿಕಾಯೋಗ ॥೨೭ ಆರುಚಕ್ರ=ಮೂಲಾಧಾರಾದಿ ಅಜಪಾಯೋಗ, ಉನ್ಮನೀ = ದ್ವಾದಶಾರ, ಸಹಸ್ರಾರ ಶಿವಯೋಗ ॥೨೮॥ ಭೋಗ=ವಿಷಯಸುಖಾನುಭವ, ಚಿನ್ಮಯ-ಶಿವ ॥೨೯॥ ತನ=ಭಾವಾರ್ಥಕ ಪ್ರತ್ಯಯ-ದರಿದ್ರತ್ವ ॥೩೦॥ ಯೋಷ್ಮತಿ=ಅವನ ಹೆಸರು, ಅವನಿಧರವರ=ಗಿರಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಹಿಮವಂತ, ಅವಿರಳ=ಘನ ॥೧೩॥ ದ್ವಂದ್ವಗಳ=ದ್ವಂದ್ವವನುಗಳಪತ್ರಿಯುವು ಕರಗತಾನೇಕತ್ವಬೋಧಕ ಅಥವಾ ದ್ವಂದ್ವಶಬ್ದವು ಕರಗತಪ್ರತ್ಯೇಕತ್ವತಾತ್ಪರ್ಯಕ ಕ್ಲಿಷ್ಟಪ್ರಯೋಗ ಅವಶಿಷ್ಟಪದಗಳು=ಉಕ್ತಾರ್ಥಗಳು ॥೩೨॥ ಓಲೆ=ಪತ್ರಿಕೆ ಮಸ್ತಕ=ತಲೆ ಸಭೆ=ಓಲಗ, ಗಣಪದ=ಪ್ರಥಮತ್ವ ॥ ... ... *

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹವು.)—

ವಾಗೀಶನ ಕಥೆಯೆಂತೆಂದರೆ— ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ದೇವಗಾನವನ್ನು ಗೌರಿ ಶ್ಲಾಘಿಸಲು ಶಿವನು ಭೂಲೋಕದೊಳಗೋರ್ವ ಭಕ್ತನು ಇನ್ನೂ ಚನ್ನಾಗಿ ಹಾಡುವನೆಂದು ಗೌರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಚೋಳದೇಶದೊಳಗೆ ಧರ್ಮಸೇನನೆಂತಲೂ ಅವನತಂಗಿ ತಿರುವಳಿನಾಚಿಯೆಂತಲೂ ಜೈನರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರು. ತಂಗಿ

ಯು ಶಿವಭಕ್ತರ ಸಂಗದಿಂದ ಶೈವಳಾಗಿ ಶಿವಪೂಜೆಗೈಯುತ್ತಿರೆ ಅಣ್ಣನು ನಿಂದಿಸಿ ನಗುತಲು ಆಕೆ ನನ್ನಣ್ಣನನ್ನು ಶೈವನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡೆಂದು ಶಿವನಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ಅವಂಗೆ ಶೂಲರೋಗಹುಟ್ಟಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಇದು ಶಿವಾಪಚಾರವೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವನಂ ತಂಗಿಯಕಡೆಯಿಂದ ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆಯಂಕೊಂಡು ಸೋಮೇಶ್ವರಾಲಯಕ್ಕೆ ಪೋಗಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಸಮರ್ಪಿಸತೊಡಗಲು ಲಿಂಗವು ದೀಕ್ಷೆಯಾದ ಹೊರತು ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಲ್ಲನೆ ಅವನು ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡು ಶಿವನಿಂದಲೇ ವಾಗೀಶನೆಂಬ ಪೆಸರ್ವಡೆದು ತಿರುವಘೆಯೆಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶೈವಾಚಾರ್ಯನಾಗಿದ್ದನು. ಬಳಿಕ ತಿರುವಣ್ಣೂರಲ್ಲಿ ಯೇಷ್ಟುತಿ ಎಂಬವನು ಪಕ್ವಾಂತಃಕರಣನಾಗಿ ಶೈವವಂಬಯಸಿ ಗುರುವಾರೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ವಾಗೀಶನೇ ತನಗೆ ಗುರುವೆಂದುಕೊಂಡು ಗುರುವಿನ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕೆರೆಕಟ್ಟಿ ಮುಂತಾದ ಧರ್ಮಂಗಳಂ ನಡುಸುತ್ತಿರಲು ವಾಗೀಶನುಕೇಳಿ ಅಲ್ಲಿಗೆಬಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿತನಾಗಿ ಯೇಷ್ಟುತಿಗೆ ಲಿಂಗದೀಕ್ಷೆಯಿತ್ತು ಬಳಿಕ ಅವನು ಶಿವಜ್ಞಾನಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ಗಾನವಿದ್ಯೆಯಿಂ ನನ್ನ ಆರಾಧಿಸುತಿರ್ಪನೆಂದು ಶಿವಂಪೇಳೆ ಗೌರಿಯು ಆ ಗಾನವಂ ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲಾಗಿ ಶಿವಾಜ್ಞೆಯಿಂದ ನಂದೀಶ್ವರನು ಭೂಮಿಗೆ ಬಂದು ಯೇಷ್ಟುತಿಯಂ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಬರಹೇಳಲು ಅವನು ತನ್ನ ಗುರುವಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡಲಾಗಿ ಅವನ ಗುರುವಾದ ವಾಗೀಶನಂ ಕರೆದು ಶಿವನು ಆಜ್ಞಾಪಿಸೆ ತಾನು ಪತ್ರಿಕೆಯಂ ಬರೆದು ಶಿಷ್ಯನಂಕರೆಯಿಸಲು ಶಿವನು ವಾಗೀಶರೂಪನಾಗಿ ಅವನಿಗೆದರ್ಶನಕೊಟ್ಟು ವಶಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ರಾಗವಂ ಹಾಡಿಸಲಾಗಿ ಗೌರೀನಾರದಾದಿಗಳು ಅಚ್ಚರಿಗೊಳ್ಳೆ ಶಿವನು ಮೆಚ್ಚಿ ಆ ಗುರುಶಿಷ್ಯರಿ ಗೀರ್ವರಿಗೂ ಗಣಪದವಿಯಂ ಕೊಟ್ಟನು. ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮಾವರಣವಾದ ಗುರುಸೇವೆಯೆಂಬುವ ದೊಂದರೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯದಿಂದಲೇ ಯೇಷ್ಟುತಿ ಎಂಬಭಕ್ತನು ಧನ್ಯನಾದನೆಂದು ಪ್ರೌಢರಾಯಂಗೆ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯ ಪೇಳಿದನು. ... ... *

೩೨ ‖ ಸರ್ವದಾ = ಯಾವಾಗಲೂ, ಮೋಕ್ಷಕರ್ತೃ = ಗುರು ‖೩೪‖ ಆಲಯ = ಮನೆ, ಬೇಹಸ = ಬೇಕಾದಕೆಲಸ, ಯುಗಮಾದರಕ್ಷೆ = ಎರಡು ಚೆಪ್ಪಲಿ ‖೩೫‖ ದ್ವಂದ್ವಮಾದುಕೆ = ಎರಡು ಕೆರ, ಅಷ್ಟಪೂಜೆ = ಅಷ್ಟಾವರಣಾನುಷ್ಠಾನ, ಇಷ್ಟಪೂಜೆಯೆಂದು ಪಾಠಾಂತರ, ದಂಡುಗ = ಹೊಟ್ಟೇಪಾಡು, ಮಣೆಯೆ-ಬೊಗ್ಗಲು. ನೇಮ = ನಿಯಮ ‖೩೬‖ ಪರಿಸಂಖ್ಯೆ = ಗಣ್ಯತೆ, ದೇವರಾಜ = ಇಂದ್ರ ‖೩೭‖ ವನಜಸರ = ಮನ್ಮಥ ತನು = ದೇಹ, ಚಿನುಮಯ = ಜ್ಞಾನಘನ ಶಿವ, ಜನಪ = ಪ್ರೌಢರಾಯನೇ ‖ ... ... *

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹವು.)—

ಚೋಳದೇಶದೊಳಗೆ ಮಂದಪುತೂರಲ್ಲಿ ಪೇಳ್ಕುತ್ತರನೆಂಬ ಭಕ್ತನು, ವೀರಶೈವ ದೀಕ್ಷೆಪಡೆದು ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ಗುರುಲಿಂಗ ಒಂದೇಯೆಂದು ಸೇವಿಸುತ್ತಿರಲು ಗುರುವು ಅವನನ್ನು ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿದ್ದು ಭಕ್ತಿಯಂ ನಡೆಸುಪ್ಪೋಗನೆ ಅವನು ಗುರುವಂ ತೊರೆದು ಪೋಗಲಾಗದಿರೆ ತನ್ನ ಕಾಲುಮೆಟ್ಟುಗಳೆರಡನ್ನು ಶಿಷ್ಯಗಿತ್ತು ಪೋಗೆನ್ನಲು ಗುರುಪಾದುಕೆಗಳಂ ಸರ್ವದಾ ಶಿರಸಾವಹಿಸಿಯೇ ಹೊಲಗದ್ದೆ ವುತ್ತುಕೊಂಡು ರೈತನಾಗಿ ಗುರುವಿಲ್ಲದೆ ಶಿವನಿಗೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ತಲೆಯಂ ಬೊಗ್ಗಿಸುವದಲ್ಲವೆಂಬ ವೀರವ್ರತ ನಿಷ್ಠನಾಗಿದ್ದನು. ಒಂದುದಿನ ಅವನು ಹೊಲದಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವನುಬಂದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಲು ಅವನು ಲಕ್ಷ್ಯವಿಡದೆ ಬರುತ್ತಿರಲಾಗಿ ದಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಶಿವನು ಇದೇನೆಂದು ಕೇಳಲು, ಶಿವನೆ ನೀನುಬೇರೆ, ಗುರುವುಬೇರೆಯೇ, ನೀನೇ ಗುರುವೆಂದು ನೀನುಹೇಳಿದ್ದು ಸುಳ್ಳೇ ನಿನ್ನ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಗುರುಪಾದುಕೆ ಇರುವಾಗ ತಲೆಯನ್ನು ಇನ್ನಾರಿಗೆ ಬೊಗ್ಗಿಸಬೇಕು ನನ್ನ ಮನವು ಮೊದಲೇ ನಿನಗೆಬೊಗ್ಗಿಯಿದೆ ಯಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಪೇಳ್ಕುತ್ತರನ ಗುರುಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಶಿವನು ಅವನನ್ನು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಕರದೊಯ್ದನೆಂದು ಚಕ್ರಣಾಚಾರ್ಯನು ಪ್ರೌಢರಾಯಂಗೆ ಪೇಳಿದನೆಂಬುದು ‖ ... ... *

೩೭‖ ಭುವನ=ಲೋಕ, ಜಸ=ಕೀರ್ತಿ ‖೩೯‖ ಬಂದಪರು=ಬರುವರು ‖೪೦ ಗವಾಕ್ಷ=ಗಾಳಿಗೂಡು, ಪುಲ್ಲಶರಹರ = ಕಾಮಾಂತಕ ಶಿವ, ನಿಟ್ಟಿಸುತ= ನೋಡುತ, ಅಷ್ಟವಿಧದಪೂಜೆ-ಅಷ್ಟಾವರಣೋಪಾಸನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ವೆಂದು ಪಾಠಾಂತರ ‖೪೧‖ ಈರೆಂಟು=ಹದಿನಾರು ‖ ೪೨ ‖ ಪೊಂಗಳಸ= ಭಂಗಾರದಕೊಡ, ಸೋಧಿಸಿ=ಶೋಧಿಸಿ, ಆಚಾರ್ಯ=ತನ್ನ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆರವರನ್ನು ತಿರುಗಿಸುವನು ‖೪೩‖ ಹರಿವುದಯ=ಮೂಡಲುಕಡೆ, ದೂರ್ವಾಂಕುರ=ಗರಿಕೆಹುಲ್ಲು, ಹರಭಾವ=ಶಿವನೆಂಬ ಬುದ್ಧಿ, ಹಸ್ತಮಸ್ತಕಯೋಗ- ತಲೆಯಮೇಲೆ ಕೈಯಿಡುಗುವಿಕೆ ‖೪೪‖ ಕಾಷ್ಠತೃಣ=ಸೌದಹುಲ್ಲು ‖ ೪೫ ‖ ನಲುವು=ಸಂತೋಷ ‖೪೬‖ ಮೌನದಿ=ಮಾತಾಡದೆ, ಕಾಡುತ=ಪೀಡಿಸುತ ಪೊರೆಯಕ್ಕೆ=ಪರಗಾಮಕ್ಕೆ, ಕರಕರೆ=ಚಿಂತೆ ‖೪೭‖ ಜಾ=ಧಗಡಿ, ಘೀ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಶಬ್ದಗಳು, ಘೀ=ತಕ್ಕೊ, ಜಾ=ಹೋಗು, ಧಗಡಿ = ತೊತ್ತಿನಮಗನೆ ಇದು ಪಂಚಾಕ್ಷರ ‖೪೮‖ ಅಲಸದೆ = ಮೈಗಳ್ಳನಾಗದೆ, ಅರೆ= ಬಂಡೆ, ಭಾವಜ್ಞರು=ಭಾವವನು ಬಲ್ಲವರು ‖೪೯‖ ಅನು=ಅನುಕೂಲ ‖೫೦ ಜನ್ನಪ=ವಿಜ್ಞಾಪನ, ಪೊರೆಯಕ್ಕೆ=ಹೊರಕ್ಕೆ ‖೫೧‖ ಜೋತಿ=ಜ್ಯೋತಿ ಕೀಲಿಸಿದ=ಮೊಳೆಬಡಿದ ತಗುಲಿಸಿದ, ಸಜ್ಜನ=ಸತ್ಪುರುಷ, ಶರಧಿಯೊಳ್

ಸಮುದ್ರದಹಾಗೆ ||೩೦|| ಸೃಷ್ಟಿಗೆ=ಲೋಕಕ್ಕೆ ತೋಳಗುತ—ಹೋಗಿಯುತ್ತ

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹವು.)—

ಕಂದಾಪುರದಲ್ಲಿ ಉರಿಲಿಂಗದೇವರೆಂಬಾತನು ಆ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ವೀರಶೈವಾಚಾರ್ಯನಾಗಿದ್ದು ಒಂದುದಿನ ನಂದವಾಡವೆಂಬಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸೂರಯ್ಯನೆಂಬ ಭಕ್ತಂಗೆ ದೀಕ್ಷೆಯಂಕೊಡಲ್ಪೋಗಿರಲು ಪೆದ್ದಣ್ಣನೆಂಬ ಕಳ್ಳನು ಬಂದು ಆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಳಿಗೆಯಂ ಹತ್ತಿ ದೀಕ್ಷಾವಿಧಿಯಂ ಕಂಡು ತನಗೂ ದೀಕ್ಷೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಹಾರೈಕೆಯಿಂದ ಚಿರಕಾಲವು ಉರಿಲಿಂಗದೇವರ ಮನೆಗೆ ಹುಲ್ಲುಸೌದೆ ತಂದುಹಾಕಿ ಕಾಡಿಸಿಬೇಡಲು ಅವರು ಅಯೋಗ್ಯಂಗೆ ದೀಕ್ಷೆಯಂ ಕೊಡಲಾಗದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವನವೇಧೆಯಂ ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಒಂದು ಕಲ್ಲನ್ನು ಕೈಗೆಕೊಟ್ಟು ಘೇದಗಡಿಜಾ ಎಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಿಂದ ಬೈದು ಕಳುಹಲಾಗಿ ಪೆದ್ದಣ್ಣನು ಅದೇ ಪಂಚಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರವೆಂದು ಆ ಕಲ್ಲನ್ನೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂದು ದೃಢಭಾವದಿಂದ ಭಾವಿಸಿ ಗುರುಸೇವೆ ಗೈಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೀಗಿರಲು ಆ ದೇಶದ ಅರಸಾದ ನಂಜರಾಜನು ದೊಡ್ಡಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸತೊಡಗಿ ದೊಡ್ಡ ಅರೆಕಲ್ಲುಸಿಕ್ಕಿ ಆ ಬಂಡೆಯು ಸುತ್ತಲೂ ಎಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿ ಅಗಿಸಿದಾಗ್ಯೂ ನೀರುಕಾಣದೆ ಬೆಟ್ಟದಂತಿರುವ ಅರೆಯನ್ನು ಹೊರತೆಗದ ಹೊರತು ನೀರುಬಾರದೆಂದರಿತು ಆ ಕೆಲಸವು ಯಾವಶಿಲ್ಪಿಗಳಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದಿರಲು ಇಂಥಾ ಅಮಾನುಷಕೃತ್ಯವನ್ನು ಯಾರುನಡಸುವರೆಂದು ಉರಿಲಿಂಗದೇವರಿಗೆ ಶರಣಾಗತನಾಗೆ ಅವರು ಪೆದ್ದಣ್ಣನಂ ನೋಡುತಲು, ಅವನು ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಂ ತೆಗದು ಜಾಘಗಡಿ ಜಾಯೆನ್ನುತಲು ಅದುಹೋಗಿ ಅರೆಯಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಏಕವಾಗಿರಲು ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಘೇದಗಡಿ ಜಾಯೆನ್ನುತಲು ಅರೆಯಂಕಿತ್ತು ಹೊರಕ್ಕೆತಂದಿರಿಸಿ ಆ ಲಿಂಗವು ಪೆದ್ದಣ್ಣನ ಕೊರಳಿಗೆ ಸೇರಲು ಕೆರೆಯು ಸಮುದ್ರದಂತೆ ನೀಗುತುಂಬಿಕೊಂಡಿತು ಇಂತು ಲೋಕಾಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಗುರುಭಕ್ತಿಪ್ರಭಾವದಿಂದತೋರುತ್ತಿರಲು, ಗುರುಪೀಠಕ್ಕೆ ಪೆದ್ದಣ್ಣನಂಪಟ್ಟಗಟ್ಟಿದ್ದರು ಕಡೆಗೆಅವರು ಇಷ್ಟಲಿಂಗೈಕ್ಯವಾದರೆಂದುಸುರಿದನು || ... ... *

ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಶ್ರೀರಸ್ತು.

—(ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ಸೂಚನೆ ॥ ಗಜರಾಜಗುಣಗರ್ಭಲಿಂಗವನು ಭಜಿಸಿಭೂ । ಭುಜನಾಗಿ ಯನೋಂದಿಕಾದಿದಾನದಫಲವ । ಸುಜನರಿಂ ಕೇಳಿಸದ್ಧರ್ಮಂಗಳಂಮಾಡಿ ನಿಜ ಪದವಪಡದರೊಳವಿಂ ॥ ... ... *

ಪದನು ॥ ಚಕ್ರಾಂಗರೂಢವೃದಕಾಯಕೃತಮಾಯೆಜಿತ । ಶುಕ್ರಶಿಷ್ಯ ಪ್ರಮುಖ ಶಿರಮಾಲ ಕರಶೂಲ । ನಕ್ರಕೇತನನಾಶ ಮಿತ್ರಕೋಟಿಪ್ರಕಾಶ ಗಾತ್ರಘನಸಚ್ಚರಿತ್ರ ॥ ಚಕ್ರಧರಸೇವ್ಯಾಹಿ ರಾಜರಾಜಿತಚರಣ । ಶಕ್ರರಿಪು ಧರ್ಮಮೂರ್ಧಾರ್ಚಿತಾಂಬುಜವಗೆಯ । ಚಕ್ರಧರನಾತ್ಮಭೂ । ನಘಟಹರರಾಲಿವುದುಸಂಗಮೇಶ್ವರಪ್ರಸನ್ನಾ ॥ ೧ ॥ ಒರವೆನಷ್ಟಾವರಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದೊಳಗೆಭೂ । ವರನೆಬಲ್ಲನಿತಲಿಂಗವಭಜಿಸಿವಮುಕ್ತಿಯಾ। ಪುರಸೂರೆಗೊಂಡಶಿವ ಭಕ್ತರಾಕಥೆಗಳಂ ಕುರುಹಿಡಿದುಕೇಳ್ವುದೀಗ ॥ ವರಮುನಿಗಳೆಲ್ಲಲಿಂಸಿಗವಧರಿ ದುರಿತಗಳ । ನೊರಸಿಪೂರ್ವವನಳಿದು ಹರನಪೂಜಿಸುತಿಹರು । ನರನಾಗಸುರರೆಲ್ಲಲಿಂಗಧಾರಿಗಳಾಗಿನಿತ್ಯತ್ವಪಡೆದುದರಿಯಾ ॥ ೨ ॥ ಕಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಧರಿಸಿ

—(ಲಿಂಗಧಾರಿಗಳು.)—

ಹನುಕರಪೀಠದೊಳು । ಪಕ್ಷಿವಾಹವನುಪಿಡಿದಿಹನುಮುಖದಲ್ಲಿಯೇ। ದಕ್ಷಹ ತಾಳ್ದಿಹಸದಾಶಿವನು ಅಮಳೈಕ್ಯದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಕೊಂಡಿರ್ಪನು । ಯಕ್ಷಕಿನ್ನರ ಸಿದ್ಧಗರುಡ ಗಂಧರ್ವಮುನಿ । ವಕ್ಷಕಂಠದಿ ದನುಜದಿಕ್ಪಾಲ ಮನುವಾಯು । ಋಕ್ಷ ಪರಿವೊದಲಾದ ರೆಲ್ಲರುಂ ಲಿಂಗಧಾರಿಗಳಾಗಿ ಸುಖಿಸುತಿಹರು ॥ ೩ ॥ ಕಂತುಮರ್ದನಲಿಂಗವನು ತಾಂತ್ರಿಕಾಲದೊಳು । ಸಂತಸದಿಭಜಿಪಮಾನವನ ಘನವ್ರೋಗೆ ನಿಶ್ಚಂತನಿರ್ಮಳನಾಗಿ ನಿಜಪದವನೈದುತಿಹನೆಂದು । ಸುರೆನಿಗಮಾಗಮಾ ॥ ನಂತಸಾಕ್ಷಿಗಳರಿದು ಸೋಪಚಾರಕ್ರಮದೊಳಾಂತು ಪೂಜಿಸಿ ಮುಕ್ತಿವಡೆದಶರಣರಕಥೆಯ । ನಾಂತಿಳುಪುವೆನುಪ್ರಹುಡರಾಯ ಕೇಳೆಂದೊರೆದಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನಾಗ ॥ ೪ ॥ ಮುನ್ನೊರ್ವವಿಷ್ಣುಭಕ್ತನು ಗಜೇಂದ್ರನು

—(ಗಜೇಂದ್ರನಕಥೆ.)—

ಕುಸುಮ । ವನ್ನು ತರಲಿಕೆ ವಿಶ್ವನಾಥಮುನಿ ಯಾಶ್ರಮಕೆ । ಸನ್ನುತದಿಪ್ರೋಗ ಕೊಯ್ಯುಳತರೊಳು ವಜ್ರಸಿದ್ಧನು ಬರಲುವಾದದಿಂದ ॥ ತನ್ನ ಮುಂದಣ ಗಿಡ ಮುಟ್ಟಬಾರದೇಯೆಂದು । ಜಿನ್ನಟ್ಟಬಿಡದೆ ಕೊಲ್ಲಲ್ವೋಗಲವಹೆದರಿ। ಚೆನ್ನ ಸೇವಕರ್ರಾರಕುಸುಮದಾಪ್ರೊದರಲ್ಲಿಕೊಳದಲ್ಲಿಪ್ರೋಕ್ಕಡಗಲು ॥ ೫ ॥ ಅರಸುತ್ರಿಕಾಲತಡಗಿದಾರ್ತನಂಕೊಲಲು । ಸರಸಿಜವ್ರಮೊದಲಾದಪುಷ್ಪಜಾತಿಯ

ಲಹೆಯ।ಮುರಿಮುರಿದುಬೀಳುತಿರೆಮುನಿಕಂಡುಕೋಪಮಂತಾಳಿನವ್ಯುಯವನ ದೊಳು॥ ತರವೆಕದನವ್ರುನಿಮಗೆಗಜಶಿಂಶುಮಾರನಾ। ಗಿರುವುದೆಂದವಗ್ಗೆ ಶಾಪ ವ ನೀಯ್ನನಡಗುತ್ತ। ಕರಯುಗವಮುಗಿದು ನಿವೃತ್ತಿಯುಬೇಡಲು ಋಷಿ ಯು ವರಕರುಣವಿಂನುಡಿದನು ॥ ೬ ॥ ಮಕರನಾಗಿಯೆಸಿದ್ಧ ಮಡುವಿನೊಳಗಿ ರಲದನು। ಪೊಗಲುನಿನ್ನಂಪಿಡಿಯೆ ಹರಿಗೆವೊರೆಯಿಡೇಸೆರೆಯು। ತೆಗೆದುನಿನ ಗೆಯುವೋಕ್ಷದಾರಿಯುನು ಪೇಳ್ಪುದೆನೆಸಿದ್ವಿತನಗೆಂತೆಂದನೆ॥ ಖಗಗಮನನಂ ಕಾಣಿ ನಿಶಾಪನಿನಗೆನಲು। ಮಳುಳಿಮುನಿಗೆರಗಿಬೀಳ್ಕೊಂಡು ನವಿಯುಹ್ರದಿ ಮಕರನಾರಣರಾಗಿವೈರದಲಿ ಚಿರಕಾಲಬಾಳುತಿರಲೊಂದುದಿವಸ ॥ ೭ ॥ ಬಿಸಿ ಲಿಂಪೆಬಾಯಾರಿನೀರಡಿಸಿಮಡುಪೊಕ್ಕು। ವಿಷವನೀಂಟುತ್ತಿರಲು ಮಕರಚರ ಣವಪಿಡಿದು। ವಿುಸುಕಲೀಯದೆಕಡಿಯೆ ಕರಿರಾಜಹೆದರಿ ಮಾಧವಗೆವೊರೆಯಿ ಟ್ಟನಾಗ॥ ಬಿಸಜನೇತ್ರನೆವೊರೆಯೊಕುಸುಮ ಶರಪಿತವೊರೆಯೊ। ವಿಷದವೊ ಲೆಯುಂಡುಕಂಸನ ಕೊಂದದೇವವೊರೆ। ಅಸುರಗಿರಿವಜ್ರವೊರೆಯೆ। ಸೆವನೀ ಲಾಂಗವೊರೆದಶಶಿರನ ವೈರಿವೊರೆಯೊ ॥ ೪ ॥ ಹಿಂದೆಮಧುಕೈಟಭರಸದೆದು ಸುರರಂಕಾಯ್ದೆ। ಅದುಪಾಂಚಾಲರಾಯನ ಆತ್ಮಜೆಯಮಾನ। ವಿಂದುಳು ಹಿರಕ್ಷಿಸಿದೆಯೆಂದ ದ್ರುಯನ್ನೆ ಗಪಿಗೋಕುಲವನೇಸಲಹಿದೇ॥ ಕಂದನಂಬಾ ಧಿಪಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವನೇನಿಂ। ಕೊಂದು ಪ್ರಹ್ಲಾದನಂ ಪಾಲಿಸದೆಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ನಂದನರಸಂಹರಿಸಿಪಾಂಡವ ಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯನೆನಿಸಿದಶೌರಿಯೇ ॥೯॥ ಕಡು ಪಾಪಿಶಿಂಶುಮಾರನುಯೆನ್ನ ಪಿಡಿದುಬಹು। ಮಡುವಿಗೆಳದೊಯ್ದುಕೊಲ್ಲುತಿದೆ ಬೇಗಬಂದೆನ್ನ। ಬಿಡಿಸಿಸಲಹುವು ದೀಗಲೊಡೆಯಪುರುಷೋತ್ತಮನೆಯೆಂ ದುವೊರೆ ಯಿಡಲುಕೇಳ್ದು ॥ ತಡಮಾಡದೈತಂದು ಮಕರಭಯ ಪರಿಹರಿಸೆ। ಜಡಜನಾಭನಪದಕೆಕರಿರಾಜನಡೆತಂದು। ಹೊಡಗೆಡೆದುಯೆಲೆದೇವ ಭವಭವವಿ ಬರ ಲಾರೆಮುಕ್ತಿಯುಂ ಪಾಲಿಸೆಂದು ॥ ೧೦ ॥ ಚರಣದೊಳುಬಿದ್ದ ಪೊರಳು ವ ಗಜೇಂದ್ರನಕಂಡು। ಕರುಣದಲಿ ನುಡಿದೆಹರಿ ಗಜರಾಜನೀಂಪೋಗಿ। ನಿರತಶ್ರೀಕಾಳಹಸ್ತೀಶನಂ ಭಜಿಸುತಿರೆ ಯತಿವರ್ಯಹಂಸಮುನಿಯು ॥ ವರು ಶಿಷ್ಯದುರ್ವಾಭೇನಿಪ್ಪನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಮ। ಚಕ್ರಪುಟ್ಟಮಡಿದುಲಿಂಗವಪೂಜಿಸಿದಫಲ ದಿ। ಧರಣೀಶರಾಗಿ ಹರನಿಂಮುಕ್ತಿವಡೆವ್ರುದೆನೇ ಗಜರಾಜನಿಂತೆಂದನು ॥೧೧ ಎನೆಗೊರೆವ್ರು ದೆಲಿದೇವದುನರ್ಾಭನಿಗೆ ಶಾಪಮುನಿವರಂಕೊಟ್ಟನೇ ಕೆನಲಾತ

—[ಗುಣಗರ್ಭನಕಥೆ]—

ಶಿವನೆಪ್ರೂ। ಜನಯಲ್ಲಿನಿಚ್ಛೈರಗಿ ನಿಂದಿರಲ್ಕಂಗದೊಳುಗುಣಗರ್ಭಪರಿವ್ರುತಿರಲು ವಿನಯದೊಳು ದುರ್ವಾಭಕಂಡುಭರದಿದೆಕರ। ವನಜಪಿಂತೆಗೆದು ಕಡೆಗಿಡುವ ನಿತರದರಜೀ। ವನಪೋಗೆ ಋಷಿನೋಡಿಮರಗಿಕೋಪವತಾಳಿ ಶಾಪಿಸಿದನೇ

ನೆಂಬೆನು ‖ ೧೨ ‖ ಅಥವಾತನದಿಂ ಹತ್ತಿಸಿದುದಕೆ ಸಾಲಡಿಯಜ । ನ್ಮದಿಜನಿಸು ಪ್ಪೋಗೆನಲು ನುತಿಸಿನಿಶ್ಚಾಪವೀ । ವುದುದೇವಯೆಂದು ದೈನ್ಯಂಬಡುವದುರ್ಘಾ ಘನನಂನೋಡಿಕರುಣದಿಂದೇ ‖ ಮದನಹರಕಾಳಹಸ್ತಿೀಶನಂಭಜಿಸುತಿರ। ಲೊದಗುವದು ಸಜ್ಜನ್ಮವೆನುತಬೇಳ್ಕೊಂಡಲಂದು ಮೊದಲಾಗಿಜಾಡವುಳುವಾಗಿ ಪ್ಪಪೋಗೆಂದು ವಿಷ್ಣುವೈಕುಂಠಕ್ಕೈದೆ ‖ ೧೩ ‖ ಇತ್ತಗಜರಾಜ ಲಿಂಗಾಲಯು ಕೆನಡೆತಂದು । ಚಿತ್ತಜಾಂತಕನವುಸ್ತಕದಿತನ್ನ । ಯುನೂಲ । ಪತ್ರಿಸುತನಿತ್ಯವೀತೆರದಲಾರಾಧಿಸುವ ಪೂಜೆಯೆಲ್ಲವನುಕೆಡಿಸಿ । ವತ್ತಗಜತಾ ನರ್ಚಪುದ ಕಂಡುಮನದಿಮರು । ಗುತ್ತಬಹುಚಿಂತೆಯುಲಿಚಿರಕಾಲಬಾಳುತಿರೆ।ವುತ್ತೊಂದುದಿವಸ ಗಣಗರ್ಭ ಖತಿಯುಂತಾಳ್ದು ಕರಟಿಯುಂಕೊಲ್ವೆನೆಂದು ‖೧೪‖ ನಿರತಮುದದಿಂ ಪೂಜಿಪಾತೆರದಲಿಂಗದಾ । ಶಿರಸಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ನೆಯ್ದುವರೆ ಯುಲ್ಲಿತಾ ನಿರಲು । ಕರಿರಾಜಬಂದು ಪತ್ರಿರ್ದಳೆಗಳಂಕಂಡು ಹರಿದರಸೆ ಗುಣಗರ್ಭನು ‖ ವಸನಾಸಿಕದಿ ಪೊಕ್ಕು ಶಿರಕೇರಿಸುಳಿವುತಿರೆ। ತರತರಿಸಿ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತಿಮಿರೆದ್ದು ಕಲ್ಮರವ । ಭರದಿಂದವಾಯ್ದು ಮಸ್ತಕವಡೆ ದುರಕ್ತಸುರಿ ವುತ್ತಳಿದರೀರ್ವ ರಾಗ ‖ ... ... ೧೫ ‖

—(ಕರಿಕಾಲ ಚೋಳನ ಕಥೆ.)—

ಶಿವನಪೂಜಿಸಿದ ಫಲದಿಂದೆ ಜಗರಾಜಿವೈ । ಷ್ಣವಚೋಳಸುತನಾಗಿಕರಿಕಾಲ ಚೋಳಾಖ್ಯ। ನವನಿಯುಂಪಾಲಿಸುತ ಸುಖವಿರಲ್ ಶುಭದೇವ ಕಮುಲವತಿಯೆಂಬರಾತ್ಮ ‖ ಭವನಾಗಿಗುಣಗರ್ಭ ಕಳಚೆಂಗಪೆರುವಾಳ್ಳು । ವಿವರದಿಂದೊಪ್ಪುತಿಹ ಪೆಸರಿಂದ ತನ್ನರಾ । ಜ್ಯವೆನಾಳುತಿರಲೊಂದುದಿವಸವಾಕರಿಕಾಲಚೋಳಬೇಂಟೆಯನಾಡುತ ‖ ೧೬ ‖ ಚತುರಂಗಬಲಗೂಡಿ ವಿಪಿನದೊಳುಬರೆಬೇಡ। ರತಿತವಕದಿಂದಗಿಡ ಹೊದರುಗಳಹುಡುಕುತ್ತ । ಜತೆಜತೆಯ ಮೃಗಗಳನು ಕೊಲುತ್ತೈತಂದರಾಲುಬರೆದನೇ ಪೇಳ್ವೆನು ‖ ಪತಿಗಳತಿಕ್ರೂರ ಮೃಗಗಳಕೊಲ್ವಸಾಹಸಕೆ । ಸತಿಯುರೈತಂದಪ್ಪಿ ಹೊಗಳುತಿಹ ಶಬರಿಯುರು ಹಿತವಚನಗೇಳ್ದು ಮುದ್ದಿಸಮುಂದ ಕಡಿಯೆಟ್ಟು ಮುದದಿಂದ ನಡೆವುತಿಹರು ‖ ೧೭ ‖ ಇದೆಯೆದೇಶಿಸ್ಮಪದ್ಧತಿ ಹಸ್ತಿಮಸ್ತಕವು । ವುದುರಿದ್ದ ಮುತ್ತನೆತ್ತರು ಸಹಿತುಪುಳಿನಗಳ । ಕದಡಿದೆ ಮದಂಸೊಕ್ಕಿ ದೆಕ್ಕಲನೆಲನಕೆದರಿಹೋಗುತಿಹುದಿದಕೊಮುಂದೆ । ಇದನೋಡುಪೇರ್ಬುಲಿಯು ಹೆಜ್ಜೆಭಲ್ಲೂಕಗಳ ಇದೆಯೆದ್ದು ಹೋಗಿಹದು ಕಾಡ್ಗೋಣಗಿಡವಬಡಿ । ದಿದನೋಡುನೋಡೆಂದು ಶಬರಿಯುರು ತಮ್ಮನಲ್ಲರಿಗೆ ತೋರುತಲಿರ್ಪ್ಪರು ‖ ೧೮ ‖ ಚಂದದಿಂದೀತೆರದಿಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತಿರೆ।ಸಂದುಹಳ್ಳವು ಕೊಳ್ಳಗಿಡಹೊದರ ಮೆಳೆಕಾಡುಪೊಂದುಳಿಯುದಂತೆಲ್ಲತಾಣಗಳನರಸುತ್ತ ಹೆಮ್ಮರಗಳೇರಿನೋಡಿ ‖ ಗೊಂದಣದಮೃಗಗಳನು

ಕಂಡುತಮ್ಮೊಳುಸನ್ನೆ । ಯೆಂದೆಲ್ಲರೊಂದಾಗಿ ಮುತ್ತಿಬೊಬ್ಬಿಟ್ಟುಸಱಿಂದೆ ಸೆಡುಕಾಪಾನೆಕಾಡ್ಗೋಣ ಪುಲಿಸಿಸ್ಮಪಂದಿಗಳ ಕೊಂದರಾಗ ॥ ೧೯ ॥ ಕೂಡಿಸಂದಿ ಮನುಕಡಿವಾರಣಂಗಳನಂಬ । ಗೂಡೆಬೀಳಿಸಿಪುಲಿಯುನಿರಿಬೇಗಕೋಣನಂ । ಕೋಡಕಿಡಿದೆತ್ತು ಸಿಸ್ಮನಮೇಲೆ ಬಾಣಮಂಜೋಡಿಸೆನೆ ಪೊದರುತಿಸುರು ॥ ಪಾಡರಿದುಬಿಟ್ಟುಕಣೆವೆಳನು ಭರದಿಂತಂದು । ಬೇಡತಿಯರೇವುತಿರ್ದರು ತಮ್ಮನಲ್ಲರಿಗೆ । ಪೋಡಗೊಡ ದೆಲ್ಲಮೃಗಗಳ ಕೊಲ್ಲುತಾಬೇಡರಾಡಿದರು ಬಲುಬೇಂಟೆಯಂ ॥ ೨೦ ॥ ಕರಿಯಶಿರದಾ ಮುತ್ತುಸಿಂಹನುಗುರೊಳುಸಿಲ್ಕಿ । ಇರುತಿರ್ಪವೆಂದವನು ಬಿಡದೆ ಕೆಡಹುತ್ತಿಹರು । ಕರಡಿಗಳ ನಿರಿದುಕಕರಿಮೃಗ ವನಗಣಿತ ಕೊಂದುಹರ್ಷತತಿ ವೆಗ್ಗಳಿಸುತ । ಇರುಬಿನೊಳುನೋಡುತ್ತೈತರ ಲೊಂದುಪಂಚಾಸ್ಯ । ಭರದಿಂದಲ್ಬರಿಸಿಪಾರೆ ಪಾಮರಿಜೆದರಿ । ಪುರುಷನಂತಕ್ಕೈಸಿ ಸಂತೈಸಿ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡಿರಿದು ಕೆಡಹಿದನಾಕ್ಷಣಂ ॥ ೨೧ ॥ ಪುಲ್ಲಿಯೊಂದೆಳೆ ಶಿಶುವಕೂಡಿಕೊಂಡಾಡುತಿರೆ । ಲಲ್ಲೊಬ್ಬ ಬೇಡೆ ಸರಳಿಂದೆಸಿಯೆಮುರಿಗಡ್ತ । ನಿಲ್ಲಲವನರಸಿಬಾಣತಿಕಂಡಬೇಡೆವೆನೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಣೆಯಪೂಡಿ ॥ ನಿಲ್ಲದೇ ಮನ್ನೆಸೆದಪಾಣನಿಕ್ಕಡಗೈಯ್ಯು । ನಲ್ಲನಂ ತಕ್ಕೈಸಿ ಮುದದಿಂದ ಮುದ್ದಿಸುತ । ಯೆಲ್ಲರೊಳುಬಿಲ್ಲಾಳು ಭಲರೆಭಲರೇಯೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಿದಳುಪಾಮರಿ ॥ ೨೨ ॥ ಮುಂದೆಚಿತ್ರಾಂಗನೊಳು ಪೆಣಗುತಿರೆ ಸೊಕ್ಕಾನೆ । ಹಿಂದಟ್ಟಿಬರೆ ಕೋಡಕಿತ್ತುಪುಲಿಯುಂಬಡಿದು । ಕೊಂದುಕೆಡಹಿದನಲ್ಲನವರ್ಪ್ಪಿತೊಪಿರಿಪಳೊಂದೆಡೆಯೊಳೊರ್ವನೀರೆ ॥ ಪಂದಿಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪಾಮರಿಯಪಾಯ್ದೆತ್ತಿಪ್ಪೋ । ಪಂದಿವಿನ್ನೇನೆಂಬೆ ಭೂದೇವಿಯೆಂತೆ ಸಯಿಯೊಡಂಬನಿಂದ ಸೂಕರವಚ್ಚುತವಳ್ಳೋಯುಗಂದದಿಂದಿಳಪಿಕೊಂಡ ॥ ಸೊಕ್ಕಾನೆಸೀಳ್ದಪುಲಿ ಬಡಿದಕರಡಿಯುಮ್ರುಗುರ । ಸಿಕ್ಕಿನೊಡಲಂ ಬಗೆದಕಾಡ್ಗೋಣಕೋಡಿಂದಕುಕ್ಕರೆಸಿ ಸಿಸ್ಮನಿಂದಳಿದೆ ವರಬಿಗಿದಪ್ಪಿಶಬರಿಯರು ದುಃಖದಿಂದ ॥ ಅಕ್ಕಟಕ್ಕಟಯೆನ್ನನಗಲಿ ಪೋಪರೆಕಾಂತ । ದಿಕ್ಕುಗೇಡಿಗಳಮಾಡುವರೆಯೆಂದಳುತಿಪ್ಪ । ಚಿಕ್ಕಬೇಡತಿಯರಶೋಕದಿಂ । ನೆಲಕೆಬಿದ್ದಳುತಿರ್ದರೇನೆಂಬೆನು ॥ ೨೩ ॥ ಪುಲಿಯುಗುರುಸಿಂಗಮಸ್ತಕರತ್ನ ಸೊಕ್ಕಾನೆ । ತಲಿಮುತ್ತಚೋಳಭೂವರಗಿತ್ತುಮುಂದಕ್ಕೆ । ನಲುವಿಂದೆಭೂಪನಹಿತಾರಣ್ಯದಲಿ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತನಡದರಾಗ । ಚಲುವಪ್ಪಮೃಗಗಳನುತಂದುರಾಯನಮುಂದೆ । ನಿಲಿಸುತ್ತಲುಚಿತವನುಪಡೆದು ಲುಬ್ಧಕರೆರೆಯ । ನಲಿಯುಲನಿತರೊಂದುಹರಿಣನಂಬೆಂಬತ್ತಿಬಿಡದೆ ಭೂವರಹೋದನು ॥ ೨೪ ॥ ಧರಧೀಶನಶ್ವಪತಿಬೇಗದಿಂಹೋಗೆಬಲ । ವೆರಡುಗಾವುದಹಿಂದುಳಿಯೆ ಹರಿಣನಂಬೆನ್ನ । ನರಸುಬಡದೈದುತ್ತಿರೆ ಬಿಸಿಲಿಂದೆನೀರಡಿಸಿ ತರಹರಿಸುತಾಯೇಣನು ॥ ತೆರಳುತಿರೆಮುಂದೊಬ್ಬ ಕಾಮಿನಿಯು ಕರಯುಗಕೆ

ಕರವಾಳಶಿರವುಬಿಡದೇಪತ್ತಿಕೊಂಡಿರಲು । ಚರಣದಿಂದೊರತೆಯಂತೆಗೆವುತಿರ
ಲವರೊಳಗೆ ಮೃಗಬಂದುನೀರ್ಗುಡಿಯಲು ॥೨೬॥ ಕ್ಷೋಣೀಶನೋಡುತಿರಲಾ
ಕ್ಷಣದೊಳವಳೆಂದು । ಪಾಣಿಯೋಳ್ಪತ್ತಿರ್ದ ಶಸ್ತ್ರಶಿರಕಳಚಿಯಾ ॥ ಕಾಣ
ದೊಳುಬೀಳಲಿಕೆ ಕರಿಕಾಲಚೋಳಭೂಪಂಕಂಡು ಬೆರಗುವಟ್ಟು । ಕಾಣದು
ದಕಂಡೆನೆಂದನುತಲವಳಂಕೇಳ್ದ । ವಾಣಿಡೆನ್ನೊಳುಪೇಳು ನೀನಾರುನಿನಗೆ
ಯಿಂ । ತೂಣೆಯೆಂತಾದುದೆನೆ ವಂದಿಸುತ ತನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನುಪೇಳಲಾಗ ॥
೨೭ ॥ ಅರಳಶರರೂಪಯೆನ್ನ ಯುಕಾಂತನಂಬಿಟ್ಟು । ಪರಪುರುಷನೊಳು ರತಿಗೆ

—(ಉದಕದಾನದ ಮಹಿಮೆಗೆ ಉಪಕಥೆ.)—

ತೊಡರಿಯಾರರಿಯದಂ । ತಿರಲೊಕ್ಕುದುದಿವಸವವ ನುಡಿದನೆಲೆನೀರೆ ನಿನ್ನಯ
ಗಂಡಕಂಡಡೆನ್ನ ॥ ಕರಣಗೊಂಬನುನಿನ್ನ ನೋಲ್ಲಿ ನೆನ್ನೊಳುಪಕ್ಷ । ವಿರುವ
ದುಂಟಾಗೆ ನಲ್ಲನಗೋಣನರಿದಿಂದಿ । ನಿರುಳಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ನೀಂಬರಲು ನಿನ್ನೊಡ
ಗೂಡಿಪರದೇಶಕಾಂಹೋಪೆನು ॥೨೮॥ ಎಂದಾಕೆನುಡಿಯಲ್ಕೆ ನಲುವಿಂದೆಕೊಂ
ಡು। ಬಂದಪೆನುಹೊರವಳಿಯೊಳೊಂದು ಟಾವಿನೊಳಿರ್ಪು । ದೆಂದು ಕುರುಹಂ
ಪೇಳಿಮುಂದಿರಕೆಬರೆನಲ್ಲ ಮುಂದೊರಗಿಕೊಂಡಿರ್ದಪಂ ॥ ಅಂಥವೆಲ್ಲವನೋಡಿ
ಕರವಾಲದಿಂದವನ । ಕೊಂದುಗೋಣರಿಯೆ ಶಿರಶಸ್ತ್ರವೆನ್ನ ಯುಕರಕೆ। ಬಂಧಿ
ಸಿದತೆರದಿಬಿಡದಾಗಿ ಪುರವಪೊರಟುಬಂದನಾ ಸವನಬಳಿಗೆ ॥ ೨೯ ॥ ಎನ್ನ ಕಾ
ಣುತಹೆದರಿಯೆಲೆನೀರ ಕಾಂತನಂ । ಭಿನ್ನ ವಿಲ್ಲದೆಕೊಂಡು ಯನ್ನರನುಬಲ್ಲೆ
ಯಾ । ಭಿನ್ನ ಬಿಡದಾಯ್ತು ಬಹುದೋಷನಿನಗೆಯು ನಿನ್ನ ನೆಲ್ಲೆನೆಂದವಪೋ
ಗಲು ॥ ಎನ್ನ ಪಣೆಯಕ್ಷರವಿದೇ ನಾದುದೆಂದಳುತ । ಲಿನ್ನೆ ನಗೆವಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು
ವಿಪಿನವಪೊಕ್ಕು । ಬನ್ನ ಬಡುತಳಲಿನೀರಡಸಿ ಕಾಲಿಂದೂರದತೆಗದುನೀರ್ಗುಡಿ
ವನ್ನೆಗಂ ॥೩೦॥ ಭವದಿಂದಬಂದೆರಳೆನೀರ್ಗುಡಿದಫಲದಿಂದೆ । ಕರಯುಗಂಪತ್ತಿ
ಶಸ್ತ್ರಶಿರಗಳಬಿಟ್ಟು । ಧರಣಿಯೊಳುಬಿದ್ದವಳೆಭೂಪನಿನ್ನಿಂದೆನ್ನ ದುರಿತಬಿಟ್ಟೋ
ಡಿತೆಂದು ॥ ಚರಣದೊಳುಬಿದ್ದು ಬಹುರೋಧಿಸುತತರುಣಿಯನು । ಕರವಪಿಡಿದೆ
ತ್ತುವನಿತೆಕೆ ತನ್ನ ಬಲವೆಲ್ಲ । ಬೆರಸಲಿಕೆ ಮರಳಿನಿಜಪುರಕೆ ನಡೆತಂದನಾಕರಿ
ಕಾಲಚೋಳನಾಗ ॥೩೧॥ ಸಂತಸಿದಿತನ್ನ ಯಂತಃಪುರಕೆತಾಂಹೊಕ್ಕು। ಚಿಂತಿ
ಸದೆನಗರದೊಳಗುದರವನುಹೊರೆಯೆಂದ । ಸಂತಹೊನ್ನಂಕೊಟ್ಟು ಬೀಳ್ಕೊ
ಟ್ಟನವಳ ಭೂಕಾಂತನತಿಹರುಷದಿಂದ ॥ ಕಂತುಮರ್ದನಪೂಜೆಗೈದುಶೇಷವ
ನುಂಡು । ಕಾಂತೆಯರೊಳತಿನೇಹದಿಂದಿರುಳುಕಳೆದುಬಳಿ । ಕಂತಕನಪಿತನು
ದಿನೆ ಶಿವಪೂಜೆಯುಂಮಾಡಿ ಸಿಸ್ಮಾಪೀಠದೊಳುಕುಳಿತು ॥ ೩೨ ॥ ಹರುಷದಿಂದಿರೆ

—(ಅನ್ನ ದಾನ ಮಹಿಮೆಗೆ ಕಥೆ.)—

ಗುರುವುಬರೆನವಿಸಿ ಯಾತನೊಳು । ಹರಣಿನೀರ್ಗುಡಿಯೆ ತರುಣಿಯದುರಿತ

ಕೋವಿದರ । ನೊರೆಯುಲಿಕ್ಕಿಂತೆಂದನೆಲೆಭೂಪ ತನ್ನ ಜಲಕನ್ನ ಕಾವಿದಾನಫಲವ ಉರಗಪತಿಪೇಳಲರಿದರಿದು ಭಿಕ್ಷವನೀಡ । ವಿರಲವಂಬಬ್ರಹ್ಮರಕ್ಕಸನಾಗಿಪುಟ್ಟು ತಿಹ । ಪರಿಯನುಸುರ್ದಪೆ ನೇಕಚಿತ್ತದಿಂದಾಲಿಸುವುದೆಂದು ಕಥೆಯಂಪೇಳ್ದ ನು ॥೩೩॥ ಒಂದುದಿನ ಶಿವಭಕ್ತನೋರ್ವ್ವಹರಪೂಜೆಯಂ ಚಂದದಲಿಮಾಡುತಿರೆ ಲೊಂದಿರುವೆಕೂಸುವುದೊಳು । ಬಂದುಲಿಂಗವಬಳಸಿ ಮಡಿಯಲ್ಪ್ರದಕ್ಷಿಣದ ಫಲದಿಂ ಪಿಪೀಲಿಕವದು । ಮುಂದೆಪರದರಕುವರನಾಗಲ್ಕೆ ವಿಶ್ವನಾಥನೆಂದೆಂ ಬವೆಸರಿಂದಲನ್ನ ಪೂರ್ಣೆಯುಯೆಂಬ । ಸುಂದರಿಯುಸುಖದಿಂದೆಮದುವೆಯಾಗ ಲುಭಾಗ್ಯ ತಂದೆಗವ್ಮ್ಮಡಿಯಾದುದು ॥೩೪॥ ಭಿಕ್ಷೆಯೆಂದವರಿಗಿಲ್ಲೆನ್ನದೇ ನೀಡಿ ದಡೆ । ಮೋಕ್ಷವಾದಪ್ಪದೆಂಬನೀತಿಯಂಕೇಳ್ದುದು । ಭಿಕ್ಷವಾದರುಬಿಡದೆಯ ನ್ನದಾನವ ಮಾಡುತಿರಲೊಂದುದಿವಸದಲ್ಲಿ ॥ ಭಕ್ಷಪರಮಾನ್ನ ಶಾಕಾದಿ ಪಾಕ ವಗೈಸಿ । ತತ್‌ಕ್ಷಣದಿವನಭೋಜನಕೆಹೋಗಿ ಬಳಿಕೊಂದು। ವೃಕ್ಷದಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಂಡುವೀಳ್ಯವಮಾಡಿ ಗೃಹಕೈದುತಿರಲನ್ನೆಗಂ ॥ ೩೫॥ ಬಲುಪಸಿದುಭೀ ಮಮುನಿಬಂದುಭಿಕ್ಷವಜೀಡೆ । ಯೆಲವ್ರೋಯಿಯೊವೇಳೆಯೊಳಗನ್ನ ವಿನ್ನೆಲ್ಲಿಹುದು ಜಲಜಸಖನಸ್ತಮಿಪಸಮಯ ಮೇಲಡವಿಯೊಳುಫಲಬೇಡಪ್ರೋಗೆಂದೆನೆ ॥ ಪಲ ಕಾಲಬಿಡದೆದಾನವಮಾಡುತಿಹನೆಂದು । ನಲುವಿಂದೆಬಂದೊಡಿಲ್ಲೆಂಬುವಿದುನೀ ತಿಯೇ । ಫಲಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲನೀವ್ಮಾಳ್ಪಪುಣ್ಯವು ಯೆಂದುಭೀಮಮುನಿಧಿಕ್ಕರಿಸಲು ॥ ಒಡಲಿಗನ್ನ ವತರಿಯಬಂದುನೀನೆನ್ನೊಡನೆ। ಘುಡಿಘುಡಿಸುತಿಪ್ಪುದೇತರಬಾಳ್ಕೆ ಪ್ರೋಗೆಂದು । ಕಡುಕೋಪದಿಂದಗರ್ಜಿಸಿ ವಿಶ್ವನಾಥಮಾರ್ನ್ನುಡಿಯೆಮುನಿಯಿಂ ತೆಂದನು ॥ ಕೆಡುನುಡಿದಕಾರಣದಿ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನಾಗಿ । ಪ್ರೊಡವಿಯೊಳಗಶ್ವ ತ್ಥವೃಕ್ಷವನುಸೇರ್ದು । ಕೊಡಗೂಸುಬಸುರಿ ಬಾಣಂತಿಯರಪಿಡಿದುಂಡುಬಾ ಳೆಂದುಶಪಿಸಲಾಗ ॥೩೬॥ ಮುನಿಯಶಾಪಿಸೆ ಕೇಳ್ದುಕನಲಿಯವಿಶ್ವನಾಥ। ಮನ ದಲ್ಲಿಹೆದರಿವಂದನೆಗಯ್ಯುತಲೆದೇವ । ನನಗನಿಶ್ಶಾಪವೆಂತೆಂದು ದೈನ್ಯಂಬಡಲು ಮುನಿರಾಯಕರುಣದಿಂದ ॥ ವಿನಯದಲಿನೀನುಣ್ಣುವಾಹಾರಭಿಕ್ಷೆಯಂ। ನು ವರಿಗೀಯಲುನಿನ್ನ ಶಾಪ ಪರಿಹರವಹುದು । ಎನಲವನುಶೋಕದಿಂ ಕಾಶ್ಮೀರ ದೇಶದೊಳುಮೋಹರಾಖ್ಯಯದೆಪುರವ ॥ ೩೭ ॥ ಹರುಷದಿಂದಾಳುತಿಹಚಂದ್ರ ಶೇಖರನೆಂಬ । ಗರತೋಂಟದಲ್ಲಿ ಸೇವ ಅಶ್ವತ್ಥವೃಕ್ಷದೊಳು । ಆರರಿಯದಂತಿ ರ್ದುಬಂದವರಭಕ್ಷಿಸುತ ಮೂರುಸಾವಿರವರುಷಗಳ್ ॥ ಘೋರದಿಂನಿಶ್ಶಾಪವಿ ಲ್ಲದಿರಲಿತ್ತಮೋ । ಹಾರಪುರದೋಳ್ಧರ್ಮನೆಂಬೋರ್ವಭೂಸುರನ । ವರಮಾತೆ ಪಿತನುಪಂಚತ್ವಮಂನೈದಲ್ಕೆ ಮಾತುಳಾಳಯದೊಳಿರ್ದು ॥ ೩೮ ॥ ಪದುಳದಿಂ ದೊಂದುದಿನ ಮಾವತ್ತೆಯಂಕೇಳ । ವಧುವಿಲ್ಲದೆಂತಿರಲು ನಿಮ್ಮಸುತೆಯಂಕೊ ಟ್ಟು । ಮದುವೆಯಂನಾಡೆಂದುಬೆಸಸಲ್ಕವರೊಡವೆ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿನುಡಿಯಲಾಗ ॥

ವಿಧಿಯೆವಳೆ ಯೆನ್ನ ಸತಿ ಪರರ್ಗೆ ಕೊಡವಿರಿಯೆಂದು । ಪುಜನಪುಂಸನಾಣೆಯಿಟ್ಟ
ಲ್ಲಿಂದ ಮೋಹರವು । ರವಿಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನಸೇವೆಗೈವುತ್ತಲ್ಲಿ ಸುಖದಿಂದ
ಲಿರುತಿರಲ್ಕೆ ‖ ೪೦ ‖ ಒಂದುದಿನವ ವನಮುನಿಯುಂ ನೋಳ್ಪೆನೆಂದಾತ । ಚಂದ
ವನದೊಂದು ಸೂಜಿಯಕೊಟ್ಟೆರಿಸಿಪರ್ಷ । ದಿಂದಾಕ್ಷಣಂ ಕೇಳ್ತಂದೆ ಯು
ಲತಿಮೆಚ್ಚಿ ಕಂಡನೀಬಾಯೆನ್ನುತ ‖ ಮುಂದಿರ್ದಸಾಧನವಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ
ಯುಮಾಳ್ಪ । ನೆಂದುಹರ್ಷದಿಕನ್ಯಕೆಯು ನೋಡಲುಜ್ಜುಗಿಸ । ಲಂದವರಿತವ
ನೊಲ್ಲೆ ನನಲೇತಕೆಂದವರುಬೆಸಗೊಳಲ್ಕಂತೆಂದನು ‖ ೪೧ ‖ ಎನಗಮದುವೆ
ಯುಮಾಡಬೇಕೆಂಬುವದುನಿಮ್ಮ । ಮನದೊಳಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿರೆಮೋಹರನಗರ
ದಲ್ಲಿ । ವಿನಯದಿಂದಿಹಳೆಮ್ಮ ಸೋದರತ್ತೆಯು ವೃದ್ಧರವಿಂದೋಗಿದ ಕನ್ನಿಕೆಯ
ನು ‖ ಇನಿತುದಿನತಡವಿಹೆನುನೀವೇ ಪ್ರೌಢಂಬಡಿಸಿ । ಘನಸಂಭ್ರಮದಿಯೆನಗೆ
ಮದುವೆಯುಂಮಾಳ್ಪುದೆನೆ । ನಿನಗೆಚಿಂತೆಯು ಬೇಡವೆಂದವನಕಂತವಿಪ್ರಾ
ಪ್ತರಾಪುರಕೆಕಳುಹಿ ‖ ೪೨ ‖ ಪಲವುಬಗೆಯಿಂದೊಪ್ಪುಗೊಳಿಸಿಯುತ್ತ್ರತ್ನವದ
ಲೆಸಸುಲಗ್ನ ದಿಮದುವೆಗೈದು ಮೋಹರಪುರಕೆ । ನಲುವಿಂದಬಂದಾಗನಾಗವಲ್ಲಿ
ಯು ಸಹಿತಮದುವೆಯುತ್ಸವವತೀಚ್ಛಿರ್ ‖ ನಿಲಯದೊಳು ಸತಿಪತಿಗಳಿರುತ
ಧರ್ಮ್ಮಚಾರ್ಯರ್ । ಮಲವಿಸ್ಟನೆಗೆ ರಾತ್ರಿಯೊಳು ಪೊರಮಡಪೋಗ । ಹಲು
ಬಾಯಿತೆರೆಕೊಂಡು ನುಂಗಲಿಕೆ ಬರುತಿರ್ಪ ಜೊಮ್ಮರಕ್ಕಸನಕಂಡು ‖೪೩‖
ಪರಮಂತ್ರಮನೆನದು ಧೈರ್ಯಹೃದಯದಿಬಲಿದು । ಬರಬೇಡನಿಲ್ಲುನೀನಾ
ರೆಂದು ಬೆಸಗೊಳಲು । ಮಿಗದೆದ್ದು ಜೊಮ್ಮರಕ್ಕಸನಾನುನಿನ್ನ ಭಕ್ಷಿಸಬಂದೆ
ನೆಂದೊದರುತ ‖ ಪರಿತಂದುಮುಂದೆನಿಂದಿರಲು ಭೂಸುರಕಂಡು । ಪರಹಿತಾ
ರ್ಥಕೆ ದೇಹಮಂಕೊಡುವೆತ್ತಪ್ಪೆನ್ನೆ । ಮರಳೆರಡು ಗಳಿಗೆಗೆನ್ನಯಸತಿಗರತಿ
ಯಿತ್ತುಬಹೆನೆಂದುದೈನ್ಯಬಡಲು ‖೪೪‖ ನಿನ್ನ ಶರಣವನುಳಿದುಕೊಂಡುಪೋ
ಗಲುಬಳಿಕ ‖ ಲಿನ್ನು ನೀಬರುವದುಂಟೇಯೆಂದು ಬಿಡದಿರಲು । ಮುನ್ನೋರ್ವ
ಬಿಯದ ಪುಲ್ಲೆಯಬಡಲು ಮರಿಗೂಣಿಸಿ ಮರಳಿಕಾಬರಲಿಲ್ಲವೆ ‖ ಎನ್ನ ಮಾತೇಂ
ಪುಸಿಯೆವಹಿದು ಭಿಕ್ಷಕೆಬರಲು ಅನ್ನವನುನೀಡದಿರ್ದವನ ದೋಷಕವ್ರೋಪೆ ।
ಮನ್ನಿಸೆಜೊಮ್ಮರಕ್ಕಸಗೆ ತನ್ನಯ ಪಾರ್ವತಿಳಿದು ಕರಣದಿಪೋಗನೆ ‖ ೪೫‖
ಬಂದುಸತಿಯೊಡನೆರತಿದಂದುಗ ವತೀರ್ಚೆಮಂದ । ದಿಂದವಳಕೂಡೆ ತನ್ನಯ
ಭಾಷೆಯುಂಪೇಳಿ । ಯೆಂದುಮುಖಿಪೋಪೆನೆನೆಬೇಡ ರಕ್ಕಸನಬಾಯಿಯೆಂದುಳಿದು
ಬಂದಬಳಿಕ ‖ ಹಿಂದಕ್ಕೆಪೋಗಿಸಿಲ್ಕು ವಹೆಮರುಳಾದೀಯೆ । ಯೆಂದುಕಾಂತ
ನ ತಡೆಯೆನೀನೆನಾನಿರಲಾಗ । ದೆಂದುಪ್ರೇಮಮುಟ್ಟ ಬರುತಿರಲುನಲ್ಲನಬೆನ್ನ
ಬಿಡದೆಯು ದಳು ಭಾಮಿನೀ ‖ ೪೬ ‖ ಹಿಂತೆಬರುತಿರ್ಪವಳನೋಡಿದೆದೆನನ್ನ
ನೆಂದಗಲಿರ್ಜಿವಿಹೆನುನಿನ್ನೊಡನೆ ಬಂದುನಾಂ । ಕಾಂತಭಿಕ್ಷವಬೇಡಿದಪೆನೆಂ

ದು ಪುರದಸಂಘರಿಪ ಜೋಳಿಗೆಯುಮಾಡಿ । ಕುಂತಳವ ವಾರ್ಧ್ವಮುಡಿಕಟ್ಟಿ ಕರದಲಿದಂಡ । ವಾಂತವಳುಬರಲು ಧರ್ಮಾಚಾರ್ಯತಾಂಪ್ರೋಗಿ । ನಿಂತೆಲವೊ ಜೊಮ್ಮರಕ್ಕಸನಾನು ಭಾಷೆಯೊಳುಗೊತ್ತು ಮುಟ್ಟಿದೆನೆಂದೆನೆ ॥೪೭॥ ಅಕ್ಷಣದೊಳವನಕಾಣುತ ಹರುಷದೊಳುಬ್ರಹ್ಮ । ರಾಕ್ಷಸನು ಬಾಯ್ಬಿರದುನುಂಗುವನಿತರೆನೀರ । ಜೀಕ್ಷಣೆಯುಪತಿಯು ಭಿಕ್ಷವದೇಹಿಯೊಂದೊರೆಮೊದಲೆತನಗಾದಂಪಿನ ॥ ಶಿಕ್ಷೆಯುನುತಿಳಿದವಳಿಗಾಪುರುಷನಂಕೊಟ್ಟು । ರಾಕ್ಷಸತ್ವವನೀಗಿಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವವನೈದಿ । ದಕ್ಷಹರನಂಭಜಿಸಿ ಸತ್ಪಾತ್ರಕನ್ನವನುನೀಡಿ ಮೋಕ್ಷವಪಡದನು ॥ ... ... ೪೮॥

—(ಭಿಕ್ಷವಿಲ್ಲವೆನೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುವಕಥೆ.)—

ಲಿಂಗನವಿಪುರದರಸು ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನಮಗಳು । ಅಂಗಜನಕೇಳಿಗೆಳೆಯುಬಡಿಸಿಕೊಂಡೋಡಿ । ಲಿಂಗದಾಮರೆಯೊಗಲುಕಂಡು ಖಡ್ಗದಿಪೊಡೆಯೆ । ಶಾಪವಿತ್ತಳುತಂದೆಗೆ ॥ ಭಂಗಕೊಳಗಾಗಿ ಪೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಅರೆಯಾಗಿರಲು। ಭೃಂಗಕುಂತಳೆಸವನಬಿರೆಯುಲಾಸಟ್ಟಣವು । ಹಿಂಗದೆಪ್ರಜೆಯುಲ್ಲಪೋಗಿವಾಳಾಗಲದನರಿತು ಮತ್ತೊಂದುಪುರವ ॥ ೪೯ ॥ ಚಂದದಿಂ ದಾಳುತಿಹ ಭದ್ರದತ್ತಮಹೀಶ । ಬಂಗಾಗಲಿಂಗಪುರ ದುರ್ಗವನು ಬಲಿದುಮುದ । ದಿಂದಿರಲ್ ಶ್ವೇತಾಂಗನೆಂಬ ಋಷಿಯಲ್ಲಿಗೈತಂದು ಭಿಕ್ಷಾಯನಲ್ಕೆ ॥ ಅಂದನುಡಿಗೇ । ಳಿಮಂತ್ರಿಯು ನೋಡುತಲಿಭಿಕ್ಷೆ । ಯೆಂದಡೇನೆಂದುಕೇಳಲು ಭಿಕ್ಷೆಯೆನಲನ್ನ । ಮಂದೇಹಿಯೆನೆ ತನಗೆನೀಡುಂಬ ವಾಕ್ಯವೆನ ಲರಸುಮಗುಳಿಂತೆಂದನು ॥ ೫೦ ॥

ಗ್ರಂಥ ॥ ಪೂರ್ವಜನ್ಮಕೃತಾತ್ಪಾಪಾದ್ದಾರಿದ್ರ್ಯೇಣ ಪ್ರಪೀಡ್ಯತೆ ॥

ಪೂರ್ವಜನ್ಮಕೃತಾತ್ಪುಣ್ಯಾತ್ಸನರೇವಸಭಗ್ಯಭಾಕ್ ॥೧॥ ಇಂತೆಂಬನೀತಿಯುಂಟಾಗಿ ಮುನೀಶ್ವರಿಗೆ ॥ ತಾಂತಿಳಿದು ನೀಡದಿಹಕಾರಣದೊಳೀತಿರುಕ । ನಂತೆಮನೆಮನೆಯು ತಿರಿದುಂಬುದಕೆ ಯೋಗ್ಯಪಾದನು ಯೆಂದು ಮಂತ್ರಿಯೊಡನೆ ॥ ಸಂತಸದಿಭೂಪಹಾಸ್ಯದಿ ನುಡಿಯೆ ಮುನಿಕೋಪ । ವಾಂತುಘುಡಿಘುಡಿಸಿ ಕಣ್ಣಾಲಿಗಳು ಕೆಂಪೇರೆ । ನೀಂತಿಳಿಯದಾಡುವರೆ ತಿರುಕರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವೆಂದೆಂಬ ಸಾಕ್ಷಿಯನೆಕೇಳು ॥ ೫೧॥

ಗ್ರಂಥ ॥ ಅತಿಥಿಶ್ಚಾಪವಾದೀ ಚದ್ವಾದೇತೌ ಮಮಬಾಂಧವೌ ॥

ಆಪವಾದೀಹರೇತ್ಪಾಪ ಮತಿಥಿಃಪುಣ್ಯಭಾಗ್ಭವೇತ್ ॥೨॥

ಈಸಾಕ್ಷಿಯನು ತಿಳದು ನೋಡದೇನೀನೆನ್ನ । ದೂಷಿಸಿದೆ ಪಾಪಿಯೆಂದುದರಿಂದೆಬಾವಿಯಾ । ಕೂಸಾಗಿಶ್ರೀಕಂಧರ ವಾಪಿಯಾಗಿರುಯೆಂದು ಕೋಪಿಸುತ ಮುನಿಪೋಗಲು ॥ ಆಶಾಪದೆಸೆಯಿಂದ ಶ್ರೀಗಿರಿಯುಬಿಲದಲ್ಲಿ । ಲೇಸಿಂದಲಿರುತ ತ್ರಿಶತವರುಷ ಕೊಮ್ಮೆರು । ಣ್ಯಾಸಂಗಳಿಂದೆ ಸೆವಿಶುವಾಗಿ ಬಾಲೊ

ಡಿಗೆ ಯೆಟ್ಟು ಪೂರವಾಜ್ಞೆ ಳುತಿರೆ ॥ ೫೦ ॥ ಬಂದಪಥಿಕನ ಕಾಣುತತಿರೋಡ
ನಂಗೈಯೊ । ನಿಂದವರುನೋಡಿ ಮನದೊಳು ಮರುಗಿಯೊಬಾಲಕಂದನಂಬಿ
ಟ್ಟುಪೋದವರಾರು ಹಾಯೆಂದು ಎತ್ತಾಡಿಪೋಲೆಯಾಡಲು ॥ ತಿನ್ನುಬಯ
ಲಾವಿಪ್ರವೀಗಲುಂಭಿಕ್ಷುವಿ । ಲ್ಲೆಂದವರದೋಷಕ್ಕೆ ಕಡೆಯುಂಟಿವನ್ನವನು
ಕುಂದವೇನೀಡಿದರಕಥೆಯುನಿನ್ನೊಂದೊರೆವೆ ಮುದದಿಲಾಲಿಸುಭೂವರಾ॥೫೧॥

—(ದೇವೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿ ದೇವೇಂದ್ರವಲ್ಲಭರಕಥೆ,)—

ಕೃತಯುಗದಿವಿಗಿಲೆನಿಪಿಸರ್ವರಿಗೆಪುಣ್ಯಸ । ದ್ಗತಿಕೊಡುವಗುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರಾ
ಜಿಸುತಿರ್ಪ । ಯತಿವ್ರತಿಗಳಿಗೆಗೊತ್ತಿಪಂಬಂತತೀತಮಠವಿದಲೊಂದು ದಿವಸದ
ಲ್ಲಿ ॥ ಅತಿಶಯಾನಂದದಿವ ಶಿವಭಕ್ತಜಂಗಮವ । ವಿತತಿಕುಳ್ಳಿರ್ದು ಪುಣ್ಯಪಾಪ
ವಿಚಾರಿಸು । ತಲಿರಲುದೇವೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿ ದೇವೇಂದ್ರವಲ್ಲಭರೀರ್ವರತಿವಾ
ದದಿ ॥ ೫೨ ॥ ದೇವೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿಯೆಂಬುವ ಪುಣ್ಯಹೆಚ್ಚೆಂಬ । ದೇವೇಂದ್ರವ
ಲ್ಲಭನು ಪಾಪವೇಘನವೆಂಬ । ನೀವಾದವುಂಬಲಿದು ಆರಿಂದ ಖಂಡಿಸದೆನಗರ
ನಗರವನುತಿರುಗಿ ॥ ತಾವೀರ್ವರೇ ತಮ್ಮೊಳಾಲೋಚಿಸುತ್ತಭವ । ದಾವಿವ
ಧ್ಯಾನದಿಂ ವಿಪ್ರಮುನಿಗಳಬಳಿಗೆ । ನಾವೀಗಪೋಗಿಕೇಳುವ ನಡೆಯೆನುತಲ
ರಣ್ಯವಪೊಕ್ಕು ಬರುತಿರಲ್ಕೆ ॥ ೫೩ ॥ ಮುಂತೆಬರೆಕೋಡಗಲ್ಲಿನಮೇಲೆ ಕುರು
ಡಋಷಿ । ಸಂತಸದಿ ತಪಗೈವುತಿರಲಲ್ಲಿ ಗೈದುಮುಡ । ಧಿಂತವ್ಮುತೋದಕವರಿ
ಹರಿಸೆಂದು ಬಂದಸಡನವಪೇಳಲಿಂತೆಂದನು ॥ ಕಂತುಹರಭಜಕರಿರಕೇಳಿದಕೆ
ಸಾಕ್ಷಿನಿವು । ಗಾಂತಿಳುವುನೆನು ಮುನ್ನ ನಾನೇಕಛತ್ರಭೂ । ಕಾಂತನಾಗಿ
ರುತಸುಖದಿಂದೆ ರಾಜ್ಯವನಾಳುತಿರಲೊಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ॥ ೫೪ ॥ ವನಿತೆಸಹಿ
ತೊಂದೂರ್ಗೆ ಸುಭಟ ನೋರ್ವಂಪೋಗು । ವನಿತರೊಳು ಕುರುಡ ನಡುದಾರಿ
ಯೊಳು ಕೂಡಿಬರೆ । ಘನಶ್ರಮದಿ ಪ್ರಮದೆಪಿಂದಕೆ ನಿಲ್ಲಲವಳೊಡಿಯುಂಥಕಂ
ಬರುತತನ್ನ । ಜನನವೊದಲಾಗಿ ಘಳಸಿದ ದ್ರವ್ಯವನುತೋರಿ । ವನಜನೇತ್ರ
ಯ ನೊಲಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆಸ್ಮುಪುರ । ವನುಪೊಕ್ಕು ತಾವೀರ್ವರೊಂದಾಗಿ
ಸುಭಟನಂಗರ್ಜಿಸುತ ನೀನಾರೆನೆ ॥ ೫೫ ॥ ಬೆರಗಾಗಿ ಸುಭಟ ತನ್ನಂಗನೆಯ
ಕರೆಯಲ್ಕೆ । ಭವದಿಂದಬೊಬ್ಬಿಡಲು ಪುರಜನರುನೆರದುಭೂ । ವರನಡಿಗೆಪೋ
ಗೆಂದು ಕಳುಹಲ್ಕೆ ಮೂವರ್ಹೈತಂದು ತಮ್ಮಯವ್ಯಾಜಿನ । ಪರಿಯನೆಲ್ಲವಪೇಳೆನ
ಘಿಯಲಿಕುಳ್ಳಿರ್ದು । ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲರುಕೂಡಿ ನಿನ್ನೊಪಸಾರೆಂದು । ತರುಣಿಯ
ನುಕೇಳಲ್ಕೆ ಪುರುಷನಿವನೆಂದಂಥಕನ ಸೆರಗಪಿಡಿಯಲಾಗ ॥ ೫೬ ॥ ಇಳೆಯಾಳ್ದ
ವೊರೆಯೆಂದು ಸುಭಟಶೋಕಿಸುತಿರಲು ॥ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಸಭೆಯೆಲ್ಲ ಬೆರಗಾಗಿತಲೆ
ದೂಗಿ । ತಿಳಿಯದೆಂದೆನಗುಸುರಲಿನಿತರೊಳು ಎನ್ನ ಯಪ್ರಧಾನನಾತ್ಮಜೆಯು
ಬಂದು ॥ ಬಳಿಕಸುಭಟನಸತಿಯು ಸುಭಟಂಗೆ ಕೊಡಿಸಿದಳು । ಮಾಳಿದುಕು

ರುಡಗೆ ಸಿಕ್ಕೆಗೈಸಿಸುಖದಿಂದೆಭೂಪ । ತಳವಪಾಲಿಸುತಿರಲು ಮತ್ತೊಂದುದಿವಸ
ದೊಳಗೀ ನೆಂಬನಚ್ಚರಿಯನು ॥೫೯॥ ಕಮಲಶರವಿಜಯಭಕ್ತನು ಸುಮಾಲಿನಿ
ತನ್ನ । ರಮಣಿಯುಸುಮತಿಸಹಿತ ದೂರೊಂದುಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ । ಗಮಿಸುತಿರೆಪಥ
ದಲ್ಲಿದುಷ್ಕುಲಜನೋರ್ವ ಕಂಡೊಂದೆಡುಪಯಣಬರುತ ॥ ಸುಮತಿಶೌಚಾಚ
ಮನಮಾಡುವಲ್ಲಡಗಿದ್ದು । ಕುಮುದದಳನೇತ್ರೆಯೊಳತೊಡೆಯುಮುಚ್ಚೆಯಕಂ
ಪು । ಮಮನಗರಕೆಲ್ಲರ್ಕೈತಂದವಂ ತನ್ನ ಸತಿಯೆಂದು ಸೆರಗಂಪಿಡಿಯಲು ॥೬೦॥
ವನಿತೆಯಳಸೆರಗಪಿಡಿದಿಪ್ಪ ದುಷ್ಕುಲಜನಂ । ಮುನಿಸುಮಾಲಿನಿಕಂಡು ಕೋ
ಪದಿಂದಿನ್ನ ಸತಿ । ಯೆನುಮುಟ್ಟ ಬಡುದೆಯೆನಲಿನ್ನ ಸ್ತ್ರೀಯಂಕರೆದೆನೆಂದು
ಗರ್ಜಿಸಿದುಪಿದುರಾತ್ಮ ॥ ಘನಸೊಕ್ಕಿನಿಂದೆಳೆಯೆಸುಮತಿವೊರೆಲೊಡೆನೆರದ ।
ಜನವೆಲ್ಲಬೆರಗಾಗಿ ಮಾವರಂನನ್ನ ಬಳಿ । ಗನುನಯವಿಕರತರಲು ಸಭೆಯೊಳಿಪ
ಮಕುಟವರ್ಧನರೇ ವಿಚಾರಿಸಿದರು ॥ ೬೧ ॥ ಆಸುಮಾಲಿನಿತನ್ನರಸಿ ಯೆಂದು
ದುಷ್ಕುಜಲ । ನೀಸುಮತಿತನ್ನ ಸತಿಯೆಂದು ವೊರೆಯಿಡುತಿರಲು । ಲೇಸನುಡಿ
ನೀನಾರಸತಿಯೆಂದು ಸುಮತಿಯಂ ಕೇಳಲವಳಿಂತೆಂದಳು ॥ ಈಶಪದಪೂಜಕ
ಸುಮಾಲಿನಿಯುವಧುವೆನ್ನ । ಘಾಸಿಮಾಡುವದೂಷಕನ ಬಿಡಿಸಿಲಸುಧರ । ಶೀ
ಶಯಿಂದವಳೆ ನಗೆದೂರಿಟ್ಟಪಾನುಕುಳಿತಿರ್ದ ಪರವೊಗವನೋಡೆ ॥ ೬೨ ॥
ನೆರದಚದುರರುಕೂಡಿಮುತಿಳಂಗೈವೃತ್ತ । ತೆರನಿದಕೆತರುಣಿಯುಳವೊರೆಯು
ಠಾವಿನೊಳಿಪ್ಪ । ಕುರುಹಪೇಳ್ದವ ಪುರುಷನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸುತ್ತಲವರಕರೆದಿಂ
ತೆಂದರು ॥ ಪರರೆಯದಂತಪ್ಪಸ್ಥಳದದೃಷ್ಟವಪೇಳೆ । ವರನವ್ಗಳೆಟಟವೆಂದು
ನುಡಿಯಲ್ ಸುಮಾಲಿನಿಯು । ಅರಿಯೆನೆನೆದುಷ್ಕುಲ ಜನತಿಪರುಷದಲಿ ಹಿಗ್ಗಿ
ಕರಯುಗವಮುಗಿದೆಂದನು ॥ ೬೩ ॥ ಸತಿಯೊಡನೆ ಯಂಗಸುಖ ವೊಡೆದಿರ್ದ
ಬಳಿಕನ್ನು । ಪತಿಯರಿಯದಿಪ್ಪತಳ ಮುಂಟಜನದೊಳಗಾಡ । ಲತಿಕಷ್ಟನೀ
ವುಬಲುಹಿಂಕೇಳಲು ಸುರ್ವೆನೆನಲಪರು ಪೇಳೆಂದೆನಲ್ಕೆ ॥ ಶತಪತ್ರನೇತ್ರಯಳ
ವಾಮದೊಳತೊಡೆಯಲ್ಲಿ । ಅತಿತಿಲಂವಿಪುದೆಂದುನುಡಿಯಲೋಗ್ವಳಕಳುಹಿ ।
ಪ್ರತಿಗ್ರಹದೊಳೇಕಾಂತ ತಳವಿನೋಡಿಸುತಿರಲು ಇವಪುರುಷ ದಿಟವೆನುತ್ತ ॥
೬೪॥ ನೆರದಸಭೆಯಲ್ಲರೊಂದಾಗುತಸುಮಾಲಿನಿಯು । ಹೊರೆಯಕ್ಕೆನೂಕಿಸುತ
ದುಷ್ಕುಲಜನಂಕರಿಸೆ । ತರುಣಿಸುಮತಿಯುನೀಗಬೆಡದೊಯ್ಯುವದೆಂದೆನಿಬರೊರೆ
ಯಲವನತಿಹರ್ಷದಿ ॥ ಸೆರಗಪಿಡಿದೆಳೆಯಲ್ಕೆಪರಮಪತಿವ್ರತೆಸುಮತಿ । ಪಿರಿದು
ಶೋಕಂಗೈಸುತನಿಷ್ಟಲಿಂಗವನು । ಕರದಲ್ಲಿಪಿಡಿದುಮನವುಂಬಲಿದು ಪಂಚ
ಮೂರ್ತಿಗಳಿಂಗೆನೊರೆಯಿಟ್ಟಳು ॥೬೫॥ ಶಿವಮುಕೋಕ್ಷಾಸೀನವೀರೇಶನಿರಾತ್ಮ
ಯು । ಯುವತಿಯಭಿಮಾನವನುಕಾಯ್ವುದೆಂದೊದರುತ್ತ । ಭುವಿಯುಕರವಿಂದ
ಲಪ್ಪಳಿಸಲ್ಕಿರೋಷದಿಂ ದೊಂಸ್ಯರಕ್ಕಸಪ್ರಟ್ಟುತಾ ॥ ತವೆಪಸಿದೆಚೆಸನಾವ್ರದೆನ

ಲೆನ್ನ ಒಡವೆಕಾ । ಡುವದುರಾತನಸಹಿತ ಪುರವಭಕ್ತ್ರಪುದೆಂದು । ಅವಳೊರೆಯು
ಲಾರುವ್ರುಳಿಯುದತದವಿ ನುಂದುತ್ತೈತರೆಕಂಡುನಾಂಷದದುತಾ ॥ ೭೬ ॥ ಹರಶರ
ಣೆಯೆನ್ನ ಪೊರೆಯೆಂದಾನುಕೊಂಡಾಡೆ । ಕುರುಡನಾಗೆನೀರಣ್ಣ ದಿಕೋಡುಗ
ಲ್ಲಿಂಗೆ ॥ ಗುರಿಯಾದೆಪುಣ್ಯಪಾಪದತೆರನತಿಳಿದುಕೋಯೆನಗೆ ಖಂಡಿಸದೆನುತ್ತ
ವರಭಿಲ್ಲಮುನಿಯಾಶ್ರಮಕಕಳುಹಳೀಗ್ವರತಿ। ಭರದಿಂದೆಬರಲು [illegible] ಕಂಡುಶಿವ
ಯೋಗಿಗಳ। ಚರಣಕ್ಕೆನಮಿಸಿಕರದೊಯ್ದುನ್ನ ತಾಪನವಿಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಸತ್ಕರಿಸುತ
೭೭॥ಪದುವಿನಯುದಿಂದುದಕವಿತ್ತು ಕಾಲೊತ್ತಿಳೆಯುತ್ತು। ಮುದದಿಂದಲುಣಲಿಕ್ಕಿ
ಡೆಂದುಸತಿಯುಲಿಗಪೇ । ಳಿದಳವಳುಕಡುದುಷ್ಟವಾಡಿದನ್ನ ದಲೆರಡುಭಾಗಂಗ
ಳನೆಮಾಡುತಾ॥ ಇದುನನ್ನ ಪಾಲಿನೊಳುವೂವರುಣ್ಣೆಂದೀಯೆ। ಮದನಾರಿಶರ
ಣರಿಗೆನೀಡಿತಾಪಸಿದೆರಲು । ಕುಧರಾರಿಸುತವೈರಿಪಿತನಸ್ವಮಿಸ ಲವರುಶಯುನ
ಕ್ಕೆತಾವಕೇಳೆ ॥೭೮॥ ಪುಲಿಭಯುಕೆಮರದಮೇಲಟ್ಟವನುಕಟ್ಟಿತಾ । ಮಲಗು
ತ್ತಿಸುಸ್ತ್ರವವರ್ಗೆಕೊಟ್ಟಪನೆನುತತನ್ನ । ಲಲನೆಯುಂಕೇಳೆಲೆನ್ನ ಯುವಾಲಕೊ
ಡೆನೆನುತಲಲ್ಲಿಗೆರೆಯ್ಯಂಬರೆಯುಲು ॥ ಭಿಲ್ಲಮುನಿತನ್ನರ್ಧತಾಪನವರಿಗೆಕೊಟ್ಟು
ಬಲುವಹ್ನಿ ಪುಟಮಾಡಬಲ್ಲನೇರಿಸಿಕೊಂಡು । ನೆಲದಲ್ಲಿಕಾಯ್ದಿರಲು ಶುಕ್ರನುದಿ
ಸಲುಬೆಳಗಿತೆಂದುನಿದ್ರಿಸಲಾಕ್ಷಣ ॥೭೯॥ ಚಿತ್ರಾಂಗಬಂದವನ ಕೊಂದುಪ್ರೋ
ಗಲ್ಕೆಶತ । ಪತ್ರಿನಿತೋರಿದಯುದಲಳಿದವನಕಂಡವರು । ವಿತ್ರಸ್ತರಾಗಲವ
ಳುಂದುಃಖದಿಂಪ್ರಾಣಬಿಡಲಾಶವದ್ವಯಕ್ಕೆ ॥ ಪೈತೃಕವಹರಶರಣರತಿದಯುದಿ
ಹಾಯೆಂದು । ಪತ್ರಕಾಷ್ಠವನೊಟ್ಟಿದಹಿಸಿಯುಸ್ಥಿಯುಕಾಶಿ । ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆತಂ
ದುಮಣಿಕರ್ಣಿಕೆಯೊಳುಂಬಿಸುಟು ಲಿಂಗಪೂಜೆಯನೆಮಾಡಿ ॥೮೦॥ ಕುರುಡತ
ಪಸಿಯುಭಿಲ್ಲ ಮುನಿಯುಡಿಗೆಕಳುಹಲವ । ಮರಣವಾದನುಸತಿಸಹಿತಪುಣ್ಯಪಾ
ಪದಾ । ತೆರನಪೇಳ್ವರಕಾಣೆವೀಪುರದೊಳೋರ್ವ ಶಿವಶರಣೆಸದ್ಭಕ್ತಭರಣೆ ॥
ಪರಮಪತಿವ್ರತೆಲಿಂಗವೋಹಿಯಾರತ್ನಚೂಡೆ । ಯಿರುತಿಪ್ಪಳವಳಿಂದೆಕೇಳ್ವನ
ಹೆಯೆಂದುಬಹು । ಭರದಿಂದೆದೇವೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿ ದೇವೇಂದ್ರವಲ್ಲಭರೀರ್ವರೈ
ತಂದರು ॥ ಬಂದತೀತ್ರರಭರವಕಂಡುವಂದಿಸಿಕರೆದು । ತಂದುಗದ್ದುಗೆಯಿತ್ತು
ಸತ್ಕರಿಸಿಯುವರನಡೆ । ತಂದಕಾರ್ಯವಕೇಳಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನಂಗೈಸಿಯಾರೋಗಣೆ
ಯುಮಾಡಿಸಿ ॥ ಚಂದದಿಂಶಿವಪೂಜೆಗೈಯುತ್ತಜ್ಞಾನದೃಗ । ದಿಂದರಿತುಲಿಂಗ
ಡಪ್ರಸಾದವನುತೆಗದುಮುದ । ದಿಂದವರಕೈಯುಲ್ಲಿಕೊಟ್ಟು ನಾಪೇಳ್ದಂತೆಮಾ
ಳ್ಪುದೆನಲೊಳಿತೆಂದೆನೆ ॥೮೧॥ ಈನಗರವನುಸುಖದಿ ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸುವರಪ್ರವರ
ಸೇನಸುತರಿಲ್ಲದತಿಚಿಂತೆಯಿಂದಿರುತಿರ್ಪ । ನಾನಿತ್ತಶಿವಪ್ರಸಾದವನಾತಗಿತ್ತು
ನಿನ್ನ ಯುಪಟ್ಟದರಸಿಸಹಿತ ॥ ನೀನೊಲಿದುಸೇವಿಸಿದಡಾದಿನದರಾತ್ರಿಯೊಳು ।
ಭೂನಾಥಪುತ್ರಪುಟ್ಟುವನೆಂದುಪರಸುತ್ತೆ । ಆನಗಪನೊಡನೆನ್ನ ಪೆಸರಗೊಳ್ಳದೆ

ನೀವೆವಮೌನವಾಗಿಪ್ಪುದೆನಲು ॥ ೩೩ ॥ ಶಿವಶರಣೆರತ್ನ ಚೂಡಿಯುನಿರೂಪದೊಳು ಭೂ । ಧವನಬಳಿಗಂಬಂದು ಹರಪ್ರಸಾದಕೊಟ್ಟು । ಕುವರನಾಳಿನದಿವಸನಿನಗೆಪುಟ್ಟುವ ನಿನ್ನ ಸತಿಸಹಿತಲಿಶೇಷವವಾ ॥ ತವಕದಲಿಸೇವಿಸೆನಲರಸುಹರ್ಷವತಾಳ್ದು । ಅವರ್ಗೆಕಾವಲನಿಟ್ಟುಯುವತಿಸಹಭುಂಜಿಸುತ । ರವಿಯುಸ್ತಮಿಸೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸುರತವನೀಯಲವಳುಗರ್ಭಿಣಿಯಾದಳು ॥ ೩೪ ॥ ಒಂಭತ್ತುತಾಸಿಂಗೆನವಮಾಸವೆತುಂಬೆ । ಯಂಬುಜಾರಿಯುಪ್ರೋಲ್ವಕುವರನಂಪಡೆಯಲ್ಕೆ । ಕುಂಭಿನೀಶಂಕಂಡು ಕಾವ್ಯ ಸಿದ್ಧಿತೆಂದು ಹರುಷದಂಬುಧಿಯೊಳಾಳ್ದು ॥ ಶಂಭುಶರಣರಕಾವಲಂಬಿಡಿಸಿರತ್ನ ಖಚಿ । ತಂಭರಣವಸ್ತ್ರವಾಹನ ಭೂಮಿಗಳ ಕೊಟ್ಟು । ಇಂಬುಗೊಂಡೆನ್ನ ಪುರದಲ್ಲಿಪ್ಪುದೆಂದು ಬಿನ್ನೈಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಡಲುಬಳಿಕ ॥೩೫॥ ಕುಧವನಪ್ಪಣೆಗೊಂಡುರತ್ನ ಚೂಡಿಯುಗೃಹಕೆ । ಮುದವಿಂದೆಬಂದೆಲ್ಲವನುಪೇಳಮರುದಿವಸ । ದುದಯದೊಳುಶರಣೆಲಿಂಗವಭಜಿಸುತಿಹಸಮಯಮನ್ನೋಡಿಯಲ್ಲಿಗೈದಿ ॥ ಪದಯುಗಕೆಮಣಿದುಕರಗಳಮುಗಿದುನಮ್ಮನಗರದ ಕಡೆಗೆಪೋದಪೆವು ಪುಣ್ಯಪಾಪದಫಲ । ವಿಧವಪೇಳೆಂದೆನಲುಲಿಂಗಕ್ಕೆಧರಿಸಿರ್ದ ಕುಸುಮಮಾಲೆಗಳನೆರಡ ॥೩೬॥ ಕರದಲ್ಲಿಕೊಟ್ಟುಭೂವರಗಿಂದು ಪುಟ್ಟಿರುವ ವರಕುಮಾರನಕೊರಳ್ಗೆ ಒಂದುಹಾರವಹಾಕ । ದುರಿತಪುಣ್ಯದಫಲವ ನೋರೆವ ಪೋಗೆಂದೆನಲುಬಂದು ಶಿಶುವಿಗೆಮಾಲೆಯ ॥ ಹರುಷದೊಳುಧರಿಸಲರ್ಭಕನು ಚಿಗಿದೆದ್ದುಕು । ಳ್ಳಿರುತೆಲವೊ ಶಿವಯೋಗಿಗಳಿರಕೇಳುವುದೇನು। ಧರಣೀಶನಾದೆನಣುಮಾತ್ರಧರ್ಮವಿನಾನು ಪಾಪವಿಂದೆನ್ನ ಸತಿಯು ॥೩೭॥ ಇಂದುಯೊಪಟ್ಟಣದೊಳೋರ್ವಕೊಟ್ಟಿಗೆಯವನ । ಮಂದಿರದಿಪನ್ನೆ ರಡುಮರಿಯುಪಡೆದಿರುದೆಂದು । ಪಂದಿಯುದರೊಳುನೊಸಲಬೆಳ್ಳಿನಿಂದೆಸೆವುಕ್ರಿಹುದನೆಕೇಳುವುದುಮುನಲ್ಕೆ ನಿಂದಿರ್ದಭಟನೊಳೋರ್ವನಕಳುಹಿ ತರಿಸಿಮುದ । ದಿಂದೆಶಿವಯೋಗಿಗಳಮುಂದೆನಿಲ್ಲಿಸಲುಮ । ತೊಂದುವನಮಾಲೆಯನು ಅದರಕೊರಳಿಗೆಹಾಕಲದುತನ್ನ ಜನ್ಮವಳಿದು ॥೩೮॥ ಅತಿಚೆಲ್ವಿನಿಂದೆಸೆವಸತಿರೂಪಮಂತಾಳ್ದು । ಪತಿಯೆಂಬುದಂತಿಳಿದುರಾಜಕುವರನಪದಕೆ । ನತಳಾಗಿದೇವೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿ ದೇವೇಂದ್ರವಲ್ಲಭರೀರ್ವರಿಗೆವಂದಿಸಿ ॥ ಯತಿಗಳಿರೆಕೇಳ್ವುದೆನೆನಾಂ ಭಿಲ್ಲಮುನಿಯುಪೆಂ। ಡತಿ ನೀವುಬಂದೆದಿನವಮಾಡಿದನ್ನ ವನೆಲ್ಲ । ಹಿತವಿಂದೆನೀಡೆಂದುಕಾಂತನೆನಗುಸುರಿದಡೆಬಲುಕೋಪದಿಂದನಾನು ॥೩೯॥ ಎನ್ನ ಪಾಲಂತೆಗಡುಕೊಂಡುವುಳಿದರ್ಧವನು ನಿನ್ನ ಮನಬಂದರ್ಗೆನೀಡೆಂದುಕೊಡೆನಿಮಗೆ । ತನ್ನ ಭಾಗವನುಣಿಸಿ ಸಂತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿಶಯನಕೆತಾವಕೇಕೆಲೊಡನೆ॥ ನನ್ನ ಸ್ಥಳವನುಕೊಡದೆಗೆರೆದೆಗೆಯುದುಳಿದರೊಳು । ಭಿನ್ನ ವಿಲ್ಲದೆನಿಮ್ಮನಿರಿಸಿ ಮನದಡಯುಕಾ । ದಂನೆಲದೊಳಿರಲುಪ್ರೆಲಿಭಕ್ತಿಸಲ್ಕಾತನೊಡಗೋಡಾನು ಮರಣವಾಗೆ ॥೪೦॥ ಆತಮಾಡಿದಫಲದಲೀ

ಭೂಪನುದರಸಂ । ಜಾತನಾದನುದುರಿತದಿಂದೆ ಸೂಕರಜನ್ಮ । ವೀತರಾಗೊಳ ನಗಾದುದೆನಲ ನಿತರೊಳಿದೇವದುಂದುಭಿಯುವೊಳಗೆಸುರರ ॥ ಪಾತ್ರಪ್ರಾವ ಳಿಗರೆಯೆ ರತ್ನ ಚೂಡೆಯನುಭೂ । ನಾಥನಾತ್ಮಜನಾಗಿ ಜನಿಸಿರ್ದಭಿಲ್ಲಮುನಿ ಯಾತನರಸಿಯುಪುಣ್ಯಫಲವೆಂಬ ದೇವೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿಯೊನಾಲ್ವರುಗಳ ॥ ೮೧ ಪರಮಪ್ರಭಾವಯುದ ಪುಷ್ಪಕೆದೊಳಿವರಕು । ಳ್ಳಿರಿಸಿಕೈಲಾಸಕ್ಕೆಕೊಂಡೊ ಯ್ಪುತಿರಲಿತ್ತ । ದುರಿತಪೆಚ್ಚಿತ್ತೆಂಬ ದೇವೇಂದ್ರವಲ್ಲಭನು ಅತಿದುಃಖವನು ಮಾಡುತಾ ॥ ನರಿಯಂತೆಪಲ್ಲಿರಿದು ನೋಡುತಿರ್ದನ್ನುಮುಂದೆ । ಯುರವೆಜಲ

—(ಜನದಾನ ಪುಣ್ಯದ ಕಥೆ)—

ದಾನಫಲವಿನ್ನೊಂದುಲಾವುಗೆಯು । ಧರಣಿವ್ಯದುವಿರ್ದುದಂನೋಡಿವುೂಗಿಂ ದಗಿದು ಗೂಡಿಕ್ಕಿಮರಿಯುವಾಡಿ ॥೮೨॥ ಅದುಪೋದಬಳಿಕೊಂದು ಕೌಶಿಕನು ಗೂಡಿಕ್ಕಿ । ವದಕೆಯಾಸ್ಥಳವಪೆಚ್ಚಗಿಡಮರಿಯಾದಬಳಿ । ಕದುಪೋಗೆಮೇ ಘಜಲತುಂಬಿದಿರ್ದುದಂಕಂಡು ಸೊಕ್ಕಿದೆಕ್ಕಲದಾಡೆಯಿಂ ॥ ಕೆದರಿಪ್ರೋಗಲ್ಕೆಕು ಲಿಚಿಯುವಾಗೆಕಾಡೊಣ । ತುದಿಶೃಂಗದಿಂದೆಚಿವ್ಮಾಡಿಗಾರೆಯುಪಾಡೆ। ಮದ ದಂತಿಕದಡಿಕುಳ್ಳಿರೆಬೆಂಚಿಯಂತೆಸೆಯಲಾ ಪ್ರೊಲದಸೂದ್ರಕಂಡು ॥೮೩॥ ಹಾ ರೆಗುದ್ದಲಿಯಿಂದೆ ಕರವಗೆಯಲದರೊಳಗೆ । ವಾರಿತುಂಬಿರಲೊಂದುದಿವಸಬೇ ಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ । ಘೋರವರ್ಣಬೇಂಟೆಯಾಡುತ ಬಳಲಿಬಾಯಾರೆಬಲಸಹಿತ ನೀರ ನೀಂಟ ॥ ಏರಿಯೆನೆಹಾಕಿಯೋಜನದಗಲಕೆರೆಕಟ್ಟ। ದಾರಿಗಸುಮೃಗಪಕ್ಷಿನೀ ರ್ಗುಡಿಯಲರಸಕೃಷಿ । ಗಾರಗಜಕಾಡೊಣಪಂದಿ ಕೌಜುಗ ಲಾವುಗೆಗೆಮು ಕ್ತಿಫಲವಾದುದು ॥ ... ... ॥೮೪॥

—(ಕನ್ಯಾದಾನದ ಕಥೆ.)—

ಅನ್ನ ಜಲದಾನದಿಂಬಪ್ಪಫಲವನುಪೇಳ್ದೆ । ನಿನ್ನೊರೆವೆಕನ್ಯಕಾದಾನದು ರುಸಾಕ್ಷ್ಯವನು । ಮುನ್ನ ಜಂಬುಕವೊಂದುಗರ್ಭದಿಂದಿರುತ ತನ್ನಯಪುರು ಷಗಿಂತೆಂದುದು ॥ ಎನ್ನ ಸುವ್ರಸರವಾಂಸಮಂ ಬಯಸುತಿಹುದುಮನ । ದನ್ನ ನೇತಾರದಿರಲುಘುಳಿಯೆ ಯೆನೆಹಿದರಿ । ಯಿನ್ನದಕೆತೆರನಾವುದೆಂದುಚಿಂತಿಸುತಡ ವಿಯಲ್ಲರಸುತ್ತೈದುತಿರಲು ॥೮೫॥ ಅತ್ತೊರ್ವ್ವಮುಂಡೆಬಸುರಾಗೆ ಹೆಣ್ಣೊಂದನೆ ಪೆತ್ತುಬಿಸುಟಿರೆಯದನೆಕಂಡು ತನ್ನಯಸತಿಗೆ । ಇತ್ತಡವಳತಿಪ್ರೀತಿಗೈದುಭ ಕ್ಷಿಸದೆಮಧುಪೆರದು ಸಲಹುತ್ತಿರಲ್ಕೆ ॥ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಸುಬೇಂಟೆಗೈದೆ ಜಂಬುಕ ಮರಿಗ । ಳತ್ತಲಾಡುವಹಸುಳೆಯನುಕಂಡುಯಚ್ಚರಿಬ । ಡುತ್ತಭೃತ್ಯರಿಗೆತರ ಹೇಳಲವರಂಕಂಡುನರಿತ ತಮಗೃಹವಪೋಗಲು ॥೮೬॥ ನರಕನ್ಯಕೆಯುಜಂ ಬುಕವುರಿಗಳನೊಡಗೂಡಿ । ಧರಣಿಯೊಳುಪೋಕುದವನೀಶಕಾಣುತಲಗಿಸು । ತಿರಪೆದರಿಪಿರಿಯಪೆಣ್ಮರಿಬಂದು ಭೂಧವನೆತಪ್ಪಿಲ್ಲವೆಂದುಗೃಹವ ॥ ಶರೆಸೂರೆ

ವಾಳ್ವುದೇಕೆಂದೆನಲುನಿಮ್ಮನೆಯು । ಳಿರುವಕಸುಳಿಯಕೊಟ್ಟಡಂಪ್ರೋಪನೆಂದೆನಲು । ಪಿರುಡುದುಃಖಿಡವಾಡೆ ತರಳೆಯನುಕೊಡೆ ಭೂಪತಿರುಗನಿಜಪುರಕೆ ಬಂದು ||೮೭|| ಅವಳನತಿಪ್ರೀತಿಯಿಂಕಲಹಿಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನನ । ಶಿವಬರವರ್ಣಾಗೆ ಕೊಟ್ಟುಮದುವೆಯುಂಮಾಡಿಸಕ । ವನೀಯಲಿತ್ತಜಂಬುಕ ಕನ್ಯಕಾದಾನ ಬಲಿವಿಕ್ಷತ್ರಿಯವಂಶದ || ಅವನೀಶಶಕ್ಷ್ಯನಾತ್ಮಜನಸಗರನಾಗಿರಾ । ಜ್ಯವನಾಳು ತಿರೆಪೆಣ್ಣು ಕೇಶಿನೀಯೆಂಬನಾ । ಮವತಾಳಿಮತ್ತೊಬ್ಬ ರಾಜಸುದರಿಜನಿಸಿ ಸಗರನಂಮದುವೆಯಾಗಿ ||೮೮|| ದಂಪತಿಗಳತಿಸುಖದಿಬಾಳು ತೊಂದಿವಸಪ್ರೋಗ್ಯಂಫಲವನೆಲ್ಲತ್ರಿಕಾಲಜ್ಞರಿಂತಿಳಿದು ಸಂಪದವು ವೊಂದುಕನ್ನಿಕೆಯುಫಲದಿಂದಾದುದೆಂದುಮರವತ್ತುಸಹಸ್ರ || ಚಂಪಕದಪ್ರೋಲ್ವನಾಸಿಕೆ ಚಂದ್ರವೊಗದಲ । ಗಣಂಪಬಲವಕುವರಿಯುರಪಡೆದು ಇಂದ್ರಪದ । ವಂಪಡವೆನೆಂದುಶಿವನಂಕುರಿತುರ್ತಪಗೈಯ್ಯಲಮರಪತಿಯುತಿಹೆದರುತ || ೮೯ || ಮಂತ್ರಣಂಗೈದು ಬಿವಿಯುಡಿಗೆಬರಲೀಕನಲು । ಅಂತುಗೈದಿಪೆಯಿನ್ನ ಪದವ ಪಡದಪೆನೆಂದು।ಸಂತಸದಿಸಗರನರಪತಿತಪವಗೈವುತಿರೆ ಶಿವನೊಲಿವಸವಾಯದಲ್ಲಿ || ಚಿಂತಿತವಬೇಡುವಾಗವುನನಾಕ್ಕಲಿನೀನು । ನಿಂತುಪುತ್ರಿಯರೆಂಬುದಂ ಬಿಡಿಸಿಪುತ್ರರೆಂ।ಬಂದೆನುಡಿಸೆ ದೆನಲುವ್ರೊಳಿತೆಂದುಕಳುಹಿ ಕೊಡಲಿತ್ತಲಾತನತಪಕ್ಕೆ ||೯೦|| ಹರನೊಲಿವಸಮಯದಲಿಮರತು ಅರವತ್ತುಸಾ । ವಿರಪುತ್ರರಂಕೊಟ್ಟುಸಲಹೆಂದುಬೇಡಶಂ । ಕರನಿತ್ತುಕೈಲಾಸಗಿರಿಗೆಪ್ರೋಗಲುತನ್ನ ಪುರದತ್ತತಿರುಗಿಬಂದು||ಸರುಷವಿಂಸತಿಗೆಋತುವೀಯೆಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿ। ತ್ವರಿತದಿಂದೊಂದುಕುಂಭವಪಡೆಯಲದಜೆಸುಡು। ತಿರಲುಬಾಂದಲವುನುಡಿಯಿತ್ತು ಸುತರಾಘಟದೊಳಿಹರೆಂಬುದಂ ಕೇಳುತ ||೯೧|| ನಲುವಿಂದಕುಂಭವನು ಬಲುಜೋಪನಂಗೈದು । ಕೆಲದಿವಸಕದನಲ್ಲಿಯುರವತ್ತುಸಾಸಿರದ । ಚಲುವಪ್ಪಕುವರರುದಿಸುತ್ತಯೌವನಬರಲೊಂದಿವಸಸಗರನರಪಂ || ಬಲುಚಿಂತೆಯಿಂದಿರಲು ಪುತ್ರಸಂಕುಲನೆರದು । ದೆಲೆತಂದೆಯೇಕೆಂದು ಬೆಸಗೊಳ್ಳೆಸರನಿಂದ । ಫಲಗಾಣೆವರವಪಡಡಪೆನೆಂದುಸುತೆಯುರಿಚ್ಛೈಸೆನಾಲಿಗೆತೊಡಲಿಸೆ ||೯೨|| ತರಳರುವಿಪಿದರೆಂಬದುಗುಡವೆನೆಯಲೆತಾತ। ತರಿಪಿಕೊಡುವುದುಹಯವಶತಯಜ್ಞವನುಮಾಡಿ । ಸುರಪತಿಯುಭೋಗವನುಪಡಪಿದಪೆವೆನಲವರು ತುರಗವುಂಕೊಟ್ಟುಕಳುಹೆ || ತಿರುತಿರುಗಿಯೊಂದು ಕಡುವೆಯುಲಿನೂರನೆಮಾಡಿ । ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೊಂದುಮುಖವಿರಚಿಸುತಿರಲ್ಕಿಂದ್ರಗರುಹಾಗೆ ಚಿತ್ರಸೇನನಯೆಂಬಕಳ್ಳನಿಂದ ||೯೩|| ತೆಗಪಿವಾಜಿಯನೊಯ್ದು ಪಾತಾಳಲೋಕದೊಳು । ಸೊಗಸಿಂದಪರಿವಹೋಗವತೀನವಿಯುತಟವಿ । ನಿಗಮಗೋಚರನಧ್ಯಾನದೊಳಿರ್ಪ ಕಪಿಲರ್ಷಿವನಸಪಿಂದದ ನುಕಟ್ಟಿ || ಸಗರನಾತ್ಮಜರೆಲ್ಲಕೂಡಿ ಚಿಂತಿಸಿಧರೆಯು । ಬಗೆದಶ್ವಮುಂಕಂಡು

ಮುನಿಯುಕಾಣಲುಕೋಪ । ಮಿಗೆಪುಟ್ಟಿದಹಿಸಿಬೂದಿಯುಮಾಡಲವರಂಶವಿಭ
ಗೀರಥನುಪ್ರಟ್ಟಿ ॥ ೯೪ ॥ ಅನುನಯದಿರಾಜ್ಯಗೈವುತಲಿದ್ದು ಮುಂಗಿರು । ಮ
ನೆಯಲ್ಲಿಘೋಳಿಡುವಶಬ್ದಮಂಕೇಳುತೊಂ । ದಿನದಿಬಲ್ಲವರಕೇಳ್ದಪಿತೃಗಳದುಯು
ಲೆಘೂಪ ಕೇಳ್ಕಿನ್ನಯುಪಿತಾಮಹರ್ ॥ ಮುನಿಶಾಪದಿಂದಳಿದು ಭೂತಂಗಳಾ
ಗಿರ್ವ । ರೆನಲವರ್ಗೆಮೋಕ್ಷವ ಪಡೆವಪೇಳುವ್ರದೆನ । ಲ್ಕನಿಮಿಷರನದಿಯುವ
ರಮುಸ್ಥಿಗಳಿಗದು ಮೋಕ್ಷಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಪರೆನಲ್ಕೆ ॥ ೯೫ ॥ ಅತಿಯುಗ್ರತಪಗೈ
ದುಶಿತಿಕಂಠನಿಂದದೈ । ವತನದಿಯತಂದುಪಾತಾಳಲೋಕಕೈತಂದು । ತತ
ಪಿತಾಮಹರ್ದೈಹಿಕಾಸ್ಥಿಗಳ ಸೋಂಕಿಸಲ್ಕವರು ಸದ್ಗತಿವಡೆದರು । ಜಿತಕಾಮ
ಭಕ್ತಕರಿಕಾಲಚೋಳನೃಪಂಗೆ । ಮತಿವಂತರನ್ನ ಜಲಕನ್ಯಕಾದಾನದಿಂ ।
ಕಥೆಯನೊರೆಯಲ್ಕೇಳಿ ಸಕಲದಾನವಮಾಡಿ ಕಾವೇರಿಕೆರೆಯಕಟ್ಟಿ ॥ ೯೬ ॥

—(ಕಳಚಂಗ ಪೆರುಮಾಳುಕಥೆ.)—

ಸುಖದಿಂದೆರಾಜ್ಯಗೈವುತಶಿವನಭಜಿಸುತಿರೆ । ಚಕಿತವಾದಿದತ್ತಶ್ರುತಿದೂ
ರಶಂಕರನೊಲಿದು । ಮುಕುತಿಮೂಲಿಗರ ಮಾಡಿದನಿತ್ತಗುಣಗರ್ಭಲಿಂಗವ
ನುಭಜಿಸಿದುದರಿಂ ॥ ಶಿಖಿನೇತ್ರನಾಭಕ್ತ ಮುದಗುಂಡಿಯಾಪುರಾ ॥ ಧಿಕನೆನಿ
ಪಶುಭದೇವ ಕಮಲವತಿಯೊರ್ವಗೆ । ಸುಕುಮಾರನಾಗುದಿಸಿ ಕಳಚಂಗಪೆ
ರುಮಾಳುಯೆಂಬನಾಮವನೆತಾಳ್ದು ॥ ೯೭ ॥ ವರಸುಲಕ್ಷಣದಚೋಲ್ಲಡಿನಾಚಿ
ಯೆಂಬವಳ । ಹರುಷದಿಂದಲಿವರಿಸಿ ರಾಜ್ಯಮಂಗೈವುತಿರೆ । ತರುಣಿಸಹಿತೊಂ
ದುದಿನವಲ್ಮೀಕೇಶ್ವರಲಿಂಗದಾಲಯಕೆಬಂದುನುತಿಸೆ ॥ ಧಿರೆಲುತೋಣಿಯಾಂ
ಡಿಯೆಂದೆಂಬ ಪೂಜಾರಿಪುರ । ಹರನಿಚಂಗಣಿ ಗಿಲದದಂಡೆಯಂಕಟ್ಟುತಿರೆ ।
ಕರದಿಂದಲೊಂದುಕುಸುಮವನು ಚೋಲ್ಲಡಿನಾಚಿತೆಗೆದು ಘ್ರಾಣಿಸಲುಕಂಡು ॥
೯೮ ॥ ಮೃಡನಮೊಸಲಪುಷ್ಪವಕೆಡಿಸಿದವಳೆಂದುಬಗು । ರ್ಘುಡಿದುತೋಣಿಯಾಂಡಿ
ಕೋಪದಿಮೂಗನರಿಯೆಚೋ ॥ ಲ್ಲಡನಾಚಿಪುರುಷಂಗೆ ಮೊರೆಯಿಡಲು ಪಿಡಿದ
ಪಾಣಿಯನೇಕೆ ಬಿಟ್ಟನೆನುತ ॥ ಕಡಿದುಕರವಂ ಬಿಸುಟದೃಢಭಾವವಂಕಂ
ಡು । ಉಡುರಾಜಧರನೊಲಿದು ಸತಿಪತಿಗಳೀರ್ವರನು । ಬಿಡದೆಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ
ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಪ್ರೌಢಕೇಳೆಂದೊರೆದಜಕ್ಕಣಾರ್ಯ ॥ ೯೯ ॥

ಗುರುವೆಜಯಪರಬೊಮ್ಮದಿರವೆ ಜಯಸದಮಲಾದರವೆಜಯಸತ್ಯದಾ
ನರವೆಜಯನಕಲ್ಪ ॥ ತರುವೆಜಯ ಜಯತರುಣಿ ಶಶಿಕೋಟಿ ರುಚಿಗಾತ್ರಭರ
ವೆಜಯವಭಕ್ತಜನರ ॥ ಪೊರವೆಜಯಭವಪಾಶಹರವೆಜಯಮುಕ್ತಿಪಥ । ವರ
ವೆಜಯವಭಯಕರ । ಮೆರೆವೆಜಯಜಯಸರಾತ್ಮರವೆಜಯ ವರಮಳೆಯಮ
ಲ್ಲೇಶಮದ್ಗುರುವೆಮನದಿಷ್ಟವನಿತ್ತುಸಲಹ್ಯೆ ॥ ... *

ಅಂತೂಸಂಧಿ ೮ಕ್ಕಂ ಪದನು ೮೬೦ಕ್ಕಂ ಮಂಗಳಮಸ್ತು.

—(ಎಂಟನೆ ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ಸೂಚನೆ॥ ಗುಣ = ತಂತು ॥೧॥ ಚಕ್ರಿ = ಮೋಹಿನಿಯಾದವಿಷ್ಣು, ಶುಕ್ರಶಿಷ್ಯ = ರಾಕ್ಷಸರು, ಶಿರ = ರುಂಡ, ನಕ್ರಕೇತನ = ಕಾಮ, ಚಕ್ರಧರ = ವಿಷ್ಣು, ಅಹಿರಾಜ = ಶೇಷ, ಶಕ್ರರಿಪುಧರ್ತ = ಮೇರುಚಾಪ, ಅಂಬುಜವಗೆಯು ಚಂದ್ರ, ಮೂರ್ಧ = ತಲೆ, ಚಕ್ರಧರನಾತ್ಮಭವ = ಕಾಮ ॥೨॥ ಪುರ = ಕೈಲಾಸ, ಕುರುಹು = ಗುರ್ತು, ಪೂರ್ವವನು = ಭವಿತ್ವವನ್ನು, ನಿತ್ಯತ್ವ = ಪ್ರಮಹತ್ವ ॥೩॥ ಕಕ್ಷ = ಬಗಲು, ವಕ್ಷ = ಯೆದೆ, ಋಕ್ಷಪತಿ = ಚಂದ್ರ, ॥೪॥ ಅಘ = ಪಾಪ, ನಿಜಪದ = ಸತ್ಯಲೋಕ, ಅನಂತ = ಅಸಂಖ್ಯಾತ, ಸೋಪಚಾರ = ಉಪಚಾರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ॥೫॥ ಕಲ್ಹಾರ = ಸೌಗಂಧಿಕಪುಷ್ಪ ॥೬॥ ಶಿಂಶುಮಾರ = ಮೊಸಳೆ, ನಿರ್ವೃತಿ = ಶಾಪಪರಿಹಾರ ಸೌಖ್ಯ ॥೭॥ ಹರಿ = ವಿಷ್ಣು, ಸೆರೆ = ಬಂಧನ, ಖಗಗಮನ = ಗರುಡವಾಹನ ॥೮॥ ವಿಷವು = ನೀರನ್ನು, ಈಂಟುತ್ತ = ಹೀರುತ್ತ, ಬಿಸಜನೇತ್ರ = ಕಮಲಾಕ್ಷ, ವಿಷದವೊಲೆ = ಪ್ರಾತನಾಸ್ನನ, ನೀಲ = ಕಪ್ಪು, ದಶಶಿರವೈರಿ = ರಾಮ ॥೯॥ ಪಾಂಚಾಲರಾಯ = ದ್ರುಪದ, ಆತ್ಮಜೆ = ದ್ರೌಪದಿ, ಆದ್ರಿಯಂ = ಗೋವರ್ಧನಾಚಲವನ್ನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಂದನರ = ಕೌರವರನ್ನು ॥೧೦॥ ಪುರುಷೋತ್ತಮ = ಪರಮಾತ್ಮ, ಜಲಜನಾಭ = ಪದ್ಮನಾಭ, ಹೊಡಗೆಡದು = ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು, ಭವಭವದಿ = ಜನ್ಮಜನ್ಮದಿ ॥೧೧॥ ಕಾಳಹಸ್ತಿ = ದಕ್ಷಿಣಕೈಲಾಸ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಮಚ್ಚರ = ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು ॥ ... ... ॥೧೨॥

—(ಗಜೇಂದ್ರನ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ.)—

ಗಜೇಂದ್ರನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತನು ವಿಶ್ವನಾಥ ಮುನಿಯ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಪಾಪಚಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೋಗಿ ವಜ್ರಸಿದ್ಧನೆಂಬವನು ತಾನು ಹಿಡಿದ ಹೂವನ್ನು ಕೊಯ್ದುಬರಲು ಕಳುಹಿಸಿ ಅವನಂ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡುಹೋಗಲು ಅವನು ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಅವಿತುಕೊಂಡರೂ ಬಿಡದೆ ಕೊಂದದ್ದರಿಂದ ವಿಶ್ವನಾಥ ಮುನಿಯು ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡು ಅವರೀರ್ವರಂ ಗಜಮಕರಗಳಾಗಿರುವಂತೆ ಶಪಿಸಲು, ಗಜೇಂದ್ರನು ವಿಶಾಪವಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸೆ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಕರವು ನಿನ್ನಂ ಹಿಡಿದಾಗ ನೀನು ಹರಿಗೆ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟರೆ ಆತನು ಬಂದು ನಿನಗೆ ಮೋಕ್ಷೋಪಾಯವನ್ನು ಹೇಳುವನೆಂದನು. ಬಳಿಕ ಅವರು ಗಜಮಕರಗಳಾಗಿರಲು, ಒಂದುದಿನ ಮಡುವಿಗೆ ನೀರಂ ಕುಡಿಯಲ್ಬಂದ ಆನೆಯನ್ನು ಮಕರವು ಹಿಡಿದೆಳೆಯಲಾಗಿ ಗಜವು ಹರಿಯಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ವಿಷ್ಣುವು ಬಂದು ಮೊಸಳೆಯಂ ಕೊಂದು ಗಜೇಂದ್ರನಂ ಬಿಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಗಜೇಂದ್ರನು ತನಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಯಂ

ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹರಿಯಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು, ಶ್ರೀ ಕಾಳಹಸ್ತಿಗೆ ಹೋಗಿ ಲಿಂಗವಂ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರಲು, ಅಲ್ಲಿ ಹಂಸಮುನಿಯ ಶಿಷ್ಯನಾದ ದುರ್ಸಾಧನಿರುವನಾಗಿ ಅವನೊಂದಿಗೆ ನನಗೆ ವಿರೋಧಹುಟ್ಟಿ ಅವನು ನೀನು ಸತ್ತಬಳಿಕ ಲಿಂಗಪೂಜಾಫಲದಿಂದ ನೀವು ದೊರೆಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಶಿವನಿಂದ ಮೋಕ್ಷವಂ ಪಡೆಯುವಾಗುವದೆಂದು ಹೇಳಿ ವಿಷ್ಣುವು ತೆರಳುತ್ತಿರೆ, ಗಜೇಂದ್ರನು ದುರ್ಸಾಧನೆಂಬವನ ವೃತ್ತಾಂತವೇನೆಂದು ಕೇಳಲಾಗಿ ಹರಿಯು ಹೇಳುವನದೆಂತೆನೆ ||

೧೩|| ಅಥವಾತನ = ನೀಚತ್ವ, ಸಾಲಿಡಿ = ಉರ್ಧ್ವ ನಾಭಿಯೆಂಬ ಬಸುಳುವು ಸಜ್ಜನ್ಮ = ಉತ್ತಮದೇಹ ||೧೪|| ಕರಟಿಯುಂ = ಆನೆಯನ್ನು ||೧೫|| ಸುಳಿವುತ ತಿರುಗುತ್ತ, ತಿಮಿರು = ತುರಿ || ... ... ||೧೬||

—(ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹ.)—

ವಿಶ್ವನಾಥ ಮುನಿಯ ಶಾಪದಿಂದ ಮೊಸಳೆಯಾಗಿದ್ದು ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿದ್ದ ಬಳಿಕ ಯತಿವರ ಹಂಸಮುನಿಯ ಶಿಷ್ಯನಾದ ದುರ್ಸಾಧನೆನಿಸಿ ಶಿವಪೂಜೆಯಂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಜಾಡಹುಳುವು ಹತ್ತಲಾಗಿ ಅವನು ಅದನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ತೆಗೆದಿಡುವಾಗ್ಗೆ ಅದು ಸತ್ತುಹೋಗಲಾಗಿ ಹಂಸಮುನಿಯು ಜಂತುಹಿಂಸೆಗಾಗಿ ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡು ದುರ್ಸಾಧನನ್ನು ಜಾಡಹುಳುವಾಗೆಂದು ಶಪಿಸಲಾಗಿ ಅವನು ವಿಶಾಪವಂ ಬೇಡಲು ಮುನಿಯು ಕರುಣಿಸಿ ನೀನು ಹುಳುವಾಗಿ ಕಾಳಹಸ್ತೀಶ್ವರನಂ ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಉತ್ತಮ ಜನ್ಮಬರುತ್ತದೆಂದನಾಗಿ ದುರ್ಸಾಧನು ಸಾಲಡಹುಳುವಾಗಿ ನಿತ್ಯವೂ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಬಾಯಿಗಳು ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದನು. ಆವೇಳೆಗೆ ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದ ನಕ್ರಗ್ರಹ ಮುಕ್ತನಾದ ಗಜೇಂದ್ರನೇ ಗಜರೂಪದಿಂದ ಕಾಳಹಸ್ತಿಗೆ ಬಂದು ತಾನು ಲಿಂಗವನ್ನು ಆರಾಧಿಸತೊಡಗಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಿದ್ದ ಎಳೆಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕುತ್ತ, ತಾನು ಸೊಂಡಿಲಿನಿಂದ ನೀರುತಂದು ಹುಯ್ಯುತ್ತಿರಲು ಸಾಲಡೆಯು ತಾನು ಮಾಡಿದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಅಳಿಸಿತೆಂಬ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಆನೆಯ ಮೂಗಿನಲಿ ತೂರಿ, ತಲೆಗೇರಲು ವದ್ದಾಡಿ ಎರಡೂ ಸತ್ತುಹೋದವು. ಬಳಿಕ ಲಿಂಗಪೂಜಾ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅವೆರಡಕ್ಕೂ ನರಜನ್ಮವೂ ರಾಜತ್ವವೂ ಲಭಿಸಿ ಶಿವಾನುಗ್ರಹದಿಂ ಮೋಕ್ಷವಾಗುವದೆಂತೆನೆ || ... ... *

[illegible] = ಕೆಸರು, ಅವನಿ = ಭೂಮಿ, ಆತ್ಮಭವ = ಮಗ || ೧೭ || ಚತುರಂಗ = ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ತೇರು, ಕಾಲಾಳು, ವಿಪಿನ = ಕಾಡು, ಲುಬ್ಧರು = ಬೇಡರು, ಅಪ್ಪಿ = ಆಲಿಂಗಿಸಿ, ಶಬರಿಯರು = ಬೇಡತಿ || ೧೮ || ಪದ್ಧತಿ = ದಾರಿ ಪುಳಿನ = ಹೊಯ್ಗೆ, ಎಕ್ಕಲ = ಕಾಡುಹಂದಿ, ಭಲ್ಲೂಕ = ಕರಡಿ ||೧೯|| ಕೊಳ್ಳೆ [illegible], ನೆಗ[illegible] ಕೊಡೆ, ತಾಣ = ಸ್ಥಳ, ಗೊಂದಣ = ಗುಂಪು, ಸರಳು-

ಬಾಣ ॥ ೨೦ ॥ ವಾರಣ=ಆನೆ, ಪೋಡಗೊಡದೆ=ಓಡಿಹೋಗದಂತೆ ॥೨೧॥ ಇರುಬು=ಇಕ್ಕಟ್ಟು, ಪಂಚಾಸ್ಯ=ಸಿಂಹ, ಪಾಮರಿ=ಮೂಢಳು ॥ ೨೨ ॥ ಮುನ್ನು=ಮುಂಚೆ, ಭಲರೆ=ಶಾಬಾಸು ॥೨೩॥ ಚಿತ್ರಾಂಗ=ಹುಲಿ ಕೋಡ ಕೊಂಬನು, ನೀರೆ=ಹೆಂಗಸು, ಸೂಕರನ=ಹಂದಿಯನ್ನು ॥೨೪॥ ಕುಕ್ಕರಿಸಿ ಕುಳಿತು ॥೨೫॥ ಸಿಂಗಮಸ್ತಕರತ್ನ=ಇದು ಹೊಸತು, ಎರೆಯ=ಒಡೆಯ ॥ ೨೬॥ ಬಲ=ದಂಡು, ಉಳಿಯೆ=ನಿಲ್ಲಲು; ನೀರಡಸಿ=ಬಾಯಾರಿ, ಕರವಾಳ ಕತ್ತಿ, ಒರತೆ=ಚಿಲುಮೆ ॥೨೭॥ ಕ್ಷೋಣೀಶ=ಭೂಪತಿ, ಊಣೆ=ಲೋಪ ॥ ೨೮ ॥ ಅರಳಶರ=ಮನ್ಮಥ, ತೊಡಕಿ=ಆರಂಭಿಸಿ, ಹರಣ=ಪ್ರಾಣ, ಪಕ್ಷ-೧೫ ದಿನ ॥೨೯॥ ಹೈ=ಹಾಗೆಯೆ, ಪೊರೆವಳೆ=ಹೊರವಲಯ, ಠಾವು=ಸ್ಥಲ ಮಂದಿರ=ಮನೆ, ಗೋಣ=ಕತ್ತನ್ನು ॥ ೩೦ ॥ ಭಿನ್ನ=ಭೇದ, ಅಥವಾ=ತಾರತಮ್ಯ, ದಿಕ್ಕು=ರಕ್ಷಕರು, ಬನ್ನ=ಭಂಗ ॥೩೧॥ ರೋಧಿಸುವ=ಅಳುವ ॥೩೨॥ ಅಂತಃಪುರ=ಅರಮನೆಯೊಳಗಿನ ರಾಣಿವಾಸ, ಉದರ=ಹೊಟ್ಟೆ, ಅನಂತಪೊನ್ನಂ=ಬಹುಧನವನು; ಅಂತಕಪಿತನು=ಸೂರ್ಯನು ಪೀಠ-ಆಸನ

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ.)—

ಕರಿಕಾಲ ಚೋಳರಾಯನು ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತ ಒಂದೆರಳೆಯಂ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಎರಡುಗಾವುದ ಪೋಗುತಲು ಅಲ್ಲಿಯೊಂದು ಮರಳಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲುವೆಯೊಳು ಕುಲ್ಲೆಯು ನೀರುಕುಡಿಯುತ್ತಿರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದೊರ್ವಳ ಕೈಗೆ ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದ ತಲೆಯು ಕತ್ತಿಯೂ ಕಳಚಿಬಿದ್ದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡು ಅವಳನ್ನು ನೀನಾರೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಲಾಗಿ ರಾಯಂಗವಳು ತನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವಂ ಪೇಳುವಳೆಂತೆನೆ. ರಾಯನೇ ? ನಾನು ಗರತಿಯಾಗಿದ್ದು ಬಳಿಕ ಕಾಮಾತಿರೇಕವಾಗಲು ಸುಂದರನಾದ ಗಂಡನಂ ಮೀರಿ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಪರಪುರುಷರೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಯುತ್ತಿರ್ದನು. ಹೀಗಿರಲು ಆಗಂತುಕನಾಗಿ ಬಂದ ನೋರ್ವನು ನನಗೆ ತೃಪ್ತಿಕರನಾಗಿರಲು ಅವನಂ ಬಿಡದೆ ನಾನುಸೇರಲ್ಕೆ ಒಂದುದಿನ ಅವನು ನನ್ನಂ ಕುರಿತು ನಿನ್ನ ಗಂಡನಡೆಸೆಯಿಂದ ಹೆದರುವೆನು ಅವನಂಕೊಂದು ಬಂದರೆ ನಿನ್ನೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಯುವೆನಲ್ಲದೆ ಪೋಗೆಂದು ನನ್ನಂನಿರಾಕರಿಸಲು ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ನಾನು ಮನೆಗೆಬಂದು ಮಲಗಿರುವ ಗಂಡನ ತಲೆಯಂ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಲು ಆ ಮಹಾಪಾಪದಿಂದ ತಲೆಯೂ ಕತ್ತಿಯೂ ನನ್ನ ಕೈಗಳಂ ಬಿಡದೇ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡವು, ಹಾಗೆಯೇ ನಾನು ಮಿಂಡನಬಳಿಗೆ ಹೋಗಲಾಗಿ ಅವನು ನನ್ನಂ ಕಂಡು ಗಂಡನಂಕೊಂದ ಮುಂಡೆಯೇ ಮಿಂಡನಂಕೊಲ್ಲದೆ ಬಿಡುವೆಯಾ ಎಂದು ನಿಂದಿಸಿ ಬಿಟ್ಟುಕೋಡನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ನಾನು ಯಾರಿಗೂ ಮುಖತೋರಿಸುವದಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ಕಾಡುಪಾಲಾಗಿ ತಿರುಗಿತಿರುಗಿ ಬಾಯಾರಿ ಈ ಮ

ರಳಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲಿನಿಂದ ಬರೆತೆಯಂ ತೆಗದು ನೀರುಕುಡಿಯು ಚೀಕೆಂಬಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನೀನಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಎರಳೆಯು ಆ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದುದು ಆ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದ ತಲೆಯೂ ಕತ್ತಿಯೂ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿ ನಿನ್ನಿಂದ ನಾನು ಕೃತಾರ್ಥಳಾದೆನೆಂದು ಕಾಲಿಗೆಬೀಳಲು. ರಾಯನು ಅವಳಂಮನ್ನಿಸಿ ನಗರಕ್ಕೆ ಕರತಂದು ಧನವಂಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿಬಿಟ್ಟು ಆ ವಾರ್ತೆಯಂ ತನ್ನ ಗುರುವಿಗೆ ಅರುಹಳಾಗಿ ಗುರುವು ರಾಯಂಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಥೆಯಂ ಪೇಳು ವನದೆಂತೆನೆ ॥ ... ... *

೩೩॥ ಹರಿಣಿ=ಹೆಣ್ಣುಜಿಂಕೆ, ಉರಗಪತಿ=ಶೇಷನು, ಬಮ್ಮರಕ್ಕಸ=ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸ, ಏಕಚಿತ್ತ=ಒಂದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತ ಮನಸ್ಸು ॥೩೪॥ ಕುಸುಮ=ಪುಷ್ಪ, ಮಡಿಯಲು=ಸಾಯಲು, ಪಿಪೀಲಿಕೆ=ಇರುವೆ, ಹರದವರ್ತನು, ಭಾಗ್ಯ=ಸಂಪತ್ತು ॥೩೫॥ ನೀಡಡಪೆ=ಕೊಟ್ಟರೆ, ದುರ್ಭಿಕ್ಷ=ಬರಗಾಲ ॥೩೬॥ ವೇಳೆ=ಸಮಯ, ಜಲಜಸಖ=ಸೂರ್ಯ, ಫಲ=ಪುಣ್ಯ, ಧಿಕ್ಕರಿಸಲು=ಹಳಿದಾಡಲು ॥೩೭॥ ಒಡಲು=ಮೈ, ಪೊಡವಿ=ಪೃಥ್ವಿ, ಅಶ್ವತ್ಥವೃಕ್ಷ=ಅರಳಿಮರ ॥೩೮॥ ದೈನ್ಯ=ಬಡತನ, ಮುನಿರಾಯ=ಭೀಮಮುನಿ, ೩೯॥ ಭೂಸುರ=ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಂಚತ್ವ=ಮರಣ, ಮಾತುಳಾರಯ-ಸೋದರಮಾವನರಮನೆ ॥೪೦॥ ಸುತೆ=ಮಗಳು, ವಿಧಿ=ಅವಶ್ಯಕರ್ತವ್ಯ ॥ ೪೧ ॥ ಇರಿಸಿ=ಇಟ್ಟು, ವರ್ಷ=ಸಂವತ್ಸರ, ಸಾಧನ=ಸಾಮಗ್ರಿ ॥೪೨॥ ಸಂತವಿಸಿ ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿ ॥೪೩॥ ಮುಹೂರ್ತ=ಸುಲಗ್ನ, ನಾಗವಲ್ಲಿ=ನಾಕಬಲಿ, ಮಲವಿಸರ್ಜನೆ=ಶೌಚ ॥೪೪॥ ಪರಿತಂದು=ಓಡಿಬಂದು ಭೂಸುರ=ಹಾರುವ ೪೫॥ ಬಿಯದ=ವ್ಯಾಧ, ಹುಲ್ಲೆ=ಜಿಂಕೆ, ಮನ್ನಿಸು=ಕ್ಷಮಿಸು ॥೪೬॥ ಮರುಳು=ಹುಚ್ಚು, ಕಾಂತ=ಗಂಡ ॥೪೭॥ ಪಿಂತೆ=ಹಿಂದೆ, ಅಗಲಿ=ಬಿಟ್ಟು, ಉರದ=ಎದೆಯಮೇಲಿನ, ಕುಂತಲ=ತಲೆಗೂದಲು ॥೪೮॥ ನೀರಜಾಕ್ಷಣೆ=ಕಮಲಾಕ್ಷಿ, ದೇಹಿ=ಕೊಡು, ಶಿಕ್ಷೆ=ದಂಡನೆ ॥ ... ೪೯ ॥

—(ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹ.)—

ಒಬ್ಬ ಭಕ್ತನು ಶಿವಪೂಜೆಮಾಡುವಾಗ ಒಂದಿರುವೆಯುಬಂದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಒಬ್ಬ ಸಾಹುಕಾರನ ಮಗನಾಗಿಹುಟ್ಟಿ ವಿಶ್ವ ನಾಥನೆಂಬ ಹೆಸರುಪಡೆದು ಅನ್ನಪೂರ್ಣೆಯೆಂಬ ಹೆಂಡತಿಯೊಂದಿಗೆ ಅನ್ನದಾನ ವ್ರತಶೀಲನಾಗಿದ್ದು ಒಂದುದಿನ ವನಭೋಜನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದು ಬರಲು ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಸಿದು ಭಿಕ್ಷಕ್ಕೆಬಂದ ಭೀಮಮುನಿಯೆಂಬವನಿಗೆ ಅನ್ನವನ್ನೀಯದೆ ಅಲಕ್ಷ್ಯನಾಗಿ ಮಾತಾಡಲು ಆತನಿಂದ ಶಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನಾಗಿ ಬಹುಕಾಲ ದೊರೆತ ಆಹಾರವನ್ನು ಅನ್ಯರಿಗೆ ಭಿಕ್ಷನೀಡಿದರೆ ನಿನಗೆ

ದು ಅನುಗ್ರಹಗೊಂಡು ಬಂದು ಕಾಶ್ಮೀರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೋಹರ ನಗರದೊಳಗೆ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ರಾಯನ ಶೃಂಗಾರವನದೊಳಗಿರುವ ಅರಳಿಮರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ದೊರೆತ ಜನರನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಮೂರುಸಾವಿರ ವರ್ಷಕಾಲ ಕಳೆದನು. ಬಳಿಕ ಅದೇನಗರದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾಚಾರ್ಯನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ತಾಯಿತಂದೆಗಳು ಗತಿಸಲು ಸೋದರಮಾವನ ಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಮದುವೆಗೆ ಮುನ್ನ ದೇಶಾಂತರಕ್ಕೆಹೋಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಸೇವೆಯಂಮಾಡಿ ಯೋಗ್ಯತೆಯಂ ಪಡೆದು ಬಂದು ಮದುವೆಯಾಗೆ ರಾತ್ರಿಯೊಳು ಮಲವಿಸರ್ಜನೆಗೆ ಹೋಗಿಕೂಡಲು ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನಿಂದ ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟು ಅವಂಗೆ ತಾಂಮನೆಗೆಪೋಗಿ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಋತುದಾನವಂಮಾಡಿ ಬರುವೆನೆಂದು ಭಾಷೆಯಂಕೊಟ್ಟುಬಂದು ಪತ್ನಿಯಂ ತಣಿಸಿ ಹೋಗುವಾಗ ಆಕೆಯೂ ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ ಪೋಗಿದ್ದು ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ಬಂದಾಗ ಪತಿಭಿಕ್ಷೆಯಂ ಬೇಡುತಲು ಅವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಶಾಪವಿಮುಕ್ತನಾದನು. ಭಿಕ್ಷೆಗೆ ಬಂದವರ್ಗೆ ನೀಡಬರಲು ಆಮೇರೆ ಅನರ್ಘವು, ನಿಡಿದೊಡೆ ಅಂತುಸಫಲತೆಯಾಪ್ಪುದೆಂದು ಆಕಥೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯಬರುತ್ತೆ ॥ ... ... *

[೪೯] ಭಂಗ=ಪರಾಭವ, ಶೃಂಗಕುಂತಳೆ=ಧೊರೆಯಮಗಳು, ೫೦ ದುರ್ಗ=ಕೋಟೆ, ವಾಕ್ಯ=ಮಾತು, ೫೧ ತಿರುಕ=ಭಿಕ್ಷುಕ, ಮಂತ್ರಿ=ಆಲೋಚಕ, ಆಲಿ=ಗುಡ್ಡೆ ೫೨ ಕೂಸು=ಮಗುವು, ದೂಷಿಸಿದೆ=ಪಳಿದೆ ಶ್ರೀಕುಧರೆ=ಶ್ರೀಶೈಲ, ಬಿಲ=ಗವಿ ತ್ರಿಶತ=ಮುನ್ನೂರು ಒಮ್ಮೆ=ಒಂದು ಸಲ ಷಣ್ಮಾಸ=ಆರುತಿಂಗಳು ೫೩ ಪಥಿಕರು=ದಾರಿಗರು, ಅತಿರೋದನ=ಬಹಳ ಅಳುವು. ... ... *

—(ಕ ಥಾ ಸಂ ಗ್ರ ಹ ವ ಚ ನ.)—

ಲಿಂಗನ ಪೀನಗರದ ಚಂಡಗುಪ್ತರಾಯನು ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಮೋಹಿಸಿ ಹಿಡಿಯಲ್ ತೊಡಗಲು ಆಕೆಯಲ್ಲಿಂದೋಡಿಪೋಗಿ ಶಿವಾಲಯಮಂಪೊಕ್ಕು ಲಿಂಗದಮರೆಯಲ್ಲಡಗಿರಲು ಧೊರೆಯು ಖಡ್ಗಪಾಣಿಯಾಗಿ ಪೋಗಿಕಂಡುಹಿಡಿದು ಕಡಿಯಲುದ್ಯೋಗಿಸೇ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಡೆಯಾಗಿರಹೇಳಿ ತಂದೆಗೆ ಶಾಪನಿತ್ತು ತಾನುಲಿಂಗೈಕ್ಯವಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಯಂಪಡೆದಳು ಧೊರೆಯು, ಅರೆಯಾಗಿ ಪೋದಬಳಿಕ ನಗರವುಹಾಳಾಗುತಲು ಮತ್ತೊಂದು ನಗರದ ಭದ್ರದತ್ತರಾಯನು ಈಲಿಂಗನನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದುದುರ್ಗವಂಬಲಿದು ರಾಜ್ಯವಾಳುತಿರ್ದನು ಒಂದುದಿನ ಶ್ವೇತಾಂಗನೆಂಬ ಮಹರ್ಷಿಯು ಅಲ್ಲಿಗೈತಂದು ರಾಜನಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಲಾಯೆನಲ್ಕೆ ಧೊರೆಯು ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಪಾಪದಿಂದ ದರಿದ್ರನಾಗಿ ತಿರಿದುಂಬುವನೆಂದು ಹಾಸ್ಯಮಾಡುತಲು ಮುನಿಯು ತೆರಳಿ ಅತಿಥಿಗೆ ಅನ್ನ.

ರಾಜನವು ಆಪವಾಸಿಗೆ ಪಾಪಲಾಭವು ಶಾಸ್ತ್ರಸಿದ್ಧವಾದುದರಿಂದ ನೀನೇ ಪಾಪಿಯಾಗಿರುವಿ, ಎಲಾ ಅರಸನೇ! ನಿನ್ನಂ ಪಾಪಿಯೆಂದು ಪಳಿದುದರಿಂದ ಪಾಪಿಯಾಕೊಸಾಗಿ ಶ್ರೀಶೈಲದಲ್ಲಿರಪೇಳಿ ಶಾಪಕೊಟ್ಟು ಹೋದನು. ವಿಶಾಪ ವಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಮುನ್ನೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದುಸಲ ಅರುಶಿಂಗಳು ಕೂಸಾಗಿ ಶ್ರೀಶೈಲದ ಕಾಡುದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದು ಯಾತ್ರಿಕರು ಮೊಲೆಯುಣಿಸಿಕೊಟ್ಟುದಂ ನವಿದು ಹಾಗೆಯೇ ಅದೃಶ್ಯವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಪರ್ವತದ ಬೇಡಲ್ಲರೋ ಣವು ಈಗಲೂ ದೃಷ್ಟಚರವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಭಿಕ್ಷವಿಲ್ಲವೆಂ ದವರ ಪಾಪವು ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಪ್ರಬಲವಾದದ್ದೋ ನೋಡಿರೆಂದರುಹಿ ಮತ್ತೊಂ ದು ಕಥೆಯಂ ಪೇಳತೊಡಗಿದನೆಂತೆನೆ || ... ... ೫೪||

ಕೃತಯುಗ-ಆದಿಕಾಲ, ರಾಜಿಸುತ-ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ, ಅತಿಶಯ-ಹೆಚ್ಚಾದ, ವಿತತಿ=ಗುಂಪು ||೫೫|| ಖಂಡಿಸದೆ=ಬಗೆಹರಿಯದೆ ಭವದಾವ ಭವವನದಾವ ೫೬ || ಕೋಡಗಲ್ಲು=ಶಿಖರ; ಸಾಕ್ಷಿ=ನಿದರ್ಶನ, ಏಕಛತ್ರ=ಒಂದೇಕೊಡೆ ೫೭ || ಸುಭಟ=ಶಿಪಾಯಿ, ಅಂಧಕಂ=ಕುರುಡ || ೫೮ || ಅಂಗನೆ=ಹೆಂಗ ಸು, ತಮ್ಮಯ=ತಮ್ಮ, ಪಿರಿಯರು=ವೃದ್ಧರು, ಒಪನು=ಗಂಡನು, ಸೆರಗ ವಸ್ತ್ರದಕೊನೆಯನ್ನು || ೫೯ || ಇಳೆಯಾಳ್ದ=ದೊರೆ, ಪ್ರಧಾನನ=ಮಂತ್ರಿ ಯ || ೬೦ || ಕಮಳಧರವಿಜಯ=ಶಿವ, ಗ್ರಾಮ=ಹಳ್ಳಿ, ದುಷ್ಕುಲಜ=ಕೆ ಟ್ಟಕುಲದಲ್ಲಿಹುಟ್ಟಿದ, ಶೌಚ=ಶುದ್ಧಿ, ಕುಮುದದಳನೇತ್ರ=ಬಿಳುದಾವರೆ ಯ ಎಸಳಿನಂತಿರುವ=ಕಣ್ಣಿನವಳು ||೬೧|| ಅನುನಯ=ಸಮಾಧಾನವಚನ, ಮಕುಟವರ್ಧನರು=ದೊರೆಗಳು || ೬೨ || ಪಸು=ಎಷ್ಟು, ಆರ=ಯಾರ, ವಧು=ಹೆಂಡತಿ, ಧಾಮ=ಶ್ರಮ, ದೂಷಕನ=ಕೇಡುಗನನು || ೬೩ || ಚದು ರನು, ತಾವು=ಸ್ಥಳ, ದೃಷ್ಟವ=ನೋಡಿದ್ದನ್ನು, ವರನು=ಗಂಡನು, ಕರ ಯುಗವ=ಎರಡುಕೈಗಳನ್ನು, || ೬೪ || ಅಂಗಸುಖ=ರತಿ, ತಿಲಕ=ಮುಚ್ಚಿ ಪ್ರತಿಗೃಹ=ಬೇರೆಮನೆ, || ೬೫ || ಹೊರೆಯಕ್ಕೆ=ಹೊರಕ್ಕೆ, ಪಂಚಮೂ ರ್ತಿಂಗಳಿಗೆ=ಸದ್ಯೋಜಾತಾದಿರೂಪಗಳಿಗೆ ||೬೬|| ಮಹೋಕ್ಷಾಸೀನ=ಎತ್ತಿ ನಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವನೆ, ವೀರೇಶ=ವೀರಭದ್ರಂಗೊಡೆಯನೆ, ನಿರಾಮಯವಾ ಯಾಪಾಶವಿಲ್ಲದವನೆ, ಭುವಿಯ=ಭೂಮಿಯನ್ನು, ಕರವಿಂದ=ಅಂಗೈಯಿಂ ದ, ತ್ವರೆ=ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ದುರಾತ್ಮನ=ದುಷ್ಟಸ್ವಭಾವನನ್ನು || ೬೭ || ಗುರಿ ಲಕ್ಷ್ಯ, ಖಂಡಿಸಿದೆ=ಛೇದಿಸಿದೆ, ಭಿಲ್ಲಮುನಿ=ಶಬರಋಷಿ || ೬೮ || ಷದುವಿ ನಯ=ಸದ್ವಿನಯ, ಕುಧರಾರಸುತವೈರಿಪಿತನು=ಬೆಟ್ಟಗಳ ಶತ್ರುವಿನ ಮಗ ನ ಹಗೆಯನ ತಂದೆ=ಸೂರ್ಯ, || ೬೯ || ಅಟ್ಟ=ಮಂಚ, ಲಲನೆ=ಹೆಂಡತಿ, ತಾಣನು=ಸ್ಥಳವನ್ನು, ಪುಟವಾಡಿ=ರಗಳಿಸಿ, ಶುಕ್ರನು=ಚುಕ್ಕೆ || ೭೦ ||

ಚಿತ್ರಾಂಗ=ಹುಲಿ, ಶತಪತ್ರಮಿತ್ರ=ಸೂರ್ಯ, ಶಪದ್ವಯ ಎರಡುಕೊಂಬು, ಪೈತ್ರಿಕ=ಪಿತೃಕರ್ಮ, ಪತ್ರಕಾಷ್ಟ=ಸೊಪ್ಪುಸೌದೆ, ಅಷ್ಟಿ=ಎಲುಬು, ಮಣಿಕರ್ಣಿಕೆ ತೀರ್ಥವಿಶೇಷ ॥ ೨೧ ॥ ಭರಣಿ=ಆಭರಣಪಾತ್ರೆಗಳು, ಲಿಂಗಪೇಟಿ ಲಿಂಗಪಿಂಡಿಗಳು ॥ ೨೦ ॥ ಅತೀತರು=ಅತಿಥಿಗಳು, ಮತ್ತು ಅತ್ಯಾಶ್ರಮರು, ದೃಗಚಿಂ=ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದೆ, ಪ್ರಸಾದ=ನೈವೇದ್ಯಶೇಷ, ಒಳಿತು=ಒಳ್ಳೇದು ॥ ೩೩ ॥ ದಿನಪ=ಅಹೋರಾತ್ರದ ॥ ೩೪ ॥ ಧವ=ಒಡೆಯ, ಕುದುರೆ ವೇಗ, ಶೇಷವ=ಮಿಕ್ಕದ್ದನ್ನು ॥ ೩೫ ॥ ನವಮಾಸ=ಒಂಭತ್ತುತಿಂಗಳು, ಅಂಬುಜಾರಿ ಚಂದ್ರ, ಕಂಭಿನಿ=ಭೂಮಿ ॥ ೩೬ ॥ ಕುಧವ ಧೊರೆ, ಪದಯುಗಕೆ=ಎರಡು ಕಾಲಿಗೆ, ವಿಭವ=ಬಗೆಯನ್ನು ॥ ೩೭ ॥ ದುರಿತ=ಪಾಪ, ಅರ್ಭಕ=ಮಗು ಅಣುಮಾತ್ರ=ಲೇಶವೇ ॥ ೩೮ ॥ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ=ಗೋಷ್ಠ, ಮುಂಡೆಯನ್ನು=ಸಾಕುವಸ್ಥಳ, ಮುಂದಿರ=ಮನೆ, ವನಮಾಲೆ=ಹಾರ ॥ ೩೯ ॥ ನಳತು=ನಮ್ರಗಳು ॥ ೪೦ ॥ ಭಿನ್ನ=ಭೇದ ॥೪೧॥ ಸಂಜಾತ=ಹುಟ್ಟಿದ, ಸೂಕರಸಂದಿ ದುಂದುಭಿವಾದ್ಯ, ಪಾತ್ರ=ಗುಂಪು. ... ... *

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮದ ಮಠವಿರಲು ಅದರೊಳು ಶಿವಭಕ್ತರ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಪಾಪ ವಿಚಾರವು ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಾಗಿ ದೇವೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿ ಎಂಬ ಪಮಿಪುಣ್ಯ ಹೆಚ್ಚೆಂತಲು, ದೇವೇಂದ್ರ ವಲ್ಲಭನು ಪಾಪವೇ ಘನವೆಂತಲೂ ವಾದಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿರ್ಣಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟುಬರುತ್ತ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಡುಗಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ ಕುರುಡ ಋಷಿಯಂ ಕಂಡು ಪ್ರೊಡಮುಟ್ಟು ಬೆಸಗೊಳ್ಳಲಾಗಿ ಆತನೊಂದು ಕಥೆಯುಂ ಪೇಳಿದನದೆಂತೆನೆ;- ಈಗ ಕುರುಡಮುನಿಯಾಗಿರುವ ನಾನು ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಧೊರೆಯಾಗಿದ್ದು ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಸಿಪಾಯಿಯೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ದಾರಿನಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಕುರುಡನೋರ್ವನು ಅವರಹಿಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದು ಅವಳು ಸ್ವಲ್ಪಹಿಂದೆ ನಿಂತಾಗ ಅವಳಿಗೆ ಹಣದ ಆಸೆಯುಂ ತೋರಿಸಿ ಮುಂದಿನವೂರಿಗೆ ಸೇರಿದಮೇಲೆ ಅವಳನ್ನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೆಂದು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಳು ಸಿಪಾಯಿಯುಂ ಬಿಟ್ಟು ಕುರುಡನಬಳಿಕ ಹೋಗುತಲು, ನನ್ನ ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಮಂತ್ರಿಯ ಮಗಳುಬಂದು ಅವಳನ್ನು ಸಿಪಾಯಿಯ ಹೆಂಡತಿ ಎಂದು ಗುರ್ತುಹಿಡಿದು ಬಿಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಕುರುಡನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಮಾಡಿಸಿದಳು, ಬಳಿಕೊಂದುದಿನ ಶಿವಭಕ್ತನಾದ ಸುಮಾಲಿಯೆಂಬವನು ಆಚಾರಶೀಲಳಾದ ಸುಮತಿಯೆಂಬ ಹೆಂಡತಿಯೊಂದಿಗೆ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲೊಂದು ಕಡೆ

ಆಕೆಯು ಪಾರಿಗೆ ದೂರವಾಗಿ ಶೌಚಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ಮರದಮೇಲಿನಿಂದ ನೀಚಜಾತಿಯವನೋರ್ವನು ಅವಳ ಯೆದೆತೊಡೆಯು ಮಚ್ಚೆಯನ್ನು ಗುರ್ತುಕಂ ಡಿದ್ದು ಮುಂದಿನಗ್ರಾಮ ಸೇರುತಲು, ಅವಳನ್ನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೆಂದು ಹಿಡಿ ದನು. ಆ ವಿಚಾರವು ನನ್ನ ಸಭೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಗಂಡನಾದವನು ನೆಪ್ಪಿಟ್ಟುಕೊಂ ಡಿದ್ದ ಗುರ್ತ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ನೀಚಜಾತಿಯವನು ಹೇಳಿದಗುರ್ತು ಹೆಂಗಸರಪರೀ ಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ದಿಟವಾಯ್ತೆಂದು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಯಬಂತು, ಆಗ ಪತಿವ್ರತೆಯನ್ನು ಆ ನೀಚನಿಗೆ ಬಿಡಿಸಿಕೊಟ್ಟೆವು, ಅವನು ಅವಳನ್ನು ಸೆರಗುಹಿಡಿದು ಎಳೆಯುವಾ ಗ್ಗೆ ಆ ಪತಿವ್ರತೆಯು ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಂ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಅಂಗೈಯಿಂದ ನೆಲವ ನ್ನು ಅಪ್ಪಳಿಸಲಾಗಿ ರಾಕ್ಷಸನೋರ್ವನು ಪುಟ್ಟಿ ಅವಳಾಜ್ಞೆಯಿಂದ ಆ ನೀ ಚನಂ ಭಕ್ಷಿಸಿ ನಗರವನ್ನೇ ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತಿರಲು ನಾನು ಹೆದರಿ ಆ ಶಿವಶರ ಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿ ಆಕೆಯು ಕುರುಡನಾಗೆಂದು ನನಗೆ ಶಾಪವಂ ಕೊಟ್ಟು ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಹೋದದ್ದರಿಂದ ನಾನೀ ಕೋಡುಗಲ್ಲಿನಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವೆನು ಇದರಿಂದ ಪುಣ್ಯಪಾಪಗಳನ್ನು ನೀವೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಇನ್ನು ವಿಶೇಷತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಮುಂದೆ ಭಿಲ್ಲಮುನಿ ಇರುವನು ಅಲ್ಲಿಗೆಪೋ ಗಿರೆಂದು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಅವರೀರ್ವರು ವ್ಯಾಘ್ರಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದು ಭಿಲ್ಲ ಮುನಿಯಂ ಕಾಣಲು, ಅವನು ಸತ್ಕರಿಸಿ ತನ್ನ ಸತಿಯಂ ಕರೆದು ಇವರಿಗೆ ಆ ರೋಗಣೆಗೆ ನೀಡಹೇಳಲು, ಅವಳು ಅಟ್ಟದಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪಾಲನ್ನು ತೆಗ ದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗಂಡನಪಾಲನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡಲಾಗಿ ಭಿಲ್ಲಮುನಿಯು ಅನ್ನ ವನ್ನು ಅವರೀರ್ವರಿಗೂ ಇಟ್ಟು ತಾನು ಉಪವಾಸವಿದ್ದನು. ಆ ಹೆಗ್ಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯೊಳು ಮಲಗುವದಕ್ಕೆ ಅವರು ಸ್ಥಳವಂ ಬೇಡಲಾಗಿ ಹುಲಿಯಭಯ ದಿಂದ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರ್ದ ಮಂಚಿಕೆಯಮೇಲೆ ಸ್ಥಳಕೊಡುವೆನೆನೆ ಹೆಂಡತಿಯು ಅಟ್ಟದೊಳಗೆ ಅರ್ಧಭಾಗವು ತನ್ನದೆಂದು ಗೆರಗೀಚಲಾಗಿ ಉಳಿದತನ್ನ ಅರ್ಧ ಭಾಗವನ್ನೇ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟನು ತಾನೋರ್ವನೇ ಅಟ್ಟದಕೆಳಗೆ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಉರಿಮಾಡಿ ಧನುಷ್ಪಾಣಿಯಾಗಿ ಕಾದಿದ್ದು ಶುಕ್ರೋದಯವಾ ದಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿದಾಗೆ, ದೊಡ್ಡಹುಲಿಯು ಬಂದು ಭಿಲ್ಲಮುನಿ ಯನ್ನು ಕೊಂದುಹೋಯ್ತು, ಬಳಿಕ ಬೆಳಗಾದಮೇಲೆ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಅವನೊಂದಿಗೆ ಸಹ ಗಮನಮಾಡಿ ಸತ್ತಳು. ದಾರಿಗರೀರ್ವರೂ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೇ ತಕೃತ್ಯವ ನೆರವೇರಿಸಿ ಆ ಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ಗಂಗೆಗೆ ಹಾಕಿಬಂದು ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇ ಶವು ನಿರ್ಣಯವಾಗಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ನಗರಕ್ಕೆಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಳಾಗಿರುವ ಯೋಗಿನಿಯಾದ ಶಿವಭಕ್ತೆಳೋರ್ವಳಂ ಸೇವಿಸಿ, ಪುಣ್ಯಪಾಪಗಳ ತಾರತಮ್ಯವೇನೆಂದು ಕೇಳಲಾಗಿ ಆಕೆಯು ಅವರನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಿ, ತಾನು ಶಿವ

ಪೂಜೆಯಂಗೈದು ಬಳಿಕ ಶಿವನಿರ್ಮಾಲ್ಯಪ್ರಸಾದವಂ ಅವರಕ್ಕೈಗಿತ್ತು ಇದನ್ನು ಕೊಂಡುಹೋಗಿ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಹೇಳದೇ ನೀವಾಗಿ ದೊರೆಗೆಕೊಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಉಂಡರೆ ಪುತ್ರಪುಟ್ಟುವನೆಂದು ಹೇಳುವಂತೆ ನಿಯಮಿಸಿ ಕಳುಹಿದಳು. ಅವರು ಹಾಗೆಯೇಮಾಡಲಾಗಿ ದೊರೆಯು ಅದರಕಾವಲಿಟ್ಟು ತಾನು ಶುಚಿಯಾಗಿ ಶಿವಪ್ರಸಾದವಂ ಸೇವಿಸಿ ಆ ರಾತ್ರಿಯೊಳು ಸತಿಯಂ ಕೂಡಲು ಸದ್ಯೋಗ ಗರ್ಭವಾಗಿ ಒಂಭತ್ತು ತಾಸಿನಲ್ಲಿ ನವಮಾಸ ಪೂರ್ತಿಯಾದಂತೆ ರಾಣಿಯು ಪುತ್ರನಂ ಪಡೆಯಲ್ಕೆ ರಾಜನು ಅವರೀರ್ವರಿಗೂ ವಿಶೇಷಸಂಭಾವನೆಯಿತ್ತು ಅದೇನಗರದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡನು ಬಳಿಕವನು ಮಂಗಳೆಯು ರತ್ನಚೂಡೆಯೆಂಬ ಶಿವಯೋಗಿನಿಯು ಮನೆಗೆಬಂದು ಪುಣ್ಯಪಾಪನಿರ್ಣಯವಂ ಜನಗೊಳ್ಗೆಲಾಗಿ ಆಕೆಯು ಶಿವಪೂಜೆಯಂ ಗೈದು ಎರಡು ಪ್ರಸಾದ ಪುಷ್ಪಹಾರಗಳನ್ನು ತೆಗದಿತ್ತು ದೊರೆಗೆ ಪುಟ್ಟಿರುವ ಮಗುವಿನ ಕೊರಳಿಗೆ ೧ ಹಾರವಂ ಹಾಕಹೇಳಿ ಕಳುಹಿದಳು. ಅವರು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುತಲು, ಆ ಮಗುವು ಎದ್ದು ಕುಳಿತು ದೊಡ್ಡವರಹಾಗೆ ಮಾತಾಡಿ ತಾನೇ ಸತ್ತುಹೋದ ಭಿಲ್ಲಮುನಿಯೆಂತಲೂ ತಾನುಮಾಡಿದ ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರಪುಣ್ಯದಿಂದ ತಾನು ರಾಜಪುತ್ರನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದೆನೆಂತಲೂ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯು ಲುಬ್ಧೆಯಾಗಿ ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊರತೆಮಾಡಿದ ಪಾಪದಿಂದ ಹಂದಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಈಗ ಕೊಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ಮರಿಗಳನ್ನು ಹೆತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಅವಳ ಮುಖದಮೇಲೆ ಬಿಳಿಯಮಚ್ಚೆಯು ಗುರ್ತುಕಾಣುವುದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿ ಕೇಳಿದವರೆಲ್ಲರು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟರು, ದೊರೆಯು ಆಗಲೇ ಆ ಹಂದಿಯನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಹಿಡಿತರಿಸುವಾಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ದಿಟವಾಗಿ ತೋರಿತು ಆಗ ಮತ್ತೊಂದು ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಆ ಹಂದಿಯ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾಕುತಲು ಅದು ಆ ದೇಹವಂಬಿಟ್ಟು ರಾಜಕನ್ಯಾರೂಪವಂ ತಾಳಿ ರಾಜಕುಮಾರರೂಪದಿಂ ಪುಟ್ಟಿರುವ ಭಿಲ್ಲಮುನಿಯಂ ಸೇರಿ, ತಾನು ತನ್ನ ಗಂಡನು ಮಾಡಿದ ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರಪುಣ್ಯದಿಂದಲು ಆ ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ ತಾನು ಪ್ರಾಣವಂತೊರೆದ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ ಪುಣ್ಯದಿಂದಲೂ ತನಗೆ ಪಾಪಜನ್ಮವು ಪರಿಹಾರವಾಯ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಆವೇಳೆಗೆ ಆಕಾಶದಿಂದ ಹುವ್ವಿನಮಳೆ ಸುರಿದು ದೇವದುಂದುಭಿಗಳು ಮೊಳಗುತ್ತಿರಲು, ದಿವ್ಯ ವಿಮಾನವು ಬಂದು ಕುರುಡಮುನಿಯನ್ನು, ಭಿಲ್ಲಮುನಿಯನ್ನು, ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು, ಪುಣ್ಯವೇ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಸಾಧಿಸಿದ ದೇವೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಈ ನಾಲ್ವರನ್ನೂ ಪುಣ್ಯವೇ ಹೆಚ್ಚೆಂಬುವದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗುವಂತೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಕೊಂಡುಹೋಗಲು. ಪಾಪವೇ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದೇವೇಂದ್ರ, ಭಲ್ಲಭನೆಂಬುವನು ಪಾಪಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನನಾಗಿ ನರಿಯಂತೆ ಬಾಯ್ತೆರದುಕೊಂಡು ಅಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಅನ್ನದಾನದ ಮಹಿಮೆಯು

ಷ್ಟು ಗುರುಮೂರ್ತಿಯು ಕರಿಚೋಳ ರಾಯನಿಗೆ ಹೇಳಿ, ಬಳಿಕ ಜಲದಾನದ ಮಹಿಮೆಯು ಮತ್ತೊಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳತೊಡಗಿದನೆಂದು ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನು ಪ್ರೌಢರಾಯಂಗೆ ಹೇಳಿದನು. ... ... *

೮೦॥ ಪರಮಪ್ರಭಾಮಯ = ಅಧಿಕಕಾಂತಿ ಪ್ರಚುರ, ಪುಷ್ಪಕ = ವಿಮಾನ, ದುರಿತ = ಪಾತಕ, ಒರವೆ = ಹೇಳುವೆನು, ಜಲದಾನ = ನೀರುಕೊಡುವಿಕೆ, ಲಾವುಗೆ = ಪಾರಿವಾಳದ ಪಕ್ಕಿ ॥೮೩॥ ಮೇಘ = ಮೋಡ, ಜಲಬಿದ್ದು = ನೀರಹನಿ, ಎಕ್ಕಲ = ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಂಳಂಚಿ = ಕೆಸರು, ಗಾರೆ = ಘಟ್ಟಿನೆಲ, ಬೆಂಚಿ = ಕಪ್ಪಲುಗುಂಡಿ, ಸೂದ್ರ = ಶೂದ್ರ ॥೮೪॥ ಗುದ್ದಲಿ = ಕುದಲ್ಲಿಲ, ಬೇಸಿಗೆ = ವೈಶಾಖ ಬಿಸಿಲುಕಾಲ, ಏರಿ = ಕಟ್ಟೆ, ಯೋಜನ = ಗಾವುದ, ಕೌಶಿಕ = ಕೌಶಿಕ, ಗೂಗೆ ॥ ... ... *

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಒಂದುಗ್ರಾಮದ ಬಳಿಯ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಪಾರಿವಾಳದ ಪಕ್ಕಿಯು ಮೆತ್ತಗಿರುವ ನೆಲವನ್ನು ತನ್ನ ಕೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಅಗಿದು ಸಣ್ಣಗುಂಡಿಯಂಮಾಡಿ ಮೊಟ್ಟೆಯಿಟ್ಟು ಮರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು, ಅದೇಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಗೂಗೆಯೊಂದು ಬಂದು ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಗಿದು ಮರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಯಿತು, ಬಳಿಕಾ ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆಯನೀರು ನಿಂತಿರಲು ಕಾಡುಹಂದಿಯು ಕೋರೆದಾಡೆಯಿಂದ ಕೆದರಿ ಕೆಸರುಮಾಡಿ ಹೋಯಿತು, ಅನಂತರ ಅದೇ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕಾಡೆಮ್ಮೆಯು ಬಂದು ಕೊಂಬುಗಳ ಕೊನೆಗಳಿಂದ ಚಿಮ್ಮಿ ಗೂರಾಡಿಹೋಯಿತು ಬಳಿಕಾ ದೊಡ್ಡಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಆನೆಬಂದು ದಂತಗಳಿಂದ ತಿವಿದು ಕೊಳ್ಳಗೊಳಿಸಿ ಪೋಗಲು, ಹೊಲದ ಶೂದ್ರನುಬಂದು ಹಾರೆ ಗುದ್ದಲಿ ಮುಂತಾದ ಆಯುಧಗಳಿಂದ ದೊಡ್ಡಗುಂಡೆಯಾಗಿ ಅಗಿಯಲ್ಕೆ ಆ ಕುಂಟೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಯಿತ್ತು, ಬಿಸಿಲುಕಾಲದಲ್ಲಿ ಘೋರೆಯು ಜೇಂಟೆಗೆಬಂದು ಬಳಲಿ ನೀರಡಿಕೆ ಯಾದ್ದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಆ ಕುಂಟೆಗೆ ಬಂದು ಸಪರಿವಾರನಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದು ಸಂತುಷ್ಟನಾದ್ದರಿಂದ ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಧನವ್ಯಯದಿಂದ ದೊಡ್ಡಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಗಾವುದದಗಲ ನೀರುನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಕೆರೆಯಂ ಮಾಡಿದನು. ಆ ನೀರು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಓಷಧಿಗಳಿಗೂ ಆಧಾರವಾದ್ದರಿಂದ ಪುಣ್ಯಕರವಾಗಲು. ಆ ಘೋರೆಗೂ, ಆ ಹೊಲಗಾರನಾದ ರೈತನಿಗೂ, ಆನೆಗೂ, ಕಾಡುಹಂದಿಗೂ, ಗೂಗೆಗೂ, ಪಾರಿವಾಳದಪಕ್ಕಿಗೂ, ಜಲದಾನಪುಣ್ಯದಿಂದ ಮೋಕ್ಷಫಲ ಸಿದ್ಧಿಸಿತೆಂದು ॥ ... ... *

೮೫॥ ಜಂಬುಕ = ನರಿ, ಮಾಂಸ = ಬಾಡು, ಅಸವು = ಪ್ರಾಣ ॥೮೬॥ ಮಧುಪ = ಜೇನನೊ, ಶಾಳಿ = ಮಗು, ಭೃತ್ಯ = ಸೇವಕ ॥೮೭॥ ಭೊಧವ =

ನೆಲದೊಡೆಯು, ಪಿರಿದು=ಹೆಚ್ಚು, ತರಳೆ=ಹುಡುಗಿ ||೮೮|| ಬರವಣ=ಬ್ರಾ
ಹ್ಮಣ, ಈಯಲು=ಕೊಡಲು, ಆತ್ಮಜ=ಮಗ, ಉದರ=ಹೊಟ್ಟೆ ||೮೯||
ದಂಪತಿ=ಗಂಡಹೆಂಡಿರು, ಪ್ರೋಪ್ಯಂ=ಮುಂಚಿನ, ತ್ರಿಕಾಲಯಜ್ಞರಿಂ=ಹೋ
ಮಿಸುರಿಂದ, ಚಂಪಕದ=ಸಂಪಿಗೆಯು, ಅಲರ್ಗಂಪ=ಪುಷ್ಪಗಂಧವನ್ನು, ಅ
ಮರಪತಿ=ಇಂದ್ರ ||೯೦|| ಮಂತಣಂ=ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು, ಪಾರ್ವಯು=ಬ್ರಾ
ಹ್ಮನ, ಸಂತಸದಿ=ಸಂತೋಷದಿಂದ, ವಾಕ್ಕಲಿ=ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ||೯೧|| ಋತು-
ಪುಷ್ಪಕಾಲ ಭೋಗ, ಗರ್ಭಿಣಿ=ಬಸುರಿ, ಕುಂಭ=ಗಡಿಗೆ, ಬಾಂದಳ=
ಆಕಾಶ, ಜೋಪಾನಂ=ರಕ್ಷಣ, ಸಾಸಿರದ=ಸಾವಿರದ ||೯೨|| ಸುತೆಯನ=
ಪುತ್ರಿಯನ್ನು, ತೊಡಳಿಸೆ=ಪಲ್ಲಟಿಸೆ ||೯೩|| ತರಳರು=ಗಂಡುಮಕ್ಕಳು,
ಹಯವ=ಕುದುರೆಯನ್ನು, ಮಖ=ಯಜ್ಞವನ್ನು ||೯೪|| ವಾಜಿಯನು=
ಕುದುರೆಯನ್ನು, ನಿಗಮಗೋಚರನ=ವೇದ ವೇದ್ಯನ, ಬಗಿದು=ಅಗಿದು,
ವಂಶ=ಕುಲ ||೯೫|| ಪಿತಾಮಹರು=ತಾತಂದಿರು; ಮುನಿ=ಕಪಿಲನ, ಅನಿ
ಮಿಷನದಿ=ದೇವಗಂಗೆ, ಸದ್ಗತಿ=ಸ್ವರ್ಗ ||೯೬|| ಉಗ್ರ=ಕ್ರೂರ, ದೈವತ
ನದಿ=ದೇವತೆಗಳ ಹೊಳೆ, ತತಪಿತಾಮಹದೈಹಿಕಾಸ್ಥಿತಿಗಳ=ವ್ಯಾಪ್ತವಾದ
ತಾತಂದಿರ ಮೈಯಲುಬುಗಳ, ಜಿತಕಾಮ=ಶಿವ || ... *

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಸುರಿಯಾದ ಹೆಣ್ಣುನರಿಯು ತನಗೆ ನರಮಾಂಸದ
ಮೇಲೆ ಬಯಕೆಯುಂಟೆನಲು ಗಂಡುನರಿಯು ಅರಸುತ್ತ ಪೋಗಿ ಮುಂಡೆಯೋ
ಬ್ಬಳು ಗೂಢ ಗರ್ಭವಾಗಿದ್ದು ಹಡೆದು ಬಿಸುಟಿರ್ದ ಪೆಣ್ಗೂಸಂ ತಂದುಕೊಡ
ಲು, ಹೆಣ್ಣುನರಿಯು ದಯೆಯಿಂದ ಅದರಂ ಕೊಲ್ಲಲಾರದೆ ಮಧುವನಾರ್ಜಿಸಿ
ತಂದು ಹುಯ್ಯುತ್ತ ಸಲಹುತ್ತಿರಲಾ ಕೂಸು ನರಿಯಪಿಳ್ಳೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆ
ಯುತ್ತಿರ್ದುದು, ಘೋರೆಯೊಬ್ಬನು ಬೇಟೆಗೆ ಬಂದು ಮಾನುಷಾರ್ಭಕಳ ಸ್ವ
ರವಂ ಕೇಳಿ ಹುಡುಕುತ್ತಿರಲು, ಜಂಬುಕಗಳು ಮಾನುಷ್ಯ ಕನ್ಯೆಯೊಂದಿಗೆ
ಮಹಾಬಿಲವಂ ಸೇರಲು, ರಾಜಿಂಕನಲಿ ಬಿಲವನು ಭೇದಿಸಲೊತ್ತಗಿದಾಗ ಹೆ
ಣ್ಣುನರಿಯು ಬಂದು ರಾಯನಂ ಬೇಡಿಕೊಂಡು ಅವನಿಗಪೇಕ್ಷಿತವಾದ ನರ
ಕನ್ಯೆಯಂ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಲಾಗಿ ಆ ಘೋರೆಯು ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದವಳಂ ಸಲಹಿ
ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಾದ ಶೈವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆಯಂ ಮಾಡಿದನು.
ಇತ್ತ ನರಿಯು ಕನ್ಯಕೆಯಂ ತಿಂದುಕೊಳ್ಳದೆ ಸಲಹಿ ರಾಜಂಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕನ್ಯಾ
ದಾನ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಕುಲದೊಳಗೆ ಸಗರಚ
ಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿತು. ಆ ರಾಯನು ಕೇಶಿನಿಯೆಂಬ ಪಂಡಿತೆಯೊಡನೆ
ಧಾರ್ಮಿಕನಾಗಿ ತನ್ನ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಕನ್ಯಾದಾನಪ್ರಭಾವವಂ ದೈವಜ್ಞರಿಂ

ದರಿತು ಈಜನ್ಮದೊಳು ದೈವಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಅರವತ್ತು ಸಾವಿರ ಕನ್ಯೆಯರಂ ಪೆತ್ತು ಸತ್ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದಾನವಿತ್ತು ಶಾಶ್ವತಫಲವಂ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂತಲೂ, ಇಂದ್ರಪದವಿಯುಂ ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕೆಂತಲೂ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ಶಿವನಂ ಕುರಿತು ಉಗ್ರತಪವಂ ಮಾಡುತ್ತಿರೆ ಪದಭಂಗ ಶಂಕಿತನಾದ ಇಂದ್ರನು ಬ್ರಹ್ಮಗೆ ಮೊರೆಯಿಡಲು ವಿಧಿಶಾಸನದಿಂದ ಸರಸ್ವತಿಯು ಸಗರನ ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಶಿವನು ಸಗರಂ ಗೊಲಿದಾಗ ಸಗರನು ೬೦ ಸಾವಿರ ಪುತ್ರಿಯರುಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲೊತ್ತಡಗಿದಾಗ ಪುತ್ರರಂ ಕೊಡಹೇಳಿ ನುಡಿಸಲು, ಶಿವನಂತೆಸಗಿ ತೆರಳಲು, ಸಗರಂಗೆ ೬೦ ಸಾವಿರಮಂದಿ ಪುತ್ರಿಯರು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ್ಯೂ ಅವನು ವಿಮನಸ್ಕನಾಗಿಯೇ ಇರುತಿರಲು, ಆ ಪುತ್ರರು ತಂದೆಯ ಮನೋಗತವರಿತು ಇಂದ್ರಪದವಂ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಡುವೆವೆಂದು ಶತಾಶ್ವಮೇಧಂಗಳಂ ಮಾಡಿಸತೊಡಗಿದಾಗ ಸಗರನ ೧೦೦ ನೆಯ ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನ ಕುದುರೆಯಂಕದ್ದು ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿರುವ ಕಪಿಲಮಹರ್ಷಿಯ ಹಿಂದುಕಡೆಯೊಳಿರಿಸಿಕಟ್ಟಿಪೋಗಲು. ಸಗರಪುತ್ರರು ಭೂಲೋಕವೆಲ್ಲವಂ ಹುಡುಕಿ ಅಶ್ವಮಂ ಕಾಣದೆ ಮೂಡಲಿನೊಳು ಮಹಾಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರವಾಗಿ ಪಾತಾಳಪರ್ಯಂತವೂ ಮಹಾಖಾತವನ್ನು ಅಗಿದುಪೋಗಿ ಕುದುರೆಯಂ ಕಂಡು ಮುನಿಯಂ ಕಾಡಿಸಲು, ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಬಹಿರ್ಮುಖನಾದ ಕಪಿಲಮುನಿಯ ನೇತ್ರಾನಲ ಜ್ವಾಲೆಯಿಂ ಭಸ್ಮೀಭೂತರಾಗಿ ನೀರಂ ಕಾಣದೆ ಅರವತ್ತು ಸಾವಿರ ಪಿಶಾಚಂಗಳಾಗಿರ್ದರು. ಅವರವಂಶದಲ್ಲಿ ಭಗೀರಥನೆಂಬ ರಾಯನು ಹುಟ್ಟಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಪೂರ್ವಿಕರಾದ ಪಿತೃಗಳು ನೀರಿಲ್ಲದೆ ದುಃಖಿಸುವದಂ ತಿಳಿದು ಶಿವನಂ ಕುರಿತು ತಪವಂಗೈದು ದೇವಗಂಗಾನದಿಯಂ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ತಂದು ಸಾಗರಖಾತಕ್ಕೆ ಬಿಡಲು ಸಗರಾಸ್ಥಿರಾಶಿಗಳು ಗಂಗಾಭಿ ಪ್ಲಾವಿತಗಳಾಗೆ ಅವರೆಲ್ಲರುಂ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾದರೈಯ್ಯಾ ಜಲದಾನದ ಮಹಿಮೆಯು ಈತೆರದೊಳಿರ್ಪದೆಂದು ಅನ್ನೋದಕ ಕನ್ಯಾದಾನ ಮಹಿಮೆಗಳಂ ಪೇಳಿದ ಗುರುವಾಕ್ಯಗೌರವದಿಂದ ಕಲಿಕಾಲಚೋಳರಾಯನು ಯಥಾವಿಧಿಯಾಗಿ ಸಕಲಧರ್ಮಗಳಂ ಆಚರಿಸಿ ಕಾವೇರೀನದಿಗೆ ಕಟ್ಟೆಯಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಲೋಕೋಪಕಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಧರ್ಮೋದಕವು ಹರಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಶಂಕರಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯಂಪಡೆದನು. ... ... *

೯೨ || ಚಕಿತ = ಬೆದರಿದ, ಮಹಸೋಮಯಾಜಿ, ಮುಕುತಿ = ಮೋಕ್ಷ, ಶಿಖಿನೇತ್ರ — ಅಗ್ನಿಲೋಚಕ, ಉದಿಸಿ = ಹುಟ್ಟಿ. || ೯೮ || ಲಕ್ಷಣ = ಕುರುಹು, ವರಿಸಿ = ಮದುವೆಯಾಗಿ, ವಲ್ಮಿಕ = ವಲ್ಮೀಕ, ಹುತ್ತ, ಪೂಜಾರಿ- ಪೂಜಕ, ಚೆಂಗಣಿಗಿಲು = ರಕ್ತಕರವೀರಪುಷ್ಪ, ಘ್ರಾಣಿಸಲು = ಮೂಸಿನೋ

ಡಲು, ॥ ೯೯ ॥ ಮೀಸಲ=ನಿಯಮಾರ್ಘವಾದ, ಪಾಣಿಯು=ಕೈಯ್ಯನು, ಉಡುರಾಜಧರ ಚಂದ್ರಮೌಳಿ. ... ... *

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹವಚನವು.)—

ಮೊದಲು ಮಕರವಾಗಿದ್ದು ಗಜೇಂದ್ರನಂ ಪಿಡಿದಿದ್ದು ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದ ಮೋಕ್ಷಿತನಾಗಿ ಬಳಿಕ ಸಾಲಡಿಯಾಗಿ ಕಾಳಹಸ್ತೀಶಿವಲಿಂಗವಂ ಭಜಿಸಿ ಆ ದೂರನೇ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಚೋಳದೇಶದೊಳು ಶುಭದೇವ ಕಮಲವತಿಯರೆಂಬ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಕಳಚಂಗಪೆರುಮಾಳೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಮಗನಾಗಿಹುಟ್ಟಿ ಚೊಲ್ಲಡಿನಾಚಿಯೆಂಬ ಹೆಂಡತಿಯು ಮದುವೆಯಾಗಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳುತ್ತ ಶಿವಭಕ್ತಿನಿಷ್ಠಾಪರನಾಗಿರ್ದನು. ಒಂದುದಿನ ಚೊಲ್ಲಡಿನಾಚಿಯೆಂಬ ರಾಣಿಯು ವಲ್ಮೀಕೇಶ್ವರಾಲಯಕ್ಕೆ ದರ್ಶನಾರ್ಥಿನಿಯಾಗಿ ಬರುವಾಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಪೂಜಾರಿಯಾದ ತೊಣೆಯಾಂಡಿ ಯೆಂಬಾತನು ಮಡಿಯಿಂದ ದೇವರಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿ ಕೆಂಪುಕಣಗಿಲುಹುವ್ವಿನ ದಂಡೆಗಳಂ ಕಟ್ಟುತ್ತಿರಲು ರಾಣಿಯು ಒಂದುಹೂವನ್ನು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಕೈಯಿಂದತೆಗದು ಮೂಸಿನೋಡುತಲು ತೊಣೆಯಾಂಡಿಯು ಶಿವಾಪರಾಧಿಯೇ ಎಂದು ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡು ತಕ್ಷಣವಿಕತ್ತಿಯಿಂದವಳ ಮೂಗಂತರಿದು ಶಿಕ್ಷಿಸಿಕಳುಹಿಸಲು ಅವಳು ರಾಯನಬಳಿಗೆಬಂದು ತನ್ನ ದುರವಸ್ಥೆಯಂ ಬಿನ್ನೈಸಲಾಗಿ ಘೊರೆಯು ವಿಚಾರಿಸಿ ಶಿವಾಪಚಾರಕ್ಕೆ ಆವಂಮಾಡಿದ ಶಿಕ್ಷೆಯು ಮೂಗಿಗೆ ಬಂದುದಲ್ಲದೆ ಕೈಗಿಲ್ಲವೆಂದು ತಾನುಕತ್ತಿಯಂ ಹಿಡಿದುಕೈಯಂ ಕತ್ತರಿಸಲು ಆತನ ದೃಢಭಕ್ತಿಗೆ ಪರಮೇಶ್ವರನುಮೆಚ್ಚಿ ಅವರು ಮುವ್ವರಿಗುಂ ಕೈಲಾಸಪದವಿ ಯಿತ್ತವಂದು ಪ್ರೌಢರಾಯಂಗೆ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನುಸುರ್ದನು. ... ... *

ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸಿದ್ಧನಂಜೇಶಮಹಾಕವಿ ಪ್ರಣೀತಮಾದ ಪ್ರೌಢರಾಯನ
ಕಾವ್ಯದೊಳು ಅಷ್ಟಮಸಂಧಿ ಸಮಾಪ್ತಮಾದುದು.
ಅಂತುಸಂಧಿ ೮ಕ್ಕಂ ಪದನು ೪೬೦ಕ್ಕಂ ಮಂಗಳಮಹಾ.

ಶ್ರೀಗುರುಬಸವಲಿಂಗಾಯನಮಃ.

—(ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ.)—

ಸೂಚನೆ || ಲಿಂಗದಮಹತ್ವದೊಳು ಮುದದಿಂದಮಲುಹಣನ | ತುಂಗ ವಿಕ್ರಮಮೆಯ ರಾಜಮಹಿಪನಕಥೆ | ಮಂಗಳಾತ್ಮಕ ಚಕ್ರಣಾಚಾರ್ಯಪ್ರಭುದಭೂವರನೊಡನೆ ಪೇಳ್ದಮುದದಿ || ಪದನು || ಶ್ವೇತಶಿಖರಾಲಯನ ಶರಜನ್ಮಕರಿವಕ್ತ್ರ | ತಾತತಾಬ್ಧಿತರುಣಧಾರಣದಕ್ಷದರ್ಪಹರ | ಶೀತಾದ್ರಿಜಾತಾರ್ಧಶೋಭಿತಕಳೇವರ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಾಥಮಂತ್ರ || ಪೂತಾತ್ಮರೂಪ ಪುರುಹೂತಪ್ರಮುಖರಜಾತ | ಪ್ರೀತತ್ವರಿತಫಲದಾಕಾರ ದುಷ್ಟಖಲ | ಘಾತಿಘನ ಪದವಿತ್ತು ಪ್ರೀತಿಯಿಂ ಪಾಲಿಪುದೆನ್ನ ಸಂಗಮೇಶ್ವರಪ್ರಸನ್ನ || ೧ || ಭೂರಮಣಿ ಕೇಳು ಭಾರತಿಯೆಂಬ ಪುರದಲ್ಲಿ ಪುರಾರಿಪೂಜಕನು ದಾನಭಾಗ್ಯವಿವೇಕ | ಧೀರಗಂಭೀರ ಸೌವರ್ಣಭಟನೆಂಬ ಭೂಸುರೋತ್ತಮನಿರುತಿರೆ | ವಾರಿಧಿಯೊಳಿಂದು ಜನಿಸಿದತೆರದಲಾತಗಂ | ಮಾರಮಲ್ಲಣನೆಂಬ ಸುತ ಜನಿಸಿ ಸಾರಜಡಮತಿ ದೂರ | ವಾರಿಜಾಂತಕಪುತ್ರ ಗಾತ್ರಸರಸಕಲಾಪ ಸಕಲವಿದ್ಯಾಪ್ರವೀಣಾ || ೨|| ಇರಲಾಸುವರ್ಣಭಟ್ಟಗೆ ಮರಣಕಾಲಬರೆ | ಶರಣನಂಕಗದವಗೆ ದಿನೆಕೆ ಸಾಸಿರತೆರವಿ | ವರುಷನೂರಕ್ಕೆ ಮೂರ್ಕೋಟಿ ಯರವತ್ತುಲಕ್ಷದ ಪೊನ್ನನೇ ಕೊಟ್ಟನು || ತರುವಾಯ ವುಳಿದಬಹುಧನವ ದಾನವಮಾಡಿ | ಹರನಾಜ್ಞೆಯಿಂದಪಂಚತ್ವಮಂಪೈದಲ್ಕೆ || ನಿರತವಿಜಯೇಶಲಿಂಗವನು ಭಜಿಸುತಲವಂ ಪಲಕಾಲಸುಖವಿರುತಿರೆ || ೩ || ಇತ್ತಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಾವತಿಯೆಂಬಗಣಿ | ಕೆಯೊತ್ತಮೆಯುಮಗಳು ಮಲುಹಣಿ ಯೆಂಬಳತಿಚೆಲ್ವೆ | ನೆತ್ತುರಾಜಿಸುತಿರ್ಪಳವಳಸೌಂದರವನು ಚಿತ್ತರಿಪಡರಿದುಭೂಪ || ಚಿತ್ತಜಾತನಿಗೆಮಾರ್ಮಲವಪಟುಭಟರಮುರಿ | ದೊತ್ತಲಿಕ್ಕಾಯುಧವಿದೇಯೆಂದುಪೂಜಿಸುವ | ಕತ್ತಿಯೋ ಕಲಧೌತ ಪುತ್ತಳಿಯೊಸುಕಲೆಗಳಗೂತ್ತಿದೆಂಬಂತಸೆದಳು || ೪ || ಚೂತತಳಿರಂಪೋಲ್ವ ಪದತಳಂಗಳುವಿೂನ | ಕೇತನನಬತ್ತಳಿಕೆಯೆಂತೆಸೆವಕಣಿಗಾಲುಂ | ನೂತನದನೀರುಂಡಬೆಳೆದಭಾಳೆಯುಕಂಬದಂತೆ ರಾಜಿಪತೊಡೆಗಳು|| ಭೂತಳದಗಿರಿಗಳನು ಪಳಿದುನೋಡಿಪವಿಕಮಲ | ಜಾತಜಂತ್ರದಿಕಡೆದು ತಂದಿಟ್ಟನಗಪ್ರಾಯಿಂ | ಬಾತೆರದಿ ರಾಜಿಸಿದವವಳ ಪೊರವಾರಿಯು ಪೊಗಳಲಿಕ್ಕಿ ಚೋದ್ಯವು ||೫|| ನಾರಿಜಾಂಬಕದೈತ್ಯಸಂಹಾರಕಾರಣಕೆ | ನಾರಸಿಂಹಾವತಾರವತಾಳಿಕಡೆಯಲ್ಲಿ | ಧಾರುಣಿಯೊಳಿನ್ನು ಕುರುಹಿರಲೆಂದು ಇಡುವಡಕೆ ತಾಣವಿಲ್ಲವುಕಾಣದೇ || ಆರೈದುನೋಡಿ ಮಿಪಸಲ್ಲಿರಾಜಪ್ರದೇಶದು | ನೇರಿದನೆಂಬಂತೆಸಣ್ಣನಡುಪೊಪ್ಪಿತಾದು | ಮಾರನಾಡುವಕ್ರಮುಕಕಾಣಿಯೆಸರ

ಸಿರಿಯು ಸುಳಿಯೊಳ್ತೋರುತಿಹುದವಳನಾಭೀ ॥ ೬ ॥ ಮದನತೀರ್ಥಾಲಿಯೊಳಿರ ತಿದೇವಿಯೋಲೆಯೂ । ಮಧುಸೂದನಂಪಿಡಿದ ಸೌದರ್ಶನಾಯುಧವೊ । ಪದಪಿನ್ನ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಾಕಾರದಿಂ ದವಳಕುಚರಾಡ್ಯಲಯುವೆಸದುದು ॥ ಮಧುಕರಶರಾಸನಂ ಮನವೊಪ್ಪಿನಿಂತನ್ನ ॥ ಸದನಕ್ಕೆಯಿಟ್ಟ್ಯ ಪೊಂಗಳಸ ಪೋಲಿಯುಂಬಂತೆ । ತುವಿಸ್ತ್ರನಾಗಿ ತೋಯುಜದಕೋರಕದಂತೆ ತರುಣಿಯುಸ್ತನರಾಜಸೆ ॥ ೭ ॥ ವಾರಿಜಾಂಬಕಿಯ ಲಾವಣ್ಯವನದಲಿ ಪರಿವ । ನೀರುವೆಯು ಕಾವಲಿಯೊಟ್ಟಿತಾಗುವದಿಂದು । ಚೀರಿಟ್ಟಗೆರೆಗಳೋ ಚರಕಾಲಮಾರನಾಡುವಕೊಳವಿದನೋಪಾನವೋ । ಚಾರಕುಚಭಾರ ಬಡಬಾಸೆ ತಾಳುದುಯೆಂದು ಭಾರಿಟ್ಟಕಟ್ಟ್ಯ ಪಿಟಜಕ್ಷಿ ಪರಿದಾಡುತಿಹ । ದಾರಿಯೋ ಮದನಗೇಹದಸೀಮೆಯೋಯೆಂಬ ತೆರಪತ್ರಿವಳಿಗಳೆಸೆದವು ॥ ೮ ॥ ಕಂದರ್ಪ ನೆರಡುಕರಟಿಗಳನು ಭಯುವುಖ । ದಿಂದೆನಿಲಿಸಲು ಕರಿಕರಂಗಳೊವಿದುತಿಯೂ । ಕಂದನಘಟಿಗೆನಿಲ್ಲಲಾರದ್ಕೆತಂಡವಳ ಅಂಗದೊಳು ಪೊಂದಿವಿನವ ॥ ಹಿಂದುಗಳೆವಾಚರಣ ರಹಿತದ್ವಯಂಗಳೋ ॥ ಯಿಂದುಮುಖಿಯಳ ಹೃದಯಸರಸಿಯೊಳುಸೊಕ್ಕೇರಿ । ಚೆಂದದೆಲದೋವುಖಕೆ ಬೆಳದಕೆಂದಾವರೆಯೊಯೆನ ಕರಗಳೊಪ್ಪಿರ್ದವು ॥ ೯॥ ಕಂಬುಗ್ರೀವದಮೇಲೆ ಯಂಬುಜಾನನವ್ರದಾ । ಳಂಬದಂತಬಿಂಬ ವಟಪಲ್ಲವಾಧರವು । ತಂಬೆಲರಬಾಯಿ ತಿಲಕುಸುಮನಾಸಿಕಕನ್ನಿ ಡಿಯಪೋಲುತಿಹ ಕದಪುಗಳ್ । ಅಂಬುಜೋದ್ಭವನೆರಡುಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕಾರ। ವಂಬರದನೋಯೆಂಬವಾಳ್ಕೆಯೊಳುಕರ್ಣಯುಗ । ವಂಬಕವವರ್ಣಿಸುವಡರಿದುಮುಂದದರ ಸಂಭ್ರಮವನೇನುಸರ್ವೆಸು ॥೧೦॥ ನರಸಿಜದಳಾಕಾರಬೆಡರಿದೆಳೆ ಸುಲ್ಲೆಯಾ ಪರಿವಿಟ್ಟಮರಿವೊನ ಗಂಡನಿಕ್ಕೆಲಕರ್ಣ । ನೆರೆಮುಟ್ಟನಾಸೋಗೆ ಕುಡಿತೆಗಣ್ಣಂಗಾರೆ ಮಿಂಚುಬಳ್ಳಿಯುಕೊಳಪಿನ ॥ ತರಳೆಯರನೋಟವೀರ್ಕೈದು ಬಾವದಜನನ । ಧರಣಿಯುನೆ ರಾಜಿಸುವಮಲುಹರಿಣಿಯಲೋಚನವು । ಅರಿನಸರಳನ ಚಾಪ ಪುಬ್ರಷ್ಟವಿಾಚಂದ್ರನೊಸಲುವರಿದುಂಬಿ ಗರುಳು ॥ ೧೧ ॥ ನಾರಿಯರಸೀಮಂತ ಮಣಿಗೆಯಾಭರಣಗಳ । ಸೇರಿದವಳವಳಜನನಿಯು ಪದ್ಮಾವತಿಯಾಗ । ಮಾರಹರ ವಿಜಯೆಶ್ವರವೆಂ ಲಗಕೆಪೋಗಬೇಕೆಂಬತವಕದಿಂದ । ಅರಡಿಗೆ ಹೇಮಕೇತಕಿಯಿಟ್ಟ ಅಷ್ಟಮಿಯ । ತಾರೇಶಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಮುತ್ತಿನಬೊಟ್ಟ । ವಾರಿಜಾಕ್ಷಿಯಶಿರದಮೇಲೆ ಸೂಸಕ ದರ್ಪಚಂದ್ರನಂ ಪತ್ತಿಸಿದರು ॥ ೧೨ ॥ ಯಿಂತೆಸೆವಮಲುಹರಿಣಿಯುವಸ್ತ್ರಾದ್ಯಲಂಕಾರ । ಸಂತಸವಿಹೊಂದಿಕೆಯ ನರಿದುಮಾಡುತಲಿಕಾ । ಳಾಂತಕನಸೇವಿಸಲು ಕೆಳದಿಯರ್ಸರ್ಪತಾಗಕಂತುನಿನ ಕರಿಯಂದದಿ ॥ ಮುಂತೆನಿಂದೆರಡುಕರಗಳಮುಗಿದು ನತಿಗೈದು । ತಂತಿಯಂಸ್ವರಗಟ್ಟಿ ತಾಳಸುಮೃದಂಗಗಳು । ಮಂತ್ರಾಗಿಕೂದಿ

ಗಾನವಮಾಡಿನೃತ್ಯಕನುವಾದ ಳಾಕೀದವಾಣಿ ॥ ೧೩ ॥ ನಾರಿಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಯ ನಸುನಿಂದವಮಾಡಿನ್ನೈ । ಊರದಲಿಗೀತಪ್ರಬಂಧಪಕ್ಷ್ಮದೆಚಿಂದು । ಪೇರುಪೆಯುಜರಿತದುಲ್ಯಾಡು ತಿರುವಾಟಗಳ್ಳಿಂಗರಣವುಂಗರಣವು ॥ ಸೇರುವೆಯು ನಿಂದುಪ್ರುಟಭಾವರಘುಡಿತಿಸು ರಂಗ । ತೋರಿದಳುಸಾಳಂಗಳ್ಳಾಗುತವಿಯುಂಸಂಕ । ಬೇರೆಬೇರೆಡಚರವ್ರುಜಲಚರದಘುಡಿತಿಗಳ ಭಾವದಲಿನಲಿದಾಡುತ॥೧೪ ಹಾವಭಾವವಿಲಾಸನಿ ಭವವುಂಗಳವೆಲ್ಲ । ತಿಳಿವಿನಗೆಚಿತ್ರಪದಪ್ರಾರ್ತಿಯೊಳ ಗಾವರಿಸಿ।ಭಾವಶುದ್ಧದಂಘನಯುದಕೊಪ್ಪಿಗಳ ತೋರಿಸುತನೋಳ್ಪವಿಟರ್ಪ್ರಂದದ ॥ ಜೀವಜಂತ್ರದನೃತ್ಯವಾಡಿ ಪಂಕದರೂಪ । ಜೀವಿಸುವ ರಾಜಿಸುತಿರಲ್ಕೆ ಮಲುಹಣಕಂಡು । ಕಾವನಂಪಗೆನುನವನಿತ್ತು ನಿಚ್ಚಗಾಗಿದಿಟ್ಟಯುವಳೊಳುಸಕ್ಕರೆ ॥ ೧೫ ॥ ಈತನಂಕಂಡವಳು ಮನಸೋತು ತನ್ನಗೃಹ । ಕ್ಕೆತರಲ್ಕುಪಳಪಿಂದಟ್ಟಪೋಗಲಾಗನು । ತಾತುರದೆಕರದೊಯ್ದು ಶಕುನಿಮಂಚದಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯುಲಿಕುಳ್ಳಿರಿಸುತ ॥ ಶೀತಜಲದಿಂದೆ ಕಾಲ್ದೊಳೆದು ನೀಳ್ಪವನಿತ್ತು । ನೂತನದಪರಿಮಳ ದ್ರವ್ಯಸುಮಮಾಲೆಗಳ । ಶಾತಕುಂಭಸ್ತನೆಯು ತಾಂಧರಿಸಿಯಾತೆ ನಿಂತಾನಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡು ॥ ೧೬ ॥ ಸರಸವಾತುಗಳಾಡಿ ಸಮದೃಷ್ಟಿಯುಲಿನೋಡಿ।ಸರಸಿಗರುಳಂತೀಡಿ ಪೆಗಿಯುಪ್ಪಿಚುಂಬಿಸುತ । ಕರಿಕರಿಣಿಗಳತೆರದಿ ಕೇಳಿಗುತಿರ್ದ್ದರು ಸುರತಸುಖದಿಂದಲೋಲಾಡುತ ॥ಪರಿಪರಿಯ ಬಂಧದಿಂ ಪೋರೋರ್ದ್ದರಿಗೆಸೋತು । ಪರಿಣಾಮಭೇದವನು ತಿಳಿದುಕಡುನೇಹದಲಿ।ನಿರತಜೇಡಿದಧನವನಿತ್ತು ಸುಖಸಲ್ಲಾಪವೆರಸಿ ಮಲುಹಣನಿರುತಿರೆ ॥ ೧೭॥ ಒಂದುದಿನ ಮಲುಹಣನ ಮಾತೆಯಾಪದ್ಮವತಿ ॥ ಬಂದಳೆಲೆ ಮಲುಹಣನೆಯನ್ನ ತನುಜಾತೆಚಿಕ್ಕಂದುಮೊದಲಾಗಿನೀ ನಲ್ಲದೇಪೆರತೋರ್ದ್ದರಿಯದಂತಿಪ್ಪವಳೊಳು॥ಒಂದೊಂದುದಿನಕ್ಕೆ ನಿತನಿತುಧನವಿತ್ತು ಪಂದಿಗಾದರುಕೂಲಿಸುವಳವಾಡಿದೆನಿನ್ನ । ಪೊಂದಿದದೆಯುಗಲಿಜೀವಿಪಳಲ್ಲವೆಂದರಿತುಮಿಲ್ಲನೀನಂದುನುಡಿಯೆ ॥೧೮॥ ತಾತಿಳಿದು ನೋಡುತ್ತ ಲಿವಳೆನ್ನ ಪ್ರಾಣಸಂ । ಗಾತಿಯಾದವಳೊಡನೆ ಕಪಟವೇತಕೆಯೆಂದು ॥ತಾತತನಗಿತ್ತದ್ರವ್ಯವನೆಲ್ಲ ತಂದೊಪ್ಪಿಯುವಳ ಗೃಹವಂತುಂಬಿದ ॥ ಈ ತೆರದಿ ಪಲಕಾಲ ವರ್ತಿಲೊಂದಿವಸತನುಜಾತೆಯುಂಕರೆದು ಮಲುಹಣನು ಧನವಂಕೊಡುವಧಾತುತೀರ್ದತ್ತಿನನು ಳಿದು ಮತ್ತೋರ್ದ್ದದಾತನನೋಡುತಿರ್ದ್ದದೆನಲು ॥ ೧೯ ॥ ಕ್ಷೀರವಂಸೇವಿಸುವ ಹಂಸಾಳಿತಕ್ರವಂ । ತೋರಿಸಲುಸೊಗಯಿಪ್ಪುದೆ ಚಂದ್ರಿಕೆಯನುಂಬಾಚ । ಕೋರಪಕ್ಷಿಯು ಮರೀಚಿಗೆ ಮನವನಿಕ್ಕುವುದೆ ನೋಡಕನ್ನೆ ಭರಿಸುವನ ॥ ಕ್ಷೀರವಮಲುಹಣನ ಗಲಿಸಿಸಲಾರೆಯೆಲೆತಾಯೆ । ಸಾರೆನಲು ಪದ್ಮವತಿಕೈದು ಭ್ರಾಂಗಿನಿವಗಳ । ಬೇರೆಂದು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಪಿರಿದಿಪೇಗೆವಸಾಕೆಪ್ರೊರವು

ಟ್ಟು ಬರುವನಿ ತಕ್ಕೆ ॥ ೧೦ ॥ ಸರುಷದಲಿಮುಲಸಣಿನು ಬರುವ ಭೇದವಂ ಕಂಡು। ಸೂರಬಾಗಿಲಲಿಸಿಂತು ಯೆಲಿವ್ಯೋನಮ್ಮನೆನೆನೀ । ಬರಲೇನುಕಾರಣಪ್ರಥನವ ತಂಪೀಯು ದೇತ್ರಸಯುನು ಮರುಳುವಾಡಿ ॥ ನೆರನೆರದುನೀಪ್ಪೋಪೆಯೆನ್ನ ಗೃಹವನುಕ್ರಮಕೆ । ತರುವರಾರಿಲ್ಲ ಮಗಳೋರ್ವ್ವಳವಳಂಬಿಟ್ಟು । ಬರಿದೆನಿನ್ನಂನಿರೆವ ಗಣಿಕೆಯೋಳಿರುನೀನುತರ ವಲ್ಲನವುಗೆನಿಮಗೆ ॥ ನೆರಮನೆಯೊಳಿರ್ಪವೇಶ್ಯರನೆಲ್ಲತವ್ಯನಿಜ । ಪುರುಷರಂಪರಿಪರಿಯುಲಿ ಪೆಳರತ್ನಾಭರಣ। ತರತರಿಸಿ ತರತರದಲಿಟ್ಟು ಮೆರವ್ರುದನೋಡಿ ಮರುಗುತ್ತಿಕಳೆನ್ನ ಸುತೆಯು ॥ ಸುರಭೋಜದಂತಿರುವ ವಿಟರನೊಲ್ಲದೆಬಳಲಿ। ನೆರನಂಬಿದವಳನೀತೆರನವಾಡಿದೆನಿನ್ನ ಸರಿಯುವರನೋಡಿ ನಾಚದೆಲಜ್ಜೆಗೆಟ್ಟು ನೀಂಬರುವ್ರದೇ ತರಬಾಳ್ವೆಯು॥೧೧॥ ನಿನ್ನ ಗುಣವನಳಿಗಾಭರಣ ಮಪ್ಪುದುಮರುಳೆ ನಿನ್ನ ಚತುರತ್ವವೆನ್ನಯು ಮನೆಯುಬಿಯುವೇ । ನಿನ್ನ ಕವಿತೆಗಳೆನಗೆ ಧನಕನಕವಪ್ಪುದೇಗನ್ನ ಘಾತಕನೇತಕೆ । ನಿನ್ನೊಡನೆ ಬೇಟನಿರ್ಧನಿಕಳಾಗುವವಾಟ। ನಿನ್ನೊಡನೆಕೂಟ ಪತ್ರಿರ್ದನಾಗರಕಾಟ । ಏನ್ನು ನಮ್ಮಾಲಯಕೆ ಬರಬೇಡವೆಂದವನಜರಿದು ರಭಂಕಿಸಿನೂಕಲು ॥೧೨॥ ಹರಣಧನವೆಲ್ಲವಳ ಪೊರೆಯೊಳಗೆತಾನಿಟ್ಟು । ಬರಿಯುಪಣಪ್ರೂಪಂತೆ ಒಂದುವನವುಂಪ್ರೊಕ್ಕು। ಹರಕುರುಹಕರಣದೊಳು ನೆನವಯೋಗೀಂದ್ರನಂ ತಿರೆವುನದಿಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ॥ ಕರಗಿಕೊರಗುತಕಂದಿಕುಂದಿ ನೊರನೊರಗಿವ್ಯೆ । ಮರದುಸಂಬಲಿಸಿ ಮಲುಕಣಕಾಯೆನುತಬಾಯು । ತೆರೆವುತ್ತ ಬಸುಂ ತಕ್ಕೆ ಸಿಕಳವಳಿಸಿ ಬಸವೇಶ ಚಿಂತಾಗುತಿನನು ॥೧೩ ॥ ಜಾಳಿದಾಳಿಂಬಂಕೆತೊಪೆ ದಂತನದೆಯೆಂದು । ನೀಲಕಂಠಪ್ರ ನಿಂಬನೋರ್ಯ್ಯಡಿಯುಸ್ಯ್ಯಬಂಣ । ಕಾಂತಾಹಿಯೆಂಕವುಲ ಚೊತಶ್ಳಿರಂಕಂಡುವೇಣಿ ಮುಖಪದವೆಂದು। ಮೇಲೆರೆಘೋಂಕರಿಪ ಅಳಿಗಿಳಿಕುಲಂಪಸಪುಟಂ । ನೀಲಕುಂತಳನುಡಿಯು ಸುಳಿನಾಭಿಸುಸ್ವರಂ । ಆಲಚಂಪಕಕಮಲಕೋಶಮುಂ ಕಂಡಧರನಾಸಿಕವು ನೇತ್ರಕುಚವು ॥ ೧೪ ॥ ಈಪರಿಯುಲಿಂಪೆ ಮಲುಗಣಿಯು ರೂಪವನೆನದು । ಶ್ರೀಪಸುತತಾಪಕೆ, ಕಳವಳಿಸಿಬಹಳಪ್ರ। ಳಾಪಿಸುವ್ರುದಂ ನೋಡಲಾರದಿನ ನಬ್ಧಿಯೊಳು ದೊಂಪಿಸಿದನೆಂಬಂದದಿ ॥ ಗೋಪನಸ್ತಮಿಸೆ ಪಕ್ಷಿ ಮದೆಸೆಯುಕೆಂಪಾಗೆ । ಪ್ರೋಪನಗಲಿದನೆಂದು ತಾವರೆಯುಮುಗುಳಾಗಿ । ದೀಪದೇವಾಲಯುವಿತಲೆದೋರೆ ಖಗಚಯು ಕುಲಾಯುಗಳಪೊರ್ದುತಲಿರ ॥ ೧೫ ॥ ಸರಸಿಜದಗರ್ಭದಲಿ ಪರವೆುಪ್ಯೆ ಗರವ್ರುತಿರೆ। ತರತರದಿತಾರಗಳು ಎನೆಯುಕಾವಳಮುಸುಕೆ ಅರಳಾಗಿ ಕುಮುದಗಳು ಜೊನ್ನ ವಕ್ಕಿಗಳುಲಿಯೆ ಕೋಕಕಳವಳಗೊನುತ್ತಿರೆ॥ ಹರಿಣವಾಹನನಾಗ ಮೂಡಣದಿ ಶ್ರಿಯುಸೇರಿ । ವಿರಹಿಗಳನೆದೆಗೆಡಿಸಿ ಚೋರರಭಿಮುಗೊಳಿಸಿ । ಜಾರರಂತೆದೆಗೆಡಿಸಿ ಚಂದ್ರಿಕೆಯು ಪರಿಕಳಿಸಿ ಚಂದ್ರನುದ

ಯುಂಗೈದನು ॥೨೭॥ ಕಮಲಾರಿ ಮೂಡಿಬರೆ ಕತ್ತಲೆಯು ಪರಿದೋಡೆ। ಕಮ
ಲಾಕ್ಷಿಸಂಭವಂ ಕಬ್ಬುಬಿಲ್ಲಂತೆಗೆದು । ಕಮಲಪಾಸನೆಗೊಂಬ ಸಜೆಯುಜೋ
ಡಿಸುತ ಕರಕಮಲದಿಂ ಠೇಂಕರಿಸುತ॥ ಕಮಲಾಸ್ತ್ರಮಂ ಪೂಡಿ ಕರ್ಣಪ್ರಾ
ರಂಬಿಗಿದು । ಕಮಲಜಾಂಡದೊಳಿದಿರ ಗಾಣೆನೆಂದುಬ್ಬಿಸ್ಯ । ತ್ರಮಲಿರ್ಝ
ರ್ಝೇಂಕರಿಸುವಂತೆ ತೆಗೆದಸೆಯೆ ಕಮಲಗಂಧಿಯುನೆನೆದು ಹವ್ವಳಿಸುತ ॥೨೮॥ ಮಲ
ಯಜಾಂಕರಾವುಬಾಣವನೊಂದುಪಲತೆರದಿ। ಪಲುಬತ್ತ ಮೂರ್ಛೆಯಲಿ ಪ್ರೇಮದ
ವ್ಯತಚಿತ್ತೆ । ಲಲನೆಯುಂ ಕಾಣದಲ್ಲದೆ ವ್ರಳಿಯುನೆಂದವಳ ಗೃಹಕೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿ
ತ್ತಲು । ಮಲುಹಣೆಯುವಾರ್ತೆಯಮರ್ತ್ಯೋರ್ವ ನಿಜನಂತೆಂದು । ಬಲುಹಣವ
ಕೊಂಡುಮಗಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯುಂ ಪೇಳಿ । ಅಲರಂಬನಾಹವದಲಿ ಮನಮೆಚ್ಚಿಸು
ಯೆಂದುಸುರಿ ತಾನುನಿದ್ದೆಗೈಯ್ಯೆ ॥೨೯॥ ಬಂದವಿಜ ನೋಂದಾಲಯದೊಳಿ
ರಿಸಿಪ್ರುಸಿಸೇವೆ । ಯೆಂದವಳುಮೇಳೆಗಳವು ತೆಲಿರಲುಮಲುಹಣನು । ಬಂದುಬ
ತ್ತಿಯುನೆಳಲನೊಂದಿನಿಂದಿಗಲಿ ವನಕಾಣದಾಕ್ಷಣದಿಜಲವ ॥ ತಂದುಚೆಲ್ಲಿದಳಾ
ತನ್ನಗದೊಳುಬೀಳಲಿಕೆ । ಕಂದೆರದುಹಾಮಲುಹಣಿಯೆ ಎಂಬನುಡಿಗೇಳಿ ।
ಯೆಂದುಮುಖದಿಂಗಾಗಿಕಾಲ್ಲೆರಗಿತಕ್ಕೈಸಿ ವಂದುವೇಕಾಂತತಲಕೇ ॥೩೦॥
ಕರದೊಯ್ದುಪಲತೆರದಿ ಸಂತೈಸಿನೀನೆನ್ನ । ನೆಂಬುಸ್ಮರತಾಪವನು ಕಳದು
ಕೋಯೆಂದೊರೆಯೆ । ಪರಮಶಿವಭಕ್ತ ಕವಿತಾಶಕ್ತಮಲುಹಣನುಮನದೊ
ಳರಿದಿಂತೆಂದನು । ತರಳಾಕ್ಷಿಕೇಳೆಂದು ಪ್ರೊತ್ಯೆಯಿತ್ತವಸಾಗೆ । ಪುರುಷನೀ
ನೆನಗೆ ಪರಸತಿಬೇಡವೆಂದೆನಲು । ಬರಿಪೆರತಿಗೊಡದೆಯೊ ಪ್ರೊತ್ತ ಬಾಳಿಸಿದೆ
ಮುಂದಾವತೆರೆ ನೆನಗೆಂದಳೇ ॥೩೧॥ ವನಜಾಕ್ಷಿಕೇಳೊತ್ತೆ ಯುವಳಾದಬ
ಳಿಕಲಿಂ । ದಿನದಿನದಲವನೊಡನೆಸುಖಮಿರ್ದು ಸಾಕೆಬರೆ । ಅನುವಹೇಳುವೆನೆ
ನಲು ನೀನೆನಗೆನಿಜಪುರುಷ ನಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟಿರುವಳಲ್ಲ । ಇನಯುನೇಕೇಳು ಕೆನ್ನಡಿ
ಯುಮೇಲುದ್ದುರುಳು । ವನಿತುಮನವುಂನಿಲ್ಲಿಸಿಹರನ ಸ್ತೋತ್ರವಮಾಡೆ ಮನ
ಸಿಜಾಂತಕ ನೊಲಿದು ಬೇಡವಿಷ್ಟ ಕೊಡುವನದೆ ಲಿಂಗದಾಲಯುಕನೆ ॥೩೨॥
ನಂತಪವಿಜಯೇಶ್ವರನ ಗುಡಿಗೆಬಂದುತಾ । ನಿಂತುಸ್ತುತಿಸುವುದು ಮನನಿಲ್ಲಿ
ದಿರೆಲಿಂಗದಾ । ಹಿಂತೆನಿಂದಿರುವುದೆಲೆ ಹೀವರಸ್ತನಯುಗಳೆ ನಿನ್ನನೋಡುತ
ಪೊಗಳ್ವೆನು ॥ ಅತೆಂತುಮಲುಹಣನು ಪೇಳೆಮಲುಹಣಿತನ್ನ ಕಾಂತಪೇಳ್ದಂತೆ
ಲಿಂಗದಹಿಂದೆ ನಿಂದಿರಲು । ಕಾಂತಾಕಚಪ್ರಚಯೆ ಪುಸಿಸೌಗಂಧ್ಯಲುಬ್ಧಭ
ಮರ ಕಂಧರಾಂಯು ॥೩೩॥ ಎಂದುನುತಿಪನಿತರೊಳು ಮಲುಹಣೆಯುಲಿಂಗವಂ
ನೊಂದಿಪ್ಪನ್ನಗರಲಾಲಿಕ್ಕವಳ ನಿಟ್ಟಿಪದಿಟ್ಟ । ಬಂದುಲಿಂಗದಲಿಕುಳ್ಳಿರಲು ಭ
ಕ್ತೀಸಪದ್ಮದಿ ಶಂಕರನಪ್ರೊಗಳಲು ॥ ಇಂದುಧರನಿಜರೂಪದೋರಿ ಮಲುಹಣ
ನಬೀ । ಡೆಂಡೆನಲಿವಳು ಬಳಗವು ಮಾತೆನಾಂಸಹಿತ । ಲೊಂದುಶತವರ್ಷನು

ಖಿನ್ನರೆಬಳಿಕಕರದೊಯ್ಯುವೆಂದು ಬನ್ನವಿಪನಿತ್ತಕೆ ॥ ೩೪ ॥ ವರುಷಶತಕೆಂ
ಟಿತಪ ಮಾಡುತಿಹಮುನಿಗಳಿಗೆ । ವರವಾಗದಿಪ್ಪ ಶಂಕರ ಸದಾಶಿವನೊಲಿದು।
ಪರಮುಕ್ತಿವಮಲುಪಣಾರ್ಯನ ಸ್ತೋತ್ರಕೊಸುಗಂತನ್ನ ನಿಜರೂಪತೋರ್ದನ
ಧರಣಿಯೊಳಗವನೇಂ ಕೃತಾರ್ಥನೋ ಯಾತನಂ । ದರುಶನವಪಾರ್ವನಂದತಿ
ವೇಗವಿಂಮೂಡೆ । ಗಿರಿಯನೇರಿದನೆಂಬತೆರದಿಂದಲಿ ನನುವಿನಲೆಣ್ಣ ಸಯುಪರ
ಗಾದಲು ॥ ೩೫ ॥ ಪೇಳಿದಂತಿತ್ತು ಪರಮೋಶಪ್ರೋಗಲ್ಕವರು ರೂಪಿಯೊಳು ಸು
ಖಿನಿದುರ್ಸನೂರುಕಾಲಂಬಾಳ್ದು । ಜೋಡಗಲದೊಡದೆಶಿವಬಂದುಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ
ಕರದೊಯ್ದುಸೈಪ್ರೌಢನೇ । ಗಾಢಿಕಾತಿಯುಸವದಿ ನಿಮಿಷಲಿಂಗವನುಕೊಂ ।
ಡಾಡಿನಿಜಪದಸಾರ್ದನಿತ್ತು ಭಜಿಸಿದಫಲವ । ಗೂಢಪದಪತಿಪ್ರೋಗಳಲಿದು ಲಿಂ
ಗದಘನವಶೇಳೆಂದಜಕ್ರಣಾರ್ಯನ ॥ ... ... ೩೬॥

—(ದೇವರಾಜ ಮಳೆಯುರಾಜರ ಕಥೆ.)—

ಇಳೆಯರಾಣ್ಮಕೇಳೀಶಚಿತ್ತವಿಂದೀಕಥೆಯ । ಕಳೆಸೊಬಗಿನಿಂದೆಸೆವಮ
ಲಯಾಳದೇಶದೊಳು । ಮಳೆಯುವಳಿಯೆಂಬಪುರಮಂನಾಳ್ವ ದೇವರಾಜೇಂದ್ರ
ಭೂಪತಿಚಂದ್ರನು ॥ ನಳಿನಶರನಥಟ ಹರಪಾದಸರಸಿಜಭೃಂಗ। ನೆಳೆಕೀರವಾ
ಣಿಕಾಲಾಪಿನನ್ನಿಭವೇಣಿ । ಕಳಭಮದಗಮನೆ ತಚಿದೇವಿಯೆಂದೆಂಬ ಸತಿಸಹಿ
ತರಾಜ್ಯವನಾಳುತ ॥ ೩೭ ॥ ಪ್ರತಿಯಿಲ್ಲದಿರುತೊಂದು ದಿವಸಕಾಂತನಪದಕೆ ।
ನತಳಾಗಿಕರಮುಗಿದು ದೇವಿಯೊಪ್ಪಾಯದೊಳು । ಸುರರಿಲ್ಲದಿರಲಿಮ್ಮಬಾಳ್ವೆ
ಯೇತಕೆಯೆಂದು ಬಹುದುಗಡದಿಂದನುಡಿಯೆ ॥ ಮತಿಮಂತಕೇಳು ಮದನಾರ
ಶಿವನಂಭಜಿಸಿ । ಯತಿಶಯದಿಮುಂದೆ ಪುತ್ರರಪಡದುವಿಲ್ಲಭೂ । ಪತಿಗಳೇತಕೆ
ಚಿಂತೆಯೆಂದು ನಂತ್ರೈಶಿವರಾತ್ರಿಯಲಿ ದಂಪತಿಗಳು ॥ ೩೮ ॥ ಮಿಂದುಮಡಿ
ಯುಟ್ಟು ಶಿವಶರಣರಿಗೆ ಕಾಮ್ಯವನು । ಕುಂದದಲೆಕೊಟ್ಟು ಕಾಮಿನಿಯನೊ
ಡಗೂಡಿನಡೆ । ತಂದುಲಿಂಗಾಲಯುವ ಪ್ರೊಕ್ಕುವಂದನೆಗೈಯ್ಯು ತಷ್ಟವಿಧಪ್ರಾ
ಜೆಗಳನು ॥ ಚಂದದಲಿಮಾಡಿ ಯಿಪ್ಪತ್ತೊಂದುದಿವಸವರಿ । ಕಂದನಪಬಯಕೆ
ಯಲಿ ಕಂದುಗೊರಳನಧ್ಯಾನ । ದಿಂದಿರಲು ಲಿಂಗದೊಳು ಸರವ್ರಸನ್ನತೆ
ಯಾಂತುಬೇಡು ಮನವಿಷ್ಟವೆನಲು ॥ ೩೯ ॥ ಕಾಮಹರರೂಪವನು ಕಂಡೆರ
ದುನೋಡುತ್ತ । ದೇವರಾಜಂಮುದದಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗನತನಾಗಿ । ದೇವದೇವೇ
ಶದೇವೇಂದ್ರವಂದಿತ ಪಾದಪಾಲಿಪ್ಪುದು ಸುಜನೋರ್ವ್ವನಂ ॥ ಭಾವಶುದ್ಧದಿ ಬೇ
ಡಿಕೊಳಲು ಮೃಡನಿಂತೆಂದ । ನೀವ್ರಮನ್ನಪಪಡೆಯುವೀಗ ಬಯಸಿದಪಸುವೆ
ಆವಜನ್ಮದಲಿಪುತ್ರೋತ್ಸವದ ಪುಣ್ಯವನುಮಾಡದೆಂತಾಗುವುದನೇ ॥೪೦॥ ನಾ
ನಿಂತುನುಡಿಯಲ್ಕೆ ಕರವಮುಗಿದೆಲೆದೇವ । ಸರಸಿಜಭವಾಂಡವಗಣಿತವೆಂದು
ನಿಮಿಷದಲಿ । ಸರಿಸಿಮಾರಳಿಯಬಹಿ ರಕ್ಷಿಸುನಿಯೆಂದು ಪೇಳುವಸೋದಸಲ

ಯಾದುದೋ ‖ ಕರುಣನಿಧಿಯೆನಗೊಲ್ದು ಸುತನೀವ್ರದಘಟಿತವೆ । ಸರಸವೇ ತ್ರಕೆಷ್ರತ್ತ್ಯನೊಡನೆ ಪಾಲಿಪುದೆನಲು । ವರುಷವಾರಂಬತ್ತಳ್ವ ಪೂರ್ಣನೋ ಷೋಡಶಾಬ್ದಾಯುಷ್ಯದವಾ ಪ್ತನೋ ‖೪೧‖ ಎಂದುಈರ್ವರೊಳೊರ್ವಸಂ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳೆನಲು । ಇಂದುಧರಷೋಡಶಾದಾಯುಷ್ಯದವಾಪ್ತ । ಕಂದನಂ ಕೊಟ್ಟ್ಯಸಲಹುವುದೆನಲು ವರವಿತ್ತು ಶಿವಪೋದಕೈಲಾಸಕೇ ‖ ಮಂದಿರಕೆದೇ ವರಾಜಂ ತನ್ನ ಸತಿಸಹಿತ । ಬಂದುಸುಖಮಿರಲು ಶಚಿದೇವಿಪುಷ್ಪಿಣಿಯಾಗಿ । ಮುಂದೆನಾಲ್ಕನೆದಿನಕೆ ಸ್ನಾನವಂಮಾಡಿ ದುಗುಲವನುಟ್ಟು ಹರುಷದಿಂದ ‖೪೨ ಚೆಂದದಲಿರತ್ನ ಖಚಿತಾಭರಣಗಳನಿಟ್ಟು । ಗಂಧಕಸ್ತೂರಿಯು ಅನುಲೇಪನಂಗೈ ಯೆನಲು । ನಿಂದ ಸಿಂಗರವಾಗಿ ದೇವರಾಜನ ಶಯನಮಂದಿರದ ಮಣಿಮಂಚದ ಕುಂದರದನೆಯುಕುಳಿತು ಪುರುಷನಂತಾನುಮುದ । ದಿಂದರಲಸೂಜಿಪರಿಮಳ ದ್ರವ್ಯಗಳಧರಿಸಿ । ಕಂದರ್ಪಸಾಕ್ಷವವಿದಣಿದು ನಿವಿ ಸಿಚೆಳಗಲೆದ್ದು ಮಜ್ಜನಗೈ ದನು ‖ ೪೩ ‖ ಪರಮಾನುರಾಗದಿಂ ನಿತ್ಯಭಕ್ತಿಯನಡಸು । ತಿರಲು ಶಚಿದೇವಿ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿ ರಾಜಿಸುವ । ತೆರನಪೇಳುವಡರಿದು ಪೀವರಸ್ತನಯುಗದಚೂ ಚುಕವ್ರ ಕಪ್ಪಾದವು ‖ ಅರುಣದಾವರೆಯು ಮೊಗಬೆಳ್ದಾವರೆಯೊಲಾಯ್ತು । ವರರತ್ನ ಖಚಿತದಾಭರಣವಿಚ್ಛೆಯುಮಿಲ್ಲ । ಬಿರುತತೆಳ್ವಸುರು ಪಿರಿದಾಗೆಕುಂ ತಳವು ಕಪಲೀರೆನಡೆಮಂದವಾಗೆ ‖೪೪‖ ನುಡಿಮೆಲ್ಲನಾಗೆಬಡನಡುಗಾತ್ರಮಂ ತೋರೆ । ಬಿಡುವನಿಟ್ಟುಸುರು ಭಾರ್ಗಸೆತ್ರಿವಳಿಯಡಗೆ । ಕಟುಚೆಲ್ವುಕಾಯು ದೊಳು ನರಗಳುಪಸುದೋರೆರೆಭಸ್ಮವನುಸೇವಿಸುತ್ತಿರೆ ‖ ಒಡನೆನವಮಾಸತುಂ ಬಲ್ಕೆ ಚೆಂದಿರೆಕಳೆಯು । ವಡಪಿಂದಪ್ರೊಲ್ವ ಪುತ್ರನಸುಲಗ್ನದಿಪಡೆಯೆ । ಕುಡು ತೆಕಂಗಳನೀರೆಯುರು ಶಿಶುವನಿಟ್ಟುಸುತ ಲಚ್ಚರಿಯೊಳಿಂತೆಂದರು ‖ ೪೫ ‖ ವರ ಮುನಿಯುತಾಪಕೊಳಗಾಗದಿಂದನೊಮೋಣು । ಹರಿಕಾಮವರ್ಣವನುಬಿಟ್ಟು ಬಂದನೊಹರನ । ವ್ರರಿಗಣ್ಣಿಂದಸುಡವಿರ್ದಕಾವನೊ ವ್ರಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿಸಪಿಸಿ ಗವಿರನೋ ‖ ತರಳನಿರವಂತ್ರಿಳಿಯ ದೆಂದುಲಲನೆಯರೆಲ್ಲ । ಚರಗಾಗಿ ಯಾಸ ಮುಖ್ಯದುಪಚಾರಗಳಮಾಡಿ । ಯುರಸಿಗೆಚ್ಚರಿಸೆಸಜ್ಜನಸದಾಚಾರಸಂಪನ್ನರಿಗೆ ದಾನವಿತ್ತು ‖೪೬‖ ದೇವರಾಜನುಹರುಷದಿಂದೆ ತನ್ನಾತ್ಮಗುರು । ದೇವರಂ ಕರತಂದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಧರಿಸಿ । ಭಾವಶುದ್ಧದಿದೀಕ್ಷೆಕೊಡಿಸಿ ಗುರುವಿಗೆನ ಮಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟರತಿಮುದದೊಳು ‖ ಕಾವಹರಜಯವೆಸುತ ಪನ್ನೆರಡುದಿವ ಸಕ್ಕೆ । ಶ್ರೀವಿಯಿಳಿನಗೆತುಂಬೆ ಕುರುಳತುಂಗಸ್ತನದ । ಭಾವಕೆಯರೆಲ್ಲರಂಬ ರಿಸಿಪೊಂದೊಟ್ಟಿಲಂತರಿಸಿ ಶಿಶುವೆತ್ತಿಪಿಡಿದು ‖ ೪೭ ‖ ಕಳಹಂಸಗಮನೆಯರು ಕೋಮಲಲತಾಂಗಿಯರು । ಎಳಕೀರವಾಣಿಯರು ಕುಮುದದಳನೇತ್ರೆಯರು ಕಳಭಗಮನೆಯರು ಕುಲಿಶಾಭರದನೆಯರು ಕೂಡಿಜೋಗುಳವಪಾಡಿ ‖

ಕೇಳಿಪಿಯರು ಗುರುದೇವನಿಂದಪೆಸರಂಕೇಳಿ । ಯಳೆಯಾಳ್ದನಂಪಿಬಾರಿಸಿಕೊಗಿಕರದರಲಾ । ಮಳೆಯಾಳದರಸುಮಗ ಮಳೆಯರಾಜನುಯೆಂದು ಕರದರು ಸ್ತ್ರೀಯರೆಲ್ಲರ್ ॥೪೮॥ ಜೋದೇವದೇವೇಶ ವರಲಬ್ಧಪುತ್ರಜೋ। ಜೋದೇವತಾರಿ ರಿಪುಸುತಗಿಂತಚೆಲ್ವಜೋ । ಜೋದೇವಪತಿಮುಖ್ಯ ದಿಕ್ಪಾಲನತಚರಣಭಕ್ತ ಕುಚಚೈತ್ರಜೋಜೋ ॥ ಜೋದೇವರಾಜಕುಲ ದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿಚಂದ್ರಜೋ । ಕಂದಜೋಯೆಂದು ಜೋಗುಳವಪಾಡುತಿರ್ದರು ॥೪೯॥ ಇಂತುಜೋಗುಳಪಾಡಿದವರ್ಗೆ ವೀಳೆಯವಿತ್ತು । ಸಂತಸದಿಬೇಳ್ಕೊಟ್ಟು ಶಿಶುವಸಲಹುತ್ತಿರಲು। ಕುಂತಾಡಕಲಿತಂಬೆ ಗಾಲಿಕ್ಕಿದಟ್ಟಡಿಯಮುಂದಿಟ್ಟು ಬೀಳುತೇಳ್ವ ॥ ತಾಂತಡೆಯದೊಯ್ಯನೊಯ್ಯನೆ ತಾಯನಿರಿವಿಡಿದು । ನಿಂತಲುಗೆಮೊಗನೋಡಿನಕ್ಕು ಮರೆಯೊಳಗಡಗೆ । ಯೆಂತಾಡುವರ್ಭಕನ ತೆಗದಪ್ಪಿಭುಲ್ಲವಿಸಿಗಲ್ಲವನುಪಿಡಿದಲುಬುತಾ ॥ ೫೦ ॥ ಕಂದಬಾಬಾಯೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತ ಕರುಣದಲಿ । ಮುಂದಲೆಯಘ್ರಾಣಿಸುತ ಮುಗುಳ್ನಗೆಗೆಮನಸೋಗಿ । ಚಂದಚಂದದಯುಡಿಗೆತೊಡಗುಗಳಮಾಡಿಸಿದರ್ಥಿಯಿಂದಾಡುಸುತಲಿ ॥ ಒಂದರಿಂದೇಳಬ್ದವಾಗೆವಿದ್ಯಾರಂಭ । ಸಿಂಧುರದಯೇರಾಟ ವಾಜಿಗಳವೈಹಾಳಿ । ಪೊಂದೇರನಡರ್ದುಬಿಲ್ಲಭ್ಯಾಸಮುಂತಾದವೆಲ್ಲವನು ಕಲಿತಬಳಿಕ ॥ ೫೧ ॥ ಪನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಾಧಿಪತಿಪಟ್ಟ । ವನುಕಟ್ಟಿಸಿ ಸಕಲಸಂಪದವನೊಪ್ಪಿಸಲು । ಚನ್ನಾಗಿ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಮನ್ನಿಸಿ ಸುಖದಿರಾಜ್ಯಮಂಗೈವುತಿರುತ । ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದಲಿಂಗದೊಳುಮನವನೆಲೆಗೊಂಡು । ಪನ್ನಗಧರನಭಕ್ತಸಂಘದಲಿನಡಸಿ ಛಪ್ಪನ್ನದೇಶದರಾಯರೊಳಗಧಿಕನೆಂದೆನಿಸಿ ಮಳೆಯರಾಜಂ ಮುದದೊಳು ॥೫೨॥ ಸಂತನದೊಳೊಂದಿವಸದಂತಿ ಮಹಿಷಮೇಷ । ಪಂತದಿಂ ಮಲ್ಲಚರಣಾಯುಧಲಾವುಗೆಯು । ಇಂತೆಲ್ಲಯುದ್ಧಗಳನೋಡಿ ಸಭೆಗಪ್ಪಣೆಯಮಾಡಿ ಭೂವರಪರ್ಷದಿ ॥ ಅಂತಃಪುರವಪೊಗಲು ಮಾತೆಪಿತನೋರ್ವರ । ತ್ಯಂತಶೋಕವಗೈವುತಿರೆ ಕಂಡುಬೆರಗಾಗಿ । ನಿಂತುಕರಯುಗಮುಗಿದು ಚಿಂತೆಯಾರಿಂದಾದುದೆನ್ನೊಡನೆಪೇಳ್ವುದೆನಲು ॥ ೫೩ ॥ ಅವರುಪೇಳದೆಸುಮ್ಮನಿರಲು ನೀವೆನ್ನೊಡನೆ। ತವಕದಿಂದುಸುರದಿರೆನಾನಲುಗಗಟ್ಟಪಾ । ಯ್ವುವೆನೆಂದು ಛಲದಿಂದನಿಂದಿರಲುಕಂದರಿಮುಂದಕೆ ಕರದುಗಲ್ಲವಿಡಿದು॥ ವಿವರಿಸುವೆಕೇಳ್ಮಗನೆ ಸುತನಪಡೆವುದಕೆನಾಂ ಶಿವನಮೆಚ್ಚಿಸಿಬೇಡೆ ಪದಿನಾರುವರ್ಷದಾ । ಯುವನಿತ್ತು ಪಾಲಿಸಿದನದಕವಧಿ ಇನ್ನೊಂದುವರುಷವೇಯುಳಿದಿರ್ಪುದು ॥ ೫೪ ॥ ಕಂದನಿನ್ನಯಮರಣವೆಂತ ನೋಡುವೆವಕಟ । ಕಂದುಗೊರಳನು ನಮ್ಮಮುಂದಾಗಿ ಕರೆಯುಲಿ । ಲೆಂದು ದುಃಖಿಸಿದ ಪೆತ್ತೆತಂದೆತಾಯ್ಗಳನು ಸಂತೈಸಿ ಮಗುಳ್ತಿಂತೆಂದನು ॥ ಬಂದಪಾಲಿಸಿದಸರನಿರಲು ಯೆನಗಾಯುಷವ । ಮುಂದೆತಾನೇಕೊಡುವನೆಂ ದೊಡಂಬ

ಡಿಸಿಮುದ | ದಿಂದಿರಲುಮಾನವಾರರಾಗೆ ಮುಂದಾರುತಿಂಗಳ್ವೆಂದು ಪೇಳುತಿರಲು ‖ ೫೫ ‖ ಮೂರುತಿಂಗಳವೆಂದುಪೇಳೆ ಸುಮ್ಮನಿರಲು | ಸಾರಬಂದು ನೊಂದಮಾನವನೆನುತಿನವಿರ | ಪಾರಜಾಪ್ತನುಪ್ರದಯಿವತೆಗೆ ಮರಣವ್ರನಿನಗೆ ಧರ್ಮ್ಮಕ್ರಿಯೆಯಮಾಳ್ಪುದು ‖ ಮಾರಹರಮೊರೆಯೊ ಶಂಕರಮಾರೆಯೊ ಯೆಂಬನುತ | ಚೀರುತಿಸಿತ್ರ್ಯಮಾತ್ರಗಳ್ಗೆ ಧೈರ್ಯವಕೊಟ್ಟು | ಭೂರಮಣಮಳೆಯರಾಜಂ ತನ್ನ ಪುರದೊಳಿರು ಭಕ್ತರೆಲ್ಲರನುಕರಸಿ ‖ ೫೬ ‖ ಪರಪ್ರಾಜಿಗೈಸಿ ಪರಮಾನ್ನ ಭಕ್ಷ್ಯವನುಣಿಸಿ | ಭರಣವಸ್ತ್ರವನಿತ್ತು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟುಪ್ರದಯದೊಳು ವರಭಸಿತರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳಧರಿಸಿ ಕರದಲ್ಲಿಲಿಂಗವನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸುತ | ಸ್ಥಿರಚಿತ್ತದಿಂದಪಂಚಾಮೃತಸಹಸ್ರಘಟ | ಪರಗುತ್ತಶಿವಪೂಜೆರಾಧನಂಗಳನರಿಪಿ | ವರಮಂತ್ರಮಂಥಾನಿಸುತ್ತಷ್ಟವಿಧ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಾದಿಭಜಿಸುತ್ತ ‖ ೫೭ ‖ ಅರವಿಂದಭವಶಿರಃಪಾತ್ರ ಹಿಮಕರವಕ್ತ್ರ | ಅರವಿಂದಹಿತನೇತ್ರಅರವಿಂದಗೋಸನಿಮಿತ | ಅರವಿಂದಸಖಸುತಜಿ ದರವಿಂದಬಾಣಹಂ ತ್ರರವಿಂದರಿಪುಧಾರಿಯೇ ಅರವಿಂದಕರಿಯುಣುಗಿ ಯಾಣ್ಮ್ರಕರವಿಜಯನೇ | ಅರವಿಂದಬಂದು ಕಂಪನ ಕೊಂದಗೊಲಿದನೇ | ಅರವಿಂದಜಾಂಡವಪಿಳಕ್ಕೊಡೆಯ ಪಸವಿಷ್ಟವಿತ್ತು ಪಾಲಿಪ್ಪುದೆಂದನು ‖ ೫೮ ‖ ಕೋಳಿವ್ರದಕಚಲನೆಯಂ ನಿಲಿಸಿಯೆರಡನುನೊಂದುಗೊಳಿಸಿಯೊಲರುಣಿಯ ನೂರ್ಧ್ವಕೆತಿರುಹಿರವಿಶಶಿಯ | ಸುಳುವನೆಲೆಗೆಡಿಸಿಕುಂಭಪತುಂಬಿ ಕುಣಿವ್ರತಿಸಕಾಗಿಕೋಡಗವಕಟ್ಟಿ | ದಳಕುಳವನರಿದಮೃತಕೊಳದೊಳಗೆಮುಳುಮುಳುಗಿ | ಫಳಫಳಿಸಿಹೊಳವಕಳೆಯಂ ತಿಳಿದುತ್ರಿಮಲಪನಳಿದುನಿಬ್ಬರಗಾಗಿ ಮಳೆಯರಾಜಂಮುದದಿ ತಾನೆತಾನಾಗಿರುತಿರೇ ‖ ೫೯ ‖ ಲಿಂಗವನುಮುದದಿಂದತಕ್ಕೈಸಿಬೆರ್ಚಂತೆ| ಲಿಂಗಾಂಗವ್ರೊಂದೆಯೆಂಬುದತೋರಿವಂತೆಯಾ | ಲಿಂಗದೊಳುಬೆಗತು ನಿಬ್ಬರಗಾಗಿ ನಿಜಸಮಾಧಿಯುಬಲಿದುನಿಜವತಿಳಿದು ‖ ಲಿಂಗವ್ರೊಂದರೊಳು ಪ್ರಶತಷೋಡಶವನರಿತು | ಲಿಂಗಾರ್ಪಣವತಿಳಿದುಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮನವ್ರೊಲಿದು | ಲಿಂಗವನು ನುತಿಸುತ್ತಮಳೆಯರಾಜಂ ಮುದದಿಲಿಂಗಪ್ರೂಜೆಯಮಾಡಲು ‖ ೬೦ ‖ ನಂದಿವಾಹನಗಂಗೆ ಜಡೆಗೌರಿತೊಡೆಯಲ್ಲಿ| ಕಂದುಗೊರಳಲಿಡಮರುಗವ್ರ ಶೂಲವೇಣವಿಧಿ | ಕಂದರವ್ರಕರದಿಕರಿದೊಗಲುಡಿಗೆ ಕಂದರ್ಪಚೆಂದಬೂದಿಯುಮೈಯ್ಯೊಳು ‖ ಇಂದುರವ್ನನಲಾಕ್ಷ್ನಹಿದೊಡವ್ರದೇವಗಣ | ಸಂದಣಿಗಳಿಂದೆ ನಿಜರೂಪಲಿಂಗದಿತೋರಿ | ಯೆಂದುನಿನ್ನಯಮನದಬಯಕೆಯಂ ಬೇಡುಬೇಡೆಂದೆನಲುಮಳೆಯರಾಜಂ ‖ ೬೧ ‖ ಮುಂದಪಡದಪಕ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಶತವರ್ಷಾಯು | ನಿಂದುವೊದಲಾಗಿ ಪಾಲಿಪ್ರದೆನಲು ನಿನ್ನಮನ | ಬಂದಬಯಕೆಯನೆಲ್ಲ ನ್ರೊಮ್ಮೆಬೇಡೆಂದೆನಲು ಬೇಡಿದಂಮಳೆಯರಾಜಂ ‖ ತ್ರಿಜಗತ್ಪಾವ್ಮೈತ್ರ ಪ್ರಜಪರಿವಾರಕರಿತುರಗ | ವ್ರೊಂದುಳಿಯದಿರದೆ

ಮೊದಲಾಪೆಕಪಶುಮುಂಡಜವು| ಚಂದಚಂದದೊಳೆಸಪಿಂಡಜವು ಉದ್ಭಿಜಜರಾ ಯೊಜವು ಮೊದಲಾದಕೇ || ೭೨ || ಕರುಣಿವುದುಯಿಲಿದೇವನ ಧ್ವರಾಗದೆಬಾಲ ತೆರಳೆಯುಶಿವನವಿಂದ ಪರುಷನೂರಂಬಾಳ್ವ | ಪರಲೋಕಕೆಲ್ಲರಂಜಡದೆ ಕರೆ ದೊಯ್ಯು ನೀವರವಿತ್ತು ಸಲಹಂದನು || ಅರಸಪೇಳಿದತೆರದ ಲಘೆಯುಮಂ ಕೊಟ್ಟುಶಿವ | ಧರವಿಂದಕೈಲಾಸಗಿರಿಗೆ ತೆರಳಲ್ಕಿತ್ತು | ಹರನಭಜಿಸುವ್ರಂದುಸವ ಲಕ್ಷದೇಶದೊಳು ಡಂಗುರವಸಾರಿಸಿದನು ||೭೩|| ಶಿವನಲ್ಲದನ್ಯದೈವವಭಜಿಸರಿಕ್ಕಿಲ್ಲ | ಶಿವಭಕ್ತನಂಕಂಡು ಪರವ್ರಚಿತವುಂಕೊಡುತ | ಶಿವಭಕ್ತಿಯಿಂದನ್ಯ ದೇಶದೊಳುವಾಡುವುದ ತಿರುತಿರುಗಿನೋಡಿಬರುತ || ನವಲಕ್ಷದೇಶವೇ ಶಿವ ಲೋಕವಾಗಿರುತ | ಶಿವಭಕ್ತರೆಲ್ಲಶಿವಗಣರಾಗಿರಾಜಿಸುತ | ಶಿವಲಿಂಗವನು ನಿತ್ಯಭಜಿಸುತ್ತವಾಳಿಯುರಾಜಂ ಸುಖದೊಳಿರುತಿರ್ದನು ||೭೪|| ಶತವರ್ಷವಾಗಲ್ಕೆ ಶಿತಿಕಂಠನಂನೆನೆಯು | ಅತಿಹರ್ಷದಿಂಬಂದು ವಾಳಿಯುರಾಜಂ ಗೊಲಿದು ಪೃಥಿವಿಪುರಗ್ರಾಮನಗರವು ತೊರೆಯುಸಕಲಜೀವಿಗಳು ನವಲಕ್ಷದೇಶ | ಹಿತ ಕಾಮುಕರುಣದಿಂ ಕೈಲಾಸಕೊಯ್ದನೆಲೆ | ಮತಿಮಂತವಾಳಿಯುರಾಜನ ಕಥೆಯಕೇಳ್ದಗೆ | ಧೃತಿಚಂದ್ರಮನವಿಷ್ಟವೀವನೆಂದು ಸುದರ್ಶನತಪ್ರಸಾದಂಗೆ ಜಕ್ಕಣಾರ್ಯಂ || ... ... ||೭೫||

ಗುರುವೆಜಯುಪರಬೊಮ್ಮ ಧಿರವೆಜಯುಸದಮಲಾ | ದರವೆಜಯುಸತ್ಯದಾಗರವೆಜಯು ನತಕಲ್ಪ | ತರುವೆಜಯು ಜಯುತರುಣೀಶಶಿಕೋಟಿರುಚಿಗಾತ್ರ ಧರವೆಜಯುಭಕ್ತಜನರಾ || ವ್ಯೂರೆನೆಜಯುಭವಪಾಶ ಹರವೆಜಯುಮುಕ್ತಿಪದ ವರವೆಜಯುವಭಯುಕರವುರವೆಜಯು ಜಯುಪರಾತ್ಪರವೆಜಯು ವರವಾಳಿಯುಲ್ಲೇಶವುದ್ರುರುವೆ ಮನವಿಷ್ಟವಿತ್ತುಸಲಹೈ || ... *

ನವಮಸಂಧಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

—(ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ಸೂಚನೆ || ತುಂಗವಿಕ್ರಮ = ಅಧಿಕಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ, ಮುದದಿ = ಸಂತೋಷದಿಂದ || ೧ || ಶ್ವೇತಶಿಖರಾಲಯ = ಕೈಲಾಸ ಶೃಂಗಗೃಹ, ಶರಜನ್ಮ = ಕುಮಾರ, ಅಬ್ಧಿತರುಣ = ಚಂದ್ರ, ಶೀತಾದ್ರಿಜಾತಾರ್ಧಶೋಭಿತಕಳೇಬರ- ಪವಿತ್ರಾಲಂಕೃತಾರ್ಧ ದೇಹ, ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಾಥ = ಮೂರುಜಗದೊಡೆಯ, ಪೂತ = ಪರಿಶುದ್ಧ, ಪುರುಹೂತ = ಇಂದ್ರ, ಪುಷ್ಕರಜಾತ = ಬ್ರಹ್ಮ, ಧ್ವಾಂತ- ನಾಶಕ, ಓತು = ವಾಲಿಸಿ || ೨ || ಮಾರ = ಕಾಮ, ಉದಾರ = ಧಾರಾಳ ವಾರಧಿ = ಕಡಲು, ವಾರಿಜಾಂಬಕಪುತ್ರ = ಕಾಮ ಕಲಾ = ವಿದ್ಯೆ, ಪ್ರವೀಣ = ನಿಪುಣ, || ೩ || ಸಾಸಿರ = ಸಾವಿರ, ಪಂಚತ್ವಮಂ = ಮರಣವನ್ನು || ೪ || ಸಾಕಿ

ಕಾಂತೋತ್ತಮೆ = ಸೂಳೆಯರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಳು, ಬಿತ್ತರಿಸಪಡೆ = ನಿಸ್ತರಿಸುವಪಕ್ಕ । ಪಾರ್ಶ್ವಲಿಪ = ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವ, ಕಲಧೌತಪುತ್ಥಳಿ = ಸುವರ್ಣಪ್ರತಿಮೆ, ಗೊತ್ತು = ಗುಚ್ಛ ॥ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಾಲಂಕಾರ ॥೪॥ ಚೂತ = ಸಿಹಿಮಾವು ಮೀನಕೇತನ = ಕಾಮನು, ಕಮಲಜಾತ = ಬ್ರಹ್ಮ, ಪಾರಿವಾರಿಕ-ಕಟಿಪಶ್ಚಾದ್ಭಾಗ, ನಗ = ಬೆಟ್ಟ, ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಾಲಂಕಾರ ॥೬॥ ವಾರಿಜಾಂಬಕ = ಕಮಲಾಕ್ಷ, ವಿಷ್ಣು, ಆರೈದು = ವಿಚಾರಿಸಿ, ಕ್ರಮುಕ = ಉಂಡೆಯುಡಿಕೆ, ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಾಲಂಕಾರ ॥೭॥ ಗಾಲಿ = ಚಕ್ರ, ಮಧುಸೂದನ = ವಿಷ್ಣು ಸೌದರ್ಶನಾಯುಧ ಚಕ್ರಾಯುಧ, ವಲಯ = ಕೋಟೆ ಮಧುಕರಶರಾಸನಂ = ಕಾಮನಂ, ತೋಯಜಕೋಶಕ = ತಾವರೆಯ ಮೊಗ್ಗು ॥ (ಅಪೂರ್ವೋಲ್ಲೇಖ) ॥೮॥ ಅಂಬಕ = ಕಣ್ಣುಳ್ಳವಳು, ಬೇರಿ = ಕೆರಡು, ಸೋಪಾನ = ಪಾವಟಿಕಟ್ಟು ಬಂಧ, ಗೇಹ = ಮನೆ, ॥ ಉಲ್ಲೇಖಾಲಂಕಾರ ॥೯॥ ಕರಟಿ = ಆನೆ, ಉಭಯಮುಖ ಪರಸ್ಪರಾಭಿಮುಖ, ಕರಿಕರ = ಆನೆಯಸೊಂಡಿಲು, ಸರಸಿ = ಕೊಳ, ॥೧೦॥ ಕಂಬುಗ್ರೀವ = ಶಂಖದಂತಿರುವ ಗೊರಲು, ಬಿಂಬ = ತೊಂಡೇಹಣ್ಣು, ವಟಪಲ್ಲವ = ಆಲದ ಚಿಗುರು, ತಂಜೆಲರು = ತಂಗಾಳಿ, ವಾಳ್ಕೆ = ಬಗೆ ಅಂಬಕ-ಕಣ್ಣು ॥ ಉರವೋತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಾಲಂಕಾರಗಳು ॥೧೧॥ ಕುಡಿತೆ = ಸೇರೆ, ಮುಂಗಾರೆ = ಮೊದಲುಮಳೆ, ಭಾವಜ = ಕಾಮ, ಅಲರಸರಳನು = ಪುಷ್ಪಬಾಣನು ಅಷ್ಟಮೀಚಂದ್ರ = ಅರ್ಧೇಂದು ॥೧೨॥ ಸೀಮಂತಮಣಿ = ಬೈತಲೆಯ ಬೊಟ್ಟಿನಂತೆ ಶ್ರೇಷ್ಠಳು, ಅರದಿ = ತುಂಬಿ, ಅಂದರೆ ಕಣ್ಣೆಂದುಭಾವವು, ತಾರೇಶ ಚಂದ್ರ, ಅಂದರೆ ಮುಖವೆಂದುಭಾವವು, ವಿಷಯನಿಗರಣವೆನ್ನುವರು. ॥೧೩॥ ಮೃದಂಗ = ಮದ್ದಳೆ, ನೃತ್ಯ = ನಾಟ್ಯ, ॥೧೪॥ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ = ಹೂವಿನಬೊಗಸೆ, ಜಕ್ಕಡಿ = ತಕತಕ ಕುಣಿತ, ಚೆಂದು = ತತ್ತಡಿಕುಣಿತ, ಪೇರಣಿ = ತಂಡ್ರೆಯಕುಣಿತ, ವಜ್ಜಡ = ಪ್ರತಿಪ್ರಸನ, ಗಿರುವು = ಗಿರುಕುಣಿತ, ಹಿಂಗರಣ-ಕುಣಿಯುತ್ತ ಹಿಂದಾಡುವಿಕೆ, ಮುಂಗರಣ = ಕುಣಿಯುತ್ತ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರುವಿಕೆ, ಸೇರುವೆ = ಸಭಿಕರಹತ್ತಿರ ಬರುವಿಕೆ, ಬಿಂಡು = ಮಲಗಿದಂತೆ ನಟಿಸುವಿಕೆ, ಪುಟ = ಹಾರುಪಣಿತ, ಚಾಪ = ಪಾಲುಕುಣಿತ, ಸ್ಖುಡಿತಿ = ವೇಗದಕುಣಿತ, ಸುರಂಗ = ಶೃಂಗಾಟಕ ನರ್ತನ, ಲಾಗು = ಲಾಘವ, ಎಡಚರ = ಎಡವಾಲು, ಬಲಚರ = ಬಲವಾಲು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ನರ್ತನಭೇದಗಳು, ಮುದ್ರೆ - ಇತ್ಯಾದ ಭಿನಯಭೇದಗಳು ॥೧೫॥ ಜೀವಜಂತ್ರ = ಭಾವಪ್ರಾಣಯಂತ್ರ, ಹಂತ = ಶಪಥ, ರೂಪಜೀವಿಯರು = ಸೂಳೆಯರು, ದಿಟ್ಟಿ = ದೃಷ್ಟಿ, ॥೧೬॥ ಶಕುನಿಮಂಚಕ = ಪಕ್ಕಿಗಳ ಚಿತ್ರಕೆತ್ತಿರುವದು, ಅಥವಾ ಸಂಸ್ತಂಭಿಕಾತಲ್ಪ, ಸುಮ = ಪುಷ್ಪ, ಶಾತಕುಂಭ = ಭಂಗಾರದ ಕೊಡಗಳೆಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ ॥

೧೭॥ ಷಟ್ಪದಿ = ಹೆಣ್ಣು ತುಂಬಿ, ಕರಿಕರಿಣಿ = ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಾನೆಗಳು, ಬಂಧ-ಪಟ್ಟು, ನೇಹ = ಸ್ನೇಹ, ಸಲ್ಲಾಪ = ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಭಾಷಣ ॥೧೮॥ ತನುಜಾತೆ ಮಗಳು, ಪೆಂತು = ಅತರಸಾಡ, ಅನಿತನಿತು = ಅಷ್ಟಷ್ಟು ॥೧೯॥ ಸಂಗಾತಿ-ಸಹಗತಿ, ಒಮ್ಮೆ = ಒಂದುಸಲ, ಧಾತು = ಜೀವಾಳ, ದಾತ = ಕೊಡುಗೈ ॥೨೦ ಕ್ಷೀರ = ಹಾಲು, ತಕ್ರ = ಮಜ್ಜಿಗೆ, ಚಂದ್ರಿಕೆ = ಬೆಳದಿಂಗಳು, ಚಕೋರ = ಜೊನ್ನವಕ್ಕಿ, ಸಾರು = ಹೋಗು ॥ ೨೧ ॥ ಭರ = ವೇಗ, ನೆರದು = ಬೆರತು, ಅನುಕ್ರಮ = ವಂಶಪರಂಪರೆ ॥೨೨॥ ವೇಶಿ = ವೇಶ್ಯೆ, ಅಖಿಲ = ಸಕಲ, ಸುರಭೂಜ = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ, ಲಜ್ಜೆ = ನಾಚಿಕೆ ॥ ೨೩॥ ಚತುರತ್ವ = ಜಾಣತನ, ಬೀಯ = ವೆಚ್ಚ, ಕವಿತೆ = ಕವಿತ್ವ, ಗನ್ನಘಾತಕ = ಕನ್ನದಕಳವು, ಬೀಟ = ಮೋಸ, ಮಾಟ = ಕೆಲಸ, ಪತ್ತಿರ್ದ = ಅಮರಿಕೊಂಡ, ನಾಗರ = ಸರ್ಪದ, ಕಾಟ = ಪೀಡೆ ॥೨೪॥ ಪುರಹರನ = ಶಿವಲಿಂಗವನು ॥ ೨೫ ॥ ದಂತ = ಹಲ್ಲು, ನೀಲಕಂಠ = ನವಿಲು, ಕಾಳಾಹಿ = ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪ, ವೇಣಿ = ಜಡೆ, ಪರಪುಷ್ಟ-ಕೋಗಿಲೆ, ಅಲಿ = ವಟಪಲ್ಲವ, ಕೋಕ = ಚಕ್ರವಾಕ ॥ ಕ್ರಮರೂಪಕಾಲಂಕಾರ ॥೨೬॥ ಶಿವಸುತ = ಕಾಮ, ಪ್ರಲಾಪ = ಅಳುವು, ಇನ = ಗೋಪಸೂರ್ಯ, ಕುಲಾಯ = ಗೂಡು, ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆ = ಸ್ವಭಾವೋಕ್ತಿ ಅಲಂಕಾರಗಳು ೨೭ ॥ ಮೃಗರೆವೃತ = ಅಡಗುತ್ತ, ಕಾವಳ = ಕತ್ತಲೆ, ಹರಿಣವಾಹನ = ಗಾಳಿ ಸ್ವಭಾವೋಕ್ತಿ ॥೨೮॥ ಕಮಲಾರಿ = ಚಂದ್ರ, ಕಮಲಾಕ್ಷಸಂಭವಂ = ಮನ್ಮಥ ಕಮಲವಾಸನೆ ಗೊಂಬುವದು ಭೃಂಗ, ಕಮಲಜಾಂಡ = ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ॥೨೯ ಲಲನೆ = ಕಾಮಿನಿ, ಅಲರಂಬ = ಕಾಮ ॥೩೦॥ ಭಿತ್ತಿ = ಗೋಡೆ ॥೩೧॥ ಸ್ಮರತಾಪ = ಕಾಮಜ್ವರ, ಒತ್ತೆ = ಭೋಗ್ಯ, ಪರಸತಿ = ಅನ್ಯಸ್ತ್ರೀ ॥೩೨॥ ಒತ್ತೆ ಇಡವು, ಅಸು = ಪ್ರಾಣಾಯು, ಮನಸಿಜಾಂತಕ = ಶಿವ ॥೩೩॥ ಪೀವರಸ್ತನಯುಗಳೆ = ಬಲಿತೆರಡು ಮೊಲೆಯುವಳೆ, ಕಾಂತ = ರಾಯು, ಪ್ರಿಯಳ ಕುರುಳಪ್ರಾಕಂಪಿಂಗೆರಗುವ ತುಂಬಿಯುಳ್ಳ ಕೊರಳವಂಗೆ ॥೩೪॥ ಛತ್ರೀಸ = ಮೂವತ್ತಾರು, ಶತ = ನೂರು ॥೩೫॥ ಕೃತಾರ್ಥ = ಧನ್ಯ, ಮೂಡಗಿರಿ = ಉದಯಾದಿ , ಎಣ್ದೆಸೆ = ಎಂಟುಕಡೆ ॥೩೬॥ ಕಾಲ = ಸಂವತ್ಸರ, ಗಾಡಿಕಾತಿ = ಸೊಗಸುಗಾರಳು, ನಿಜಪದ = ಸತ್ಯಸ್ಥಾನ, ಗೂಢಪತಿ = ನಾಗರಾಜ ॥ ॥ ೩೭ ॥

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಭಾರತೀನಗರದಲ್ಲಿ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಸುವರ್ಣಭಟ್ಟನೆಂಬ ಶಿವಭಕ್ತನಾದ ಭೂಸುರಂಗೆ ಮಲುಹಣನೆಂಬ ಮಗನುಹುಟ್ಟಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ನಿಪುಣನಾಗಿರಲು, ಸುವರ್ಣಭಟ್ಟನು ತಾನು ಆರ್ಜಿಸಿದ ಬಹುಕೋಟಿ ಧನದಲ್ಲಿ ಮಗನಿಗೆ ದಿವಸವೊಂದಕ್ಕೆ ಸಾವಿರವರಹಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನೂರುವರ್ಷಕ್ಕಾಗು

ವಷ್ಟು ಮೂರುಕೋಟಿಯು ಅರವತ್ತು ಲಕ್ಷ ವರಹಾಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಉಳಿದುದೆಲ್ಲವಂ ಶಿವಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ ದೇಹವಂ ಬಿಟ್ಟು ಪುಣ್ಯಲೋಕಕ್ಕೈದಿದನು. ಇತ್ತ ಮಲುಹಣನು ಆ ನಗರದೊಳಗಿನ ವಿಜಯೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವಂ ಭಜಿಸುತ್ತ ಬಹುಕಾಲವು ಸುಖವಾಗಿರ್ದನು. ಅದೇ ಪುರದಲ್ಲಿ ಪದ್ಮವತಿಯೆಂಬ ಸೂಳೆಯುಮಗಳಾದ ಮಲುಹಣಿಯೆಂಬವಳು ಭರತಸಾಹಿತ್ಯನಿಪುಣಳಾಗಿ ಅದೆ ದೇವರನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಸೇವಿಸಿಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಂದುದಿನ ದೇವಸನ್ನಿಧಿಯೊಳು ಲೋಕೋತ್ತರ ಸೌಂದರ್ಯಶಾಲಿನಿಯಾದ ಮಲುಹಣಿಯು ನೇತ್ರಕರ್ಣಪಯುಂಗಮವಾಗುವಂತೆ ನೃತ್ತಗೀತವಾದ್ಯಾಭಿನಯಗಳಿಂದ ರಂಜನಗೊಳಿಸಲ್ಕೆ ಮಲುಹಣನು ಅವಳಂ ಮೋಹಿಸಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಧನವಂಕೊಡುತ್ತ ಅದೇ ವ್ಯಾಮೋಹದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಕಡೆಗೆ ತನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವಂ ಕೊಟ್ಟು, ಕಳಕೊಂಡು ವಸ್ತ್ರಮಾತ್ರಾವಶಿಷ್ಟನಾಗಿ ಮಲುಹಣಿಯು ತಾಯಿಯಾದ ಜರಠಗಣಿಕೆಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ಬರಬೇಡವೆಂದು ನಿರಾಕೃತನಾದರೂ ಮನವು ಮಲುಹಣಿಯೊಳು ಸಿರಕವಾಗಿರಲ್ಕೆ, ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೇ ಆ ರಾತ್ರಿಯು ಮನೆಯ ಹೊರಗೋಡೆಯುಬಳಿಯೊಳು ನಿಂತಿರ್ದು ನಿಶೀಥದೋಳ್ ಮಲುಹಣಿಯು ಬಂದು ಶಿವನಂ ಸ್ತುತಿಸಲು ನಮ್ಮಿರ್ವರ್ಗೆ ಅಭಿಮತಸಿದ್ಧಿಯಹುದಲ್ಲದೇ ಮುದುಕಿಯುತೊಂದರೆಯುಂ ತಡೆಯುಲಾರದವಾಗಿ ಶಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಪೋಗುವೆವೆನ್ನಲು ಅವರೀರ್ವರುಂ ಬಂದು ಗುಡಿಯಂ ಪೊಕ್ಕು, ಬಳಿಕ ಮಲುಹಣಕವಿಯು ಶಿವನಂ ಸ್ತುತಿಸಲು ಚಿತ್ತಸ್ಥೈರ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ಮಲುಹಣಿಯುಂ ಲಿಂಗದ ಹಿಂದೆನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅವಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ಧ್ಯಾನಿಸತೊಡಗಿ ಅವಳು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅವಿತುಕೊಂಡಬಳಿಕ ಮಲುಹಣನ ದೃಷ್ಟಿಯು ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲಗ್ನವಾಗುತಲು, ಚಿತ್ತಸ್ಥೈರ್ಯದೊಡನೆ ಮೂವತ್ತಾರು ಶ್ಲೋಕಗಳಿಂ ಶಂಕರನಂ ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿ ಶಿವನುಮೆಚ್ಚಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದರ್ಶನಂ ಕೊಟ್ಟು ವರವಂ ಬೇಡೆನ್ನಲು, ಮಲುಹಣನು ತಾನು ಮಲುಹಣಿಯೊಂದಿಗೆ ಇಹಲೋಕದೊಳು ನೂರುವರ್ಷಗಳು ಅನ್ಯೋನ್ಯಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನನುಭವಿಸಿ ಕಡೆಗೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದರ್ಥಿಸಲು, ಶಂಭುವಂತೆಯೇ ವರವಿತ್ತುದರಿಂದ ಅವರು ಆಮೇರೆಯೇ ಸುಖಿಸುತಿದ್ದು ದೇಹಾವಸಾನದೊಳು ಶಿವಲೋಕಕ್ಕೈದಿದರು. ಸ್ತ್ರೀವ್ಯಾಮೋಹದಿಂದಲಾದರೂ ಅರಘಳಿಗೆಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಭಜಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಚಿರಕಾಲ ತಪಸ್ವಿಗಳಾದ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೂ ದುರ್ಲಭವಾದಮುಕ್ತಿಯು ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭಿಸಿತೆಂದು ಶಿವಲಿಂಗಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಪ್ರೌಢರಾಯಂಗೆ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯಂ ಪೇಳಿದನು ||

|| ೬೩ || ಇಳೆಯಾಣ್ಮ = ರಾಯನೆ ಪಕೆ ಸಕಾಗ್ರ, ಚಂದ್ರ, ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಪಾದಸರಸಿಜಭೃಂಗ = ಅಡಿಯೆಂಬತಾವರೆಗೆ ತುಂಬಿಯಾದನು, ಸನ್ನಿಭ = ಸ

ಮಾನ, ಕಲಭ = ಮರಿಯಾನೆ ‖ ೩೮ ‖ ಮತಿವಂತೆ = ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವಳ್, ಪುತ್ರ = ತನ್ನಿಂಬನರಕದಿಂದ ಜನಕನಂ ರಕ್ಷಿಸಲುಳ್ಳವನು, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಮಹಾಲಿಂಗೋದ್ಭವದಿನ = ಮಾಘಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ದಶಿ, ದಂಪತಿ = ಹೆಂಡತಿಗಂಡ, ‖ ೩೯ ‖ ಪರಿ = ಪರ್ಯಂತ ‖ ೪೦ ‖ ಕಾವ = ಕಾವ, ವಂದಿತ = ನಮಸ್ಕೃತ ಪ್ರದ = ಸುಖಕೊಡುವನು ‖ ೪೧ ‖ ಅಗಣಿತ = ಲೆಖ್ಖವಿಲ್ಲದ್ದನ್ನು, ಹರಿ = ನಾಶಮಾಡಿ, ವೇದ = ಆಕ್ರಿತಿಮಪ್ರಜ್ಞಾಪಕವಚನ, ಸುತ = ಕುವರ, ಭೃತ್ಯ = ಸಂಬಳದಾಳು, ಮೂರ್ಖ = ಮೂಢ ‖ ೪೨ ‖ ಷೋಡಶ = ಹದಿನಾರು ಪ್ರಹಿಣಿ = ಋತುಮತಿ, ದುಗುಲದುಕೂಲ = ಉತ್ತಮವಸ್ತ್ರ ‖ ೪೩ ‖ ಕಸ್ತುರಿ = ಕಸ್ತೂರಿ, ಸಿಂಗರ = ಶೃಂಗಾರ, ಅಲರ = ಪುಷ್ಪವನ್ನು, ಸೂಡಿ = ಮುಡಿದು ಮಜ್ಜನ = ಸ್ನಾನ, ‖ ೪೪ ‖ ಗರ್ಭಿಣಿ = ಬಸುರಿ, ಚೂಚುಕ = ಸ್ತನಾಗ್ರ, ಬಚತ = ಕೆತ್ತಿದ, ವಸುರು = ಹೊಟ್ಟೆ ‖ ೪೫ ‖ ಗಾತ್ರ = ಮೈಸತ್ತ್ವ, ಬಾರು = ಮಾರು, ಪಳಿ = ಮಡಿಕೆ, ಸೇವಿಸುತ = ಭಕ್ಷಿಸುತ, ಪಡಪಿಂದ ಪಡಪಿಂದ ‖ ೪೬ ‖ ಮುನಿಯು, ಗೌತಮನ, ಶಾಪ = ಶಾಪವು, ಹರಿ = ವಿಷ್ಣು ಕಾವ = ಕಾಮ, ಬಿಸಿಗದಿರ = ಸೂರ್ಯ ಸಂಪನ್ನರಿಗೆ-ಪ್ರಾಜ್ಞರಿಗೆ ‖ ದೀಕ್ಷೆಲಿಂಗಾಗಸಂಗ ಭಾವಕಿ ಯರು = ಭಾವಜರಾದವರ್ಣ ಳು ಪ್ರೌಢ = ಭಂಗಾರ, ‖ ೪೭ ‖ ಕಳಹಂಸೆ = ಅರಸಂಚೆ, ಕುಲಿಶ ವಜ್ರ, ಆಭೆ = ಕಾಂತಿ ‖ ೪೮ ‖ ಜೋಡಿಯು, ಲಬ್ಧ = ಪಾಪ್ತ ದೇವತಾವಿ, ಪತ್ರ, ಕುಜ = ವೃಕ್ಷ, ದುಗ್ಧ.ಹಾಲು, ಸೀಮಂತ = ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಜೋಗುಳ = ಗೀತ, ‖ ೪೯ ‖ ಕುಂತು ಕುಳಿತು. ಅಂಚೆಗಾಲು = ಮುಂಗಾಲು, ನಿರಿ = ಸೀರೆಯಮಡಿಕೆ, ಅರ್ಭಕನುಡುಗ, ‖ ೫೦ ‖ ಘ್ರಾಣಿಸಿ = ಮೂಸಿ, ಉಡಿಗೆ = ವಸ್ತ್ರ, ತೊಡಿಗೆ = ಆಭರಣ, ವೈಹಾಳಿ = ಸವಾರಿ, ಬಿಲ್ಲಬ್ಯಾಸ = ಧನುರ್ವಿದ್ಯೆಯಂಕಲಿಯುವಿಕೆ ‖ ೫೧ ‖ ಅಧಿಪತಿ = ಒಡೆಯುವನ್ನ ಗಧರ = ನರ್ಪಧಾರಿ ‖ ೫೨ ‖ ಮಹಿಷ = ಕೋಣ, ಮೇಷ = ಟಗರು, ಮಲ್ಲಜಟ್ಟಿ, ಚರಣಾಯುಧ = ಕೋಳಿ, ಲಾವುಗೆ ಪಾರಿವಾಳ, ಶೋಕ ದುಃಖ ‖ ೫೩ ‖ ಅಬುಗಶಕ್ತಿಯನು, ಛಲ = ರೋಷ, ವಧೆ, ನಾಶ, ‖ ೫೪ ‖ ಅಕಟ = ಅಕಟಾ, ಆಯುಷ = ಜೀವಿತಕಾಲ, ಮಾಸ = ತಿಂಗಳು ‖ ೫೫ ‖ ಧರ್ಮಕ್ರಿಯೆ = ಪುಣ್ಯಕರ್ಮ, ನೆರೆಯುತ = ಕಾಡುತ ಭಕ್ತರ-ಶಿವಭಕ್ತರ ‖ ಪಂಚಾಮೃತ = ಹಾಲುಮೊಸರು ತುಪ್ಪಜೇನು ಎಳನೀರು ‖ ೫೬ ‖ ಅರ = ಪಾತ್ರ, ಕಪಾಲಿ, ಅರವಿಂದ = ತಾವರೆ, ಅರವಿಂದಹಿತ = ರವಿ, ಅರವಿಂದಗೂ = ಕೃಷ್ಣ, ಅರ, ಜತ = ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ಸಂತ್ರ - ನಾಶಕ ಅರವಿಂದಕೆ ಅರಿ = ಹಿಮಾದ್ರಿ, ಕರಿ = ಗಜಾಸುರ, ಖಂಡನ = ಕರ್ತನ, ಅರವಿಂದಜ = ಬ್ರಹ್ಮ, ‖ ೫೭ ‖ ದೃಕ್ = ದೃಷ್ಟಿ, ಏರನೆ = ದಗ್ಧಕ್ರಿಗಳ್ನು, ಎಂದುಳಯನ - ಚಿತ್ಕಂಡಲಿಯನ್ನು, ರವಿಕೂಟ-

ಇಡಾಪಿಂಗಳೆಗಳ, ಕುಂಭೆ=ಕುಂಭಕ, ಕಾಗಿ=ದೃಷ್ಟಿ, ಕೋಡಗ=ಮನಸ್ಸು, ದಳೆ=ಕರಣಗ್ರಾಮ, ಅವ್ಯಕ್ತ=ಚಿದ್ಬಿಂದು, ಕಳೆ=ಮಿಂಚು, ತ್ರೈಮಲ=ಮಲಮಾಯಾ ಕರ್ಮಗಳು, ತಾಸೆ=ಲಿಂಗಿಯೋ, ತಾಸು=ಲಿಂಗಿಯು ॥ ೬೦॥ ಸಮಾಧಿ=ಚಿತ್ತೈಕಾಗ್ರ್ಯ ॥ ೬೧ ॥ ನಂದಿವೃಷಭ, ಶಿಖಿ=ಶಂಕೆ, ವಿಧಿಕಂಧರ=ಬ್ರಹ್ಮಕಪಾಲ, ಅಹಿಸರ್ಪ, ॥ ೬೨ ॥ ಪಡೆದ=ಜನಕರ, ಮಿತ್ರ=ಸಖ, ಅಂಡಜ=ಮೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಹುಟ್ಟಿದ, ಪಿಂಡ=ಗರ್ಭ, ಉದ್ಭಿಜ=ವೃಕ್ಷಾದಿ, ಜರಾಯು=ಮಾವಿಚೀಲ, ಜರಾಯುಜ ಪಿಂಡಜಗಳಿಗೆ ಭೇದವು ಚಿಂತ್ಯವಾಗಿದೆ ॥ ೬೩ ॥ ತರಳ=ಪೌಗಂಡ, ॥೬೪॥ ಉಚಿತ=ತಕ್ಕಧರ್ಮ ॥ ೬೫॥ ಪೃಥಿವಿ=ಭೂಮಿ, ತೋರಕಾಲುವೆ, ಜಕಾಮ ಶಿವ ಧೃತಚಂದ್ರ ಶಿವ.

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಮಳೆಯಾಳ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಮಲಯವತಿಯೆಂಬ ನಗರವನ್ನಾಳುವ ದೇವರಾಜನು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಶಚೀದೇವಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೇ ಶಿವನಂಕುರಿತು, ತಪವಂಗೈದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸೆ ಶಿವನು ಹದಿನಾರು ವರ್ಷದ ಆಯುಷ್ಯವುಳ್ಳ ಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಮಗನಂಕೊಡಲಾಗಿ ಆ ಹುಡುಗನು ವಿದ್ಯಾವಂತನಾಗುತ್ತಲೂ ೧೨ ನೆಯವರ್ಷದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಿತ್ತು ದೇವರಾಜನು ಪುತ್ರನ ಅಲ್ಪಾಯುಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರಲು ಮಳೆಯರಾಜನೆಂಬ ಆ ಹುಡುಗನು ಧರ್ಮದಿಂದ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳುತ್ತಾ ತಾಯಿತಂದೆಗಳ ಚಿಂತೆಯನ್ನರಿತು ಶಿವಭಕ್ತಿಯಿಂ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿರ್ದು ಹದಿನಾರುವರುಷ ತುಂಬುವಾಗ್ಯೆ ಶಿವಪೂಜೆಯೊಂಗೈದು ಸಮಾಧಿನಿಷ್ಠನಾಗಿರಲು ಪರಮೇಶ್ವರನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಅವನು ಬೇಡಿದಂತೆ ವರವಂಕೊಟ್ಟುಪೋಗೆ ಬಳಿಕ ಮಳೆಯರಾಜನೂ ಆತನ ಒಂಭತ್ತುಲಕ್ಷ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಶಿವಭಕ್ತರಾಗಿ ನೂರುವರ್ಷಗಳು ಇಹಲೋಕಸುಖವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದರೆಂದು ಚಕ್ರಪಾಣಾಚಾರ್ಯನು ಪ್ರೌಢರಾಯಂಗೆ ಪೇಳಿದನು. *

ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸಿದ್ಧಾದ್ರೀಶ ಮಹಾಕವಿ ಪ್ರಣೀತವಾದ ಪ್ರೌಢರಾಯನ
ಕಾವ್ಯದೊಳು ಅಷ್ಟಮಸಂಧಿ ಸಮಾಪ್ತಮಾದುದು.
ಅಂತುಸಂಧಿ ೯ಕ್ಕಂ ಪದನು ೫೬೬ಕ್ಕಂ ಮಂಗಳಮಹ.

ಶ್ರೀಗುರುಬಸವಲಿಂಗಾಯನಮಃ.

—(ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ.)—

ಸೂಚನೆ ॥ ಪರಮಪಾವನಮಿಷ್ಟಲಿಂಗವನುನಿತ್ಯಬಿಡು । ಪರಿಪರಿಯವಿಧದಿಂದಭಜಿಸಿ ಮುಕ್ತಿಯಪಡೆದ । ಹರಶರಣಕಥೆಗಳನುಹರುಷದಿಂಭೂವರಗೆ ಚಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯಪೇಳ್ದಂ ॥ ಪದನು ॥ ಸೋಮಧರಶಂಕರನೆಸುಜನ ಹೃನ್ಮಂದಿರನೆ । ಹೈಮವತ್ಯಾಸ್ಯಾಬ್ಜ ಷಟ್ಚರಣನಿರ್ಮರಣ। ಧೂಮಧ್ವಜಾಬ್ಜಾರಿಸಪ್ತಾಶ್ವನೇತ್ರ ಶ್ರುತಿನುತಿಪಾತ್ರಸಚ್ಚರಿತ್ರ ॥ ಹೇಮಗಿರಿಚಾಪ ಪುರಲೋಪಪಾವನರೂಪ । ತಾಮರಸಭವಶಿರಃಪಾತ್ರ ಫಣಿಪತಿಸೂತ್ರ । ಶ್ಯಾಮಕಂಧರಗಮದನಯ್ಯಪಾಲಿಪುದೆನ್ನ ಸಂಗಮೇಶ್ವರಪ್ರಸನ್ನ ॥೧॥ ಹರಶರಣಚಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯ

—(ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಚೋಳರಾಯನ ಕಥೆ.)—

ಮುದದಿಂದೊರೆಯ । ಹರುಷದಿಂಕೇಳ್ದು ಮುಕ್ಕಣ್ಣಚೋಳೇಂದ್ರಭೂವರನ ಕಥೆಯುಂ ಪೇಳ್ವುದೆನಲು ಪೊನ್ನಂಬಲಾಪುರದಿ ಭಾಸ್ಕರಭಟ್ಟನು ॥ ಇರಲಾತನಾತ್ಮಜೆವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿಯೆಂಬವಳು । ಪುರುಷವಿಲ್ಲದೆಪ್ರಥಮ ಋತುಗಾಣಿಸಿತಮಾತೆ । ಮಾಗಿಹರಣನಿಟ್ಟು ಕಾಳಹಸ್ತೀಶ್ವರನ ವನದಲ್ಲಿಬಿಟ್ಟುಬರಲು ॥೨॥ ಬೇಂಟೆಯಾಡುತ ಬೇಡರೀರ್ವರರೈತಂದೊಂದು । ನೀಟವಹತಳದಲ್ಲಿತರುಣೀರನ್ನವುಬಳಳ । ಕೋಟಲೆಯೊಳಳುತಲಿಹ ಪರಿಯನೆಲ್ಲವಕೇಳಿ ಸಂತೈಸಿಕರೆದು ತಂದು ॥ ಕೋಟಿಶಶಿರವಿ ವೀತಿಹೋತ್ರಲೋಚನನೇದ । ಕೂಟಕಂಗೂಢಪದಭರಣ ಸುರಪತಿನತನಿ । ಶಾಟದಲ್ಲಣ ಕಾಳಹಸ್ತೀಶಲಿಂಗದೋಲಗಕವಳನಿರಿಸಿಪೋಗೆ ॥೩॥ ಅಲ್ಲಿಪ್ಪಪೂಜಕರು ಆಸತಿಗೆಮನಸೋತು । ಪುಲ್ಲಶರಕೇಳಿಗಳಯುಲ್ಲವಳುಪೊಲ್ಲದಿರೆ । ಯುಲ್ಲದಪವಾದಪುಸಿಕಳವುಗಳ ಪೊರಿಸಿಕಪಟತ್ವದಿಂಕಾಡನಿತ್ಯಂ ॥ ಕೊಲ್ಲುತಿರೆಕಾಳಹಸ್ತೀಶಲಿಂಗವೆಯನ್ನ । ವಲ್ಲಭನುಸಾಂಪರರನೊಲ್ಲೆನೆಂದತಿದೃಢದಿ । ಕಲ್ಲೆದೆಯಳಾಗಿನಿತುಪದ್ರವವ ಸಹಿಸುತಿರೆಲಿಂಗವತಿಕರುಣದಿಂದಂ ॥೪॥ ಪುರುಷರೂಪದಿಯುವಳರಮಿಸಿ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗೆ । ತ್ವರಿತದಿಂದೆಲ್ಲಪೂಜಾರಿಗಳಕೋಪದೊಳು। ಹರನಾಲಯವಪೋಗದಿರೆನ್ನ ಜಾತಿಯನೆರದಳೆಂದವಳ ನೂಕಿಕೊಡಲು ॥ ಪೊರಬಾಗಿಲಲ್ಲಿಬಿದ್ದಳುತಿರ್ದಕಾಮಿನಿಯು । ಪುರಜನವುಕೇಳೆಲಿಂಗವು ತನ್ನ ಕ್ರೀಡಿಸಲು। ತ್ವರಿತಬಸುರಾದನಂದೊರೆಯುಲಚ್ಚರಿವಟ್ಟು ಸಟಿಮಾತಿದೆಂದೆಲ್ಲರೂ ॥೫॥ ಮಂತ್ರಣಂಗೈದುಪಹಿಕರವೋಲಿಡಲವರು । ಕಾಂತೆಯನುತಂದವರು ನೋಡಲೆನಲವರತರ । ದುಂತಲಿಸಿಕೇಳೆ ತಮ್ಮಿರ್ವರೊಳಸಂಕಲ್ಪದಿಂದಿರಲು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲೀ ॥ ಕಂತುಮದನಕಾಳಹಸ್ತೀಶ ಸ್ವಪ್ನದೊಳು। ತಾಂತಡೆಯುತ್ತೈತಂದುನಿಮಗೆಸಂಶಯವೇಕೆ

ದಂತಿಗಮನೆಯುನಲ್ಲತಾನೆಯುವಳೆನಗೆ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದಳಿದಕೆಕುರುಹು ॥೬॥ ನೀರೆಡಲೆಸರ್ಭಕಗೆ ಮೂರುಕಣ್ಣಿರುವೆಂದು । ಸಾರಿಪುರಜನವೇಡಭಜಕರನವೂರುಕ್ಕ । ವಾರುದರಪೇಳಲಿಚ್ಛತ್ತು ಆಲೋಚಿಸುತದೃಷ್ಟವುಂನೋಳ್ಪೆವೆಂದು ನಾರಿಯನುಲಿಂಗಾಲಿಯದೊಳಿರಿಸಿಕೊಂಡಿರಲು । ಪೂರ್ಣನವಮಾಸ ತುಂಬಲು ತ್ರಿಯಂಬಕದಾಕು । ಮಾರನಪ್ರಸೂತಿಯಾಗಲು ಕಂಡುಸರ್ವಜನಜರಗಾಗಿ ಭೋಪಗುಸುರೆ ॥೭॥ ಬಂದುಶಿಶುವಂಕಂಡು ಇಂದುಶೇಖರನಿತ್ತ । ನೆಂದುತನ್ನಯುಮುನೆಗೆಕೊಂಡೊಯ್ದು ಸಲಹಿಮುದ । ದಿಂದೆಮುಕ್ಕಣ್ಣಚೋಳೇಂದ್ರನೆಂದೆಂಬನಾಮವನಿಟ್ಟು ಪಟ್ಟಗಟ್ಟೆ ॥ ಕಂದುಗಳಕಾಳಸ್ತೀಶಲಿಂಗವಭಜಿಸಿ ಚೆಂದವಿಂಕ್ಯೆಲಾಸಕಂಪ್ರೋದಪ್ರಸಾದಕೇ । ಳಂದೊರೆದಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯರ್ಭಕ್ತಿಸಕಾರ್ರ್ಯ ಪರಮಶಿವಸಮಯಾರ ॥ ... ... ॥೮॥

—(ಉ ದ್ಭ ಟ ಯ್ಯ ಕ ಥೆ.)—

ಸಂತ್ರಸದಿಯುಸ್ಟವಿಧ ಷೋಡಶೋಪಚಾರದಿಂ । ಕಂತುಹರಲಿಂಗವನು ಭಜಿಸಿ ಮುಕ್ತಿಯುಪಡೆದ । ನಂತಕಲೆಗಳೊಳೊಂದ ನೊರೆವೆಲಾಲಿಪುದೆಂದು ಮಾಲನೃಪಸೇತ್ರುಭೋಜ್ಯನೂ ॥ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲದೆಬಲಿಕಿಯೆಂಬ ಪುರಕರಸಾಗಿ । ಪಂತದಿಂಪುಳಕಾಲ ಬಾಳಲೊಂದಿನಮನೆಗೆ । ತಾಂತಡೆಯು ಭೃತಂದಗುರುವುದ್ಭಟಯ್ಯನಂಕಂಡು ಇದಿರೆದ್ದೊಂದಿಸೆ ॥೯॥ ಹರುಷದಿಂಕರತಂದು ಗದ್ದುಗೆಯುಮೇಲಿಕು । ಳ್ಳಿರಿಸಿಕರಕಮಲಮಂ ಮುಗಿದುಬಿನ್ನೈವಿಸಿಕಿಂ । ಕರನಮೇಲತಿದಯುದಿ ಬಂದಹದನಂ ಪೇಳ್ವುದೆನಲಾತನಿಂತೆಂದನು ॥ ಹರಪೂಜೆಗೈವಲ್ಲಿ ಷಟ್ ಶುದ್ಧಿಗೈಯ್ಯಕ । ತ್ರ್ರಿಯನೇಮವನಡಸಬೇಕೆಂದು ನೇಮಿಸಲು । ಪರಮಪಾವನಮೂರ್ತಿ ಕಪ್ಪದಿತ್ತಪೆನೆಂದು ಗುರುವಮಂನಿಸಿ ಕಳುಹಿದ ॥೧೦॥ ನಿತ್ಯಕತ್ರ್ರಿಯ ನೇಮವಪಿಡಿದ ನಡಸುತಿರೆ । ಮೃತ್ಯುಹರಲಿಂಗವನು ಭಜಿಸುತ್ತಸರ್ವದಾ । ಸತ್ಯವನುನುಡಿವೃತ್ತ ತಕ್ಕೈಸಿದಂಪಲ್ಲನುತ್ತರಿಸಿ ಶಿವಜಿರುದನು ॥ ಅತ್ಯಧಿಕವೆನಿಸಿಪೊಗಳಿಸುತ ಶಶಿಜೂಟನಾ ॥ ಭೃತ್ಯರೇಘನವೆಂದು ತೋರಿತತ್ವಂಬೀರಿ । ವಿಘ್ನವನು ಜರಿದುತದ್ ಬ್ರಸ್ಮಲುಚಿತ್ರೆಯೆಂಬ ಗೊತ್ರವಮಿಸ್ಸ್ಮತ ಸುಖವಿರೇ ॥೧೧॥ ಆತನಂತಿರಲು ಪೊಲಕೇರಿಯೊಳು ಪದ್ಮಿನೀ । ಜಾತಿಜಲಜಸುಗಂಧಿ ಚೆದರಿದೆಳೆಹುಲ್ಲೆಗಳ್ । ಶಾತಕುಂಭಸ್ತನಯುತಿಲಕುಸುಮನಾಸಿಕದ ಕಳಹಂಸಗಮಧುಕರ ॥ ವಾತ್ರಸೀಲಾಲಕದಮುದಸಿತಾನನದ । ಚೂತತಳಿರುಪ್ರೋಲ್ವ ಪಂದಕಂಬುಗಳೆಸ್ವರವ । ರೂಥನುಡಿಹರಮಷ್ಟ ಚಿತ್ರಗಾನಯುಪಿವೇಣಿ ಜೊಮ್ಮೆವೆ ಯೆಂಬವನತೆ ॥೧೨॥ ಬಾಲಪಾಯದೊಳು ಬತ್ತೀಸರಾಗವಕಲಿತು । ವೇಲೆಯುತಿಪಾರ್ಥ ಯಾಗುತೊಂದು ದಿವಸಭೂ । ಪಾಲನಾಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಗಾನವಮಾಡ ಲರಸನತಿಮೆಚ್ಚಿವನಿತಾ

ಜಾಲದೊಳುಕಾಣೆನೆನ್ನುತತೋರವಾಕ್ತಿಕಡ । ಮಾಲೆಗಳಫಳಫಳಿಪ ವಿಸು ನಿಯೆಸಿಯನ್ನೆಯ್ದು । ಸೇಲೆಕುಪ್ಪಸಪತ್ರಭರಣ ಪೊಂಗಳಕೊಟ್ಟುನಿತ್ಯ ಬರು ದೆಂಪುಕೆಳುಹೇ ॥ ೧೩ ॥ ಧರೇಶನಿಂದ ಮನ್ನಣೆವಡೆದು ನಿಜಗೃಹಕೆ । ಹರು ಷದಿಂಬಂದೊಲಕೆ ನಿತ್ಯವುಂಪೋಗು । ತಿರಲೊಂದು ದಿನವುದ್ಭಟಮು ಪುರ ವೀಥಿಯೊಳು ಬರುತಿರೆ ಬಳವಳಕಂಡು । ಸ್ಮರಶರಕೆಗುರಿಯೊಗಿ ತನಾಶ್ರವು ಕ್ಕತಕ । ಕರದೊಯ್ದು ದೀಕ್ಷೆ ಯಿತ್ತಾವರಿಸಿಕೊಂಡಿರಲು । ಪರವಾದಿಜನರೆಲ್ಲ ನೆರದುಭೂವರೆಗೆಪಿಸುಣಂಗೈದರೇನೆಂಬೆನು ॥ ೧೪ ॥ ಎಲೆಭೂಪನಿನ್ನ ಗುರುವು ದ್ಭಟಯ್ಯನುಪೋಸ್ವ । ಪೊಲತಿಜೊಮ್ಮವ್ವೆ ಯೆಂಬವಳ ಲಿಂಗವಧರಿಸಿ । ಕುಲ ಹೀನಜಾತಿಯುಸ್ವಿ ದ ಸಪಾತಸುರತಸುಖ ದೊಳಿರಲೊಳ್ಳಿತೆಪುರವನೆ॥ ಪೊಲೆಗಲು ಸುತಿಸನೆಂದು ಪೇಳೆಭೂವರಕೇಳಿ । ಸಲೆಶಂಭುಶರಣರಾದಗೆ ಸಂಶಯುವಿ ಲ್ಲ । ತೊಲಗಿನಿಮ್ಮಯುಗೃಹಕೆ ಯೆಂದರಸುಗರ್ಜಸಲುಪೋಗೆ ಚಿರಕಾಲವಾ ಗೆ ॥ ೧೫ ॥ ಬಳಿಕಭೂಪರ ಹರುಷವಿಂದೊಂದು ದಿನಸಭಾ ॥ ಸ್ಥಳದಲಿಕುಳ್ಳಿ ರಲ್ಕುಬಹಾದುದೇನೆಂಬೆ । ನಿಳಿಯುದುರಿತೋಮೋಣುವಿಕ್ಕರಿಗೆ ಳಬ್ಬರವೋಶರ ಧಿಮೋಲ್ವರಿವೃತಿಸುದೋ । ಖಳಖಳರವಡ ಪುರದಪೊರವಳಿ ಯೊಳಾಗ್ಯಬಿಸಿ । ಬಳಗವೆಲ್ಲವನಗಲಿ ಕೆಟ್ಟೆನಕಪಾಯೆಂದು । ಅಳಿವಧ್ವನಿಗೇಳ್ದು ಅಚ್ಚರಿಗನಾ ಗುತ ಜನಪನೆರವ ಪ್ರಜೆಸಹಿತಬೇಗ ॥ ೧೬ ॥ ಅರಸನಲ್ಲಿಗೆಬರಲು ವಟವೃಕ್ಷದಂ ಡಿಯಲ್ಲಿ । ಸುರಿವಕಂಬನಿಯು ಕಾರೊಡಲು ಕೇಸರಿಗಣ್ಣು । ಪೊರೆಯುಕ್ಕಿನೇ ಗಳ್ಳೆ ಸಿವತಂದ ಬಲದಿಂದೆಬಾಯ್ಪರದು ಎಲೆದೇವಸೆರಡು ॥ ಕರದಿಂದಪೊಯ್ದು ಕೊಂಡತಿರೊದನದಿನೆಲದಿ । ಪೊರಳುತಿಪಭೂತವಂ ಕಂಡುನೀನಾರ್ನಿನ್ನ । ತೆರನೇನಳುವಕಾರಣವಪೇಳೆನಲು ಭೂಪನೊಡನದಿಂತೆಂದುದಾಗ ॥೧೭॥ ಇಳೆ ಯೊಳಿನ್ನಯೆನಗಾದುದಂಪೇಳ್ವೆನಿಂಕೇಳು । ಬಳಿಕಲದರಂತೆಸಗೆನ ನಗೆಸಕ್ಕಂ ವುಕ್ಕು । ನಳಿನಾರಿಧರನಿಪ್ಪಕೈಲಾಸಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರವುಂತೋರುದವೆಂಬವಿಲ ಸಿತೋಜ್ವಲಮುಪ್ಪ ಕಾಸಾರದಾತಟದಿ । ಚಳಿವೆಟ್ಟಮಗಳರಸನಂಕರುತ್ರೂತ ಪದಿಮುನಿ । ಗಳಶ್ರೇಷ್ಟಮಾರ್ಕಂಡನೆರೆ ಕೋಟಿಗಂಧರ್ವರೆರೆಯನಾಜಾವಿ ದೇವಂ ॥೧೮॥ ಹಿತದಿಂದೆಬಳಗಸಹ ಬಂದುಸ್ನಾನವಮಾಡಿ । ಯುತಿಚೆಲ್ವಪೊಗ ಳನು ಪರಿದೆಲ್ಲರುಂವುಡಿಯೆ । ಯುತಿರಾಜಮಾರ್ಕಂಡಮುನಿಮುನಿದುಶಾಪಿಸಿದೆ ನೇನೆಂಬೆನದ್ಭುತವನು । ಶಿತಿಕಂಠಸ್ನಾನಜಲವಂ ಕದಡಿಪೊಜಿಸುವ । ಕತ್ತದ ಳವಪರಿದಕಾರಣದಿಂದೆನೀವೆಲ್ಲ । ಕ್ಷಿತಿಯೊಳುಪಿಶಾಚರಾಗಿಸುವೆನಲು ನಡನ ಡುಗಿನವಿಸಿಕರಮುಗಿದುನಿಂದು ॥ ೧೯ ॥ ಮನಬಂದತೆರದಿಂದೆ ಕೊಂಡಾಡುತ ವಿಸಾವ । ವನುಪ್ಯನ ದಿಂಬೇಡೆ ಕರುಣದಿಂನೊಡಿದನೆಲೆ । ಯುನಸ್ನೆನಪ್ರಿಯ ಶಿವಕ್ತಸಂಸಾರ ಸುವಿರಕ್ತಯೋಗಾದಿಶಕ್ತ ॥ ನಿನಯುಲೀಲೆಯನಟಿಸಿದುಳ

ಯುಕ್ತಿಮರೆವೃತಿಸ । ಘನಮುಮಧೀರಸುಪ್ರಭುದೇವನಾತನಾ । ತನುದಹನ ಸಂಘಟಡ್ಡೂಮ ಸಂಸರ್ಗದಿಂಕಾಪವೋಽಚನಮಾಡುದೆನೆ ॥೨೦॥ ಋಷಿಪೇಳಲಾ ಕ್ಷಣಸಿಕಾಚರೂಪವೆತಾಳ್ದು । ಎಸೆವೃತ್ತಿಹೀಮಹಾ ವಟತರುವನಾಶ್ರಯಿಸಿ । ಯುತಸಕ್ತತಾಂಪ್ರೋಗದಾತನಳಿವಂಸೂದರ್ ಬರುತವಿರ್ದಾಡಿರ೨೧॥ ಪಸು ಘೋಷಯೆಂದಿಸುದಯಿದೊಳೆಲ್ಲರಂಜಿಟ್ಟು । ಪಸಿವೃತ್ತಾಹಾರ ಕೋರ್ವನೆಪೋಗಿ ಬರುವುನ್ನ । ಲಸಮಾಕ್ಷಶರೀತನುಜನ ಘೂಮುಪಸೋಂಕಿ ನಿಂದೆಲ್ಲರುಂ ಪೋದರು ॥೨೧॥ ಬಂದೊದಲ್ಪ್ರೇತಸು ಪ್ರೇಗಳ್ದಘೂಪಯುಲ್ಲಯುರೆ । ಬಂದ ಕೊಳ್ಳಗಳಿಂದಲ್ಪಿಘೂಮುವಸುವಾ । ದೇದುಪ್ಪನ್ಯಂಬದಲುವಿಽಪ್ರೋಽಸ ಕಾರ ಲುಪೋಽಂದರಸುಬಸಗೊಳಲ್ಕೆ ॥ ಮಂದಿಪ್ಪವೆಽಕಾಜವರ್ೀರ್ವೈರಸಿಕತ್ತುಮದ । ಬಿಂದಂಬರಕೆಚಿಗಿದು ತರುಸಹಿತನಾಂಪ್ರೋಽಪೆ । ನೆಂದೆಂಬರುಳ್ಳುದಿಗೆ ಜನಪನ ಚಿತ್ರರಿವಟ್ಟುನೋಽಳ್ವೆನೆಂದತಿಶವಕದಿ ॥ ೨೨ ॥ ಅರೆಬಂದ ಅಸ್ಥಿಕಡೆಗೊಳ್ಳಿಗಳ ನೊಬ್ಬುಳಸಿ । ಪರಿಮಳಚಂದನದಕಾಷ್ಠಂಗಳಂತರಿಸಿ । ತರತರಕೆವಿವಾತ್ಯಂಬ ರಗಳಾಜ್ಯದಿಂತೊಯಿಸಿ ಇರಿಸಿಪ್ರೋಜಿಸಿಯುಗ್ನಿಯುಂ । ಉರಿಗೊಳಿಸೆಪ್ರೊಗೆನೆಗೆ ದುತತ್ತನುವಸೋಂಕಲಿಕೆ । ಪರಿಸರಿಸಿಶಾಪಮಂ ಪ್ರಾರ್ವರೂಪವಧರಿಸಿ । ಧರ ಣೀಶರಜತಾದ್ರಿಗಾಂಪ್ರೋಽಪೆತ್ತಿಂದೆನಲು ಭೋಜನೃಪನತಿಜೀಽಗವಿ ॥ ೨೩ ॥ ಸತಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಿಕ ಸುತರಾಪ್ತಸುಭಟಸಂಯುತವಾಗಿ ವಟವೃಕ್ಷಮಂಸೇರೆಕಿ ತ್ತಿತ್ತಿ । ಮತಿಸರುಷದಿಂದ ಪ್ರಘೆವೃಕ್ಷಯೆಂಬಘೋಷದೊಳು ಕುಜದೊಡನೆ ಕೈಲಾಸವಾ ॥ ಜತೆಯುಗಲದೆಲ್ಲಿರೊಳಪ್ರೊಕ್ತರೆಚಿಪ್ರಭುಡಭೂ । ಪತಿಯೆಸಂ ಪಾಜನೆಮುದೆಸಿಯಿಂದಲಿನಿಬರಿಗೆ । ಗತಿಮಾಡುದುಘಡಫಲಮಂ ಪೇಳಸಿರಿ ದೇಮಜಕ್ತಣಾಚಾರ್ಯನಾಗ ॥ ... ... ॥೨೪॥

—(ಸೋಮಣ್ಣನ ಕಥೆ.)—

ಧರಣೀಶಕೇಳುಸವಾತ್ಮಜನೆಯಫಲಮದಂ । ತಿರಲುಸುರ್ವರಂಗವಷ್ಷಿಯ ಫಲವನಿನ್ನುಪುಲಿ । ಕೆರೆಯುಂಬಪುರದಲ್ಲಿಸೋಮಣ್ಣನೆಂದೆಂಬ ಶಿವಭಕ್ತನೊಂ ದುಮಿವಸ ॥ ವರವೀರಶೈವಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮಸಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಅರಿಸಿನವ್ರಜವೆಗೋಧಿತಂ ದುಲಂಗಳುಸಲಿತಿ । ವೃರುಗುಲ್ಪದಾಪರ್ಣಚೂರ್ಣ ಮಾಕ್ತಿಕಸೇವುವಿಂ ಭಜಿ ಪಭಕ್ತಗಾನು ॥೨೫॥ ಒಲಿವೆನೆಂದದಿಜಿಗೆ ಅತಿರಾಜಧರಪೇಳ್ದ । ಸುಲಲಿತವ ಕಾವಾಕ್ಷಮಂಕೇಳ್ದುಮನದಲ್ಲಿ । ಕರಿಗೊಂಡುನಿತ ನೇಮವ ಸಡಸುತಿಲುಪ ನೈ ಡುಬರಿಸಂತುಂಬಲು ॥ ಜಲಜಶರಸರನೊಲಿದು ಪುಷ್ಪಕವಿಕಲ್ಪ್ವರಿಸಿ। ಅಲ ರಮಳೆಗರೆದು ಅನಿಮಿಷರದುಂದುಭಿಸವಿ । ಕಲಧಾತಗಿರಿಗೆಶಿವನೊಪ್ಪುಗಾ ಪನಿತ್ಯಪ್ರಸನ್ನರೊವರೆಕೇಳ್ವೆ ॥ ... ... ॥೨೬॥

—(ಗೊಲ್ಲಾಳನ ಕಥೆ.)—

ಅರಿಸವನಿಸಕಾಟಕಟಸುತಗೊಲ್ಲಾಳ । ಬಾಲನಾಗಿರುತ್ತಕುರಿಹಿಕ್ಕೆ
ಲಿಂಗವಮಾಡಿ । ಸಾತರದುಪ್ಪೂಜಿಸಲೊಂದುದಿನಪಿತಕಂಡು ಜರಿದುಚರಣದಿ
ನೂಕಲು ॥ ಕಾಲರನೊದೆದುಬಹುದೇ ದ್ರೋಹಿಯೆಂದವನ । ಕಾಲಚಂಡಿಸ
ಲುದ್ಭವಿಸಿದಕ್ಕಿರಾಶಿಕ್ಕೆ । ನೀಲಕಂಧರನೊಲ್ಪು ಗಣಪದವಕೊಟ್ಟನುಗಾ

ಲಿಂಗಾಭಿಷೇಕ ಮಹಿಮೆ.

—(ಚಂಡೇಶಾದಿ ಭಕ್ತರ ಕಥೆಗಳು.)—

ಭಿಷೇಕದಫಲದಲಿ ॥೭॥ ಚಂಡೇಶನೆಂಬವನುಮಳಲಲಿಂಗವಮಾಡಿ । ಹಿಂದು
ಗೋವ ಕ್ಷೀರಾಲನೆರೆಯೆ ಪಿತಕಂಡೊದೆಯೆ । ಮುಂಡೆಕಡಿದಿಡಲುಶಿವಕೊಂಡೊ
ಯ್ದು ಸೀರ್ವರನು ರಜತಗಿರಿಗಾಗಿಬಿಡದೆ ॥ ಮಂಡಲಾಧಿಪ ಸಿಂಧುಬಲ್ಲಾಳಪರ
ವಾದಿ । ಗಂಡನಾಸಿದ್ಧರಾಮಂತಿರುಮಲಾದಿಗಳ್ । ಖಂಡೇಂದು ಶೇಖರಗೆನಿ
ತ್ಯದುಗ್ಧಾಭಿಷೇಕದಿ ಮುಕ್ತಿಯಂಪಡೆದರೆ ॥೨೮॥ ಘಾಸಣಿಸಕೇಳುದಾರ
ಯ್ಯನೆಂಬಾಶರಣ । ಮಾರಹರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ದಿನದಿನ್ರೋರತೆಯುಸೀರ । ನೂರಸು
ಪ್ಪತ್ತು ಘಟದಿಂದೆ ಮಜ್ಜನಗೈವಸಂಧಾತ್ರಯುವ್ರತವನು॥ ಪೂರೈಸಿಪನ್ನೆರಡು
ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಶಿವಪುರವ । ಸಾರನೇ ಅಗ್ಗಳಿಯುಹಂಸಮ್ಮ ಚಲುವೆಯಾ । ನೀರಿ
ನಿಂಶಿವಭಕ್ತರಾಲಯಕೆನಡಸುತ ವಿರೂಪಾಕ್ಷನೊಳು ಬೆರೆಯುವೆ ॥೨೯॥ ಪುಲಿ

—(ಅಗ್ಗಣಿಯ ಹೊನ್ನಯ್ಯನ ಕಥೆ.)—

ಗೆರೆಯುಸೋಮನಾಥಗೆ ತುಂಗಭದ್ರನದಿ । ಸಲಿಲದಿತ್ರಿಕಾಲಮಜ್ಜನಗೈವನೇ
ಮವಂ । ಬಲಿದು ಅಗ್ಗಣಿಯುಹೊನ್ನಯ್ಯ ತೊಂಭತ್ತುಬರಿಸಂ ನಡೆಸುತೊಂ
ದುದಿವಸ ॥ ಬಲುನಿದ್ರೆಗವಿದು ಕಂಜಾಪ್ತನುದಿಸಲ್ಕೆದ್ದು । ಅಲರ್ವೆಟ್ಟೆಡಲೆಯೆ
ನಭಿಷೇಕಕಿಂದಿನದಿವಸ । ದಲಿಬೆಳಗಿತೆಂದುಚಿಂತಿಸುತತ್ರವಕದಿಪ್ರೋಗಿಜಲದುಂ
ಬಿಕೊಂಡುಬಳಿಕ ॥೩೦॥ ಮುಮ್ಮಾಗಿಕ್ಕೆತನ್ನ ಗುಂಡಿಕಂಟಿಯುಮೊತ್ತು । ಬರಾ
ಗಕಾವಲಿಯುದಾಟು ವನಿತೆಕ್ಕೆನೆಲ । ಕಪ್ಪಿಳಿಸಿದೊಲುಬಿದ್ದು ನಡುಮುರಿಯೆ
ಬಾವಡಿಯುಲಿಂತರಾಳದಿಗಿಡಿಯಲು ॥ ಕಪ್ಪುಗೊರಲಂಮುಚ್ಚಿ ಹೊನ್ನಯ್ಯ ನಿನ್ನ
ಮನ । ದೊಪ್ಪಮಂಬೇಡೆನಲ್ಕೆಲೆದೇವ ಯೆನ್ನಸುವ್ರ । ಇಪ್ಪನ್ನೆ ವರನಿನ್ನ ಪದ
ಭಕ್ತಿಶರಣಾಳಿಸಂಗವೆರಡಿತ್ತು ಸಲಹು ॥೩೧॥ ಎನಲೀಶವೆಚ್ಚುತ್ತ ವರವೀರಕ್ಕ
ವದೀ । ಕ್ರೆಯುಮಾಡಿಸಗಲವೇಲಿನಕಂಬಿಸಾಲ್ಪ್ರಚರ । ಳಿನಅಂತರಾಳದಲಬ
ಪ್ಪಂತೆವರಕೊಟ್ಟು ದೇಹಚ್ಯುತನ್ನವಿತ್ತು ॥ ಮನನ್ರೋಳಿಸು ಭಕ್ತಿ ಸಬರಿಸಕ
ಲಾ ಣದೊಳು । ಘನಬಸವನಾಲಯಕೆ ಜಲತಂದುಕಾಯಕವ । ನನುನಯಿ
ನಡಸಿಮುಕ್ತಿಯುಪಡೆವ್ರದೆಂದೊಂದು ಶಿವನತ್ತಪ್ರೋಗಲಿತ್ತ ॥೩೨॥ ಸದುಪದಿ
ಹೊನ್ನಯ್ಯ ಕಲ್ಯಾಣಪುರಗೈದು । ತಿರೆಮುನ್ನ ಮುಸ್ತೂರು ಅನವಸ್ತು ನೆಲೆ

ನಕು । ನೆಂದಪಟ್ಟಣವಪ್ರೋಗುವನಿತರೊಳು ಶರಣಗಣಕಂಡು ದ್ವಾರದೊಳು
ತಡೆಯೆ ॥ ಮಾರುಗಿಮರೆಯುಟ್ಟ ಪ್ರಸ್ಥಂಬಡಲುಕರುಣದಲಿ । ಪುರದೊಳಯಕ
ಪ್ಪಣೆಯನಿತ್ತು ತೊಸ್ತೊಂಡನೇ । ಬರವೇಡವೆಂದಾಜ್ಞೆಗೈಯ್ದು ಶೋಕಿಸುತ
ಪ್ಪೊರವಳಯದೊಳು ತಿರುಗುತಲಿರೆ ॥ ೩೩ ॥ ಹೊನ್ನಯ್ಯಗಳಕಂಡುಪೊಡವ
ಟ್ಟುನುತಿಗೈದು । ಯನ್ನೊಡೆಯಯೆನ್ನ ಸಂಗಡಪ ರೋಗಿಗಳೆಲ್ಲ । ಚನ್ನಾಗಿಶ
ರಣರಂಘ್ರಿಯಹೊಂಪಿ ಸುಪಿಸುತಿರ್ಪರೆನ್ನ ನೇಬಿಡದೆತರುಪ ॥ ಬನ್ನಬಡಿಸುತ್ತ
ಪರುನಿನ್ನಂಗದೊಳಗಿರಿಸಿ । ಮನ್ನಣೆಯೊಳೆನಗೆಮುಕ್ತಿಯನೀವ್ರುದೆಂದುಬಂದು
ಪನ್ನಗವಮಾಡಲದ ತನ್ನ ದೇಶ ಧಿತಾಳ್ದು ಬಸವದಂಡೇಶನಲ್ಲಿ ॥ ೩೪ ॥ ಹೊತ್ತು
ಕಾವಡಿಯುಲುಡಕವತಂದು ವ್ರತವಸಡ । ಸುತ್ತಕಲಶ್ರಣದೊಳಗಿರಲೊಂದು
ಪಿವಸಭೂ । ಪ್ರೋತ್ತಮನದಾಸಿಲಕುವಾಯಿಕೆಂಬಿಯ ಸಮೀಪದಿಪಾಯುಲಿಂ
ತೆಂದನು ॥ ಅತ್ತದೂರದಿಪ್ರೋಗುಘಟವ ಮುಟ್ಟದಿರೆನಲು । ವುತ್ತವಳಕೋಪ
ಪದಿಂದರಸಿನೊಡನುಸುರಲು । ಚಿತ್ತನಾಗುತ್ತಚರರಂಕಳುಪ ಗವರ್ಗಗೈತಂ
ದಾಕೋಲಿಂದೊಡೆಯಲು ॥೩೫॥ ಕುಂಭವ್ರೊಡೆದೊಡೆಮೇಲೆ ಮುಸುಕಿದ್ದಪಾ
ವಡವಿ । ಅಂಬುಗಟ್ಟಿಯವಾಗಿ ನೆಲಕೆಬೀಳದೆಯಿರಲು । ಕುಂಭಿನೀಶಗೆಪೇಳೆ
ಲಾಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟಾತನಂ ಕರಸೆಬಾರದಿರಲು । ಶಂಭುಭಕ್ತಂ ಬಸವರಾಜನಾ
ಜ್ಞೆಯೊಳಾತ । ನಂಬರಿಪದೃಷ್ಟವುಂನೋಡಿ ವಂದಿಸುತಪೋ । ಗೆಂಬನಿತ
ರೊಳಗೆಹೊನ್ನಯ್ಯನಂಗವಕಂಡು ಬಿಜ್ಜಳಂಮಗುಳೆಂದನು ॥೩೬॥ ಬಸವೇಶ
ವೇಳುಹೊನ್ನಯ್ಯನಂಗವ್ರತೊನ್ನ । ಬಸವ್ರದೇಶನೆಸೋಂಕಿ ಮುಕ್ತಿವಡೆದ
ಪೆವೆಂದು । ಅಸಮಶರಣನಬೇಡಿಕೊಳಲು ಧರಿಸದನೆನಲುಭೂಪನಗುತಿಂತೆಂದ
ನು ॥ ಶಶಿಧರನಭಕ್ತರೆಳ್ಳಿನೊಳರ್ಧವುಸಿಪ್ಪೊಂದ । ಲಿಸರೆಂಬಭಾಷೆಯಿರೆನೀವೆ
ಯಿಂತುಸುರಿದೊಡೆ । ವಸುಧೆಯೊಳಗೀನುಡಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುವರ್ರುಳರೆನೆನೃಪಗೆಬ
ಸವೇಶನೆಂದ ॥೩೭॥ ಕಡಲೇಳುಕಾದುಕ್ಕೆ ಕಮಠಪ್ರೊಡವಿಯಕಡಪಲುಡುರಾ
ಜರವಿಪಚ್ಚಿಮದೊಳುದಿಸಿ ಮೂಡಲೊಳ । ನಡಗಿನಡೆದೊಡೆಯಮೃತವಿಷವಾಗ
ಲಾಕಾಶಕಡಿದು ನೆಲಪೊಳುಪದೊರ್ಡೇ ॥ ಮೃಡಶರಣರಾನುಡಿಯುಪುಸಿಯಾ
ಗಲಿಪದರಿದು । ಕಡುಕರುಣಗಳು ಮುನಿದರ್ಜಗವನಿಮಿಷದೊಳು । ಸುಡುವರ
ಪ್ಪಿಡಬಿಡರುಭೂವರನೆ ಕೇಳೆನಲ್ ಬಸವೇಶಗಿಂತೆಂದನು ॥೩೮॥ ಕರುಣದಲಿಧರ
ಸಿದವರೆಂದೆಂಬವಾತಪಂ । ತಿರಲಿಪೋಗೆನೆ ಪೋಗಿಬಾಯೆನಲು ಬರುವ್ರದೇ ।
ಶರಣರಾದೊಡೆಯೇನು ರೋಗಬಲ್ಲುದೆಯೆನಲು ಬಸವೇಶನಿಂತೆಂದನು ॥ ಹರ
ಭಕ್ತರಿಚ್ಛೆಯುದು ನೀರಲಿವ್ರುವ್ರಯೆನಲು । ಕರದಡೆನಗಾರೋಗಬಪ್ಪುದೇಬ
ಪ್ಪುದೆನೆ ॥ ಬರಲೆಂದುಭೂಪಕಣ್ಣೆರವನಿತರೊಳು ತನ್ನ ತನುಕುಷ್ಠಯುತವಾ
ಗಿರೆ ॥ ೩೯ ॥ ಹೊನ್ನಯ್ಯ ಸಂಗವೆಲ್ಲವ್ರು ಕನಕಮಯವಾಗೆ । ತನ್ನ ಕಾಯವ್ರು

ತೊನ್ನು ಬಸಿವ್ರತಿರೆವ್ವೆದ್ಯಸಂ । ಪನ್ನರಾದರಕರಸಿ ಮಾಸತ್ರಯದಿ ವಸೆಯ ಹೊರೆಹದೌಷಧವಕೊಳಲು । ಮುನ್ನಿನಿವನ್ನಿಡಿಬಲಿಯೆ ಕಂಡುಬಜ್ಜಳಕಿಸದರಿ । ಅನ್ನಿದಕುವಾಯುವೇನೆಂದು ಶಿವಭಕ್ತವರ । ರನ್ನ ಬಸವೇಶಪೇಳೆಂದುದ್ವೈಸ್ಯಂಬಡಲು ನಸುನಗುತಲಿಂತೆಂದನು ॥ ೪೦ ॥ ಕುಷ್ಠವಪಿಜ್ಜಳಕೇಳು ಶಿವಶರಣರೊಳಸೀನು ಹದುಳನುಡಿದುದರಿಂದಲಿಂತಾಯುಳಿದುಸದು । ಹೃದಯದಿಂದಾತನಡಿದಾವರೆಗೆಮಣಿಯೆ ಪರಿಹರಿಪಪ್ರೋಗೆನಲುಬಂದು ॥ ಮದನಾರಿಭಕ್ತನಗ್ಗಯಾಪೊನ್ನಯ್ಯನಾ । ಪದಯುಗಕೆನಮಿಸಿ ಪೊಗಳಲ್ಕೆಕರುಣಿಸಿನೋಡಿ । ಪೊದಲಿಗಿವ್ಮಡಿರೂಪವಿತ್ತು ತನಗಾರೋಗಮಂಧರಿಸಿಕೊಂಡಬಳಿಕಾ ॥೪೧॥ ದುರಿತಹತಧೂಮಧ್ವಜಾಕ್ಷಭಕ್ತರಘನವ । ಸುರಗೇಂದ್ರ ಪೊಗಳಲರಿದರಿದೊಂದುಪೇಳ್ವೆಂಡು । ಧರಣೀಶತನ್ನಯಂತುಪ್ರರದಿ ಸುಖವಿರಲ್ ಶಿವಶರಣಪೊನ್ನಯ್ಯನು ॥ ಪರಮಲಿಂಗಾರ್ಚಕರಿಗಗ್ಗಣಿಯುತಂದಿತ್ತು । ವರುಷನೂರುಂತುಂಬಲಿಕ್ಕೆಪುರಗೆರೆಯಲ್ಲಿ । ವರಸೋಮೇಶನೆಂದೆಂಬವನ್ನಿಷ್ಟಲಿಂಗವಿಬೆರತನರಸಕೇಳ್ವೈ ॥ ... ... ॥೪೨॥

—(ಕಾಗಿ ಕಮಲದೇವಿ ಪೊಡಲಾದವರ ಕಥೆಗಳು.)—

ಇಂದುಧರನಿಷ್ಟಲಿಂಗದ ಮಜ್ಜನಕಜಲವ । ತಂದಿತ್ತು ಸಂಪಯ್ಯನರಮನದೊಳ್ಗೆಜಾತ । ಹೊಂದಿದನುಕೈಲಾಸವಂತಲ್ಲದಿನ್ನೊಂದು ಸಾಕ್ಷಿಯನು ಕೇಳುಭೂಪ ॥ ಒಂದುವಾಯುನನೀರಪಿದ್ದು ಜಾಡಿಸಿಕೊಳಲು । ಬಿಂದುಲಿಂದಮೇಲಿಸಿದಿಯಲಾಫಲವಿಂದೆ । ಮುಂದೆಕಾಕನುಸತ್ತು ಶಂಬರಾಸುರನಾದಲಿಂಗಘನವೇನೆಂಬನು ॥೪೩॥ ಮಾರಹರಭಕ್ತಕುಲತಿಲಕನಿರಿವಲಾಂಡ। ಕಾರಿಕಾವಲದೇವಿಭೋಗಯ್ಯ ಶಿವಮತದ । ಧೀರಿಚಾಮಲದೇವಿಯರುಗಳೆಲ್ಲರುಮೊಷ್ಟತೆಯನಿಟ್ಟರಜತಗಿರಿಯು ॥ ಸಾರರೇಕುಸುಮತತಿಗಳನೇಮವಂಪಿಡಿದು । ಚಾರುಲಿಂಗವಭಜಿಸಿರೇಕಪ್ಪೆಚಿಸಬಿಟ್ಟ । ಧೀರನಿರಿಭಕ್ತತಿರುವಲಸಾಚಿ ಮುಖಕೈಲಾಸವಾಸಿಗಳಾಗರೇ ॥ ... ... ॥೪೪॥

—(ಪಾವನಸಾಚಿ ಚಿರುಪ್ರಲಿಯರಕಥೆ.)—

ಜನಪ ಯೊಕಥೆಯಜಡಗುಣವಳಿವುತೇಕಾಗ್ರ । ಮನಸಾಗಿಕೇಳುವುದುಚೋಳಮಂಡಲದಲ್ಲಿ । ಘನಶೋಬಗಿನಿಂದೆಸೆವಮಾಮುಂತಪ್ರರದಿ ಶಿವಭಕ್ತಸಂಪನ್ನರುದರ ॥ ಪಡಿಥಿರಿಯಂತೆತ್ಸ್ಯದೋಕ ದೇಳಿರ್ವೆಕೊಳು । ವಿನುನುತಿಸಲಾವಣ್ಯರಸವನೆಲ್ಲವತಂದು । ಅನುನಯದೊಳಿರದ ಪ್ರತ್ಯಳಿಯಂತೆಮೆರವಸಾವನಸಾಚಿರಾಜಿಸಿದನು ॥೪೫॥ ಜಲಜಲಪಸಪ್ರ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಂದದೇವ । ಕಲಿಕುಕಕರಿಪ್ರೀತಿಗಮಸಿಕಂಟುಗ್ರೀವೆ । ಮಲಯಜದವ್ಯಗಂಧ್ರಮಧುಕರಾಳಿಕೆತೊಂದೆದುಟಿಯು ಖಂಡೇಂದುನಿಟಿಲೆ ॥ ತಿಲಕುಸುಮನಾಸಿಕೆಯು

ತುರುಗೆಯೆಯುನುಣ್ಣದಪ್ರು । ಕುಲಿಶದನಿದ ಕೋವುಲಂಗತ್ರೆಳ್ಳ್ಯಸುರುಕೋ
ಕಿಬರವದಶುಕನುಡಿಯಕುಡಿಸೋಟಿ ಸೋದ್ರುಡಿಯುಸೋಬಗುಬಿ ಸುವರೆಳ
ಸೇ ||೪೬|| ಬಡಸಡುವ್ರುಜಾಳದೊಡೆ ಗಿರಿಜಘನೆಕರಟಿಕರ । ಸಿರಿದೋಳುನಿರ್ಮ
ಲಚರಿತ್ರೆಮಂಗಳಗಾತ್ರಿ । ವೃದ್ಧಭಕ್ತರುದರದಲಿಜನಿಸಿ ಪಾವನನಾಚಿಯೆಂ
ಪೆಂಬಪೆಸರಿನಿಂದ || ಕೊಡಗೂಸುರಾಜಿಸುತ್ತಿರಲೊಂದುಪವನದೊಳು । ಕಡು
ತವಕದಿಂದೋರ್ವ್ವಚದಣಭಿಕ್ಷ್ರೆಬರಲು । ಪ್ರೂಡವುಟ್ಟುಬೇಗಪಿಂನೀಡಿಕಳು ।
ಹಿಸಿಯೊತನಾರೆಂದು ಪಿತನಕೇಳೇ ||೪೭|| ಎಲೆಮಗಳೆಕೇಳು ಘನಮಹಿಮ
ನೀತನತೆರನ । ಸಲೆತಿಳುಪಲರಿದರಿದು ಇವರನಿಜನಾಮುಚಿರು। ಪುಲಿಯುಮನಿರ
ಕ್ತಮಾರ್ಗವಪಿಡಿದಿತವಿಷ್ಟಲಿಂಗವನುನಿತ್ಯಬಿಡದೇ || ಚೆಲುವಪ್ಪಕುಸುಮಗ
ಳತಂದುಪ್ರೂಜಿಸುವುದೇ । ಬಲುತವುಗೆನೇಮವಾಗಿರುತಪಿಳದೇಶಗಳ। ಪಲಕಾಲ
ಚರಿಸುತೊಂದಿವಸಕಾಳಿಂಗಪುರವೆಂಬ ನಗರಕೆಬಂದನು ||೪೮|| ಅಪುರೋ
ಪವನದೊಳುಚಂಪಕದವೃಕ್ಷವಿರ || ತಾಪಸೋತ್ತಮಪುರುಷನೆಂದಲರತಿರಿತಂ
ದು । ಪಾಪಹರವಿಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಗೈಯ್ಯುತಾ ರಾತ್ರಿಯಂಕಳೆದುಬಳಿಕ||
ಪಾಪುರತ್ರಿಶರಮಿತ್ರನುದಯವಾಗಲ್ಕದ್ದು । ತಾಪುಷ್ಪತರೆಪೋಗೆ ಜನದಸಂ
ದಣಿಕಂಡು । ಕೋಪಿಸುತಲಿಂಗಪ್ರೂಜೆಗೆ ಕುಸುಮದೊರೆಯಲಿಲ್ಲೆಂದುತಾನತಿ
ದುಗುಡವಿ || ೪೯ || ತಿರಿಗೊಂದು ಏಕಾಂತಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಕುಳ್ಳಿರ್ದು । ಸ್ಮರಹರನೆ
ನಿಮ್ಮಪ್ರೂಜೆಗೆ ಪುಷ್ಪತರುವುದಕೆ । ಪುರಜನದಸಂದಣಿಯುಮಾಡಲು ಚಿತವೆ
ಮಾಪನಿಧಿಶಕ್ರಮುಖ್ಯರುಗಳ || ವರಮನೋರಥಸಿದ್ಧಿಯಿತ್ತುರಕ್ಷಿಸುವಶಂ ।
ಕರಯೆನಗೆಚಂಪಕದಪ್ರೂರ್ವ್ವ ಪ್ರೂಜೆಗೆಕೊಟ್ಟು। ಪೊರೆವುದಾಗದಯೆಂದುರೋ
ದಿಸುತತ್ರಿದಿನದೊಳುಲಿಂಗಭಜನೆಯಬಿಟ್ಟರೇ ||೫೦|| ಘನಪಸಖನೊಲಿದಾಗ
ನಿಜರೂಪಮಂತೋರಿ || ನಿನಗಿಲ್ಲಮಾಳ್ಪಪ್ರೂಜನೆಸಾಕುಸಾಯುಜ್ಯ । ವನು
ಕೊಡುವಬಾಯೆಂದು ಕರದಡಾನೊಲ್ಲೆ ಫಲಪ್ರುಷ್ಪ ಪತ್ರಗಳತಂದು || ಅನು
ದಿನದೊಳಿಷ್ಟಲಿಂಗವಭಜಿಸಿಪೇಶಂಗ । ಳನುನೋಡಿಪೆಕ್ಷವನು ಬೇಡಿದಲ್ಲದೆ
ಬಾರೆ । ನೆನಲೀಶನಗುತತೆಗದಪ್ಪಿಮಗನೇ ನಿನ್ನ ಮನದ ಕಾಮ್ಯವಬೇಡೆನೆ||೧೫೧
ದೇವದೇವೇಶದೇವೇಂದ್ರವಂದಿತಚರಣ। ಭಾವಜಾಂತಕಭಾನುಜ್ಯೈವಾತ್ರಕಾ
ಗ್ನಿನೇತ್ರ । ಪಾವನಾತ್ಮಕಪಾರ್ವ್ವತೀಶ ಪಣಿಭೂಷನಾನಾವವಗಮನ್ನೊಲ್ಲೆನು
ನೀವ್ರೊಲಿದುಕಣಿಪುದು ಪ್ರೂಜೆಗಲರೆಲ್ಲಪುಟ್ಟುತ । ಪಾರ್ವವಗಂಪಾಕ್ಷೆ ರೂಪವ
ನುಕುಜಗಳನೇರ್ವ್ವ । ಟಾವಲಿಪಿಪೀಲಿಕ ಚಮತ್ಕಾರವಂಪಡಕೆನೇತವಂನೀನೀ
ವ್ರದು || ೫೨ || ಕಣಪೀಡಿದುವವರದಿತ್ತು ಶಿವಕೈಲಾಸ । ಪುರಕೆಪೋಗಲ್ಕ
ತ್ತಲಿರಲುತ್ತಿರವನ್ನಗಂ । ವರಭಯಂಕರವಾಘ್ರರೂಪವಮಂ ಧರಿಸಿರಲುಕಂಡುಜ
ನವೆಲ್ಲಬೆದರಿ || ತಿರುತಿರುಗಿಪೋಗುತಿರೆ ಪುರುಷದಿಂತಾನೋರ್ವ್ವ । ಸರಪ್ರಾಣಿ

ಗೈವುತ್ತೆ ದೇಶವುಂಚರಿಸುತಿಹ | ಪರಮಪುರುಷನಘನವಹೇಳಲಾಶ್ಚರ್ಯವೆಂದ ವಳೆ ಪಿತನೊರೆಯೇಕೇಳಿ ॥ ೫೩ ॥ ತಂದೆನಿನ್ನಿಂದಾತನಿರವನೆಲ್ಲವ ಕೇಳ್ದೆ | ನಿಂದುಚಿರುಪುಲಿಯುರಿಗೆನಾನುಪೆಂಡತಿಯಾದೆ | ಮುಂದಾತನಿಂದಮುಕ್ತಿಯುಪಡೆವೆನಲ್ಲದೊಡೆ ನರಸುರಭುಜಂಗಲೋಕ ॥ ಸುಂದರರುಸರ್ವರುಂನಿನ್ನ ಸಮವೆನಿತಾತ | ಎಂದುಭಾಷೆಯನುಡಿಯೆಪರಮಪಾವನಸಾಚಿ | ಯಿಂದವನುಪಿತತಿಳಿದು ಕೆಟ್ಟೆನಕಟಾವುಗಳ ಮಾಣುಮಾಣೀಮಾತನು ॥ ೫೪ ॥ ಸೋಮಶೇಖರನೊಲಿದುಕರದಡೊಲ್ಲೆನು ಎಂದು | ಪ್ರೇಮದಿಂದೀಮುಖಿಯೊಳಿಷ್ಟಲಿಂಗದ ಭಜನೆ | ನೇಮವಾಗಿಹಶರಣನಿನಗೆ ವಲ್ಲಭನಹನೆಬರಿದೆಭಾಷೆಯನುಡಿವರೇ ॥ ನೀಮನದೊಳೀಮಾತಮರೆಯೆಂದುಪಿತನುಡಿಯೆ | ಕೋಮಲಲತಾಂಗಿಪಡದರಜರಿದುದೃಢದಿಂದೆ| ಹೈಮವತಿಯುಂಕುರಿತು ಚಿರತಪವನೆಸಗುತ್ತ ಗೌರಿನೋಂಪಂನೋತಳು ॥ ೫೫ ॥ ನಗರಾಜಸುತೆಯುರಿದು ಅಘಹರಗೆಬಿನ್ನೈಸೆ | ಸೊಗಸಿಂದೆನಿಜರೂಪದೋರಿತೆಗಡಪ್ಪಿಯಿಲೆ | ಮಗುವೆನಿನಗೇತಕ್ಕೆ ತಪವುಮನವಿಷ್ಟಮುಂಕೊಡುವೆಮಾಜದೆಹೇಳನೆ ॥ ಖಗಗಮನಸುತದಹನನಡಿಗರಗಿನಸುಲಜ್ಜೆ | ಮಿಗೆಮನಪಿತಲೆದೋರಿನೆಲವನುಂಗುಟದಿಗರೆ | ದೆಗವುತ್ತನುಣ್ಣರವಿನುಡಿದಳಾಕ್ಷಣವಿಪಾವನಸಾಚೀವನಕೊಡೆ ॥ ೫೬ ॥ ಗಿರೀಜೇಶಗೀರ್ವಾಣಪತಿನಮಿತಸುರಜ್ಯೇಷ್ಠ | ಶಿರಧೃತಕಪಾಲನೇಚಿರುಪುಲೆಯಾರೆಂದೆಂಬ | ಚರಣಾಕುಲತಿಲಕನಂ ಎನಗೆಪುರುಷನಮಾದಿರಕ್ಷಿಪುದುದೇವಯೆನಲು ॥ ತರುಣಿಬೇಡಿದನುಡಿಗೆಬೆರಗಾಗಿಯೆಡಕಿನ್ನು | ತೆರನಾವುದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿತಿಳಿಪುಯೆಲೆಮರುಳೆ| ಪರಯುಪೋದವನಿನ್ನ ತರುಣಯೌವನಕೆ ತಕ್ಕವನಲ್ಲವೆವನನುಳಿಪು॥೫೭ ಇನ್ನು ರವಿನಿಕಾಸ್ಪಿಲ ಸುರಗುಕಿನ್ನರಗರುಡ | ಕಂದರ್ಪಮೊದಲ ದದೇವತಾನಿಕರದೊಳು ॥ ಕೆಂದುಕೊರತೆಗಳಿಲ್ಲದತಿಶೌರ್ಯಸೌಭಾಗ್ಯದಿಂದೆ ಭಪ್ಪನ್ನರಾಷ್ಟ್ರ ॥ ಚೆಂದದಿಂದಾಳ್ವಭೂಪಾ ಮೊದಲಾದವರ | ವೃಂದದೊಳುನೀಬಯಸಿವಿಷ್ಟವಿತ್ತಪೆಪೇಳ್ವ | ದೆಂದುಬಿಸಗೊಂಬ ಶಂಕರಗೆ ಪಾವನ ಸಾಚಿನಮಿಸಿಮುಗುಳಿಂತೆಂದಳು ॥ ೫೮ ॥ ಪುರುಷಂಗೆ ಪಲರುಸತಿಯುರುವಹಗಲಸುದಸುದು | ತರುಣಿಯುರಿಗೋರ್ವ ಭರ್ತಾರನಲ್ಲದೆಯಿಲ್ಲ | ಚಿರುಪುಲಿಯುರನ್ನ ವಲ್ಲಭರಲ್ಲ ದನ್ಯರಂಬಯುಸಲಾಪೆನೆಶಂಕರಾ ॥ ಕರುಣಾಬ್ಧಿಯೆಂದು ಮರೆಹೊಕ್ಕನಿನ್ನಿಂದಾಗ | ಏರಲೆನ್ನ ಹಗಣಗಳದಪೆನೆಂದುರೋಪಿಸುತ| ಕರೆವಕಂಬನಿಯಿಂದಧರವಂಘ್ರಿಯುಂತೊಳೆಯೆಪರಮೇಶನಿಂತೆಂದನು ॥ ೫೯ ॥ ಪಸುಳೆಶೋಕವಮೇಕೆಸಂಸಾರವುಂಬಿಟ್ಟ | ಅಸಮಶರಣಗೆಮಾಯೆ ಪಾಶದೊಳುಬೀಳಂದು ॥ ಉಸುರಲಸದಳವೆನಗೆ ಶಿವದನೆಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಸಮಾತುಪೇಳ್ವೆಲ್ಲೆ ॥ ಕು

ಸುರಾಸುರರಿಪುವೆ ನೀನಿಂದಾಗಪಿರಲೆನ್ನ । ಅಸುವಕಳೆದಪನೆಂದು ಯುವತಿಯು
ನುಡಿದಾಗುತ್ತಿರೆ । ಏಕವಸನಬರಗಾಗಿ ಸೈರಿಸಾತನಸಿಳಿವೆನೆಂದು ಸಂತೈಸಬಳಿಕ
೬೦॥ ಅಲ್ಲಿಂದಬಿರಿಪುಲಿಯು ರಿಪ್ಪಾಶ್ರಮಕೆಬಂದು। ಸಲೀಲೆಯಿಂದಲಿವಭಕ್ತರೂ
ಪವಧರಿಸಿ । ಮೆಲ್ಲನಾತನಬಳಿಗೆಶಂಭುತಾನಪೆತಂದು ಬಿಸಗೊಂಡನಾಶರಣನಾ
ಬಲಿದನೆವೂವತ್ತು ವರುಷವುನ್ನೆ ಮ್ಮಪುರ । ದಲಿಭಿಕ್ಷಕೆಬಂದುದಾ ಬಲ್ಲಿನ
ಮ್ಮಕೆರು । ಹಿಲ್ಲವೇನ್ನೈಯೆಂದು ಮೊದಲಕೂನವಪೇಳಿಬಲ್ಲತನುವನುಜರಸ
ಲು ॥ ೬೧ ॥ ತರುಣಪಿತ್ರಸುತ ಪೊತಸಹಿತ ಸಂಸಾರದೊಳ । ಗಿರಿದೆಮ್ಮ ನರಸು
ತ್ತೈ ತಂದಕಾರ್ಯದಾಸದನ । ನಮಸಬೇಕೆನೆಕಪಟವೇಷಧರಿಸಿದ ಶಿವನು ಶರ
ಣನೊಡನಿಂತೆಂದನು ॥ ವಿರಚಿಸುವೆನಾಂಬಂದಪರಿಯುನಮ್ಮಯತಂದೆ । ಮರ
ಣಸಮಯದೊಳೆನ್ನ ಕರದು ಭಾಷೆಯಕೊಂಡ । ಪರಿನಿನ್ನೊಡನುಸುರ್ವೆ ಪಾ
ಣಾಂತ್ಯ ಸಮಯದೊಳಗೆನ್ನ ತಲ್ಲವನಲುಗುತ ॥೬೨॥ ತನುಜಕೇಳಾಂಫಳಿಸಿ
ಪನಿತುದ್ರವ್ಯವನಿನ್ನ । ಅನುಜೆಪಾವನನಾಚಿ ಸಹಿತ ಚಿರುಪುಲಿಯರಿಗೆ । ಅನು
ನಯುವಿಸೀಕೊಡುವ್ರುದಕೆ ತಪ್ಪದಿರೆಂದು ಬಲುಭಾಷೆಯಕೊಂಡನು ॥ ಅನಿ
ತುಸಾಕಸಪಟ್ಟ ಪಿತನವಾಕ್ಯಕ್ಕೆನ್ನ । ಮನವಿಷ್ಟವನುಸಲಿಸಿ ಮುದಪಿರಕ್ಷಿ
ಸುವುದೆ । ನ್ನನುಶರಣಕುಲತಿಲಕ ಎಂದುದೈನ್ಯಂಬಡುವಸರಗೆ ಮಗುಳಿಂತೆಂ
ದನು ॥ ೬೩ ॥ ಬಲ್ಲಿನೆಲೆದೇವಏನ್ನೊಳುಕಪಟವೇತಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದೀವಾತ್ರದಂತಿರ
ಲಿಸಂಸಾರಸುಖ । ವೆಲ್ಲವನುಜರಿದುಸುವಿರಕ್ತವಾಗಿರೆವುರಳಿವಾಯೆ ಯೊಳಗ
ವನಕೆಡಹಿ ॥ ಕೊಲ್ಲುವ್ರುದುಗುಣವಲ್ಲವೆಂದು ಮುನಿನುಡಿಯೆಲವೆ । ವಲ್ಲಭಂನಿಜ
ರೂಪದೋರಿ ಚಿರು ಪುಲಿಯರಾ । ಗಲ್ಲವಿಡಿವ್ರುತಮಗನೆ ನಿಮ್ಮಚ್ಛೆಭಿಕ್ಷವನು
ನೀಡೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳಲು ॥ ೬೪ ॥ ಗಿರಿಜೆಗುಹಗಣಪ ವೀರೇಶ್ವರಂ ಪ್ರಮ
ಥಾಳಿ । ವರನಂದಿ ಮುಖ್ಯರೆಲ್ಲರು ಕೂಡಿಯೆಲೆಶರಣ । ಹರವಾಕ್ಯವನ ಮೀರ
ದಿರುಎಂದೊಡಂಬಡಿಸಿ ತರಳೆ ಪಾವನನಾಚಿಯು ॥ ಕರಸಿ ಧಾರೆಯನೆರದು ಬಾ
ಯ್ಬರೆಯೆ ರತ್ನ ಜಯು ॥ ಸುರಿವಪುತ್ರನಕೊಡುವೆ ನೆಂದುವರವಿತ್ತಶಂ । ಕಂ
ಪ್ಪೋಗಲಂತಪ್ಪ ಸುತನಪಡೆದರಿಭಕ್ತಿಗೈದು ಮುಕ್ತಿಯಪಡದರು ॥೬೫॥

ಗುರುವೆಜಯುಪರಬೊಮ್ಮ ದಿರವೆಜಯುಸದಮುಲಾ । ದರವೆಜಯುಸತ್ಯ
ದಾಗರವೆಜಯು ನತಕಲ್ಪ । ತರುವೆಜಯು ಜಯತರುಣಿಶಶಿಕೋಟಿರುಚಿಗಾತ್ರ
ಧರವೆಜಯುಭಕ್ತಜನರಾ ॥ ವೊರೆವೆಜಯುಭವನಾಶ ಹರವೆಜಯುಮುಕ್ತಿಪದ
ವರವೆಜಯುವಭಯುಕರಮುರವೆಜಯು ಜಯುಪರಾತ್ಪರವೆಜಯು ವರವುಳಿಯ
ಲ್ಲೀಶವುದ್ದುರುವೆ ಮನದಿಷ್ಟನಿತ್ತುಸಲಹೈ ॥ ... *

ಹತ್ತನೆಯಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

—(ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ಸೂಚನೆ॥ ಪಾವನ=ಪರಿಶುದ್ಧ, ಬಹುಪರಿಪರಿಯ ವಿಧ=ನಾನಾಪ್ರಕಾರ ॥೧॥ ಸುಜನಸ್ವಾಂತವಿಹಾರ=ಸಜ್ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವವನು, ಪ್ರಮಾವತ್ರಾ = ಸಾಂಬ್ರಪಟ್ರರಣ, ಪಾರ್ವತೀಮುಖಕಮಲಭೃಂಗ ಧೂಮನೇತ್ರ, ಅಗ್ನಿಚಂದ್ರಾರ್ಕನಯನ ॥ ಹೇಮಗಿರಿಚಾಪ=ಮೇರುವೇಧನುಸ್ಸಾಗಿವುಳ್ಳವನು, ಕಾಮರಸಭವಶಿರಃಪಾತ್ರ=ಕಪಾಲಿ, ಶ್ಯಾಮಕಂಧರಗಮನನನು=ಮಯೂರವಾಹನನಾದ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ತಂದೆ ॥೨॥ ಅತ್ರಿಜೆ-ಮಗಳು, ಪ್ರಥಮಋತುಗಾಣೆ=ಮೊದಲುನೈರೆಯಳು, ಮರುಗಿ=ಚಿಂತಿಸಿ ಭರಣವನು=ತೊಡವನ್ನು, ವನ=ಕಾಡ ॥೩॥ ನೀಟವಹ=ರಮಣೀಯವಾದ, ಕೋಟಲೆ=ಕಷ್ಟ, ವೀತಿಹೋತ್ರ=ಅಗ್ನಿ, ಕೂಟ=ಸಮೂಹ, ಗೂಢಪದ=ಗೋಪ್ಯಪಾದವುಳ್ಳ, ನಿಶಾಟದಲ್ಲಣ=ರಕ್ಷೋನಾಶಕ ॥೪॥ ಪುಲ್ಲಶರ=ಮನ್ಮಥ, ಅಪವಾದದೂರು, ಪುಸಿ=ಸುಳ್ಳು, ಕಳವು=ಕಳ್ಳತನ, ಕಪಟತ್ವ=ವಂಚನೆ, ಕಲ್ಲೆದೆಯಳು=ಕಠಿನಹೃದಯಳು, ಉಪದ್ರವವ=ಬಾಧೆಯನ್ನು ॥೫॥ ತ್ವರಿತ=ಬೇಗ, ಸಟೆ=ಸುಳ್ಳು ॥೬॥ ಮಂತಣ=ಯೋಚನೆ ದಂತಿ=ಆನೆ, ಕಂತು=ಮನ್ಮಥ ॥೭॥ ನೀರೆ=ಹೆಂಗಸು, ಭಜಕರ=ಭಕ್ತರ, ದೃಷ್ಟಮಂ=ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವನ್ನು, ತ್ರಿಯಂಬಕದ=ತ್ರ್ಯಂಬಕದ ಮೂರು ಕಣ್ಣುಳ್ಳ, ಪ್ರಸೂತಿ=ಹೆರಿಗೆ ॥೮॥ ಭಕ್ತಿಸಕಾರ್ಯ=ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸದೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿದವನು, ಪರಮಶಿವಸಮಶೌರ್ಯ=ವೀರಶೈವಮತದಲ್ಲಿ ಶೂರತ್ವವುಳ್ಳವನು ॥ ... ... ॥೯॥

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಪೊನ್ನಂಬಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಭಾಸ್ಕರಭಟ್ಟನೆಂಬವನ ಮಗಳಾದ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿ ಎಂಬವಳು ಮದುವೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮೈನೆರೆಯಲಾಗಿ ತಾಯಿತಂದೆಗಳು ಅವಳಿಗೆ ಜೀವನಾರ್ಥವಾಗಿ ಆಭರಣಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಕಾಳಹಸ್ತಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನೊಳಗೆ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುತಲು ಅಲ್ಲಿಗೆಬಂದ ಬೇಡರಿಬ್ಬರು ಅವಳಂ ಕರತಂದು ಕಾಳಹಸ್ತಿಯ ಗುಡಿಯಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರು, ಬಳಿಕವಳು ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸೇವೆಯಂ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು, ಅರ್ಚಕರು ಅವಳಂ ನೋಡಿ ಕರೆಯಲು, ಅವಳೊಲ್ಲದಿರಲ್ಕೆ ಮತ್ತವಳಂ ಹಲವುಬಗೆಯ ಅಪವಾದಗಳಿಂದವರು ಪೀಡಿಸಿದಾಗ್ಯೂ ಆಕೆಯು ಸೈರಿಸಿಕೊಂಡು ಗಂಡನಿಲ್ಲದವರ್ಗೆ ದೇವರೇ ಗಂಡನೆಂದು ಕಾಳಹಸ್ತೀಶನನ್ನೇ ಭಜಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಅವಳ ಭಾವನಾಪ್ರಾಧಾನ್ಯದಿಂದ ಶಿವನೆ ಪತಿರೂಪನಾಗಿ ರಮಿಸಲ್ಕೆ, ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗುತಲು, ಅರ್ಚಕರು ಅವಳನು

ಅಯೋಗ್ಯಳೆಂದು ಶಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಗೊಳಿಸದೆ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲಾಗಿ, ಅವಳಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿತನಾದ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯು ಅವರೆಲ್ಲರಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿಯೂ ನಾನೆ ಗಂಡನಾಗಿ ಗರ್ಭವಂ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆನೆಂತಲೂ ಅದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿ ಭವಿಷ್ಯನ್ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಲ್ಪಡುವ ಶಿಶುವಿಗೆ ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳಿರುವವೆಂತಲೂ ಹೇಳಲಾಗಿ ಅರ್ಚಕರು ಅವಳಂ ಕಾಡಿಸದೆ ಶಿಶುಜನನವಂ ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಚಲುವನಾದ ಕುಮಾರನು ಮುಕ್ಕಣ್ಣನಾಗಿ ಪುಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಯೆಲ್ಲರೂ ಅವನಂ ಕಂಡು ಅಕೆಯಂ ಗೌರವಿಸಿ ಆ ವಾರ್ತೆಯಂ ಚೋಳರಾಯನಿಗೆ ಅರಿಕೆಮಾಡುತಲೂ ಆತನು ಶಿವಾಂಶಾವತರಣವೆಂದರಿತು ತನಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಆಗ್ರಹಯಾಗಿ ಆ ಮಗುವಂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಚೋಳನೆಂದು ಪೆಸರಿಟ್ಟು ತಾನು ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥನಾಗುತಲು. ಆ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಚೋಳನು ನಿರಂತರ ಶಿವಾರಾಧನ ನಿಷ್ಠಾಗರಿಷ್ಠನಾಗಿ ಕಾಳಹಸ್ತಿ ಲಿಂಗವನ್ನೇ ಭಜಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಕಡೆಗೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೈದಿದನೆಂಬ ಪುಣ್ಯಚರಿತ್ರವನ್ನು ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನು ಪ್ರೌಢರಾಯಂಗೆ ಪೇಳಿದನು. ... ... *

ಷೋಡಶುಪಚಾರ=ಷೋಡಶೋಪಚಾರ, ಒಂದಿಸೆ=ವಂದಿಸೆ, ವಿಲಕ್ಷಣವ್ಯಾಕರಣ=ಶಿಷ್ಟಪ್ರಯೋಗಗಳು ||೧೧|| ಗದ್ದುಗೆ=ಕದ್ದುಕೆ, ಷಟ್ಛುದ್ಧಿ ಷಡ್ವಿಧ ಸದ್ಭಕ್ತ್ಯರ್ಚನೆಗಳು, ನೇಮ=ನಿಯಮ ||೧೧|| ಕತ್ತುರಿ=ಕಸ್ತೂರಿ, ತರ್ಕೈಸಿದರ=ಶಿವಾಧಿಕ್ಯವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಚರ್ಚಿಸುವರ. ಉತ್ತರಿಸಿ=ಮುರಿದು, ಜೂಟ=ಕಪರ್ದ, ಮಿಥ್ಯವನು = ಅದ್ವೈತಿಗಳ ಮಿಥ್ಯಾವಾದವನ್ನು, ತದ್ಬ್ರಹ್ಮವುಚ್ಯತೇ=ವಿರೂಪಾಕ್ಷತತ್ವವೇ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆಂಬ ವೇದವಚನದ || ೧೨ || ಪ್ರೊರೆಕೇರಿ=ಹೊಲೆಗೇರಿ, ಶಾತಕುಂಭ=ಭಂಗಾರಕೊಡವೆಂದು ವಿವಕ್ಷಿತವು. ಮಧುಕರವ್ರಾತನೀಲಾಲಕದ=ತುಂಬಿವಿಂಡಿನಂತೆ ಕಪ್ಪಾದ ಕುರುಳುಳ್ಳ, ಸ್ಮರವರೂಥ=ಕಾಮನತೇರು ಗಿಳಿ || ೧೩ || ಆಸ್ಥಾನ=ಓಲಗ, ಜಾಲ=ಗುಂಪು, ಎಳೆ=ಸರಿಗೆ ||೧೪|| ಅವರಿಸಿ=ವರಿಸಿ, ರಮಣಿಯೆಂದು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ, ಪರವಾದಿಜನರು=ಶೈವಾಚಾರಕ್ಕನ್ಯವನ್ನು ವಾದಿಸುವರು, ಪಿಸುಣಂ=ದೂರನ್ನು || ೧೫ || ಜಾತಿ=ವಿಲೋಮಜಾತಿ, ಸಂಶಯಂ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕುಲವಿಲ್ಲ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹೊಲೆಯಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸುದೇಶವು ||೧೬|| ಉಲುಹು=ಶಬ್ದ ||೧೭|| ವಟವೃಕ್ಷ=ಆಲದಮರ, ಕಾರೊಡಲು ಕಪ್ಪುಮೈ, ಕೇಸರಿ=ಸಿಂಹ, ಭೂತ=ದೆವ್ವ ||೧೮|| ಎಸಗೆ=ಮಾಡಿರೆ. [ತ]ನ್ಮೂರು=ಚಂದ್ರ, ಕಾಸಾರ=ಕೊಳ || ೧೯ || ಪರಿಮ=ಸರಿದು, ಶತದಳ=ಸಹಸ್ರದಾವರ || ೨೦ || ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ=ಅಸದೃಶ, ತನುದರ್ಶನಸಂಗದಸ್ಪರ್ಶ=ಸಂಸರ್ಗ, ಮೈದುಡುವುದರಿಂ ಕೂಡಿದ ಹೊಗೆಯು ಸೋಂಕು ||೨೧|| ಅರ್ಭಾ

ಸಿರಂ=ಎರಡುಸಾವಿರ ॥೨೩॥ ಅಸ್ಥಿ=ಎಲುಬು, ಪೆರಸಿ=ಸೇರಿಸಿ, ಚಿಗಿದು-ಹಾರಿ, ಮರುಳ್=ಪಿಶಾಚ ॥೨೪॥ ಚಂದನ=ಶ್ರೀಗಂಧ, ಪರಿಪರಿಸಿ=ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ॥೨೫॥ ಸತಿ=ರಾಣಿ, ಮಂಡಲಿಕ=ಸಾಮಂತ, ಆಪ್ತ=ವಿಶ್ವಾಸಿ, ಉಘೆ=ಉತ್ತಮ ಸ್ತೋತ್ರೋಚ್ಚಾರಣ ಕರಧ್ವನಿ, ಸಮ್ಮಾರ್ಜನೆ=ನೆಲವನ್ನು ಸಾರಿಸುವಿಕೆ ॥ ... ... ೨೬॥

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಬಲಿಕೆಯೆಂಬಪುರದಲ್ಲಿ ಮಾಳ್ವರಾಯನ ಮಗನಾದ ಭೋಜರಾಯನು ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿರಲು ಉದ್ಭಟಾರಾಧ್ಯನೆಂಬ ವೀರಶೈವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಬರಲಾಗಿ ಸತ್ಕರಿಸಿ ಆತನ ಅಪೇಕ್ಷಾನುಸಾರ ನಿತ್ಯಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಗೆ ಭೂಶುದ್ಧಿ ಮಾಡಲು ಷಟ್ಸಂಮಾರ್ಜನಾರ್ಥವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಕಸ್ತೂರಿಯನ್ನು ಅರಮನೆಯಿಂದ ಕೊಡಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಮಾಗಾನಮಾಡಿ ಸತತಸುತ್ತ ಶೈವಮತವಂ ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಉದ್ಭಟಾರಾಧ್ಯನು ಗೋಮಯದೊಂದಿಗೆ ಸಮವಾಗಿ ಕಸ್ತೂರಿವೆರಸಿ ನೆಲವಂ ಸಾರಿಸಿ ಶಿವಪೂಜೆಗೈವುತ್ತ ರಾಜಪೂಜ್ಯನಾಗಿರ್ದನು. ಒಂದುದಿನ ಪೊಲಗೇರಿಯಿಂದ ಪದ್ಮಿನೀಜಾತಿಯುವಳಾದ ಜೊಮ್ಮವ್ವೆಯೆಂಬ ಹೊಲತಿಯೋರ್ವಳು ಗಾನವಿದ್ಯಾಪ್ರವೀಣಳಾಗಿ ರಾಜಾಸ್ಥಾನಕ್ಕೆಬಂದು ಮಾನ್ಯಳಾಗಿಪೋಗುತ್ತಿರಲು, ಕಂಡು ಮೋಹಿಸಿದ ಉದ್ಭಟಾರಾಧ್ಯನ ಬಳಿಗೆ ಲಿಂಗದೀಕ್ಷೆಯಂಕೊಟ್ಟು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ಸುಖಿಸುತ್ತಿರಲು ಪರವಾದಿಗಳೆಲ್ಲರು ಜಾತಿಸಾಂಕರ್ಯ ಕಾರಣವಾಯ್ತೆಂದು ದೂರಿ, ಅದಂ ರಾಯನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೇ ಲಿಂಗದೀಕ್ಷೆಯಾದವರ್ಗೆ ಜಾತಿತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದುತ್ತರವಿತ್ತು ಶಿವಭಕ್ತನಾಗಿರ್ದನು. ಕಡೆಗೊಂದುದಿನ ಊರಹೊರಗೊಂದು ಮಹಾಶಬ್ದವಾಗಿ ಅಳುತಿರುವಂತೆ ಕೇಳಿಸಲು, ಭಯಂಕರವಾದಲ್ಲಿಗೆ ಸಪರಿವಾರನಾದ ದೊರೆಯೇ ಪೋಗಿ ವಿಚಾರಿಸಲಾಗಿ ಮಹಾವಟವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ರೋದಿಸುತಿರ್ದ ಭೂತವಿಂತೆಂದುದೆನೆ:— ಅಯ್ಯಾ ರಾಯನೇ ? ಕೈಲಾಸಗಿರಿಯೊಳು ಮಂತ್ರೋದಸರಸ್ತೀರದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಮುನಿಯು ಗೌರೀಶನಂ ಕುರಿತು ತಪವಂಗೈವುತ್ತಿರಲು ನಮ್ಮ ಗಂಧರ್ವಸೇನೆಗೆ ದೊರೆಯಾದ ಜಾಮಿದೇವನೆಂಬುವನು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಅಲ್ಲಿಗೆಪೋಗಿ ನೀರಂ ಕದಡಿ ಪುಷ್ಪಗಳಂ ಕಿತ್ತು, ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಿರಲು ಮುನಿಯು ಮುನಿದು ನೀವೆಲ್ಲರುಂ ಪಿಶಾಚಂಗಳಾಗಿರೆಂದು ಶಪಿಸಲ್ಕೆ, ನಾವಾತಂಗೆ ವಿಧೇಯರಾಗಿ ವಿಶಾಪವಂ ಬೇಡಲು, ಶಿವಭಕ್ತನಾದ ಉದ್ಭಟಾರಾಧ್ಯನು ಸತ್ತು ಸುಡಲ್ಪಡುವಾಗ ಹೆಣದಹೊಗೆ ನಿಮಗೆಸೋಕಿದ ಕೂಡ್ಲೆ ನೀವು ಶಾಪವಿಮುಕ್ತರಾಗಿ ನಿಜರೂಪದಿಂ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಸೇರುವಿರಿ ಎಂದು ಪೇಳಿದನಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಪಿಶಾಚಗಳಾಗಿ ಬಂದು ೧ ಸಾವಿರ ವರ್ಷ

ಗಳಿಂದಲು ಕಾಲವಂ ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ನಾನು ಆಹಾರವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೂ ಹೋಗದೇ ಆಲದ ಮರದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾದಿದ್ದವನು ನಿನ್ನೆಯರಾತ್ರಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿದು ಆಹಾರಕ್ಕೆಹೋಗಿದ್ದು ಬರುವಾಗ್ಯೆ ಉದ್ಭಟಾರಾಧ್ಯನು ಸತ್ತು ಸುಡಲ್ಪಟ್ಟ ಆ ಹೆಣದಹೊಗೆಯಿಂದ ಪಿಶಾಚಕೋಟಿಗಳೆಲ್ಲ ಮುಕ್ತಗಳಾಗಿ ಹೋದವು. ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ಹೊಗೆಯಿಲ್ಲವಾಗಿ ನನಗೆ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ, ಇನ್ನೂ ಅಸ್ಥಿಶೇಷವೂ ಚಿತಾಗ್ನಿಯೂ ಇರುವದರಿಂದ ನೀನುಪ್ರೇರಿಸಿ ಹೊಗೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ನಾನು ನಿನ್ನ ಉಪಕಾರವಂಸ್ಮರಿಸುವೆನೆನಲು, ಭೋಜರಾಯನು ನೀನು ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಕುರುಹೇನೆಂದು ಕೇಳಲಾಗಿ ಈ ವಟವೃಕ್ಷವನ್ನೂ ಇದರನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ವೆನೆಂದುದು. ರಾಯನಾಗ ನಿಜಪರಿವಾರವಂ ಆಲದ ಮರದಮೇಲಿರಹೇಳಿ ತಾನೂ ಶುಚಿಯಾಗಿ ಅಸ್ಥಿಶೇಷವಂ ಗುಪ್ಪೆಮಾಡಿ ಚಂದನಕಾಷ್ಠಗಳಿಂದ ಚಿತಾಗ್ನಿಯಂ ರಗಳಿಸಿ ಹೊಗೆಯುಂಪುಟ್ಟಿಸಿ ತಾನು ಮರವನ್ನೇರಲು, ಭೂತವು ಹೊಗೆಯಿಂದ ಪಿಶಾಚತ್ವ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಗಂಧರ್ವರೂಪದಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರೊಂದಿಗೆ ವಟವೃಕ್ಷವಂ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಹಾರಿ ಹೋಗಲು, ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಮುಕ್ತರಾದರು. ಉದ್ಭಟಾರಾಧ್ಯನು ಲಿಂಗಪೂಜೆಗಾಗಿ ಕಸ್ತೂರಿಯಿಂದ ನೆಲವನ್ನು ಸಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಿಯಮದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಅಷ್ಟುಮಂದಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವಾಯ್ತೆಂಬುವುದು ॥ ... ... *

ಸಂಹಿತ–ಗ್ರಂಥ, ಸಿಲಿತ್ರಿಪುರ–ಕಲ್ಲುಸಾರು ಗುಲ್ಮದಪರ್ಣ–ರುದ್ರಜಟೆಯೆಂಬ ಮೂಲಿಕೆ ॥೧೬॥ ಕರಿ-ನಿಶ್ಚಯ; ಅಲರ-ಹುವ್ವಿನ, ಕಲಧೌತ-ಬೆಳ್ಳಿ.

—[ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.]—

ಹುಲಕೆರೆಯೆಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸೋಮಣ್ಣನೆಂಬಭಕ್ತನು ಶೈವಧರ್ಮಂಗಳಂ ಕೇಳಿ ತದುಕ್ತಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನಿತ್ಯಶಿವಪೂಜೆಗೆ ಸಾರಿಸಿದನೆಲದಲ್ಲಿ ಅರಸಿನ, ಯವ, ಗೋಧಿ, ತಂಡುಲ, ಮುಂತಾದ ಹಿಟ್ಟುಗಳೊಂದಿಗೆ ಮುತ್ತಿನ ಚೂರ್ಣದಿಂದ ರಂಗವಲ್ಲಿಯನಿಡುವ ನಿಯಮವನ್ನು ಹನ್ನೆರಡುವರ್ಷ ತಪ್ಪದೆ ಸಾಧಿಸುವಾಗ್ಯೆ ಶಿವನುಮೆಚ್ಚಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಬಂದು ಪುಷ್ಪಕ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಯಂ ಸುರಿಸಿ ದೇವವಾದ್ಯಗಳು ಮೊಳಗುತ್ತಿರೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದನಾಗಿ ಶಿವಪೂಜಾರ್ಥವಾದ ವಿಧ್ಯುಕ್ತವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ರಂಗವಲ್ಲಿಯಲಂಕರಣವೆಂಬ ವ್ರತದಮಹಿಮೆಯು ಕೂಡ ಅಷ್ಟು ಅತಿಶಯವಾಗಿರುವುದೆಂದು ಪ್ರೌಢರಾಯಂಗೆ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯ ಪೇಳಿದನು. ... *

೭೭॥ ಬಾಲ=ಹುಡುಗ, ಶಿಕ್ಯ=ಪಿಚ್ಚಿಕೆ, ಪಿತ=ತಂದೆ, ಕಾಲಾರಿಯ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನ, ಖಂಡಿಸಲು=ಕತ್ತರಿಸಲು, ದುಗ್ಧಾಭಿಷೇಕ=ಹಾಲೆರೆಯು ವಿಕೆ ॥೨೮॥ ಮುಂಡೆ=ತಲೆ, ಮುಂಡಲ=ಖಂಡಪ್ರದೇಶ, ಗಂಡ = ಸಿಯಾಮಕ, ಖಂಡೇಂದುಶೇಖರ=ಅರ್ಧಚಂದ್ರಮೌಳಿ, ಮುಕ್ತಿ=ಶಿವಲೋಕ ॥೨೯॥ ಒರ ತೆ=ತಲಸರಿಗೆ, ಸಂಧ್ಯಾತ್ರಯ=ಮೂರುಸಂಜೆ ಹೊತ್ತುಗಳು॥ ೩೦॥

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಕಾಟಕೋಟನೆಂಬ ಕುರುಬನ ಮಗನಾದ ಗೋಪಾಳನೆಂಬ ಹುಡುಗನು ಪುರಾಕೃತಸುಕೃತಪರಿಪಾಕದಿಂದ ಸ್ವಯಮುದ್ಭೂತವಾದ ಶಿವಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನದಲ್ಲಿಯು ಕುರಿಗಳ ಪಿಚ್ಚಿಕೆಗಳಂ ಲಿಂಗಾಕಾರವಾಗಿ ಗುಪ್ತವಾಗ ಕೊಂಡು ಕುರಿಯಹಾಲನ್ನು ಅಭಿಷೇಕವಮಾಡುತ್ತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿ ದ್ದನು ಅದು ಪನಿಗೊಂದಾಟವಾಗಿರುವಂತೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುಬರುತಿದ್ದುದು ಹೀಗಿರಲೊಂದು ದಿನ ಅವನತಂದೆಯಾದ ಕಾಟಕೋಟನು ಮಗನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವಂಕಂಡು ಹಾಲನ್ನು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹೋಗಲಾಡಿ ಸುವಿಯೆಂದು ಮಗ ನಂ ರಘುರಿಸಿ ಲಿಂಗಾಕಾರವಂ ತನ್ನ ಕಾಲಿಂದನೂಕಿ ಅಳಸಿಬಿಡುತಲು ಗೋ ಪಾಳನು ಹಾ! ಕಷ್ಟವೆಂದು ಶಿವಾಪಚಾರವಂ ಸೈರಿಸದೆ ರೋಷಕವಾ ಯಿತೇ ಕ್ಷಣನಾಗಿ ಕೊಡಲಿಯಂ ಕೈಕೊಂಡು ಕಾಲಾಂತಕನ ಲಿಂಗಾಕೃತಿ ಯಂ ಕಾಲಿಂದೊದೆಯ ಬಹುದೆ, ಯೆಂದವನಕಾಲಂ ಕಡಿದು ಕತ್ತರಿಸಲು ಅ ವನದೃಢಭಕ್ತಿಗೆ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಮೆಚ್ಚಿ, ಅವನಂ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೊಯ್ದುದಾದು ದರಿಂದ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕ್ಷೀರಾಭಿಷೇಕವಂ ಗೈದವರ್ಗೆ ಮೋಕ್ಷವು ಕರಗತವಾ ಗುವುದೆಂದು. ... ... *

॥೩೦॥ ಭದ್ರ=ಭದ್ರಾ ತ್ರಿಕಾಲ=ಮೂರುಸಂಧ್ಯಗಳು ಬರಿಸಂ=ವರು ಷ ಕಂಜಾಪ್ತ=ಸೂರ್ಯ, ಅಲರ್ವಟ್ಟೆದಲೆಯನ=ವ್ಯೋಮಕೇಶನ, ಅಭಿಷೇ ಕಕೆ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆ, ಬೆಳಗಿತು=ಬೆಳಕಾಯಿತು, ॥೩೧॥ ಚೈತನ್ಯ=ಬಲ, ಕಾವ ಲಿ=ಉಕ್ಕುಡ, ಉಣುಗೋಲು=ತಡೆ ಅಂತರಾಳದಿ=ಅಂತರಿಕ್ಷದನಡುವೆ, ಒಪ್ಪವಂ=ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು, ಅಸು=ಪ್ರಾಣ, ಅನ್ನೆವರ=ಅದುವರೆಗೂ॥೩೨ ಛತ್ತೀಸ=ಮೂವತ್ತಾರು॥೩೩॥ ಶೋನ್ನ=ಶ್ವೇತಕುಷ್ಠರೋಗದವನನ್ನು

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರ ವಚನವು.)—

ಚಂಡೇಶನೆಂಬ ಗೊಲ್ಲನು ದನವಂ ಕಾಯುತ್ತ ಮಳಲಿನಿಂದ ಲಿಂಗವಂ ಮಾಡಿ ಆಕಳಹಾಲನ್ನು ಅಭಿಷೇಕವಮಾಡುತಿರೆ ಕ್ಷೀರಲೋಭದಿಂದ ಬಂದುಕಾ ಲಿನಿಂದೊದ್ದ ತಂದೆಯನ್ನು ತಲೆಗಡಿದುಕೊಂಡ ವೀರವ್ರತಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಶಿವ ನನಂ [illegible] ಮಂಡಲಾಧಿಪನಾದ [illegible]

ನು ಪರವಾದಿಗಂಡನೆಂಬ ಬಿರುದಂಪಡೆದ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನು, ತಿರುಮಲಮುನಿ ಮುಂತಾದವರು ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕ್ಷೀರಾಭಿಷೇಚನಂಗೈವ ನಿತ್ಯವ್ರತದಿಂದಲೇ ಮುಕ್ತಿಯಂಪಡೆದರು, ಉದಾರಯ್ಯನೆಂಬ ಶರಣನು ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ನೂರಿಪ್ಪತ್ತು ಕೊಡಪ್ರೋರತೆಯನೀರುತಂದು ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಅಭಿಷೇಕಗೈವ ಮಹಾವ್ರತವನ್ನೂ ೧೨ ವರ್ಷಸಾಧಿಸಿ ತತ್ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಶಿವ ಪುರಕ್ಕೆ ಪೋದನು ಅಗ್ಗಳಿಯ ಗ್ರಾಮದ ಹಂಪಯ್ಯನೆಂಬ ಭಕ್ತನುಚಲುಮೆ ಯನೀರನ್ನು ತಂದು ಶಿವಭಕ್ತರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ರುದ್ರಾಭಿಷೇಕಾರ್ಥವಾಗಿ ಅ ಗೋ್ರದಕ ವಿಡುವ ಭಕ್ತಿಯನ್ನಡಸುತಿದ್ದು ಕಡೆಗೆ ಹಂಪೆಯ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ಬೆರತುಹೋದನು. ... ... *

ಒಂದನೆ=ಒಬ್ಬನನ್ನೆ ॥ ೩೪ ॥ ರೋಗಿ- ರೋಗಿ=ರೋಗವುಳ್ಳ, ಅಂಘ್ರಿ= ಪಾದತರುಬೆ=ತಳ್ಳಿ, ಬನ್ನ=ಭಂಗ, ಬಿನ್ನಹ, ವಿಜ್ಞಾಪನ ॥೩೫॥ ವ್ರತ- ನಿಯಮ, ದಾಸಿ=ಸೂಳೆ, ಪಾಯಲು=ನುಗ್ಗಿಹೋಗಲು, ಶಚಿಚಿತ್ತನು= ಸಿಟ್ಟುಳ್ಳವನು, ಚರರ=ಆಳುಗಳನ್ನು ॥ ೩೬ ॥ ಪಾವಡ=ಅರಿವೆ, ಅಂಬು-ನಿ ರು, ಕುಂಭಿನೀಶ=ನಲದೊಡೆಯ, ದೃಷ್ಟವಂ=ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಕವುಹಿಮೆಯ ನ್ನು, ॥೩೭॥ ಬಸಿವುದು=ನೀರುಸೋರುವುದು, ಪೊಂದಲಿಸರು=ಹೊಂದಲೀ ಸರುರು, ವಸುಧೆ=ಭೂಮಿ, ಮರುಳರು=ಹುಚ್ಚರು, ॥ ೩೮ ॥ ಕಡಲು-ಸ ಮುದ್ರ, ಕಮಠ=ಕೂರ್ಮ, ಉಡುರಾಜ=ಚಂದ್ರ, ಕರುಣಿ ದಯಾವಂತ॥೩೯ ಅಮ್ಮವು=ಆರೆವು, ಯುತ=ಕೂಡಿದ್ದು ॥ ೪೦ ॥ ಮಯ=ವಿಕಾರ ವೈದ್ಯ- ಚಿಕಿತ್ಸಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಮಾಸತ್ರಯ=ಮೂರುತಿಂಗಳು ಔಷಧ=ಮದ್ದು, ದೈ ನ್ಯಂ=ದುರ್ಗತಿಯನ್ನು, ॥ ೪೧ ॥ ಕುಧವ=ಭೂಪತಿಯೆ, ಹದುರೆ=ಪಳವ ನ್ನು ಮಣಿಯೆ=ಬೊಗ್ಗಲು, ಪರಿಹರಿಪ=ಹೋಗಲಾಡಿಸುವನು, ಇಮ್ಮ=ದ್ವಿ ಗುಣ, ರೂಪ=ಚೆಲುವಿಕೆ ॥ ೪೨ ॥ ಧೂಮ್ರಜಾಕ್ಷ, ಕೆಂಡಗಣ್ಣನಾದಶಿವನ ಘನವನು=ಮಹತ್ವವನ್ನು, ಉರಗೇಂದ್ರ=ಶೇಷಾಹಿ ಅಗ್ಗಣಿಯ=ಅಗೋ್ರ ದಕವನ್ನು. ... ... *

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದೀತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಪುಲಿಗರೆಯೆಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸೋ ಮನಾಥಲಿಂಗ ದೇವರಿಗೆ ಭಕ್ತನಾದ ಹೊನ್ನಯ್ಯನು, ದಿನಂ ದಿನವಾಗಿ ತ್ರಿ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಅಭಿಷೇಕಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೊಳೆಯಿಂದ ಹೊತ್ತುತಂದು ಸಮ ರ್ಪಿಸುವ ವ್ರತವನ್ನು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ತೊಂಬತ್ತು ವರುಷಗಳು ನಡಿಸಿದನು, ಹತ್ತುವರುಷದ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವ್ರತಾರಂಭವಾದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನೂರುವರ್ಷ ತುಂಬಿದವು, ಆ ರಾತ್ರಿಯೊಳು ನಿದ್ರೆಕೆಚ್ಚಲು ಎಚ್ಚರವಾಗುವಾಗ್ಗೆ ಸೂರ್ಯೋ

ದಯು ಸಮಯು ಮಾಡುದೆಂದರಿತು ಅಹಾ ! ಇಂದಿನಲಿ ರುದ್ರಾಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ಸಮಯಾತೀತವಾದುದೆಂಬ ವ್ಯಸನದೊಡನೆ ಆತುರಗೊಂಡು ಹೊಳಗೆಬಂದು ಶುಚಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ದೇಹಬಲವು ಕೇವಲ ಕ್ಷೀಣವಾಗಿದ್ದರೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ—ಅಗ್ರೋದಕದ ಕಾವಡಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಉಕ್ಕಡಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಉಣುಗೋಲು ದಪೆಯನ್ನು ದಾಟುವಾಗ ಕಾಲುತಡವರಿಸಿಬಿದ್ದು ಸೊಂಟಮುರಿದಾಗ್ಯೂ ಕಾವಡಿಯನ್ನು ಬಿಡದೆ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬೀಳದಂತೆ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಹಿಡಿಯಲಾಗಿ ಅತನ ವೃಷಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ವರಗಳಂ ಬೇಡುವುದೆನಲು ತನಗೆ ಯಾವಜ್ಜೀವವು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ ಶಿವಭಕ್ತಿಯೂ ಶಿವಶರಣರಸಂಗತಿಯೂ ಬೇಕೆನುತಲು ಶಂಕರನು ಅಂತುಕೃಪೆಮಾಡಿ ಅವಂಗೆ ತಾನೇಶ್ವವದೀಕ್ಷೆಯನಿತ್ತು ಹೆಗಲಮೇಲಿನ ಕಂಬಿಯಂ ಹೆಗಲಿಗಿಂತಲೂ ನಾಲ್ಕು ಬೆರಳುದ್ದದಮೇಲೆ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾ ಅವನಿಗೆ ಭಾರವಾಗದಂತೆ ವರವನ್ನು ಶರೀರಸ್ಥಿರತ್ವವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಇಂದಿನಿಂದ ಮೂವತ್ತಾರು ವರುಷಗಳ ತನ್ನ ಕಲ್ಯಾಣಪುರದಲ್ಲಿ ಬಸವರಾಜನ ಮನೆಗೆ ಅಗ್ರೋದಕವನ್ನು ಹೊರುತ್ತಿರುವ ಕಾಯಕವನ್ನು ಸಲಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಕಡೆಗೆಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯೆಹೇಳಿ ಅದೃಶ್ಯನಾದನು ಬಳಿಕ ಅಗ್ಗಣಿಯ ಹೊನ್ನಯ್ಯನು ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗ ಪುರಹೊರಗೆ ಮುನ್ನೂರರವತ್ತುಮಂದಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ಮಹಾರೋಗಿಗಳು ಪುರಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲದೆ ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದಂಕಂಡು ತಾನೊಳಪೊಕ್ಕು ದಯದಿಂ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಶಿವಭಕ್ತರ ಚರಣಸೇವೆಯು ಲಭಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಅವರೆಲ್ಲರಂ ಬಿಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ತನ್ನ ಕಾಯಕವಂ ತಾನು ನಡಸುತ್ತಿರ್ದನು. ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಿಂ ತೊಣ್ಣುಹಿಡಿದವನು ಮಾತ್ರ ಪುರೊಳಕ್ಕೆ ಬರಮಾಡಿದಿರಲು ಅಂಥವನೊರ್ವನು ಹೊರಗೆ ಯೇಕಾವಿರ್ದು ಅಗ್ಗಣಿಯ ಹೊನ್ನಯ್ಯನವರು ಹೊರಗೆ ಬಂದಾಗ ಕಂಡು ಪೊಡಮಟ್ಟು ನುತಿಗೈದು ತನಗೂ ಶಿವಶರಣ ರಡಿಗಳಂ ಸೇವಿಸುವ ಭಾಗ್ಯವು ಲಭಿಸುವಂತೆ ಗೈಯ್ಯಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿ ಹೊನ್ನಯ್ಯನು ಅನುಭವೈಕಪರಿಹಾಸ್ಯವಾಗಿರುವ ಅವನೇ ಶ್ವೇತಕುಷ್ಠವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಆಕರ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನನ್ನು ಊರೊಳಕ್ಕೆ ಬಿಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ತಾನು ಯಥಾಪೂರ್ವವಾಗಿ ಬಸವದಂಡೇಶನ ಮನೆಗೆ ಅಗ್ಗಣಿಯಂ ತರುತ್ತಿರ್ದನು, ಒಂದು ದಿನ ಘೋರೆಯ ಸೂಳೆಯಾದ ಲಕುಮಾಯಿಯೆಂಬವಳು ಹೊನ್ನಯ್ಯನ ಕಾವಡಿಯನ್ನು ಸೋಂಕುವಂತೆ ಸಂದುಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿರನುಗ್ಗಿ ಬರುತ್ತಿರೆ ಮುಟ್ಟಬೇಡವೆಂದು ಝುಬರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಳಾಗಿ ಅರಸಿಗೆ ಫಾಡಿಯಂ ಹೇಳಿ ಚರರಂಕಳುಹಿಸಲು ಅವರೈತಂದು ಕೋಲಿನಿಂದ ಕಂಬಿಯಂ ಹೊಡೆಯಲಾಗಿ ಕುಂಭಗಳೊಡೆದಾಗ್ಯೂ ಮೇಲ್ಮುಸುಕಿನ ಪಾವಡವು

ಕ್ಕೆ ನೀರುಗಟ್ಟಿ ಗೊಂಡಂತೆ ಸೋಂಕದೇ ನಿಂತಿರ್ದುದು ಅದಸಂ ಗರಿಕೆಯಾಗಿ ಆತನಂ ಕರೆಸಲು ಬಾರದಿರಲ್ಕೆ ಶಿವಭಕ್ತನಾದ ಬಸವರಾಜ್ಯನಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಕರೆತರಲ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಹಿಮೆಯುಂ ಕಂಡು ವಂದಿಸುತ ಪ್ರಾಗಂಬಸಿತರೊಳು ಹೊನ್ನಯ್ಯನಂಗದಲ್ಲಿ ತೊನ್ನು ಕಾಣಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇದೇನೆಂದು ದೊರೆಯು ಬಸವರಾಜನ ಮುಖವಂ ನೋಡುತ್ತಲೂ ಶಿವಶರಣರು ದಯೆಯಿಂದ ಅನ್ಯರರೋಗಗಳಂ ತಾಳುವುದುಂಟಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗಾಪತಾಪಲೇಪ ವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸುರೆಲಾಗಿ ಬಿಜ್ಜಳನು ಅಂತಾದೊಡೆ ಈ ಗಾರೋಗವಂ ನನಗಿತ್ತು ತಾನುತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಾಪ್ಪವನೋ! ಎಂದುಗರ್ವದಿಂದಾ ಕ್ಷೇಪಿಸಿ ತನ್ನ ಮೆಯ್ಯಂ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುವಾಗ್ಗೆ ಶ್ವೇತಕುಷ್ಠವಾಗಿಯೂ ಹೊನ್ನಯ್ಯನ ದೇಹವು ಸುವರ್ಣಮಯವಾಗಿಯೂ ಕಾಣಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇದೇನೋ ಮಾಯಿಕವಾಗಿರಬಹುದೆಂದೆಣಿಸಿ ಮೂರುತಿಂಗಳವರೆಗೂ ತನ್ನ ರೋಗಕ್ಕೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಂ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಾಗ್ಯೂ ಹೋಗದೇ ಅದುಹೆಚ್ಚಿದ್ದರಿಂದ ಹೆದರಿ ಮುಂದೇನು ಗತಿಯೆಂದು ಬಸವರಾಜಂಗೆ ಶರಣುಮಾಡಲು ಆತನು ಹೊನ್ನಯ್ಯನವರು ಕರುಣಿಸಬೇಕೆನ್ನಲು ದೊರೆಯು ಹೊನ್ನಯ್ಯನಂ ಸೇವಿಸಲಾಗಿ ಆತನು ಕರುಣಿಸಿ ಮರಳಿಕುಷ್ಠರೋಗವಂ ತಾನ ವಹಿಸಿಯಿರ್ದನು. ಈಮೋರೆಮಹಿಮೆಗಳಂ ತೋರುತಿರ್ದು ಅಗ್ಗಳೆಯ ಹೊನ್ನಯ್ಯನು ಶಿವಶರಣರೊಳ ಗಗ್ಗಳೆಯನೆಂಬ ಪೆಸರ್ಪಡೆದು ಕಡಗೆ ಪುಲಿಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನಿಷ್ಟಲಿಂಗವಾದ ಸೋಮೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾಗಿ ಬೆರತು ಹೋದನು ||೪೩|| ... ... *

ಸದ್ಯೋಜಾತ=ಲಿಂಗಪಶ್ಚಿಮಮುಖ, ವಾಯಸ=ಕಾಕ, ಘನ=ಘನಕೆ || ೪೪ || ಭೇರಿ=ಜಯವಾದ್ಯಸ್ವರೂಪ, ಅಕ್ಷತೆ=ಅಖಂಡತಂಡುಳಾದಿಕವು, ಕುಸುಮ=ಪುಷ್ಪ. ... ... *

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಕಂಪಯ್ಯನೆಂಬ ಭಕ್ತನು ಸದ್ಯೋಜಾತಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕಜಲವಂ ತಂದೀಯುತ್ತಿದ್ದು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಪೋದನು. ಒಂದು ಕಾಗೆಯು ನೀರಲ್ಲಿಬಿದ್ದು ಹಾರುವಾಗ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಝಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆ ಹನಿಯು ಶಿವಲಿಂಗದಮೇಲೆ ಸಿಡಿಯಲಾಗಿ ಆ ಪುಣ್ಯಫಲದಿಂದ ಶಂಬರಾಸುರನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿತು, ಇಲಿವಲ್ಲಾಂಧಕಾರಿಯೆಂಬವನು ಕಾಮಲದೇವಿ ಭೋಗಯ್ಯ ಭೇರಿಯಚಾಮಲಾದೇವಿ ಇವರೆಲ್ಲರು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿ ಅಖಂಡಾಕ್ಷತಗಳನ್ನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವವ್ರತದಿಂದ ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ನಡೆದರು. ರೇಕವ್ವೆ ಚಿರುಚಿಕ್ಕ ಹರಿಭಕ್ತ ಶಿರುವಲಸಾಚಿ ಮೊದಲಾದ ಭಕ್ತರು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವ ನಿಯಮಾಚರಣದಿಂದ ಶಿವಸಾಲೋಕ್ಯವನ್ನೈದಿದರು || *

ಜಡಗುಣ = ಜಾಡ್ಯ, ಏಕಾಗ್ರ = ಒಂದೇಲಕ್ಷ್ಯ, ವಸೆ = ಕಡೆಯು, ಲಾವಣ್ಯ = ಚೆಲುವಿಕೆ ||೪೬|| ವದನ = ಮುಖ, ಪೋತ = ಮರಿ, ಮಲಯಜ = ಶ್ರೀಗಂಧ, ನಿಟಿಲ = ಹಣೆ ||೪೭|| ಕೊಡಗೂಸು = ಕೊಡದಂತೆ ಕಂಕುಳಿನಲ್ಲಿ ಯೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡತಕ್ಕವಳು ||೪೮|| ಒಂದಿವಸ = ಒಂದುದಿವಸದಲ್ಲಿ ||೪೯|| ಚಂಪಕ = ಸಂಪಿಗೆ, ಪುರೋಪವನ = ಊರಹತ್ತಿರದ ತೋಟ, ತಾಪಸ = ಮುನಿ ಪಾಪುತ್ರಶರಮಿತ್ರನ = ಸೂರ್ಯನ ||೫೦|| ಮಾಪ = ವಿಷ್ಣು, ಮನೋರಥ = ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ||೫೧|| ಧನಪಸಖ = ಕುಬೇರಂಗೆ ಮಿತ್ರನು, ಸಾಯುಜ್ಯ = ಒಂದಿಗೆ ಕೂಡಿಹೋಗುವಿಕೆ ಕಾಮ್ಯ = ಬಯಸತಕ್ಕದ್ದು ||೫೨|| ಜೈವಾತೃಕ = ಚಂದ್ರ ಸಾಕ್ಷಿ = ಬದಗ, ಪಿಪೀಲಿಕ = ಇರುವ, ಪಚನೇತ್ರ = ಕಾಲಿಗೆಕಣ್ಣು ||೫೩|| ಅಲರ = ಪುಷ್ಪವನ್ನು || ೫೪ || ಭುಜಂಗ = ಸರ್ಪ, ಮಾಣು = ಬಿಡು ||೫೫|| ಮಹಿ = ಭೂಮಿ, ವಲ್ಲಭ = ಪ್ರಿಯನು, ಬರಿದೆ = ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ, ನೋಂಪಿ = ವ್ರತ ||೫೬|| ಖಗಗಮನ = ಗರುಡವಾಹನ, ಉಂಗುಟ = ಅಂಗುಷ್ಠ, ನುಣ್ಚರ = ನಯವಾದ ಸ್ವರ ||೫೭|| ಗೀರ್ವಾಣ = ದೇವ, ತರುಣಿ = ಹುಡುಗಿ, ಹದಯ = ಪ್ರಾಯ, ತರುಣ = ಹೊಸತಾದ ||೫೮|| ಶೌರ್ಯ = ಶೂರತ್ವ || ೫೯ || ಭರ್ತಾರ = ಗಂಡ, ಹರಣ = ಪ್ರಾಣ ||೬೦|| ಪಸುಳೆ = ಹುಡುಗಿ, ಮಾಯೆಪಾಶ ಮಾಯಾಪಾಶ, ದಿಶೆವಸನ = ದಿಗ್ವಸನನು ||೬೧|| ಕೂನವ = ಗುರ್ತನ್ನು, ಬಲ್ಲತನ = ಪರಿಚಯ ||೬೨|| ಹದನ = ಪರಿಣಾಮವನ್ನು, ಕಪಟವೇಷ = ವಂಚನ ರೂಪ ||೬೩|| ಘಟಿಸಿದ = ಸಂಪಾದಿಸಿದ, ಅನುಜೆ = ತಂಗಿ, ಭಾಷೆ = ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ೬೪|| ಮಾಯೆ = ಮೋಹ, ಗುಣ = ಒಳ್ಳೇದು, ಶಿವೆವಲ್ಲಭಂ = ಶಿವಾವಲ್ಲಭನು, ಇಚ್ಛೆಭಿಕ್ಷೆ = ಇಚ್ಛಾಭಿಕ್ಷೆ ||೬೫|| ಗುಹ = ಕುಮಾರ, ವೀರೇಶ್ವರ = ವೀರಭದ್ರ, ಚಯ = ಗುಂಪು, ಅಪ್ಪ = ಆದ || ... ... ||೬೬||

—[ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.]—

ಚೋಳದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಣಿಮಂತಪುರದಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತರ ಮಗಳಾದ ಪಾವನ ನಾಚಿಯೆಂಬ ಕನ್ಯೆಯು ಬಹಳಚೆಲುವಾಗಿದ್ದಳು. ಅವರಮನೆಗೆ ಭಿಕ್ಷುಕನೋರ್ವನು ಬರಲಾಗಿ ಭಿಕ್ಷನೀಡಿ ಪೊಡಮಟ್ಟು ಕಳುಹಿದ ಬಳಿಕ ಈತನಾರೆಂದು ತಂದೆಯಂ ಕೇಳಲು, ಆ ತಂದೆ ಮಗಳಿಗಿಂತೆಂದನು. ಅಣುಗಿಯೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಈತನ ಹೆಸರನ್ನು ಚೆರುಪುಲಿಯರೆಂಬುವರು, ಈತನು ವಿರಕ್ತನಾಗ ಲಿಂಗಪೂಜೆಗೆ ಪುಷ್ಪಗಳಂ ತರುತೊಂದುದಿನ ಕಾಳಿಂಗಪುರದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪಿಗೆಯ ಪುಷ್ಪಗಳು ದೊರೆಯುದಿರಲ್ಕೆ ಮೂರುದಿವಸಗಳು ನಿರಾಹಾರನಾಗಿರಲು ಆತನಭಕ್ತಿಗೆ ಶಿವನು ಮೆಚ್ಚಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಬರಹೇಳೆ, ನಾನದನೊಲ್ಲೆ ನೀ ಭೂಲೋಕದೊಳು ಬೇಕಾದಪುಷ್ಪಗಳಂ ತರುವಾಗ ಇತರರ ತೋಟಕಿಲ್ಲ

ದಂತೆ ಭಯಂಕರವಾದ ವ್ಯಾಘ್ರರೂಪನಾಗುವ ಶಕ್ತಿಯೂ, ಇರುವೆಯಂತೆ ಲಾಘವಚಮತ್ಕಾರಗಳೂ ನನಗುಂಟಾಗೆ ಮಾನದಣಿವಂತೆ ಚಿರಕಾಲ ಪುಷ್ಪಗಳಂ ತಂದು ಶಿವಪೂಜೆಗೈದು ಬಳಿಕ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಬರುವೆನೆನ್ನಲು, ಶಿವನಂತು ವರವಿತ್ತು ಪೋಗಿರುವನಾಗಿ ಈ ಭಿಕ್ಷುಕನು ಅಂತಪ್ಪ ಮಹಾತ್ಮನಾಗಿರುವನೆಂದು ಪೇಳುತಲು ಪಾವನನಾಚಿಯು ಆತನನ್ನೇ ತಾನು ಮದುವೆಯಾಗುವೆನೆಂದು ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ಹಠವಿಡಿದು ಗೌರಿಯಂ ಪೂಜಿಸಲಾಗಿ ಚಿರತಪಃ ಪ್ರಸನ್ನಳಾದ ಗೌರಿಯು ಶಿವನಂ ಕರತಂದು ವರವಂ ಕೊಡಿಸಲು ಅವಳಿಗಾಗಿ ಸಪರಿವಾರನಾದ ಶಂಕರನು ಚಿನ್ನುಲಿಯರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಆಯ್ಯಾ ಭಿಕ್ಷುವಂ ಪೇಳಿ ಯೊಡಂಬಡಿಸಿ ಆತಂಗೆ ಪಾವನನಾಚಿಯಂ ಮದುವೆಗೈದು, ರತ್ನಗಳನ್ನು ಕಾಯುವ ಮಗನಾಗಲೆಂದು ಹರಸಿಪೋಗಲು. ಆ ದಂಪತಿಗಳು ಅಂತಪ್ಪ ಕುವರನಂಪೆತ್ತು ಅಖಂಡೈಶ್ವರ್ಯ ಸಮೃದ್ಧರಾಗಿ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಶಿವಪೂಜೆಗೈದು ಭಕ್ತಿಯಂನಡಸಿ ಕಡೆಗೆ ತತ್ಪುಣ್ಯಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಐದಿದರೆಂದು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ ಮಹಿಮೆಯಂ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನರು ಪ್ರೌಢರಾಯಂಗೆ ಪೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ;— ... ... *

ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸಿದ್ಧಾದೃಶ್ಯಮಹಾಕವಿ ಪ್ರಣೀತವಾದ ಪ್ರೌಢರಾಯನ
ಕಾವ್ಯದೊಳು ದಶಮಸಂಧಿ ಸಮಾಪ್ತವಾದುದು.
ಅಂತುಸಂಧಿ ೧೦ಕ್ಕಂ ಪದನು ೪೯೦ಕ್ಕಂ ಮಂಗಳಮಸ್ತ.

ಶ್ರೀಗುರುವೇನಮಃ.

—(ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ಸೂಚನೆ॥ ಸುರತಸುಖದಿಂದೆನೇಳಿಯು ತಾನುಮುಡಿದುಳಿದ । ಅರಲನರಿಸುದೆಲಿಂಗ ಶಿರದಲ್ಲಿಬಿಟ್ಟುದಕೆ । ಹರನಕೈಯಿಂದಬಾಗಿಲಕಾಪ್ಪು ಕೈಲಾಸಪುರವಸಾರಿದಬಾಣನು ॥ ಪದನು ॥ ಸತಿಯುಕ್ಕೆಯಿಂದ ಸಲಹಿಸಿಕೊಂಡನಾತ್ಮಜನ । ಅಶ್ವಿಯುಳಾದನಳಪಿತನಪಡದನಹಿಡದೆ । ಕ್ಷೇತ್ರರೂಪನಂತಾಭಿಗರ್ವವ ನುಪತಿಸಲಿಪ ಪಾತಾಳಕಟ್ಟಿದವನ ॥ ಪ್ರತಿದಿನಂಪೌತ್ರ ನಗ್ರಜನಿಂದೆತ್ತನ್ನು ಯ । ರಘವನೊಡಬಿಹನುತಜಿತನೊಯ್ಯ ನಯು ನಾ । ಜಿತನೆಗೋಧ್ರತನಸದು ಜಯಿಸಾಲಿಸುವುದನ್ನು ಸಂಗಮೇಶ್ವರಪ್ರಸನ್ನ ॥ ೧ ॥ ಹೊಗಳೆಲಿವಲ್ಲಲಿಂಗದ

—(ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಕಥೆ.)—

ಘನವಮತೊಂದು । ಸೊಗಸಪ್ಪಕಥೆಯುನಿನಗೆ ಗೋಚರಿಸಲಿ ಪ್ರಸುಧಕೇಳ್ । ಮಗಧದೇಶದೊಳ್ ಶಿವಮಾಧವಪುರದಲಿ ಶಿವಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತುಂಗನೊಬ್ಬ ॥ ನಗಜೇಶನಕ್ತನಚಕ್ರವಾಕರ್ನ್ಯಯುನ । ಮಗನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನವಗತಿಪಾಯಬಂಗಲಾಂಗ । ಬಗೆಯದೇ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿ ವೇಶ್ಯೆಯರೊಡನೆ ಸಮನಸದೊಳಿರುತ್ತಿರಲ್ ॥ ೧ ॥ ಜಾರನಾರಿಯರದೆಸೆಯಿಂದ ಕುಲಗೆಟ್ಟನಾ । ಚಾರನಾಗುತಲೊಂದುದಿವಸ ಗಣಿಕೆಯುನಿಚ್ಛಿತ್ತೆ । ಭೋರಮಣನಾ ಪುಷ್ಪವಾಟಿಯೊಳು ಪೋಕ್ಕುಪೇಕ್ಷೆ ಬಗೆಯ ಕುಸುಮಗಳಕೊಯ್ದು ॥ ವಾರವಧುತಾನು ಮತಿವಿರುಷದಿಂ ಮುಡಿದುವಾನ । ವೀರಯುಳಿದಲರ ನೊಂದೊಪ್ಪದರ್ಗಗೆಕಾಕಿ । ಯಾರರಿಯದಂತೆ ಕುಚದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪೋಗಲ್ಕೆ ಸೋರ್ದದಾಜಲಪ್ರಗಳು ॥ ೨ ॥ ಬಾಳಹೀನಾರ್ಗಲಯದ ಲಿಂಗಕೆಳಗಿರೆಮೇಲೆ । ಬೀಳುತ್ತಿರೆಭೂಪವನ ಮುನ್ನೋಡುತ್ತೆತಂದು । ಕೇಳದೀಕುಸುಮಗಳಕೊಯ್ದವರದಾರೆಂದುವನಪಾಲಗಾಜ್ಞೆ ಮಾಡೆ ಪೇಳಲೇನರಸೆ ಮಾನವರಸುಳುಸಿಲ್ಲಿಲ್ಲ । ಭಾಳಲೋಚನಬಲ್ಲಸುರರೋ ವನವಧುಗಳೋ । ನಾಳೆನಾಕಾವಲಿದ್ದಾರಾದೊಡಂಬಿಡದೆ ತಹೆನೆಂದುದೈನ್ಯ ಬಡಲು ೪ ॥ ವನಪಾಲಗಾಜ್ಞೆಗೈವುದಬಿಡಿಸಿ ಭೂನಾಥ । ಮನೆಗೆಪೋಗಲ್ಕಿತ್ತಲುದಗಲಿರುಳುಕಾಯ್ದಿರಲು । ಇನಿಯುಳೊಡಗೊಂಡು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ನೊದಲಂತೊಂದುದಿನಬಂದು ಕುಸುಮನಿಕರ ॥ ವನುಕೊಯ್ದು ಮುಡಿವುತಿರಲೀರ್ವರನುಹಿಡಿತಂದು । ಜನಪಗೊಪ್ಪಿಸಲವನ ಕರಚರಣವವಳವೊಲೆ । ಯನುಕೊಯ್ದು ಬಿಡೆಮರಣವಾಗಿಲಿಂಗದಮೇಲೆ ಜಗುಳ್ದ ಪುಷ್ಪಗಳಫಲವಿ ॥೫॥ ಕ್ಷೋಣಿಯೊಳು

—(ಬಾಣಾಸುರನ ಕಥೆ.)—

ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಗಾತ್ಮಜನಾಗಿ । ಬಾಣಾಸುರಾಖ್ಯೆಯಿಂಪುಟ್ಟಿ ವಿದ್ಯೆಗಳೊಳ್ಪ್ರೌ । ವೀಣನಾಗಿರಲಿತ್ತ ಪೊಲೆಯನುತ್ತರಿಸಿ ಕೊಂದಾನೊರಿಮರಣವಾಗಿ ವಾಣಿದೇವಮತೊಬ್ಬರಾಯನುದರದಿಜನಿಸಿ । ಕೇಣಲ್ಲದ ಕಳೆಯನಾವರಿಸಿ ಕೊಂಡುಬಸು । ಜಾಣೆಯರಾಗಿರುತ ಬಾಲದಮದುವೆಯಾಗಿ ಸುಖಸಂಪದವ ಭೋಗಿಸುತ್ತ ॥೬॥ ಇರೆಸಪ್ತಪುತ್ರರಾದರು ಅವನನಾವಂಶಂ । ಕರನುಸ್ವಭರ್ಗನು ಋಷಿಪಾರ್ಶ್ವನುಂಕಪಿಲಕಂ । ಬರನುಘನವು ಭಾನುವುಂತಾರಕಾಕ್ಷ್ಯಯನು ಸುತೆಯುಷೆಯುವತಿಸಹಿತಿರೆ ॥ ಪರಮಜ್ಞಾನವುಬಾಣಗಂಕರುಣಿಸಿ ಪಗಲಿರುಳು । ಪರವಿಶಷ್ಟಲಿಂಗವನು ದೃಢಭಾವದಿಂಭಜಿಸಿ । ಕರನೊಲಿದುವರವಬೇಡೆನಲು ಯೆಲಿದೇವನರನಾಗಸುರರರಿವಂದವಿ ॥೭॥ ಎನ್ನ ಮನಜಾನಿಂ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿರುವುದೆನೆ । ಪಶ್ಚಗರ್ಭಂ ದ್ವಾರಪಾಲನಾಗಿರುತಿರಲು । ಮುನ್ನಿಷ್ಟಲಿಂಗವನುಪೂಜಿಸಿದಸಂಗದಿ ತನಗಿಂತಾದುದೆಂದರಿವುತ ॥ ಪಡೆ ದೇವದ

ದಣುವನೋಡಿದಡದಾಕಾಲ | ವನ್ನತ್ರ್ಯಪಿಸಿದ ಪ್ರಗಳಮರತು ಶಿವಲಿಂಗವನು| ಸನ್ನುತಿಸಿ ಭಜಿಸುತ್ತಿರೆ ಬಾಣಮೊದಲವಭಕ್ತಿಗೀಶ ನೊಲಿದತಿಮೆಚ್ಚುತ || ೮ || ತವೆತನ್ನಗೇಹಧರ್ಮವ ಮರೆವುತಾವಗಂ | ಶಿವಲಿಂಗವಂಭಜಿಸನಿವಗೆತೋಳೆರಡುಸಾ| ಸಿವ್ರಯೆಂದುಶಂಭುಸಾಸಿರಕರೆಗಳಂಕೊಡಲುಸುಖವಿ ಬಾಳುತಲೊಂದಿನಂ || ಭವಹರನೆಯೆಮ್ಮುಮನದಲ್ಲಿ ಕಾಳಗವಮಾ | ಡುವ ಬಯಕೆಯುಂಟಾದಕಾರಣಯೆನ್ನೊಡನೆಕಾ | ದುವರಿಲ್ಲವಿನಿತುಬಾಹುಗಳಿದ್ದು ಫಲವೇನೆನುತ್ತ ಶಿವನೊಡನೆಪೇಳ್ದ || ೯ || ಇಂದುಧರಬಾಣನಾಡಿದನುಡಿಗೆ ಮನದೊಳಿಂ| ತೆಂದನಾನಿನಗೆಸಾಸಿರತೋಳನೀಯಲಿದ | ರಿಂದಮದವೇರಿ ಬುದ್ಧಿಭ್ರಷ್ಟನಾದಿವನಗರ್ವಮಂ ಮುರಿವೆನೆಂದು || ಎಂದನೆಲೆಬಾಣಚಿಂತಿಸದೇಡಕೃಷ್ಣನಂ|ತಂದುನಿನ್ನೊಡನೆ ಕಾಡಿಸುವೆನೆಂದಾಡಿಮೃಡ | ನಿಂದೆಶಿವತನ್ನ ತಂತ್ರದಿಕದನಕಾರಂಭವಮಾಡಿಪುದನೊರೆವೆನೀಗ ||೧೦|| ಹರನ್ಮರೆಸುಟ್ಟುದಂಕೇಳ್ನೀಬಲ್ಲೆಮುಂ

—(ಕಾಮದಹನದ ಉಪಕಥೆ.)—

ದೊರೆವೆನೆಲೆವೊದಲಿಂದಪೇಳ್ಪೆಂದು ಪ್ರಮಥಭೂ | ವರನುಡಿಯೆಚಕ್ರಬಾಣಾರ್ಯ ಪೇಳುತಲಿರ್ದ ರುದ್ರ ಗಿರಿರಾಜನೆ || ಅರಸಿಯೋನಕೆದೇವಿಯರಿಗೆ ಸುತೆಯಾಗಲ್ಕೆ | ಹರನುಹಿಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ತಪವಮಾಡುತಿರಲು | ದುರುಳತಾರಕನು ಭುಜಬಲದಿಂದೆ ಗರುಡಕಿನ್ನರಸುರರಪೀಡಿಸುತಿರೆ ||೧೧|| ಮುನಿನಾಥನಾರದಂ ಪೇಳೆಪಾರ್ವತಿದೇವಿ | ಯನುನಯದಿಬಂದು ತಪಗೈವಕಾಂತನಕಂಡು | ಮನವೊಲಿದುಸೇವೆಗೈವುತ್ತಿರಲ್ಕತ್ತ ತಾರಕದೈತ್ಯಬಾಧೆಗಳ್ಗೆ || ಅನಿಮಿಷರ್ನೇಂದ್ರದಿಕ್ಪಾಲರೆಲ್ಲರುಕೂಡಿ | ಧನಪನಖನೆಚ್ಚರಿಸಿ ಧೂರಪೇಳುವರಾರು | ವನಜಭವಕಾರಣಿಕನಿಹನಾತ ಗುಸುರ್ದಪೆನೆನುತೆಲ್ಲರಲಿಗೈದೆ ||೧೨|| ಬಲಭೇದಿಮುಖ್ಯಸುರರ್ಕೈತಂದದುಃಖವನು | ಕಲಧೌತಗರ್ಭತಿಳಿವುತ ಹರಿಗೆಪೇಳಿದನು|ಅಲರ್ವಟ್ಟದಲೆಯುಸುತನಿಂದೆ ತಾರಕಗಳಿವುಮತ್ತಾರಕ್ಯೆಯ್ಯಲಿಲ್ಲ | ಜಲಜಶರನಂ ಕಳುಹಿ ಹರನತಪವನುಕೆಡಿಸಿ | ನೆಲಧರಾತ್ಮಜೆಯು ಶಿವಕ್ರೀಡಿಸಲುಕಂದನಹ ಫಲವಪ್ಪುದೆಮ್ಮಕಾರ್ಯವು ಯೆಂದುನಾರದನಂ ನೆನೆಯಲಾಕ್ಷಣಬಂದನು ||೧೩|| ಕಂದಕಾರಣವಬೆಸನೆಂದು ಮನ್ಮಥಕೇಳೆ | ಹರನತಪಗೆಡಿಸಿ ಗಿರಿಜಾತೆಮನುನೆರೆವಂತೆ | ಅಲರಂಬಪ್ಪೋಡೆಸವುದೆನಲು ಹರಾತ್ಮಭವಕದರಿ ಮಗುಳಿಂತೆಂದನು || ಉರಿಯೊಡನೆಸಣಿಸಿ ನೊರಜಿಗಳುಜೀವಿಸಲುಂಟೆ | ಮರಣವಂನಿಚ್ಚಯಿಸಿದಪರೆಲ್ಲಪ್ರೊಲ್ಲಸನೆ | ಪರಹಿತಾರ್ಥಕೆದೇಹವೀವ್ರದತಿಪುಣ್ಯ ನೀನಲ್ಲದಾರಿಂದಾಗದು ||೧೪|| ಅಂದಮಾತಿಗೆಮಾರ ಚತುರಂಗಬಲವನೆ | ಲ್ಲೊಂದುಗೂಡಿಸುತತನ್ನಯ ಸುಖವಸಂತನಂ | ಮುಂದೆಕಳುಹಿಸಿ ಮುದವಿರಥವಡರ್ದುಹಿಮಗಿರಿಗೆ ಬಂದುದರ್ಪಕಗಿರಿಶರ || ನಂದಿನಿಯಕಂಡೆರಗಿ ಯೆಲೆತಾಯೆನುತರೆ

ಇಂದುಶೇಖರನತಪಗೆಡಿಸಿನಿರ್ವಿಘ್ನನನು। ಪೊಂದುಗೂಡಿಸುವುದುದನ್ನೆ ಗಟ್ಟಿದರೆನಲು ಹೈಮವತಿಯೊಂತೆಂದಳು ॥೧೫॥ ಲೇಸುಹೋಗೆಂದುದಯೆಗೈಯ್ಯುಮುಂಬರಲುನಂ। ವೀತಪಿಡವಿರತಿರುಗಿ ಗಿರಿಜಾತೆಗುಸುರಲಿ ಲಿ। ಪೋಸರಸಿನ್ನಬಲನೆಲ್ಲವನು ನಿಲ್ಲಿಸಿನೀನೋರ್ವನೇಬಾಯೆನುತ್ತಾ ॥ ಈಶನಘಾರ್ಂಗಿತ್ತಾಮರೆಯಾಗಿಮಧುಕರರ। ರಾಜನನ ಅರುಕಾಣದತೆರೆವಿಕಳುಹಿಸ। ದ್ವೇಶತಪಸ್ಸೈವುದನುಕಂದರ್ಪಕಂಡು ಶಾಸ್ತ್ರಕಶರವನನುಗೈವುತಾ ॥೧೬॥ ಮದನತನ್ನೈದಂಬಿನಿಂದೆಸದು ಬೊಬ್ಬಿಡಲು। ವಿಧುಧರನುವುರಿಗಣ್ಣ ತೆರೆದು ಮಾರನಸುಡಲು। ತ್ರಿದಶರೆಲ್ಲರುಹಾಯೆನುತ್ತಿರಲು ರತಿದೇವಿಪತಿಶೋಕದಿಂದಬಂದು॥ ಕುಧರಾತ್ಮಜೆಯಕಂಡು ಪದಕೆರಗಿದುಃಖಜಲ। ನದಿಯಂತೆಪರಿಯೆಪಾರ್ವತಿದೇವಿಗತಿಕರುಣ। ವೋದಗಿರತಿಯಂ ಶಿರವಪಿಡಿದೆತ್ತಿಸಂತೈಸಿ ಹರನೆಡೆಗೆಕರದೊಯ್ದಳು ॥೧೭॥ ರತಿದೇವಿಪತಿಯಭಸ್ಮದರಾಶಿಯನುನೋಡಿ। ಯತಿಶೋಕದಿಂದೆ ಶಿತಿಗಳನಚರಣಕ್ಕೆರಗಿ। ಪೃಥಿವಿಯೊಳ್ಬಿದ್ದು ಪಲವಂದದಿಂಹಂಬಲಿಸೆನುತಭುಗ್ನಿಟಾಲಕಂಡು ॥ ಖತಿಬೇಡಮಗಳೆ ನಿನ್ನಯಕಾಂತನಾವಾಳ್ದ। ವ್ರತವವಕೆಡಿಸಲಿಸೆಯಲ್ಕೆ ವುರಿಗಣ್ಣಿಂದ। ಹತವಾದಚಿಂತೆಯೇತಕೆ ಸುಖವಿಬಾಳೆಂದುಶಿವನುಡಿಯಲಿಂತೆಂದಳು ॥೧೮॥ ಎಲ್ಲರೊಳುಮುತ್ತೈದೆ ತಾನಾಗಿತನ್ನಯಾ। ವಲ್ಲಭನದೆಸೆಯಿಂದ ಸುರಸತೀವ್ರಾತದೊಳುಬಲ್ಲಿದಳೆ। ನಿಸಿನಲ್ಲನಗಲಿವೈಧವ್ಯದಿಂದಿನ್ನು ಬಾಳುವಳಲ್ಲವು ॥ ನಿಲ್ಲದೆನ್ನಯಕಾಂತನಂತೆನ್ನನುರುಹಂದು। ಪುಲ್ಲಗಂಧಿಯುಪ್ರಳಾಪಿಸೆ ಪಾರ್ವತಿಯುಕರುಣ। ದಲಿ ಯಿಲೆದೇವಮುತ್ತೈದೆತನವಿತ್ತು ಪಾಲಿಪುದೆಂದುಪನ್ನೈಸಲು ॥೧೯॥ ನಿನಗೆವೈಧವ್ಯತನವಿಲ್ಲನಿನ್ನಯಕಾಂತ। ಮನದಲ್ಲಿನೆನೆಯಲ್ಕನಂಗನಾಗಿಯೆತೋರ್ಪ। ವನಜನಾಭನೆಮುಂದೆ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದೊಳು ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನಾಗಿಜನಿಸಿ ॥ ವನಿತಾಮಣಿಯೆನಿನ್ನಬಯಕೆಯೆಲ್ಲವತೀರ್ಚಿ। ಪನುಯೆಂದೊಡಂಬಡಿಸಿದೃಷ್ಟತ್ರಸ್ವೈಳುನೋಡಿ। ಅನಘನಪ್ರತಿಮ ಶಿವನಂಶಿವೆಯುಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಬಂದಳಾ ಕುಸುಮವತಿಗೆ ॥೨೦॥ ಬಂದುತನ್ನರಮನೆಯೊಳಿರುತ ನಲ್ಲನರೂಪ। ಚಂದವಿಂಬರೆದಿರ್ದಚಿತ್ರಪಟವನುಕಂಡು। ಮಂದಗಜಗಮನೆ ಮನದೊಳ್ಮರುಗುತತಿಚಿಂತೆಯಿಂದೆಶೋಕಂಗೈವುತ್ತ ॥ ಮುಂದಿರ್ದಕಂಬಳಿತಿಗೆಹಾಯ್ದು ವ್ಯಮರೆದು। ಕಂದೆರದುಪವ್ವಳಿಸಿ ಹಂಬಲಿಸಿಸಾಲುಬುತ್ತ। ಮುಂದಿರದೊಳಿರದೆಕಾಂತನನೆನದುಕಳವಳಿಸಿ ಕಾಂತಾರವಂಪೊಕ್ಕಳು ॥೨೧॥ ಮರಗಿಡವುಬಳ್ಳಿ ಮೃಗಪಕ್ಷಿ

—(ಶಂಬರಾಸುರನ ಕಥೆ.)—

ಗಳಕಂಡುಬಾ। ಯ್ಬಿರದು ಪುರುಷನಕಂಡಿರಾಯೆಂದು ಕೇಳುತ್ತ। ತ್ತತ್ತರಿಸಿ ... ಮೆಲ್ಲನೆಯೆದ್ದು ಅಡಿಯಿಡುತ ॥ ತರುಣಿ...

ಪ್ರಲಾಪಿಸುತ ಬಂದು ಶಂ | ಬರಖಳನ ಪಟ್ಟಣದ ಪುರವಳಿಯುಪವನವನೊ | ಕ್ಕಿರಲ್ಲಿ ತೋಟಿಗರು ಬಳಲಿದಂಗನೆಯ ರೂಪವ ಕಂಡು ಬೆರಗಾಗುತ್ತ || ೨೦ || ಕಡು ವೇಗ ಬಂದು ತನ್ನೊಡೆಯ ಶಂಬರಖಳಗೆ | ಮಡದಿಯುರಿ ಮಂತ್ರ ಮಣಿಯು ರೂಪವ ಪೇಳೆ | ತಡೆಯದಾ ಪ್ರರಕ್ಷಕರು ತರಿಸಿ ನೋಡುತಲಿ ಲಾವಣ್ಯಕ್ಕೆ ಮೋಹಿತನಾಗಿ || ಒಡನೆ ಕಣ್ದೆರೆದು ನಿಟ್ಟಿಸಿ ನೀರೆ ನೀನಾವ | ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದೆ ನೀನಾರು ಪೆಸರೇನು ಯೆ | ನ್ನೊಡನೆ ಮಾನಿನಿಯೆ ಮಾಜದೆ ಪೇಳೆನಲ್ಕೆ ತಾ ಮಾಸವಚನಂ ಕೇಳುತ || ೨೧ || ಕಂಬನಿಯ ಕರೆವುತ್ತ ತಲೆಗುತ್ತಿ ಸುಮ್ಮನಿರೆ | ಅಂಬುಜದಳಾಯತೇಕ್ಷಣೆ ನಿನಗೆ ನೋತೆನಲು | ಬಂಬಸುಪಟಳಕೆ ಗುರಿಮಾಡದೇ | ಮಾತಾಡೆನಲ್ಕವಳು ಸುಮ್ಮನಿರಲು || ಶಂಬರಾಸುರ ತನ್ನ ಸತಿಯು ರತಿಕರಸಿ ವಳ ನ್ನೊಡಂಬಡಿಸಿ ಗಿನ್ನ ಕೈಗೂಡಿಸುವುದಿಂತೆಂದು | ಕಂಬುಕಂಧರೆಯು ಕರದೊಯ್ಯೆನಲು ಪತಿಯ ವಾಕ್ಯವ ಮೀರಬಾರದೆಂದು || ೨೪ || ತರುಣಿಯು ನುತನ್ನ ಮನೆಯೊಳು ಯೆಂಕೆ ಕರದೊಯ್ದು | ಕರಚರಣ ಮೊಗದೊಳಸಿ ಭೋಜನಂಗೈಸಿ ಬಲು | ಪರಿಯಿಂದೊಡಂಬಡಿಸಿ ಕೇಳೆ ತನ್ನೊಲ್ಪರ ರಸುರಿಗಂಜಿ ನಿಂದಳಿಯಲು || ಪುರುಷದುಃಖದೊಳರಣ್ಯವಪ್ಪೊಕ್ಕು ಬರುತಲೀ | ಪುರಕೆ ತಂದುದು ಯನ್ನ ಪ್ರಾಣೆಯು ಕರವು ಯೆಂದು ಮರುಗುತಿರೆ ರತಿಯು ಸಂತೈಸಿಯಲೆ ನೀರೆ ನಿನಗಿತ್ತಪೆನು ಯನ್ನೊಪನ || ೨೫ || ರತಿಯೆ ನಿನಗತಿ ನೋತ ನೀನೊಲ್ಲದಿರದೈತ್ಯ | ಪತಿ ಪಿಡುವನ್ನಲಿ ಮಾತ್ರೆ ಕೇಳೆನಲು ಕುಲ | ಸತಿಯರೆಂತಾದರನ್ಯರ ಬಯಸುವರೆ ಮೀರಿಬಲಿದಿಂ ಪಿಡಿಯೆ ಶಪಿಸುವೆಂ || ಸತತವನು ತಲೆಯು ಸಾವಿರದ ಶೋಕಾಗತವೆ | ಮತಿವಂತೆ ನಿನ್ನ ಕಾಂತೆಗೆ ಬುದ್ಧಿಯಂ ಪೇಳು | ಕ್ಷಿತಿಕಂಠನಾಣೆ ಪ್ರಾಣದ ಹಂಗ ಹಿಡಿದವಳು ನಾನಲ್ಲವೆನಲೆಂದಳು || ೨೬ || ಇಂದುಮುಖಿ ನೀನಂಜದಿರು ಯೆನ್ನ ಪತಿಗೆ ಪೇಳ್ | ವಂದದಿಂ ಪೇಳೆ ಸಂತೈಸಿ ನಿನ್ನನು ತಡಕು | ದಂಡದೋಳ್ ಕ್ಷಮ್ಮೈಸ್ಸೆನೆಂಬೆನುತ ಕಂಬನಿಗಳಂ ತೊಡೆದು ಗಲ್ಲವನು ಪಿಡಿದು || ಮುಂದೆ ನಿನಗಾವ ಭಯವಿಲ್ಲ ಸುಮ್ಮನಿರಲ್ಲಿ ಮುದ | ದಿಂ ಪಿರಿವುದೆಂದು ತನ್ನಯ ಕಾಂತನಾ ಬಳಿಗೆ | ಬಂದು ಬಿನ್ನಹಗೈದಳೆನಲ್ಲ ಜನದೊಳಪಹಾಸ್ಯ ತರವಲ್ಲವೆನಲು || ೨೭ || ಒಲ್ಲೆನೆಂದ ಳೊಪ್ಪೊಲಿಸಬಲ್ಲೆನೆಂದಳೊಯೆಲ್ಲಿ | ವಿಲ್ಲೆನೆಂದಳೊ ತನಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪುರುಷನಾನಲ್ಲವೆಂದಳೊ ನಾಚಿಸುವ ಸುಮ್ಮನಿರ್ದಳೊ ಪೇಳೆನುತ್ತ ಕಾಂತೆಯು ಕೇಳಲು || ಬಲ್ಲಸನೆ ನಾ ಪೇಳುವೇನು ಪರಸತಿಗೊಡೆ | ಹೊಲ್ಲನೀ ಬಲುಹಿಂದ ಪಿಡಿಯೆ ಶಾಪಿಸಿ ನಿನ್ನ | ಕೊಲ್ಲುವಳು ಮೇಲೆ ಪತಿವ್ರತೆಯು ಮಳನು ಡಿತಪ್ಪೆ ನೀ ಬುದ್ಧಿ ಸಲ್ಲದು ನಿನಗೆ || ದನುಜಪತಿ ಕೇಳು ನಿನ್ನ ಲಗನೆಯು ರತ್ನರೋ | ವನಿತೆಯರಿರಿಗಿಂದ ಬಲ್ಲೆಯು ರುಂಟು ಪರಸ್ತ್ರೀಯು | ವನು ಬಯಸಬೇಡೆಂದು ಕಾಲ್ವಿಡಿಯೆ ಖಳರಾಯ ಕರುಣದಿಂತೆಂದನು || ನಿನಗಿಂದ ಕಳೆಯಲ್ಕೆ ಸತಿಯರಿಸ್ಸಂಕೆ ಕೇಳ್ಕ್ಕನಿಜ ನರರಾಣಿ ಮನೆದೊತ್ತಾದಳಿಂ

ಬಲಿಂ। ಕಿನವಹಾತ್ರುಸಕಾಕೆನಲು ದಾಸಿಯುವರ್ಮೇಲೆಯಧಿಕಾರಿಳೆಯುಮಾಡಿಟ್ಟನು
ಕಂತುವಿನಸತಿತನ್ನ ತೊತ್ತಾದಳೆಂದುಬ್ಬಿ । ಸಂತಸದೊಳಿರೆ ನಾರದಂಬರಲು
ತತ್ಪದಾ । ಕ್ರಾಂತನಾಗಿರುತಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡೆಲವು ನಿಯೆಬಂದಕಾರ್ಯವ
ನೇಳೆನೆ ॥ ಕಾಂತನಿಲ್ಲದಳೆಂದು ರತಿಯೆನಿಸ್ಸಾಲಯುವಿ । ಪಂತೆದಿಂದಿದಲೆಳ್ಳಿ
ತಾಯುವತಿಪತಿಕೃಷ್ಣ । ಕಾಂತೆರುಕ್ಮಿಣಿಯುದರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿಹನೀಗ । ಕಾ
ಣ್ಬುದವಕೆತೆರೆನ ॥ ೩೦ ॥ ಸುರಮುನಿಯು ಪೇಳಿಪೋಗಲ್ಕೆ ನಿಶಿಯಲ್ಲಿಶಂ ।
ಬರವಾಯುರೂಪದಿಂದ್ವಾರಕೆಯನೊಳಪೊಕ್ಕು । ಹರಿಶಿಶುವನಾಸೂತಿಕಾಣದ
ತೆರದಿಕದ್ದೊಯ್ಯುತಿರಲುವಗೆಕರುಣಬಂದು ॥ ಶರಧಿಯೊಳ್ಬಿಸುಟುತಾನೇಮಗ
ಣವಾದಪುದು । ಕರಮುಟ್ಟಿ ಕೊಲಲು ಶಿಶುಸತ್ಯೆತರವಲ್ಲೆಂದು ಜರಿದುಬಿದ್ದಂ
ತೆಕೈಬಿಡಲು ವಾರಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳೆಜಲಚರನುಂಗಿತು ॥ ೩೧ ॥ ಶಿಶುಸತ್ತಿತೆಂದು
ಶಂಬರತನ್ನ ಸಭೆಯೊಳಗೆ । ಹಸಿತಮುಖನಾಗಿ ಕುಳಿರತಿಲೋರ್ವ್ವಗಾಲಕು ।
ಹಸಿವುಗೋಸುಗಪಿಡಿವಿತಿರಲ ದೇವಿಮೀನುಸಿಕ್ಕಲು ರತ್ನವಮಯವಾಗಿರೆ ॥ ಅಸು
ರಪತಿಗಿದನೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದುತರುತಲೊ । ಪ್ಪಿಸಲದ್ಭುತಮದಾಗೆ ಬಾಣಸಕ್ಕ
ದಕಳುಹೆ । ಹಸನಾಗಿಸಾಕಗೈಯುಂದಿತ್ತು ಧೀವರಗೆಬೇಡಿ ಮದನಿತ್ತುಕಳು
ಹೆ ॥ ೩೨ ॥ ವಿತಿಯುನಂದನರಪತಿ ನೇಮದಿಂದೋರ್ವ್ವಸತಿ । ರತಿಗೆ ಕೊಡೆಯು
ರೇಪಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲನಸೀಳೆ । ಯತಿಚಲ್ವಶಿಶುಮೆತ್ತಗರ್ಭದಲ್ಲಿರನೋಡಿತನ
ವುಬ್ಬಿರೋಮಾಂಗೆಳ ॥ ತತಿಗಳೇಗುಡಿಗಡಿಗಗಟ್ಟಿಬಲುವೋಸ ಬರಲಿಕ್ಕೆಶತಪ
ತ್ರನೇತ್ರೆಯಚ್ಚರಿಪಟ್ಟನಾನಕುಲ । ಸತಿಯುಯೆಂತಪ್ಪರ್ಭಕನ ಮೇಲಣ
ಕ್ಕರೇಂದು ಚಿಂತಿಸುತಿದ್ದಳು ॥ ೩೩ ॥ ತರಳನಾದರೆ ಯೇನುಪರಪುರುಷರೊ
ಳುನೋಸ । ಬರುವುದೇಕೊಲ್ಲವಿಂದೆನ್ನ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ । ಕೊರತೆಬಂದಿತುಪ್ರಾ
ಣಬಿಡುವೆನೆಂಬನಿತರೊಳಗಾಕಾಶವಾಣಿ ನುಡಿವಳ್ ॥ ತರುಣಿನಿನ್ನೀಪ ಜೋ
ಪಾಂದಿ ಸಲಹುಶಂ । ಬರಖಳನ ಕೊಲಬಂಡನೆಂದುನಭನುಡಿಯುಲಿವ । ಳರಿ
ತುಬಿಸಿನೀರಿಂದ ಮೈತೊಳೆದು ಶಿಶುವಿನುಪಚಾರವೆಲ್ಲವನುಮಾಡಿ ॥೩೪॥ ತನ್ನ
ಪುರುಷವನುಂಗಿ ದಾಮೀನಕೊಯ್ದುಟ್ಟ । ಮನ್ನಣೆಯ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸಖಿಯಿಂ
ದೆನೀಡಿಸಲು । ಸನ್ನುತದಿ ಸವಿದು ಬಲುಮೆಚ್ಚಿ ನಿನಗಾವಭಯಮಿಲ್ಲೆಂದ ಭ
ಯಮೀಯಲು । ಚನ್ನೆ ಕೇಳಿಸಿದಳಿಲೊಬ್ಬ ದಾಸಿಯುಪಡದ । ಚಿನ್ನ ನಿಸಾದದ
ನು ಜೋಪಾನಗೈಯೆನೆರತಿಯು ಮನ್ನಿಸುತದನುಜ ಪತಿಯಪ್ಪಣೆಯಕೊಡಲು
ಸರುಷದಿ ಕಾಂತನಂಸಲಿಹಿದಳ್ ॥ ೩೫ ॥ ಅಧರಾಮೃತವಕೊಟ್ಟು ಸಲಿಬಾ
ಲೊಡಿಗೆಗಳ । ಸದುವಿನಯದಿಂ ಮಾಡಿಸಿಟ್ಟುನೋಡುತಲಿರಲು । ಪದುಳದಿಂ
ದಾಡುವರ್ಭಕನ ರಕ್ಕಸಕಂಡಿದಾರದೆಂದು ವಿಚಾರಿಸೆ ॥ ಮದನಸತಿಸಲಹುತಿ
ರ್ಪಳೆನೆತನ್ನ ಗರುಡಿಯಲ್ ॥ ಸದನಕ್ಕೆನಿತ್ಯವೈಯಲುಸಾಧನವಕಲಿತು । ವನಗಲು

ವನಿಗೆ ಬಾಲಪಾ್ರಯವನಿತರೊಳು ನಾರದಬಂದುದನುಜಗೆಂದ ‖ ೩೬ ‖ ಬಾ
ಲಕಾಗಿರಲವನಕೊತ್ತ್ತಿನಲುಶರಧಿಯೊಳ । ಗಾಲಸ್ಯದಿಂದ ಹಾಕಲುನಿಲುವನುಂ
ಗಲದ । ಜಾಲಗಾರನುತಂದುನಿನಗೆ ಕಾಣಿಕಗೊಡಲು ನೀಪಾಕಸ್ತ್ರಿಯಲಿಯ್ಯೆ
ಬಾಲರುಜೋವಾನವಿಂ ಶಿಶುವಸಾಕಿದಳು ಮೋನೀವಾಳ್ವಸಾಧನೆಕಲಿತನಿನ
ಗಿನ್ನು । ಸೋಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲನಿನ್ನನುಕೊಲ್ವನೆನಲು ರಕ್ಕಸರಾಯ ಕೋಪದಿಂದ‖
೩೭ ‖ ನಿನಗಾಡಿದೆಮುನಿಯೂ ಮುನಿಯೆ ಯೆಣ್ಣೆಸೆಯ । ಆನೆಗಳಸೀಳ್ವಕಡ
ಲೀಗನೊಮ್ಮೆಯುಕರೆಸಿ । ಮಾನನಿಧಿನೀನಿಂತನುಡಿದರೆ ಸಾಕೆಂದು ದನುಜ
ಪತಿಕೋಪಿಸಲ್ಕಿ ‖ ನಾನರ್ಭಕನತಿಳಿದು ಬಹೆನೆಂದು ಮುನಿಪೋಗಿ । ನಿೞ
ನಾಂಕಗಭಯಮಂಕೊಟ್ಟು ಮರಳಿಯುಬಂದು ದಾನವರಕಳುಹಿಡಿತರಿಸನ
ಲು ಪೋದಖಳರುಗಳೆಲ್ಲರಿನುಸದೆದು ‖ ೩೮ ‖ ಕರೆಯಪೋದವರೆಲ್ಲ ಮರಣ
ವಾಗಲು ತನ್ನ । ನೆರೆಯಲಿದ್ದ ಪಿರದೈತ್ಯರು ವೀರಕಳುಹಲ್ಕೆ । ಕರನಿಂದಿನೊ
ಳಗೆ ಹರಿಯೊಕ್ಕಂತೆಯೆಲ್ಲರನು ಮರಿದೊತ್ತಲಾಶಂಬರಂ‖ ಭರದಿತಾನೇಪೋ
ಗಿ ಸಮಶಕ್ತಿಯಲಿಕಾದಿ । ಯರಳಂಬನಿಂದೆ ಹತನಾಗೆರತಿತನ್ನಯಾ । ಪುರು
ಷನಂಬಿಗಿದಪ್ಪಿ ಪೊಗಳನಿರ್ಜರರೆಲ್ಲ ಪೂಗುಳಿಯ ಸುರಿದರಾಗ ‖೩೯‖

—(ಅ ನಿ ರು ದ್ಧ ನ ಕ ಥೆ.)—

ಚಿತ್ತಜನುಸತಿಸಹಿತ ದ್ವಾರಕಿಗೆಬಂದುಪುರು । ಷೋತ್ತಮನಪದಕೆರಗಿ
ಮಾತೆಸಹಿತುಳಿದರ್ಗೆ । ಚಿತ್ತಶುದ್ಧದಿನಮಿಸೆ ರತಿಗೆಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಂಗೆ ಮತ್ತಮ
ದುವೆಯೆನೆವಾಡೆ ‖ ಅತ್ತಮಾವರ್ಗೆ ವಂದನೆಗೈವುತತಿಸರುಷ । ವೆತ್ತುಸುಖ
ದಿಂದಿರಲುರತಿಯುಗರ್ಭವಿಪ್ಪೊನ್ನ । ಪುತ್ತ್ರಳಿಯ ಪೋಲ್ವಂತೆ ಯನಿರುದ್ಧಜನಿ
ಸುತ್ತಬಾಲಲೀಲೆಯನೆಸಗಳದು ‖ ೪೦ ‖ ಮೋಲೆಯೌವನಶಾಲಿ ಯಾಗಿಯನಿರು
ದ್ಧನಿ ‖ ರೆಚಾಲಿಯರ ಹೇಮಂತಮಣಿಯ ಬಾಣನಮಗಳು । ಲೋಲಲೋ
ಚನೆಯುಷೆಯುಪಾ್ರಯಂತುಬರ್ಲ್ಕೆ ಕಾಮದಲಿ ಕಾಂತನಬಯಸುತ । ನೀಲ
ಕುಂತಳೆ ಮಂತ್ರಿಸುತೆ ಚಿತ್ರಲೇಖೆಯುತ । ದಾಲಯಕೆಕಳುಹಿ ಯುಪ್ಪಣೆಯ
ಚೀನವಿತರಿಸಿ । ಬಾಲಶಶಿಧನಲಿಂಗದಾಗುಡಿಗೆ ಪೋಗಿಪೊಡಮಟ್ಟುಕರಮುಗಿ
ದುನಿಂದು ‖ ೪೧ ‖ ಸದಮಲಾನಂದ ಸರ್ವೇಶಸರ್ವಾತ್ಮನಿಂ । ನುದರದೊಳು
ಮಾಜಗಮನಿಟ್ಟುರಕ್ಷಿಸುವೆಭವ । ಕದುಜಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕೋಟಿಗಳ ನಿಮಿಷದಿ
ರಚಿಸಿಲಯುವಾಳ್ವದೇವನಿನ್ನ । ಪದಯುಗವಪೊಗಳ್ಕೆ ಫಣಿರಾಜಗರಿದರಿದು ।
ಅಧಮುವತಿಗಳು ಯೆಮಪಾಡೆಪಾವನರೂಪ । ಮುದದಿಂದೆತೊಡಲ್ಕುದಿಗೆ ಮೆ
ಚ್ಚಿ ಮನಸಿಷ್ಟಮಂಕೊಟ್ಟು ಸಲಹುವುದೆಂದಳು ‖ ೪೨ ‖ ಇಂದುಮುಖಿಪೊಗ
ಳ್ದೆ ಪರಮೇಶಗತಿಕರುಣ । ಬಂದುಯೆಲೆನೀ ಸ್ವಪ್ನದಿ ನಾಥನಿರುಳೆಕಾ। ಮಂ
ದಂದುಗಬಿನಿನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿಸುವನಾತನೆ ವರನುಕೂರುಹಿತಿವ್ರುದೆನಲು ವಂದನೆಯ

ಮಾಡಿಬಳಿಕ್ಕೊಂಡು ಗೃಹಕೃತ್ಯಂಡು | ತಂದೆತಾಯಿರಿಯದಂತಿರಲು | ಮರುದಿ
ವಸದೊಳು | ಕಂದರ್ಪಸುತಕನಸಿನೊಳ್ಕ್ಕೆಸದು ಪೋಗೆವಳಿಕ್ಕೆತ್ತು ಜಗಗಾ
ಗುತ || ೪೩ || ಕಡುವಿತ್ರ ಕುಂಭಾಂಡಸುತ ಚಿತ್ರಲೇಖೆಯುಸು | ಬಡಿಪೆಪ್ಪ
ಸುತತನ್ನ ಪ್ರೈಯೊಳಿಸುರರೆಕಲೆಯು | ಬಿಡಪಲ್ಲವನುತೋರಿ ಸ್ವಪ್ನದಿಸವಂಪೇ
ಳೆಸಂತ್ಯೈಸುತಿಂತೆಂದಳು || ಮಡವಿನಸ್ನ ಸೇಕೇಳುದಾವ ಪುಸವಾತನಂ | ಪಡದ
ವರದಾಸುಪೆಸರೇನೆಂದು ಕೆಳದೇ || ಬಿಡುವರೇಯುನಲು ಪೇಳದೆಪೋದನೇಗೈ
ವೆಕಂಡರೇ ಕುಸುವಪ್ಪುದು ||೪೪ || ತರಳೆಚಿಂತಿಸಬೇಡಮೂರು ಲೋಕದೊ
ಳಿರ್ಪ | ಪೊರೆಗಳಲ್ಲರ ರೂಪಬರಸು ತಸನದಂತೆ | ಕುಸುಮಿಟ್ಟ್ಯಾತನಾ
ರಾದೊಡಂಬಿಡದೆ ನಿನ್ನ ಯುಪುರುಷನಂ ಮಾಳ್ಪೆಸು || ತ್ವರಿತದಲಿಸಾಂಪೋಗಿ
ಬಪನೆಂದುಪೇಳ್ಕೊಂಡು | ಗುರುಕೊಟ್ಟಮಂತ್ರದಿಂದಾರಿಗೆಯುಕಾಣಿಸದ |
ತಿರುಗಿತ್ರಿಭುವನದಚೆಲ್ವರಂಬರದು ದ್ವಾರಕಿಯುಪ್ರೋಕ್ಷಲ್ಲಿಕಂಡುಕಂಡು ||೪೫||
ಮಧುಭೇದಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಮೊದಲಾದ ಯಾದವರೊ | ಳೊದವಿದನಿರುದ್ಧನಾಚಿ
ತ್ರಪಟವಂಬರಳೆ | ಚದುರಂದೆಬರಕೊಂಡು ಬೇಗಶೋಣಿತಪುರಕೆಬಂದು ಕು
ವರಿಯುಕಂಡಳು || ಮುದದಿಂದಬಾಣಾತ್ಮಜೆಗೆ ತೆಂದರೂಪಗಳ | ನಿದೆನೋ
ಡುಕಾಗ್ಗಿ ಯುಮನಿರುತಕಡಲೊಡೆಯ | ಸದರಿಂದೆವಾಯುಧನದೇಶಾನುಮೊ
ದಲಾಂದೇವತಾಗಣವೆಂದಳು || ೪೬ || ಭೂಮಿಯೊಳುಪೆಸರಾದವರತೋರಿ
ಕೃಷ್ಣಬಲ | ರಾಮುಮೊದಲಾದಯಾದವಸಮೂಹಂಗಳನು | ಕಾಗುಮುಂ
ತಾಗಿಯೆಬರನೋಡಿಯುಲ್ಲನಲ್ ಪಾಣೇಶನಿನ್ನಾವನು || ಸೋಮಮುಖಿಪೇ
ಳೆನಲ್ಕನಿರುದ್ಧನಂತೆಗಡು | ಕಾಮಿನಿಗೆತೋರಕಣ್ಣುಂಬಿನೋಡುತಮೈಯು |
ರೋಮಗುಡಿಗಟ್ಟಿಯುಪುದೆನ್ನಲ್ಲಸು ಪಡೆದರಾಸುಪೆಸರೇನಂದಳು || ೪೭ ||
ವನಜಮುಖಿಕೇಳಲ್ಕೆ ದ್ವಾರಕಿಯೊಳಿರ್ಪ ಕೃಷ್ಣನಮಗನು ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನವ
ನರಸಿಯುದರದಲಿ | ಜನಿಸಿನುಪೆಸರು ಅನಿರುದ್ಧನೆನಲುವಳುತಗಪಿಲ್ಲವಂಬನೆ
ಗೈವುತೆ || ನಿನಗೆಸರಿಯಿಲ್ಲಲೇಚಿತ್ರಲೇಖೆಯೆನಿನ್ನ | ಮನಕೆಬಂದುದಬೇಡುಕೊ
ಡುವೆಬೇಗದಲೆನ್ನ | ಮನದರೆಯುನಂತಂದುತೋರವಿರೆನಾನುಳಿಯೆನೆಂದವಳು
ವಕ್ಕ್ರೈಸಲು || ೪೮ || ಚಿಂತಿಸದಿರೆಲೆತಂಗಿಯಿಂದರ್ಧರಾತ್ರಿಯೊಳು | ಕರಿತುನಿ
ತಸುತನತಂದೆಪೆನವ್ಯವರನಿನಗೆ | ಭ್ರಾಂತಿಪುಟ್ಟಿದರೆ ನೋಡೆಂದವನಚಿತ್ರಪಟ
ಮಂಕೊಟ್ಟುವುಷೆಯುಸೂಪ || ಸಂತಸವಿಬರಕೊಂಡು ಬ್ಯಾರವತಿಗಂಬಂದು |
ಮಂತ್ರಂಗ್ಗೆಡುಕಾರ್ಗತ್ತಲೆಯುಕವಿಸಿಮುದ | ಪಾಂತಿರಲ್ಕನಿರುದ್ಧನೆಡಬಲ
ಎಮುಲಿಗಿರ್ದಹೆಂಗಳ್ಮೂರ್ಛೆಗೊಳಿಸಿ || ೪೯ || ಮೆಲ್ಲನಂಗುಷ್ಟನಿರಿದಲುಗಿ
ಯೆಚ್ಚರಿಸಿಮನ | ದಲ್ಲಿಸ್ಮದುಗುಡನೇನೆಂದು ಬೆಸಗೊಳಲಂದು ಪ್ರಲ್ಲಗಂದಿನಿ
ಕೇಳುಯೆಸ್ನ ಕನಸಿನೊಳ್ಳೋರ್ವಸೌಂದರ್ಯವತಿಯುಬಂದು || ಗಲ್ಲವನುಪಿಡಿದು

ಮುಪ್ಪಿಸಿನೆರದುಪ್ಪೋಗಲವ । ಳಪ್ಪಿಮನವಿಟ್ಟುಸುರಗಿದೆ ನೆನಲುನಿನ್ನ ಕರ। ದಪ್ಪಿ
ದೊಪ್ಪಿದನವಳರೂಪನೋಡೆಂದೊಡಂ ಬಡಿಸಿಬಂದದನುಪೇಳೆ ॥೫೦॥ ತರಣಿ
ಯೂಚಿತ್ರಪಟವನು ನೋಡಿಬೆರಗಾಗಿ । ಯಿರುಳೆನ್ನ ಸ್ವಪ್ನದೊಳ್ಕಂಡಳಿವಳೀ
ಸಹಜ । ನೆರೆನಿನ್ನ ನಂಬಬಂದಪೇ ಬೇಗನಡೆಯೆಂದು ಚಿತ್ರಲೇಖೆಯುಬೆನ್ನೊ
ಳು ॥ ತರಳಕುಳ್ಳಿರೆತನ್ನ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಸಿತೆಂದು । ತೆರಳಿಶೋಣಿತಪುರಕೆಬಂದು
ಬಾಣಾತ್ಮಜೆಗೆ । ಸ್ಮರಿಸುತನತೋರೆಕಾಣುತಲು ಬ್ಬಿಕ್ಕಾಲ್ಗೆರಗಿಮುದ್ದಾಡಿತ
ಕ್ಕೈಸುತ ॥ ೫೧ ॥ ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರನೀಕ್ಷ ಚಿತ್ರಲೇಖೆಯುಕಂಡು । ಇಬ್ಬರಿಗೆ
ಗಾಂಧರ್ವವೈವಾಹಿಕವಮಾಡಿ । ಕಬ್ಬುವಿಲ್ಲನಕಾರ್ಯಕನು ಕೂಲವಸ್ತ್ರಗಳನಿಟ್ಟು
ನಿಮ್ಮುಂಬುಮಸಸಿನ ॥ ಉಬ್ಬುತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳದಲೆನೀರೆಕಾಮುದಾ । ಸಬ್ಬವನು
ಗಾಳಿಯುಂಸನ್ನ ಯೊಂದೊಂದೆಸೆಗೆ । ಯುಬ್ಬಟ್ಟತಾನೋಂದು ಕಡೆಗಾಗೆಯೊ
ರ್ವರತಿಸಮಶಕ್ತಿಯೊಂದೆಸಣಗಿ ॥೫೨॥ ಬಂಧನದಬಲ್ಪಿಂದೆಕಲಿಯುಜಾಣ್ಮೆಯು
ತ್ತ್ರಿಳಿದು । ಮಂದಗಮನೆಯನಪೆಚ್ಚಿಸಿ ಮೂರ್ಛೆಗೊಳಿಸುತ್ತ । ಕಂದೆರದುಸು
ರತಾಂತದಾಯಾಸಕಳದೀರ್ವರೊಲಿದುಮಾತಾಡುತ್ತಿರಲು ॥ ಬಂದಸಖಿಯರು
ಸೇವೆವಿಡಿದಿರಲುಕುಂಭಾಂಡ । ನಂದನೆಯುಕೂಡೆಹಾಸ್ಯವನಾಡುತತಿಸೌಖ್ಯ।
ದಿಂದೆಬಾಣಾತ್ಮಜೆಯುತಕ್ಕೆ ಯೊಳಗನಿರುದ್ಧಪಲದಿವಸವಿರಲಿತ್ತಲು ॥ ೫೩ ॥
ಬಲಿಸುತನಬಳಿಗೆ ನಾರದಬರಲುನಮಿಸುತ್ತ । ಲೇಖದೇವಯೋಕೆಬಂದಿರಿಯೆನ
ಲುನಿನಗೊಂದು । ಬಲುಕಂಡುಬರವೇಳಬಂದೆನೆನೆಚ್ಚರಗಾಗಿಚಿನಗೊಂಡನೇನ
ದೆಂದು ॥ ಜಲಿವೇಣಿ ಕಂತೆನಿನ್ನ ಮಗಳಕಾವಮಾತುರದ । ಲಲರಂಬಸಾತ್ತ್ಯಸಂಭವ
ನಕರತಂದುತಂ । ನಿಲಯದೊಳಗಾದರಿಯದಂತಿರಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವಿದಾವನೀ
ತಿಯುಪೇಳೆನೆ ॥ ೫೪ ॥ ಸುರಮುನಿಯನುಡಿಗೇಳ್ದುಬಾಣಕೋಪವತಾಳ್ದು ॥ ವರ
ಮಂತ್ರಿಮುಖನೋಡ ಲಾತನಪ್ಪಣೆಬೇಡೆ । ಹರನಾಣೆಯಿಟ್ಟವನ ಬಿಡದೆಪಿಡಿ
ತಾರೆನಲು । ತರುವೆನೆಂದವನೇಳಲು । ನೆರವಿರ್ದಪ್ರಮುಖರಕ್ಕಸರಾತನೊಡನೆ
ಬರ । ತರಳೆಯೆಡೆಗೋರ್ವಸಖಿಬಂದುಯೊರೆತೆರನಬ । ತ್ತರಿಸಲಿಕೆಚಿತ್ರಲೇಖೆ
ಯುತಾನುಮಂತ್ರಣಂಗೈಯ್ದು ದ್ವಾರವಬಂಧಿಸಿ ॥ ೫೫ ॥ ತಡೆಯದೇತವ್ಯಾ
ಪ್ರರಕ್ಷಿಸಿಯರಂಕರೆಸಿ । ದಡದೆಲ್ಲಸಖಿಜನದಕೈಯು ಭಾಷೆಯುಕೊಂಡು। ಜಡ
ಜವರಸುತ್ರದೆಡೆಗೆ ಉಷೆಸಹಿತ ಚಿತ್ರಲೇಖೆಯು ಬಂದುಬೆನ್ನೈಸುತ ॥ ಬಡೆಯ
ಕೇಳ್ಬಿಂನಕರತಂದೆನಿಲ್ಲಿಗೆಬಾಗಿ । ಲೆಡಗೆದೈತ್ಯನಿವಹ ಮುತ್ತಿಕೊಂಡಿದೆಬಾ
ಣ । ಪಿಡಿದುತಾರೆಂದುಕಳುಹಿದ ಮುಂದೆತೆರೆನಾವುದೆಂಬಾತನಿಂತೆಂದನು ॥
೫೬ ॥ ಇಂದುವದನೆಯುಸುಖವಕೊಂಡು ಜೀವಕೆಹೆದರಿ। ಹಿಂದುಳಿವನೆಲ್ಲನಿಮ್ಮ
ಮನಪ್ರೀತಿಗಳು । ತಂದೆಸಳಕಡೆಗೂನಮ್ಮಯುಮೇಲೆಸವಿಜಸಾಧಿಸೀಳನ
ಲ್ಕಂತೆಂದರು ॥ ಕಂದರ್ಪಸುತಕೇಳುನಿನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿದಬಳಿಕ । ಬಂಧುಬಳಿಗದಸಂ

ಬಲಿಲ್ಲನಿನ್ನ ಗಲಿತಠಾಂ । ಕುಂದುವೇಂಪಿಸಿಕೊಂಬಳಲ್ಲ ಸದರಿವಿರೆಂದು ಭಾಷೆ
ಯನುಕೊಟ್ಟುಮುದಪಿ ॥ ೫೭ ॥ ಅಂಗಜಾತ್ಮಜನಸಿ ಗರಿಸುತ್ತ ಕಾರ್ಸ್ತ್ರಕಠ
ರಂಗಳಂಕೊಟ್ಟು ಆಯುಷಬಟ್ಟು ಫಣೆಗಿಟ್ಟು । ಭೃಂಗನಿಭವೇಣಿಜಯಸೀಸೆ
ತಳಿವನಿತಕ್ಕೆ ಬಾಗಿಲಿಂತೆರೆಯುನುತ್ತ ॥ ತುಂಗವಿಕ್ರಮದನುಜ ರಬ್ಬರವಕೇಳಿ
ಬಾ । ಙಂಗಳಿಂದೆಚ್ಚಲ್ಲರುತ್ತ ವಾಂಗವನತರಿಯೆ । ಭಂಗನಾದಾಬಲವಕಂ।
ಡುಮಂತ್ರಿಕರ್ಪ್ರಪನಸಾಳ । ಮಗೆಗರದನು ॥ ೫೮ ॥ ಜನುಜಬೆಟ್ಟಂಬಕಡಿಕ
ಡಿದುಕರೂರ್ಗಯಿಂದ । ಮನಸಿಜನಪುತ್ರತಾನೆಚ್ಚು ಮಂತ್ರಿಯುಕೆಡಹ । ಯೆಸಿ
ತೆಲ್ಲವಾರ್ತೆಯನುಖಳ ನೋರ್ಗ್ವನುಡಿದೊಡನೆಪ್ರೋಗಿ ಬಲಿಮತೆಗಪೇಳೆ ॥ ಘನ
ಕೋಪದಿಂಬಂದು ಬಹುಕಾಳಗವಮಾಡಿ । ಯನಿರುದ್ಧನಂಪಿಡಿದ ಸೆರವನೆಯೊ
ಳಿರಿಸಲ್ಕೆ । ವನಜಾಕ್ಷಯಾದವರ್ಸಹಿತಶೋಣಿತಪುರಕೆಬರೆಬಾಣ ನಿವಿರಾಡನು॥
ಪರಿಯೊಡನೆಬಾಣ ಸಲವಂಗದಿನಕಾದುತಿರೆ । ಪರಿಹರಿಸಿತಾರಿಚಕ್ರದೊಳಿಪೆ
ಸಸಸ್ರಕರ । ವರಿದೆರಡುಕೈಗಳುಳಿಯಲ್ಕೆ ಧೈರ್ಯವಬಿಡದೆಸಣಗುತಿರಲೀಶ
ನೊಲಿದು ॥ ಸುರವೈರಿನಿನ್ನ ಗುರವವು ಪೋದುದಿಂಪಿಗೀಪುರುಷೋತ್ತುಮನ
ಕೂಡೆ ಕಾದನಸಲ್ಲದುನಿನ್ನ । ತರಳೆಯನುಅನಿರುದ್ಧನೊಡನೆತಳುಹೆಂದುಕಂ
ಡೆ ಮಂತ್ರಿಗೆಪೇಳಿನೆ ॥ ೬೦ ॥ ಬಂದುಕೇಳಿಬರನಾಜ್ಞೆಯಿಂದಬಿವನಿರ್ದೇಳ್ಕೆ ।
ಕಂದರ್ಪಪಿತನಕರ ದೊಯ್ಯುತನಿರುದ್ಧನಾ । ಬಂಧನವಬಿಡಿಸಿಯುಷೆಗಂಗುಡೆ
ಯುಕ್ಯೆಗೂಡಿಸಿತುದ್ವಾರಕೆಗಕಳುಹೆ ॥ ಕಂಗುನಳನೊಲಿದುಬಾಣಂಗೆ ಸತತ
ಸ್ರಭುಜ । ವಂದವಿಂಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಾಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಲಾಸ । ಮಂದಿರಕೆಕರದೊ
ಯ್ದು ನಿಜಪದವನಿತ್ತನೆಲೆ ಪ್ರೌಢಭೂಘನೆಕೇಳ್ಳೆ ॥೬೧॥ *

ಗುರುವೆಜಯುಪರಬೊಮ್ಮ ದಿರವೆಜಯುಸದಮಲಾ । ದರವೆಜಯುಸತ
ವಾಗರವೆಜಯು ನತಕಲ್ಪ । ತರುವೆಜಯು ಜಯುತರುಣಿಕೋಟಿನಿಭಗಾತ್ರ
ಧರವೆಜಯುಭಕ್ತಜನರಾ ॥ ಪೊರೆವೆಜಯುಭವಪಾಶ ಹರವೆಜಯುಮುಕ್ತಿಪದ
ವರವೆಜಯುವಭಯುಕರವುರವೆಜಯು ಜಯುಪರಾತ್ಪರನೆಜಯು ಪರಮಾನಂದು
ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನಾದ್ಯರುನೆ ಮನವಿಷ್ಟನಿತ್ತುಸಲಹೈ ॥ ... *

ಹನ್ನೊಂದನೆಯುಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

—(ಹನ್ನೊಂದನೆಯು ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ಸೂಚನೆ॥ ಪೇಳಿ=ಸೂಕ ॥೧॥ ನತಿ=ಮಾಯಾವತಿಯೆಂಬ ರತಿಯಿಂದ
ಸಲಹಿಸಿಕೊಂಡನ=ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನ, ಆತ್ಮಜನ=ಮಗನಾದ ಅನಿರುದ್ಧನ, ಪ್ರಿ
ಯುಳ=ಪತ್ನಿಯಾದ ಉಷೆಯು, ಪಿತನ=ತಂದೆಯಾದ ಬಾಣನ, ಪಿತನ
ಪಿತ್ರಬಲಿಯನ್ನು, ಪಾತಾಳಕಟ್ಟಿದವನ=ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಪ್ರೀತನ, ಗರು
.ಗರುಡನ=ಅಗ್ರಜನ ಅಣ್ಣನಾದ ಅರುಣನಿಂದ ರಥವನೊಡಸಿದನ. ಅಗ್ರನ

ಸೂತ = ಮಗನಾದ ಕರ್ಣನ, ಜೇತನ = ಗೆದ್ದ ಅರ್ಜುನನ, ಅಣ್ಣನ = ಧರ್ಮರಾಜನ, ಅಯ್ಯನ = ತಂದೆಯಾದ ಯಮನ, ಅಹಿತನೆ = ಶತ್ರುವಾದ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನೆ, ಗೋಧೃತನೆ = ವೃಷಭನಿಂದ ವಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನೆ ॥ ೨ ॥ ರಸ = ಭಾವ, ೩ ॥ ಪಾಳಿ = ಪಂಕ್ತಿ, ॥ ೪ ॥ ಜೀರ್ಣಾಲಯ = ಹಳೆಯಗುಡಿ, ಸುಳುವು = ಸಂಚಾರ ॥೫॥ ಜನಪ = ದೊರೆ ॥೬॥ ಪ್ರವೀಣ = ನಿಪುಣ, ಕ್ಷೀಣ = ಕೊರತೆ ॥೭॥ ವರದ = ವರವನ್ನು ಕೊಡುವ ॥ ೮ ॥ ದ್ವಾರಪಾಲ = ಬಾಗಿಲಕಾಯುವವನು, ತೃಷೆ = ನೀರಡಿಕೆ ॥೯॥ ದೇಹಧರ್ಮ = ಕಾಮ ॥೧೦॥ ಭ್ರಷ್ಟ = ಮಾರ್ಗತಪ್ಪಿದವನು, ಕದನ = ಯುದ್ಧ ॥೧೧॥ ರುದ್ರಾಣಿ = ಶಿವಶಕ್ತಿ, ತಪನ = ಸ್ವಸ್ವರೂಪಾನುಸಂಧಾನ ॥೧೨॥ ತಪ = ಶಿವನಂಕುರಿತ ಧ್ಯಾನಯೋಗ, ಅನಿಮಿಷರ್ = ರೆಪ್ಪೆಯಿಲ್ಲದವರ್, ಸೇಂದ್ರ = ಇಂದ್ರನೊಡನೆ ಕೂಡಿದ, ಕಾರಣಿಕ = ಹೇತುಭೂತ, ಅಥವಾ = ನಿಮಿತ್ತಕಲ್ಪಕ ॥೧೩॥ ಕಲಧೌತ = ಹಿರಣ್ಯ, ಅಲರ್ವಟ್ಟೆ = ವಾಯುಮಾರ್ಗ, ನಗಧರ = ಭೂಭೃತ್, ಕಂದ = ಸ್ಕಂಧ ॥೧೪॥ ನೆರೆವ = ಜಿರೆಯುವ, ಸರಾತ್ಮಭವ = ವಿಷ್ಣುಪುತ್ರ ॥೧೫॥ ಮಾರ = ಕಾಮ, ವಸಂತ = ಮಧುಸಮಯ, ದರ್ಪಕ = ಕಾಮ, ಹೈಮವತಿ = ಪಾರ್ವತಿ ॥೧೬॥ ಮಧುಕರಶರಾಸನ = ತುಂಬಿಬಿಲ್ಲನು, ಕಾರ್ಮುಕ = ಬಿಲ್ಲು ॥೧೭॥ ವಿಧು = ಚಂದ್ರ, ತ್ರಿದಶರು = ದೇವರ್ಕಳು, ಕುಧರ = ಗಿರಿ ॥೧೮॥ ಶಿಖಿ = ಕಪ್ಪು, ಹುತಭುಗ್ಜ್ವಾಲ = ಅಗ್ನಿಜ್ವಾಲ ॥೧೯॥ ಸತೀವ್ರಾತ = ಪತಿವ್ರತಾಸಮೂಹ ॥೨೦॥ ವೈಧವ್ಯತನ = ಗಂಡನಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ, ಅನಂಗ = ಮೈಯಿಲ್ಲದವನು, ಅನಘ = ಪಾಪವಿಲ್ಲದ, ಅಪ್ರತಿಮ = ಸಮಾನವಿಲ್ಲದ ॥೨೧॥ ಭಿತ್ತಿ = ಗೋಡೆ, ಕಾಂತಾರ = ಕಾಡು ॥೨೨॥ ತೋಟಿಗರು = ರಾಜಭೃತ್ಯರು, ಖಳ = ರಾಕ್ಷಸ ॥೨೩॥ ಮಾನಿನಿ = ಮಾನವುಳ್ಳವಳ್ ॥೨೪॥ ಉಪಟಳ = ಉಪದ್ರವ ॥೨೫॥ ಪತಿ = ಗಂಡ ॥೨೬॥ ದೈತ್ಯಪತಿ ಶಂಬರನು, ಕುಲಸತಿ = ಸದ್ವಂಶದ ಗರತಿ, ಹತ = ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವನು ॥೨೭॥ ತಡೆಪದ = ತಡೆಕದ ॥೨೮॥ ಹೊಲ್ಲಂ = ಕೆಟ್ಟದ್ದು ॥ ೨೯ ॥ ಅಪ್ಸರೋವನಿತೆ = ದೇವಲೋಕದ ಹೆಂಗಸು, ತೊತ್ತು = ದಾಸಿ ॥೩೦॥ ಕಂತು = ಕಾಮ ಆಕ್ರಾಂತ = ಮೆಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟವನು, ತರಸ = ಪರಿಹಾರೋಪಾಯವನ್ನು ॥೩೧॥ ಶರಧಿ = ಸಮುದ್ರ, ಪತ್ರಿ = ಕೋಲೆ, ಜಲಚರ = ಮೀನು ॥೩೨॥ ಗಾಳಕಂ = ಗಾಳಹಾಕಿ ಮೀನುಹಿಡಿಯುವವನು, ರತ್ನಮಯ = ಮಣಿವಿಕಾರ, ಬಾಣಸ = ಅಡಿಗೇಮನೆ ॥೩೩॥ ದಿತಿಯನಂದನನ = ದೈತ್ಯನ ॥೩೪॥ ಆಕಾಶವಾಣಿ = ಅಶರೀರವಾಕ್ಯ ॥೩೫॥ ಅಭಯ = ಭಯವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಭರವಸೆ, ॥೩೬॥ ಅಧರಾಮೃತ = ತುಟಿಯಸವಿ, ಪರುಷ = ಕ್ರೂರವು, ಗರುಡ = ಖಗೇಶ ॥೩೭॥ ಜಾಲ = ಬಲೆ, ಪಾತಕಜನರ್, ಅವಧಾನ = ಜಾಗ್ರತೆ ॥೩೮॥ ಮುನಿಪ = ನಾರದನೆ, ಮೀನಾಂಕ =

ಮನ್ಮಥ, ಸದೆದೆ=ಕೊಂದೆ ||೩೯|| ಅಂಬಳ–ಮನ್ಮಥ ನಿರ್ಜರ=ದೇವ||೪೦|| ಸತಿ=ಮಾಯಾವತಿ, ಅತ್ತೆ=ರುಕ್ಮಿಣಿ, ಮಾವ=ಕೃಷ್ಣ ||೪೧|| ಕಾಂತ=ಗಂಡನು, ತದಾಲಯ=ಬಾಣನ ಮನೆ ||೪೨|| ಸತ್=ಸತ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮ=ಪ್ರಾಪಕವಸ್ತು ||೪೩|| ನೀರೆ=ಹೆಂಗುಸೆ, ಕಂದರ್ಪಸುತ=ಅನಿರುದ್ಧ ||೪೪|| ಯೋಗ್ಯವೆ=ಸನುಮಾಡಲಿ ||೪೫|| ತರಳೆ=ಹೆಂಗುಸು, ಮಂತ್ರ=ಅಪ್ರಶ್ಯಕರಣ ||೪೬|| ಮಧುಜೀವಿ=ಕೃಷ್ಣ, ಶಕ್ರ=ಇಂದ್ರ || ೪೭ || ಪ್ರಾಣೇಶ=ಗಂಡ, ಸೋಮ=ಚಂದ್ರ ||೪೮|| ಮನದೆರಯ=ಮನೋಹರಣ || ೪೯ || ಕಾರ್=ಕಪ್ಪು, ಮೂರ್ಛೆ=ಪ್ರಜ್ಞಾಲೋಪ ||೫೦|| ಉಂಗುಷ್ಠ=ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟು, ಫುಲ್ಲ ಅರಳಿದಹುವ್ವೆಂದು ಭಾವವು ||೫೧|| ಸಹಜ=ದಿಟವೆಂದು ಭಾವವು || ೫೨ || ನೇಹ=ಸ್ನೇಹ, ಗಾಂಧರ್ವವೈವಾಹಿಕ=ಪರಸ್ಪರ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು ಸದ್ಯಃ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಕಬ್ಬುವಿಲ್ಲನು=ಕಾಮನು ಯಬ್ಬಿಟ್ಟ=ಯೆಬ್ಬಿಸಿ ಅಟ್ಟಿ ||೫೩|| ಕುಂಭಾಂಡನಂದನೆ=ಚಿತ್ರಲೇಖೆ ತೆಕ್ಕೆ=ಪ್ರೋಷಣೆ ||೫೪|| ಬಲಿಸುತ=ಬಾಣಾಸುರ, ಜಿಲಿವಸ್=ಸೂಳೆ ||೫೫|| ಮಂತ್ರಿ=ಕುಂಭಾಂಡಕ, ಪ್ರಮುಖ=ಪ್ರಧಾನ, ಮಂತ್ರಣಂ=ಆಲೋಚನೆ ||೫೬|| ಭಾಷೆ=ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ||೫೭|| ಜೀವಕೆ=ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ, ಬಂಧು=ನೆಂಟ, ಬಳಗ=ಪರಿವಾರ ||೫೮|| ಕಾರ್ಮುಕ=ಬಿಲ್ಲು ಆಯುಷಬಟ್ಟ=ಹರಕೆಯುತಿಲಕ ನೇಸೆ=ಸೋಗುಲಿಕ್ಕ, ಎಚ್ಚ=ಹೊಡೆದ || ೫೯ || ಕೂರ್ಗಣೆ=ಕ್ರೂರವಾದ ಬಾಣ ||೬೦|| ಹರಿ=ಕೃಷ್ಣ, ಶೌರಿ=ಕೃಷ್ಣ, ಸುರವೈರಿ=ಬಾಣನ, ಪುರುಷೋತ್ತಮನೆ=ವಿಷ್ಣುವಿನ ||೬೧|| ಪೂ=ಪುಷ್ಪ, ಕಂದು=ಕಪ್ಪು ||

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಮಗಧದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾಧವಪುರದೊಳಗೆ ಚಕ್ರವಾಕನೆಂಬ ಶಿವದ್ವಿಜನ ಮಗನಾದ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೆಂಬವನು ತನ್ನ ಸೂಳೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೋಗಿಯು ತೋಟದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಹ ಪರಿದಿಯುತ್ತ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಜೀರ್ಣದೇವಾಲಯದ ಲಿಂಗದಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಉದುರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಕಡೆಗೆ ಕಳವಿನಶಿಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಘೋರೆಯಿಂದ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವನಾದರೂ ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಮಗನಾದ ಬಾಣಾಸುರನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದನು. ಈ ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ಬಾಣಾಸುರನು ಶಿವಭಕ್ತನಾಗಿ ತಪವಂಗೈದು ವರಗಳಂ ಪಡೆದು, ಸರ್ವಸಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಯಸುಖವಂ ಬಯಸದೆ ಶಿವಪೂಜಾನಿಷ್ಠನಾಗಿರಲು ಈ ಭಕ್ತಂಗೆ ತನ್ನಂ ಪೂಜಿಸಲ್ಕೆ ಎರಡು ಕೈಸಾಲದೆಂದು ಶಿವನು ಸಹಸ್ರಬಾಹುಗಳನ್ನು ಕರುಣಿಸಿದನು. ಬಾಣನು ಭುಜಗರ್ವದಿಂದ ಯಾರನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ ಶಿವನನ್ನು ಕುರಿತು ತನ್ನೊಡನೆ ಕಾದುವವೀರರು ಲೋಕದಲ್ಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿ

ರತೋಳುಗಳನ್ನು ಏಕೆ ನನಗೆಕೊಟ್ಟೆ ಎಂದು ಕೇಳಲು, ಪರಮೇಶ್ವರನು ನಿನ್ನ ಭುಜಗಳಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗ ಹುಟ್ಟುವುದೆಂದು ಹೇಳಿ ಪೋಗಲು, ಮರಳಿ ಮಹಾಭಕ್ತಿಯಿಂ ಲಿಂಗಪೂಜೆಗೈದನಾಗಿ ಭಕ್ತಪರಾಧೀನನಾದ ಶಂಕರನು, ಅವನ ಮನೆಯಬಾಗಿಲ ಕಾಯುವವನಾಗಿರ್ದರುಂ ಭುಜಗರ್ವವಂ ಮುರಿಯುರ್ಕೆ ಕಾರಣವಂ ತಂದಿಟ್ಟನು. ಅದೆಂತೆನೆ; — ರುದ್ರನು ಆತ್ಮಾರಾಮನಾಗಿರಲು, ದಾಕ್ಷಾಯಣಿಯಾಗಿರ್ದು ಅಳಿದರುದ್ರಾಣಿಯು ಪಾರ್ವತಿಯಾಗಿ ತಪವಂಗೈಯ್ದು ರುದ್ರನಂ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಸೇರಿಸಿದರುಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ತಪೋನಿಷ್ಠೆಯೊಳು ಹಿಮಾಲಯದಿ ವಿರಕ್ತನಾಗಿರುವಾಗ ಪ್ರಪಂಚದಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯದಿರಲಾಗಿ ತಾರಕಾಸುರ ಭೇದಾರ್ಥವಾಗಿ ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿಂದ ವಿಷ್ಣುಪ್ರೇರಿತನಾದ ಮನ್ಮಥನು ಶಿವನ ತಪೋವಿಘ್ನವಂ ಗೊಳಿಸಿ ಪಾರ್ವತಿಯಲ್ಲಿ ಪುತ್ರೋತ್ಪಾದನಗೈವಂತೆ ಪ್ರೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಂದು ಶಿವನೆದುರಿಗೆ ಕುಸುಮಾಸ್ತ್ರಗಳಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲು ಮಹಾದೇವನು ಯೋಗನಿಷ್ಠೆಯಿಂ ಬಹಿರ್ಮುಖನಾಗಿಕಣ್ದೆರೆಯಲು ಮನ್ಮಥನು ಹರನಯನಜ್ವಾಲೆಯೊಳು ಭಸ್ಮಾವಶೇಷನಾಗಿ ಪೋದನು. ಬಳಿಕ ರತಿಯು ಶಿವನಂ ಕುರಿತು ತಪವಂಗೈಯ್ಯುತ್ತಿರ್ದಳು ಶಿವನಿಂದ ಪಾರ್ವತೀ ಗರ್ಭಸಂಭೂತನಾದ ಸ್ಕಂದಸ್ವಾಮಿಯು ತಾರಕಾಸುರನಂ ಕೊಂದು ದೇವರ್ಕಳಂ ಪಾಲಿಸಿದನು. ವಿಷ್ಣುವು ಪುತ್ರಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಹರನಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿರ್ದನು. ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಅನಂಗನು ರುಕ್ಮಿಣೀಗರ್ಭದೊಳಗೆ ಸಾಂಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ನಿನಗೆ ಕೆಲವುಕಾಲ ಗಂಡನಾಗಿರುವೆಂದು ರತಿಗೆ ವರವಿತ್ತು ಕಳುಹಲು, ಕಾಮಶತ್ರುವಾದ ಶಂಬರಾಸುರನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಯಾವತೆಯೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ರತಿಯು ಬಾಣಸದ ಅಧಿಕಾರಿಣಿಯಾಗಿರ್ದಳು. ಇತ್ತ ಕೃಷ್ಣಂಗೆ ಕಾಮನು ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟುತಲು, ನಾರದ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಶಂಬರಾಸುರನು ಬಂದು ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮಗುವಂ ಕದ್ದೊಯ್ಯುತಿರೆ ಆ ಶಿಶುವು ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ ಬೀಳಲಾಗೆ ಹೋಯಿತೆಂದು ಶಂಬರಾಸುರಂ ಪೋಗೆ, ಅವನಬಾಣಸ ಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಕೊಚ್ಚುವಾಗ್ಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಆ ಮಗುವು ಸಿಕ್ಕಲಾಗಿ ನಾರದಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಮಾಯಾವತಿಯು ಆ ಮಗುವಂ ತನ್ನ ಗಂಡನಾದ ಕಾಮನೆಂದರಿತು ಸಲಹುತ್ತಿರ್ದಳು. ಅವನು ಪ್ರಾಯವಂತನಾಗಿ ಶಂಬರಾಸುರನಂ ಕೊಂದು ದ್ವಾರಕಿಗೆ ಸೇರಲು, ಕೃಷ್ಣನ ಮಗನಾದ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನೆಂಬ ಹೆಸರಾಯಿತು. ಅವನಿಗಾ ರತೀಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನಿರುದ್ಧನುಪುಟ್ಟಿ ಯೌವನಶಾಲಿಯಾಗಿರ್ದನು. ಇತ್ತ ಬಾಣಾಸುರನ ಮಗಳಾದ ಉಷೆಯೆಂಬವಳು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಅನಿರುದ್ಧನಂ ಮೋಹಿಸಿ ಚಿತ್ರಲೇಖೆಯೆಂಬ ಮಂತ್ರಿಸುತೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅನಿರುದ್ಧನಂ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾಣಾಸುರನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ

ಗೂಢವಾಗಿ ರಮಿಸುತ್ತಿರಲು, ಅದನ್ನು ನಾರದೋಕ್ತಿಯಿಂದರಿತ ಬಾಣನು ಅನಿರುದ್ಧನಂ ಹಿಡಿದು ಸೆರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟನು. ನಾರದೋಕ್ತಿಯಿಂದರಿತ ಕೃಷ್ಣಾದಿ ಯಾದವರು ದಂಡೆತ್ತಿಬಂದು ಬಾಣಾಸುರನೊಡನೆ ಕಾದಿದರು. ಪರಮೇಶ್ವರನು ಬಾಣಾಸುರನ ಭಕ್ತಿಗಾಗಿ ಸಹಾಯಕನಾದರೂ ಅವನ ಭುಜಗರ್ವಮಂ ಮುರಿಯಲೆಳಸಿದವನಾದ್ದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣನಂ ಪ್ರೇರಿಸಿ, ತಾನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವನ ೧೦೦೦ ತೋಳುಗಳೂ ವಿಷ್ಣುಚಕ್ರನಿವೃತ್ತಗಳಾಗಿ ಹೋಗಲ್ಕೆ ಆವಂಗೆ ಗರ್ವಮುರಿದುದು. ಆದರೂ ಆ ವೀರನು ಬಿಡದೇ ಕಾಳಗವಂ ನಡಸುತ್ತಿರೆ ಶಿವನವಂಗೆ ಬುದ್ಧಿಯಂ ಪೇಳಿ ಉಷಾಸಹಿತನಾದ ಅನಿರುದ್ಧನಂ ಕೃಷ್ಣಂಗೆ ಕೊಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಬಾಣಂಗೆ ಮರಳಿ ಸಹಸ್ರಭುಜಗಳನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದನು. ಲಿಂಗಪೂಜಾ ಪ್ರಭಾವವು ಇಂತಿರ್ಪುದೆಂದು ಪ್ರೌಢರಾಯಂಗೆ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯ ನುಸುರಿದನು. ... *

ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸಿದ್ಧಾದೃಶ್ಯ ಮಹಾಕವಿಪ್ರಣೀತ ಪ್ರೌಢರಾಯನ
ಕಾವ್ಯದೊಳು ಏಕಾದಶ ಸಂಧಿ ಸಮಾಪ್ತವಾದುದು.
ಅಂತು ಸಂಧಿ ೧೧ಕ್ಕಂ ಪದನು ೬೩೪ಕ್ಕಂ ಮಂಗಳಮಹ ಶ್ರೀ.

ಶ್ರೀಗುರು ಬಸವಲಿಂಗಾಯನಮಃ

—(ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ಸೂಚನೆ ॥ ಒಂದೆಮನದಿಂದಿಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಧೂಪವನು । ಚಂದದಿಂದರ್ಪಿಸುತದೀಪವನು ಬೆಳಗಿಮುದ । ದಿಂದೆನಸ್ತ್ರವನ್ನೊದಿಸಿ ಮುಕ್ತಿವಡೆದಾಭಕ್ತವೃಂದವೊಳ್ಪೃಥೆಗೇಳ್ವುದು ॥ ಪದನು ॥ ಕರ್ಮನಿರ್ಭರ್ತ್ಸನಗಕಾಮುಕ ಚತುರ್ಮುಖನು ।ಧರ್ಮೇಶವಿಮುಖ ನತಧರ್ಮಜಯುಪಾದಕತ । ಧರ್ಮಬಾಹುಸ್ತಂಭ ಚಂಡಿಕಾನರ್ಮಸಖ ಚರ್ಮವಸನು ತ್ರ್ಯಂಬಕ ॥ ದುರ್ಮದಾಂಧಕದೈತ್ಯ ನಿರ್ಮೂಲನೆತ್ರಯಿಂ । ಮರ್ಮಗೋಚರಪುಷ್ಪಧರ್ಮವಿಗ್ರಹಾಹಿ । ನಿರ್ಮಲಚರಿತ್ರ ನಿರ್ಮಂಜ ಪಾಲಿಪುದೆನ್ನ ಸಂಗಮೇಶ್ವರಪ್ರಸನ್ನ ॥ ೧ ॥ ಭೂಪರಾಲಿಸುವೇಳ್ವೆನಿನಗೊಂದುಸತ್ಕಥಾ । ಲಾಪವಂ ಶಿವಭಕ್ತ ಸೀಮಂತಮೆಂದೆಂಬ । ಧೂಪಸೇವೆಯಮಾಚಿ ದೇವಯ್ಯ ತನ್ನ ಗುರುವಂ ಕೇಳ್ದನೊಂದುದಿವಸ ॥ ಧೂಪವನು ಶಿವಲಿಂಗಕರ್ಪಿಸಿದ ಫಲವಂ ನಿ । ರೂಪಿಸುವುದೆಂದು ಭಿನ್ನೈಸಲಿಕ್ಕೆ ಮುಗನೆ ॥ ಧೂಪದಿಂ ಪಾಪನಾಶನವಪ್ಪ ಕಥೆ ಕೇಳು ಶಿವಧರ್ಮಪೌರಾಣದಿಂ ॥ ೨ ॥ ಧರ್ಮಸಂಹಿತೆಯೊಳ್ಸನತ್ಕುಮಾರಕ್ಕಮುನಿ । ನಿರ್ಮಲದಿನಂ ಶಿವಶ್ವರಗೆನವಿಸಿಧೂಪವನು । ಕರ್ಮ

ನಾಶನಲಿಂಗಕರ್ಪಿಸಿದಫಲವಪೇಳೆಂದನಲ್ಲಂತೆಂದನು॥ ಆರ್ದ್ರತೆಯೊಳಾದೂಪಂ ನಿತ್ಯಲಿಂಗವನುಸ । ತ್ಕರ್ತ್ರದಿಂಭಜಸಿಧೂಪವನರ್ಪಿಸಿದೊಡೆಗಜ । ಚರ್ಮಧರನೊಲಿದು ಚತುರ್ವಿಧಸಲವ ನೀವನಿದಕೊಂದುಸಾಕ್ಷಿಯೆನೆಕೇಳು ॥ ೩ ॥ ಇದಕು ಬೀವಂತ ಮುನಿಪ್ರಾಣಭೇದ್ಯನಾ । ತರಳನಸುಪಿಂಗಳಾಕ್ಷನು ಬಾಲ್ಯದಿಂ

—[ಪಿಂಗಳಾಕ್ಷನ ಕಥೆ.]—

ತೊಡಗಿ । ಪರುಷವಿಂದಷ್ಟವಿಧಷೋಡಶವಿಧೋಪಚಾರದಲಿಲಿಂಗಕೆನುಧೂಪ ಕರಿಯುಗುರುಕರ್ಪೂರಮ್ಯಸಾಕ್ಷಿಗುಗ್ಗುಲಂ । ಸುರಭಿಘೃತಮುಖದಾಪಂಚ ಧೂಪಗಳಿಂದಪದವು । ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುತಿರಲೊಂದಿವಸಪಿತಕಂಡು ಕೋಪದಿಂದ ॥ ೪ ॥ ಎಲೆಮಗನೆಯೆಮ್ಮಮತವಲ್ಲವಿದನೀಬಿಟ್ಟು । ಕುಲಮಾರ್ಗದಂತಿರುವುದಲ್ಲದೊಡೆಯೆನ್ನಯೊ । ನಿಲಯದೊಳುಂಬಿಟ್ಟುಪೋಗೆನಲುವಂವಾರರಾಣಿಸಿಗೆಪೋಗಿತಪಸಿಯಾಗಿ ॥ ಪಲವಿನಕೆತಂದನಿತು ಧನತೀರತನುಧೂಪ । ಮುಲಕುರಿಂಗೊಪ್ಪಿಸುಘೆನೆಂದು ಪ್ರಾಣವಬಿಡಲ್ । ಛಲನವುಂ ಶಂಕಸಕಂಡವನಮೆಚ್ಚಿಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಕರದೊಯ್ದನು॥೫॥ ... *

—(ಕೊಂಗಲಿಯರ ಕಥೆ.)—

ನೋಡದೇಪದೊಳು ಸ್ಥವಚಾತ್ಸ್ಯಕೋತ್ತಮಂ । ಧಾತ್ರಾಸ್ಥಜ ಕೊಂಗುಲಿಯ ನಾರೆಂಬಾತನಾ ಳಕಂಕಣಗೆ ತ್ರಿದಶಸೇರುಧೂಪವನು ಅರ್ಪಿಸುವನೇಮವಿಡಿದು ॥ ಪೇಳಲಿನ್ನೇನು ಧನದೊರೆಯುದಿರೆವಾಂಗಲ್ಯ । ತಾಳಿನೊಡಲಾದುದೆಲ್ಲವಮಾರಿಕಡೆಗಾಣ । ದೇಳುದಿನದುಪವಾಸ ಮಿರಲಿತ್ತತಿರುಪುರ ಧಾರುಸೆಂಬೋರ್ವರಾಯಂ ॥ ೬ ॥ ಬಿಡುದೆಪ್ರಾಜೆಪನಾಗ ನಾಥಲಿಂಗವ್ರಬಲದ । ಕಡೆಗೆಮುಳಿದಿಬುಧಕರಸಿಯಂತೇಕೆಂದು । ಪ್ರೌಢವಿಪಂಕೇಳಿ ಮುನ್ನಾಗಕನ್ನಿಕೆಯನ್ನೆಂದು ರಾಗವನುಮಾಡೆ॥ ಮೃಡನವರಸಂಗೀತ ಕೊಲ್ಲುಬಾಗಿಡನೆಂದು । ಕಡಿಯಾಗಿಯಂತಿಸುದೆನಲ್ಕಿತಿದ್ದುವರುಂಟಿ । ಕೊಡುವೆನೀಕ್ಷಣಬೇಡಿದೊಡನೆಯುನಂಡೆಯುದೆನಲಾರಿಂದಲಾಗದನಲು ॥ ೭ ॥ ಮುಂದಿಯು ನ್ನೊಕಿಸೆಲೊಂವಿಸ್ತುವಣಿಯುದಿರೆ । ಸಿಂಧುರವನೂರಂಟ ನೊಂದೆನಾಲಿಗಿಬಗಿದು । ಮುಂದೆಯುಮಿಣಿಹರಿದುಬೀಳೆ ನೃಪವೆರಗಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಯನುಕೇಳಲೊಡನೆ ॥ ಇಂದುಶೇಖರಭಕ್ತರೆ ಲಿಂಗದೊಲವತಿಳಿ । ವಂದದೊಲುಳಿದಸಂಗಗೋಚರನ್ರತನ್ನವರ । ಹಿಂದೆಪೋದುದನರಿಯಿರಾನಂಬಿಕೆಂಭಾ ವಿಭೋಗರಮುಖ್ಯರಿಗೆನೆ ॥ ೮ ॥ ವಸುಧೇಶಡಂಗುರವಸಾರಿಸಿದಲಿಂಗವನು । ಸಸಿನಿಗ್ಗೈವನಕೋಟಿ ಹೊನ್ನಕೊಟ್ಟಪೆನೀಗ । ಪುಸಿಯಲ್ಲನೆಂಬವಾರ್ತೆಯನಂ ಕೊಂಗಲಿಯರುಂಕೇಳಿ ಧೂಪವರನಬಳಿಗೆ ॥ ಹಸಿತಾನನದಿಬಂದು ಹಾವನೊತ್ತಿನಗೆತ್ತಿ । ದಶಧೂಪಲಿಂಗ ದಾರದನಗೆಕೊಡುವ್ರುದೆನೆ ನಸುನಗುತಶರಿಸಿದ್ದೀಡು

ದನು ನಡಳಿವನ್ನು ಕಂಡುಹರುಷಿತನಾದನು ॥ ೯ ॥ ಧರಣೀಶಸಹಿತಪುರಜನರ
ಲ್ಲನೋಡುತ್ತಿರೆ । ಕರವಾಳಪಾತುಮಿಯು ಬಿಡಕೆವಾಶವಕಟ್ಟೆ । ಕೊರಳೊಳ
ಮರಸಿಕೊಂಡುಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬಂಧಿಸುತ್ತಿರವರಿದುಬೀಳುವಂತೆ ॥ ಧರಪಿಂಡಬಗಿ
ಯಿಪರಮೇಶನೇಂ ಕರುಣಿಯೋ । ಕರವಿಡಿದು ಅಲಗತೆಗವೀಕಾಡಿನಿನ್ನ ಮನ
ದಿರವಬೀಡೆನೆನೀನು ದೇವನೆಟ್ಟಗೆ ನಿಂದಿರಲಿಕ್ಕೊಂದೆಸಾಕೆಂದೆನೆ ॥ ೧೦ ॥ ಶೀಗ
ಪಾಕ್ಷಣನೆಟ್ಟಗಾಗಭೂವರಕಂಡ । ಮಂಗಳಾತ್ಮಕನ ಪೊಗಳುತ್ತತನ್ನೈಶ್ವ
ರ್ಯ । ಹಿಂಗದಾತ್ರಗೆಕೊಟ್ಟು ತಾಸೇವೆಗೈವುತಿರೆಸಲದಿವಸ ಕೊಂಗುಲಿಯ
ರು ॥ ಜಂಗಮಾರ್ಚನೆಯುಮಾಡುತ್ತಿರಲ್ಕಂತ್ಯದಲಿ । ಕಂಗಳತ್ರಯನೊಲಿದು
ಬೀಗಕ್ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ । ಕೊಂಗುಲಿಯರನುಬಿಡದ ಕರದೊಯುಪ್ರಮಡಕೇಳೆಂ
ದೊರೆದಜಕ್ಕಣಾರ್ಯರ್ ॥೧೧॥ ... ... *

—(ಸೋ ಮ ವ್ವೆ ಯ ಕ ಥೆ.)—

ಭೂವನಿತೆಮುಖಮುಕುರದಂತೆರಾಜಿಸುತ್ತಿರ್ಪ । ಸೋವಳಿಯುಮಂದೆಂಬ
ಪುರದಲ್ಲಿಜೈನವಂ । ಸಾವಳಿಯೊಳುದ್ಭವಿಸಿ ಸುಗುಣಂಗಳಂಧರಿಸಿ ಸರ್ವರೊ
ಳುಜಾಣೆಯೆನಿಸಿ ॥ ಕಾವನರಸಿಯರೂಪ ಪ್ರೋಲ್ವಕುವಲಯಗಂಧಿ ॥ ಗಾವರಿ
ಸುತಿರೆಪಾಯ ಮಾತುಳಾನಿಯಸುತಗೆ॥ತಾವಿವಹಮಾಡಿತ್ತರವಳ ತಾಯ್ತಂ
ದೆಗಳುಪ್ರರುಷ ನಾಳಾಸ್ವಯಂಗೆ ॥ ೧೨ ॥ ಇಂತಿರುತಲೊಂದುದಿನಮವಳುತ
ನ್ನಯಮನದಿ । ಕಂತುಮರ್ದನನ ಭಜಿಸಲ್ಬಯಕೆಪುಟ್ಟಲ್ಕೆ । ಯೆಂದುಗೈವೆ
ಸುಕಾಂತವಾವತ್ತೆಮ್ಮೈದುನಂ ಭಾವಬಳಗದಭೀತಿಗೆ ॥ ಚಿಂತಿಸುತಲಾರರಿಯು
ದಂತೆ ಹರನಿಲಯಕೇ । ಕಾಂತದೊಳುಪೋಗಿಬರುತಿರೆಕೃಷ್ಣಭಕ್ತಬರೆ।ಎಂ
ತಿದಕೆಲಿಂಗಕಾಣಿಸದೆಂದು ಮನೆಯೊಳಗೆತನ್ನ ತಲೆಗಿತ್ತೆಂಣೆಯುಂ ॥೧೩॥ ರಮ
ಣಿತೆಗವಿಟ್ಟು ರತಿಕ್ರೀಡೆಗಿಂದೋಪನಿ । ತ್ತಮಲತರ ಪರಿಮಳದ್ರವ್ಯಕಪ್ರೂರ
ವೀಳ್ಯ । ಕುಸುಮಮಾಲೆಫಲಸಹಿತವಷ್ಟವಿಧ ಪೂಜೆಯುಂಮಾಡಿಪೋಡಮಟ್ಟು
ಬಂದು ॥ ವಿಮಲಮರತಾನುಂಬ ಸಮಯಮಿಂಚಿರೆತನಗೆ । ಸಮನಿಸದಿರಲ್ಕೆ
ಹಸಿದೇಮಲಗುತ್ತಿರಲಾಗಿ । ರಮಣನೊಂದಿರುಳವಳ ಚಿಂಬತ್ತಿಯಲ್ಲವನು ಕಂ
ಡರಿಯದಾತೆಂಬಂದು ॥೧೪॥ ತಾಯೊಡನೆಪೇಳಿ ತೈಲವನವಳಿಗೀಯದೊಲು ।
ಪಾಯದಿಂದಾಜ್ಞೆಗೈಯಲ್ಕವರು ನೀಡಿವಿರ । ಲಾಯತಾಕ್ಷಿಯುಬರಿಯಚೋ
ನವನೆಕೊಂಡಂದಿನಂ ತಾರುಮರಿಯದಂತೆ ॥ ಕಾಯಜಾಂತಕನಮುಂದಿಟ್ಟು
ವಂದನೆಗೈದು । ಮಾಯಿಕರುಸುಭವನಿಬಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಯುಪಾದ । ತೋಯಜ
ವನೆಂತುಭಜಿಸುವೆನೆಂದು ಬಾಲೆಬಹುದುಃಖದಿಂಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರೆ ॥೧೫॥ ಮಗುವೆ
ನಿನ್ನ ಯಭಾವದಷ್ಟಪೂಜೆಯುತನಗೆ । ಸೊಗಸಾದುದೆನ್ನ ಮಜ್ಜನಜಲವತೆಗ
ದುವೀ । ವಿಗೆಮುಟ್ಟಿಸೆಂದೆಂಬ ಬಯಲನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ಲಾತೆರವಿಪ್ರಾಜೆಗೈಯಲ್ಕೆ

ನಿಗಮವೇದ್ಯನಭಜನೆಯರಿತು ಪುರದಾಜೈನ । ರುಗಳೆಲ್ಲಬಂದವಳಪತಿ ಪುರು ಷನಾಥಂಗೆ । ನಗರಾವಿದೇನುನಿನ್ನಂಗನೆ ಯೊಳಿಂದೆವ್ಮಜೈನ ಕುಲಕಳಿವೆಂ ದನೆ ॥ ೧೬ ॥ ಅನುಡಿಗೆ ಅವಳಮೇಲತಿಕೋಪವುಂತಾಳ್ದು । ನಾನುಕಂಡರೆ ಕಡಿವೆನೆಂದು ಭಾಷೆಯನಿತ್ತು । ಜೈನರನುಕಳುಹಿವಳ ಕಾವಿರಲುಶಿವಪೂಜೆ ಮಿಲ್ಲ ದುಪವಾಸವಾಗೆ ॥ ಮಾನಿನಿಯುತನ್ನೊಳಗೆ ತಿಳಿದಹಾಕಲಿಯುಗಿರಿ । ಸೂನುವಿನಪತಿಭೀತಿನೆಗಿದೆಯೆಂದುಭಜಿಸುತ್ತ । ಧ್ಯಾನವಿಂಪರಲೋಂದುದಿನದ ಲ್ಲನುಂಕಂಡು ಖಡ್ಗವನ್ನೆತ್ತಿ ಪ್ರಾಯ್ದು ॥ ೧೭ ॥ ಪರಮೇಶನಿಜರೂಪಕೋರಿ ಸೋಮವ್ವೆಮನ । ವಿರವೇನುಬೇಡೆನಲು ಬೇಡೆಯೆಂದೇವವು । ರ..ರುತಿಳಿ ವತೆರವಿಂದ ಕಾರ್ತಿಕಧವಾಸದೊಳ ಗಾಕಾಶವೀಪವಾಗಿ ॥ ಮೆರೆವೆಸೆನೆಪದವಿ ತ್ತುಪುಷ್ಪಕವಿಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ । ಹರುಷದಿಂದಾಕ್ಷಣವಿಕೊಂಡೊಯ್ದುಕೈಲಾಸ । ಪುರಕೆಶಂಕರನೆಂದು ಪೇಳ್ದನಾವೌಢಭೂವರನೊಡನೆ ಜಕ್ಕಣಾರ್ಯರ॥೧೮

—(ಲಿಂಗಾರ್ಚನಾಸಿದ್ಧರು.)—

ಕಡವಲಾನಂಬಿಪ್ರೋಲಾಂಬಿ ಬೊಪ್ಪಯ್ಯಗಳು । ವೃಢಗೆವೀಪವ ಬೆಳ ಗಿಮುಕ್ತಿಯುಂಪಡೆಯರೇ । ಕಡುಜಾಣೆಬೋಳಿಚನ್ನಯ್ಯ ಸುಗಿಯಬೌಡ ದೇವವುಖ್ಯರುಗಳೆಲ್ಲ ॥ ದೃಢಬುದ್ಧಿವಿಡಿದು ದುರಿತವಪರಿದುಲಿಂಗಕ್ಕೆ । ನಡಗ ರವಿನಿತ್ಯನೈವೇದ್ಯಗಳನರ್ಪಿಸುತ । ತಡೆಯದೇಕೈಲಾಸ ಪುರವಸಾರಿದರೆಂದು ಪೇಳ್ದನಾಪ್ರಭುಡನೊಡನೆ ॥ ೧೯ ॥ ನೊಪ್ಪಿಯಲ್ಲವುದೇವರೇಚಯ್ಯನಡಪ ದಾ। ಅಪ್ಪಣ್ಣವೊಡಲಾದ ಶರಣಾಳಿತಂಬುಲವ । ಕಪ್ಪುಗೊರಳಗೆನಿತ್ಯವ ರ್ಪಿಸುವನೇವುದಿಂ ಪೋಗರೇಕೈಲಾಕೇ ॥ ಮುಪ್ಪುರಾಂತಕಗೆವಸ್ತ್ರವಧರಿಸು ವಾನೇವು । ದೊಪ್ಪುವುನದೊಳ್ಗಲಿದು ನಿರ್ಲಜ್ಜಶಾಂತಯ್ಯ । ತಪ್ಪದೇಕಾ ಳಿಮುರಸರುಮುಖ್ಯ ಭಕ್ತತತಿಮುಕ್ತಿ ಮೂಲಿಗರಾಗರೇ ॥ ೨೦ ॥ ಅವನೀಶಕೇ

—(ಅಸುರನೀತಿಯವರ ಕಥೆ.)—

ಳು ಲಿಂಗಕೆವಸ್ತ್ರವುಂಧರಿಸಿ । ಶಿವನೊಲವಪಡದ ಕಥೆಯೆಂಪೇಳ್ವೆಬೋಳಭೂ ಧನರಾಜ್ಯದೇಶದೊಳಗಿರುವ ನಲ್ಲೂರೆಂಬಪುರದಲ್ಲಿ ಯರನೀತಿ ॥ ಯುವತಿನಕು ವಾಲಿಸುತ ಧನದತ್ತನಸುವಾನೆ । ಜವಳಿಕಾಯಕಮಾಡಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂನಡಸು ತ್ತ । ನವವಸನವಿಂದೆ ದಂಡಗಳಿಂದ ಲಿಂಗವನಲಂಕರಿಸಿಭಜಿಸಿಬಳಿಕ ॥೨೧॥ ಪಟ್ಟುಪಟ್ಟಾವಳಿಯು ಬಹುಚಿತ್ರದಿಂನಿಪ್ಪು । ಬಟ್ಟೆಗಳ ಪೆಂಡಯುವತರಿಸಿತ ನ್ನ ಮುಬಳಿಯು । ಲೊಟ್ಟೆಸುತತತ್ತ್ವಮಯ । ಕೈತಪ್ಪಭಕ್ತಜಂಗಮ..ಂಘದಿ ಚ್ಛೆ ನರಿತು ॥ ನೆಟ್ಟನೇವಂವಿಸುತ ಮನದೊಳರಡಿಲ್ಲದೇ । ಕೊಟ್ಟುಕಳುಹಿಸಿ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಬನೇವುಬಾ । ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡೀತೆರವಿ ದಾಪಿವಸವಾಗಲ್ಕೆ ಪಟ್ಟ ತಾಪಾರ್ಶೀವಗೆ ॥ ೨೨ ॥ ಹರುಷದಿಂ ದವರನೀತಿಯುವಾಳ್ವಭರಿ,

ಯೆನು ಹರನೋಳ್ಪೆನೆಂದು ಮುಪ್ಪಿನ ಜಂಗಮಾಕೃತಿಯು । ಧರಿಸಿ ಕರಚರಣ
ಗಳು ನಡುಗುತ್ತ ಭಕ್ತರಾತಿಂತಿಣಿಗೆವಸ್ತ್ರಗಳನು ॥ ಕರಕರದು ಶರಣೆಂದು
ಕೊಡುತಿರ್ಪತಾವಿಂಗೆ । ಬರೆ ಕಂಡು ನಮಿಸಿ ದಿವ್ಯಾಂಬರವ ತಂದುಮುಂ । ದಿರಿ
ಸಿಕೈಕೊಂಬುದೆಲೆ ದೇವಯೆನೆ ಭಿಕ್ಷುಕಗೆ ನೂತನದ ವಸನ ಸಲ್ಲ ॥೨೪॥ ಏನ
ಲು ಎಲೆದೇವ ವಸ್ತ್ರ ಮಾತ್ರದೊಳು ನಿಮ್ಮ । ಮನದಿಚ್ಛೆಯಾಡಂಬರವ ತೆಗೆದು
ಕೊಂಬುದೆನೆ । ನನಗೆ ಬೇಕಾದಾಗ ಲಾನೊಯ್ವೆನೀಗ ಮನೆಗೈದಿ ನಾಳೆ ಗಬಪ್ಪೆ
ನು ॥ ಅನಿತಕ್ಕೆಯೆನ್ನ ಕೋವಣವ ಜೋಪನದಿ ನೀಂ। ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಿರಿಸಿ ಕೊಂ
ಡಿರ್ದು ನಾಂ ಬರೆ ಕೊಡುವು । ದೆನುತ ಕೈಯಲಿ ಕೊಟ್ಟ ದಷ್ಟಸಿಸಿದ್ಧಿಯ ಕೊಡು
ವಸಾಮರ್ಥ್ಯಮುಳ್ಳದದರಿಂ ॥ ೨೫ ॥ ಸಲ್ಲ ಮನುಜರ ಕೈಪಡಂ ತಲ್ಲ ಬಹುಜತನ
ದಲ್ಲಿಡುವುದೆಂದು ಮೂರನೆ ಪೇಳಿ ವೇಳಿತಾ । ನಿಲ್ಲದೇ ತೆರಳಲ್ಕೆ ಆಮರನೀತಿಯು
ತನ್ನ ಗೃಹಕೆ ಅನುತಾ ಸೆತಂದು ॥ ನಲ್ಲಳಿಗೆ ತಿಳುಹಿ ಜತನದಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಿರಿಸಿ ॥
ಸಲ್ಲೀಲೆಯಿಂದ ಶಿವಶೇಷ ಭುಂಜಿನಿದ್ದೆ । ಯಿಲ್ಲದೇ ಮನೆಯಲ್ಲರಚ್ಚರೆವಿ ಬೆಳಗಾ
ಗುನನ್ನ ಗಂಕಾವಿರ್ದರು ॥ ೨೬ ॥ ಹರಿಯುದಿಸೆ ದಿನದಂತೆ ಹರನಾಲಯಕೆ ಬಂ
ದು । ಸುರೇಶಾಂಕಧರನ ಪೂಜನೆಗೈಯ್ದು ವಸ್ತ್ರಗಳ । ಪರಮಶಿವಭಜಕ ಸಂತತಿ
ಗಳಿಗೆ ಶರಣೆಂದು ಕೊಡುತಿಪ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ॥ ನೆರೆದು ಕುಳಿವಿರ್ದ ಭಕ್ತವನೆಲ್ಲ
ದಾಟುತ್ತ । ಉರವಣಿಸಿ ಶಿವಪುರದ ಮೇಲೆ ಶರಗಳವೃತ್ತ । ಪರಿತಂದು ಕೈಪವ
ನು ತಡೆಯದೆ ತಾರೆಂದು ತವಕದಿಂ ಬೇಡುತ್ತಿರಲು ॥ ೨೭ ॥ ಒಂದು ಕೈಪಡಬ
ಟ್ಟೆಗಿನಿತೇಕೆ ತನ್ನಯೊ । ಮುಂದಿರಕೆ ಪೋಗಿ ತರ್ಪನ್ನೆ ಗಂಕುಳ್ಳಿರುವೆವು॥ ಡೆಂ
ದು ನೆರದಿರ್ದ ಭಕ್ತರುನ್ನು ಚೆಯುಲಿಂದು ಧರನವರ ಮುಖನೋಡಿ ನಗುತ । ತಂದು
ಬೇಗವಿ ಕೊಡುವುದಲೆ ಭಕ್ತಯೆನ್ನೊಡನೆ । ಬಂದ ತಪಸಿಗಳೀಗ ತೆರಳಿ ಪೋ
ಗುತಲಿಹರು । ಹಿಂದುಳಿಯಲಾಗ ವೀಕ್ಷಣ ತರುವುದೆನೆಯು ಮಾರನೀತಿ ತಂದಪೆನೆ
ನುತ್ತ ॥ ೨೮ ॥ ತಡೆಯದೇ ತನ್ನ ಗೃಹಕೈತಂದ ತಾಮುನ್ನ । ಮಡಗಿರ್ದ ತಾ
ವನೆಲ್ಲವ ನೋಡಿ ಕಾಣದೇ । ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳ ವಿಚಾರಿಸಿ ಕೇಳೆ ಯಿಲ್ಲದಂತಾಗೆ ಮ
ನದೊಳ್ಮರುಗುತ ॥ ನಡುಗುತಾ ನಸಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಯೆಲೆ ದೇವ ಕೈ। ಟ್ಟೆ ತಿಯೊ
ಳಿಲ್ಲನಿ ತಾನೆ ಬಯಲಾದುತಿನಿತು ಕ । ಪ್ಪಡವಿನಿಮ್ಮ ಮನಕೆ ಬಂದುದೆಂತೆಗ
ದು ಕೋಯೆನಲು ತಾಪಸ ಕೊಪದಿ ॥ ೨೯ ॥ ಶಂಭು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಬೇಡಿದ ವಸನವ
ಕೊಡುವ । ನೆಂಬ ವಾರ್ತೆಯ ಕೇಳಿ ಸದ್ಭಕ್ತನೆಂದರಿತು । ನಂಬಿ ನಿನ್ನೊಡನೆ
ಮಾಜದೆ ಸೇಳ್ದೆ ನಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಿಯ ಕೊಡುವ ಕೈಸವೆಂದು ॥ ಅಂಬುಜಭವನಾಂಡ
ದೊಳಗದರ ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಸಲ । ವಂಬರವ ಕೊಟ್ಟ ತಾಗದು ಕೊಡದೆ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ದಂ
ಬಿಡುವನಲ್ಲವ ಧಿನಾನೆ ಭಂಗವ ಮಾಡಿ ಕೊಳ ಬೇಡ ಕೋಡುವೆಗನೆ ॥ ೩೦ ॥
ಎಲೆದೇವ ಯೆನ್ನ ನಪರಾಧ ಕ್ಷಮಿಸನ ಕೊಡೆ! ಛಲವೇಕೆ ತಾನೆ ಬಯಲಾಗಿ ಪೋ

ಮಾಡಕೆನ್ನು । ಪಲೆಯುಬೇಡಿದಡೀವೆ ನೊಲ್ಲದಿರೆ ದಿವ್ಯಾಂಬರವ ಬಹಳಕೊಡು
ವೆನೀಗ ॥ ನಲುವಿಂದತೆಗಡುಕೋ ಯೆಂದು ದೈನಂಬಡಲು । ಸಲುವುದೇಜೋ
ರತನದಿಂದ ದ್ರವ್ಯವಘಳಿಸಿ । ಬಲುಭಕ್ತನೆಂದುಡಾಂಭಿಕತನವ ದೇಹುತಿಹೆ
ಪಂಕವನುಮುಳಿವನೆನಲು ॥ ೩೦ ॥ ಪರಿಪರಿಯುತೆರದಿಂದೊಡಂಬಡಿಸೆಕೇಳದಿರೆ
ನರದಿವ್ಯಭಕ್ತಜನವೊರದೆಯ್ದುಯಿಂತಪ್ಪ । ದುರುಳತಪಸಿಯಕಾಣೆ ವೆಂದಾ
ಕಲವುರನೀತ್ರಿಯುಕೇಳುತ್ತಿಂತೆಂದನು ॥ ಹರಭಕ್ತನೆಂದೆನಗೆ ನಂಬಿದಿಟ್ಟ
ಡನೆಮುನೆ । ಮರಳಿಬೇಡಿದಡೆಕೊಡದಿರಲೆನ್ನ ದಪರಾಧ । ಹರಿಯದೀಕಜ್ಜನಿಂ
ಮಿಂದೆನೀವೆಲ್ಲಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಗೆ ಪೋಗಿರೆನಲು ॥ ೩೧ ॥ ವೃಡಭಕ್ತರೆಲ್ಲತೆರಳು
ವುದ ತಾಪಸಕಂಡು। ಬಿಡದನಿಬರಂನಿಲಿಸಿ ನೀವೇವಿಚಾರಿವ್ರುದು। ಕೊಡೆನೆಂಬ
ಪಂಥವಪಿಡಿದಿಪ್ಪನಿದಕೊಂದು ತೆರನಪೇಳುವೆನುನಾನು ॥ ಇಡಬಾರದಿವನಲ್ಲಿ
ಯಿಟ್ಟಡಿಂತಾಯಿಡಗ । ಪಡಯುದಿನ್ನೊಂದು ಕೋವಣಮುಂಟುಯಿನ್ನಲ್ಲಿ ।
ಕೊಡಿಸುವದುಯುದರತ್ಥೂಕದಕಪ್ಪಡವನೀಗ ಕೊಂಡುಬೇಗದಿಪೋಪೆನ ॥೩೨
ಎಂದುತಾಪಸನುಡಿಯೆಪಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲವತಿಹರುಷ । ಮುಂದಳದುಡಮರನೀತ್ರಿಯು
ಮುದದಿಕೊಡುವೆನಾ। ನೆಂದುತಾಸನುತರಿಸಿ ಕೈಪವದರೊಳಗಿಟ್ಟುಮತ್ತೊಂ
ದುಕಪೆವಸ್ತ್ರವ ॥ ನೊಂದೆರಡು ಮೂರು ಹದಿನಾರು ಮೂವತ್ತನೂ । ರೊಂ
ದರಿಂದತ್ತತ್ತಯಿಡಲು ತಕ್ಕಡಿಮುರಿಯೆ । ನಿಂದಿರ್ದಜನರೆಲ್ಲ ಬೆರಗಾಗಲಮರ
ನೀತಿಯು ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಬಿಡದೇ ॥ ೩೩ ॥ ನಲುವಿಂದಲಿಂಗದಾಲಯುದಮುಂ
ದಿರ್ದರಡು । ಶಿಲೆಯುಕಂಭವನಡಸಿ । ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಿಂಪೊಳಲ್ಗೆ । ಸಲೆಪೊಪ್ಪಿ
ರಾಜಿಸುವಯೆರಡು ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಗಳ ಕಾಚೊರ್ನ್ನ ಸರಪಣಿಗಳಿಂ ॥ ಬಲಿದು
ಬಂಧಿಪಿತ್ರಾಸಿನಂದದೊಳ್ಮೇಲೆಪೇ । ದೊರ್ಲೆಯುನಡ ಕಡ್ಡಕಟ್ಟುತವರಿದ
ಪರಡಿಯೊಳು ।ಚಲುವಪ್ಪಕೈಪಮುನ್ನಿರಿಸಿ ಮತ್ತೊಂಡೆಗೆ ವಸ್ತ್ರನಿಚಯುವನೊ
ಟ್ಟುತ ॥ ೩೪ ॥ ಮನೆಯೊಳಿರ್ದನಿತು ಕಪ್ಪಡದಿಂಡುಗಳೆಲ್ಲ । ಅನುನಯದಿ
ತಂದೊಟ್ಟಿದರನೆಲನಿಬಿಟ್ಟುಯು । ಛೈನಿತಳದಿರೆಪುರದೊಳಿರುತಿರ್ಪ ಜವಳಿಯುವ
ರಾಲಯುದೊಳಿಹವಸ್ತ್ರವಾ । ಅನುವಾನಪಿಲ್ಲವೆಂದುಳಿಯದೊಲ್ಕ್ರಮವಾಗಿ।
ಘನದಿಂಡುಪಿಂಡುಗಳ ನಗಣಿತವನೊಟ್ಟದಡೆ। ಮಿನುಗುತಿಹಕೌಪಥಾರಣಿಯು
ಪಟ್ಟೇಳದಿರೆಬೆರಗಾಗುತಮರನೀತಿ ॥ ೩೫ ॥ ವರರತ್ನದನಕನಕಗಳ ಹಾಕಿ
ದೊಡಲಂತೆ । ಯಿರೆನಗುತ ಸತಿಸುತರಕೊಟ್ಟು ಮುಚ್ಚಿಸುವುದೇ ॥ ಸರಿಯೆಂ
ದುಘನ್ನರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ದಿವ್ಯಾಂಬರಾಭರಣದಿಂ ಸಿಂಗರಿಸುತ ॥ ತರಳನಂತ್ರಕ್ಕಡಿ
ಯೊಳಿರಿಸಲ್ಕ ದೋಂದುಗೇಣ್ । ಧರಣಿಯುನುಬಿಟ್ಟೇಳೆ ಮಘುವನದರಲ್ಲಿಕು ।
ಬ್ಬರಿಸುತೆಲೆಪೇವ ದಿವ್ಯಾಂಬರದನೇಮದಲಿ ಪೂಜೆಸಂಪೂರ್ಣವೆಂದು ॥ ೩೬ ॥
ಕೋಪದಿಂ ಭಕ್ತತ್ರಿಗೊಂಡಸುತ್ರ ತಾಂಪೋಗಿ । ತ್ರಾಸಿನೊಳಗಮರನೀತಿ

ಯು ಕುಳ್ಳಿರಲ್ಕೆಪರ । ಮೇಶನಿಜರೂಪ ತೋರುತಭಕ್ತರೊಳಗೀತನರಿಯೆಂ ದುಕಾಣಿಪಂತೆ ॥ ಲೇಸಿಂದಸಮನಾಗಿ ತೋರಿಶಂಕರನೊಲಿಯೆ । ಸೂಸಿದರು ಪೂಮಳೆಯದೇವದುಂದುಭಿವೊಳಗೆ । ಆಸತಿಸುತಮುನೀಶಿಗಳ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಸನೊಯ್ದು ಪ್ರಭುಡಕೇಳು ॥ ೩೭ ॥ ಗುರುವೆಜಯುಪರಬ್ರಹ್ಮದಿರವೆಜಯುಸ ದಮಲಾ । ದರವೆಜಯುನತ್ವದಾಗರವೆ ಜಯುನತಕಲ್ಪ । ತರುವೆಜಯುತರಣಿ ಶಿಕೋಟಿಸುರಚಿರಗಾತ್ರಧರವೆ ಜಯುಭಕ್ತಜನರ ॥ ಪೊರವೆಜಯುಭವಪಾಶ ಹರವೆಜಯುಮುಕ್ತಿಪಥ । ವರವೆಜಯುನಿರ್ಭಯಾ ಕರಮುರವೆಜಯುಪರಾ । ತ್ಪರವೆಜಯು ಪರಮಳಿಯುವಲ್ಲೀಶಮುದ್ಗುರುವೆ ಮನವಿಷ್ಟನಿತ್ತು ಸಲಹೈ ॥

ಹನ್ನೆರಡನೆಯುಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

—(ಹನ್ನೆರಡನೆಯು ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ಸೂಚನೆ ॥ ಧೂಪ = ಪರಿಮಳದ ಹೊಗೆ ॥ ೧ ॥ ಕರ್ಮ = ಕರ್ಮಪಾಶ, ಧ ರ್ಮನಗಕಾಮುಕ ಮೇರುಧನ್ವನೇ ॥ ಸುಧರ್ಮೆಶ = ಇಂದ್ರ, ಧರ್ಮಜಯೆಪಾದ = ಯುಮನಂಗೆದ್ದ ಕಾಲುಳ್ಳವನೆ, ಶತಧರ್ಮಬಾಹುಸ್ತಂಭ = ವಜ್ರಪಾಣಿ ಭುಜವ ನ್ನು ಸ್ತಂಭಿಸಿದವನೆ, ಚಂಡಿಕಾನರ್ಮಸಖ = ಗೌರಿಯುಮಚ್ಚಿನ ಗೆಳೆಯನೆ, ದು ರ್ಮದ = ಕೆಟ್ಟಮದವುಳ್ಳವನು, ಚರ್ಮ = ತೊಗಲು, ತ್ರಯೀಮರ್ಮಗೋಚರ = ವೇದರಹಸ್ಯಗಮ್ಯನೆ, ಪುಷ್ಪಧರ್ಮ = ಕಾಮ, ನಿರ್ಮರಣ = ನಾಶವಿಲ್ಲದವನೆ ॥ ೨ ॥ ಪೌರಾಣಿಕಂ = ಪುರಾಣೋಕ್ತವು ॥೩॥ ಧರ್ಮಸಂಹಿತೆ = ಸ್ಕಾಂದ, ಚತು ರ್ವಿಧಫಲ, ಧರ್ಮಾರ್ಥ = ಕಾಮೋಕ್ಷಗಳು ॥೪॥ ಸುರಭಿ = ಆಕಳು ॥ ೫ ॥ ವಾ ರಾಣಸಿ = ಕಾಶಿ ॥ ... ... ೬ ॥

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಧೂಪದ ಮಾಚಿದೇವಯ್ಯನೆಂಬ ಶಿವಭಕ್ತನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಧೂಪಾರ್ಪಣಂ ಗೈದ ಫಲವೇನೆಂದು ಗುರುವಂ ಕೇಳಲಾಗಿ, ಸ್ಕಂದಪುರಾಣದೊಳಗೆ ಸನತ್ಕು ಮಾರ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಸನತ್ಕುಮಾರಂಗೆ ನಂದಿಕೇಶ್ವರನು ಹೇಳಿದಕಥೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವನೆಂತೆನೆ. ಪೂರ್ಣಭದ್ರನೆಂಬ ವರ್ತಕನಮಗನಾದ ಪಿಂಗಳಾಕ್ಷನೆಂ ಬವನು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದ ಶಿವಪೂಜೆಗೈಯಲಾರಂಭಿಸಿ ಕೃಷ್ಣಾಗರು ಕರ್ಪೂರ ಮಾಯುಸಾಕ್ಷಿ ಗುಗ್ಗುಲ ಅಕಳತುಪ್ಪ ಜೇನು ಇಂತು ಪಂಚಧೂಪಗಳಿಂದಂ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹರನ ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿರೆ ತಂದೆಯಾದವನದನರಿತು ಮಗನೇ ! ಇದು ನಮ್ಮ ಮತವಲ್ಲವಾಗಿ ನೀನು ಮಾಡತಕ್ಕುದಲ್ಲ ಲಿಂಗಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ದಾದರೆ ನನ್ನ ಮನೆಯಂ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗೆನ್ನಲಾಗಿ ಅವನು ನಿರ್ಭಾಗ್ಯನಾದ ತಂದೆಯಂ ಬಿಟ್ಟು ವಿರಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಾಶೀನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸದಾ ಶಿವ

ಪೂಜೆಯಂ ನಡಸುತ್ತಿರ್ದು ಕೈಲಿದ್ದ ಧನವೆಲ್ಲವೂ ತೀರುತಲು, ಧೂಪಸೇವೆಗೆ ಸಾಧನಾಂತರ ದೊರೆಯದೇ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನೇ ಆ ಅಗ್ನಿಗಿತ್ತು ಧೂಪವಂ ಹೊಂದಿಸಿ ಶಿವಾರ್ಪಣಂ ಗೈವೆನೆಂದು ಪ್ರಾಣವಂ ಬಿಡಲವನ ದೃಢಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಶಿವನುಬಂದು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದುನೆಂಬುವದು.

ವ್ಯಾಳಕಂಕಣ = ಸರ್ಪದಕೈಗಡಗ, ತ್ರಿದಶ = ಮೂವತ್ತು || ೭ || ಮಣಿದು = ಬೊಗ್ಗಿ, ಬುಧರ = ವಿದ್ವಾಂಸರ, ಮುಂ = ಮುನ್ನು ಒಡವೆ = ಪದಾರ್ಥ ೮ || ಮಂದಿ = ಜನ, ಸಿಂಧುರ = ಆನೆ, ಒಲವ = ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು, ಅಗೋಚರ-ಕಾಣಿಸುವದಿಲ್ಲ ||೯|| ಸಸಿನೆ = ನೆಟ್ಟಗೆ ಸಮವಾಗಿ, ಹಸಿತ = ನಗೆಗೊಂಡ ||೧೦ ಅಲದ = ಕತ್ತಿಯನ್ನು, ಇರುವ = ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ||೧೧|| ಮಂಗಳಾತ್ಮಕ = ಶುಭಸ್ವಭಾವನಾದ ಕೊಂಗುಲಿಯರು, ಐಶ್ವರ್ಯ = ಒಡೆತನ, ಕಂಗಳತ್ರಯನು = ಮುಕ್ಕಣ್ಣನು [ಅಪೂರ್ವಪ್ರಯೋಗವಾಗಿದೆ, ಪುಂಗವಧ್ವಜನೊಲಿದು ಎಂದು ಇರಬಾರದಾಗಿತ್ತೇ ಕವಿಯು ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿರುವನು]

—[ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.]—

ಚೋಳದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೈವಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದ ಕೊಂಗುಲಿಯನಾರೆಂಬಾತನು ನಿತ್ಯಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯಹವೂ ೩೦ ಸೇರು ಧೂಪವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುವಂತೆ ಕಟ್ಟಳೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಆಸ್ತಿಯೆಲ್ಲವಂ ಮಂಗಳಸೂತ್ರಸಹಿತ ಮಾರಿಯಿಟ್ಟರೂ ಸಾಲದೆ ಕಡೆಗೆ ೩ ದಿನ ಉಪವಾಸವಾಗಿ ಮಲಗಿದನು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ತಿರುಪ್ಪಲೂರು ದೊರೆಯು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರ್ದ ನಾಗನಾಥಲಿಂಗವು ಎಡಕ್ಕೆ ಬೊಗ್ಗಿರಲಾಗಿ ಇದೇನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ನಾಗಕನ್ಯಕೆಯರ ಗಾನವಂ ಕೇಳಿ ಶಿವನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬೊಗ್ಗಿರುವನೆಂದು ಕೇಳಿ ಆಳುಗಳಿಂದಲೂ ಆನೆಗಳಿಂದಲೂ ಎಳೆಸಿನೋಡಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರಲ್ಕೆ ಶಿವಭಕ್ತರಾದರೂಬಂದು ಲಿಂಗವಂನೆಟ್ಟಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೋಟಿಧನವೀವೆನೆಂದು ಸಾರಿಸಲಾಗಿ ಕೇಳಿ ಕೊಂಗುಲಿಯನಾರ್ ಬಂದು ತನ್ನ ನಿತ್ಯಲಿಂಗಪೂಜೆಗಟ್ಟಲೆಗೆ ೩೦ ಸೇರುಪ್ರಕಾರ ಎಂದಿಗೂ ಆಗುವಷ್ಟು ಧೂಪವನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದರೆ ಲಿಂಗವನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಡುವೆನೆನ್ನುತಲು ರಾಯನು ಬೆಟ್ಟದಂತೆ ಧೂಪವಂ ತರಿಸಿಹುಯ್ಯಲು ಕೊಂಗುಲಿಯನಾರ್ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಪಟ್ಟಾಕತ್ತಿಯಂ ವರೆಗಳದು ಅದರನ್ನು ಬೊಗ್ಗಿಸಿ ತುದಿಗೂ ಬುಡಕ್ಕೂ ನೇಣಂಬಿಗಿದು ಅದರನ್ನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆಸುತ್ತಿ ತನ್ನ ಕೊರಳನ್ನು ಅದಕ್ಕೆತಗುಲಿಸಿ ಲಿಂಗವು ನೆಟ್ಟಗೆನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಯೆಳೆದಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಕೊರಳು ಕತ್ತರಿಸಿಹೋಗುವಂತೆ ಎಳೆಯಲು, ಲಿಂಗವು ನೆಟ್ಟಗೆನಿಂತುದು ಆ ಮಹಿಮೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಂಗುಲಿಯರಿಗಿತ್ತು ತಾನು ಸೇವಕನಾಗಿದ್ದನು. ಕೊಂಗುಲಿಯರು ಚಿರಕಾಲ ಧೂಪಸೇವೆಮಾಡುತ್ತಾ ಜಂಗಮಾ

ರ್ಚನೆಗೈದು ಕಡೆಗೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಪೋದರ್. ... ... *

ಭೂವನಿತೆ=ಭೂಮಿಯೆಂಬ ಹೆಂಗಸು, ಮುಕುರ-ನಾಸಾಭರಣ, ಜೈನ=ಜಿನಭಕ್ತ, ಕಾವನರಸಿ=ರತಿ, ಮಾತುಳಾನಿ=ಸೋದರಮಾವನ ಹೆಂಡತಿ, ವಿವಹ=ವಿವಾಹ ||೧೩|| ಬಯಕೆ=ಇಷ್ಟ, ಏಕಾಂತ=ರಹಸ್ಯ, ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ=ಚಂದ್ರಕಲಾಕ್ಷಯಕಾಲ ||೧೪|| ಸಮಯ=ಕಾಲ ||೧೫|| ಆಯತ=ಅಗಲವಾದ, ಮಾಯಿಗರು=ರಾಕ್ಷಸರು, ತೋಯಜ=ತಾವರೆ || ೧೬ || ಮಜ್ಜನ=ಅಭಿಷೇಕದ, ಸಂಗರಣ=ಲಾಘವ, ಅಳಿವು=ನಾಶ ||೧೭|| ಭಾಷೆ=ಶಪಥ, ಉಪವಾಸ=ಅನಶನ, ನಲ್ಲ=ಗಂಡ, ಖಡ್ಗ=ಶಕ್ತಿ ||೧೮|| ಕಾರ್ತಿಕದ ಕೃತ್ತಿಕಾನಕ್ಷತ್ರಕ್ಕೆ ಸಮವಾಗಿ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನು ಬರಲುಳ್ಳದ್ದು || ೧೯||

—[ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.]—

ಸೋವಳಿಯೆಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜೈನರೊಳಗೆ ಸೋಮವ್ವೆಯೆಂಬ ಹೆಂಗುಸುಹುಟ್ಟಿ ಸೋದರಮಾವನ ಮಗನಾದ ಪುರುಷನಾಥನೆಂಬವನಿಗೆ ಮಡದಿಯಾಗಿ ಬಾಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವಳಿಗೆ ಪ್ರಾಗ್ಜನ್ಮವಾಸನೆಯಿಂದ ಶಿವಭಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ತನಗೆಕೊಟ್ಟ ಎಣ್ಣೆ ಪರಿಮಳ ತಾಂಬೂಲ ಫಲಾದಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಶಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಪೋಗಿ ನಿತ್ಯವೂ ಪೂಜಿಸಿಬಂದು ಬಳಿಕಂಡುತ್ತಿರ್ದಳು. ಒಂದುದಿನ ಗಂಡನು ಅದಂತಿಳಿದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತೃಣಪದಾರ್ಥ ಮುಟ್ಟುವದಕ್ಕವಕಾಶ ವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಲು, ಆಕೆಯು ಬರೆಯ ಅನ್ನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡಿಗೆಬಂದು ನೈವೇದ್ಯವಂ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಗತ್ತಲೆಪೂಜೆಯಾಯ್ತೆಂದು ದುಃಖಿಸಲಾಗಿ ಅಭಿಷೇಕತೀರ್ಥದಿಂದ ದೀವಿಗೆಯು ಮಡುಗಲುರಿಯುವದೆಂದು ಆಕಾಶವಾಣಿ ನುಡಿಯಲಾ ರೀತಿಯೊಳು ಮಾಡುತಿರ್ದಳು. ಬಳಿಕ ಕೆಲವುಕಾಲಕ್ಕೆ ಜೈನರಿಗೆ ತಿಳಿದು ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಅವಳಗಂಡನಂ ಪಳಿಯಲಾಗಿ ಅವನು ಅವಳಂ ಮಿಸುಕಲೀಸದೆ ಕಾದಿರಲಾಗಿ ಶಿವಪೂಜೆಯಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಉಪವಾಸದಿಂ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿರಲು ಗಂಡನು ಕತ್ತಿಯಿಂದವಳ ತಲೆ ಕರಿಯಲ್ಜೊಡನೆ ಶಿವನವಳ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ವರವಂಬೇಡೆನೆ ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದೊಳು ಗಗನದೀಪವಾಗಿ ಮೆರೆಯುವೆನೆಂದು ಬೇಡಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಪೋದಳು. ... ... *

ಕಡವಲನಂಬಿ, ಪೋಲಾಂಬಿ, ಜೊಪ್ಪಯ್ಯ ಇವರು ದೀಪಸೇವೆ ಸಲಿಸಿ ಮುಕ್ತರಾದರು. ಚೋಳಚನ್ನಯ್ಯ, ಸುರಗಿಚೌಡದೇವ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ನೈವೇದ್ಯಾರ್ಪಣದಿಂದ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಪೋದರು ||೨೦|| ಸೊಪ್ಪಿಯಲ್ಲಮದೇವ, ರೇಚಯ್ಯಸಪದಪ್ಪಂಣ ಮುಂತಾದವರು ತಾಂಬೂಲಾರ್ಪಣದಿಂದ ಮೋಕ್ಷವು ಪಡೆದರು. ನಿರ್ಲಜ್ಜೆಶಾಂತಯ್ಯ, ಕಾಳಿಮಾಸಲು ಮೊದಲಾದವರು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ

ವಸ್ತ್ರಾರ್ಪಣಗೈದು ಶಿವಪುರಕೆ ನಡೆದರು ॥ ೨೧ ॥ ನವವಸನ=ಹೊಸಬಟ್ಟೆ, ಮೊಂಡೆ=ಮೂಟೆ ॥ ೨೨ ॥ ಪಟ್ಟು=ರೇಷ್ಮೆ, ಪಟ್ಟಾವಳಿ=ಪಟ್ಟೆಯನ್ನೈಗೆ, ಪೆಂಡೆ=ಮೂಟೆ, ಒಟ್ಟೈಸುತ=ಗುಡ್ಡೆಯಾಗಿಡುತ್ತ ॥೨೩॥ ತಿಂತಿಣಿ=ಸಮೂಹ, ಸಲ್ಲ=ಸಲ್ಲದ ॥೨೪॥ ಕೋವಣ=ಕೌಪೀನ, ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ-ಅಣಿಮಾದಿಭೋಗ ॥೨೫॥ ಕೈಪ=ಲಂಗೋಟಿ ॥೨೬॥ ಹರಿ=ಸೂರ್ಯ, ಹರಿಣಾಂಕ=ಚಂದ್ರ, ಭಜಕ=ಭಕ್ತ ॥೨೭॥ ಬಟ್ಟೆಗೆ=ದಾರಿಗೆ ॥೨೮॥ ಕರ್ಪಡ=ಕರ್ಪ್ಪಟ ೨೯ ॥ ವಸನ=ವಸ್ತ್ರ, ಮಾಜದೆ=ಮರೆಮಾಡದೆ, ಅಭಿಮಾನ=ಗರ್ವ, ॥೩೦॥ ಛಲ=ಹಠ, ಡಾಂಭಿಕತನ=ಬಡಾಯಿ ॥೩೧॥ ಮರುಳ=ದುಷ್ಟ, ತಪಸಿ=ತಪಸ್ವಿ, ಅರ್ಚನೆ=ಪೂಜೆ ॥೩೨॥ ಮೃಡ=ಶಿವ, ಪಂಥವನು=ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ॥೩೩॥ ತಕ್ಕಡಿ=ತ್ರಾಸು, ॥೩೪॥ ನಿಚಯ=ಸಮೂಹ ॥೩೫॥ ಅನುಮಾನ=ಸಂದೇಹ ॥೩೬॥ ತರಳನಂ=ಮಗನನ್ನು, ಭಸ್ಮ=ಬೂದಿ, ದಿವ್ಯಾಂಬರ=ಚೆಂಬಟ್ಟೆ, ಸಂಪೂರ್ಣ=ಮುಗಿಸೋಣ ॥೩೭॥ ಲೇಸು=ಶುಭ, [ಒಳ್ಳೇದು] ಸೂಸಿದರು=ಸುರಿದರು ॥ ... ... ೩೮ ॥

—[ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.]—

ಚೋಳದೇಶದ ನಲ್ಲೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಮರನೀತಿಯೆಂಬ ವರ್ತಕನೂ, ನಕುಮಾಲಿಯೆಂಬ ಸತಿಯೂ, ಧನದತ್ತನೆಂಬ ಪುತ್ರನೂ, ಜವಳಿಯಂಗಡಿಯ ಕಾಯಕದಿಂದ ಧನವನ್ನಾರ್ಜಿಸಿ, ಭಾರೀವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ವಿಶೇಷಧನವಂತನಾಗಿ ಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಸ್ತ್ರದಾನಮಾಡುತ್ತಿರ್ದನು. ಅವನ ಭಕ್ತಿಯಂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲೋಸುಗ ಶಿವನು ಮುದಿಜಂಗಮನಾಗಿ ಬಂದು ತಾನುವಸ್ತ್ರವಂ ಕೈಕೊಳ್ಳದೆ ತನ್ನ ಲಂಗೋಟಿಯು ಬಹಳ ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಅದರನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟಿರು ನಾಳೆಬಂದು ಅದರನ್ನು ವೈಯ್ಯುವಾಗ ನಿನ್ನ ವಸ್ತ್ರದಾನವಂ ಗ್ರಹಿಸುವೆನೆಂದು ಪೇಳಿ ಕೌಪೀನವಂ ಕೊಟ್ಟು ಪೋಗಲ್ಕೆ, ಧನದತ್ತನು ಅದರನ್ನು ಜತನವಾಗಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಡಿರಲು, ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಮುದಿಜಂಗಮನು ಬಂದು ಕೇಳಲೂ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವಾಗ್ಯೆ ಲಂಗೋಟಿಯು ಇಲ್ಲದಿರಲಾಗಿ ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಏನುಕೇಳಿದರೂ ಕೊಡುವೆನೆಂದು ಪೇಳಿದರೂ ಆ ಮುದಿಜಂಗಮ ನೊಪ್ಪದೇ ಕಡೆಗೆ ಆ ಲಂಗೋಟಿಯ ತೂಕದ ಇತರ ವಸ್ತ್ರವಿತ್ತರೆ ಸಾಕೆಂದು ಪೇಳಲು, ಅದರಂತೆಯು ಜಂಗಮನು ಕೊಟ್ಟ ಮತ್ತೊಂದು ಲಂಗೋಟಿಯನ್ನು ತೂಗುವಾಗ್ಯೆ ತಂದವಸ್ತ್ರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಾಲದಿರಲು, ಮಹಾ ಸ್ತಂಭಗಳನ್ನಿಡಿಸಿ ದೊಡ್ಡ ತಕ್ಕಡಿಯಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಊರೊಳಗಿನ ಅರಿವೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಇಟ್ಟಾಗ್ಯೂ ಕೌಪೀನಕ್ಕೆ ಸರಿತೂಗದಿರಲು ಪತ್ನೀಪುತ್ರ ಸಮೇತನಾಗಿ ತಾನೇ

ಬಂದು ತಕ್ಕಡಿಯಮೇಲೆ ಏರಿದನ ಆತ್ಮಾರ್ಪಣದ ಸರ್ವಸ್ವದಾನ ಸತ್ಯಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಸಕುಟುಂಬನಾಗಿ ಅಮರನೀತಿಯುಂ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದನೆಂದು ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ವಸ್ತ್ರಾರ್ಪಣವಂ ಗೈದ ಮಹಿಮೆಯಂ ಪ್ರೌಢರಾಯಂಗೆ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನುಸುರಿದನು. ... *

ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸಿದ್ಧಾದ್ರ್ಯಮಹಾಕವಿ ಪ್ರಣೀತವಾದ ಪ್ರೌಢರಾಯನ
ಕಾವ್ಯದೊಳು ದ್ವಾದಶಸಂಧಿ ಸಮಾಪ್ತವಾದುದು.
ಅಂತುಸಂಧಿ ೧೨ಕ್ಕಂ ಪದನು ೬೯೨ಕ್ಕಂ ಮಂಗಳಮಸ್ತು.

ಶ್ರೀಗುರುವೇನಮಃ.

—(ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ಸೂಚನೆ|| ಪರಮಾತ್ಮರೂಪ ಜಂಗಮವನಂಬರುತಿರ್ದ | ವರವೀರಸಂಗಯ್ಯನೊಡನೆ ಭಾಸ್ಕರರಣವಿ | ಮುರಿದೋವಿಚಗವೇಷಧರಿಸಿ ಬಂದಿರಿಯೆಸರನೊಲಿದು ಶಿವಪುರಕೊಯ್ದನು ||ಪದನು|| ಪುರನೇತ್ರಮುಖಸಪ್ತಪುರಭುಜನೆ ನಾಗಶೃತಿ | ಪುರನಯನರವಿಸಂಧ್ಯಯುಗವ ಗೆಲದಾಮಹಿಮ | ಪುರದ್ವಂದ್ವ ಶರಪರನೆ ಪುರಪುರಲಪನಪಿತನೆ ಪುರುಹೂತನತಚರಣನೆ || ಪುರರುದ್ರಲೋಕ ಕಥಿನಾಥಪುರಪದಗೇಯ | ಪುರಪಂಚವಿಕಾಲವಂದ್ಯ ವೃಷಭಾರೂಢ | ಪುರ ಪುರಗಳುರುಹಿದನೆ ಪೊರೆವುದೀಕ್ಷಣವೆನ್ನ ಸಂಗಮೇಶ್ವರಪ್ರಸನ್ನ ||೧|| ವಸು

—[ವೀರಸಂಗಯ್ಯನ ಕಥೆ.]—

ಧೇಶಕೇಳು ಬಜ್ಜಳನೃಪಾಲಕನೊಡನೆ | ಬಸವೇಶಪೇಳ್ದ ಕಥೆಯಂ ಪೇಳ್ವೆಲಾಲಿಪುದು | ಪೊಸತೆನಿಸಿಧರಣಿಯೊಳ್ಮೆರೆವ ಝಂಕಾಪುರಕ್ಕೊಡೆಯಮಾಧವನೃಪತಿಯು || ಪಸುಳೆಭಾಸ್ಕರರಾಯಬೆಳೆದು ಸುಖದಿಂದಬಹು | ಜನಪಿರಾಜ್ಯವನಾಳಲದರಬಡಗಲದೆಸೆಯೊ | ಳೆಸೆವಪದರೂರುಪುರವರ್ಣಿಸುವಡರಿದೆನಿಪಜನನಾನ್ವಿತಂಮೆರೆವುದು || ೨|| ಆಪುರದಿಶಿವಭಕ್ತಶೀಮಂತಮಣಿಯೆನಿಪ | ಗೋಪಮಾನಸಪಾದಭಜಕ ಕಾಮಣ್ಣಯ್ಯ | ರೂಪಯೌವನಸುಗುಣ ರಾಜಿರಾಜಿಸುವ ಸೋಮಲದೇವಿಯುಂದೆಂಬುವ || ಓಪಳೊಡಗೂಡಿರುತವ ವಹಾರಮುಖದಿಂದೆ | ಸೋಪುನಕಲಾಶಿನವರತ್ನ ವಾಣಿಜ್ಯಪಲವ | ಕೇಪುಗಳತಂದುಬೆಲೆಗಿತ್ತು ಬಲುಸೆರದನಾಗಿರಲೊಂದುದಿವಸದಲ್ಲಿ || ೩|| ಸುತರಿಲ್ಲವೆಂದು ದುಃಖಿಗಳಾಲೋಚಿಸುತ | ಚಿತ್ರಕಾಮುದಪರಮಾತ್ಮಸಂಗಮೇಶನಭಜಿಸೆ | ಸತಿಸೋಮಲಾಂಬಿಕೆಗೆಗರ್ಭವಂಕುರವಾಗಿ ನವಮಾಸಪೂರ್ಣವೆನಿಸೆ || ಅತಿಚಿತ್ರಪುತ್ರ

ನಂಪಡೆದು ಪರಮೋತ್ಸವದಿ । ಹಿತದಿಂದೆವೀರಸಂಗಯ್ಯನಾಮವನಿಟ್ಟು।ವ್ರತ ನೇಮಗಳಮಾಡಿ ಶಿಶುವಸಲಹುತ್ತಲಿರೆ ದ್ವಾದಶಾಬ್ದಗಳಾಗಲು ॥ ೪ ॥ ತನು ಜಂಗೆತಕ್ಕಕನ್ಯೆಕೆಯಿಲ್ಲವೆಂದುಯೋ। ಚನೆಗೊಂಬಪತಿಯಮುಖನೋಡಿಸೋ ಮಲದೇವಿ । ವಿನಯದಿಂನುಡಿದಳೆಲೆದೇವ ಶೃಂಗಾರವೆಂದೆಂಬ ಪುರದೊಳಗೆ ನ್ನಯ ॥ ಅನುಜನಾಕ್ರಜೆಯುಚಂದ್ರಿಕೆಯುಂಬಳತಿಚಲ್ವೆ । ಮನಸಿಜನಮಂ ತ್ರದೇವತೆಯಂತೆರಾಜಿಸುವ । ವನಿತೆಯುರಸೀಮಂತ ಮಣಿಯೆಪ್ಪಳೆಂದುಸತಿ ಪೇಳೆಹರುಷವತಾಳುತ ॥ ೫ ॥ ಶರಣಾಳಿಸಹಿತರಘುಂಕಾರಪುರಕಂಬಂದು। ತರ ಳೆಯನುನೋಡಿಹರುಷಿತರಾಗಿನಿಶ್ಚೈಸಿ । ತ್ವರಿತದಿಂದೊಂದುವಾಸಕೆ ಮದು ವೆಯುಂದುಸುರಿಮರಳಿತಮ್ಮಯನಗರಕೆ । ಭರದೊಳೈತಂದಾ ಮದುವೆಯಸಂ ಭ್ರಮವಮಾಡು । ತಿರಲಿತ್ತ ಚಂದ್ರಿಕೆಯುವರಲಗ್ನಸಾಧನವ। ನೆರಪುತಿರಲೊಂ ದಿವಸತರುಣಿಮಜ್ಜನಮಾಡಿ ಬಿಳಿದುಟ್ಟುಭರಣವಿಟ್ಟು ॥ ೬ ॥ ಸಂತಸದಿಕುಳಿತಿ ರಲ್ಕಾಸಮಯದಲ್ಲಿಭೂ । ಕಾಂತಸುತನ್ವೈಹಾಳಿಯುಂಪ್ರೋಗಿವಾದ್ಯರವ। ಪಂ ತದಿಂಪ್ರೋಗಳುತಿಹವಾರ್ತಕರಗಡಣದಿಂ ಬಪ್ಪಭರವಂಕೇಳುತ ॥ ಮುಂತರಿಯ ದೋರಿಗೆಯಮಕ್ಕಳೊಡನೈತಂದು । ನಿಂತುಬೀದಿಯೊಳುನೋಡುವಚಂದ್ರಿಕೆ ಯುಕಂಡು । ಕಂತುಶರತಾಪಕೊಳಗಾಗಿಯಿವಳಾರೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡನಾಪ್ತ ಚರರ ॥ ೭ ॥ ಬಡಿನಡುವುಬಟ್ಟಮೊಲೆಬಾಳೆದೊಡೆ ಕುಡಿನೋಟ । ನಡೆಹಂಸ ನುಡಿಕೀರಮುಡಿಸೋಗೆಮಿಡಿವಾಯ್ರು । ಸಡಗರದೊಳೆಸೆವಶಶಿವದನೆ ಯಾರದಿ ಗುರುಳುಮಡದಿಯುವಳಾರೆಂದೆನ ॥ ಪೊಡವಿಪತಿಚಿತ್ತೈಸುವ್ಯಡಭಕ್ತರಾಶಿಶು ವು। ಕಡುಚಲ್ವನಾಮುಚಂದ್ರಿಕೆಯೆಂದುಪೇಳಲ್ಕೆ । ಬಿಡದೆನೋಡುವಚಿಂತೆ ಯಲಿಮನೆಗೆಬಂದುಪಡೆ ಗಪ್ಪಣೆಯಕೊಟ್ಟುಬಳಿಕ ॥ ೮ ॥ ತರುಣಿಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಕರತಾರೆಂದುಚರರೆಟ್ಟೆ । ಭರದಿಂದಬಂದವರು ಕೇಳರಭಕ್ತರಾ । ಪರಭಜ ಕರಿಗೆಕೊಡುವುದುಂಟೆಮೊಲವಳು ಪತಿಯುಳ್ಳವಳುಕೇಳಬಹುದೇ ॥ ಇರದೆಯಿ ಲ್ಲಿಂದೀಗತರಳೆಂದುಗರ್ಜಿಸಲು । ಮರಳಿವರುಬಂದು ನುಡಿದಂದವನುಪೇಳಲಿಕೆ ಉರಿದಟ್ಟುತ್ರಣವುನಿಗೆನಡೆವಂತೆ ಭಕ್ತರಾಲಯಕೆಭಾಸ್ಕರಬಂದನು ॥ ೯ ॥ ಬಂ ದಭೂಪನಭರವಕಂಡುಚಂದ್ರಿಕೆದೇವಿ । ಮಂದಿರವಪ್ರೋಗಲವಳತಂದೆಯಿದಿರಿ ಗೆಬರಲು । ಮಂದಗಮನೆಯಮುದದಿತಂದುಕೊಡು ನಿನ್ನ ಮನಬಯಕೆಯಂ ಬೇಡಲೀವೆ ॥ ಮುಂದೆಮನ್ನಣೆಯಿಂದೆಬಿಡದೆಸಲಹುವೆನಿವ್ನ। ಕುಂದರದನೆಯ ಚಂದ್ರಿಕೆಯಬೇಗಕರದುತಾ । ರೆಂದುಭಾಸ್ಕರರಾಯನಾಡೆತನ್ನೊಳಕ್ರಗುಗಿ ಮಗುಳವನೊಳಿಂತೆಂದನು॥೧೦॥ ಭವಿಭಕ್ತರೊಳಗೆಕೊಡುಕುಳಿಯುಂಟೆಯೊ ವನಾತ । ನವಳಪತಿಕೇಳಿದಡೆನಿನ್ನ ಕೊಲ್ಲದೆಮಾಣ । ನವನಿಪನೆ ಯಾಬುದ್ಧಿಯೆತ್ತ ರವಲ್ಲಪ್ರೋಗೆಂದ ಶಿವಭಕ್ತನುಡಿಯಲಾಗ ॥ ಹನೆಯಮೇಲಣ ತೃಣವಹಾಕ

ದೊಲುವುರಿದೆದ್ದು । ಯುವತಿಯನುಬಿಡದೆ ಪಿಡಿದೆಳದೊಯ್ವೆನೆಂಬಘೋ । ಧವ ಸುತನಸಂತೈಸಿಕುಳ್ಳಿರಿಸಿತರಳೆಯನು ತಿಳಿದುಬಹೆನೆಂದುಬಂದು ॥೧೧॥ ಸತಿಪತಿಗಳೀರ್ವರತಿದುಃಖದಿಂರೋದಿಸುತ । ಸುತೆಯತರ್ಕೈಸಿ ಯೆಂತಪ್ಪಚಲ್ವಿಕೆತಳೆದು । ಕ್ಷಿತಿಯಲ್ಲಜನಿಸಿದೇತಕೆನಿನ್ನ ಬಿಡೆನೆಂದು ಬಾಗಿಲೊಳುಕುಳಿತಿಪ್ಪಭೂಪತಿಯೆಬಿಡೆಸುವರಾರುಕಾಣೆನೆಂದಳುತಿಪ್ಪ । ಪಿತನನುಡಿಗೇಳಿ ಚಂದ್ರಿಕೆದೇವಿಮೈಮರತು । ಮತಿಗೆಟ್ಟುಪೃಥಿವಿಯೊಳುಬಿದ್ದು ಶೋಕಾಬ್ಧಿಯೊಳುಮುಳಿಗಾಡುತಿಂತೆಂದಳು ॥ ೧೦ ॥ ಅಕಟಸತಿಪುರುಷರಾಹಿತವನಾಬಿಡಿಸಿದೆನೊ । ಅಕಟಶಿಶುಪಶುಗಾಸಕಡ್ಡಲಾದೆನೊವೋಣು । ಯಕಟ ಅಹಿಕಟಕಗೊಂದರೊಳುಕುಂದನೆವಾಡಿ ಸಟಿಯಿಂದಪೂಜಿಸಿದೆನೋ ॥ ಅಕಟಸಜ್ಜನರಸುಖಬಾಳುವಿಗೆಬಾಳಕಂ । ಟಕಿಯಾದಕಾರಣದಿ ಪತಿಯರಕಾಣದೆಮರ್ಣ । ವಕಟಕಟತನಗಾದುದೆಂದುಬಲುಸಂಬಲಿಸಿ ಭಾಮೆಚಿಂತಿಸುತಿರ್ದಳು ॥೧೩॥ ಮನದಿಯೋಚನೆಗೊಂಡುಮರಣವಾದರೆತನ್ನ । ಯಿನೆಯುವರವೀರಸಂಗನುಪರಣಬಿಡುವನೆಂದನುಮಾನಿಸನಿತರೊಳುಜನಪಕರದಪನೆಂದು ಚರರುಬಂದತಿಗರ್ಜಿಸೆ॥ ವನಜಮುಖಿಧೈರ್ಯವುಂತಾಳಿ ಮಾತೆನಲಿಮೂ । ಗನೆಕೊಯ್ವನೆಂದುಪಿತಮಾತೆಸಹಮೆಲ್ಲನೆ । ಲ್ಲನೆಬರಲುಭಾಸ್ಕರದುಕಂಡು ಕೋಪವನುಳಿದುಪುರುಷದಿಂದಿಂತೆಂದನು ॥೧೪॥ ವರರತ್ನಭರಣಭಂಡಾರಬೊಕ್ಕಸವೀವೆ । ನೆರಮನೆಯುಹಿರಿಯುಷನನಿನ್ನ ಪಿದರೊಳಗೊಂದು । ಕೊರತೆಯಾದಡೆಯೆನ್ನ ತಂದೆಮಾಧವನಾಣೆಪುರುಷದಿಂನಡೆವ್ರುದೆನಲು ॥ ಮರುಳುಮಾತೇಕರಸೆನಿನ್ನ ನುಡಿಯೆಂದೆನ್ನ । ಕರುಣದಿಂಪಾಲಿಪ್ರುದುಬರಿದೆಭ್ರಾಂತಿಗಳಿಂದ । ದುಂತಕೊಳಗಾಗದಿರುಪರನಾರಿಯುರಿಗಳುಪಿ ಕೆಟ್ಟವರಪೇಳ್ವೆಕೇಳು ॥೧೫॥ ಅತಿಪರಾಕ್ರಮಿಯಾದರಾವಣಂ ರಾಘವನ । ಸತಿಯುಕಾಮಿಸಿದಕಾರಣದಿಂದೆಕಪಿಗಳಿಂ । ಹತನಾದಗೌತಮಾಂಗನೆಗಳುಪಿಯಿಂದ್ರನಂಗವ್ರುತ್ತಿಕೋಣಗಳಾದವು ॥ ಸುತೆಯುಸೌಂದರ್ಯವುಂಕಂಡುಕ್ಕೈದುಡುಕಿಭೂ । ಪತಿಚಂದ್ರಗುಪ್ತಸಿಲೆಯಾದ ಪರವಧುಗಳಿಗೆ । ಮತಿಗೆಟ್ಟುಭ್ರಮಿಸಿಕೆಟ್ಟವರನೆಷ್ಟೆಂದುಸುರ್ವೆನಂಣಭಾಸ್ಕರಪಾಲಿಸೋ ॥೧೬॥ ಅಂಡಲೆದುಬಹುದೈನ್ಯಬಡುವ ಚಂದ್ರಿಕೆಯಮುಖ । ಮಂಡಲವನೋಡುತೆಲೆಪೆಂಣೆಬಂಣದಮಾತು । ಕಂಡಕಡೆಯಲ್ಲಿನೀಪಲವಪೇಳ್ದಡೇನು ನಿನ್ನ ಬಿಡೆನೀಕ್ಷಣದೊಳು ॥ ದಂಡಿಗೆಯತರಿಸಿಕೊಂಡೊಯ್ವೆನವ್ಮರಮನೆಗೆ। ಬಂಧುಜನದೊಳ್ಬೇಡಬೇಗನಡೆನಿನ್ನಯಾ । ಗಂಡನಾಬಲ್ಲನುರೆಯೆಂದುಭಾಸ್ಕರಪೇಳೆಭಾಮೆಮಗುಳಿಂತೆಂದಳು ॥೧೭॥ ಹೇಳಲೇನರಸೆಕಣ್ಣಿಂದ ಕೀಚಕವಾಪಿದ । ಖೂಳತನದಿಂದೆಶೂದ್ರಕನುತಲೆಯಂಕಳೆದ । ಹಾಳಾದಬಾಗೂರ ಭಾಮೆಕಂದರೆಯಿಂದಕೇಳಿ ಮೂರ್ಖತೆಗೈದಡೆ ॥ ಬಾಳಲೋಚನಭಕ್ತ ವರವೀರಸಂಗಯ್ಯ

ಕೇಳಿದಡೆತನ್ನ ಖಂಡೆಯನಿನ್ನಂಗವನು । ಹೋಳಮಾಡದೆಬಿಡುವನಲ್ಲವೆನೆಭಾಸ್ಕರಂಕೇಳುತಲಿವ್ರುರಿದೆದ್ದನು ॥೧೮॥ ತರುಣಿಸಂಣವಳೆಂದು ಸಲಿಗೆಯಿತ್ತಡೆಯೆನ್ನ । ಜರಿವುತ್ತಿಹಳೆಂದುಕೋಪದಿ ಸೆರಗಪಿಡಿದೆಳೆಯ । ಹರಹರಾಭವಿಮುಟ್ಟದಪನೆಂದು ಪ್ರೌಂದುಮೊಳಹರಿದುರುಬಿಸಾಟಿಕೊಡಲು ॥ ವರಮೌಕ್ತಿಕದದಡಿಯುಮೊದಲಗಿವ್ಮ್ರಡಿಯಾಗಿ । ಮೆರವಸೀರೆಯುಜಳೆಯ ಭಾಸ್ಕರಂ ಜರಗಾಗಿ ಪುರದಜನಭೂಪಮಾಧವಗೊರೆಯೆಕೇಳು । ತಚ್ಚರಿವಟ್ಟುತಲೆದೂಗುತ ॥೧೯॥ ಮಂದಮತಿಭಾಸ್ಕರನಕರೆಯೆಸಲುಮಂತ್ರಿನಡೆ । ತಂದುಭೂವರ ಪೇಳ್ದಂತುಸುರಕೇಳದೇ ಯೆಂದುಮುಖಿಸಹಿತೆಲ್ಲದೋರ್ವನೇ । ಬಾರೆನಡೆಯೆಂದು ಗರ್ಜಿಸಲುಮರಳಿ ॥ ಬಂದುಭೂಧವಗೆಭಾಸ್ಕರನವುನಸಿನಬಯಕೆ । ಯೆಂದೆಲ್ಲವನುಬಿನ್ನೈಸೆತಾನೆಪ್ರೋಗಿ । ಕಂದನಿರವರಿದಪೆನೆನುತ್ತ ಬರೆಪಿತನಕಾಣುತಲೆದ್ದುಕರಮುಗಿವುತ ॥೨೦॥ ರಾಯಚಿತ್ತೈಸೆನ್ನ ಮನದಿರವಕಂಜದಳ । ದಾಯತಾಕ್ಷಿಯುಮದುವೆಮಾಡ್ಡಿದಿರ್ದೊಡೆಯೊಗ । ಸಾಯುದುಳಿವವನಲ್ಲವೆನೆ ಭೂಪಚಂದ್ರಿಕೆಯುಕೇಳಲವಳಿಂತೆಂದಳು ॥ ತೋಯಜಾಂತಕಪೂಜೆ ವ್ರತಪತ್ತುದಿನವ್ರುಪೂ । ರಾಯುಮಾದಬಳಿಕಲಿದಗುತ್ತರಂಕೊಡುವೆ । ಬಾಯಬಲ್ಲವಳಲ್ಲ ಭಾಳಪೇಳುವದೇನು ನಾಯುದರಸೇಕೇಳೆನೆ ॥೨೧॥ ತರುಣಿಯಾಡಿದನುಡಿಗೆ ಅರಸುಹರುಷಿತನಾಗಿ । ತರಳನಂಕೈವಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮನೆಗಂಪ್ರೋಗೆ । ದುರುಳಭಾಸ್ಕರಮನವಿ ಮರುಗುತ್ತಪಿತನೊಡನೆ ಅರಮನೆಯಪ್ರೊಕ್ಕಿರುತ್ತಿರೆ ॥ ಪರವಿಚಿತ್ರಾಂಗಪಿಡಿದೆಳೆಯೆ ಗೋವಂತೆಚಂ । ದಿರವದನೆಚಂದ್ರಿಕಾದೇವಿಳೆನ್ನೋಳ್ತದು । ಕರಸಿಲೇಖಕರಿಂದೆವಿಸ್ತರಿಸಿ ಓಲೆಯನುಬರಸಿ ಪುರುಷಗೆ ಕಳುಹಲು ॥೨೨॥ ಕಡುವೇಗದಿಂನಡೆದುಪಡಿಹಾರರೈತಂದು । ಒಡೆಯವರವೀರಸಂಗಯ್ಯಗಭಿನಮಿಸುತ್ತ । ದೃಢಶರಣನಿನ್ನ ಮಡದಿಯುಕಳುಹಿದೋಲೆ ಮನವಿಡಿದೋದಿಕೊಳ್ವುದೆಂದು ॥ ತಡೆಯದೇತಂದಪತ್ರಿಕೆಯುಮುಂದಿಡೆನೋಡೆ । ಕುಡುತೆಗಂಗಳೆಯುಸುಕ್ಷೇಮವನುಕೇಳುತ್ತ । ಪೊಡವಿಯೊಳ್ಬದ್ದಿರ್ದಲೇಖನವಚರಳಂದಪಿಡಿದೋದಿಕುಳಿತಿರ್ದನು ॥೨೩॥ ಶ್ರೀಸದಾಚಾರಸಂಪನ್ನ ಶಿವಭಕ್ತಮಣಿ । ವಾಸಬಿದರೂರಸೋಮಣ್ಣಕಾಮಲದೇವಿ । ಗೋಸುಗಂಮಾಡುತ್ತಿಹಶರಣಾರ್ತಿಯೆನ್ನ ಪ್ರಾಣೇಶವರವೀರಸಂಗ ॥ ಈಶನಪದಾಬ್ಜದೊಳುನೊಸಲಿಟ್ಟುಮಣಿಮಣಿದು । ದೋಷದಿಂಮಾಳ್ಪ ಸಾಷ್ಟಾಂಗನಮಸ್ಕಾರಧರ । ಈಶಸುತಕೋಡಿ ಭಾಸ್ಕರಕಾಮತಾಪದಿಂ ನಮ್ಮಮನೆಮುಟ್ಟಬಂದು ॥೨೪॥ ಜನಪಸುತನೆಂಬ ಬಲುಹಂತೋರಿಯನ್ನ ಸೆರ । ಗನುಪಿಡಿಯಲಾನು ಕೋಪದಿಸೀಳಬಿಸುಟೆನಿಂ । ಮನುನುತಿಸೆ ಮುನ್ನಿ ನೋಲ್ಲಿಗಿಯಾಡಕಂಡವರುಪ್ರೋಗಿ ಭೂವರಗೆಪೇ[illegible] ॥ [illegible] ಕರವಿಡಿದೊಯ್ದು । ಮನದಿಖತಿ[illegible]

ಹುದು ಮುಂದಿನದಿನಪ ವುಳಿದೆಜೀ । ಗನೆಬಂದು ಯೆನ್ನ ಕರದೊಯ್ಯು ದಂದಂ ಬಬೆನ್ನ ಪ ಪತ್ರವಂನೋಡುತ ॥ ೨೫ ॥ ಅತಿಕೋಪತಾಳ್ದವನ ಸತಿನಪೇಬ ಡೆನೆಂದ । ಶಿತಿಕಂಠಶರಣಸಂತತಿಗೆ ಘೋಜನಗೈಸಿ । ವ್ರತನೇಮಗಳಕೀರ್ತಿಸತಿಜನದ ಶೋಭಾನಸಲೆ ಸುವಾದ್ಯಂಗಳಿಂದ ॥ ಚತುರಂಗಬಲಸಹಿತಗಡಣದಿಂದಿಬ್ಬಣವು । ಪಥವಿಡಿದುನಡೆಯಲಿಕೆ ವರವೀರ ಸಂಗಯ್ಯ । ಜಿತಕಾಮಸಂಗಮೇಶ್ವರನ ಗುಡಿಯಂಪೊಕ್ಕು ನುತಿಸಿ ವಂದನೆಗೈವುತ ॥ ೨೬ ॥ ಇಂದುಧರನಭಯಲವರಂ ಪ್ರಸಾದವನೀಯೆ । ಚೆಂದಿಯಲಿಬಂದಿಸುತ ನಿಬ್ಬಣವುಸಹಿತನಡೆ । ತಂದುಝುಂಕಾರಪುರಕೊಂದು ಕ್ರೋಶದಿವೀರಭದ್ರೇಶನಾಲಯವಿರೆ ॥ ಚಂದದಿಂದದೊಳಪೊಕ್ಕು ಪೊಗಳಲ್ಕೆ ಖಂಡೆಯಕೆ । ಪೊಂದಿಯಪಕೊಂಡಿಲವಕೊಡೆತೆಗದುಕೊಂಡುಮುದ । ದಿಂದೆಬಂಪೆಸರ ಭಯಕಂಜಿಮರೆಗೊಂಡನೆಂಬಂತೆಯಿವವಸ್ತಮಿಸಿದಂ ॥ ೨೭ ॥ ತಾರೆಗಳುತಮತಮಗೆತಲೆದೋರಿಕತ್ತಲಿಯು ಜೇರಿಘೀಕರವಾಗೆ ದ್ವಿಜನಿಕರವಾಶ್ರಯವ । ಸೇರಶತಪತ್ರಕಳಪಿಂಜಾರೆಭ್ರಮರಗಳು ಪಾರನೈದಲಿಯಕ್ಲೇಶ ॥ ಹಾರೆತಡಮಾಡದೆನಿಶೇಶ ಮೂಡಣಗಿರಿಯ । ನೇರೆನಿಬ್ಬಣವುಬರೆಯಿದಿರ್ಗೊಳಲುಬೇಡಿಕೆಯು । ಸಾರಿಸುಮುಹೂರ್ತಪೂರೈಸೆ ಲಗ್ನವಕಾರ್ಯಮಂತೀರ್ಚಿಕೊಂಡಬಳಿಕೆ ॥ ೨೮ ॥ ಬೆಳಗಾಗುತಿರೆಬೇಗನಡೆಯೆಂದುಪತಿಯೊಡನೆ । ಕಳುಹಿದರುಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಮಾತೆಪಿತರುಗಳಾಗ ॥ ನಳಿಮುಖಿಯೊಡಗೊಂಡು ವೀರಸಂಗೆಯ್ಯ ನಿಬ್ಬಣಸಹಿತ ಪೊರಮಡಲ್ಕೆ । ಚಳಿಪೆಟ್ಟನೆಣುಗಿಯಾಣ್ಮಸಭಕ್ತಸಂಗನಾ । ದಳನುನೋಡಲ್ಕೆಭಾಸ್ಕರನು ಮೂಡಣಗಿರಿಯ ತಳುವಿಲದೇರಿದನೊಯೆಂಬಂತೆ ಸೂರ್ಯನುದಯಂಗೈದೆನಾಸಮಯದಿ ॥ ೨೯ ॥ ಹೊಡೆವಘೇರಿಗಳು ಬಿರುದಿನಕಾಹಳೆಯ ಭೆರದ । ದಡನಬಾಸ್ಕರಕೇಳುತೇನೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಕೆ । ವೃಷಭಭಕ್ತವೀರಸಂಗಯ್ಯ ಚಂದಿನಿಯಮದುವೆಯಮಾಡಿಕೊಂಡುಪೋದ ॥ ಸಡಗರದವಾದ್ಯರವವೆಂದು ಚರರುಸುರಲ್ಕೆ । ಬಿಡಬೇಡವವಳತಡೆಯಿಕ್ಕಿ ಬಾಂಧುಂಡಟ್ಟೈ । ಕಡುಬೇಗ ಬಂದುತನ್ನೊಡೆಯ ಭಾಸ್ಕರನಾಣೆಪೋಗವಿರುತರುಣಿಯೆನಲು ॥ ೩೦ ॥ ಇಂದುಧರಭಕ್ತಸಂಗಯ್ಯ ಕಾಣುತಕೋಪ । ದಿಂದವರದಕೊಲಿಸಿ ಮೂಗನೆಕೊಯ್ಸಿಭಾಸ್ಕರನ । ಮುಂದೆಮರೆಯೊಡಪೋಗಿರೆಂದಟ್ಟಲವರು ಭೂವರನಡಿಗೆಬಂದುದೊರೆ ॥ ಮಂದಮತಿ ಕಾಣುತುರದೆದ್ದು ಮೊಸೆಯುತಿದ್ದ । ವಂದವಪ್ರಧಾನತಿಳಿದಂದೆನೆಲೆದೇವಸಂ । ಮಿಂದಾಗವಿರೆನೀವೆ ಪೋಗುವುದೆನುತ್ತಲುವನಿಪನಬೇಳ್ಗೊಂಡುಮಂತ್ರಿ ॥ ೩೧ ॥ ತ್ವರಿತಚತುರಂಗಬಲಸಹಿತ ಪನ್ನಟ್ಟೆಬಂ । ದುರುವಣಿಸಿವೀರಸಂಗಯ್ಯ ಕಾಣುತತಿರುಗಿ । ಪರಿತಂದುದಳವನಂನರಿಸುತಿರೆ ಸಚಿವಖತಿಯಿಂದೆ ತಾನಿದಿರಾಗುತ ॥ ಸರಳಮಳೆಗರೆದುಸರಣರನು.

ಕೊಂಡವನ ॥ ಶಿರಗಡಿದುಘರದಲುಳಿದವರೊಡನೆರಘುಂಕಾರ । ಪುರಕೆಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಮುಂಬರಲುಬಟ್ಟೆಯೊಳು ವೀರೇಶನಾಲಯುವಿರೆ ॥ ೩೦ ॥ ಅಲ್ಲಿಸ್ನಾನವನಾಡಿ ಲಿಂಗಪೂಜೆನೆಯ್ದು । ಸಲ್ಲೀಲೆಯಿಂದದರ್ಪಣನೋಡಲದರೊಳಗೆ । ಬಲ್ಲಿದನುವೀರೇಶಕರದಿಖಂಡೆಯ । ತೊಡುವನುಳುಹುಗಾಣುತಹರುಷದಿ ॥ ಎಲ್ಲರೊಳುಪೇಳಿ ವೀರೇಶನಂವಂದಿಸುತ। ಪೆಲ್ಲನೇಬೆದರರೂಪುರಕೆನಡೆತಂದು ಸುಖ । ದಲ್ಲಿಚಂದಿನಿದೇವಿ ಸಹಿತಿರಲ್ಕತ್ತ ಸಚಿವನಶಿರವಕೊಂಡುಬಂದು॥೩೩ ಭೂಪಭಾಸ್ಕರನ ಮುಂವಿಡೆನೋಡಿ ಚಿಂತಿಸುತ । ಕೋಪವಂತಾಳ್ದು ತನ್ನಾಪ್ತರಸರಂಕರಿಸಿ । ಗೋಪಕಂಕಣಭಕ್ತಮಾಡಿಸುದಪೇಳಿ ಯುಪರಿಮಿಣಬಲ ಮುಂನೆರಪುತ ॥ ಆಪುರಕೆ ದಾಳಿಯುಂಮಾಡೆ ಪಟ್ಟಣದಜನ। ಮಾಪಸುತಹರ ಚರಣ ಸಂಗಯ್ಯನಿಗೆದೂರೆ । ಪ್ರೋಪಳಿಂನೀರಕಂಕಣವಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಪೊರಬಾಗಿಲೆಡೆಗೆಬರಲು ॥ ೩೪ ॥ ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶಂಕರಸಭೆಗೆನಾರದಮು ॥ ನೀಶಬೇಗದಿ ಬಂದಿರ್ಹುತಿರಲ್ಕೆಶಂಭುವೀ । ರೇಶನಂಕರೆದುಶರಣನದೃಢವನೋಡಿ ಬಲಮಾಗಿಪ್ಪದೆಂದುಕಳುಹೆ ॥ ಈಶನಪ್ಪಣೆಗೊಂಡುಬಹುವೃದ್ಧ ಜಂಗಮಾವೇಶಮುಂತಾಳ್ದುಬರೆ ಸಂಗಯ್ಯ ಕಂಡೆರಗೆಸಂ । ತೋಷದಿಂಪರಸಿಭಸಿತವನಿಟ್ಟುಖಂಡಯುಕೆ ತನ್ನ ಸತ್ವವನೆಕೊಟ್ಟು ॥ ೩೫ ॥ ಆರಿರಾಯುರಾದವರಲುಹ ಮುರಿಪೋಗೆಂದು । ಹರುಷದಿಂಜೇಳ್ಕೊಡಲು ಪುರವಮುತ್ತಿದಭಟರ । ಶಿರಗಡಿದುಪೊಡಮಟ್ಟು ವುಳಿದಾಡವಳವತತ್ತರಿತರಿದುಕೆಡಪಲಾಗ ॥ ಉರಿದುಭಾಸ್ಕರಬೇಗಲಿದಿರಾಗಿಪತ್ತಿರ್ದ । ಕರೆಯುಂಡಿವಹರಗಡಿಯುಲವತರತರಿಸಿ । ತುರಗಮುನ್ನೇರಿಬಿಟ್ಟೋಡೆಸಂಗಯ್ಯಮಡಿದವರನೋಡುತಬರುತಿರೆ ॥ ೩೬ ॥ ಚಿತ್ತಜಾಂಕಭಕ್ತನೋರ್ವನಳಿದಿರೆಕಂಡು । ಯೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಿರಿಸಿಯುಲಿ ದೇವಯೆವನಿಗೆಪ್ರಾಣ । ವಿತ್ತಡೊಳ್ಳಿತುಯಿಲ್ಲದೊಡೆಯೆನ್ನ ಹರಣವನುಕೊಟ್ಟಪೆದೆನುತ್ತಉಗಸು ॥ ಎತ್ತಮನಿತಕ್ಕಸುವ್ರಬರಲು ಭಾಸ್ಕರಕಂಡು । ಮುತ್ತಿವನಕೊಲ್ವುದಕಿದೇವ್ರುಪಾಯುವುತನಗೆ । ನುತ್ತವರಭಜಿಸಿದುಕ್ಷ ಲಿಂಗವತರಿಸಿತಾಧರಿಸಿ ಕೊಡುಬಳಿಕ ॥ ೩೭ ॥ ಒಡನೆವುಳಿದನರನೊಬ್ಬುಳಿಮಾಡಿ ಸಮ್ಮುಖಕೆ । ನಡಸಲೆಲ್ಲರಕಡದುಬಿಸುಟಿರಲ್ಕನರೊಳಗೆ ॥ ಅಡಗಬಳಿಗಂಪೋಸಂಗಯ್ಯ ಖಡ್ಗಮನ್ನೆತ್ತಿಪ್ರೊಯ್ಯನಿತರೊಳಗೆ ॥ ಮಡಭಕ್ತರೂಪಕಾಣತರ್ದುಕರವಾಲ । ಪೊಡವಿಯೊಳ್ಳಸುಟಯೆನ್ನೊಡೆಯ ತಾರ್ಕಿಯೆನುತ್ತ । ಅಡಿಗೆರಗಕ್ಕೃತಕ ಭಾಸ್ಕರನಲಗಿ ನಿಂದಿರಿದುಕಿತ್ತು ಮರಳಿರಿವನಿತಕೆ ॥ ೩೮ ॥ ಶರಣಜನಸೀಮಂತಮಣಿಸುದೃಢಭಾವಕ್ಕೆ । ಹರನೊಲಿದುಬಂದು ಭರದಿಂದೆತ್ತಿಪ್ರೊಯ್ವಭೂ । ವರನಕರವಂಪಿಡಿಯೆ ಪೊಡಲಿದ್ದ ಘಾಯ ಮೇಳಿವಿತಿಲ್ಲದಂತುಮಾಗೆ ॥ ಮರಣರಹಿತನದಿವ ವರೂಪ ಕಾಣುತಚರಣ । ಕೆರಗೆಸಂಗಯ್ಯ ನಂ ಕೆಗಪ್ಪಿ ಕೈಲಾಸ

ಪುರಿಗೆಬಾರಯೆನಲು ಭಾಸ್ಕರನಿಂದೆ ನಿಮ್ಮಡಿಯಕಂಡೆನೆಲೆದೇವಪುಪುವನ ॥೩೯॥ ಕುಂದನೆಣಿಸದಕರುಣಗೈವುದೆನೆ ಶಿವಕರೆಯೆ । ಯೊಂದುಥರನಿಗೆನವಿಸಿ ಸಂಗಯುನಾವರಾಪ । ದೊಂದದೆಕಳುಬಿದ್ದ ಚಂದಿನಿಗೆರಗಿಮಾತೆಯುನ್ನು ಪರಾಥರ್ತಿ ಮಿಪುದೆನಲು ॥ ಮಂದಸ್ಮಿತಾನನದಿವೊದಲೆನಾನಿನಗಂಣ । ನೆಂದುದೇಸಸಜ ನಡೆಯೆಂದು ಮುವ್ವರುಪರಗೆ । ವಂದಿಸಲುಪುಷ್ಪಕದೊಳು ನಿಬ್ಬರಂ ಕೈಲಾಸಪುರಿಗೆ ಶಂಕರನೊಯ್ದನು ॥೪೦॥ ... ... *

ಗುರುವೆಜಯುಪರಬ್ರಹ್ಮದಿರವೆಜಯುಸದಮಲಾ । ದರವೆಜಯುಸತ್ಯದಾಗರವೆಜಯುನತಕಲ್ಪ । ತರುವೆಜಯಜಯತರುಣಿ ಶಶಿಕೋಟಿನಭಗಾತ್ರರುಚಿಯೆಜಯುಭಕ್ತಜನರ ॥ ಪೊರವೆಜಯುಭವಪಾಶಹರವೆ ಜಯುಮುಕ್ತಿಪಥ। ವರವೆಜಯುವಭಯುಕರಮೆರವೆಜಯುಜಯುಪರಾ। ತ್ಪರವೆಜಯುಪರಮಳೆಯುವಲ್ಲೀಶಮುರುದ್ಗುರುವೆ ಮನದಿಷ್ಟವಿತ್ತು ಸಲಹೈ ॥ ... ... *

ಹದಿಮೂರನೆಯುಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

—(ಹದಿಮೂರನೆಯು ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ಸೂಚನೆ ॥ ಜಂಗಮ=ಚರಮೂರ್ತಿ ॥೧॥ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಕೇತಪ್ರಕಾರ ಪುರ=೩, ನೇತ್ರ=೨, ಸಪ್ತ=೭, ನಾಗ=೮, ಶೃತಿ=೪, ರವಿ=೧೨ ರಂಧ=೯, ಯುಗ=೪, ದ್ವಂದ್ವ=೨, ರುದ್ರ=೧೧, ಪಂಚ=೫, ಇದುಸಂಖ್ಯಾಸಂಕೇತವು. ಲಪನ=ಮುಖ, ಪುರನೇತ್ರಮುಖ= ಪಂಚವಕ್ತ್ರನನೇ, ಪ್ತಪುರಭುಜನೆ=ದಶಬಾಹುವೆ, ನಾಗಶೃತಿಪುರನಯುನ=೧೫ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವನೇ, ರವಿರಂಧ್ರಯುಗವಗೆಲಿದ=ಪಂಚವಿಂಶತಿ ತತ್ವಾತೀತನೇ, ಪುರದ್ವಂದ್ವಶರಹರ=ಪಂಚಬಾಣವನ್ನು ಸುಟ್ಟವನೇ, ಪುರಪುರಲಪನಪಿತನೆ=ಷಣ್ಮುಖನತಂದೆಯೇ, ಪೂರುಹೂತನತಚರಣ = ಇಂದ್ರವಂದಿತಪಾದನೇ, ಪುರರುದ್ರಲೋಕ ಕಥಿನಾಥ=೧೪ ಲೋಕಗಳಿಗೊಡೆಯನೆ, ಪುರಪದಗೇಯ-ಭೃಂಗಿಸ್ತುತನೆ, ಪುರಪಂಚದಿಕ್ಪಾಲವಂದ್ಯ=ಅಷ್ಟದಿಕ್ಪಾಲನತನೆ, ಪುರುಪುರಗಳ ತ್ರಿಪುರಗಳನ್ನು॥ ಇಲ್ಲಿ ಪುರನೇತ್ರವೆಂದರೆ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಕಾರ ಅಂಕಾನಾಂ ವಾಮತೋವೃದ್ಧಿಃ ಎಂಬ ನ್ಯಾಯುವಾಗಿ ೨೩ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು, ಪುರವೂ ನೇತ್ರವೂ ಸೇರಿ ೫ ಎಂಬ ಅರ್ಥವು ಅಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾವ್ಯದೋಷಗಳಿವೆ ॥೨॥ ಪಸುಳೆ=ಹುಡುಗ ॥೩॥ ರಾಜ=ಪಂಕ್ತಿ ॥ ೪ ॥ ಅಂಕುರ=ಮೊಳಕೆ ॥೫॥ ಅನುಜ=ತಮ್ಮ ॥೬॥ ಉಸುರಿ=ಹೇಳಿ, ಬೆಳ್ಳದು=ಧವಳವಸ್ತ್ರ ॥೭॥ ವೈಹಾಳಿ=ಕುದುರೆಯುಸವಾರಿ, ಚರರು=ಭೃತ್ಯರು ॥ ೮ ॥ ಆರತಿ= ತುಂಬಿ.

ಪಥ=ದಂಡ ‖೯‖ ತೃಣ=ಕಡ್ಡಿ ‖೧೦‖ ಭರ=ವೇಗ, ಮನ್ನಣೆ=ಸಮ್ಮಾನ ಮುಗುಳ್=ಮತ್ತೆ ‖೧೧‖ ಭವಿ=ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಗವಿಲ್ಲದ ಸಂಸಾರಿ, ಭಕ್ತ= ಲಿಂಗದೀಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವನು, ಕೊಡುಕೊಳ್ಳಿ ಹೆಣ್ಣುಕೊಟ್ಟುತಕೊಳ್ಳುವ ನೆಂಟ ಸ್ತಿಕೆ ‖೧೨‖ ಸತಿ=ಪತ್ನಿ ‖೧೩‖ ಅಹಿಕಟಕ=ನಾಗಕಂಕಣನಾದ ಶಿವ ‖೧೪ ತನೆಯು=ಪ್ರಿಯನಾದ ‖೧೫‖ ಭಂಡಾರ=ಭಾಂಡಾಗಾರ ಅನುಜೆ=ತಂಗಿ, ಭ್ರಾಂತಿ=ಅನಿತ್ಯಾಜ್ಞಾನ, ಅಳುಪಿ=ಕೇಡನ್ನುಬಯಸಿ ‖ ೧೬ ‖ ಗೌತಮೂ ಗನೆ=ಅಹಲ್ಯೆ, ತ್ರಿಕೋಣ=ಯೋನಿ ‖೧೭‖ ಮಂಡಲ=ಬಿಂಬ, ಬಣ್ಣಹಾ ಕಿದವರ್ಣದಂತೆ ಸಹಜವಲ್ಲದ, ದಂಡಿಗೆ=ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಭಂಡು=ಮಾನಹಾನಿ, ಬಲ್ಲ=ಬಲವನ್ನು ‖೧೮‖ ಬಂಡೆಯ=ಕತ್ತಿ ‖೧೯‖ ಉರು=ಅಧಿಕ, ದಡಿ= ಸೆರಗು ‖೨೦‖ ಧವ=ಒಡೆಯ, ‖೨೧‖ ಆಯತ=ಅಗಲವಾದ ‖೨೨‖ ತರಳನಂ ಮುದುಗನನ್ನು, ಚಿತ್ರಾಂಗ=ಹುಲಿ, ಲೇಖಕರಿಂದ=ರಾಯಸದವರಿಂದ ಓಲೆ ಪತ್ರಿಕೆ ‖೨೩‖ ಪಡಿಹಾರ=ದ್ವಾರಪಾಲಕ, ಕುಡುತೆ=ಸೇರೆ ‖೨೪‖ ಶರಣಾ ರ್ತಿ=ಶರಣಾರ್ಥಿ, ಈಶ=ಪತಿ, ಬೋದಿ=ಕೇಡುಗ ‖ ೨೫ ‖ ಚಿಗಿಯಲು=ಚಿ ಗುರಲು, ತನುಜಗೆ=ಮಗನಿಗೆ ‖೨೬‖ ಹತಿಸದೆ=ಕೊಲ್ಲದೆ, ದಿಬ್ಬಣ=ದಿಬ್ಬ ಣ (ಮದುವೆಗೆ ಬರುವಗುಂಪು) ಅರಲಂ=ಪುಷ್ಪವನ್ನು, ಚಿಂದಿ=ವಸ್ತ್ರ, ತೊಂಡಿಲ=ಹಿಡಿ, ಹೆಸರ=ಭಾಸ್ಕರನೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ‖೨೭‖ ಜೀರಿ=ಕೊಟ್ಟ ದ್ವಿಜ=ಪಕ್ಷಿ, ಹಾರೆ=ಹೋಗಲು, ನಿಶೇಶ=ಚಂದ್ರ, ಬೀಡಕಿ=ಬೀಸಕ್ಕಿ ಜಡಾರೆ=ಮರ್ಯಾದೆ ‖೨೯‖ ಚಂದಿನಿ=ಚಂದ್ರಿಕೆ, ಇವಳಿಗೆ ಎರಡು ಹೆಸರುಗ ಳುಂಟು, ಚಳವೆಟ್ಟ=ನಾಗಿಯಾಣ್ಮನ=ಪಾರ್ವತೀ ಪತಿಯ ‖೩೦‖ ಕಾಹಳೆ= ತುತೂರಿ ‖೩೧‖ ಪ್ರಧಾನ=ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ‖೩೨‖ ಉರುವಣಿಸೆ=ಪರಾಕ್ರ ಮಿಸಲು, ಸರಳಮಳೆ=ಬಾಣವೃಷ್ಟಿ ‖೩೩‖ ದರ್ಪಣ=ಕನ್ನಡಿ, ಸುಳುಹು- ಸೂಚನೆ ‖೩೪‖ ಗೋಪ=ಶೇಷ, ದಾಳಿ=ಮುತ್ತಿಗೆ, ಮಾಪ=ವಿಷ್ಣು, ವೀರ ಕಂಕಣ=ಶೂರನೆಂಬ ಬಿರುದಿನಕಟ್ಟು ‖೩೫‖ ವೀರೇಶ=ವೀರಭದ್ರ, ಆವೇಶ ಅಂಶಪ್ರವೇಶ, ಸತ್ವ=ಬಲ, ‖೩೬‖ ದಳ=ಸೈನ್ಯ, ತರತರಿಸಿ=ನಡುಗಿ ‖೩೭‖ ಪರಣ=ಪ್ರಾಣ ‖೩೮‖ ಒಬ್ಬುಳಿ=ಗುಂಪು, ತ್ರಾಹಿ=ರಕ್ಷಿಸು, ಕೃತಕ= ಕೃತ್ರಿಮನು ‖೩೯‖ ಅಂತುರ=ಹಾಗು, ಮರಣರಹಿತನ-ಅವಯನಾದಶಿವನ ‖೪೦‖ ಅಪರಾಧ=ತಪ್ಪು, ಮಂದಸ್ಮಿತ=ಕಿರುನಗೆ, ಸಹಜ=ಸತ್ಯ ‖ *

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹವಚನವು.)—

ಕಲ್ಯಾಣಪುರದರಸಾದ ಬಿಜ್ಜಳರಾಯಂಗೆ ದಂಡನಾಥನಾದ ಬಸವರಾ ಜನು ಪೇಳಿದಕಥೆಯೆಂತೆನೆ, ಝುಂಕಾರಪುರವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿರುವಮಾಧವ ರಾ ಯನಿಗೆಭಾಸ್ಕರರಾಯನೆಂಬ ಮಗನೋರ್ವನಿದ್ದನು, ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಿನನೂರಂ

ಬ ಗ್ರಾಮದೊಳಗೆ ಶಿವಭಕ್ತರಾದ ಕಾಮಂಣಯ್ಯನೆಂಬವಗೂ ಸೋಮಲ
ದೇವಿಯೆಂಬವಳಿಗೂ ವೀರಸಂಗಯ್ಯನೆಂಬ ಮಗನೋರ್ವನಿದ್ದನು ಝುಂಕಾ
ರಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಅವನಸೋದರಮಾವನ ಮಗಳಾದ ಚಂದಿನಿಯೆಂಬ ಚಲುವೆ
ಯಾದ ಕನ್ಯೆಯು ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥವಾಗಿ ಮದುವೆಗೆ ಉಭಯಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ
ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು, ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಒಂದುದಿನ ಧೊರೇ ಮಗನಾದ ಭಾ
ಸ್ಕರನು ಸವಾರಿಹೊರಟಾಗ ಬಾಗಲಲ್ಲಿ ನಿಂದಿರ್ದ ಚಂದಿನಿಯೆಂಬ ಕನ್ಯೆಯಂ
ಕಂಡು ಕಾಮಿಸಿ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂ ಸೆರೆಗಪಿಡಿದೆಳೆಯಲು ಭವಿಮುಟ್ಟಿದ ನೆಂ
ದಾಭಕ್ತೆ ಸೆರಗಂಸೀಳಿ ಬಿಸುಡಲು ಅವಳ ಪುಣ್ಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆ ಸೆರಗು
ತತ್ಕ್ಷಣಮುನ್ನಿರ್ದಂತೆ ಬೆಳದುದು ಅದಂಕೇಳಿ ಮಾಧವರಾಯಬಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿ
ಸಲಾಗಿ ಕೆಲವುದಿನಗಳು ತನಗೆ ಶೈವವ್ರತ ವಿರುವುದು ಪೂರೈಸಿದ ಬಳಿಕ ಮ
ದುವೆಯ ವಿಷಯವಂ ಪೇಳುವೆನೆಂದು ಸಪುತ್ರನಾದ ರಾಯನಂ ಕಳುಹಿ ಚಂ
ದನಿಯು ಆ ಸುದ್ಧಿಯಂಬಿದರೂರಿಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಂಬರೆದು ಕಳುಹಲಾಗಿ ವೀರ
ಸಂಗಯ್ಯನು ದೇವತಾರಾಧನೆಯಂಗೈಯ್ದು ಆಗಲೇ ಸಪರಿವಾರನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂ
ಪೊರಮಟ್ಟು ಝುಂಕಾರಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಚಂದಿನಿಯಂ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಬಿದ
ರೂರಿಗೆ ಪೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ತಡದರಾಜಭೃತ್ಯರೆಲ್ಲರಂ ಕೊಂದುಹಾಕೆ ಸ್ಥಲ
ಸೇರಿಸುಖವಾಗಿರ್ದನು ಆವಾರ್ತೆಯಂತಿಳಿದು ಧೊರೆಮಗನಾದ ಭಾಸ್ಕರರಾ
ಯನು ದಂಡೆತ್ತಿಬಂದು ಬಿದರೂರಿಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆಹಾಕಲು ವೀರಸಂಗಯ್ಯನು
ವೀಶಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಕತ್ತಿಯಂ ಪಿಡಿದು ನುಗ್ಗಿಯೆಲ್ಲರಂ ತರಿಯುತ್ತಿರೆ ಭಾ
ಸ್ಕರನು ಹೆದರಿ ಓಡಿಹೋದನು. ವೀರಸಂಗಯ್ಯನು ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗು
ವದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿರುವ ಶಿವಭಕ್ತನೋರ್ವನಂಕಂಡು ದಯೆ
ಯಿಂದ ಅವರಿಂಗೆ ಪ್ರಾಣವಂ ಕೊಡದಿರೆ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಮಂ ಸಮರ್ಪಿಸುವೆನೆಂ
ದು ಶಿವಂಗೆ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟು ಕತ್ತಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಕೊರಳಂಕತ್ತರಿಸ ತೊಡಗು
ವಾಗ. ಶಿವಭಕ್ತಂಗೆ ಪ್ರಾಣಬಂದಿತು. ಇದರನ್ನು ನೋಡಿದ ಭಾಸ್ಕರರಾ
ಯ ವೀರಸಂಗಯ್ಯನಿಗೆ ಶಿವಭಕ್ತರಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೇಮವಂತಿಳಿದು ತಾನು ಶಿವಭ
ಕ್ತನಂತೆ ಭಸ್ಮರುದ್ರಾಕ್ಷ ಲಿಂಗಧಾರಿಯಾಗಿ ಬರುತಿರಲು ವೀರಸಂಗಯ್ಯನು
ಅವನಂ ಹುಡುಕಿಕಂಡು ಕೊಲ್ಲತೊಡಗಿ ಶಿವಭಕ್ತ ಲಾಂಛನವಂಕಂಡು ಕತ್ತಿ
ಯಂಬಿಸುಟು ಕಾಲಿಗೆರಗುತಲೂ ಭಾಸ್ಕರನು ಖಡ್ಗದಿಂದ ವೀರಸಂಗಯ್ಯನಂ
ಕಡಿಯುವಾಗ್ಗೆ ಶಿವನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅವನಘಾಯಗಳಂ ಮಾಣಿಸಿ ಕೈಲಾ
ಸಕ್ಕೆ ಕರೆಯಲು ಭಾಸ್ಕರನ ಮೂಲಕವಾಗಿ ತನನಗೆ ಮುಕ್ತಿಯಾಗುವದರಿಂ
ದ ಭಾಸ್ಕರನಿಗೂ ಮುಕ್ತಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ವೀರಸಂಗಯ್ಯನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾ
ಗಿ ಚಂದಿನಿಸಹಿತ ಆಮುವ್ವರಂ ಶಿವನುಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದನೆಂದು !

ಇಂತು ಶಿವಭಕ್ತಮಹಿಮೆಯಂ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನು ಪ್ರೌಢರಾಯಂಗೆ ಹೇಳಿದನು. ... ... *

ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸಿದ್ಧಾದ್ರ್ಯಕ್ಕ ಮಹಾಕವಿಪ್ರಣೀತ ಪ್ರೌಢರಾಯನ
ಕಾವ್ಯದೊಳು ಏಕಾದಶ ಸಂಧಿ ಸಮಾಪ್ತಮಾದುದು.
ಅಂತು ಸಂಧಿ ೧೩ಕ್ಕಂ ಪದನು ೬೩೩ಕ್ಕಂ ಮಂಗಳಮಹ ಶ್ರೀ.

ಶ್ರೀಗುರು ಬಸವಲಿಂಗಾಯನಮಃ

—(ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ದತ್ತೋಹಿತ ರಾಯನ ಕಥೆ.

ಸೂಚನೆ ॥ ಕಾಮಹರರೂಪಜಂಗಮದಾಮಹತ್ವದೊಳು । ಭೂಮೀಶ ದತ್ತೋಹಿತಕುಮಾರಕಲಿಕೆಂಬ । ಸೋಮಶೇಖರ ಭಕ್ತಮಾನಕಂಜರವಿಕ್ರಮದಚೋಳಕಥೆಯನುಸುರ್ದಂ ॥ ಪದನು ॥ ಪಕ್ಷಿಗಮನಪ್ರಿಯನೆದಕ್ಷಸಂಹಾರಕನೆ । ಇಕ್ಷುಧನ್ವನನುರುಹಿದನೆರಕ್ಷಿತಾಶ್ರಿತನೆ । ಯಕ್ಷಮುನಿ ಗರುಡಗಂಧರ್ವಾದಿನತಪಾದಮೋಕ್ಷದಾಯಕಮಹೇಶ ॥ ಋಕ್ಷಪತಿಜೂಟನಿಟಿಲಾಕ್ಷದೃತವಿಧಿಶಿರೋ । ಭಿಕ್ಷಾಕಪಾಲಭಯದೂರಹರಪವಣನ । ಭಿಕ್ಷಭೂಷಣಶಿವೆಯವಕ್ಷೋಜಕಲಿತಕರರಕ್ಷಿಪುದುಸಂಗಮೇಶ ॥ ೧ ॥ ಗುರುಮಹತ್ವವಪೇಳ್ವೆಗುರುವಿಂದಲಿಂಗವನು । ಧರಿಸಿದರಕಥೆಯಬಲ್ಲ ನಿತೊರವೆಮುಂದೆಬಹ । ಚರಮಹತ್ವದಘನವಪೇಳ್ವೆಲಾಲಿಸುಭೂಪ ಬಂಗಾಳದೇಶಕೆಲ್ಲ । ವರಕ್ಷತ್ರಿಯರಕುಲದಿದತ್ತೋಹಿತನುಯೆಂಬ ॥ ಅರಸುತನ್ನಯಮನದಿತ್ರಿಳಿದುಷೋಡಶದಾನನಿರತವಮಾಡುತ್ತಸುಖಮಿರುತೊಂದುದಿವಸ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಂಕರಿಸಿಕೇಳ್ದ ॥ ೨ ॥ ದಾನದಿಂಮೋಕ್ಷವಹದಾನಮಂಪೇಳೆನಲು। ಭಾನುವಂಶಜಕೇಳು ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಧರಿಸಿ । ತಾನೊಲಿದು ಶಿವಭಕ್ತನಾಗಿಜಂಗಮಕೆ ಬೇಡಿದಪದಾರ್ಥವನೀವುತ ॥ ಸ್ವಾನುಭಾವದಿಕೊಳೆವಕಳೆಯರಿದುಸಲೆಭಕ್ತಿ । ಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯದಿಂ ಶಿವನಭಜಿಸಲುಮುಕ್ತಿ । ತಾನೆದೊರಕುವುದೆಂದು ಪೇಳಲರಸಂಕೇಳು ಹರಭಕ್ತನಾಗಿಬಳಿಕ ॥ ೩ ॥ ಜಂಗಮವೆಜೀವಾತ್ಮವಾಗಿಜಂಗಮಬೇಡಿ । ದಿಂಗಿತವನೀವುತ್ತನಿಜಮಿಂದೆಸಪೆವುತ್ತ । ಅಂಗಮನಘನರಾಜ್ಯ ಪುತ್ರಮಿತ್ರಕಳತ್ರವಷ್ಟವಿಧಭೈಶ್ವರ್ಯವ ॥ ಹಿಂಗದೇಕೊಡದೆಹಿಮೆಟ್ಟಿದರೆಯನ್ನವ್ರತ । ಭಂಗವಾಯಿತ್ರ...ಬಿರುದನ್ನೆಂಗಳಿಸಿಕೊಳುತ । ಗಂಗಾಧರನಭಕ್ತಿಮಾಡುತ್ತ ಸುಖದಿರಾ

ಜ್ಯಂಗೈವುತಿರುತಿರ್ದನು ॥ ೪ ॥ ಒಂದುದಿನವರಸುತನೋಲಗದಸಾಲೆಯೊಳು
ಗೊಂಡಣದಮಂತ್ರಿಮಾಂಡಲಿಕಸಾಮಂತಿರಿಂ । ಚಂದಚಂದದೊಳೆಸೆವ ಕವಿಗ
ಮಕಿವಾಗ್ಮಿಘಟವಾದಿಗಳುಪರಿಹಾಸಕಂ ॥ ಹಿಂದಾದಕಥೆಗಳಂಪೇಳ್ವಪೌರಾ
ಣಿಕರು । ಮುಂದಿನಭವಿಷ್ಯವನುನುಡಿವಜೋಯಿಸರಿಂದ । ಚಂದಿರಮುಖದ
ಚೆಲ್ವಪಾತ್ರಗಾಯಕನಟುವರಿಂದೆಸೆದು ದೊಡ್ಡೋಲಗಂ ॥ ೫ ॥ ಈಪರಿಯೊ
ಳೋಲಗದೊಳಿರಲೋರ್ವಜಂಗಮವು । ಭೂಪನಿದುರಿಗೆಬಂದುನಿಲ್ಲಲವನಿಪಕಂ
ಡು । ಹೋ ಪರಮಾತ್ಮಹಿಯೆನುತೆದ್ದು ವಂದಿಸಿದಿವ್ಯಪೀಠದೊಳು ಕುಳ್ಳಿರಿಸುತ
ನೋಪಚಾರಂಗೆಯ್ದುಬಂದು ದುಸುರೆಂದುಸ । ಲ್ಲಾಪದಿಂಬೆಸಗೊಳಲುನಗುತ
ಲೇಕಾಂತದಿನಿ । ರೂಪಿಸುವೆನಿನ್ನೊಂದುಕಡೆಗೆ ನಡೆಯೆಂದೆನಲು ಅರಸುಮ
ಗುಳಿಂತೆಂದನು ॥ ೬ ॥ ದೇವನಿಮ್ಮಯಮನದಬಯಕೆಯನುಮಾಜದೇ । ನೀವೆ
ಕರುಣಿಸಿದಡೀಸರ್ವಜನನೋಡುತಿರೆ । ಈವೆನೀಕ್ಷಣತಪ್ಪೆಬೇಡು ಬೇಡೆಂದೆನ
ಲ್ಕಾಮೂರ್ತಿಯಿಂತೆಂದನು ॥ ಭೂವರಕೇಳು ನಿನ್ನರಸಿಪಟ್ಟಪ್ರಭಾ । ದೇವಿ
ಯನುಸಿಂಗರಿಸಿನೀಯನಗೆಕ್ಕೆಗೂಡಿ । ನೀವುದನೆಸಭೆಯೆಲ್ಲಬೆರಗಾಗಿತಲೆದೂ
ಗೆರಾಯಮಗುಳಿಂತೆಂದನು ॥ ೭ ॥ ಕಂತುಮರ್ದನರೂಪಜಂಗಮವೆನೀಬೇಡಿ
ದಂತೀವೆನಡೆಯೆಂದು ಕರನಿಡಿದುಕೂಡಿಕೊಂ । ಡಂತಃಪುರದೊಳಕ್ಕೆವೈದೊಂ
ದುಗೃಹದಿಮಂಚದಮೇಲೆಕುಳ್ಳಿರಿಸುತ । ಕಾಂತೆಯಡೆಗಂಪೋಗಿನಿಂದುಜಾತಂ
ಬೇಡಿ ॥ ದಂತೆಲ್ಲವಂಪೇಳಲವಳಾಗಕೋಪಗೊಂಡಿಂತೆಂದಳೆಲೆ । ಜನಪನಿನ್ನಂ
ತೆಮರುಳನಂಕಾಣೆನಾಂ ಮೂಜಗದೊಳು ॥ ೮ ॥ ಸತಿಯುಳಂಕೊಟ್ಟವರುಕ್ಷಿತಿ
ಯೊಳಾರುಂಟುಭೂ । ಪನೀನುಕೇಳುಕ್ಷತ್ರಿಯರಕುಲದಲ್ಲಿಯಿದು । ಮತವಲ್ಲ
ನಿನ್ನಂತೆಸರಿಧೊರೆಗಳುಂ ನಗರೆನರನಾಥನಾನುನಿನಗೆ ॥ ಅತಿಬೇಸರಾದೆನೇ
ಯೆನ್ನ ಮೇಲಣಮೋಹ । ಗತವಾದುದೇನಿನ್ನ ಹಿತವಳಾನಲ್ಲವೇ । ಮತಿಪ್ರೋ
ದುದೇನಿನಗೆ ಪತಿವ್ರತಾಧರ್ಮವನುಹತಿಗೊಳಿಸುದೊಳಿತಪ್ಪುದೇ ॥ ೯ ॥ ಯೆಂ
ದುಸತಿನುಡಿಯಲ್ಕೆ ಮನದೊಳಗೆನೊಂದುತಾ । ನಿಂದುವದನೆಯಪೇಳ್ದ ನುಡಿಸ
ತ್ಯಕೊಡದೆನಾ । ಹಿಂದಕಟ್ಟಿದರೀತಪ್ರೋದಲ್ಲಿ ದೂರವೆನು ಅರಿರಾಯರತಿನಗು
ವರು ॥ ಮುಂದಿನಕೆತೆರನಾವುದೆಂದುಭೂವರಚಿಂತೆ । ಯಿಂದೆತನ್ನೊಳಗೆಕುದಿ
ಕುದಿದುಕಡುಬೆಂಡಾಗಿ । ಕುಂದರರದನಿಯಕೇಳನಿದಕುಪಾಯವ ಪೇಳ್ವೆದೆಂ
ದುದಕವಳ್ಪೇಳ್ದಳು ॥ ೧೦ ॥ ಮಡದಿಯುಂಕೊಟ್ಟುಪರೆನುತ್ತದತ್ತೋಚಿತಂ । ಕೊ
ಡುದೆನ್ನನಟ್ಟಿದನೆ ನುತ್ತಖಿಳಭೂಪರೊಳು । ನುಡಿವುಸಿಗನೆಂದುನಿನ್ನಭಿಮಾನ
ವಂಕೊಂಬ ಬಿಡದೆಕೊಲ್ಲುವುದೆನಲ್ಕೆ ॥ ಎಡಜಲವನೋಡಿಯಾಗರಿಯುದಂತ್ರೇ
ಕಾಂತ । ಗೊಡಭಿಯೊಳಗಾತನಂ ಕಗದೊಯ್ದು ಖಡ್ಗದಿಂಕಡಿದು [illegible]
ವನಗಳಿವಂಣನೆಮುಚ್ಚಿಯೊಡನಾರುತಿಳಿಯದಂತೆ ॥ ೧೧ ॥ ಧರಣಿಯುಂ ಸಾಲಿ

ಸುತ್ತಿರೆನಿತ್ತ ಕರ್ಣದೊಳು । ಹರಪ್ರೀತಿಕೇಳುಕೊಂದವರ್ಗೆಕೊಲೆಜಡದಂ
ಡ । ಪ್ರೇರಲುತಿಪಥ್ವನಿಯುನೆಲ್ಲವಕೇಳಿ ಭೂವರಂಕೆದರಿವೇದಾಧ್ವರುಗಳಂ ॥
ಕರೆಸಿಕೂಗುವಪರಿಯೆಪೇಳಿತೆರನೇನೆನಲು । ಮರೆಮಾಡದೆನ್ನೊಡನೆ ಪೇಳುನಿ
ನ್ನಿಂದಾಪ । ದುರಿತವೆನೆಚರವನುಂ ಕೊಂಡವೃತ್ತಾಂತವ ನ್ನೊರೆಯುಲವರಿಂ
ತೆಂದರು ॥೧೨॥ ಜನಪಕೇಳೀದೋಷವಾರಿಂದಪೋಗದೆನೆ । ತನುಹರಣನಡು
ಧರಣಿಯುನುಪಾಲಿಪ್ರುದಬಿಟ್ಟು । ಘನಕಷ್ಟದಿಂದುಗ್ರತಪವಮಾಡಲು ಶಿವನುವ
ರಪ್ರಸನ್ನತೆಯಾಗುತ ॥ ಮನವಿಷ್ಟಬೇಡೆನಲು ಮಾಡಿದಘನವನುಪೇಳಿತ।ನಗೆ
ಶ್ರವಣವಿಕೇಳ್ವ ಉಲುಹನಿನ್ನೆಳಗೈದು । ಅನುನಯದಿ ನಿಮ್ಮುದರದೊಳಗಿರಿಸಿ
ಕೋಯೆಂದು ಹರಗೆಬಿನ್ನೈಸಲೊಡನೆ ॥ ೧೩ ॥ ಕರುಣವಿಂತೆಗದುತನ್ನುದರ
ದೊಳಗಿಂಬಿಟ್ಟು । ಉರಗಭೂಷಣನುಕೈಲಾಸಕ್ಕೆಪೋಗಲ್ಕೆ । ನೆರದಿರ್ದರುದ್ರ
ಗಣಪ್ರಮಥಗಣಮುಖ್ಯರೆಲ್ಲರು ಮುಳಿದುತೀವ್ರದಿಂದ ॥ ಹರನಕಾಣುತಲೆದ್ದು
ಇರದೆಗಣತಿಂತಿಣಿಯು । ಹರಿದುಪೋಗಲ್ಕೆಶಂಕರಕಂಡುಬೆರಗಾಗಿ । ವರನಂ
ದಿನಾಥದರಕೇಳದವರುಪೋದ ಪರಿಯರಿದುಬರುದೆಂದುಕಳುಪೆ ॥೧೪॥ ಇಂದು
ಧರನಾಜ್ಞೆಯಿಂದೀರ್ವರೈತಂದುಗಣ । ವೃಂದಕ್ಕೆಕಗಮುಗಿದು ಕೈಲಾಸವನು
ಬಿಟ್ಟು । ಬಂದಹದನಂಪೇಳ್ವುದೆಂದುಬಿನ್ನೈಸೆಮುದದಿಂದಲವರಿಂತೆಂದರು ॥
ಹಿಂದೆಶಿವಜಂಗಮವಕೊಂದ ದತ್ತೋಹಿತನ । ನಿಂದುಧರ ತನ್ನುದರದೊಳಗೆ
ಯಿಂಬಿಟ್ಟನದ । ರಿಂದೆಬಂದೆವುಯೋಗ್ಯವಲ್ಲೆಂದವನಬಿಟ್ಟಡೀಗಲೇಬರುವೆವೆ
ನಲು ॥೧೫॥ ಮರಳಿಬಂದೆಲ್ಲವನು ಪುರಹರಗೆಬಿನ್ನೈಸ । ಲರಸನಂತೆಗದುಕಡೆ
ಗಿಟ್ಟುಪ್ರಮಥರಕರಿಸಿ । ಚರದ್ರೋಹಪೋಪುದಕೆ ಪರಿಯನಮಗೊರವುದನೆ
ಹರುಷದಿಂದಿಂತೆಂದರು ॥ ತಿರುಗಿಧರಣಿಗೆಪೋಗಧಾತ್ರಿಯಂಪಾಲಿಸು । ತ್ತಿರ
ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡಳಿದಮೂರ್ತಿಬಂದಾಪಟ್ಟ । ದರಸಿಯಂಬೇಡೆಸಕಲೈಶ್ವರ್ಯಸ
ಹಿತವಳಕೊಡಲು ಪಾತಕಪೋಪುದು ॥ ೧೬ ॥ ಚಿತ್ತಜಾಂತಕಕರುಣದಿಂದೆದ
ತ್ತೋಹಿತನ । ಮತ್ತೆಧರಣಿಗೆಕಳುಹಿಸುತ್ತಜಂಗಮಕಸುವ । ನಿತ್ತುಮುನ್ನಿನ
ತೆರದಲಾತನಂಗನೆಯ ಸೀಜೇಡೆನುತಬೀಳ್ಕೊಡಲ್ಕೆ ॥ ಇತ್ತಲವನಿಯಪಾಲಿಸು
ತ್ತಲೋಲಗದಿಭೂ । ಪೋತ್ತಮಂಸುಖದಿಂದಕುಳಿತಿರಲ್ಕೊಂದುದಿನ । ಕತ್ತ
ಮುಳಿಕಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಜಂಗಮದಬರವಂ ಕಾಣುತಿದಿರೆದ್ದನು ॥೧೭॥ ಪದ
ದಕ್ಕೆಪೋಗಿಪದಯುಗ್ಮಕ್ಕೆ ನಮಿಸಿಕರ । ತಂದುಗದ್ದುಗೆಯಲ್ಲಿಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಸತ್ಕ
ರಿಸಿ । ಇಂದುಮುಖಿಧನಕನಕ ಗೃಹನಗರರಾಷ್ಟ್ರ ಸಹಿತೊಂದುಳಿಯದೆಲ್ಲ
ವಿತ್ತು ॥ ಕುಂದದಾತನಸೇವೆಗೈವುತ್ತಭಕ್ತಜನ । ವಿಂದೆಕೀರ್ತಿಸಿಕೊಳುತಲಿ
ರಲೊಂದುದಿವಸಶಿವ । ಬಂದುಕೈಲಾಸನೀಗ್ವರನೊಯ್ದು ಪ್ರಮಥಕೇಳಿಂದಸಾ
ಜಕ್ಕಗಾಣದಿರ್ದ ॥ ... ... ೧೯॥

—(ಸುಕುಮಾರನ ಕಥೆ.)—

ಅರಸಕೇಳಾಕ್ಶ್ಮೀರದೇಶದೊಳು ಕನಕಸಾ । ಗರವೆಂಬಪುರದಲ್ಲಿಆಪಿತ್ರ
ಭಟ್ಟಂಗೆ । ವರಸುತನುಸುಕುಮಾರ ಜಾರನೆನಸುಂಕಲಿತು ಪಿತನಮಾತಂಕೇ
ಳದೇ ॥ ಇರುತಿರುತಲೊಂದುದಿನಮಾತಂಕಸತಿಚಮಿವ । ಳಿರೆಕಂಡುಮನಸೋ
ತುಮರುಗಿಮನ್ಮಥಶರಕೆ । ಗುರಿಯಾಗಿಯುವಳಗೃಹಕಂಪೋಗಿ ಸುರತಕ್ರೀಡೆ
ಗಳಿಂಸುಖಮಿರುತಿರೆ ॥೧೯॥ ಆನಗರದಲ್ಲಿರ್ಪವಿಪ್ರರೆಲ್ಲರುಕೇಳಿ । ಹೀನಜಾತಿಯ
ಕೂಡೆಬೆರಸಿರ್ಪನಂತಿವನ । ಆತನವನೋಡಲಾಗದೆನುತ್ತ ಬಲ್ಪಿಂದೆಪುರದಿಂದೆ
ಪೊರಡಿಸಲ್ಕೆ । ಕಾನನಕೆಪೋಲತಿಸಹಿತಂ ಪೋಗೆಗವಿಯಲ್ಲಿ । ತಾನಿರುತಿಮಾ
ರ್ಗದೊಳುಬರ್ಪವರನಪಹರಿಸಿ । ಯೋನಿರ್ದಯಂಕೊಂಡುಗೋಮಹಿಷ ಮೃಗ
ತಿಂದುಪಲದಿವಸವಾಗಲೊಡನೆ ॥೨೦॥ ದಾರಿಯೊಳುಪೋಪವರುಹೆದರುತಿರೆಪು
ರಜನರು । ಧಾರುಣೀಶನಬಳಿಗೆಬಂದು ಮೊರೆಯಿಡಲುಪರಿವಾರವೆಲ್ಲ ಪಸಟ್ಟೈತ
ರಿಸಿಕರವೆರಡಪಿಂದಕೆ ಪಾಶದಿಂದೆಬಿಗಿಸಿ ॥ ಊರಹೊರೆಯುಕೆವೈದು ಶಿರವಘೋ
ಷಿಸಿರೆಂದು । ಭೂರಮಣನತಿಕೋಪದಿಂದೆತನ್ನ ಚರಗೆ । ಮಾರಪ್ಪಣೆಯನೊ
ಮ್ಮೆಕೊಡಲುಯೆಡಗೈಯಿಂದೆಬೀದಿಯೊಳಗೊಯ್ಯುತಿರಲು ॥ ೨೧ ॥ ಬೇಗನಡೆ
ಯೆಂದುಕೋಲಿಂದಚೆನ್ನಿಗೆತಿವಿಯು । ಲಾಗಿಬೇನೆಯುತಾಳಲಾರದಳ್ಕುತ್ತಿರ
ಬಾಗಲಾಸಮಯದೊಳಗಿದಿರಾಗಿ ಶಿವಜಂಗಮವುಬರುತಲಿವನಕಂಡು ॥ ಈಗ
ತನ್ನಯುನೋವನೋಡದೇವಂದಿಸಿದ । ನಾಗೀವನಿಗೆಪರಕೆಯಂಕೊಡುವ್ರದೆಂ
ದುಶಿವ । ಯೋಗಿಪರಸಲ್ಕವನನೊಯ್ದುತ್ತ ಶಿರಗಡಿಯೆಯನುದೂತರಾಗಬಂದು
೨೨॥ ನರರೊಳಿಂತಪ್ಪಮಹಿಮಕಾಣೆವೆಂದವರು । ಹರಣವನುಹಿಡಿದೊಯ್ದು
ಹರಿಯಾತ್ಮಭವನವುಂ । ದಿರಿಸೆಲೀತನಪುಣ್ಯಪಾಪವೆಂತೆಂದುವಿಸ್ತರಿಸಿಕೇ
ಳಲುಪೇಳ್ವರು ॥ ದುರುಳನಿವಪುಟ್ಟಿದಂ ದಿನವೊದಲುಧರ್ಮದಾ । ಕುರುಹಿಲ್ಲ
ದುರಿತಕ್ಕೆಕಡೆಗಾಣರಂತ್ಯದ । ಲ್ಲರಸಿನಾಳ್ದಳುತಿವಿಯೆತಲೆವಾಗೆ ಚರಮೂರ್ತಿ
ಕಂಡುಹರಕೆಯನಿತ್ತನು ॥೨೩॥ ಮದನಹರರೂಪ ಜಂಗಮಪರಸಿದುದರಿಂದೆ
ಪದುಳದಿಂದಿವಗೆ ಶಿವಪುರದರ್ಶನವಮಾಡಿ । ಅಧಮನಂಬಿಡದೆ ಹಿಂದಕೆತಂದು
ನರಕದೊಳು ಬೆದಕುವದನಂತಕಾಲ ॥ ವಿಧಿಯಿದೆಂದುಸುರೆಯುಮರಾಜದೂತ
ರಕರೆದು । ಹದನನೆಲ್ಲವಪೇಳಿಕಳುಹಲ್ಕೆಕರದೊಯ್ದು । ಯಿದನೋಡಕೈಲಾ
ಸವೆಂದು ದೂರಿಂದೆತೋರಿಸಲಾತಕಾಣೆನೆಂದಾ ॥೨೪॥ ಮತ್ತೆಮುಂದಕೆವೈದು
ಇನಾದರೀಕ್ಷಿಸೆನೆ । ಕತ್ತಲಾಗಿಹುದಾನಕಡೆಗೆ ಪೇಳೆಂದೆನಲು । ಎತ್ತತೋ
ರುವೆವೆಂದುನವ್ರೊಳಾಲೋಚನೆಯಮಾಡಿ ಕೈಲಾಸದ್ವಾರ ॥ ದೊತ್ತಿಗೆವ್ನ
ದುನಿಲ್ಲಿಸಿಕೇಳಲಿಂತೆಂದ । ಕೃತ್ತಿವಾಸನಪುರವಕಂಡುದಿಲ್ಲತಡಾಯು । ಸುತ್ತಿ
ವಂಪಾಪಿಕಾಣಿಸದೆಂದುಕರವಿಡಿದು ಬಾಗಿಲಿಗೆಪತ್ತಿಸಿದರು ॥೨೫॥ ಕೆಟ್ಟವಾ

ನವಕೇಳುಕೈಲಾಸ ದ್ವಾರಕರ। ವಿಟ್ಟುನೋಡೆಂದುಜನವರುಪೇಳಲ್ಕವಂ। ಮು ಟ್ಟುತ್ತ ಶಿವಪಾಹಿಶಿವಪಾಹಿಯೆಂದು ನೊರೆಯಿಡಲಾಗಶಿವದೂತರು ॥ ಕಟ್ಟುಗ ವಾಡುತಿರಕಾಲನಾಳ್ವ ಳಬಾಯು। ಕುಟ್ಟಿನೂಕಿಸುತ ಸುಕುಮಾರನಂವೈದು ಪ್ರೊಂ। ಬೆಟ್ಟುಬೆಳ್ಳಿಯೃ ಸೋಲಗದಲ್ಲಿ ನಿಲಿಸಲ್ಕೆದಿಟ್ಟನಾರೆಂದುಶಿವನು ॥೬॥ ಇಂದುಧರಕೇಳೆಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರಗುತ್ತ ಕರ। ದ್ವಂದ್ವಮುಕುಳಿತನಾಗಿಪಾಡಿದ ಘವಿಂದೆಮುವು। ಮುಂದೆತನ್ನ ವರೊಡನೆಕಳ್ಳಿದುದತಾನುಮೊರೆಯಿಟ್ಟುದಂ ಬಿನ್ನೈಸಲು ॥ ಕಂದುಗೊರಳಂಕೇಳಿಬೆರಗಾಗಿನಗುತನಲು। ವಿಂದಶಂಕರಮೆ ಚ್ಚಿನಂದಿಕೇಶ್ವರಮುಖ। ದಿಂದೆಸಾಯುಜ್ಯಪದವಿತ್ತನೆಂದೊರೆದನಾಪ್ರಭುಡಂ ಗೆಜಕ್ಕಣಾರ್ಯಂ ॥ ... ... ೨೭॥

—(ಕಲಿಕಂಬರಾಯನ ಕಥೆ.)—

ಹರುಷದಿಂಕೇಳರಸೆದ್ರವಿಡದೇಶದೊಳೆಸೆವ। ತಿರುಮಲೆಯುಪುರವನಾ ಳುವನುಕಲಿಕಂಬಭೂಪ। ವರವೈಶ್ಯಕುಲದಲ್ಲಿಪುಟ್ಟಿಸುಮತಿಯುಯೆಂಬ ಸತಿಸ ಹಿತಶಿವಭಕ್ತಿಯಿಂ ॥ ಪಿರಿದುಆಚರಿಸುತೆಜಂಗಮದೊಳಾರಿಸದೆ। ಹಿರಿಕಿರಿಯು ರರಿಯದರುಬಲ್ಲವರುಕುಲವಕುಲ। ಜರುಠೂಪಿಗಳುಕುರೂಪಿಗಳೆಂದುನೋಡ ದೊಂದೇಯೆಂದುಭಜಿಸುತ್ತಿರೆ ॥೨೮॥ ಇಂದುಧರನವತಾರಜಂಗಮದಪಾದಾರ ವಿಂದವನುಬಿಡದೆ ಪೂಜನೆಗೈವುದೇನೇಮ। ವೆಂದೆನುತ ದೃಢಬುದ್ಧಿ ಕರಿಗೊಂ ಡುಭೊವರನುಬಹುಸೌಖ್ಯದಿಂದೆನಿತ್ಯ ॥ ಬಂದೆನಿತುಯುಕ್ತಿಸಳಿಗೆವಾಂಛಿತಪದಾ ರ್ಥಗಳ। ಕುಂದದೇನೀಡುತ್ತ ಕೀರ್ತಿವೆಂಣಿನತೋಳ। ಹೊಂದಿಪ್ರಜೆಪರಿವಾ ರಮಂತ್ರಿಮಿತ್ರರ್ಸಹಿತ ರಾಜ್ಯಮಂಪಾಲಿಸುತ್ತ ॥೨೯॥ ಚಿರಕಾಲವಿಂತೆರದಿ ಭಕ್ತಿಯನುಮಾಡುತಿರ। ಲರಮನೆಯದಾಸಿಯಹಸಿರಿಗಿರಿಯನಿಪ್ಪವಳ। ವರ ಪುತ್ರಮಲ್ಲನೆಂಬುವಬಿಟ್ಟುಪೋಗಿ ಜಂಗಮಮೂರ್ತಿಗಳನುಕರೆದು॥ ಚರಿಸುತ್ತ ಪನ್ನೆರಡುವರುಷಮಾದಾಬಳಿಕ। ಚರಮೂರ್ತಿಗಳು ಆದೇಪುರಕೆಬರಲಸುಕಂ ಧರಗಬಿನ್ನಪಗೈದು ಪರಮಾನ್ನಭಕ್ಷ್ಯ ಶಾಕಗಳಪರಿಪಾಕಗೈಸಿ ॥೩೦॥ ಯತಿ ಗಳನುಕರೆಸಿಸತಿಯೊಂದಲುದಕವಹರಿಸಿ। ಹಿತದಿಂದಲರಸುಪಾದವತೊಳೆಯುತಿ ರಲಾಗ। ಪತಿಯುಕಹಘಾಟಿಕೆಯುಸಂಭ್ರಮವನೋಡೆಂದು ತೋಯುಮಂನೀ ಡುತಿರಲು ॥ ಕ್ಷಿತಿಪತಿಯುದೇನೆನಲುನಮ್ಮಯಾದಾಸಿರಿ। ಗಿರಿಯಸುತಮಲ್ಲನಿ ವನೆಂದುಕೈತೊರಲ್ಕೆ। ಅತಿಕೋಪದಿಂದೆರಡುಕೈಗಳಂಕಡಿದುಧರಣಿಪಕಡೆಗೆಬಿ ಸುಟುಬಳಿಕ ॥೩೧॥ ಚರಮೂರ್ತಿಗಳತೃಪ್ತಿವಡಿಸಿಬೀಳ್ಕೊಡಲಿತ್ತ। ತರಳಾಕ್ಷಿ ಸುಮತಿಪಿತನಂಕೇಳ್ದು ಕೋಪದೊಳು ಭರದಿಂದಚತುರಂಗ ಬಲಸಹಿತಬಂದು ತಿರುಮಲೆಯುನಗರವಮುತ್ತಲು ॥ ಪರಮಗುಣಿಕಲಿಕಂಬನಿದೆಂತವಕದಿತನ್ನ। ಪುರವಪೊರಮಟ್ಟುಬಲವೆರಸಿಘುರಕಿದಿರಾಗಿ। ವರರತ್ನ ಖಚಿತರಥವಡರ್ದುಸರಿ

ಸಕೆನಿಂಪುಜರಳಿವಾಳಿಗರದೀರ್ವರು ||೬೨|| ಇತ್ತರದಜಲವುಬಲ್ಗತ್ತಿಗಳಕಿತ್ತು
ಭಟ | ರೊತ್ತಿಜಪಿವುತ್ತಲಿಗನೆತ್ತಿನೆತ್ತಿಗಪ್ರೊಯ್ಯು | ಮತ್ತೆಪೊಸನೆತ್ತರು
ತ್ತೆಪಡುಸೈನ್ಯದೊಳು ತತ್ತರಿಸಿಕೆಡಹುತ್ತಲಿ || ಮುತ್ತಿಮೂಡಲಿಸುತ್ತೆಮುನಿ
ಮುನಿದುವೋಡುತ್ತ | ತತ್ತರಿಸಿಬೀಳುತ್ತೆಪೊತ್ತುತ್ತೃಣಪಾಷಾಣ | ಪುತ್ತುತ
ನುಪ್ಪತ್ತುತ್ತಪಲ್ಗಿರಿದುಬೀರುತ್ತ ಲಿತ್ತಂಡನೀತೆರದೊಳು ||೬೩|| ಖಣಿಖಣಿಲು
ಖಣಿಲೆಂಬುಕ್ಕೈದುಗಳರವದಿಂದ | ಢಣಢಣಾಢಣರೆಂಬ ಗಜಘಂಟಾರವದಿ |
ಝಣಝಣಾಝಣರೆಂಬ ಶಿಂಜಿನೀನಾದದಿಂ ರಥಕಿಂಕಿಣೀರಾಜಿಯು || ಘಣ
ಘಣಾಘಣರೆಂಬ ಪೇರ್ಗಾಲಿಯುಬ್ಬರದಿ | ಚಣಚಣಾಚಣಯೆಂದು ಶರವತೊ
ಟ್ಟೈಸವಲ್ಲಿ | ಹೆಣಹೆಣಗುತಿತ್ತೆರಡಬಲದಲಿ ರಣಮಯಂಪೇರ್ಮಯಂ ಘೋರ
ವಾಗೆ ||೬೪|| ವಾಜಿವಾಜಿಗಳವ್ಯೂಹಾಳಿಗಳಮಾಡುತ್ತ | ಪೌಜಪೌಜಿಗೆಕೂಡಿ
ಕೂಡಿಹರಪುಟರವಕೆ | ಮೂಜಗವುತಲ್ಲಣಿಪತೆರದಿಂದೆ ರಾಹುರಾಹುತರು ಅತಿ
ತವಕದಿಂದ || ನೇಜನೇಜಗಳಿಂದಲಿರಿದಾಡಿರಕ್ತಗಳು| ಹೂಜಿಯೆಂಬೀಳ್ವಕೆಂ
ಜಲದಂತೆಸುರಿವುತ್ತ | ವಾಜದೇಮೂದಲಿಸೆಮದ ಕರಿಯುಜೋಡರುಂಭಾಜಿ
ಡುತರಣವನು ||೬೫|| ಕರಿತುರಗರಥವುಕಾಲಾಳ್ಗಳಬ್ಬಲಿಯುಬಲ | ವೆರಸಿಹೊ
ಯ್ದಾಡುತಿರಲುಳಿದಖಿಲಭೂವರರು ನೆರನೆರದುಯಿವರಕಾಳಗವನಿಲ್ಲಿಸುತಲೀ
ರ್ವರತಮ್ಮಬಳಿಗೆಕರಸಿ || ತ್ವರಿತನಿಮ್ಮೊಳುಬಂದ ತೊಡಕಪೇಳೆಂದೆನಲು |
ಬರಿದೆತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆಮ್ಮಯುಮುಗಳಕರವರಿದ | ಪರಿಯನೀವೇವಿಚಾರಿಸುವುದೆನೆಕಲಿ
ಕಂಬನವರ್ಗೆಮುಗುಳಿಂತೆಂದನು ||೬೬|| ಈಶನಪರಾವತಾರದಜಂಗಮಕೆತನ್ನ
ದಾಸಿಯಾತ್ಮಜನೆಂದುದಿಟ್ಟತನದಿಂದಿವಳು | ದೂಷಿಸಿದಕಾರಣದಿಕರವಖಂಡಿ
ಸಿತೆನೆ ಸುಮತಿಹೂಪಿತನುಡಿದನು || ಪೂಸರಳಪರ ರೂಪನೆಂಬಂತೆಸಭೆಯಲ್ಲಿ
ಈಸಭೆಯುನೋಡುತಿರಲುರಿಗಂಣತೋರಿದರೆ | ದ್ವೇಷವನುಬಿಟ್ಟುನಮ್ಮಯ
ಪುರಕೆಪೋಪೆವೆನೆಕಲಿಕಂಬರಾಯನಾಗ ||೬೭|| ಚಟ್ಟೆಗೆಯಮಗ ಮಲ್ಲನಂಕ
ರದುಸೊಸಲಲ್ಲಿ ! ಕಟ್ಟುಗ್ರಮಾಗಿರಾಜಿಪ್ಪಗ್ನಿನೇತ್ರವನು | ಇಟ್ಟಣಿಸಿನೆರೆದಜ
ನನೋಳ್ಪಂತೆ ತೋಸಲ್ಕನಲಸತಿರಭಸದಿಂದ || ಕೆಟ್ಟದೂಷಕರ ನೆರೆಜಟಿಸು
ಟ್ಟುರಸತಿರೆ | ಸುಟ್ಟೊಡಿವೋಗೆವಘೋಯೆಂದು ಮೊರೆಯಿಡಲು | ಅಟ್ಟ
ಹಾಸದೊಳುಕಲಿಕಂಬರಾಯಗೆ ಕರುಣವುಟ್ಟೆಸಲಪಿದನೆಲ್ಲರಂ ||೬೮|| ಅನಿತ
ರೊಳುಮೋಸಕಾತ್ಮಸಹಿತನಂದಿವಾ | ಸನನಾಗಿಶಂಭುನಿಜರೂಪಮಂತೋರ
ಲ್ಕೆ | ಅನಿಮಿಷರುಪೂಮಳೆಯಗರೆಯೆ ದುಂದುಭಿಪೊಡೆಯೆಗಂಧರ್ವಗಾನಕೇಳ
ಮಿನುಗುತಿಹಪುಷ್ಪಕದಿ ಕಲಿಕಂಬರಾಯನಾ | ತನವನಿತೆಸುಮತಿಸಹಈಶ್ವ
ರನುಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ | ಘನರಜತಗಿರಿಗೆ ಶಿವಕೊಂಡೊಯ್ದಪ್ರಹಡಕೇಳೆನುತೋರಿದ
ಜಕ್ಕಣಾರ್ಯಂ || ... ... ||೬೯||

—(ಮಾನಕಂಜರನ ಕಥೆ.)—

ನಾನು ಸುರ್ವೆನಿನ್ನೊಂದ ಕಥೆಯಕೇಳ್ವುದು ಪ್ರಪುಡ | ಭೂನುತನೆ ಕಂಜರನಗರವನಾಳುತ್ತಿರ್ಪ್ಪ | ಮಾನಕಂಜರರಾಯುಸತಿಯು ಗುಣವತಿಸಹಿತ ಶಿವಭಕ್ತಿಯುನೆಮಾಡುತ || ಅನಗರದಲ್ಲಿರ್ದ ಶಿವಲಿಂಗವರದಿಂದೆ | ಮಾನಿನಿಯರೊಳಗೆತಿಲಕಮಣಿಯು ಪ್ರಭಾವತಿಯು | ತಾನೊಲಿದು ಕನ್ಯಾಮಣಿಯುಪಡೆದು ಸುಖದಿಂದೆಸಂಸಾರತಿರಲಿಹುತ್ತಿರಲತ್ತಮತ್ತಾ || ೪೦ || ಚೋಳದೇಶದೊಳು ಕರವೂರೆಂಬಪಟ್ಟಣವ | ನಾಳುತಿಹ ನತಿಪರಾಕ್ರಮಿ ಸುಗುಣವಿಕ್ರಮನು | ಚೋಳಭೂಪನ ಪಟ್ಟಣದರಾಣಿ ಶುಕವಾಣಿ ಘನಕಲಾವತಿ ಯುದರದಿ || ಪೇಳಲಳವಲ್ಲದತಿಚೆಲ್ವಿಂದೆಸೆವಪಗಲ್ | ಚೋಳನಹಜಾತಿ ಮಂಗಾಯಕ್ಕರಸಿಜನಿಸಿ || ಭಾಳುತಿರಲವಳ ಮಧುರೆಯು ಪಾಣ್ಡ್ಯರಾಂಡ್ಯನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆಯೆನೆಮಾಡೀ || ೪೧ || ತರುಣಿಯನು ಪುರುಷನೊಡನೇ ಕಳುಹಿಕೊಡಲವಳು | ಪುರುಷದಿಂದಿರಲತ್ತತರಳ ಪಗಲ್ಬೊಳಿನಿಗೆ | ಸರಿಯುಪ್ಪ ಕನ್ಯಕಾಮಣಿಯು ಕಾಣೆಂದೆನು ತವರಮಂತ್ರಿಯುಂಕೇಳಲು || ಅರಸಕೇಳ್ಮಾನಕಂಜರಿ ರಾಯನಾತ್ಮಜೆಯು | ವರಪ್ರಭಾದೇವಿ ಯಿಂತಗೆ ತಕ್ಕಳಿಸಲೆನಲು | ತ್ವರಿತದಿಂ ಪೋಗಿ ನಿಶ್ಚಯಮಾಡಿ ಬಪ್ಪ್ಪದೆಂದಾತನಂ ಕಳುಹಿಕೊಡಲು || ೨ || ಆಗಲಾ ಮಂತ್ರಿಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಅತಿಸಂತುಷಿತನಾ | ನಾಗಿ ಚತುರಂಗಬಲಸಹಿತ ಶೀಘ್ರದಿನಾಯು | ವೇಗದತುರಂಗಮಂನಡೆದು ಯೆಡಬಲದಿಬರುತಿರ್ಪ ಭಟಸಂದಣಿಯೊಳು || ಬೇಗದಿಂಪೋಗಿ ಕಂಜರಪೂಳಲ ನೊಳಪೊಕ್ಕು, ಸೋಗೆಗಂಗಳೆಯು ಲಾವಣ್ಯಮಂ ನಸನೋಡಿ | ಪೋಗವಳಮಾತೆ ಪಿತರುಗಳ ನೊಪ್ಪಂಗೊಳಿಸಿ ಮರಳಿನಿಜಪುರಕೆಬಂದು || ೪೩ || ಪೋದಕಾರ್ಯದಹಸನ ಭೂಧವನೊಡನೆ ಪೇಳಿ | ಸಾಸರದಿ ಮದುವೆಸಾಧನಗೈದು ನಿಬ್ಬಣಿನಿ | ನೋದದಿಂಪೊರಮಟ್ಟು ಬಂದುಕಂಜರಪುರದ ಹೊರವಳೆಯ ದಲ್ಲಿಳಿಯಲು || ದ್ವಾದಶಾತ್ಮನ್ಮಿಸೆ ಸಂಭ್ರಮದೊಳಿದಿರ್ಗೊಂಡು | ಮಾದರದಿಬೀಡಿಕೆಯನಿತ್ತು ದಿನಕರನುದಯ | ಮಾದೊಡನೆ ಶುಭಮುಹೂರ್ತವುನೆರಸಿ ವೈವಾಹಮಂಟಪದಿ ಹಸೆಯರಚಿಸಿ || ೪೪ || ಮಾನಕಂಜರಮಗಳ ಸಿಂಗರವಮಾಡೆಂದು | ಮಾನಿನಿಯರಿಗೆ ಪೇಳಲಿಕ್ಕೆಸಮುತ್ತಡೆಯುರ | ಸಾನುರಾಗದಿ ಪ್ರಭಾವತಿಗೆ ಚಂಪಕದ ಪರಿಮಳದ ತೈಲವನೊತ್ತಿಸಿ || ಆಸರಪನರಸಿ ಯುಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಸಖಿಜನರು ಮೀನನೇತ್ರೆಯನು ನೀರೆರೆವುತಿಹತಾಣಕ್ಕೆ | ತಾನೊಲಿದುಕರತಂದು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಚಂದನದ ಚರ್ಚಿಕಾಚೂರ್ಣವೆಚ್ಚಿ || ೪೫ || ಶಶಿಮುಖಿಯು ರತಿಶವಕದಿಂದ ಪನ್ನೀರಸವು | ರಸವಾಡಿಪಿಸಿಯುದಕನೆರೆಪುತೆರೆವುತೊಳ್ದ್ವ | ಪೊಸಜವ್ವನೆಯುನಿಸುನಿ ಕಲಶದಿಂ ಕುಂಕುಮದಜಲದನೀಡುತ್ತಮಿರಲು|| ಹಸನಲ್ಲನೆಂ

ದು ಹರಿನೀಲಗಂಡಿಗಳಿಂದ। ಕುಸುಮಗಂಧಿಯರು ಕತ್ತುರಿಯನೆತೋಯಿದತೊ
ಳೆಯೆ । ವಸುಧೇಶನಣುಗಿಮಂಗಳಮಜ್ಜನವಮಾಡಿ ಬಿಳಿವಿಟ್ಟುಮುಸುಕಿಟ್ಟಳು
೪೬॥ ಮಂದಗಮನೆಯರು ಆರತಿಯೆತ್ತಿಸವರತ್ನ । ಚಂದಮಿಂದೆತ್ತಿಸಿದ ಮಾವು
ಗೆಯುಮೆಟ್ಟಿಸಿಯಿಕಂದರ್ಪನಾನೆ ನೀಗುರ್ಡಿದು ಬರ್ಪಂತೆ ನಡೆತಂದಳಾಸೆಜ್ಜ
ವನೆಗೆ ॥ ಇಂದುವದನೆಯುಮೃಗಬಾವನ್ನ ಪೆಟಿಸಿದ್ದ । ಗಂಧವಂತೀಡಿಧವಳಸ್ತ್ರ
ವನುಡಿಸಿ । ಅಂದವಸಮಣಿಗೆಲಸವಿಂದೆಸೆವಭರಣಗಳ ಕುಂದರದನೆಗೆಯಿಟ್ಟ
ರು ॥ ೪೭ ॥ ಸಡಸಕಾಳಂಜಿಪರಿಸಮಳದಾಲವಟ್ಟಕೈ । ಪಿಡಿಕೊಡೆಯು ಚಾ
ರಿಮುಡಿಯುಲಗಳಂ ಪಾವುಗೆಯು । ಪಿಡಿಪಬೆಲೆವೆಣ್ಣಳಿಕ್ಕೆಲದಿಂದಲಾ ಪ್ರಭಾ
ವತಿಯು ರಾಜಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು ॥ ಪೊಡವಿಪತಿಯಾದ ವಿಕ್ರಮಚೋಳ ನಾತ್ಮಜ
ಗೆ । ಕಡುಸೊಗಸಿಂದುಡಗೆತೊಡಹುಗಳಲಂಕರಿಸಿ । ಸಡಗರದೊಳಿಭವನೇರಿಸಿ
ರಾಜಕುವರಿರಾಗಡಣದಿಂ ನಡೆದರಾಗ ॥ ೪೮ ॥ ಮತ್ತಗಜಮನ್ನೇರಿ ಬರುತಿ
ರ್ಪಸಗಲ್ಟೋಳ । ನೊತ್ತಿನಲಿನಗೆಮೊಗದಲಗರ್ಣಂ ಬಡಬಾಸೆ । ವೃತ್ತಕುಚೆ
ಕುದಿಸುಬ್ಬ ಕುಂದರದನಳಕೇಶಿಮುಡಿಯು ಕಳೆಹಂಸನಡೆಯು । ಚಿತ್ತಜಂಗ
ನಗೆ ಮಾರ್ಬಲತಕಲಿಗಳಮುರಿಯು । ಲೋತ್ತಲಿಕ್ಕಿಂದೆ ಜೋಪನಗ್ಯೆದು ಮ
ಸವಿಟ್ಟ । ಕತಿಯೋಯೆಂಬಂತೆಕಳೆವೆತ್ತ ಕಾಮನಿಯು ರಾರತಿಯುವಿಡಿತಂದ
ರು ॥ ೪೯ ॥ ರಾಜಬೀದಿಯೊಳು ಬರುತಿರ್ಪ ವಿಕ್ರಮಚೋಳ । ರಾಜಕುವರ
ನನೋಡಿ ಯೆಡಬಲದೆ ಹರ್ಮ್ಯದೊಳು । ರಾಜವದನೆಯನುಚರಗಾಗಿ ಮೇಲು
ದಜಾರಿಮುಡಿವೆಚ್ಚಿಯರುಸುತಿನದೆ ॥ ಈ ಜಗದೊಳಿಂತಪ್ಪ ಚಲ್ವನಂಕಾಣೆವು
ಮ ॥ ನೋಳನಿಲ್ಲಿಗೆಬಂದನೋ ಯೆಂದುಕಳವಳಿಸಿ । ಪೂಜಿಮೊಲೆತೆರೆದುನಾ
ನಾಣೊಸೆರ್ದಚ್ಚರಿಲ್ಲದೇನಗೆಗಣಿಗೆಗುರಿಯಾಗಿರೆ ॥ ೫೦ ॥ ವರವಿವಾಹಮಂಟಪ
ದ ಬಾಗಿಲಿಗೆಬಂದಿಭವ । ಭರದಿಂದಿಳಿದುಬರು ತಿರಲಿಪಿರಿಸೊಳುತಂದು ।
ತರುಣಿಯರ ಆರತಿನೀವಾಳಿಗಳನೋಡುತ್ತಹರುಷದಿಂದೊಳಪೊಕ್ಕನು ॥ ತರ
ಳನಾಬಳಿಸಂದು ಪರಮವುಲ್ಲಾಸದೊಳು । ಧರಣೀಶರೊಗ್ಗಿನಲಿ ವಿಕ್ರಮದ
ಚೋಳಭೂವರಬರಲು ಮಾನಕಂಜರನುನ್ನತಾಸನದಿತೆರೆನರಿದು ಕುಳ್ಳಿರಿಸುತ
೫೧॥ ಬಂದಭೂಪರಕಣ್ಗೆ ಮದುವೆಚಪ್ಪರವೆಸೆವ । ಚಂದನಿನ್ನೇನೆಂಬೆ ರತ್ನ
ರಾಜಿಯುಕೆಲಸ । ದಿಂದೆರಾಜಿಸಕಂಭ ಬೋದಿತೊಲೆಪಲಗೆ ನೊಸಕಲೋವೆ
ಯೊಂದಲೊಪ್ಪಿ ॥ ಅಂದವಾಗಿಸ್ಪಪಳುಕಿನಕಟ್ಟೆಮದಭಿತ್ತಿ ॥ ಗಂಧಕತುರಿಪ್ರ
ಣಿಗಿನಿಂದೆಸಾರಣೆಯುಡಕೆ । ಪೊಂದಿಮುಸಯುನಂಜೊಂಬೆಮದುನೆಯಂ ನೋ
ಡೆಬಂದೆಳೆನೆಂಗಳಂತೆಸೆಯುಲು ॥ ೫೨ ॥ ಇತ್ತಂಡವ್ಯೆಸಾಟಿಕೋತ್ತಮವನೇ
ನೆಂಬೆ । ಮೊತ್ತವಿಂದಾಪತಿನ ಪಾತ್ರಪಾಡುವಗಾನ । ಜತ್ತಿಂದಲೋದ್ಯ
ವೇಗರ್ಣಲೆ ತಮ್ಮಟಭೇರಿ ಕಂಸಾಳ ನಿಸಾಳವು । ಬತ್ತೀಸರಾಗದಿಂದೊದು

ವಸನಾದಿಗಳು । ಚಿತ್ರಕಾರರಗಡಣ ಪೊಗಳುತಿಹ ಪಾಠಕರು । ಮುತ್ತೈದೆ
ಯರುಕೂಡಿಸುಸ್ವರದಿಶೋಭನವನೊತ್ತಿಪಾಡುತ್ತಿಲಿಹರು ॥ ೫೩ ॥ ಪೊಳೆವವು
ಕಖಚಿತ ಹಸೆಮಣೆಯಲ್ಲಿಪಗಲ್ಬೊಳ । ಕುಳ್ಳಿರಲುಸುರವೃಕ್ಷದಿವ್ಯಲತೆಯೆರ
ತುಪ್ಪ । ತ್ರಿಳಿಪೆಗಿಬಂದಂತೆಮಾನಕಂಜನನು ಗುಣವತಿಯು ಬಹುಸೊಬಗಿ
ನಿಂದೆ ॥ ಅಳಿಮನೆಹೆಗ್ಗೆತಂದುಕಾಲ್ತೊಳೆಯಲುಜ್ಜಗಿಳೆ । ನಳಿನಮುಖಿಗಳುಸ
ದಿಂದುದಕಮಂನೀಡುತಿರೆ । ಯಿಳೆಯಾಳ್ದಪಾದಪೂಜೆಯುಮಾಡಿ ಮಧುಪರ್ಕವ
ನ್ನೆಸಗಿಮುದದಿಂದಲಿ ॥ ೫೪ ॥ ವಸನಾಭರಣಮಾಲ್ಯವನುಲೇಪನಾದಿರಾಜಿಸುವ
ವಾಹನವುಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲವಕೊಡಲು । ಕುಸುಮಶರರೂಪ ಪಗಲ್ಬೊಳಕಾ
ಮಿನಿಯಕೈವಿಡಿವತಾಣಕ್ಕೆಬರಲು ॥ ಶಶಿಮುಖಿಯುಕರತಂದುಕ್ರಮದಿಂದೆನಿಲೆ
ಸುತ್ತ । ಲೆಸೆವಧವಳಾಂಬರದ ತೆರವಿಡಿದುತಡೆದಿರುಪೇ । ವಸುಧೆಸುರರುಸುದರ್ಗ
ಮುಹೂರ್ತದಾಘಳಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತೈಸಲ್ಕೆಸಂತೋಷದಿಂ ॥ ೫೫ ॥ ಖರಕರನಶವುಲ
ದಾನಡುವಿನಪಯೋಧರನ । ಮರುಕತೆಗೆವಂತೆಶೆರೆತೆಗೆಯಲೀರ್ವರದಿಟ್ಟಿ । ಪ
ರಮೆಗಳು ಅಂತೆಯುಲರನುವಂತೆ ಅಂಗಕಾಂತಿಯೊಳುಪರಿಪ್ರುತ್ತಲಿರಲು ॥ ಹರು
ಷದಿಂದಳಿಗುನಕರಾಬ್ಜದೊಳುಮಾನಕಂ । ಜರಮುಗಳಕ್ಕೆನಿಡಿದುಕಲಶಜಲವ
ನ್ನೆರೆಯೆ । ನೆರವಜನತಂಡುಲದಮಳೆಗರೆಯೆಮುದದಿಂದೆ ದಾನಾಸುವಾದ್ಯನೊ
ಳಗೆ ॥ ೫೬ ॥ ಪತಿಗೆಸತಿಸತಿಗೆಪತಿ ಕಂಕಣವಕಟ್ಟಿಭರ । ಪತಿಸುತಂಕಾಂತೆಯ
ಳಕೈವಿಡಿದುಹಸೆಯಲ್ಲಿ । ಹಿತದಿಂದೆಕುಳ್ಳಿರಲು ಮುತ್ತೈದೆಯರುಸೇಸೆದಳೆದು
ಪರಕೆಯನೀವುತಾ । ಜತೆಯಿಂದೆರಾಗರಸತಾಳಮಂತಿಳಿದಾಗ । ಶತಪತ್ರನೇ
ತ್ರೆಯರು ಸದ್ಗುಣಚರಿತ್ರೆಯರು । ಅತಿಚತುರೆಯರು ಪಂಥದಿಂದೆಯುತ್ತಂಡ
ಪಾಂಡಿದರುಶೋಭನವನೊಲಿದು ॥ ೫೭ ॥ ಶೋಭಾನವೆನ್ನಿ ಶಿವವರದಿಂದಜನಿ
ಸಿದಗೆ । ಶೋಭಾನವೆನ್ನಿ ಸರಸಿಜಬಾಣರೂಪಂಗೆ । ಶೋಭಾನವೆನ್ನಿ ವಿಕ್ರಮ
ಶೋಳನರಸಿಗುಣವತಿಯು ದರಕಮಲನಿಗೆ ॥ ಶೋಭಾನವರಿರಾಯ ಮಾ
ತ್ರಿಶೂಲಾಯಿತಗೆ । ಶೋಭಾನಸಕಲವಿದ್ಯಾದಿಪ್ರವೀಣಂಗೆ । ಶೋಭನ ಪ್ರ
ಭಾವತಿಯುಪ್ರಿಯ ಪಗಲ್ಬೊಳಂಗೆ ಪರಮಮಂಗಳಶೋಭನಂ ॥ ೫೮ ॥ ಶೋ
ಭಾನಸಿರಿಮೊಗದ ಯೆಳೆವಂಗಳರಸಿಗೇ । ಶೋಭಾನಶತಪತ್ರದಳದಾಯತೇಕ್ಷ
ಣೆಗೆ । ಶೋಭಾನಸಿಂಹಮಧ್ಯದ ಸೊಕ್ಕುಜವ್ವನೆಗೆಶೋಭಾನವಿಂದುಮುಖಿ
ಗೆ ॥ ಶೋಭಾನಸೋರ್ಮುದಿಯಕಲಕೀರಭಾಷಿಣಿಗೆ । ಶೋಭಾನಪಗಲ್ಬೊಳ
ನೊಪ್ಪಿಗೆಯು ನಲ್ಲಳಿಗೆ । ಶೋಭನಪ್ರಭಾವತಿಗೆ ಮಾನಕಂಜಾತ್ಮಜೆಗೆ ಶುಭ
ಮತಿಗೆಶುಭಶೋಭನ ॥ ೫೯ ॥ ಶೋಭಾನಪಾರಿಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂತೆಕಾಣಿಸುವರ್ಗೆ ।
ಶೋಭಾನಗಿರಿಶಂಬರಾರಿಯಂತೆಸವರ್ಗೆ । ಶೋಬಾನಚಂದ್ರರೋಹಿಣಿಯಂತೆ
ರಾಜಿಸುವವರ್ಗೆ ಶೋಭನವೆನ್ನಿರಿ ॥ ಶೋಭನವಪಾಡುತಿರೆ ಮತ್ತಗಜಮನೆ

ಯುದು । ಈಭುವಿಯೊಳಿಂತಪ್ಪಮೆರೆವದಂಪತಿಗಳನು । ಕಾಂಬುದರಿದೆಂದು
ಕೊಂಡಾಡುತಿರ್ದಪುರಜನದಪರಿಜನದಘೋಷಮೆಸೆಯೆ ॥ ೬೦ ॥ ಪರಿಪರಿಯವು
ತ್ಸವದವರಂಗ್ಯ ಮಂಟಪವು ॥ ನೆರೆಶೋಭಿಸುತ್ತಿರಲು ಮಾನಕಂಜಾಘಪನು ।
ಬಿರುದಿನಿಂದಲಿವಾಳ್ವಭಕ್ತಿಯಿರವನು । ನೋಡಬೇಕೆಂದುಕರಿಗೊರಳನು ॥
ಪರಮಜಂಗಮರೂಪಧರಿಸಿನೆಂದಿಧ್ವಜವು । ಮೆರವುತಿಪಬಾಗಿಲಿಗೆಬರಲು ಭೂ
ಪತಿಕಂಡು । ತ್ವರಿತದಿಂಬಂದುಚರಣಕ್ಕೆರಗಿ ಕರದೊಯ್ದುಸಿಂಹಪೀಠಾಗ್ರದಲ್ಲಿ
೬೧॥ ಪದುಳದಿಂಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಪಾದವಂತೊಳೆದಾಗ । ಮುದಂದಿಕೇಳಿದನ ಸ್ವಾ
ಮಿಬಿಜಯಂಗೈದ । ಪದನವನುವಾಜದೆನ್ನೊಡನು ಸುರ್‍ವದೆನಲದಂಪೇಳೆನಿ
ನ್ನಿಂದಾಗದು ॥ ಬುಧರೆಲ್ಲಬೆಸಗಪರುನನೆಗೆ ಕೋಪವುಬಹುದು । ಕುಧವನಿ
ನ್ನಯುಬಿರುದಬಿಡಿಸಬಂದೆನು ನಾನು । ಮೊದಲಂತೆಯಿರುಯೆಂದು ಹಾಸ್ಯನು
ಡಿನುಡಿಯಲ್ಕೆ ಅರಸುಮಗುಳಿಂತೆಂದನು ॥೬೨ ॥ ಮನಸ್ಸಾಕ್ಷಿಯಪೇಳು ನಿಮ್ಮಿಚ್ಛಾ
ಪದಾರ್ಥವನು । ಚೆನ್ನಾಗಿಯೆನ್ನ ತನುಮನಧನವುಮುಂತಾಗಿ ॥ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ
ಕೊಡುವೆನೆನಲು ಅಂತಲಪರರಾಯರೊಲು ಮೆಯುವಸ್ತುವಂ ॥ ಇನ್ನು ನೀನೆಂ
ತೀವೆಯೆನೆತಪ್ಪೆಬೇಡೆನಲು । ನಿನ್ನ ಸುತೆಗೊಪ್ಪುತಿಹದಂಡೆಯಂ ತೊಂಡಲವ
ಹೊನ್ನ ಗರಿಯಿಂದೆಸೆವ ಸೋರ್ಮುಡಿಯಕೊಯ್ದು ಕೊಟ್ಟರೆ ನೀನುಭಕ್ತನೆನ
ಲು ॥೬೩॥ ಹರುಷದಿಂದುಬ್ಬಿತರಳೆಯಬಳಿಗೆತಾಪೋಗಿ । ನೆರದಜನನೋಡೆ
ತೊಂಡಲದಂಡವಮೌಕ್ತಿಕವಿ । ಮೆರವಸೂನಕಪುಷ್ಪದಿಂಡೆಯಂದೊಪ್ಪುತಿಹ
ತುರುಬಡ್ಗದಲಿಕುಯ್ದು ॥ ಚರಣವನುಪಿಡಿದುಕೊಡುತಿರಲಾಗಿವುಚ್ಚಿಶಂ। ಕರ
ತನ್ನ ನಿಜರೂಪತೋರಿಮುಡಿಮುನ್ನಿನಂ । ತಿರಲುನಿನ್ನೊಪಸಸಶತವರ್ಷಬಾ
ಳ್ದಂತ್ರದಲ್ಲಿಕರದೊಯ್ವೆನೆಂದು ॥ ೬೪ ॥ ಇಂದುರನುಧರನಭವನುಮಂಕೊ
ಟ್ಟುಕಳುಹಿಸಿಕರುಣ । ದಿಂದೆಗುಣವತಿಮಾನಕಂಜರನುಕೈಲಾಸ । ಮಂದಿರ
ಕೆಕರದೊಯ್ದು ತ್ತವಿಕ್ರಮಜೋಳಸೊಸೆಯುಸುತಸಹಿತತೆರಳೆ ॥ ಚಂದದಿಂ
ನಿಜಪುರಕೆನಡೆತಂದುತನ್ನಯಾ । ನಂದನಗೆಪಟ್ಟವನು ಕಟ್ಟಿತಾಶಿವಧ್ಯಾನ
ದಿಂದಿರಲುಪಗಲಿರ್ಚಳನಾ । ಪ್ರಭಾವತಿಸಹಿತಸುಖದಿರಾಜ್ಯವನಾಳುತ ॥೬೫॥
ಬಿಡದೆವ್ಯಡಭಕ್ತಿಯನುನಡಸುತಿರೆಕದನದೊಳು । ಮಡಿದರೊಳುಜಡೆದಲೆಯ
ಕಂಡುಮನದೊಳುಮರುಗಿ । ಮೃಡಜಂಗಮದಮರಣನೋಡುಬಹುದೇಯೆಂದು
ಜಡೆದಲಿಗೆಮುಡಿದಲೆಯನು ॥ ಕೊಡುವುದೇನಿಶ್ಚಯವೆನುತ ತನ್ನಯಗೋಣ
ಣ । ದೃಢಬುದ್ಧಿಯೆಂದಿರಿದುಕೊಳ್ಳೆಶವನೆಚ್ಚಿಕರ । ನಿಡಿದುಕೈಲಾಸಕ್ಕೆದಂಪ
ತಿಗಳೀರ್ವರನುಕರದೊಯ್ದುಪ್ರಮುಡಕೇಳ್ಳೆ ॥ ೬೬॥

ಗುರುವೆಜಯಪರಬ್ರಹ್ಮವಿರವೆಜಯಸದಮಲಾ । ದರವೆಜಯಸತ್ತ್ವಸಾ
ಗರವೆಜಯಸತಕಲ್ಪ । ತರುವೆಜಯಜಯಪರಾಶಿ ಶಶಿಕೋಟಿನಿಭಗಾತ್ರ ರುಚಿ

ಯೆಜಯಭಕ್ತಜನರ ‖ ಪ್ರೊರವೆಜಯಭವಪಾಶಹರವೆ ಜಯಮುಕ್ತಿಪಥ। ವರ ವೆಜಯವಭಯಕರವೆರವೆಜಯಜಯಪರಾ। ತ್ಪರವೆಜಯಪರಮಳೆಯಮಲ್ಲೀ ಶಮದ್ಗುರುವೆ ಮನವಿಷ್ಟವಿತ್ತು ಸಲಹೈ ‖ ... ... *

ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

—(ಹದಿನಾಲ್ಕನೆ ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ಸೂಚನೆ ‖ ಕಾಮಹರ=ಶಿವ ‖೧‖ ಪಕ್ಷಿಗಮನ=ವಿಷ್ಣು, ಇಕ್ಷುಧನ್ವ=ಕಾಮ, ಋಕ್ಷಪತಿ=ಚಂದ್ರ, ವಕ್ಷೋಜ=ಮೊಲೆ ‖ ೨‖ ಅನಿತ=ಅಷ್ಟರನ್ನು, ಚರ=ಜಂಗಮ, ಷೋಡಶ=ಹದಿನಾರು, ಜ್ಞಾರಂ=ಬಲ್ಲವರನ್ನು ‖೩‖ ಅಹ=ಆಗುವ, ಪದಾರ್ಥ=ದ್ರವ್ಯ, ಅನುಭಾವ=ಸಾಮರ್ಥ್ಯ [ಅನುಭವವಿಲ್ಲಿ ವಿವಕ್ಷಿತವು] ‖ ೪ ‖ ಜೀವ=ದೇಹಾಭಿಮಾನಿ ಚೈತನ್ಯ, ಆತ್ಮ ಪ್ರಾಣ ಇಂಗಿತ=ಮನೋಗತ, ನಿಜ=ಸತ್ಯ, ಕಳತ್ರ=ಹೆಂಡತಿ ‖೫‖ ಸಾಲೆ=ಶಾಲೆ ಗೊಂದಣ=ಗುಂಪಾದ, ಗಮಕಿ=ಭಾವವನ್ನು ತಿಳುಹಿಸುವವನು, ಪಾತ್ರಸೂಳೆ [ನಟಿ] ‖೬‖ ತ್ರಾಹಿ=ರಕ್ಷಿಸು, ಏಕಾಂತ=ರಹಸ್ಯ ‖೭‖ ಮೂರ್ತಿ=ಆಕಾರ ‖೮‖ ಕರ=ಕೈ ‖೯‖ ಮತ=ಸಮ್ಮತ, ಗತ=ಹೋದದ್ದು, ಹತಿ=ನಾಶ ‖೧೦‖ ತೆರನು=ಬಗೆ ‖೧೧‖ ಆರು=ಯಾರು ‖ ೧೨ ‖ ಕರ್ಣ=ಕಿವಿ, ಆಢ್ಯರು=ಸಂಪನ್ನರು, ದುರಿತ=ಪಾಪ, ವೃತಾಂತ=ವಾರ್ತೆ ‖೧೩‖ ಅಘ=ಪಾಪ, ಉಲುಹ=ಶಬ್ದ, ಹರಣ=ಪ್ರಾಣ ‖೧೪‖ ತೀವ್ರ=ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಪರಿ=ಬಗೆ ‖೧೫‖ ಬೃಂದ=ಗುಂಪು ‖೧೬‖ ಮೂರ್ತಿ=ಜಂಗಮ ‖೧೭‖ ಅಂಗನೆಯ ಹೆಂಗಸನ್ನು ‖೧೮‖ ಯುಗ್ಮ=ಯುಗಳ, ಸತ್ಕರಿಸಿ=ಉಪಚರಿಸಿ, ರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯ ‖ ... ... ‖೧೯‖

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಬಂಗಾಳದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯವಂಶದ ಕ್ಷತ್ರಿಯರೊಳಗೆ ದತ್ತೋದಿತರಾಯನೆಂಬವನು ಸಕಲಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಶಿವಭಕ್ತನಾಗಿ ಲಿಂಗವಂ ಧರಿಸಿ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಬೇಡಿದುದನು ಇಲ್ಲವೆನ್ನದೇ ಕೊಡುವುದು ಮೋಕ್ಷಸಾಧನವೆಂದರಿತು ಆಮೇರೆ ವ್ರತವಂಪಿಡಿದು ಬಿರುದು ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಜಂಗಮರು ಏನುಕೇಳಿದಾಗ್ಯೂ ಕೊಡುತಿರ್ದನು. ಒಂದುದಿನ ಜಂಗಮನೋರ್ವನು ನಿನ್ನ ಪಟ್ಟದರಸಿಯಾದ ಪ್ರಭಾದೇವಿಯನ್ನು ಕೊಡಹೇಳಿ ಬೇಡಲು, ಕೊಡುವೆನೆಂದು ವಾಗ್ದಾನಮಾಡಿ ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೈದಿ ಕಾಂತೆಗೆಪೇಳಲು, ಆಕೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿಸದೇ ನೀತಿಯಂಪೇಳಿ ಗಂಡನಬುದ್ಧಿಯಂ ತಿರುಗಿಸಲಾಗಿ ಜಂಗಮನನ್ನು ಹೊರಕ್ಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಹೊರೆಯು ಕೊಟ್ಟಮಾತು ತಪ್ಪುವನೆಂಬ ಅಪಕೀರ್ತಿಬರು

ವುದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಆ ಜಂಗಮನನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಂದು ಹೂಳಿಬಿಟ್ಟನು. ಬಳಿಕ ದತ್ತೋಚಿತರಾಯಂಗೆ ಸ್ವಪ್ನದಕಿನಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಲೆಗೆಕೊಲೆ ತಪ್ಪದೆಂಬ ಶಬ್ದ ಕೇಳತೊಡಗಲು ಹೆದರಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಂ ಕಾಣದೇ ಶಿವನಂ ಘೋರತಪದಿಂ ಮೆಚ್ಚಿಸಿ ವರವಂಬೇಡಲು, ಶಿವನು ಅವನನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆಪೋದನು ಜಂಗಮದ್ರೋಹಿಯನ್ನು ತಂದನೆಂಬ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಪ್ರಥಮಗಣಂಗಳೆಲ್ಲರೂ ಬಿಟ್ಟುಪೋಗಲು ಕೈಲಾಸವೇ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿರೆ ಶಿವನು ರಾಯನಂ ಹೊರಕ್ಕೆ ತೆಗದಿಟ್ಟು ನಂದಿನಾರದರಿಂದ ಪ್ರಮಥರಂ ಕರೆಯಿಸಿ ಕರ್ತವ್ಯವಂ ಕೇಳಲು ದತ್ತೋಚಿತ ಮರಳಿ ರಾಯನಾಗಿ ಪುಟ್ಟಿ ಸತ್ತಜಂಗಮನೇ ಬದುಕಿ ಅವಂಗೆ ಹೆಂಡತಿಮುಂತಾದ ಸ್ವಸ್ವವನ್ನಿತ್ತುಭಕ್ತಿಗೈದು ಜಂಗಮಪ್ರಸಾದಿಯಾದರೆ ಪಾಪವಿಮುಕ್ತನಾಗುವ ನೆನ್ನುತಲೂ ಶಿವಾಜ್ಞೆಯಿಂದ ಆ ರಾಯನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಪುಟ್ಟಿ ತನ್ನ ಮಡದಿಯಂ ಜಂಗಮನಿಗಿತ್ತು ಭಕ್ತಿಗೈದು, ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಪೋದನು. ... ... *

ಜಾರತನ = ಹಾದರ, ಮಾತಂಗಸತಿ = ಹೊಲೆಯನಹೆಂಡತಿ ||೨೦|| ಹೊಲತಿ = ಚಂಡಾಲಿ, ಮಹಿಷ = ಕೋಣ ||೨೧|| ಧಾರುಣೀ = ಧರಣೀ, ಪರಿವಾರ = ಪರಿಜನ. ಹೊರಿಯಕೆ = ಹೊರಕ್ಕೆ, ಛೇದಿಸಿರಿ = ಕತ್ತರಿಸಿರಿ, ಚರರು = ದೂತರು ||೨೨|| ಜೀನೆಯ = ನೋವನ್ನು, ಬಾಗಲು = ಬೊಗ್ಗಲು, ಪರಕೆ = ಹರಿಕೆ ಪರಸಲ್ = ಆಶೀರ್ವದಿಸಲು ||೨೩|| ಹರಿ = ಸೂರ್ಯ, ಕುರುಹು = ಗುರ್ತು ||೨೪|| ವಿಧಿ = ಕಟ್ಟಲೆ, ಹದನ = ಬಗೆ ಬೆದಕುವದು = ನೋಯಿಸುವುದು ||೨೫|| ವೈದು ಕೊಂಡುಪೋಗಿ, ಒತ್ತು = ಹತ್ತಿರ, ಕೃತ್ತಿವಾಸನ = ಚರ್ಮಾಂಬರನ || ೨೬ || ಜವನ = ಯಮನ, ಪಾಹಿ = ರಕ್ಷಿಸು, ದೂತರು = ಆಳುಗಳು, ಪೊಂಚೆಟ್ಟು = ಮೀರು ||೨೭|| ಮುಕುಳಿತ = ಮುಗಿದ, ಅಘ = ಪಾಪ || ... *

—[ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.]—

ಕಾಶ್ಮೀರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕನಕಸಾಗರಪುರದೊಳಗೆ ಆದಿತ್ಯಭಟ್ಟನೆಂಬ ಹಾರುವನ ಮಗನಾದ ಸುಕುಮಾರನೆಂಬವನು ಚಂಡಾಲಿಯಂ ಬೆರಿತು ಮಾಂಸಭಕ್ಷಕನಾಗಿ ಜಾತಿಬಹಿಷ್ಕಾರವಂ ಪಡೆದು ಕಾಡುಸೇರಿ ಕಳ್ಳನಾಗಿದ್ದು ರಾಜಭೃತ್ಯರಿಂದ ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟು ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಣಾಂತಶಿಕ್ಷೆಗೆ ವೈಯಲ್ಪಡುವಾಗ ದೂತರಪೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ತಪ್ಪಿಯಲಾರದೆ ತಲೆಯನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸುವಾಗ್ಯ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಯೆದುರಿಗೆಬಂದ ಜಂಗಮಯ್ಯನು ಕಂಡು ಇಂಥಾ ಆಪದ್ದೆಸೆಯಲ್ಲಿಯು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶರಣುಮಾಡಿದನೆಂದರಿತು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಪೋದಬಳಿಕ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ ಸುಕುಮಾರನು ಯಮದೂತರಿಂದ ವೈಯಲ್ಪಟ್ಟು ಧರ್ಮರಾಜನ

ಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಿ ಮಹಾಪಾಪಿಯಾದರೂ ಮರಣಸನ್ನಿಹಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಜಂಗಮನಿಂದ ಹರಕೆಯುಂ ಪಡೆದಿರುವ ಪುಣ್ಯವಿರುತ್ತೆಯಾಗಿ ಮೊದಲು ಆ ಸುಕೃತಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಫಲವಂ ಕೊಡಿಸಿ ಬಳಿಕ ಮಹಾಪಾಪಗಳಿಗೆ ಅತಿದೀರ್ಘ ನರಕಶಿಕ್ಷೆಯುಂ ವಿಧಿಸಬೇಕಾಗಿರುವದರಿಂದ ಇವನಿಗೆ ಕೈಲಾಸದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸಿಬಿಡದೆ ಎಳತನ್ನಿರೆಂದು ಯಮನಿಂದ ಆಜ್ಞಾಪ್ತರಾದ ದೂತರು ಸುಕುಮಾರನಂ ಕರತಂದು ಕೈಲಾಸದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸಲು, ಅವನಿಗೆಕೊಂಚ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ಯಮದೂತರನ್ನು ವಂಚಿಸುವ ಉಪಾಯವು ಆಲೋಚನೆತೋರಿ ತನಗೆ ಕೈಲಾಸವು ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲವೆನ್ನುತಲೂ ಯಮದೂತರು ಈ ಪಾಪಿಷ್ಟಂಗೆ ಕಣ್ಣಿನ ಪಟುತ್ವವಿಲ್ಲವೆಂದು ಮೋಕ್ಷದ್ವಾರದ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕೊಂಡುಪೋಗಲು ಅವನು ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಶಿವನೇ ರಕ್ಷಿಸು, ಶಿವನೇ ರಕ್ಷಿಸು ಯೆಂದು ಕೂಗಲಾಗಿ ಆ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಶಿವದೂತರು ಯಮದೂತರಂ ಬಡಿದಟ್ಟಿ ಅವನಿಗೆ ಶಿವದರ್ಶನಮಾಡಿಸುತಲೂ ಶಿವನುಕರುಣಿಸಿ ಸುಕುಮಾರಂಗೆ ನಂದೀಶ್ವರಮೂಲಕ ಸಾಯುಜ್ಯವಂ ಕೊಡಿಸಿದನು. ... ... *

ಅವತಾರ=ಅಂಶಾವಿರ್ಭಾವ, ಅರವಿಂದ=ಮಹೋತ್ಪಲಪುಷ್ಪ, ಕರಿಗೊಂಡು=ಪಕ್ವವಾಗಿ, ಯತಿ=ವಿರಕ್ತ ಜಂಗಮ ||೨೦|| ಪರಮಾನ್ನ=ಪಾಯಸ, ಭಕ್ಷ=ಅಪ್ಪಚ್ಚಿ, ಶಾಕ=ತರಕಾರಿ || ೨೧ || ಸಘಾಟಿಕೆ=ಸಡಗರ, ಸಂಭ್ರಮ=ತ್ವರೆ [ಉತ್ಸಾಹ] ||೨೨|| ತರಳಾಕ್ಷಿ=ಚಂಚಲನೇತ್ರೆ, ಘುರಕೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ, ಸರಿಸಕೆ=ಕಾಳಗಕ್ಕೆ, ಸರಳ=ಬಾಣಗಳ ||೨೩|| ಇತ್ತರದ=ಎರಡುಬಗೆಯು, ಜಡೆಯು=ಹೊಡೆಯು, ಒಸರು=ನೀರು, ತತ್ತರಿಸಿ=ಹೆದರಿ ಮೂದಲಿಸು=ಹೀಯಾಳಿಸು, ಪಾಷಾಣ=ಕಲ್ಲು, ಚೀರುತ್ತ=ಕೂಗುತ್ತ, ೨೪|| ಶಿಂಜಿನಿ=ಹೆದೆ, ಕಿಂಕಿಣಿ=ಕಿರುಘಂಟೆ, ನೇಣ=ನರ ||೨೫|| ವಾಜಿ=ರೆಕ್ಕೆಯುಳ್ಳದ್ದು [ಅಂದರೆ ಕುದುರೆ] ವೈಹಾಳಿ=ಸವಾರಿ, ರಾಹುತ=ಸವಾರ ನೇಜಾ=ಕತ್ತಿ, ಕೆಲವರು ಭಾಲ್ಯವೆನ್ನುವರು. ಹೂಜೆ=ಕಳಾಚಿಗೆ [ಬಾಯಿ ಸಣ್ಣನಾದ ಪಾತ್ರೆ] ಜೋದ=ಮಾವಟಿಗ, ಭಾಜಿ=ಭಿನ್ನ ||೨೬|| ತೊಡಕಕೊಂಡರೆಯನ್ನು ||೨೭|| ಅಪರಾವತಾರ=ಮತ್ತೊಂದುರೂಪ, ದಿಟ್ಟತನ=ಧಾರ್ಷ್ಟ್ಯ, ಪೂಸರಳ=ಪುಷ್ಪಬಾಣ ||೨೮|| ಚಟ್ಟಿಗೆ=ದಾಸಿ, ಕಟ್ಟುಗ್ರ ಬಹುಕ್ರೂರ, ಒರಸುತ=ಅಳಿಸುತ್ತ, ಅಟ್ಟಹಾಸ=ಹೆಚ್ಚುನಗೆ, ಕರುಣ=ದಯೆ ||೨೯|| ಅನಿಮಿಷರು-ದೇವರ್ಕಳು, ದುಂದುಭಿ-ಭೇರಿ, ಪುಷ್ಪಕ ವಿಮಾನ||

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ದ್ರಾವಿಡದೇಶದಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲೆಯೆಂದರೆ ತಿರುಪತಿಯೆಂಬಪುರವನ್ನು ವೈಕುಂಠೋತ್ಸನ್ನನಾದ ಕಲಿಕಂಪನೆಂಬವನು ಆಳುತಾ, ಸುಮತಿಯೆಂಬ ಕ್ಷೆ

ತ್ರಕನ್ಯೆಯಂ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಲಿಂಗದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡು ಜಂಗಮರನ್ನು ತಾರತಮ್ಯವೆಣಿಸದೆ ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿರನು. ಅರಮನೆಯ ದಾಸಿಯಾದ ಸಿರಿಗಿರಿಯೆಂಬವಳ ಮಗನಾದ ಮಲ್ಲನೆಂಬಹುಡುಗನು ದೇಶಾಂತರಹೋಗಿ ಚರಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿ ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡು ಗುರುಸೇವೆಗೈಯುತ್ತಾ ಗಣದಲ್ಲಿ ಚರತಿರ್ದನು ೧೨ ವರುಷವಾದಮೇಲೆ ಚರಣಂಗಳುಬರಲಾಗಿ ಕಲಿಕಂಬನು ಗಣಾರಾಧನೆಮಾಡಪೂಜೆಗೆಯುತ್ತಿ ಸಿ ಚರಮೂರ್ತಿಗಳ ಚರಣಂಗಳಂ ತೊಳೆಯುತ್ತಿರುವಾಗರಾಣಿಯು ಉದಕವನ್ನೆರೆಯುತ್ತಿರಲು ರಾಯಂಗೆ ಇಗೋನಮ್ಮದಾಸಿಯ ಮಗನಾದ ಮಲ್ಲನೆಂದೋರ್ವ ಚರಮೂರ್ತಿಯಂ ಕೈತೋರಿಸಿ ಪೇಳಲು ಕಲಿಕಂಬನು ಆಹಾ ಜಂಗಮಾರ್ಚನಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಅಪರಾವತಾರವೆಂದು ಭಕ್ತಿಮಾಡದೆ ಕುಲಭೇದವನೆಣಿಸಿ ಹೀನವಾಗಿ ಕೈತೋರುವಂತೆಕೈತೋರಿದ್ದು ಅಪಚಾರವಾಯಿತೆಂದು ಅನುತಾಪಗೊಂಡು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದವಳಕೈಗಳಂ ಕತ್ತರಿಸಿಕೆಡಹಿಬಳಿಕ ತಾನುಶುಚಿಯಾಗಿ ಜಂಗಮಾರ್ಚನೆಯಂ ಪೂರೈಸಿ ಪರಕೆವೆತ್ತುಕಳುಹಿದನು. ಛಿನ್ನಹಸ್ತಳಾದ ಸುಮತಿಯು ತೌರುಮನೆಗೆ ಸೇರಿ ತಂದೆಯೊಡನೆದೂರಿ ಆರಾಯನಂ ಸೈನ್ಯಸಹಿತಕರೆತಂದು ತಿರುಮಲೆಯುಂಮುತ್ತಲು ಯುದ್ಧಾರಂಭವಾಗೆ ಇತರರಾಯರೆಲ್ಲಸಭೆಸೇರಿ ಯುದ್ಧವಂ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಇವರಿಗೆವಿರೋಧಕ್ಕೆಕಾರಣವೇನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಲು ಪರಮೇಶ್ವರಾವತಾರವಾದ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅಪಮಾನ ಗೊಲಿಸಿದಳೆಂದು ಕಲಿಕಂಬನು ಪೇಳಲಾಗಿ ಸುಮತಿಯ ತಂದೆಯು ಜಂಗಮರೆಲ್ಲರೂ ಶಿವನ ಅಪರಾವತಾರಗಳಾದರೆ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಫಾಲನೇತ್ರವಿರಬೇಕಲ್ಲವೆ. ಮಲ್ಲನೆಂಬವನಿಗೆ ಫಾಲನೇತ್ರವಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ತೋರಿಸಿದರೆ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲದೆ ಯುದ್ಧವಂಬಿಟ್ಟು ಪೋಗುವೆನೆನ್ನುತಲೂ ಕಲಿಕಂಬನು ಮಲ್ಲಯ್ಯನಂ ಕರಸುವಾಗ ಆತನದೃಢಭಕ್ತಿಭಾವನಾಬಲದಿಂದ ಮಲ್ಲಯ್ಯನಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿನೇತ್ರಮಾಡಿ ಅತಿಘೋರಜ್ವಾಲಾಜಾಲವಂ ಹರಡಿ ವಿರೋಧಿಗಳಂ ಸುಡತೊಡಗಲು ಜನರು ಅಪ್ರತೀಕಾರದುಸ್ಥರಾಗಿ ಘೋಳಿಡಲ್ಕೆ ಕಲಿಕಂಬನು ಕರುಣಿಸಿ ಶಾಂತರೂಪವಂಧ್ಯಾನಿಸಿ ಜನಗಳಂ ರಕ್ಷಿಸಿದನು. ಆಗ ಹರನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಕಲಿಕಂಬನಾಯನಾರನ್ನೂ ಸುಮತಿಯನ್ನೂ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೊಯ್ದನೆಂದು ಜಂಗಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನು ಪ್ರಸುಢರಾಯಂಗೆ ಪೇಳಿದನು. ... *

ಸುತ = ಸುತ್ತು, ತಲೆಮಣಿ = ಶಿರೋರತ್ನ, ‖ ೪೧ ‖ ಶುಕ = ಗಿಳಿ, ‖೪೨‖ ಇಹಳು = ಇರುವಳು, ‖೪೩ ‖ ಭಜರ = ಅಳುಗಳ, ಲಾವಣ್ಯವಂ = ಚಲುವಿಕೆಯನ್ನು ‖ ೪೪ ‖ ನಿಬ್ಬಣ = ನೆಂಟರಗುಂಪು, ದ್ವಾದಶಾತ್ಮ = ಸೂರ್ಯ, ... ಡಿಕೆ = ಕೋಪಸ್ವರದಾನ = ವಸುಕರ = ಸೂರ್ಯ ‖ ೪೫ ‖ ಚಂಪಕ = ಸಂಪಗೆ

ಚರ್ಚಿಕಾಚೂರ್ಣ=ಅಂಗಲೇಪದಹಿಟ್ಟು, [ಅಟಕಾಳಿಯನ್ನುವರು] ||೪೬|| ಮಿಸುನಿ=ಭಂಗಾರ, ಕುಂಕುಮ=ಕೇಸರ, ಹರಿನೀಲ=ಇಂದ್ರನೀಲಮಣಿ, ವಸುಧೆ=ಭೂಮಿ, ||೪೭|| ತೇಪಿಸಿದ ಕೆತ್ತಿದ, ಪಾವುಗೆ=ಪಾದುಕ, ಸೆಜ್ಜೆ=ಶಯ್ಯೆ, ಬಾವನ್ನ=ಶ್ರೀಗಂಧ ಗಂಧಪರಿಮಳ ||೪೮|| ಹಡಪ=ಸೋಪಸ್ಕರದಪೆಟ್ಟಿಗೆ | ಆಲವಟ್ಟ=ಬಿರುದು, ಉಡುಗೆ=ವಸ್ತ್ರ, ಇಭ=ಆನೆ, ||೪೯|| ಬಾಜ=ರೋಮರಾಜಿ, ಕಲಿಶೂರರು ||೫೦|| ಹರ್ಮ್ಯ=ಧನಿಕರಮನೆ ರಾಜ=ಚಂದ್ರ, ಪೇಲುಸು=ಸೆರಗು, ಅರುಹು=ಮೈಮೇಲಿನಸ್ಮೃತಿ, ಮನೋಜ=ಕಾಮ, ಹೂಜಿ=ಗಿಂಡಿ, ನಾಣ್=ನಾಚಿಕೆ, ನಗೆಗಣ್=ಹಾಸ್ಯ ||೫೧|| ನಿವಹ=ವಿವಾಹ, ಇಭವ=ಆನೆಯನ್ನು, ನಿವಾಳಿ=ಬೆಳಗುವಿಕೆ ||೫೨|| ಜೋಡು=ಜೋಡಿಗೆ, ಪಲಗ=ಹಲಿಗೆ, ಸೂಸಗ=ಜಿಂಕೆ, ಲೋವೆ=ಒಪ್ಪಾರ, ಪಳಿಸು=ವಜ್ರ, ಕುಟ್ಟಿಮ=ಕೆತ್ತಿಬಿಗಿದ, ಭಿತ್ತಿ=ಗೋಡೆ, ಪೂಣುಗು=ಚೆಕ್ಕಿನಪರಿಮಳ, ಸಾರಣೆ=ಸಾರಿಸುವಿಕೆ, ||೫೩|| ಪಾತ್ರ=ನಟಿ, ಜತ್ತಿ=ಜೊತೆ, ಕಂಸಾಳ=ಕಾಂಸ್ಯತಾಳ, ಸನಾದಿ=ನಾಗಸ್ವರಮುಂತಾದವಾಲಗ ಗಡಣ=ಗುಂಪು, ||೫೪|| ಸುರವೃಕ್ಷ=ಕಲ್ಪದ್ರುಮ, ದಿವ್ಯಲತೆ=ಕಲ್ಪವತಲೀ, ||೫೫|| ವಸುಧೆಸುರರು, ಹಾರುವರು, ||೫೬|| ಖರಕರ=ಸೂರ್ಯ ಪಯೋಧರ=ಮೇಘ, ಮರುತ=ಗಾಳಿ, ದಿಟ್ಟಿ=ದೃಷ್ಟಿ ಪರಮೆ=ತುಂಬೆ, ಅರತೆ=ಆರಾಮ, ||೫೭|| ಸೇಸೆ=ಅರಿಸಿನದಅಕ್ಕಿ, ಶತಪತ್ರ=ಕಿರುದಾವರೆ ೫೮|| ಶೂಲಾಯಿತ=ಶೂಲವಾದ, ||೫೯|| ಅರಿಸಿ=ಬಡತಿ, ಈಕ್ಷಣ=ಕಣ್ಣು ಭಾಷಿಣಿ=ಮಾತುಳ್ಳವಳು, ನಲ್ಲಳು=ಪ್ರಿಯಳು, ||೬೦|| ಶಂಬರಾರಿ=ಕಾಮ, ರೋಹಿಣಿ=ನಾಲ್ಕನೆ ನಕ್ಷತ್ರ, ಇಭ=ಆನೆ, ||೬೧|| ಲಗ್ನ=ಮೂಹೂರ್ತ, ಕರಿಗೊರಳ=ನೀಲಕಂಠ, ||೬೨|| ಪದುಳ=ಕ್ಷೇಮ, ವಿಜಯ=ವಿಜಯ, ಬುಧರು=ವಿದ್ವಾಂಸರು, ||೬೩|| ಮನ್ನಾಥ=ಎನ್ನೊಡೆಯ, ಭಿನ್ನ=ಭೇದ, ತೊಂಡಿಲ=ಸೊಂಡಿಲು, ಗರಿ=ರೆಕ್ಕೆ, ಸೋರ್ಮುಡಿ=ಜೋಲ್ಮುರುಬು ||೬೪|| ಇಂಡೆ=ವುಂಡೆ, ಓಪ=ಗಂಡ ||೬೫|| ನಂದನಂಗೆ=ಪಗಲ್ಜೋಳಂಗೆ ||೬೬|| ಕದನ=ಯುದ್ಧ, ಮುಡಿ=ಗಂಟು, ಗೋಣ=ಕತ್ತನ್ನು.

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಕಂಜಪುರಕ್ಕೆ ಅರಸಾದ ಮಾಸಕಂಜರಾಯನೂ ಆತನಸತಿಯಾದ ಗುಣವತಿಯೂ ಶಿವಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಪ್ರಭಾವತಿಯೆಂಬ ಮಗಳಂಪೆತ್ತಳು ಚೋಳದೇಶದಲ್ಲಿ ಕರವೂರುಪಟ್ಟಣದ ಅರಸಾದ ವಿಕ್ರಮಚೋಳ ರಾಯನಿಗೂ ಕಲಾವತಿಗೂ ಪಗಲ್ಜೋಳನೆಂಬ ಪುತ್ರನೂ ಮಂಗಾಯಕ್ಕನೆಂಬ ಪುತ್ರಿಯೂ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಮಂಗಾಯಕ್ಕನನ್ನು ಮಧುರೆಯನಾಳುವ ಪಾಂಡ್ಯರಾಯಂಗೆ

ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆಮಾಡಿದನು. ಬಳಿಕ ಮಾನಕಂಜರ ರಾಯನು ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಜಂಗಮಾರ್ಚನೆಗೈವೆನೆಂಬ ಬಿರುದುಗೊಂಡು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿರುತ್ತ ಅತಿ ವೈಭವದೊಡನೆ ಪಗಲ್ಭೋಳರಾಯಂಗೆ ಪ್ರಭಾವತಿಯಂ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆಯನ್ನು ಉದಾರವಾಗಿ ಬೆಳಗಿಸಿದನು, ಆ ಜಂಗಮಾರ್ಚನೆಯನೆಂತು ಗೈವನೋ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಪರಮೇಶ್ವರನು ವೃದ್ಧಜಂಗಮ ರೂಪದಿಂ ಬಂದು ಸತ್ಕೃತನಾಗಿ ಮಡವಣಿಗಿತ್ತಿಯ ಮುತ್ತಿನತುರುಬನ್ನು ಕೊಯ್ದು ಕೊಡಹೇಳಿ ಬೇಡುತ್ತಲೂ ಮಾನಕಂಜರರಾಯನು ಚಿಂತಿಸದೇ ತತ್‍ಕ್ಷಣವೇ ಕೊಯ್ದು ಸಮರ್ಪಿಸಲಾಗಿ ಆ ದೃಢಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ, ಪ್ರಭಾವತಿಗೆ ತುರುಬುರಳಿಯೂ ಗೂಡುವಂತೆಯೂ ೧೦೦ ವರುಷದಮೇಲೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆಯೂ ವರವಿತ್ತು ಮಾನಕಂಜರನನ್ನು ಗುಣವತಿಯೊಡನೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆಕೊಂಡೊಯ್ದನು ಪಗಲ್ಭೋಳರಾಯನು ಭಕ್ತಿಯಂನಡಸುತ್ತಿದ್ದು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿಮಾಡಿದ ಜಂಗಮಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ತಲೆಯಂ ಕೊಡಲು ಹರನುಮೆಚ್ಚಿ ಅವನಂ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೊಯ್ದನು.

ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸಿದ್ಧದೃಶ್ಯಮಹಾಕವಿ ಪ್ರಣೀತವಾದ ಪ್ರೌಢರಾಯನ
ಕಾವ್ಯದೊಳು ಚತುರ್ದಶಸಂಧಿ ಸಮಾಪ್ತಮಾದುದು.
ಅಂತು ಸಂಧಿ ೧೪ಕ್ಕಂ ಪದ ೮೦೦ಕ್ಕಂ ಮಂಗಳಮಹಾ.

ಶ್ರೀಗುರು ಬಸವಲಿಂಗಾಯನಮಃ

—(ಹದಿನೈದನೆಯ ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು)—

ಭುಜಬಲರಾಯನ ಕಥೆ.

ಸೂಚನೆ॥ ಸುಜನರಾಲಿಪುದು ಭಸ್ಮದಮಹತ್ವವಿಬಸ್ಪ । ಭುಜಬಲನೃಪಾಲಕುಲಮಣಿಭದ್ರಗಾಯಕರ । ಭುಜಗಭೂಷಣ ಭಜಕಹರಿಭಕ್ತರಾಕಥೆಯ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯರ್ಪೇಳ್ದ ॥ ಪದನು॥ ಧೃತಮಹೀಧರಧರ್ಮಶತ್ರುಮನುನಮಿತಪದ । ಕೃತಮಿತ್ರನಿಷ್ಕಪತಿಶೃತಿಮೌಳಿಕೃತತೃಪ್ತಿ । ವೃತಧಾತ್ರಿರಕ್ಷರಾಜಸಮಗರ್ಭ ಶತಪತ್ರಹಿತನೇತ್ರರಾಮಗಾತ್ರ ॥ ಕೃತಪಾತ್ರನಿಧಿಮೌಳಿಸಿತಗುಸ್ಫುರಜ್ಜೂಟ । ಭೃತಕೃತ್ತಿವಸನ ಮರುದಶನರಾಡ್ಭೂಷಣನೆ । ಕೃತಪುರತ್ರಯಮಥನ ಮುದದಿಂದೆಪಾಲಿಪುದು ಸಂಗಮೇಶ್ವರಪ್ರಸನ್ನಾ ॥೧॥ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದಘನತೆಯನ ಪೇಳುವಡೆ । ಹರಿಯಜರಿಗರಿದರಿದುಯೆಷ್ಟೆಂದುಪೇಳುವೆನು । ಅರಸನಿನಗಸ ಹಾಕಬೇಕೆಂದುಪೇಳ್ದ ನನಿತೆನಿತು ಮುದದಿಂ

ದೆಸಾನು ॥ ಒರೆವನಾಲಿಸುಮುಂದೆ ಭಸ್ಮದಮಹತ್ವದೊಳು । ಬರುತಿರ್ಪಕಥೆ
ಯನಿಸ್ತರವ ನೊಂದೇಮನದಿ। ಧರಣೀಶಭುಜಬಲಾಖ್ಯಯು ವಂಗದೇಶಪತಿಸು
ಖದಿಂದಲಿರುತಿರಲ್ಕೆ, ॥ ೧॥ ತಿಂಗಳಿಂಗೊಮ್ಮೆ ಭೂಸುರರನಿತ್ತು ಬರಲವರ್ಗೆ।
ಅಂಗವಸ್ತ್ರವಧನಕನಕಮೌಕ್ತಿಕವ್ರದ । ತ್ತಂಗಳೊಳುಬೇಡಿದುದನಿತ್ತು ಕಳು
ಹುವವಾರ್ತೆ ಕೇಳ್ದಪಿಲವಿಪ್ರರೆಲ್ಲ ॥ ಹಿಂಗದೈತಂದುದಾನವಕೊಂಡುಪೋಗು
ತಿರೆ । ಕಂಗೊಳಿಪಕುಂಡಲಿಯ ಪುರದಿಂದೆಬಂದನಾ । ಮಂಗಳಾತ್ಮಕಬ್ರಾ
ಹ್ಮಣೋತ್ತುಂಗ ಶಿವಪದಾಬ್ಜಕೆಭೃಂಗಶುಭಶೀಲನು ॥ ೨ ॥ ಬಂದುಭೂವರಗೆ
ಪರಕೆಯನೀಯಲಿವಿರೆದ್ದು । ವಂದನಂಗೈದುನ್ನತಾಸನದಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ತಂದಖಿ
ಳದ್ರವ್ಯವನುಮುಂದಿರಿಸಿ ತೆಗದುಕೊಳ್ಳೆಯೆನಲಾತನಿಂತೆಂದನು॥ ಕುಂದನಾಡು
ವುದೇನುಯಾಚಣವುನಿಮ್ಮಯಾ । ಮಂದಿರದೊಳಿರಲೆಂದು ಪೋಪನಿತರೊಳು
ಚರಣ । ದ್ವಂದ್ವವನುಪಿಡಿದು ದಾನವನಿತ್ತಡೊಲ್ಲೆನೆಂದೆಂಬ ಕಾರಣಮದೇ
ನು ॥ ೪॥ ನಿಮ್ಮಬಾಲಕನೆಂದು ನಮ್ಮಮೇಲತಿದಯದಿ । ದುಮ್ಮನವನುಳಿದು
ನಿಮ್ಮಿಚ್ಛಾಪದಾರ್ಥವನು । ಗಮ್ಮನುಸುಗುವುದೆಂದುಭುಜಬಲನುಬಿಡದೆಬಹು
ದೈನ್ಯದಿಂಬೆಸಗೊಳ್ಳಲು ॥ ಸುಮ್ಮನೆಸುಶೀಲನಿರೆ ಮರಳಿವಂದನೆಗೈದು। ನಮ್ಮೊ
ಡನೆಮರೆವಾಡದೀಗ ಪೇಳುವುದೆಂದು । ಹಮ್ಮಳಿದುಧರಣಿಪತಿಬಿಡದೆ ಕೇಳಲು
ಮಗುಳೆಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನೆಂದನು ॥ ೫॥ ಪಾತಕವಪರಿಹರಿಸಿಪರಮಪದನಿ
ಯಾಕೊಡುವ । ಭೂತಿಯನುಧರಿಸದಿಹಮನುಜನಿಂದಾನಗಳ । ನಾಂತಡತಿ
ಘೋರನರಕದಿ ಬಿಡದೆಬಾಳುತಿಹನೆಂದುಪೇಳುವಶಾಸ್ತ್ರದ । ಭೀತಿಗಾನಂಜು
ತಿಹನೊಲ್ಲೆ ಪೋಪೆನುಯೆಂಬ । ಮಾತುಕರ್ಣದಿಬೀಳೆ ಭೂಪಕೋಪದಿಕೇಳ್ದ
ಭೂತಿಲೇಪದಫಲವ ಪೇಳುಬರಿದೇಪುಸಿಯನಾಡಿ ಯೊಡಲಂಪೊರೆವರೇ ॥ ೬॥
ನರನಾಗದಿಕ್ಪಾಲ ಸುರಮುನಿಗಳಾರಾಗೆ। ವರಭಸಿತವನುಜರಿಯುಳವಯುವಂ
ಗಳುಪೋಗಿ । ತರಣಿಶಶಿಯುಳ್ಳನಕ ನರಕದೊಳುಬೀಳ್ವುದೆಂದೊರೆವ ಪೌರಾ
ಣೋಕ್ತಿಯು ॥ ಅರಿಯದೇಮರುಳಾಗಿ ನವ್ಮೊಡನೆಕೋಪವಂ। ಕುರಿಪರೇಸಾ
ಕೆಂದುಪೊರಮಟ್ಟುತನ್ನ ನಿಜ। ಪುರದತ್ತಪೋಗೆಭುಜಬಲಗಿತ್ತದಾರಿದ್ರ್ಯವೆಡೆ
ಗೊಂಡುದೇನೆಂಬೆನು ॥ ೭॥ ದಿನದಿನಕೆಭಂಡಾರಬರಿದಾಗಿಪೋಗಲಿ । ಕ್ಕನು
ಚರರಿಗೆಲ್ಲಸಂಬಳವುಟ್ಟದಿರಲಾಗ। ತನತನಗೆಬಿಟ್ಟೆಲ್ಲಪೋಗಲುಳಿದವರಳಿಯೆ
ಪುರವೆಲ್ಲಹಾಳಾದುದು ॥ ಬಿನುಗುರಕ್ಕಸನೋರ್ವರಾಜ್ಯವನು ಸೆಳೆಕೊಂಡು।
ಮನೆಯುಪೊರಮಡೆಸೆ ದಂಪತಿಗಳೀರ್ವರುಭಯದಿ। ವನದಲ್ಲಿ ಮರುಗುತ್ತಲಾರ
ಣ್ಯವನುಸೇರಿಯೆರಲುಪರಕಿಲ್ಲವಾಗೆ ॥ ೮ ॥ ಇರಲಾಗಲಾತ ಕಳನಿಗೆಪೋಗಿ
ಪೊರಕಿದುದು । ನೆರೆತಡುವುದರಬಾಧೆಯುಕಳೆಯಲೊಂದುದಿನ । ಚರಗುಪಿಡಿ
ದೊಸ್ತುವನ ನಡೆಗೊಪ್ಪಿಸೆಸ್ವಚರಣವನುಕೊಯ್ದುಬಿಡಲು ॥ ನರಳುತಾ

ಪುರವಲ್ಲಿಕರವಿಕಾಷ್ಠವಪಿಡಿದ । ತಿರಿದುಂಡುಬದುಕುತಿರಲಿತ್ತ ಭುಜಬಲನಸತಿ
ಯಿರಲರಣ್ಯದೊಳೋರ್ವಬೇಡ ಜೆಂಟಿಗೆಬಂದುಕೊಂಡೊಯ್ದು ತನ್ನ ಗೃಹದಿ॥
ಅನುನಯವಿದಾಪಿಯುಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಲಾತ ಘನಪರುಷದಿಂಬೇಂಟೆಯಾಡು
ತ್ತಲಿರಲಾವಿ । ಪಿನದಲ್ಲಿಪುಲಿಯೊಂದೆ ಮಡಿಯಲವಳಿಗೆ ಯೆನ್ನ ದೊರೆಯವಿರೆಕ್ರ
ಮದಿಂದಲೀ ॥ ಮನೆಮನೆಯಪ್ರೋಕ್ಷ ಕಳವಿಂದನ್ನ ಮಂತಂದು । ದಿನಕಳೆಯು
ತಿರಲೊಂದುದಿವಸ ಸಿಕ್ಕಿದಡೆಮೂ । ಗನುಕೊಯ್ಯಲವಳು ತಿರಿದುಂಡಿರುತಕಂ
ಡಲಾತನಿನ್ನೆಯ ಭುಜಬಲವನು ॥೧೦॥ ಕಂಡುಕಾಂತನಕಾಲಿ ಗೆರಗಲಾತಂತ
ನ್ನ । ಮೊಂಡಗ್ಯೆಯಿಂದೆತ್ತಿ ಮೊಗವನೋಡುತಮೂಗ । ನಂಡಿಗಾಣಿಸಿಕೊ
ಯ್ದುದೇಕೆನಲು ಕರಚರಣವೋಬಾದುದಂಕೇಳ್ದಳು ॥ ಬಿಂಡುಗೆಡದ ದುಃಖ
ದಿಂದನೆಲದೊಳುಪೊರಳಿ । ಯಂಡಲಿವ್ರತನಿತರೊಳು ತಮ್ಮೊಳಗೆತಾವೆ ತಿಳಿ ।
ಕೊಂಡೆದ್ದುಪೋಗೀರ್ವರುಂಡು ತಿರಿದನ್ನ ವಂಗಂಡನೊಡನಿಂತೆಂದಳು ॥೧೧॥
ಎಲೆನಲ್ಲಮುನ್ನ ಪುರದಲ್ಲಿ ದಾನವಕೊಡುವ । ಸಲೆವಾರ್ತೆಪೇಳಿದಸುಶೀಲನಲ್ಲಿಗೆ
ಬರಲು । ನಲುವಿಂದೆಧನವೀಯೆ ಭಸಿತಫಾಲದೊಳಿಲ್ಲವೊಲ್ಲೆನಂದವಪೋಗಲು
ಬಲುಹುಣಸದಲಿನಾವು ಪಳಿಯೆಕೋಪದಿನಮ್ಮ । ಚೆಲುವಷ್ಟಅವಯವಂಗಳು
ಪೋಗಿದಾರಿದ್ರ್ಯ । ದಲಿಬಾಳ್ವುದೆಂದಾಡಿಪೋದುದಂದಿಗೆ ದೃಷ್ಟವಾದುದಂ
ದಿಟವೆನುತ್ತ ॥೧೨॥ ಇಂದುದಂಪತಿಗಳೀರ್ವರುತಿಳಿದುಕೊಂಡುಮನ । ನೊಂ
ದುಕುಂಡಲಿಪುರಕ್ಕೆಬಂದಾಸುಶೀಲಂಗೆ । ವಂದಿಸುತಮಸ್ತಕದಿ ತಾಳ್ದಶೋಕ
ದೊಳುಪಲವದದಿಂಕೊಂಡಾಡುತ ॥ ತಂದೆನಿಮ್ಮುಂಮಾತನಿೂರಿ ವಿಭೂತಿ
ಯೆನು । ನಿಂದಿಸಿದಕಾರಣದಿಂ ತಾಯಿತೀಗಸಲ । ಹೆಂದುಸತಿಸಹಿತಭುಜಬ
ಲನುಸಾಷ್ಟಾಂಗನುತಿಗ್ಯೆಯಲ್ಲುಶೀಲದಯದಿ ॥೧೩॥ ಕರುಣದೃಗದಿಂನೋಡಿ
ಕರದಿಂಡತೆಗದೆತ್ತಿ । ಪುರಹರನುಪಾಲಿಸುವನೆಂದಭಯವಿತ್ತು ಕು । ಳ್ಳಿರಿಸಿಪೇ
ಳ್ದನುಭಸ್ಮಮಹಿಮೆಯೊಳಗೊಂದುಸಾಕ್ಷ್ಯಯನುಭುಜಬಲರಾಯಗೆ ॥ ಧರಣೀ
ಶಕೇಳುಸ್ವರ್ಗದೊಳಿಂದ್ರಮುಖ್ಯನಿ । ರ್ಜರರುಕುಂಭಮುಖ್ಯರಾಜರ್ಷಿನಿವಹ

—[ಭಸಿತ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ.]—

ಕ್ಕೆ । ಸುರಮುನಿಯುಭಸಿತದಮಹತ್ವವನುಪೇಳುತಿರೆವರುಣನಾಕ್ಷಣವಿಬಂದು
೧೪ ॥ ಸುಮನಃಪತಿಯೇಕೇಳು ದಿತಿಸುತರುಮದದಿಸುರ । ಸಮುದಯವಮುರಿ
ದೆತ್ತಿಸೆರೆಸೂರೆಗ್ಯೆದುಮುಂ । ದಮರಪುರಕ್ಕೆಯ್ತರಿದುದಕೆ ತೆರನೇನೆಂದುವರುಣ
ನಿಂದ್ರನಕೇಳಲು ॥ ತಮಗಿಲ್ಲವಿರುವಗಸ್ತ್ಯಮುನಿವರನೆಂದೆಲೆ । ವಿಮಲಭಸ್ಮ
ದಘನತೆಕೇಳ್ವನಿತರೊಳಗನೀಂ । ಕ್ರಮಗೆಟ್ಟುನುಡಿದೆ ರಕ್ಕಸನಾಗುಪೋಗೆಂ
ದುವರುಣನಂ ಶಾಪಿಸಲ್ಕೆ ॥೧೫॥ ನಡುಗಿನಿಶ್ಶಾಪವೆಂದಿಗೆಯೆಂದುಕೇಳಲ್ಕೆ । ಮೃ
ಡಭಕ್ತರಾಡವರಕರದಲ್ಲಿ ಭಸಿತಕಂ । ಡಡೆತನ್ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗುವುದುನೋಗನೆ

ನಾಗಿವರುಣರಕ್ಕಸನಾಗುತ ॥ ಕಡಲೊಳಿರುತಿರಲಗಸ್ತ್ಯನು ಸರ್ವತೀರ್ಥಪತಿ ತಪವಿರಲ್ಲಿಶಿವಪೂಜೆಗೈವುತ್ತಭಸ್ಮಜಲ । ದೊಡನೆಮಿಶ್ರಿತವಾಗಿಧರಿಸಲೋಸುಗ ಶರಧಿಯನುಕರೆಯೆಬಂದುಮುನಿಯ ॥ ೧೬ ॥ ಕರದಲ್ಲಿನಿಲಲುಭಸಿತವಕಂಡುನಿಶ್ಶಾಪ । ವರುಣಗಾಗಲುಮುನಿಗೆನಮಿಸಿಭೂತಿಯನಿಟ್ಟು । ಪರಸಿಪೋಗೆಂದೆನಲುಬಂಧಿಂದ್ರನಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡುದಿತಿಸುತರಗೆಲಿದು ॥ ಸುರರುಸುಖದಿಂದಿರ್ದರೆನೆಕೇಳುಭುಜಬಲನೆ । ಮರೆಯದೇಭಸ್ಮವಂ ನಂಬೆಂದುಲಿಂಗವನು । ಧರಿಸೆಕರಚರಣನಾಸಿಕಮುನ್ನಿನಂತಾಗೆ ದಿವ್ಯರೂಪಿಗಳಾದರು ॥ ೧೭ ॥ ಅನಿತರೊಳುಚಿತ್ರಭಾನುಕನೆಂಬಭೂಪನಾ । ವನಕಬೇಂಟೆಗೆಬಂದು ಮುನಿಗೆರಗಿಭುಜಬಲನ । ಘನತಾಪ್ರಮಂಕೇಳಿಮರುಗಿಯೆಲೆದೇವ ನಿಜಪುರಕೆಂತು ಪೋಪುದೆನಲು ॥ ಜನಪಮುನ್ನೊಬ್ಬಗಂಧರ್ವ ತಿಳಿಯದೆಭಸ್ಮ । ವನುಜರಿದ ಕಾರಣಾಪೇಭೂರ್ತನಾಗಿಯೊ । ತನನಿಲ್ಲಗೊಡದೆಯಬ್ಬಟ್ಟಪಟ್ಟಣವ ಪಾಳ್ಗೈದುಸೇರಿರ್ಪುದಿದಕೆ ॥ ೧೮ ॥ ತೆರನುಸುರ್ವೆಭಾವದೊಳು ಭರಿತಧಾರಿಗಳಾಗಿ । ಪರವಂತ್ರಜಪದಿಂದೆಪೋಗಲ್ಕವರಫಣಿಯೊ । ಳಿರುತಿಪವಿಭೂತಿಯನುಕಂಡು ರಕ್ಕಸಜನ್ಮಪರಿಹರಿಸೆನಿಜರೂಪವ ॥ ಧರಿಸಿಗಂಧರ್ವಲೋಕಕೆಪೋಪಸಂಶಯವ। ಮರೆತುಸ್ಥೈರ್ಯದಿಪೋಗೆನುತ್ತಬೀಳ್ಕೊಡಲಾಗ । ಧರಣೀಶ ಚಿತ್ರಭಾನುಗರಾಜತನ್ನ ಪುರಕಾತನಂ ಕರತಂದನು ॥ ೧೯ ॥ ಒಂಪುತಿಂಗಳು ಯಿರಿಸಿಕೊಂಡುವಸ್ತ್ರಾಭರಣ । ದಿಂದಲಂಕರಿಸಿಚತುರಂಗಬಲವಿತ್ತುಮುದ। ದಿಂದೆಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟುಕಳುಹಲ್ಕೆಭುಜಬಲ ತನ್ನ ನಗರಕಾನಂದವಾಗಿ ॥ ಬಂದುಪುರಮಂಪೋಗಲುಅವರನೊಪ್ಪಲೊಳಗೆಸೆವ । ಚಂದದತ್ರಿಪುಂಡ್ರವನುಕಾಣಲ್ಕೆನಿಶ್ಶಾಪ । ಹೊಂದಿಗಂಧರ್ವನಾಗುತ ಹರುಷದಿಂದಾತನಿಂದೆಬೀಳ್ಕೊಂಡುಪೋದ ॥ ೨೦ ॥ ಇತ್ತಭುಜಬಲರಾಯ ಸುಖದಿಂದೆರಾಜ್ಯಗೈ । ವುತ್ತೆಭಕ್ತಿಯಬೆಳಸಿ ಸತ್ಯವಚನವನುಡಿದು । ಮತ್ತಖಿಳಭೂಪಾಲರಿಂದೆ ಕೀರ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ನಿತ್ಯವಸ್ತುವನೆಕಂಡು ॥ ಚಿತ್ತದೊಳುವಸ್ತುವನುನಂಬಿ ಶತವರುಷಬಾಳುತ್ತಿರಲ್ಕಂತ್ಯದಲಿಶಿವನೊಲಿದುಕೈಲಾಸಕ । ದತ್ತಕೊಂಡೊಯ್ದನೆಲೆಪ್ರಹುಷ ಭೂವರಕೇಳೆನುತ್ತೆಂದ ಜಕ್ಕಣಾರ್ಯಂ ॥ ... ... ೨೧॥

—(ಭದ್ರಗಾಯನ ಕಥೆ.)—

ಕೇಳುವದು ಮತ್ತೊಂದುಕಥೆಯ ಪೃಥುಡನರೇಂದ್ರ । ಚೋಳಪಾಂಡ್ಯಕನಾಳ್ವಕೇರಳೆಡದೇಶದೊಳು । ಕೊಳುಕೋಟೆಯಂ ಬಪುರದಲ್ಲಿರ್ಪ। ಭದ್ರಗಾಯಕನೆಂಬ ಶರಣವರನು ॥ ಫಾಲನೇತ್ರಾರ್ಚಕರಗ್ರರುಬಿ ರಾಗವಪಾಡಿ । ಕೇಳಿದವರಿತ್ತಧಾನ್ಯದಿಭಕ್ತಿಗೈಯುತ್ತ । ಬಾಳುತಿರಲೊರ್ವ ವಿಧವೆಯ ಪುತ್ರ[illegible] ॥ ೨೨ ॥ ಒಂದುರಾತ್ರಿಯೊಳೀತ

ನರಿಯುದಂತಲ್ಲಿದ್ದುರ್ | ಚಂದದಿಂ ಶ್ರೀರಾಗವನು ಕಲಿತ ನಿಜಗೃಹದಿ | ಬಂದಂ
ತೆಪಾಡುತಿರೆ ಭದ್ರಗಾಯಕನದಂ ಕೇಳಿ ಕರತರಿಸಿಯುವಗೆ || ಚಂದದಿಂದೆಲ್ಲ
ಗಾನವಕಲಿಸುವದ ಕೇಳ್ದು | ಗಂಧರ್ವಭಾರತಿಯುಮೆರಬವೈಷ್ಣವತನ್ನ | ಕರ
ಗೀತೆರದಿವಿದ್ಯವಪೇಳು ನಿನಗೆ ಪೊನ್ನೊಂದನಿತ್ಯಂ ಕೊಡುವೆನು || ೨೩ || ಹಿತವ
ಚನದಿಂದೆ ಗಂಧರ್ವಭಾರತ ಕೇಳಿ | ಶತಪೊನ್ನನಿತ್ತರೆನ್ನಿಂದಾಗದೆಲೆನಿನ್ನ | ಸು
ತಗೆಮತಿಯಿಲ್ಲ ಕಣದಾಸೆಯುಂ ಮಾಡುವುದು ನಮಗೆ ಮತವಲ್ಲ ಪೋಗು || ರತಿ
ಕಾಂತಹರಭಕ್ತನೀತೆರದಿ ನುಡಿಯಲದ | ಚತುರ್ಭುಜನಸತಿಯು ಕಾರಣ್ಯನೆನ
ಗಿಲ್ಲವೆ | ದತಿಕೋಪದಿಂ ತಿರುಗಿ ತನ್ನ ಗೃಹಕಂ ಪೋಗೆ ಭದ್ರಗಾಯಕನಿತ್ತ
ಲು || ೨೪ || ತರಣಿಯುದಯಕೆ ಮಿಂದು ಜಪನೇಮವನು ಮಾಡಿ ಹರನಾಲಯ
ಕಪೋಗಿ ರಾಗನನು ರಚಿಸುತ್ತ | ಮರಳಿ ಶಿವಭಕ್ತರಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಗಾನಮಂ ಮಾ
ಡಲವರಿತ್ತ ಧಾನ್ಯಂ || ಹರುಷದಿಂ ನಿಜಗೃಹಕೆ ತಂದು ಭಕ್ತಿಯನಡಸು | ತೆರ
ಲುಬರನಾಗೆ ಭಕ್ತವೃಬಹಳದೊರೆಯುದಿರೆ | ತರುಣಿಯುಂ ತಾನು ಮೊಂದುಪ
ನಾಸವಂ ಮಾಡಿ ಮರುದಿವಸ ಗುಡಿಗೆ ಪೋಗಿ || ೨೫ || ಲಿಂಗವನು ಭಜಿಸಿ ಮನ
ಗೈತರಲು ಸತಿ ಕಂಡು | ತಣ್ಣದಿರದರ ಕೊಡುವನೆಂದು ಬಲುಸೊಕ್ಕಿಂದೆ | ಪೊಂ
ಗಳಂ ಕೊಡಬಂದ ಗಂಧರ್ವಭಾರತಿಯು ಜರಿದು ನೀನೀಗ ಬಂದು || ನುಂಗಲಿಕ್ಕ
ನುಪಾದೆಯೆನ್ನ ನೆಳ್ಳನಿತಿಲ್ಲ | ಕಂಗಳ ತ್ರಯ ಕೊಡುವನೆಂದಾಡಿದಂತೆನುಡಿ |
ಭಂಗವಾಗದ ತೆರದಿ ಶಿವನಿಂದ ಬೇಡಿ ತಹುದೆಂದು ಹಾಸ್ಯವ ಮಾಡಲು || ೨೬ ||
ಧಿಕ್ಕನೇಳಿರುಗಿ ಮನನೊಂದು ಲಿಂಗದ ಗುಡಿಯ | ಪೊಕ್ಕು ಸನ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು
ರಾಗವ ಹಾಡಿ | ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಮೊರೆಯೊ ಶಂಕರ ಮೊರೆಯಾ ಸತಿಯುಪದ್ರವಕೆ ನಾ
ತಾಳಲಾರೆ || ಚಿಕ್ಕನೇದನವಿತ್ತು ಕಳು ಹಿಂದುಪೊಡವುಡಲು | ಪಕ್ಕದೇರಗೆ
ಪೂಜ್ಯನೋಲೆಯುಂಬರದುವುಂ | ದಿಕ್ಕೆಯುದನರಸಿಂಗೆ ಕೊಡು ಪೊನ್ನ ನಿನಗೆ
ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೊಡುವನೆನಲು || ೨೭ || ಹರನಿರೂಪದ ಲೋಲೆಯಂ ತೆಗದು
ಕೊಂಡು ಬಲು | ಭರದಿಂದ ಕೇರಳಾಧಿಪನ ಬಳಿಗಂ ಬಂದು | ಕರದಲ್ಲಿ ಲೇಖನವ
ಕೊಡಲಾರದೆನಲು ಶಂಕರನಿತ್ತನೆಂದು ಪೇಳೆ | ಶಿರದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಪಣೆಯೊಳಗಿಟ್ಟು
ಪೊಗಳುತ್ತ | ಬರಳುಂದನೂರಳಿಯುಂ ಬಿಚ್ಚಿ ರೆಡನಃಬಿಳಿಕು | ಪೊರನೂಸು
ವಂತೋದಿಕೊಂಡು ತನ್ನೊಳಗೆ ತಾಹರುಷದಿಂ ಲೋಲಾಡುತ || ೨೮ || ನಗೆ
ಮೊಗದಿ ಭೂಪಾಲ ಭಂಡಾರಕ್ಷ್ಕನ | ನೋಗುವಿಗೆಯು ಶವಕದೊಳು ಕರತ್ರರಿಸಿ
ಬಾಗಿಲವ | ತೆಗಸಿ ನಿನ್ನ ಯುವನಕೆ ಬಂದ ವಸ್ತುದ ಬಿಡದಲನುಮಾನವಿಲ್ಲದೀಗ ||
ತೆಗದುಕೋಯೆಂದು ಗೃಹದೊಳಿಯುಕ್ಕೆ ಕೈವಿಡಿದು | ಪೊಗಿಸಲಿಕೆ ಭದ್ರಗಾಯ
ಕನು ಮೊಳಪೊಕ್ಕು ಕಡು | ಸೊಗಸಾದ ನವರತ್ನ ಧನಕನಕ ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲವ
ನು ನೋಡುತ್ತಿರ್ದ || ೨೯ || ಮುಂದಕಡಿಯಿಡುವನಿತರೊಳು ಭಸ್ಮಗಂಧವನು

ದಿಂದೆಯಿದರಿಂದ ಘನವಸ್ತುವಾವುದಕಾಣೆ । ನೆಂದಡಸತೆಗಡುಕೊಂಡೇಪೆಟ್ಟ
ಯಂಕಟ್ಟಿಪುಸ್ತಕದಿಪೊತ್ತುಪೋಗೆ॥ ಬಂದುಭೂವರಗೆಹರಕೆಯನಿತ್ತುತನ್ನ
ನಿಜ । ಮಂದಿರವಪೊಕ್ಕು ಆನಂದದೊಳುಸತಿಯಕರ । ದಿಂದನೆಲೆಕಾಂತೆಪೇ
ಳಿಲ್ಲದೊಪೆಯನೀಗತಂದೆನಿದನೋಡೆಂದೆನೆ ॥ ೩೦ ॥ ಪುರುಷನಾಡಿದನುಡಿಗೆ
ಅತಿಹರುಷರಾಂತಾಳ್ದು । ಭರದಿಂದೆಬಂದುಪೊತ್ತಿರ್ದಪೊರೆಯಂತನ್ನ । ಕರ
ದಿಂದಪಿಡಿವಿಳುಹಿತೆರೆದ ನೋಡುತಕಂಡು ಕರಗಿಸುಯ್ಯುರದೆಂದಳು॥ ಹರನಿರೂ
ಪವಿಪ್ರೋಗಿಯರಸಿನಪ್ಪಣೆಗೆಂದು । ಅರಮನೆಯ ಪೊಕ್ಕುಸರ್ವತ್ರ ಭಂಡಾರ
ವಿರ । ಮರುಳುಪಿಡಿಸುವ ಬೂದಿಯನುತರುವರೇಮುಂದೆ ಶೇರನಪೇಳುದರಕೆನ
ಲು ॥ ೩೧ ॥ ಶಶಿಮುಖಿಯೆತಿಳಿಯದೆನ್ನ ಯಮೇಲೆ ಕೋಪವನು । ಮಸಗು
ವರವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮಂಗಳವಚನ । ಉಸುರದಿಹವೇನಿನಗೆ ಪೇಳುವೆನುಕೇ
ಳೆನುತ ಭದ್ರಗಾಯಕನೊರೆದನು॥ ಭಸಿತಕ್ಕೆಸಮವಾದ ವಸ್ತುವಾವುದುಯೆಂ
ದು । ದಶವಿಧದಶೈವಪೌರಾಣಸಾಕ್ಷಿಯಪೇಳೆ । ಪ್ರಿಯೆನಲು ಸತಿಯುಲ್ಲವಿ
ನ್ನೊಮ್ಮೆನೋಡೆನಲು ಕರವಿಟ್ಟುನೋಡುತಿರಲು ॥ ೩೨ ॥ ಮುತ್ತುನವರ್ತ್ನ
ಬಂಗಾರದಾಭರಣಗಳು ಚಿತ್ರದಲಿನೆನದಂತೆ ಕಾಣುತಿರೆ ಕಾಂತಮುದ। ವೆತ್ತಿ
ನಲ್ಲದಕಾಲಿಗೆರಗಿ ಪೊಟ್ಟಿಯನೊಯ್ದು ಕೋಣೆಯೊಳಗಿಟ್ಟುಬಳಿಕೆ । ಕೃತ್ತಿ
ವಾಸನಭಕ್ತಿಗೈವುತ್ತ ಕರಪೀಠ । ದೊತ್ತಿನಲಿನೆಲಸಿರ್ಪ ತಮ್ಮಿಷ್ಟಲಿಂಗದೊ
ಳುಗೊತ್ತಿಳಿದುಬೇಗನಿರೆಪಯುವಾದರೆಲೆ ಪ್ರಬುಧಕೇಳೆಂದಜಕ್ಕಣಾರ್ಯಂ॥೩೩

—(ಇರಿಭಕ್ತನ ಕಥೆ.)—

ಪೇಳುವೆನು ಮತ್ತೊಂದುಕಥೆಯು ನಾಲಿಸುಪ್ರಬುಧ । ಚೋಳಮಂಡಲ
ದಕರಪೂರೆಂಬಪುರದಲ್ಲಿ । ಬಾಳುತಿಹ ನಿರಭಕ್ತನೆಂದೆಂಬ ಶರಣಶಿವ ಪದಪೂ
ಜಕಾಂತರಂಗ ॥ ವ್ಯಾಳಕಂಕಣಭುಜಗ ಜಾಲಜಲಧಿಗಚಂದ್ರ । ಕಾಳಪರಸ
ಮಯಕುಜಮತ್ತಗಜಪಂಚಾಸ್ಯ । ಭಾಳಲೋಚನನಗುತ ರಿಪುಗೋತ್ರಜಂ
ಭಾರಿಸುಖಮಿರುತ ಲೊಂದುದಿವಸ ॥ ೩೪ ॥ ಫಲತೆರೆದಪುಪ್ಪಗಳ ಪರಿತೋ
ಷದಿಂತಂದು ಕಲುಷಹರಶಿವಲಿಂಗದಾಲಯಕೆ ಬಂದುಮನ । ದೊಲವಿಂಪೂ
ಜೆಯಂಮಾಡಿ ಪೊಡಮಡುತೆಲೆಲೆದೇವ ಯೆನ್ನ ಯಬಯಕೆಯಂ ॥ ಸಲಸುವು
ದುಮತ್ತಾವ್ರ ದೊಲ್ಲೆನಾರಾದೊಡಂ । ಚಲದಿಂದೆ ಭಸಿತವನು ಧರಿಸಿಲೊಲ್ಲದೆ
ಮಿದಿರಿ । ನಲಿಬರಿಯಪಾಲದಿಂ ಬರಲವತನಿರಿದುಕೊಲ್ಲುವನೇಮವೀಲೆಸುತ್ತ॥
೩೫ ॥ ಹರನಮುಂದಿಂತು ನೇಮವಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ । ಬರಿಯಫಣೆಯಲ್ಲಿಹ
ರಕಾಣುತವಿಭೂತಿಯನು। ಧರಿಸಿಕೋಬಲ್ಲದೊಡೆನಿನ್ನ ನೀಗಿರಿದುಕೊಲ್ಲದವಾ
ಧನೆನಲಂಜಂತ ॥ ವರಭಸಿತವನುಯಿಟ್ಟುಕೊಳಲವರಕ್ಷಿಸುತ ಕರಿಬಾರದೆಂದು
ನಿಂದಿಸಿದವರಶಿಕ್ಷಿಸುತ । ಪರಮದೃಢದಿಂದಿರಲುಸಮ್ಮುಖದಿಕಂಡಪರುಕದರಿಕ

ದೆಸೆಯನುತಿಹರು ॥ ೩೬ ॥ ಒಂದುದಿನ ಬೀದಿಯೊಳುಬರುತಿರಲು ವಾದಿಗಳುಇಂದಿವನಬೆಂಕವನು ನೋಡಬೇಕೆಂದುಬಲು । ಹಿಂದಲೋರ್ವನವಿವೇಕಿಳುಸಲಿಕೆ ಕಂಡುಬೇಡಲವ್ರೂಭಾಳದಿಭೂತಿಯ॥ ಚಂಥದಿಂಧರಿಸಿಕೋವಲವಿರ್ದೊಡೆನಿನ್ನ ಕೊಂದಪೆನುಪುರಿಯಲ್ಲ ವನೆಲಾತಹಾಸ್ಯದೊಳು । ಬೆಂದಬೆರಣಿಯು ಬೂದಿಯಿಂದಫಲವೇನೆನಲು ಇರಿದವನಕಡಪಲಾಗ ॥ ೩೭ ॥ ನೆರದು ಅವನಿಗೆ ಭಾಷಯಿತ್ತುಕಳುಹಿದರೆಲ್ಲ । ಮರುಗಿಮುನನೊಂದು ಮಂತ್ರಣಗೈದು ಚೋಳಭೂವರನಬಳಿಗಂಬಂದು ಪರಿಯನೆಲ್ಲವಪೇಳಿ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟರತಿದುಃಖದಿ ॥ ಅರಸನವರಿಂದಭಯವಿತ್ತುಯಿರಿಭಕ್ತನಂ। ಕರಿಸಿಯೀತಕಕೊಂದೆಯೆಂದುಕೋಪಿಸೆಫೆಸ್ಮ।ಧರಿಸಿಕೋಯೆನಲಾತನಿಂದಿಸಲುನಿಂದಕನನರಿದುದೇಖರೆಯೆಂದನು ॥೩೮॥ ನಮಃಶ್ಶಿವಾಯಮಂತ್ರೇಣ ನಮಸ್ಕೃತ್ವಾತ್ರಿಪುಂಡ್ರಕಂ । ಬಿಭೃಯಾತ್ಸಪ್ತಜನ್ಮಾಘಂ ತತಕ್ಷಣಾದೇವನಶ್ಯತಿ । ಭಸ್ಮಸ್ನಾನಂ ಜಲಸ್ನಾನದೇಕಾಚ್ಛ ಗುಣಾಧಿಕಂ । ಮಾಹೇಶ್ವರೇಣಮಂತ್ರೇಣ ಭಸ್ಮಸ್ನಾನ ಮಥಾಚರೇತ್॥ ಸರ್ವತೀರ್ಥ ಸಮಂಪುಣ್ಯಂಸರ್ವಜ್ಞಾನಸಮಂಫಲಂ। ಕ್ರಿಯಾಯೋಗಫಲಂಸರ್ವಂ ಭಸ್ಮಸ್ನಾನಾನ್ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ಧಿಗ್ಭಸ್ಮರಹಿತಂ ಫಾಲಂಧಿಗ್ರಾಮಮಶಿವಾಲಯಂ। ಧಿಗನೀಶಾರ್ಚನಂಜನ್ಮ ಧಿಗ್ವಿದ್ಯಾಮ್ರುಕ್ಷವಿವರ್ಜಿತಂ॥ ಇತ್ಯಾದಿವೇದಪುರಾಣ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಭೂ । ಕಾಂತನೊಡನುಸುರುತ್ತ ನೆರದಿರ್ದವಾದಿಗಳ। ನುಂತಿರಸ್ಕರಿಸಲವ ರೆಂದರೆಲೆಭೂನಾಥ ಶನದಫಣೆಯೊಳ್ಬಸಿತವ ॥ ನಂತ್ರಸದೊಳಿಡೆವ್ರಾಣಬಂದುದೇದೃಷ್ಟವೆನೆ । ಕಂತುಹರಭಕ್ತನೆಡೆಯೆಂದು ಪೇಣಿನಿರ್ದೆಡೆಗೆ । ತಾಂತಡೆಯದವನೀಶ ಸಹಿತೆಲ್ಲರುಕೂಡಿ ಕೊಂಡಲ್ಲಿಗೈತಂದನು ॥ ೩೯ ॥ ಇರಿಭಕ್ತನೀನು ಭೂತಿಯುಧರಿಸಿ ಪ್ರಾಣವನು । ತರಿಸಿದಡೆನಿನ್ನ ವಾಕ್ಯವು ಸತ್ಯವೆನವಾಗ । ಗುರುನುತಿಯು ಗೈದುಪ್ರಮಥರ ನೆನದುಭಸ್ಮವನು ಭಾಳಲೇಪನಮಾಡಲು ॥ ಹರಹರಾಯೆನುತೆದ್ದು ಕುಳಿತು ಕಂಣಂತೆರದು । ಇರಿಭಕ್ತಗೆಡಿಗರಗಿ ತನ್ನನೆಂಟರ್ವೆರಸಿ। ವರತ್ರಿಪುಂಡ್ರವಧರಿಸಿವೃಷಭಭಕ್ತರಾಗಿ ಶಂಕರಪೂಜೆಗೈವುತಿರಲು ॥ ೪೦ ॥ ಮತ್ತೊಂದುದಿನವೋರ್ವ ಭಕ್ತಕುರುಡುಂಗಳನು । ಯುತ್ತಿತರುತಿಪ್ಪ ಸಮಯದೊಳು ಭೂರಮಣನಾ । ಮತ್ತಗಜವಾತನಂಪಿಡಿದು ಸೀಳ್ವನಿತರೊಳು ಶಿವಪಾಹಿಯೆನು ತೊದರಲು ॥ ಇತ್ತಇರಿಭಕ್ತ ಕೇಳುತ ಪೋಗಿಮದಕರಿಯು । ನೆತ್ತಿಯೊಳಗಿರಿದು ಕೆಡಹಲುಭೂಪಬಂದಾಗ ತೊತ್ತಿನಪರಾಧವನು ಸೈರಿಪುದುದೇವಯೆಂದೆನು ತಪ್ಪೊಡಮಟ್ಟುಬಳಿಕ ॥೪೧ ನಿನ್ನಿಂದತಪ್ಪುಯೇನೆಲೆ ದೇವಯೆನ್ನಶಿರ । ವನ್ನೀವೆನೆಂದುತನ್ನಯ ಗೋಣನರಿವುತಿರೆ । ಮನ್ನಿಸುತಶಿವರೂಪ ದೊರಭೂಪಾಲಕರಿ [illegible] ಭಕ್ತರಿರಿಭಕ್ತನ ಪನ್ನಗಾಭರಣನಾಲ್ವರನು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ । ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆವೈದುಗಣಪದವನಿತ್ತ

ಭ! ಸ್ತೋತ್ರ ತಿಸು ಪೇಳಲಾರಳೆನೆಂದುಪ್ರಹುಡಂಗೆ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯಪೇಳ್ದ॥
ಗುರುವೆಜಯುಪರಬ್ರಹ್ಮದಿರವೆಜಯುಸದಮಲಾ । ದರವೆಜಯುಸತ್ಪದಾಗರವೆಜಯುಸತಕಲ್ಪ । ತರುವೆಜಯುಜಯುತರುಣಿ ಶಶಿಕೋಟಿನಿಭಗಾತ್ರರುಚಿ ಯೆಜಯುಭಕ್ತಜನರ ॥ ಪೊರವೆಜಯುಭವಪಾಶಹರವೆ ಜಯುಮುಕ್ತಿಪಥ! ವರವೆಜಯುವಭಯುಕರವೆ!ರವೆಜಯುಜಯುಸರಾ! ತ್ಸರವೆಜಯುಪರಮಳೆಯುಮುಲ್ಲೀಶಮುದ್ರುರುವೆ ಮನವಿಷ್ಟವಿತ್ತು ಸಲಹೈ ॥ ... ... *

ಹದಿನೈದನೆಯಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

—(ಹದಿನೈದನೆಯ ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ಸೂಚನೆ॥ ಭಸ್ಮ=ಭಸಿತ ॥೧॥ ಮಹೀಧರ=ಮೇರು, ಧರ್ನು=ಬಿಲ್ಲು ಶತಮನ್ಯು=ಇಂದ್ರ, ನಿಷ್ಪತಿ=ಕುಬೇರ, ಧಾತ್ರಿ=ಭೂಮಿ, ರಾಜ-ಚಂದ್ರ, ಶಿವಿಗರ್ಭ=ಶಿವಿಗರ್ಭ ಅಗ್ನಿ, ರಾಮ=ಶರಭ, ಸಿತಗು=ಚಂದ್ರ, ಕೃತ್ತಿ=ಬರ್ಮ, ಮರುದಶನರಾಟ್=ಶೇಷ ॥೨॥ ಅಜ=ಬ್ರಹ್ಮ, ಒರೆವೆನು; ಹೇಳುವೆನು ॥೩॥ ಭೂಸುರರ=ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಉತ್ತುಂಗ=ಹೆಚ್ಚಾದವನು, ಶೀಲ=ಸ್ವಭಾವ ॥೪॥ ಪರಕೆ=ಆಶೀರ್ವಾದ, ಪೋಪ=ಹೋಗುವ ॥೫॥ ದುಮ್ಮನ=ಮುನಿಸು, ಗಮ್ಮನೆ=ಸಂತೋಷವಾಗಿ, ಹಮ್ಮು=ಅಹಂಕಾರ॥೬॥ ಬರಮಪದವಿ=ಮೋಕ್ಷ, ವೈದಡೆ=ತಕೊಂಡರೆ, ಭೀತಿ=ಭಯ ॥ ೭॥ ಜರಿಯೆ=ನಿಂದಿಸಿದಡೆ, ಅಂಕುರಿಪರ=ಹುಟ್ಟಿಸಬಹುದೆ, ಅತ್ತ=ಆ ಕಡೆಗೆ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ=ಬಡತನ ॥೮॥ ಅನುಚರು=ಸೇವಕರು, ಬಿನುಗ=ಬಿಕಾರ, ಉದರಕೆ=ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ॥೯॥ ಉದರಬಾಧೆ=ಹಸಿವು, ಕಾಷ್ಠ=ಕೋಲು ॥ ೧೦ ॥ ವಿಪಿನ=ಕಾಡ ॥ ೧೧ ॥ ಅಂಡಿಗೆ=ಬುಡಕ್ಕೆ ॥ ೧೨ ॥ ಅವಯುವ=ಅಂಗ, ದೃಷ್ಟವು=ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು ॥೧೩॥ ಮಸ್ತಕ=ತಲೆ ॥ ... ॥೧೪॥

—[ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.]—

ವಂಗದೇಶವನ್ನಾಳುವ ಭುಜಬಲರಾಯನು ತಿಂಗಳಿಗೊಂದುಸಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಸಕಲದಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡುತಿರ್ದನು. ಒಂದುದಿನ ಸುಶೀಲನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಬಂದು ಸತ್ಕೃತನಾಗಿ ಅರಸುಕೊಟ್ಟ ದಾನವನ್ನು ತಾ ನೊಲ್ಲೆನೆಂದು ಬಿಟ್ಟುಪೋಗುವಾಗ ರಾಯನು ಕಾರಣವೇನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಲಾಗಿ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿಯಿಲ್ಲದವರು ಕೊಟ್ಟದಾನವನ್ನು ಪ್ರತಿಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ದುರ್ಗತಿಯುಂಟಾಗುವುದೆಂದು ಹೆದರಿ ಹೋಗುವೆನೆನ್ನುತಲೂ, ರಾಯನು ಬೂದಿಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವೇನೆಂದು ಪಳಿಯಲಾಗಿ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಧರಿಸುವರ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವೂ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಪಳಿದವರಿಗೆ ಆಗುವ ಅಂಗಹೀನತ್ವ ಬಡತನ

ಕಷ್ಟವುಮುಂತಾದವುಗಳೂ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸುಶೀಲನು ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಿರೆ ಭುಜಬಲರಾಯನೂ ಆತನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ನಗುತ ಉಪೇಕ್ಷ್ಯಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಬಳಿಕ ರಾಯನಿಗೆ ದಿನಕ್ರಮದಿಂ ಬಡತನವಡಸಿ ರಾಜ್ಯವು ಹಾಳಾಗುವಾಗ್ಯೆ ರಾಕ್ಷಸನೋರ್ವನು ಬಂದು ಕೋಟೆಯಂ ಪಿಡಿಯೆ ರಾಜದಂಪತಿಗಳು ಈರ್ವರೇ ಹೆಗ್ಗಾಡಿಗೆ ಹೋಗಲಾಗಿ ಜೀವನಕ್ಕಿಲ್ಲದೇ ಕದಿಯುತ್ತಿರಲು ರಾಜದಂಡನೆಗೊಳಗಾಗಿ ಕೈಕಾಲುಗಳ್ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಬಳಿಕವನು ಮರಗಾಲು ಕಡಿಕೊಂಡು ತಿರಿದುಣ್ಣುತ್ತಿರಲು, ರಾಣಿಯನ್ನು ಬೇಡನೋರ್ವನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ದಾಸಿಯನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದು ಅವನೂ ಹುಲಿಯಿಂದ ಸಾಯಿಲಾಗಿ ಅವಳೂ ಕದಿಯಲೊತ್ತಡತ ಮೂಗನ್ನು ಕೊಯ್ಸಿಕೊಂಡು ಕಡೆಗೆ ಕುಂಟಗಂಡನ ಬಳಿಗೇ ಬಂದು ಸೇರಿದಳು. ಇಂತು ಆ ರಾಜದಂಪತಿಗಳು ಕಡುಕಷ್ಟಕ್ಕೆಡೆಯಾಗಿ ನಿಮಿತ್ತವೇನೆಂದು ತಾವೇ ಆಲೋಚಿಸಿಕೊಂಡು ಭಸ್ಮದೂಷಣ ಫಲವೆಂಬುವದು ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯವಾಯಿತೆಂದು ಮೆಲ್ಲನೇ ಸುಶೀಲನಿರುವ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅವನಿಗೆ ಶರಣಾಗತರಾಗಿ ಕುಂಡಲಪುರದಲ್ಲಿರಲು, ಸುಶೀಲನುಕರುಣಿಸಿ ಶಿವನ ದಯದಿಂದ ಸುಖವಾಗುವುದೆಂದು ಹರಸಿ ಭುಜಬಲರಾಯಂಗೆ ಭಸಿತಮಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಹೇಳತೊಡಗಿದ ಕಥೆಯೆಂತೆಂದರೆ;— ... *

ದೃಗ=ದೃಷ್ಟಿ, ನಿರ್ಜರರು=ದೇವರ್ಕಳು, ಕುಂಭಜ=ಅಗಸ್ತ್ಯ ||೧೩|| ಸುಮನಃಪತಿ=ಇಂದ್ರ, ದಿತಿಸುತರು=ದೈತ್ಯರು ಸಮುದಯ=ಸಮುದಾಯ ||೧೬|| ನಿಶ್ಶಾಪ=ವಿಶಾಪ, ತನ್ನಿವೃತ್ತಿ=ಅದರಪರಿಹಾರ, ಸರ್ವತೀರ್ಥಪತಿ=ಸಮುದ್ರ, ಮಿಶ್ರಿತ=ಕೂಡಿದ್ದು ||೧೭|| ದಿವ್ಯ=ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ||೧೮|| ವನಕೆ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ, ನಿಜ=ತನ್ನ, ಭೂತ=ರಕ್ಕಸ, ಎಬ್ಬಟ್ಟೆ=ಎಬ್ಬಿಸಿ ||೧೯|| ಧಾರಿ ಧರಿಸಿದ, ಜಪ=ಪಠನ, ಸಂಶಯ=ಸಂದೇಹ ||೨೦|| ವಲ=ಸೈನ್ಯ, ತ್ರಿಪುಂಡ್ರ=ಮೂರುಪಟ್ಟೆ ||೨೧|| ಭಕ್ತಿಯ=ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಾರಾಧನವನ್ನು ವಸ್ತು=ಇರುವತತ್ವ || ... ... ||೨೨||

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಸುಶೀಲನು ಭುಜಬಲರಾಯಗೆ ಪೇಳುವನೆಂತೆನೆ;- ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವರ್ಕಳೂ ಅಗಸ್ತ್ಯಾದಿ ಮುನಿಗಳೂ ನಾರದರಿಂದ ಭಸ್ಮಧಾರಣ ಮಹಾತ್ಮ್ಯವಂ ಕೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಮರಾವತಿಗೆ ದೈತ್ಯರಧಾಳಿಬರುವದೆಂಬುದಂ ವರುಣನಿಂದ್ರಂ ಗನುಹಲಾಗಿ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂ ಭಸ್ಮಧಾರಣನು ಹಿಮೆಯಂ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನವಾಗಿ ಆ ಸಮಯದೊಳಗೆ ನೀನು ವಿಷಯಾಂತರವಂ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿದೆಯಾಗಿ ದೈತ್ಯನಾಗು ಪೋಗೆನಲ್ಕೆ ಅಗಸ್ತ್ಯಶಾಪದಿಂದ

ವರುಣನು ದೈತ್ಯನಾಗುತ ಮರಳಿ ಶಾಂಭವಮುನಿಯಿಂ ಭಸ್ಮದಿಂದಲೆ ವಿಶಾಪ ವೆಂದರಿತು ಕಡಲಿನಲ್ಲಡಗಿರಲು, ಒಂದುದಿನ ಅಗಸ್ತ್ಯನು ಶಿವಪೂಜೆಯಿಂ ಗೈಯಲ್ಕೆ ಭಸ್ಮವಂ ಧರಿಸುತಿರ್ಪಾಗ ಕಂಡವಂಗೆ ಶಾಪವಿಮೋಚನವಾದುದು ಇಂತು ಭಸ್ಮಧಾರಣ ಮಹಿಮೆಯಿಂ ಕೇಳಿ ಶರಣಾಗತನಾಗಲು ಸುಶೀಲನು ನವಗೆ ಲಿಂಗದೀಕ್ಷೆಯಿತ್ತು ಪೈಗೆ ಶಿವಮಂತ್ರದಿಂ ಭಸಿತವಂತೊಡೆಯೆ ಕರಚರಣ ನಾಶಿಕೆಗಳು ಮರಳಿಮೂಡಿದವು. ಮನ್ತ್ರೋರ್ವ ಗಂಧರ್ವನಭಸ್ಮವಂ ಪಳಿದ ಶಾಪದಿಂದ ರಕ್ಕಸನಾಗಿ ನಿನ್ನ ಪಟ್ಟಣವಾಂ ಹೊಕ್ಕಿರುವನಾಗಿ ನೀನೀಗ ಭಸ್ಮಧಾರಿಯಾಗಿ ಪೋದಡೆ ರಕ್ಷೋನಿರ್ಹರಣವಪ್ಪುದೆಂದು ಬೀಳ್ಕೊಡಲಾಗಿ ಸಕುಟುಂಬನಾದ ಭುಜಬಲರಾಯನು ಸುಶೀಲನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಚಿತ್ರಭಾನು ರಾಯನಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಚತುರಂಗಬಲದಿಂ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ ನಿಜನಗರಿಗೈತರಲು ಫಾಲವಿಲಸದ್ಭಸ್ಮ ತ್ರಿಪುಂಡ್ರದರ್ಶನದಿಂದ ಗಂಧರ್ವಂಗೆ ರಾಕ್ಷಸತ್ವ ಪರಿಹಾರವಾಗಿಪೋಗೆ ನಿರುಪಾಧಿಕವಾದ ನಿಜರಾಜ್ಯವನಾಳುತ್ತಿರು ಶಿವಭಕ್ತಿಯಿಂ ಬೆಳಸಿ ಸತ್ಯಧರ್ಮನಿರತನಾಗಿ ನಿತ್ಯವಸ್ತು ಜ್ಞಾನದಿಂದ ದೇಹಾಂತದೊಳು ಶಿವನೊಲ್ಮೆಯಿಂ ಪಡೆದು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೈದಿದನೆಂಬ ಪುರಾಣಕಥೆಯಿಂ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನು ಪ್ರಭುಢರಾಯಂಗೆ ಅರುಹಿದನು. ... *

ಶರಣವರ=ಭಕ್ತಶ್ರೇಷ್ಠ, ಧಾನ್ಯ=ಬೀಜದಕಾಳು, ವಿಧವೆ=ಮುಂಡೆ ||೨೩|| ನಿಲಯ=ಮನೆ, ವೈಷ್ಣವ=ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತ, ಪ್ರೋನ್ನ=ಭಂಗಾರದ ಸಾರ ||೨೪|| ಚತುರ್ಭುಜನ=ವಿಷ್ಣುವಿನ, ಸತಿಯು=ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ||೨೫|| ತರುಣಿ=ಹೆಂಡತಿ, ಗುಡಿಗೆ=ಶಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ||೨೬|| ತೊಣ್ಣದಿರ=ಚಂದ್ರ, ಪ್ರೌಗಳಂ=ವರಹಾಗಳನ್ನು, ಕಂಗಳತ್ರಯ=ತ್ರಿನೇತ್ರನು [ಅಪೂರ್ವಪ್ರಯೋಗವು] ||೨೭|| ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ=ಎದುರಿಗೆ, ಪಕ್ಕಿದೇರ=ವಿಷ್ಣು ||೨೮|| ನಿರೂಪ ಅಪ್ಪಣೆ, ಲೇಖನ=ರಾಯಸ ||೨೯|| ಅನುಮಾನ=ಸಂದೇಹ ||೩೦|| ವಸ್ತು-ದ್ರವ್ಯ, ಮೊಟ್ಟೆ=ಮೂಟೆ ||೩೧|| ಪೊರೆಯು=ಜೊರೆಯ, ಸುಯ್ಯುರದಳು=ಉಸುರಿಕ್ಕಿದಳು ||೩೨|| ಮಸಗು=ರೇಗಿಸು ||೩೩|| ನಿರ್ವಿಯಲು=ನಿರವಯುವವೆಂದು ಪಾಠಾಂತರವು. ... ... ||೩೪||

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಮತ್ತೊಂದು ಕಥೆಯಿಂ ಪೇಳುವೆನುಕೇಳೆಂದು ಜಕ್ಕಣಾರ್ಯನು ಪ್ರಭುಢರಾಯಂಗೆ ಪೇಳುತಾನದೆಂತೆನೆ;—ಚೋಳಪಾಂಡ್ಯ ರಾಯನಾಳ್ವ ಕೇರಳದೇಶದೊಳು ಕೋಳುಕೋಟೆಯೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಭದ್ರಗಾಯಕನೆಂಬ ಶರಣನು ಶಿವನನ್ನು ಗಾನಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿ ಭಕ್ತರಿತ್ತ ಭತ್ತದಕಾಳುಗಳಿಂ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಂದುದಿನ ಅವನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಧರ್ಮಾರ್ಥವಾಗಿ

ಶಿವಗಾನವಂ ಕಲಿಸುವಡನರಿತು ಗಂಧರ್ವಭಾರತಿಯೆಂಬ ವೈಷ್ಣವನು ತನ್ನ ಮಗನಿಗೂ ಕಲಿಸಿದರೆ ದಿನಕ್ಕೊಂದುವರಹಾವಂ ಕೊಡುವೆನೆಂದಡೆ ಕೂಲಿಗಾಗಿ ವಿದ್ಯೆಯಂ ಮಾರುವವನಲ್ಲವೆಂದು ತೊರೆದು ಶಿವನಂ ಭಜಿಸುತ್ತಿರಲು ಬರಗಾಲಬಂದು ಧಾನ್ಯ ದುರ್ಭಿಕ್ಷವಾಗೆ ಅನ್ನ ಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ಉಪವಾಸಗಳಂ ಗೈದು, ಶಿವನು ಕೊಡುವನೆಂಬುವದಲ್ಲಿ ತೋರೆಂದು ಹೆಂಡತಿಯಿಂದಾಕ್ಷಿಪ್ತನಾಗಿ ಶಿವಾಲಯಕ್ಕೈದಿ ಗಾನದಿಂದ ಶಿವನಂಮೆಚ್ಚಿಸಿ ಬೇಡಲ್ಕೆ ಲಿಂಗದಮುಂದೆಯೊಂದು ವೋಲೆದೊರೆತುದು, ಅದುರಾಯಂಗೆ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟುದುದರಿಂದ ಘೂರೆಗೆ ಕಂದೀಯಲು, ರಾಯನದಂವಾಚಿಸಿ ಭಂಡಾರದೊಳಕ್ಕೆ ಭದ್ರಗಾಯಕನಂಪೋಗಿ ಬೇಕಾದುದಂ ಕೊಂಡುಪೋಗೆನೆ ಧನಕನಕ ರತ್ನಾದಿಗಳಂ ತೊರೆದು ಭಸಿತವಂ ವೊಟ್ಟಕಟ್ಟಿ ಮನೆಗೆತರಲ್ಕೆ ಕಾಂತೆ ತೆಗೆಯೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದದ್ದು ದೊರೆಯಲವರು ಧನವಂತರಾಗಿ ಭಸಿತವಂ ಪೊಗಳುತ್ತ ಶಿವಭಕ್ತಿಯಂ ನಡೆಸಿ ತಮ್ಮಿಷ್ಟಲಿಂಗದೊಳುಬೆರತು ಬಯಲಾದವೆಂಬ ಭಸ್ಮಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವಂ ಪೇಳಿದನು. ... ... *

ಅಂತರಂಗ=ಅಂತಃಕರಣ [ಹೃದಯಂಗಮನೆಂದು ಭಾವವು] ವಾಳ-ಸರ್ಪ, ಜಾಲ=ಗುಂಪು, ಸಮಯ=ಮತ, ಕುಜ=ವೃಕ್ಷ, ವಾರಣ=ಆನೆ, ಗೋತ=ಬೆಟ್ಟ, ಜಂಬಾರಿ=ಇಂದ್ರ ||೩೫|| ಕಲುಷ=ಪಾಪ ||೩೬|| ನೇಮ ನಿಯಮ ||೩೭|| ವಾದಿ=ಪರವಾದಿ, ಕಳುಹಲಿಕೆ=ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿ || ೩೮ || ಮಂತಣ=ಆಲೋಚನೆ, ಸೋರೆ=ದೂರು, ಖರೆ=ದಿಟ, ನಿಂದಕನ=ದೂಷಕನನ್ನು ||೩೯|| ಸಾಕ್ಷಿ=ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ, ತಿರಸ್ಕರಿಸಲು=ಧಿಕ್ಕರಿಸಲು, ಶವದ=ಹೆಣದ, ದೃಷ್ಟ=ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಿದ್ಧ || ೪೦ || ಸತ್ಯವು=ಯಥಾರ್ಥ, ಪ್ರಮಥರ=ನಂದಿಪ್ರಮುಖರನ್ನು, ತ್ರಿಪುಂಡ್ರ=ತಿರ್ಯಗ್ರೇಖಾತ್ರಯ || ೪೧ || ಭೂರಮಣ=ಅರಸು, ವಾಹಿ=ರಕ್ಷಿಸು, ಶೊತ್ತಿನ=ಸೇವಕಳಾದ ಆನೆಯ, ೪೨ || ಗೋಣನು=ಕತ್ತನ್ನು, ಪನ್ನಗ=ಸರ್ಪ, ಗಣಪದ=ಪ್ರಮಥತ್ವ, ಉನ್ನತಿಯ=ಆಧಿಕ್ಯವನ್ನು || ... ... ||೪೩||

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಚೋಳದೇಶದ ಕರವೀರಪುರದೊಳಗೆ ಇರಿಭಕ್ತನೆಂಬ ವೀರಶೈವಶರಣನು ಫಾಲದಲ್ಲಿ ಭಸ್ಮವಿಲ್ಲದವರಂ ತಾನುಕಂಡಡೆ ಹಿತವಂಪೇಳುವೆನು, ಅವರೊಲ್ಲದೆ ಭಸಿತವಂಪಳಿದರೆ ಇರಿದುಕೊಲ್ಲುವೆನೆಂಬ ವೀರವ್ರತವಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಯುಧಪಾಣಿಯಾಗಿ ತಿರುಗುತ್ತಿರ್ದನು. ಆಪುರಾಶೂರಂಗೆ ಪರಿ... ದಿ ಭಸ್ಮದಾರಿಗಳಾದರು. ಒಂದುದಿನ ಪರವಾದಿಗಳು ಲಲಾಟಶೂನ್ಯನೋರ್ವನನ್ನು ಇರಿಭಕ್ತನಮುಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಲು, ಅವನು ಹಿತೋಪದೇಶವಂ ಕೇಳದೆ

ಭಸ್ಮವಂದೂಷಿಸಲಾಗಿ ಇರಿಭಕ್ತನು ಅವನನ್ನಿರಿದುಕೊಂದು ಕೆಡಹಿದನು. ಆಗ ಲಲಾಟಶೂನ್ಯನಂ ಕಳುಹಿದವರೆಲ್ಲರು ಅರಸಿನಬಳಿಗೆ ದೂರಲು ಇರಿಭಕ್ತನು ಕೊಂದದ್ದು ಖರೆಯೆಂದುಪೇಳಿ ನಿಗಮಾಗಮ ಸ್ಮೃತೀತಿಹಾಸ ಪುರಾಣ ಸಂಹಿತಾ ವಚನಗಳಿಂದ ಭಸ್ಮಧಾರಣ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಂ ಸಮರ್ಥಿಸಲಾಗಿ ಪರ ಸಾದಿಗಳು ಕೇಳಿ ಅವಂಗಿರಲಿ ಭಸ್ಮಧಾರಣವಿಲ್ಲದವನಂ ಕೊಲ್ಲುವದು ನಿನ್ನಿಂದಾದಂತೆ ಸತ್ತಹೆಣಕ್ಕೆ ಭಸಿತವಂಧರಿಸಿ ಬದುಕಿಸಲಾಪುವಿಯೇ ಅಂತಾದರೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದರ್ಶನದಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲರುಂ ಬಸ್ಮಧಾರಣವ ನೊಡಂಬಡುವೆವೆಂದರು ಆಗ ಅವರೆಲ್ಲರೊಂದಿಗೆ ರಾಯನು ಸತ್ತುಬಿದ್ದಿರುವ ಲಲಾಟಶೂನ್ಯನ ಹೆಣಬಳಿಗೆ ಬರಲಾಗಿಇರಿಭಕ್ತನು ಭಸಿತವಂತೆಗದು ಗುರುವಂನೆನದು ಪ್ರಮಥರುಸ್ಮರಿಸಿ ಹೆಣಕ್ಕೆ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುಂಡ್ರವಂ ರಚಿಸಲಾಗಿ ಸತ್ತವನು ಹರಹರಾಯೆಂದು ಮ್ಯೆಮುರಿದೆದ್ದು ಯಿರಿಭಕ್ತರಿಗೆ ವಂದಿಸಿದೀಕ್ಷೆಯಂಕೊಂಡು ಭಕ್ತನಾದನು. ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನವರೆಲ್ಲರೂ ಭಸ್ಮಧಾರಿಗಳಾದರು. ಇಂತು ಶಿವನುತ ವಂಪೆರ್ಚಿಸುತ್ತಿರಲು ಮತ್ತೊಂದುದಿನ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಪೂಜಾರ್ಥ ಪುಷ್ಪಗಳಂ ತರುತಿರ್ದ ಭಕ್ತನೋರ್ವನಂ ಅರಸಿನ ಪಟ್ಟದಾನೆಯುಹಿಡಿದು ಸೀಳುವಾಗ್ಲ ಅವನು ಶಿವಪಾಹಿಯೆಂದು ಬೊಬ್ಬಿಡಲದಂಕೇಳಿ ಇರಿಭಕ್ತನು ಆನೆಯನ್ನಿಡಿದುಕೊಲ್ಲಲು ಅರಸುಬಂದು ತನ್ನ ಆನೆಯೊಂದನಡದ ಅಪಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ತಾನು ತಲೆಯಂ ಕೊಡತೊಡಗೆ ಶಿವನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ರಾಜ, ಕರಿ, ಯಿರಿಭಕ್ತ ಹರಭಕ್ತರೆಂಬ ನಾಲ್ವರಂ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ವೈದನು. *

ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸಿದ್ಧಾದೃಕ್ಷ ಮಹಾಕವಿಪ್ರಣೀತ ಪ್ರೌಢರಾಯನ
ಕಾವ್ಯದೊಳು ಏಕಾದಶ ಸಂಧಿ ಸಮಾಪ್ತವಾದುದು.
ಅಂತು ಸಂಧಿ ೧೫ಕ್ಕಂ ಪದನು ೭೬೭ಕ್ಕಂ ಮಂಗಳಮಹಾ.

ಶ್ರೀಗುರು ಬಸವಲಿಂಗಾಯನಮಃ

—(ಹದಿನಾರನೆಯ ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

—(ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಹಿಮೆ.)—

ಸೂಚನೆ ॥ ಇಂದುಶೇಖರನೆ ಶ್ರೀವಿಮಲ ತ್ರಿಣೇತ್ರಲಿಂಗ । ಬಂದೊಗೆದ ರುದ್ರಾಕ್ಷಗಳಧರಿಸಿಕೈಲಾಸ । ಮುಂದಿರವನೂರೆ ಗೋಂಡರಕಥೆಯ ಪಕ್ಷಿಣಾಚಾರ್ಯ ಮುದದಿಂದೊರೆದನು ॥ ಪದನು ॥ ಪುಂಡರೀಕಭವಾಂಡ ನಾಥಗಂಗೆ

ಯಪಾತ | ದಂಡಧರಬಾಧೆಯನಿವಾರಕನೆ ತಾರಕನೆ | ಕುಂಡಲಿಯ ಕುಂಡಲಾಚಿತ ಕರ್ಣಪೂರಗಂಭೀರನುದಾರಧೀರ || ರುಂಡಮಾಲಾಶೋಭಿತಾಂಗ ಕರುಣಾಂಗವರಾಂಗ | ಚಂಡದೈತ್ಯನ ಗರ್ವ ಪರಿಹರಿಸಿದಾಸರ್ವಮುಂಡಲಾರ್ಚಿತ ಪಾದವಮುದವಿರೆಕ್ಷಿಪುದೆನ್ನ ಸಂಗಮೇಶ್ವರಪ್ರಸನ್ನ ||೧|| ಮಾರಹರನಕ್ಷಿಯಿಂದೊಗೆದ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳ | ಚಾರುಮಹಿಮೆಯಹೇಳಲಾರಳವುಬಲ್ಲರಿತು | ಧಾರುಣಿಪಕೇಳುವುದುನೇಪಾಳದೊಳಗೆ ರಾಜಿಸುವ ವೇದನಪಳ್ಳಿಯ || ಊರಿಂದಲೊಬ್ಬ ಬೇಡನುಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತ | ಘೋರತರಮಪ್ಪಕಾಡಿನಲಿ ಬರುತಿರೆಬಸಳಿ|| ನೀರಡಕೆವಡೆದು ಬಿಸಿಲಿಂದೆ ಬಾಯಾರಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷವೃಕ್ಷದನೆಳಲೊಳು || ೨ || ಕುಳಿತುಶ್ರಮಗಳೆದು ನೋಳ್ಪನಿತಕ್ಕೆಯಾಮರದ| ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೊಂದುರುದ್ರಾಕ್ಷಿಬಿದ್ದಿರೆತನ್ನ | ಗಳಪಲ್ಲಿತಾರಿಮಣಿಯಂದು ಕಟ್ಟುತವಮುಂದೆ ಪೋಗಲುವ ರಾಜನೊಂದು || ಸುಳಿಯಲವಕಂಡು ಕಾರ್ಮುಕನದರಮೇಲೆಬಿಡೆ | ತಳುಹಿಲ್ಲದೇಕೊಡಹಿಡಿಯು ವನಿತೆಕೆವಂಪಿ | ಸೆಳೆದುಹೊರೆಕೋರೆಯಿಂ ಬಡಿದುಶುನಕನಕೊಲ್ಲೆ ಬೇಡನತಿರೋಷದಿಂದ || ೩ || ಕಡುಬೇಗದಿಂದೆ ಕಾರ್ಮುಕಶರಗಳಂಪಾಡಿ | ಸಡಗರದಿಕರ್ಣಾಂತಕಂ ಸೆಳೆದುಬಿಡೆಗಾಯ | ವಡದುರೋಷದಿಕಿರಾತನಪಾಯ್ದು ಕೊಂದುತಾಂಪ್ರೌಢವಿಯೊಳುಬಿಳ್ದುಳಿಯಲು || ಒಡನೆಯಮನಾಳ್ಗಳೈತಂದು ಮೂರರಪ್ರಾಣ | ಬಿಡದೊಯ್ಯುತಿರಲು ಶಿವದೂತರತ್ತಂಬಂದು | ಕೊಡುವುದೆನೆವಿಡದಿರಲು ಕೊಂಡುಬಲುಹಿಂದೊಯ್ಯೆ ಬಂದುಕಾಲಗೆದೂರಲು || ೪ || ನಳಿನಸಖಸುತಕೋಪದಿಂದ ಸೇನಾಧಿಪತಿ | ಗಳನೆಲ್ಲಬೇಗದಿಂಬಲ ಗೂಡಿಕಳುಹಲ್ಕೆ | ತಳುವದವರೈತಂದು ಕಾದುಮುರಿದೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಮರಾಜನಾನೆಬಂದು || ಕಳೆಯಧರಿಸಿದನ ದೂತರೊಳುಕಾದು ತಿರಲು | ಮುಳಿದುರುದ್ರಗಣಂಗಳೈತಂದುಕಾಲನಾ| ದಳವನಿವರ್ಣಷ್ಟಮಂದಿಯುಕೊಂದುಬಿಸುಡಲ್ಕೆಬೀರರಪೋದವರಬಿಟ್ಟು || ೫ || ವಿನಪನಾತ್ಮಜನನರಿಪಸಿನೂಕರಬಿಯದ | ಶುನೆಯುಮೂವ್ವರಿಗೆ ನಂದೀಶ್ವರನಮುಖದಿಂದೆ| ಅನುನಯವಿರುಪ್ರಗಣ ಪದವಿಯದುಕೊಡಿಸಿ ಸುಖವಿರಲಿತ್ತಲೊಂದುದಿವಸ || ಮುನಿಗಳೆಲ್ಲರುಯಮನಿಗೆ ಪ್ರಾಣವನು ಕೊಡುಯೆಂದು| ಮನಿಸಿಜಾಂತಕಗೆ ಬಿನ್ನೈಸಲುವಿತ್ತಮು | ನಿನ್ನ ತೆರದಿಪಾಲಿಸಿದಶಿವನೆಂದು ಪ್ರಭುದಂಗೆ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯ ಪೇಳ್ದ || ೬ || ... ... *

—(ಚಾಮರರಾಯನ ಕಥೆ.)—

ಕೇಳ್ವದೆಲೆಭೂಪ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಮಹತ್ವದೊಳು | ಪೇಳ್ವೆನಿನ್ನೊಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇರಳದೇಶ | ವಾಳ್ವಚಾಮರನೃಪನ ಸತಿಯನ್ನ ಪುರುಷನರಿಯದೆಕೆಡಲೊಂದುದಿನದಿ || ತೋಳ್ವೊಳಗೆಚರ್ಯವನು ಹೀಳಿಧರಿಸಿದವಾನ |

ಕೇಳಿಯೆಱೆಯುಪತಿಕಂಡಿದೇ ನೆಂಬುದೆನ್ನೊಡನೆ । ಪೇಳ್ವುದೆಲೆಘೀವೇಱಸ್ತನಯು
ಗಳೆಯೆಂಡುರಂಜಿಸಿಕೇಳಲಿಂತೆಂದಳು ॥೬॥ ತರಳೆಯಾಗಿರ್ದಂಪಿಗುಂಟರಿಯೆನೆ
ನಲುವ್ವೆ। ದ್ವರಕರೆಸಿಯೌಷಧಿಯುವಾಡಿಸಲುಪ್ರೋಗವಿ।ಸ್ವರೆಶಸ್ತ್ರದಿಂಕೊಯ್ದು
ಪರಿಯುದಾಗಲುಕೃತಕವೆಂದು ಕೋಪಿಸಿಸಿಹೆದರುತ॥ಪರಮುದಾಕ್ಷ್ರಯೆನೆತೆಗ
ಸಿ ನೋಡುತಭೂಪ । ಬೆರಗಾಗಿತನ್ನ ಚತುರಂಗ ಬಲಕೆಲ್ಲಸ । ಕಸ್ತೂರಿಕೆಪಲ್ಲ
ಣಪ್ರನೊದಲಾದ ಜೋಡಿನೆವಾಡಿತಾನು ಶಿವಭಕ್ತನಾಗಿ ॥೮॥ ಕಂದುಗೊ
ರಳೆನೆಭಜನೆ ಯಿಲ್ಲದರೀಕ್ಷ್ನಸುತ । ಲಿಂದಘರಭಕ್ತರಿಚ್ಛೆಯು ಸಲಿಸಿತಾನುಮುದ
ದಿಂದೆರಾಜ್ಯವನಾಳುತಿರಲೊಂದುದಿವಸಕೇಳಿದನು ಶಿವನಂಬೆಂಣನ॥ ಹಿಂದೆಸ
ಡಪಂಪ್ರೊತ್ತು ಭೃತ್ಯನಂದದಿವೇಶ್ಯ । ಮಂದಿರಕೆಪ್ರೋಗುತಿಪನೆಂಬುವನನತಿ
ದುಗುಡ । ದಿಂದವನಿಗನಿತುಪೌರುಷವೇಕೆ ಪೇಳೆಂದು ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯರಕೇಳ್ದ
ನು ॥೯॥ ಕೇಳರಸನಿನಗಿದರಪರಿಯು ನೆಲ್ಲವನೊರವೆ । ಚೋಳಮಂಡಲಪ

—(ನಂಬೆಂಣನಕಥೆ.)—

ತಿರುಪಾಲೂರಪುರದಲ್ಲಿ। ಭಾಳಲೋಚನಭಕ್ತ ಶಿವಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತುಂಗಜಡೆ
ಯುಮುನಾಯರ್ನಾರ್ಸುಖದಲಿ॥ಕಾಳಫಣಿವೇಣಿಯುಸ್ತ್ಯಜ್ಞಾನಿಸತಿಸಹಿತ। ಬಾ
ಳುತ್ತಿರ್ತಮಗೆ ಸುತರಿಲ್ಲೆಂದುದಂಪತಿಗ । ಫಾಲಲೋಚ ಸುತ್ತವಲ್ಮೀಕೇಶಲಿಂಗ
ವನು ಭಜಿಸುತಿರೆಕೈಲಾಸದಿ ॥೧೦॥ ಹರವಿಷವನಿಟ್ಟ್ಯೆಲ್ಕದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ
ನೆರೆಶೋಭಿಸಲ್ಕೆಸೌಂದರ್ಯಗಣನಾಥನೆಂ ॥ ದುರೆಪೆಸರನಿಟ್ಟು ಮರ್ತ್ಯಕೆ
ಪ್ರೋಗಿನೀನೆನ್ನ ಭಕ್ತಿಯನು ಡಡಸೆಂದೆನೆ॥ ನರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರಭೀತಿ
ಯುಘನವ್ರು । ಗುರುವೆನಾನೊಲ್ಲೆನೆನೆ ನಿತ್ಯನಿನ್ನೊಳುಚಿರತು । ಪರಿಹರಿಪೆನಿ
ದಕೆತಪ್ಪೆನುನನ್ನ ನಂಬಿ ಪೋಗೆಂದು ಶಿವಬೇಳ್ಕೊಡಲ್ಕೆ ॥೧೧॥ ನೃಡನಿರೂ
ಪದಿನಂಬಿಯೆಂಬನಾಮವಿಬಂಡು । ಜಡೆಯುನಾಯ್ನಾರುಯಸ್ತ್ಯಜ್ಞಾನಿಯು
ದರಪಾಲ್ । ಗಡಲಲ್ಲಿಚಂದ್ರನಂತುಪಿಸಿಯ್ಯೈದನೆ ವರುಷವಾಗಲೊರೀಗೆಯು
ಕುವರ ॥ ರೊಡಗೊಂಡು ಬಂಡಿಯೊಳುಕುಳಿತಾಡುತಿರಲಾಗೆ । ಪೊಡವಿಪನಪ
ಟ್ಟದಾನೆಯುಮದದಲಾಲಾನ । ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡಿದಿರಾದವರಕೊಲ್ಲುತಾಬೀದಿ
ಯುಲ್ಲಿಬರೆಸಂಗಡಿರ್ದ ॥೧೨॥ ಹಸುಳರೆಲ್ಲರುಪ್ರೋಡಿಪ್ರೋಗಲಿಕೆನಂಬೆಂಣ ।
ನಸುನಗುತಬಂಡಿಯೊಳುಕುಳಿತಿರಲುಕರಬಂದು । ಒಸೆದುಮಸ್ತಕವಣೆದುವಂ
ದಿಸುತ ಮರಳಿಗಜಪ್ರೋಗಲೇವಾರ್ತೆಕೇಳ್ದು। ವಸುಧೇಶನರಸಿಂಗ ಮುನಿಯಾ
ರುನಡತಂದು । ಶಿಶುವಾರದೆಂದುಬೆರಗಾಗಿ ನೋಳ್ಪನಿತರ್ಕೆ। ಬಿಸವಳಿದುತಾಗ
ಪಡದರು ಬಂದುಯೆತ್ತಿಕೊಂಡೊಯ್ಯುತಿರೆ ಭೂಪಕಂಡು ॥೧೩॥ ತನಗೆಸು
ತರಿಲ್ಲನೀಶಿಶುಕೊಟ್ಟಡೆವ್ಯೆದು । ಅನುನಯುದಿಸಲಿಹಿದಪೇ ನೆಂದರಸುಬೇಡಲ್ಕೆ ।
ಮನದೊಪ್ಪಿನಿಂದಪುತ್ರನಪಿತು ತಮಮನಗವರತ್ರ ಪ್ರೋಗಲಿತ್ತ ॥ ಜನಪನಂ

ಬೆಂಣಸಾನೆಯು ಮೇಲೆಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ । ವಿನಯದಿಂರಾಜ್ಯಾಧಿಪತ್ಯ ಪಟ್ಟವಕಟ್ಟಿ ತನಯನಂ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿರಲು ಪವಿಸಾರುವರುಷದವಾ್ರಯ ಪೂರೈಸಲು ॥೧೫॥ ಕಂದಗೊದಗಿದಪ್ರಾಯಮಂಕಂಡುಭೂಪನಲು। ಎಂದತುಂಬುರಮಂತ್ರಿಯಂ ಕರೆದುಸುತಗೆಕ್ಷಿ।ಕ್ಕಿಂದುಮದುವೆಯಂನೋಡಿಮದುವೆಯಂಮಾಡಬೇಕೆಂದರಸು ಪೇಳಲಿಕ್ಕೆ ॥ ಚಂದದಿಂಚತುರಂಗಬಲಗೂಡಿ ತೆರಳಿಮಣಿ। ಮಂದಪುತ್ತೂರಸಾಳ್ವನಮಗಳನಿಕ್ಷೈಸಿ। ಹಿಂಡಕ್ಕೆಬಂದುನರಸಿಂಗವೊನೆಯರಿಗಿನಿತನೆಲ್ಲವನುಪೇಳಿಬಳಿಕ॥ವಿವಹಸಂಭ್ರಮವನನುಕರಿಸಿಸುಮುಹೂರ್ತದೊಳ್।ಗವನೀಶನಂಬೆಂಣನೊಡನೆನೀಪ್ರೋಗಿಕಾ । ಯರ್ಗವಮಾಡಿಕೊಂಡುಬಾರೆಂದು ಸಚಿವಗೆಪೇಳಲರಸಿನಸ್ಪೃಹೆಯಿಂದಲಿ॥ವಿವಿಧಾನುರಾಗದಿಂ ನಿಬ್ಬಣವುಪೋರಮಟ್ಟು। ತವಕದಿಂ ಬರಲು ಮಣಿಮಂದಪುತ್ತೂರುಭೂಧ।ವನುಬೆರಗಪ್ಪಂತೆ ವೈಭವದಲುದ್ವಾನವನದೊಳಿಳಿವಿರಲಿತ್ತಲು ॥ ೧೬ ॥ ಹರಗಿರಿಜೆಗಿಂತೆಂದ ನನ್ನಪ್ರತಿದೆಂಬಸುಂ। ದರಗಣಪಸಂಸಾರದಲಿ ಸಿಲ್ಕದಂತೆನಾಂ। ಪರಿಹರಿಸಿಬಹೆನೆಂದುಹೇಳಿ ತಾವೃದ್ಧಬಾ್ರಹ್ಮಣವೇಷಮಂ ತಾಳುತ ॥ ಕರದಲ್ಲಿಕೊಡೆಕಮಂಡಲ ದಂಡಭಸ್ಮಜಪ । ಸರವಿಡಿದುಬಂದನಾ ಮಣಿಮಂದಪುತ್ತೂರ । ವರಲಗ್ನಮಂಟಪಕೆ ಕೆಮ್ಮಿಕೇಕರಿಸಿಕರೆ ಓರವಾದನಡುಗಿಸುತ್ತ ॥ ೧೭ ॥ ಕಪುಬಾಗಿದಾಬೆನ್ನುಕೋಲೂರಿನಡೆವುತ್ತ । ಲೆಡವಿಘೃತಕುಂಭಗಳಮೇಲೆ ಬಿದ್ದೆಲ್ಲವನು । ವಡೆದೆದ್ದುತತ್ತರಿಸಿಗಳಿಗೆವಟ್ಟಲನುರತಿಯಕೊಡಹಿಕ್ಕೈಕಾ್ಷಳ ॥ ದಡದಡನೆವದ್ದುಡೆಮೂರ್ಛೆಯಾಗುತಪ್ರಾಣ । ಬಿಡುವರ್ತೆಮಾಡೆ ಕಂಡವರೆತ್ತಿಪೊರೆಯಕ್ಕೆ । ನಡೆಯೆಂದುಕಳುಹಿಬಾಗಿಲಕಾಯ್ವರಿಗೆ ಯಿವನಬಿಡಬೇಡವೆಂದುಪೇಳೆ ॥೧೮॥ ಮತ್ತೆನೆರವಿದರ್ಗವರಕಾಣದೋಲ್ಬಂದುಬೇ । ಳುತ್ತಚಪ್ಪರದಕಂಬವಮುರಿಯಲೀಪಾಪಿ । ಯೆತ್ತಣಿಂಬಂದನೋ ವಿವಹಸಂಭ್ರಮದಲವ ಶಕುನಾಯಿತೆಂದುಹೆಣ್ಣ॥ಹೆತ್ತವರುಮಂತೆಣಂಗೈದುನೀನಾರೆಲವೊ । ಯಿತ್ತಲೇತಕೆಬಂದೆಯೆನಲುನಂಬಿಯುನಮ್ಮ । ತೊತ್ತಿನಾತ್ಮಜನೀವು ಕುಲಜರವನಿಗೆಮಗಳಕೊಡುವರೇಯೆಂದುನುಡಿಯೆ ॥೧೯॥ ವೃದ್ಧಬಾ್ರಹ್ಮಣನನುಡಿಗೇಳಿಸಭೆಗತಿಚಿಂತೆ । ಹೊದ್ದಿಯಿದಕಾವತರನೆಂದು ತಮ್ಮೊಳುತಾವೆ । ಗುದ್ದಾಡುತಿರಲಿತ್ತ ಕಪಟವಿಪ್ರನುನಂಬಿಯದ್ದವನಕೈತಂದನು ॥ ಉದ್ಧತಪರಾಕ್ರಮದ ಮಂಡಲಿಕಮಾನ್ಯಪ್ರ। ಸಿದ್ಧಬಟವಾಠಕರುನಟುವಕಾಯಕಪಾತ್ರ । ಮುಪ್ಪಳಿಯಮೊದಲಾದ ಮೋಲಗದಸಂಭ್ರಮವಿನಂಬಿ ಕುಳಿತಿರಲ್ಲಿಗೆ ॥೨೦॥ ನಡುಗುತೆಡಹುತಲವರ ಮುಖದಮೇಲ್ಪನ್ನುಗುಳು । ಸಿಡಿವಂತೆಕೆಮ್ಮುತ್ತ ಸೆರಗನೆಳವುತಬಂದು । ಪೊಡವಿಪಾಲಕಸುಂದರೇಶದೆರಲಿ ನಿಲ್ಲಲೇತಕ್ಕೆಬೇಡಿದುದನು ॥ ಕೊಡುವೆಪ್ರೋಗೆನೆಯೆಲ್ಲವೋಗಸ್ವನಿನಿತೇಕೆನಗೆ । ಕೊಡತಕ್ಕವನೆನೀನು ಬೇಡಲೀಕ್ಷಣನಿನಗೆ । ಪಟಿಸೊ

ನ್ನನಿತ್ತಪೆನುಮರಪಿಯಾನಾ ನಿನ್ನ ವಡೆಯನೆಂಬುದನರಿಯದೇ ॥ ೨೧ ॥ ಎಂಬ
ನುಡಿಕೇಳುತ್ತ ನಂಬಿಕೋಪವೊಳುತ್ತ್ರ । ಯಂಬಕನನೊಕೆಂದು ಹೇಳಿಪಿಡಿ
ಯದಮುನ್ನ । ಕುಂಭನಿಗೆಬಿದ್ದು ಶಂಕರವೊರೆಯೊನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಿಷ್ಟರೋ
ರ್ವರಿಲ್ಲೊ ॥ ನಂಬಿಯೆನ್ನಯ ಬಿಂಬಿಯುಣುಗನೆಸಹಜವೆಂ । ದೆಂಬುದಕಲಿಖಿತ
ವುಂಟನೆನೋಳ್ಪೆತಾರೆಂದು । ತಂಬುರನುಮಂತ್ರಿ ತಕೊಂಡೋದಿಸಲು ಪತ್ರ
ದೊಳುಬರೆದುದಂಹೇಳ್ವೆನು ॥೨೨॥ ಶ್ರೀಮತ್ಸಮಸ್ತನಾಯಕ ಚಿದಂಬರಪುರದ
ಸಾಮವೃಸ್ಕ್ಯಶಾನ ಶಯನದರುದ್ರಭಟ್ಟಂಗೆ । ತಾಮನಃಪ್ರೂರ್ವಕದಿ ಬರೆಕೊ
ಟ್ಟಜಡೆಯನಾಯ್ಕಾರುಯುಸಜ್ಞಾನಿಯು ॥ ಆಮಹೇಶ್ವರದಸಂವತ್ಸರದಮಾ
ರ್ಗಶಿರ । ವೀಮಹಿಗೆಪೆಸರಾದಬಹುಳದಚತುರ್ದಶಿಯು । ಸೋಮವಾರದಿಭೊ
ರಿಧನಕೊಂಡು ನಂಬಿಯುಂಬಳಿದೊತ್ತಮಾಡಿತ್ತೆವು ॥೨೩॥ ಬರವಪತ್ರವನೋ
ಡಿತಮ್ಮಪಿತೃಕೈಬರಹ । ವಿರಲಿರನಹುದೆಂದು ಕಂಬನಿಯದುಃಖಗಿಂ । ದಿರೆ
ನಂಬಿಚರಗಾಗಿಸಾಕ್ಷಿಯಿದಕಾರೆನಲು ನುಡಿಸುವೆನುತಿರುವಣೂರ ॥ ಪುರದಲ್ಲಿ
ರುದ್ರಭಟ್ಟರು ಈಶಭಟ್ಟರುಂ । ವರಸಾಮವೇದಿಗಳು ರುದ್ರಪಶುಪತಿಗಳೀ ।
ಶ್ವರಭಟ್ಟರಾವಿಬಹುಮಂದಿ ಯಿಹರೆನಲವರುನಗರಕೈಕಂದರಾಗ ॥೨೪॥ ಕುಂ
ದದಲ್ಲರಕರಸೆ ವೃದ್ಧಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಂಡು । ಬಂದವರತಂದತಾ ದೇಹಸಂಬಂಧಿ
ಕರ । ಬಂಧುಗಳನೆಲ್ಲರಪೆಸರ್ಗೊಂಡು ಸುಕ್ಷೇಮವೇಯೆಂದುಕೇಳುಕುಳಿತ ॥
ಮುಂದಿಗಳಬಳಗವೀಪರಿಯಿಂದಿನುಡಿಸಿಮುದ । ದಿಂದೆಯೆಲೆನಂಬಿಯೊ ಪತ್ರವ
ನುನಿನ್ನ ಮನ । ದಂದುನೋಡೆನುತಕೈಯಲಿ ಕೊಡಲ್ಕತಿಕೋಪಗೈದವನುಪರಿ
ದುಬಿಸುಟಿ ॥೨೫॥ ಕಂಡುನಸುನಗುತಲಿದ ಪರಿದಡೇನಸುದನ್ನ । ಬೆಂಡತಿಯು
ಕಡುಜಾಣೆ ಮೂಲಪತ್ರವಚೀರೆ । ಖಂಡೆಂದುಧರಲಿಂಗದಾಲಯದೊಳಿರಿಸಿಸು
ಳುತೋರಿದಪೆನಡೆನೋಡನೆ ॥ ಕಂಡನಾಗುತನಂಬಿ ಯಿಲವ್ರೊಬ್ರಾಹ್ಮಣವಿನ್ನ
ತಂದುಗೈದಪೆನು ಪುಸಿಯಾದೊಡಂಬಿಡನೆಂದು । ಖಂಡೆಯುವನುಚ್ಚಿಕೊಂಡಾ
ತನೊಡಗೊಂಡು ಲಿಂಗದಗುಡಿಗೆ ನಡೆತಂದನು ॥ ೨೬ ॥ ಸರ್ವಜನದಾಮುಂದೆ
ಮುಪಿಹಾರವನುಗುಡಿಯು । ನೋರ್ವನೇಪ್ರೊಳಪೊಕ್ಕು ಬಯಲಾಗೆನಂಬಿಯಣ
ಪಾರ್ವ ಬರಲಿಲ್ಲೆಂದುನೋಡುವನಿತಕ್ಕಾರ ಕಾಣದೇಚರಗಾಗುತ ॥ ಪೂರ್ವಸ್ಮ
ರಣೆಯುತಿಳಿದುಕೊಟ್ಟನಕಟಾದೇವ । ಸಾರ್ವಭೌಮನೆಸಕಲ ಕಮಲಜಾಂಡಗ
ಳೊಡೆಯ । ಪಾರ್ವತಿಯರಮಣಪಾಲಿಪುದೆಂದು ನುತಿಸೆಪರಮೇಶ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ
ನಾದ ॥೨೭॥ ಪಸ್ತಗರ್ಧನಕಾಣುತಂ ನಂಬಿನಮಿಸುತ್ತೆ । ಯೆನ್ನನೀತೆರದಿಂದ
ಕಾಡುವರೆದೇವಯೆನೆ । ಮುನ್ನಮಾತ್ಸರ್ಯಕಪ್ಪೋಗೆನಲ್ಕೆ ಸಂಸಾರಭಯಕಂಜಿ
ನೀನೊಲ್ಲಪೆರಲು ॥ ನನ್ನನೇನಂಬಿಪ್ಪೋಗೆನುತಭಯನಿತ್ತುದಕೆ । ನಿನ್ನನಂಬಿ
ಸಲಂಪೆಕಿರುಮಾಟನಾಡೆಂದು । ಪೊನ್ನತಾಳವಕೊಡಲುನುತಿಸೆ ಪರಮೇಶಪದಿ

ಪಲ್ಲಣ=ಜೀನು ॥೯॥ ಸಡಪಂ=ಉಪಕರಣಪಾತ್ರ॥೧೦॥ ಕಾಳ=ಕಪ್ಪಾದ ವಲ್ಮೀಕ=ಹುತ್ತ, ॥ ೧೧ ॥ ವಿಷ=ಗರಳ, ಪ್ರತಿಬಿಂಬ=ಪಡಿನೆಳಲು, ಮರ್ತ್ಯ=ಭೂಲೋಕ, ತಪ್ಪೆನ । ತಪ್ಪುವದಿಲ್ಲ ॥೧೨॥ ನಿರೂಪ=ಅಜ್ಞೆ, ಒರಿಗೆ=ಒಂದಿಗೆ, ಆಲಾನ=ಗಜಬಂಧನ ॥ ೧೩ ॥ ಸಸುಳೆರು=ಹುಡುಗರು॥೧೪॥ ಶಿಶು=ಮಗು, ಅನುಸಯ=ಅನುವರ್ತನ ॥ ೧೫ ॥ ಕಂದಗೆ=ಮಗುವಿಗೆ, ಇಂದುಮುಖಿ=ಕನ್ನೆ, ॥ ೧೬ ॥ ವಿವಹ=ವಿವಾಹ, ಸಚಿವಗೆ=ಮಂತ್ರಿಗೆ, ೧೭ ॥ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ=ಪಡಿನೆಳಲು, ಕೊಡೆ=ಚತ್ರ, ಕಮಂಡಲು=ಜಲಪಾತ್ರ ೧೮ ॥ ವಟ್ಟಲ=ಬಟ್ಟಲನ್ನು, ಪೊರೆಯಕೆ=ಹೊರಕ್ಕೆ ॥ ೧೯ ॥ ಅವಶಕುನ-ದುರ್ನಿಮಿತ್ತ, ತೊತ್ತು=ದಾಸಿ, ಕುಲಜರು=ಸತ್ಕುಲಪ್ರಸೂತರು ॥ ೨೦ ॥ ಹೊದ್ದಿ=ಅವರಿಸಿ, ವಿಪ್ರ=ಹಾರುವ ॥ ೨೧ ॥ ಸಿದಿವ=ಹಾರುವ ॥ ೨೨ ॥ ತ್ರ್ಯಯಂಬಕ=ಶೈವನು, ಧರ್ಮಿಷ್ಠರು, ಪುಣ್ಯನಿಷ್ಠರು, ಸಿಂಬಿ=ಸೇವಕ, ಸಹಜ=ದಿಟ, ಲಿಖಿತೆ=ಪತ್ರ ॥ ೨೩ ॥ ಸ್ಮಶಾನ ಮಸಣ, ಈಶ್ವರಾಬ್ಜಾನಿಗಳು ಶೈವಕಾಲಗಳು ॥ ೨೪ ॥ ಪರಿದು=ಹರಿದು, ॥ ೨೫ ॥ ಮೂಲ=ಮೊದಲನೆಯು, ಕೆಂಡುಸಿಟ್ಟು ॥ ೨೬ ॥ ಪಾರುವ=ಹಾರುವ, ಸಾರ್ವಭೌಮ=ದೊಡ್ಡ ಧೊರೆ, ಕಮಲಜ=ಬ್ರಹ್ಮ, ॥ ೨೮ ॥ ತಿರು=ಶ್ರೀ (ಶ್ರೇಷ್ಠ) ಪಾಟ ಹಾಡನ್ನು, ॥ ೨೯ ॥ ಗಣಿಕೋತ್ತಮ=ಸೂಳೆಯರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಳು ॥ ೩೦ ॥ ಇಚ್ಚೆಗನ=ಇಚ್ಛಾಧೀನನನ್ನು, ತೆರಿಗೆ=ಕಪ್ಪ ॥ ೩೧ ॥ ಪರಿ=ಬಗೆ, ಬಗೆಯದೆ=ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ॥ ೩೨ ॥ ಕಡುಬಹಳ, ಜಂಜಡ=ತೊಡಕು, ಲೀಯ=ಯುಲ ॥ ೩೩ ॥ ಅನುರಾಗ=ಅಕ್ಕರೆ ನೇಹ=ಸ್ನೇಹ ॥ ೩೪ ॥ ಗಂಧ=ಪರಿಮಳ, ಮಾರುತ=ಗಾಳಿ, ಮಿತ್ರಂಗೆ=ಗೆಳೆಯನಿಗೆ ಉಚಿತ=ಯೋಗ್ಯ, ಆಂ-ನಾನು ಚತುರಂಗ=ನಾಲ್ಕು ಅಂಗಗಳುಳ್ಳ, ಬಲ=ದಂಡು, ಮಂದಿರ=ಮನೆಯನ್ನು ಪೊಕ್ಕನು=ಹೊಕ್ಕನು. ... ... *

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಕೇರಳದೇಶವನ್ನಾಳುವ ಚಾರುಮರಾಯನ ಹೆಂಡತಿಯು ತನ್ನ ಪುರುಷನರಿಯದಂತೆ ತನ್ನ ಮಣಿಗೈಯೊಳು ಚರ್ಮಂಸೀಳಿ ಯುದರೊಳಗೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿವಂ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಶಿವನಂ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅದು ಗಂಟುಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಂತುಬ್ಬಿಕೊಂಡಿರಲಾಗಿ ಗಂಡನು ಏಕಾಂತಸಮಯದೊಳಗೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಇದೇನೆಂದು ಕೇಳಲಾಗಿ ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಈತೆರನಾಗಿರ್ಪುದೆಂದು ಆಕೆ ಪೇಳಲ್ಕೆ, ರಾಯನು ಅದು ರೋಗವೆಂದುಕೊಂಡು ವೈದ್ಯರಿಂದ ಮದ್ದು ಕೊಡಿಸಲು ಮಾಣದಿರಲ್ಕೆ ಶಸ್ತ್ರದಿಂದ ಕೊಯ್ಸಿದರೂ ಸರಿಯಾಗದಿರಲಾಗಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು

ಇದೇನೋ ಕುತ್ರಿಮವಾಗಿರುವದೆಂದು ಸಿಟ್ಟುಗೊಳ್ಳಲು, ರಾಣಿಯು ಹೆದರಿ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಣಿಯಂ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವೆನಾಗಿ ಅದರ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಶಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ದೇಹವು ಹರಿಯದೇ ಉಳಿದಿರುವುದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿ, ರಾಯನು ರುದ್ರಾಕ್ಷವಂ ತೆಗದು ತೋರಿಸೆನ್ನಲು ರಾಣಿಯು ನಿದರ್ಶನವಾಗುವಂತೆ ತೋರಿಸಲಾಗಿ ಧೊರೆಗೆಭಕ್ತಿಹುಟ್ಟಿ ತಾನು ರುದ್ರಾಕ್ಷಗಳು ಧರಿಸಿ ತನ್ನ ಚತುರಂಗಸೈನ್ಯಕ್ಕೂ ದೇಶದ ಜನರೆಲ್ಲರಿಗೂ ರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಣ ಗೊಳಿಸಿ ಶಿವಭಕ್ತನಾಗಿ ಶಿವಭಕ್ತರಂ ಸೇವಿಸುತ್ತ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳುತ್ತಿರ್ದನು. ಒಂದುದಿನ ಚಾರಮರಾಯನು ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಶಿವನಂಬಿಯು ತನ್ನ ಭೃತ್ಯನಿಂದ ಅಲಂಕಾರದ ಹಡಪವಂ ಹೊರಿಸಿಕೊಂಡು ನೀಟಾಗಿ ಸೂಳೆಯಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು ಧೊರೆಯು ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯನೆಂಬ ಮಂತ್ರಿಯಂ ನೋಡಿ ಶಿವನಂಬಿಗೆ ಅಷ್ಟುಧನಗರ್ವ ಪೌರುಷಗಳು ಹೇಗೆಬಂದವೆಂದು ಕೇಳಲಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಯು ಧೊರೆಗೆ ಹೇಳುವನೆಂತೆನೆ;—

—(ಶಿವನಂಬಿ ಕಥೆ.)—

ಚೋಳದೇಶದ ತಿರುವಾಲೂರಲ್ಲಿ ಜಡೆಯನಯನಾರೆಂಬ ಶೈವಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಯಿಸ್ರಜ್ಞಾನಿಯೆಂಬ ಸತಿಸಹಿತ ಸುತರಿಲ್ಲದೇ ವಲ್ಮೀಕನಾಥನೆಂಬ ಲಿಂಗವನ್ನು ಭಜಿಸುತ್ತಾ ತಪಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಹರನು ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೊರಳಿನ ವಿಷವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ವಿಷದಲ್ಲಿ ಶಿವದೃಷ್ಟಿಸಂಸರ್ಗದಿಂದ ಶಿವಪ್ರತಿಬಿಂಬಾಂತರವು ಪೊಳೆಯಲಾಗಿ ತನ್ಮೂರ್ತಿಯುಂ ಆಕರ್ಷಿಸಲು ರೂಪಿಸಿ ಮುಂದೆಬಂದು ನಿಲ್ಲಲ್ಕೆ ಸೌಂದಳಗಣನಾಥನೆಂತಲೂ ಸುಂದರಗಣಪತಿಯೆಂತಲೂ ಪೆಸರಿಟ್ಟು ಇಚ್ಛಾವಿನೋದದಿಂದ ಅವನ ಕಂಡಲವ್ರೋ ನೀಮಮರ್ತ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆಪ್ರೋಗಿ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ ಶಿವಭಕ್ತಿಯಂ ನಡೆಸುವುದೆನೆ, ಸುಂದರಗಣನಾಥನು ಸಂಸಾರಕ್ಕಂಜುವೆನೆಂದು ಶಿವನಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ತಾನೇ ನಿನಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿದ್ದು ರಕ್ಷಿಸುವೆನೆಂದುನಂಬಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಡಲಾಗಿ ಶಿವಾಜ್ಞೆಯಿಂದ ಸುಂದರಗಣನಾಥನು ಜಡೆಯ ನಯನಾರರಿಗೂ ಯಿಸ್ರಜ್ಞಾನಿ ದೇವಿಗೂ ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ನಂಬಿಯೆಂಬ ಹೆಸರಂ ಪಡೆದು, ಪ್ರವೃದ್ಧನಾಗಿ ೫ನೆಯ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಸಂಗಾತಿಯರೊಂದಿಗೆ ಬೀದಿಯಲ್ಲೊಂದು ಬಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲು, ರಾಯನಪಟ್ಟದಾನೆಯು ಮದವೇರಿ ಪಗಪಳಿಯಂ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಜನಗಳಂ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾ ಬೀದಿವರಿದು ಬರುತಲೂ ಹುಡುಗರೆಲ್ಲರೋಡಿಪೋಗಲ್ಕೆ ನಂಬಿಯಣ್ಣನು ಕುಳಿತಲ್ಲಿಯೇ ನಿರ್ಭೀತನಾಗಿರಲು ಆನೆಯುವಂಗೆ ಪೊಡಮಟ್ಟು ಸೇವಿಸಿಪೋಗಲಾಗಿ ಆ ವಾರ್ತೆಯು ಕೇಳ್ದು ಆ ನಗರದ ದೊರೆಯಾದ ನರಸಿಂಗಮೊನೆಯಾರ್ ಪ್ರಭುವು ಆ ಶಿಶುವಾ

ದದೆಂದು ವಿಚಾರಿಸುವಾಗ್ಯ ಅದರ ತಾಯಿತಂದೆಗಳು ಬಡಲಾಗಿ ರಾಯನು ತ
ನಗೆ ಪುತ್ರರಿಲ್ಲವಾಗಿ ಆ ಶಿಶುವಂ ಕೊಡಹೇಳಿ ಬೇಡುತಲೂ ಅವರು ಸಮ್ಮತಿಸಿ
ಕೊಟ್ಟುಪೋಗಲ್ಕೆ ಧೊರೆಯು ನಂಬೆಣ್ಣನಂ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕಗ್ಯೆ
ದು ಆನೆಯಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮೆರವಣಿಗೆಮಾಡಿದನು. ಆ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಪ್ರಾ
ಯಬರುತಲೂ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ತುಂಬುರನೊಡನೆ ಕನ್ಯೆಯಂ ವಿಚಾರಿಸೆನಲ್ಕೆ
ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಿಂ ದಾತನು ಮಂದಪುತ್ತೂರನ್ನು ಆಳುವ ರಾಯನಮಗಳನ್ನು
ನಿಶ್ಚಯಮಾಡಿ ಕೊಂಡುಬಂದು ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ದಿಬ್ಬಣಹೊರಟು ಗಂಡಿನವರು ಮಂ
ದಪುತ್ತೂರ ಹೊರಗಿನ ಶೃಂಗಾರವನದಲ್ಲಿ ಬಿಡದಿಯಂಮಾಡಿದ್ದರು. ಮಂದಪು
ತ್ತೂರಿನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಚಪ್ಪರವು ಅಣಿಯಾದುದು ಆವೇಳೆಗೆ ಕೈ
ಲಾಸದಲ್ಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಸುಂದರಗಣನಾಥಂಗೆ ಸಂಸಾರದ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲದಂತೆ
ಮಾಡುವೆನೆಂದು ತಾನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ನಂಬಿಕೆಯಂ ನಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛಾಸಂ
ಕಲ್ಪವು ಉದಿಸಲಾಗಿ ಹರನೋರ್ವ್ವ ಮುದಿಹಾರುವನ ವೇಷವಂತಾಳಿ ಕಮಂ
ಡಲ ಜಪಮಾಲೆಗಳಂ ಭಸ್ಮರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳಂ ವಹಿಸಿ ಕೋಲೂರಿಕೊಂಡು ಬಳು
ಕಾಡುತ್ತಾ ಮೆಲ್ಲನೆ ಮಂದಪುತ್ತೂರಿನ ಮದುವೆಯಚಪ್ಪರಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿ ಪೂರ್ಣ
ಕುಂಭಗಳನ್ನು ಉರುಳಿಸಿ ಅಪಶಕುನವಂ ತೋರಿಸಿ ಮುಮೂರ್ಷುವಿನಂತೆ
ಬೀಳಲಾಗಿ ಅವರು ಅಪಶಕುನವಾಯಿತೆಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರಲು ನಿಮಗಳಿಯ
ನಾಗಿಬರುವ ರಾಜಪುತ್ರನು ತೊತ್ತಿನಮಗನಲ್ಲದೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯನಲ್ಲವಾಗಿ ಮಗ
ಳಂ ಕೊಡಕೂಡದೆಂದು ಪೇಳುವದಕ್ಕೆ ಬಂದನೆನೆ, ಅವರಾತನಂಮೆಲ್ಲನೆ ಹೊ
ರಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಲಾಗಿ ಆ ಮುದುಕನಲ್ಲಿಂದ ಉದ್ಯಾನಕ್ಕೈತಂದು ಮದವಣಿಗನಾ
ಗತಕ್ಕೆ ನಂಬೆಣ್ಣನ ಬಳಿಗೆಬರಲು, ಈ ಮುದುಕಂಗೆ ಬೇಡಿದುದಂ ಕೊಡುವೆ
ಪೋಗಲೆನ್ನಲು, ಮುದಿಹಾರುವಂ ಕೇಳ್ದು ಹುಡುಗನೇ ನೀನೇನು ಯೆನಗಿ
ಯ್ಯಲಾಪುವೆ ನಾನುನಿನಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಧನವಂಕೊಡಲಾಪುವೆನು ಅಯ್ಯಾ,
ಮಂತ್ರಿಯೇ ? ಈ ಹುಡುಗನ ತಾಯಿತಂದೆಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬಹುದ್ರವ್ಯವಂ
ಕಡಂಗೊಂಡು ಈ ಹುಡುಗನಂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ತೊತ್ತೆಯಿಟ್ಟು ಪತ್ರವಂಬರದುಕೊ
ಟ್ಟಿರುವರು ನೋಡೆಂದು ಸುರುಳಿಯಂ ಕೈಗೆಕೊಡಲು ಮಂತ್ರಿಯು ಆ ಪತ್ರ
ವಂ ಬಿಚ್ಚಿನೋಡಿ ಅದೇಮೇರೆ ಬರದಿರಲಾಗಿ ಕೈಬರಹವು ಯಾರದೆಂದು ನಂ
ಬಿಯ ಕೈಗೆಕೊಡಲು ರಾಜಪುತ್ರನುನೋಡಿ ತಾನು ರಾಜಪುತ್ರನಲ್ಲವೆಂತಲು
ತನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ಜಡೆಯನಯನಾರಿನ ಅಕ್ಷರವಹುದೆಂತಲೂ ಅರಿತವನಾದ
ರೂ ಮುದಿಹಾರುವ ನೇನುಮಾಡುವನೋ ನೋಡುವೆನೆಂದು ಆ ಪತ್ರವಂ ಹ
ರಿದುಹಾಕಲಾಗಿ ಮುದುಕನು ನಕ್ಕು ಇದು ಪೋದರೆಯೇನು ? ಮೂಲಪತ್ರ
ವಿದ್ದಿಲ್ಲವೇ ಚತುರಳಾದ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯು ಶಿವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಜತನವಾಗಿ ಮ

ಬಿಗಿಸುವಳು ತೋರಿಸುವೆನು ಎಂದು ಬರಹೇಳುತಲೂ, ನಂಜಣ್ಣನು ಸಿಟ್ಟು ಗೊಂಡು ಖಡ್ಗಪಾಣಿಯಾಗಿ ಮೂಲಪತ್ರವಂ ತೋರಿಸದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ತಲೆಯಂ ಕಡಿಯುವೆನೆಂದವನ ಸಂಗಡ ಹೋಗುತಲೂ ಮುದಿಹಾರುವನು ಶಿವಾಲಯ ದೊಳು ಪೊಕ್ಕು, ಲಿಂಗದಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಯಲಾಗಿ ಹೋಗುತಲೂ ನಂಜಣ್ಣನು ಆಶ್ಚರಿಸಟ್ಟು ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ಶಿವನಂ ಕುರಿತು ತಪವಂಗೈಯ್ಯೆ ಹರನು ಪ್ರತ್ಯ ಕ್ಷನಾಗಿ ಸುಂದರನಾಥನ ವೃತ್ತಾಂತವಂ ತಿಳುಹಿ ನೀನು ಕೆಲವುಸಂವತ್ಸ ರಗಳು ಸುಖವಾಗಿದ್ದು ಬಳಿಕ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದುದರಿಂದ ತನ್ನಂಸ್ತು ತಿಸಿ ಪದ್ಯವನ್ನು ಹಾಡೆಂದು ಚಿನ್ನದತಾಳಗಳನ್ನು ಅವನಕೈಗಿತ್ತು ಅನುಗ್ರ ಹಿಸಲವನು ತತ್‍ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಹಾಕವಿಯಾಗಿ ದ್ರಾವಿಡಭಾಷೆಯಿಂದ ಹಾಡ ನ್ನು ರಚಿಸಿ ಗಾನಮಾಡಲಾಗಿ ಲಿಂಗವುಮೆಚ್ಚಿ ಪಡಿಹೊನ್ನು ಪಾರಿತೋಷಿಕ ವಿತ್ತು ಪ್ರತಿದಿನದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇಮೇರೆ ಧನವಂಪಡೆಯೆಂದು ಪೇಳುತಲೂ, ನಂಜಣ್ಣನು ಹಾಗೆ ಪದ್ಯಗಳಂರಚಿಸಿ ಹಾಡುತ್ತಾ ಮಹಾಧನಿಕನಾಗಿ ಪರ ವೆಯೆಂಬ ಸೂಳೆಯೋರ್ವಳನ್ನೂ ನಾಚಿಯೆಂಬ ಮತ್ತೋರ್ವ ಸೂಳೆಯನ್ನೂ ರಮಿಸುತ್ತಾ ತೃಣೀಕೃತ ಬ್ರಹ್ಮಪುರಂದರನಾಗಿರುವನೆ ದವನಮಹಿಮೆಯಂ ಪೇಳಲ್ಕೆ, ಮಂತ್ರಿವಾಕ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಯದಿಂದ ಚಾಮರರಾಯನು ನಂಜಣ್ಣನ ದರ್ಶನವಂ ಸಾಕ್ಷಿಸಿ ಪಾದಚಾರಿಯಾಗಿ ಪೋಗಿವಂದಿಸಲವನು ಅಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಲು ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡುಬಂದು ಮಹಾಚಿಂತೆಯಿಂದ ಶಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಪೋಗಿ ಲಿಂ ಗವಂ ಪೂಜಿಸಿ ಮಹಾದೇವನೇ ವೇಶ್ಯಾಲೋಲನಾದ ಪಾಪಿಷ್ಠನೆನಿಸುವ ಸುಂದರನಂಜಿಗೇಕೆ ನೀನೊಲಿದು ಧನವಂಕೊಡುವುದಿದು ಆವನ ಗರ್ವಾಭಿವೃ ದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣವಾದುದರಿಂದ ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಯವನಿಗೆ ನನ್ನಾಣೆನೀನು ಧನ ವಂಕೊಡಲಾಗದು ಶಿವಭಕ್ತರಾಣೆ, ಹೊನ್ನಂಕೊಡಲಾಗದೆಂದು ತಡೆಯಿಟ್ಟು ಬರಲಾಗಿ ಮಾರನೆಯದಿನ ಶಿವಲಿಂಗವು ನಂಜಣ್ಣನಿಗೆ ಪಡಿಹೊನ್ನಂ ಕೊಡ ದೆ ಚಾಮರ ರಾಯನ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಪೇಳಲಾಗಿ ಅವನು ವೀತಾ ಹಂಕಾರನಾಗಿ ಚಾಮರ ರಾಯನಲ್ಲಿಗೈತರಲು ವಿನಯದಿಂ ಬರಮಾಡಿಕೊಂ ಡು ಸತ್ಕರಿಸಿ ಪರಮಸಖ್ಯವಂಬೆಳಸಿ ಶಿವಂಗಿಟ್ಟಾಣೆಯಂಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟುಸುಂ ದರ ನಂಬಿಯುಂಕಳುಹಿ ಸುಖದಿಂರಾಜ್ಯವನಾಳುತ್ತಿದ್ದನು, ಭೋಗಾವಸಾನ ದೊಳು ಶಿವಪ್ರಸಾದದಿಂ ಶಿವನಂಬಿಯು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಪೋದನೆಂಬುದಕೇಳಿ ಚಾಮರರಾಯನು ಆಹಾ ತನ್ನ ಪರಮ ಮಿತ್ರನಾದ ಸುಂದರ ನಂಬಿಯು ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಪೇಳದೆಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಪೋದನಲ್ಲವೆ. ಅವನಿಗಿಂತಲೂ ಅತಿಶಯ ವಾಗಿ ಚತುರಂಗಸೈನ್ಯ ದೊಂದಿಗ ನಾನೀಗ ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಪೋಗ ಬೇಕೆಂದೆಳಸಿ ಚಿರಕಾಲದಿಂದ ನಾವು ಧರಿಸಿರುವ ರುದ್ರಾಕ್ಷ, ಪ್ರಸಾ

ತಿಶುಖವಿದ್ದರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸಶರೀರರಾಗಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ತೆರಳುವಂತೆಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುತಲೂ ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಪೋದರೆಂದು ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನು ಪೌರಾಣಿಕೇತಿ ಹಾಸವಂ ಪ್ರಹುಢರಾಯಂಗೆ ಪೇಳಿದನು. ... ... *

ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸಿದ್ಧಾದ್ರಿಶ್ವಮಹಾಕವಿ ಪ್ರಣೀತವಾದ ಪ್ರೌಢರಾಯನ
ಕಾವ್ಯದೊಳು ಹದಿನಾರನೆಯಸಂಧಿ ಸಮಾಪ್ತಮಾದುದು.
ಅಂತು ಸಂಧಿ ೧೬ಕ್ಕಂ ಪದ ೭೮೮ಕ್ಕಂ ಮಂಗಳಮಹಾ.

ಶ್ರೀಗುರು ಬಸವಲಿಂಗಾಯನಮಃ

—(ಹದಿನೇಳನೆಯ ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ಸೂಚನೆ॥ ಪರಮಪಂಚಾಕ್ಷರಿಮಹತ್ವದೊಳು ಬಾಚರಸ । ಶರಣಮಣಿಪಾಲಗುರ್ಜರನು ಬಿಲ್ಲೇಶಬೊಂ । ಮರಸಮುಖ್ಯರುಸಹಜನನ್ನಿಹಿತಕೈಲಾಸಪುರವಸಾರ್ದರು ಮಂತ್ರದಿಂ ॥ ಪದನು ॥ ಅಂಧಕಾಸುರಮೋಘ ಮಾರುತನೆಭೂರಥಜ । ಲಂಧರಾಸುರಕುಜಕುಠಾರನಹಿಪತಿಹಾರ । ಸಿಂಧುರಾಸುರಚರ್ಮವಸನಶಿರವಿಡಸನ ನೇತ್ರಮಾಂಗಲ್ಯಗಾತ್ರಾ । ಇಂದುರಿಪು ದಂಘಕಂಡರ ಸುಂದರೇಂದುಧರ । ಸಿಂಧುನಂದನೆಯಾಣ್ಮಪರಮೇಷ್ಟಿಶತಧರ್ತ । ವಂದಿತಪ

—(ಬಾಚರಸನ ಕಥೆ.)—

ದಾಂಭೋಜ ಮೊಲಿದುಪಾಲಿಪುದೆನ್ನ ಸಂಗಮೇಶ್ವರಪ್ರಸನ್ನ ॥೧॥ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಭಸಿತರುದ್ರಾಕ್ಷಗಳ । ಪರಿಪರಿಯಕಥೆಪೇಳಿದೆನು ಶಿವಮಂತ್ರದೊಳು। ಬರುತಿಪ್ಪಕಥೆಯನಿನ್ನೊರೆವೆನೆಲೆ ಪ್ರಹುಢಭೂವರಕೇಳುಕಲ್ಯಾಣದ ॥ ಪುರದರಸುಬಿಜ್ಜಳನಯರಮನೆಯಲೆಕ್ಕಕವ । ಬರೆವ ಮುನ್ನೂರು ಅರವತ್ತು ಕರಣೀಕರಿಗೆ । ಹಿರಿಯತಾನಾಗಿಪ್ಪ ಸೊತ್ತಾಳಬಾಚರಸನೆಂದೆಂಬಶರಣನೋರ್ವಂ ॥ ೨ ॥ ಕಂದುಗೊರಳನಭಕ್ತಿಯಂ ಮಾಡುತಾರರಿಯ । ದಂಡದೊಳು ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಮನ । ಮಂದಿರದಿನೆಲೆಗೊಂಡಕಾರಣದಿ ಲೆಕ್ಕವನುಬರದತೆರನೆಂತೆಂದೆನೆ ॥ ತಂದದ್ದುತಾರದ್ದು ಓನ್ನಮಶ್ಶಿವಯೆಂದು । ಬಂದದ್ದುಬಾರದ್ದು ಓನ್ನಮಶ್ಶಿವಯೆಂದು । ಸಂದದ್ದುಸಲ್ಲದ್ದು ಓನ್ನಮಶ್ಶಿವಯೆಂದುಬರದನೀತೆರದೊಳೆಲ್ಲಾ ॥ ೩ ॥ ಇಂತುಲೆಕ್ಕವಬರೆದುಭೂಪಕೇಳದಡೆನಾನೆಂತುಪೇಳ್ವೆನೆಂಬ ಚಿಂತೆಯೆಳ್ಳನಿತಿಲ್ಲ । ಪಂತಿರಲುಪಿಸುಣರೈತಂದುಬಿಜ್ಜಳರಾಯಗುಸುರ್ದರಿನ್ನೇನೆಂಬೆನು ॥ ದಂತಿಮುಖಪಿತೃಭಜಕ ಬಾಚರಸರಾಪಿ

ಯು । ಸಂತಸದಿಘೋರವಣನೊಡನೆ ಪೇಳಲ್ಕಾತ । ಮಂತ್ರಣಂಗೈದುಪುಸಿವಾ
ತೆಂದುಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಪಂತದಿಂದವರುಪ್ಪೋಗಿ ॥೪॥ ಒಂದುದಿನಬಾಚರಸ ಬರೆದಲೆ
ಕ್ಕವಕದ್ದು । ತಂದುಬಿಜ್ಜಳಗೆತೋರಿಸಲು ಲೆಕ್ಕದಕುರುಹು । ಪ್ಪೊಂದಿಲ್ಲವೆಲ್ಲ
ನೋಡಿದರೆ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯುಮಂತ್ರವೇ ತೋರುತಿಹುದು ॥ ಎಂದುಬಿಜ್ಜಳರಾ
ಯಕೋಪಮಂತಾಳುತ್ತ । ಹಿಂದಕಿಪನೊಯ್ದು ಮೊದಲಿದ್ದಂತೆಯಿರಿಸಿಪ್ಪೋ
ಗೆಂಪವರನತ್ತಕಳುಹಿಸುತ ಬಸವೇಶ್ವರನಕರೆಸಿ ಮುಗುಳಿಂತೆಂದನು ॥೫॥ ಬಾ
ಚರಸಸಂಕರೆಸಿ ಬರೆದಿದ್ದ ಲೆಕ್ಕವನಿ । ರೋಚನನು ಪಶ್ಚಿಮಾಂಬುಧಿಯೊಳಿಳಿವ
ನಿತೆಕ್ಕೆ । ನೀಚಮತ್ಕಾರದಿಂ ಕೊಡಿಸುವದೆನಲ್ಕಾಗ ಬಸವೇಶತನ್ನ ಮನದಿ ॥
ಗೋಚರವಿದೆಂದು ನಸುನಗುತಾಗಸೊಡಾತ್ಮಳ । ಬಾಚರಸಂಕರೆಸಿ ಭೂವರಗೆ
ತಿಳಿವಂತೆ । ವಾಚಿಸಲುಮಂತ್ರಭೀತಿಗೆ ಸೂರ್ಯಚಲಿಸದೇ ಪನ್ನೊಂದುದಿವಸತ
ನಕ ॥೬॥ ಗಗನಮಧ ದಿಂನಿಂದು ನಡೆಗೆಟ್ಟನೆಂಬಂತೆ । ಜಗಕೆಲ್ಲ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ
ಕಾಲವಾಗೊಪ್ಪುತಿರೆ । ಅಘಹರನಶರಣ ಬಾಚರಸಬಸವೇಶ್ವರನಕರುಣದೊ
ಳುತವಕದಿಂದಾ ॥ ನಗೆಮುಖದಿಮುನ್ನೂರು ಅರವತ್ತು ಕರಣಿಕರು । ಸೊಗ
ಸಾಗಿಬರೆದಿರ್ದ ಲೆಕ್ಕದಾಜತ್ತಿಗತಿ । ಮಿಗಿಲಾಗಿತೋರಿಸಲು ಭೂಪಬಿಜ್ಜಳ
ನೋಡಿಬೆರಗುವಟ್ಟಿರುತಿರ್ದನು ॥೭॥ ಹಗಲಿರುಳುಗಳಿಗೆವಟ್ಟಳವಕಾಯ್ದಿಪ್ಪ
ವರು । ಮುಗಿದುಕರಗಳದೇವ ಬಿನ್ನಪವನಾಲಿಪುದು । ಹಗರಣವಪೇಳವೆಮ್ಮಗ
ಳನೀವ್ರ ಅಭಯವನುಕೊಟ್ಟು ಕೇಳುವುದೆನಲ್ಕೆ ॥ ಸುಗುಣಭೂಪಾಲಸೀಮಂ
ತ್ರಬಿಜ್ಜಳರಾಯ । ನಗುತಂಜದಿರೆಂದು ಬೆಸಗೊಳಲುಪನ್ನೊಂದು । ಪಗ
ಲುಗಣಿತದಘಳಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕಾಲಕಾಯ್ತು ನಸ್ತಮಿಸದಿರುವನು ॥೮॥ ಎಂದ
ವರುಬಿಜ್ಜಳಗೆ ಬೆಸಸಿಪ್ಪೋಗಲ್ಕಿತ್ತ । ಕಂದುಗೊರಳನಭಕ್ತ ಬಸವೇಶ ಬಾಚ
ರಸ। ರಿಂದಾದಕೃತಕವೆಂದರಿದು ಲೆಕ್ಕವಮನಕೆತಂದು ಬಹುಮೆಚ್ಚಿ ಮುದದಿಂ
ಗಂಧಪರಿಮಳದ್ರವ್ಯ ದಹಿಲರತ್ನಾಭರಣ । ಮುಂದಿರಿಸಿ ಪ್ರೌಢಮಟ್ಟು ದೇವ
ಅಪರಾಧವನು । ಯಿಂದುಕ್ಷಮಿಸುವುದೆಂದು ನಿದಿರ್ದ ಭೂಪಗಾನಂದದಿಂಪರ
ಕೆಯಿತ್ತು ॥೯॥ ಅರಸಿನಿಂದಪ್ಪಣೆಯಕೊಂಡು ನಾನಾವಾದ್ಯ । ತರತರದಿ
ಪೊಡರುತಿಹಕಹಳೆಯುಬ್ಬರಶಿವನ ಬಿರಿದೆತ್ತಿಪೊಗಳುತಿಹ ಪಾಠಕರೆಗಡಣದೊ
ಳು ಬಸವೇಶತನ ಗೃಹವ ॥ ಭರದಿಂದೆ ಪೊಕ್ಕುಬಾಚರಸವಂ ಪೀಳ್ಕೊಡಲು ।
ಪನುಷದಿಂಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಜಪಿಸುತಾಲಯಕೆ। ಬರಲುಬಾಚರಸದಪ್ಪಣೆಯಿಂ
ದ ಸೂರ್ಯನಸ್ತಮಿಸಿದನುಪ್ರಭುಡಕೇಳ್ಳೈ ॥೧೦॥ ಇಂದುಧರಭಕ್ತಿಪದ
ಪ್ರದಮುಮುವಿರಕ್ತ । ಕುಂದಿಲ್ಲದಿಹಸೌಖ್ಯ ಸುಜನಸಂಗಕೆ ಮುಖ್ಯ । ಕಂದ
ರ್ಪಸಮರೂಪ ಕೀರ್ತಿವೆಂಕಿಂಗೋಪ ಸಕಲವಿದ್ಯಾಕಲಾಪ ॥ ಬಂಧುಪರಿವಾ
ರಬಾಗ್ಯವಿಶೀಲಭವಜಾಲ । ಸಿಂಧುಪಡಬಾನಲನ ಶರಣಮಾನಿಪಾಲನಾ ।

ನಂದಸತ್ಪ್ರಧಕಂದನಾಘನವ ಪೊಗಳಲಳವಲ್ಲಬಲ್ಲನಿತನೊರೆದೆ ॥ ೧೧ ॥ ಸರು

—(ಪಾಲಗುರ್ಜರ ರಾಯನಕಥೆ.)—

ಷದಿಂದೀಕಥೆಯು ನಾಲಿಸೆಲೆಪ್ರಭುಡಭೂ । ವರನೆಗುರ್ಜರದೇಶ ಮನ್ಯಾಳ್ವ
ಪಾಲಗು । ರ್ಜರರಾಯನಾದ ವೃದ್ಭಟದೇವನೆಂದೆಂಬನಾವುಪಿಂದಿರಲಾತಗೆ ॥
ವರಪತ್ನಿ ಮಂಗಳಾಂಬಿಕೆ ಮದನಸತಿರೂಪೆ । ಪುರುಷನಿಚ್ಛಾನುವರ್ತಿನಿ ಪತಿ
ವ್ರತೆಸಹಿತ । ಧರಣಿಪಾಲಕಶಿರೋರತ್ನ ಪದನೆಂದೆನಿಸಿರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳುತಿರ್ಪನು
೧೨ ॥ ವನಜಶರಹರಪಾದ ಹೃದಯದೊಳುನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ । ಜನನಮರಣಗಳೆಂ
ಬುದಳಿದುಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯು । ಘನಮಂತ್ರಧ್ಯಾನಮಂಬಿಡದೆ ಜಪಿಸುತ್ತಲೋ
ಕಕ್ಕೆಭೂಪನಾಗಿ ॥ ಮನದಲ್ಲಿವೈರಾಗ್ಯನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ನಿಜವರಿತು । ಜನದರ್ಥ
ಪರಮಾರ್ಥವೆರಡುಮಂಸಮನಿಸುತ । ಲನುನಯದಲುಂಡು ವ್ರಪವಾಸಬಳಸಿ
ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಂತಿರುತೊಂದಿನಂ ॥೧೩॥ ಮತ್ತಗಜಗಮನೆಸಹಿತಂ ಸೆಜ್ಜೆಮನೆ
ಗೆಭೂ । ಪೋತ್ತಮನು ವುಲ್ಲಾಸದಿಂಕುಳಿತು ಯೆಲೆಕಾಂತೆ । ಪೊತ್ತುಪೋ
ಗದುಪ್ರೊಂದುಗಳಿಗೆ ನಾವೀಗ್ವಾಗೂಪಗಡೆಯಾಡುವಯೆನೆ ॥ ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿಕುಳಿ
ತುಕುಮುದಾಕ್ಷಿ ಕುಶಲತನ । ವೆತ್ತುಸಮುಶಕ್ತಿಯಿಂದಾಡುತಿರೆಶಿವತತ್ವ । ಗೊ
ತ್ತಿನೊಳುಮನವಿಟ್ಟು ಲಿತ್ತವನುಜಿಸುಟುತ್ತ ಪೃಥ್ವಿಪತಿನಸುನಕ್ಕನು ॥ ೧೪ ॥
ಮಂದಸ್ಮಿತಾನನದೊಳಿಪ್ಪ ಪುರುಷನವದನ । ಚಂದಿರವೊಗಳುಕಂಡು ಮನ
ದಲ್ಲಿನಸುಲಜ್ಜೆಯಿಂದೆ ತಲೆವಾಗಿತನ್ನ ವಯುವಂಗಳನೋಡಿಕೊಂಡು ಅತಿಕೋ
ಪದಿಂದ । ಕುಂದರದನೆಯುಲಿತ್ತಮಂತೆಗದುಕಡೆಗಿಟ್ಟು । ಒಂದನಾಡುತೊಂ
ದನಾಡಿದೆನೊಪುಪಿದೆನೋ ॥ ಒಂದೆಸಾಲಿಯುಕೊಲ್ಲಲಿಲ್ಲವೆಂದುಸುರಿದೆನೊಯಿಂ
ದುನಿನ್ನೊಳುಸೋತನೋ ॥ ೧೫ ॥ ನಿನಾಟಬಂದರೆನಾಟವೆಂದಾಡಿದೆನೊ ।
ನನ್ನ ಕಾಯನಪಂಣವಾಡಿ ಮಲಗಿಸಿದೆನೋ । ನಿನ್ನ ಮಾತಂವಿೂರಿವಡೆದೆನೋ
ನಿನ್ನೊಳಿಹ ಮನವನನ ರೊಳಗಿಟ್ಟೆನೋ ॥ ಎನ್ನ ಮೇಲುದವ್ರನ್ನೋಸರಿಸುದು
ದೊನಾತಲೆಯು । ನಿನ್ನಿದಿರಿನಲಿತುರಿಸಿಕೊಂಡೆಪೊಕುಂತಳವ । ಚನಾಗಿಮು
ಚ್ಚಿದರ್ ಸೆರಗಜಾರಿಸಿದೆನೋ ಸನ್ನೆಯರಿಯದಳಾದೆನೋ ॥ ೧೬ ॥ ನರನಾಥ
ನೀನಕ್ಕತೆರನಪೇಳುವ್ರುದೆನಲು । ತರುಣಿರನಳೆ ನಿನ್ನ ಪರಿಯೆಲ್ಲನವ್ಯಶದ । ಣರ
ಕಾಗಣಕಂಡು ಹಸಿತಮುಖನಾದೆ ನಿನಗನುಮಾನವೇತಕೆನಲು ॥ ಅರಿಯದವ
ಳೆಂದೆನ್ನ ಬರಿದೆಜಾಳಸಿಮಾತ । ಮರೆಮಾಡಿಪೇಳುವ್ರುದು ನೀತಿಯುಗುದೇಸ್ವಾ
ಮಿ । ಕರಿಗೆಮನೆಕಡೆಸಾರ್ದುಮುಳಿದೆ ನಿಂದಿರಲಾಗಕರನಿಡಿದುಬಿಗಿಯುಪ್ಪ

—(ವ ಹಿ ಲ ಯ್ಯ ನ ಕ ಥೆ.)—

೧೭ ॥ ಬಿಡದೆಮಡತೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡುಯೆಲೆ । ಮನವಿನೀಮನಿಸ
ಬಿಡುನಾನಕ್ಕತೆರನನಿಂ । ನೊಡನೆಮಾಜದೆಪೇಳ್ವೆ ಜಡಜಮುಖಿಕೇಳುಸಾರಾ

ಷ್ಟ್ರದೇಶಧಿರಾಜಿಪ ॥ ಕಡುಸೊಬಗಿನಿಂದಿಹ ವಿಲಾಸವತಿಯೆಂಬಪುರದೊಡೆಯನಾಗಿಹ ನಿಕುಂಭಂಗೆಸುತರಿಲ್ಲದೊಡೆ । ಮೃಡನಡಿಯಬೇಡಿಬಾಲನಪಡೆದು ಮುದ್ರಿಯನೆಂದುನಾಮವನಿಟ್ಟರೆ ॥ ೧೮ ॥ ಆತನಿಗೆಷೋಡಶಾಬ್ದಪ್ರಾಯವಾಗಲ್ಕೆ । ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲಿತನ್ನ ವೋರಿರಿಗೆಯ ಗೆಳೆಯರೊಳು । ಮಾತನಾಡುತಲಿ ನಗರದ್ವಾರದೊಳಕುಳಿತು ನೆತ್ತದಾಟವಮಾಡಿಸೆ ॥ ಭೂತನಾಥನನೇಮದಿಂದಾನಿಕುಂಭಭೂ । ನಾಥಪಂಚತ್ವಮನೈದಲ್ಕೆ ಚರನೋರ್ವತಾತಡೆಯದ್ಯೈದಿ ನಿನ್ನ ಯತಾತಮಡಿದನಿನಗೇತರಾಟಪ್ರನಡೆಯೆನೆ ॥೧೯॥ ಅಂದಮಾತನುಕೇಳಿ ತಂದೆಯನುಜೊಸಥವಿ । ತಂದದನುನಿನಗೆನ್ನ ಗೊಡವೆಯೇಕೆನಲವನು । ಮಂಜಮತಿಯವನೆಂದು ಮನದಿಮರುಗುತ ಮರಳಿಬಂದುಮಂತ್ರಿಗೆಪೇಳಲು ॥ ಕಂಡುಗೊರಳನೆಬಲ್ಲನೆಂದುಚತುರಂಗಬಲ । ವೊಂದಾಗಿಶವಪೊತ್ತುಕೊಂಡುಪುರದದ್ವಾರ । ಮುಂದಾಟಲನಿತರೊಳು ವಹಿಲಯ್ಯಕಂಡೆಲ್ಲರೊಡನೊಪ್ಪೊರೆಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ॥೨೦॥ ನೆರೆಬಿರ್ದಜನಮಂತ್ರಿಪರಿವಾರವೆಲ್ಲರುಂ । ವರಚಂದನದಕಾಷ್ಠವನುಪೊಟ್ಟಿಪೆಣನದರೊ । ಳಿರಿಸಿವಹ್ನಿಯನುಪುಟವಮಾಡಲುರಿಯೆದ್ದುಭುಗಿಭುಗಿಲುಚಿಟಿಚಿಟಿಯೆನಲ್ಕೆ ॥ ಮರುಗುತ್ತಸರ್ವರುಂ ಪುರದತ್ತಮರಳಲ್ಕೆ । ಶರಣವಹಿಲಯ್ಯನೆರದಿರ್ದಜನಕಿಂತೆಂದ । ತೆರಳದಿರಿನೀವೆಲ್ಲನಮ್ಮಪಿತ ಬರುವದಿಲ್ಲವೆಯೆಂದುಜನಗೊಳಲ್ಕೆ ॥೨೧॥ ಮಂದಮತಿಯವನಗೊಡುವೇನೆಂದು ಸುಮ್ಮನೇ ಮುಂದಕ್ಕೆತೆರಳುತಿರೆ ಪೋಗಲೀಯದದೊಡ್ಡ । ಬಂದುಮಗುಳೇ ಮಗುಳೆಜನಗೊಳ್ಳೆಚಿಂತಿಸುತ ನಿಂದವನೊಳಿಂತೆಂದರು ॥ ಕಂದರ್ಪಮರ್ದನನ ನೇಮದಿಂ ಪಣೆಯಲ್ಲಿ । ಚಂದದಿಂಪರಮೇಷ್ಠಿ ಬರೆದಬರಹವುಶೀರೆ । ಸಂದವನುಬಲರವುದುಂಟೇಯೆಂದು ಗರ್ಜಿಸಲುಬಾರನೇದಿಟಪೇಳೆನೆ ॥೨೨॥ ಬರುವದಿಲ್ಲವುಯೆನಲು ಬಪ್ಪನಿನ್ನೆಂದಿಗೆನೆ । ಮಗುಳುಮಾತೇಕೆ ಸತ್ತವರಿನ್ನುಬರುವರೇ । ತಿರುಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವತ್ತಲಿಯೆನಲುಬಾರದಿಹ ಕಾರಣಮದೇನೆನಲ್ಕೆ ॥ ಮರಣಮಾದವರಿಗೀತೆರನೆನಲುತನಗೆಯೊ । ಪರಿಯುಪ್ಪುದೇನೆನಲು ಸರ್ವರಿಂಗುಂಟೆನಲು । ಪುರಿಯೊಂದೆಯೆನ್ನ ನಾದರ ಸುಡುವರೇಯೆನಲು ಸುಡುರೆನಲಿಂತೆಂದನು ॥೨೩॥ ಸಾವತಪ್ಪಿಸುವರುಂಟೇಯೆಂದುಕೇಳಲ್ಕೆ । ಕಾವಹರಭಕ್ತನದರೊಳಗೋರ್ವನಿಂತೆಂದ । ದೇವದೇವೇಶಸೌರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಸೋಮೇಶ ಲಿಂಗನಹನೆಂದಾಡಲು ॥ ಅವಠಾವಿನೊಳಿಪ್ಪುದನಿತುದೂರೆಂಬುದನು । ನೀವುಕರುಣಿಪುದೆಂದು ವಹಿಲಯ್ಯ ಕೇಳಲ್ಕೆ । ಗಾವುದವುಯಿಲ್ಲಿಗಿಹುದೆಂದು ಪೇಳಲುಮನದಿ ವೈರಾಗ್ಯವನು ತಾಳುತ ॥೨೪॥ ಮಾತೆಗೃಹಬಂಧುಬಳಗವಮಿತ್ರರಂಜಿಟ್ಟು । ಭೂತಳದವ್ರೊಪೆತನವು ಸರ್ವಭೋಗವನಲ್ಲಿ । ತಾತವಕದಿಂದುಳಿದು ತನುವಿನೊಳುಭಸಿತರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಣನಾಗುತ॥ ಭೀತಿಯಿಲ್ಲದೆಪೋರ್ವಬಂದುಸೌರಾಷ್ಟ್ರಪುರನಾ

ಧಸೋಮೇಶನಂಘ್ರಿಯಕಂಡು ನುತಿಸಿವನ । ಪ್ರೀತುತನ್ನ ಮ ತೂಕಧೂ
ಪವನು ನಿತ್ಯಬಿಡದರ್ಪಿಸುವನೇಮವಿಡಿದು ॥೧೫॥ ಚನ್ನ ಸೋಮೇಶ್ವರಂಗಷ್ಟ
ವಿಧಪೂಜೆಯನು । ಭಿನ್ನ ವಿಲ್ಲದೆಮಾಡಿ ಘಂಟೆಯಂನುಡಿಸುತ್ತ । ತನ್ನ ಭಾರದ
ಚೊಕ್ಕಗುಗ್ಗುಳವನರ್ಪಿಸುತಲೋನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿವಯೆನ್ನುತ ॥ ಪನ್ನರಡುವರುಷವೀ
ತೆರದಿಂದಭಜಿಸುತಿರೆ । ಮುನ್ನ ತನ್ನೂರಿಂದಬರುವಾಗ ತಂದಿರ್ದ । ಪೊನ್ನೆಲ್ಲ
ತೀರಲಿಕೆಪೆದೆರದಲಿಮತ್ತೊಂದುಪಾಯವಂ ನೆನದುಕೊಂಡು ॥೧೬॥ ಚೆಲುವ
ಪ್ಪುದೆಂದುಕಂಬಿಯಮಾಡಿತಾಪೊತ್ತು । ಮಲಯಾಚಲಕೆಪೋಗಿ ಪ್ಯೆಸಾಕ್ಷಿ
ಗುಗ್ಗುಲವ । ಮಲಯಜದಚಕ್ಕೆಗಳಬಿಲ್ವಪತ್ರೆಯಕೊಯ್ದುತುಂಬಿ ಬಿಳಿಯಂ
ಬರವನು । ಜಲದಿಂದೆತೊಳೆದುಮುಸುಕಿಟ್ಟು ಪೆಗಲೋಳಾತ್ತಳ್ದು । ಮಲಹರನ
ಗುಡಿಯುಪೋಗುವನಕ ನಡುಮಧ್ಯದಲಿ । ನೆಲನಮುಟ್ಟಿಸಬಾರದೆಂದು ನೇಮ
ವಮಾಡಿನಿತ್ಯವ್ರತವನಡಿಸಲು ॥೧೭॥ ಮೊದಲೆಯಲ್ಲಿರುತಿರ್ಪಗೌಡತಾಪಸರೆಲ್ಲ
ವಿಧವನೆಲ್ಲವಕಂಡುನಮ್ಮಪೂಜೆಯನಳಿದು । ಅಧಮದಾಸೊಪ್ಪಸೊಗಡಿನಹೊ
ಗೆಯನಿಕ್ಕುತಿಹ ಗುಡಿಯುಪೋಗಗೊಡದಿರೆಂದು ॥ ಕದವಬಂಧಿಸಿಬೀಗವಂಬ
ಲಿದುತವ್ವುಯಾ । ಸದನಕ್ಕೆಪೋಗಲಿಕ್ಕಿತ್ತಕಂಬಿಯತಂದು । ಮದನಹರನೀ
ನೆಗತಿಯೆನಲು ಸೋಮೇಶಕರುಣದಿಬಾಗಿಲವತೆರದನು ॥೧೮॥ ಗುಡಿಯುಪೊಳ
ಯಕೆಪೊಕ್ಕು ಮೃಡನಪೂಜೆಯುಮಾಡಿ । ಒಡಲಿಗನ್ನವನು ಬೆಳಗಿದಬಳಿಕತಿರಿ
ದುಂಡು । ತಡವಮಾಡದೆಗಿರಿಗೆಪೋಗಿ ಧೂಪವತಂದುನಡಸುತಿಹ ನೀತೆರದೊ
ಳು ॥ ಕಡುಮುಳಿದುಗೌಡತಾಪಸರವಗೆ ಭಿಕ್ಷವನು । ಬಡಿಸದಿರ್ದೊಡೆಬಿಟ್ಟು
ತಾನುಪೋದಪನೆಂದು । ಒಡನೆಲ್ಲರೊಂದಾಗಿ ಅಣುಮಾತ್ರನೀಡದಿರೆ ಸಾಮ
ಬೆಂದಾಗಿಬಳಿಕ ॥೧೯॥ ಹರನನಿರ್ಮಾಲ್ಯಬಿಲ್ವೀದಳವ ಸೇವಿಸುತ । ಚಿರಕಾಲ
ಕಳೆಯಲವರರಿವುತದನೆಸುಡಲು । ವರಬಿಲ್ವಭಸ್ಮವನುಸವಿದು ನಿತ್ಯಕ್ರಮವನ
ಡಸುತಿರಲೊಂದುದಿವಸಂ ॥ ಗಿರಿಯಿಂದಧೂಪವನು ತರುವನಡುಪಥದಲ್ಲಿ । ಚ
ರಣಪೊಳಗೊಂದುದಸಿ ಮುರಿದುಮರುಮೊನೆದೋರೆ । ನರಬಿಗಿದುನಡೆಗೆಡಲು
ತುಪಿಚರಳನೂರಬರುತಿರಲಾಗ ಪರಮೇಶನು ॥ ೨೦ ॥ ಅಂದುಶೀಖರಸೋಮ
ನಾಥಶಬರಾಕಾರ । ಏಂದತಾನಿದಿರಾಗಿ ಬಂದೆಲಪ್ರೋಮುರ್ಖನೇ । ನಿಂದುನ
ಸಿಯಂಕಿತ್ತುಕೊಂಡುಪೋಗೆಂದೆನಲು ವಹಿಲಯು ನಿಂತೆಂದನು ॥ ಕಂದುಗೊ
ರಲಗೆನಿಮಿಸಲೊಪ್ಪುವಕಂಬಿಯನೆಲಕೆ । ಹೊಂದಿಸಲಿಬಾರದೆಂದೆನೆನಾನುಕೀಳು
ವೆನು । ಮುಂದಕ್ಕೆಸಾಗದಿರು ನಿಲ್ಲೆನಲುನಿನ್ನ ನಾಕೊಂದಬಾರದುಪೋಗೆನೆ॥
೨೧ ॥ ಎಲವೊಬಸುದೂರಪಥದಿಂದ ಕಂಬಿಯಪೊತ್ತು । ಬಲುದಣಿದುಬಸಿಲಿಂ
ದಬಹುದೂರಪೋಗುತಿಪ । ಹೋಬನೆಲ್ಲವಕಂಡು ಮನದಿಕಳವಳಗೊಂಡು
ಬಂದೆನಾನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ॥ ಪಲವೇಕೆನಿನಗೆಂತರ್ಕೇಳವಿಪ್ಪುದಿದು। ನಾಲುವ್ಯೆ

ಡೊಬುದ್ಧಿ ಪ್ರೊತ್ತಿರ್ದಕಾವಡಿಯು । ಸೆಳನವೋಲಿಡುದಳಿಯಕೀಳ್ವೆನೆನಲೊಲ್ಲಿ
ವ್ರತಭಂಗವಾಗುವ್ರುದೆನುತ್ತ ॥೨೨॥ ಎಂದುವಹಿಲಯ್ಯ ಮೆಲ್ಲನೆ ಮುಂದಕಡಿಯ
ಡಲು । ಬಂದುಪಥಕಡತ್ತಿಗಿನಸ್ನ ಮುಟ್ಟದೆದೂರ । ದಿಂದೆತೆಗದವೆನೆಂದುಪಲತೆ
ರವಿಜೋಧಿಸುತ್ತೊಂದು ವೃಕ್ಷಕೆನೇಮಿಸಿ ॥ ನಿಂದಿರಿಸಿದೂರದಿಂತಂಡಸವಿಕೀ
ಳಲ್ಕೆ । ಬಂದುದಾಗಾಯದೊಳು ಭಸ್ಮವಾದಾರಿಮುದ । ದಿಂದಭಸಿತವಸವಿದ
ಕಾಯುವೇಭೂತಿಯಾ ದಂದವನುತೋರುವಂತೆ ॥೨೩॥ ಚರಗಾಗುತಾಕಿರಾ
ತಂನಿನಗೆಶಿವನಕೃಪೆ । ದೊರಕೊಂಬುದೆಂದಾಡಿ ಜೀಳ್ಕೊಡಲುವಹಿಲಯ್ಯ । ಭ
ರದಿಂದೆಬಂದುಸೌರಾಷ್ಟ್ರನಾಥಾ ಲಯವಪೊಕ್ಕ ಷಷ್ಟವಿಧಪೂಜೆಯಂ ॥ ವಿರ
ಚಿಸುತಲಾಚಂದನದಕಾಷ್ಠದಿಂದಗ್ನಿಯನು । ಉರಿಗೊಳಿಸಿಧೂಪಮಂತೆಗವಿರಿ
ಸಿಘಂಟೆಯನು । ತರಲತ್ತಪೋಗೆಗುಗ್ಗುಲವ ನವಹರಿಸಿದಗರ್ಕಡತಪಸಿಗಳಾ
ಕ್ಷಣ ॥೨೪॥ ವನಜಶರಹರಶರಣನಿನಿತೆಲ್ಲವಂಕಂಡು । ಮನದಲ್ಲಿಕೋಪವಂಕಾ
ರನಿಲ್ಲದತಿನಗುತ । ಮುನಿವಂದಿತನೆಯೆನ್ನತನು ಧೂಪವರ್ಪಿಸುವೆನೆಂದಗ್ನಿಮ
ಧ್ಯದಲ್ಲಿ ॥ ಅನುನಯದಿಕುಳ್ಳಿರಲು ಕಾಯವೆಲ್ಲವುಪೊತ್ತಿ । ಘನಸುವಾಸನೆಯ
ಪೊಗೆಪುರವತುಂಬಲುಜನರು । ಏನಯಿದೆಂನೋಡುತಿರೆ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಸೋ
ಮೇಶನೊಲಿದು ನಿಜರೂಪತೋರಿ ॥೨೫॥ ಭರದಿಂದೆವಹ್ನಿಯೊಳಿರ್ದವಹಿಲಯ್ಯ
ನಂ । ಕರುಣದಿಂತೆಗದೆತ್ತಿ ಹರುಷದೊಳುಕೈಲಾಸ । ಗಿರಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದುಬ
ಹುಸಾಹಸವಮಾಡಿ ತಾನೊರ್ವನೇಪೋದನೆಂದು ॥ ತರಳಾಕ್ಷಿನಕ್ಕೆನಿದೆಪೋ
ಗುತಿಹನೋಡೆಂದು । ಕರದಿಂದೆತೋರಿಸಲು ಕಂಡುಕೋಪವನುಳಿದುಶರಣೆಂ
ದುಮೆಲಿಭೂಪಯೋಗಿಜನತಿಲಕನಂ ಭೋಗಿಗಳುನಗಲುಚಿತವೇ ॥೨೬॥ ಬಾ
ಲೆಯಾಡಿದನುಡಿಯಕೇಳುನತ್ತ ನಸುನಗುತ । ವಾಲಘೂರ್ಜರದೇವನಿಂತೆಂದನೆ
ಲೆತರುಣಿ । ಶೂಲಧರಶರಣರುನ್ನತವ ತಿಳಿದವರಾರುತಿಳಿಯದಾಡುವರೆಮರುಳೇ
ಬಾಲಶಶಿಧರನಹೃದಯದೊಳಿಟ್ಟು ಸಂಸಾರಲೋಲುಪ್ತರಾಗಿಹರು ಯೆರಡುವ
ನುಸಮನಿಸುತ । ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿಹರು ನೀಲಕುಂತಳೆಕೇಳು ಮತ್ತೊಂದುವು
ಪಕಥೆಯನು ॥೨೭॥ ಉಂಡರಾನುಗವಾಸಿಯೆಂಬಸುವಿರಕ್ತನಪ । ದಂಡೆಯೊಳ

—(ಉಪವಾಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳ ಉಪಕಥೆ.)—

ಗಾತ್ರವುವಮಾಡಿರಲ್ಕಾಚೆಯಲಿ । ಕಂಡುದನುಕಾಣಲಿಲ್ಲೆಂಬಬಳಸಿಬ್ರಹ್ಮಚಾ
ರಿಯೆಂಬಾಶರಣನು ॥ ಹೆಂಡತಿಯುಸಹಿತಿರಲೊಂದುಗೃಹವನುರಚಿಸಿ । ಕೊಂಡಿ
ರಲುಸತಿಕೇಳ್ದಳೆನ್ನೊಡನೆ ಯಿಕ್ಷುಕೋ । ದಂಡಸುಖದಿಂದಿರುತ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ
ಯೆನಿಪ್ಪಭೇದವೆಂತಿದವೇಳನೆ ॥೨೮॥ ತರುಣೀಮಣಿಯೆನಿನ್ನ ಮನೆಯೊಳಿರವಿಂ
ನಲುವ । ಭರದಿಂದಲೆಚವಾಡಿಕೊಂಡುಯಿದಕ್ಕೆತಕವನು । ಮರದೂಪವಾಸಿಗಳೆ
ನ್ನಿಸಬಹುದ್ದೂಶಟಸಿಯೆನ್ನ ಹೆಸರಂಪೇಳ್ದಡೆ ॥ ತೆರಪುಗೊಟ್ಟರೆನಾನುಬ್ರಹ್ಮ

ಚಾರಿಯುಯೆಂಬ। ಅರುಹುನಿನಗಿರಲೆಂದುಪೇಳಲವಳ್ಳೆತಂದು। ಚರಿಸುತಿಸನವಿತಗೆನ್ನೊ ಲಪಕಳುಹಿದನೆನಲುದಾರೆಯನುಬಿಟ್ಟುದಾಗ ||೩೯|| ತುಂಗಕುಂತಳದಾಟಿಯುಪವಾಸಿಪಾದಪ। ದ್ಮಂಗಳಿಗೆನಮಿಸಿಯುಣೆನೀಡಿಸಲಿಸಿದಬಳಿಕ।ಮಂಗಳಾತ್ಮಕನೆನಾತಂದನಿತರೊಳಗೆ ತುತೊಂದನೇವ್ರುಳಿಯುಗೊಡದೆ || ಹಿಂಗದೆಲ್ಲವನುಂಡಡುಪವಾಸಿಯೆಂಬಭೇ। ದಂಗಳೆಂತೆನೆಯೆನ್ನ ಪೆಸರೊಂಡುನೀಪ್ರೋಗೆಗಂಗಾನದಿಯುಬಟ್ಟೆಗೊಟ್ಟುದೇಕುರುಹು ಪೋಗೆನಲಾತೆರಪಿಬಂದಳು ||೪೦ ಕಂಡಳೀರ್ವರೆದೃಷ್ಟವನುತನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ। ವುಂಡುವುಪವಾಸಿಯೊ ತೆನೆಯುಸುದುತನ್ನ ಯಾಗಂಡನೇಬಳಿಸಿದ । ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯುಯೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಿಸುಖಿರ್ದಳು || ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಶರಣರ ಮಹಿಮೆಯೆಂತಹುದು। ಕಂಡರಿಯೆದೆವ್ಯಭೋಗಿಗಳವಾಹುವರೆಭೂ । ಮಂಡಲವೆಕೈಲಾಸ ವಾಗಿಹುದುಸವುಗೆನೀತಿಳಿಯದಾಡುವರೆಮರುಳೇ || ೪೧ || ಅರಸನಾಡಿದನುಡಿಗೆ ತರುಣಿಯುಂತೆಂದಳೆಲೆ। ನರನಾಥಪೇಳಲಂಜುವೆವು ನುಡಿಯೆಂತೆನಡೆ । ಯಿರುವುದತಿಕಠಿನವಾತನಧಿಕ್ಕರಿಸಿದಂತೆಯೆನಗೆ ದೃಷ್ಟವತೋರನೆ || ತರಳಾಕ್ಷಿನಿನ್ನ ಮನ ದಿರವಪೇಳಲ್ಕಾಗ । ದಿನಜರಿವುದೆನೆದೇವ ನೀವುಹರಲೋಕಕ್ಕೆ । ಪುರಸಹಿತಪೋಪದಿನವಾವುದೆನೆಸೋಮವಾರಂ ಪೋಗುತಿಹನೆನುತ್ತ || ೪೨ || ವಿನಯದಿಂತಾನಾಳ್ವಘನಯೊಳುಡಂಗುರವ ಘನರವದಿಭೂಪ ಪುರಸಹಿತ ಶಿವನೆಡೆಗೆಪೋ । ಪನುಜೇಗಸರ್ವರುಂ ಸಾವಧಾನದೊಳಿರ್ಪುದೆಂದು ಸಾರಿಸರೆಲ್ಲರು || ಮನೆಮನೆಗೆಮುಡುಮಡಿಯುಟ್ಟುತಮ್ಮಯಬಂಧು । ಜನಮಿತ್ರನೆಂಟರಿಷ್ಟರನೆಲ್ಲಕರತರಿಸಿ। ದಿನವನೆಣಿಸುತ್ತಿರಲು ಸೋಮವಾರಂ ಬಂದುದೇನೆಂಬೆ ನಾದಿವಸದಿ || ೪೩ || ಸತಿಮಂಗಳಾಂಬಿಕೆಯು ಪುರುಷನೆಡೆಗಂಬಂದು । ಪತಿಯೆನ್ನಿನಯಭಾಷೆಬಂದದೀಜಗದೊಳಗೆ । ಶುತ್ರವಾದಸರ್ವಜನನೆಂದಿಹರು ತಡವೇಕೆನಡೆಬೇಗಶಿವಪುರಕೆನೆ || ಹಿತವಚನಮಂಕೇಳ್ದು । ಲಿಂಗಪೂಜಿಗೆಕುಳಿತು । ಅತಿಸಂಭ್ರಮದಲಷ್ಟವಿಧ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಾ । ರತತಾರ್ಚನೆಯನೆಸಗಿಭಸಿತರುದ್ರಾಕ್ಷಗಳಧರಿಸಿ ಶರಣರನುತಿಸುತ || ೪೪ || ತನ್ನೊಳಗೆತಾನೆ ನಿಬ್ಬೆರಿಗಾಗಿನಿಜವರಿದು। ನನ್ನಿಯಿಂದಲಿ ಯೋನ್ನ ಮಾಶ್ಚಿಸಾಯಯೆನೆಪುರ । ಮುನ್ನೂರುಗಾವುದಪುನಪೆಯುತಿರಲೀತೆರವಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯುಜಪಿಸುತ || ಮುನ್ನು ಪ್ರಮದಯುಕೂಪೆಪೇಳ್ದಂತೆಹವನೆಡೆಗೆ । ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆಪೋದನೀಕಥೆಯುಕೇಳಗೆ ಪನ್ನಗಾಭರಣ ನಿಜಪದವೀವ ಪ್ರಸುಧಕೇಳೆಂದೂರದ ಜಕ್ಕಣಾರ್ಯರುಂ || ೪೫||

—(ಸಾನಂದನ ಕಥೆ-)—

ಇಂದುಧರನಿಂದಬಪ್ಪಣೆಗೊಂಡುಯಮಪುರಕೆ। ಬಂದವಾರ್ತೆಯುಕೇಳ್ದು ಪಿತೃಪತಿಯುವಿಗೊಂಡು । ತಂದುನಗರವತೋರುತಿರಲುನರಕದೊಳಗನರನ

ಪರಕಂಡಿಂತೇಕೆನೆ ‖ ಎಂದುಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯು ನುಡಿಯುದವರಿದರಲ್ಲಿ। ಹೊಂದು
ವರೆನಲ್ಕೆ ಸಾನಂದಶಿವಮಂತ್ರವನು। ಚಂದವಿಂದುಚ್ಚರಿಸುಲೆಲ್ಲಕೇಳುತೆಜಪಿಸಿ
ಮೋಕ್ಷವಡೆದರುಭೂವರ ‖೪೬‖ ... ... *

—(ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ ಕಥೆ.)—

ಇನ್ನೊಂದು ಕಥೆಯನಾಲಿಸು ಪ್ರಸುಡಭೂಪಳ । ಪ್ಪನ್ನ ದೇಶದೊಳಧಿ
ಕಸೊನ್ನಲಾಪುರದಲ್ಲಿ । ಪನ್ನಗಧರಣಶರಣಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರನು ಯಿರುತೊಂ
ದುದಿವಸದಲ್ಲಿ ‖ ಚನ್ನಮಲ್ಲೇಶ್ವರನ ಗುಡಿಯುಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರಲು । ತನ್ನಶಾಪವಕ
ಳೆಯುಲೋಸುಗು ಸೊಡರಂತೆ । ಯಂಸೆಕ್ಕಿ ಚರಣದೊಳು ಬಿದ್ದುಪ್ರಾಣವಬಿ
ಟ್ಟು। ದೊಂದುಕೃಷ್ಣಶ್ವಾನನು ‖ ೪೭ ‖ ನೆರದಜಬೆರಗಾಕುತಿರಲಾಗಶುನಕ
ನಾ । ಶರೀರವಿಂದೋರ್ವಗಂಧರ್ವಪ್ರೋರಮುಟ್ಟುಬಂ । ದೆರಗಿನೀನಾರೆಂದುಬೆಸ
ಗೊಳಲ್ತನ್ನವೃತ್ತಾಂತವನುಪೇಳ್ದನಾಗ ‖ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿಪ್ಪ ಭಾಗವತನೆಂ
ದೆಂಬ । ವರನಾನುಪ್ರೊಂದುದಿನಶಿವಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗವುಂ । ನೆರಗುತಿರಕಾಣದೆ
ನ್ನಯುಚರಣವುಗ್ರಖಮುಖಗಣನಾಥನಿಗೆ ಸೋಂಕಲು ‖ ೪೮ ‖ ಆತಕೋ
ಪಿಸಿಕರಿಯುಕುನ್ನಿ ನೀನಾಗಿವಸು । ಧಾತಳದಿಜನಿಸೆಂದು ಶಪಿಸೆನಿಶ್ಶಾಪವನು ।
ಆತಕರುಣಿಪುದೆಂದುದೈನ್ಯಬಡೆದಯುದಿಂದ ಮಗುಳಾತನಿಂತೆಂದುನು ‖ ನೀತಿ
ಜನರಿಂದೆಸೇವೆಯು ಗೊಳುತಬಹಳಪ್ರ । ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದಿಹಸಿದ್ಧರಾಮುಸೊನ್ನ
ಲಗೆಯೊಳು । ನೀತವಕದಿಂದಾತ ನಂಘ್ರಿಕಮಲವಕಾಣೆಶಾಪಪರಿಹರಮುಹು
ದೆನೆ ‖ ೪೯ ‖ ಕೆಟ್ಟಜನದೋಳಿದ್ದು ಶ್ರಮುಗಳೆದುನಿಮ್ಮಪದ । ಮುಟ್ಟಿಲಿದೆಶು
ದ್ಧಾಂಗನಾದೆನೆಂದಡಿಗೆರಗಿ । ನೆಟ್ಟನೇಹರಪುರೆಕೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬಭಿಲ್ಲೇಶಬೊ
ಮ್ಮಯ್ಯಶರಣಂಗಳು ‖ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆರುಣವಮಾಡಿದಣಿವುತಲಿಕಂಗೆಟ್ಟುಶುನ
ಕಗೆಮೋಕ್ಷವಿತ್ತದೃಷ್ಟವಕಂಡು ‖ ಗಟ್ಟಿಮನದೊಳು ಸಿದ್ಧರಾಮದೇವರಶಿ
ಷ್ಯನಾಗಿರಲೊಂದುದಿನದಿ ‖ ೫೦ ‖ ನೆರದುತ್ತಸುವರ್ಣರೆಲ್ಲರುಧನವಕೇಳ
ಲ್ಕೆ । ತೆರನಿಲ್ಲದುದಕಂಜಿಗುರದಪಾದಪದ್ಮದಾ ‖ ಮರೆಹೊಕ್ಕೆನಿಮಗೆಕೊಡ
ಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಬರಿದೆಕಾಡದಿರೆಂದುಗರ್ಜಿಸಲ್ಕೆ ‖ ಗುರುವಿನಾಣೆಯುನಿಟ್ಟು ಬಿಡದೆಯಿ
ರಿಯುರಬಳಿಗೆ । ಕರದೊಯ್ದುಪರಿಯುನೆಲ್ಲವಪೇಳೆನಭಯವಿಲ್ಲ । ತರವಲ್ಲವೀಬು
ದ್ಧಿಕೊಟ್ಟಸಾಲವಜಂಗ ಕೊಡುವುದೆಂದವಪುನುಡಿಯೆ ‖೫೧ ‖ ಕೊಡೆನೆಂದು
ಗಾಡವಿಡಿಯೆನೆರದಿರ್ದಜನರೆಲ್ಲ ಕಡುಧೂರ್ತನಮ್ಮಲ್ಲಿಜೇಡೆಂದುನೂಕಿಸಲೊಕ್ಕಂ
ಡನೆಲಿಂಗದಗುಡಿಯು ಪ್ರೊಕ್ಕಲಗಿನಿಂದೆತನ್ನಯು ಗೋಣವರಿದುಕೊಳಲು ‖ ಬಿ
ಡದೆಯುಮುಸೇವಕರುಕೊಂಡೊಯ್ದು ನರಕದೊಳು ಕೆಡಹಲ್ಕೆಗುರುಸಿದ್ಧರಾ
ಮುಬಂದುಪೊರೆ । ಯುಡುತರಲೊಂದುದಿನ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಮೃಡನೋಲ
ಗಕೆಬಂದಿರುತಿರೆ ‖ ೫೨ ‖ ಕಾಳಕಂಕ್ಕರಜನ್ನು ವಳಿದುನಿಜರೂಪದೊಳು। ಬಾ

ಳುತ್ತಿಪಗಂಧರ್ವ್ವಕಂಡೆರಗಿಯೆಲೆದೇವ! ಕೇಳುಭಿಲ್ಲೇಶಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ಪ್ರಳಗುಂ ಡವಿಂನಿಮಗೆನೋಡುತಿಹನೆನೆ ॥ ಭಾಳಾಕ್ಷನಿಂದಬೀಳ್ಕೊಂಡುಕಾಲನಪು ರವಿ। ಕೀಳುನರಕದೊಳಿದ್ದ ಮುಳುಮುಳುಗಿನೋಲಕ್ಕೆ। ಯೋಳು ಭಿಲ್ಲೇಶಬೊಮ್ಮಯ್ಯಮೊದಲಾದ ಸಕಲಜೀವಿಗಳಕಂಡು ॥೫೩॥ ನರಕದೊಳುತನ್ನ ಲಾಕುಳಕೋಲನಿಳಿಸಿಟ್ಟು। ಪರಮಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯಜಪಿಸರೆಲ್ಲರುಕೇಳಿ। ಯು ರುಹಾಗಲೋನ್ನಮುಕ್ತಿಯಿಂದು ಮೊರೆಯಿಡಲುಹರನಾಜ್ಞೆಯಿಂದಲವರಂ ॥ ಕರದೊಯ್ದುತನ್ನನಗರದೊಳು ದೀಕ್ಷೆಯನಿತ್ತು ಚಿರಕಾಲಮಿರ್ದ್ದುಗುರುಭಕ್ತಿ ಯಲಿಕೈಲಾಸ। ಪುರವನೇರಿದರೆಂದು। ಪ್ರಸುಡಭೂವರನೊಡನೆ ಜಕ್ಕಣಾ ಚಾರ್ಯರ್ಪೇಳ್ದ ॥ ... ... ೫೪॥

ಗುರುವೆಜಯಪರಬ್ರಹ್ಮದಿರವೆಜಯುಸದಮಲಾ। ದರವೆಜಯುಸತ್ಯದಾ ಗರವೆಜಯುನತಕಲ್ಪ। ತರುವೆಜಯುಜಯುತರುಣಿಶಶಿಕೋಟಿನಿಭಗಾತ್ರರುಚಿ ಯಿಜಯುಭಕ್ತಜನರ ॥ ಪೊರವೆಜಯುಭವಪಾಶಹರವೆ ಜಯುಮುಕ್ತಿಪಥ! ವರ ವೆಜಯು ವಭಯುಕರವೆರವೆಜಯುಜಯುಪರಾ। ತ್ಪರವೆಜಯುಪರಮಳೆಯುಮ ಲ್ಲೇಶಮುದ್ಗುರುವೆ ಮನದಿಷ್ಟವಿತ್ತು ಸಲಹೈ ॥ ... *

ಹದಿನೇಳನೇ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

—(ಹದಿನೇಳನೆಯ ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ಸೂಚನೆ॥ ಕುಠಾರ=ಕೊಡಲಿ, ಸಿಂಧುರ=ಆನೆ, ವಸನ=ವಸ್ತ್ರ, ದ ಹನ=ಅಗ್ನಿ, ಮಾಂಗಲ್ಯ=ಶುಭ ॥೧॥ ಇಂದುರಿಪುಬಂಧು=ಚಂದ್ರನ್ವೈರಿಯಾ ದ ರಾಹುವಿಗೆ ನೆಂಟನೆಂದರೆವಿಷ, ಕಂಧರ=ಕೊರಳು, ಶತಧರ್ಮ=ಇಂದ್ರ, ೨॥ ಕರಿಣೀಕ=ಶಾನುಭಾಗ ॥೩॥ ಆರು=ಯಾರು ಮನಮಂದಿರ=ಮನೋ ಮಂದಿರ, ನಮ್ಶಿವ=ನಮಃಶಿವಾಯ ॥೪॥ ಪಿಸುಣರು=ಭಾಡಿಕಾರರು ॥೫॥ ಮುಗುಳ್=ಮತ್ತೆ ॥೬॥ ಗೋಚರ=ತಿಳಿಯಿಸುವುದು, ವಿರೋಚನ=ಸೂರ್ಯ ೭॥ ಜಪ್ತಿಗೆ=ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ॥೮॥ ಗಣಿತದ=ಲೆಕ್ಕದ, ॥ ೯ ॥ ಕೃತಕ=ಕಲ್ಪಿತ, ೧೦ ॥ ಗಡಣ=ಗುಂಪು, ಆಲಯ=ಮನೆ ॥ ೧೧ ॥ ಓಪ=ಒಡೆಯ, ಕಲಾ= ಭೂಷಣ, ಲೋಲ=ಆಸಕ್ತ, ಸಿಂಧು=ಕಡಲು, ಕಂದ=ಗೆಡ್ಡೆ ॥ ೧೨॥

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಕಲ್ಯಾಣಪುರದ ಬಿಜ್ಜಳರಾಯನ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮುಖ್ಯಕರಣೀಕ ಬಾ ಚರಸನೆಂಬಾತನು ಪಂಚಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಯಿಂದ ಮನವು ತನ್ನಾಯವಾಗೆ ಆನಮನೆಯ ಲೆಕ್ಕವೆಲ್ಲವಂ ನಮಃಶಿವಾಯ ಎಂದು ಬರಯಿದಲು, ರಾಯನದಂ

ಕೇಳಿ ದಂಡನಾಥ ಬಸವಣ್ಣನವರಿಗೆ ಪೇಳಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಾನದೊಳಗಾಗಿ ಲೆಕ್ಕವಂತೆಂಪಿರಿಸಲಾಗಿ ನೋಡುವವೇಳಗೆ ಸಲುಯಾಗಿತ್ತು ಆ ವಿಮರ್ಶಗೆ ೬೦ ಘಳಿಗೆ ಪೊತ್ತು ಹಿಡಿಯಿತು, ಅದುವರೆಗೂ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಾನವಾಗದೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು, ಇದೆಲ್ಲವೂ ಬಾಚರಸರ ಮಂತ್ರಮಹಿಮೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವರಂ ಸತ್ಕರಿಸಿ ಕಳುಹಲಾಗಿ ಅವರ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಸೂರ್ಯನು ಅಸ್ತಮಾನವಾದನು, ಪಂಚಾಕ್ಷರಮಂತ್ರ ಮಹಿಮೆ ಹೀಗಿರುತ್ತೆ.

ಅರ್ಥ=ಪ್ರಯೋಜನ ॥೧೪॥ ಗೊತ್ತು=ಮೂಲಸ್ಥಾನ ॥೧೫॥ ಸಾ=ಕಾಯಿ ॥೧೬॥ ಕುಂತಳ=ಕುರುಳು ॥೧೭॥ ಜಾಲಿಸಿ=ವಂಚಿಸಿ, ॥೧೯॥ ಓರಿಗೆ=ಜೊತೆ ॥೨೦॥ ಪಥ=ದಾರಿ, ಗೊಡವೆ=ಗೋಜು, ಶವ=ಹೆಣ ॥ ೨೧ ॥ ಕಾಷ್ಠ=ಕಟ್ಟಿಗೆ ॥೨೨॥ ದರ್ಪ=ಗರ್ವ ॥೨೩॥ ತೆರನು=ರೀತಿ ॥೨೪॥ ಕಾವ ಕಾಮ ॥೨೫॥ ಬಳಗ=ಪರಿವಾರ ॥೨೬॥ ಗುಗ್ಗುಳ=ರಾಳ ॥೨೭॥ ಕಂಬಿ=ಕಾವಡಿ, ಮಲಯಜಾಚಲ=ಚಂದನಾದ್ರಿ, ಮಲಯಜ=ಶ್ರೀಗಂಧ, ಮಲಹರ-ಶಿವ ॥೨೮॥ ಗೌಡ=ಗೌಳ, ಸೊಪ್ಪು=ಬಿಲ್ವ, ಸೊಗಡು=ಪರಿಮಳ, ಸದನ ಮನೆ ॥೨೯॥ ಒಡಲಿಗೆ=ಹೊಟ್ಟೆಗೆ, ಬೆಳಗಿದ=ಬೆಳಕಾದ, ಅಣುಮಾತ್ರ=ಕೊಂಚವಾದರೂ ॥೩೦॥ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯ=ಪೂಜಾವಿನಿಯುಕ್ತ, ದಸಿ=ಮೋಟು ಮುಳ್ಳು ॥೩೧॥ ಶಬರ=ಕಿರಾತ ॥೩೨॥ ಹೊಲಬ=ಕೆಲವನ್ನು, ಪಲವು-ಬಹು, ೩೪ ॥ ಗಾಳಕತಪಸಿಗಳು=ಗೌಳಕತಾಪಸರು ॥೩೫॥ ವನ=ನೀರು ಅಂಕುರ ಮೊಳಕೆ, ಮುನಿ=ನಾರದ ಶುಕ ವಾಮದೇವ ದಧೀಚ್ಯುಪಮನ್ಯು ದೂರ್ವಾಸಾಗಸ್ತ್ಯ ಪ್ರಮುಖರು ॥೩೬॥ ತರಳಾಕ್ಷಿ=ಚಪಲನೇತ್ರೆಯೇ ॥೩೭॥ ಉನ್ನತವ=ಆಧಿಕ್ಯವನ್ನು, ಸಮನಿಸ=ಸಮನಾಗೇಣಿಸು ॥೩೮॥ ಉಪವಾಸಿ=ಹಸಿದಿರುವನು, [ದೂರ್ವಾಸಮುನಿ] ನದಿ=ಗಂಗೆ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ=ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನು [ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು] ಸತಿ=ರುಕ್ಮಿಣಿ [ಈಕಥೆಯು ಗೋಪಾಲತಾಪನಿಯೆಂಬ ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ] ॥ ೩೯ ॥ ಮೊಸಲ=ಶುದ್ಧಸೋಪಸ್ಕರ, ಎಡೆ=ಪಕ್ವಾನ್ನ ಬಡಿಸಿದ ಪಾತ್ರ, ತೆರಪು=ನೀರಿಲ್ಲದ ದಾರಿ ॥೪೦॥ ಅರುಹು ತಿಳುವಳಿಕೆ ॥೪೧॥ ದೃಷ್ಟ=ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕ ಮಹಿಮೆ, ಪುಂಡರೀಕ=ಭೋಗಿ ನಿಃಪಾಯಸುಖಾನುಭವಿ ॥೪೨॥ ಸಡೆ=ಅನುಷ್ಠಾನ, ಇರವು=ಇಷ್ಟ, ಜರಿವುದು=ನಿಂದಿಸು ॥೪೩॥ ಡಂಗು=ಟಮುಕು ಸಾವಧಾನ=ಚಿತ್ತೈಕಾಗ್ರ್ಯ ದೊಡವೆ ॥ ೪೪ ॥ ಭಾಷೆ=ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ಶ್ರುತ=ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ಪುರ=ನಗರದಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ, ಪ್ರಮದೆ=ಹೆಂಗಸು, ನಿಜಪದ=ಕೈಲಾಸ ॥ ॥೪೫॥

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನ.)—

ಗೂರ್ಜರದೇಶವನ್ನಾಳುವ ಉದ್ಭಟರಾಯನು ಪಾಲಗುಜ್ಜರವೆಂಬುದೆಸ

ತಳೆದು ಮಂಗಳಾಂಬಿಕೆಯೆಂಬ ಪತ್ನಿಯೊಡನೆ ಶಿವಶರಣನಾಗಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರ
ಮಂತ್ರವಂ ಜಪಿಸುತ್ತ ಶಿವಯೋಗಸಿದ್ಧನಾಗ ಲೀಲೆಯಿಂದ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿರ
ಲೊಂದುದಿನ ಪೆಂಡಿರೊಡನೆ ಪಗಡೆಯಾಡುವಾಗ ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನದಿಂ
ದೊಂದಾಶ್ಚರ್ಯವನರಿದು ನಗಲಾಗಿ ನಕ್ಕುದಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಕೇಳಿದರಾ
ಣಿಗೆ ಪೇಳಿದಕಥೆಯೆಂತೆನೆ ॥ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಲಾಸವತಿಯೆಂಬ ನಗ
ರದೊಡೆಯನಾದ ನಿಕುಂಭರಾಯನು ಮೃಡನಂಬೇಡಿ ಮಗನಂ ಪಡದುವಹಿ
ಲಯ್ಯನೆಂದು ಪೆಸರಿಟ್ಟನು. ಆವಹಿಲಯ್ಯನು ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಊರಬಾಕ
ಲಿನ ಬಳಿಯೊಳು ನೆತ್ತವಾಡುತಿರಲು ನಿಕುಂಭರಾಯನು ಸಾಯಲಾಗಿ ದೂತ
ರುಬಂದು ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ಸತ್ತನು ಬರಹೇಳಿ ಕರದರೆ ಆಟದ ರುಚಿಯಿಂದವನುಸತ್ತ
ವರನ್ನು ಪುದೇದಾರಿಯಲ್ಲಿ ತರುವರೆಂದುಸುರಿ ಆಡುತ್ತಿರಲು ಇವನಕ್ಷವ್ಯಸನಿ
ಯಾದ ಮೂಢನೆಂದು ಬಿಟ್ಟವರುಪೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗರುಹಲ್ಕೆ ಅವರೆಲ್ಲಸೇರಿ
ರಾಯನಪೆಣವಂ ಸುಡುಗಾಡಿಗೆ ಕೊಂಡುಪೋಗಲು, ವಹಿಲಂಣನುಂ ಪೋಗಿ
ಚಿತಗೆ ಅಗ್ನಿಯಂಕೊಡಲು ಜನರು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುತಿರೆನನ್ನತಂದೆ ಯೇಕೆಬ
ರಲಿಲ್ಲವೆಂದವನು। ಕೇಳಲಾಗಿ ಸತ್ತವರು ಬರುವದುಂಟೇ ನೀನೂಸತ್ತರೆ ಹೀ
ಗೆಯೇ ಸುಡಲ್ಪಡುವಿಯೆಂದು ಜನವಾಡೆವಹಿಲಂಣನು ಮರಣವಂತಪ್ಪಿಸುವರಾ
ರೆಂದು ಕೇಳಲಾಗಿ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನೆಂದು ಸುರೆ ಎಲ್ಲಿರ್ಪನೆಂದು ಕೇಳುತಲೂ
ಸೌರಾಷ್ಟ್ರದೇಶದೊಳು ಸೋಮನಾಥ ಲಿಂಗವಾಗಿರ್ಪ ನೆಂದೋರ್ವ ಭಕ್ತ
ನು ಪೇಳಲಾಗಿ ವಹಿಲಯ್ಯನು ಅದೇಮಾತನ್ನು ಉಪದೇಶವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ
ಗೆಪೋಗಿ ಗೌಡತಾಪಸರ ವಿಘ್ನಂಗಳಂ ಸೈರಿಸಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಮಲಯಾಚಲ
ದಿಂದ ತಂದಗುಗ್ಗುಲವಂ ಧೂಪವಿತ್ತು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಾ ೧೨ ವರುಷಕಳದಬಳಿ
ಕಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಮೈಸಾಕ್ಷಿಗುಗ್ಗುಲ ಶ್ರೀಗಂಧ ಚಕ್ಕೆಬಿಲ್ವಪತ್ರಗಳಂ ಮೀಸಲು
ಕಾವಡಿಕಟ್ಟಿ ನೆಲದಮೇಲಿರಿಸದೆ ತರುವೆನೆಂಬ ವ್ರತದಿಂದ ಬರುತ್ತಿರಲು ಕಾ
ಲಿನೊಳು ದಸಿಹೊಕ್ಕು, ನಡೆಯಲಾರದೆ ಉಂಗುಟದಿಂದ ನಡೆದುಬರವಾಗ ಶಿವ
ನು ಕಿರಾತರೂಪದಿಂದ ಬಂದುದೆಸಿಯಂ ಕಿತ್ತುಪೋದಮೇಲೆ ತಂದಕಾವಡಿ
ಯಂ ಸೋಮನಾಥಂಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗೌಡತಾಪಸರು ಗುಗ್ಗುಲವಂ
ಅಪಹರಿಸಲಾಗಿ ತನ್ನದೇಹವನ್ನೇ ಸುಟ್ಟು ಶಿವನಿಗೆ ಧೂಪಸೇವೆ ಗೈವೆನೆಂದು
ಬೆಂಕಿಯ ಕೊಂಡದೊಳ್ಬಿದ್ದು ಉರಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಹರನುಮೆಚ್ಚಿ, ವಹಿಲ
ಯ್ಯನಂ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ವೈಯ್ಯುತ್ತಿವನು ಇಷ್ಟು ಸಾಹಸವೆಸಗಿ ತಾನೋರ್ವನೆ
ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆಪೋದನೆಂದು ನಕ್ಕೆನೆಂಬದಾಗಿ ಪಾಲಗುರ್ಜರನು ರಾಣಿಯೊಡನೆ
ಪೇಳಿದನು, ಆಕೆಯು ನಿದರ್ಶನವೇನೆಂದುಕೇಳಲಾಗಿ ಇದುಗೋ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ
ಪೋಗುತ್ತಿರುವ ವಿಮಾನವಂ ನೋಡೆಂದು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿಕಂಡು

ಮೆಚ್ಚಿ ಆದರೆ ಅಂತಪ್ಪ ಶಿವಯೋಗಿಯುನ್ನು ನೋಡಿ ಭೋಗಿಯಾದ ನೀನು ನಗಬಹುದೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಮಂಗಳಾಂಬೆಗೆ ರಾಯುಂಪೇಳ್ವ ಕಥೆಯುಂತೆನೆ ಯಮುನಾತೀರದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನು ರುಕ್ಮಿಣಿಯೊಡನೆ ಭೋಗಿಸುತ್ತ ತಪಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಿತ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯೆಂದೆನ್ನಿಸಿ ಕೊಂಡಿರಲು ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ನೀನು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯೆಂತೆಂದು ಕೇಳಲಾಗಿ ತೋರಿಸುವನಾದೊಡೆ, ನೀನು ಅನ್ನವಂಕೊಂಡುಪೋಗಿ ಗಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿರುವ ನಿತ್ಯೋಪವಾಸಿಯಾದ ದೂರ್ವಾಸಮುನಿಗೆ ಉಣಿಸಿಬಾ! ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೆಸರುಹೇಳಿದರೆ ನದಿಯು ತೆರಪುಕೊಡುವುದು ಎನ್ನುತಲೂ, ಆಕೆಯು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿ ನಿದರ್ಶನ ಕಂಡು ದೂರ್ವಾಸಂಗೆ ಉಣಿಸಿದ ಬಳಿಕ ನೀನುವುಂಡು ನಿತ್ಯೋಪವಾಸಿಯೆಂತೆನೆ ನನ್ನ ಪೆಸರಂ ಪೇಳಲ್ಕೆ ನದಿಯು ದಾರಿಕೊಡುವುದೆಂದಾತನು ಪೇಳಲಾಗಿ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿ ತಾರ್ಕಣ್ಯಗೊಂಡು ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಭೋಗಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನಂ ನಿತ್ಯಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯೆಂತಲೂ ನಿತ್ಯಭೋಗಿಯಾದ ದೂರ್ವಾಸನಂ ನಿತ್ಯೋಪವಾಸಿಯೆಂತಲೂ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಬಗೆಯು ಈಪರಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ರೀತಿಯನ್ನರಿಯದೆ ಶಂಕಿಸಬೇಡವೆಂದು ರಾಯಂ ಪೇಳಲಾಗಿ, ಆದರೆ ನೀನೆಂದು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಪೋಗುವಿಯೆನ್ನುತಲೂ ಈ ನಗರದ ಸರ್ವಜನರೊಂದಿಗೆ ನಿನ್ನಂ ಸೋಮವಾರದಲ್ಲಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ವೆನೆಂದುಪೇಳಿ ಪಾಲಗುರ್ಜರನು ಅದೇದಿನ ಹಾಗೆಯೇ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಪೋದನು. ಇದು ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಜಪಪ್ರಭಾವವೆಂದು ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನು ಪ್ರಭುಢರಾಯುಂಗೆ ಪೇಳಿದ ಪುರಾಣಕಥೆಯು. ... ... *

ಪಿತೃಪತಿ=ಯಮ, ನಗರ=ಸಂಯಮಿನಿ, ನರಳುವ=ವೇದನೆಗೊಂಬ, ಎಂದು=ಯಾವಾಗಲೂ, ಶಿವಮಂತ್ರ=ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ, ಮೋಕ್ಷ=ಶಿವಲೋಕ ‖ ... ... ‖೪೭‖

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಶಿವಾಜ್ಞೆಯಿಂದ ಸಾನಂದಗಣೇಶನೆಂಬ ಶಿವಯೋಗಿಯು ಯಮಲೋಕಕ್ಕೆಪೋಗಿ ಯಮನಿಂದ ಸತ್ಕೃತನಾಗಿ ನರಕಗಳಂನೋಡಿ ಯಾತನೆಗೊಂಬ ನಾರಕಿಗಳಲ್ಲಿ ಕರುಣಿಸಿ ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರಶ್ರವಣ ಗೊಳಿಸಲು, ಆ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಜಪಿಸಿ ಆಗಲೇ ನರಕದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆಪೋದರೆಂಬುವುದು ಶಿವಮಂತ್ರ ಮಹಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ... *

ಸೊನ್ನಲಾಪುರ, ಸೊನ್ನಲಿಗೆ, ಸುವರ್ಣವಲ್ಲೀಪುರ, ಸ್ವರ್ಣವಲ್ಲಪುರ ಸೋಲಾಪುರ ಇಂತೈದುಪೆಸರ್ಗಳಿಂ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದುದು ಈಗಲದರಂ ಸೋಲಾಪುರಯೆನ್ನುವರು. ಚನ್ನಮಲ್ಲೇಶ್ವರ=ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಸೊಡರು=ದೀವಿಗೆ

೪೮ || ಶುನಕ = ನಾಯಿ, ಶರಿರ = ಶರೀರ ||೪೯|| ಕುನ್ನಿ = ಕುಕುರ ||೫೦|| ಧಿಲ್ಲೇಶ = ಬೇಡರೊಡೆಯ ||೫೧|| ಉತ್ತಮರ್ಣ = ಸಾಲಕೊಟ್ಟವನು || ೫೨ || ಧೂರ್ತ = ವಂಚಕ ||೫೩|| ಕುಕ್ಕುರ = ನಾಯಿ, ಪುಳು = ಹುಳು || ೫೪ || ಲಾಕುಳಿಕೋಲ = ಯೋಗದಂಡವನ್ನು || ... ... ||೫೫||

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಸೊನ್ನಲಾಪುರದ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರನು ಚನ್ನಮಲ್ಲೇಶನ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಕರಿನಾಯಿಯೊಂದು ಬಂದು ದೀಪದೆಣ್ಣೆಯಂ ಕುಡಿದು ಆತನಕಾಲು ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುಸಾಯಲಾಗಿ ಅದರ ದೇಹದಿಂದ ಗಂಧರ್ವನೋರ್ವನು ಹೊರಹೊಂಟು ಹೇಳಿದನು. ಮುನ್ನ ಶಿವಲೋಕದಲ್ಲಿ ಭಾಗವತನೆಂಬನಾನು ಶಿವಂಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗನೆರಗುವಾಗ ನನ್ನ ಕಾಲು ಉಗ್ರಮುಖ ಗಣಪತಿಗೆ ಸೋಂಕಲಾಗಿ ನಾಯಿಯಾಗೆಂದು ಶಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟೆನು, ನಿನ್ನಡಿಯಂ ಸೋಂಕೆ ನಿಶ್ಶಾಪವೆಂದು ಕರುಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟುದುದು ಇಂದಿಗೆ ಸಫಲವಾಯಿತೆಂದು ಗಂಧರ್ವನು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಕೆಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯ ಭಿಲ್ಲೇಶಬೊಮ್ಮಯ್ಯನು ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಸಾಲಮಾಡಿಯುಂಡು ಕಡೆಗೆ ವಿರಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನಿಗೆ ನಿಷ್ಠನಾಗಿರಲು, ಸಾಲದವ ರವನಂ ಬಾಧಿಸಲಾಗಿ ಶಿವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅವನು ಕತ್ತಿಕೊಯ್ದುಕೊಂಡು ಸಾಯುತಲೂ ಯಮಲೋಕಕ್ಕೆವೈದು ನರಕದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರಲು ಗುರುಸಿದ್ಧರಾಮ ಪಾಲಿಸೆಂದು ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಿರ್ದನು. ಒಂದುದಿನ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರನು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಪೋಗಿರಲಾಗಿ, ಮುನ್ನ ಪೇಳ್ದ ಗಂಧರ್ವನು ಭಿಲ್ಲೇಶಬೊಮ್ಮಯ್ಯನ ದುರ್ಗತಿಯಂ ಪೇಳಲಾಗಿ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರನು ಯಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ನರಕಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಯೋಗದಂಡವನಿಳುಹಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರವಂ ಜಪಿಸಲು ನರಕದಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ ತತ್ಪುಣ್ಯಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಎದ್ದುಬರಲಾಗಿ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆಯಿತ್ತು ಕರುಣಿಸಲಾಗಿ ಅವರು ಗುರುದತ್ತ ಶಿವಮಂತ್ರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಪೋದರೆಂದು ಪ್ರಹುಢರಾಯಂಗೆ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯ ಪೇಳಿದನು.

ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸಿದ್ಧಾದ್ರೀಶ್ವರಮಹಾಕವಿ ಪ್ರಣೀತಮಾದ ಪ್ರೌಢರಾಯನ ಕಾವ್ಯದೊಳು ಸಪ್ತದಶಸಂಧಿ ಸಮಾಪ್ತಮಾದುದು.

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೧೭ಕ್ಕಂ ಪದ ೯೩೭ಕ್ಕಂ ಮಂಗಳಮಹಾ.

ಶ್ರೀಗುರು ಬಸವಲಿಂಗಾಯನಮಃ

—(ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ಸೂಚನೆ ॥ ಮೃಡರೂಪಜಂಗಮದ ಪಾದೋದಕವಿಮುಕ್ತಿ । ಪಡೆದಶರಣರಕಥೆಯುಪ್ರಹುಷಭೂವರನೊಡನೆ । ಕಡುರಮ್ಯವಾಗಿ ಕರಿಗೊರಲಪದಭಕ್ತನಾಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯಪೇಳ್ದ ॥ ಪದನು ॥ ಮಂಗಳಮಯಾಂಗಮಾತಂಗಸುರರಿಪುಭಂಗ । ತಿಂಗಳಿಂಗಳಪಿಂಗಳಾಕ್ಷ ಭಕ್ತರಪಕ್ಷ । ಭೃಂಗಶಿಂಜಿನಿಯಂಗದಹನಭಸ್ಮಾಭ್ಯಂಗ ಪುರಿಲಿಂಗಸುಜನಸಂಗ ॥ ಕಂಗಳಸಹಸ್ರಮುಖಾಮರಾರ್ಚಿತಪಾದಬ್ಜ । ಜಂಗಭೂಷಣತಪ್ತಕಾಂಚನಾಭಶಿರೋಜ। ಮಂಗಳಾಲಯಪಾರ್ವತೀಶಪಾಲಿಪುದೆನ್ನ ಸಂಗಮೇಶ್ವರಪ್ರಸನ್ನ ॥೧॥ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವು

—(ಸಾರಂಗರಾಯನ ಕಥೆ.)—

ವರಭೂತಿರುದ್ರಾಕ್ಷಿ । ಹರಮಂತ್ರವಿದರೊಳಗೆ ನಾನುಬಲ್ಲನಿತವಿ । ಸ್ತರಿಸಿದೆನುಮುಂದೆಪಾದೋದಕ ಮಹತ್ವದೊಳಗೊರೆವನಿನ್ನೊಂದುಕಥೆಯ ॥ ಧರೆಯಲ್ಲಿಗೋರಾಂಡನೆಂದೆಂಬನಗರದಾ । ಅರಸುಸಾರಂಗರಾಯನು ಸಕಲಸುಖದಿಂದ । ಲಿರುತೊಬ್ಬಭೂಪನಾತ್ಮಜೆಯು ಕಡುಚಲ್ವೆಯಿರಲಾವಾರ್ತೆಯಂ ಕೇಳುತ ॥ ೨ ॥ ಭುವನಕಚ್ಚರಿಯನಿಪ ವಿವಹಸಂಭ್ರಮದಿಂದ । ಅವನೀಶನಿಬ್ಬಣವತೆರಳಿ ಆಪುರದತ್ತ । ತವಕದೊಳುಪೋಗಿತಣ್ಣಿರಪೊಗದವಳ ಮದುವೆಯಾಸುಖದಿಂದನುರಳಿ ॥ ಯುವತಿಯನ್ನೊಡಗೊಂಡು ತನ್ನ ನಿಜಪಟ್ಟಣದ ನವರಮ್ಯವಾದ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿಳಿದುಬಂ। ದವರೆಲ್ಲಕ್ರಮಗಳಿದುಮಜ್ಜನವಭೋಜನವ ನೆನುನಯದಿಮಾಡಿಬಳಿಕ ॥ ೩॥ ಸತಿಸಹಿತಸಾರಂಗಭೂಪತಾನೊಂದುಮಣಿ । ರಥದಲ್ಲಿಕುಳಿತವನದೊಳಗಿರ್ಪ ಪಲತೆರದ । ಲತೆದ್ರುಮವು ಪುಷ್ಪಫಲಗಳಹರುಷದಿಂನೋಡುತ್ತೈತರುತ್ತಿರಲ್ಕತ್ತಲು ॥ ಶಿತಿಕಂಠಶರಣಪಾಲ್ಕುರಿಗಸೋಮನಯ್ಯಾರ್ಯ । ಜಿತಕಾಮಪೂಜೆಗೆಂದೆಲರತಿರಿವುತ್ತಿರಲು । ಕ್ಷಿತಿಪತಿಯುಕಂಡುಹಿತವಿಂದೆಯತಿಯುಂದರದು ತೇರಲ್ಲಿನತನಾಗಲು ॥ ೪ ॥ ಹರಭಕ್ತಸೋಮನಾರ್ಯರು ನೋಡದಿರಲುಭೂವರ । ತನ್ನೊಳಂತೆಂದರಥದಮೇಲಿದ್ದುತಾ। ಶರಣೆಂದುದಕೆ ಸುಮ್ಮನಿಹನೆಂದುತೇರಿಂದಕೆಳಗಿಳಿದು ಪೊಡಮಟ್ಟನು ॥ ಧರೆಯಲ್ಲಿಬಿದ್ದಿರ್ದಭೂಪನತ್ತಲಿ ಕಣ್ಣತೆರದುನಿಟ್ಟಿಸದ ಬಗೆಕಂಡರಸುಕೋಪದಿಂ । ದುರಿದೆದ್ದುನಿಂದೆಲವೊಯತಿಯೆಂದು ಯರಗಿದೊಡೆಹಿರಿಯತನದಾಹೆಮ್ಮೆಯೋ ೫ ॥ ಇಂದುಧರನವತಾರವೆಂದು ಮನದೊಳ್ತಿಳಿದು । ವಂದಿಸಲು ಗರ್ವಮಂಕೊಂಡುಮಾತಾಡದೇ । ಕಂದೆರೆದುನೋಡದಪೇತಕೆ ಸುಮ್ಮನಿರ್ಪೆ ಯೋಗುಣನಿಮಗೆಚಂದವಹುದೇ ॥ ಎಂದುಧರಣೀಶನಾಡಿದನುಡಿಗೆಮನದಲ್ಲಿ । ಯೊಂದನಿಸು

ಕೋಪವಂಕುರಿಸದೇ ಯತಿರಾಯ । ಮಂದಸ್ಮಿತಾನನದಿ ಮೌನದಿಂದರೆಭೂ
ಪನೊಂದಿಮಗುಳಿಂತೆಂದನು ॥ ೬ ॥ ಪರರೂಪವನುಧರಿಸಿ ತಿರಿಯಬಲ್ಲಿರಿನೀವು
ಸರಸಿಜೋದ್ಭವಬರಹವಂಕೆಡಿಸಿಯಾಯುಷ್ಯ । ಪಿರಿದಾಗಿನಿಮ್ಮಿಂದಕೊಡ
ಲಾಗುವುದೆ ನೀವ್ರುಚಿರತಿರ್ಪುದೇನುಗುಣವು ॥ ತರವಲ್ಲಯತಿಗಳಿಗೆ ಯಿಂತರದ
ಗರ್ವವೆಸೆ । ಧರಣೀಶಕೇಳುನಾಳಿನದೊಂದು ಜಾವಕ್ಕೆ । ಮರಣನಿನಗಪುದು
ಆದರಿಂದ ಪರಸದೆನಿನ್ನ ನುಡಿಸತಾಪೆನೆ ರೋಷದಿ ॥ ೭ ॥ ಘುಡಿಘುಡಿಸಿಘೂರ್ಮಿ
ಸುತ್ತ ಪ್ರೊಢಪೀಶಕೋಪದೊಳು । ಕಡುಪಾಪಿಕೋಡಿನುಡಿವರೆ ನೀನುಯತಿ
ಯೆಂದು । ಬಿಡಲಾಯತಲ್ಲದೊಡಕಡಿದೀಡು ತುಂಡುಮಾತುವೆನೆಂದುರಥವೇರಿ
ತಾನ್ ॥ ಮಡದಿಯುಂಪಡೆಸಹಿತ ಬಳಿಕನಡಗರದಿಂದೆ ॥ ನಡದುಪುರಮಂಪೊ
ಕ್ಕು ಸಿಂಹಪೀಠದಿಕುಳಿತು । ಯೆಡಬಲದಮಕುಟವರ್ಧನರ ಮಂಡಲಿಕರೆಲ್ಲರ
ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟುಬಳಿಕ ॥ ೮ ॥ ಸಂತಸದಲಂತಪುರವನು ಪೊಕ್ಕುತನ್ನ ಯಾ ।
ಕಾಂತೆಯುಂತಾನು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದಲೊಂದುಯೇ । ಕಾಂತಗೃಹದೊಳುಶಕು
ನಿಮಂಚದೊಳುಹಂಸದುಪ್ಪುಳವಾಸಿನಲ್ಲೀರ್ವರೂ ॥ ಚಿಂತೆಯೆನೆಮರದುಪರಿ
ಮಳ ದ್ರವ್ಯವನುಧರಿಸಿ ಕಂತುಕೇಳಿಯೊಳು ಶ್ರಮವಡೆದುಮುಂಪೊರಗಿರಲು ।
ಅಂತಕಾಂತಕನಾಭರಣರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಕಾಂತನಂ ಕಚ್ಚಿ ಪೊರೆಯು ॥ ೯ ॥
ಸತಿಕಂಡುಹಾನಲ್ಲಯೆಂದು ಹಂಬಲಿಸುತ್ತ । ಪತಿಯನೆಬ್ಬಿಸಲೆದ್ದು ಕಾಲೋರ
ಗನಕಂಡು। ಹತವಾಗೆಯಲೆಪುರುಷನಿನ್ನ ಗಲಿರಲೆಂದು ಮರೆಕೆಟ್ಟನೆಂದಳುತಿರೆ
ಹಿತವಾದಸೇವಕರುಮಂತ್ರಿಮುಖನಾಯಕರು । ಮತಿತವಕದಿಂದೆಲ್ಲ ರರಿದು
ದುಃಖವಮಾಡಿ । ಕ್ಷಿತಿಪಂಗೆಮರಣವಂ ಕಾದುದೆಲೆತಾಯೆಪೇಳೆಂದವರುಚಿಸ
ಗೊಳಲ್ಕೆ ॥ ೧೦ ॥ ಪರಮಾನುರಾಗದಿಂ ಮದುವೆಯಾದಾಬಳಿಕ । ಲಿರಲಿಲ್ಲತ
ನ್ನ ಸೊಡೆಗೊಂಡುತೆರಳುತ್ತಲೆ । ಪುರದಪೊರೆಗಳಿದುವನವಂ ನೋಡಬೇಕೆಂ
ದು ನಾಂಸಹಿತರಥಮಡದರ್ದು ॥ ಬರಸೋಮನಾರ್ಯರಂಕಂಡೆರಸುನಮಿಸಲ್ಕೆ
ಪರಸದಿರೆಭೂಪಕೋಪಿಸಲಾತಮರಣಪೆನ । ಅರಮನೆಗೆಬಂದು ನಿದ್ರಿಸಲುರ
ಗಮುಟ್ಟಿದುದನಿನಿತೆಲ್ಲನವರೊಳುಸರೆ ॥ ೧೧ ॥ ಅನಿತರೊಳು ಸೂರ್ಯನುದ
ಯಂಗೈಯೆಜನರೆಲ್ಲತನತನಗೆರೋದಿಸುತ ನೃಪನಶವವಂಪೊತ್ತು । ಘನಮಹಿ
ಮಸೋಮನಾರ್ಯರಬಳಿಗೆ ತಂದುಪದಕಮಲಕ್ಕೆ ನೊಸಲಸಾರ್ಚೆ। ಮನುಜೇಂ
ದ್ರನಮ್ಮಹಿಮೆಯನರಿಯದಾಡಿಮದ । ಮನದೊಳಡದೇತಪ್ಪುಕಾಯ್ದು ರಕ್ಷಿಪು
ದೆಂದು । ವನಿತೆಪರಿವಾರಮಂತ್ರಿಯುತಹಿತ ಪೊರಮಟ್ಟುಬದ್ಧಾಂಜಲಿಗಳಾಗಿ
ರೆ ॥ ೧೨ ॥ ಪೆರೆಬಂದಿರಿಯೆಂದು ಸೋಮನಾರ್ಯರುಕೇಳೆ । ನೀಕೊಡುವುದೀ
ಗಭೂಪಗೇಪ್ರಾಣದಾನವಂ । ನೀಕುವರಿನಿನ್ನ ಸುತೆ ಯಿವಳ್ಗೆ ಮುತ್ತೈದೆತನವಿ
ತ್ತು ಪಾಲಿಸುವುದೆನಲು । ಶೋಕವನುನಿಲಿಸಿ [illegible] । ವಾ

ಕುವರಹರರೂಪಜಂಗಮವನಾಕ್ಷಣದಿ । ತಾಕರಸಿಯುನ್ನತಾಸನವಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಜಲತಂದು ಚರಣವನುತೊಳದು ॥ ೧೩ ॥ ಪಾದೋದಕವಹೇಮಕುಂಭದೊಳುತುಂಬಿರಸಿ । ಸಾದರದಅಷ್ಟವಿಧದಿಂದ ಪೂಜೆಯುಮಾಡಿ । ಭೂಧವಶರೀರವನು ತೋಯುದೊಳುತೊಳಸುತ್ತಪಣೆಗೆಭಸಿತವನುಧರಿಸಿ । ವೇದಘೋಟಕರೂಪ ಜಂಗಮನಿರೂಪದೊಳು । ಪಾದತೀರ್ಥವತೆಗದು ಅರಸಿನಂಗದಮೇಲೆ । ಯಾದಯಾಂಬುಧಿ ಸೋಮನಾರ್ಯತಳೆಯಲು ಭೂಪಕಂದೆರದುಎಚ್ಚತ್ತನು ೧೪॥ ಅರಸಿಗನುವುಂಬರಲುನೆರದಜನಹಿಗುತ್ತ । ಧರಣೀಶಜಂಗಮಕೆ ನಮಿಸಿಸೋಮನಯಾರ್ಯ । ಚರಣದೊಳುಬೀಳಲತಿ ಕರುಣದಿಂದೆಂಡು ಕರವಿಂದೆವಿಡಿದೆತ್ತುತ ॥ ಪರಮಾನುರಾಗವಿಂ ವರುಷನೂರಂಬಾಳ್ವು । ಹರಲೋಕಪಡವಾಗೆಲೆಂದುಪರಕೆಯನಿತ್ತ । ಇರುತಪಲಕಾಲವಾಗಲು ತಮ್ಮಕರವಿಷ್ಟಲಿಂಗದೊಳುಬೆರದೇರಿತ್ತ ॥ ೧೫ ॥ ಕಾಮಹರಭಕ್ತನಕಳಂಕಕಪಟವಿದೂರ ಸೋಮನಾರ್ಯರು ಪರಸಿದುದರಿಂದ ಶತವರುಷ । ವಾಮಹೀಶಂತನ್ನ ಸಹಿತಸುಖದಿ ರಾಜ್ಯಂಗೈವುತಿರ್ದಬಳಿಕ ॥ ವ್ಯೋಮಕೇಶನಹೃದಯು ಕರ್ಣಿಕಾವಾಸದೊಳು ॥ ಪ್ರೇಮದಿಂನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ನುತಸಿನಿಜ್ಜೆರಗಾಗ । ಸೋಮಶೇಖರನೊಲಿದು ಕೈಲಾಸಪುರಕೆಕೊಂಡೊಯ್ದುನೆಲೆ ಪ್ರಭುಡಕೇಳ್ಳೆ ॥೧೬॥ *

—(ಕಾಚಿರಾಜಯ್ಯನ ಕಥೆ.)—

ಕುಂಭಿನೀಶನೆಕೇಳು ಕುಚಿತಬುದ್ಧಿಯುಬಿಟ್ಟು । ಶಂಭುಶರಣಾಂಬುವಿನ ಮಹಿಮೆಯನು ಪೊಗಳಲ್ಕೆ । ಅಂಬುಜೋದ್ಭವಗರದು ಎಷ್ಟೆಂದುಪೇಳ್ವೆನಿನ್ನೊಂದುಕಥೆಯನುಕೇಳ್ವುದು ॥ ಜಂಬುದ್ವೀಪದೊಳಾಂಧ್ರದೇಶದಲಿ ಪುಲಿವಿಂದ್ರ ! ವೆಂಬಪುರದಲಿ ಕಾಚಿರಾಮಯ್ಯಶಿವಭಕ್ತ । ಕಂಬಳಾಶ್ವತರ ಶ್ರುತಿಕುಂಡಲನೆಭಜಿಸುತ್ತಲಷ್ಟಾವರಣವನಂಬಿ ॥ ೧೭ ॥ ಒಂದುವಿನವಾದಿಗಳುಕೂಡಿ ಕಾಶಿಯತೀರ್ಥ । ವಿಂದಧಿಕವಿಲ್ಲೆಂಬ ಪಾಸ್ತ್ರವನೊಧ್ರೇದುತಿರೆ । ಕಂದುಗೊರಳನಭಕ್ತಕಾಚಿರಾಜಯ್ಯಕೇಳುತ ಕೋಪಮಂತಾಳುತಾ ॥ ಮಂದಮತಿಗಳಿರೆಬಸುಭ್ರಷ್ಟಗಿನುಡಿವರೇ।ಯಿಂದುಧರನವತಾರ ಜಂಗಮದಚರಣಾಂಬುವಿಂದೆಘನವಿಲ್ಲೆಂಬಸಾಕ್ಷಿಯನು ನಿಮಗೆಶಿಳವಂತೆಪೇಳುವೆಕೇಳಿರೈ ॥೧೮॥ ಧರಣಿಯೊಳುರಾಜಿಸುವವಮುನ್ನೂರ ಅರವತ್ತು । ವರತೀರ್ಥದೊಳು ಭಾಗಿರಥಿಯಧಿಕವದರಿಂದ । ಪರಮಜಂಗಮದ ಪಾದೋದಕವೆ ಘನವೆಂದುಸಾರುತಿಹ ಪುರಾಣವೆ ॥ ಅರಿದವನುಮರತುಮತ್ತೇನ ನೋಡುವಿರೆನಲು । ನಿರತಕಾಶಿಮವುದಕಮಿಗಿಲೆಂಬ ಆಗಮವ । ತ್ವರಿತದಿಂದೋದಲ್ಕೆ ಕಾಚಿರಾಜಂಕೇಳ್ಳು ಕೇಳೆಲವೊವಾದಿಗಳಿರಾ ॥ ೧೯ ॥ ಸಕಲಜೀವರಿಗೆಕಾಶಿಯು ತೋಯವೇಘನವು । ಶಶಿಭವನನಾಶ್ರಿಯನು ಹೃದಯಕಮಲದೊಳಿಟ್ಟು । ಸುಖದಿಂದಬಾ

ಘುಲಿಸವೀರಶೈವರಿಗೆ ಸಮ್ಮತವಲ್ಲಕೇಳುಶಿವನ ॥ ಮುಖವಾದಜಂಗಮದ ಪಾದಸೇಚನಜಲವಧಿಕವೆಂಬಸಾಕ್ಷ್ಯಿಯನು ನೋಡುತತಪ್ಪಗಾ । ಕೈಯಿಟ್ಟು ಪೋಗೆಂದುಸದುಷದೊಳು ಕಾಚಿರಾಜಯ್ಯ ನುಡಿವುತಲಿರ್ದನು ॥೨೦॥ಗ್ರಂಥ॥ ಪಾಕಾರಂಪರಮಜ್ಞಾನಂ ದೋಕಾರಂ ದೋಷನಾಶನಂ ॥ ದಕಾರಂದನಶೆವಿಸ್ತ್ರಕಕಾರಂಕಲುಷಾಪಹಂ ॥ ೧ ॥ ಶೋಷಣಂಪಾಪಪಂಕಸ್ಯ ದೀಪನಂಜ್ಞಾನತೇಜಸಃ । ಚಿರಪಾದೋದಕಂಪೀತ್ವಾ ತರೇಚ್ಚ ಭವಸಾಗರಂ ॥೨॥ ಇಂತೆಂಬಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳ ನೋಡಿದಡೆಕೇಳದೇ । ಮುಂತದೃಷ್ಟವತೋರಿ ಸೆಂದವರುನುಡಿಯಲಿಕೆ । ಕಂತುಮರ್ದನಶರಣ ಕಾಚಿರಾಜಯ್ಯಗಳು ಕಾಶಿಯಾಜಲವತರಿಸಿ ಅಂತಕಾಂತಕರೂಪ ಚರಚರಣತೀರ್ಥವಮ। ಸಂಕಸವಿತಾ ಸಿನಲಿ ತೂಗೆಪಾದಾಂಬುಭೊ । ಕಾಂತೆ ಯುಂಬಿಟ್ಟೇಳ ದಿರೆಕಂಡುತಮ್ಮೇಳಾಲೋಚಿಸುತಲಿಂತೆಂದರು ॥೨೧॥ಎಲೆಕಾಚಿರಾಜಯ್ಯ ಜಂಗಮದಪಾದಾಂಬು । ಬಲಪಾದುದಂತಿರಲಿಯುದರಗುಣವೆಂತಿಸುದು । ಸಲೆವೃಷಣ್ಣೀತವ್ರೋಮಾಜದೆಂನೊಳುಪೇಳು ಎನಲಾತನಿಂತೆಂದನು ॥ ಪಲವುಮಾತೇಕೆತೀರ್ಥದೊಳೆರಡುಗುಣವುಂಟು।ನಲುವಿಂದನಂಬಿರ್ದಭಕ್ತರಿಗೆಶಾಂತಿರೂಪಿ।ಲಿತೋರ್ಕುನಂಬದವರಿಗೆ ಯುಗ್ನಿಯಾಗಿಪ್ಪುದೆನಲದಂ ತೋರಿಸೆನಲು ॥ ೨೨ ॥ ಹರಶರಣಪಾದೋದಕವತೆಗದು ತಮ್ಮಯಾ ॥ ಕರದಲ್ಲಿಪಿಡಿದುಪಾದಿಯುಕೇರಿಗಳಕಡೆಗೆ । ಸದುಷದೊಳುಚೆಲ್ಲಿದಡೆಕೋಟಿಸಿಡಿಲೆರಗಿಗರ್ಜಿಸಿದಂತೆರಭಸದಿಂದ॥ ಸೊರೆವೃತ್ತಪ್ರಳಯಾಗ್ನಿಯಂತೆಪಾದಿಗಳಗೃಹ ॥ ತಿರುತಿರುಗಿವುರಿವುರಿತಿರ ಲೆಲ್ಲರುಂ ವೊರೆಯಿಡಲು ॥ ಕರುಣದಿಂದವರಮನೆಗಳನುಳುಹಿ ಮರಣವಾದವರ್ಗ ಪ್ರಾಣವನೆಕೊಟ್ಟು ॥ ೨೩ ॥ ಭವಕೆಕುರಿಯಾದಪಾದಿಗಳನೆಲ್ಲರನಾಗ । ತವಕವಿಂಭಕ್ತರಂಮಾಡಿ ಸಂತಸವಿದ್ದ । ಷ್ಟವಮೆರದುಸಕಲಜನರಿಂದೆ ಕೀರ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಹರಬಿರುದಕೊಂಡಾಡುತ ॥ ಭುವನಕಚ್ಚರಿಯೆನಿಸಿ ಕರಪೀಠದಲ್ಲಿ ಸೇವ । ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿಲಯವಾದರೆಲೆಪ್ರಭುಡಭೂ । ವರನೆಕೇಳೆಂದೊರೆದಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯಹರಿಭಕ್ತರಾಸಾಕಾರ್ಯನು ॥೨೪॥ ಮನುಜೇಂದ್ರಕೇಳು ಮತ್ತೊಂದುಕಥೆಯಂಪೇಳ್ವೆ । ಕನಕಾ

—(ಘಂಟಾಕರ್ಣ ಗಣನಾಥನ ಕಥೆ.)—

ದ್ರಿಯಲ್ಲಿಘಂಟಾಕರ್ಣಗಣನಾಥ । ಘನಮಹಿಮವೀರಶೈವಾಚಾರನಿಷ್ಠೆಯಲಿ ಪರಮಸದ್ಭಕ್ತಿಯೊಳಿರೆ ॥ ಅನವರತಶಿವಿಯಲ್ಲಿ ಯುಪಶಬ್ದಬೀಳ್ವುದೆಂ। ದೆನುತ ಶಿವಿಗಳಲಿಘಂಟೆಗಳನುಡಿವುತ್ತಿರುವ । ಮನಲೀನವಾಗಿಷ್ಟಲಿಂಗವನು ಭಜಿಸುತ್ತತನುಮೂರಸೊಂದುಮಾಡಿ ॥೨೫॥ ಸುರಹೊನ್ನೆಸಂಪಿಗೆಯು ಜಾಲಿಪಾಟಾಶಪಾ । ದರಿಪಾರಿಜಾತ ಪಂಕಜದವನಬಕುಳಬಂ । ಧುರವು ಇರುವಂತಿಗೆಯುಸೇವಂತಿ ಯೆಲರ್ಗಂಚಿ ಮೊಲ್ಲೆಮಲ್ಲಿಗೆಜಾಜಿಯು ॥ ಕರವೀರಕುಮುದ

ಮೊದಲಾದಪ್ರಪಂಗಳನು । ಧರಿಸುತ್ತಲಷ್ಟವಿಧ ಪೋಡಶೋಪಚಾರಕ್ರಮ
ವರಿತುಪೂಜಿಸುತನಿರ್ಮಾಲ್ಯವದುತೆಗದಿಡಲು ಪ್ರಾಣಗದೇಯಿರುತ್ತಿರ್ಪವು ॥೧೬॥
ಎಂದೆಂದುಸೂರ್ಯನುಷ್ಣವಕರೆಯುನ್ನೈದಿಲೆಯು । ನಿಮ್ಮ ಕೃತ್ಯವತೋರ್ಪ ಮೃಗ
ಪಕ್ಷಿಕ್ರಿಮಿಕೀಟ । ವೊಂದಾಗಿತಮ್ಮ ಶ್ರೈರವಮರೆತುಚರಿಸುವವು ಮುನಿಪನಾ
ಜ್ಞಾಭಯದಲಿ ॥ ಕುಂದಕೊರತೆಯಮರತು ಮುನಿಪನಾಶ್ರಮದೊಳಿರ ।
ಲೊಂದುದಿನನಿರ್ಮಾಲ್ಯದರಲು ಬಾಡಿರೆಕೋಪ । ದಿಂದಖದ್ಯೋತನಂಶಾಪಿಸಿದ
ನತಿಕುಷ್ಠರೋಗಿಯಾಗೆಂದೆನುತ್ತ ॥೧೭॥ ಗಣನಾಥಶಪಿಸೆ ರವಿನಡನಡುಗಿಚ
ರಣಕ್ಕೆ । ಮಣಿದುಯೆಲೆದೇವ ಸರ್ವದಸಾರವೆಲ್ಲವನುಪ್ರೋಣಗಿಪುದು ಎನ್ನ ಗುಣ
ನಿಮ್ಮನಿರ್ಮಾಲ್ಯವೆಂದರಿಯೆ ಯೆನ್ನ ಪರಾಭವ ॥ ಎಣಿಕೆಗೊಳದೇಕರುಣದಿಂದ
ನಿಶ್ಶಾಪವಿ । ತ್ತಣುಗನೆಂದೆನ್ನ ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸುವುದೆಂದುದಿನ । ಮಣಿದೈನ್ಯಬಡ
ಲುಘಂಟಾಕರ್ಣಗಣನಾಥ ಹರುಷದಿಂ ದಿಂತೆಂದನು ॥೧೮॥ ದಿನಕರನೆನಿನಗಾ
ದಶಾಪದನಿವೃತ್ತಿಯನು । ಮನುಹರಗಣೇಶನಂಘ್ರಿಯಜಲದಿನಿನ್ನ ಯಾತನು
ಶುದ್ಧವಹುದುಪ್ರೋಗೆನೆ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿರ್ಪಬಾಲಾರ್ಕಲಿಂಗದೆಡೆಗೆ ॥ ಕನಲುತ್ತ
ಪ್ರಭೆಗಳದುಬಂದುಪೊಡಮಟ್ಟುಕರ । ವನುಮುಗಿದುನಿಂದು ನಿಗಮಾಭೇದ್ಯನಿ
ರ್ವರಣ । ಮನಸಿಜಾಂತಕನಘನಪ್ರತಿಮ ಮನುಜಸುರನಾಗಾದಿ ನತಚರಣ
ನೇ ॥೧೯॥ ಸುರರಾಜಮುಖ್ಯದಿಕ್ಪಾಲವಂದಿತಪಾದ । ಪರಮಋಷಿನಿಕರಹೃ
ತ್ಕಮಲದತಾರಾಧೀಶ । ಅರವಿಂದಭವಶಿರಸಗ್ಗೈಯ್ಯಮಾಪತಿ ಪ್ರಿಯಶರಜನ್ಮ
ಕರಿಶಿರಯ್ಯ ॥ ದುರಿತಭೂಧರಕುಲಿಶ ಧೂರ್ಜಟಿವಿರೂಪಾಕ್ಷ । ಕರುಣದಿಂದೆ
ನ್ನ ತರಿರವಕುಷ್ಠವನುಕಳೆದು । ಪರಮಕಳೆಯಿತ್ತುಸಲಹೆಂದುನುತಿಸಲ್ಕೆ ಪರ
ಮೇಶನಿಂತೆಂದನಾಗ ॥ ೨೦ ॥ ನಿಶಿವೈರಿಕೇಳುಘಂಟಾಕರ್ಣಗಣನಾಥ । ಬಿಸಿ
ಗೋಪದಿಂದಿತ್ತ ಶಾಪಬಿಡದಾತನಿನ । ಗುಸುರ್ದಂತೆತಪೆಪ್ರೋಗಿ ಮುಮುಹರಗ
ಣೇಶ್ವರನಪಾದೋದಕವಿ ಸೀನುಪ್ರೊರಳೇ ॥ ಹಸನಹುದುನಿನ್ನ ತನುಪ್ರೋಗೆಂ
ದುಬೀಳ್ಕೊಡಲು । ಬಸವಳಿದುಬೆಂಡಾಗಿ ಮುಮುಹರಗಣೇಶ್ವರನ । ಎಸೆವಚರ
ಣೋದಕವನಾಂತ್ಸನಾಗುತನಮಿಸಿ ಬಿಸಿಗದಿರಪ್ರೋಗಿತಮ್ಮ ॥೨೧॥ ನಿತ್ಯಕೃತ್ಯ
ವಬಿಡದೆನಡಸುತ್ತಶಿವಭಕ್ತ । ರತ್ಯಧಿಕರೆಂದುಮನದಲ್ಲಿತಾಹೆದರಿಯಾ । ದಿತ್ಯ
ಮನ್ನಿಸುತಮೊದಲಂತೆಗಗನಾಂಗಣದಿ ಹರುಷದಲಿಚರಿಸುತಿರ್ಪಂ॥ಮೃತ್ಯುಹರ
ರೂಪಚರತೀರ್ಥವೇಘದಘನವು। ಸತ್ಯವಿದುಮತೊಂದುಕಥೆಯನುರ್ದಪೆನಿನ
ಗೆ। ವಿಘ್ನವನುಬಿಟ್ಟಾಲಿಸೆಂದನಾ ಪ್ರಹುಧಭೂಪೋತ್ತಮಗೆಜಕ್ಕಣಾರ್ಯಂ ॥

—(ಮಂಗಾಯಿಕ್ಕಯರಸಿ ಕಥೆ.)—

ಕರವೂರಪುರದರಸು ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳಭೂ । ವರತನ್ನ ತನುಜಾತೆ
ಮಂಗಾಯಿಕ್ಕರಸಿಯನು । ಧರಣೀಶಪಾಂಡ್ಯಮಂಡಲವನಾಳಿಸುವ ದೇವನ

ಪಾಂಡ್ಯರಾಯಗೆ ॥ ಪರಮಸಂಭ್ರಮದಿ ಶುಭಲಗ್ನ ಸುಕ್ಷೇಮದೊಳು । ಹ
ರುಷದಿಂ ವೆರಸಿ ಜನನಾಥ ಮದುವೆಯ ಮಾಡಿ । ಕರಿತುರಗಗೋಮಹಿಷೆಧರತ್ನ
ಧನಕನಕ ವರವಸ್ತ್ರ ದಾಸಿಯರನು ॥೩೩॥ ಇನಿತೆಲ್ಲವಿತ್ತು ಪುರುಷಾಲಯಕೆತ
ನ್ನ ಯಾ । ತನುಜಾತೆಯನು ಕಳುಹಿ ಸಂಗಡದೊಳಿರ್ದವಳ । ಅನುಕ್ರಮವನ
ಡಸುದಕೆ ಕುಲಚ್ಚರಿಯರೆಂಬ ಯೋಗೀಶ್ವರನ ಪೋಗೆನಲ್ಕೆ ॥ ಘನಹರ್ಷದಿಂ
ಬಂದು ಮಧುರೆಯೊಳಗಿರುತಿರಲು । ಮನವೊಲಿದು ಪಾಂಡ್ಯಭೂವರ ಬಸುಳೆವ
ನ್ನಿಸುತ । ವಿನಯದಿಂ ಪಲಕಾಲ ಸತಿಸಹಿತ ಸುಖದಿಂದ ರಾಜ್ಯವಂ ನಾಳುತಿರ್ಪಂ
೩೪ ॥ ಜಿನ್ನನೇ ದೈವವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯಿಲ್ಲೆನುತ । ತನ್ನ ಪುರಜನಕೆಲ್ಲ ಶ್ರಮಣರನೆ
ಭಜಿಸೆಂದು । ಮುನ್ನ ಡಂಗುರಸಾರೆ ಶಿವಭಕ್ತರಾದವರು ಬಿಟ್ಟು ಪರವೂರ್ಗೆ
ಪೋಗೆ ॥ ಪನ್ನಗಾಭರಣ ಪೂಜೆಗೂನತೆಲ್ಲದೆ ಭೂಪ । ತನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿರಲು ಸತಿ
ಯು ಮಂಗಾಯರಿಸಿ । ಇನ್ನು ನಾನೆಂತು ಜಯಿಸುವೆನೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸುತ
ಲಿಂತೆಂದಳು ॥೩೫॥ ಕರಿಗೊರಳನೇ ದೈವ ಶಿವಭಕ್ತರೇ ಬಂದು । ಹರಪೂಜೆಯೆ
ನೆಬಿಡನೆನುತ್ತ ಧೈರ್ಯವಾಳ್ದ । ಗಿರಿಜೇಶನಾರಾಧನೆಯ ನಿತ್ಯ ಮಾಡುತಿರೆ ಕೂನ
ಪಾಂಡ್ಯ ಯುಕೋಪದಿ ॥ ತರುಣಿಯನು ಕರೆದು ಎಲೆ ನೀ ರಜಿನ್ನ ನೆಪರಾ । ತ್ವರ
ವೆಂದು ನಂಬದೇ ಯೆನ್ನ ಮತವನು ಬಿಟ್ಟು । ಗೊರವನಂ ಭಜಿಸುವುದು ದಾವನೀ
ತಿಯು ಮೆನಲು ತರಳಾಕ್ಷಿ ಮಗುಳೆಂದಳು ॥ ೩೬ ॥ ಸಕಲ ದೈವಗಳೊಡೆಯ ಶಿವ
ನೆಂದು ಸಾರುತಿಹ । ಅಖಿಳಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮದ ಮುಖದಿಂದ ತಿಳಿಯದೇ । ಕಕುಭ
ವಸನನ ಜರಿದು ಮಗುಳೆ ಮಾತಾಡಿದರೆ ಕರಿನಿಕರೆ ಸರಿಯು ಹರಿಗೆ ॥ ಚಕಿತಮಹಿದ
ತ್ರಶ್ರುತಿದೂರ ಶಂಕರ ಸರ್ವಾಧಿಕ ಗುಳಿದರೆಣೆಯೆ ನೀ ಯಥಮ ಬುದ್ಧಿಯ ಬಿಟ್ಟು
ಶಿಖಿನಯನನ ಭಜಿಸಿ ಮುಕ್ತಿಯಂ ಪಡೆಯೆಂದ ಮಂಗಾಯಕ್ಕರಸಿ ನುಡಿಯೆ ॥೩೭
ಹರಿಣಲೋಚನೆ ನಿನ್ನ ಗುರುವನಿಲ್ಲಿಗೆ ಕರಸಿ । ತ್ವರಿತದಲಿ ವಾದದೊಳು ನಮ್ಮ
ವರಸೋಲಿಸಲು । ಹರಭಕ್ತ ನಪ್ಪೆನಲ್ಲದೊಡೆ ನಿನ್ನ ಯ ಕರಣಗೋಳ್ಪದೇಬಿಡ
ನೆನಲ್ಕೆ । ಧರಣೀಶ ನೀ ನಾಟಿದುದಕೆ ತಪ್ಪವಿರೆಂದು । ತರುಣಿ ತನ್ನಾಲಯದೊಳಿ
ರು ತೊಂದು ದಿನಕುಲ । ಚ್ಚರಿಯರಂ ಕರಸಿ ತಿರು । ಜ್ಞಾನಸಂಬಂಧಿಗಳ ಬರಿಸ
ಬೇಕೆಂದು ಪೇಳೆ ॥ ೩೮ ॥ ನಳಿನಾಕ್ಷಿ ಮಂಗಾಯಕ್ಕರಿಸಿ ಪೇಳಿದ ನುಡಿಗೆ । ಒಳಿ
ತೆಂದು ಯಲೆತಾಯ ನೀನಂಜದಿರು ಇದಕೆ । ಛಳಿವೆಟ್ಟಣಗಿಯಾಣ್ಮ ಸಾಲಿ
ಸುವನೆಂದು ಸಂತವಿಸಿ ನಿಜಗೃಹಕೆ ಬಂದು ॥ ಬಳಿಕೆಲವರಿರ್ಪತಾಣವನರಸಿ ಬಾ
ಯೆಂದು । ತಳುಸದೇ ತನ್ನಾಪ್ತರಂ ಕಳುಹಿ ಸುಖವಿರಲು । ಕಳೆಧರನ ಭಕ್ತಕು
ಲಚರಿಯರಿಂಗಾ ಕಾಶವಾಕಾದುದಾ ಕಾಲದಿ ॥ ೩೯ ॥ ಮುಂದೆಕ್ಕೈನೆರನಾದಬು
ರುತಿಸುದು ಕಾಪೊರ್ನ್ನ । ದಿಂದೆ ಶೂಲಗಳು ಪದುನೆಂಟು ಸಾಸಿರವರಟಿ । ಸಂ
ದುಸುರಿವಾಡಿ ಕೊಳೆಯಾಮಳ ಲೊಡಗಿಸಿರೆ ಬಂದರಾ ಪೋದಚರರು ॥ ತಂದೆ

ಜಿನ್ನಪಕೇಳು ಈಗತಿರುಜ್ಞಾನಸಂ । ಬಂಧಿಗಳಚೋಳಮಂಡಲಕೆಬಂದಿಹರೆ
ನಲು । ವ್ರೊಂದಾರುಭುಜವಾಗಿಭೂಪನಂ ಬೀಳ್ಕೊಂಡುಬಂದನವರಿದ್ದಬಳಿಗೆ॥
೬೦ ॥ ಅವರಕಾಣುತ್ತವಂದನೆಗೈದುಭಿನ್ನಹವ । ನವಧರಿಸುದೇವಜನಸಂಘವೆ
ಗ್ಗಳಿಸೆಂದು । ಶಿವಭಕ್ತಿಗೂಣಿಸುವವಾಪತಿಶಿಸ ನಿಮ್ಮನುತೆಮಂಗಾಯಕ್ಕರ
ಸಿತನ್ನ । ಧವನೊಡನೆವಾದದೊಳುನಿಮ್ಮಕರಸಿದಳೆನಲು॥ ತವಕದಲಿತಳದುರ್ಗ
ಬರುತಿರೆಪಥವಿಜಿನರಕ್ಶತ । ಕವನೆಲಿದುಬಂದುಮಧುರೆಯು ಪುರವಹೊಕ್ಕನಾ
ತಿರುಜ್ಞಾನಸಂಬಂಧಿಯು ॥ ೬೧ ॥ ಬಂದಬರವಂಕೇಳಿ ಯಿಂದುಮುಖಿಯಿದಿ
ರ್ಗೊಂಡು । ಮಂದಿರಕೆಕರತಂದು ಭೂಪನಾಸ್ಥಾನದೊಳ । ಗೊಂದುಗದ್ದುಗೆ
ಯಿಕ್ಕಿಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಕಾಲೋಪಚಾರದೊಳುಸತ್ಕರಿಸುತ ॥ ದ್ವಂದ್ವಕರವುಗಿದು
ನಿಂದಿರ್ದತನ್ನಯಮಡದಿ । ಯಂದವನುನೋಡುತ್ತ ಕೂನಪಾಂಡ್ಯಶ್ರವಣ ।
ಸಂದೋಹವನುಕರಸಿ ವಾದವನುಮಾಡಿಸಿದನೇನೆಂಬೆನಚ್ಚರಿಯನು॥೬೨॥ ಕೇ
ಳುಭೂನಾಥಸಭೆಯುಳ್ಳಿಜಿನ್ನರಸಂಘ । ಗೋಳಿಟ್ಟುವೊಂದೊಂದಗಳಸಲ್ಲಿನ
ಸುನಗುತ । ಭಾಳಾಕ್ಷನೀಮಂತವಮಣಿ ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿಶಾಸ್ತ್ರ ವುಪನಿಷದ್ವಾಕ್ಯ
ದಿಂದ ॥ ಪೇಳುತವರೆಲ್ಲರನಿರುತ್ತರರವಾಪಲ್ಕಿ। ಕೂಳಶ್ರವಣರುನುಡಿದರೆಮಗೆ
ದೃಷ್ಟವತೋರಿ । ನಾಳೆಶಂಕೆಣಸಪ್ರಾಣಿಸಿನೆನಲು ತಿರುಜ್ಞಾನಸಂಬಂಧಿ
ಯಿಂತೆಂದನು ॥೬೩॥ ಧರಣೀಶನಿನ್ನಜಿನ್ನಿನಕೂನಕಳೆದುಸುಂ। ದರಕಾಯನಂ
ವಾಡಲಿವರುಪೇಳಿದತೆರದ । ಲಿರುವೆನಾನಿವರಿಂದಲಾಗವಿರೆಶೂಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಪು
ದುದಿಟವಾಪಡೆ॥ ಅರಗಳಿಗೆಯುಳ್ಳಿನಿನ್ನಂಗಶುದ್ಧವಮಾಡಿ। ಪರಶರಣರೀಗತೋ
ರುವರೆನಲು ಮನದಲ್ಲಿ । ಪರುಷವಿಮ್ಮಡಿಸಿಜಿನ್ನರಮೇಲೆ ಕೋಪಿಸುತ ಬರೆಸಿ
ಯುತ್ತರವನೆನಲು ॥೬೪॥ ಪೆದರಿಜೈನರಸಂಘಮುಡವಡಗಿಪೋಗಬಾಡಿ । ಕುಧ
ವನಿನ್ನಯಕೂನ ನಿವಕಳೆಯೆನಮು.ಶೂ । ಲವಿಸಾಕಿಸುವ್ರದೆಂದುಭಾಷೆ ಪತ್ರ
ವಬರದುಕೊಡಲು ಭೂವರಶರಣನ ॥ ವದನವೀಕ್ಷಿಸಿಮಂಗಯಕ್ಕರಸಿಯಿಂದೆ
ಸಾ । ದುದಕಭಸ್ಮವಧರಿಸಿ ಮೂರುಗುಪ್ತನೆಗುದ್ದಿ । ಸಿದರೆತನುಶುದ್ಧವಾಗಲು
ಜನಪವೆಚ್ಚಿ ಶಿವಭಕ್ತರನು ಕೊಂಡಾಡುತ ॥ ೬೫ ॥ ಮುನ್ನ ಕುಲಚರಿಯುರುಂ
ವಾದಿಸಿದಶೂಲಕ್ಕೆ । ಜಿನ್ನರೆಲ್ಲರಹಾಯ್ಕಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಧರಿಸಿ । ಪನ್ನಗಭರ
ಣಭಕ್ತನಾಗಿಯುಸ್ವಾವರಣವನುಬಿಡದಲನುಸರಿಸುತ ॥ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆನಂಬಿಶಿವ
ಧ್ವಜಕರೆಂಬವರು । ತನ್ನಬಂಧುಗಳೆಂದುಭಕ್ತಿಯನುಮಾಡುತ್ತ । ಚನ್ನನದ್ಗು
ಣವನ್ನೆ ಮಂಗಯಕ್ಕರಸಿ ಸಹರಾಜ ಮನಾಳುತಿರ್ದಂ ॥ ॥೬೬॥

—(ಚೇರಚೋಳಪಾಂಡ್ಯರ ಕಥೆ.)—

ಕೇಳಭಾಸ್ಯಯದೇಶದೊಳು ಮಹೀತಳವಾಳ್ವ । ಚೇರನುಮಹೀಶ ಕರ
ವೀರನ್ಯಾದವಿಂದ । ಧೀರರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳರು ಕೂನಪಾಂಡ್ಯರೊಳುನಿ

ತ್ರತ್ವದಿಂದಿರುತಿರೆ ॥ ವಾಸುವಂಗಳನೇರಿವೈಹಾಳಿಮುಖದಿಂದ । ವಾರಿಜೋ
ದ್ಭವವಿಷ್ಣು ಸುರಪಮುಖ್ಯರವೊಳಲ । ನಾರೈದುನಿತ್ಯಬರುತಿರೆ ಲೊಂದುದಿವಸ
ಜಂಭಾರಿಯೋಲಗಕೆಪ್ರೋಗಿ ॥ ೪೭ ॥ ಸದುವಿನಯದಿಂದೆ ಸುರಪನೆಕೂಡೆವಾ
ತಾಡಿ । ಕುದುರೆಗಳನಡರ್ದು ತಮ್ಮಪುರಕೆಪ್ರೋಗಲ್ಕೆ । ತ್ರಿದಶಪತಿಕೋಪ
ವನುತಾಳ್ದು ನರರೆಮ್ಮನಂವಂದಿಸದೆಪ್ರೋದರೆಂದು ॥ ಇದಕೇನುಪಾಯವೆಂದ
ನುತತನ್ನೊಳುತಿಳಿದು । ಪದುಳದಿಂದಮರಾವತಿಯ ಬಾಗಿಲದಗೋಪು । ರದ
ಮೇಲತನ್ನ ಪಾವುಗೆಯನಿರಿಸಲ್ಕವರು ಮರುದಿವಸಬಂದುಕಂಡು ॥ ೪೮ ॥ ಸುರ
ಪಮಾಡಿದಕೃತಕವರಿತುಬಾಗಿಲಪೊಗದ । ತುರಗವನುಗೋಪುರದಮೇಲೆಹಾ
ರಿಸಿಪ್ರೋಗಿ । ಗಿರಿವೈರಿಯನುಕಂಡುಮರಳಿಯಾತೆರದೆ ಮೂವರುತಮ್ಮನಿಜನ
ಗರಕೆ ॥ ತೆರಳಲ್ಕೆಯಮರೇಂದ್ರನತಿಕೋಪಮಂತಾಳ್ದು । ಕರಸಿನಕ್ಷತ್ರಗಳ
ಮೂರುರಾಜ್ಯಕೆಮಳೆಯ । ಕರೆಯದಂತಾಜ್ಞೆಯನುಮಾಡಿಸಲು ಪನ್ನೆರಡು
ವರುಷಬರಬೀಳಲೊಡನೆ ॥೪೯॥ ಜನರೆಲ್ಲಶ್ರಮದಿಭೂಪಾಲರಿಗೆಮೊರೆಯಿಡಲಾ
ಮುನಿದುಮೂವರುಕೂಡಿ ಯತಿತವಕದಲಿಸ್ವರ್ಗ । ವನುಮುತ್ತಿಬಿಡದೆವಿಂಶತಿ
ಸಪ್ತನಕ್ಷತ್ರಗಳಕಂಡುಸೆರೆಯಹಾಕಿ ॥ ಅನಿಮಿಷರಪತಿನಮ್ಮಮೇಲೆದಂಡೆತ್ತಿ
ಬ । ಪ್ಪನುಯೆನುತ ಚೇರಪಾಂಡ್ಯಚೊಕ್ಕನಾಯಸಾ । ರನುಕರೆಸಿಪ್ರೊನ್ನ
ನಗಣಿತಮಿತ್ತು ವೊಂದೆರಡುಕೋಟಿವಾಜಿಯತರಿಸೆನೆ ॥೫೦॥ ಅರಸನಿತ್ತನಿತ
ದ್ರವ್ಯವತಮ್ಮಮನೆಯಲಿಯೆ । ಯಿರಿಸೆಶಿವಜಂಗಮಾರ್ಚನೆಯಮಾಡುತ್ತಿರಲು
ಅರೆಗಾಣಿಯಿಲ್ಲದಂತಾಗಲನಿತರೊಳು ಸುರರಾಜಬಲಸಹಿತಬರಲು ॥ ತುರಗವ
ನುತರೆಲಿದ್ದ ಭೂಪಬೈದಪನೆಂದು । ಹಿರಿದುಚಿಂತಿಸಿಬ್ರಹ್ಮದೊಳುಬೆರೆತುಜ್ಞಾ
ನವರ । ಹುರಿಸಿಚೆರರಂಕಳುಹಿ ಜಂಬುಕಸಮೂಹಮಂತರಿಸಿದನು ಪರುಷದಿ
ದ ॥೫೧॥ ತಂದೆನರಿಗಳನೆಲ್ಲವೊಂದು ಬಳಿಯಲ್ಲಿರಿಸಿ । ಇಂದುಧರನಂಭಜಿಸಿ
ರನಪಾದೋದಕವ । ಚಂದದಿಂದೊಯ್ದುತಳಿಯಲು ವಾಯುವೇಗದತುರಂ
ವಾದವುತಕ್ಷಣಂ ॥ ನಿಂವಿರ್ದವರುಬಂದುಭೂವರನೊಳುಸುರಲ್ಕೆ । ತಂದ
ಮಂಕಂಡು ಘನಮಹಿಮನೆಂದುಪದ । ದ್ವಂದ್ವಕ್ಕೆವಣೆವಂದು ಸಾಷ್ಟಾಂಗ
ನತನಾಗಿ ಕರಯುಗವಮುಗಿದುನಿಂದು ॥೫೨॥ ಪರಶರಣನಿನ್ನ ಕೈಯಿಂದಸೇ
ಯಕೊಂಡೆ । ದುರಿತಕಿನ್ನೇಗೈವೆನೆಂದುದೈನ್ಯಂಬಡುವ । ಧರಣೀಶಗಭಯನಿ
ವೃತ ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿತನಕುಲಚ್ಚರಿಯರಿಗೆವೊಪ್ಪಿಸಿ ॥ ಪರಮುನಿಚ್ಚರಗಿನಿಂದಿ
ಚೊಕ್ಕಪಾಂಡ್ಯಭೂ । ವರನವಿಸಿಬೇಳ್ಕೊಂಡು ನಿಜಮಂದಿರಕೆಬಂದು। ನ
ಷದಿಂಕುಲಚ್ಚರಿಸಹಿತಾನು ಸುಖದಿರಾಜ್ಯಂಗೈವುತಿರಲಿತ್ತಲು ॥೫೩॥ ತೆ
ಸಕೋಟಿಸುರನಿತರಸಹಿತಪರಿಪ್ರ । ಬತ್ತಿಸಾಯುಧನಾಂತು ಬಂದುತಮ್ಮ
ಪುರವ । ಮುತ್ತಿಗೋಳಿಚೆಕ್ಕಪಾಂಡ್ಯನು ಬೇಗಬಂದಹಿತಪುರವಮುತ್ತಿ ಕಾ

ತಿರಲು ॥ ಮತ್ತಿವನಕಡೆಗೆಚೇರಮನು ರಾಜೇಂದ್ರಭೂ । ಪೋತ್ತಮನುಚರ ನಲ್ಲೆ ನಿರ್ಜರೇಶನಮುರಿದು । ಲೊತ್ತಿ ಜೆನ್ನಟ್ಟಸ್ವರ್ಗವ ಸೂರೆಗೈಯಲ್ಕೆಜಂ ಭಾರಿಚಿಂತಿಸುತಿರೆ ॥೫೪॥ ಗುರುಬೃಹಸ್ಪತಿಬಂದು ಸುರಪಚಿಂತಿಸಲೇಕೆ । ಹರ ಭಕ್ತರೊಡನೆ ಕದನವುಸಲ್ಲದೈನೀನು । ಭರದಿಂದವರಬಳಿಗೆಪೋಗಿ ದೈನ್ಯಂ ಬಿಟ್ಟುಶರಣುಹೊಕ್ಕರೆಬಿಡುವರು ॥ ಬರಿದೆಪೌರುಷದಿ ಭಂಗಿತನಾಗಬೇಡೆಂದು ಕರದೊಯ್ದು ಸಮರಸವಮಾಡಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ । ಸೆರೆಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡವರಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟುಗೀರ್ವಾಣಪತಿ ಸುಖದೊಳಿರಲಿತ್ತಲು ॥ ... ॥೫೫॥

—(ಕುಂಚಟ್ಟಿಗರಿಯುರಾದ ಮಾಣಿಕ್ಯವಾಸರಕಥೆ.)—

ಚಿತ್ತಪಲ್ಲಟವಿಲ್ಲದಾಲಿಸಲಿಪ್ರುಡಭೂ । ಪೋತ್ತಮನೆಮರಳಿಮುವ್ವರುತಮ್ಮರಾಜ್ಯವಾ । ಳುತ್ತಸುಖದಿಂದಿರಲ್ಕಿತ್ತಕುಂಚರ್ಯರಂಪಾಂಡ್ಯಸೌಂದರರಾಯನು ॥ ಉತ್ತಮದಮಂತ್ರಿತಾನೆನಿಸಿಪ್ರಜೆಗಳನುಸಲು । ಹುತ್ತಶ್ರೀ ಚೊಕ್ಕನಾಥೇಶಲಿಂಗವಸಭಜಿ ॥ ಸುತ್ತಭೂವರನಮನದಿಚ್ಛೆಯಲ್ಲಿರುತಲೀತೆರ ದಿಪಲಕಾಲವಾಗೆ ॥ ೫೬ ॥ ಇಂತುಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯಗಳುಹೆಚ್ಚೆ । ಲರಿತುಮಂತ್ರಿಯತನವನಕಲಸಂಪದ್ಭೋಗ । ಮಂತ್ರಿಸ್ಕರಿಸುತ್ತಸುವಿರಕ್ತಮಾಣಿಕ್ಯವಾಸನಾಚಾರ್ಯನಾದಂ ॥ ಭ್ರಾಂತಿಯುಳಿದ ಬ್ರಹ್ಮದೊಳುಬೆರತುಲಿಂಗವಂ । ಸಂತಸವಿಸೇರಿರೆಲ್ಕೊಂದುದಿನದಲ್ಲಿಭೂ । ಕಾಂತಪೂಜೆಗೆಬಂದು ಕುಳಿತಿರಲು ಶಿವನಪ್ರಿಯನಾಚಿಯೆಂಬಾಭಕ್ತೆಳು ॥ ೫೭ ॥ ಮಾರಹನಂಭಜಸಲ್ಕೆ ತಂದಶಿವಗೃಹಂ । ನಾರಿಯೊಳಪೊಕ್ಕುವಂದನೆಗೈದುನಿಂದಿರಲು । ವೀರಮಾಣಿಕ್ಯವಾಸಾಚಾರ್ಯನವ್ಯಗವವಳಲಾವಣ್ಯಬಲೆಗೆಸಿಲುಕಿ ॥ ಶೌರಿಸುತಬಾಧಗಾರಿದೆತನ್ನ ಪೆರಡತ್ತ್ಸಿ । ವಾರಿಜವಮುಚ್ಚಿ ಸುಯ್ಗರೆಯುಲಸಂಕಂಡ । ವೀರಶೈವರಿಗಿದೇಂಕಾರಣಮದೆನಲುಮಾಣಿಕ ವಾಸರಿಂತೆಂದರು ॥ ೫೮ ॥ ಅವನಿಪನೆಮಾಜಲೀತಕೆಕೇಳುಮನವಿರವ । ಶಿವನಪ್ರಿಯನಾಚಿಯುಲಕ್ಷಣವಿಲಕ್ಷಣಕೆ । ನವಿನುತಿಗಸೋಮನಡಿಗೆಸಂಗಸತ್ತಿಹರಿಣಾಕ್ಷಿ ಗೊಲಿದುಮನಸೋತೆನಿವಳ ॥ ಸವನಿಸುವತೆಂದಿಮದುವೆಯುಮಾಡಿಕೊಡಿಸಲು । ಶಿವನೊಳಿದುಕನ್ಯಕಾದಾನಫಲಕೊಡುವನೆನೆ । ಯುವತಿಯೊಸೊಡಂಬಡಿಸಿ ವೈವಾಹಿಕೋತ್ಸವವ ನರಸನತಿಜೀಗದಿಂದ ॥ ೫೯ ॥ ಇಂದುಧರಭಕ್ತರಲ್ಲರಕರಸಿಸುಸ್ಥಳದಿ । ಚಂದದಿಂಕಾಲ್ಗಂಣ ಮಂಟಪದವರಚಿಸುತ್ತ । ಕಂದಂಕೊರೆತೆಗಳಿಲ್ಲದಿರುವಶುಭಲಗ್ನದಲಿ ಮದುವೆಮಾಡಿಚನೆಗೈದು ॥ ಬಂದುನೆರದಿರ್ದ ಪುರಜನಪರಿಜನಕ್ಕೆಲ್ಲ । ಗಂಧಸುಮತಾಂಬೂಲವಸಾತ್ತಿನ್ನದಕ್ಷಿಣೆಗಳಿಂದಲಿಸಿಬರ ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸಿವೈವಾಹಿಕೋತ್ಸವ ಶೀರ್ಚಿಮುದದಿಬಳಿಕ ॥ ೬೦ ॥ ನವರವ್ನತರವೆಪ್ಪದಿವ್ಯಗೃಹವನೆರಚಿಸಿ । ಸುವರ್ಣ ಮಾಣಿಕ್ಯ ವಾಸನಾಚಾರ್ಯನಂ । ಶಿವಪ್ರಿಯನಾಚಿಯನು ಶಯನ

ಕ್ಕೆಕಳುಹಲ್ಕೆ ಸಮ್ಮುಖವಿಕುಳಿತೀರ್ದ್ವರು । ಯುವತಿಯೊಳುಸ್ಮರಕೇಳಿ ಗುಜ್ಜ
ಗುಸವನಿತರೊಳು । ಶಿವತತ್ವನಾತ್ಮದೊಳು ಬೆಳಕಾಗಿತೋರಲ್ಕೆ । ಭವರಹಿ
ತ ವಿಷ್ಟಲಿಂಗವತೆಗದು ಮಂಚದೊಳು ಕುಳ್ಳಿರಿಸುತೆಲೆದೇವನೆ ॥ ೬೧ ॥ ಎಲ್ಲ
ವನುಬಿಟ್ಟುಸುವಿರಕ್ತನಾಗಿಹನನಗೆ । ಇಲ್ಲದಪ್ರಪಂಚಗಳ ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ
ನೀನು । ನಲ್ಲಳೊಡಗೂಡಿಸುಖಿಮಿರುಯೆಂದಿನಿರುಳೆಂದು ಪೊರೆಯುಕ್ಕೆಪೋಗಲಿ
ತ್ತ ॥ ಚೆಲ್ಲೆಗಂಗಳ ಮನಸ್ತೃಪ್ತಿಗೋಸುಗವಾಗಿ । ಪುಲ್ಲಶರಸಂಪಳಿವಪುರು
ಷರೂಪವತಾಳಿ । ಪಲ್ಲವಾಧರೆಯುಪರಿಪರಿಬಂಧವಿಂನೆರದು । ಸುಖಿಸುತಿರೆಸೂ
ರ್ಯನುದಿಸ ॥ ೬೨ ॥ ಹೊರಗಿಹಕುಂಚ್ಚರಿಯುರಾತಮ್ಮಲಿಂಗವಂ । ಬರುವು
ದೆಲೆದೇವಪೂಜೆಯು ಸಮಯುವಾದುದನೆ । ತೆರಳಿಬಹಲಿಂಗವನು ಭಾವಿಸಬರ
ಲಿಸದೇ ಪಿಡಿಯುಲ್ಕೆಶರಣನೆದಂ ॥ ತರುಣೀಮಣಿಯೆಕೇಳುನನ್ನ ಲಿಂಗವಕರೆಯೆ
ಸೆರಗಾಂತುನಿಲಿಸಿದೇಕೆನೆ ಯೆಂದಳೆಲೆಕುಲ । ಚ್ಚರಿಯುರೇಯೆನ್ನ ಕಾಂತನತಡೆ
ದನಿನಗದ ಗೊಡವೆಯೆತಕೆಪೋಗೆನೆ ॥೬೩ ॥ ನನ್ನ ಲಿಂಗವನಾನು ಬಿಡನೆಂದು
ಶರಣನಿರೆ । ತನ್ನ ಗಂಡನತಾನುಕೊಡೆನೆಂದುತರುಣಿಯುರೆ । ಇನ್ನುನ್ಯಾಯುವ
ನವುಗೆ ಪೇಳ್ವಪಿರಿಯುರಬಳಿಗೆ ಪೋಪನಡೆಯೆಂದೀರ್ವರುಂ ॥ ನನ್ನುತಡಲಿಂ
ಗಸಹಮುವ್ವರುಪೋರವುಟ್ಟು । ಚಿನ್ಮಯುಚಿದಂಬರಪುರವಿಪರಬ್ರಸ್ಮನನು॥ ಸ್ವ
ನ್ನಿವಾಸದೊಳುಸರೆವಿಡಿದುರಾಜಿಸುತಿಪ್ಪ ತಿಲವೆಣಾಂಥರರೆಂಬುವ ॥೬೪॥ ಮೂ
ರುಸಾವಿರಗಣಂಗಳ ಬಳಿಗೆಬಂದುನಿ । ಸ್ವಾಂದದೊಳುತಮ್ಮವೃತ್ತಾಂತವನು
ಪೇಳೆಬ್ಬಂ । ದಾರಕಾರ್ಚಿತಲಿಂಗವನು ಕರದುಕೇಳ್ದರೆಲೆದೇವ ನೀನಾರಕಡೆ
ಗೆ ॥ ಮಾರಹರಪೇಳೆಂದು ಮುದವಿಂದಬೆಸಗೊಳಲು । ನಾರೀಗಪುರುಷರೂಪ
ಶರಣರಿಗೆಲಿಂಗದಾ । ಕಾರದೊಳುತೋರಿರ್ಪೆನೀರ್ವರನು ಬಿಡಲಾರನೆಂದು ಲಿಂ
ಗವುನುಡಿಯುಲು ॥ ೬೫ ॥ ದೇವನಿಮಗಿದರೊಳಗೆಪರಿಣಾಮ ವಾವುದೆನ । ಲಾ
ವುದಾಪರೆದವುಗೆ ಸಮುಸುಖವುಶರಿಭಾಗ । ನೀವುದಮ್ಮಿಚ್ಛೆಯುಂತೋರಿನಲ
ವರು ವಿಪರೀತಗಣನಾಥನೆಂದು॥ ಭಾವದೊಳುಬೆರಗಾಗಿ ದಿವಪಿಶರಣಗೆಲಿಂಗ
ನೀವನಿತೆಗಿರುಳುನೀಂ ಪುರುಷನಾಗಿರುಯೆಂದು । ಮಾವರನಕಳುಹಲ್ಕೆಬಂದು
ತನಾಲ್ಯಲಯುದ ಲಾವಿಧವಿನಡವುತಿರಲು ॥ ೬೬ ॥ ಲಿಂಗದಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಸಬ್ವ
ಬೋಗವಬಿಟ್ಟು । ಮಂಗಳಾತ್ಮಕನಾಗಿ ಮದಗಳಂಟನುಸುಟ್ಟು । ಲಿಂಗಪೂ
ಜೆಯುನೇಮದಿಂದಿರಲು ಸುವಿರಕ್ತಮಾಣಿಕಾಚಾರ್ಯರೆಂಬ ॥ ಸಾಂಗವಾಯಿ
ತುನಾಮವೆಂದು ಜನಪ್ರಗಳುತಿರ । ಲಿಂಗದೊಳುಮುಸ್ಪದಶಿಕ್ತಕುಗಿದನಾ
ಗೆ । ಲಿಂಗವುಜ್ಞನಸುದೆಕವನು ತಂದುಕೊಳಲಾರದಿರೆನೋಡಿಪರವೋತ್ಸವ॥
೬೭ ॥ ಬಾಲರೂಪಿಲಿಬಂದು ಯೆಲೆಕುಂಚ್ಚರಿಯುರೇ । ತೂಲಧಾರಿಲಿಂಗವುಜ್ಞನ
ಕಾದಕವನುನಿತ್ತ ॥ ನಾಲಸ್ಯವಿಲ್ಲದಾಂ ತರುವೆನುಗ್ರ... ವದನಾ...

ದೆನ ॥ ಲೋಲಗಣನಾಥನಿಗೆ ಪಾತವನುಪೇಳುತ್ತ । ಕಾಲಕಾಲವನರಿತುಸಾಷ್ಟವಿಧಪೂಜೆಯಲಿ । ಕಾಲಪಿತೃಕೋಟಿತೇಜೋಗಾತ್ರನಾತ್ರಿನೇತ್ರನಭಜಿಸುತೊಂದುದಿನದಿ ॥೬೮॥ ಓನ್ನ ಮಶ್ಶಿವಯೆಂದು ಪೇಳಲವನುಡಿಯದಿರೆ। ಲೋನ್ನ ಮಶ್ಶಿವಯೆನುತ ಮಸ್ತಕವಿನೋಡೆಯಲ್ಕೆ । ಛಿನ್ನವಾಗುತಲೋಡಿಪೋಗಿ ಕೋಣೆಯಕ್ಕ್ವಬಾಗಿಲಂ ಬಿಗಿದುಕೊಳಲು ॥ ಚಿನ್ನ ನೇ ಕೊಲುವವಿಲ್ಲೆನುತ ರಂಜಿಸಿಕದವ । ಭಿನ್ನಿಸಲು ಬಿಸಿಗಣ್ಣು ಜಡೆಗಂಗೆಪಂಚಮುಖ । ಪನ್ನಗಾಭರಣದಶಭುಜಶೂಲಡಮರುಗವು ನಂದಿಸಹರೂಪದೋರಿ ॥೬೯॥ ಹರನೊಲಿದು ಕೈಲಾಸಗಿರಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಕುಲ । ಚ್ಛರಿಯರುಶಿವಪ್ರಿಯ ನಾಚಿನಸಹಿತಾಕ್ಷಣದಿ । ಸುರದುಂದುಭಿಯುವೊಳಗೆ ಕುಸುಮವೃಷ್ಟಿಯು ಸುರಿಯೆಮೊರದ ಜನವೃಷೆವೃಷಿಯೆನೆ ॥ ಅರಸಿಕೇಳಿಂತಪ್ಪ ಶರಣಕುಲತಿಲಕಂಗ । ಪರಮೋಶಮೆಚ್ಛಿಸಾಯುಜ್ಯಪದವಿತ್ತನಂ। ದೊರೆದನಿಶಿವುಡವಿಂದಹರುಷವೆಗ್ಗಳಿಪಂತೆ ವರ ಜಗ್ಗಣಾಚಾರ್ಯನು ॥೭೦॥ ... ... *

ಗುರುವೆಜಯಪರಬ್ರಹ್ಮವಿರವೆಜಯಸದಮಲಾ । ದರವೆಜಯಸತ್ಯದಾಗರವೆಜಯನತಕಲ್ಪ । ತರುವೆಜಯಜಯತರುಣಿಶಶಿಕೋಟಿನಿಭಗಾತ್ರರುಚಿಯೆಜಯಭಕ್ತಜನರ ॥ ಪ್ರಾಣವೆಜಯಭವಪಾಶಹರವೆ ಜಯಮುಕ್ತಿಪಥ। ವರವೆಜಯ ವಭಯಕರವೆುರವೆಜಯಜಯಪರಾ । ತ್ಪರವೆಜಯಪರಮಳಿಯಮಲ್ಲೇಶಮದ್ಗುರುವೆ ಮನದಿಷ್ಟವಿತ್ತು ಸಲಹೈ ॥ ... *

ಹದಿನೆಂಟನೇ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

—(ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ಸೂಚನೆ॥ ಶಿಂಗಳೆ=ಚಂದ್ರ, ಪಿಂಗಳೆ=ಸೂರ್ಯ, ಇಂಗಳೆ=ಅಗ್ನಿ, ಭೃಂಗಶಿಂಜಿನಿ=ಕಾಮ, ಕಂಗಳಸಹಸ್ರ=ಇಂದ್ರ, ತಪ್ತಕಾಂಚನ=ಪುಟವಿಟ್ಟಭಂಗಾರದ ಆಭರಣಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಶಿರೋಜ=ಕೇಶಗಳುಳ್ಳವನು ॥೨॥ ಪಾದೋದಕ=ಚರಣತೀರ್ಥ ॥೩॥ ವಿವಹ=ವಿವಾಹ, ತಣದ್ಗಿರವೊಗದವಳ ಚಂದ್ರಮುಖಿಯು, ಉದ್ಯಾನ=ತೋಟ ॥೪॥ ಜಿತಕಾಮ=ಶಿವ, ಯತಿ=ವಿರಕ್ತ ॥೫॥ ತೇರು=ರಥ, ಉರಿದು=ಸಿಟ್ಟಾಗಿ, ಹೆಮ್ಮೆ=ಗರ್ವ ॥೬॥ ಮಂದಸ್ಮಿತ=ಕಿರುನಗೆ ॥೭॥ ಬೆರತು=ಕೂಡಿ, ಜಾವ=ಯಾಮ ॥೮॥ ಮಂಡಲಿಕ=ಮಂಡಲಾಧಿಪತಿ ॥೯॥ ಏಕಾಂತ=ರಹಸ್ಯ, ತುಪ್ಪುಳುನಾಸು=ತೂಲಿಕಾತಲ್ಪ ಅಂತಕಾಂತಕಾಭರಣ=ಸರ್ಪ ॥೧೦॥ ಕಾಕಕೋರಗ=ಕರಿಯಹಾವು ॥೧೧॥ ಸೋಮನ=ಯೋಮನ, ಎರಡು ಹೆಸರುಗಳುಂಟು ॥೧೨॥ ಶವ=ಹೆಣ, ಬಾಧೆ=ತ್ರಾಸು, ಬದ್ಧಾಂಜಲಿ=ಕೈಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ॥೧೩॥ ಮೂಕುಹದ=ಮ

ಸ್ಮೃಥ ॥೧೪॥ ಭೂಧವ=ರಾಯ, ವೇದಘೋಟಕ=ಅಪ್ಪಾಯತುರಂಗ ಶಿವ ೧೫॥ ಅನುರಾಗ=ಅಕ್ಕರೆ ॥೧೬॥ ಕರ್ಣಿಕೆ=ಕಮಲಮಧ್ಯ ॥ ॥೧೭॥

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಗೋರಾಂಪಪುರದರಸು ಸಾರಂಗರಾಯನು ಮತ್ತೊರ್ವ ರಾಜಪುತ್ರಿಯಂ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಬರುವದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಕುರಿಯ ಸೋಮನಾರಾಧ್ಯರಂ ಕಂಡು ನಮಿಸಲು ಆತಂ ಸುಮ್ಮನಿರಲ್ಕೆ, ರಾಯನು ಆಧಿಕ್ಷೇಪಗೊಳಲು ನಿನಗೆ ನಾಳೆ ಮರಣವಾಗುವುದೆಂದುಪೇಳಿದ ಸೋಮನಾರ್ಯರಂಪಳಿದು ಮನೆಗೆಬಂದ ರಾಯನು ಸರ್ಪದಷ್ಟನಾಗಿ ಸಾಯಲು, ಎಲ್ಲರೂ ಅರಸಿನ ಹೆಣವಂ ಸೋಮನಾರ್ಯರಬಳಿಗೆ ಕೊಂಡುಪೋಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ಆತಂ ಜಂಗಮರಂ ಕರೆತರಿಸಿ ಪಾದೋದಕವಂ ಮಾಡಿಸಿ ಅರಸಿನಮೇಲೆ ತಳಿಯಲು ರಾಯನು ಬದುಕಿ ನೂರುವರ್ಷ ರಾಜ್ಯವಾಳಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಪೋದನು ... *

ಕುಂಭಿನಿ=ಭೂಮಿ, ಕೂಚತ=ಕುತ್ಸಿತ, ಜಂಬು=ಜಂಬೂ, ಕಂಬಳಾಶ್ವತರೆ ಶ್ರುತಿಕುಂಡಲ=ಕಂಬಳಾಶ್ವತರಗಳೆಂಬ ಸಾಮಶಾಖೆಗಳು ಸರ್ಪರೂಪಗಳಾಗಿ ಶಿವನಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕುಂಡಲಾತ್ಮನಾಗಿಯಿದ್ದು ಗಾನಮಾಡುತ್ತಿರುವವೆಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯವು. ಅಷ್ಟಾವರಣ=ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ॥೧೮॥ ಕಾಶಿಯತೀರ್ಥಮಣಿಕರ್ಣಿಕೆ ॥೧೯॥ ಭಾಗಿರಥಿ=ಭಾಗೀರಥಿ ॥ ೨೦ ॥ ಕಕುಭವಸನ=ಕಕುಬ್ವಸನ, ಸೇಚನ=ಅಭಿಷೇಕ ॥೨೧॥ ತ್ರಾಸು=ತುಲಾ ॥೨೨॥ ಬಲ=ತೂಕವುಳ್ಳದ್ದು ॥೨೩॥ ಕೇರಿ=ಬೀದಿ ॥೨೪॥ ಭವ=ಸಂಸಾರ, ಭಕ್ತ=ಲಿಂಗವಂತ ಸಾಕಾರ್ಯ=ಸಹಕಾರಿ ॥ ... ... ॥೨೫॥

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಆಂಧ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪುಲಿವಿಂದ್ರವೆಂಬ ಗ್ರಾಮದೊಳಗೆ ಕಾಚಿರಾಜಯ್ಯನೆಂಬ ಶಿವಭಕ್ತನು ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಗಾತೀರ್ಥವೇ ಅಧಿಕವೆಂದು ಪರವಾದಿಗಳು ಓದಿದ ಪುರಾಣವಂ ಕೇಳಿ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಜಂಗಮ ಪಾದೋದಕವೇ ಅಧಿಕವೆಂದು ವಾದಿಸಿ ಹೆಚ್ಚುತೂಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯಂ ತೋರಿಸಿ, ಅದರಗುಣವೇನೆಂದು ಪರವಾದಿಗಳು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಂಬಿದವರಿಗೆತಣುವು, ನಂಬದವರಿಗೆ ಉಷ್ಣವೆಂದು ಹೇಳೆ ನಾವು ನಂಬಲಿಲ್ಲ ನಮಗುಷ್ಣವ್ರಾ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಲೂ, ಪಾದೋದಕವನ್ನು ಚಲ್ಲ ಪರವಾದಿಗಳ ಕೇರಿಗಳನ್ನು ಸುಡುತ್ತಲೂ, ಅವರು ನಂಬಿಬಂದಮೇಲೆ ದೀಕ್ಷೆಕೊಟ್ಟು ಭಕ್ತರುಮಾಡಿ, ಈತೆರವಿ ಪಾದೋದಕಮಹಿಮೆಯಂ ತೋರಿ ಕಾಚಿರಾಜಯ್ಯನು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯನಾದನು.

ಲೀನ=ಅಡಗಿದ್ದು, ತನುತ್ರಯ=ಸ್ಥೂಲ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಕಾರಣ, ಮಹಾಕಾರಣ ॥೨೬॥ ಷೋಡಶುಪಚಾರ=ಷೋಡಶೋಪಚಾರ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಮಾ

ಸದಲ್ಲಿ ಕನ್ಯಾದಸಂಧಿಯು ಅಪೂರ್ವವಾಗಿದೆ, ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸಂಧಿಯಾಗಲಿ ದೇನಚ್ಚರಿಯು ||೨೬|| ಖದ್ಯೋತ=ರವಿ ||೨೮|| ಆಸಾರ=ಸಾ ||೨೯|| ಅಪ್ರತಿಮ=ಸಮಾನವಿಲ್ಲದ ||೩೦|| ಶಿರಸಗ್ರಿಯು=ಕರಿಶಿರಯು ಪ್ರಿಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಅಪೂರ್ವಗಳು, ಶರಿದ=ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಪರಮಸಾಧು ಪ್ರಯೋಗಗಳು, ೩೧ || ಬಸ=ವಶ, ||೩೩|| ಕೃತ್ಯ=ಕರ್ತವ್ಯಕರ್ಮ, ಅದಿತ್ಯ=ಆದಿತ್ಯಪತ್ರ ||

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಕನಕಾದ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಘಂಟಾಕರ್ಣನೆಂಬ ಭಕ್ತನು ವೀರಶೈವಾಚಾರನಿಷ್ಠಾಗರಿಷ್ಠನಾಗಿ ಅನ್ಯಶಬ್ದ ಕಿವಿಗೆ ಕೇಳದಂತೆ ಘಂಟೆಗಳಂ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರಲು ಆತನ ತಪೋವನದಲ್ಲಿ ತರುಲತಾ ಪುಷ್ಪಫಲ ಪಕ್ಷಿಪಶ್ವಾದಿಗಳಿಗೆ ಕೂಡಿ ಶೀತೋಷ್ಣಾದಿ ಯಾವಬಾಧೆಗಳೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇರ್ದುದು. ಆತನುಪೂಜಿಸಿದ ಶಿವನಿರ್ಮಾಲ್ಯ ಪುಷ್ಪಗಳು ಒಣಗಿದ್ದೆಲ್ಲ ಒಂದುದಿನ ಬಿಸಿಲುಕಾಲದೊಳಗೊಂದು ಪುಷ್ಪವು ಬಾಡಿಯಿರಲು ಆ ಮುನಿಯು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಕುಷ್ಠರೋಗಿಯಾಗೆಂದು ಶಪಿಸಲ್ಕೆ, ರವಿಯು ಹೆದರಿ ನಿಶಾಪವಂ ಬೇಡಲು, ಮನುಹರಗಣೇಶನ ಪಾದೋದಕದಿಂದ ಶುದ್ಧನಾಗೆಂದನು. ಬಳಿಕ ಸೂರ್ಯನು ಕುಷ್ಠಯಾಗಿ ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬಾಲಾರ್ಕಲಿಂಗವಂ ಭಜಿಸಿ ತಪವಂಗೈಯ್ಯೆ, ಹರನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಘಂಟಾಕರ್ಣಗಣನಾಥ ನೊರೆದಂತೆ ಮನುಹರಗಣೇಶ್ವರನ ಪಾದೋದಕವಂ ಸೇವಿಸೆನಲು ಆದಿತ್ಯನು ಅಂತುಗೈದು ಚರಪಾದೋದಕದಿಂದ ಕುಷ್ಠವಿಮುಕ್ತನಾಗಿ ಯಥಾಪೂರ್ವವಾಗಿ ನಿಂತನು. ಆದುದರಿಂದ ಜಂಗಮಪಾದೋದಕವೇ ಘನವೆಂದರುಹಿ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನು ಪ್ರಭುಢರಾಯಂಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಥೆಯಂ ಪೇಳುವನೆಂತೆನೆ;— ... *

ತನುಜಾತೆ=ಮಗಳು, || ೩೪ || ಪುರುಷಾಲಯ=ಗಂಡನಮನೆ,||೩೫|| ಜಿನ್ನ=ಜನ, ಶ್ರಮಣ=ಜೈನ ಪೂಜೆ, ಗೂನತಿ=ಪೂಜೆಗೆ ಊನತೆ ||೩೬|| ಪರಾತ್ಪರ=ಉತ್ಕೃಷ್ಟಕ್ಕಿಂತಲು ಉತ್ಕೃಷ್ಟ, ಗೌರವ=ಗುರುಗೌರವನು || ೩೭ || ಕಕುಬ್ವಸನ=ದಿಂಗಂಬರಿ, ಚಕಿತ=ಭೀತ, || ೩೮ || ಹರಿಣ=ಜಿಂಕೆ, ಪ್ರಾಣ=ಪ್ರಾಣ || ೩೯ || ನಳಿನ=ತಾವರೆ, ಛಳಿವೆದ್ದಣುಗಿ=ಪಾರ್ವತಿ, ಅಣ್ಣ=ಗಂಡ, || ೪೦ || ಕಾಚಿರ್ಣನ್ನ=ಕಬ್ಬಿಣ, ||೪೧|| ಲೂಣೆಯ ಲೂನತೆ, ಧವ=ಗಂಡನು, ಕೃತಕ=ಕಲ್ಪಿತ ಬಾಧಕ ||೪೨|| ಆಸ್ಥಾನಸಭೆ, ದ್ವಂದ್ವಕರ=ಕರದ್ವಂದ್ವ, ಸಂದೋಹ=ಗುಂಪು. ||೪೩ || ಸಂಘ=ಗುಂಪು ಜಿನ್ನರ=ಜೈನರ, ಗೋಳಿಟ್ಟು=ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರಹೇಳಲಾರದೆ ಅತ್ತು, ಗಸಕಲ್ಕೆ=ಗರಟಲು, ಶೀಮಂತವಣಿ=ಶ್ರೇಷ್ಠನು ಶ್ರುತಿ=ನಾಲ್ಕು ಶ್ರುತಿ [illegible] ಉಪನಿಷತ್ತು; ೧೦೮,ನಾಥ=ಸನ್ನ, ಸಂಬುಧಸ್ಥಾನಿ [illegible]

ವಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಅವತಾರಪುರುಷನೆಂತಲೂ ಶೈವನೆಂತಲೂ ವೀರಶೈವನಲ್ಲವೆಂತಲೂ, ಪಂಡಾರ ಮಠಗಳತಿಗಳರನ್ನು ವರು ॥ ೪೪ ॥ ಕೂನ=ಬೆನ್ನಿನುಬ್ಬುಡೊಂಕವನ್ನು ॥೪೫॥ ಕುಧವ=ರಾಯನೇ, ಪತ್ರ=ದಸ್ತೈವು॥೪೬॥ ಅಷ್ಟಾವರಣ=ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ ಮಂತ್ರ ಭಸ್ಮರುದ್ರಾಕ್ಷ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದಗಳು, ೮, ರನ್ನ=ರತ್ನಸ್ವರೂಪಗಳು. ... *

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಕರವ್ರೂರು ಅಥವಾ ಕರೂರು ಅಂದರೇ ಕರವೀರಪುರವನ್ನು ಆಳುವ ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳರಾಯನ ಮಗಳಾದ ಮಂಗಾಯಕ್ಕರಸಿಯನ್ನು ಪಾಂಡ್ಯದೇಶವನ್ನಾಳುತ್ತಿರುವ ಕೂನಪಾಂಡ್ಯರಾಯನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಮಧುರೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದನು, ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೋಳನು ಶೈವನಾದರಿಂದ ತನ್ನ ಮಗಳಾದ ಮಂಗಾಯಕರಸಿಗೆ ಶಿವಾಚಾರಕ್ರಮವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಿರು ಬಗ್ಗೆ ಕುಲಚ್ಚರಿಯರೆಂಬ ಶಿವಯೋಗಿಗಳನ್ನು (ಇವರೇಮಾಣಿಕ್ಯವಾಸಗರು) ಕಳುಹಿಸಿಯಿರಲು ಅವರು ರಾಜಪೂಜಿತರಾಗಿ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಶಿವಧರ್ಮವಂ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಆಕೆಯಗಂಡನಾದ ಪಾಂಡ್ಯರಾಯನು ಜೈನಮತದಲ್ಲಿ ನೆಚ್ಚಿಕೆ ಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಜಿನ್ನೇಂದ್ರದೇವರನ್ನು ಭಜಿಸುತ್ತಿರ್ದನು ಹೀಗೆವಿರುದ್ಧ ಮತಾಚರಣಶೀಲರಾದ ಗಂಡಹೆಂಡರಿಗೆ ಮತಕಲಹವುಂಟಾಗಿ ಜೈನಮತವನ್ನು ಗೆದ್ದು ಶೈವಮತವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಡಿದು ಹಾಕುವೆನೆಂದು ರಾಯ ಸಿಟ್ಟುಮಾಡಲಾಗಿ ಆಕೆಯು ಕುಲಚ್ಚರಿಯೋಗಿಯಂ ಕಂಡು ಜೈನರನ್ನು ಗೆದ್ದು ಶಿವಸಮಯವಂ ಉದ್ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಿನ್ನೈಸಲು, ಆತನು ತಿರುಜ್ಞಾನ ಸಂಬಂಧಮೂರ್ತಿಸ್ವಾಮಿಯೆಂಬ ಮಹಾಸಿದ್ಧರಂ ಕರತರಲು ರಾಣಿಯು ಅವರಂಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸತ್ಕರಿಸುತ್ತಿರ ಜೈನರಿಗೆ ಕಾಲಶೀಲಿರಲೆಂದು ಅಕಾಶವಾಣಿ ನುಡಿಯುತಲೂ ಕುಲಚ್ಚರಿಯರುಂ ಕಬ್ಬಿಣದಿಂದ ೮೦೦ ಸಾವಿರ ಶೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಹೊಳೆಯುದಡದಲ್ಲಿ ನಡಸಿ ಇವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಜೈನರುಬರಬೇಕಾಗುವುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರ್ದನು. ಬಳಿಕ ರಾಯನು ಜೈನಾಧಿಕರಂ ಕರೆಯಿಸಲು ಶ್ರವಣರಿಗೂ ಶಿವಶರಣತಿರು ಜ್ಞಾನಸಂಬಂಧಿ ಮೂರ್ತಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೂ ಮತವಾದಕ್ಕೆ ಆರಂಭವಾಗಿ ಬಹುದೂರ ತರ್ಕನಡೆದುನಿಗಮಾಗಮ ಸ್ಮೃತಿಪುರಾಣ ಶಾಸ್ತ್ರೋಪನಿಷತ್ಪ್ರಮಾಣ ಯುಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿ ಶೈವಪಕ್ಷವೇಜಯಕ್ಕೆಬರಲು ಜೈನರು ಉತ್ತರಹೇಳಲಾರದೆ ಸೋಲಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಹಿಮೆಯಂ ತೋರಬೇಕೆನ್ನುತಲೂ ಕೂನಪಾಂಡ್ಯರಾಯನು ಜನ್ಮಪ್ರಭೃತಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಬೆನ್ನಿನಮೂಳೆಯು ಉಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಡೊಂಕಾಗಿ ಗಂಟುಕಟ್ಟಿ ಕೂನುಬೆಳೆದು ವಿಕಾರನಾಗಿರುವನನ್ನು ಜೈನವಾದಿಗಳು

ಸರಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಚೆಲುವನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವರೋ ಆ ಮತವನ್ನು ನಂಬಿ ಇತರರನ್ನು ಶೂಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಸುವೆನೆನ್ನುತಲು ಜೈನರು ಆ ಕೆಲಸ ಆಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವು ಶೈವರಿಂದಾಗದಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಕು, ಅವರಿಂದಾದರೆ ನಾವು ಶಿಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುವೆವು ಎನ್ನುತಲೂ ರಾಯನು ದಸ್ತೈವಜುಗಳಂ ಬರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತಲೂ ತಿರುಜ್ಞಾನಸಂಬಂಧರ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರ ಮಂಗಾಯಿಕರಸಿಯು ಶಿವಭಕ್ತಪಾದೋದಕದಿಂದ ಭಸಿತವಂ ಕಲಿಸಿ ರಾಯನಬೆನ್ನಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಸಿ ಮೂರು ಗುದ್ದುಗಳಂ ಗುದ್ದಿಸುತಲೂ ಅರಘಳಿಗೆಯೊಳಗಾಗಿ ಡೊಂಕುತಿದ್ದಿ ಗೂನಿಲ್ಲದೆ ರಾಯನು ಸುಂದರಾಂಗನಾಗಿ ಶೈವವಂನೆಚ್ಚಿ ಜೈನರನ್ನು ಶೂಲಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂದು ಅರಸಿಯೊಡನೆ ಶಿವಭಕ್ತನಾಗಿ ಅಷ್ಟಾವರಣ ನಿಷ್ಠೆಯೊಳಗಿದ್ದು ಕಡೆಗೆ ಮುಕ್ತನಾದನು ಭಕ್ತಪಾದೋದಕಪ್ರಭಾವವು ಇಂಥದ್ದಾಗಿರುವುದು

ಜಂಭಾರಿ=ಇಂದ್ರ, ||೪೮|| ತ್ರಿದಶ=ದೇವತೆಗಳು, ಅಮರಾವತಿ=ಸ್ವರ್ಗ, ಪಾವುಗೆ=ಪಾದರಕ್ಷೆ ||೪೯|| ಗಿರಿವೈರಿ=ಇಂದ್ರ, ಬರ=ದುರ್ಭಿಕ್ಷ||೫೦ ಸುಂದರಪಾಂಡ್ಯನೇ ಕೂನಪಾಂಡ್ಯನು, ಚೊಕ್ಕನಾಯನಾರ್=ಪಾಂಡ್ಯನ ಮಂತ್ರಿ, ||೫೧|| ಕಾಣಿ=ಕಾಸು, ಜಂಬುಕ=ನರಿ ||೫೨|| ಮಣಿದು=ಬೊಗ್ಗಿ, ೫೩|| ದುರಿತ=ಪಾಪ, ಕುಲಚ್ಚಿರಿಯರು=ಶಿವಶರಣನು [ಚೊಕ್ಕಪಾಂಡ್ಯನೆಂತಲೂ, ಕೂನಪಾಂಡ್ಯನೆಂತಲೂ, ಸೌಂದರಪಾಂಡ್ಯನೆಂತಲೂ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಮೂರು ಹೆಸರುಗಳುಂಟು] ಕುಲಚ್ಚಿರಿಯೆಂಬ ಮಂತ್ರಿಯೇ ಮಾಣಿಕ್ಯವಾಸಸ್ವಾಮಿಯಾಗುತಾನೆ ||೫೪|| ತೆತ್ತೀಸ=೩೩, ಬತ್ತೀಸ=೩೨, ನಿರ್ಜರೇಶ-ದೇವರಾಜ ||೫೫|| ಕದನ=ಯುದ್ಧ, ಗೀರ್ವಾಣಪತಿ=ದೇವೇಂದ್ರ, || ೫೬||

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಕೇರಳದೇಶದ ಮಹಾದೇವಿಪುರದ ಚೇರರಾಯನು, ಚೋಳದೇಶದ ಕರವೀರಪುರದ ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳರಾಯನೂ, ಪಾಂಡ್ಯದೇಶದ ಮಧುರಾಪುರದ ಕೂನಸುಂದರಪಾಂಡ್ಯ ರಾಯನೂ [ಇವನೇ ಚೊಕ್ಕಪಾಂಡ್ಯ] ಮೂವರೂ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾಗಿ ಶಿವಾಚಾರನಿಷ್ಠೆಯಿಂ ಯೋಗಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಮಹಿಮೆಗೊಂಡು ವಿನೋದವಾಗಿ ವರಲಬ್ಧಗಳಾದ ರೆಕ್ಕೆಗಳುಳ್ಳ ದಿವ್ಯಾಶ್ವಗಳನ್ನು ಏರಿ ಅಂತರಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ದೇವಲೋಕಗಳನ್ನು ಸಂಚರಿಸಿ ನೋಡಿಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದುದಿನ ಸ್ವರ್ಗದಿಂ ಬರುವಾಗ ಇಂದ್ರಂಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸದೆ ಬರಲಾಗಿ ಅವರ ಗರ್ವವಂ ಮುರಿಯಲ್ಕೆಂದು ಇಂದ್ರನು ತನ್ನ ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳಂ ಸ್ವರ್ಗದ್ವಾರ ಗೋಪುರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಸಲು ಮೂವರೂ ಅದಂ ಕಂಡು ಬಾಗಲಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗದೇ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಗೋಪುರದಮೇಲೆ ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬರಲಾಗ ಇಂದ್ರನು ಸಿಗಿಗೊಂಡು ಆ ಮೂರುದೇಶಗಳಿಗೂ ಮಳೆಯಿಲ್ಲದೇ ದ್ವಾದಶ [illegible]

ಕ್ಷಾಮಬರುವಂತೆ ಮಾಡುತಲೂ, ಪಾಂಡ್ಯರಾಯನು ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಚೊಕ್ಕನಾಯಕನಾದ ವಶಕ್ಕೆ ಬಹುದ್ರವ್ಯವಿತ್ತು ಇಂದ್ರನಮೇಲೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕೋಟ್ಯಶ್ವಂಗಳಂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸೆನ್ನುತಲೂ ಆತನು ಆ ದ್ರವ್ಯವೆಲ್ಲವನ್ನು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮಾರ್ಚನೆಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿಬಿಟ್ಟು ಇಂದ್ರನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗ್ಗೆ ಕೋಟಿನರಿಗಳಂ ಹಿಡಿತರಿಸಿ ಅವುಗಳಮೇಲೆ ಶಿವಜಂಗಮ ಪಾದೋದಕವಂತೆಳೆಯಲು ಅವು ರೆಕ್ಕೆಗಳುಳ್ಳ ದಿವ್ಯಾಶ್ವಗಳಾಗಲ್ಕೆ, ಪಾಂಡ್ಯರಾಯನು ಬಲವಂತನಾಗಿ ಚೇರಚೋಳ ರಾಯರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಇಂದ್ರನನ್ನು ಹೊಡದೋಡಿಸಲಾಗಿ ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯುಪದೇಶದಿಂದ ಶಿವಭಕ್ತರಿಗೆ ಶರಣುಮಾಡಿ ವಿರೋಧವಂ ಬಿಟ್ಟು ಮಳೆಸುರಿಸುತ್ತ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಪೋದನಾದ್ದರಿಂದ ಜಂಗಮದ ಪಾದೋದಕವು ಅಷ್ಟುಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳದ್ದೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು. ... *

ಪಲ್ಲಟ=ವಿಪರೀತ, ಚೊಕ್ಕನಾಥ=ಸುಂದರೇಶ್ವರ ||೫೭|| ಲಿಂಗಸುಂದರೇಶ್ವರ, ಭೂಕಾಂತ=ಕೂನಪಾಂಡ್ಯರಾಯ ||೫೮|| ಶೌರಿಸುತ=ಮನ್ಮಥ, ಆರದೆ=ತಡೆಯಸಾಲದೆ, ಸುಯ್=ಶ್ವಾಸವಾಯು || ೫೯ || ಮಾಜದೆ=ಮುಚ್ಚದೆ ||೬೦|| ಸುಸ್ಥಳ=ದ್ವಾದಶಾಂತಕ್ಷೇತ್ರ, [ಮಧುರ] ||೬೧|| ಆತ್ಮ=ಮನಸ್ಸು, ಭವ=ಸಂಸಾರ ||೬೨|| ಪ್ರಪಂಚ=ಸಂಸಾರ ಪಲ್ಲವ=ಚಿಗುರು ||೬೩|| ಭಾಮೆ=ಹೆಂಗಸು ||೬೪|| ತಿಲ್ಲವೇದೀಧರರು=ತಿಲ್ಲವೇಣೀ ಧರರು, [ಚಿದಂಬರದೀಕ್ಷಿತರು ||೬೬|| ಪರಿಣಾಮ=ಇಷ್ಟ, ವಿಪರೀತ=ವತ್ಯಸ್ತ, ದಿವದಿ=ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ, ಉಮಾವರನ=ಶಿವನನ್ನು ||೬೭|| ಸಾಂಗ=ಪೂರ್ಣ, ಮಜ್ಜನ-ಅಭಿಷೇಕ ||೬೮|| ಕಾಲಪಿತ್ರ=ಸೂರ್ಯ, ಗಾತ್ರ=ಶರೀರ ||೬೯|| ಸೋಣೆಯಲ್ಕೆ=ತಿವಿಯಲು, ಕೋಣೆಯ=ಮೂಲೆಮನೆಯನ್ನು, ರಂಜಿಸಿ=ಒಪ್ಪಿಸಿ, ಭಿನ್ನಿಸಲು=ತೆರೆಯಲು || ೭೦ || ತಿಲಕ=ಶ್ರೇಷ್ಠ, ನೆಗಳಿಪ=ಹೆಚ್ಚುವ, ಇತ್ತು=ಕೊಟ್ಟು || ... ... ||೭೧||

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಮಧುರೆಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರಪಾಂಡ್ಯರಾಯನು ಕುಲಚಕ್ರಿಯೆಂಬ ಮಂತ್ರಿಯೊಡನೆ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಂತ್ರಿಯು ಚೊಕ್ಕನಾಥಲಿಂಗವಂ ಭಜಿಸಿ ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ಮಾಣಿಕ್ಯವಾಸರೆಂಬ ಹೆಸರುಪಡೆದು ಸುಂದರೇಶ್ವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ತಪಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಶಿವದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಶಿವಪ್ರಿಯ ನಾಚಿಯೆಂಬವಳನ್ನು ಕಾಮಿಸಲಾಗಿ ಘೋರೆಯು ಅವಳನ್ನು ಈತಂಗೆ ಮದುವೆಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡುತಲೂ, ರಾತ್ರಿ ಮಂಚವನೇರೆ ಮನವು ಕಾಮೋನ್ಮುಖವಾಗಲಾಗಿ ವಿವೇಕದಿಂದನುಗ್ರಹಿಸಿ ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನು ಮಂಚದಮೇಲಿರಿಸಿ ಓ ಲಿಂಗದೇವರೇ! ವಿರಕ್ತನಿಗೆ ಕಾಮವನ್ನು ಏಕೆಕೊಟ್ಟೆ ಅದನ್ನು ನೀನೇ ಅನುಭವಿ

ಸೆಂದು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರುತಲೂ, ಆ ಲಿಂಗವೇ ಪುರುಷರೂಪದಿಂದ ಆರಾತ್ರಿ ನಾಚಿಯಬಳಿ ಇರ್ಪುದು, ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ಮಾಣಿಕ್ಯವಾಸರು ಲಿಂಗವಂಬರಹೇಳಿ ಕೊಡಲೂ ಬರುತಿದ್ದ ಲಿಂಗವಂ ನಾಚಿಯುಹಿಡಿದು ತಡೆಯಲಾಗಿ ನನ್ನ ಗಂಡನೆಂದಾಕೆಯೂ ನನ್ನ ಲಿಂಗನೆಂದೀತಲೂ ಸೆಳದಾಡುತ್ತಾ ಚಿದಂಬರದೀಕ್ಷಿತ ಸಭೆಗೆಬಂದು ನ್ಯಾಯವಂ ತೀರಿಸಿರೆನ್ನಲು ಅವರು ಲಿಂಗವಂ ಕೇಳಲ್ಕೆ, ಶರಣರಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಗಲು ಲಿಂಗವಾಗಿರುವೆನೆಂತಲೂ ಭಕ್ತಳಬಳಿಯಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಪುರುಷಾಕಾರನಾಗಿರುವೆನೆಂತಲೂ ಲಿಂಗವು ಹೇಳಲಾಗಿ ನಿನ್ನಿಷ್ಟವೇನೆಂದು ಮಾಣಿಕ್ಯವಾಸರು ಕೇಳಲ್ಕೆ, ನನಗೆ ತ್ಯಾಗ ಭೋಗಗಳು ಸಮಾನವೆಂದೊರೆಯಲು, ಸಭೆಯವರಾತಂಗೆ ವಿಪರೀತ ಗಣನಾಥನೆಂದು ಹೆಸರಿತ್ತು ಲಿಂಗವು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ನಡೆಯಲೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಮಾಣಿಕ್ಯವಾಸರೂ ಶಿವಪ್ರಿಯನಾಚಿಯೂ ಸ್ವಸ್ವಭಾವಾನುಗುಣವಾಗಿ ಶಿವಲಿಂಗವಂಭಜಿಸುತ್ತಿರ್ದರು. ಮಾಣಿಕ್ಯಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಬಹಳವುದಿತನವಾಗುತಲೂ ಅಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ಅಗ್ರೋದಕವಂ ತಂದುಕೊಡಲಾರದೆ ಶ್ರಮಪಡುತ್ತಿರುವುದಂ ಕಂಡು ಪರಮೇಶ್ವರನು ಬಾಲಜಂಗಮ ರೂಪಿನಿಂದಬಂದು ಮಾಣಿಕ್ಯವಾಸರೇ ನಿಮಗೆ ಲಿಂಗಮಜ್ಜನೋದಕವು ಕಾಲಕ್ಕೆತಪ್ಪದೆ ಶುಚಿಯಾಗಿ ತಂದುಕೊಡುತ್ತ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿರುವೆನು ಗಣಸ್ತವನನ್ನು ನನಗೆ ಪಾಠಹೇಳಿರೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು, ಅವರು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಇರುತ್ತಿರಲು ಒಂದುದಿನ ಓನ್ನಮಃಶಿವಾಯೇತ್ಯಾದಿ ರುದ್ರಮಂತ್ರಗ್ರಾಮವನ್ನು ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಅಧ್ಯಾಪನಂಗೈಸೆ ಅವನು ಉಚ್ಚರಿಸದೆ ಮೌನವಾಗಿರಲು ಓನ್ನಮಃಶಿವಾಯ ಎಂದು ನುಡಿಯ ಹೇಳಿ ಅವನ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಮೊಟ್ಟುತ್ತಲೂ ತಲೆಯು ಒಡೆಯಲಾಗಿ ಅವನುದೋಡಿಪೋಗಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಕದವಂ ಜಗಿದುಕೊಳ್ಳುತಲೂ ಮಾಣಿಕ್ಯವಾಸರು ಎದ್ದುಪೋಗಿ ಹೊಡೆಯುವದಿಲ್ಲ ಕದವಂ ತೆರೆಯಹೇಳಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡರೂ ತೆರೆಯದಿರಲ್ಕೆ, ಮೀಟಿತ್ತಿ ತೆಗದು ಒಳನುಗ್ಗುವಾಗ್ಯೆ ಬರಿಯಕೋಣೆ ಇರ್ಪುದಲ್ಲದೆ ಶಿಷ್ಯನಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅಚ್ಚರಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರೆ ಶಿವಶಂಕರನು ಸಪರಿವಾರನಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗುತಲೂ, ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ಸಾಂಬಾಯಸಗಣಾಯಸೂನವೇ । ಸನಂದಿನೇಸಗಂಗಾಯ ಸವೃಷಾಯನಮೋನಮಃ । ಪಂಚವಕ್ತ್ರಂದಶಭುಜಂನಾಗಾಭರಣಭೂಷಿತಂ ಗಜಚರ್ಮಪರೀಧಾನಂ ವ್ಯಾಘ್ರಚರ್ಮಾಂಬರಾವೃತಂ । ಗಂಗಾಧರಂ ಚಂದ್ರಚೂಡಂ ದೇವಂಪಂಚದಶೇಕ್ಷಣಂ ॥ ನೀಲಗ್ರೀವಂಮಹಾದೇವಂ ಶೂಲಾಧ್ಯಾಯುಧಧಾರಿಣಂ । ವೃಷಸ್ಕಂಧಸಮಾರೂಢ ಮುಮಾದೇಹಾರ್ಧಧಾರಿಣಂ॥ಪ್ರಸನ್ನ ವದನಂಶಾಂತಂ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದವಿಗ್ರಹಂ । ದೈವತಂದೈವತಾನಾಂಚಶಿವಂ ಪೇ ವ ವ ॥ ಮಾಣಿಕ ವಾಸ ಈಪರಾನ ಸುವರ್ಣ ಪವಿತ್ರ ಮೀಶ್ವರಂ

ಎಂದು ಸ್ಕಂದಪುರಾಣದ ಭಕ್ತವಿಲಾಸ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆಕಂಡು ಸ್ತುತಿಗೈವ ಮಾಣಿಕ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ಶಿವಪ್ರಿಯನಾಚಿಯಾರ್ ಸಹಿತವಾಗಿ ಪುಷ್ಪಕದೋಳ್ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಪೂಮಳೆಗರದು ದೇವದುಂದುಭಿಗಳು ಮೊರೆಯುತ್ತಿರೆ ಶಿವನವರಂ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದನೆಂದು ಈ ಕುಲಚ್ಚರಿಯರೇ ಮೊದಲು ಕೂನಪಾಂಡ್ಯಂಗೆ ಚರಪಾದೋದಕದಿಂದ ಕೂನವಂಕಳೆದ ಮಹಾತ್ಮರೆಂದು ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಪುರಾಣಕಥೆಯಂ ಪ್ರೌಢರಾಯನಿಗೆ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನುಸುರ್ದನು. ... ... *

ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸಿದ್ಧಾದ್ರ್ಯ ಮಹಾಕವಿ ಪ್ರಣೀತಮಾದ ಪ್ರೌಢರಾಯನ
ಕಾವ್ಯದೊಳು ಅಷ್ಟಾದಶಸಂಧಿ ಸಮಾಪ್ತಮಾದುದು.
ಅಂತು ಸಂಧಿ ೧೮ಕ್ಕಂ ಪದ ೧೦೦೦ಕ್ಕಂ ಮಂಗಳಮಹಾ.

ಶ್ರೀಗುರು ಬಸವಲಿಂಗಾಯನಮಃ

—(ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ಸೂಚನೆ ‖ ಈಶನಪ್ರಸಾದದ ಮಹತ್ವದೊಳು ಕಕ್ಕಯ್ಯ । ಆಶನನಾಗಾ ಬಿಕೋದರದಿಚನ್ನಬಸ । ವೇಶನುದ್ಭವವುನುಯಿದಾರಿರಕ್ಕಸಬ್ರಹ್ಮದೇವಯ್ಯನಾಕಥೆಗಳು ‖ ... ... *

—(ಪ್ರಸಾದಮಹಿಮೆನಾಗಲಾಂಬಿಕೆಯಕಥೆ)—

ಪದನು ‖ ಧರಣೀಧರವರತನಯೆ ಆರಸನೇಸರಸನೇ । ಶರಣಜನರಭಿಮತವನೀವದೇವರದೇವ । ತರಣೀಂದುಕೋಟಿಪ್ರಕಾಶಂದುರಿತವಿನಾಶ ನಖಿಳಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕೇಶ ‖ ಸುರವೃಂದಮಕುಟಮಣಿ ಕಿರಣರಾಜಿತಚರಣ । ಪರಮಮುನಿಹೃದ್ದೀಪ ಪಾವನಾತ್ಮಕರೂಪ । ಮರಣವಿರಹಿತನೆ ಮುದದಿಂದೆಮ್ಮಪಾಲಿಪುದೆನ್ನ ಸಂಗಮೇಶ್ವರಪ್ರಸನ್ನ ‖ ೧ ‖ ಶಶಿಧರಪ್ರಸಾದದುನ್ನತಿಯ ದೊಂದು ಸುಕಥೆಯು । ನುಸುರುವೆನುವಸುಧಶರಿಕೇಳುಕಲ್ಯಾಣದೊಳು । ಬಸವೇಶನಗ್ರಜೆಯುಬಿಸಜಾಕ್ಷಿಯಕ್ಕ ನಾಗಮ್ಮನೆಂದೆಂಬಶರಣೆ ‖ ವೃಷಭವಾಹನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗತನ್ನಯಪುರುಷ । ಎಸೆವಗಣನಿಕರವೆನ್ನಯ ಬಂಧುನಿವಹದಾ ಗಸಗಣಿಕರಲ್ಲೊಂದುಪಲಿವಿವಸವಿಂತೆರವಿ ಭಕ್ತಿಯಂಮಾಡುತಿರ್ಪಳು ‖ ೨ ‖ ಒಂದುದಿನಬಸವೇಶ ಬಿಜ್ಜಳನಪೋಲಗಕೆ । ಚಂದದಿಂಪೋಗುತಿರೆ ಕಕ್ಕಯ್ಯತನ್ನಯಾ ಮಂದಿರದಿಕುಳಿತಿರ್ದ ಬಸವೇಶನಂಕಂಡು ಕೋಪ್ರಸಾದವನೆನ್ನಲು ‖ ಬಂದಪೆನುಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲ ವರ[illegible]ಕಳುಹಿ । ಯೆಂದುಮುಂದಕ್ಕಡಿಯ ನೋಂಪೆನಿಸಿ

ಕಕ್ಕಯ್ಯ | ಬಂಧಿಸಿತನ್ನ ಬಾಕಿಲಕವಾಟವನಾಗ ಬಸವೇಶಕಂಡುತಿರುಗ||೩||
ಶರಣಕಕ್ಕಯ್ಯ ಬಾಗಿಲತೆರದುನಿಮ್ಮಯಾ | ಪರಮಶಿವಶೇಷವನುಪಾಲಿಸುವು
ದೆಂದುಬಹು | ಪರಿಯಿಂದೆ ದೈನ್ಯಬಡಕೇಳಲೊಲ್ಲದೆ ಕದವತೆಗೆಯದೇಸುಮ್ಮ
ನಿರಲು || ಹರಪ್ರಸಾದವು ದೊರೆಯೆ ಲಿಲ್ಲೆಂಬಚಿಂತೆಯಲಿ ಮರುಗುತ್ತಪರಿ
ತಂದು ರಾಜಕಾರ್ಯವತೀರ್ಚಿ | ಮಸಳಿತನ್ನಾಲವ ಭರದಿಂದೆಪೊಕ್ಕನಾಬಸ
ವೇಶ ನತಿದುಗುಡದಿ || ೪ || ಉಸುರಲಿನ್ನೇನು ಶಿವಶರಣಕಕ್ಕಯ್ಯಗಳು | ಶಶಿ
ಧರಾರ್ಚನೆಗೈದು ಶಂಭುಶೇಷವನುಸೇ | ವಿಸುವನಕನಿತ್ಯದ್ವಾರವನು ಬಂಧಿ
ಸುತಿರಲು ಬಡಬೆ ಪೊರಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ || ಬಸವೇಶಕಾದಿದ್ದು ಆರೋಗಣೆಯ
ಮಾಡಿ | ವಸುಧೇಶನೋಲಗಕೆ ಪೋಗುತ್ತಲಿಂತುದ್ವಾ | ದಶವರುಷನೋಡು
ತಿರೆಕಕ್ಕಯ್ಯಗಳ ಪ್ರಸಾದವು ದೊರೆಯದಿರಲೊಂದಿನ || ೫ || ಒಂದಗುಳನಿ
ರುಹಪೊರೆಯಕೆಕಚ್ಚಿಕೊಂಡುನಡೆ | ತಂದುದಂ ಬಸವೇಶಕಂಡು ತವರಾಜ
ಮಂ | ಮುಂದಿರಿಸಿತರುತಿಪ್ಪ ಶೇಷವನುಬಿಟ್ಟು ಅದನೇತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗ ||
ಇಂದುಬದುಕಿದನೆಂದು ವಂದನೆಯಮಾಡುತ್ತ | ಚೆಂದದಿಂದ ಪ್ರಸಾದವನುಕ
ರದೊಳಕಾಂತು | ಮಂದಿರಕೆ ಬಂದುಮಡಿವಸ್ತ್ರದೊಳು ಬಂಧಿಸುತೆಸುಸ್ಥಳ
ದೊಳಿರಿಸಿಮುದದಿ || ೬ || ಶಿವಪೂಜೆಗೈದು ಬಳಿಕಲಿಸೇವಿಸುವೆನೆಂದು | ತವ
ಕದಲಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಮಾಡುತಿರಲಾಗ | ಭವರಹಿತ ಭಕ್ತನಾಗಮ್ಮಗಳು
ಬಂದುಪಾವಡದಿಕಟ್ಟಿಪ್ಪದೇನು || ಶಿವಭಕ್ತಬಸವೇಶಮಾಜದೇಪೇಳೆನಲು |
ಶಿವನೇತ್ರಶರಣಮಣಿ ಕಕ್ಕಯ್ಯಗಳ ಪ್ರಸಾ | ದವುಬಿಚ್ಚಿನಿಜಲಿಂಗಪೂಜೆಗೈ
ದೈತರ್ಪೆನನ್ನೆ ವರಸ್ವೈರಿಸೆನಲು || ೭ || ಬಡವರಾದವರುಕೂಡುವರಕಂಡು ಜರಿ
ವರೇ | ಮಡಿವನಗೆ ಮರುಜೀವಣಿಗೆ ದೊರೆಯಲೊಲ್ಲದೆ | ಬಿಡುವನೇನರಕ
ದೊಳುಬಿದ್ದು ಪೊರುಳಿತ್ತಲಿಹ ಮಾನ್ಯನಾಶಿವಲೋಕಕೇ || ನಡೆಯೆಂದುಕರೆ
ಯೆ ಹಿಂದುಳಿವಹೆಡ್ಡಗುಪ್ತಂಟೆ | ಬಿಡದೆಯಘಕೋಟಿಯನು ತಡೆಯದೇಸುಡು
ತಿಪ್ಪ | ಮೃಡಪ್ರಸಾದವನಾನು ಬಿಡಲಾರೆನೆಂದು ಸೇವಿಸಿದಳಾನಾಗಾಂಬಿಕೆ
೮ || ಪರಮಪ್ರಸಾದವನು ಸವಿದುನಾಗಮ್ಮಗಳು | ಹರಷದಿಂದಿರಲಿತ್ತ ಶಿವಶೇ
ಷಬಲದಿಂದ | ವರವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಮಗಳು ರೂಪಾದಂತೆ ಗರ್ಭವಂಕುರಿಸಿ
ತಾಗ || ಹರಶರಣರೆಲ್ಲಮುದ ವೈದುವಂತೊಡಲಲ್ಲಿ | ಪರವಾದಿಗಳಸಲ್ಲ ಮುರಿ
ವಂತೆಬಹನೆಂದು | ಸ್ವರವೆತ್ತಿಕೂಗುತಿರೆಪುರಜನಂಚೆರಗಾಗಿ ದೇನಚ್ಚರಿಯ
ಮೆಂದರು || ೯ || ಈತೆರದಿನವಮಾಸತುಂಬಲು ಸುಲಗ್ನದಿಪ್ರ | ಸೂತಿಯಾದ
ಳುಬಸವದಂಡೆನಾಯಕನಗ್ರಜಾತೆಕಡು | ಸಂಭ್ರಮದಿಸುತನನೀಕ್ಷಿಸಿಸರುಷ
ವಾರಿಧಿಯೊಳೋಲಾಡುತ || ಪ್ರೀತಿಯಲಿಪಾಲಿಸುತಲಿರೆಶಿಶುವನೋಡುತ್ತ |
ಮಾತುಳಂಬೇಗಬಾಲಕ್ರೀಡೆಗೆಗಳಮಾಡಿಸಿದೆ | ಮಾತುಗಳಕಲಿತುಬೆಳೆಯುತ್ತಿ

ವಿದಾರಂಭವಾದಪ್ರಬುದ್ಧನಾಗೆ ‖ ೧೦‖ ಶಿಧರನಭಕ್ತನಾರಿಥಿಚಂದ್ರನಾಗಿ
ರ್ದ । ಬಸವೇಶನಿಂದ ಉಪದೇಶಗೊಡಿಸುತಚೆನ್ನ । ಬಸವೇಶನೆಂದುಹೆಸರಿಡಿ
ಸಿಸುಖ ದೊಳಗಿರ್ದಶಕ್ತನಾಗವ್ಮಬಳಿಕ ‖ ಬಸವದಂಡೇಶನೊಳುವಾನವಜರ
ಸುತಚನ್ನ । ಬಸವೇಶನೊಳುಕನುವ್ರುಚಿರಿಸಿ ಪ್ರಭುದೇವರೊಳ । ಗಸುಜರಿ
ಯಂತ್ರದೊಳುತನ್ನಿಷ್ಟಲಿಂಗದೊಳು ನಿಂದಯುವವಾದರರಸ ‖ ೧೧ ‖ ಕರ
ಣಕಾಲಯುದಿಂದೆ ಶಿವಪ್ರಸಾದವಬಿಡದೆ । ಪೊರಯುಕ್ಕಿತಂದಾ ಪಿಪೀಲಿಕೆಗೆ
ಸೋಂಕಿದಲಿ । ಪರಲೋಕಪದಸಾಯಿತೀಶೇಷದುನ್ನತಿಯ ಪೇಳ್ವರಾರಳವ
ಲ್ಲವು । ಮದದುಸ್ವಪ್ನದಿ ಸನಿಯುಲಿರಸಾಗಿ ಪುಟ್ಟುವನು ಅರಿದಾದಡದರಫಲ
ವನುಪೇಳ್ವುದಘಟಿತವು । ಪರಿಶಂಕೆಗೊಂಡವಗೆ ನರಕತಪ್ಪದುಕೇಳ್ವುದೆಂದ
ನಾ ಜಕ್ಕಣಾರ್ಯಂ ‖ ೧೨ ‖ ... ... *

—(ಸುಯಿದಾರಿಭೂಪನೆ ಕಥೆ.)—

ಕೇಳಲೆನರೇಂದ್ರ ಮತ್ತೊಂದುಕಥೆಯಂಪೇಳ್ವ । ಭಾವಲೋಚನಭ
ಕ್ತರಾಲಯುವಿಸೇವಿಸದೆ ।ಕಾಳಿಯಾದುದನೊರೆವೆಸುಈದಾರಿಭೂಪಬಂಗಾಳ
ದೇಶವನುಸುಖದಿ ‖ ನಾಳುತೊಂದಿವಸಚತುರಂಗ ಬಲಸಹಿತನೈ । ಕಾಳಿಯಂ
ಪೋಗಿಬರುವನಿತಕ್ಕೆರವಿಮುಳುಗೆ। ಕಾಳಗತ್ತಲೆಬಲಿಯೆಬರಲಾರದೆಲ್ಲರುಂಕಾ
ಡುಪಳ್ಳಿಯೊಳಗಿಳಿಯೆ ‖ ೧೩ ‖ ಪೊರಕೇರಿಯುವರಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತನೋರ್ವತಾ ।
ಭರದಿಂಪಲ್ಲನನೆಡೆಗೈತಂದು ಎಲೆದೇವ । ಕರುಣದಿಂದೆನ್ನಾಲಯುಕೆಬಂದುಶ
ರಪ್ರಸಾದವನುಭುಂಜಿಸುವುದೆನುತ। ವರಭಸಿತವೀಯಲ್ಕೆ ಹರುಷದಿಂ ಕೈಕೊ
ಳಲು । ಮರಳಿನಿಜಗೃಹಕೆನಡೆತಂದು ಸತಿಯೊಂದಬರು । ತ್ವರಿತದೊಳುಪರ
ಮಾನ್ನ ಭಕ್ಷ್ಯಶಾಕಾದಿಗಳ ಪರಿಪಾಕಗೈಸಿತಾನು ‖ ೧೪ ‖ ಜನಪನೆಡೆಗಂಬಂ
ದುಯಾರೋಗಣೆಗೆತೇಳಿ । ರೆನಲುನೀವಾವಕುಲಜವರೆಂಬಭೇದವನು । ಅನು
ಮಾನವಿಲ್ಲದೆನ್ನೊಳು ಪೇಳ್ದ ಬಳಿಕನಿಮ್ಮಯಗೃಹಕ್ಕೆ ಬಪ್ಪೆನೆನಲು ‖ ಘನನ
ರುವಿನಂದದೀಕ್ಷೆಯುಪಡೆವ್ರುತಘಿದಜೀ । ರನೆಕಿತ್ತುಪೂರ್ವಜಾತವನಳಿದುಪುನ
ರ್ಜಾತ । ನೆನಿಸಿದವಗಾವಕುಲವೆಂದುಪೇಳ್ವೆನೆನಾವು ಪೊರಕೇರಿಯಲ್ಲಿಬನೆನೆ
೧೫‖ ಧರಣಿಪಗೆಸಂಶಯುವುಪುಟ್ಟಲ್ಕೆತನ್ನಯಾ । ಗುರುವು ವಾಮನಮುನಿಯು
ಕರದುಕೇಳಿದನಿದಕೆ । ತೆರನಪೇಳುವುದೆಂದುಬೆಸಗೊಳಲು ನೀವುಕ್ಷತ್ರಿಯರು
ಪೊರಕೇರಿಯುವರ ‖ ಬೆರಸಬರುದೇಯೆನಲ್ಕರಸುಭಕ್ತನಮನೆಗೆ । ಬರಲಾಗ
ದೆಂದುಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ರವಿಯುದಿಸಲ್ಕೆ । ಪರಮಹರುಷದಿತನ್ನ ಚತುರಂಗಬಲಸ
ಹಿತನಿಜಪುರಕತೆರಳುತಿಹರು ‖೧೬‖ ಆಸಮಯದಲ್ಲಿದೂರ್ವಾಸಮುನಿಬಂದುಧರ
ಣೀಶನುಣ್ಣದಪ್ಪೊಪತೆರನೆನೆಲ್ಲವಕೇಳಿ । ಯೀಶಭಕ್ತರಜಾತಿಭೇದದೊಳುಚರಿ
ವರೇಗ್ಯಾನಸಾಗೆಂದುಶಪಿಸೇ ‖ ವೇಸವಾಬಿತೆಂದುನಡನಡುಗಿನಿಮ್ಮಂಫಿ

ವಾಸವಾದೆನ್ನ ಸುಳುಹಂದು ದೈನ್ಯಂಬಡೆವು । ನೀಕವುದವಿಂದನೋಡುತವ
ನದೊಳಗಿಕದುಣಪುಟ್ಟಿವುಗುಳಿಂತೆಂದನು ॥೧೭॥ ಪರಭಕ್ತರಾವುನೆಯುಭಾಂ
ಡಪ್ರಸಾದವೇ । ದೊರಕೊಳೆನಿಂಪನಾಗುತವುಕ್ತಿಯುಂಪಡೆವೆ । ನರನಾಥ
ಕೇಳಿಗೆನಲ್ ಗಾಶ್ರಮಸಿಂಹಕನಾಗಿಶಿವಭಕ್ತರಾಗ್ರಹಗಳ ॥ ಇರುತಿರುಗಿನೋ
ಡುತ್ತೆರದಿರೆಯುವಿರೆಬೇಕುಂಡು । ಚಿರಕಾಲಬಾಳುತ್ತಿರಲೊಂದುದಿನಬೇವಿಯೊ
ಳು । ಬರೆತನ್ನ ಗುರುವಾದವಾಮನಮುನಿಯುಕಂಡು ಬಗ್ಗಿಬಾಳುವನಲುಗುತ ॥
೧೮ ॥ ಬಂದುಚರಣವಿಬಿದ್ದು ಪೊರಳುತ್ತಿರೆಜ್ಞಾನದೃಗ । ದಿಂದನಿಟ್ಟಿಸಿತನ್ನ ಶಿ
ಷ್ಯನೆಂಬುದತಿಳಿದು । ನೊಂದುತನ್ನ ಮುನವಿ ದೂರ್ವಾಸಮುನಿರಾಯನಿಂ
ಪಾದಶಾಪಡೆದನು ॥ ಮುಂದೆಮುನಿಪೇಳ್ದಂತೆ ತನ್ನಿಪ್ಪತ್ತಿಯುಕಾಂಚೀ ನೆಂದು
ತನ್ನೊಡನಿರ್ದ ಶಿಷ್ಯರೀಸ್ವರುಸಹಿತ । ಕೊಂಡುಸ್ಥಳದೊಳುಪೋಗಿ ಯಿಳುಹಿ
ಕೊಂಡಿರಲು ಶುನಿಬೆಂಬಿಡದೆಬರಲ್ಲಿಗೆ ॥೧೯॥ ಬರುವಶುನಕನಕಂಡು ಸೇವಕ
ರುಕೋಪದಿಂ । ಪೊರೆಯುಕ್ಕನೂಕುತ್ತಿರೆ ಪೊಡಯುಬೇಡವ್ರುಯಿರಲಿ । ಯಿರುಳೆ
ನ್ನಕಾಯ್ದಿಹುದು ಎಂದವರಸಂತವಿಸಿಯಿರಿಸಿಕೊಂಡಂದಿನಿರುಳು । ಶರಿರಜೋ
ಪನಗೈದುಮುಂದೆಂದುಶಿಷ್ಯರಿಗುಸುರಿ । ಪರಿಕಾಮುಪದೇಶಬಲಾತ್ತನಾಗಿಕು
ಕ್ಕುರನೊಂದುಸತ್ತುಬಿದ್ದಿರಲದರ ಕಾಯದೊಳುಪೊಕ್ಕುಮನೆಮನೆಯುತಿರುಗಿ
೨೦ ॥ ವೇದಘೋಟಕಭಕ್ತರಾಲಯುವಿಭಕ್ತಪ್ರ । ಸಾದವನುತಂದುಶುನಿಯಾ
ದಶಿಷ್ಯಗೆಕೊಟ್ಟು । ಪೋದಪೆನೆನುತ್ತರಸುತಿರಲೋರ್ವಮರದು ಕೋಣೆಯುಕ
ನಾಟವ್ರುತರದಿರೆ ॥ ಸಾಪರದಲೊಳಪೊಕ್ಕುನೋಡುತಿರಲರಿಯದೆ । ಮಾಧವಾ
ತ್ಮಜವೈರಿಭಜಕ ಕಪವನುಬಲಿಯೆ । ಹಾದಿಯಿಲ್ಲದದಿವಸತ್ರಯುವ್ರುಸಿಲ್ಕಿರೆಶರಿರ
ಕಾದಿಪ್ಪಶಿಷ್ಯರಾಗ ॥೨೧॥ ಎರಡುವಾಸರನೋಡಿಕರಬಾರದೆಯಿರಲು। ಮ
ರಣವಾದಪನೆಂದು ಗುರುಕಾಯವನುದಹಿಸಿ । ಮರುಗುತ್ತದೇಶಾಂತರಕೆಪೋ
ಗೆಸಿಕ್ಕಿದರ್ಶಾನ್ಯನ ನಾಲ್ಕನೆದಿವಸಕೆ ॥ ತೆರೆಯುಬಾಗಿಲವಪೋದಮುಟ್ಟುವುನ್ನಿನ
ತನ್ನ । ಶುರವನುಕಾಣದೇಕಳವಳಿಸಿಬೆಂಡಾಗಿ । ತಿರುತಿರುಗಿಬೇಸತ್ತು ಹರಭ
ಕ್ತರಿಂದೆಮುಕ್ತಿಯು ಪಡೆವೆನೆಂದರಿವ್ರುತ ॥೨೨॥ ಧನಪಸಖಭಕ್ತಹಾವಿನಹಾಳ
ಕಲ್ಲಪ್ಪ । ನೆನಿಪಶರಣನಗೃಹದ್ವಾರಿಗಂಘೀರನಾ । ದನುಯೆಂಬಪೆಸರಿಂದಕಾ
ಪ್ಪಿರಲುಸಲಕಾಲವಾಗಲೊಂದಿವಸದಲ್ಲಿ ॥ ಘನಮಹಿಮಕಲ್ಲಿದೇವನ ಮನೆಯು
ದಾಸಿಭೋಗ । ಕನೆಜಲವತುಂಬಿತಪ್ಪನಿತರೊಳುವಿಪ್ರಸ್ಸ । ರ್ಶನವಾಗೆಕಾಂ
ಭವನೊಡದು ಚೆಲ್ಲಿಯುವ್ವತ್ತಿರಲು ಹಾರುವರಗುಂಪುಸೇರಿ ॥ ೨೩ ॥ ಎಲೆಕೇಳು
ದಾಸಿನೀಂಪೇಡಪಾತಕರಾವ್ರು । ಕುಲದೊಳಗ ಜರೆನಲು ನಲುವಿಂದವುಟ್ಟಿ
ಪರೆ । ಜಲಕುದ್ಧಮಕ್ಕವ್ವಜೆರಿವ ಕಾರಣವೇನುಪೆಲ್ಲುಮನುಜರತೆರದೊಳು ॥
ನಲಿನಿನ್ನ ಸಾಕಿದೊಡೆಯನ ಬಳಿಗೆಪಡೆಯೆಂದು । ಬದಲುಕವಸವಿದ್ದುದು ಕಲ್ಲಿ

ನಾಥನಕಂಡು । ಸಲುಗೆಯಿನತೀಕಿವಳು ಸೋಂಕಿದಡೆಬ್ಬೆಯ್ಯಳಾ ವಿವಳಿಂದ
ಲೇಂಪಿನರೇ ॥೨೪॥ ಎಂದವಿಪ್ರರುನುಡಿಯೆ ಕಂದುಗೊರಳನಭಕ್ತ। ನಂದದಿಂ
ನುಡಿದಶರಣರಮನೆಯಕಾಯ್ವಶುನಿ । ಗಿಂದಕಡಿಮೆಯುನೀವು ಮುಟ್ಟಬಹು
ದೇಯೆನಲು ಶುಚಿಯುತಪವಿಶುನಕನಿಂ ॥ ಇಂದುಪೋದಿಸಿದಡೇನಿಮ್ಮನುಡಿದಿಜ
ವೆನಲು । ಚಂಡದಲಿಗಂಭೀರವಾದನೆಂಬುವಶುನಕ । ನಿಂದಲೇಚತುರ್ವೇದಗಳ
ನಾಗಕುಂದಿಲ್ಲದಂತೆ ವಾಚಿಸಿದನಾತಂ ॥ ೨೫ ॥ ವಾದಿಗಳುಕೇಳಿನಾಚುತ್ತತ
ಮ್ಮಯುಗೃಹಕೆ । ಪೋದರೆನೆಂಬ ಶಿವಚರಣಭಕ್ತಿಯಮಾಡಿ । ಸಾದರದೊಳಿ
ರುತಪಾವನಮುನಿಗೆ ಶುನಿಜನ್ಮಬಿಡಿಸಿ ಮುಕ್ತಿಯನೆಕೊಟ್ಟು ॥ ಭೇದನಿರ್ಭೇ
ದನಿಗಮಾನೀತನಿರಾಮಯು । ನಾದಬ್ರಹ್ಮವಕಂಡು ಕರಕಂಜಪುರಕೆಪತಿ। ಯಾ
ದಿಷ್ಟಲಿಂಗವೊಳೆ ನಿರ್ವಯುಲನೈದಿದರುಸುಯಿದಾರಿಭೂಪನಿತ್ತ ॥೨೬॥ ಪರಿಪ
ರಿಯುಭಕ್ತರಾಲಯುಗಳನು ತಿರುಗುತ್ತ । ಪರಭಕ್ತರಾಮನೆಯು ಭಾಂಡಪ್ರ
ಸಾದವನು । ದೊರೆಯುವಿರೆಬೇಸತ್ತುಚಂಡಾಗಿಶ್ವಪಚಯ್ರುಗಳಬಾಗಿಲವನೆಕಾ
ಯ್ದು ॥ ಇರುತಿರಲುಪಲದಿನಕೆ ಪೊಡದಮಡಿಕೆಯತಂದು । ಪೊರೆಯಕ್ಕೆಬಿಸು
ಡಲೊಂದಗುಳುಪತ್ರಿರೆಕಂಡು ಪರಿಪಾಕನ್ಯೈದುಮುಕ್ತಿಯ। ಪಡೆದನೆಂದೊರೆದ
ಪ್ರಪುಷಂಗೆಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯಂ ॥ ... ... ॥೨೭॥

—(ರಕ್ಕಸಬ್ರಹ್ಮಯನ ಕಥೆ.)—

ಮೇದಿನೀಶನೆಕೇಳು ಮುದದಿಂದೆಪರಮಪ್ರ । ಸಾದವನುನಂಬಿ ಯದ
ರಿಂದೆಮುಕ್ತಿಯಪಡೆದ । ಭೇದಶಿವಭಕ್ತರಕ್ಕಸ ಬೊಮ್ಮದೇವಯ್ಯನೆಂಬ ಶರ
ಣನಕಥೆಯನು ॥ ಸಾದರದಿಕೇಳುತೊಟ್ಟಲಪಾಳಿಪುರತೆಪಕೆ । ಯಾದಬ್ರಹ್ಮ
ಯ್ಯಪವಿತಾಸುಗ್ರಮಂಗಳಿಗೆ । ಭೂಧವನೆತಾನಾಗಿ ತನ್ನ ಕಟ್ಟಳೆಯಿಂದ ಸು
ಖದೊಡನೆಬಾಳುತಿಪನು ॥ ೧೮ ॥ ಪರದಭೂಮಿಯತಾವು ತೆಗದುಕೊಳಲಿಕ್ಕಿ
ಲ್ಲ ॥ ಪರಧನೆಪರಸ್ತ್ರೀಯಕನಸಿಲಾದರುಕಂಣ । ತೆರದುನೋಡಲ್ಲಿಲ್ಲಪರರಿಂ
ಗೆತಮ್ಮಧರಣಿಯುಪೋಗಲೀಯಗೊಡದೆ ॥ ಪರರಪೀಡಿಸದೆ । ಪರರಿಗೆ ತಾವು
ಮುನಿಯದೇ । ಪರಚರವನರಿವುತ್ತ ಪರಮಸಂತೋಷದೊಳು ಹರಭಕ್ತಿಯನು
ನಡಿಸುತಿ ॥ ೧೯ ॥ ಸತ್ಯವನುನುಡಿವುತ್ತೆ ಸಟೆಮಾತಜರಿವುತ್ತೆ । ನಿತ್ಯ ತಪ್ಪದೆ
ಪ್ರಸಾದದಕಟ್ಟಳೆಯುತಮಗೆ ॥ ಆತ್ಯಧಿತವ್ರತದಿಂದ ಚರಮೂರ್ತಿಗಳನುನಿವಿ
ಪಗೈದುಯಿರಿಸಿಕೊಂಡು ॥ ಭೃತ್ಯನಂದದಿಸೇವೆ ಗೈವುತ್ತಮುನ್ನ ವರ । ಮೃ
ತ್ಯುವೈದರೆಶಾನು ಪುಳಿಯದೇಸಾಯುವದು । ಸತ್ಯತವ್ರೊಡನಾತನ್ನೈನ್ನೆಕ್ಯ
ಗೊಳಬೇಕೆಂದು ದೃಢಭಕ್ತಿಪಿಡಿವಿರಲ್ಕೆ ॥ ೨೦ ॥ ಒಂದುದಿನ ಚರಮೂರ್ತಿಕೇ
ಳ್ತನೆಲೆಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ । ಸಿಂಧುಸೌರಾಷ್ಟ್ರಗೋಕರ್ಣ ಕಾಶಿಯುಸೇತುಬಂ
ದರಾಮೇಶ್ವರವು ಮೊದಲಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನೋಡಬೇಕೆಂದುಮನದಿ ॥ ನಂದೇ

ನಪುಟ್ಟಿಸುದುಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟಡಾಂನೋಡಿ । ಬಂದಪೆನೆನುತ್ತೆಬೆಸಗೊಂಡನಿವ್ರು ಯ ಪಾದದ್ವಂದಲಿ ಸಕಲತೀರ್ಥಂಗಳುಂಟವತೊರಿದ ಪೆಪ್ರೋಪುದೇತಕ್ಕನೆ ॥ ೩೦॥ ತ್ವರಿತನೋಡುವೆನೆನಲು ಹರುಷಪಿಂಕರಪೊಯ್ದು । ಕರುವಾಡದಗ್ರದೊಳುನಿಂದುಕೆಲಬಲದಲಿ । ಮೆರವುತಿಪಕೇದಾಗ ನೀಲಕಂಠಕ್ಷೇತ್ರಪ್ರೊರವಳಿಯುಶ್ರೀಶೈಲವು ॥ ಕರುವುಕಟ್ಟುವ ಅಂಗಳವಕಾಶಿಗೋವುಗಳ । ಕರಸಿಕೊಂಬುವತಾವುಗೋಕರ್ಣವಾಬಲವು । ಧರಣಿಗತ್ಯಧಿಕಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ವಿಸ್ತಾರವನು ತುಂಬಿಟ್ಟುತೋರಿಸಿದನು ॥೩೧॥ ಇಂತಪ್ಪಕ್ಷೇತ್ರಗಳನೋಡಿಜಂಗಮಲಿಂಗ । ಸಂತಸಂಬಟ್ಟುಪ್ರೋಗುವು ದಿಲ್ಲವೆಂಬುತ । ಚಿಂತೆಮನದೊಳು ಪುಟ್ಟಿಪೇಳಿದ ಚಿಬಿಡನೆಂದು ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲಿಯೆದ್ದು ॥ ತಾಂತೆರಳುತಿರೆಕಂಡು ಪಿಡಿತಂದು ಶಿರಗಡಿದು । ಕಂತುಮರ್ದನಿಪ್ರೂಜೆಗೈದು ಕೋಣೆಯೊಳಿರಿಸಿ । ಅಂತಕಾಂತಕ ಭಜನೆಮುಗಿದ ಬಳಿಕಳಿಮುಂಡ ರುಂಡಕ್ಕೆಪತ್ತಿಸುತಲಿ ॥ ೩೨ ॥ ಇಂದುಶೇಖರಜೀಯಯೆಂದು ಪಾತ್ರಣವಪಡೆದು । ವಂದಣಯುಮಾಡಿಯರ್ಪಿತವು ಮೊದಲಾದಕ್ರಮ । ದಿಂದೆಸತ್ಕರಿಸಿ ಶಿರಗಡಿದಿಟ್ಟುದಿನಕೆ ಮೂರನೆ ವೇಳೆಯುಂತುಗೈದು ಬಂದಜಂಗಮಕೆ ಬಿನ್ನಪಮಾಡಿಯುಳ್ಳಿರ್ಪು । ದೆಂದೆನಲ್ಕಿರಲೊಡಂಬಟ್ಟುವರನೀರೀತಿ । ಯಿಂದೆಪ್ರೂಜಿಸುತವರತಲೆಗಡಿದಸುವಪಡೆದು ನಿತ್ಯಕ್ರಿಯೆಯನಡೆಸುತ॥ ೩೩॥ ಇರುತಿರಲುಸಕಲಜನನೋಡೆಬೆರಗಾಗಿಭ । ಕ್ತರನಡವಳಿಯುದುಲ್ಲರಕ್ಕಸಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ । ನರರೆಯುಕುಪೆಂದು ಕರೆವುತ್ತಿರಲ್ಶಿವನೆ ಜಂಗಮರೂಪಿನಿಂದ ಬಂದು ॥ ಶರಣರಕ್ಕಸಬ್ರಹ್ಮದೇವಯ್ಯನಾಭಕ್ತಿ । ಯಿರವನೆಲ್ಲವಕಂಡಿದೇನೆಂದುಬೆಸಗೊಳ್ಳಲು । ಇರಲೊಲ್ಲೆನೆಂದುಪ್ರೋಪರ್ಗೆಖಡ್ಗದಪ್ರೂಜೆತಪ್ಪದೇವಾಕ್ಯ ನುಚೆನಲು ॥೩೪॥ ಹೊಟ್ಟೆಗನ್ನ ವಬಿಡದೆನೀಡುತಿರಲೀಮನೆಯು। ಬಿಟ್ಟುದೇಶಾಂತರವತಿರುಗಿಬಳಲುವುದೇನು । ನೆಟ್ಟನೇನಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟೆಗಲೀಪ್ರೋಗುವುವಿಲ್ಲಗಟ್ಟಿಬಿನ್ನ ಪಮಾಡನೆ ॥ ಕಟ್ಟಿನೊಳಗಾಗಿರುತಪ್ರೋಗೆ ಖಡ್ಗದಪ್ರೂಜೆ । ಬಿಟ್ಟುದಲ್ಲದುಪ್ರೋಪೆರೆನೆನೀವು ಬಲುಹಿಂದ । ಲಟ್ಟಿದರೆಪ್ರೋಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವನಬಿನ್ನ ಯಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡನುಹರ್ಷದಿ ॥ ೩೫ ॥ ಇಂತಿರುತಲೊಂದುದಿನ ಪ್ರೋಪೆನೆನೆಬಿಡಕಾಣ । ದಂತೆಪ್ರೋದಡೆಯನ್ನ ಚೆಂಬತ್ತಿಬಹನೆನುತ । ಸಂತಸದಿಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಸಮಯಮನ್ನೋಡೆಪ್ರೋಗೆ ಕಂಡವರುಪೇಳೆ ॥ ಕಂತುಹರಪ್ರೂಜೆಯನುಬಿಟ್ಟುಪ್ರೋಗಲಿಬಾರ । ದೆಂತುಗೈದಪೆನೆನುತಚಿಂತಿಸುತತನ್ನ ಶಿರ । ಮುಂತೆಂದು ಶಿವನಮರೆಯೊಗಲುಪಿಡಿತರುವುದೆಂದಾಗನೇಮಿಶಿಕಳುಹಿಸಿ ॥ ೩೬॥ ಕರದಿಷ್ಟಲಿಂಗವನು ಮುಂದಪೇಕ್ಷಿಸುತಿರೆಶಿರವು । ಅರ್ಧಟಿಸಿನಿಧಾರ್ತಕೇಳಿಯೆಂದೆಂದು ಭರದಿಂದಶಿಗಜಂಗಮರೂಪಾಗಿರುವ ಶಿವನಬೆಂಬತ್ತಿಬಹವೇ ॥ ಸ್ವಶಿರವಿಂತ್ತೆರೆಸಮುಂದಿತ್ಸಕಾಪಾದ । ಕೇಳಿಬಿನ್ನಪಗೈದಿ ಶಂಕರಂಮೆಚ್ಚಿಪ್ರಿಯ । ಧ

ರುಷಹಿತರಕ್ಕಸ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ ನೆಡೆಗೈದಿ ನಿನ್ನ ಬಯಕೆಯ ಬೇಡೆನೆ ॥೩೮॥ ಎನ್ನ ವಲ್ಲಭನಿನ್ನ ದಾತಾರನೆನಸ್ಸಾಳ್ವ । ಮುನ್ನ ಭಕ್ತಿಯ ಘನವ ನನಗೆಕೊಟ್ಟಿರಲಾನು ಇನ್ನು ಬೇಡುವುದೇನು ಇನಿತು ಜಂಗಮವ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವುದ್ಯೆ ಕೈಲಾಸಕೆ॥ ನಿನ್ನ ಚರಣದ ಪದುಮದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಪ್ಪೆನೆಂ । ದುನ್ನತೋತ್ಸವದಿಂದೆ ಭಕ್ತಿಯ ಜಂಗಮವ । ಭಿನ್ನ ನಾಗದ ತೆರದಿ ಮುಂಡದೊಳು ರುಂಡವನೆ ಬಲಿದು ಪ್ರಾಣವನೆ ಪಡೆದು ॥೩೯॥ ಮೃಡನೊಡನೆ ಚರಮೂರ್ತಿಗಳನು ಕಳುಹಿಸಿ ಬಳಿಕ । ಪೊಡವಿಯೊಳು ಪಲದಿವಸ ಛಲಭಕ್ತಿಯನು ಬಿಡದೆ । ನಡಸುತ್ತ ನಿತ್ಯ ಪ್ರಸಾದವನು ಸೇವಿಸುತ ದೃಢಭಾವ ಬಲಿದಿರುತಲಿ ॥ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ತವ್ವ ಸಮಯಾಚಾರ ಜಂಗಮವ । ನೊಡಗೊಂಡು ತನ್ನ ಕರಕಮಲ ಪೀಠದೊಳೆಸೆವ । ಸಡಗರದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಿ ಬೆರದ ನೆಲೆಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೇಳೆಂದು ಜಕ್ಕಣಾರ್ಯಂ ॥ ... ॥೪೦॥

ಗುರುವೆ ಜಯ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ವಿರವೆ ಜಯ ಸದಮಲಾ । ದರವೆ ಜಯ ಸತ್ಯದಾಗರವೆ ಜಯ ಸತಕಲ್ಪ । ತರುವೆ ಜಯ ಜಯ ತರುಣಿಶಶಿ ಕೋಟಿನಿಭ ಗಾತ್ರರುಚಿಯೆ ಜಯ ಭಕ್ತಜನರ ॥ ಪೊರವೆ ಜಯ ಭವಪಾಶಹರವೆ ಜಯ ಮುಕ್ತಿಫಲ ವರವೆ ಜಯ ವಭಯಕರ ಮೆರವೆ ಜಯ ಜಯ ಪರಾ । ತ್ಪರವೆ ಜಯ ಪರಮಳೆಯ ಮಲ್ಲೇಶ ಮದ್ಗುರುವೆ ಮನದಿಷ್ಟವಿತ್ತು ಸಲಹೈ ॥ ... *

ಹದಿನೆಂಟನೇ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

—(ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ಸೂಚನೆ॥ ಆಶನ=ಅಗುಳು ॥೧॥ ಅಭಿಮತ=ಇಷ್ಟ ॥೨॥ ಅಗ್ರಜೆ=ಅಕ್ಕ, ಅಗಣಗಣಿತರು=ಅನಂತಸಂಖ್ಯರು ॥೩॥ ಕವಾಟ=ಕದ ॥೪॥ ಶೇಷ=ಮಿಕ್ಕದ್ದು ॥೫॥ ಉಸುರಲು=ಹೇಳಲು, ಅನಕ=ಆವರೆಗೂ ॥೬॥ ತವರಾಜ-ಸಕ್ಕರ ॥ ೭ ॥ ಹವಿ=ಹವಿರ್ಭಾಕ್ತಾದ ಅಗ್ನಿ, ಅನ್ನವರ=ಆವರೆಗೂ ॥೮॥ ಮರುಜೀವಣಿಗೆ=ಮೃತಸಂಜೀವನ ಮಣಿ, ಅಘ=ಪಾಪ ॥ ೯ ॥ ಪ್ರಸಾದ=ನೈವೇದ್ಯಶೇಷ, ಪರಿವಾದಿ=ಅನ್ಯದೇವತಾ ಪಾರಮ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವನು॥೧೦ ಪ್ರಸೂತಿ=ಹೆರಿಗೆ, ವಾರಿಧಿ=ಕಡಲು, ಮಾತಲ=ಸೋದರಮಾವ ॥೧೧॥ ಉಪದೇಶ=ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗುವಂತೆ ಮಂತ್ರಚೈತನ್ಯವಂ ಕೊಡುವಿಕೆ ॥೧೨॥ ಪರಿಶಂಕೆ=ಆಕ್ಷೇಪ ಸಂದೇಹ, ಪಿಪೀಲಿಕ=ಇರುವೆ ॥ ... ೧೩॥

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಕಲ್ಯಾಣಪುರದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶನ ಅಕ್ಕಳಾದ ನಾಗಲಾಂಬಿಕೆ ಯೆಂಬ ಭಕ್ತಳು ಶಿವನೇ ಗಂಡನೆಂದು ಮಹಾಮಹಿಮೆಯಂ ತೋರಿಸಿದ್ದಳು. ಒಂದುದಿನ ಬಸವೇಶನು ಬಿಜ್ಜಳನ ಓಲಗಕ್ಕೆ ಪೋಗುತ್ತಿರೆ ಕಕ್ಕಯ್ಯನೆಂಬ ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ಮನೆ

ಬಾಗಿಲಿಗೆಬಂದು ಬಸವೇಶನಂ ಕಂಡು ಶಿವಪ್ರಸಾದವಂ ಕೇಳಿಯೆನ್ನ ಹಸುಳೆ ಬಸವೇಶನು ಅರಮನೆಯಿರುವನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ದಿಟವಾಗಿಬಂದೆನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಒಂದೇ ಅಡಿಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕಿಟ್ಟು ಹಿಂತಿರುಗಬರುವಾಗ್ಯ ಕಕ್ಕಯ್ಯನು ಶಿವಪ್ರಸಾದವೆಂದರೆ ಬಾರದೆ ಅಡಿಯನು ಮುಂದಕ್ಕೆಯಿಟ್ಟು ಹೋದವಂಗೆ ನೀಡಬಾರದೆಂದು ಕದವಂ ಬಂಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿ ಬಸವೇಶನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ವಿಮುಖನಾಗಿಬಂದು ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷಗಳತನಕ ಬಾಗಿಲಂ ಕಾಯ್ದು ನಿತ್ಯವೂ ಪ್ರತೀಕ್ಷಿಸಿ ಪ್ರಸಾದವಂ ಪಡೆಯುದಿರಲೊಂದುದಿನ ಇರುವೆಯೊಂದು ಪ್ರಸಾದಶೇಷದ ಅಗುಳನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆತರುತಿರಲು ಅದಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆನೀಡಿ ಅಗುಳಂ ಪಡುತಲು ತೆಗದುಕೊಂಡು ಸಂತಸದಿ ಮಣಿಪಾವಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟು ಶಿವಪೂಜೆಗೈದಮೇಲೆ ಸಲಿಸುವೆನೆಂದಿರಲ್ಕೆ ಅಷ್ಟರೊಳು ನಾಗಲಾಂಬಿಕೆಯು ಬಂದು ಬಸವೇಶನಿಂದ ಆ ಸುದ್ಧಿಯಂ ಕೇಳಿ ತತ್ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ರುಚಿಯಾಗಿ ತಾನುಸವಿವಳಾಗಿ ಪತಿಸಂಬಂಧನಿಲ್ಲದಾಕೆಗೆ ಶಿವಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಗರ್ಭವಾಗಿ ದಿವ್ಯಕುಮಾರ ನುದಿಸಲಾತಂಗೆ ಚನ್ನಬಸವೇಶ್ವರನೆಂದು ಪೆಸರ್ಗೊಟ್ಟು ಬಸವೇಶನೆ ದೀಕ್ಷೆಯನಿತ್ತು ಉಪದೇಶಂಗೈಯೆ ವಿದ್ಯಾಮಯನಾಗಿ ಪರವಾದಿಗಳಂಗೆದ್ದು ಶಿವಜ್ಞಾನವಂ ಹರಡಿ ಆಚಾರ್ಯನಾದನು. ನಾಗಲಾಂಬಿಕೆಯು ಅಂತಪ್ಪ ಕುಮಾರನಂ ಪಡೆದು ಚಿರಕಾಲವು ಭಕ್ತಿಯಂ ಸಲಿಸಿ ಮನವಂ ಬಸವೇಶನೊಳು ತನುವಂ ಚನ್ನಬಸವೇಶನೊಳು ಅಸುವಂ ಪ್ರಭುದೇವನೊಳು ಬೆರಸಿ ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾಗಿ ಬಯಲಾದಳು. ಶಿವಪ್ರಸಾದ ಶೇಷವನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆತಂದ ಇರುವೆಗೆಸೋಕಿದ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಶಿವಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಯಿತು, ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಶಿವಪ್ರಸಾದವನುಂಡರೇ ಅರಸಾಗಿಹುಟ್ಟುವನು ಜಾಗ್ರತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದೇನಿದೆ, ಶಿವಪ್ರಸಾದ ಭೋಜನದಲ್ಲಿ ಪರಿಶಂಕೆಗೊಂಡವರಿಗೆ ನರಕತಪ್ಪುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಹಿಮೆ ಇಷ್ಟು ಅತಿಶಯವುಳ್ಳದ್ದೆಂದು ಪ್ರಭುಧರರಾಯಂಗೆಪೇಳಿ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯ ಮತ್ತೊಂದುಕಥೆಯನುಸುರ್ವುದೆಂತೆನೆ

ಕಾಳ = ಕೆಟ್ಟ ಕಪ್ಪು, ॥ ೧೪ ॥ ನಿಜಗೃಹಕೆ = ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ॥ ೧೫ ॥ ಅಘದ = ಪಾಪದ, ಜಾತ = ಜನ್ಯ, ॥ ೧೬ ॥ ತೆರನು = ಕರ್ತವ್ಯ ರೀತಿಯನ್ನು ॥೧೭॥ ಶ್ವಾನನಾಯಿ ॥೧೮॥ ಭಾರಡ = ಮಡಿಕೆ, ಗ್ರಾಮಸಿಂಹಕ = ನಾಯಿ, ಶುನಿ = ಹೆಣ್ಣುನಾಯಿ ॥೧೯॥ ದೃಗ = ದೃಷ್ಟಿ, ತನ್ನಿವೃತ್ತಿ = ಅದರೆಪರಿ ಕವಿಗೆ ವಿವಕ್ಷಿತವಾಗಿ ತೋರಿಲಿಲ್ಲ, ಪರವೇಶ = ಪ್ರವೇಶ ॥೨೦ ॥ ಘೋಟಕ ಕುದುರೆ, ಮಾಘಮಾತ್ಮಜ ಕಾಮ ॥೨೧॥ ವಾಸರ = ದಿನ ॥೨೨॥ ಸ್ಪರ್ಶನ = ಸೋಂಕುವಿಕೆ, ಕುಂಭವ = ಗಡಿಗೆಯನ್ನು ॥ ೨೩ ॥ ಅಗ್ರಜರು = ಮುಂಚೆಹುಟ್ಟಿದವರು, ಜನ್ಯ = ಹುಟ್ಟುವದು, ಸಲ್ಲು = ನಿಸ್ಸಾರ ಹೀನ = ಕಡಿಮೆ ॥೨೪॥ ದಿಟ = ನಿಶ್ಚ

ಯು ॥ ೨೬ ॥ ಖೇದನಿರ್ಭೇದ=ಖೇದವನ್ನು ಭೇದಿಸುವ ॥೨೭॥ ಶ್ವಪಚಂಗೆ=ನಾಯಿಯನ್ನು ಅಟ್ಟುತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದ ನಿಕೃಷ್ಟಚಂಡಾಲನು, ಲಿಂಗದೀಕ್ಷೆವಡೆದು ವೃತ್ತವನಾದವನು ಅಥವಾ ಸಾಂಕೇತಿಕನಾವು, ಪರಿಪಾಕ=ಪಕ್ವ.

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಬಂಗಾಳದೇಶವನ್ನಾಳುವ ಸುಯಿದಾರಿರಾಯನು ವೈಹಾಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇರುಳಾಗಲು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲೆ ಶಿವಭಕ್ತನೋರ್ವನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹರಪ್ರಸಾದಸ್ವೀಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಕರೆಯಲು, ರಾಯನು ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ ಬಳಿಕ ಭಕ್ತನು ಭಕ್ಷ್ಯಾದಿ ಪಾಕಗಳಂಗೈಸಿ ಮರಳಿಕರೆಯಲ್ ಬರುವಾಗ್ಗೆ ರಾಯನು ಜಾತಿಸಂಶಯದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಕುಲವಾವುದೆಂದು ಭಕ್ತನಂ ಕೇಳಲ್ಕೆ ಗುರುವಿತ್ತ ದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಪೂರ್ವಜನ್ಮವಂ ಕಳೆದು ಮುಕ್ತಿಯೋಗ್ಯವಾದ ಚರಮಜನ್ಮವಂಪಡೆದಿರುವೆನಾಗಿ ನಮ್ಮದಾವಕುಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಹೊರಕೇರಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆನ್ನುತಲು ರಾಯನು ತನ್ನ ಗುರುವಾದವಾಮನನ ನಿಯಮಂ ಬೆಸಗೊಳ್ಳಲಾಗಿ ಜಾತಿಕ್ಷತ್ರಿಯರು ಹೊರಕೇರಿಯವರೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಯಲಾಗದೆನ್ನುತಲು ಬರುವದಿಲ್ಲವೆಂದುನಿರಾಕರಿಸಲಾಗಿ ಶಿವಭಕ್ತನು ಬಿಟ್ಟು ಪೋಗುತಲು ರಾಯನು ಬರುವಾಗ ಶಿವಭಕ್ತತಿರಸ್ಕಾರ ದೋಷದಿಂದ ನಾಯಿಯಾಗೆಂದು ದೂರ್ವಾಸಮುನಿಯಿಂದ ಶಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಶಿವಭಕ್ತರಮನೆಯ ಬಾಂಡ ಪ್ರಸಾದ ಶೇಷಭೋಜನ ದಿಂದಲೇ ವಿಶಾಪವಂನರಿತು ನಾಯಿಯಾಗಿ ಚಿರಕಾಲ ಪ್ರತೀಕ್ಷಿಸುತಿದ್ದು ತನ್ನ ಗುರುವಾದ ವಾಮನಮುನಿಯ ಹಿಂದು ಮುಂದೆ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿರೆ ಆತನು ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದರಿತು ಅದಕ್ಕೆ ವಿಶಾಪವಂಗೈಸುವೆನೆಂದು ತಾನು ತನ್ನ ದೇಹವಂ ಕಾದಿರುವದಕ್ಕೆ ಶಿಷ್ಯರಂ ನಿಯಮಿಸಿ ಪರಾಕಾಯದ್ರವೇಶಯೋಗಬಲ್ಲವನಾದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸತ್ತನಾಯಿಯಲ್ಲಿಸೇರಿ ಶಿವಭಕ್ತರಮನೆಗಳಂ ನುಗ್ಗಿ ಪ್ರಸಾದಶೇಷವಂ ತರುವನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿರಲು ಶಿಷ್ಯರು ಕೆಲದಿವಸನೋಡಿ ಗುರು ದೇಹವಂದಹಿಸಿ ಪೋಗಲ್ಕೆ ವಾಮನಮುನಿಗೆ ಶ್ವಾನದೇಹವೇ ಗತಿಯಾಗಿ ಗಂಭೀರನಾದನೆಂಬ ಹೆಸರಿಂನಿಂದ ಹಾವಿನ ಹಾಳಕಲ್ಲಯ್ಯನೆಂಬ ಶಿವಶರಣನ ಗೃಹದ್ವಾರವಂ ಕಾದಿರ್ದನು ಒಂದುದಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ದೇವನದಾಸಿಯು ಶುಚಿಯಾಗಿ ಲಿಂಗಮಜ್ಜನಕ್ಕೆ ಅಗ್ರೋದಕವಂ ತರುತ್ತಿರಹಾರುವನೋರ್ವನು ಮುಟ್ಟಲಾಗಿ ಭವಿಸೋಂಕಿದನೆಂದು ಅಪವಿತ್ರವಾದ ಬಲಕುಂಭವಂಬಿಸುಟು ಬೈಯುತ್ತಿರಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಗುಂಪುಸೇರಿ ಕಲ್ಲಿನಾಥನಬಳಿಗೆ ಬಂದುವೇದ ಪಾರಗರಾದ ಅಗ್ರವರ್ಣದವನು ಮುಟ್ಟಿದ್ದು ದಾಸಿಯು ಮುಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೀನವಾಯಿತೋ! ಯೆಂದು ಕೇಳಲಾಗಿ ಶಿವಭಕ್ತರ ಮನೆಯ ಬಾಕಿಲಂ ಕಾಯ್ವನಾಯಿಗಿಂತಲೂ ಹಾರುವನು ನಿಕೃ

ಷ್ಣರೆಂದು ಕಲ್ಲಿನಾಥನು ಹೇಳಲಾಗಿ ನಾಯಿಯು ಕೈಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ವೇದವನ್ನು ಹೇಳಿಸಿದರೆ ನಿನ್ನ ಮಾತು ದಿಟವೆಂದು ಹಾರುವರನ್ನು ತಲೂ, ಕಲ್ಲಿನಾಥನು ಗಂಭೀರನಾದನೆಂಬ ನಾಯಿಯಾಗಿದ್ದ ವಾಮನಮುನಿಯಿಂದ ಚತುರ್ವೇದಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಸಲಾಗಿ ತತ್ವವರಿಯದ ಹಾರುವರು ನಾಚಿಪೋದರು ಕಲ್ಲಿನಾಥನು ಶಿವಪ್ರಸಾದ ಭೋಜನದಿಂದ ವಾಮನಮುನಿಗೆ ಶುನಕಜನ್ಮವಿ ಮುಕ್ತಿಯನಿತ್ತು ಶಿವಲಿಂಗಾದ್ವೈತದಿಂ ಬಯಲಾಗಿ ಪೋದನು ಬಳಿಕ ನಾಯಿಯಾಗಿದ್ದ ಸುಯಿದಾರಿ ಭೂಪನುಶಿವಭಕ್ತಗೃಹದ ಭಾಂಡಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಶ್ವಪಚಯನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದು ಮುಕ್ತನಾದನೆಂಬುವುದು ಪ್ರಸಾದಮಹಾತ್ಮ್ಯದಕಥೆ. ... ... *

||೨೮|| ಭೂಧವ=ನೆಲದಾಣ್ಮ, ||೨೯|| ಪಂಚರವ=ಭವಿಯನ್ನು ಲಿಂಗವಾ್ರಣಿಯನ್ನು ||೩೦|| ಭೃತ್ಯ=ಸೇವಕ, ಸೇವಕ=ಸಂಬಳದಾಳು, ಮೃತ್ಯ=ಮರಣ, ||೩೧|| ಬಂಧ=ಕಟ್ಟಿಯಿರುವಸ್ಥಳ ||೩೨|| ಕರುವಾಡ=ಮೇಲ್‌ಮುಚ್ಚು, ಮಾಬಲ=ಮಹಾಬಲ ||೩೩|| ಕೋಣೆ=ಮೂಲೆಯಮನೆ, ಮುಂಡ=ಕಬಂಧ, ರುಂಡ=ತಲೆ, ||೩೪|| ಅರ್ಪಿತ=ಅನ್ನದಾನ ||೩೫|| ನಡವಳಿ-ನಡತೆ, ಖಡ್ಗದಪೂಜೆ=ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಕಲೆದರಿವುದು ||೩೬|| ನೀಡುತ=ಕೊಡುತ್ತ ಗಟ್ಟಬಿನ್ನವ=ಪ್ರಢವಿಜ್ಞಾಪ್ತಿ ||೩೭|| ತರಿದು=ಕತ್ತರಿಸಿ ||೩೮|| ನಿರ್ಘೋತಸಿಡಿಲು ಬಯಕೆ=ಕಾಮಿತ || ೩೯ || ಛತ್ತೀಸ=ಮೂವತ್ತಾರು || ೪೦ || ಪೃಥವಿ=ಪೃಥಿವಿ ಛಉ ಸಠ, ಸಮಯಾಚಾರ=ಶಿವಾಚಾರದ, ಕಟ್ಟುಪಾಡಿಗೊಳಿಗಾದವರಗುಂಪು. ... ... *

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಕೊಟ್ಟಣಹಾಳವೆಂಬ ಪುರದಲ್ಲಿ ಷೋಡಶ ಗ್ರಾಮಾಧಿಪತಿ ರಕ್ಕಸ ಬ್ರಹ್ಮಯನೆಂಬಭಕ್ತನು ಸತ್ಯಧರ್ಮಂಗಳಂ ಮೀರದೇ ಬಂದಚರಮೂರ್ತಿಗಳನು ಮನಯಲ್ಲಿ ಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಡದೆಸೆ ವಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಓರ್ವಚರಮೂರ್ತಿಯ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಪೋಗುವೆನೆನೆ ಶಿವಭಕ್ತ ಗೃಹದಲ್ಲಿಯ ಸಕಲಕ್ಷೇತ್ರ ತೀರ್ಥಗಳು ವುಂಟೆಂದು ಭಾವಿಸಹೇಳಿ ಗೋಷ್ಪಾದಿ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಲು ಅವನ ನಿಶಿಯೊಳು ಹೇಳದೇ ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿರಲು ಹಿಡಿತಂದವವತಲೆಯಂಕಡೆದು ಲಿಂಗಕೆಪೂಜಿಸಿ ಮಾರನೆಯದಿನ ಅದೇತಲೆಯನ್ನು ಅವನತಲೆಯಂ ಕಡೆಸಿಬದುಕಿಸಿ ಜಂಗಮರ್ಚನೆಗೈದು ಮರಳಿ ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ಅವನತಲೆಯಂ ಕಡಿದು ಪುನರಪಿ ಬದಕಿಸುತ್ತ ಈ ಮೇರೆ ಬಂದಜಂಗಮರಂ ಬಿಡದೇನಿತ್ಯ ರುಂಡಾರ್ಚನೆಗೈವುತ್ತಿರ್ದನು ಒಂದುದಿನಪರಮೇಶ್ವರನೇ ಇವನಭಕ್ತಿಯಂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲೋಸುಗತಾನೇ ವೃದ್ಧಜಂಗಮನಾಗಿ ಬಂದಿವನ ಮನೆಯಲಿರ್ದು

ಇವನು ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ಕುಳ್ಳಿರ್ದಿರುವಾಗ ತಾನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು ರಕ್ಕಸ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನು ಶಿವಪೂಜೆಯಂಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವದಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ತಲೆಯಂ ಕಡಿದ ಒಸರ್ದು ಮುದಿಜಂಗಮ ಶಿವನಿಗೆ ಮರೆಹೊಕ್ಕರೂ ಬಿಡದೆಸೆಕತ್ತರುವುದೆಂದಾಜ್ಞಾಪಿಸೆ ಮುಂಡವೇ ಶಿವಪೂಜೆ ಗೈಯುತ್ತಿರಲ್ಕೆ ರುಂಡವು ಜಂಗಮನಂಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಪೋದರೂ ಬಿಡದಿರಲು ಶಿವನು ಸಪರಿವಾರನಾಗಿ ರಕ್ಕಸ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಬರಹೇಳುತಲು ನಾನೀಗಬರಲೊಲ್ಲೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷ ಭಕ್ತಿಯಂ ನಲಿಸಿಬರುವೆನೀಗ ನನ್ನ ಬಳಿಯಿರುವ ಜಂಗಮರಂ ವೈವುದೆಂದು ೩೬-ಮಂದಿಚರಮೂರ್ತಿಗಳಂ ಶನೀವಾಗ ಶಿವನೊಡನೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ತಾನು ಚಿರಕಾಲ ದೃಢಭಕ್ತಿಯಂ ನಲಿಸಿಕಡೆಗೆ ಸಮಯಾಚಾರ ಜಂಗಮನನೊಡಗೊಂಡು ತನ್ನ ಕರಪೀಠದಲ್ಲಿರ ವಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆರತುಹೋದನಿದು ಪ್ರಸಾದಮಹಿಮೆ ಯೆಂದು ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನು ಪ್ರೌಢರಾಯಂಗುಸುರಿದನು. ... ... *

ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸಿದ್ಧಾದೃಕ್ಷ ಮಹಾಕವಿಪ್ರಣೀತ ಪ್ರೌಢರಾಯನ
ಕಾವ್ಯದೊಳು ಕೋಣವಿಂಶತಿಸಂಧಿ ಸಮಾಪ್ತವಾದುದು.
ಅಂತು ಸಂಧಿ ೧೯ಕ್ಕಂ ಪದನು ೧೦೪೫ಕ್ಕಂ ಮಂಗಳಮಹಾ.

ಶ್ರೀಗುರು ಬಸವಲಿಂಗಾಯನಮಃ

—(ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ಸೂಚನೆ ॥ ಅಷ್ಟಾವರಣನೆಂಬಯುಧದಬೀರಂಕಿತತ್ತು । ಸೃಷ್ಟಿಗಚ್ಚರಿಯೆನಿಸಿಶಿವಪುರಕೆಸಾರ್ದನವರ। ದೃಷ್ಟವನುಪ್ರಸುಢಭೂವರನೊಡನೆಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯಮುದದಿಂಪೇಳ್ದನು ॥ ಪದನು ॥ ಅಂಬುಜಾಂಬಕಪದ್ಮ ಸಂಭವಾರ್ಚಿತಪಾದ । ಕಂಬಳಾಶ್ವತರಶೋಭಿತಕರ್ಣಕಂತುಹರ । ತುಂಬರುಸ್ತುತಗೋತ್ರಚಾಪಮುನಿಕೃತಶಾಪ ನಿರ್ಲೇಪಕಲಿತಗೋಪ ॥ ಕುಂಭಿನೀಧರಸುತಾ ಮುಖಪದ್ಮಮಂಕರಂದ । ಚುಂಬಿಭೃಂಗಾಯಿತ ಜಗತ್ಕುಟುಂಬಿಕಪಾತ । ಕಾಂಬುದಿಗೆಕುಂಭಸಂಭವನೆಪಾಲಿಪುದೆನ್ನ ಸಂಗಮೇಶ್ವರಪ್ರಸನ್ನ ॥೧॥ ಪ್ರೊಡನೀಶ ಕೇಳುಬಿಡಿದಷ್ಟಾವರಣನಂಬಿ । ದೃಢಭಾವಬಲಿದು ದುಷ್ಕೃತದುರಿತಗಳಕೆಡಿಸಿ । ಮೃಡುಲೋಕವನಸಾರಗೊಂಟ ಭಕ್ತರಘನವಪ್ರೊಗಳಲಾರಳವಲ್ಲವು॥ ಕಡುಮುನಿಯೆಕಡಲೇಳಕೂಡಿವರೀರೇಳುವನ । ಸುಡುವರತಿಕರುಣಬಂದರೆನಿಮುಷಮಾತ ದೊಳು । ಪಡವರವರನ್ನ ತಿಯುಪೇಳಲಿನ್ನವನೆ ಕೇಳ್ಕತೊಡನು

—(ಮಹಾಕಾಳಯ್ಯನ ಕಥೆ.)—

ಕಥೆಯನೊರೆವೆ ॥ ೧ ॥ ಹಿರಿಯಜಂಬೂರವಾಕಾಳಯ್ಯನುತ್ತಿಕಾಲ । ಪರಪೂಜೆಗೇರಿರವನೆಂದ ಆರತಿಯೆತ್ತಿ । ಮುಳ್ಳಿಟ್ಟಿ ಪವಾರ್ತೆ ಕೇಳ್ಪ ಗೋವಿಂದಭಟ್ಟಾರಕನುಮುಲ್ಲಿಗೈದಿ ॥ ಪರಿದನಿರ್ಮಾಲ್ಯದಲೆಯನ್ನ ಪತ್ತಿಕೊಂಡು । ಮರು ಶಿವಸವದನೆಯರ್ಪಿಸಸಲ್ಲದೆಂದುಬಗು । ಜರಿದುಮೂರನೆಯದಿನಕೆಪ್ರಾಣವೃತ್ತವಾಂಗವನು ಪಡದು ಮುಕ್ತಿಗೆಸಂದರು ॥ ೨ ॥ ಬಳಕಕಾಳಯ್ಯನಾಪರಿಯ ಕೇಳುತಮುಳಿದು । ಕಳಿದರನೊಳುಕವನುಗೆಲಿವೆ ಶಿವಸಾಮದೇ ॥ ವ್ಯಳಿವಿಸುದು ಸಜಜನವಾದಡೆಸೋಲದಾ ನೆನಿತುವನಾದೊಡಂ ಕೊಡುವೆನೆಂದು ॥ ಇಳೆಯಜನ ಬೆರಗಾಗಿನೋಡುತಿರೆ ಲಿಂಗವಿದಿ । ರೊಳುಪುಳಿಶುದ್ಧಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಶಸ್ತ್ರವಿತನ್ನ । ಗೆಳಿವಕೊರಕೊರವುತಿರೆ ಚಿಗಿಚಿಗಿದು ಬೀರವೇಸರಿಲ್ಲದೇಮೂರುದಿವಸ ೪ ॥ ಅರಿವತಲೆವೊಳೆವತಲೆ ಬೇರಿಲಿಜೇನಪ । ಕೊರವತಲೆ ಕೊಡುಕೊಡದುಯೇಳ್ವತಲೆಬೀಳ್ವತಲೆ । ಬೆರೆವತಲೆಬಿಂಕವನುಬೀರ್ವತಲೆ ಬೇರ್ವತಲೆನೋಳ್ವತಲೆತೂರ್ವತಲೆಯು ॥ ಸರಿಸರಿದುಬಪ್ಪತಲೆಯಿಪ್ಪತಲೆವಪ್ಪತಲೆ । ತಿರುತಿರುಗಿನೋಳ್ಪತಲೆನಗುವತಲೆಯುಗುತಲೆ । ವೊರವತಲೆವೊಳಗಿಲ್ಲತೆರವತಲೆತಳುತುಟಿಯ ಬಿರುವತಲೆಬೀಗುವತಲೆ ॥೫॥ ಮೃಡನಪಾದದಮೇಲೆತೆರಳ್ವತಲೆಪೊರಳ್ವತಲೆ । ಮುಡುರಾಜಧನನಬಸುಪೊಗಳ್ವತಲೆ ಜಗುಳ್ವತಲೆ । ಯೊಡನೊಡನೆಕಿಡಿವತಲೆಸಿಟ್ಟನಿಂದಿಡುವ ತನನಿಯಾಗಿಪಾಡುವತಲೆ ॥ ದೃಢಬುದ್ಧಿವಿಡಿವತಲೆಪಂಥವನು ನುಡಿವತಲೆ । ನಿಡುವಂಣಬಡುವತಲೆನಿರಿದುನಿಟ್ಟಿಸುವತಲೆ। ಕಿಡಿಗಂಣನಂಬಳಸಿಬೇಡ್ವತಲೆ ಕಾಡ್ವತಲೆಕಂಡುನಲಿದಾಡುವತಲೆ ॥ ೬ ॥ ಇಂತು ಪರಿಮಿತಿಯಿಲ್ಲದಷ್ಟು ತಲೆಯುಂಪರಿಯೆ । ಕಂತುಹರನತಿಯುಬ್ಬಿ ಕಂಬಟ್ಟುಕೈವಿಡಿದು । ಸಂತತವಿಯಿಲೆಮಗನೆ ನೋತೆನೆಂದರೆ ಕೇಳುವುದು ಚಿತವೇಯೆಂದು ನಗುತ ॥ ತಾಂತಡೆಯದನಿತು ಶಿರಕೆಲ್ಲಕಾಯವಪಡವ್ರು । ತಂಶೆಲಿವನ್ನಿಷ್ಟಲಿಂಗದೊಳಡಗಿಸುತ । ಪಂಕವನುಗೆಲಿದಂತ್ಯದಲ್ಲಿವನೋಳ್ಪರದಪ್ರಭುಧಭೂವರನೆಕೇಳ್ವೈ ॥ ... ... ॥೭॥

—(ನಿರ್ಮಳಶೆಟ್ಟಿಯ ಕಥೆ.)—

ಪೊಡವೀಶಕೇಳುವುದು ತಡಿಯೆಂಬಪಟ್ಟಣದಿ । ಮೃಡಭಕ್ತಸೀಮಂತಮಣಿಯೆನಿ ನಿರ್ಮಳಶೆಟ್ಟಿ । ಮಡದಿಶಿವದೇವಿಸಹಿತಿರಲವರುಮಾದೇವಿಯೆಂಬಳತಿಚೆಲ್ವೆಮಗಳ ॥ ಪಡದುಪಾಲಿಸುತಿರಲು ನವಯೌವನೆಯೆಳಾಗೆ । ಕುಡಿತೆಗಂಣಿನಕೊಂಕುಗುರುಳಕುಡಿಸುಬ್ಬು ಕಂ । ನಡಿಕದಪುರಂಬು ಬಳಕುಳಿಕಾಭರದನೆ ಕಳಕಳದಮುತಿ ನಜದಜವದನೆ ॥ ೮ ॥ ವಿಧುಮಂಡನನಿಟಲೆಶಿವನಿಕೇದನಾಣಿಮರಿ ವದುಕದಾಳಕಿಚಂಪಕಘ್ರಾಣೆವಿಬಘನ । ದಧರೆತುದುಗೆಮೆಯುವನುಕೇಶಕು

ಲಜನವೀಥಿತಿಳಿಜೊನ್ನ ಪೊಲ್ವನಗೆಯು ॥ ವಧುರೆನ್ನ ವೊಪ್ಪಿರಲೊಕ್ಕಂಡು ದಿನ
ನಾಪುರ । ಕ್ಷಧಿಕತಾನಾದ ಕೌಶಿಕರಾಯನ್ಮೈಹಾಳ್ದಿ। ಪದುಳವಿಂಪ್ರೋಗಿಬರು
ತಿರಲಾಗ ಬಾಗಿಲೊಳುನಿಂದುನೋಡುವಳಕಂಡು ॥ ೯॥ ಕಾಣುತಾಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ
ಕಳವಳಿಸಿಕಾವುನಾ । ಬಾಣತಟ್ಟುಚ್ಚಿ ತಂಬಿಸಿಲಾರದೇತವ್ಮ್ರ । ಜಾಣವನ
ವಂತನೆಂದೆಂಬಮಂತ್ರಿಯಕರದು ಯೇಣಾಕ್ಷಿಯನುತೋರಿಸಿ ॥ ವಾಣದವ
ಳನುತಂದುಮದುವೆಯನು ಮಾಡಿದೊಡೆ । ಪಾ್ರಣವುಳಿಯುವುದಲ್ಲದೊಡೆಮರ
ಣವೆಂದುತ । ನ್ನಾಣೆಯನುಯಿಟ್ಟುಕಳುಹಿಸ ಲರಸನಾಜ್ಞೆಯೊಳುಬಂದನವ
ರಾಲಯಕ್ಕೆ ॥೧೦॥ ಬರುವಮಂತ್ರೀಶನಂಕಂಡುನಿರ್ಮಳಶೆಟ್ಟಿ । ಕರದೊಯ್ದು
ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ನೀವೀಗಬಡ । ವರಮೋಲಿದಯ್ತುಕಜ್ಜ ವಾವುದು ಪೇಳ್ವು
ದೆನಲಾತನಿಂತೆನದನು ॥ ಅರಸುಕೌಶಿಕನಿನ್ನ ತರಳೆವಾದೇವಿಯಂ । ವರಿಸ
ಲೋಸುಗಲಿಚ್ಛೆಗೈದು ನಿಮ್ಮಯಬಳಿಗೆ। ಭರದಿಂದಲೆನ್ನ ಕಳುಹಿದನೆಲು ಭವಿ
ಗೆಕೊಡೆವೆಂದು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿನುಡಿಯೆ ॥ ೧೧ ॥ ಜನಪನಾಜ್ಞೆಯಮಿೂರಿ ಕೊಡದಿ
ರಲುಬಿಡುವನೇ । ಅನುಂಯದೊಳಾದುಡೊಳ್ಳೆತ್ಮಾಗವಿರೆನವ್ಮ್ರ । ಮನವು
ಟ್ಟು ಗೊಳುಗೆಯ್ದುಪಂಮುಂದೆ ಘನಕಷ್ಟಪಡಿಸುರನುಕೇಳ್ಗವ್ಮ್ರನೆ ॥ ತನುಜ
ಯನುಕೊಟ್ಟು ಸುಖದಿಂದಿರುವುದೇಲೇಸು । ನಿನಗೆಸರಿಬಂದದೇ ಸಹಜವೆನು
ತೆದ್ದುದುಂ । ಮನವಾಗಿಪೋಗಿಭೂವರನು ಸುರೆಕೇಳುತ್ತತಾನೆ ತವಕದಿಬಂ
ದನು ॥ ೧೨ ॥ ಸಿಟ್ಟಿನಲಿಬರುವಭೂಪನಕಂಡುನಿರ್ಮಳಾ। ಶೆಟ್ಟಿತಲ್ಲಣಿಸಿಯೆಲೆ
ವಗುಳೆ ನಮ್ಮುದರದಲಿ । ಹುಟ್ಟಿದೇತಕ್ಕೆ ನಿನ್ನಿಂದ ನಾವತಿಕಷ್ಟಬಟ್ಟಡೊ
ಳ್ಳಿತೇಫಲವನು ॥ ಬಿಟ್ಟುಭೂವರಗೆ ಸತಿಯಾಗಿಸುಖವಿಪ್ಪುದೆನೆ । ಮುಟ್ಟಬಾ
ರದುಭವಿಯನೊಲ್ಲೆನೆನಲವರುಕಂ । ಗೆಟ್ಟುಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು ಮೂರ್ಖತೆಬೇಡೆ
ಮುನ್ನಿನಾದೃಷ್ಟವನುಪೇಳ್ವೆಕೇಳು ॥ ೧೩ ॥ ಯುವತಿಯರ ಸೀಮಂತಮಾಣಿ
ಕಾರಿಕಾಲಮ್ಮ । ಸನಿನುಡಿಯುವಂಗೆ ಯಕ್ಕರಸಿಸುಗ್ಗಲದೇವಿ । ಶಿವಶಿಲ್ಪಿತೆತಿ
ಲಕವ್ವೆಸೋಮವ್ವೆಯೆಂಬ ಶರಣೆಯರು ಮುನ್ನಿನಕಾಲವಿ ॥ ಭವಿನರರೆತಾರಿ
ವರಿಸಿಬೆರ್ಗನರೆಷ್ಪ್ರಯಭಜಿಸಿ । ತವಕದಿಂದಲಿಮುಕ್ತಿ ವಡೆಯುರೇನೀನೀಗ ।
ಳವನಿಪನಮದುವೆಯಾಗೆಂದೊಡಂಬಡಿಸುವನಿತಕೆ ಭೂಪಮನೆಗಬಂದು ॥೧೪॥
ಕೇಳುನಿರ್ಮಳಶೆಟ್ಟಿನಿನ್ನ ಸುತೆಯುಂಕೊಟ್ಟು । ಬಾಳುವದು ಘನಸುಖದೊಳಂ
ಬರಾಯನನುಡಿಗೆ । ಭಾಳಲೋಚನಭಕ್ತ ಹೆದರಿಹೆಸುಳೆಯನೊಪ್ಪಿಗೊಳಿಸಿ
ಕರದೊಯ್ವುದೆನಲು ॥ ಕೇಳಿಸರ್ಷಿತನಾಗಿಯವಳದ್ವೆಡಗೆಬಂದು । ಕಾಲಸಣಿ
ವೇಣಿನಿನ್ನ ಯಮುನದಪೇಕ್ಷೆಯನು । ಪೇಳೆಲಿತ್ತಪೆನುಪ್ರೀಯಲ್ಲಪೇಳುವ್ವವೀಗ
ಪಂಕೇಜಪತ್ರನೇತ್ರೆ ॥ ೧೫ ॥ ನಿನ್ನ ಮಾತಂಕೇಳ್ವೆ ನಿನ್ನಿಚ್ಛೆಯಂತಿರುವೆ ಮ
ನ್ನಿಸುವೆನಕೇಸಂಪದನಿತ್ತು ನಟಿಯಲ್ಲ । ಚನ್ನಗುಣಸಂಪನ್ನ ಸರಿವೊಂದ

ನೋಡನೆಯೆಲಾಲಿಪುದುಕೇಳಿಕನ್ನೆ ॥ ಭಿನ್ನಭಾವವವಿಟ್ಟುಬೆರಸುಡಿಯುಕಡೆ ಗಿಟ್ಟುಯೆನ್ನ। ನೇವರಿಸುವುದುಯೆಲೆವೆಂಗಳಾಕಿರೋ । ರನ್ನೆ ನಿಮ್ಮವರಪಾಲಿ ಪಸನ್ನಯರಿದೆಂದದೈನ್ಯದಲಿಭೂಪನುಡಿಯೆ ॥ ೧೬ ॥ ಚಿಂತಿಸುತಮಾದೇವಿಕಾ ಮಾತುರಂಗೀಗ । ಯಂತ್ರಗೈದವೆನುನಾನೊಲ್ಲದಿರೆಪ್ರೋಗಿಬಲು। ಹಿಂತನ್ನ ನೊಯ್ವದೂರುವೆನಾರ್ಗೆ ಪ್ರಾಣವನುಬಿಡುವೆನೆನೆಪಿತೃಮಾತೆಯಾ ॥ ಪಿಂತೆಬಸು ಕಷ್ಟಬಡಿಸುವನೆಂದುಮನದಲ್ಲಿ । ಮಂತಣಂಗೈದುಲಜ್ಜೆತೆಯಾಗಿ ತಲೆವಾಗೆ । ಕಾಂತೆತಡವೇಕೆನಡೆಯೆಂದು ಭೂವರನವಳಬಳಿಗೆ ನಡೆತಂದುನಿಂದು ॥ ೧೭ ॥ ಸರಸಿಜಾನೆಯು ಪರಿಪರಿಯಿಂದೊಡಂಬಡಿಸಿ । ಕರದೊಯ್ವೆನೆಂದು ಕೈವಿಡಿಯಲಿಂತೆಂದಳೆಲೆ । ಯರಸಯನ್ನಯಮಾತ ಮೀರಲಿಕ್ಕೆವೇಯಿಲ್ಲಸಹಜವೆ ಸಹಜವು ॥ ತರಳಾಕ್ಷಿಬೇಡಿದೊಲ್ಬುಲುಭಾಷೆಯುಂಕೊಟ್ಟು । ಹರುಷದಿಂದವನೊಡಗೊಂಡು ಅರಮನೆಯಭೂ । ವರಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯಶೃಂಗಾರದಿಂದೆಸೆವಗೃಹದಲ್ಲಿ ತರುಣಿರತ್ನವನಿಟ್ಟನು ॥೧೮॥ ಇಂತುಪಲಕಾಲವಾಗಲಿಕೊಂದುದಿನದಿಭೂ । ಕಾಂತನತಿಹರುಷದಿಂದವಳ ಬಳಿಗಂಪ್ರೋಗಿ । ಕಂತುಕೇಳಿಗೆಕರೆಯಲೊಲ್ಲದಿರೆ ಸೈರಿಸದೆಬಲುಹಿನಲಿತುಡುಕಲಿಳಿಸೆ ॥ ನೀಂತವಕಿಸದಿರುಸಭಾಷೆಯಬಚ್ಚರೆ ಮರೆತು । ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದೆನ್ನ ಕಾಡಿದಡೆ ಹರಣವನುನಿಮು। ಷಂತಡೆಯಲೇಕಳೆವೆನೆಂದು ಮಾದೇವಿಕೋಪಿಸೆ ಹೆದರುತಿಂತೆಂದನು ॥೧೯॥ ಇಂದುಮುಖಿಯನ್ನೊಳೀತಕೆ ಕೋಪಬಿಡುಮುನಿಸ । ಕಂದರ್ಪಶರಕೆಗುರಿಮಾಟ ಕಾಡುವದೊಳಿತೆ । ಮಂದಗಜಗಮನೆನೀಮಾಜದೇ ನಿನ್ನ ಮನದವನುಪೇಳ್ವುದೆನಲು ॥ ಕುಂದನಾಡುವದೇನುಪರಮತಗಳಂಬಿಟ್ಟು । ಕಂದುಗೊರಳನಭಕ್ತನೀನಾಗೆ ನಿನ್ನನಾಂ । ಪೊಂದುವೆನುಹೊಲಬನರಿಯದೆ ಬಹಳಕಾಡದಿರುಯೆಂದು ಗರ್ಜಿಸಿನುಡಿಯಲು ೨೦॥ ಬರಿಯಮಾತೇಕೆಹರಭಕ್ತಿಯುಳವಡದೆನಲು । ಅರಸೆನಿನ್ನಯಸಂಗವೆನಗಿಸವುನಿಸವೆನಲು । ತರಣಿವೈರಾಗ್ಯದಿಂದುಟ್ಟವಸ್ತ್ರಾಭರಣಬಿಸುಟುನಿರ್ಮಮತೆಯಿಂದ ॥ ಪರಮಗುರುಳಾಮುಡಿಯಬಿಚ್ಚಿಕೇಶಾಂಬರವ। ಮರವಮಾಡಿಕೊಂಡುಕರತಲದಿ ಲಿಂಗವಪಿಡಿದು । ಮರುಗುತಿಹಪಿತಮಾತೆಪುರುಷಾಪ್ತರಂಜರಿದು ಬಂದಳಾಕಲ್ಯಾಣಕೆ ॥೨೧॥ ವಮನಸಿಜನಬಾಣತಾಗಿದುದೊಂದು । ಕಳವಳವುವನಜಮುಖಿಯನು ಕಾಣೆನೆಂದೆಂಬುದಂಡವೆಯು । ಜನದೊಳಪಹಾಸ್ಯವಾದುದುಮೂರನೆಯಚಿಂತೆಯಿಂದ ಕೌಶಿಕರಾಯನು ॥ ಕೆನಲಿಮುಖದೊಳೆಯುದುಂಡದೆಭೋಜನನಿರೆಯಾಪ್ತ । ರನುಸದುದಿ ಸಂತೈಸುತಿರೆಪುರೋಹಿತಬಂದು । ಜನಿತುಚಿಂತೆಯದೇಕೆಪೂರ್ವಾರ್ಜಿತವಮೀರಲುಂಟೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಪೇಳ್ವೆನು ॥೨೨॥

—(ಶಿವಾಜ್ಞೆಯಿಂದ ದ್ರೌಪತಿಗೆ ಪಂಚಪತಿತ್ವವು.)—

ಕ್ಷಿತಿಗೆಸೊಬಗಿಂದೆಸೆವಪಂಚಾಲದೇಶಕಧಿ । ಪತಿಯಾದ ದೃಪದಜಂತ್ರ

ದವಿೂನನೆಚ್ಚವಗೆ । ಸುತೆಯುಕೊಟ್ಟಪೆನೆಂದು ಸಾರಿಸಲ್ಕಾವಾರ್ತೆಕೇಳ್ದುಪಿಳಿ ಭೂಪರ್ಕೈದಿ । ಅತಿಪರಾಕ್ರಮಿಯಾದಕರ್ಣಕೌರವಜಯಾ । ದ್ರುಪದಮುಖ್ಯರಿಂ ದಾಗದಿರೆಲರ್ಜುನಂಯೆಸೆದು । ಶತಪತ್ರನೇತ್ರೆಯನುಗೆದ್ದು ಮಾತೆಯಬಳಿಗೆ ಬಂದುವಂದನೆಯುಮಾಡಿ ॥೨೩॥ ಒಂದುವಸ್ತುವತಂದೆನೆಲೆತಾಯೆ ನಿನ್ನ ಮನ । ಬಂದವರ್ಗೆಕೊಡುವುದನಲ್ಐವರುಂ ಭೋಗಿಸುವು । ದೆಂದುಪೇಳಲುಮಾತೆವಿೂ ರಲಮ್ಮದೆಕಂಕಣವ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡನಿಬರು ॥ ಬಂದುನಿವಹದಮಂಟಪವಪೋ ಗಲುಕಂಡಿದೇ । ನೆಂದುದ್ರುಪದಂವಿಚಾರಿಸಿಕೇಳಿಯುತಿಚಿಂತೆ । ದೆಚರಗಾಗೆವೇ ದವ್ಯಾಸಮುನಿತಿಳಿದು ನಿನಗೆಸಂಶಯುಬೇಡನೆ ॥೨೪॥ ಪುರುಷನಿಗೆಪಲವಧುಗಳಿ ರಲುಂಟುದೇವನುಂ । ಪರಿಗೆಭರ್ತೃಗಳನಿಬರಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಿದಕೆ। ತೆರನಾವುದೆನಲಿ ವಳುಪೂರ್ವದನಳಾಯನಿಯು ಯೆಂಬಸತಿಯೋರ್ವರುಷಿಗೆ ॥ ವರಪತ್ನಿಯಾಗಿ ಪತಿಭಕ್ತಿಯನುಮಾಡುತಿರೆ । ಪರಿಪರಿಯಕಷ್ಟದಲಿಕಾಡಿದರೆಬೇಸರದೆ। ಹರು ಷದಿಂದಲಿಸೇವೆಗೈವಳಂನೋಡಿ ಮುನಿಮತ್ತೊಂದುಪಾಯುವನುನೆನದು ॥೨೫॥ ಅಂಗವೆಲ್ಲವುನೆತ್ತರೊಸರಿಸಾರುತ್ತಿಹುದು । ಕಂಗಳಲಿಪಿಚ್ಚುಸುರಿವುತ ಸುಗಿತ ವೋರವಯು । ವಂಗಳೆಲ್ಲವುಕೀವುಬಸಿವ ಬಹುಬೇನೆಯನು ಅಂಗೈಸಿಕೊಂಡಿ ರುತಿರೆ ॥ ಹಿಂದೆವಿನಿತಾಗೆ ಪತಿಭಕ್ತಿಯನುಮಾಡುತಿಹ । ಅಂಗನೆಯು ಭಾವ ಮಂತಿಳಿದುಹೆಣ್ಣಾದಕಾ । ಲಂಗುಲಿಯುವುಂಚೆಡೆಯೆಡೆಳಿಡೆ ಹೇಸದುಂಣೆಮುನಿ ಮೆಚ್ಚಿಸೂಕಾಯುನಾಗಿ ॥೨೬॥ ಇಂದುಮುಖಿನಿನ್ನ ಬಹುಕಾಡಿದೆನುಮ್ಮನಿತು ಕುಂದುಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ ಭಾವೆಮನದಾಪೇಕ್ಷೆ । ವೊಂದುಳಿಯದುಸುರೆನಲುನಿಮ್ಮ ಸೇವೆಯುಮಲ್ಲದಾವದನುವೊಲ್ಲೆನೆನಲು ॥ ಮಂಡಗಮನೆಯುಮಾಜದೆನಾಣೆ ಪೇಳ್ವುದನೆ । ಚಂದವಹದಿವ್ಯಸ್ವರೂಪವಿಂದೆನ್ನನರೆ । ಯೆಂದಡತಿಚಲ್ವೆತಳೆದ ವಳಕ್ರೀಡಿಸಿ ತಪಕೆಮುನಿಪೋಗಲುಜ್ಜಗಿಸಲು ॥೨೭॥ ನೆಲ್ಲನೀನೆನ್ನಬಿಟ್ಟತ್ತ ಪೋದಪೆಯೆಂದು । ತಲ್ಲಣಿಸಿಬಿರದೆಸೆರಗಂಪಿಡಿಯಲಬಳವುನ। ನಿಲ್ಲದೇಕಾಮ ತಾಪವಂಕಂಡು ರಾಜಸತಿಯಾಗೆಂದುಶಾಪವೀಯೆ ॥ ಪಲ್ಲವಾಧರೆ ಬಹಳದು ಖದಲಿಪೊಂಬೆಟ್ಟ । ಬಿಲ್ಲಗೈಯನಕುರಿತು ಪಲಕಾಲಬಹುಕಷ್ಟ । ದಲ್ಲಿತಪವ ನುಮಾಡೆ ಶಿವಮೆಚ್ಚಿ ನಿಜರೂಪದೋರೆ ಕಣ್ದೆರದುನೋಡಿ ॥೨೮॥ ಮಾರಹರನ ಡಿಗೆರಗಿ ಪತಿದೇಹಿಯೆಂದ್ವೈದು । ಬಾರಿಬೇಡಲುಪಂಚಪುರುಷರಾಗಲಿಯೆಂದು । ಘೋರಕಂಧರಬೆಸಸಿಪೋದನುದ ಕಾರಣದಿನಿನಗೆಸುತೆಯಾದಳಿವಳು॥ ನಾರಿ ರತ್ನವಕೊಡುವುದಿವರೆ ಪಾಂಡವರೆನಲು । ದಾರಿಯಂನೆರದನಾಕ್ಷಣ ಪ್ರಾಜ್ಞಕ ರ್ಮವನ । ದಾರುವಿೂರುವರೆಂದು ಕೌಶಿಕನಸಂತೈಸುತಿರಲುಮಾಪೇವಿದಿಯುತ್ತ ॥ ೨೯ ॥ ಆಮುಹಾಕಲ್ಯಾಣಪುರಕೆ ಬಂದಿರಲುಪ್ರಭು । ಸ್ವಾಮಿಗಳುಕೇಳುತಲೆ ಮರುಳೆಯುವ್ವನವೆಂಬ । ತಾಮಸವಕಳೆಯುವಿಲ್ಲಿಗೆಬರುವರೇಯೆನಲು ತನ್ನ ಮ

ಲ್ಲೇಶಗೊಲಿದು ॥ ಕಾಮನಿಷ್ಕಾಮನಾಯ್ತೆಂದುಗುಹ್ಯದಲಯಾ । ಶ್ರೀಮಹಾ ಘಪಿತವನುಸೂಸೆ ಶರಣರುಪೊಗಳೆ । ಪ್ರೇಮದಲಿಮಾದೇವಿ ಪ್ರಭುದೇವರಿಂದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವನುಪಡದಳರಸೆ ॥ ... ... ॥೩೦॥

—(ಸಿರಿಯಾಳನ ಕಥೆ.)—

ಧರಣಿಪತಿಕೇಳು ದ್ರಾವಿಡದೇಶದೊಳುಕಂಚ । ಪುರವಿಪ್ಪುದಲ್ಲಿರುವಧ ನಪಾಲಶೆಟ್ಟಿಯುಸೆ । ಹರಭಕ್ತನತಿಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಯಾತ್ಮಜನುಸಿರಿಯಾಳ ಸದ್ಗುಣಪಯಾಳುಸರಸಿಜಾನನೆಪರಮಗುರುಳೆ ಜೆದರ್ಪೆರಳೆದುಗ । ಪರಪುಷ್ಟಸ್ವರ ಕಂಬುಗೀರವೃತ್ತಸ್ತನದ । ಹರಿಮಧ್ಯತಿಲಕುಸುಮನಾಸಿಕಳುವಟ । ಫಲಾಧ ರರಾಜಹಂಸದತಿಯು ॥ ೩೧ ॥ ತಿಂಗಳಿನತಿಳಿಜೊನ್ನ ನಗೆಯು ಮೋಹನಬಗೆ ಯು । ಹಿಂಗದಾವರಸಿಯುತಿಚಲ್ವಿನಿಂದೆಸೆವುತಿಹ । ಚಂಗಳೆಯುಸದ್ಗುಣದಮಂಗಳೆಯುನತಿಸೊಬಗಿನಿಂದತಾಮದುವೆಯಾಗಿ ॥ ಗಂಗಾಧರನಪೂಜೆಮಾಡುತ್ತ ಬೇಡಿದುದ । ಜಂಗಮಕೆನೀಡುತ್ತದಂಪತಿಗಳಿರ್ವರೊಂ । ದಂಗವೆಂಬಂತೆಸು ಖಮಿರಲಿವರಭಕ್ತಿಯನುಪರವೇಶನೊಳ್ಪನೆಂದು ॥ ೩೨ ॥ ಇಂದುಧರೆತಾಪ ಸೋತ್ತಮರೂಪದಳೆದುನಡೆ । ತಂದು ಕಂಚಿಯುಪುರವಪೊಗಲುಸಿರಿಯಾಳ ಮುದ । ದಿಂದೆಕಾಣುತನಮಿಸಿ ನಿಮ್ಮಭೃತ್ಯನನೆಮಗೆ ಸ್ವಾಮಿದಯಗೈವುದೆ ನಲು ॥ ಬಂದಶಿವಯತಿಗಳಿಗೆ ಇಚ್ಛಾಪದಾರ್ಥಮಂ । ಕುಂದದೇನೀಡುತಿಹ ನೆಂಬ ವಾರ್ತೆಯುಕೇಳಿ । ಕಂದನಿನ್ನನ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಂತಸವಾಯ್ತುವೃಣ ಲೊಲ್ಲೆ ಪೋಪೆನೆನಲು ॥ ೩೩ ॥ ದೇವಆರೋಗಣೆಯ ಮಾಡೆಂದುದೈನ್ಯಬಡ ಲಾವುಬೇಡುವದುಂಣಿಸುರ ರಾರುಭುವನದೊಳು । ದಾವನಿಂದಾಗದೆನೆವಾಲಿ ಸುಹುವುದೆನಲ ಭಕ್ತಿನೋಡಲುನಿನ್ನಯಾ ॥ ಭಾವಶುದ್ಧದಿಮಗನ ಕೊಂದ ಟ್ಟಬಡಿಸಿದರೆ । ತೀವಿಭೋಜನಗೈವೆ ನೇಮವೆಂದರುಹಲ್ಕೆ । ಯೀವಿಧದಿನೀಡಿ ದಪೆನೆಂದುಬಿನ್ನಪಗೈದುದುನೆಗೆ ಬಂದತಿಪುರುಷವಿ ॥ ೩೪ ॥ ಸತಿಚೆಂಗಳಿಯಕ ರೆದುತಾನುಬಿನ್ನಪಗೈದ । ಸ್ಥಿತಿಯನೆಲ್ಲವಪೇಳೆಪುರುಷವಂತಾಳ್ದುದಂ । ಪತಿ ಗಳೊಮ್ಮನವಾಗಲಿತ್ತಚೇಳಾಳಿ ನೋಡುವವುರಕೆಬರಕಾಣುತ ॥ ನುತಿಸಿತೆಗ ಪತ್ತತೆಲೆಮಗನೆನಿನ್ನನುಕತಿಸಿ । ಯತಿಗೆನೀಡುವೆನೆಂದು ಶಿರಿಯಾಳಶೆಟ್ಟಿಯು ರ। ಸುತಿಲಿಪನುಯಿಲ್ಲಿರದೆ ಹೋಗೆಂದುನುಡಿಯಲಾ ಕುವರಮುಗುಳಿಂತೆಂದನು ೩೫॥ ಕೆಡುವಕಾಯವನೀಗ ಮೃಡಗಿತ್ತಮುಕ್ತಿಯನು । ಹಡೆಯದಡಗುವನ ಲ್ಲವೆಂಬ ಚೇಳಾಳನಾ । ದೃಢಗಂಡುತಿರುಗಿಮಂ ನಿದ್ದಶಾವಿಗೆಪೋಗ । ಲಿತ್ತ ಚೆಂಗಳೆಯುಬಂದು ॥ ತಡೆಯದೇಸುತನಗರದೊಯ್ದು ಪರಿಮಳದ್ರವ್ಯ । ಸಡ ಗರದಿಪೂಸಿ ಮಜ್ಜನಗೈಸಿಕಡಿಕಡಿದು । ಅಡಿಗೆಯಂಮಾಡಿ ಪೂಣ್ಯನೀಡಿಪಂಗ್ತಿ ಗೆನುತನೆಕರೆಯೆಂದು ಶಿವಮಾಡೆ ॥ ೩೬ ॥ ಪೂರಯಕ್ಕೆಬಂದು ಚೆಂಗಳೆಹರು

ಷದಿಂದೊದರಿ । ಕರೆಯಲ್ಕೈತಂದು ಚೇಳಾಳಶಿವನಡಿಗೆರಗೆ । ರಾದಮೆಚ್ಚಿ ವರಾ ವಬೇಡೆನದೇವ ಕಂಚಿಯನಗರಸಹಿತ ಕೈಲಾಸಕೆ ॥ ತ್ವರಿತದಿಂದೊಯ್ಯುವದಸೆ ದೇವದುಂದುಭಿವೊಳಗೆ ಸುರರುಪ್ರೂಮಳೆಗರೆಯೆ ನಗರಸಹಿತರಾರಜತ । ಗಿರಿಗೆ ಶಂಕರನೊಯ ಪ್ರಸುಡಕೇಳೆಂದೊರೆದ ಚಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನಾಗ ॥ ೩೭ ॥

—(ಹಲಾಯುಧಯ್ಯನ ಕಥೆ.)—

ಒಂದುದಿನ ಸಿರಿಯಾಳ ತನ್ನಂತೆ ಸುತನಕೊಂ । ದಿಂದುಧರಗರ್ಪಿಸಿದರ ಕಾಣೆನೆಂಥಾಂಕರಿಸೆ । ಕಂದುಗೊರಳನುತಿಳಿದು ತಮ್ಮಭಕ್ತರಲಿಂದೆ ಮುರಿಸಿ ನಿರ್ಮಳಪದನು ॥ ಮುಂದೆಕೊಟ್ಟಪೆನೆಂದು ನಿಂಬಿಯಕ್ಕನಭಕ್ತಿ । ಯೆಂದವ ನುತೋರಿನಾಚಿಸುತಲಿಹಲಾಯುಧನ । ಮಂದಿರಕೆಬರಿನವಿಸಿಸತ್ತರಿಸಿನೀವಾ ವದೇಶದಿಂಬಂದಿರೆನಲು ॥ ೩೮ ॥ ಎಲ್ಲದೇಶಭಕ್ತರಿಂದ ಪೂಜೆಯಕೊಂಡು । ಬಲ್ಲಿಪೈಕಂಚಿಯೆಲಿ ಶಿರಿಯಾಳಕೇಳಿವಾ ! ವಲಭಗೆಸುತನಕೊಂದಿಕ್ಕಿ ಕೈಲಾ ಸಕ್ಕಪೋದನಂತಪ್ಪಭಕ್ತ ॥ ಬಲ್ಲಿದನಕಾಣೆವೆನೆ ಕುಲತನಮಂಪೊಗೆಳ ।·ನಲ್ಲ ದನಕಾಣೆವೆನೆ ಕುಲತನಮಂಪೊಗೆಳ । ನಲ್ಲದೆನುತಲಿಹಲಾಯುಧಜರಿದುನುಡಿ ಯೆಬಹು । ಸೊಲ್ಲಿಸಲ್ಮಷುದುಮಗನಂಕೊಲ್ಲುವದತಿ ಕಷ್ಟ ಕಂಡುದಂಪೇಳ್ವೆ ನೆನಲು ॥ ೩೯ ॥ ಈನುಡಿಯುಕೇಳುತಹಲಾಯುಧಂಕರ್ಣವನು । ತಾನದಿಂ ಮುಚ್ಚಿ ಮನುಜರಭಕ್ಷಿಸಲ್ಕೆಹರ । ದಾನವನೆ ಶಿವಶಿವಾ ಶಿರಿಯಾಳ ತನ್ನ ಸುತ ನೆಂದುವಿನ ಕೊಲ್ಲಬಹುದೇ ॥ ಸೂನುವಾಡಡೆಯೇನು ಚೇಳಾಳಶಿವಭಕ್ತ । ತಾನಲ್ಲದೇಭಕ್ತ ದ್ರೋಹಿಯನುಪೊಗಳದತಿ । ಹೀನವೆನೆಯಲ್ಲದೇಶದೊಳು ಕೊಂಡಾಡುವರ ಬಿಡಿಸಿದಪೆಯೋಪೇಳೆನೆ ॥ ೪೦ ॥ ಶಿರಿಯಾಳನಂ ಪೊಗಳ್ವರೆ ಲ್ಲ ಶಿವಭಕ್ತರಿಗೆ । ಪೊಗಗೆಂದುನಾದವನು ಯೇರಿಸಲ್ಕಿರ್ವರುಂ । ಪರಮಭ ಕ್ತನವೀರಶೈವದುದ್ರೇಕಕ್ಕೆ ನಿಲಲಂಜಿತಡೆಗೆಸಾರ್ದು ॥ ಹರನುಗಿರಿಸುತೆಯೆ ನೀಪೋಗಿನಾಡವನಿಳುಹಿ ಬರುವದೆನೆಚಂಗಳಿಯುತಾನು ಶಿವಾಲಾಂಛನವ । ಧರಿಸಿಯೊರ್ವರುಹಲಾಯುಧನ ಮನೆಗೈತಂದು ಹರಸಿಭಿಕ್ಷಾಯೆಂದು ॥ ೪೧ ॥ ಇಂದುಧರನರಸಿಚಂಗಳೆಯು ನಿರ್ವ್ವರುಕೂಡಿ। ಬಂದಕಾರಣವಬೆಸಗೊಳಲು ಪೂರುಷಭಿಕ್ಷೆ ॥ ಯೆಂದೇಹಿಯನತಿಳಿದು ವೀರಪ್ರಮಥರನೆನವ್ರತಾನಾದವಿಳು ಹಿಕಳುಹಿ ॥ ಚಂದದಲಿಪಲಕಾಲ ಸುಖವಿರ್ದ್ದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ । ಕರದುಗೊರಳನವ ರಿಸಿತನ್ನ ವರಿಪುರಜನರ। ಬಂದುಳಿಯದಂತೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆಪೋದನು ಹಲಾಯು ಧನು ಪ್ರಸುಡಕೇಳು ॥ ೪೨ ॥ ಗುರುವೆಜಯಪರಬ್ರಹ್ಮವಿರವೆಜಯಸದಮಲಾ ಡರವೆಜಯಸತ್ತದಾಗರವೆಜಯನತಕಲ್ಪ । ತರುವೆಜಯತರುಣಿ ಶಶಿಕೋಟಿನಿ ಭಗಾತ್ರರುಚಿಯೆಜಯಭಕ್ತಜನರ॥ ಪೊರವೆಜಯಭವಪಾಶಹರವೆ ಜಯಮು

ಕ್ತಪಥ । ವರವೆಜಯು ವಭಯಕರವೆರವೆಜಯುಪರಾ । ತ್ಪರವೆಜಯುಪರವು
ಯುಮಲ್ಲೀಶಮುದ್ಗುರುವೆ ಮನದಿಷ್ಟವಿತ್ತು ಸಲಹೈ ॥ *

ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

—(ಇಪ್ಪತ್ತನೆ ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ಸೂಚನೆ ॥ ಅಷ್ಟಾವರಣ = ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಎಂಟು ॥ ೧ ॥ ಗೋತ್ರ = ಮೇರು, ಮುನಿ = ದಾರುಕವನಸ್ಥರು, ನಿರ್ಲೇಪ = ಶಾಪಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಗೋಪ = ಚಂದ್ರ ಅಥವಾ ವೃಷಭ, ಕುಂಭಿನೀಧರ = ಹಿಮಾಚಲ, ಮಕರಂದ = ಬಂಡು, ಭೃಂಗಾಯಿತ = ತುಂಬಿಯಾದ, ಕುಟುಂಬಿಕ = ಪೋಷ್ಯವರ್ಗವುಳ್ಳ ಕುಂಭಸಂಭವ = ಅಗಸ್ತ್ಯ, ॥೨॥ ದುಷ್ಕೃತ = ವಿಕರ್ಮ, ಈರೇಳು = ಹದಿನಾಲ್ಕು ॥೩॥ ತ್ರಿಕಾಲ = ತ್ರಿಸಂಧ್ಯೆ, ಭಟ್ಟಾರಕ = ರಾಜ, ನಿರ್ಮಾಲ್ಯ = ಪೂಜೆಯಾದ್ದು, ಉತ್ತಮಾಂಗ = ತಲೆ ॥೪॥ ಕಾಳಯ್ಯ = ಜಂಬೂರ ಮಾಕಾಳಯ್ಯ [ಬಂಕಯ್ಯನೆಂದು ಪಾಠಾಂತರವು] ಕಳೆಧರ = ಶಿವ, ಅಂಕ = ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ಸಹಜ = ಧಿಟ, ಗಳ = ಕತ್ತು, ಚಿಗಿದು = ಚಿಗುರಿ ॥೫॥ ಅರಿವ = ಕತ್ತರಿಸುವ, ಮೊಳೆವ = ಅಂಕುರಿಸುವ, ಬೀರ್ವ = ಕೊಡುವ ॥೬॥ ಜಗುಳ್ವ = ಜಾರುವ ॥೭॥ ಪರಿಮಿತಿ = ಲೆಕ್ಕದ ಅಳತೆ, ಅಡಿ = ಶ್ರೇಷ್ಠಾರ್ಥಕವು, ಉಬ್ಬಸಂ = ಭಕ್ತವ್ಯಸನ, ಕಾಯ = ಶರೀರ ॥ ... ... ॥೮॥

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಹಿರಿಯಜಂಬೂರಲ್ಲಿ ಮಾಕಾಳಯ್ಯನೆಂಬ ಭಕ್ತನು ನಿತ್ಯ ತ್ರಿಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವಪೂಜಾಸಮಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೀರಾಜನಬೆಳಗಿ ಮರಳಿ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬದುಕುತಾತ್ತ ಈಮೇರೆ ಮಹಿಮೆಗೊಂಡಿರಲ್ಕೆ, ಗೋವಿಂದಭಟ್ಟಾರಕರೆಂಬ ಮಹಾಭಕ್ತರಲ್ಲಿಗೈತಂದು ಕಾಳಯ್ಯನು ಹರಿದರ್ಪಿಸಿದ ಬಳಿಕ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವಾದ ತಲೆಯನ್ನೇ ಹತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಮರುದಿವಸವಾ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವನ್ನೇ ತರಿದು ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸೋಣ ಸಲ್ಲದೆಂದು ಜರಿದಾಡಿಹೋಗಿತಾವು ಶಿವಪೂಜೆಗೆಕುಳಿತು ದೃಢನಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿ ನಿಜಶಿರವರಿದು ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ ಮೂರುದಿನದವರೆಗೂ ಬಿಡದೇ ಮುಂಡವೇ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಗೈಯುತ್ತಿರಲು ಹೊಸತಲೆ ಮೂಡಲಾಗಿ ಅದವರ್ಪಿಸಿ ಮುಕ್ತಿಗೆಸಂದರು. ಆ ವಾರ್ತೆಯಂ ಮಾಕಾಳಬಂಕಯ್ಯನು ಕೇಳಿ ತಾನು ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಯೆಷ್ಟುತಲೆಗಳನ್ನಾದರೂ ಶಿವಕೊಡುತ್ತಿರುವತನಕಾ ನೋಡದೇ ತರಿದರ್ಪಿಸುವೆನೆಂದು ದೃಢಭಕ್ತಿಗೊಂಡು ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ಕುಳಿತು ಲಿಂಗದಿದಿರೊಳು ತನ್ನ ಕೊರಳಂ ಶಸ್ತ್ರದಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಲ್ಕೆ ಆ ರುಂಡವು ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು

ತಲೆ ಮೂಡಿಯಿರಲು ಅದನ್ನೂ ಕತ್ತರಿಸಿ ಲಿಂಗಾರ್ಪಣಗೈವುತೀ ಪರಿಯೊಳು ಕ್ಷಣವಿರಾಮವಿಲ್ಲದೆ ಚಕಚಕನೆ ಕತ್ತರಿಸುತಲೇ ಇರಲು. ತರಿದತಲೆಗಳು ಮೊಳೆಯುವ ತಲೆಗಳು ಹಾರುವತಲೆಗಳು ಚೀಳುವತಲೆಗಳು ಹೊಗಳುವ ತಲೆಗಳು ನಗುವತಲೆಗಳು ರಾಶಿರಾಶಿಗಳಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತಿರೆ ಮೂರುದಿನಗಳು ಬಿಡೆಬಿಡದೇ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿ ಭಕ್ತನದೃಢಕ್ಕೆ ಶಿವಂಮೆಚ್ಚಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ನೀನು ಕತ್ತರಿಸಿ ನೀಡುವವೇಗಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಾನು ತಲೆಗಳಂ ಹುಟ್ಟಿಸಲಾರೆನಾಗಿ ಸೋತೆನು ಇನ್ನು ತಲೆಯಂ ತರಿಯಬೇಡವೆಂದೊಪ್ಪಿಸಿ ತಲೆಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಪ್ರಾಣವಂಕೊಡೆ ಭಕ್ತನು ಪರಥವಂಗೆದ್ದು ಅಷ್ಟುತಲೆಗಳಂ ತನ್ನಿಷ್ಟಲಿಂಗದೊಳಗಡಗಿಸಿ ಶಿವನಲ್ಲಿ ಬೆರತನು. ... ... *

ಮಾದೇವಿ = ಮಹಾದೇವಿ, ಕುಡಿತೆ = ಸೇರೆ, ಕದಪು = ಕನ್ನೆ, ಕುಲಿಶಾಭೆ = ವಜ್ರಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ರದನೆ = ಹಲ್ಲುಳ್ಳ, ಜಡಜ = ಜಲಜ ||೯|| ವಿಧುಕಂಡ ಚಂದ್ರಾರ್ಧ, ಜೊನ್ನಂ = ಬೆಳದಿಂಗಳು, ವಸುಕಲಶ = ಭಂಗಾರದ ಕೊಡ, ವೈಹಾಳಿ = ವೈಯಾಳಿ ||೧೦|| ತಟ್ಟು = ತಗಿಲಿ, ಎಣ = ಎರಳೆ ||೧೧ || ಭವಿ = ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದವನು ||೧೪|| ಭರ್ಗನಂ = ಶಿವನನ್ನು || ೧೫ || ಪಂಕೇಜ = ತಾವರೆ ೧೬|| ಭಿನ್ನಭಾವ = ಭೇದ, ವರಿಸು = ಅಂಗೀಕರಿಸು ||೧೭|| ಆರ್ಗೆ = ಯಾರಿಗೆ ಪಿಂತೆ = ಹಿಂದೆ || ೧೯ || ತುಡುಕಲು = ಹಿಡಿಯುವದಕ್ಕೆ, ಕೆವಕಿಸದೆ = ಆತುರಗೊಳ್ಳದೆ ||೨೦|| ಒಳಿತೆ = ಒಳ್ಳೇದೇ, ಹೊಲಬ = ಕೆಲಸವನ್ನು ||೨೧ || ಅಳವಡದು = ವಿಗ್ಗಡುವವಿಲ್ಲ, ವೈರಾಗ್ಯ = ವಿರಕ್ತಿ, ನಿರ್ಮಮತೆ = ಅಭಿಮಾನತ್ಯಾಗ || ೨೨|| ಕಸಲಿ = ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡು, ಪೂರ್ವಾರ್ಜಿತ = ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅದೃಷ್ಟ || ... ... ||೨೪||

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಉಡುತಡಿಯೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತನಾದ ನಿರ್ಮಶೆಟ್ಟಿಯಮಗಳಾದ ಮಾದೇವಿಯನ್ನು ಆ ಪುರದರಸು ಕೌಶಿಕರಾಯನು ಕಂಡು ಮೋಹಿಸಿ ಬಲಾತ್ಕರಿಸಲು ಆಕೆಯು ಭವಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಾಗದೆಂದರಿತು ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳುವೆನೆಂದು ಭಾಷೆಗೊಂಡು ಅವನಸಂಗಡಪೋಗಿ ಸಂಗವಿಲ್ಲದೇ ಕೆಲವುಕಾಲ ಕಳದು ಕಡೆಗವನು ಶೈವನಾಗುವದಕೊಲ್ಲದಿರಲು ವಿರಕ್ತಳಾಗಿ ಕಲ್ಯಾಣಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತಲೂ ಆ ರಾಯನು ತಚ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಮರುಗುತ್ತಿರಲ್ಕೆ ಪುರೋಹಿತನು ಪೂರ್ವಾರ್ಜಿತವಂ ಮೀರಲಾಗದೆಂಬುವದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿ ಪುರಾಣಕಥೆಯಂ ಪೇಳತೊಡಗಿದನೆಂತೆನೆ. ...

ಜಂತ್ರ = ಯಂತ್ರ, ಎಚ್ಚುವಗೆ = ಛೇದಿಸುವವಗೆ, ಶತಪತ್ರನೇತ್ರೆ ದ್ರೌಪದಿ ||೦೪|| ವಸ್ತು = ಪದಾರ್ಥ, ವಿವಹ = ವಿವಾಹ ||೦೫|| ವಧು = ಸ್ತ್ರೀ,

ಸುಂದರಿಗೆ=ಸ್ತ್ರೀಗೆ, ಭರ್ತೃ=ಗಂಡ ||೨೬|| ಅಂಗ=ಅವಯವ, ನಾರುತ್ತಿಹುದು=ಸುರಿಯುತ್ತಿಹುದು, ಪಿಚ್ಚು=ಗೀಜು || ೨೭ || ಕುಂದು=ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ, ಮಂದಗಮನೆ=ಸ್ತ್ರೀ || ೨೮ || ಪೊಂಬೆಟ್ಟ=ಮೇರುಪರ್ವತ, ||೨೯|| ಅಘೋರಕಂಧರ=ಶಿವ || ... ... ||೩೦||

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಪಾಂಚಾಲ ದೇಶಾಧಿಪತಿಯಾದ ದ್ರುಪದರಾಯನಮಗಳು ದ್ರೌಪದಿಯು ಸ್ವಯಂವರದಲ್ಲಿ ಪಣವಾದ ಮತ್ಸ್ಯಯಂತ್ರವನ್ನು ಅರ್ಜುನನು ಗೆದ್ದು ಪಡದ ಫಲವನ್ನು ಐವರೂಸಮವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುವುದೆಂಬ ಮಾತೃವಾಕ್ಯದಿಂದಂತವರು ಪ್ರವರ್ತಿಸೆ ದ್ರುಪದನುಸಂದೇಹಿಸಲ್ಕೆ, ವೇದವ್ಯಾಸರು ದ್ರೌಪದಿಯುಪೂರ್ವಜನ್ಮವೃತ್ತವನರುಹಿದರೆಂತೆನೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿನಾಳಾಯನಿ ಎಂಬಾಕೆಯು ಋಷಿಪತ್ನಿಯಾಗಿ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಮಂ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರೆ ಪತಿಯು ಅಸಹ್ಯರುಗ್ಣಾಂಗನಾಗಿ ಹೇಸಿಗೆ ಗೊಳಿಸಿದರುಂ ಹೇಸದಾಕೆ ಸೇವಿಸಲಾತಂಮೆಚ್ಚಿ ಚಲುವನಾಗಿ ಕಾಮಿತವಿತ್ತು ಪೋಗೆ ಆಕೆಯು ಶಿವನಂ ಕುರಿತು ತಪವಂಗೈಯ್ಯೆ ಹರನೊಲಿದು ವರವಂ ಬೇಡೆನಲಾಗಿ ಪತಿಂದೇಹಿಯೆಂದೈದುಸಲ ಬೇಡಲ್ಕಂತಾಗಲೆಂದ ಶಿವಾಜ್ಞೆಯಿಂದಾಕೆಗೆ ಈ ದ್ರೌಪದಿಜನ್ಮಬಂದಿರ್ಪುದರಿಂದ ಪಂಚಪಾಂಡವರಿಗರಸಿಯಾಗಲ್ತಕ್ಕುದೆಂದರು. ಇಂತಾಗುವಿಕೆ ಪ್ರಾಕ್ತನಕರ್ಮಫಲ ಅಂದರಿವುದ ಈ ಕಥೆಯಂ ಪುರೋಹಿತನಿಂ ಕೇಳಿ ಕೌಶಿಕರಾಯಂ ಸಮಾಹಿತಮನಸ್ಕನಾದನು.

ಗುಹ್ಯ=ಯೋನಿಸ್ಥಾನ || ... ... ||೩೧||

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಅತ್ತಲಾ ಮಹಾದೇವಿಯು ಕಲ್ಯಾಣಪುರದಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತಳಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಭುದೇವರಿಂದ ವಿವೇಕಗೊಂಡು ಚೆನ್ನಮಲ್ಲೇಶಂ ಗೊಲಿದು ತನ್ನ ಕಾಮವು ನಿಷ್ಕಾಮವಾಯಿತೆಂದುಸುರಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಗುಹ್ಯಸ್ಥಾನದಿಂದ ಭಸಿತವಂಸೂಸಿಗುಡ್ಡೆಯುಂ ತೋರಲು ಶರಣರೊಪ್ಪಿ ಆಕೆಯಂ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿರೆ ಪ್ರಭುದೇವರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವಾದಳು. ... *

ಸರಸಿಜ=ಕಮಲ ವೃತ್ತ=ಗುಂಡಾದ, ಹರಿ=ಸಿಂಹ, ಮಧ್ಯ=ನಡುವು ||೩೨|| ತಿಂಗಳಿನೆ=ಚಂದ್ರನು, ಜೊನ್ನ=ಬೆಳುದಿಂಗಳು, ಗ್ರೀವ=ಕೊರಳ, || ೩೩ || ತಾಪಸೋತ್ತಮರೂಪ=ಜಂಗಮರೂಪ, ಇಚ್ಛಾಪದಾರ್ಥ ಬಯಸಿದವಸ್ತುವು||೩೪|| ಅಟ್ಟು=ಪಾಕಗೈದು, ತೀವಿ=ದಣಿದ ||೩೫|| ಸ್ಥಿತಿಯನು - ನಡದಸ್ಥವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ||೩೬||ಕಾಯು-ಮೈ||೩೭|| ರಜತಗಿರಿ-ಕೈಲಾಸ ||

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು)—

ದ್ರಾವಿಡದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಂಚೀಪುರ ದೇಶದೊಳಗೆ ಧನಪಾಲಶೆಟ್ಟಿಯ ಮ

ಗನಾದ ಸಿರಿಯಾಳನು ಚಂಗಳೆಯೆಂಬ ಸತಿಯೊಂದಿಗೆ ಶಿವಭಕ್ತಿಯಿಂ ನಡೆಸುತ್ತಿರಲು ಶಿವನಿವನ ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥನಾಗಿ ಜಂಗಮರೂಪದಿಂ ಬಂದು ಆರೋಗಣೆಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿತನಾಗಿ ತನಗಮಗನಂ ಕೊಂದಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬೋಜನವ್ರತಸಿದ್ಧವೆನ್ನುತಲೂ ಸಿರಿಯಾಳನು ಸತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮ್ಮತಿಸಿ ಚೀಳಾಳನೆಂಬ ಮಗನಂ ಕೊಂದು ಅಟ್ಟಿಡಲು ಜಂಗಮನು ಪುತ್ರಹೀನರ ಕೈಯಿಲುಣ್ಣುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸತಂಗೈಯೆ ಚಂಗಳೆಯು ಮಗನಂ ಕರೆಯಲಾಗಿ ಶಿವಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಚೀಳಾಳನು ಬದುಕಿಬಂದು ಎರಗಲು ಹರನು ಮೆಚಿ ಅವರಂ ಪುರಸಹಿತ ರಜತಗಿರಿಗೊಯ್ದರು. ... ... *

||೩೮|| ಹಾಂಕರಿಸೆ=ಗರ್ವಿಸೆ ||೩೯|| ಸಲ್ಲದು ತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ||೪೦|| ಕರ್ಣಕವಿ, ||೪೧|| ದ್ರೋಹಿ=ವಂಚಕ || ೪೨ || ಚಂಗಳೆ=ಶಿರಿಯಾಳನ ಹೆಂಡತಿ, ಗಿರಿಸುತೆ=ಪಾರ್ವತಿ, ಹರಸಿ=ಆಶೀರ್ವಾದಮಾಡಿ || ೪೩ || ಇಂದುಧರನರಸಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಪುರುಷಭಿಕ್ಷೆ=ಗಂಡಂದಿರತಿರುಪ || ... *

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಒಂದುದಿನ ಶಿರಿಯಾಳನು ತನ್ನಂತೆ ಸುತನಕೊಂದು ಶಿವಾರ್ಪಣಂಗೈದ ಭಕ್ತರಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೆಮ್ಮೆಗೊಳ್ಳಲು ಶಿವನವನಮದಮುರಿದುಕಡೆಗೆಕೈಲಾಸಕ್ಕೊಯ್ಯ ಬೇಕೆಂದು ಜಂಗಮರೂಪನಾಗಿಬಂದು ಶಿರಿಯಾಳನೊಂದಿಗೆ ಪೊರಮಟ್ಟು ನಂಬಿ ಯಕ್ಕನಭಕ್ತಿಯಂ ತೋರಿಸಿ ನಾಚಿವಂತೆಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಲಾಯುಧನೆಂಬ ಭಕ್ತನ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಪೋಗಿ ಸತ್ಕೃತರಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಸಂಗತಿಯಿಂದೀ ಶಿರಿಯಾಳನು ಮಗನಂಕೊಂದು ಶಿವಾರ್ಪಣಂಗೈದ ಮಹಾಭಕ್ತನೆಂದು ನುಡೆ ಹಲಾಯುಧನು ಶಿವಶಿವಾ ಹೇಳಬಾರದೆಂದು ಕಿವಿಗಳಂಮುಚ್ಚಿ ಶಿರುವನ ಸುದ್ದಿಯಿಂ ಯಾಕೆಪೇಳುವಿ ಮಗನು ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಯಲ್ಲವೇ ಅಂಥವನಂ ಕೊಲ್ಲಬಹುದೇ ಯೆಂದು ಶಿವಭಕ್ತದ್ರೋಹಿಯಾದ ಶಿರಿಯಾಳನಂ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಪೊಗಳಕೂಡದೆಂದು ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ನಾದವನ್ನು ವಿರಸಲಾಗಿ ಅವರೀರ್ವರೂ ಕಡೆಗೆ ಸಾದ್ರುಹರ ಪ್ರೇರಿತಳಾದ ಗಿರಿಜೆಯು ಜಂಗಳೆಯೊಂದಿಗೆ ಹಲಾಯುಧನ ಮನೆಗೈದಿ ಪತಿಭಿಕ್ಷವಂಬೇಡಲ್ಕೆ ಯವನವರ್ಗಭಯವಿತ್ತು ಶಿವಜಂಗಮ ಶಿರಿಯಾಳರು ಕರೆಯಿಸಿ ನಾದಮಂನಿಲ್ಲಿಸಿ ಸತ್ಕರಿಸಲು ಶಿವನುಮೆಚ್ಚಿ ಅವರೆಲ್ಲರಂ ಪುರಸಹಿತ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ವೈದನೆಂದು ಶಿವಭಕ್ತಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಪ್ರೌಢರಾಯಂಗೆ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನು ನುಡಿದನು. *

ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸಿದ್ಧಾದ್ರೀಶ್ವರಮಹಾಕವಿ ಪ್ರಣೀತಮಾದ ಪ್ರೌಢರಾಯನ ಕಾವ್ಯದೊಳು ಇಪ್ಪತ್ತನೆಸಂಧಿ ಸಮಾಪ್ತಮಾದುದು.

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೨೦ಕ್ಕಂ ಪದ ೧೧೮೪ಕ್ಕಂ ಮಂಗಳಮಹಾ.

ಶ್ರೀಗುರು ಬಸವಲಿಂಗಾಯನಮಃ

—(ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

—(ಬಸವರಾಜನ ಲೀಲೆಗಳು.)—

ಸೂಚನೆ ॥ ಈಶಭಕ್ತರಕಥೆಯಪೇಳುತ್ತ ಬಸವದಂ । ಡೇಶನಮಹತ್ವವನುಪ್ರಸುಡಭೂವರಗೆಬಹು । ಲೇಸಿಂದೆತಿಳಿಪುತಿರೆ ಚಾಮರಸ ಪ್ರಭುಲಿಂಗ ಲೀಲಾಮೃತವತಂದನು ॥ ಪದನು ॥ ನಾಗಭೂಷಣನಾಗಪತಿನುತಿಗದೊರೆಯದನೆ । ನಾಗರಿಪುಗಮನವಂದಿತ ಪಾದಪದ್ಮಯುಗ । ನಾಗವಾಹನಮುಖ್ಯನಿರ್ಜರಾವಳಿರಕ್ಷಭೂ ಗಗನವಿಗ್ಭರಿತನೇ ॥ ನಾಗರತ್ನಾಕಲ್ಪ ರುಂಡಮಾಲಾಧರನೆ । ನಾಗವರಸುರಸೇವ್ಯ ನಿಗಮಗೋಚರನಿತ್ಯ । ನಾಗಮುಖಪಿತನೆ ನಲುನಿಂದೆರಕ್ಷಿಪುದೆನ್ನ ಸಂಗಮೇಶ್ವರಪ್ರಸನ್ನ ॥ ೧ ॥ ಕೇಳೆಲೆನೃಪಾಲಕುಲತಿಲಕ

—[ಗೊಲ್ಲತಿ ಗೋಪಿದೇವಿಯ ಕಥೆ.]—

ಶಿವಭಕ್ತಸಂ । ಮೇಳಸೀಮಂತಮಣಿ ಬಸವದಂಡೇಶ್ವರನು । ಕೂಳಪರವಾದಿಗಳಸದೆಯಲೋಸುಗತೋರಿದಗಣಿತಪವಾಡದೊಳಗೆ ॥ ಪೇಳುವೆನುವೊಂದೆರಡುಬಿಜ್ಜಳನಸಭೆಯಲ್ಲಿ । ಭಾಳಲೋಚನಭಕ್ತ ಬಸವೇಶಕುಳಿತಿರ್ದು । ಬೀಳಿರೆಪಿಡಿವೆನಂಜದಿರೆಂದು ಕೈಯೆತ್ತಲರಸಕಂಡತಿನಗುತಲಿ ॥ ೨ ॥ ಅಕಟಬಸವಯ್ಯಭಕ್ತಿಯು ಮರುಳುತಲೆಗೇರಿವಿಕಳಗೊಂಡಿತೊ ಪೇಳುಸುಮ್ಮನಿರದೇತಕೆ ಸಕಲಜನನೋಡುತಿರೆ ಕರವೆತ್ತಿಪಿಡಿದೆನೆಂದೆಂಬುದೇ ನಚ್ಚರಿಯೆನೆ ॥ ಪ್ರಕಟಸುವೆಕೇಳರಸೆಯಿಲ್ಲಿಗರೆಗಾವುದವಿ । ಶಿಖಿನಯನಯುನ ಕಪಿಲೇಶಲಿಂಗದಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ । ಭಕುತಿಯಿಂದೋರ್ವ ಹನ್ನೊಂದುಸಾಸಿರ ಕುಂಭಕ್ಷೀರವನ್ನೆರೆಯಲಾಗ ॥೩॥ ವಸುಧೆಯೊಳುಪರಿದು ಪಂಕವುದಾಗೆಗೊಲ್ಲತಿಯು। ಹಸನಪ್ಪದಧಿಘಟವಪೊತ್ತುಕೊಂಡೊಯ್ಯುತಿರೆ । ಕೆಸರಲ್ಲಿಜಾರಿಬೀಳುತಬಸವಯೆಂದುಮೊರೆಯಿಟ್ಟಡಾಂ ಪಿಡಿದೆನೆಂದು ॥ ಬೆಸನೆಜೆರಗಾಗಿಯುವಳಿರುತಿರ್ಪ ಗೃಹಕೇರಿ । ಪೆಸರಾವುದೆನೆ ಕುರುಹಕೇಳುತ್ತಚರರಕಳು । ಹಿಸಿಕರಿಸಿತಿಳಿಯಲಿದು ಸಹಜವೆತೊಂದುಜೋದ್ಯವನು ನೀಕೇಳ್ಗೊಭವರ ॥ ೪ ॥ ಹರಭಕ್ತರೊಂದುದಿನ

—[ಬಸವೇಶನ ಸರ್ವವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧವು.]—

ಸೊನ್ನಲಾಪುರದಲ್ಲಿ । ನೆರದುಕೇಳ್ದರುಪಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ನಿತ್ಯಶಂ । ಕರನಡಿಗೆ ಪೋಗಿಬಹಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿಬಸವೇಶನಿರ್ಪನೆವೇಳೆನೇ ॥ ಅರಿಯೆಸಾನಿಂದುಶಿವನಂತಿಳಿದುಬಂದುನಿಮ । ಗೊರೆವೆನೆಂದೆನುತಪೋಗಿಂದುಧರನಿದಿರಲ್ಲಿ । ಕರಯುಗವಮುಗಿದುಮುನಿಜನವಂದ್ಯ ಮದನಾರಿಬಿನ್ನಪವನವಧರಿಪುದು ॥ ೫ ॥ ಎಲ್ಲಠಾವಿನೊಳುಬಸವೇಶನಿಸಕೈಲಾಸ । ದಲ್ಲಿಹನೆಪೇಳೆಂದು ಭಕ್ತತತಿಕೇಳೆನಿವುಲ್ಲಿ

ತಿಳಿದಪೆನೆಂದುಬಂದೆನೆನೆ ಸರತನ್ನ ಹೃದಯಮಂ ಬಗೆದುತೋರಿ ॥ ಸೊಲ್ಲಿಸಲ್ಕಳವೆಬಸವನಘನತೆಯುನುಸರ್ವ । ರಲ್ಲಿತಾನಿಪನುರಾಮಯ್ಯಪೋಗೆನೆಬಂದು ಅಲ್ಲಿಭಕ್ತರ್ಗೆತನ್ನೊಡಲಲಿಕಾಣಿಸಿದ ಶಿವತನಗಪೇಳಿದಂತೆ ॥೬॥ ಆವಿವಸಸೊನ್ನಲಾಪುರತಾನುಪೋಗಿಪರ । ವಾದಿದಲ್ಲಣಸಿದ್ಧರಾಮನುದರವಿಬಸವ। ಬೋಧನಂಕಂಡುಬಂದೆನು ಸಹಜಸಟಿಯುಲ್ಲವೆಂದು ಗೊಲ್ಲತಿನುಡಿಯಲು ॥ ಭೂಧ

—(ಬ ಸ ವ ನ ಲೀ ಲೆ.)—

ವನುಕಲ್ಯಾಣಪೊಳಲೊಳುತ್ರಿಶತಷಷ್ಠಿ । ಹಾದಿಯೊಳುದ್ವಾದಶಸಹಸ್ರಘಟಿಗಳತುಂಬ । ಮೇದಿನಿಗೆಬಸವಯೆನುತೆಲ್ಲರಿಂ ದೊಮ್ಮೆಯೇಹಾಕಿಸಲು ಬಸವಪಿಡಿಯೇ ॥ ೭ ॥ ಕಂಡುಬಿಜ್ಜಳರಾಯಹೆದರಿ ಬಸವೇಶ್ವರನ । ಕೊಂಡಾಡಿಸಮಿಸಿಕಾಣಿಕೆಯಿತ್ತು ಗೊಲ್ಲತಿಗೆ । ತಂಡತಂಡದವಸ್ತ್ರವಾಭರಣ ಮುತ್ತುಗಳದಂಡೆಯನುಕೊಟ್ಟುಕಳುಹಿ ॥ ಮಂಡಲಾಧಿಪಸುಖದೊಳಿದಲೊಂದುದಿನಬಸವ

—(ಮಿಂಡರ ಮಲ್ಲಯ್ಯನ ಕಥೆ.)—

ದಂಡನಾಯಕನಭಕ್ತಿಯವಿಟಜಂಗಮದಿ । ಮಿಂಡಮಲ್ಲಯ್ಯಬಂದೆಲವೋ ಬಸವೇಶರಾಜನಮನೆಯನೋಳ್ಪೆನೆನಲು ॥೮॥ ಚರನೋರ್ವನಂಕರೆದು ಅರಸಿನಾಲಯತೋರಿ । ಬರುವುದೆನಲಾತ ನೊಡನಂತಃಪುರವಪೊಕ್ಕು । ಗರುಡಿಯುಮನೆಲಾಯಶೃಂಗಾರವನತಿಳಿಗೊಳಿಸು ಚಿತ್ರಮಂಟಪಚಾವಡೀ ॥ ಪರಿಪರಿಯವುಪ್ಪರಿಗೆಭಂಡಾರದನಿವಾಸ । ವರನಿಜಿಣದಮನೆಯನುನೋಡುತ್ತ ಬಿಜ್ಜಳಾ । ಧರಣಿಪನರಾಣಿವಾಸದನೂರಯಿಪ್ಪತ್ತು ಬೀರೆಚೇರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ॥ ೯ ॥ ಮುಂದೆಬರಜಾಳಂಧ್ರದೇಶಮನ್ನಾಳ್ವವಾ । ಲಂಧರನಸುತೆಲೋಹಿತಾಂಬರೆಯುಯೆಂಬವಳ । ಮಂದಿರವಪೋಗೆ ಮಿಂಡಮಲ್ಲಿನಾಥನ ರೂಪಲಾವಣ್ಯವನುಕಾಣುತವಂದನೆಯಮಾಡಿಮನೆಯೊಳಿಯಿಂಕೆ ಕರದೊಯ್ದು । ಕಂದರ್ಪಕೇಳಿಗೆಳೆಯುಲ್ಕಾತನೊಲ್ಲದಿರೆ । ಮಂಪಗಮನೆಯುತನ್ನಬಿಡದನೆಂ ದಬ್ಬರಿಸಲರಸುಕೇಳುತಲಿಬಂದು ॥೧೦॥ ಕೃತಕವಾರಿಂದಾದುದೋ ತಿಳಿಯದೆಂದುಫೊ । ಪತಿಕೋಪದಿಂದಿರ್ವರನ್ನಿರಿದುಮುಳಿಸಿನೊಳು । ಖತಿಗೊಂಡು ಚಾರನಿಂಕೇಳ ಬಸವೇಶನಂಕರಸಿನೀವೀಗನಮ್ಮಕ । ಹಿತರೆಂದುನೆಚ್ಚಿರಲ್ಕೆಮ್ಮವಾನಚ್ಯುತಿಯಿ। ನಿತುಮಾಡಿವಿರಿಲೇಸುನಿಮ್ಮನಂಬಿಗೆಸಾಕು । ಮೃತವಾದವರನೋಡಿರೆನುತ ತೋರಿಸಲುಬಸವೇಶಮುಗುಳಿಂತೆಂದನು ॥ ೧೧ ॥ ಅರಮನೆಯನೋಡಿದಲ್ಲರೆಕೋಪವನುವಾಡು । ವರದೇವಶರಣಾರ್ತಿ ಬರುವುದೆನೆಪೊರೆಯುಕ್ಕೆ। ಬರಲಿರಿದೆಘಾಯಮೆಳ್ಳನಿತಿಲ್ಲದಿರೆಭೂಪಬೆರಗಾಗಿನೋಡುತಿರಲು ॥ ತರುಣಿನೀನಾರುಯಿಲ್ಲಿಂಗೇಕೆಬಂದೆಯೆನೆ । ತ್ವರಿತದಿಂದವಳೆದ್ದುಬಂದುಬಸವೇಶ್ವರರ । ಚರಣಕ್ಕೆಮಣಿದುನಿಂದಿರೆಯಿಲ್ಲಿಗೈತಂದು ಕಜ್ಜಮಾನ್ರುದಂಪೇಳೆನೆ ॥೧೨॥ ಎಲೆಬಸವನಿನ ಭಕ್ತಿ

ಯನರಿದುಬಿಜ್ಜಳಂ । ಗೊಲಿದಿಪ್ಪವೀರಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯರ । ನಲೆ
ನೋಡಲೆಂದು ಅರಮನೆಯುಪ್ಪೊಕ್ಕಾಜಂಗಮದ ದರ್ಶನವಿವೋಕ್ಷಪ್ರ ॥ ನೆಲೆ
ದೋರಿತೆನಗೆಂದು ಬಸವಜಂಗಮರಪದ । ಜಲಜಕ್ಕೆನಮಿಸಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆಪಾರಿ
ಪ್ರೋ । ಗಲುರಾಯುಹೆದರಿವಂದನೆಗೈದು ಕರಯುಗವಮುಗಿದು ದೈನ್ಯದೊಳೆಂ
ದನು ॥೧೩॥ ಎನ್ನ ಸತಿಲೋಹಿತಾಂಬರೆಗೆ ಪ್ರಾಣವನಿತ್ತು । ಮನ್ನಿಸೆನೆಭೂ
ವರಗೆಬಸವೇಶನಿಂತೆಂದ । ನಿನ್ನರಸಿಮನೆಯೊಳಿಹಳೆನೆನೋಡಿಪ । ರುಷದಲಿ
ನಿಂಡವಲ್ಲಯ್ಯನಿಂಗೆ ॥ ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಪನಾದ ಬಸವದಂಡೇಶನುಂರನ್ನದಾಭ
ರಣಾಧನಪಸ್ತ್ರಾದಿಗಳನಿತ್ತು । ಮನ್ನಿಸುತಬಹಳದಯವಿರಲೆಂದು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟ
ಪ್ರಭುಧರಣೀಶಕೇಳೈ ॥ ... ... ೧೪॥

—(ಚಿತ್ರದ ಸಂಗಯ್ಯನ ಕಥೆ.)—

ಬಸವೇಶನೊಂದುಚಾವಡಿಯಕಟ್ಟಿಸಿಚಿನ್ನ । ಕುಸುರಿಗೆಲಸದಚಿತ್ರವುಂ
ಬರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಲು । ಹಸನಾಗಿರಾಜಿಪ್ಪುದಕಂಡುಬಿಜ್ಜಳಬೇಡಿಕೊಡಲುಪಲಕಾ
ಲವಾಗೆ ॥ ವಸುಧೇಶನೊಂದುದಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಲ್ಲವಿದ । ಪೊಸತಾಗಿಕೆಡಿಸಿಕ
ಟ್ಟೆಂದುಸರಿದಾಸನಿಂ । ಗುಸುರಲವಹಾರೆಗುದ್ದಲಿಯಿಂದ ಕೆಡಪುತಿರೆಜಂಗಮ
ದರೂಪಮಿರಲು ॥೧೫॥ ಕಂಡಕಂಡವರಲ್ಲಿಯುಂಡು ಹೊಟ್ಟೆಯಬೆಳಸಿ। ಕೊಂ
ಡುಕುಳಿತಿಪ್ಪ ನಿವನಸಾರಿಯಿಂದಿರಿಯೆಂಡು । ಮಂಡೆಜಡೆಗಳನೊದೆವುದೆಂಬಧ್ವ
ನಿಯುಂ ಕೋಲಶಾಂತಯ್ಯಕೇಳಿಬಂದು ॥ ಕಂಡೆಲವೊಸುಮ್ಮನೇಕೆಡಸುಜಂ
ಗಮದಹೆಸ । ರ್ಗೊಂಡಡಾಂ ಕೊಲುವೆನೆನೆಮತ್ತೆಕೇಳದೆನುಡಿಯ । ತುಂಡು
ಗಡಿದೆಲ್ಲರನುಸಂಹರಿಸೆ ಧರಣೀಶಬಿಜ್ಜಳಂಕೇಳಿಮರುಗಿ ॥೧೬॥ ಮತ್ತಲ್ಲಿಗೈತಂ
ದುಬಸವೇಶನಂಬರಸಿ । ಸತ್ತವ್ರುಪಪ್ಪರರೆಲ್ಲರತೋರಿನಿಮ್ಮಯಾ । ಚಿತ್ತಕಾರ
ನುಕೊಂಡಪನುಯೆಂದು ಭೂಪಕೋಪಿಸಿಕೇಳಲಿಂತೆಂದನು ॥ ಚಿತ್ತಜಾಂತಕ
ಜಂಗಮವಕೊಲ್ಲಬಹುದೆಯೆನೆ । ಭಿತ್ತಿಯೊಳುಬರದುದೇಸಹಜವಾಡಡಯೆಬ್ಬಿ
ಸಿತ್ತಕರೆಯೆಂನೆನಲು ಚಿತ್ರದಾಸಂಗಯ್ಯಬೇಗನೀಬಾಯೆನ್ನಲು ॥೧೭॥ ಬಸ
ವೇಶಬಂದಪನೆನುತ್ತಚಿತ್ರದಬೊಂಬೆ । ಮಿಸುಪಜಂಗಮವಾಗಿ ಬಂದುಘಾಯ
ವತೋರಿ । ಬಸವಳಿವುತಿರೆನೋವಪರಿಪರಿಸ ಬಿಜ್ಜಳುನಮಿಸಿನಮ್ಮಪ್ಪರರ ॥
ಅಸುವಿತ್ತುಸಲಹೆಂದುಬೇಡಿಕೊಳೆಭೂಪನಂ । ಬಸವೇಶನಕರತಂದು ಶಾಂತ
ಯ್ಯನಾಪಾದ । ಬಸಜದೋಳ್ಕೆಡಪಲ್ಕೆಮರಣವಾಡವರೆಲ್ಲ ನೆಬ್ಬಿಸಿದಪ್ರಭುಧ
ಕೇಳೈ ॥ ... ... ॥೧೮॥

—(ಚೆನ್ನಮ್ಮನ ಕಥೆ.)—

ಮತ್ತೊಂದುಸಾಕ್ಷಿಯನುಪೇಳ್ವೆಲಾಲಿಸುಭೂಪ । ವ್ಯಾತ್ತಿಕೆಯಲೊಂ
[illegible] । ಚಿತ್ರಶುದ್ಧಿಭಜಿಸಿ ಮುಕ್ತಿವಡೆದರಕಥೆಯನು

ತ್ತರದೇಶದಲ್ಲಿ ॥ ಪತ್ತೀಂದ್ರಪುರಂದರಸುಮಹಾಚಕ್ರವರ್ತಿಸುತ । ಕತ್ತಲೆಯು
ರಾಯರಾಜ್ಯವನಾಳುತಿರಲಾತ । ವೃತ್ತಮಸುಲಕ್ಷಣದಿ ಕಾಳಂಗಕುವರನೆಂ
ದೆಂಬಶಿಶುವನುಪಡವಿರೆ ॥೧೯॥ ತರಳನುದಿಸಿದವೇಳೆಯುಂನೋಡಿಹುಲಿಯಿಂದ ।
ಮರಣವಿವಗೆಂದು ಬಲ್ಲವರುಸುರೆಪಿತಕೇಳ್ದು । ಪುರದಿಂದಪೊರೆಯುಕ್ಕೆಹೊಗಲಿ
ಸದೆಸಾಕುತಿರಲವಗೆ ಪ್ರಾಯತ್ವವಾಗೆ ॥ ಅರಸನಾಜ್ಞೆಯುಮೀರಿ ತಸ್ನಾಪ್ತ
ರೊಡಗೊಂಡು । ಪುರುಷದಿಂನಿತ್ಯಬೇಂಟೆಗೆಪೋಗಿ ಪುಲಿಸಿಂಹ। ಕರಡಿಕಾಡಾ
ನೆಗಳಕೊಲ್ಲುತಿರೆ ಪಿತಕಂಡುಸಂತಸದೊಳಿರುತೊಂದಿನ ॥೨೦॥ ವಿವಹಸಂಭ್ರ
ಮವನನುಗೈದುಲಗ್ನವಮೂರು । ದಿವಸಕ್ಕೆವಾಳ್ಪನಿತರೊಳಗೆ ಮದನಿಗನಾಗಿ
ಕುವರಹರುಷದಿಚಿತ್ರಮಂಟಪಂ ನೋಡುತ್ತೈತರೆಲೋರ್ವಸಖಸಂಗಡ ॥ ಅವನಿ
ಪಾತ್ಮಜನೆ ಆಲೋಕಿಪುದುವಿಧಿರಾಮ । ಶಿವಭವನಸಂಕ್ರಂದನಾದಿ ದಿಕ್ಪಾಲ
ಸುರನಿವಹವಿದೆ ಛಪ್ಪನ್ನದೇಶಾಧಿಪರಗಡಣ ಖಗಜಾತಿಗಳುತೋರುತೆ ॥೨೧॥
ಮುಂದೆವ್ಯಾಘ್ರಗೊಂದೆಣವಪೇಳುತ್ತ ಫುಲಿಕಚ್ಚಿ । ತೆಂದುಹೆದರಿಸೆಲಾಯುತೀರ
ಲಾನೆವನದಿಂ । ದುಂದುಧರಣಿಗೆಬದ್ದುಮಡಿಯಲ್ಕೆ ಕನ್ಯೆಕೆಯನಿತ್ತವರು ಕೊ
ಡದೆಪೋಗೆ ॥ ತಂದೆದುಃಖವಮಾಡಿ ಪೆಣಕೆಪೆಸೊಗ್ಟ್ಟಡಾ । ನೊಂದುಲಕ್ಕದ
ಪೊನ್ನತಡೆಯುದೀಕ್ಷಣವೀವೆ । ನೆಂದುಡಂಗುರಸಾರಲೊಬ್ಬವಿಪ್ರಂಗೇಳುಮಂ
ದಿರ್ಪಮ್ಮಕ್ಕಳಿರಲು ॥೨೨॥ ಒಡಲಿಗಶನವಕಾಣದತಿಕಷ್ಟಬಡುತಿ । ರಲುಪೊಡ
ವಿಪನಡಂಗುರದರವಗೇಳುತಲಿಮಡದಿಯುವಿ । ಚಾರಿಸುತಪೊನ್ನಲಕ್ಕವತೆಗದು
ಕೊಂಡುತನ್ನಯುಸುತೆಯುಸು ॥ ಕೊಡುವೆನೀಪೆಣಕೆ ಕಿಚ್ಚಿಲಿಕೊಲ್ಲವಿರಿಯೆಂ
ದುನುಡಿಯೆ ಭೂಪತಿಯೊಪ್ಪಿಗೊಂಡುದ್ರವ್ಯಪಕೊಟ್ಟು ।ತಡೆಯದೆವಿವಾಹವ
ನುಸತ್ತವನಿಗಾಗ ವೊಸಗೆಯುನೆರಡಕೂಡಿಕೊಡಲು ॥೨೩॥ ಚನ್ನಮ್ಮತನ್ನೊ
ಪನೊಡನೆಯಾನವನೇರಿ । ಚನ್ನಾಗಿತನ್ನ ಪುರುಷನಸೇವೆಗೈವುತಿಹ । ಮನ್ನಣೆ
ಯನೆರಡಜನನೋಡಿದುಃಖಿಸಿಸ್ಮಶಾನಕಪೆಣನತಂದಿಳುಹಲು ॥ ಚನ್ನಗಿರಿಚಾಪ
ಬಾಲೆಯುಮನವನಾರ್ಕೈದು। ತನ್ನಪುರಕೊಯ್ಯಬೇಕೆಂದಿಂದ್ರನಂಕರದು।ಬನ್ನ
ಬಡಿಸುವುದಿವಳ ಬಹಳಮಳೆಗಾಲಿಯೆಂದೆನುತ ಲಪ್ಪಣೆಯುಕೊಡಲು ॥ ೨೪ ॥
ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜಲಧರನು ಬಲಿದತಿಬೇಗ । ಘೋಷದಿಂದಾರಿಕಲ್ಲಹಿತ ಬಹು
ಮಳೆಗರೆಯೆ । ಘೂಸಿಯೂಗುತ ಭೂಪಬಲಿಸಹಿತ ನೆರದಜನ ತಮತಮಗೆಬಿ
ಟ್ಟೋಡಲು ॥ ಸೊಸಿಪರಿವೃತಮಳ್ಳಕೊಳ್ಳಸಮರಸವಾಗಿ । ಈಶನಾಜ್ಞೆಯು
ಭೂತಳವುದಕಮಯವಾಗ । ಲೋಸರಿಸೆಸೂರ್ಯನಿಬಳಿದು ಕಾವಳವುಸುಕೆ
ಹೆದರದೇಚನ್ನಮ್ಮನು ॥೨೫॥ ಪುರುಷನಂಬಿಗಿದಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಧೈರ್ಯವತಾಳ್ದು
ಪರನಜಾನವಿವ್ಯಾತ್ತಿಕೆಯ ಬಸವನಂರಚಿಸಿ ತರುಣಿತಾಮುಡಿದಕುಸುಮದವಾ
ಸವಪುಡಿಯುಕ್ಕೆಯಾಕ್ಷತೆಯುಧರಿಸಿ ॥ ಪರಿಮಳವನೀಡಿ ಧೂಪನೈವೇದ್ಯವಾ

ಕೊಟ್ಟು । ಕರಯುಗವಮುಗಿದುಸಾಷ್ಟಾಂಗವಂದನೆಗೈದು । ವಸವೃಷಭರಾಜಪ್ರೊಲಿದೆನ್ನ ಕಾಂತಗೆ ಶರಣನಿತ್ತು ರಕ್ಷಿಪುದುದೇವ ॥ ೨೬ ॥ ಎಂದುಚನ್ನಮ್ಮತನ್ನೊಡಲೊಳಗಿಹದುಃಖವನು ॥ ನಂದೀಶನೊಡನೆಪೇಳುತನವಿಸಿನುತಿಸುತ್ತ । ಲೊಂದೆಮನದಂದತನ್ನೋಪ ನೋಸುಗದ್ಯೈನ್ಯವಾಳ್ವ ದೃಢಭಾವಕಂಡು ॥ ಇಂದುಶೇಖರನೊಲಿಯಲವಳಕಾಂತಗೆಪ್ರಾಣ । ಬಂದುಕಣ್ದೆರೆಯೆಹರನಿಜರೂಪವತೋರಿಸು । ರದುಂದುಭಿಗಳುಲಿಯೆ ಪೂಮಳೆಗರೆಯಲಮರತತಿನಲಿದುಜಯಜಯಯೆನುತಿರೆ ॥ ೨೭ ॥ ಇನಸುತಾಂತಕನೊಲಿದು ಮಗುವೆನಿನ್ನಿಷ್ಟಾರ್ಥ । ದನವಬೇಡೆನೆಮರ್ತ್ಯರುಗಳಲ್ಲಿದೇವಬಸ । ವನನೋಪಿಯನ್ನೊಂದಭಾವದಿಂನೋತವರ್ಗೆಮುಕ್ತ್ಯದೆತಸವಾಗಲಿ ॥ ತನುಜರಾಗಲಿಯೆಂದು ಬೇಡೆಸುರವರವಿತ್ತು ನಿನಗೆಚನ್ನಮ್ಮನಾಮವೆಪ್ಪಿದುದುನಿನ್ನ । ಮನದೆರೆಯನೆಗೆನಂದವಾ ಕಾಳವೆಂಬಪಸರಿರಲೆನ್ನುತಭಯವೀಯೆ ॥ ೨೮ ॥ ಉರಿಕೆಂಡವೆಭೂತಗಳು । ಚಲ್ಲಿಯೆಂಗಳೇ ॥ ಶ್ವರವೊಯ್ಯುತರುಣಿಭಜಿಸಿದುದೆಬಾಗಾವಾಡಿ । ಪುರವಾಗಿಮೆರವುತಿದದಂಪತಿಗಳೀರ್ವರಂ ಪುಷ್ಪಕದಿಕುಳ್ಳಿರಿಸುತ ॥ ಹರನೊಲಿದುಕೈಲಾಸಕೊಯ್ದು ನಿಜಪದವಿತ್ತು । ನರನಾಗಸುರರುಬಸವನಘನವಪೊಗಳಲ್ಕೆ ।ಅರಿದರಿದುಪ್ರಭುಡಭೂವರನೆಕೇಳೆಂದೊರೆದ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನಾಗ ॥

—(ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯ ಗೆದ್ದದು.)—

ಸಂತಸವಿಪ್ರಭುಡಭೂವರಗೆ ಶರಣಕಥೆಯ । ಮುಂತೊರೆದು ಬಸವೇಶಘನತೆಯಂಪೇಳುತಿರೆ । ಕಂತುಹರಭಕ್ತಚಾರುರ ಸೈಯನರಸಿನಪ್ಪಣೆಗೊಂಡು ಗೃಹಕೆಪೋಗಿ ॥ ಚಿಂತಿಸುತಶಿವಪೂಜೆಗೈದೊರಗೆ ಕನಸಿನೊಳ । ದಂತಿಚರ್ಮಾಂಬರನಸುತವೀರಭದ್ರೇಶ । ನೆಂತೆಂದನೆಲವೊ ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆಯನುವಾಡೆಂದಭಯವರವನೀಯೆ ॥ ೩೦ ॥ ಚಂದವಿಂದೆದ್ದುಭಕ್ತರಿಗುಸುರಿನೂರಹನ್ನೊಂದುಪದಗಳನಿತ್ತಸನ್ನೊಂದನೇವಾಡಿ । ಇಂದುಶೇಖರಭಕ್ತಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯ ಪ್ರಭುಡಗೆಪೇಳ್ವಸಮಯದಲ್ಲಿ । ತೆಂದುಪುಸ್ತಕವಮುಂದಿಡೆಭೂಪಚರಗಾಗಿ । ವಂದಿಸುತತನ್ನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರ್ದ ಕವಿಗಳಿಗೆ । ಪೊಂದುಳಿಯದರ್ಥವನುಪೇಳೆಂದು ನಿಯಮಿಸಲುಬಾರದೆಲ್ಲರುನಾಚಲು ॥ ೩೧ ॥ ಹರಚರಣಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಪ್ರಭುಡಭೂ । ವರತನ್ನ ಕರಯುಗವಮುಗಿದುಪೇಳೆನಲುಶಂ । ಕರನಕೃಪೆಯಿಂದ ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲಾಮೃತ ದಭಿಪ್ರಾಯುವೊಂದುಳಿಯದೆ ॥ ಹರುಷವಿಂದೊರೆಯೆತಲೆದೂಗಿ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತ । ಅರಸನಚ್ಚರಿವಟ್ಟು ನಾವಿಗಳನಲ್ಲರ । ಲ್ಲಿಸದಂತೆಪುರದಿಂದೆ ಪೊರೆಯಕ್ಕೆಹಾಕೆ ಚಾಮರಸನನುಮಿಗೆ ಪೊಗಳುತ ॥ ೩೨ ॥ ಜಗದೊಳಗೆ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯರಿಗೆರತ್ನಭರ । ಣಗಳುತ್ತಿಸರದನುದ್ರಕಂಕಣಂದವನ್ನವ । ಸ್ತ್ರಗಸನಾಸನವ್ಮೈದು ಗಾ ಮಗಳನ್ನವ್ಮುೀಯು

ಕೊಟ್ಟುತಾಂಭಕ್ತನಾಗಿ ॥ ಸೊಗಸಿಂದೆನೂರೊಂದು ಸದ್ವೀರಕ್ತರಪಾದ। ಯುಗವನೆರೆವಂಬಿಭಜಿಸಲ್ಜ್ಞಾನಪಲ್ಲವಿಸೆ। ಯಘದಬೇರಂಪರಿವ್ರತತಿಧರ್ಮ್ಮಂ ದೆರಾಜ್ಯವನಾಳುತಿರಲಿತ್ತಲು ॥ ೩೩ ॥ ಜನಪನಿತ್ತನಿತನೆಲ್ಲವತಾನುಕ್ಯೈಕೊಂ ಡು। ಅನುನಯದಿಚಾಮರಸನಾದ್ಯರಿಗೆತ್ತನ್ನಂತೆ। ಘನವ್ರುಚಿತವಂಕೊಂಡಿಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆಯನುಗಜದ ಮೇಲಿಟ್ಟುಮೆರಸಿ॥ ತನಗೆತರವಲ್ಲೆಂದುರೆಸರಿಂಗಾಗ। ವಿನಯದಿಂಮಂತ್ರಿತನವಂಕೊಟ್ಟು ಪ್ರೌಢಭೂ। ಪನಕೊಡಿಸೆ ಮರಸನಿಸುಲಸಂಪದವ ಭೋಗಿಪುದೆಂದುಬುದ್ಧಿಪೇಳಿ ॥ ೩೪ ॥ ಕ್ಷಿತಿಪತನಗಿತ್ತವೃಮ್ಮಳಿಯಗ್ರಾಮಂಗಳೊಳು। ಪ್ರತಿವಿನಂಭಕ್ತಿನಡಸುತಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ವಿಮು। ಚ್ಯತೆಯೆಂಬಗೊತ್ತಮುಟ್ಟುತಲಿಂಗ ದೋಳ್ಬೆರತುಲಿಂಗಾರಿಗವೊಂದೆಯಾಗಿ ॥ ಜಿತಕಾಮಪುರಕೆಕಾಯವು ಸಹಿತಪೋಗುವುದು। ಮತವಲ್ಲಕಲಿಯುಗದೊಳ್ ಂದುಶತವರುಷಬಾ। ಳುತಲ್ಯೈಕ್ಯವನುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶವವಿಲ್ಲದೋಲ್ಬಯಲಾಗಿ ಮುಕ್ತಿವಡೆದು ॥ ... ... *

—(ಗಂಥಕ್ಕೆ ಫಲಸ್ತುತಿಯು.)—

ಇಂತಪ್ಪ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯರುಂ ಪ್ರೌಢಭೂ। ಕಾಂತನೊಳುಪೇಳ್ದ ಕಾವ್ಯವನೋದಿಕೇಳ್ವರ್ಗೆ। ಕಂತುಮರ್ದನ ಶಂಭುವನವಿಷ್ಟವೀವ ನೀಪುಸ್ತಕವುನುಳ್ಳದೇಶ ॥ ಸಂತತವಿಮಳೆಬೆಳಗಳಾಗಿ ಸುರಭಿಯುಕರೆದು। ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲದೆನಿತ್ಯಕಲ್ಯಾಣತನಯರ। ತ್ಯಂತದ್ರವ್ಯವುಪುಣ್ಯ ಸುಖವುಳ್ಳದಾಗಿಪುದು ಶರಣರಕಥಾಮೃತದಲಿ ॥ ... ... ೩೫॥

—(ಮಂಗಳವು.)—

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ ॥ ಶರಣುಭವಗಿರಿವಜ್ರಪಾಣಿಯೆ। ಶರಣುದುರಿತಾರಣ್ಯಪಾವಕ। ಶರಣುಮಾಯಾತಿಮಿರ ತೋಯಜಮಿತ್ರಸುಪವಿತ್ರ ॥ ಶರಣು ದುಃಖದ್ರುಮಕುಠಾರನೆ। ಶರಣುಮದ್ಗುರುಮಳೆಯದೇವನೆ। ಶರಣುಕಾವ್ಯಕೆ ಕೊರತೆಬಾರದೆತಿದ್ದಿಪಾಲಿಪುದು ॥ ... ... ೩೬॥

ಪರಿವರ್ಧಿನಿಷಟ್ಪದಿ ॥ ಕಂದನತೊದಳೊಂವಿದವಾಕ್ಯಗಳಂ। ತಂದೆಗಳಾದರದಿಂಕೇಳುತಹರು। ಷಂದಳವಂದವಿ ಕಾವ್ಯದೊಳಗೆತಪ್ಪೊಂವಿರೆ ತಿದ್ದುವುದು ॥ ಛಂದಶ್ಶಬ್ದನಿಘಂಟುಗಳರಿಯದೆ। ಮಂದಮತಿಗೆ ಬಂದಂದವಿಪೇಳ್ದೆ ಕುಂದನಿಡದೆಕೊಡಿಸುವುದು ಶಿವಕವಿವೃಂದದಡಿಗೆಶರಣು ॥ ೩೭॥

ಭೋಗಷಟ್ಪದಿ ॥ ದೇವನಿಮ್ಮಪಾದವನ್ನು। ಭಾವದಿಂದಭಜಿಸಿನಾವ। ಕಾವನಯ್ಯಕಮಲಭವರಿಗಘಟಿತಾಯಿತು ॥ ನೀವೆನಿಮ್ಮಕರುಣದಿಂದ। ಲೀ ವುವಿಷ್ಟವರವದಯದ। ಲಾವಕಾಲಸಲಹುದೆನ್ನ ಸಂಗಮೇಶನೇ॥ ೩೮॥

ಶರಷಟ್ಪದಿ ॥ ಶರಣರಕಥೆಗಳ। ಜರಿದವನರಕವಿ। ಸೋಂಕುವಮನೋ

ದುವಸಜ್ಜನರ ॥ ಹೇರುಷವಿಪುರಹರ । ವರಮುನದೇರಿಕೆಯ । ನೆರೆತ್ರರುಚಿಸಿಸಲ
ಹುವಸತತಂ ॥ ... ... ೪೦॥

ಕುಸುಮಷಟ್ಪದಿ ॥ ಕುಸುಮಸಾಯಕಹರನೆ । ವೃಷಭವಾಹನವಾಗ ।
ರಸನಗೋಚರಮಹಾ ಮಹಿಮಪಾದಾ ॥ ಕಸದಸುತನೆಸೆವೃತ್ತಿಹೆ । ನೊಸಲಡ
ಶವಿಶವಸನ । ವಿಷಗಳನೆಪ್ರೊಲಿದುಪಾಲಿಪುದುದೇವಾ ॥ ೪೧॥

ಸರ್ವಲಘುವೃತ್ತ ॥ ಶರಜಶರೆಹರಣತರುಣಿದಹನ ಹಿಮಕರನಯನ। ಪರ
ಮಪುರುಷನರದನುಜಸುರನಿಕರನಮಿತಪದ । ಗಿರಿಯಣುಗಿಯರಸಭವತರುಪರ
ಶುಕರಣಗಣಹರಣಮರುದಶವಭರಣಾ ॥ ಮರಣವಿರಹಿತನಿಗಮತುರಿಗಸರಸಿಜ
ತನುಜ ॥ ಶಿರವಕಳಚಿದರಮಣಗರುಡರಥನತಚರಣ । ಪುರವನುರುಹಿದಮಹಿ
ಮಶರಧಿಸುತಧರದುರಿತರಹಿತವಿಷಗಳನೆಸಲಿಸು ॥೪೨॥ ಇಂದುಧರನೇಪಾಹಿವಿ
ಶ್ವೇಶ್ವರನೆಪಾಹಿ । ಕಂದುಗೊರಳನಪಾಹಿಕಪಟನಾಟಕಪಾಹಿ । ಸಿಂಧುಜೂ
ಟನೆಪಾಹಿಶಿತ್ಯಪಾಂಗಿಪಾಸಖಿಮಂದರನಿಲಯನೆಪಾಹಿ॥ ನಂದಿವಾಹನೆಪಾಹಿ
ನಾಗಭೂಷಣಪಾಹಿ । ಕಂದರ್ಪಹರಪಾಹಿಕರುಣಾಕರನೆಪಾಹಿ । ಸ್ಕಂದಪಿತ
ಕಡುದಯವಿಬಿಡದೆಸಲಹು ವೃದೀಗಸಂಗಮೇಶ್ವರಪ್ರಸನ್ನ ॥ ೪೩ ॥ ಷರುಷದ
ಲಿಹನ್ನೊಂದು ನೂರರುದಿಮೂರುಪದ । ಮೇರವ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದುಸಂಧಿಭಾಗ
ಗಳಿಂದ । ಧರೆಯುಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢರಾಯನ ಕಾವ್ಯನಿರಲೆಂದು ಜಾಪ್ರದಪ್ರಾಂತ
ದಲ್ಲಿ ॥ ತೋರಿಸಾಲಕೊಲ್ಲಾರದೆರೆಯ ಅಣ್ಣೊಂದ್ರನಾ । ತೇಳನಾದದೃಶ್ಯನಿಂ
ಪೇಳಿಸಿದಸಂಗಮೇಶ್ವರನಲ್ಲದೆ ನದಿಸ್ವತಂತ್ರ । ಮೆಳ್ಳನಿತಿಲ್ಲ ಗುರುರಾಯತಾ
ನೆಬಲ್ಲ ॥ ... ... ೪೪॥

ಗುರುವೆಜಯಪರಬ್ರಹ್ಮದಿರವೆಜಯಸದಮಲಾ । ದರವೆಜಯಸತ್ಯದಾ
ಗರವೆಜಯನತಕಲ್ಪ । ತರುವೆಜಯಜಯತರುಣಿಶಶಿಕೋಟಿನಿಭಗಾತ್ರರುಚಿ
ಯೆಜಯಭಕ್ತಜನರ ॥ ಪೊರವೆಜಯಭವಪಾಶಹರವೆ ಜಯಮುಕ್ತಿಪಥ। ವರ
ವೆಜಯ ವಭಯಕರಮೆರವೆಜಯಜಯಪರಾ । ತ್ಸರವೆಜಯಪರವಳೆಯಮ
ಲ್ಲೀಶಮದ್ದುಗುರುವೆ ಮನದಿಷ್ಟವಿತ್ತು ಸಲಹೈ ॥ ... *

ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

—(ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆ ಸಂಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವು.)—

ಸೂಚನೆ ॥ ಲೀಲೆಯೆಂಬುವುದೇ ಅಮೃತ=ಅಥವಾ ಅಮೃತದಂತಿರ್ಪ
ಲೀಲೆ, ರೂಪಕೋಪಮಾಲಂಕಾರ ಭೇದವರಿಪುದು. ಅಮೃತ=ಆಹ್ಲಾದಕ
ರವ ॥೧॥ ನಾಗಭೂಷಣ=ಶೇಷವಾಸುಕ್ಯಾದಿ ಸರ್ಪಾಭರಣನೆ, ನಾಗಪತಿ-

ಆದಿಶೇಷ, ಸಹಸ್ರವದನನೆಂದು ವಿವಕ್ಷಿತವು. ನಾಗರಿಪು=ಗರುಡ ಪಾದಪದ್ಮ ಪದ್ಮಗಳಂತಿರುವ ಪಾದಗಳೆಂದು ಉಪಮಿತೋತ್ತರ ಪದಸಮಾಸವು. ನಾಗ ವಾಹನ=ಐರಾವತವನ್ನೇರುವ ಇಂದ್ರ, ನಿರ್ಜರ=ಮುಪ್ಪಿತನವಿಲ್ಲದವರುದೇ ವರ್ಗಳು, ನಾಗರತ್ನ=ಸರ್ಪಶಿರೋಮಣಿಗಳು, ಆಕಲ್ಪ=ಭೂಷಣ, ರುಂಡ- ತಲೆಬುರುಡೆ, ನಾಗನರಸುರ=ತ್ರಿಲೋಕಪ್ರಾಣಿಗಳು, ನಿಗಮಗೋಚರ= ವೇದವೇದ್ಯ, ನಾಗಮುಖ=ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ, ಗಜಮುಖ=ಗಣಪತಿಯೆಂದು ಭಾ ವವು. ನಲುವು=ಸಂತೋಷ, ನಲಿದಾಡಡೆಮೆಚ್ಚಲಿಕೆ, ಸಂಗಮೇಶ್ವರ=ಕೂ ಡಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಲಿಂಗದೇವರು ||೨|| ನೃ=ಮನುಷ್ಯ, ತಿಲಕ=ಹಣೆಯಬಟ್ಟಿ ನಂತೆ, ಶ್ರೇಷ್ಠ=ಭಜಕ ಭಕ್ತ, ಸಮ್ಮೇಳ=ಕೂಟ, ಸೀಮಂತಮಣಿ=ಶಿ ರೋರತ್ನದಂತೆ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ, ದಂಡೇಶ್ವರ=ಶಿಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿ, ಕೂಳ=ಕ್ರೂ ರಶಬ್ದನಿಷ್ಠ್ರ, ಪವಾಡ=ಪರೀಕ್ಷಿತ ದುರ್ಗನಸ್ತರಣ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತಾಘಜಿತ ನಿರ್ವಹಣವೆಂದು ಭಾವವು. ಅರಸ=ಬಿಜ್ಜಳ ||೩|| ಅಕಟ=ಅಕಟಾ ಅನುತಾ ಪಾರ್ಥಕವು. ಭಕ್ತಿಯಮರಳು=ಜ್ಞಾನವೈತ್ಯ, ವಿಕಳ=ಚಿತ್ತವೈಕಲ್ಯ, ಅಚ್ಚರಿ=ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಅರೆಗಾವುದ=ಎರಡು ಹರಿದಾರಿ, ಶಿಖಿನಯನ=ಕೆಂಡಗ ಣ್ಣನಾದ, ಅಭಿಷೇಕ=ಸ್ನಪನ, ಹನ್ನೊಂದುಸಾಸಿರ=ಏಕಾದಶವಾರ ಸಹ ಸ್ರಕುಂಭಾಭಿಷೇಕೋಚಿತ ವೆಂದರಿವುದು. ಕ್ಷೀರ=ಹಾಲು ||೪|| ಪಂಕ=ಕೆ ಸರು, ಗೊಲ್ಲತಿ=ಗೋಪಿಯೆಂಬ ಭಕ್ತೆ, ದಧಿಘಟ=ಮೊಸರುಗಡಿಗೆ, ಚಿಸಸೆ ಹೇಳಲು, ಗೃಹಕೇರಿ=ಮನೆಯಬೀದಿ, ದೆಸೆ=ದಿಕ್ಕು, ಕುರುಹು=ಗುರ್ತು, ಚರರ=ದೂತರನ್ನು, ಸಹಜ=ಸ್ವಾಭಾವಿಕ, ಸತ್ಯವೆಂದಾಶಯವು. ಚೋ ದ್ಯ=ಪ್ರವರ್ತಕ ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದುಭಾವವು. ವರ=ಒಡೆಯ || ||೫||

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಕಲ್ಯಾಣಪುರದಲ್ಲಿ ಬಿಜ್ಜಳರಾಯನ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ದಂಡಾಧಿಕಾರ ಪೀಠ ದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರ್ದ ಬಸವಣ್ಣನವರ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಕೈಗಳನ್ನೆತ್ತಿ ಹಿಡಿದೆನೆನ್ನು ತಲು, ರಾಯನವರಂ ಕಂಡು ಇದೇನು ಭಕ್ತಿಯ ಮರುಳಾಟವೋ ಯೆಂದು ಕೇಳೆ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಕೇಳೈ ರಾಜನೇ ? ಇಲ್ಲಿಗೆ ೨ ಹರುದಾರಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ರುವ ಕಪಿಲೇಶ್ವರ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಭಕ್ತನೋರ್ವನು ೧೧ ಸಾವಿರ ಗಡಿಗೆಗಳಹಾಲು ತರಿಸಿ ಮಹಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರಲು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಹರಿದು ಕೆಸರಾ ಗಿರಲ್ಕೆ ಮೊಸರುಗಡಿಗೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತುತರುತ್ತಿರುವ ಗೊಲ್ಲತಿಯಾದ ಗೋಪಿ ಯೆಂಬ ಭಕ್ತಳೋರ್ವಳು ಜಾರಬೀಳುವಾಗ ಬಸವಾ ? ಪೊರೆಯೆಂದು ಮೊರೆ ಇಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಬೀಳದಂತೆ ಹಿಡಿದೆನೆನ್ನುತಲು, ಕೇಳಿ ರಾಯನು ಬೆರಗಾಗಿ ತತ್‍ಕ್ಷಣವೇ ಆಳುಗಳಂ ಕಳುಹಿ ವಿಚಾರಿಸಲು ಬಸವಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ

ಎಲ್ಲವೂ ಸತ್ಯವಾಗಿರಲ್ಕೆ, ಆ ಗೊಲ್ಲತಿಯುಂ ಅರಮನೆಗೆ ಕರತರಲಾಗಿ ಆಕೆಯು ನಡೆದಸಮಾಚಾರವೆಲ್ಲವಂ ಅರಿಕೆಮಾಡಿ ಅಂಥಾಮಹಿಮೆಗಳು ಬಸವೇಶ್ವರನಿಗೆ ಸಹಜವೆಂದು ತಾನರಿತ ಮತ್ತೊಂದು ಚೋದ್ಯವಂ ರಾಯಂಗೆ ಪೇಳತೊಡಗಿದಳದೆಂತೆನೆ ‖ ... ... *

ಹರ=ಪಾಪವಂ ಹರಿಸುವನು, ದುಃಖನಾಶಕನೆಂದುಭಾವವು. ಸೊನ್ನಲಾಪುರ=ಸುವರ್ಣವಲ್ಲೀಪುರ, ಸ್ವರ್ಣವಲ್ಲೀ=ಸೊನ್ನಲಿಗೆ, ಸೊನ್ನಾಲೆ ಆದನೀಗ ಸೊಲ್ಲಾಪೂರವೆನ್ನುವರು. ಅಡಿಗೆ=ಪಾದಸನ್ನಿಧಿಗೆ, ಬಹೆ=ಬರು ಒರೆವೆ=ಹೇಳುವೆನು, ವಂದ್ಯ=ಅಭಿವಾದ್ಯನು ಸ್ತುತ್ಯನು, ಬಿನ್ನಪ=ವಿಜ್ಞಾಪನ ‖೬‖ ಠಾವು=ಸ್ಥಲ, ತತಿ=ಕುಂಪೆ, ಹೃದಯ=ಪ್ರಾಣಕೋಶ, ಉದರವೆಂದು ಪಾಠಾಂತರವು. ಬಗೆದು=ವಿಂಗಡಿಸಿ, ಸೊಲ್ಲಿಸಲ್ಕೆ=ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ, ಘನತೆ=ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಉಸುರ್ವರು=ರೂಪನಾಮಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವವರು, ಒಡಲು=ಮೈಯಿ ‖೭‖ ತಲ್ಲಣ=ಭಯಕಂಪಜನಕ, ಬೋಧನಂ=ಜ್ಞಾನಾಕಾರವನ್ನು, ಚಿನ್ಮಯಸ್ವರೂಪವೆಂದು ಭಾವವು, ಭೇದನವೆಂಬಪಾಠವು ಅನುಪಪನ್ನವಾಗಿರುವದು ... ... *

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಸೊನ್ನಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತರು ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶನಂ ಕಂಡು ನೀವು ನಿತ್ಯವೂ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬರುವಿರವಿಲ್ಲವೆ, ಅಲ್ಲಿನವೃಷಭನು ಇಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶನಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಬಸವನಿರ್ಪನೋ ಎಂದು ಕೇಳಲಾಗಿ ಸಿದ್ಧಮುನಿಯು ನಾಂಪೋಗಿ ನೋಡಿಬರುವೆನೆಂದು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೈದಿ ಶಿವನಂ ಕೇಳಲು ಹರನು ತನ್ನ ಹೃದಯವಂಬಿಚ್ಚಿ ಅದರೊಳಗಿರುವ ಚಿನ್ಮಯಾಕಾರನಾದಬಸವನಂ ತೋರಿಸಿ ಆತನಿಲ್ಲದಿರುವಸ್ಥವಿರುವುದೇನಯ್ಯಾ! ನೆನವಭಕ್ತರಲ್ಲಿಯೆ ಇರುವನೆಂದು ಪೇಳಲಾಗಿ, ಸಿದ್ಧರಾಮ ಮುನಿಯು ಮರಳಿಬಂದು ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯ ಶಿವಭಕ್ತಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಶಿವೋಕ್ತಿಯಂ ತನ್ನನುಭವಮಂ ಪೇಳಿ ಹಾಗೆಯೇ ತನ್ನ ಹೃದಯಮಂ ಬಿಚ್ಚಿ ಅಂತಸ್ಥವಾದ ಬಸವರೂಪವಂ ಯೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪೇಳಿದನು ವಿಷ್ಣುಧರ್ಮ ವೃಷಭಗಳಿಗಭೇದವು ಈ ತತ್ತ್ವವೇ ಶಿವನಿಗೆ ಧ್ಯೇಯಸ್ವರೂಪವೆಂಬುವುದು ಸಿದ್ಧಾಂತ. ಆದಿನನಾನು ಸೊನ್ನಾಲಿಗ ಹೋಗಿದ್ದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಕಂಡು ಬಂದೆನೆಂದು ಗೊಲ್ಲತಿಯು ಬಿಜ್ಜಳಂಗೆ ಪೇಳಿದಳು. *

ಪೊಳಲು=ಪಟ್ಟಣ, ತ್ರಿಶತಷಷ್ಟಿ=ಮುನ್ನೂರ ಅರವತ್ತು ದ್ವಾದಶಸಹಸ್ರ=ಹನ್ನೆರಡುಸಾವಿರ, ಒಮ್ಮೆ=ಒಂದುಸಲ, ಮೇದಿನಿ=ನೆಲ, ‖೮‖ ಕೊಂಡೆ=ಆಡಿ, ಕೊಂಡಾಡಿ=ಭಕ್ತಿಯಿಂದಗ್ರಹಿಸಿ, ಸ್ತುತಿಸಿ, ತಂಡತಂಡ-ರಾಶಿರಾಶಿ, ದಂಡೆ=ಸರ. ... ... *

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಬಿಜ್ಜಳರಾಯನು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಬಸವನಮಹಿಮೆಯಂ ಕೇಳಿತಾನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ಕಲ್ಯಾಣಪುರದ ಮುನ್ನೂರ ಅರವತ್ತು ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿಯು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ೧೨ ಸಾವಿರ ಮಂದಿಯಿಂದ ೧೨ ಸಾವಿರಪೂರ್ಣಕುಂಭಕಳನ್ನು ಎತ್ತಿಸಿ ಬಸವನಾಮಘೋಷದೊಡನೆ ಎಮ್ಮಿಗೆ ನೆಲಕ್ಕೆಹಾಕಿಸಲು ಸಕತ್ರಕಾಣುವ ಬಸವೇಶನು ವಿಷ್ಣುತ್ವದಿಂದ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದುದರಿಂದ ೧೨ ಸಾವಿರತುಂಬಿದ ಕೊಡಗಳನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳದಂತೆ ಯೆತ್ತಿಹಿಡಿಯಲಾಗಿ ರಾಯನುಕಂಡು ಮಹಾಮಹಿಮನಾದ ಬಸವನಂ ಶಂಕಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಅಪಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹೆದರಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರಗಿ ಕಾಣಿಕೆಯಂ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಕ್ಷಮಾಪಣವಂ ಬೇಡಿಕೊಂಡು ತನಗೆ ಸತ್ಯನಿದರ್ಶನಗಳಂ ಪೇಳಿದಭಕ್ತಳಾದ ಗೊಲ್ಲತಿಗೆ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಮುಕ್ತಾಹಾರಗಳಿಂದ ಪಾರಿತೋಷಿಕವಿತ್ತು ಕಳುಹಿದನು

ಮಂಡಲಾಧಿಪ=ಕೆಲವುದೇಶಕ್ಕೊಡೆಯ, ವಿಟಜಂಗಮ = ವಿಟಲೀಲೆಯಂತಳೆದ ಚರಮೂರ್ತಿ, ಎಲವೋ=ಎಲಾ ॥ ೯ ॥ ಅಂತಃಪುರ=ರಾಣಿವಾಸ, ಮಿಹಿಣದ=ಸ್ನಾನದ ॥೧೦॥ ರೂಪು=ಲಾವಣ್ಯ ಚಲುವಿಕೆ, ವಂದನೆ=ನಮಸ್ಕಾರ, ಕಂದರ್ಪ=ಮನ್ಮಥ, ಮಂದಗಮನೆ=ಮಲನಡೆಯುವಳು, ॥ ೧೧ ॥ ಕೃತಕ=ಕೃತ್ರಿಮ ಖತಿ=ಸಿಟ್ಟು, ಮಾನಚ್ಯುತಿ=ಅಭಿಮಾನಭಂಗ, ನಂಬಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ, ॥೧೨॥ ಶರಣಾರ್ಥಿ=ನಮಸ್ಕಾರ, ಕಜ್ಜ=ಕಾರ್ಯ ॥೧೩॥ ವೀರಲಕ್ಷ್ಮೀ=ಶೌರ್ಯಸಂಪದಭಿಮಾನಿದೇವತೆ, ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ=ರಾಜ್ಯಸಂಪದಭಿಮಾನೀದೇವತೇ=ಜಂಗಮದ=ಚರಮೂರ್ತಿಯ, ದರ್ಶನ=ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಮೋಕ್ಷ=ಶಿವಲೋಕಾಪ್ತಿ, ಪದಜಲಜ=ಪದ್ಮದಂತಿರ್ಪಪಾದ ವಂದನ=ಅಭಿವಾದ=ನಮುತ್ತು=ಸ್ತುತಿ, ॥೧೪॥ ರನ್ನ=ರತ್ನ ಮನ್ನಿಸು=ಸಮ್ಮಾನಿಸು, ಮನ್ನಿಸು=ಕ್ಷಮಿಸು. ... ... *

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಬಸವೇಶನಬಳಿಗೆ ಬಂದವಿಟಜಂಗಮರಲ್ಲಿ ಮಿಂಡರ ಮಲ್ಲಯ್ಯನೆಂಬ ಶರಣನು ಬಸವರಾಜನಿಂದ ಬಿಜ್ಜಳನ ಅರಮನೆಯಂ ನೋಡಿ ಬರಲಪ್ಪಣೆಗೊಂಡು ರಾಣಿವಾಸಕ್ಕೆ ಪೋಗಲು ಬಿಜ್ಜಳನರಸಿಯರೊಳು ಲೋಹಿತಾಂಬರೆಯೆಂಬವಳು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕರದೊಯ್ಯಲು ಕಾಮಿಸಲ್ಕೆ, ಮಲ್ಲಯ್ಯನೊಪ್ಪದಿರಲು, ತನ್ನಂ ಬಲಾತ್ಕರಿಸುವನೆಂದಬ್ಬರಿಸಲು ರಾಯಬಂದು ತತ್ವವನರಿಯದೆ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದವರ ನಿರ್ವ್ಯರಂ ತಿವಿದುಕೆಡಹಿ ಬಸವೇಶನಂ ಕರೆಸಿ ರಾಣಿವಾಸದೊಳಕ್ಕೆ ಪರಪುರುಷರಂ ಕಳುಹದಿರೆಂದು ನಿಷ್ಠುರವನುಡಿಯೆ ಬಸವೇಶನು ಮುದುವಚ

ನವಿಂದರಸೇ ನೋಡಿನುಡಿಯೆನ್ನಲ್ಕೆ, ಬಿಜ್ಜಳನು ಮಲ್ಲಿನಾಥನಂನೋಡುವಾಗ್ಗೆ ಗಾಯುವಿಲ್ಲದಿರಲಿದೇ ಸಚ್ಚರಿಯೆಂದು ಬೆರಗುವಟ್ಟಿರಲು, ಸ್ತ್ರೀಯುಳೋರ್ವ್ವಳ್ತೆಂದು ಬಸವೇಶಂಗೆ ವಂದಿಸಲು ನೀನಾರೆಂದುಕೇಳೆ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯುನರಿತು ಬಿಜ್ಜಳಂಗೊಲಿದಿಪ್ಪ ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯುಂ ನೋಡಬಂದೆನು ಇಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿನಾಥನೆಂಬ ಜಂಗಮನ ದರ್ಶನವಾದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಮೋಕ್ಷವಾಯಿತೆಂದು ಬಸವೇಶಂಗೆ ಪೇಳಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆಹಾರಿಪೋದಳು. ಅದಂಕಂಡು ಹೆದರಿ ರಾಯನು ತನ್ನ ಸತಿಯೊಡ ಲೋಹಿತಾಂಬರಗೆ ಪ್ರಾಣವಂ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನಲು ಬಸವೇಶನು ಮನೆಯೊಳ್ಪೋಪೆಂದಡೆ ಬಿಜ್ಜಳನು ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೈದಿ ಕ್ಷೇಮದಿಂದಿರುವ ಮಡದಿಯುಂ ಕಂಡು ಶಿವಭಕ್ತರ ಮಹಿಮೆಯುಂಗ್ರಹಿಸಿ ಮಲ್ಲಿನಾಥನಿಗೂ ಬಸವೇಶನಿಗೂ ಅನರ್ಘ್ಯ್ಯಪದಾರ್ಥಗಳಂ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ವಿನೀತನಾಗಿರ್ದನು.

ಕುಸುನಿ=ಸಂಣಶೃಂಗಾರ ರೇಖೆ, ವಸುಧೇಶ=ರಾಯ, ವಿಸ್ತೀರ್ಣ-ಅಗಲವುಳ್ಳದ್ದು, ಹರಿದಾಸನೆಂಬನು ಉಪ್ಪಾರರಹೆಗ್ಗಡಿ ರೂಪ=ಚಿತ್ರದಲಿಖಿತವು ||೧೬|| ಹಾರೆ=ಗಡಾರಿ, ಮಂಡೆ=ತಲೆ, ಸಂಹರಿಸೆ=ಕೊಲ್ಲಲು, ||೧೭|| ಉಪ್ಪಾರ=ಕಾಮಾಟಿ, ಚಿತ್ತ್ರಕಾರ=ಕೋಲ್ಕಾರ, ಭಿತ್ತಿ=ಗೋಡೆ ||೧೮|| ಮಿಸುಪ=ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ, ಅಸು=ಪ್ರಾಣ, ಬಿಸಜ=ತಾವರೆ || ೧೯||

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು)—

ಬಸವೇಶನೊಂದು ಚಿತ್ರಚಾವಡಿಯುಂ ಕಟ್ಟಿಸಲು ರಾಯನದರಂ ಕಾಂಕ್ಷಿಸಿ ಕೆಲವುಕಾಲವದರೊಳಗಿದ್ದು ವಿಸ್ತಾರಸಾಲದೆಂದು ಅದರಂಕೆಡಹಿಮೊಡ್ಡದಾಗಿರುವಂತೆ ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕೆ ಹರಿದಾಸನೆಂಬ ಮೇಸ್ತ್ರೀಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಲಾಗಿ ಗೋಡೆಯುಂ ಕೆಡಹುವಾಗ ಜಂಗಮದ ಚಿತ್ರರೂಪವಂ ಕಂಡು ಭಕ್ತರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ತಿಂಡಿತಿಂದು ಬಲಿತಿರುವಜಂಗಮನ ಹೊಟ್ಟೆಯುಂ ಹಾರೆಯಿಂ ಪಿರಿಯೆಂದು ಜಡಿಯುತ್ತಿರಲು ಕೋಲಶಾಂತಯ್ಯನೆಂಬ ಭಕ್ತನು ಅದಂ ಸೈರಿಸಲಾರದೆ ಉಪ್ಪಾರರಂ ಕೊಂದುಹಾಕಲು, ರಾಯನು ಬಸವೇಶಂಗೆ ಆ ವಾರ್ತೆಯುಂ ಪೇಳಿ ಚಿತ್ರದಜಂಗಮನಂ ಹಾರೆಯಿಂದ ಹೊಡೆಯಕೂಡದಾದರೆ ಅದು ಕರದರೆ ಯೆದ್ದುಬರಲಾರದೇತೋ ಎನಲ್ಕೆ, ಬಸವೇಶನು ಚಿತ್ರದಸಂಗಯ್ಯ ಬೇಗನೀಬಾರೆನ್ನಲು ಬಸವೇಶಾ ಬಂದೆನೆಂದು ಚಿತ್ರದಗೋಂಬೆಯು ಬದುಕಿದ ಜಂಗಮನಾಗಿ ಬಂದುನಿಲ್ಲಲು, ದೊರೆಯು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ತನ್ನ ಕಡೆಯ ಉಪ್ಪಾರರಂ ಬದುಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು, ಬಸವೇಶನವರಿಗಸು ವಿತ್ತು ಪಾಲಿಸಿದನು. ... ... *

ವೃತ್ತಿಕೆ=ಮಣ್ಣು ರೂಪ=ಆಕಾರ ||೨೦|| ವೇಳೆ=ಕಾಲ, ಬಲ್ಲವರು ಬೋಧಿಸಿದ್ದು, ಪ್ರಾಯಸ್ಥ=ಯೌವನ ||೨೧|| ನಿಪಾತ=ವಿನಾಶ, ಮಡಿಸಿಗ

ಮದವಣಿಗೆ, ಕುವರ=ಕುಮಾರ, ಸಖ=ಗೆಳೆಯ, ರಾಮ=ವಿಷ್ಣು, ಸಂಕ್ರಂದನ=ಇಂದ್ರ, ನಿವಹ=ಗುಂಪು, ಛಪ್ಪನ್ನ=೫೬, ಖಗ=ಪಕ್ಷಿ, ॥೨೨॥ ಗೊಂದಣ=ಗುಂಪು, ಪುಲಿ=ಹುಲಿ, ಲಕ್ಕ=ಲಕ್ಷ [ಸಾಸಿರವೆಂದು ಪಾಠಾಂತರವು] ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರವೆಂದಿದೆ ॥೨೩॥ ಅಶನ=ಅನ್ನ, ಪ್ರೌಢನಿಪ=ಪೃಥಿವೀಪತಿ, ಕಿಚ್ಚಿಲಿ=ಬೆಂಕಿಯೊಳಗೆ ॥೨೪॥ ಓಪ=ಗಂಡನು ಸ್ಮಶಾನ=ಸುಡುಗಾಡು, ಚಿನ್ನಗಿರಿ=ಮೇರುಪರ್ವತ, ಬನ್ನ=ಭಂಗ ॥೨೫॥ ಜಲಧರ=ಮೇಘ, ಘೋಷ=ಗುಡುಗು, ಆರಿಕಲ್=ವರ್ಷೋಪಲ, ಓಸರಿಸೆ=ಅಸ್ತಮಿಸೆ, ಕಾವಳ=ಕತ್ತಲು ॥೨೬॥ ಜಾನ=ಧ್ಯಾನ, ಮೃತ್ತಿಕೆ=ಮಣ್ಣು ಉಡಿಯಕ್ಕಿ=ಸೋಗುಲಕ್ಕಿ, ಪರಿಮಳ=ಧೂಪ, ಹರಣ=ಪ್ರಾಣ ॥ ೨೭ ॥ ಅಮರತತಿ=ದೇವಸಂಘ ॥೨೮॥ ಇನಸುತಾಂತಕ=ಮೃತ್ಯುನಾಶಕನು ಶಿವ, ನೋಪಿ=ವ್ರತ, ನೋತ=ವ್ರತವನ್ನನುಷ್ಠಿಸಿದ, ಮುತ್ತೈದೆತನ=ಸೌಮಂಗಲ್ಯ, ತನುಜರು=ಪುತ್ರರು, ಎರೆಯ=ಗಂಡನು ॥ ೨೯ ॥ ಪುಷ್ಪಕ=ಗಗನರಥ, ನಿಜಪದ=ಶಿವಸಾಲೋಕ್ಯ ॥ ... ... ॥೩೦॥

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಪತ್ತಿಂದ್ರಪುರದರಸು ಮಹಾಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಮಗನಾದ ಕತ್ತಲೆಯರಾಯನು ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿರಲು, ಆತಂಗೆ ಕಾಳಿಂಗನೆಂಬ ಪುತ್ರನುಹುಟ್ಟುತ್ತಲೂ ಜೋಯಿಸರು ಲಗ್ನವನ್ನೋಡಿ ಈ ಜಾತಕನಿಗೆ ಹುಲಿಯಿಂದ ಮರಣನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿ ರಾಯನು ಜತನವಾಗಿ ಕಾಪಾಡಲು ಪ್ರಾಯಬಂದು ಮದುವೆಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರಲು ಮದವಣಿಗನಾದ ಕಾಳಿಂಗನು ನರ್ಮಸಖನೊಂದಿಗೆ ಚಿತ್ರಮಂಟಪವಂ ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಚಿತ್ರದಹುಲಿಯು ಕಚ್ಚೀತೆಂದು ಹೆದರಿಸಿದ ಗೆಳೆಯನಮಾತು ಕೇಳಿದನೆವದಿಂದ ಬಿದ್ದುಸಾಯಲಾಗಿ, ಕತ್ತಲೆರಾಯನು ಪುತ್ರವ್ಯಾಮೋಹದಿಂದ ತಪ್ಪಿಹೋದ ಹೆಂಣಿಗೆಬದಲಾಗಿ ಹೆಣಕ್ಕೆಯಾರಾದರೂ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡುವರಾದರೆ ಲಕ್ಷವರಹಾಗಳಂ ಕೊಡುವೆನೆಂದು ಸಾರಿಸಲಾಗಿ ಏಳುಮಂದಿ ಹೆಮ್ಮಕ್ಕಳು ಹೆತ್ತು ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಗತಿಗೆಟ್ಟ ಬಡಹಾರುವನೋರ್ವನು ಚನ್ನಿಯೆಂಬಮಗಳಂಕೊಟ್ಟು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಸುಡಬೇಡಿರೆಂದು ಹೇಳಿ ಧನವಂ ಕೊಂಡುಪೋಗಲು ಅವಳಂ ಆ ಹೆಣಕ್ಕೆ ಮದುವೆಗೈದು ಬಳಿಕವಳೊಡನೆ ಪೆಣನಂ ಸುಡುಗಾಡಿಗೆವೈಯಲು ಆ ಹುಡುಗಿಯು ಪತಿವ್ರತೆಯಾಗಿ ಸೇವಿಪುದಂ ಕಂಡು ಇಂದ್ರಾದಿಗಳು ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥವಾಗಿ ಮಹಾವೃಷ್ಟಿಯಂ ಸುರಿಸೆ ಅರಿಗಲ್ಲಿಡಿಲು ಗಾಳಿಮಳೆಗಳ ರಭಸಕ್ಕೆ ತಡೆಯಲಾರದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬಿಟ್ಟುಪೋಗಲ್ಕೆ ಜೇಷ್ಠಕೃಷ್ಣಾಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ರಾತ್ರಿಯೊಳು ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ

ಯಲ್ಲಿ ಜಲಮಯಿ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗೆ ಪೆಣ್ದೊಂದಿಗೆ ಚಿತಿಯಮೇಲೆಕುಳಿತ ಚನ್ನಮ್ಮನೆಂಬ ಕನ್ಯೆಯು ಹೆದರದೇ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಬಸವನಂಮಾಡಿ ತನ್ನಲ್ಲಿರ್ದ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತ ಧೂಪದೀಪ ನೈವೇದ್ಯಗಳಂ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ನಮಸ್ಕಾರಗೈದು ದೃಢಚಿತ್ತದಿಂ ಸ್ತುತಿಸಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲ್ಕೆ ತತ್ಪುಣ್ಯೋದಯದಿಂದ ಶಿವನು ಕರುಣಿಸಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ವರವಂಬೇಡೆನಲು, ತನಗೆ ಸಂತಾನಮಾಂಗಲ್ಯ ಶಿವಲೋಕಿಗಳುಂ ಬಸವನನೋಹಿಯುಂ ನೋಂತವರ್ಗೆ ಸೌಮಂಗಲ್ಯ ಪುತ್ರಪ್ರಾಪ್ತಿಯುಂ ಆಗಲೆಂದು ಬೇಡಲ್ಕೆ ಶಿವನಂತು ದಯಗೈದು ಕಡೆಗೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದನು. ಆ ಪುರಿಗೆಂಡದ ತಾವೇ ಇಂಗಳೇಶ್ವರವು, ಆಕೆ ಭಜಿಸಿದ ಸ್ಥಲವೇ ಬಾಗವಾಡಿ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ ಇದು ಬಸವನ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವು.

ಮುಂತು=ಮುಂಚೆ, ದಂತಿ=ಗಜ, ಅಭಯ=ಭಯವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಭರವಸ ||೩೧|| ನಿತ್ಯ=ಪ್ರತಿದಿನ ||೩೨|| ಶಂಕರ=ಭಕ್ತರಿಗೆ ಶುಭವನ್ನು ಮಾಡುವನು || ೩೩ || ಭರಣ=ಆಭರಣ, ರುದ್ರಕಂಕಣ=ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಕಂಕಣ, [ರುದ್ರಾಧಿಕ್ಯವಂ ಸಾಧಿಸುವ ಬಿರುದಿನಕಡಗ] ಉಮ್ಮಳಿ=ಇನಾಮು ಪಲ್ಲವಿಸೆ=ಚಿಗುರಲು, ಅಘೆದ=ಪಾದದ ಬೇರಂ=ಮೂಲವಾದ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ೩೪ || ಇತ್ತ=ಕೊಟ್ಟ, ಉಚಿತ=ತಕ್ಕಸಂಭಾವನೆ, ರಸ=ಅನುರಾಗ ||೩೫ ಬ್ರಹ್ಮವಿತ್=ಬ್ರಹ್ಮವನರಿತವನು, ವಿಮುಚ್ಯತೆ=ಬಿಡಲ್ಪಡುವನು, ಗೊತ್ತು ನಿರ್ಣಯ, ಜಿತಕಾಮ=ಕಾಮವನ್ನು ಗೆಲಿದ ಶಿವನು, ಮತ=ಸಮ್ಮತ ||೩೬

—(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ವಚನವು.)—

ಪ್ರೌಢರಾಯಂಗೆ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನೆಂಬ ಮಂತ್ರಿಯು ಶಿವಶರಣರ ಕಥೆಗಳಂ ವಿವರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಮುನ್ನು ವೈಷ್ಣವ ಗುರುವಾದ ದೊಡ್ಡಯಾಚಾರ್ಯನಿಟ್ಟ ಸಂಶಯವಂ ಬಗೆಹರಿಸಲೋಸುಗ ಸಮಯವಂಕೇಳಿ ಪೋಗಿ ಚಾಮರಸಯ್ಯನು ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಭದ್ರನ ವರದಿಂದ ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲಾಮೃತವೆಂಬ ಗೂಢಾರ್ಥಗ್ರಂಥವಂ ದಿನಕ್ಕೆ ೧೧ರ ಪ್ರಕಾರ ೧೧೧ ಪದಗಳುಳ್ಳಗ್ರಂಥವಂ ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ತಂದು ಗಡುವಿಗೆಸರಿಯಾಗಿ ರಾಜಸಭೆಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಲು ರಾಯನು ನೋಡಿಬೆರಗಾಗಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರ್ದ[ದೊಡ್ಡಯಾಚಾರ್ಯ] ಕುದಾಳಿಪೆದ್ದಿ ಪ್ರಮುಖರಾದ ಕವಿಗಳೆಲ್ಲರಿಗೂಕೊಟ್ಟು ಅರ್ಥವಂ ಪೇಳಿರೆನಲ್ಕೆ ವೈಷ್ಣವಾದಿ ಪರವಾದಿಗಳು ಅರುಹಿಲ್ಲದೇನಾಚಿ ಮೌನದಿಂ ತಲೆಗಳಂ ಬಾಗಿಸಲು ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಿಂ ಹರಶರಣನಾದ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನು ನಿರಾಕ್ಷೇಪರಾಗಿಗ್ರಂಥಾಭಿಪ್ರಾಯವಂ ವಿವರಿಸಲು, ಅರಸನು ನಿರ್ಣಯಗೊಂಡು ಪರವಾದಿಗಳೆಲ್ಲರಂ ಪುರದಿಂದಪೊರಮಡಿಸಿ ಚಾಮರಸರಂಪೊಗಳಿ ಜಕ್ಕಣಾಚಾ

ರ್ಯನಿಗೆ ರತ್ನಾಭರಣ ಧನಕನಕನತ್ರಿಸರ ರುದ್ರಕಂಕಣ ವಸ್ತ್ರವಾಹನಾದಿಗಳಂಕೊಟ್ಟು ೫ ಗ್ರಾಮಗಳಂ ವುಮ್ಮಳಿಯಿತ್ತು ೧೦೧ ವಿರಕ್ತರ ಪಾದಗಳಂ ನಂಪ ಶೈವನಾಗಿ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ನಿಷ್ಕಾಪನಾಗಿ ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿರ್ದನು. ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನೆಂಬ ಮಂತ್ರಿಯು ತನಗೆ ರಾಜದತ್ತವಾದ ಸಮಾನದಂತೆ ಜಾನುಮರಸ ಪ್ರಭೃತಿಗಳಿಗೂಕೊಡಿಸಿ ಪ್ರಭುಲಿಂಗ ಲೀಲಾಮೃತವಂ ಆನೆಯಮೇಲೆ ಮೆರವಣಿಗೇ ಮಾಡಿಸಿ ತಾನು ಮಂತ್ರಿಪದವಂ ಚಾಮರಸನಿಗೆ ಕೊಡಿಸಿ ಬುದ್ಧಿಯಂಪೇಳಿತನ್ನ ವುಮ್ಮಳಿಯಗ್ರಾಮಂಗಳೊಳು ಪ್ರತಿದಿನವುಂ ಭಕ್ತಿಯನಡಸುತ್ತ ಪೂರ್ಣಾಯುಷ್ಯ ಬದುಕಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯಗೊಂಡು ಬಯಲಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಯಂಪಡದನು. ಇದು ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯ ಚರಿತ್ರವು. *

ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸಿದ್ಧಾದೃಕ್ಷ ಮಹಾಕವಿಪ್ರಣೀತ ಪ್ರೌಢರಾಯನಕಾ
ವ್ಯದೊಳು ಏಕವಿಂಶತಿ ಸಂಧಿ ಸಮಾಪ್ತಮಾದುದು.

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೨೧ಕ್ಕಂ ಪದನು ೧೧೩೩ಕ್ಕಂ ಸಾದ್ಯಂತ ಪದ್ಯಗಳ
ಪೌನರುಕ್ತ್ಯವಕಳೆಯೆ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃಪ್ರತಿಜ್ಞಾತಪದ್ಯಗಳು
೧೧೧೩ ಕ್ಕಂ ಮಂಗಳಮಹ. ಗ್ರಂಥಸಂಪೂರ್ಣವು.

From the collection of
Prof. S. Settar